

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

Et Tidsskrift til kristelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Udgivet af

Ansgarius-Foreningen.

Redigeret af

F. V. J. RONGE,

Præst ved Rosenkranskirken.

◆ 56. Aargang ◆

KØBENHAVN.

Mohns Bogtrykkeri.

1908.

IV

	Side
Vedrørende Tidsskriftet »Varden«	323, 340
Kirkelige Enhedsbestræbeiser	329
I Anledning af det katolske Møde (A. B.) (V.)	337, 356
Citymødet (Ludvig Günther)	351
— (Herrn. Hofmann)	371
Solen og den Helligaand (Alban Stolz)	377
Fadervor i Middealderen (W. Schmitz. S. J.)	381
Den katolske Kirke i Australien (K.)	384
Fra først i Tredeerne (N. P. Nielsen).	400
Det »sorte«, det »røde« og det »tredje« Frankrig	403
Kristi Legemsfest	409
Prinsesse Margrethes første hellige Kommunion	414
Den katolske Kirkes Fremgang i Nordamerika (A. B—g.)	415
Citymødet (Aug. Hoffmann).	418
Tabernaklet og Jesu guddomnlige Hjerte.	429
En Helbredelse i Lourdes (Efter Lasserre)	432, 467, 480, 515, 531
Miniseriet Clemenceaus Politik	446, 461
Trondhjems Domkirke	449
Kirke eller Variété?	486
Den katolske Kirke og de sociale Forhold	499
† Pater Gotfred Houben (Johan Johnsen)	509
Glasmalerierne i Immaculatakirken	525
Katolsk Hedningemission	528
De Spedalske i Abyssinien	537
En ung Piges Konversion (ved Dr. K. Krogh Tønning)	541, 565, 600, 635, 698, 735, 766
Jesu Hjerte Andagten og det sociale Spørgsmaal (J. Helg.)	544
Lidt om Katholicismen i Rusland	550
Indvielsen af St. Josephssøstrenes Sanatorium, Spangsb- berg (J—n J—n)	557, 576
Ett lustrum (af Fr. Veillot ved G. Armfelt)	573
»Agurkeblomster« i Provinspressen (N. P. Nielsen).	583
»Salige er de Øjne, som ser, hvad I ser.«	589
† Jens Busk, Erindringer om J. B.	593
Barbarisk Civilisation (Magyarer og Slovakier).	596
Den hellige Faders 50 Aars Præstetjubilæum	610
Træk af Pave Pius X's Liv	613
Smaa »Pavenotiser«	616
Biskoppeligt Cirkulære i Anledning af Pavejubilæet.	625
Kardinal Rampolla	633
Et Jubilæum. Pater Fels (F. R.).	645
A. C.s Foretagsrækker. (G. S., L. G. & N. H.)	648
Den eucharistiske Kongres (A. W. Taylor)	664
Den pananglikanske Kongres (J—n J—n.)	693, 717
En dansk Deputation hos Pave Pius X. (J.)	709
Betragtninger efter Læsning af »I det Høje« (Francesco)	710
St. Albani Kirkes Indvielse (J—n J—n.)	741
Den apostoliske Trosbekendelse i Middelalderen (W. Schmitz)	761
Indbydelse til Festmøde.	774

	Side
Rejsebrev fra Italien (N. P. Nielsen)	781
Katholsk Vestre Kirkegaard (J. H.)	785
Jubilæumsmessen i St. Peterskirken	794
Pavefest i Fredericia (F.)	802
Festmødet i Wittmacks Lokale (Pavefest)	809
Hyrderne ved Bethlehæm. Julebetragtning	857
Blev Frelseren født i et Hus, i en Hule el. i en Stald?	865
En dagligdags Historie	877
Den katolske Mission paa Island	885

II. Apologetiske og polemiske Artikler.

»Klostervæsen og Klosterbygninger« (Johan Johnsen)	5
Katholicisme og Forsvar	19
Saaledes bærer man sig ad (P. G. Schmiderer)	40
Foringelse? (Johannes Jørgensen)	49
Taknemmelighed og Sandhedskærlighed	88
Afhold og Maadehold	90
En gammel Usandhed om Johan Most og Pater Gabriel	116
Ulve i Faareklæder (— nb. —)	118
Paa Catholicismens og Fornuftens Bekostning (P. G. Schmiderer)	136
Et morsomt Tilfælde (P. G. Schmiderer)	218
Hvad er »meningsløst«? (P. G. Schmiderer)	270
Er det Oplysning? (P. G. Schmiderer)	278
Maria-Dyrkelse (P. Ign. Schmid)	294
Johan Most og Pater Gabriel (Fern. Linderberg)	299
Præsternes Coelibat (P. G. Schmiderer)	361
»Løs fra Rom«-Bevægelsen (P. G. Schmiderer)	421
Hvem har i Virkelighed fjernet sig fra den hl. Skrift? (P. G. S.)	453
»Ej blot til Lyst« (P. G. Schmiderer)	514
Lidt Kritik (P. G. Schmiderer)	627
Ejendommelig Kristendomsopfattelse (F. Esser)	641
Professor Wahrmond-Affæren	753
«Die Totengräber des Christentums» (Johannes Jørgensen)	777
Gudstjenesten (Ax-Sa.)	786
Luthersk Tolerance	826
Kina og Jesuiterne i »Sæd og Høst« (sr.)	834, 880
Promemoria (N.)	867
Hvor bærer det hen? (H. G.)	869

III. Boganmeldelser.

Moltesen, Krarup, Lindbæk: Acta Pontificum danica 1316– 1536. I. & II. B. (F. Kerff)	97
R. Jahn Nielsen: Humberg (Unus)	136
Den hellige Josef. Korte Betragtninger	203

VI

	Side
»Samhold«	386
Alfred Th. Jørgensen: Luthers Kamp mod den rom.-kath. Semi- pelagianisme (F. Esser)	394
V. Ammundsen: Den unge Luther (F. Esser)	394
Den russiske Katekismus paa Dansk (P. G. Schmiderer)	477
P. D. Steidl: Officium et Missa Sancti Kanuti Regis et Martyris (Johan Johnsen)	493
Den rette Kristentro (2. Udg.) (Johan Johnsen)	497
Johannes Jørgensen: I det Høje (Johan Johnsen)	661
— — — — (Francesco)	710
Niels Hansen: Fra Henrik VIII.s Dage (Dr. K. Krogh-Tonning)	677
Ferreres & Geniesse: Den virkelige Død og Skindøden (P. H. P.)	725
II. og III. Bind af »The Catholic Encyclopedia« (F. R.)	798, 840
Jon Svensson: Et Ridt gennem Island (J. Johnsen)	838
Julekærten 1908.	844

IV. Fortællinger.

Sandhedens Pris (Cecil Kerr)	55
En stor Mand paa sin Døds seng	215
Stabat mater dolorosa (ved M. H.)	252
En Hølbredelse i Lourdes (efter Lasserre)	432, 467, 480, 515, 531
En ung Piges Konversion (ved Dr. K. Krogh-Tonning)	541
Et Blad af en Landsbypræsts Erindringer	680
Drømnen (Julefortælling) (K. B—g.)	863

V. Digte.

Nytaar (Johannes Jørgensen)	1
Januar (R. Jahn Nielsen)	27
Den hellige Familie (M. C. J.)	59
Vinter (R. G. G.)	92
Februar (R. Jahn Nielsen)	124
Paasketid (Johannes Jørgensen)	261
Et Minde (N. N.)	277
Vort Livsmaal (E. R. C.)	293
Foraar ved Limfjorden (R. Jahn Nielsen)	326
Livsmaal (K. B—g.)	445
Advent (1012)	793
Jul (Reiffenstein-Hansen)	862

VI. Forskelligt.

14, Sp. og Svar. — Dansk katolsk Litteratur i Udlandet. — 46, Sp. og Svar (om Pius X.s Rundskrivelse har Ærinde til andre end Theologer.) — 71—74, Rom i Spidsen. — De franske Præster. — Socialistisk Bedømmelse

af en katolsk Ordensmand. — *U. B.* om P. Smith i Roskilde. — Martinis Paste'malerier. — 109, Præmieopgaverne i Julenumret 1907. — 110, Ans-garius-Bonifaciusforeningens Regnskab. — 122, Et Brev til Red. — Pengenes Anvendelse. — Hvad Drikkeriet koster. — 126, Sp. og Svar. — 167, En Erklæring (fra Red. Aarseth). — 190, Jesu Barndomsforenings Regnskab. — 207, Regnskab f. St. Knuds Kapel i Rom. — 271, Smudsbladene og Ungdommen (Joachim Larsen). En fornuftig Dom om Index. En Frimurer-Index. — 274, En kinesisk Redaktørs Høflighed. — 302, Luthers og Pavens Portræt. — Ned ad Bakke! — 369, Bibelen og Videnskaben. — Maria-salmer paa run Sø. — Ideale Tilstande. — 454, Det vatikanske Bibliothek. 455, Michelangelo og Næstekærligheden. — 506, Præsident Fallières og Direktør Jacobsen. — 586, Sp. og Svar (Vincensforeningens Kranskort). — 616, Smaa »Pavenotitser«. — 623, Dansk Litteratur i Udlandet. — 674, Leo Tolstoj. — 705, Ægtevielser og Dødsfald i de 3 københavnske Sogne 1. Halvaar 1908. — 773, En Berigtigelse (Anglikansk Munkeliv). — 789, Et nyt Oratorium af Komponisten Pater Hartmann. — 790, Kneipp og Placidus Wolter. — 854, Et Vidnesbyrd om Bibelen. — 873, Premieopgaver

VII. Efterretninger fra Ind- og Udland.

Rom. 12, 43, 77, 93, 141, 166, 241, 305, 325, 374, 388, 407, 458, 474, 488, 521, 539, 554, 569, 654, 673, 690, (709), 721, 772, 788, 794, 830, 854. — Italien. 325, 455, 651, 722. — Spanien. 455, 772, 789. — Frankrig. 13, 30, (71), 78, 94, (104), 125, 189, 206, (215), 258, (320), 343, (403), 424, (486), 488, 606. — Belgien. 31, 652. — Holland. (53), 507. — Tysk-land. 45, 142, 166, 206, 225, 241, 257, 325, 457, 490, 522, 568, 605, 622, 639, 673, 704, 873. — Østrig-Ungarn. 489, 596, 758. — England. 62, 206, 389, 458, 474, 489, 522, 569, 639, 654, (664), 672, (693), 758, 771, 789, 890. — Balkan. 553. — Rusland. (85), 306, (550), 656. Polen. (166). — Asien. (37), (118), (166), 522, (528). — Afrika. 490, (529), (537). — Amerika. 95, 234, 242, 306, 389, (415), 426, 442, (530), 570, 607, 704, 772. — Australien. 62, 384, (529). — Norge. 188, 257, 290, 325, 372, 567. — Sverrige. — Stockholm. 108, Sørgegudstjeneste for den portugisiske Konge og Kronprins. 490, Protestantisk Proselytmageri. 672, Adskillelse af Stat og Kirke. 853, Pontifikalmesse i Anledning af den østrigske Kejsers Regeringsjubilæum — Danmark. — Island. 538, Landa-kotskolen i Reykiavik. 757, Luthersk Bispevielse. — Randers. 424, Menighedsudflugt. — Aarhus. 12, »Familie-Aften«. 304, A. G. Rafn †. 424, Menighedsudflugt. 604, Konsul Starck død. 620, Sammes Jordefærd. 721, Pavefest. 738, Eksercitier for Damer. 829, Dito for Herrer. — Silkeborg. 290, Badesanatorium. — Horsens. 593, Jens Busk død 620, Sammes Jordefærd. — Vejle, 10, Menighedsfest. 289 Grundstens-nedlæggelse til Skolebygning. 423, Ny Skolebygning. 829, Pavefest. — Fredericia. 188, Mére Josefas Jubilæum. 224, Aarsberetning. 671, † Caspar Gerlach. 686, Folkemission. 802, Pavefest. — Haderslev. 689, Ny katolsk Kirke. 703, Sammes Indvielse. — Esbjerg. 9, Søster

VIII

Symphorosa. 552, Sanatoriets Indvielse. — Odense. 29, »St. Knuds Ynglingeforening«. 42, Johan Johnsens Foredrag. 442, Det ny Spir. 473 Den ny Kirke. 604, Klokkedaab. 671, Indbydelse. 739, Kirkevielse. 741, Item. 757, Sognepræsten rejser til Polen. — Dalum. 442, Kristi Legemsfest. — Nyborg, 442, Skolen aabnes. — Næstved. 240, Dr. theol. Hansen indvalgt i Hjælpekassens Bestyrelse. 507, Dr. Hansens Doktorjubilæum. — Køge. 11, Menighedsfest. 165, Apologetiske Foredrag af P. Schmiderer og Maurer. 651, Jubilæumsfest. — Slagelse. 650, Jubilæumsfest. — Ringsted. 241, Pastor Houben syg (om hans Død se under Holland [S. 507] og S. 509). — Lejre. 42, 60, Comtesse Caroline Holstein-Ledreborg †. — Roskilde. 304, Pastor Houben bedre, 756, Pavefest. — Helsingør. 424, og 440, Firmelse. 552, Basar. 851, Pavefest — Ordrup. 141, P. Perger syg. 164, St. Andreas Collegiets Aftenunderholdning. 440, Kristi Legemsfest. 506, Kollegiets Skoleprogram. 687, Pater Fels' Jubilæum. — Frederiksberg. 60, Elisabethsøstrenes Aarsberetning. 76, Elisabeth Vincensforeningens Aarsberetning. 342, Firmelse. 639 Hr. Hussons Sangkor. 650, Jubilæumsgudstjenesten i Rosenkranskirken. 687 Rosenkransfesten. 828, Assumptionistsøstre paa Amalievej. 851, »Crescendo«. — København 28, »Lætitia«, »Charitas«. 60, Biskoppens 74aar. Fødselsdag, 75, »Lætitia's Aftenunderholdning. St. Annæ Menighedsforenings Generalforsamling. 107, Ansgariusforeningens Generalforsamling. 108, St. Ansgars Fest i St. Ansgars Kirke. 140, Eksercitier for Herrer. »Fidelitas« Aftenunderholdning. 164, »Charitas«' Aftenunderholdning. 187, Vincensforeningens 1. Generalmøde. Joh. Jørgensen indbudt til Assisi. 204, Pastor Schmiderers Jubilæum. 205, Pastor Perger opereret. 222, Marieforeningen. Afholdsforeningen. Pressen og Publikum. 239, Statstilskud til Bogsamlinger. 256, Elisabethforeningens Basar. »Lætitia« og Forsvaret. 274, Elisabethforeningens Basar. 288, Besøget ved Paaskegudstjenesten. Pastor Pergers Helbred. Sr. Jolentha rejst. Valmuefesten. 303, Neokommunikanterne. 323, Pastor Büchler fra Minnesota paa Besøg her. Firmelse i St. Annæ og St. Ansgar. 342, »Unio's Generalforsamling. 358, Vincensforeningens 2. Generalmøde. 372, Pater Lamotte paa Gennemrejse. 387, Mariakongregationen. 406, Firmelse af Voksne. 423, Forstanderskabsmøde. Skoleudflugt. 439, Kristi Legemsfest i St. Ansgar og Jesu Hjerter Kirke. 457, Biskoppen frejst til Udlandet. Kristi Legemsfest. 488, St. Annæ Menighedsforenings Udflugt. 521, Socialdemokratiske Friluftsmøder. 538, Katholske Orientalister. 567, Messe for Kejseren af Østrig. 604, Biskoppen hjemkommen. 638, Miss Egans og Mr. Murphys Bryllup. 650, Jubilæumsgudstjenesten i St. Ansgar. 670, Kirkevielsesfest. 685, † Christian Frederik Brockdorff. 686, Forskellige Foreningers Pavefest. 703, Dansk Deputation til Pius X. 720, »Unio's 24. Vintersæson; »Charitas«' Stiftelsesfest. 738, Forenings- & Familiefest i Sundby. 755, Gudstjeneste paa Kirkegaarden. 770, Pavelig Orden til 3 Danske. Elisabeth-Vincenskonferensens (Ø) Aarsberetning. 807, »Unio's Stiftelsesfest. 827, Pastor Neuvel 25 Aar paa Nørrebro. 850, Pastor Neuvels Jubilæum. 871, Professor Hameriks Requiem. 873, de katholske Kirkekor. 889, Forening af forhenværende Elever af St. Andreas Kollegiet.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 1.

Søndag den 5. Januar.

1908.

INDHOLD: Nytaar. — Aarsskiftet. — »Klostervæsen og Klosterbygninger«. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Esbjerg. Vejle. Køge. Aarhus. Rom. Frankrig. — Spørgsmaal og Svar. — Dansk Litteratur i Udlandet. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

NYTAAR.

Nytaar, gennem hvis Port vi gaar,
som igennem en festlig Dør —
bringer du os et Gyldenaar,
bedre end noget, vi kendte før?

Vinter du bringer — og Vaar tilsidst —
og lidt Sommer, lidt Sol og Lys —
og Oktobers Efteraarsgys —
og en Kærte yderst paa Kvist.

Nytaar, der snart er svundet igen,
bring os lidt Stilhed, skænk os lidt Fred —
send over alt vort Døgnliv hen
en dulmende Brise af Evighed!

Johannes Jørgensen.

Aarsskiftet.

I det Øjeblik, hvor nærværende skrives, synger det gamle Aar allerede paa sit sidste Vers, og naar dette Nr. af Ugebladet kommer Læserne for Øje, saa har Tidens bevingede Hjul allerede fuldendt den Omdrejning, som vi har givet Navnet »et Aar«. Det var den 1907de Omdrejning siden det store Vendepunkt i Verdenshistorien: Frelserens Fødsel. Og nu begynder vi paa den nitten hundrede og ottende. — Aarsskiftet har altid været betragtet som et højst betydningsfuldt Øjeblik, der er egnet til at fremkalde alvorlige Tanker og til at udveksle velmente Ønsker. Thi selv om Maaden at udtrykke disse Ønsker paa, mangen Gang er munter og skæmtefuld, saa ligger der dog den alvorlige Tanke til Grund: hvem ved, hvad det nye Aar vil bringe os; men lad os haabe det bedste. Det har nemlig ikke altid været under de bedste Auspicier, at Menneskeheden har fejret Aarsskiftet. Mange Gange i Tidernes Løb har »Situationen« ikke været saaledes, at den indbød til virkelig at fejre Aarsskiftet med Glæde. Snart drøuede Jorden under Kanonernes Torden; snart foregik der voldsomme Omvæltninger paa det politiske, det sociale eller det religiøse Omraade, og det ofte under de heftigste og mest skæbnesvangre Udbrud af de utøjlede menneskelige Lidenskaber; snart traf det nye Aar Menneskeheden i materiel Nød og social Elendighed o. s. fr. Ja, de Gange, hvor alle Folkeslag har kunnet fejre Aarsskiftet med ublandet Glæde, de er vistnok meget faatallige.

Og hvorledes forholder det sig i denne Henseende med dette ny Aarsskifte? Vi kan jo ganske vist glæde os ved den »væbnede Fred«, og med Undtagelse — det er altid kedeligt at maatte tilføje: med Undtagelse af; men altsaa — med Undtagelse maaske af nogle Skærmydsler i Nordafrika, saa hviler dog vistnok andre Steder Kanonerne og Bajonetterne, som skal garantere os Freden. Men — ja, saa er der igen et *aber dabei* — saa raser til Gengæld i mange Lande en anden endnu uhyggeligere og farligere Kamp baade paa det politiske, det sociale og særlig paa det religiøse Omraade: Kampen imellem den kristelige og

antikristelige Verdensanskuelse, mellem Tro og Vantro. Denne Kamp om »Menneskehjertets og Verdenshistoriens dybeste og inderste Kernespørgsmaal« — saaledes kalder en katholsk Religionsfilosof Religionen — er sjælden bleven ført med en saadan Heftighed og under en saa almindelig Tilslutning fra alle Sider som netop for Øjeblikket.

Og som sædvanlig gaar det værst ud over den Kirke og den Religion, som ene har Mod til at kalde sig for den ene sande Kirke, den ene sande Religion. Alle Helvedes Magter synes paany at have sammensvoret sig imod den. En vanthro Videnskab umager sig i sit Ansigts Sved for at omvurdere alle religiøse og sædelige Begreber og gøre dem flydende for derefter at sætte det religiøse og sædelige Anarki i Højsædet som »Resultatet« af den moderne Videnskabs Fremskridt. De verdslige Magthavere — de frimureriske Regeringer — tager kun altfor gerne imod dette Vantroens Evangelium som Rettesnor for deres Fremgangsmaade og søger med brutal Magt at baste og binde den af den vanthro Videnskab for rets- og æreløs erklærede Kirke, ja helst vilde de nægte den enhver Eksistensberettigelse, saaledes som »Kulturkampen« i de enkelte Stater tilfulde godtgør. Og hvad man ikke kan opnaa ad denne Vej, det søger man saa at udvirke ved de frivoleste og afskyeligste Bagvaskelser, der ligefrem sættes i System. Og desværre lader mange selv af Kirkens Medlemmer sig paavirke af den moderne Tidsaand, idet de tror — ved en altfor stor Medgørlighed overfor Modstanderne — at kunne slaa Bro til Fred og Forsoning i denne frygtelige Kamp imellem Kristus og Belial. I sin sidste Rundskrivelse har vor hl. Fader paa det eftertrykkeligste advaret herimod.

Det er sandelig ikke under de gunstigste Auspicier, men snarere under de betænkeligste Stormvarsler, at Kristi Kirke, Petri Skib, lægger ud paa det ny, ukendte Hav, som hedder 1908. Men Gud ske Lov er Skibets Konstruktion saa solid, at det kan binde an selv med de heftigste Storme, saaledes som dets 1900-aarige hæderfulde Historie har Beviser nok paa. For Skibet er der altsaa ingen Fare, det behøver man ikke at ængstes for, — men nok for dets Besætning og Passagerer. Alt for let kan det hælde, at Bølgerne, naar de gaar højt, kan skylle flere eller færre

over Bord, dersom de ikke iagttager de fornødne Forsigtighedsregler eller lader Skibsførerens Advarselssignaler upaaagtede.

At bringe disse Forsigtighedsregler og Advarsler til de enkeltes Kundskab, det er netop den katholske Presses og særlig de kirkelige Blades Opgave. Deres Hverv er det at hjælpe enhver til at vogte og forsvare sig selv og vor hl. Kirke, naarsomhelst det gøres fornødent, og hvorfra saa end Angrebet kommer; og det sker igen allerbedst ved altid mere og mere at lære os selv og vor hl. Kirke at kende, ved altid mere og mere at fordybe os i og tilegne os dens direkte fra Kristus og hans Apostle uforandret og uforvansket nedarvede hl. Lære, ved altid mere og mere at vække vor Interesse for vor hl. Kirkes Sag, for dens Kamp og Sejre, dens omskiftende Skæbne i de forskellige Lande og til de forskellige Tider.

Denne Opgave har for vore Forhold og Omstændigheder paa sin Vis ogsaa nærværende lille Blad, og dersom dets flittige Medarbejdere vedblivende vil støtte Redaktionen, saa vil det forhaabentlig ogsaa nok være denne sin Opgave — i al Fald nogenlunde — voksen. Vi venter dog ikke alene Støtte fra Medarbejderne, men ogsaa fra Læserne og Abonnenterne paa den Maade, at de skaffer stadig flere ny Abonnenter og Læsere ved at udlaane Bladet til Venner og Bekendte og derved efterhaanden at faa disse til ogsaa selv at abonnere. Det er jo meget smukt og meget ideelt af Ansgariusforeningen nu i over 50 Aar at have udgivet Bladet med stedse stigende Omkostninger, men det kunde dog ogsaa snart være paa Tide, at vore Katholikker paa nævnte Maade — nemlig ved først og fremmest selv at holde det og dernæst ved at skaffe en hel Del flere Abonnenter — bidrog deres til, at Bladet kan komme til at bære sig.

Og saa til Slut en *hjertelig Tak* til alle hidtige, trofaste Medarbejdere og Abonnenter, samt et *oprigtigt Ønske* om et *glædeligt Nytaar* for dem og for enhver ny tilkommende Medarbejder og Abonnent!

Redaktionen.

„Klostervæsen og Klosterbygninger.“^{*)}

I vor Tid, hvor den historiske Videnskab med saa alvorligt et Arbejde søger at bringe Middelalderens Samfundsliv og Personligheder i Sandhedens klare Dagslys, venter man med Rette, at enhver Skildring af hin Tid maa være præget af en vis objektiv Ro og Forstaaelse. — At de historiske Forfattere undertiden kan være uheldige i deres Skildring af enkelte Træk, hvor religiøse Bevæggrunde helt eller delvis har bestemt en Handling, skyldes ofte Fremstillelens og den Fremstilledes afvigende religiøse Opfattelse.

Men i det store og hele indgyder vor Middelalder det moderne, tænkende Menneske Respekt, ja, ikke saa sjældent en vis stille Beundring; og de Videnskabsmænd, som har helliget deres Liv til Studiet af denne Periode i Historien, fremstiller mere og mere hin Tids Mennesker og Forhold i sympatetisk Belysning og stræber med den ærligste Vilje efter at opnaa en saa stor Grad af objektiv Forstaaelse, som det er muligt.

Vi har da ogsaa oplevet det glædelige Tilfælde, at, da en Forfatter for at skrive en pikant Roman havde draget Absalonsskikkelsen ned i Skarnet, da hævede der sig en bestemt Protest herimod fra Videnskabens Side.

Man kunde vel nu sige, at en Roman er en Roman; den tager Folk ikke saa alvorlig; saaledes er der vel næppe eet fornuftigt Menneske, der vil paastaa, at *Carl Ewald* i sin svinske Bog *Jep Akelej* farer med historisk Sandhed. — Dette være nu, som det vil, den Sag skal ikke drøftes ved denne Lejlighed, kun vil jeg understrege, at den historiske Romanforfatter overfor store Dele af sit Folk sidder inde med et meget alvorligt Ansvar.

Men den Skribent, der med Skin af videnskabelig Myn- dighed meddeler en usandfærdig eller fordrejet Fremstilling af ligegyldig hvilken Tidsalder, han fortjener uden Barm-

*) Meget forsinket af Mangel paa Plads.

hjertighed at blive stillet i Gabestokken som den uvederhæftige Person, han er.

Under Overskriften: *Klostervæsen og Klosterbygninger* har *Østjydske Folketidende* aabnet en Række Artikler, signerede: *Knud Halling*.

Hvem denne Forfatter er, aner jeg ikke og det kan ogsaa være ligegyldigt. Det er næsten utroligt, at han er Historiker, for hans egen Skyld haaber jeg det modsatte. Thi et saadant Sømmensurium af Uvederhæftigheder ska man lede meget længe efter i den nyere Litteratur — heldigvis*).

Allerede Forordet er godt at faa Forstand af: »I den Tanke, at en mere indgaaende Skildring af hin fjerne Tidsalder, da det ganske Danmark stod under Krumstavens Tegn og da Klostrenes skumle (!) Mure skød sig op overalt og overskyggede saa at sige hele Landet, kunde interessere »Østj. Folketid.« Læsere, har vi besluttet at bringe en Artikel-Serie under ovenstaaende Titel«.

Det er jo lige saa glædeligt som forstaaeligt, at Bladets Læsere har historisk Interesse, kun maa vi højlydt beklage samme Læsere, om de skal øse deres Kendskab til dette specielle Emne af Kilden: *Knud Halling*.

Allerede Fremstillingen af Munkevæsenets almindelige Historie er utilladelig overfladisk.

Forf. siger om Munkenes Virksomhed: »Med Uvillie mødtes deres Ord, med Haan og Latter deres Paastande, og Kirkens Mænd udsendte deres Svende og lod de utidige Kloakrensere føre i Fængsel.«

Deres Beviser Hr. Halling?

I Slutningen af 1. Art. (Folketid. Nr. 163.) læses følgende: »Munkene kunde vinde Hedningernes Hjerter, som de drog frem, barfoede, selvfor nægtende og rede til at taale alt for deres Tros Skyld. Dette formaaede de blødagtige, pralende Prælater ikke.

Ca. 827 kom Benediktinermunken *Ansgar* til Danmark og omkring ved Aar 1000 kan Danmark regnes at være helt igennem kristnet.«

Man faar her uvilkaarligt den Tanke, at Forf. mener, det er Munkene alene, der har kristnet Danmark. Ganske vist »blødagtige, pralende Prælater« har det ikke været!

*) Det samme gælder nogle andre Artikler af Martin Højgaard i samme Blad, som er bleven tilsendt Redaktionen. Red.

Men disse Prælater eksisterer ogsaa kun — eller næsten udelukkende — i Hr. Hallings Fantasi.

Art. 2 (Nr. 164.) begynder saalunde:

»Her i Danmark kom Klosterbevægelsen ikke som i de fleste andre Lande slentrende nogle Aar bag efter Kristendommens Indførelse (?) men fulgte næsten umiddelbart efter denne. — Hovedgrundene var 3.

For det første var de Prælater, til hvis Omsorg det nyvakte danske Folks aandelige Vel blev betroet, ikke ideele, begejstrede Himmelstormere, hvis lidenskabelige Kristendomsforkyndelse kunde vedligeholde Ilden i det nyomvendte Folk, men for en stor Part — mageligt anlagte, blødgigtige Udlændinge, der førte med sig alle Romerkirkens Daarligheder og Laster (!) — Klosterbevægelsen behøvede saaledes ikke her at vente paa Kirkens Forfald; den var der straks. (sic!)

For det andet, var det Munkene alene (?), der havde udført det store, besværlige, farefulde Arbejde at kristne de vilde stridbare Daner, og ved dem hængte derfor Folkets Hjerte mere end ved Prælaterne, der kun tog den store Løn, men intet gjorde af Betydning for Menigheden. (?) — Og for det andet (tredie?) stod Danmark i disse Tider i Forbindelse med det forlængst kristnede England, hvor Klostervæsenet florerede.«

Man lægge først Mærke til Forf.s Kendskab til Hierarkiet. Han kender kun *Munke* og — *Prælater*, og det tilmed Prælater, der altid, selv før Tiendens Indførelse, sidder med *fede Lønninger!*

Men dernæst maa man rette et alvorligt Spørgsmaal til Hr. *Halling*: Hvor i al Verden har De Deres mangfoldigt detaillerede Viden fra? — Har De fundet en ny Skibyrkrønne, endnu vidunderligere end den gamle? Da kom endelig frem med den. De vil derved gøre Deres Navn mere berømt end ved Deres historiske Artikler.

Med en knusende Overlegenhed udtaler Forf. nemlig ovennævnte Domme om det danske Præsteskabs almindelige moralske Tilstand paa den Tid, Klostrene begyndte at rejses herhjemme. — Men nu er det en kendt Sag, at Historikerne netop beklager det overordentlig mangelfulde Materiale, som staar til Raadighed, naar man vil trænge

ind til Enkelthederne i Datidens Historie. — Sidder Forf. ikke inde med hidtil ukendte Kilder, da gælder hans nævnte Domme til Wandsbeck. — —

Naar Forf. angiver Aarene omkring 1020 som den Tid, da Munkene kom til Odense, da maa han dog vide at dette er en Del omstridt og ligger hen i det uvisse. Forf. burde have raadført sig med et saa let tilgængeligt Værk som »*Danmarks Riges Historie*« 1. Bd. 501, hvor der berettes om de 12 engelske Munke fra *Avon*, der sendtes til Odense af Vilhelm II paa Erik Ejegods Begæring*), altsaa en 80 Aar senere. Først da bygges *St. Knuds* Kloster. Men herved bliver Tidsafstanden mellem Kristendommens Indførelse og Klostrenes Grundlæggelse større end Hr. Halling paastaar. Ligeledes ignorerer han helt den storartede Organisation af Kirken, som falder i Midten af det 11. Aarhundrede.

Ved *Vor Frue og St. Albani* Kirke i Odense traf de engelske Munke et regelbundet Præsteskab; men ikke egentlige Munke. — At der her var en Lejlighed til at gøre opmærksom paa en Hovedkirke, hvor Præsteskabet levede under fælles Tugt, har Forf. ikke set — eller ikke villet se.

I det hele er Forf. ikke paalidelig i sine Angivelser, saaledes regner han *Dalum* til Augustinerordenen, skønt han — selv som populærhistorisk Forfatter — burde vide, at *Dalum* Nonnekloster tilhørte Benediktinerordenen. — Beviserne findes til Hr. *Hallings* behagelige Efterretning anførte i *Traps: Danmark* II Udg. III. 409. Noter.

Men Forf. lader ikke alene til at være meget lidt bevandret i den historiske Litteratur, som staar enhver aaben; — nej, selv Skildringer med Ammestuens Duft over sig vrager han ikke. De burde for Resten allerede være saa hængemte, at moderne Børn rynkede paa Næsen af dem.

For Hr. *Halling* kommer de derimod udmærket tilpas. Munke med Vomme à la Fallstaff, er for ham Typen paa den danske Ordensmand allerede i en ret tidlig Tid. — Fallstaff havde ganske vist kun sin Mave at takke for, at han ikke havde set sine Knæ i 20 Aar; men han staar langt tilbage for Hr. *Hallings* Munke, der tillige er udsty-

*) Se ogsaa *Triap. Danmark* II. Udg. III. 353.

rede med »flammerøde, hængende Hager!« Det skål jo nok end mere borttage Udsigten!

Indtil dette Punkt har det allerede været vanskeligt nok at tage Forf. alvorligt; men det efterfølgende er saa modbydeligt gement, at jeg ikke vil besudle Ugebladets Sider med Citater. — Hr. Hallings Forfatterskab, som det her foreligger, maa af alle alvorlige Mennesker vises hen til den Skarnbøtte, hvor det ene hører hjemme.

At Hr. Halling skulde være Historiker turde være mere end tvivlsomt; er han det, saa paastaar jeg, han skriver paa Trods af bedre Vidende. Snarere er han et historisk Nul, det maa man haabe for hans Samvittighedsfreds Skyld.

Men, at *Østjydske Folketidende* i det Herrens Aar 1907 vover at byde sine Læsere en saadan Servering, det er et stærkt Stykke.

I den senere Tid har jeg beskæftiget mig en Del med de gamle danske Klostre, og det maa jeg sige: Mage til Sprog som ovennævnte Artiklers har jeg ikke fundet. Det er en ganske anden sandhedskærlig og forstaaende Aand, der træder os i Møde, naar vi læser *A. D. Jørgensen* og Professorerne *Steenstrup*, *Erslev* og *Hans Olrik*.

p. t. St. Albani Præstegaard, Odense d. 6—XII—1907.

Johan Johnsen.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Esbjerg. Om *Søster Symphorosa*, hvis Død forleden kortelig blev meddelt her i Bladet, skrives nedenstaaende smukke Mindeord i et af Esbjergbladene (hvilket Blad og for hvilken Datum har den velvillige Indsender af Udklippet glemt at tilføje; det burde altid tilføjes, da det ikke blot er nyttigt, men ofte endog kan være nødvendigt for Red. at vide det):

Atter har Døden været paa St. Josephs Hospital for at kalde en af de udmærkede Søstre bort. Forrige Gang var det den elskværdige og hyggelige Søster Melania, denne Gang er det den af alle Patienter, der har ligget under hendes Pleje, næsten forgulede Søster Symphorosa.

Søster Symphorosa var Sygeplejerske af Rang, og det er kun faa givet at kunne være det som Sygeplejerske, som hun var. Altid opofrende, hjælpsom og trøstende, naar der var Trang for det, og altid meddelsom, oplivende og latter-smittende, naar Forholdene tillod, at der saas paa Livet fra den Side, og det skønne ved hende var, at saadan var Søster Symphorosa overfor alle, Gamle som Unge, Fattige som mere besiddende.

Hun var dernæst et rigtigt Naturbarn, umiddelbar og ret opfindsom i Retning af at hitte paa noget for at sprede Lys og Glæde og lidt Solskin mellem sine Patienter og skyede ingen Ulejlighed.

Fra mit eget Hospitalsophold erindrer jeg en af Søster »Rosa«, som hun populært kaldtes mellem Patienterne, smaa geniale Bedrifter. Der var bleven indlagt en ældre Mand, en Stenhugger, som havde den for vi Mandfolk almindelige Svaghed, at han daarlig kunde undvære sin Pibe Tobak, og da der selvfølgelig ikke maatte ryges paa Fællestuen, besørgede Søster Rosa ham pligtskyldigst hver Dag paa en Baare bragt ind i Badeværelset, hvor han ugenert kunde dampe løs. Ved for flittig Brug eller af Ælde gik Piben en Dag itu, og Stenhuggeren var ulykkelig. Heldigvis var det i disse Dage Stenhuggerens Fødselsdag, og Søster Rosa fik saa en af Lægerne til at hjælpe lidt til, saa der blev skillinget sammen til en rigtig »Pibe med Laag«, og jeg er ikke sikker paa, hvor Glæden var størst, hos den gamle Stenhugger eller hos Søster Rosa, over »Piben med Laag«.

Søster Symphorosa var fra Vestfalen og blev kun lidt over 40 Aar gammel. En Lungebetændelse gjorde efter faa Dages Forløb Ende paa hendes Liv. De mange Mennesker, der siden St. Josephs Hospital begyndte sin Virksomhed her i Byen, har nydt godt af hendes Pleje, vil aldrig glemme hende, som den ypperlige Sygeplejerske hun var.

Vejle. (I. K. M.) Det var med glade Forventninger og Feststemning i Sindene, at Medlemmerne af Menigheden her i Vejle 2. Juledags Eftmd. stævnedes til Skolelokalerne paa Blegbanken for at overvære en lille Julehøjtidelighed — og Forventningerne blev ikke skuffede, og Stemningen blev ikke mindsket under Højtidelighedens Forløb. Det vægtigste Bidrag til Underholdningen blev ydet af Menighedens Orkester — ja, saa vidt er vi allerede naaet her i Vejle, at vor katholske Menighed har sit eget Orkester, der tæller 7 voksne Medlemmer og 15 yngre do. Orkestret — der skyldes vor altid ihærdige Pastor *Brems* sin Tilblivelse — skilte sig ganske udmærket fra sin ikke overmaade lette

Opgave. Hvert enkelt Nummer blev udført med al ønskelig Forstaaelse og Præcision — men et Blæseorkester egner sig jo nu engang ikke saa godt til en lille Sal, saa det er derfor med Glæde, saavel Præsterne som Menigheden imødeser den Dag, da den projekterede nye Skolebygning vil rejse sig med sin 25 × 15 m. store Forsamlingsaal — i den vil de kraftige Instrumenter lettere komme til sin Ret. I Forening med Orkestret sørgede de kvikkeste af Skolens Elever dels ved Sang og dels ved smaa Skuespil for at vedligeholde Stemningen hos »Tilskuerne«, hvis Antal var nær ved de 200. Efter 2 fornøjelige Timers Forløb, blev der fra Eleverne rettet en Tak til Præsterne og Søstrene, hvorpaa Hr. Pastor Brems holdt en lille Tale til Forsamlingen, hvori han stærkt betonedede det ønskelige i et godt Samarbejde mellem Forældrene og Kirken — kun ved dette vil det lykkes at opdrage Børnene paa den rette Maade og føre Kirken fremad. Vi maa for Resten ikke klage, hvad Fremgang angaar her i Vejle. Mandag den 23. f. M. optoges 3 nye Medlemmer i vor Menighed — ialt er der optaget 6 nye i Løbet af de sidste fire Maaneder. Og Skolen, der i Begyndelsen kun talte ca. 20 Elever, tæller nu ca. 50. — Til Slutning tændtes det smukke Juletræ, og efter endnu en Times fornøjeligt Samvær gik enhver til sit — hver især medtagende Erindringen om en helt ud vellykket og interessant Aften.

Køge. Søndag den 29. f. M. samledes Køge katolske Menighed om et festligt pyntet Juletræ. Efter Afsyngelsen af en Salme holdt Hr. Pastor *Maurer* en Tale, i hvilken Pastoren bl. a. udtalte sin Glæde over, at der nu ogsaa i Køge kunde holdes en katolsk Julefest. Derefter blev afsunget en Julesang, hvis Melodi og Ord var skrevne i Anledning af Festen (og hvis Tekst vi hidsætter nedenfor). Den alvorlige Del afløstes saa af en munter; man spillede Lotteri om forskellige Smaating, plyndrede Juletræet og drak Kaffe, alt under den glædeste Stemning.

Nys fra Granen det funklende Lys bragte Bud
om det Lys, som hin Aften blev tændt,
da de hellige tre Konger paa Vej ledtes ud
mod den Plet, hvor vor Frelser blev sendt.

Han blev Lyset, der spredte sit Skær over Jord
og gav Kundskab om Vejen mod Gud,
Han, vor Frelser, blev *selv* det forløsende Ord —
fjernet bliver hver Sten paa hans Bud.

Han er Lyset, som straal'er i mørkeste Nat
og kan lede hver Sejler i Havn,
selv den argeste Synder bli'r ikke forladt,
naar han søger til Frelserens Favn.

Med sit Blod Han har sonet vor Synd og igen
 aabnet Døren til Himmerigs Pragt,
 derfor holder vi Fest for vor sandeste Ven,
 der lod Liv over Døden faa Magt.

F. O.

Aarhus. Søndag den 29. December blev der i Skolens Gymnastiksal afholdt en »*Familie-Aften*«, der var besøgt af ca. 160 Personer. Efter at Kaffen var serveret, fremvistes der tre stemningsfulde Tableauer: Hyrderne paa Marken, Hyrderne i Bellehems Stald og Flugten til Ægypten. Tableauerne blev indledet med tilsvarende Julesalmer.

Derefter begyndte Hr. *Jens Busk* sit historisk-politiske Foredrag (I. Del), der var oplysende og interessant, og fængslede fra først til sidst Tilhørernes Opmærksomhed.

Slutningen dannede en Farce i to Akter, »*Køkkenet*«, der blev spillet af Agnes-Foreningen og høstede livligt Bifald. Denne »*Familie-Aften*«, hvis Program havde den eneste Fejl, at det maaske var for indholdsrigt, var særdeles vellykket.

Rom. (*International katholsk videnskabelig Institution*). I Slutningen af sin sidste Encyklika bebudede den hl. Fader at grundlægge en særlig Institution, i hvilken alle Grene af Videnskaberne og Oplysningen skal dyrkes under den katholske Sandheds Førelse og Vejledning og med Bistand af alle navnkundige katholske Lærde. Som forberedende Indledning til denne Plans Realisation har Hans Hellighed udnævnt en Komité med det Hverv at lede den internationale katholske videnskabelige Bevægelse, der skal udgaa fra det paatænkte Institut. Til Medlemmer af denne Komité og til Protektorer for Institutet har den hl. Fader udpeget de i Lærdom og Videnskab særlig fremragende Kardinaler *Rampolla*, *Maffi* og *Mercier*. Til Sekretær for Kardinalkomitéen er Direktøren for det østerrigske historiske Institut i Rom, den for sin »*Papstgeschichte*« bekendte Historieforsker, Professor *Pastor* bleven udnævnt; i den Anledning har den hl. Fader gennem sin Statssekretær Kardinal *Merry del Val* tilsendt Professoren en meget ærefuld Skrivelse, hvori denne Udnævnelse meddeles ham.

— (*Vulgata-Revisionen*). Som bekendt er det Hensigten at udsende en ny revideret Vulgataudgave (den autoriserede latinske Bibeltekst). De forberedende Arbejder, som foreløbig bestaar i overaltfra (fra alle Lande) at tilvejebringe en mest mulig fuldstændig Samling af alle eksisterende Vulgatavarianter, vil ifølge Sagens Natur og paa Grund af den Nøjagtighed og Grundighed, hvormed der skal gaas til Værks, vare i flere Aar. Den Kommission,

hvem disse forberedende Arbejder skal betroes, søger man at give et saa internationalt Præg som muligt. Som Medlemmer nævnes Dr. *Lorenz Janssens*, Rektor for st. Anselm-Kollegiet i Rom og Sekretær for den pavelige Bihelkommission, Prioren i Montecassino D. *Ambrosius Amelli* samt den belgiske Benediktinerpater fra Maredsous D. *Donatus de Bruyne*. Flere Udnævnelser er forestaaende. Formand for Kommissionen er Generalen for de engelske Benediktinere, Abbed *Gasquet*, der allerede for nogle Uger siden er ankommet til Rom; i en Audiens, som Abbeden havde hos den hl. Fader, udtalte denne sine bedste Ønsker for dette betydningsfulde Arbejdes Fremme, samt at det maatte blive udført »i Overensstemmelse med de moderne Metoder og efter strængt videnskabelige Principper.«

Frankrig. (*Kulturkampens Krigsomkostninger*). Alene i de tre Maaneder af 1906, hvor *Clémenceau* var ved Roret, har Finansministeren maatte rykke ud med over 3½ Mill. Francs for at bestride Regeringens forskellige Operationer imod Katholikkerne. Saaledes fordrede Justitsministeren 676,000 Frcs. til Dækning af Omkostningerne ved Undersøgelser, som maatte foretages ifølge Separationsloven. Indenrigsministeren fordrede 17,000 Frcs. til Politiaгентernes Extrarejser for at foretage Kirkeinventar-Optegnelser. Krigsministeren fordrede 654,000 Frcs. til Extrabesoldning af Soldaterne, der skulde tage Kirker og Seminarier i Besiddelse, desuden 1,125,470 Frcs. til Extraløn for Gendarmen under Urolighederne ved samme Lejlighed; 1,034,680 Frcs for Transport af Soldater og Gendarmen i samme Øjemed. Altsaa i det hele over 3½ Million Frcs. blot i 3 Maaneder til det ædle Øjemed at bekæmpe Kristendommen. Og saa er heri endnu ikke indbefattet Omkostningerne ved Reparation af de ødelagte kirkelige Ejendomme, ikke heller de store mer-Udgifter som det nu koster, at have civile Lærere og Lærerinder i Stedet for Skolebrødre og Søstre, Læg-Sygeplejere og plejersker i Stedet for barmhjærtige Søstre; — ikke at tale om de umaadelige moralske Tab, som slet ikke kan beregnes.

(*Skoler og Fængsler*.) Paa de samme ovennævnte Lister over extra Statstilskud er ogsaa to Poster opførte, som er meget talende, naar de stilles Side om Side. *Briand* anmoder om 45,000 Frcs til at fejre de offentlige Pigeskolers Jubilæum, hvilke var »det mest glimrende Bevis for Læg-Undervisningens Fremskridt«. Men — samtidig fordrer *Clémenceau* 450,000 Frcs til Forøgelse af Politistyrken! — Et nyt Bevis for, at hver Gang der bygges en Skole uden Gud, saa maa der ved Siden af ogsaa bygges et nyt Fængsel eller sørges for mer Politi.

Spørgsmaal og Svar.

(Forsinket paa Grund af Pladsmangel).

I Anledning af Artiklen »Om Tolerance og Lærefrihed« i Nr. 49, spørger en Læser:

Skal Blædel virkelig uden saa meget som en Kapsun have Lov til at sige, at det er omtvisteligt, hvem Jesus Kristus er? Og skal den hl. Avgustins usalige Gammelmandstanke (i Strid med ham selv) at bruge Vold mod Kætterne have Lov til at staa som Repræsentant for Kirkens Tanke?

Svar: Naar der her i Bladet blev aftrykt et Stykke af cand. theol. Blædels Udtalelser om Tolerance og Lærefrihed, da var det — som der jo ogsaa bemærkedes — kun for at henpege paa hans, for os interessante, uforbeholdne Anerkendelse af den katolske Kirkes Konsekvens og tildels ogsaa paa hans egen — udfra *hans* Forudsætninger — konsekvente Tankegang; derimod var det naturligvis ikke Meningen dermed at godkende alle hans enkelte Udtalelser.

Da vi ved, at Spørgeren selv allerbedst vil være i Stand til ved et interessant og læseværdigt Indlæg »at give B. Kapsun paa«, saa tilbyder vi ham gerne Plads hertil i Bladet, dersom han endnu finder det nødvendigt. Vi er altid taknemmelige for en god og interessant Artikel.

Red.

Dansk katolsk Litteratur i Udlandet. Kort før Jul udkom paa *Kösels* Forlag (Kempten og München) en tysk Udgave af *Johannes Jørgensens* Bog om »Den hellige Frans af Assisi«; Oversættelsen er besørget af Lehnsgrævinde *H. Holstein-Ledreborg* samt — for Indledningens Vedkommende — af *A. Hesse*, et Pseudonym, under hvilket et her i Danmark velkendt Navn skjuler sig.

Af samme Værk vil der paa *Perrins* Forlag i Paris udkomme en fransk Oversættelse, oversat af Digteren *Téodor de Wyzewa*.

Endelig bebuder det nordamerikanske Tidsskrift *Æve Maria* at ville bringe en Oversættelse af »Pilgrimsbogen«, hvis Forfatter Bladet kalder »Nordens Irving«.

Ansgarius-Bonifacius-Foreningen.

Meddelelse fra Vikariats-Komitéen.

Samtlige Lokal-Komitéer gøres opmærksomme paa, at de bør indsende deres Aarsbidrag inden 15. Januar til Vikariats-Komitéens Kasserer, Hr. cand. phil. J. Hoffmann, Købmagergade 48. — Ansøgninger om Understøttelse til de respektive Missioner bør af d'Hr. Gejstlige indsendes til Hr. Pastor A. Neuvel, Formand for Vikariats-Komitéen, ligeledes inden 15. Januar.

Unio. Mandagen den 6. Januar (Hell. 3 Fong.) Kl. 8: Julefest for Voksne i Myginds Selskabslokaler.

Medlemmer betaler 2 Kr. — Besøgende 4 Kr.

Ernst Bæklund,
Frederiksbergg. 34.

A. V. Günther,
Bangertsgade 11.

Herm. Hoffmann,
Købmagergade 48.

Indsamlingen til Juleuddelingen

i St. Ansgars Sogn, St. Anna Sogn og Nørrebro havde følgende smukke Resultat: Den indsamlede Sum beløb sig til 832 Kr. 50 Øre, som uddeltes i Portioner, bestaaende af Flæsk, Smør, Sukker, Kaffe, Risengryn og Sigtebrød til 165 Familier, foruden kontant Pengehjælp til Fattige paa Almindeligheden og nogle Enligstillede — baade i København K., S og N.

Paa Frederiksberg indsamledes 269 Kr. 50 Øre, som uddeltes paa samme ovennævnte Maade til ca. 50 Familier og Enligstillede paa Frederiksberg.

Alle Bidragsyderne bringes herved en hjertelig Tak for paa denne Maade at have hjulpet til at bringe lidt Juleglæde ind i mange fattige Familier. Indsamlingskomitéerne.

✠ St. Johannes Broderskab afholder **Juletræ** for Foreningens Medlemmer med Børn Tirsdagen den **7. Januar**, Aften Kl. 7, paa »Flora«, Haveselskabets Vej. Bestyrelsen.

✠ Det behagede Gud at bortkalde min elskede og stræb-
 † somme Hustru **Henriette Amalle Riberholt**, f. Dobritz,
 efter et kort, men smertefuldt Sygeleje paa St. Josefs Hos-
 pital den 30. December, velforberedt ved et kristeligt Liv.
 Begravelsen foregaar Søndag den 5. Jan. Kl. 2 fra Vestre
 Kirkegaards katolske Kapel.

Leopold Riberholt.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 5. Januar. Vigilie. Telesphorus, Pave og Martyr.

Mandag den 6. Januar. **Hellig 3 Konger** eller **Epiphani (Herrens Aabenbarrelse)**. (Befalet Festdag, som forpligter til Bivaanelse af den h. Messe) — 7. Ti., 8. O., 9. To., 10. F. og 11. L. Oktavdage.

Søndag den 12. Januar. 1. **Søndag e. Epiphani.** Oktavdag.

Søndagsgudstjeneste

St. Ansgars Kirke*) (Bredg. 64): Kl. 10 Højmesse m. Præd. Kl. 6 And.

Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 Højm. m. Præd. Kl. 5 Andagt.

St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — - 6 Andagt
 m Præd.

Jesu Hjerte Kirke (Stenosg.): - 10 Levitm. — — - 6 Andagt
 m. Præd.

St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — - 3 Andagt.

St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — — — Kl. 3 Andagt m. Præd.

Immaculatakirk. (Strandv. 91.): - 10 — med Præd. Kl. 2¹/₂ Andagt.

St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 5 Andagt.

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8;
 paa Toldbodvej Kl. 8; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke
 Kl. 8; i Jesu Hjerte Kirke Kl. 7 og 8¹/₂; i St. Jos. Kirke Kl. 6¹/₂;
 i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6¹/₂, 7 og 7¹/₂.

*) Paa Hellig 3 Konger holdes i St. Ansgars Kirke Pontifikalmesse med Prædiken Kl. 10. I Jesu Hjerte Kirke læses samme Dag stille Messe Kl. 6, 7 og 8¹/₂; Levitmesse med Præd. Kl. 10.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, 7¹/₄ og 8¹/₄; i Rosenkranskirken Kl. 6¹/₂ og 8; i St. Anna Kirke Kl. 6 og 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, 7¹/₂ og 8¹/₂; i St. Josefs Kirke Kl. 5¹/₄ og 6¹/₂; paa Toldbodvejen Kl. 6¹/₄.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katolikker.

Immaculatakirken. Fra 1. Januar holdes Højmessén paa Søn- og Helligdage Kl. 10 istedetfor Kl. 9.

Kirke-Kollekt. Paa hellig tre Konger. Kollekt ifølge pavelig Anordning i alle Vikariatets Kirker og Kapeller til Bedste for de afrikanske Missioner.

Rosenkransbroderskabet holder i det nye Aar sit første maanedlige Møde med Prædiken og Procession **Søndag den 5. Januar** Kl. 6 Aften i St. Ansgars Kirke. — Jomfruernes Forening deltager i Processionen med Broderskabets Faner.

Mødreforeningens Møde bortfalder i Januar Maaned.

Charitasforeningen (Hans Bogbinders Allé) gentager paa Opfordring fra forskellige Sider Forestillingen »Den hl. Cæcilia« endnu en Gang Søndagen den **12. Januar** Kl. 7 Aften.

Trykfejl. Det sidste Nr. i forrige Aargang (Nr. 52) sluttede lidt lystigt med mindst 8 Trykfejl paa den sidste halve Side (S. 890). Det er maaske paa den Maade, Sætternissen har fundet paa at tage Afsked med det gamle Aar. Lad os ikke haabe, at han ønsker os glædeligt Nytaar paa samme Maade.

Redaktionen havde rettet disse Sætterfejl paa Korrekturaftrykket, men Trykkeriet maa helt have glemt at korrigere dette Stykke af Satsen, hvad der jo nok kan hælde i en travl Tid.

Her følger de mest fornødne Rettelser: S. 890 L. 18 f. n.: Adirux, læs: Andrieux; L. 17 f. n.: Delai, læs: de Lai; L. 15 f. n.: Rinaldine, læs: Rinaldini; L. 14 f. n.: Allacution, læs: Allocation; L. 13 f. n.: Parallal, læs: Parallel; L. 6 f. n.: Modernisme, læs: Modernismen.

Desuden S. 887 L. 3 f. n.: Fransaçe, læs: Française. Den samme Fejl S. 888 L. 1 f. o.

Ligeledes var der i Indholdsfortegnelsen glemt at tilføjes under Bog anmeldelser: F. Esser: »Ave Maria«..... S. 885.

R. R. D. D. Missionarii, ut Directorium anni 1908 accipiant, pretium (1 Kr.) Hafniam mittant oportet (Rev^d. H. Gamél, Bredgade 64) statimque franco recipiant.

Vincensforeningens Kransekort

bringes i velvillig Erindring; de faas hos d'Hrr. Gejstlige ved St. Ansgars Kirken (Bredgade 64¹), Rosenkranskirken (Boysegade 8²), St. Josefs Kirken (Griffenfeldtsgade 44) og hos Murermester A. V. Günther, Bangertsgade 11, Proprietær Aug. Hoffmann, Valby, samt ved telefonisk Henvendelse til Johs. Hoffmann & Søn, Købmagergade 48, Telf. H. 1389.

Kalenderen 1908 er udkommen og faas paa Menighedskontoret, Bredgade 69² o. G. (1-4) (Telf. Palæ 654) samt ved Kirkerne. Pris 25 Øre. Ved Indsendelse af 30 Ø. i Frimærker tilsendes Kalenderen pr. Post.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 2.

Søndag den 12. Januar.

1908.

INDHOLD: Distinguo. — Catholicisme og Forsvar. — Januar. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Odense. Frankrig. Belgien. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Distinguo.

I Leosamfundet i Wien holdt Ærkebiskop, Dr. *Teodorowicz* af Lemberg (armenisk Ritus) den 14. Nov. for en talrig Tilhørerkreds et udmærket Foredrag om Pave Pius X.s sidste Encyklika.

Ærkebiskoppen drog skarpt Skel mellem den Modernisme, som Encyklikaen har taget paa Kornet, og den religiøse Modernitet i Tanke og Færd, der altid har været efter Kirkens Sind. Disse to Aandsretninger, der i Grunden kun har etymologisk Fællesskab, holdt Ærkebiskoppen i aandrige Jævnførelser op mod hinanden.

Den videnskabelige Forskning maa vide Paven Tak for den skarpe Begrænsning af Modernismens Begreb, og det just fordi man først nu kan skelne det sunde Fremskridt, som Kirken til alle Tider har støttet, fra det falske, og først den klare Beskrivelse af Modernismen har gjort det muligt at sige, hvad der er Modernitet i god Forstand. Før Begreberne saaledes var udsondrede fra hinanden, kunde Ordet Modernisme saa let misbruges til stor For-

træd, idet man ikke nøjedes med at lade det betegne Vildfarelserne, men tog alle de Bestræbelser med, der tilsigtede at lægge Guds Rige tilrette for moderne Menneskers Hjerte og Sind. Den Fare laa nær at forveksle Begreberne til ubodelig Skade for den ægte kirkelige Videnskab. Med Encyklikaen i Haand er det nu let at afsætte Begrebernes Grænse.

Det er Modernisme at gøre Følelsen *) eneraadende i Religionen, men det er Modernitet at spænde hele den menneskelige Natur for i Troslivet, saa Hjerte og Følelse bliver Hjælpen i det indre Liv. Hjertets Raab lyder da mægtig i Sjælens Øre, og medens den kæmper sig frem til Sandheds Eje, vækker det dens ædlestes Følelser og hjælper dens Erkendelsesevne til som paa Vinger at løftes op til den frelsende Sandhed. Det er Modernismus at slaa Døren i for al religiøs Erkendelse, og det er Modernitet at gaa i Lag med alle Erkendelsestheoriens Spørgsmaal. Det er Modernismus at bruge Evolutionstheorien til Stormbuk mod Kirke og Dogmer, men det er Modernitet, naar Kirken prædiker sin uforanderlige Lære og dog tager Hensyn til enhver sund Retning. Det er Modernismus at foragte Skolastikken og ville bygge Troslæren systematisk op paa den rationalistiske Filosofi, men det er Modernitet at have sine Rødder dybt i Traditionen og suge kraftig Næring af Skolastikken, men samtidig drage Nytte af alt sundt i den nyere Filosofi. At vrage den uden Forskel vilde mindst af alt svare til den hl. Faders Tankegang. Den skolastiske Methode er for den kirkelige Videnskab, hvad Klassikerne er for den verdslige Dannelses. Som Klassikerne aldrig ældes og først gør det muligt at nyde de moderne, paa lignende Maade gaar det med Skolastikken. Den klarer Begreberne og skærper Definitionerne, og dertil trænger den moderne Tænkning, og i første Række Modernisterne i allerhøjeste Grad. Dertil kommer, at Skolastikken byder faste metafysiske Rammer, hvori alt det ny Stof finder sin naturlige Plads. Da Leo XIII. var død, gav den aandrige Wiener Universitetsprofessor *Jodl* i Tilslutning til Leo XIII.s

*) I det tyske Referat, der ligger til Grund for dette, staar der »Gesicht«, utvivlsomt dog en Trykfejl.

Forskrifter disse Tanker Udtryk i en Artikel og gav Skolastikken Æren for den vidunderlige Overensstemmelse mellem guddommeligt og menneskelig Viden eller med andre Ord for Enheden i den menneskelige Tænkings Grundideer.

Katholicisme og Forsvar.

Den i vort Nr. 52 omtalte Bladpolemik i Anledning af Hr. *Jahn-Nielsens* Foredrag om 1807 har fortsat sig i flere Numre af forskellige Provinsblade.

Den »danske Præst« (Pastor *J. F. Smith* i Roskilde, som han endelig i sine »afsluttende Bemærkninger« navngiver sig), som mente at have Patent og Eneret paa Fædrelandskærlighed, blev stadig mere og mere spagfærdig, eftersom han blev lyst hjem af flere og flere. Det vil vist efter dette Nederlag tage nogen Tid, inden han atter vover sig ud paa den Galej.

Det har ved denne Lejlighed vist sig, at vi ude i Provinserne har en hel Del Venner, som nok forstaar at føre deres Forsvarsvaaben med Rutine. Nogle af disse Forsvarsartikler er saa udmærket skrevne, at vi ikke vil forbeholde vore Læsere dem, hvorfor vi gengiver i alt Fald nogle af dem her nedenfor, nemlig Hr. Pastor *Ikenmeyers* i et Aalborg-Blad, Hr. Redaktionssekretær *N. P. Nielsens* i »Østsjællands Avis« for 20. Dec. og andre.

Førstnævnte er saa humoristisk, at det er en særlig Fornøjelse at læse den. Den fandtes i »Dagbladet Nordjylland« den 13. Dec. og lyder saaledes:

Katholicisme og Forsvarsnihilisme. En mærkværdig Overskrift tænkte jeg, da jeg saa den, men morede mig stort, da jeg læste Artiklen. Jeg fandt nemlig, at den Mand, der ikke vover at sætte sit Navn under Artiklen, selv om han er en daarlig Theolog, dog kunde have udmærkede Evner til at blive en dygtig Kok, der putter alt ned i Gryden -- Katholicismen -- Forsvarsnihilismen -- Propaganda -- Mangel paa Fædrelandskærlighed -- Skytshelgener -- Relikvier og Gud maa vide hvad -- og saa tvætter han til Slut Sveden af sit Ansigt og er overbevist om, at have

frølst Fædrelandet fra en overhængende Fare. Kun Skade, at Gryden viser saa mange Revner.

Ved at læse Artiklen faar man paany et Bevis for, hvordan en protestantisk Præst undertiden kan skrive som en blind om Farven, og hvor lidt han kender sit eget brøstfældige Hus. Pastoren kunde have Gavn af at overvære et katholsk Foredrag i København, thi jeg er vis paa, at han betydeligt kunde forbedre sine theologiske Kvalifikationer. — Men til Sagen.

Pastoren er indigneret over, at Katholikerne holder en Række Foredrag i København, der har til Hensigt at fremstille den katholske Lære som den er. Dertil behøver de vel ikke at indhente en protestantisk PræsTs Tilladelse. Det er jo en Kendsgerning, at der med Hensyn til den kath. Lære hersker en ligefrem gruelig Uvidenhed i Danmark. I de 300 Aar, der henrandt fra Reformationstiden indtil 1849 — og hvor det under Dødsstraf var forbudt en katholsk Præst at sætte sin Fod paa dansk Jordbund (den berømte protestantiske Frihed) — kunde jo alle mulige Fordomme mod den katholske Kirke med Held fæste Rod blandt det katholske Folk. Naar saa Katholikerne begynder at rydde lidt op i disse Fordomme, saa spiller en dansk protestantisk Præst den krænkedes Rolle. Pastoren behøver kun at sørge for, at det danske Folk lærer den *sande* katholske Lære og — ikke et Vrængebillede af den — at kende, saa opgiver Katholikerne nok deres Foredrag.

Endvidere synes jeg, at Pastoren ved at pege paa de kun 6—7000 Katholikker, der efter hans Statistik findes i Danmark, rolig kan lægge sig paa sin Chaiselongue og sove og ikke lade sig forstyrre ved Drømme om, at Fædrelandet er i Fare. Stolende paa sin Viden overtager Pastoren endog Profetens Rolle og spaaer Katholicismens Undergang i de sydlige Lande. Der har før ham været Profeter, der spaaede det, men det viste sig, at alle uden Undtagelse var falske Profeter. Derfor kan hans Paastand kun fremkalde et medlidende Smil hos en Katholik. Den katholske Kirke kan se tilbage paa den ærværdige Alder af 1900 Aar, og havde *den* ikke bragt Oplysning og Kristendom til de enkelte Lande, saa vilde Pastoren været en Hedning. Hr. Pastor, kan De nægte det?

Hvad den dansk-katholske Præst Günther siger om sin Kærlighed til Fædrelandet, det er talt ud af de danske Katholikkers Hjerter. At en eller anden in politicis har en anden Mening, kan godt være. Den dansk-lutherske Præst kan godt overbevise sig om det, naar han ransager sine egne Trosfællers og Embedsbrødres Samvittighed.

At den katholske Kirke er en international Institution, er rigtig, men det kan den takke sin Stifter Jesus Kristus

for, der vilde stifte en Kirke for alle Folkeslag — en katholsk (almindelig) Kirke, og ikke en Række Landskirker med en Lægmand som Overhoved. Mon Pastorens aldrig har læst: »Du er Petrus, og paa **denne Klippe** vil jeg bygge **min Kirke** og Helvedes Porte skal ikke overvælde den?»

I sit Indlæg taler Pastoren om *skrigende* Farver, som støder en Dansker. Han ved vel ikke, hvor lidt manges en Protestant føler sig tilpas i sin Kirke med de nøgne Vægge. Desuden anvender Staten jo for Tiden Tusinder og atter Tusinder for at opfriske Kalkmalerierne i Kirker, der i det 16. Aarhundrede med Vold og Magt fratoges Katholikkerne, og hvori den protestantiske Vandalisme tildels ødelagde og oversmurede nævnte Malerier. En i Sandhed mærkværdig Reformation.

Selv Skytshelgener maa holde for, naar Pastoren vil den katholske Kirke til Livs. Jeg synes, at det ikke er saa slemt, naar Apollonia skal hjælpe mod Tandpine, som naar fromme lutherske Folk brugte Splinter af Luthers Ægteseng som Middel mod Tandpine.

Med Hensyn til Relikvierne holder den katholske Kirke sig til Bibelen, der jo beretter, at Folk endog bragte Svededuge fra hans (Pauli) Legeme til de syge, og Sygdommene veg bort fra dem og de onde Aander fo'r ud.

Pastoren, der dog ellers som Protestant kun holder sig til Bibelen (som han jo maa takke den katholske Kirke for, naar han har den), forlader her Bibelens Standpunkt.

Pastoren har til Slut ingen Grund til at pege paa sin danske Kirke, thi hvem har vel Agtelse for en Kirke, der ligner et brøstfældigt Hus, hvor det knager i alle Fuger — en Kirke, der har en verdslig Magt, som aldrig har faaet nogen Sendelse fra Gud, til Styrer — en Kirke, der rummer alle mulige Sekter i sit Skød — Sekter, der sammen med den danske Kirke ligger i Haarene paa hverandre, og som kun marscherer Arm i Arm naar det gaar mod den katholske Kirke — mod Moderkirken — en Kirke, hvis fælles Lærdomme, for at tale med Protestanten Harms Klaus, med Lethed kan skrives paa en Negl — en Kirke, der gaar sin fuldstændige Opløsning i Møde, netop fordi den er en Landskirke, der kun kan holde sig oprejst ved Statens Krykker, og hvor enhver kan tro, hvad han vil. — Jeg synes, at Pastoren vilde gøre godt i at anvende al den Energi og Tid, han spilder ved at slaa løs paa Katholikkerne, til at lappe paa sit eget brøstfældige Hus — den danske Kirke.

K. Ikenmeyer.

Hr. Redaktionssekretær *N. P. Nielsens* Artikel i »Øst-sjællands Avis« for 20. Dec. er ogsaa aldeles udmærket og meget oplysende. Den lyder saaledes:

Katholicismen og Forsvaret. Den ærede Indsender, der under Mærket »En dansk Præst« drager til Felts mod os Katholikker, har aabenbart en eller anden Hensigt med sine Angreb. Det ligger snublende nær at antage, at han vil forsøge paa at rejse en almindelig Folkestemning imod os paa Basis af de af ham mod os rettede Beskyldninger. Da de dogmatiske Vaaben maaske ikke længer slaar til, har »En dansk Præst« grebet det politiske Slagsværd, selv om det ikke saa godt egner sig for det foreliggende Operationsfelt.

Vi *danske* Katholikker er *danske* Borgere; den Ret har vi ifølge Grundloven. Som *danske* Borgere deltager vi i det offentlige Liv, hver efter sin politiske Mening. Vi betaler vore Skatter og afljener vor Værnepligt. Vi elsker vort Fædreland og vil værge dets Frihed. De Konservative blandt os vil have et betryggende Forsvar, og de Radikale vil have Spørgsmaalet løst paa en for os Konservative uantagelig Maade.

Det er soleklart, at *hver efter sin Mening* følger vort Lands politiske Linier.

At Jens Busk er mod Københavns Befæstning, det er ikke, fordi han er Katholik; thi førend han blev dette, var han imod Fæstningen. I øvrigt vil baade hans og Jahn-Nielsens Udtalelser staa for deres egen Regning. Vi Katholikker lader os ikke lede af et politisk Førerskab, og aldrig har de nævnte tænkt paa at indtage en ledende Stilling iblandt os. Det eksisterer kun i »En dansk Præst«s Fantasi.

Aldrig har nogen indvandret katholsk Præst »prædikedet Afvæbning«, hvad imidlertid en ikke saa lille Flok af »En dansk Præst«s Kollegaer gør. Med Hensyn til Talen om »den Hær af Udlændinge«, Katholicismen bringer til Lande, da maa vor ærede Modpart erindre, at disse gør dog alt efter Pauli Eksempel for at blive *danske* for Danskerne.

Det kan man ikke sige, den lutherske Prædikant Reinhardt gjorde, da han til stor Morskab for Københavns Drenges ved sin tyske Prædiken var Reformationens Banebryder i vor Hovedstad.

Da bekæmpede man den *danske* Munk Poul Helgesen og Hundreder af *danskfødte* Munke og Præster. Den første Biskop i Ribe Stift efter Reformationen, Johan Vandal, gad aldrig lære det danske Sprog, og dog vedblev denne Udlænding i Sind og Skind at være luthersk Biskop i et Stift, hvor Danskheden med den tyske Fare for Øje netop trængte

til at blive støttet. Alle, der vilde frem, maatte til Tyskland for at studere, og tyske Navne pyntede næsten alle Præster sig med.

Det var en udenlandsk Aand, der da svævede over vort Fædreland, og som, da Tiden kom, i Ørnens Skikkelse, sønderhakkede os paa Dybbøl Banker.

Vær overbevist om, at det Land, som Absalon, Andreas Sunesøn og Hundreder andre Bisper og Præster og Millioner af vore katholske Fædre værgede som Mænd, og hvis Selvstændighed de hævdede med Ære, det er vi, tro mod Fædrenes Minde, rede til at forsvare til sidste Blodsdraabe.

Vi kan som gode Katholikker kæmpe med Begejstring under vort gamle Dannebrog, som Paven en Gang har velsignet, før det for første Gang vajede over de danske Korsfarere paa Estlands Strande. Flaget er saa helligt for os, at »En dansk Præst«, hvis han en Gang skulde gaa frem i vore Geledder paa Valp'adsen, vist aldrig vil se nogen Katholik lade det i Stikken. Enhver af os, der kender lidt til den militære Teknik og ved, hvilken Betydning en Fæstning har for et velordnet Forsvar, kan alene af den Grund, at vi vil værges os, ikke være imod Fæstningen. Det vilde jo være at arbejde hen mod vor egen personlige Ruin, da vi, hvis Fæstningen forsvandt, ikke havde nogen som helst Dækning, naar vi i vor Egenskab af *danske Soldater* skal modtage Fjenden.

Men én Ting er underlig ved »En dansk Præst«, at han *dølger Aasyn og Navn*, skønt Modparten som ægte Dansker straks slaar Visiret op. Det staar i Modstrid med, hvad jeg lærte som *dansk* Bondedreng, at »vil Dansken i Verden fægte, men dølger Aasyn og Navn, jeg ved, at *hans Aand er ej ægte*, jeg tager ham ej i Favn.«

Niels Peter Nielsen.

»Østsjællands Avis« for 22. Dec. og rimeligvis ogsaa de andre Blade, som havde optaget Hr. Pastor Günthers første Svar, bragte følgende roligt og ironisk skrevne andet og sidste Svar fra Pastor Günthers Haand i Anledning af et nyt Indlæg fra den »danske Præst«, hvori denne citerer en Del af Fru Winde's og hele *Jens Busk's* Indlæg i denne Sag i Ugebl. N. 45, 46:

Duplik til »en dansk Præst« om Catholicisme og Forsvar. Det er altid rart at have med en loyal Modstander at gøre, og jeg er min Kontrapart oprigtig taknemlig for, at den katholske Forsvarsnihilisme, han mente at have opdaget, nu kun »synes at ligge nær«. Alligevel føler jeg mig opfordret til at gøre et Par Modbemærkninger til de fire Punkter, han opstiller i sin Replik.

At Hr. Jahn Nielsen har sagt: »Sikrest for os er det at afvæbne,« kan ikke nægtes; men lige saa vist er det, at netop Katholikker allerførst er gaaet i Rette med ham for de Udtalelsers Skyld.

Saa Bifaldet. Der lyder vel altid Bifald efter et Foredrag, der uden Vederlag holdes i en privat Forening, og Bifaldet vil i Reglen baade være stærkt og velment, naar Foredraget formelt har været godt, og det ogsaa sagligt har indeholdt i alt Fald en Del, som Tilhørerne i Øjeblikket mener at kunne slutte sig til. Dette kan formentlig ikke nægtes, lige saa lidt som, at man rigtignok stundom bag-efter fortryder det Bifald, man ved en saadan Lejlighed har været med til at yde af Høflighed.

Den forsvarsvenlige Katholik, der i vort »Ugeblad« har brugt de i Punkt 3 citerede Ord — for Resten en Dame, jeg har den dybeste Agtelse for — bor i Jylland, har ikke hørt det omhandlede Foredrag og kender ikke nøje de Forhold, under hvilke det blev holdt. Derfor stemmer det ikke ganske med Virkeligheden, naar vedkommende bruger det Udtryk: »Naar fejge, selvopgivende Ideer skal doceres i Katholsk Studenterforening.« Vore Foredragsrækker er ingen Studenterforening, og Hr. Jahn Nielsen har hverken holdt sit Foredrag i »Academicum Catholicum« eller haft noget Mandat fra denne Forening til at tale politisk om 1807 i Foredragsrækkerne. Jeg mindes overhovedet ikke, at der i de otte Aar, jeg har været Medlem af A. C. har været holdt noget politisk Foredrag i denne Forening.

Hr. Jens Busk er en velset Gæst hos de Katholikker han færdes iblandt, men han indtager ikke — lige saa lidt som Hr. Jahn Nielsen — nogen ledende Stilling imellem os, og det er saa forkert som vel muligt at antage, at det politiske Standpunkt, han har valgt, nødvendigvis maa deles af os andre. Ikke mindre fejlagtigt er det at mene, at den forhenværende Rigsdagsmand, der, saa vidt jeg ved, aldrig har været nogen Uven af Militarisme og allerede var en graaet Parlamentariker, da han blev Katholik, indtager det Standpunkt, han staar paa, *fordi* han hører til den katholske Kirke. At han er imod Københavns Befæstning *skønt* han er Katholik, er kun et Vidnesbyrd om, at man i sin Overbevisning *kan* forene de to Synsmaader, men ikke at deres Forbindelse er en Nødvendighed. Hvad Hr. Jens Busks Slutningsbemærkning angaar, saa kan den ikke med Rette forarge nogen, allermindst en kristen Præst; thi lige saa vist som det er, at vi Mennesker *kvantitativt* maa skænke alle jordiske Forhold, deri ogsaa indbefattet vort Forhold til Fædrelandet, langt mere Tid og Kraft, end vi kan ofre paa det overjordiske, lige saa vist er det ogsaa,

at vi, hvor det drejer sig om en *Vurdering*, maa sætte det hinsidige Fædreland over det, vi har hernelde; det jordiske Fædreland hører Tiden til, det hinsidige rummes af Evigheden.

Den ærede Indsender gør i Slutningen af sin Replik et Par ny Bemærkninger. Jeg skal af tidligere anførte Grunde ikke indlade mig videre paa nogen af dem. Kun eet vilde jeg gerne have Lov til at sige: Det er ganske misvisende at paastaa, at »det katholske Præsteskab her som Helhed er importeret fra det katholske Udland«, eftersom det er en Kendsgerning, at en hel Række af Landets katholske Menigheder ledes af danske Præster, saaledes i København, Randers, Horsens, Silkeborg, Fredericia, Kolding og Svendborg. En dansk Præst redigerer vort »Ugeblad«, og en dansk Præst bestyrer St. Andreas Kollegiets højere Almenskole. Og hvad Udlændingene angaar, saa svækker de lige saa lidt de nationale Følelser hos os danske Katholikker, som en fremmed Rabiner gør det hos Jøderne.

Skulde vi nu ikke efter denne Meningsudveksling, Hr. Pastor, være enige om at lade Sagen bero og tage os noget fornuftigere for end at strides om en Ting, der dog, naar alt kommer til alt, ikke har nogen større Rækkevidde. Jeg for min Del ønsker i hvert Fald ikke mere at tage Ordet, selv om »en dansk Præst« skulde gøre et tredie Forsøg paa at rejse en Mening om, at de danske Katholikker maa være Forsvarsnihilister. Langt bedre end at strides er det at forenes i Bøn til Fredsfyrsten, hvis Højtid forestaar, om, at han vil holde sin Haand over vort elskede lille Land og bevare os for at begaa flere af de Fejl, der i Aarhundredernes Løb mere og mere har ført til en Indsnævring af dets Grænser.

Med Ønsket om en glædelig Jul underskriver jeg mig denne Gang — paa Forlangende*) — som

Ludv. Günther,
dansk romersk-katholsk Præst.

I samme Anledning d. v. s. som Svar paa »en dansk Præst«s anden Artikel følger *selve Redaktionen* af »Slagelse-

*) »En dansk Præst« havde nemlig — aldeles med Urette — anket over, at Pastor Günther underskrev sig: dansk katholsk Præst. Han mente, han for Tydeligheds Skyld maatte skrive: dansk *romersk-katholsk* Præst.

Saa maatte man *meget snarere* forlange af »en dansk Præst« at underskrive sig »en dansk protestantisk Præst« eller »en dansk luthersk Præst« eller »en dansk grundtvigiansk Præst« eller hvad han nu er.

Ingen anden end den romersk-katholske Kirke har Ret til simpelt hen at kalde sig *katholsk* (almindelig).

Posten« (den 17. Dec.) følgende Bemærkninger til den anden Artikel:

Vi har ikke villet forhindre »en dansk Præst« i at komme til Orde igen, om vi end finder, at han burde skrive under Navn i denne Sag.

Hele hans Angreb — ogsaa den første Artikel — hviler jo nemlig, synes vi, paa et lidt løst Grundlag. I et Land, hvor vi — Gud bedre det! — har Tusinder af Folkekirke-Tilhængere, der er Forsvarsnihilister, og hvor ikke saa faa Folkekirke-Præster, Lærere osv. har den samme Anskuelse, forekommer det os *ensidigt* og *kortsynet* at ville angribe Catholicismen *som Religion* paa det her benyttede Grundlag. Saa meget mere, som vi har undersøgt og véd, at det katholske Ugeblad har givet Plads for meget afgørende Protester fra katolsk-forsvarsvenlig Side.

Om vore Præster kunde komme ind paa at modarbejde Catholicismen med de Vaaben, Protestantismen giver dem i Hænde, og *ikke* ved ensidig Benyttelse af en Ytring, som vi selvfølgelig finder ganske forkastelig, *men som intet har med den katholske Religion at gøre* — ja, saa vilde meget være vundet.

Derimod tror vi ikke, man staar sig ved at angribe Catholicismen paa det Grundlag, »en dansk Præst« har valgt. *Red.*

Endelig indeholdt nogle Provinsblade bl. a. »Fredericia Avis« for 17. Dec. følgende lille Stykke, hvor Redaktionen giver Ordet til selve Forfatteren, Hr. *Jahn Nielsen*, som ved sit Foredrag har givet Anledning til hele denne Diskussion.

Katholicisme og Forsvarsnihilisme. Den katholske Forfatter Hr. *Jahn Nielsen*, hvis forsvarsnihilistiske Foredrag for en katholsk Forsamling har vakt saa megen Indignation, der bl. a. fik »en dansk Præst« til (i vort Nr. for 9. Dec.) i et ophidset Sprog at gøre Katholikkerne og Catholicismen ansvarlig for Foredragets Indhold, har tilskrevet os nedenstaaende, som vi, skønt afgjort Modstander af Forfatterens Stilling overfor Forsvarssagen, dog af Retfærdighedshensyn mod Manden vil give Plads:

Hr. Redaktør!

I Anledning af Artiklen »*Katholsk Propaganda — katholsk Forsvarsnihilisme*« i Deres ærede Blad for 9. Dec. udbedes Plads for følgende:

1) Mit Foredrag blev ganske vist modtaget med Bifald i den nævnte Forening; men det samme Foredrag har høstet samme Bifald i flere ikkekatholske Foreninger f. Eks. Fredsforeningen i København og Afholdsfolkenes fælles Diskussionsklub samme Steds.

2) »Nordisk Ugeblad for katholske Kristne« er naturligvis først og fremmest et religiøst Blad. Politisk Partitagen ligger udenfor Bladets Opgave. Derfor optog Redaktionen *baade* forsvarsvenlige og forsvarsfjendtlige Indlæg fra forskellige, der var interesserede i Sagen. En lignende Holdning indtager som bekendt det protestantiske Organ »Højskolebladet«.

3) Mon Hr. Pastoren skulde være uvidende om, at en af hans Kolleger, en Præst i Folkekirken, netop i disse Dage har udsendt en meget omtalt Bog med den betegnende Titel: »*Krig er Mord*«!!!

4) I Slutningen af sin Artikel hæver Hr. Pastoren sig til en saa høj patriotisk Flugt, at han ser Syner. Han skuer den *danske* Kirkes Herre som Kongernes Konge!

Jeg kommer her uvilkaarligt lil at tænke paa et udmærket lille Digt af Grundtvig, hvori det hedder: »at blive ved Jorden, det tjener os bedst«!

Ærb. R. Jahn Nielsen.

JANUAR.

Ru og hvid som nylig kløvet Marmor
dækker Nattens Sne de brede Agre . . .
Landevejens dybe Hjulspor blaaner,
Sølverfnug fra Pilekviste flagre . . .

Og jeg vandrer gennem Byens Gader —
forbi Vindvers palmeklædte Ruder . . .
Diamantstøv flimrer over Parkens
Trappetrin og græske Bronze-Guder . . .

Sne og Sol! O, Pragt foruden Lige:
Sølv og Guld og Marmor-Diamanter!
— Bag et Slør af violette Dampe
knejsjer femetages Stengiganter . . .

R. Jahn Nielsen.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. (—nb—) Foreningen *Lætitia*, der som bekendt blev stiftet i Aaret 1905 af og for forhenværende Elever af St. Josefssøstrenes franske Skoler, fører en meget stille og beskedene Tilværelse. Kun en Gang om Aaret, ved Vintertide, plejer den at træde frem af sin Tilbageholdenhed og vidner ved sine kvikke Komadiespil af baade alvorligt og muntert Indhold om sin Eksistens og Levedygtighed. Hvis disse Komadiespil ikke var til, fik Offentligheden knap noget at vide om *Lætitia*; men dette er baade Synd og Uret, — Synd for *Lætitia*, fordi dens egentlige Arbejde og Virksomhed fortjener al ønskelig Paaskønnelse og Understøttelse; — Uret mod Offentligheden, fordi denne, efter at være bleven gjort bekendt med Foreningens Program, ogsaa har Krav paa en Redegørelse for, hvorledes det ved Forestillingerne indvundne Overskud, som skulde komme Foreningens Formaal tilgode, er bleven anvendt.

Som det nok erindres, er Foreningens Formaal jo ikke blot det: at danne et varigt Bindeled mellem forhenværende Skolekammerater, som i deres ugentlige Møder nyder en uskyldig Glæde ved at tilbringe nogle glade og fornøjelige Aftentimer sammen, men ogsaa og ganske særlig det: at byde andre Glæde ved at lindre Savn og Nød hos fattige Børn. Og derfor er det, at *Lætitias* Medlemmer Aaret igennem flittigt rører Strikkepinden og Sy- samt Hæklenaalen og forfærdiger en Del ikke blot nydelige men især nyttige Beklædningsgenstande, som udgør kærkomne Gaver ved Skolebørnenes Juletræ.

Til Indkøb af de fornødne Stoffer og Arbejdsrekvisitter bruges da de ved Komadiespil tilvejebragte Pengebeløb.

Vi havde forleden Lejlighed til at tage det forløbne Aars Arbejdsprodukter i Øjesyn og maa tilstaa, at den lille og fikst arrangerede Udstilling forbavsede os ved sin Rigdhed. Hvert enkelt Stykke var forfærdiget med Akkuratelse og taalte endog en indgaaende Besigtigelse og Undersøgelse. Man kunde mærke, hvordan hver enkelt af de flittige Arbejdersker havde sat en Ære i at lave noget godt og smukt, og at Sjuskeri og Skødesløshed er Begreber, som er bandlyste fra *Lætitias* Arbejdsmark. Udstillingen omfattede 59 Genstande nemlig: 12 Trøjer, 11 Huer, 6 Klokker, 4 Par Strømper, 6 Kjoler, 1 Sæt Drengetøj (særdeles nydeligt) 2 Underskørter, 14 Forklæder, 2 Par Muffediser, 1 Shawl.

Denne Liste er vel det bedste Bevis for, at *Lætitia* ikke har ligget paa den lade Side. Og det er derfor at ønske, at Foreningens Virksomhed i ret stort Omfang maatte finde

Paaskønnelse og Støtte, og at Gaver (som Lætitia alt modtog sidste Vinter fra ubekendt Side) baade i klingende Mønt og i Raaprodukter maa strømme rigeligt ind; det vil ikke blot forøge Lættias Glæde, men navnlig ogsaa bidrage til at skaffe ret mange Børn en glædelig Jul.

Forhaabentlig vil da Foreningen ad Aare, naar Julen nærmer sig paany, give alle sine Velyndere Adgang til Gavernes Udstilling. Thi den bør ikke stille sit Lys under en Skæppe!

— Ogsaa *St. Anna Sogn* i *Sundbyerne* (eller som de gerne vil kaldes: *Sønderbro*) har nu faaet oprettet en Forening for unge Piger. Foreningen, hvis Navn »*Charitas*« (o: Kærlighed) allerede stod annonceret i Ugebladets sidste Nr., har bestaaet i henved 3 Maaneder. Den har sat sig en lignende Opgave, som *Lætitia*, nemlig at arbejde i Næstekærlighedens Tjeneste. Trods sin korte Bestaaen kunde Foreningen allerede uddele 30 Klædningsstykker til trængende Børn. *Charitas's* Medlemmer opførte i Juletiden to Gange et lille Theaterstykke: »Den hl. *Cæcilia*«, Sørgespil i 5 Akter. Som Hr. Pastor Resch bemærkede i Forvejen, havde Stykket jo et alvorligt Indhold og skulde saaledes nærmest tjene til Opbyggelse. Den lille Forsamlingsaal var aldeles overfyldt af et talrigt Publikum, som med velvillig Interesse fulgte Forestillingens Gang. De enkelte optrædende, som selvfølgelig delvis endnu ikke er helt scenevante, havde dog gennemgaaende lært deres Roller godt, og *Cæcilia* spillede endog med ret naturlig og inderlig Varme. Iøvrigt skal der ikke gives noget indgaaende Referat og ikke anlægges nogen kritisk Maalestok, saa meget mindre, som Adgangen var aldeles gratis. Kun var der givet Lejlighed til at lægge en lille Skærv i en dertil opstillet Bøsse: Indtægterne skal sætte Foreningen i Stand til at fortsætte dens Arbejde og virke iblandt de Nødlidende i Menigheden. Den unge Forening ønskes hjærtelig velkommen til Arbejdet ved Løsningen af det sociale Spørgsmaal paa Kristendommens Grundlag!

Odense. (Ansgar.) Nytaarsdag 1908 afholdt »St. Knuds Ynglingeforening«, efter to forberedende Møder, sin Stiftelses- eller Fornyelsesfest, i Forening med Juletræ i Albaniborgs Festsal. »St. K. Y.« har været uvirksom i et halvt Aar, da den paa Grund af Byggeforetagenderne intet Mødelokale har haft, Julefesten var ret stemningsfuld. Af indbudne bemærkedes St. Hedvigs og St. Josefs Skolesøstre samt Redemptoristbrødrene. — Den unge Forening, som nu atter har betraadt sin Bane, har det bedste Haab om en god Fremtid, fordi alle Medlemmerne er besjælede af sand Lyst og Interesse for den Sag, de en Gang sluttede sig til.

Frankrig. (*Socialistførelsen Jaurès' Datter.*) Allerede for Aar tilbage blev det forekastet Jaurès, som selv regner sig for en af de ivrigste i Kampen mod Kirken, at han ikke kan sætte det igennem i sin egen Familje, hvad han vil have sat igennem i hele Frankrig; og denne Bebrejdelse var det ikke saa let at komme udenom, selv for en, som anser Religionen for »Privatsag«. Jaurès blev den Gang angrebet, fordi han lod sin Datter konfirmere og ikke hindrede sin Hustru i at være et ivrigt og virksomt Menighedsmedlem. Nu er denne Spaltning i Familjen bleven endnu større. Allerede for et Aars Tid siden gik der visse Rygter om hans Datter, men af Hensyn til Jaurès tav Bladene stille. Nu kan det imidlertid ikke mere skjules, at hans førnævnte Datter tænker paa at trække sig tilbage fra Verden og gaa i Kloster. Jaurès har forsøgt alt for at bringe hende paa andre Tanker, men forgæves. Det sidste Middel, han forsøgte, var at flytte med hele Familjen paa Landet, for at give Datteren Lejlighed til endnu en Gang i landlig Ro og Fred at overveje sin Beslutning. Hun staar imidlertid fast ved den og agter allerede nu i indeværende Maaned at tage Sløret.

For Jaurès er denne Historie højst ubehagelig, ikke alene af politiske Grunde, men ogsaa fordi han selv paa en Maade er Anledningen til, at hans Datter har taget denne Beslutning. Hun haaber nemlig paa denne Maade, ved at ofre sin jordiske Lykke, at kunne redde sin elskede Faders fortabte Sjæl. Det er altsaa en gribende Sjælekonflikt, der er opstaaet i en af de mest bekendte Mænds Familjer i Frankrig og som viser, at Religionen langt fra er uddød i Frankrig, men endnu besidder stor Magt, selv der, hvor man mindst skulde vente det.

Historien har ogsaa sin humoristiske Side, idet der jo dog er noget komisk i, at Jaurès, som vil omkalfatre ikke blot sit Parti, men hele sit Fædreland, ja hele Menneskeheden, ikke en Gang kan faa Bugt med sin egen Hustru og Datter.

— I kirkepolitisk Henseende vedbliver de franske Katholikkers store Flertal at vise en uforklarlig Lunkenhed og Mangel paa Offervillighed, de lader roligt Socialisterne skalle og valte med Kirkegodset, de kirkelige Ejendomme; ja selv de fromme Stiftelser gaar jo nu efter Vedtagelsen af Briands Lovforslag over til Kommunen »for at komme de fattige til Gode«; rimeligvis paa samme Maade som »Klostermilliarden«! Men selv om De virkelig blev anvendt i veldædigt Øjemed, saa er det dog en mærkelig Maade at være godgørende paa: at *stjæle* Pengene dertil fra andre.

— Paris skal snart have et nyt russisk Theater. Ved Kultusminister Briands »Forekommenhed« er der stillet en

af de røvede Kirker til Disposition i dette Øjemed. Foran Højalteret rejses Scenen og Kirkebænkene omdannes til Theaterbænke. Malerierne i Kirken vil give det ny Theater et eget Præg; men hvad der vil gøre Kirken (eller Theatret) til en endnu større Mærkværdighed: *Andrejews* og *Gorkis* revolutionære Theaterstykker, som er forbudt i Rusland, skal spilles her i dette Fredens Hus. — Stakkels Frankrig, hvor dybt er Du sunket!

Belgien. De katholske Aviser i Belgien lader udgaa et Opraab om særlige Bidrag til den aarlige *Peterspenge Kollekt* i Anledning af den hl. Faders forestaaende Jubilæum (i September). Det forlyder, at den hl. Fader agter at skænke de fra Belgien kommende Peterspenge til det ny Sogn i Rom, som er oprettet under den belgiske Helgen, st. Johannes Bergmanns Navn, til Bestridelse af dette Sogns Udgifter til Skole og Fattigpleje.

Unio. Alm. Møde afholdes Tirsdagen den 14. Januar i Myginds Selskabslokaler, Linnegade 22.

Udlaan (gratis) og Tilbagelevering af Bøger fra St. Vincens- og Sognebibliothekerne

finder Sted

ved **St. Ansgars Kirke** (gennem Hr. Lærer Ertner, Bredgade 67) Tirsdag, Torsdag og Lørdag Kl. 7—9 Aften; desuden efter Formiddags- og Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen.
ved **Rosenkranskirken** daglig fra 6—7 (hos Pastor Ronge).
ved **St. Anna Kirke** hver Søndag efter Hovedgudstjenesten.
Fra St. Josefs Konferens Bibliothek udlaanes Bøger daglig fra Kl. 9—1 fra Skolelokalet Griffenfeldtsgade Nr. 7.

Ansgariusforeningen.

Søndagen den 26. Januar Kl. 12 afholdes den aarlige **Generalforsamling** i Forsamlingsværelset ved St. Ansgar Præstebolig. Dagsorden: Beretning, Regnskab, Valg af Bestyrelse. — Forslag, som ellers ønskes behandlet, maa være indsendt til Formanden, cand. mag. Halfdan Kejser, Hyldegaards Tværvej 7, Charlottenlund, senest Torsdag den 23.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 12. Januar. 1. **Søndag e. Epiphani.** Oktavdag. — 13. **M.** Oktav af Epiphani. — 14. **Ti.** Hilarius, Biskop og Kirkelærer. — 15. **O.** Paul, Eremit. — 16. **To.** Marcellus, Pave og Martyr. — 17. **F.** Antonius, Abbed. — 18. **L.** Petri Stol i Rom.
Søndag den 19. Januar. 2. **Søndag e. Epiphani.** Knud, Konge og Martyr.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64):	Kl. 10 Højm. m. Præd.	Kl. 6 Andagt.
Rosenkranskirken (Boyesg.):	- 10 — — —	- 5 Katekese og Andagt.
St. Annæ Kirke (Sundby):	- 10 — — —	- 6 Andagt m. Præd.
Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.):	- 10 Levitm. — —	- 6 Andagt m. Præd.
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.):	- 9 — — —	- 3 Andagt.
St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.):	- 7 — Kl. 3	Andagt m. Præd.
Immaculatakirk. (Strandv. 91.):	- 10 — med Præd.	Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Andagt.
St. Andreas Kirke (Ordrup):	- 10 — — —	Kl. 5 Andagt.

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 8; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Jos. Kirke Kl. 6 $\frac{1}{2}$; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7 og 7 $\frac{1}{4}$.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, 7 $\frac{3}{4}$ og 8 $\frac{1}{4}$; i Rosenkranskirken Kl. 6 $\frac{1}{2}$ og 8; i St. Anna Kirke Kl. 6 og 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Josefs Kirke Kl. 5 $\frac{1}{4}$ og 6 $\frac{1}{2}$; paa Toldbodvejen Kl. 6 $\frac{1}{4}$.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

St. Ansgars Kirke. Søndag den 19. Januar Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses en stiftet højtidelig Levitmesse i Anledning af Kong Knud den Helliges festlige Mindededag, hvortil Alle indbydes.

Mariakongregationen for Ynglinge holder det første Møde i Aar Mandag den 13. Januar.

Fælleskommunion Sønd. d. 19. Januar i Jesu Hjerter Kirke Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

St. Franciskus III. Orden holder Møde med Iklædning i St. Knuds Kapel Fredag d. 17. ds. Kl. 8 Aften.

St. Ansgars Kirke. Menighedsmedlemmer, som ønsker at leje (10 eller 4 Kr. aarlig) eller at opsigte Stolepladser i St. Ansgars Kirke, anmodes om at meddele saadant til Hr. Kirkeforst. Herm. Hoffmann (Købmagerg. 48) eller til Hr. Kirkebetj. P. Stein.

Mariabørnsforeningen holder offentlig Møde i St. Knuds Kapel Onsdag den 15. Januar Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften

Fælleskommunion Søndag d. 19. Januar Kl. 7 Morgen.

Charitasforeningen (Hans Bogbinders Allé) gentager paa Opfordring fra forskellige Sider Forestillingen »Den hl. Cæcilia« endnu en Gang Søndag d. 12. Januar Kl. 7 Aften. Adgang gratis.

 Husk Vincensforeningens Kransekort!

NB. Uregelmæssigheder i Bladets Tilsendelse bedes snarest meldt paa nærmeste Postkontor.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Aungariussforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Bogladre samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 3.

Søndag den 19. Januar.

1908.

INDHOLD: Religion og Naturvidenskab. -- Historie. — Den katholske Kirke i Japan. — Saaledes bærer man sig ad. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Lejre. Odense. Rom. Tyskland. -- Spørgsmaal og Svar. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Religion og Naturvidenskab.

Midt i December døde den berømte engelske eller rettere Mirskfødte Lærde *William Thomsen*, som paa Grund af sine videnskabelige Fortjenester blev ophøjet til Lordværdigheden og siden oftest kaldtes *Lord Kelvin*.

Han var en af de højeste, ja snarere den højeste Autoritet paa den matematiske Fysiks Omraade. Ofte har han klart og tydeligt udtalt sig om Forholdet mellem Tro og Viden, mellem Theologi og Naturvidenskab.

Allerede i 1871, da Darwinismen begyndte at brede sig, udtalte han: »Overalt er vi omgivne af overvældende, tvingende Beviser paa en vis og god Hensigtsmæssighed. Og naar nogensinde Vanskeligheder, enten af filosofisk eller naturvidenskabelig Art, en Tidlang leder os bort fra dem, saa kommer de dog tilbage med uimodstaaelig Magt, idet de i hele Naturen viser os en fri Viljes Indgriben og lærer os, at alt levende er afhængigt af en altid virksom Skaber og Styrer.«

Tretten Aar senere, i Aaret 1884, erklærede han: »Naar man i sin Tænken ogsaa blot støtter sig til Mathe- matikkens Love, saa naar man tilbage til en Tid, hvor Jorden maa have været ubeboet, og man erkender, at vore egne Legemer, ligesom ogsaa alle levende Planter og Dyr og alle tidligere organiske Fossilier er organiske Former for Materien, som Videnskaben ikke kan antage noget andet Ophav til end en Skabers Vilje. En Sandhed, som fuldtud bekræftes ved Geologiens klare Resultater.«

I Maj Maaned 1903 holdt han et meget omtalt og drøftet Foredrag i *University College* i London, ved hvilken Lejlighed han ogsaa udtalte sig om Forholdet imellem Tro og Videnskab. »Jeg kan ikke indrømme,« sagde han, »at Videnskaben — naar Spørgsmaalet er om Livets Oprindelse — hverken bekræfter eller benægter Eksistensen af en Skabermagt, Videnskaben bekræfter den ligefrem . . . Videnskaben tvinger os absolut til trøstlig at antage og tro paa en styrende Magt — paa en virkende Aarsag, der er forskellig fra de fysiske, dynamiske eller kemiske Kræfter.«

Endnu nogen Tid senere har Lord Kelvin atter bekræftet disse sine Udtalelser og tilføjede ved den Lejlighed: »Frygt ikke for at være fri Tænkere. Naar I tænker skarpt nok, saa vil I gennem Videnskaben tvinges til Troen paa Gud, som er al Religions Fundament. I vil finde, at Videnskaben ikke er i Modstrid med Religionen, men tværtimod er dens Forbundsfælle.«

Historie.

Under denne Overskrift har Redaktøren af »Møens Dagblad« (3. Dec. 07) skildret de Indtryk, han har faaet ved Læsningen af P. F. Essers lille Bog om »den spanske Inkquisition«, resp. det Resultat, han har draget af Bogen. Vi gengiver her Artiklen i sin Helhed:

Mellem Efteraarets Mylder af Bøger titter frem en lille halvandet Hundrede Sider stor Bog, der er udsendt i Kommission hos *And. Fred. Høst & Søn*. Den er skrevet af

den katholske Præst og Pædagog *Frederik Esser* og bærer Titlen »*Den spanske Inkvisition*«. Ved dette lille katholske Forsvarsskrift er det vel værd at dvæle et Øjeblik.

Sagen er, at hverken fra Kathederet eller Prædikestolen er vi herhjemme ganske loyale mod Romerkirken. Man er altfor tilbøjelig til at dvæle ved dens Skyggesider uden at vise dens Fortrin den Retfærdighed, de har Krav paa, og det er et Spørgsmaal, om ikke f. Eks. den historiske Undervisning, der ydes i danske Skolebøger Pavekirken vedrørende, i alt Fald paa disse Punkter repræsenterer en Ensidighed i Fremstillingen, der er enstydig med Forvrængelse.

Saaledes i alt Fald med den spanske Inkvisition.

Den ristes, i Bog og Forkyndelse, med Skændselens blodigste Skrift paa Pavekirkens Regnebrædt. *Frederik Essers* lille Bog viser os, at det er med Urette; han paaviser, at de protestantiske Overleveringer dette Spørgsmaal vedrørende er med Hensyn til Inkvisitionens Omfang ført ud i de vildeste Overdrivelser og i Henseende til dens Væsen og Karakter afgjort urigtige. Og han viser, at i hvad der om denne Sag er historisk, har Reformationens Mænd ikke stort at lade Pavekirken høre.

Forfatteren viser os Inkvisitionen som et Barn af sin Tid. Den gjorde kun Brug af Tvangsmidler — (de allerfleste af de frygtelige Torturedskaber, der vises i levende Billeder og præsenteres andet Steds, har aldrig været anvendt af den katholske Inkvisition) — som den Gang ansaas for god Latin i Retsplejen, og Kirken udøvede dem i Virkeligheden langt mildere end den verdslige Øvrighed. Heller ikke var Rettergangen af den diktatoriske Beskaffenhed, som man har givet det Udseende af; Fremgangsmaaden overfor og Behandlingen af de mistænkte og i Varetægt holdte var gennemgaaende *mere* human end f. Eks. Næstved-Herredsfogdens overfor den varetægtsarresterede Gaardejer. Og hvad Dødsstraffen: Døden paa Baalet angaar, saa var det ikke Kirken, men Statsmagten, der indførte den. Medens i det protestantiske Danmark Masser af »Hekse« blev levende brændt, fandt dette kun Sted med ganske faa af Inkvisitionens Ofre. 95 pCt. af disse kvaltes inden de bragtes paa Baalet, saa det i Virkeligheden kun var Liget, der blev Luernes Rov. Ikke 40,000, som Dr. Moltesen opgiver i Salomonsens Leksikon, men 4000 Henrettelser bærer den spanske Inkvisition Ansvaret for, og i det hele, hvor grim den, som al Tidens anden Retspleje, end var, saa havde den langt fra det Omfang eller den rædselsfulde Karakter, som man gennem mange Aar fra protestantisk Side har sagt og troet. Men hertil kommer, at Katholikerne jo langt fra var ene om at lade Kætterbaalene flamme;

ogsaa Protestanterne havde deres Inkquisition, selv Reformatorerne overleverede anderledestroende til Flammerne. Fred. Esser minder om, hvorledes Calvin opfordrede Øvrigheden til at anstille Inkquisition paa »Kættene«, hvorledes han brændte og lod brænde Kættene i Hundredevis efter de grueligste Pinsler og Læmlæstelser. Endnu paa Vejen til Baalet kneb man de ulykkelige med glødende Tænger!

Sligt skete *ikke* ved den spanske Inkquisition. Var en Mands »Skyld« bevist, saa blev han ikke pint »selv om han nok saa haardnakket holdt fast ved sin Vildfarelse, men under upaaklagelig mild Behandling holdt i Forvaring Henrettelsesdagen.« Man vil altsaa se, at Inkquisitionens frygtelige Misforstaaelse var *Tidens*, ikke Romerkirkens*). *Melanchton* skrev til *Calvin* om Henrettelsen af den spanske Tænker, Servet, som Calvin havde overleveret til Inkquisitionen: »Eders Øvrighed har handlet ret, idet den lovformelig har dræbt dette gudsbespottelige Menneske!« Og den ansete Theolog *Georg Major* kalder det »en afskyelig Uforsømmelighed«, at Øvrigheden ikke skulde straffe Kættene, (for hvilke Straffen var Døden paa Baalet). De engelske Reformatorer udviklede ligeledes en Grusomhed, om hvilken Fred. Esser, vistnok med al mulig Berettigelse siger, at den var »uforlignelig større« end den spanske Inkquisition.

Naar man saaledes tager i Betragtning, hvad der var Tidens Sædvane og Moral, og af »Historiens Vidnesbyrd« udskiller alt, hvad der i Virkeligheden er uhistorisk, d. v. s. usandt, og man endelig giver Politiken og de verdslige Magthavere den Del, der tilkommer dem — saa bliver der i Virkeligheden ikke saa overordentlig meget til Rest, der kan lægges specielt paa den katholske Kirkes Tallerken. I *alt Fald* kan Frederik Essers lille Bog, ved Siden af den historiske Interesse, den frembyder, godt indrømmes en Plads i vor aandelige Husholdnings Hjemmeapotek som en lejlighedsvis virksom Modgift mod en altfor stor Selvglæde. Den protestantiske Verden, der desværre staa splittet i talløse indbyrdes kæmpende og rivaliserende Sekter, Retninger og Missioner, har ikke alt for stor Aarsag til at hovmøde sig over den gamle Romerkirke, der, med hvor mange Vildfarelser den end maatte være befængt, dog har ydet *sin* kæmpemæssige Indsats i Verdenskulturen og endnu, trods al gryende Gæring og Uro, frembyder et ulige mere enstonende Kirkebillede. *Det ser alt for ofte ud, som glemmer man, at Katholikkerne er vore Medkristne*, men det bør vi ikke glemme! Vi maa yde Pavens Kirke den samme Retfærdighed, som vi kræver for Luthers. Jo mere uheldet

*) Vistnok Trykfejl for »Romerkirkens alene«.

vort Blik kan blive, desbedre, især nu, da Kirken i Danmark forhaabentlig staar foran Begyndelsen til sin — haardelig tiltrængte — Genfødelse.

Sandhed er Sundhed!

Erik Hansen.

Dette kan man vistnok kalde en ualmindelig ærlig Anmeldelse. Paafaldende er det, at ingen af Hovedstadens toneangivende Blade har anmeldt Bogen med saa meget som en Stavelse. Skulde Grunden mon være, at de føler sig generede ved de Sandheder, den indeholder? Da maatte det jo staa daarlig til med deres aandelige Sundhed.

Den katholske Kirke i Japan.

Pater Wenzeslaus Kinold, Missionær i Sapporo i Japan, skriver følgende derfra:

Da der neppe nok i de senere Aar er noget Land, der oftere er blevet nævnet end netop Japan, kan det sikkert interessere ogsaa at høre noget om den katholske Kirke der. Kristendommen i Japan blev fra først af forkyndt af den hl. Frans Xaver. Ordet faldt i god Jord, og snart kom der flere Missionærer til af forskellige Ordener. Tusinder lod sig døbe, katholske Menigheder spredtes trindt omkring. Imidlertid søgte Mørkets Magt at bekæmpe Lyset; der blev indgydt Kejseren Mistro mod de Kristne, saa han lod sig overtale til at iværksætte en blodig Forfølgelse. Iblandt den store Skare Martyrer var der mange fremragende Franciskanere, den hl. Petrus Baptista og flere af hans Medbrødre. Antallet af de mange, der efter forfærdelige Pinsler maatte bøde med Livet for deres Tro, kan næppe tælles. Tiltrods herfor bredte Kristendommen sig mere og mere. Aar 1603, seks Aar efter den hellige Baptistas Død, skal der have været 600,000 Kristne i Japan, og 6000 endnu have modtaget den hellige Daab. Imidlertid fortsattes Forfølgelsen. Aar 1636 forbødes det enhver Ud-lænding under Dødsstraf at bosætte sig i Landet. Ved denne strænge Forholdsregel opnaaede man, at der snart

ingen Præster fandtes; fra Udlandet kunde der ingen komme; de, der befandt sig i Japan, blev dræbt. Til trods herfor fastholdt Tusinder deres kristne Tro under de mest utænkelige Besværligheder. Forældrene underviste selv Børnene, enkelte ældre Mænd blev beskikkede til at forrette Daaben og til at bede med de syge og døende. Over 200 Aar fastholdt disse gode Mennesker deres Tro, omendskønt deres Liv stod paa Spil, om de blev forraadte; — et Heltemod, der vel har været enestaaende i Historien. Omtrent midt i det forrige Aarhundrede blev Japan atter aabnet for fremmede, særlig ved de forenede Staters Bestræbelser; disse fik i de aabne Havne Tilladelse til fri Religionsudøvelse, saa de der kunde bygge Kirker og lade Præster nedsætte sig. Japanerne derimod var og blev Kristendommen forbudt.

Ogsaa i Nayasaki var der blevet opført en katholsk Kirke, indviet til Minde om den hl. Petrus Baptista og hans Medbrødre. Ofte blev den besøgt af nysgerrige Mennesker. Saa traf det sig en Dag, den 17. Marts 1864 henad Kl. 1 Formiddag, at der atter kom en Del Mænd og Kvinder. Ligesom drevet dertil af sin Skytsengel, skete det, at Stedets Præst netop da aabnede Døren til Kirken og traadte derind. — Knælende foran Sakramentet bad han Herren lægge ham Ord paa Tungen, der kunde drage de Tilstedeværende til Tilbedelse. Neppe fik han Tid til at bede et Fadervor, saa knælede tre gamle Kvinder ved hans Side. Med Haanden paa Hjertet hviskede den ene, ganske sagte, ligesom i Angst for at blive hørt af Væggene: »Vi har alle samme Hjerte (det vil sige samme Tro), som De.« »Er det muligt?« spurgte Præsten; »hvorfra kommer I?« »Fra Urakomi, dér har de fleste samme Sindelag. Sig os, hvor er den hl. Jomfru Maria?« Præsten førte dem til Sidealtret, hvor der fandtes en Statue af den hl. Gudsmoder. Ved dette Syn raabte alle: »Ja, det er den hl. Jomfru Maria. Se, i sine Arme bærer hun sin ophøjede Søn Jesus.« Alle ønskede at knæle ned og bede, ingen formaaede det endnu ret, det var ligesom Glæden overvældede dem, de rystede af Sindsbevægelse. Forældre og Bedsteforældre havde fortalt, at der i fjerne Lande fandtes katholske Præster, som gerne var kommet til dem, om det havde været

muligt. Saa havde de fortsat at fortælle det videre til deres Børn, sammen med den nødvendigste Troslære og tillige formanet til at holde ud i Haab og Bøn til Gud om bedre Tider. Og nu saa de den længe ønskede Præst og var i en katholsk Kirke; hvilken overvældende Lykke. Saa-fremt de hjemine vilde bede lidt sammen, maatte det ske i Nattens Mulm i Skoven, hvor der engang havde været en Kirke til Ære for den hl. Klara. Der forsamlede de sig undertiden, en af de ældste Mænd iblandt dem bad for og formandede til Udholdenhed i Troen. Først efter mange gensidige Udtalelser i Glæde, tog Præsten Afsked med de brave Mennesker. Dagen derpaa fortalte den ene Kristen den anden den lykkelige Opdagelse, at der i Nayasaki var en Kirke og en Præst. Selvfølgelig kom der nu mange til Kirken; dog maatte der iagttages stor Forsigtighed, da Politiet begyndte at fatte Mistanke, og Kristendommen for de Indfødtes vedkommende stadig var forbudt. Tiltrods for alle Forsigtighedsregler kom det dog efter nogen Tids Forløb ud, at der endnu var mange Kristne. Straks blev flere Tusinder grebne og maatte vansmægte i Fængslerne. Alle fik en haard Skæbne; men fik derved rig Anledning til at vise Troens Ægthed. Efter nogle Aars Forløb benaadede man imidlertid dem, der endnu ikke var døde af Sygdom eller Sult. Den ny Tid bredte sig mere og mere i Japan, og bragte efterhaanden ogsaa Religionsfrihed. Nærværelsen af mange fremmede Konsuler og Krigsskibe hidrog vel ogsaa til, at man ikke straks havde anvendt Dødsstraffen. Aar 1884 og op til 1889 blev der skænket fuldstændig Religionsfrihed. Nu kunde der grundlægges Stationer overalt, og den kristne Tro udvikle sig, om end langsomt, saa dog sikkert.

For Tiden er Antallet af Katholikker 60,000, fordelt i 4 Diocæser. Selvfølgelig smaat i Forhold til Landets 50 Millioner Indbyggere. Vanskeligheden ligger tildels i den moderne Aandsretning, der har grebet Hedningeverdenen i Japan, dels vel ogsaa i de smaa Midler, Præsterne har til deres Raadighed.

Siden forrige Aar er ogsaa Franciskanerne kommet til Japan som Missionærer; kommet tilbage, kan man sige; thi som fortalt var jo den hl. Petrus Baptista og hans Med-

bødre, der led Martyrdøden i Japan, ogsaa Franciskanere. Ordenen har grundlagt en lille Missionsstation i Sappora, som tiltrods for den korte Tid, den har bestaaet, har udviklet sig tilfredsstillende. Rigtignok er ogsaa her en stor Hindring, der hemmer Fremgangen, nemlig — Pengemangel.

Saaledes bærer man sig ad.

For omtrent to Maaneder siden fandtes i mange Blade en gruelig Klosterhistorie, som f. Eks. i »Adresse-Avisen« for 13. Nov. 1907 var gengivet paa følgende Maade:

»Klosterliv. (En Nonne ødelagt). I Byen Prag*) er der i disse Dage ført en Retsproces, som kaster et mindre smukt Lys over Forholdene i forskellige Nonneklostre.

Særlig i »Elisabethklostret« i Graz, hvor den klagende var en forhenværende Nonne, Therese B., som opholdt sig i dette Kloster i Aarene 1897—99.

Nonnen havde i Klostret paadraget sig svære Kvæstelser ved at falde med en Masse Jærnkæder,**) som hun skulde bringe over Klostergaarden.

Efter at hun havde ligget nogle Maaneder paa Hospitalet, tvang man hende til atter at udrette tungt og svært Arbejde, som havde til Følge, at hun igen blev syg.

Klostrets Inspektrice troede imidlertid, at hun simulerede, og afviste haardt alle hendes Klager, samt indstillede hende til strænge Straffe.

Man bandt saaledes et Reb om Halsen paa den unge Pige, og lod hende staa i halvt knælende Stilling en lang Tid.

Til andre Tider lod man hende krybe under Bordet, for at opsamle sin Mad med Munden, og kysse de andre Nonner paa Fødderne osv.

Sluttelig blev den unge Pige saa syg paa Legem og Sjæl, at hun ikke vidste sit levende Raad for at komme bort.

*) En uskyldig Trykfejl; der skulde staa »Graz« (Indsenderens Anm.)

***) En mindre uskyldig Trykfejl: det var Jærnkædler. (Indsenderens Anm.)

Hun fik da den Ide at kaste et Brev over Havemuren, som var adresseret til hendes Moder, der paa denne Maade blev underrettet om sin Datters Ulykke, og straks anmeldte det til Politiet, som befriede den stakkels Pige. Hun blev derpaa ført til et mindre barbarisk Hospital og kom under god Behandling.

Ved hendes Afrejse forpligtede Klosterledelsen sig til at betale hende en bestemt aarlig Rente, da hun gennem sine Lidelser var bleven ude af Stand til at erhverve sig Opholdet selv.

Betalingerne ophørte dog snart, og derfor er det; Søgsmaalet blev anlagt.

Domstolene dømte Klostret til at betale den syge en aarlig Rente af ca. 600 Kr.»

Det var jo skrækkeligt, at noget saadant kunde finde Sted —, hvis det var sandt.

Imidlertid har Sagen nu faaet en anden Afslutning.

»Domstolene«, der dømte Klostret til at betale den syge (hysteriske) Kvinde en aarlig Rente af ca. 600 Kr., var nemlig kun *Underretten* i Graz.

Under Overskriften: »En afskediget Nonnes Erstatningskrav«, meddeler »*Reichspost*« for 10. ds. fra Wien: »Den opsigtsvækkende Proces, som den forhenværende Nonne *Bonaventura* (Therese *Berger*) har ført mod *Elisabethiner-Klostret* i Graz, og som i sin Tid af den kirkefjendtlige Presse blev kommenteret paa den mest uhørte Maade, er nu afsluttet saaledes, at Therese *Bergers* formentlige *Erstatningskrav* ogsaa blev afvist af *Overlandsretten* som aldeles ubegrundet. Desuden blev hun dømt til at betale Kr. 332,05 i Procesomkostninger ved første Instans og Kr. 341,78 i Appellationsomkostninger. Hendes Skadeserstatningskrav viser sig saa meget mindre berettiget, som ogsaa den *Kendsgerning*, der ligger til Grund for Erstatningskravet, d. e. Paastanden om, at hun kom til Skade ved Klosters Skyld, idet hun siger at have maattet bære svære Kedler, og Paastanden om, at der ikke var sørget for Lægehjælp, i Følge Anstaltslægen Dr. Petry's Vidnesbyrd *ingenlunde kunde anses som konstateret.*«

Nu kunde det være interessant at se, hvor mange af de Blade, der for et Par Maaneder siden har fraadset i Skandalehistorien, vil bryde sig om at referere denne

endelige Afslutning, som det er deres Pligt. Det bliver vist, som Erfaringen viser, næppe en Tiendedel.

Men *saadan bærer man sig jo ad*, naar det gælder om at komme den katholske Kirke til Livs: »Lyv bare, der bliver altid noget hængende«, især naar man tier pænt stille, naar Sandheden kommer frem.

P. G. Schmiderer.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Lejre. (C. T.) Lørdag den 11. Januar døde *Comtesse Caroline Holstein-Ledreborg* paa Ledreborg Slot efter et ulykkeligt Fald paa en af Slottets Trapper. Hun stod sund og rask midt i Livets kraftigste Aar, da Ulykken kom, saa dette uventede Dødsfald ramte alle, der kendte hende, haardt; og alle, der kendte hende, holdt af hende. Hendes beskedne Væsen, hendes vellydende Organ og udtryksfulde Øjne vandt hurtig alle, og hendes Gerninger i det Godes Tjeneste spredtes overalt, hvor hun kom. Et Par Dage før Ulykken skete, var hun til Skrifte og Communion, og paa Dødslejet fik hun den sidste Salvelse. Da jeg i Lørdags lige havde modtaget Dødsbudskabet, trøstede min Skriftefader, der har kendt hende nøje, mig med de Ord: »Hun var en udvalgt Sjæl, som Gud vilde gøre salig«.

R. I. P.

Odense.)* (B). Den 19. Decbr. fortsatte Forfatteren *Johan Johnsen* i Albaniborg i Odense sit Foredrag om Klosterliv her i Danmark i Middelalderen. Medens han i sit første Foredrag væsentlig beskæftigede sig med Indførelsen og Oprettelsen af Klostre herhjemme og deres geografiske Udbredelse, behandlede han denne Gang udførligt det daglige Liv i Klostrene og disses Betydning for hele Landets Kultur og Fremgang i aandelig Henseende. Det velholdte og oplysende Foredrag paahørtes af en interesseret Tilhørerkreds, hvorefter ikke faa Protestanter.

Ved samme Lejlighed fungerede for første Gang den nye elektriske Belysning i Forsamlings og Foredragssalen til almindelig Tilfredshed.

Odense Avis skriver herom den 20. December:

*) Indsendelsen forsinket.

Hr. Johan Johnsen holdt i Aftes sit andet og sidste Foredrag om Klosterliv i Danmark. Foredraget var rigt paa historiske og kulturhistoriske Oplysninger.

Taleren søgte bl. a. at vise den store Betydning, Munkene fik paa Haandværkets Udvikling ved de arkitektonisk saa skønne og mangfoldige Enkeltheder, der prægede deres Klostre.

Katholikkerne kunde fuldt ud paaskønne den Offervilighed, hvormed Staten ofte stiller betydelige Midler til Raadighed, for at de middelalderlige Bygninger kan blive bevarede for Efterslægten. — Men, ytrede han, naar der ofres Penge til disse Arbejder, da er det ikke en ren Naadesag. Fagmændene indrømmer nemlig, at vi her staar overfor Resterne af en betydningsfuld, rent national, dansk Arkitektur, hvoraf vi kan lære meget og hente mange Motiver til nye Bygningsværker.

Efter at have berørt Forholdene efter Reformationen sluttede Taleren med en køn Ros til de danske Præstegaarde. Hans Ord lød saaledes:

»Særligt i de sidste 100 Aar har de danske Præstegaarde haft en gennemgribende Indflydelse paa hele Aandslivets Udvikling. — Man behøver ikke at beskæftige sig meget med vor righoldige personalhistoriske Litteratur for at faa Øje paa den absolute Førerstilling blandt danske Hjem, Præstegaardslivet har indtaget.

Fra disse Arner er udgaaet mange livsbringende Tanker, der atter er vendt tilbage belæssede med Frugt. — Studerekamrene rundt om i Landets Præstegaarde kunde her fortælle om mangfoldige frugtbare Timer, hvor fortrolige Samtaler med kære Venner og Embedsbrødre har fornyet mange Livselementer og gjort Sjælelivet højere og Aandens Øje mere vidtskuende.

Men — uden at ville forklejne dette — maa jeg gøre opmærksom paa, at disse Livsrørelser altid har været omgærdet af den lutherske Bekendelses ogsaa geografisk set snevre Grænser.

Der har Munkeordenerne haft en uberegnelig stor Indflydelse paa Middelalderens højere Dannelse. Thi Klostrene var katholske, men det vil sige, deres aandelige Horizont var Kristenhedens Grænse.«

Rom. I Anledning af *den hl. Faders* forestaaende 50 aarige *Præstejubilæum* havde man planlagt talrige Pilgrimstog til Rom fra forskellige Lande. Den pavelige Majordomus har imidlertid tilsendt *Central-Jubilæumskomiteen* en Skrivelse, hvori der fraraades at foranstalte Pilgrimstog til Rom. Det hedder deri bl. a.: *Da de forhaandenværende sociale Tilstande ikke opfordrer til Glæde og*

selv ikke i Rom er videre egnet til katholske Demonstrationer, saa vilde den hl. Fader foretrække, at Katholikerne fejre Jubilæet hjemme ved at bidrage til moralsk og materielt at højne og forbedre deres ubeldig stillede Brødres Vilkaar. Dersom man alligevel ønskede at foranstalte Pilgrimstog, saa maatte Organisatorerne træffe Forholdsregler, for at disse kunde forløbe roligt og sikkert.

At saadanne Forholdsregler og Sikkerhedsforanstaltninger er nødvendige, viser dels Erfaringen fra tidligere lignende Lejligheder, dels det sidste Aars usædvanlig hyppige og ondartede antiklerikale Optøjer. Som bekendt er jo nu for nogle Maaneder siden de forenede Radikale, Socialdemokrater og Frimurere kommet til Roret i det romerske Kommunalraad; og en ægte *Frimurerdemonstration* var det af dem, at vælge *Jøden* og *Frimurer-Stormesteren Ernesto Nathan* til *Borgmester* i Kristenhedens Hovedstad. Under et saadant kommunalt Styre er Pilgrimstog naturligvis ikke tilraadelige. De vilde alt for let være udsat for den berygtede italienske Pøbels Tøjlesløshed. Og Vatikanet kan jo ikke godt forhandle med Jødeborgmesteren og hans Frimurerregimente om Foranstaltninger til Pilgrimenes Beskyttelse; derfor vil den hl. Fader ikke paatage sig Ansvaret for deres Sikkerhed. — Det er sørgelige Tilstande netop nu i hans Jubilæumsaar!

Dette maa ganske vist berøre alle Landes Katholikker pinligt, men samtidig vil man jo kunde indse, at Paven for Øjeblikket ikke kan handle anderledes. Selve Byen Rom vil sandsynligvis lide store materielle Tab derved, at Pilgrimstogene bortfalder; men det er Romernes egen Skyld; de burde vel de kommunale Valg have sørget for, at ikke Frimurerne og Socialdemokraterne fik Overhaand. Saalænge de skandaløse Tilstande vedvarer, burde alle Katholikker holde sig borte fra Rom, og saa kan Romerne se sig om efter Erstatning paa anden Vis, f. Eks. ved at foranstalte frimurerske og socialdemokratiske Pilgrimstog til *Jøden Nathan* i Rom, for at give de tomme Hoteller og de ledige Droskekuske nogen Fortjeneste. Disse sidstnævnte skal ikke mindst være kede af, at Pilegrimstogene til Vatikanet aflyses.

Af samme Grund, nemlig af Frygt for antiklerikale Demonstrationer, har man opgivet at fejre *Johannes Chrysostomus* Centenariet med større Højtidelighed i st. Peterskirken; først var det fastsat til midt i November sidstleden, saa blev det bestemt til den 27. Januar; nu er ogsaa det afløst i al Fald for st. Peterskirken vedkommende.

Det forlyder, at den hl. Fader vistnok ogsaa vil blive tvungen til at fejre sit 50aarige Præstejubilæum helt privat

for ikke at udsætte sig og de troende Romafarere for antiklerikale Demonstrationer i selve st. Peterskirken.

Mindre Deputationer vil derfor dog altid være velkomne. Saaledes modtog den hl. Fader allerede forleden (6. Januar) i Privataudiens *100 tyske Haandværkssvende* med deres Præses Dr. Burger og Ærespræses Msgr. de Waal. Om Aftenen fejrede Svendene Julefest i det pavelige Hospits sta Martha, hvor talrige Gæster var til Stede.

Tyskland. Hvad man ønsker, det tror man gerne. Saaledes var det Protestanternes inderligste Ønske, at Pavens Encyklika mod Modernismen skulde fremkalde Splittelse i den katholske Lejr. Og derfor bildte man sig ogsaa allerede ind at kunne se denne Splittelse; man udpegede endogsaa *to Kardinaler, Fischer af Køl'n og Kopp af Breslau* som Førere for to Partier, for og imod den pavelige Rundskrivelse. Men nu har kort før Jul begge disse Kardinaler i skøn Forening med alle preussiske og tyske Biskopper, undtagen de bayerske, som har deres egne Konferenser, paa en Konferens i Køl'n *énstemmig* vedtaget at sende en Takskrivelse til den hl. Fader for hans tidsmæssige Lærdomme, saalydende:

»Hellige Fader! Deres Hellighed vil ikke forundre sig over, men i Betragtning af Tidsforholdene finde det naturligt, at vi Biskopper af Kongeriget Preussen i Forening med Overhyrderne for Mainz, Strassburg, Metz, Rottenburg og Sachsen allerede nogle Maaneder efter Konferensen i Fulda atter er traadt sammen. Til Forsamlingssted har vi denne Gang valgt den ærkebiskoppelige Stad Køl'n, som paa Grund af sin gunstige Beliggenhed lettest kunde naaes af de fleste. Grund og Anledning til, at vi midt om Vinteren og saa snart igen har forsamlet os til en Konferens, maa selvfølgelig ikke søges andetsteds end i Din overmaade vigtige Rundskrivelse, som Du nylig har offentliggjort om Modernisternes Vildfarelser. Det var sandelig et vanskeligt, men for Tidens Trang yderst nyttigt, ja nødvendigt Værk, med baade den naturlige og den overnaturlige Videnskabs Lys at afsløre og klart at karakterisere Modernisternes mange og forskelligartede Vildfarelser, som tildels gaar aabenlyst, tildels sniger sig hemmelig omkring, at undersøge og at granske deres Aarsager og Rødder, at vise deres ulyksalige og fordærvelige Virkninger og endelig at finde og at angive Lægemidlerne til Nationernes Redning. Lov og Pris være derfor Gud, og Dig uforglemmelig Tak! thi siden Du har talt med ligesaamegen Autoritet som Mod, oplyser den kristelige Sandhed Verden som et straalende Frelsens Lys til at fordrive Mørket og Vildfarelserne. For at sætte en Dæmning for et saa stort Onde har Du med

Dit Ords vægtige Vælde opfordret alle Verdens Biskopper til deres Medvirkning. Og nu ser Du os foran Dig, oprigtig beredte til at udføre Dine Befalinger og Formaninger og til med alle vore Kræfter og med al Iver og med al Anstrengelse af vor Aand at arbejde med Dig, for at Vildfarelsernes Ukrudt, som Fjenden har saæet i Herrens Ager, kan oprykkes med Roden og tilintetgøres. Maatte den hellige og ubesmittede Jomfru Maria histaa os som Hjælperinde og med sin mægtige Forbøn træde hen for sin guddommelige Søn! Imidlertid beder vi Dig ydmygelig og indstændig om at ville meddele os og de til vor Omsorg betroede Hjorde den apostoliske Velsignelse.«

Denne Takskrivelse er, underskrevet af begge Kardinalerne og samtlige Biskopper, samtidig bleven afsendt til Rom og offentliggjort i de tyske Blade.

Spørgsmaal og Svar.

En stadig Læser af Bladet spørger, om Pius X.s Encyklika har Ærinde til andre end Theologer.

Svar: I første Øjeblik kunde man nok mene, at nævnte Encyklika kun har Ærinde til Theologer; og den angaar vel ogsaa nærmest disse og andre med Theologien beslægtede Videnskabsgrene. Men det vilde dog være for meget sagt, om man paastod, at den udelukkende angaar Theologer og Videnskabsmænd.

I en Prædiken, som fornylig blev holdt i en af vore Kirker her i Byen og hvor netop dette Spørgsmaal berørtes, blev der bl. a. udviklet følgende, som ogsaa kunde tjene som et Slags Svar herpaa:

Det er ikke alene paa Theologiens og de andre beslægtede Videnskabers Omraade, at de modernistiske Ideer søger at indsnige sig; det er snart sagt næsten i alle moderne Bøger og Blade, at den aandforladte og gudsforladte Livs- og Verdensanskuelse søger at brede sig og ad denne Vej at forgifte Sindene. Den hl. Faders Advarsler gælder derfor alle; de gælder ogsaa og fremfor alt Forældre og Opdragere, hvis Pligt det er at have et vaagent Øje med deres undergivnes Lektur. Det er for sent at kaste Brønden til, naar Barnet er druknet: det er et gammelt og saa sandt, men dog ofte saa upaaagtet Ordsprog.

— Disse Advarsler gælder ogsaa selve den videbegærlige og læselystne Ungdom. Videbegærlighed og Læselyst er i og for sig slet ikke noget ondt; men de maa dog reguleres og holdes indenfor deres rette Baner, for at deres Tilfredsstillelse ikke skal skade mere end gavne. Det er derfor Ungdommens Pligt i denne Henseende at give sig ind under erfarne Raadgiveres Vejledning; naar det er en god og fornuftig Raadgiver, de vælger sig — de unge — saa behøver de slet ikke at være bange for, at deres Videbegærlighed skal blive stækket, at de vil blive holdt nede i Uvidenhed og Dumhed; men de maa dog besidde saa megen Ydmyghed og Klogskab, at de indser og indrømmer Nødvendigheden af ældre og erfarne Menneskers Vejledning. Red.

✠ Vor kære Mand og Søn, og vore 3 Børns altopfrende Fader, Malersvend **Vilhelm Prütz**, er i Torsdags afgaaet ved en blid og rolig Død.

Begravelsen sker fra katholsk Vestre Kirkegaard, Tirsdag den 26. ds. Kl. 1.

Sine Prütz.

Kirstine Prüts.

Den kære Afdøde anbefales indtrængende til de Troendes Forbøn.

Den kath. Syge- og Ligkasse

afholder Generalforsamling **Mandag den 27. Januar**, Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$, Bredgade 64 Bestyrelsen.

St. Ansgars Kirke. Menighedsmedlemmer, som ønsker at leje (10 eller 4 Kr. aarlig) eller at opsigte Stolepladser i St. Ansgars Kirke, anmodes om at henvende sig paa Menighedskontoret, Bredgade 69, 2. S. o. G. (Kl. 1—4), eller til Hr. Kirkebetj. P. Stein.

Lætita afholder i velgørende Øjemed en Aftenunderholdning Søndag den 26. og Mandag den 27. Januar Kl. 8 præcis paa Toldbodvej 14. Billetter faas hos St. Josefsøstrene og Medlemmerne. Intet Billetsalg ved Indgangen. Billetterne gælder kun den Dato, de lyder paa.

A. C.s Foredragsrækker.

Fjerde Række (Oktoker 1907—Marts 1908).

Fjerde Foredrag: **Onsdag den 22. Januar, Aften Kl. 8 $\frac{1}{4}$.**

Foredragsholder: Hr. Pastor **G. Schmiderer.**

Emne: **Menneskeslægtens Alder.**

Lokale: **Den store Sal** ved Jesu Hjerter Kirke i Stenosgade (Opgang ad Hovedtrappen).

NB. Velvillige Bidrag til Bestridelse af Udgifterne (Lejning af Stole o. l.) bedes nedlagt i de ved Indgangene ophængte Bøsser.

Alle indbydes.

Alle indbydes.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 19. Januar. 2. Søndag e. Epiphani. Knud, Konge og Martyr. (Oplæsning af Forskrifter for Ægteskabet. — **20. M.** Fabian og Sebastian, Martyrer. — **21. Ti.** Agnes, Jomfru og Martyr. — **22. O.** Vincens og Anastasius, Martyrer. — **23. To.** Marie Troløvelse. — **24. F.** Timotheus, Biskop og Martyr. — **25. Pauli** Omvendelse.

Søndag den 26. Januar. 3. Søndag e. Epiphani. Oktav af St. Knud.

Søndagsgudstjeneste

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64):	Kl. 10 Højm.	m. Præd.	Kl. 6 Andagt.
Rosenkranskirken (Boyesg.):	- 10	—	- 5 Katekese og Andagt.
St. Annæ Kirke (Sundby):	- 10	—	- 6 Andagt m. Præd.
Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.):	- 10	—	- 6 Andagt m. Præd.
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.):	- 9	—	- 3 Andagt.
St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.):	- 7	—	Kl. 3 Andagt m. Præd.
Immaculatakirk. (Strandv. 91.):	- 10	—	med Præd. Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Andagt.
St. Andreas Kirke (Ordrup):	- 10	—	Kl. 5 Andagt.

Den hl. Families Forening.

Søndag den 26. ds. holdes i St. Ansgars Kirke og St. Anna Kirke Kl. 6 og i Rosenkranskirken Kl. 5 en **højtidelig Festandagt** under hvilken Foreningens Medlemmer fornyer den højtidelige Indvielse til den hl. Familie af Nazareth. — Familie-Andagtsbogen bør medbringes.

St. Ansgars Kirke. Søndag den 19. Januar Kl. 10 læses en stiftet **højtidelig Levitmesse** i Anledning af Kong Knud den **Helliges** festlige Mindededag, hvortil Alle indbydes.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion Sønd. d 19. Januar i Jesu Hjerte Kirke Kl. 8^{1/2}.

Marlabørnsforeningen holder Fælleskommunion Søndag d. 19. Januar Kl. 7 Morgen. i St. Knuds Kapel

Ansgariusforeningen.

Søndagen den **9. Februar** (St. Ansgars Fest) Kl. 12 — **ikke** den 26. Januar, som blev annonceret i forrige Nr. — afholdes den aarlige **Generalforsamling** i Forsamlingssalen, Bredgade 67, 2. Sal o. G. Dagsorden: Beretning, Regnskab, Valg af Bestyrelse. — Forslag, som ellers ønskes behandlet, bedes indsendt til Formanden, cand. mag. Halfdan Kejsler, Hyldegaards Tværvej 7, Charlottenlund, senest Torsdag den 6. Februar.

Brevkasse (L. G.). Kære Ven! Ja det var en snurrig Trykfejl: »rolig og ironisk«, saa meget snurrigere som der ikke blot i Manuskriptet, men ogsaa paa begge Korrekturaftertryk stod tydelig og klart det rigtige: »roligt og irenisk«.

Hvad »Uven af Militarismen« angaar, saa tænkte jeg nok et Øjeblik, om det mon ikke var en Trykfejl i Avisen, men syntes saa, at det maaske kunde forstaas paa den Maade: »...aldrig været nogen Uven af Militarisme i Almindelighed, skønt nok Modstander af Københavns Befæstning . . .»

Red.

Rettelser. Forrige Nr. S. 23 L. 11 f. n.: ironisk læs: irenisk; S. 24 L. 13 f. n. Uven læs: Ven.

Ugebladet tillige med alle danske Katholiker lykønsker den højærværdigste Biskop JOHANNES VON EUCH til 74-Aars Fødselsdagen den 21. Januar 1908.

Ad multos adhuc annos!

Husk Vincensforeningens Kransekort!

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Bogladre samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1 -4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Reduktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 4.

Søndag den 26. Januar.

1908.

INDHOLD: Foringelse? — † Pater Joh. Christian Sørensen. — Sandhedens Pris. — Den hellige Familie. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Frederiksberg. Ledreborg. Storbritannien. Australien. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Foringelse?

Der stod den 8. Oktbr. i et herværende Blad en Anmeldelse af Hr. Knud *Hjortø*s kort i Forvejen udkomne Bog »Præster«. Denne Anmeldelse sluttede saaledes:

»Thi ser man ud over de enkelte snevre Tilfælde, som her skildres, vil alt, hvad vi ved om Livet paa Jorden, vise os, at *den menneskelige Natur forringes, naar den kommer i Berøring med det gamle østerlandske Sværmeri*»), som er Sjælen i vor Kristendom — idet den tvinges ud over sine Forudsætninger; den stivner i Ekstase, som hos den ene af disse Præster, eller den løsnes og slappes, som hos den anden.

»Religionen fører den menneskelige Tanke ud over sig selv og ind i en tom Skyggeverden, som den ødsler sin Kraft bort med at befolke — Religionen styrker, siger Præsterne.

»Den leder den menneskelige Følelse ud over sig selv

*) Udhævet her.

og ind i svækkende Fantasterier, hvor den glemmer, hvad den selv formaar, — Religionen trøster — siger Præsterne.

»Og taler de menneskeligt med os, vil de søge at bevise dens Sandhed derved, at vor Sjæl fødes med en Trang til at næres af Drømme og Længsler. Men de tilføjer ikke, at vort Legeme ganske paa samme Maade fødes med en Trang til at næres paa sin Vis. Alt dette er Natur.

»Og alt andet er Løgn. Men Menneskene slipper den aldrig helt.

»Religionen befrier, siger Præsterne.«

• Det var Forfatteren Hr. Sven *Lange*, hvis Navn stod under disse Linier. Havde der staaet Vilhelm *Rasmussen*, vilde der ikke have været nogen Grund til at undre sig over denne Blanding af dristige Paastande og uklart Ræsonnement; Hr. *Rasmussen* skylder f. Eks. endnu Beviset for sin i November i Forfjor fremsatte Lære, at *Sjælen er dødelig ligesom Legemet*, og at denne Lære er en Sandhed, som der ikke vilde være noget i Vejen for at begynde at lære Børnene i Skolerne. Men nu er det altsaa Dramatikeren, Psykologen, den fine Mand med den fine Pen, Kritikeren og Artisten Sven *Lange*, der har skrevet hine om »Social-Demokraten« værste Rabalder-Ledere mindende Sætninger.

Altsaa den menneskelige Natur *fornings*, naar den kommer i Berøring med Kristendommen.

Nu kan der naturligvis være Spørgsmaal om, hvad der er ringere, og hvad der er bedre. Hr. Sven *Lange* vil maaske finde meget af det ringe, der for Kristne staaer som noget stort. Ogsaa her gælder Ordet *de gustibus*.

Der er imidlertid Ting, baade paa Smagens og Moralens Omraade, som alle normale Mennesker maa kunne blive enige om. Staaer f. Eks. Mod, Karakterstyrke, Fasthed, Heroisme ikke for Hr. *Lange* som noget godt og heldigt? Hvis da den menneskelige Natur ved Berøring med Kristendommen udvikler en eller flere af disse Dyder, da er den ikke bleven forringet derved, men forædlet.

Hr. Sven *Lange* kender — Discipel af gallisk Kultur, som han er — særdeles vel en Skikkelse som *J. K. Huysmans*. Ikke blot hans litterære Personlighed, men hans virkelige, saaledes som denne saa tydeligt aabenbarer sig

gennem hans Skrifter. Huysmans blev paa et bestemt Tidspunkt i sit Liv Kristen, og saavel i hans Liv som i hans Litteratur er Skellet mellem de to Perioder før og efter hans Konversion meget skarpt. Men hvis Hr. Sven Lange nu vilde anstille en Sammenligning mellem Huysmans før hin Begivenhed og Huysmans efter — han vilde ikke kunde finde nogen Forringelse, hverken af den franske Forfatters Litteratur eller — hvad det her kommer an paa — af hans Væsen. Snarere vel en Fremgang, en Forbedring, en Vækst hen mod større Menneskelighed inden for de af Karakteren givne Grænser.

Skulde imidlertid Hr. Lange — ligesom *Ernest Charles* i Frankrig — ville erklære, at det ikke var lykkedes ham at faa Øje paa nogen virkelig Sindsændring hos Huysmans, at den Mand, der skrev *L'Oblat*, hverken forekom ham værre eller bedre end den Mand, som skrev *En ménage*, saa er der endnu et at pege hen paa, og det er den Maade, hvorpaa den franske Forfatter endte sit Liv.

Ingen kunde af Naturen være mere øm om sig selv end den gamle Ungkarl og raffinerede Æsthetiker Huysmans. Syntes nogen lidet bestemt til at blive et Eksempel paa Sjælsstyrke, ja paa Héroisme, saa var det den nervøse Dekadent, som har tegnet sig selv i *Des Esseintes*, Helten i *A rebours*. Og dog skulde det blive Tilfældet.

Man ved, af hvor smertelige Sygdomme Huysmans blev hjemsøgt og endelig bukkede under for. Det begyndte med en Øjensygdom. Flere Uger igennem var han fuldstændig blind, idet Lægerne saa sig nødsaget til at sy Øjenlaagene sammen paa ham. Den saa sensible og nervøse Mand bar haade Blindheden og Smerterne med Taalmodighed og betragtede efter sit eget Udsagn begge Dele som velfortjent Straf for de Synder, han tidligere i sit Liv havde begaaet med sine Øjne. Jeg anfører dette for at vise, hvorledes det her var et rent religiøst Motiv, som bar den lidende ud over hans Natur.

Men dette Motivs Styrke og forædlende, ikke forringende, Kraft skulde først ret vise sig, da det derpaa blev konstateret, at Huysmans led af Kræft i Tungen og i Svælget. Den Læge, som undersøgte ham, gjorde kort efter den Opdagelse, at han led af samme Sygdom som

sin Patient. *Poirier* -- det var Lægens Navn -- var afgjort Atheist. Han kendte Sygdommens frygtelige Karakter og valgte derfor den Udvej selv at forkorte sine Dage. Han døde saaledes før sin Patient.

Huysmans derimod blev i Live, og Sygdommen fik hos ham Lov til at udføre sit Værk til det sidste. Kræften greb om sig, saa at det blev umuligt at tilføre Patienten Næring -- Munden raadnede bogstavelig bort Stykke for Stykke. Det lindrede ham lidt at ryge, og han blev derfor ved dermed saa længe som muligt. Men tilsidst maatte han give Afkald paa denne Lindring, fordi -- som *G. Devenay* skrev i »*Le Figaro*« -- Læberne ikke længer kunde naa sammen.

»Af Hensyn til mine Læseres Sensibilitet«, hedder det i den Minde-Artikel, som *Coppée* viede den hedengangne, »skal jeg ikke skildre de Lidelser, min stakkels Ven maatte døje. De lignede i gruppvækkende Hæslighed de Kvaler, den hellige *Lidvina* af Schiedam maatte lide, og som Huysmans har skildret i en af sine Bøger. Men hvad jeg vil sige, og hvad det er min Pligt at sige, det er, at han bar sin Sygdom med et Mod, der aldrig svigtede

»Jeg var Øjenvidne til min Vens Martyrium. Jeg har tilbragt mange Timer ved hans Seng. Han tav ikke om sine Lidelser; sine Vaner tro, forklarede og beskrev han dem. Men han beklagede sig aldrig. Jeg tør sige, at han ydmygt ofrede dem for sit forgangne Livs Synder.«

Coppée kommer her ind paa en yderligere Udvikling af de religiøse Motivers Betydning for den lidende Digter. Det er unødvendigt at gaa ind herpaa. Det vil for enhver uhildet være klart, hvem af de to, der som Menneske maa sættes højest -- Lægen, der begaar Selvmord for at slippe Lidelserne, eller hans Patient, der accepterer dem. Saa længe den menneskelige Sprogbrug endnu er, som den er, vil ingen falde paa at sige, at Kristendommen havde forringet Huysmans. Før sit Møde med den var han kun et Nydelsesmenneske; den gjorde ham til en Mand, ja til en Helt. Man kan sige, at Heltemod er taabeligt, at kold Fornuft er mere værd end irrational Heroisme -- men som en moralsk *Forringelse* kan man dog ikke opfatte en saadan Forvandling.

Hvis Hr. Sven Lange altsaa indrømmer dette, saa falder ogsaa hans andre Anklager bort. Thi Religionen havde jo virkelig *styrket* denne døende — formaaede virkelig at *trøste* ham — ja, befriede ham for hin Frygt for at lide, der drev hans Læge og Lidelsesfælle i den selvvalgte Død.

Om nogen Forringelse af et Menneskes Værd, var der altsaa ikke Tale i dette Tilfælde. Og der er mange Tilfælde som dette — hvad Hr. Sven Lange sikkert nok ogsaa ved.

Men det egentlige Kriterium paa en Livsanskuelses Rigtighed gives til syvende og sidst af Livet selv. Hvad der forædler Menneskets Natur, hvad der løser de bundne gode Kræfter, hvad der bærer i Nøden og ikke brister i Døden, det kan man ikke, før alle Ord er omvurderede, med Rette kalde *Løgn*. Dertil stemmer det altfor godt med den Tilværelse, vi alle er underkastede, og som er den mest haandgribelige, mest uomtvistelige og ubetvivlelige *Sandhed*, vi kender.

(»Ntlt.«)

Johannes Jørgensen.

Pater JOH. CHRISTIAN SØRENSEN.

Fra Exaeten (Holland) kommer der Efterretning om, at *Pater Sørensen* er afgaaet ved Døden den 17. Januar.

Han var født i København den 16. September 1862, gik i Skole hos Pastor, Dr. theol. *H. Niehaus* i Ny Kongensgade og var den yngste af de 13 Elever, med hvilke St. Andreaskollegiet i Ordrup aabnede sin Virksomhed i August 1873. Da han var vel begavet, gjorde han gode Fremskridt i sin Læsning og hørte i 1879 til Kollegiets første Studenterhold; ikke uden Forundring og Velbehag havde Eksaminatorer og Censorer ved det grønne Bord i

»Lyceum«, hvor han gik op, betragtet den lille, men kvikke unge Mand, der i en Alder af endnu ikke 17 Aar lod sig indstille til Artium og klarede sig stolt.

Den unge Student, der ønskede at slaa ind paa en praktisk Vej, gik til *Boghandelen*, men allerede Aaret efter, i Marts 1880, indtraadte han i *Jesu Selskab*. Her fortsatte han sine Studier og blev i 1886 sendt tilbage til Danmark for at virke som Lærer ved St. Andreas-Kollegiet, den Skole, han selv var udgaaet fra.

Det viste sig dog snart, at han paa Grund af sit skrøbelige Helbred ikke magtede denne Opgave. Hans Bryst var svagt, og efterat de værste Følger af en Blodbrækning var overstaaede, forlod han atter Landet til stor Sorg for sig selv og sine gamle Lærere, dog ganske særligt for sin Moder, hvis eneste Barn og største Glæde han var. Som det vil være nogle af dette Blads Læsere bekendt, døde hun i Fjor paa St. Josephshospitalet her i Byen.

Pater Sørensen genvandt aldrig sit Helbred og har siden aldrig genset sit Fædreland. Han kunde dog til Nød fuldende sine Studier og blev 1890 viet til Præst i England tilligemed sin gamle Skolekammerat P. Svensson. Det eneste apostoliske Arbejde, han evnede, var Afholdelsen af religiøse Foredrag i et mindre Lokale, hvilke han meget gerne overtog; iøvrigt tilbragte han sin Tid med Privatstudier og hengav sig navnlig til *kunst-theoretiske* Sysler, som han havde stor Forkærlighed for. Sammen med sin tidligere Lærer i Æsthetik, Pater *Gietmann*, udgav han et større Værk paa Tysk: »*Kunstlehre*«, hvis 4. Bind helt og holdent er Pater Sørensens eget Arbejde; dets Titel er »*Malerei, Bildnerei und schmückende Kunst*« og udkom 1901 hos Herder i Freiburg. Denne Bog roses af Kendere saavel for sit Indhold som ogsaa især for sin fuldendte Stil. Saa meget des mere er det at beklage, at den Afdøde aldrig kom til at skrive paa sit Modersmaal.

Foruden sin store Bog har Pater Sørensen skrevet ikke saa faa større Artikler om Kunst til Blade og Tidskrifter — deriblandt ogsaa om dramatisk Kunst i Nutiden. Men det maa altid have været en Kraftanstrengelse, naar

han fik et Arbejde fra Haanden; thi dødsdømt var han. Mere og mere nærmede Opløsningens Time sig trods Læger og Kure. Sit sidste Suk drog han paa Mariehospitalet i Düsseldorf. Han hvile i Fred!

Sandhedens Pris.

(»The Messenger of the S. Heart.«) Cecil Kerr.

Det var en pragtfuld Foraarsdag; Luften var frisk og klar, og Himlen skyfri. To Mænd sad i alvorlig Samtale udenfor en smuk beliggende Villa paa Skrænten af Bjerget; de havde en dejlig Udsigt over Dalen og den kønne By Botzen. Men for Øjeblikket var de altfor optagne af deres Samtale til at lægge Mærke til Egnen. De diskuterede et vigtigt Spørgsmaal: »Sandhedens Love.« Den ældre af de to var en gammel Præst; til trods for hans høje Alder, talte han med en Energi og Iver, som forbavtede hans Ledsager. Denne var en af Rigets højere Embedsmænd, som helligede Staten alle sine Tanker og hele sin Opmærksomhed; han havde »ingen Tid« tilovers for Udførelsen af sine religiøse Pligter. Men han hørte opmærksomt og med den største Ærbødlighed paa, hvad Præsten sagde: »Det er min faste Overbevisning, — og hele den katholske Kirke deler den, — at det under ingen som helst Omstændighed er tilladt at lyve. Hvis det synes En umuligt at gøre anderledes, saa tier man fuldstændig. Nej, det er aldrig tilladt at sige en Løgn selv for derved at fremme det Gode.«

»Men,« svarede Statsmanden, »kan man ikke faa en Dispensation fra denne Lov, som fra saa mange andre Ting?«

»Min Herre,« sagde den gamle, »Sandheden er ikke alene af Kirkens Love, den er en af Guds Bud, og hverken Præst, Biskop eller Paven selv kan fritage os fra den. Gud er almægtig, han kan gøre alt, hvad han vil; men tillade

en Løgn, kan han ikke. Det vilde være at synde mod sig selv, at forraade sig selv, som er den evige Sandhed.«

»Det er et meget alvorligt Syn, De har paa Sagen, Hr. Pastor,« svarede Statsmanden, »dersom alle tænkte som De, vilde Verden blive helt anderledes; og hvis De kendte Verden hedre, vilde De forstaa, hvor upraktiske Deres smukke Theorier er. — Enhver er, ved en eller anden Lejlighed, nødt til at afvige mere eller mindre fra Sandheden. Jeg taler ikke om slette Mennesker, men om dem, som anser sig for »Gentlemen«, især dem, som indtager en eller anden Rang i Statens Tjeneste. — Jeg forsikrer Dem for, Hr. Pastor, at det er dem umuligt altid at tale den rene Sandhed.«

»Min Herre,« svarede Præsten, »lad alle være enige med Dem, lad alle nægte Nødvendigheden af altid at tale Sandhed — det forandrer ikke i det mindste det Faktum; at det aldrig er tilladt at sige en bevidst Løgn.« —

»Godt,« sagde hans Ledsager efter en Pause, »men lad os nu se paa Sagen i et mere praktisk Lys. — Tror De virkelig, at De i Deres eget Land, i Deres Tyrol, kunde finde saa meget som 10 retfærdige Mennesker, der aldrig, ikkē under nogen som helst Omstændighed, vilde lyve?«

Den gamle Præst saa paa Herren med et blandet Udtryk af Forbavselse og Indignation, og udraabte:

»Hvis De virkelig mener, hvad De siger, min Herre, er det en stor Fornærmelse mod vort Land. Vi er sande Katholikker, og saa længe vi vedbliver at være det, maa vi ogsaa forblive tro mod Sandheden.« »Men« tilføjede han lidt efter, »siden De har stillet mig dette Spørgsmaal, maa jeg bede Dem høre paa en Historie, jeg vil fortælle Dem som et Bevis paa hvad jeg har gjort gældende. I Begyndelsen af det 19. Aarhundrede, under Napoleons Krige, boede der i denne Dal en simpel Bonde, som hed Peter; han var Ven og Vaabenbroder af den store Andreas Hofer som ofrede sit Liv for Fædrelandets Forsvar. Peter var en høj, smuk Mand, munter og gavmild, men frem for alt, var han en from Katholik.

»Hans Hus ligger endnu dernede i Dalen. For at undertvinge Tyrolerne blev i 1809 et Dekret udstedt af Napoleons Vicekonge i Italien; det truede alle, som førte Vaaben imod Franskmændene med Døden. Vort Folk

havde lært de franske Soldater alt for godt at kende, til at overlevere sine Familier til dem. Tyrolerne brød sig ikke om Politik, de vilde kun forsvare deres Hjem og deres Tro mod Napoleons ugudelige Lejetropper.

»Peter adlød ikke det usurpatoriske Dekret, han kæmpede for sit Fædreland og blev taget til Fange og ført i Lænker til Botzen for at afvente sin Dom. Kun én Straf kunde han vente for sin Forbrydelse: den at blive dømt til Døden.

»Men da Folk hørte herom, blevⁿ der en Masse Ansøgninger sendt alle vegne fra, for at bede om hans Benaadning. Generalinde Paraguay D'Hilliers talte varmt til hans Forsvar, og tilsidst blev D'Hilliers' Hjerterørt, og han besluttede at frelse Peters Liv, men kun paa den Betingelse, at han for Eksemplets Skyld skulde sige, at han ikke havde set Dekretet.

»Da Peter hørte dette, svarede han straks: 'Nej, jeg vil ikke købe mit Liv med en Løgn, jeg foretrækker at dø uskyldig fremfor at leve i Synd. Jeg vidste godt, hvad jeg gjorde, da jeg nægtede at nedlægge mine Vaaben, og jeg er rede til at lide de uundgaaelige Følger deraf'.

»Generalinden besøgte ham i Fængslet og bad ham indstændigt at forbarme sig over sin Hustru og sine smaa Børn; men det var forgæves. Da hun saa, hvor fast han stod ved sin Beslutning, sagde hun kun: 'Bed for mig i Himlen,' og gik bort med Taarer i Øjnene.«

Den gamle Præst standsede lidt — Sindsbevægelsen syntes at overvælde ham — saa fortsatte han:

»Staklens Fasthed skulde blive sat paa en endnu pinligere Prøve. Den næste Morgen traadte hans Hustru og smaa Børn ind i Fangehullet; de slog deres Arme om hans Hals, kyssede ham, græd og bad ham ikke at forlade dem, ikke at dø! Han kærtegnede dem igen, tog det mindste Barn paa Skødet og sagde til sin Hustru: 'Gertrud, er Du kommet her for at prøve paa at vende mig bort fra Dydens Vej? Tænk paa, hvad du forlanger af mig, og døm mig saa. Du vilde gerne, at jeg sagde, at jeg aldrig har set Vice-Kongens Dekret. Nu sig mig: har jeg ikke selv læst det højt i din Nærværelse for alle vore Landsmænd? Og da jeg spurgte dem, om vi skulde staa ved det eller ej — raabte de da ikke alle sammen: Ned med Franskmændene! Længe leve Kejser Franz! og

jeg, deres Fører, blev taget til Fange, og ifølge Proklamationen skal jeg dø; men paa Grund af mine gode Venners Mellemkomst har man lovet at frelse mit Liv, hvis jeg vil besudle mine Læber med Løgn. Sig mig, Gertrud, er det tilladt en Mandat begaa den mindste Synd, selv om han derved kunde vinde hele Verden? . . . Kan du med en ren Samvittighed raade mig, din Mand, til at gøre det? . . .'

»Den stakkels Kone rystede bedrøvet paa Hovedet; hun klyngede sig med sine Børn endnu tættere til sin Mand, og gav ham en lille Flaske Vievand, hun havde bragt med, for at han skulde velsigne dem alle for sidste Gang; dybt bevæget gjorde Peter Korsets hellige Tegn paa deres Pander, og straks efter blev hans Hustru og Børn hurtigt ført bort. . . «

Præsten tav i nogle Minutter — han græd. — Da han havde aftøret sine Taarer, fortsatte han med dæmpet Stemme:

»Den næste Dag stod den heltmodige Mand paa Torvet— hans Øjne var ikke bundne, og han saa for sidste Gang paa sine elskede Bjerge; i Haanden holdt han Krucifikset. Snart lød de øredøvende Trommer. han raabte højt: Længe leve Østrigs Hus! Længe leve Tyroll og faldt død om.«

Præsten og Statsmanden sad begge tavse en kort Tid, saa sagde den sidste:

»Denne Mand maa have haft en overnaturlig Viljekraft.«

»Guds Naade har hjulpet ham til det,« svarede Præsten, »thi han havde bedt længe og inderligt om Kraft og Mod — ja Gud alene stod ham bil«

»De haren udmærket Hukommelse, Hr.Pastor,« sagde hans Ledsager, »De fortæller Historien, som om den var sket igaar.«

»Maaske, men jeg har god Grund til at huske den,« svarede Præsten bevæget, »denne modige Martyr for Sandheden var min Fader! jeg var kun seks Aar gammel, da jeg gik med min Moder og Søskende for at besøge ham i Fængslet.«

Statsmanden stod op, ærbødigt tog han Hatten af og rakte tavs den Gamle sin Haand; hans Hjerte var alt for fuldt til, at han kunde tale.

Den hellige Familie.

Jesus, Maria og Josef vi se
 Forsamlet i Hyttens Indre;
 Hellig Stilhed omsvæver de Tre,
 Mens Stjerner udenfor tindre.

Maria og Josef, med Smil paa Kind,
 De tænker paa Hyrdernes Tale —
 Det er, som de skued i Himlen ind,
 Med alle dens Throner og Sale!

Det er, som de skuer Guds Herlighed
 Oprunden med Lyset og Livet
 Og smager i *Fylde* den salige Fred
 Hos Barnet, som er dem givet. —

I Himlens Engle! O beder en Bøn,
 at Gud vore Hjem vil velsigne,
 saa at de alle i Lys og Løn
 kan Hjemmet i Nazareth ligne.

At *Jesus* maa være vor bedste Skat,
 Vor Rose ved Vintertide,
 Vor lysende Stjerne i mørkeste Nat
 Og Trøsten i al vor Kvide!

Beder, at *Josef* maa skærmende staa
 Og værne om os i Vrimlen,
 Og at den hulde *Maria* maa
 Være vor Moder i Himlen!

Naar da i Livets Aftenstund
 Vi bøjer vort Hoved i Døden —
 Skulle vi atter opvaagne af Blund
 Hilsende Morgenrøden!

M. C. J.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Hs. biskoppelige Højærværdighed, Msgr. *Johannes von Euch* fejrede i Tirsdags sin 74aarige Fødselsdag i bedste Velgaaende. Blandt de mange Telegrammer, som indløb for at lykønske Biskoppen til det 75de Aar, som nu tager sin Begyndelse, var ogsaa et fra Sognepræsten og Søstrene i Reykiavik. Det var afsendt Kl. 10 Formiddag fra Island og var her i København Kl. ca. 2¹/₂.

Frederiksberg. Den sidste Aarsberetning fra *St. Elisabethsøstrene* paa Kastanievej ser saaledes ud:

I Aaret 1907 blev 173 Syge plejede med 1803 Dagplejer og 1787 Natplejer; deraf blev 109 raske, 28 døde, 4 blev bedre, 6 ikke heldbredte, 14 blev bragte til forskellige Hospitaler, og 12 er endnu i Pleje, 34 blev der ydet forskellig Hjælp (f. Eks. Massage).

Af disse Syge vare 61 Katholikker, 108 Lutheranere og 4 Jøder.

Ledreborg. (— nb —). Under overordentlig stor Deltagelse fra nær og fjærn blev afdøde Comtesse *Caroline Holsteins* jordiske Hylster i Fredags den 17. Januar stedt til den sidste Hvile. — Dødsbudskabet havde vakt Sorg hos alle, der hørte det, baade hos høje og lave; blandt de første, som udtrykte deres Deltagelse overfor den grevelige Familie, var Ds. Maj. *Kongen* og *Dronningen*, som sendte et i hjertelige Ord affattet Telegram. Den højærværdigste *Biskop* var forhindret i personlig at komme tilstede men sendte et længere Trøstebrev; ogsaa fra Ds. kgl. H. Prins *Valdemar* og Prinsesse *Marie* kom der en skriftlig Kondolence.

Til Begravelsen havde trods det taagede og raakolde Vejr og det daarlige Føre en talrig Skare af Sørgende indfundet sig for at bevidne den afdøde Comtesse deres Højagtelse og Taknemlighed, samt for at vise den haardtprøvede Familie deres inderligste Deltagelse. Foruden saadanne, der mere eller mindre nøje er knyttet til selve Slottet eller Grevskabet, havde mange af Omegnens Beboere givet Møde; endvidere Præster fra Roskilde, Slagelse og København, Læge *Pedersen* fra Ousted, Hr. Observator *Pechüle* o. m. fl.

Efter at de sidste Gæster, som var ankomne med Toget, havde indfundet sig, begyndte Sørgegudstjenesten Kl. 10. Det midlertidige Kapel, som var indrettet i en af Slottets Udbygninger i den rummelige Riddersal, var draperet i sort og hvidt, og langs Væggene var der anbragt grønne Guirlander og levende Planter. Fra det hvælvede

Loft hang tre pragtfulde Krystal-Lysekroner ned, og omkring Kisten, som var bedækket med en Mængde smukke Blomsterdekorationer og Kranse — deriblandt en fra *Prinsesse Marie* — stod der paa hver Side opstillet tre Sølvkandelabre.

Den højtidelige Sjælemesse blev holdt af højærv. P. *Kerckhoffs* med Assistance af hans Medbrødre fra Slagelse og Roskilde. Den gregorianske Sang udførtes af Søstre fra Roskilde. Til Messen sluttede sig den rituelle Absolution ved Baaren, hvorpaa Ligtøget satte sig i Bevægelse under Afsyngelse af »Naar min sidste Stund oprinder.«

Selve Jordfæstelsen fandt Sted paa den grevelige Families private Begravelsesplads, en Gravhøj, som ligger en 5 Minutters Vej fra Slottet. Her foretog P. *Kerckhoffs* Jordpaakastelsen og ved den aabne Grav holdt han en kort og hjertelig Tale, i hvilken han henviste den Afdødes dybtsørgende Forældre og Søkende til Kristi opløftende og trøstefulde Ord: »Jeg er Opstandelsen og Livet; hvo som tror paa mig, skal leve, selv om han dør.« Den forevige Comtesse havde været opfyldt af denne Tro, som ogsaa havde været Kilden til de skønne, kristelige Dyder, vi beundrede hos hende. Vel kom Døden brat og overraskende for os, men ikke for hende, hvis hele Liv var en vedvarende Forberedelse paa Døden. Hun levede og døde i Troen paa og i Kærligheden til sin guddommelige Forløser, som hun hyppigt og endnu kun faa Dage forinden med stor Andagt havde modtaget i den hellige Kommunion. —

Tilslidst bragte han den ædle Afdøde en mangfoldig Tak fra »alle de Syge i Grevskabet Ledreborg, som den Afdøde saa til besøgte og plejede med opofrende Næstekærlighed; fra alle nødlidende, fattige og trængende, hun rakte en hjælpende Haand; fra Slottets Tjenestefolk, som hun omgikkes med saa stor Venlighed og Ligefremhed; fra de forskellige Ordenssøstre baade i København og Roskilde, fra Parament- og Mariaforeningen, og ikke mindst fra St. Laurentii Menigheds Præster i Roskilde, som alle i hende havde mistet en kraftig og virksom Støtte, en gavmild og utrættelig Velgørerinde.« —

Alle var dybt grebne, og mange græd, da Sørgehøjtideligheden afsluttedes med en Bøn for den kære hensovede.

Men den Sorg, der opfyldte alle Tilstedeværende i denne tunge Afskedstime, blev dog formildet og forklaret ved Haabet, det kristne Haab paa Opstandelsen og paa et evigt Gensyn i Himlens Salighed. I dette Haab beder vi alle for den hensovede, at hendes Sjæl maa hvile i Fred, og for de efterlevende, at Gud hernede maa skænke dem sin Trøst og Fred, som Verden ikke formaar at byde, —

og at denne Fred, der overgaar al Forstand, maa bevare deres Hjærter og Tanker for stedse.

Storbritannien. I Følge den statistiske Haandbog anslaaes den katholske Befolkning i det britiske Rige at udgøre som følger:

I de forenede Kongeriger: 5.500.000 (nemlig Storbritannien 2.180.000, Irland 3.320.000), Gibraltar, Malta og Gozzo: 215.000; de engelske Besiddelser i Asien: 2.085.000, i Afrika 350.500, i Amerika 2.810.000, Australien 1.092.500 (nemlig: Ny Holland 955.500, Ny Zealand 107.000, Fidji og andre Sydhavsoer 30.000 — tilsammen af Katholikker i hele Riget 12.053.000.

Det samlede Antal af Ærkebispedømmer, Bispedømmer, Apostoliske Vikariater og Apostoliske Præfekturer i det britiske Rige er 183. I England og Wales er der ansat en Ærkebiskop, nemlig Ærkebiskoppen af Westminster med 2 Hjelpe-Biskopper og 14 Suffragan-Biskopper (et af disse Bispesæder Northampton er f. T. vakant) tilligemed en Hjelpebiskop for Hexham og Newcastle, en Coadjutor for Leeds og en Hjelpe-Biskop for Portsmouth. I Skotland er der en Ærkebiskop af Sct. Andrews og Edinburgh med 4 Suffragan-Biskopper, og der er ogsaa en Ærkebiskop af Glasgow. Der er endvidere i England 2 Ærkebiskopper og 1 Biskop, som har taget deres Afsked.

Af 4075 katholske Præster i Storbritannien er 2.654 Verdenspræster og 1.421 tilhører religiøse Ordener. 158 af Verdenspræsterne har taget deres Afsked paa Grund af Svagelighed eller har ikke Ansættelse paa noget bestemt Sted; og nogle faa andre i Udlandet. Af de 1.421 Ordenspræster er mange landstoviste Franskmænd; et stort Antal af dem har ikke Ansættelse i Sognemenighederne eller ved Missionsarbejdet.

Der er i England og Wales 1273 katholske Kirker, Kapeller og Stationer, som i Registrerings-Hovedbogen er nævnte som Steder, hvor der holdes Gudstjeneste, og 1232 af disse er nævnte som Steder, hvor Ægtevielser kan foregaa. Mange af Stationerne i Storbritannien har kun lejlighedsvis, ikke ugentlig Gudstjeneste.

Listen over adelige Personer, som er Katholikker, er lang og viser en betydelig Tilvækst i Løbet af de sidste Aar. 12 Medlemmer af Storbritanniens Gehejmraad er Katholikker. 9 Medlemmer af Irlands Gehejmraad er Katholikker. 34 Medlemmer af Overhuset er Katholikker. Det engelske Parlament (o: Underhuset) tæller blandt sine Medlemmer 8, det irske Parlament 73 Katholikker.

Australien. (*Verdens ældste Biskop død.*) I Hobart, Australien, døde fornylig Ærkebiskop Dr. *Murphy* i den høje Alder af 89 Aar. Født i Belmont (Irland) den 5. Jan.

1818, blev han 16. Decbr. 1845 udnævnt til Titularbiskop af Philadelphia, 1866 Diöcesanbiskop og var siden 3. Aug. 1888 Ærkebiskop. Han var den sidste Biskop, der endnu var udnævnt af Pius IX.s Forgænger Gregor XVI.

Ansgarius-Bonifacius-Foreningen.

Uddrag af Lokal-Komitéen for København og Omegns
Regnskab for Aaret 1907.

(5. Regnskabsaar.)

INDTÆGT.	UDGIFT.
Kassebeholdn. f. f. Aar 32,41	Indbetalt til Vikariats-Ko- mitéen 425,00
Inds. i aarlige og halv- aarlige Bidrag 185,50	Kassebeholdn. pr. ³¹ / ₁₂ 07. 44,52
Inds. i fjerd.-aarlige og maanedlige Bidrag 136,95	
Inds. fra St. Andr. Kollegiet 70,64	
Samlerforeningen:	
Solgt 2 Guldbroscher 35,00	
☞ Solgt Cigarkass. 2,74 37,74	
Renter 6,28	
Kr. 469,52	Kr. 469,52

Lokal-Komitéen for København og Omegn:

Niels Hansen. P. v. d. Kettenburg. J. Johnsen.
cand. mag. & theol.

A. Siegler.

V. Monnet.
Kasserer.

St. Johannes Broderskab takker hjerteligst Giverne for
Hjælpen til Afholdelsen af Foreningens Juletræ.
Bestyrelsen.

For al udvist Deltagelse ved vor kære hedengangne, Maler-
svend V. Prütz's Sygdom, Død og Begravelse takkes hjerteligst.
Hans Efterladte.

Da Regnskaberne for St. Ansgars Menighed for Aaret 1907,
agtes afsluttede først i Februar Maaned, bedes de resterende Bi-
drag indbetale til St. Ansgars Menighedskontor, Bredgade 69,
2. Sal o. G., Kl. 1--4, hvor Kvitteringerne vil være fremlagte i
Dagene fra d. 28. Januar til 1. Februar (inkl.) samt Søndagen d.
2. Februar hos Sakristan Jensen, Bredgade 64 (Præsteboligen).
Bidrag, som ikke ere indbetalte inden 3. Februar, vil blive op-
ført paa Restancelisten for 1907.

Forstanderskabet
for St. Ansgars Menighed.

Den kath. Syge- og Ligkasse

afholder Generalforsamling **Mandag den 27. Januar**, Aften Kl. 8¹/₂,
Bredgade 64. Bestyrelsen.

BEKENDTGØRELSE

til Rosenkranskirken Menighed.

Da Menighedens Regnskab for Aaret 1907 vil blive afsluttet d. 1. Februar, bedes de resterende Bidrag til Kirken og Folkeskolen (Kirkeskatten) indbetalt senest d. 31. ds. til Sognepræsten, Boyesgade 8². Kirkeforstanderskabet.

Unio. Alm. Møde afholdes Tirsdag d. 28. Januar i Myginds Selskabslokaler, Linnésgade 22.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 26. Januar. 3. Søndag e. Epiphani. Oktav af St. Knud. — 27. **M.** Johannes Chrysostomus, Biskop og Kirkelærer. — 28. **Ti.** Jesu Navnefest. — 29. **O.** Frans af Sales, Biskop og Kirkelærer. — 30. **To.** Martina, Jomfru og Martyr. — 31. **F.** Petrus Nolascus, Bekender. — 1. **Februar,** L. Ignatius, Biskop og Martyr.

Søndag den 2. Februar. 4. Søndag e. Epiphani. Kyndelmisse eller Marie Renselse. Den højtidelige Pontifikal Lysvielse med Procession begynder i St. Ansgars Kirke Kl. 9^{1/2}. Enhver, som ønsker Vokslys indviende eller vil skænke saadanne til Kirken, kan aflevere dem til Sakristanen.

Den hl. Families Forening.

Søndag den 26. ds. holdes i St. Ansgars Kirke og St. Anna Kirke Kl. 6 og i Rosenkranskirken Kl. 5 en **højtidelig Festandag** under hvilken Foreningens Medlemmer fornyer den højtidelige Indvielse til den hl. Familie af Nazareth — Familie-Andagtsbogen bør medbringes.

Ansgariusforeningen.

Søndagen den 9. **Februar** (St. Ansgars Fest) Kl. 12 - **ikke** den 26. Januar, som blev annonceret i Nr. 2 — afholdes den aarlige **Generalforsamling** i Forsamlingsalen, Bredgade 67, 2. Sal o. G. Dagsorden: Beretning, Regnskab, Valg af Bestyrelse. — Forslag, som ellers ønskes behandlet, bedes indsendt til Formanden, cand. mag. Halfdan Kejser, Hyldegaards Tværvej 7, Charlottenlund, senest Torsdag den 6. Februar.

St. Ansgars Kirke. Menighedsmedlemmer, som ønsker at leje (10 eller 4 Kr. aarlig) eller at opsigte Stolepladser i St. Ansgars Kirke, anmodes om at henvende sig paa Menighedskontoret, Bredgade 69, 2. S. o. G. (Kl. 1—4), eller til Hr. Kirkebetj. P. Stein.

Lætita afholder i velgørende Øjemed en Aftenunderholdning Søndag den 26. og Mandag den 27. Januar Kl. 8 præcis paa Toldbodvej 14. Billetter faas hos St. Joseffsøstre og Medlemmerne. Intet Billetsalg ved Indgangen. Billetterne gælder kun den Dato, de lyder paa.

NB. Husk, at Opløsningen paa Præmieopgaverne i Julenumret maa være indleveret senest 1. Februar (paa Lørdag).

 Husk Vincensforeningens Kransekort!

Se nærmere 1. Nr. i Maanednen.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ausgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Rønge, Boyesgade 8, København V. Tilf. Vester 423 y.

Nr. 5.

Søndag den 2. Februar.

1908.

INDHOLD: Baalfærd. — A. C.s Foredragsrækker. — Forskelligt. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Frederiksberg. Rom. Frankrig. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Baalfærd.

Holger Drachmann er død. Hans Lig er brændt i det ny Krematorium paa Bispebjerg, og Urnen med hans Aske er højsat i en af Skagens Klitter.

Flere af de Mænd, der har været de toneangivende i den sidste Menneskealder, har valgt Ligbrænding som Begravelsesmaade — sikkert ikke alene for blindt at følge en herskende Moderetning indenfor deres Kreds, men ofte ledede af en bestemt Tendens.

Denne sidste Baalfærd vil vel snarere virke afskrækkende end agiterende for Ligbrændingssagen; thi mere smagløst — ja, aandløst kunde denne ikke have været udført.

En Ting har man dog opnaaet: at den Alvor, som Døden ellers fremmaner, var udelukket. Processionen gennem Bredgade til Toldboden var rent ud en Parodi paa et Ligtog — end sige en stor Mands Ligfærd.

Mange Mennesker var paa Benene — et rigtigt københavnsk, maabende og nysgerrigt Publikum, fra hvilket der selv under Togets Forbidefilering faldt ret drøje Vittigheder.

Stemningen hos Publikum kan bedst sammenlignes med en Børnehjælpsdags, og Vognen, hvorpaa Urnen stod, lignede fuldstændig en Vogn i en Blomsterkorso, hvor Urnen var anbragt i Toppen som Dekorationens Afslutning. — Men — *mirabile visu* — Urnen var prydet med stiliserede Dødsengle!

Var der ikke andet, der aabenbarede det heles Tomhed, saa var de højtravende Talers indholdsløse Kling-Klang tilstrækkelig til at vise Vantroens Magtesløshed og flove Forlegenhed overfor Dødens Alvor. — Denne Uformuenhed fik sit mest prægnante Udtryk i Epilogen ved Dagmartheatrets Drachmann-Mindefest, hvor den afdøde Digter sammenlignes med »den lyse, fjerlette Sky, der sorgløst sejler paa den blaa Himmel, bræummet af Guld, kun lystrende sit eget Hoved!« — -- Hvilken Meningsløshed!

Tendensen var utvivlsom. Det ligger i selve Sagens Natur.

Den 8. December 1869, samme Dag Vatikanerkonciliet aabnedes, samledes Frimurerne til en international Kongres i Neapel. Paa dette Møde formulerede »Fritænkerne« en Resolution, en Slags Protest mod Konciliet. De forpligtede sig til at bekæmpe den katholske Kirke med alle de Midler, der stod til Raadighed — revolutionær Vold ikke udelukket. Som kraftige Midler i denne Kamp anbefalede at arbejde for **Kirkegaardenes Verdsliggørelse** og **Indførelse af Ligbrænding**. Man maa lade disse Herrer, at de har arbejdet med stor Energi for at naa dette Maal. Men trods talrige Ligbrændingskongresser og Stiftelsen af en international Liga for Ligbrænding (1887 i Milano) staar Resultatet i omvendt Forhold til Arbejdet.

Man har fremsat en Mængde Grunde, der skulde tale til Gunst for Indførelsen af fakultativ eller endog tvungen Ligbrænding.

Fra et æsthetisk Synspunkt paastaas, at det er skønnere og langt mere poetisk, at Legemet fortæres hurtigt af den rene lutrende Flamme, end langsomt i den snavsede mørke Jord. Pastor *Völker*, der i Fjor holdt et Foredrag om dette Emne i Bremen, siger med Rette, at dette er en Smagssag, men tilføjer: »Man plejer ellers kun at tilintetgøre det smudsige og modbydelige ved Ilden, ikke det

skønne; paa den ene eller den anden Maade tilintetgøres dog det menneskelige Legemes Skønhed. 1½ til 2 Kilo Aske i en Urne er intet skønt, men vel en Grav, der er udsmykket med Kunst og Pietet.«

Fra et psykologisk Standpunkt hævder man, at der er noget utaaeligt i den Tanke langsomt at tilintetgøres, at blive »ædt op af Orme«, som man gerne udtrykker sig. Hertil kan siges, at den populære Tale om Ormene jo ikke er at tage i bogstavelig Forstand. I en solid Kiste opløses Legemet uden disse af sig selv ved kemiske Processer. Og er den Tanke ikke langt mere forsonende, at ved Jordfæstelsen faar vi Forestillingen om et Hvilested efter Livets Arbejde og mangehaande Lidelser, medens den afdødes efterladte i Erindringen bevarer den slumrende Skikkelse, hvori han lagdes i Graven.

Til Æsthetikeren og Psykologen kan under eet siges, at de søger at føre Menneskene bag Lyset over for Dødens grufulde Alvor. Det er et Bedrag at ville kaste et vist æsthetisk Slør over Dødens Gru, og den moderne Psykolog, kan anstrenge sig, saa meget han vil, Spørgsmaalet om Døden forstummer dog ikke, selv ikke overfor Urnen med dens Par Haandfulde Aske. Selv Skikken med Kranse, der herhjemme har udviklet sig til en overdreven Luksus, er i og for sig forkastelig, thi ogsaa her søger man at dække Dødens Gru med et yndigt Blomstervæld. Ærkebiskoppen af Köln skal for nylig have forbudt Kranse ved Begravelser i sit Stift, og det er fuldt ud i Kirkens Aand. Man vil paa anden og langt mere virksom Maade kunne vise sin Sympathi. — — —

Krematoristerne fører ogsaa praktiske Grunde i Marken for deres Sag.

De paastaar, at Hygieinen fordrer Ligbrænding som det ideale. De paastaar, at Kirkegaardene med de udstrømmende Gasarter forpester Atmosfæren, og at Storstædernes stadige Tillagen i Størrelse gør Forholdene mere og mere utaaelige. Ansete Fysiologer og Kemikere har dog forlængst tilbagevist denne Paastand. Nøjagtige Undersøgelser har vist, at hvor Kirkegaardene er rationelt indrettede, er enhver Sundhedsfare udelukket. Jorden er det bedste Filtrelement. — Desuden rejser Fysiologien og Kemien

vægtige Grunde *mod* Ligbrændingen. Saaledes fremhæves det, at man paa denne Maade griber mekanisk, ja voldsomt ind i Naturens Kredsløb og unddrager Planteverdenen betydelige Næringsstoffer, særlig det yderst vigtige Ammoniak, der ved Ligets Forbrænding spaltes i Kulstof og Brint. Naar der derfor blev Tale om en virkelig gennemført Ligbrænding, maatte man fra disse Videnskabers Side stille sig yderst betænkelig. Endelig fører Fysiologer og Kemikere selve Hygieinen i Marken, idet de paastaar, at den Mængde Krematorier, der maatte opføres, ikke alene vilde forpøste Luften i Storbyerne, men selv i mindre Stæder. —

Men saa heraa berører Krematorierne sig paa Nationaløkonomien, idet de paastaar, at Kirkegaardene er blevet et Problem for Storstæderne, hvis Løsning koster umaadelige Summer, at de indtager store Landstrækninger, der saaledes unddrages Landbruget. Dette har dog ikke saa meget paa sig. Italien f. Eks. er 296,305 Kvadratkilometer stort, medens dets samtlige Kirkegaarde indtager et Fladerum paa 20 Kvadratkilometer. — Ganske vist koster Kirkegaardene Storstædernes Kommuner betydelige Summer; men det er uundgaaelige Udgifter. De vilde dog stige endnu mere, dersom Ligbrænding blev almindelig. — Flere Nationaløkonomer har gjort opmærksom paa det stærkt forøgede Kulforbrug, Ligbrændingen vil medføre — ja, at den vil være en virksom Faktor til Kulnødens Stigning og derved virke lammende paa Industrien. — Inden vi forlader Nationaløkonomien skal kun bemærkes, at der er Materialister, som for ramme Alvor har foreslaaet gennem rationel Ligbrænding at udvinde de forskellige Kemikalier, som ellers optages i Jorden, og derpaa anvende disse i Industrien! *Det* er maaske ogsaa æsthetisk?!

De hidtil anførte Grunde — for og imod — hviler alle paa et naturligt Grundlag og er i og for sig, hvad Grundene *for* Ligbrænding angaar, kun Skingrunde. Hovedsagen er religiøse eller rettere irreligiøse Interesser: *Kampen mod Kristendommen.*

Spørgsmaalet om Ligbrænding er imidlertid ikke af *dogmatisk*, men af *symbolsk* Natur.

Ligbrænding er ikke ligefrem i Strid med noget kirkeligt Dogme, og Kirken har i Nødstilfælde f. Eks. under

Pest næppe noget at indvende herimod; men den egentlige Jordfæstelse er bedre i Overensstemmelse med den kristne Følelse. Selvfølgelig kan Gud, som har skabt alt af intet, ligesaa godt genopvække de brændte Legemer som dem, der opløses i Jorden, men som streng konservativ Magt holder Kirken saalænge som muligt paa det overleverede, ogsaa hvad angaar Legemets Opløsning i Jorden, hvoraf det er taget. Kirkens Stilling er derfor følgende: *Det er forbudt enhver Katholik at træde ind i en Ligbrændingsforening. Kirken nægter enhver, der har anordnet Ligbrænding eller indvilliget deri, den kirkelige Begravelse. Enhver, der har anordnet Ligbrænding og ikke frafalder dette trods Advarsel, kan ikke modtage de h. h. Dødssakramenter.* —

Som allerede nævnt, er der ikke megen Udsigt til, at Ligbrændingssagen vil vinde mange Tilhængere. De indogermanske Folk har vel i Hedenskabets Tid haft denne Skik her i Europa jævnsides med Jordfæstelse. Herhjemme kendes i Stenalderen kun Jordfæstelse, i Bronzealderen fik Ligbrænding vel noget Indpas blandt de rige, men naar der ved Kristendommens Komme kun var svage Spor tilbage deraf, saa viser det dog en vis Uvilje mod Ligbrændingen.

Ogsaa paa dette Omraade udlignede Kirken den skarpe Grænse mellem rige og fattige. Begravelsesmaaden blev ens for alle.

Vi behøver derfor ikke at være betænkelige for Fremtiden. Kirken vil sikkert som hidtil kunne begrave sine døde paa den Maade, der saa symbolsk udtrykker Evighedstroen: Legemet sænkes i Jordens Skød for at hvile til Opstandelsens Morgen.

J—n. J—n.

A. C.'s Foredragsrækker.

IV. Række IV. Foredrag. (22. Jan. 08).

Hr. Pastor G. Schmiderer: Menneskeslægtens Alder.

Pastor Schmiderers Fremstilling af det saa interessante Emne; *Menneskeslægtens Alder*, hvilede paa et særdeles righoldigt Kildemateriale. Noget bestemt positivt Resultat

kunde man naturligvis ikke vente. Hin Tid, da Menneskene først fremtraadte paa Jorden og begyndte at gøre sig den underdanig, ligger endnu hen i det uvisse og tillader derfor, at Fantasien med en vis Frihed kan bevæge sig paa dette Felt.

Taleren forklarede først Kirkens Stilling overfor dette Spørgsmaal. Den lod det staa aabent hen; thi Bibelen er ikke i den Forstand en »Familiekronike«, at den giver os nøjagtige historiske Data. —

Spørger man Skriften og sammenlægger dens forskellige Tidsangivelser, kommer man efter den hebraiske Tekst til 6000 Aar og efter Septuaginta til 8000. »Og man maa ikke glemme, at den græske Tekst af *sproglige* Grunde i lang Tid har været Kirkens *officielle* Tekst.« — »Differensen lærer os i et hvert Tilfælde, at vi her ikke staar foran et *dogmatisk* Spørgsmaal, og at Kirken ved at anerkende *begge* Tekster overhovedet ikke *vil* afgøre noget m. H. t. Kronologien.«

Den h. Skrift besvarer altsaa ikke dette Spørgsmaal og vi har derfor Lov til at slaa ind paa en anden Vej for muligt at faa det løst.

Følger vi *Historien* — selv i dens ældste Mindesmærker, saa staar vi bestandig overfor Folkeslag hvis Kultur forudsætter, at en længere Udvikling har fundet Sted. *Historien* kan altsaa ikke besvare Spørgsmaalet.

Forhistorien fører os ganske vist et langt Stykke frem ad Vejen; men nogen tilforladelig Besvarelse har den dog endnu ikke givet. — Gennem Levninger af menneskelige Skeletter og Redskaber, der findes aflejrede i forskellige Jordlag, trænger man vel tilbage til en fjern Old. Man studerer de enkelte Jordlags Genesis; men det er uhyre vanskeligt at overskue alle de Forhold, der kan have haft Indflydelse paa et Jordlags Tilblivelsestid. De Lærdes ofte med beundringsværdig Sindrigheid opstillede Hypoteser, hviler derfor paa et meget skrøbeligt Grundlag. *Forhistorien* viser, at Menneskene har levet i Istiden. *Lyells* Beregning: 100 a 200,000 Aar er bleven meget angrebet. »Med bedre Grunde kan vi for Menneskehedens Alder antage 10 a 15,000 Aar, men ogsaa dette er kun en Formodning«. — Denne sidste Del af Foredraget var underbygget med et særlig

righoldigt Materiale, og Tilhørerne fulgte de mange interessante Enkeltheder med spændt Opmærksomhed.

J - n. J - n.

Forskelligt.

Rom i Spidsen. Vedrørende den vidtrækkende Betydning af *det vatikanske Arkivs Aabning under Leo XIII.* skriver *Geheimeregeringsraad, Professor Dr. P. Kehr*, Direktør ved det preussisk historiske Institut i Rom, i det internationale Ugeskrift for Videnskab, Kunst og Teknik (Nr. 14 fra 6. Juli 1907):

»Allerede det vatikanske Arkivs Tilgængelighed gennem Pave Leo XIII betegner en Epoke i historisk Henseende vedrørende arkivariske Undersøgelser, og derved historisk Videnskab overhovedet. Idet den romerske Kirke herved prisdav sine i Aarhundreder skinsygt hemmeligholdte Dokumenter, kunde heller ikke andre talrige gejstlige Arkiver holde deres Skatte under Laas og Lukke. Tyve Aar tilbage i Tiden var Arkiverne i alle romerske Kirker saa godt som utilgængelige, og var det svært at trænge ind i Italiens Bispearkiver, Kapitlers og Korporationers Gemmer; nutildags, siden Vatikanet har gjort det første Skridt, er de næsten alle tilgængelige. *Roms Eksempel har paavirket alle andre Lande: Spaniens Arkiver er ikke mere aflaaede. Et nyt Begreb er uimodstaeligt trængt ind i det offentlige Liv, Videnskabens Berettigelse til at benytte Arkiverne.* Hvert Aar ryddes flere Hindringer tilside . . . og for tilbage i Tiden anses det Land og de Embedsmænd, hvis Arkiv-Bestyrelse lægger bureaukratiske Hindringer i Vejen for Afbenyttelsen af deres Arkiver. —

Dette Vidnesbyrd bliver naturligvis kun gengivet af katholske Blade. Hvorfor egentlig ikke ogsaa af andre?

De franske Præster, som i Følge de ny Tilstande i Frankrig har mistet deres faste Gage, lider ofte ligefrem Nød, især hvor Menighederne er fattige og ikke kan bidrage meget til Præstens Underhold. »Nationaltidende« skriver herom:

De franske Præster er ved den fuldendte Adskillelse af Kirke og Stat i mangfoldige Tilfælde komne i en uheldig Stilling for deres egen Persons Vedkommende. Deres Embedspligt skulde nu som før opfyldes. De troende vilde ikke give Slip paa deres Sjælesørger, men hvorledes Præsten skal friste Livet, det er et Spørgsmaal, der stadig venter paa sin Løsning. Thi en stor Part af gejstlige paa Landet, der kender deres Menigheds ringe Livsvilkaar, føler sig lidet tiltalte ved at skulle leve af Almisser og søger derfor at modarbejde Skæbnens pludselige Omskiften ved en energisk Beslutning. De søger hver efter sit Anlæg at udnytte deres Kendskab til Erhvervslivet. Saaledes har et stort Antal ældre Præster kastet sig over Biavl og søger ved Udbud af Honning at skabe sig en regelmæssig flydende Indtægtskilde. Andre, saaledes Præsten i Bocamadour, søger at udnytte deres Kendskab til Blomsterdriveri, dyrker Roser og tilbyder sig ved Beskæring af Træer. Andre har taget fat paa Fremstilling af Konserves, syltede Frugter, Drivning af Gemyse og søger dem afsatte i Udlandet. Ogsaa Fjerkræavl er for mange gejstlige blevet et Middel til at skaffe sig en Indtægtskilde, og lige til Paris gaar der Postforsendelser med Produkter fra gejstlige Høns-, Due- og Gaaseavlere. Den katholske Gejstlighed holder sig dog i Kampen for Tilværelsen ikke blot til at tilfredsstille Mavens Fordringer, men de forsøger sig ogsaa i Teknik, almindelig og Kunsthaandværk. Præsten i Coustenay søger at klare sig ved at strikke Strømper, Præsten i Maurages laver Fuglebure, Præsten i Chatel Montagne fabrikkerer Symaskiner og Cykler. Andre forsøger sig som Snedkere og laver Stole, Borde og andre Møbler. Præsten i Hericourt har kastet sig over Typografien, hans Kollega i Marguits udfolder et overraskende Talent som Gravør. Snart sagt alle Haandværk repræsenteres snart i Præstestanden, en er Juveler, en anden Uhrmager, en tredje laver mekanisk Legetøj og Rækken lader sig saaledes fortsætte.

Socialistisk Bedømmelse af en katholsk Ordensmand. I et Tilbageblik paa Petersprocessen, der for Øjeblikket beskæftiger Offentligheden, finder »Mannheimer Volksstimme« kun et eneste lyst og tiltalende Punkt — man læse det og forbauses — nemlig: en katholsk Præst, Pater Acker. Det socialistiske Organ skriver:

»Det eneste Menneske mellem Afrikanerne var tilslut den katholske Missionær. Sund, hjertelig, i Besiddelse af en usædvanlig Gave til ved rent aandelige Midler at faa

Indflydelse over sine Medmennesker, med sin, gennem Brugen af fremmed Sprog noget forandrede alemanniske Dialekt skildrede han afrikanske Tilstande set fra et virkelig *humant* Standpunkt. Hvor tiltalende lød det ikke midt imellem denne fortumlede Raahed, naar Missionæren omtalte de sorte Kvinder, hvem de andre betegnede som Dyr, omtrent som var det en Frøken fra Rhinen eller Schwarzwald: Kvinder kaldte han dem, ikke Fruentimmer eller Tøse. Mon det ikke er et forførdeligt Kendetegn paa tysk Forfald, at *Klerikalismen*, som i Kulturlandene staar paa det laveste Trin! (oho!), hos os lige overfor Bourgeoisiets Slæng og den feudale Bande repræsenterer den højeste Dannelse.«

Den socialistiske Meddeler synes ikke at forundre sig saa lidt over den katholske Missionærs fornuftige og humane Grundsætninger. For en kristelig Kulturbærer er de en Selvfølge. Fundamentet for det katholske Missionsarbejde dannes af de evige, fastslaaede Sandheder i Kristendommen, som lærer: ogsaa en Neger er i Besiddelse, ligesaa vel som det europæiske Kulturmenneske, af en udlødelig Sjæl, som skal reddes for Evigheden, ogsaa han er skabt i Guds Billede, dyrekøbt med Frelserens Blod; ud af denne Erkendelse øser Missionærerne Begejstring og Heltemod, saa de forlader Hjem og Fædreland for at vie deres Kræfter og ofte sætte Livet til for at indvinde timelig og evig Lykke for de Sorte, deres Kristentro gør dem til Pionerer for Civilisationen. Er dette imidlertid ikke den samme Tro, som den socialistiske Presse Aar ud og Aar ind *bekæmper* med rasende Fanatisme? Egentlig tager det sig dog *mere end mærkeligt* ud, naar en overbevist Socialdemokrat kommer i Harnisk ved, at flere af de ved Petersprocessen Tiltalte omtaler Kvinderne »som var de Dyr«. Gør da Anførerne for den socialistiske Ungdomsbevægelse andet, naar de indvier deres Tilhængere og Lærlinge i den darwinistiske Læres Visdom, og fortæller dem om: »Mennesker og andre Pattedyr«? Fremelsker man maaske paa den Maade Kultur hos et Folk? Nej! Man undergraver Tugt og gode Sæder, Fundamentet for sand Kultur og Civilisation. Derfor kan ogsaa dette ægte Kraftsprog fra den Side, at »Klerikalismen i Kulturlandene staar paa det laveste Trin«, kun fremkalde et Smil hos tænkende Mennesker.

(»*Germania.*«)

I »Kirken og Samfundet« Nr. 3 skriver U. B.:

»I Anledning af et Foredrag, den unge Katholik Jahn-Nielsen for nogen Tid siden holdt i en herværende katholsk

Forening om Tildragelserne 1807, har en Folkekirkepræst J. F. Smith i Roskilde beskyldt de danske Katholikker for Mangel paa Fædrelandskærlighed, idet nævnte Foredrag, der modtoges med Bifald, skal have været »forsvarsnihilistisk«. Pastor Smith foretager et Angreb over hele Linien paa sine katholske Landsmænd, som om selve Katholicismen kølnede Kærligheden til Fædrelandet! — Noget mere taabeligt end den Slags Overfald skal man lede efter. Det er ikke til Ære for den danske Folkekirke, at en af dens Præster forveksler sin egen uforgribelige Mening om Landsforsvaret med Fædrelandssind og dernæst er saa utrolig tankeløs at glemme, at i dette protestantiske Land staar Mening skarpt mod Mening om denne Sag. Hvor dum dog Fanatisme kan gøre selv en dannet Mand og Kristendomsforkynder, en »oplyst« Lutheraner!«

Hertil kan blot endnu bemærkes, at Hr. Forfatter *Jahn Nielsen* vistnok er Hr. Pastor *Smith* i Roskilde meget taknemlig for den Reklame, han har gjort for ham. Han har i den Anledning faaet Indbydelse fra flere forskellige Steder til at holde samme Foredrag. — dog *ikke* fra Katholikker, Hr. Pastor *Smith*!

Ogsaa vort lille, beskedne Ugeblad kunde være Pastoren taknemlig for, at han har gjort det bekendt i videre Kredse.

I »Aftenposten« for 24. Jan. læses:

»**Pastelmaleri.** En gammel Kunstner og Artist *Martini*, Esbern Snaresgade 12, har forevist os en Række Prøver paa sin Specialitet, *Pastelmaleriet*, og bedt os bringe hans Navn i Erindring. Hans Arbejder er nydelige og overordentlig billige.«

Hertil kan tilføjes, at *Martini* virkelig fortjener den Opmuntring, at man interesserer sig for hans i vor Tid sjældnere og sjældnere Kunst: *Pastelmaleriet*, og det saa meget mere, som han forstaar at udøve den med Smag. Hans smukke Malerier, i Reglen Motiver fra sjællandske eller jydskes Landskaber, fremviser ingen grel eller skrigende Colorit, men kun bløde, douce Farver, der tager sig overordentlig godt ud til hele Ensemblet.

Efterretninger fra Ind- og Udlandet.

København (J—n.) *Lætitias* aarlige Aftenunderholdning fandt som bebudet Sted i Søndags. Programmet bød paa en Prolog, et Skuespil i 3 Akter: *Dronning af Guds Naade* og et Lystspil i 1 Akt: *Tantesorger*. — Efter at Hs. biskoppelige Højærværdighed i Spidsen for flere af Hovedstadens Præster havde taget Plads, indledede Frk. *Pechüle* den instrumentale Del af Programmet: *A. Henriques*: Nissedans. Tæppet gik derpaa til Side og to af de fjerne Skoves Æventyrskikkelser traadte frem i Slotssalen, med brændende Lygter i Hænderne kom de to nydelige Nisser ude fra den friske Natur ind i Hovedstadens Larm hidlokket af *Lætitias* Berømmelse, som Vestenvinden havde fortalt dem om. De bad Publikum om at være overbærende i deres Dom; thi »Influenzaen« havde handlet meget ilde med flere af *Lætitias* unge Aktricer, saa Prøverne var gaaet saa som saa — hvad man dog ikke mærkede noget til. — »Dronning af Guds Naade« gik derpaa over Scenen. Dronningen lader paa sin Kroningsdag en Hofdame læse Marias Lovsang højt, og hovmodig over den Herskermagt, hun nu besidder, oprøres hun ved Ordene: »Han nedstyrter de mægtige fra Tronen og ophøjer de ringe«. Hun befaler at disse Ord skal stryges af alle Landets Bibler. Hun gad se den, der vover at berøve hende den Magt, Gud ved Salvelsen og Kroningen har lagt i hendes Haand. — Hendes første Handling bliver, i Kraft af dette, Befaling til at fængsle sin afdøde Moders bedste Veninde, der ikke vil bøje sig for hendes Bud. — Men den unge Dronning berøves sin Krone og sit Purpur og maa nedværdige sig til at bede en fattig Pige om et Stykke Brød og et Natteleje af Straa. — Hun trænger ind i Slottet og stedes for den ny Dronnings Aasyn, da de er ene aabenbarer denne sig, som hendes Skytsengel, der har villet frelse hendes Sjæl. Ydmygelsen har frugtet, da hun atter indtager sin Trone er hun en hel anden, der gør godt, hvad hun før har forbrudt. — Man kunde mærke, at de unge Damer havde lagt meget Arbejde i deres Roller, de spillede derfor med megen Frihed og gik paa med Liv og Lyst.

Det andet Stykke gav flere af *Lætitias* Medlemmer Anledning til at slaa Gækken løs. Det var den ene Vittighed efter den anden. De lønnes da ogsaa til Slut med rigelige Klapsalver af det talrige og taknemmelige Publikum.

Mellemaktmusikken, der udførtes af Frk. *Pechüle*, var virkelig valgt med Smag og talte Navne som Beethoven, Chopin og Meyerbeer.

Det hele som sagt meget vellykket. Og smukt er det,

at de unge Damer benytter Overskudet til deres Børnehjertighedsgænger.

— (E. R.-L.) St. Annæ Menighedsforening afholdt Søndag den 26. ds. sin aarlige Generalforsamling, der var ret talrig besøgt. Efterat Regnskabet var aflagt og godkendt blev der valgt ny Bestyrelse, den gamle ønskede ikke Genvalg. Valgte blev: til Formand Hr. Detailhandler Petersen, til Næstformand Fru Prüser, til Kasserer Hr. Tilskærer Bendtzen, til Sekretær Kassererske Ellen Renè-Lassen og til Suppleanter d'Hrr. Snedkermester Rasmussen og Typograf Nielsen. Revisorerne, d'Hrr. Kengen og Becker, genvalgte med Aklamation. Da der var bragt den afgaaede Bestyrelse en Tak for dens Virksomhed og ønsket den nyvalgte til Lykke, hævedes Generalforsamlingen.

Frederiksberg. St. Elisabeth-Vincenskonferens paa Frederiksberg tæller 26 Medlemmer.

Medlemmerne har i Aarets Løb understøttet og tilset 23 Familier ca. 100 Gange.

Konferensen har uddelt 200 Pt. sød Mælk.

Konferensens samlede Indtægt i 1907 har været 454 Kr. 13 Øre.

INDTÆGT.	UDGIFT.
Kassebeholdning 1. Jan. 1907	Juleuddelingen 1906.....
3,77	227,00
Juleindsamlingen 1906 ..	Maanedlig Hjælp til 4 en-
227,00	ligstillede
Faste aarlige Bidrag.....	96,00
216,00	Kontant Hjælp til forskel-
Gaver.....	lige
6,55	8,10
Renter.....	Indkøb til Systuen
81	81,98
	200 Mælkebilletter
	26,00
	1 hl. Messe
	1,50
	Kassebeholdning 31/12 07 ..
	13,55
-----	-----
Kr. 454,13	Kr. 454,13

Til Systuen, hvor flere Damer har arbejdet, modtog Konferensen følgende Gaver:

1 Drengedragt.	20 Kjoler.	7 Pigebluser.
12 Par Drengbenkl.	6 Nederdele.	8 Par Pigebenklæder
8 Drengbluser.	3 Kjoleliv.	2 Par Muffediser.
2 Skjorter.	2 Kaaber.	2 Par Træsko.
7 Livstykker.	1 Overstykke.	2 Pd. Uldgarn.
7 Huer.	10 Trøjer.	1 Skoletaske.
22 Par Strømper.	1 Skjørt.	175 Al. Stof til Linned.
1 Par Sko.	1 Chemise.	Forsk. Klæderester.
14 Par Støvler.	7 Forklæder.	

Paa Systuen forfærdigedes i Aarets Løb:

2 Drengbluser.	2 Kjoler.	6 Par Pigebenklæder.
11 Skjorter.	3 Nederdele.	1 Barnetrøje.
6 Livstykker.	7 Par Strømper.	1 Vest.
13 Chemiser.	12 Forklæder.	5 Lagener.
2 Skjørtter.		

Rom. Efter den i December Maaned i Rom afholdte *Anti-Slaveri-Kongres*, hvortil var mødt Delegerede fra forskellige Lande, havde disse ogsaa Audiens hos den hl. Fader, ved hvilken Lejlighed Paven udtalte sin Tilfredshed med Kongressens Arbejde. Den Interesse, han viste denne Sag, delte han med en hel Række af hans Forgængere paa Petri Stol. Blandt andre havde særlig Paverne Eugen IV. Pius II., Sixtus IV., Innocens VIII, Leo X., Poul III. og Urban VIII. udmærket sig ved deres Iver for denne ædle Sag. Men fremfor alt havde det været hans umiddelbare Forgænger, Pave Leo XIII.s inderligste Ønske, at se de sidste Slavelænker blive løste overalt, i enhver Verdensdel. I sin Encyklika »In plurimis« af 5. Maj 1883 udtalte han, at Slaveriets Afskaffelse i Brasilien havde været den mest kærkomne Gave, som han modtog til sit Præstebjubilæum. Han benyttede den Gang Lejligheden til at opfordre de europæiske Magter til at arbejde hen paa Slaveriets Afskaffelse i Asien og Ægypten. Det er kun i god Overensstemmelse hermed, at hans Efterfølger nu udtaler sin Glæde over de Anstrengelser, der (særlig fra engelsk Side) gøres for at forhindre Salg af Slaver i Sudan. Som med Hensyn til alle andre sociale Forhold, saaledes er det ogsaa, hvad Slaveriet angaar, altid Kirkens Hensigt at hævde Lighed for alle og at værne om ethvert Individis Menneskeværdighed. Det har altid været Grundtanken i Kirkens Opdragermethode baade overfor den enkelte og overfor hele Menneskeheden. Det har til Tider været vanskeligt og er gaaet langsomt med at naa frem til Maalet; men det er aldrig bleven tabt af Øje; der er altid ufravigelig bleven styret hen derimod.

Forskellige Blade har i deres Referat af den hl. Faders Udtalelser til Antislaverikongressen lagt ham følgende Ord i Munden: »En Regering, som vil regere godt, maa være despotisk og tyrannisk«. Vatikanet har straks paa det bestemteste dementeret denne ligesaa dumme som fornærmelige Paastand. Og enhver kan jo ogsaa sige sig selv, at en saadan Tankegang og Udtalelse paa ingen Maade svarer til Pius X.s milde og blide Karakter. Benediktinergeneralen Pater Lorenz Janssens, som under Audiensen stod i Pavens umiddelbare Nærhed og tydelig kunde høre hvert Ord, erklærer, at Pavens Udtalelser netop gik i stik modsat Retning. Gaaende ud fra Luk. 22, 25—26: »Folkenes Konge hersker over dem . . . men saaledes ikke I« sammenlignede den hl. Fader de hedenske Folkeslag med det af kristelige Grundsætninger gennemsyrede Samfund. Er Magthaverne opfyldte af Kristendommens Aand, saa kan og maa deres Magtudfoldelse være præget af Mildhed, Ydmyghed og Kærlighed; hvor derimod den kristelige Aand

fattes, der ser man sig tvungen til at anvende Tvangsmidler for at opretholde den offentlige Orden, som er uundværlig for Borgernes Vel . . . — Som man ser, lige det stik modsatte af, hvad der lagdes ham i Munden.

— Den hl. Fader har i den senere Tid været hjem-søgt af Gigtlidelser, hvorfor Audienserne et Par Dage blev indstillet. Men nu er alt igen i sin gamle Gænge.

Frankrig. I en meget interessant Artikel om Forholdet mellem *Kirke og Stat* i Frankrig skriver »Jyllands-Posten« (den 6. Januar.):

Ikke faa franske Parlamentarikere finder for Tiden Jorden temmelig varm. Det er den forsvundne Milliard, der trykker dem. Vælgerne bliver nærgaaende og forlanger Besked om de mange Penge, som de Deputerede har lovet at skaffe dem ved Kirkegodsernes Konfiskation, men som de endnu ikke har set en Hvid af. Og de Deputerede trykker sig ved at rykke ud med Sandheden: at Milliarden og mere er gaaet i deres og deres Venners Lommer. Regeringen har i egen velforstaaet Interesse længst muligt dækket over Skandalen, men en Dag maatte den fulde Sandhed frem. Man tør ikke længer holde Vælgerne for Nar. Clemenceau har allerede indrømmet, at der er noget Muggent ved Likvidations-Affæerne, og samtig lovede han at lade Sagen grundigt undersøge. Og nu gaar de mange Parthavere i den forsvundne Milliard og ryster for Vælgernes Dom.

Det er jo kun rimeligt, at de svegne Vælgere ikke har meget tilovers for de Deputerede, der selv har taget Guldet og de grønne Skove, og ligesaa forstaaeligt er det, at de ser med mere venlige Øjne til Kirken, Lidelsesfællen. Og for de Deputerede, hvis Hænder er rene, kommer denne Vending naturligvis meget tilpas. De faar nu frit Slag, og at de ikke lader Lejligheden ligge unyttet, saa man, da Lovforslaget om de gejstlige Godsers Overgang til offentlig Eje forleden var til Behandling i Deputeretkamret.

Lovforslaget er et Supplement til Adskillelsesloven af 1905, et Regulativ for Ordningen af de udviklede Ejendomsforhold ved Stiftelser og testamentariske Gaver med bestemte Forpligtelser. Efter at Adskillelsesloven var vedtaget, havde Biskopperne — som det vil erindres — i deres Stifter ladet opstille Lister over Legat- og Fondsstifternes Familier for at opmuntre ogsaa fjernere Slægtninge til at anlægge Proces for at faa Legaterne tilbage. Og Vinket fulgtes. Der blev anlagt op imod en Snæs Tusind Processer. De fleste er paadømte i første Instans, og i saa godt som alle Tilfælde har Klagerne faaet Medhold.

Den franske Regering skulde altsaa tilbagelevere Ranet.

Det var et slemt Slag for de radikale Herrer, ogsaa fordi en Del af Pengene var brugte, og man fandt derfor paa det Lovforslag, der maa betegnes som et farligt Overgreb. Loven skal nemlig være Rettesnor ikke blot for de Processer, der i Fremtiden bliver anlagt, men den faar tilbagevirkende Kraft, saaledes at de Processer, som allerede er paa-dømte i første Instans, i senere Instanser vil blive paa-dømte efter den Lov, som ikke eksisterede, da Retssagerne indlededes. Det er et absolut Brud med Princippet i Civilretten. Fremragende Jurister — ogsaa blandt Kamrets radikale Flertal — advarede da ogsaa stærkt mod en saadan Krænkelse af Retsfølelsen og imod at skabe et farligt Præcedens for Expropriation af Kapitalen. Men alle Advarsler var spildte. Lovforslaget blev i Juledagene vedtaget med stor Majoritet.

Men dermed er den franske Stat sikkert ikke færdig med Kirken. Kirkens talrige Protester vil gøre deres Virkning blandt de svegne Vælgere. (Ja, lad os haabe det! — Endelig en Gang!)

— (Efter Redaktionen Slutning.) Ærkebiskoppen af Paris, *Kardinal Richard*, er den 28. Januar afgaaet ved Døden.

✠ At min kære Plejemoder, **Johanne Georgine Schmidt**, † er afgaaet ved Døden Mandag Morgen paa St. Josephs Hospital, bekendtgøres herved.

Alma Olsen.

Begravelsen finder Sted fra Kapellet paa Katholsk Vestre Kirkegaard Søndag den 2. ds. Kl. 12 $\frac{1}{2}$.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 2. Februar. 4. Søndag e. Epiphani. Marie Renselse eller Kyndelmisse. (Den højtidelige Pontifikal-Lysvielse med Procession begynder i St. Ansgars Kirke Kl. 9 $\frac{1}{2}$. Enhver, som ønsker Vokslys indviede eller vil skænke saadanne til Kirken, kan aflevere dem til Sakristanen. — I Rosenkranskirken begynder Lysvielsen Kl. 9 $\frac{1}{4}$). — **3. M.** Ansgar, Biskop, Nordens Apostel. — **4. Ti.** Andreas Corsinus, Biskop og Bekender. — **5. O.** Agathe, Jomfru og Martyr. — **6. To.** Titus, Biskop og Bekender. — **7. F.** Romuald, Abbed. — **8. L.** Johannes af Matha, Bekender.

Søndag den 9. Februar. 5. Søndag e. Epiphani. Blasius. Nordens Apostel, den hl. Ansgars festlige Mindedag. (Ansgarius-Bonifacius Kollekt i samtlige Kirker og Kapeller til Fordel for de mest trængende kirkelige Anstalter i Vikariatet.) I St. Ansgars Kirke: Kl. 10 højtidelige Pontifikalmesse med Prædiken. Kl. 6 Aften Festandagt med Prædiken og Procession med den h. Ansgars Relikviskrin.

Søndagsgudstjeneste

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64):	Kl. 10 Højm. m. Præd.	Kl. 6 Andagt.
Rosenkranskirken (Boyesg.):	- 10 — — —	- 5 Katekese og Andagt.
St. Annæ Kirke (Sundby):	- 10 — — —	- 6 Andagt m. Præd.
Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.):	- 10 — — —	- 6 Andagt m. Præd.
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.):	- 9 — — —	- 3 Andagt.
St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.):	- 7 — — —	Kl. 3 Andagt m. Præd.
Inmaculatakirke (Strandv. 91.):	- 10 — — —	med Præd. Kl. 2 ¹ / ₂ Andagt.
St. Andreas Kirke (Ordrup):	- 10 — — —	Kl. 5 Andagt.

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7 og 8¹/₂; i St. Jos. Kirke Kl. 6¹/₂; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6¹/₂, 7 og 7¹/₄.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, 7¹/₄ og 8¹/₄; i Rosenkranskirken Kl. 6¹/₂ og 8; i St. Anna Kirke Kl. 6 og 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, 7¹/₂ og 8¹/₂; i St. Josefs Kirke Kl. 5¹/₄ og 6¹/₂; paa Toldbodvejen Kl. 6¹/₄.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

Rosenkransbroderskabet deltager i Processionen paa St. Ansgars Fest Søndag den 9. ds. Kl. 6 Aften. Mødet den første Søndag i Februar bortfalder.

Mødreforeningen. Tirsdag den 4. Februar Kl. 8¹/₄ læses i St. Ansgars Kirke den hl. Messe for Foreningens Medlemmer og Anliggender. Efter Messen holdes et kort Foredrag.

Første Fredag i Maaneden (den 7. Februar.)

St. Ansgars Kirke: Kl. 8¹/₄ Prælatmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjerter; Kl. 8 Aften Broderskabsandagt.

Rosenkranskirken: Efter 8-Messen sakramental Velsignelse; Kl. 7¹/₂ Aften Andagt til Ære for Jesu guddommelige Hjerter.

St. Annæ Kirke: Andagt efter Skolemessen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.

Jesu Hjerter Kirke: Efter 8¹/₂ Messen sakramental Velsignelse; Kl. 8 Aftenandagt.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer bedes møde i St. Ansgars Kirke til de sædvanlige Bedetimer Fredag den 7. Febr.

Ansgariusforeningen.

Søndagen d. 9. Februar (St. Ansgars Fest) Kl. 12 afholdes den aarlige **Generalforsamling** i Forsamlingssalen, Bredgade 67, 2. Sal o. G. Dagsorden: Beretning, Regnskab, Valg af Bestyrelse. — Forslag, som ellers ønskes behandlet, bedes indsendt til Formanden, cand. mag. Halvdan Kejser, Hyldegaards Tværvej 7, Charlottenlund, senest Torsdag den 6. Februar.

Vincensforeningens Kransekort

bringes i velvillig Erindring; de faas hos d'Hrr. Gejstlige ved St. Ansgars Kirken (Bredgade 64'), Rosenkranskirken (Boyesgade 8^a), St. Josefs Kirken (Griffenfeldtsgade 44) og hos Murermester A. V. Günther, Bangertsgade 11, samt ved telefonisk Henvendelse til Johs. Hoffmann & Søn, Købmagergade 48. Telf. H. 1389.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Rønge, Boyesgade 8, København V. Fil. Vester 423 y.

Nr. 6.

Søndag den 9. Februar.

1908.

INDHOLD: Katholske Folkeskikke paa Hedeboegnen. — De religiøse Tilstande i Rusland. — Taknemlighed og Sandhedskærlighed. — Afhold og Maadehold. — Vinter — Efterretninger fra Ind- og Udland: Rom Frankrig Amerika. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Katholske Folkeskikke paa Hedeboegnen.

Der er mange Bestræbelser oppe i Tiden for at stemple os Katholikker som ukultiverede danske Borgere, som fremmede Lejesvende, der her i Landet lever af Protestanternes Naade o. s. v. — Man glemmer helt, at vore Fædre, saafremt vi er af gammelnordisk Æt, alle uden Undtagelse har været Katholikker; ja især Bybefolkningen glemmer ofte, at hvor vi end gaar, er vi omgivne af katholske Minder, Skikke og Sædvaner, og det i langt større Udstrækning, end de fleste Protestanter drømmer om; ellers var der nok sørget for dettes Udryddelse.

Vi skal nu i al Korthed pege paa Minder om Katholicismen her i Danmark, som de har holdt sig paa den flade Hedeboegn mellem Roskilde, Køge og København.

Vi Hedeboere har altid faaet Skyld for, at vi med Særhed hang fast ved det fra Fædrene nedarvede, og det er ikke uden Grund, hvad vi vil se, naar vi i det følgende

kaster et Blik over vore »halvhellige« Dage, som de gamle katholske Helligdage kaldes henede. Man vovede ikke straks efter Reformationen at afskaffe disse; det gjaldt om successivt at faa dem bort, saa Folket ikke mærkede til det. Det var Grunden til, at Fritænkeren Struense, der i den sindssvage Christian den Syvendes Sted var den dansk-norske Folkekirkens »Primas«, gjorde sig i høj Grad fortjent af Reformationen ved at afskaffe disse »overflødige« Helligdage, »der kun befordrede til Lediggang«. Men selv om man af religiøs Ligegyldighed lod de paagældende Helligdage forsvinde mange Steder, saa var der dog andre Egne, hvor man ikke var til Sinds saaledes at give Slip paa Kirkens gamle Festdage.

Akkurat som selve Juleaften og Juledag fejrer vi *Helligtrekongers* Aften og Dag. Da staar der i Hedeboens Stue to Lys paa Bordet istedetfor Lampen. Det er i Sandhed et gammelt traditionelt Minde. Man var vant til, før Lamperne blev almindeligt benyttede, at bruge ikke som ellers paa Hverdage et Lys men to, og de stod saa i Mod-sætning til om Hverdagften ikke i Træ-, men i Messing- eller Kobberlysestager. Ved Bordet synges den gamle Helligtrekongerssalme, og det er en daarlig Hedebo, der ikke kender sin Helligtrekongersbøn, hvori han anraaber de tre vise Mænd Kaspar, Balthasar og Melchior om i Drømme at vise for os den Kvinde »som min Dug skal brede, som mit Navn skal bære o. s. v.«

Ved det gamle hedenske Midvinterblot tog man af mangt og meget Varsel af den kommende Tid; den Skik har ogsaa hos os holdt sig i al Hemmelighed. »Hvis der Helligtrekongersaften er mange Stjerner paa Himlen, da giver det mange Ærter i Skæppen i Aarets Løb.« Der ligger det bagved, at hvis det er klingrende Frost paa den Tid, da vil Pløjejorden »mørnes« og vil derved eje Betingelsen for større Frugtbarhed.

Dagen efter Helligtrekongersdag »driver Knud Julen ud«, hvilket er Mindet om Mordet paa Sjællands Skyts-helgen, Knud Lavard i Haraldsted ved Ringsted 1131. Den frygtelige Ugærning afsluttede brat Julefestens Glæde og kalder os til Alvor i Sjæl og Sind.

Den næste »halvhellige Dag« bliver *Kyndelmisse*, der

som bekendt er et forvansket Navn, der stammer fra det latinske: *missa candelarum* 3: Lysenes Messe. Det var i tidligere Tid Skik, at Bymændene samledes paa denne Dag hos Oldemanden for at raadslaa om Byens Sager, men siden Udskiftningen har disse Sammenkomster ikke haft nogen Betydning, hvorfor de er bortfaldne; men Kyndelmissedag er almindelig Fridag.

Peder Stols Dag kendes kun af Navn, men har lidt Fortrin for enhver anden Hverdag, idet man i Folkemunde regner Vaarens Begyndelse herfra. Dagens Navn er en Indrømmelse af Apostelen Peders Primat, da den er til Minde om hans Bestigelse af Bispestolen i Antiochia; der er ikke for nogen anden Bisp Embedstiltrædelse oprettet en saadan Mindedag; det gælder kun den ypperste i Kirken.

I Folketraditionen lever Mindet om de 40 *Riddere, Gregorius* og *Gertrud*; men den næste Dag, der fejres som »halvhellig« er *Mariæ Bebudelsesdag* eller som den kaldes »*Vor Frue Dag i Faste*«. Det er ikke saa underligt, at Folket stedse har æret Jomfru Maria meget højt her paa Egnen, da Hedeboerne sikkert en Gang har været meget ivrige Katholikker, hvad adskilligt tyder paa.

Voldermisseaften eller Aftenen før Valborgs Dag er det god gammel Skik at pynte med Grønt i Stuen.

St. Hans Aften brændes der Blus paa alle Høje, akkurat som i visse Egne af Italien paa Aftenen før Mariæ Himmelfartsdag. Nogle mener, at Blussene brændes for at jage Heksene af Lande; i saa Tilfælde er Skikken nok af hedensk Oprindelse som al anden Overtro, der altid er fordømt af vor hellige Kirke. *St. Hansdag* hviler alt Arbejde, og den er i Grunden Sommerens vigtigste folkelige Festdag; hvorfor Grundtvigianerne og Indre Missionsfolkene ynder at holde Opbyggelsesmøder o. lign. paa denne Dag.

Den 2. Juli hviler Arbejdet igen om Eftermiddagen til Minde om Jomfru *Mariæ Besøg hos Elisabeth*.

Eftersommerens største Festdag, der i Virkeligheden er Folkets egentlige Takkefest for Høsten, er *Mikkelsdagsfesten*, som fejres i to Dage d. 29. og 30. September. Da er der Fest paa alle Gaarde Folk er i Stadstøjet og ingen maa lide Nød paa disse Dage, der i Sandhed er Fattigfolks Glæde; thi der bæres fra Bøndergaardene Mad

til de fattiges Hytter. Ingen protestantisk Præst kan finde paa at holde Gudstjeneste saadan en Dag. Man maa saa holde Fest uden Kirken; men derved er dennes moralske Indflydelse paa Folket gaaet tabt.

»Alle Helgens« og »Alle Sjæles Dag« — er gaaet i Glemme, fordi de store Markeder i Egnens Købstæder holdes i denne Tid. Fridagen er saa simpelthen overført til Markedsdagen.

Mortensaften spises der »Mortensgaas« og Faaresteg overalt, og Mortensdag, paa hvilken Bymændene tidligere samledes hos Oldemanden, er nu ogsaa kun en »halvhellig« Dag, der mest fordrives ved Kortspil o. lign.

Det er underligt for os Hedeboere paa de »halvhellige« Dage at gaa rundt i Husene og paa Marken; thi vi føler, der mangler noget, og dette noget er Adgangen til at nærme os Herrens hellige Alter og dvæle i Bøn i hans Hus; men Kirkerne, de gamle katholske Landsbykirker, er stængede med dobbelt Slaa. — »Gud give at vore Fædres hellige Kirke i sin majestætiske Storhed igen maatte vende tilbage og aabne Kirkerne for os paa vore Helligdage; thi vi mangler positiv Religion herude, vi kan ikke leve af Fraser og Protester alene.« Saadan skrev en Hedebo for Aar tilbage, og vi forstaar ham saa godt, men vi kan være overbeviste om, at han er ikke den eneste Hedebo, der længes efter noget bedre, end den kirkelige »Smalkost«, der nu bydes ham. Paa de Dage, der endnu kaldes hellige har Skikke og Sædvaner i Tidens Løb faaet et »protestantisk Præg«; men meget minder endnu om Katholicismen. For Eksempel er den Skik at spise »syv Slags Kaal« Skærtorsdag et Minde om hin Tid, da man af hellig Ærbødighed for vor Herre og Frelser lod Kødspiserne fare paa den store Dag. Som vi ser, er der allerede i selve Aarets Dage rige Minder om den gamle Tid, som mange Protestanter tror er en »saga blott.«

N. P. Nielsen,
Redaktionssekretær.

De religiøse Tilstande i Rusland, særlig Russisk-Polen.

Af et interessant Brev fra Warschau til »Salzburger kath. Kirchenzeitung« om Forholdene i Russisk-Polen hid-sætter vi følgende Uddrag som sikkert ogsaa vil interessere Ugebladets Læsere:

Indtil for et Par Aar siden var det strengt forbudt udenlandske katholske Præster at komme indenfor de russiske Grænser. Selv indfødte Præster kunde kun med stort Besvær og efter maanedlange Skriverier frem og tilbage opnaa Tilladelsen til at aflægge et Besøg paa et Par Timer hos deres Kollegaer i andre Sogne. De var ligefrem internerede med Polititilsyn i deres eget Sogn.

Nu er det bleven anderledes. Regeringen har endelig — sent nok — indset, at den ikke har at søge sine Fjender blandt det katholske Præsteskab, men at dette tværtimod mere end nogen anden social Faktor kan være dem behjælpelig i Kampen mod Revolutionen, mod Anarkiet og Massernes sædelige Dekadance til større og større Raahed. Nu tillader man østerrigske Ordensfolk at afholde Folkemissioner, som bringer megen Velsignelse over det i religiøs Henseende meget forsømte Folk. I Løbet af forrige Aar har alene Mindrebrødrene holdt over 40 Missioner og hørt $\frac{1}{4}$ Million Skriftemaal. I de skismatiske østlige Provinser opholder de sig desuden for kortere Tid i mere end 20 Smaabyer, hvor der ingen katholsk Kirke findes i Nærheden.

Ogsaa Redemptoristerne udfolder en velsignelsesrig Virksomhed i den salige Klemens Maria Hofbauers tidligere Virkekreds, men hvorfra Fransk mændene i Forening med de polske Frimurere forjog st. Alfonsi Sønner i Aaret 1800. Nu arbejder de igen i de for Kirker aldeles blottede Bydele; det Værelse, som tjener til Kapel er hele Dagen overfyldt af andægtige. Ogsaa Franciskanere, Dominikanere ja endnu »sortere« Folk virker fra i Fjor af som Missionærer. Blot Jesuiterne maa absolut ikke faa Indpas.

Hidindtil var det heller ikke nogen Orden tilladt at grundlægge ny Filialer; nu har derimod Regeringen tilladt

flere Klostre, som ellers var hjemfaldne til at uddø, at aabne Noviciater og derfor ser flere Ordner for Øjeblikket noget lysere ind i Fremtiden. Man har endogsaa tilladt flere udenlandske Munke og Nonner at tage Ophold i disse Klostre.

Der er Udsigt til, at denne Tolerance overfor Ordenerne endnu vil udvide sig noget mere. Man har rigtignok foreløbig kun indrømmet Redemptoristerne et treaarigt Ophold, »paa Prøve«, men sandsynligvis vil man lade dem vedblive at arbejde; de tænker allerede paa at begynde to ny Filialer. Ogsaa flere andre Ordner har dels allerede faaet, dels venter de Tilladelse til at aabne Skoler, Asyl-ler og Opdragelsesinstitutter. Og alligevel er alt dette intet i Forhold til den umaadelige Arbejds-mark, som ligger øde og forsømt hen og venter paa Arbejdere.

Uafhængig af Folkemissionerne gaar der gennem de konfessionelt blandede Egne en ret stærk Dragelse hen imod Kirken. Af de 440,000 Unerede i Kongrespolen, som i 70'erne med Vold og Magt blev «omvendt» til Skismaet, har ca. 230,000 benyttet sig af Toleranceediktet og erklærer sig for romersk-katholske. Disse Stakler levede hidindtil saa at sige udenfor Lov og Ret. Da de katholske Præster stod under Polititilsyn og blev forhindrede i at meddele disse »opsætsige« de hl. Sakramenter, saa maatte de selv foretage Daab, Ægtevielse og Begravelser; kun sjældent lykkedes det en forklædt Missionær i Nattens Mulm og Mørke at komme i Forbindelse med dem. Nu staar det ogsaa bedre til for disse standhaftige Bekendere, af hvilke mange endnu bærer Mærker efter de for Troens Skyld udstaaede Forfølgelser og legemlige Mishandlinger.

Helt fri for Forfølgelser og Chikaner særlig fra Lokalbureaukatiets Side er Konvertitterne i Kongrespolen ikke, og derfor betænker endnu Resten af de unerede sig paa at følge de modiges Eksempel. Men til Gengæld er der saa i det fordums Polens østlige Provinser, de nu saakaldte nord-og sydvestlige Egne, en stærk Dragelse til Kirken.

Mærkværdig nok viser denne sig mest i de Egne, hvor den religiøse Forfølgelse har raset heftigst. Saaledes vender Litauerne i skarevis tilbage til Kirken, — de som i over 70 Aar hverken har haft Præst eller Kirke, eller nogensom-

helst religiøs Undervisning eller Trøst, — de, hvis Forfædre i 30'erne og 60'erne i forrige Aarhundrede blev nedmejede af Bajonetterne eller forvist til Sibirien for Troens Skyld.

Den højhjertede Kejser Nikolaus II., hvem de skylder den nuværende Frihed, bliver velsignet af dem alle, og de er uden Tvivl nu ved deres Tro bedre sikret imod Revolutionstendenser og Agrarkommunisme end før ved Bajonetter og Knuter.

Fra de forskellige Sogne og Stifter meddeles der om Konversioner i Tusindvis, her 4,000 der 60,000, eller 100—200—300,000 o. s. fr. Med temmelig Sikkerhed kan man anslaa de sidste 8 Aars Konvertitantal i Rusland til en halv Million. Naar hertil lægges de før nævnte 230,000 i Kongrespolen, bliver det 750,000, en Beregning, som de med Forholdene kendte anser for rigtig, i alt Fald ikke for høj.

Antallet vilde være endnu større, dersom de skismatiske Præster og de af dem fanatiserede Embedsmænd ikke benyttede alle mulige Midler for at afskrække Folk fra at slutte sig til Kirken. De undser sig ikke for at udbrede Blade og Traktater med de værste Løgnehistorier, eller for at indbilde Folk, at de katholske Bønder ikke blot vil blive forbigaaet ved den stadig forventede Jordudstykning, men at de endogsaa kan vente at blive sendt til Sibirien. At der under saadanne Forhold alligevel er $\frac{3}{4}$ Million Konvertitter, — det er et sandt Naadens Under og viser, hvor dyb og mægtig den religiøse Trang er hos dette stakkels tildels uciviliserede, men dog trofaste og heltemodige Folk.

I det egentlige Rusland er, trods modsatte Forhaabninger, Konvertitbevægelsen kun meget ringe og indskrænket til enkelte Tilfælde. En anden Gang skal vi maaske komme tilbage til Aarsagerne hertil. Konversioner blandt selve det russiske Præsteskab er dog ikke saa helt sjældne, men de kommer ikke saa let for Offentlighedens Øren. En russisk Munk, Pastor Onru, forbereder sig i Seminariet i Zytomir til Præstegerningen i den latinske Ritus. At Regeringen ikke vil anerkende de unerede og at de bestandig forveksler polsk med katholsk, det bidrager ogsaa til at vanskeliggøre den gifte russiske Klerus' Konversion — ikke at tale om Ritus- og Cœlibat- Spørgsmaalet.

For et Fjerdingaar siden blev en meget bekendt og fremragende russisk Gejstlig, *Sergius Werigin*, optaget i Moderkirken, i den unerede græsk-katholske Kirke i Grottaferrata i Italien. Denne Konvertit er Søn af General Werigin, som deltog i Krimkrigen. Hans Konversion vækker umaadelig stor Opsigt i orthodoxe Kredse, fordi han indtog en ledende Stilling blandt den russiske Gejstlighed og færdedes i de højeste Selskabskredse.

Man kan for saa vidt ikke undre sig over, at det russisk-orthodoxe Præsteskab begynder at røre paa sig for under Regeringens Medvirkning at modarbejde denne »katholske« Bevægelse, der særlig siden Toleranceediktet har gjort sig gældende. Nogle Steder, særlig i Vestrusland, har man derfor atter udvist Ordensfolkene. Biskop *v. Ropps* »Afsættelse« var ogsaa et Udslag af denne Frygt for den katholske Kirkes Fremgang. Og hvor som helst man, trods Toleranceediktet, kan komme af Sted med det, søger man at undertrykke den katholske »Propaganda«, som slet ikke eksisterer, men som ikke desto mindre ses i enhver retmæssig Udfolden af den katholske Religion. Saaledes har f. Eks. Guvernøren af Wilna »indtil videre« forbudt ikke blot katholske Processioner, men endogsaa enhver højtidelig Gudstjeneste, fordi det ogsaa anses for »Propaganda«. Flere katholske veldædige Anstalter er bleven lukket og 20 Præster er bleven stævnet til retslig Forhør. — Endnu flere af lignende Chikanerier og ligefremme Forfølgelser kan der ventes, da der i nærmeste Fremtid skal afholdes en orthodox Kongres til Bekæmpelse af Catholicismen.

Som man ser: en stadig Svingen frem og tilbage mellem Tolerance og Intolerance. Ligesom Kirken begyndte at haabe paa rolig Mædbør fra den ene Kant, saa lyder der atter Stormvarsler fra den anden.

Taknemlighed og Sandhedskærlighed.

I »Dansk Good Templar« Nr. 2 (Søndag d. 19. Jan. 1908) S. 11 læses i en Skrivelse fra Amerika (Cambridge, Wis. U. S.) bl. a. følgende:

. . . . New Yorks Stats Spiritushandlers Forening gik nylig saa vidt, at den opmuntrede Skænkeværterne til at gøre deres Indflydelse gældende hos Borgmestere og Politimestere for at faa dem til at haandhæve Lovene mod Spiritussælgere, som holder usømmelige Huse. Men det er kun for at frelse deres Forretning. De vil kaste Folk Blaar i Øjnene. De forsøger den samme Taktik som Romerkirken. Det er en Kendsgerning, at den katholske Kirkes Præsteskab bestræber sig for at holde Folk i Uvidenhed. Spanien, Italien, Portugal, Mexiko, Portoriko, Cuba, Philippinerne osv. beviser det klart nok. Katholicismens falske Læresætninger vokser bedst i Uvidenhedens Jordbund. Men naar de [?] saa kommer til et oplyst Land som f. Eks. Amerika, saa begynder de ogsaa at sprede Oplysning. Men de gaar ikke længer paa Oplysningens Vej end de er tvungen til, for ikke at blive løbet agterud. Den [?] trives, som sagt, bedst i Uvidenhedens Jordbund. Saaledes er det med Drikketrafikken, den trives bedst sammen med Last og Overtrædelse. . .

Skulde man ikke tro, at ikke blot Skrивeren af disse Linjer, Carl F. Eltzholtz, men ogsaa »Dansk Good Templar«s Redaktør Hr. *Aarseth*, som har optaget dem i sit Blad, aldrig havde kendt noget til den katholske Kirke og aldrig var kommet i Berøring med nogen af dens Repræsentanter?

Det vilde i alt Fald være den bedste Undskyldning for det Nonsens, den amerikanske Brevskriver opvarter med om den katholske Kirke, og som Redaktøren af »Dansk Good Templar«, Hr. *Aarseth*, uden nogensomhelst Kommentar giver Plads i sit Blad.

Men paa S. 15 i **samme Nummer** læses:

Min bedste Tak for al den venlige Deltagelse der vist mig af Ordensfæller i Aalborg under mit Sygeleje paa Kamillianerkliniken.

Broderligst *Aarseth*.

Altsaa Hr. *Aarseth* — vi forudsætter, det er den samme *Aarseth*, som paa Bladets sidste Side angives som Redaktør — Hr. *Aarseth*, som selv med egne Øjne har set, hvorledes »den katholske Kirkes Præsteskab«, *in casu* Kamillianerne i Aalborg, med en beundringsværdig Opofrelse og Forstaaelse lægger sig efter Sygepleje og tildels ogsaa Lægekunst, *)

*) hvad de selvfølgelig ikke blot gør her i det »oplyste« Danmark men ogsaa -- og i en endnu større Maalestok -- i de ovennævnte Lande,

— og har nydt godt af deres omsorgsfulde Pleje paa Kamillianerklinikken i Aalborg — *han* vover nu umiddelbart derefter at kaste dem ovenciterede fornærmelige Beskyldninger lige i Ansigtet!

Det kan man rigtignok kalde *Taknemlighed* og *Sandhedskærlighed!*

Afhold og Maadehold.

(Forsinket paa Grund af Pladsmangel).

Ærede Hr. Redaktør!

Med Tak for Optagelsen af mit lille Indlæg i Nr. 48 tillader jeg mig herved ærb. at fremkomme med et Par Indvendinger mod deres vedføjede Bemærkninger.

Jeg maa indrømme, at Afhold ikke er nogen absolut Pligt for den virkelig maadeholdne, men jeg kan dog tænke mig Tilfælde, hvor det vil være en Pligt, naar det f. Eks. gælder om at frelse et Menneske af ens nærmeste eller Familje ud af Drikkelastens Snarer. »Alt er os tilladt, men ikke alt er os gavnligt.« Ligesom det apostoliske Raad om Cœlibatet er accepteret af Kirken og er dens Gejstlige til uvurderlig Gavn under Livets mangehaande skiftende Forhold, saaledes er ogsaa Afhold fra Alkohol en Beskyttelse mod mange af de Snarer, som Kødets og Verdens vil fange os i, særlig mod vor Tids umaadelige Forlystelsesyge og Værtshusliv, som er den alvorligste Fjende af det kristelige Familieliv. — Ja det er unægtelig en uholdbar, men alligevel pudsigt Anskuelse, at vor Frelser skulde have frembragt alkoholfri Vin i Kana; den Gang fandtes der ingen Alkoholisme, selv om ogsaa Vinen af og til misbrugtes. I de vinproducerende Lande er Misbrugen ogsaa nu om Stun-

ikke alene i det »oplyste« Amerika, men ogsaa i de i middelalderligt Mørke og »Uvidenhed« indhyllede sydlige Lande i Europa, hvorfra vi forøvrigt har faaet vor Kristendom og vor *Kultur*, og hvorhen endnu den Dag i Dag alle, som vil bringe det til noget paa Kunstens og Litteraturens Omraade, lejer at søge hen.

der langt ringere end i de nordlige Lande. Det er ikke Vinen, der har fremkaldt den nuværende grufulde Form for Alkoholismen, men den destillerede Alkohol, som de sidste Aarhundreders Kundskaber i Fysik og Kemi har sat os i Stand til at fremstille i store Mængder til billige Priser. I Sandhed en Frugt af Kundskabens Træ paa godt og ondt, som ogsaa har demoraliseret Vinproduktionen. — Den gamle Indvending, at Misbrugen ikke bør ophæve Brugen, har kun Gyldighed overfor Ting, som er absolut nødvendige, ikke overfor Nydelsesmidler og særlig ikke overfor et saadant, der som intet andet under vore Breddegrader misbruges til Skade for vor evige Velfærd. — Selve Livet kan misbruges — ja, tilvisse, men hvad er Aarsagen til, at dette saa hyppigt sker? mon ikke i de fleste Tilfælde Alkohol? Lad os en Gang betragte de Gæster, som ved Vintertid søger til Hovedstadens velgørende Institutioner f. Ex. Herberg for hjemløse, Frelsens Hærs forskellige Hjem o. lign. Den største Del er vel kommen saa vidt, fordi de har misbrugt deres Liv, vi behøver vel ikke at spørge om Aarsagen, Alkoholen stempler tydeligt sin Mand, og ud-sletter den Del af Gudsbilledet, der som et Sjælens Spejlbillede findes i det menneskelige Ansigtssudtryk. Saadan dybt sunkne Mennesker vil Afholdssagen paa kristelig Grund søge at redde, men den vil endnu hellere bevare dem, som endnu ikke har betraadt Skraaplanet, for at de i det mindste ikke paa denne Maade skal misbruge deres Liv. Vi har paalidelige Statistikker over alle de Forbrydelser og Elendigheder, som Alkoholismen styrter Menneskene i, havde vi en saadan over alle de Taarer, Sorger og Smerter, den bringer over uskyldige og over dem, som den fører til evig Fortabelse, saa vilde sikkert alle kristne Mennesker for Alvor rejse sig til Kamp mod Tidens farligste Samfundsonde.

Nr. Sundby, $\frac{8}{12}$ 1907.

Med særdeles Højagtelse
ærb.

L. Salvorsen.

Vi er vel enig om, at baade Afhold og Maadehold er en god Ting hver for sig. Og hvad vi desuden helst burde

være eninge om, det er, at Maadehold er en Pligt for alle, Afhold kun Pligt for den, som ikke ser sig i Stand til at være maadeholden paa anden Maade. For Eksemplets Skyld at øve total Afholdenhed kan være meget smukt, men som sagt Pligt aldrig.

Deres Sammenligning mellem Cœlibat og Afhold er vist mindre heldig, eftersom Cœlibatet af Kirken kun er foreskrevet en bestemt Klasse Mennesker og af ganske andre Grunde. Derfor kan deraf ikke drages nogen Slutning om en *almindelig Forpligtelse* til Totalafhold fra Spiritus. Og det er jo dog det, De vistnok helst vilde bevise, men ikke kan. Er det *ikke* det, De gaar ud paa, saa er vi jo næsten enige, og al videre Diskussion overflødig.

Naar De skriver, at den gamle Indvending »Misbrug bør ikke ophæve Brugen« kun har Gyldighed overfor Ting, som er absolut nødvendige — saa tager De sikkert fejl heri: Ellers turde man jo — efter Deres Mening — aldrig unde sig nogensomhelst — *ikke* absolut *nødvendig* — Fornøjelse, Nydelse, Luksus, eller lign., naar der blot var Mulighed for, at det — endogsaa blot af andre — *kunde* misbruges.

Men nu er der vist som sagt snart ikke mere at diskutere — dette Spørgsmaal vedrørende, med mindre der kommes ind paa Gentagelser fra begge Sider. En yderligere Diskussion vilde vist blot bevise mere og mere tydeligt, at *altfor stor* Iver paa Afholdssagens Omraade meget let forleder til Overdrivelse — lige saa let som alt for stor »Ligegladhed« kan forlede til Drikkeri.

Red.

VINTER.

Sneen falder tyst og tæt
 Skjuler hver en lille Plet,
 Daler sagte ned og dækker
 Mark og Skove, Hegn og Hækker!

Fra den tunge, svangre Sky
 Drysser Sneen over By;
 Diamanter, smaa og mange,
 Trindt paa alle Grene prange.

Og i klare Nætter staa
 Mange lyse Stjerner smaa
 Paa den høje, rene Himmel,
 Myldrende i talløs Vrimmel.

Gud, som skabte denne Hær
 Med det rene Straaleskær —
 Du, som lader Sneen falde,
 Styrer disse Stjerner alle:

Sænk din Naades stille Fred
 Over vore Sjæle ned;
 Lad den dale blidt og spredes,
 Blødt, som Sneens Tæppe bredes!

Da —, naar Legemet er dødt,
 Skal vort Haab opfyldes sødt,
 Da vil Engle Sjælen hære
 Over alle Stjerners Hære!

— Sænk din Naades stille Fred
 Over vore Sjæle ned!
 — Styr os som den lyse Vrimmel
 Paa den rene Vinterhimmel!

R. G. G.

Efterretninger fra Ind- og Øland.

Rom. Ifølge italienske Blade har den hl. Fader ved Efterretningen om Kongemordet i Lissabon dybt rystet udtalt sin Sorg og Beklagelse samt straks anordnet Afholdelse af en Sjælemesse i det sextinske Kapel. Til en Deputation

af unge portugisiske Præster udtalte Paven: »Bed for eders Fædreland. Det har Forbøn behov!« Ved Afskeden brast Præsterne i Graad, hvorfor Paven trøstede dem med de Ord: »Fat Mod, Børn, stol paa Gud!«

Gennem Kardinalstatssekretæren *Merry del Val* har den hl. Fader telegrafisk udtrykt sin Condolence for Enkedronning *Amalie* og Kong *Manuel*.

Frankrig. Som allerede i forrige Nr. meddelt døde den 27. Januar Veteranen blandt de franske Biskopper, Ærkebispnen af Paris, *Kardinal Frans Maria Richard* i sit 89 Aar. Kardinal Richard var født 1. Marts 1819 i Nantes af en gammel Adelslægt, studerede i st. Sulpice, blev efter i flere Aar at have virket ved Sjælesorgen Generalvikar i Nantes, 1871 Biskop af Bellai, 1875 Koadjutor hos Ærkebisp Guibert af Paris og efter dennes Død 1886 selv Ærkebiskop af Paris. — Kardinal Richard har alle sine Dage givet sig mere af med Sjælesorg end med Politik, men sendte dog i 1887 en Protestskrivelse til Præsident Carnot i Anledning af Værnepligtloven, der var rettet imod Seminarieeleverne, ligesom han ogsaa nu i de sidste Aar tillige med de øvrige Biskopper og den hl. Fader nedlagde energisk Protest imod Separationsloven. 1889 ophøjedes Msgr. Richard til Kardinalsværdigheden. — De senere Aars Kulturkamp og Kirkeforfølgelse har i høj Grad forbitret den ærværdige Oldings Liv, og da det franske Røverregiment i Fjor udjog Præster og Biskopper af deres Boliger, skaanede man end ikke den aldersstegne Ærkebiskop, der ogsaa maatte forlade sin Residens under lydelige Protester og Demonstrationer fra Folkets Side, der spændte Hestene fra Kardinalens Vogn og førte ham til den Deputerede *Denis Cochins* Bolig, hvor Kardinalen siden da har fundet Husly.

Kardinal Richards Efterfølger som Ærkebiskop af Paris bliver hans hidtidige Koadjutor *cum jure successionis*, Msgr. *Amette*, som i alle de vanskelige Aar har været den heden-gangne franske Primas en trofast Støtte og Medarbejder.

Den nye Ærkebiskop af Paris, Verdens største katholske By, *Leo Adolf Amette* er født 10. Sept. 1850 i Douville (Eure), har studeret i Evreux og st. Sulpice og blev ordineret i 1873. Senere blev han Generalvikar i Evreux og 1898 Biskop af Bayeux og 1906 Titularærkebiskop og protestantisk jutor hos Kardinal Richard med Ret til at blive hans Efterfølger.

Amerika. (*Paatrængende protestantisk Propaganda paa Filippinerne.*) Spanske Blade beretter om en Religionskrig paa Filippinerne: I Visaya-Øernes Dioces driver presbyterianske Missionærer fra Amerika saa ivrig Propaganda, at de end ikke afholder sig fra de groveste Fornærmelser imod den katholske Religion. Som Følge heraf kom det

paa Øen Kuba flere Gange til blodige Sammenstød med
baade døde og saarede paa begge Sider.

Præmieopgaverne i Julenumret.

Paa Grund af Pladsmangel bliver Præmieopgavernes Løsning og Præmiernes Fordeling først bekendtgjort i næste Nr.

✠ At min kære Steddatter, **Lilly Olsen**, er afgaaet ved en
en blid og rolig Død paa St. Josephs Hospital den 2den
ds., bekendtgøres herved for dellagende Slægt og Venner
af hendes dybtsørgende Forældre.

Johan Gross og Hustru.

Den kære afdøde anbefales til de troendes Forbøn.

Velgørenheds-Koncert

til Fordel for fattige katholise Børns Fodbeklædning.

Under Protektion af Hendes Naade Fru Enkelthnsbaronesse
Stampe-Charisius afholdes en Koncert (med efterfølgende
Dans) **Torsdag den 20. Februar** Kl. 8 $\frac{1}{2}$, i Citys Selskabslokaler,
Citygade.

Foruden Koncerten, hvorved Fru Simmelkjær Larsen og
kgl. Kapelmusikus K. Sandby vil assistere, er der Oplæsning.

Billetter à 1 Kr. (reserv. 1 Kr. 50 Øre) faas hos:

Fabrikant Ernst Bæklund, Murermester C. V. Günther,
Frederiksberggade 34. Bangertsgade 11.

Fabrikant Herm. Hoffmann, Frk. L. Schwartzløse,
Købmagergade 48. Forhaabningsholms Allé 9.

A. C.s Foredragsrækker.

Fjerde Række (Oktoker 1907—Marts 1908).

Femte Foredrag: **Onsdag den 12. Februar, Aften Kl. 8 $\frac{1}{2}$.**

Foredragsholder: Hr. Pastor F. Esser.

Emne: **Katholikkernes Emancipation i England.**

Lokale: **Den store Sal** ved Jesu Hjerte Kirke i Stenosgade
(Opgang ad Hovedtrappen).

NB. Velvillige Bidrag til Bestridelse af Udgifterne (Lejning af Stole
o. l.) bedes nedlagt i de ved Indgangene ophængte Bøsser.

Alle indbydes.

Alle indbydes.

**Udlaan (gratis) og Tilbagelevering af Bøger fra
St. Vincens- og Sognebibliothekerne**
finder Sted

ved **St. Ansgars Kirke** (gennem Hr. Lærer Ertner, Bredgade 67)
Tirsdag, Torsdag og Lørdag Kl. 7—9 Aften; desuden
efter Formiddags- og Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen.

ved **Rosenkranskirken** daglig fra 6—7 (hos Pastor Ronge).

ved **St. Anna Kirke** hver Søndag efter Hovedgudstjenesten.

Fra **St. Josefs Konferens Bibliothek** udlaanes Bøger daglig fra
Kl. 9—1 fra Skolelokalet Griffenfeldtsgade Nr. 7.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 9. Februar. 5. Søndag e. Epiphani. Blasius. Nordens Apostel, den hl. Angars festlige Mindedag. (Ansgarius-Bonifacius Kollekt i samtlige Kirker og Kapeller til Fordel for de mest trængende kirkelige Anstalter i Vikariatet.) — **10. M.** Oktav af St. Ansgar. — **11. Ti.** Johannes af Britto, Martyr. — **12. O.** Polycarp, Biskop og Martyr. — **13. To.** 26 japanske Martyrer — **14. F.** Scholastica, Jomfru — **15. L.** Raymund af Pennafort, Bekender.

Søndag den 16. Februar. Septuagesima.

Søndag den 9. Febr. (St. Ansgar og Blasius).

St. Ansgars Kirke: Kl. 10 højtidelig Pontifikalmesse med Prædiken. Kl. 6 Aften Festandagt med Prædiken og Procession med den h. Ansgars Relikviskrin. — Efter de hl. Messer meddeles Blasiusvelsignelsen.

Rosenkranskirken: Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 5 Festandagt. Efter de hl. Messer meddeles Blasiusvelsignelsen.

Jesu Hjerter Kirke: Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 6 Festandagt med Prædiken. Efter hver hl. Messe ved Højalteret meddeles Blasiusvelsignelsen.

Angaaende de øvrige Kirkers Gudstjenestetid se forrige Nr. Angaaende Blasiusvelsignelsen se Opslagene ved hver Kirke.

Ansgariusforeningen.

Søndagen d. **9. Februar** (St. Ansgars Fest) Kl. 12 afholdes den aarlige **Generalforsamling** i Forsamlingsalen, Bredgade 67, 2. Sal o. G. Dagsorden: Beretning, Regnskab, Valg af Bestyrelse.

Aandelige Øvelser.

Fra Søndag den 16. Febr. til Søndag den 23. Febr. afholdes i Jesu Hjerter Kirke **Exercitier for Herrer.** Foredragene holdes de to Søndage Kl. 6 Aften og paa Hverdagene Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Aften.

Torsdag den 13. Febr. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften holdes et forberedende Foredrag.

Alle Menighedens Herrer indbydes!

Mariahjemmet. »Konemødet« Tirsdag den 11te Febr. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ bedes erindret.

St. Knuds Kapel. Søndag den 16de Februar holder Mariebørnsforeningen Fælleskommunion Kl. 7 Morgen. Onsdag den 19. offentligt Møde Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften.

Mariakongregationen for Ynglinge holder Fælleskommunion Søndag den 16. Febr. i Jesu Hjerter Kirke Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

 Husk Vincensforeningens Kransekort!

Se nærmere 1. Nr. i Maaneden.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Aungariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Bogladre samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. No. 651. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 5, København V. Tilf. Vester 423 y.

Nr. 7.

Søndag den 16. Februar.

1908

INDHOLD: Acta Pontificum Danica. — Helgenben. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Stockholm. Lourdes. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

ACTA PONTIFICUM DANICA.

**Pavelige Aktstykker vedrørende Danmark
fra 1316—1536.**

— 1. og 2. Bind. —

(G. E. C. Gads Universitetsboghandels Forlag.)

Siden Pave *Leo XIII.* gav fri Adgang til Vatikanets Arkiv, er dette blevet benyttet af Forskere fra forskellige Lande, ogsaa her fra Danmark. Som et Resultat af disse Arkivstudier foreligger de to ovennævnte Bind, der indeholder Afskrifter af talrige Akstykker vedrørende Danmarks Forhold til den h. Stol i Tidsrummet 1316—1431. — Det første Bind er udgivet af *Dr. L. Moltesen*, det andet af *A. Krarup* og *Johs. Lindbæk*.

Dette Arbejde har ikke ringe Betydning som Kildeskrift. Ganske vist kendtes en Del af de fremdragne Breve forud og er allerede trykte i andre Kildesamlinger; for disse Breves Vedkommende findes der derfor kun en Henvisning til, hvor

de findes trykte; men i Hovedsagen indeholder de to Bind nye Akstykker; i Forordet til hvert Bind omtales denne Sag udførligere.

Over hvert latinsk Brev findes en kort, dansk Gengivelse af Brevets Indhold.

Den kirkehistoriske Forskning har ved Offentliggørelsen af disse Breve faaet en betydelig Hjælp til bedre at bedømme de daværende Forhold, saavel de almindelige som Forholdet mellem den h. Stol, Kongedømmet og det danske Præsteskab. Vi skal her berøre nogle af disse Forholds Enkeltheder.

Det er i en for vort Land meget bevæget politisk Tid, at disse Breve er blevet til; det er *Erik Menveds* Tid, *Kristoffer II.s* Tid og Tidsrummet, hvori *Grev Gerts* Herredømme og Fald finder Sted med den derpaa efterfølgende opadgaaende Periode under *Valdemar Atterdag* og Dronning *Margrethe*, der kulminerer i de tre nordiske Rigers Forbindelse og som afsluttes af *Erik af Pommerns* uheldige Regering, især efter hans dygtige og fromme Dronning *Filippas* Død. —

Forholdet mellem Pavestolen og Kongedømmet er gensidig hensynsfuldt. Efter at *Ærkebiskop Jens Grand* er fjernet, forhandles om *Ærkebispestens* Besiddelser, der voldeligt fratagne, forlanges tilbageleverede; ligeledes forhandles om Interdiktet, der udstedtes ved *Biskop Tyge af Børglums* Fængsling. Det er rent kirkelige Anliggender, som behandles, Paven blander sig ikke i rent politiske Anliggender. Paven truer vel de Prælater med Band, der holder med de Fredløse mod den regerende Konge; men da Kong *Magnus* af Sverrig benytter Lejligheden i *Grev Gerts* Tid og tager Skaane, ja, er parat til at udvide sit Herredømme endnu mere i Danmark og derfor anmoder om Pavens Stadfæstelse, afviser *Benedikt XII.* Sagen med den Bemærkning, at den h. Stol ikke blander sig i verdslige Sager, uden at begge Parter er hørte, og dette saa meget mindre, som Danmark ikke hører til det romerske Rige.

I en Strid mellem Kong *Erik* og Hertugen af Slesvig, som appelleredes til Kejser *Sigismunds* Dom og som denne henviste til Pave *Martin V.*, henviser denne Sagen paa ny til *Sigismund*, efter at Kong *Erik* har overbevist Paven om

at det drejede sig om en rent verdslig Sag, der følgelig ikke hørte hjemme under den pavelige Domstol. Senere søger Paven at mægle i denne Sag.

I 1. Bind S. 147 omtales den Ed, som Hertug *Valdemar* af Sønderjylland efter et toaarigt Fangenskab hos de holstenske Grever ved Tvang og Frygt maatte aflægge til dem og som var i Modstrid med hans første utvungne Troskabsed, han havde aflagt til sin Lehnsherre, Kong *Valdemar*. Pave *Clemens VI.* overdrager Biskoppen af Ribe at undersøge Sagen, og hvis det forholder sig som anført, løse Hertugen fra Eden og tvinge de holstenske Grever til Eftergivenhed ved Hjælp af Kirkestraffe. Resultatet af Undersøgelsen blev en Anerkendelse af den første Eds Gyldighed, der ikke var ophævet ved den senere af tvungne. —

I Dronning *Margrethes* Tid mærker man den livlige Brevveksling, hun har ført med *Bonifacius IX.* Han tillader hende at erhverve Gods tilbage, som er kommen fra Kronen i de tre Riger, tilbagegiver hende Patronatsrettigheden til Beneficier, som Kronen tidligere har besiddet, ja Paven tillader de tre Ærkebiskopper at give samme Aflad til dem, der hjælper til Forsvaret af Dronning *Margrethes* Riger, som skænkes Forsvarerne af det hl. Land; det var jo til stor Hjælp og Nytte for hende.

Trods de vanskelige og bevægelige Forhold i Kirkens Styrelse, som netop falder i dette Tidsrum — saaledes led Kirken jo under Forvirringen af flere Modpavers Fremtræden og Pavernes 400 aarige Residens i *Avignon* — ser man, at den danske Regering og det danske Præsteskab stadig vedligeholdt Forbindelse med den retmæssig valgte Pave, uden at bekymre sig om de ugyldigt valgte.

En stor Del af de to Bindes Aktstykker drejer sig om Embedsbesættelser og de mange Afgifter til den h. Stol, især de saakaldte *Servispenge*, der er store Summer, som udbetaltes af Biskopper, Kanniker og andre højerestaende Medlemmer af Præsteskabet. Saa findes der omtalt Indsamlinger til Kirkerne, til Fortsættelse af Korstogene mod Tyrkerne, til Johanniterordenens Stormester og andre Formaal. Der har udviklet sig et helt Skattesystem, til Tider af alle Præsteembeder. Ansættelserne gaar ogsaa gennem

Pavens Hænder, dog med Lempe. De Personer, Kongerne indstiller, bliver sædvanligt antagne. Dog mærker man ogsaa Striden om Biskoppernes Udnævnelse og Stadfæstelse. Domkapitlerne vælger den Person, de mener bør være Biskop. Paven forkaster Valget og udnævner som oftest i samme Skrivelse den selvsamme Person til Stillingen; saaledes gaar det vedvarende, uden at nogen Strid opstaar. Det er en stiltiende Kamp om Valgprincippet, skønt det indrømmes, at Paven har det sidste Ord i Sagen, idet ingen tør modtage Bispevielsen, før Paven har stadfæstet Valget. Det var jo en Strid, der ikke ophørte, saalænge Danmark var katholsk, men som altid fortsattes uden aaben Kamp. Kongen blander sig ikke deri, men opnaar vel visse Begunstigelser. Kong Valdemar faar saaledes Tilladelse til at besætte en Plads i hvert af sit Riges Domkapitler, denne Tilladelse blev senere udvidet, da *Kristian I.* foretog sin Rejse til Rom og forhandlede med *Sixtus IV.*

Om de ovennævnte Afgifter til Pavestolen kan der jo disputeres, om de ikke var for mange og for store; efter Nutidens Forhold vilde de være byrdefulde; men enhver Sag maa bedømmes ud fra sin Tid. Der var rigtignok de Embeder, som var rigt aflagte; saaledes Ærkesædet i Lund, der omtrent paa den Tid havde en aarlig Indtægt paa en Million Kr. — det havde ganske vist mange Forpligtelser, men kunde dog ogsaa nok afstaa en forholdsvis ringe Part til Kirkens Hovedstyrelse. Pavernes uheldige Ophold i *Avignon* og nødvendige Tilbagevenden til Rom medførte store Udgifter; det forfaldne Rom maatte atter opbygges. Hyppigt ses en Person i Besiddelse af flere Embeder, det synes, som det enkelte Embede ved Tidens Ugunst ikke har kunnet brødføde sin Mand.

Et mørkt Punkt er de mange Dispenser for Præstesønner til gejstlige Embeder, det vidner om, at ikke alt var, som det burde være; større Strenghed havde vistnok været til Kirkens Gavn i Norden. Skønt Biskopperne synes at have været upaaklagelige, støder vi dog paa en, tilmed Ærkebiskop af *Upsala*, *Jens Gereksen* (Lodehat), som bliver anklaget af Domkapitlet for sin højst skandaløse, umoralske Opførsel. Efter at Ærkebiskoppen, *Johannes* af *Riga* har undersøgt Sagen, afsættes han af Pave *Martin V.* (1422),

men fire Aar efter, »da han taalmodigt har baaret sin Straf og levet hæderligt og næsten intet har at leve af«, udnævnes han til Biskop i *Skalhold* (Island), »et fattigt Embede i et barbarisk Land.«

Forholdet mellem Verdensgejstlige og Tiggermunkene synes til Tider at have medført Uoverensstemmelser, saa Paven maatte minde Tiggermunkene om deres Rettigheders Grænser. Ligeledes omtales Uenigheden mellem Konventualer og den strenge Observans af Franciskanerordenen; som bekendt vandt denne sidste Overhaand her i Landet henimod Slutningen af det 15. Aarhundrede. — Præmonstratenserne i *Børglum* faar som andre Domkapitler, i Aaret 1422, Tilladelse til at bære samme Dragt i Koret, som andre Kanniker (Superpellicium og Almutium). Allerede i Aaret 1403 havde de faaet Tilladelse til, paa Grund af det regnfulde Klima, at ombytte deres hvide Dragt med en mørk, som andre Kanniker af Augustinerordenen bar.

Man mærker især paa *Erik af Pommerns* Tid Birgittinerordenens Opkomst i Norden, man sporer især Dronning *Filippas* Virksomhed, hun, der valgte *Vadstena* Klosterkirke til sit sidste Hvilested. — *Maribo* Kloster bliver anlagt og vi støder paa en Mængde Breve mellem Paven og Kongehuset om denne Ordens Indretning og Forrettigheder; f. Eks. da Birgittinerne i *Maribo* hører ind under Odense Bispestol, hvis Domkapitel bestaar af Benediktinere med et Kirkeritual af samme Orden, tillades det dem at benytte Lundekirkens Ritual. — Ligeledes bevilliger *Martin V.* (1423) paa Kong *Eriks*, Dronning *Filippas* og Præsteskabets Ansøgning, at det af ham udstedte Forbud mod Dobbeltkonventer i Birgittinerklostrene ikke skal strække sig til Klostrene i *Vadstena*, *Maribo*, (*Skenninge*), *Mariendal*, *Marienvold* og *Marienkronen* eller til de Birgittinerklostre, der fremdeles maatte grundlægges i Kongens Riger. — Aar 1426 stadfæster samme Pave efter Kong *Eriks* Begæring den af Biskop *Aslak* (*Bolt*) i *Bergen* i Henhold til et Pavebrev af 1421 foretagne Omdannelse af »*Munkeliv*« Benediktinerkloster til et Birgittinerkloster og dets Overdragelse til Brødre og Søstre fra *Maribo* Kloster. — Der fandtes da kun to Benediktinere i *Munkeliv* Kloster.

Iblandt de mange forskellige Begunstigelser, til allehaande Personer og Kirker, meddeles ofte delvis Aflad eller ogsaa den fuldkomne Aflad i Dødsstunden. Man ser deraf, at Kirkens Lære om denne Sag ikke var anderledes den Gang end *nu*. Selv ved en mindre Aflad foreskrives som Betingelse, at Modtageren har angret og skriftet, for at kunne opnaa »Eftergivelse af den paalagte Bod« (Aflad) en Udtryksmaade som ogsaa Datidens Biskopper brugte herhjemme.

Man ser (II. 280), at Tanken om Oprettelsen af et Universitet allerede fandtes hos Kong *Erik*, idet Pave *Martin V.* (1419) bevilligede, at der ved en af Katedralkirkerne i hans Riger maattes oprettes et Universitet for alle Fag undtagen Theologien, og at dette Universitet maatte faa de samme Privilegier, som *Pariser-Universitetet*; en pavelig Skrivelse fra samme Aar til Ærkebisen i Lund bestemmer nærmere, hvilke kirkelige Indtægter, der skulde tilfalde Universitetets Lærere.

Af de mange andre forskellige Sager, der omtales, kan enkelte, tage i Flæng, endnu anføres her.

Aar 1375. Ærkebisen af Lund og hans Lydbisper skal sørge for, selv om det skal ske ved kirkelig Censur, at faa Folk til at gaa i Kirke, da der klages over, at man i Danmark holder Torvedage og Markeder paa Søn- og Helligdage og gør Støj paa Gader og Stræder til Forstyrrelse for Gudstjenesten.

1377. Kong Olaf og Margrethe faar Lov til at flytte Kong Valdemars Ben, der var begravede i Vordingborgs Slotskirke og Dronning Helvigs, der vare begravede i Esrom, til Sorø Kloster.

1390. Paven giver Dronning Margrethe og hendes Husstand Del i Jubelaarsafladen for Pilgrime, som rejser til Rom, naar de blot skrifter og i syv Dage valfarter til en Kirke hjemme, anvender de Penge, de ellers skulde have anvendt til Romerrejsen, til andet gudeligt Brug og indsender det Offer, de ellers skulde have givet til Kirken i Rom. ✓

1396. Paven bekræfter Gaver, Dronning Margrethe har skænket Kirker, Klostre og Fattige af sit Gods i de tre nordiske Riger.

1400. Paven giver samme Aflad til dem, der paa bestemte Dage besøger Franciskanerkirkerne i den nordiske Provins og da særlig Klosterkirken i Stockholm, som til Besøgende i Portiunkulakirken ved Assisi den 1. og 2. August.

1401. Paven fritager Dronning Margrethe for Faste paa Fastedagene, samt tillader hendes Skriftefader, at tillade Munke, der spiser ved hendes Bord, at nyde Kødspiser, selv om deres Ordensregel forbyder det; lignende Tilladelse gives Aaret efter til Ærkebisen af Lund.

1414. Paven giver Biskop Peter Jensen (Lodehat) Lov til at tillade Ordensbrødre, særlig Cistercienserne, hvis Regler forbød Kødspiser, dog at nyde Kød paa Dage, hvor det ikke var forbudt andre Kristne.

1415 findes pavelig Forordning om at hjælpe de Søfarende og Skibbrudne. Lignende Forordninger blev udstedte af Paven 1334 og fornyet 1420.

1418 befaler Pave Martin V. Biskopperne i Oslo, Aarbo og Vexjø, at anstille Undersøgelser om Biskopperne Nikolaus af Linkøping og Brynjulphus af Skara, samt Nonnen Ingrid af Skennings Liv og Undergerninger, da Kong Erik, de nordiske Ærkebiskopper og de svenske Biskopper og en Del andre Svenskere i sin Tid havde henvendt sig til Johannes XXIII. for at faa disse tre kanoniserede. —

Tidligere (Aar 1364) støder vi paa et Andragende fra Kong Valdemar til Pave Urban d. 5. om, at Ærkebisen i Lund og Biskoppen i Roskilde og Odense maa prøve de danske Mænds Levned, der er værdige til at *helgenkaares*; hvilke Mænd det er, siges ikke — er det maaske de samme Mænd, som senere Kong Kristian d. 2. ønskede kanoniserede?

Af disse faa Eksempler ses, at man ved Læsning af *Acta Pontificum danica* finder direkte og indirekte Oplysning saavel om de kirkelige som om de verdslige Forhold herhjemme paa denne Tid. En ganske enkelt Fejl har indsneget sig i Overskriften til et Brev, det er i I. Bind Side 306, der staar »den udvalgte Biskop i Børglum, Sven, faar Lov til at modtage Bispevielsen af den Præst, han selv maatte ønske, naar to eller tre Bisper er tilstede.« — Det er vel Trykfejl af Ordet *Præst* istedetfor *Biskop*; *Præst* kan jo ikke vie *Biskop*.

Endnu staar tilbage Fortsættelsen af disse Aktstykker indtil Aaret 1536, og mangen en interessant Oplysning vil nok fremkomme om dette Tidsrum. Denne Fortsættelse eller dette afsluttende Arbejde vil sikkert blive udført med samme Nøjagtighed og Omhyggelighed af de flittige Udgivere som det allerede foreliggende.

F. Kerff.

Helgenben.

Under denne lidt besynderlige Overskrift skrives følgende ret interessante Brev fra Paris til »Esbjerg Avis«:

(Paris, Januar.) Paris' Bjerg, saaledes hedder den mindste, men den ærværdigste og den ældste af de tre Høje, som Paris er bygget paa, og skønt baade Montmartre og Mont-Valérien rager ganske anderledes op end den gamle Tue af en Høj, der ligger til Siden for Boulevard St. Michel, saa er det dog den, der beholder Æren som Paris' rigtige »Bjerg«, den, hvorpaa Byens ældste Minder bygger.

Her staar Paris' Skytspatroneses, St. Geneviéves forgyldte Kiste. Som alle Helgener er hun fra den meget gamle Tid, som mange slet ikke vilde huske, hvis Kirkens Helgener ikke var, og de glemmes ikke saa let. Trods alt, hvad der er gaaet hen over Kirken af Vanskæbner i Tidernes Løb, lever den gamle Skytspatronesse endnu. Hun fik jo Attila og hans vilde Bander til at skaane Paris, blot ved stille at gaa ud imod ham, hun skaffede sin By Føde under Hungersnøden, helbredede dens Syge, vaagede over sit Folks Sikkerhed fra sit Bjerg om Natten, saa de trætte Jordens Børn kunde sove trygt til næste Morgen.

Puvis de Chavannes skønne Fresker i Pantheon af den hellige Geneviéves Liv fortæller hendes Historie til hvem som helst, ogsaa til dem, som det aldrig kunde falde ind

at gaa hen og søge hende i den lille dejlige Kirke St. Etienne du Mont. Der lever hun dog i mere end Minder og Billeder, der gør hun Mirakler endnu. Hver Januar Maaned strømmer Folk sammen paa hendes 9 Dages Fest. Smaakøbmændene, der handler med Helgenbilleder og Rosenkranse, slaar deres Boder op paa Kirkepladsen, der drager Tog gennem Kirken af Maria-Børnene, hvidklædte med lange Slør, af Præster, af de Nonner, som Kulturkampen har ladet tilbage i Paris, og i Sidegangen ved den store forgyldte Kiste, der straalere i Flammerne fra de smaa tynde Lys, den er besat med, og som brænder saa muntert og hastigt ned, som om de skyndte sig for at give Plads til alle de ny, Folk staar og venter med, der bunker Skarrene sig sammen med Ting, som den hellige Geneviève skal velsigne. Man kan igennem det forgyldte Gitterværk naa en Stump af hendes gamle Stenkiste, en Præst staar foran Gitteret og berører Kisten med de Genstande, Folk bringer med: Rosenkranse, Messebøger, Forbindinger til Syge, Børnetøj, smaa Sko — alt det, som bekymrede Hjerter bringer hen til hendes Grav, hvorfra hun endnu vaager over Folket, og paa Væggene udenom Kisten vidner de mange smaa Marmortavler om, hvor tidt St. Geneviève har hjulpet en ung Mand til en Eksamen, frelst et Barn fra Døden eller givet en Familieforsørger tilbage til Livet.

Det er besynderligt i en saa skeptisk By som Paris at se denne Helgendyrkelse gaa for sig i disse gamle, middelalderlige Former. Hvilket Næt maa Kirken ikke have spredt i Frankrigs Jord af usynlige Rødder, der tyst og ustandseligt hager sig fast, hvor Mulden er blødest, gennemtrænger Samfundet fra Skriftestolene, Sygeplejen, Fattighjælpen.

Der er mange, som vaager efter St. Geneviève. I Kvarteret om Paris' Bjerg, i de snævre, bakkede Gader bag Pantheon, ser man de blaagraa Nonner med de hvide, mangevingede Hovedtøjer omringede og fulgte af de fattige Koner og Børn. De gaar i hendes Dragt. De arbejder, vaager, beder for de fattige paa samme Maade, som deres Skytsaand gjorde for et Dusin Aarhundreder siden.

Da derfor forleden Søstrene af Augustiner-Ordenen blev afskedigede fra Hôtel Dieu, Paris' store Hospital, fordi Hospitalerne nu skal have Læg-Sygeplejersker, var en uover-

skuelig Menneskemængde samlet paa Notre-Dame-Pladsen. Folk løb til for at spænde Hestene fra og raabte: »De plejede os for ingen Ting, og vi har ikke Raad til at lade os pleje af andre!«

Paris' gamle, krumbøjede Ærkebiskop*) stod trods den bidende Kulde ude i sin højrrøde Dragt og velsignede Søstrene, der grædende kørte ud af Paris, hvor deres Orden har plejet de syge i tolv Hundrede og halvtredsindstyve Aar. —

Denne Udvisning var endnu en Torn i den franske Kirkes Martyrkrone, endnu en Straale i dens Forurettelses Historie.

Kirkens gamle Hus staar støt nok mod disse Udvisninger, mod Overgrebene fra Statens Side. Den har uforsonligt og sejt staaet paa sine Rettigheder og har trukket alle de Fordele ud af Kampen, som den vilde have opnaaet ved et Forlig. Den har beholdt Kirkerne uafhængigt, fri af Lovene, Præsterne er Herrer derinde og lader som før Folk betale baade Kirkestole, Bryllupper, Barndaab, Begravelser, uden at nogen bestrider dem Retten. Kommunen, der ejer Kirkerne, betaler Reparationerne, og hvis Borgmesteren er Præstens Ven, andre paaløbende Udgifter. Og medens disse Udbedringer af Forholdene halvskjult gaar for sig, rettes alles Blikke mod Statens øjensynlige Overgreb, og alle Ører døves af Kirkens Forbandedelser [?] over Urettens Haandhævere. Det ser ud, som om Republikanerne har skilt Kirken fra Staten, for at Kirken skulde gaa af med Fordelene.

I Ærkebispens Farvel til Augustiner-Søstrene hedder det, at han venter dem tilbage paa den Dag, da Frankrigs genfødte Frihed alter aabner dem Døren til Hôtel Dieu. Og i Sandhed: en Kirke, der taler om det, som er foregaaet for tolv Hundrede Aar siden, som om det skete i Gaar, og hvis Helgener den Dag i Dag gør Mirakler, den har Tid at vente og den venter.

Marguerite Bernhardt.

*) den kort efter afdøde Kardinal Richard.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København (G. L.) Ansgariusforeningen afholdt den aarlige Generalforsamling Søndag d. 9. Februar Kl. 12 i Forsamlingssalen, Bredgade 69, efter Pontifikalmessen.

Formanden, Hr. Cand. *H. Kejser*, meddelte, at Foreningen i 1907 som sædvanlig havde udgivet »*Nord. Ugeblad*«. Sideantallet var 892, hvilket var 60 Sider flere end det normale Sideantal, som er 832. Underskudet paa selve Bladet er c. Kr. 950. — Dette skyldes delvis, at Bladet er udkommet med det forøgede Sideantal, og delvis, at Bladet er trykt i større Oplag end sædvanlig. »*Nordisk Ugeblad*« deltog i den internationale Presseudstilling i Sommer.

Fra 1. Maj er Ugebladets *Ekspedition* besørget gennem St. Ansgars Menighedskontor, ifølge Overenskomst med Forstanderskabet for St. Ansgars Menighed.

Desuden havde Ansgariusforeningen udgivet Kalenderen 1907, som tryktes i 900 Eksemplarer mod 700 tidligere.

I Hendhold til en, paa sidste Generalforsamling, vedtagen Bestemmelse, har Foreningen abonneret paa 40 Eksemplarer af »*Varden*«, som blev tilsendt forskellige Læseforeninger og Højskolehjem.

Annonce-Tillæggene, som paabegyndtes forrige Aar, er atter i Aar fulgt med Bladet i et Antal af 71 mod 91 forrige Aar. Overskuddet for Annonce-Tillæggene ventes derfor at blive betydelig ringere.

For indeværende Aar, fra 1. April at regne, har Bestyrelsen, som har opsagt sin Kontrakt med Annonceagenten Hr. C. Wager, truffet et andet Arrangement, saa Foreningen ikke skulde komme til at løbe nogen Risiko.

Med Hensyn til Foreningens *Bog-Oplag* har Foreningen bekostet c. 250 Bind af »*Nordisk Familiebibliothek*« indbunden.

Formanden henledte Medlemmernes Opmærksomhed paa de fremlagte Bøger og Brochurer, som er til Salgs. Medlemmerne af Foreningen faar en Rabat af $33\frac{1}{3}\%$. Medlemsantallet $\frac{1}{1}$ 1908: 165.

Foreningens kontante *Formue* er igen i Aar dalet. I 1903 var den c. Kr. 3500. — i 1905 c. Kr. 2800. — I Aar var den kun c. Kr. 800 — Kassereren haabede midlertid, at Foreningens kontante Formue vilde forøges i Aar.

Derefter forelagde Kassereren Regnskab og Status, som efter at have cirkuleret, godkendtes.

Formanden sætter følgende af Bestyrelsen vedtagne Forslag paa Dagsordenen: De af Ansgariusforeningen tegnede Abonnementer paa »*Varden*« opsiges til Ophør fra 1. April d. A. Efter at have hørt Begrundelsen af Bestyrelsens

Forslag, som særlig var nødvendig ved Foreningens daarlige Status og lille Formue i Øjeblikket, vedtog Generalforsamlingen Bestyrelsens Forslag.

Desuden ønskede Formanden, at Generalforsamlingen skulde vedtage, at Bestyrelsen, hvis den pekuniære Status til sin Tid maatte tillade det, uden at bryde Lovenes § 1, kan yde et Bidrag til A. C. s Foredragssækker som Betaling for Referater til Ugebladet. Dette vedtoges af Generalforsamlingen.

Derefter skredes til Valg. Til Formand for 3 Aar genvalgte Cand. mag. *Halfdan Kejser*. Til Næstformand, Sekretær og Kasserer for et Aar genvalgte Hr. Pastor *Braun*, resp. Grosserer *G. Lohrer* og Cand. Fabrikant *Jos. Hoffmann*. Til Assistent nyvalgte ligeledes for et Aar Hr. Pastor *G. Schmiderer* med 8 Stemmer. 7 Stemmer faldt paa den hidtilværende Assistent, Assistent i Finansministeriet *A. M. Thorkilsen*. 2 Stemmesedler var blanke.

Til Revisorer genvalgte Hr. Observator *Pechüle* og Hr. Forvalter *F. Jørgensen*.

Formanden gav derpaa Ordet frit, men da ingen ønskede det, sluttede Formanden Generalforsamlingen med at udtale en Tak til Hr. *Thorkilsen* for den Interesse og Iver, som han havde vist Foreningen i den Tid, han var Medlem af Bestyrelsen.

— (J—n.) St. Ansgars Mindedag fejredes i Søndags i vor Hovedkirke med den samme stemningsfulde Højtidelighed, som den plejer. Efter Portifikalmessen udfoldede der sig et ægte katolsk Liv i Kirken, som man vel ellers kun bliver Vidne til i Udlandet; medens der fandt Barnedaab Sted nede ved Kirkens Indgang, vandrede Menighedens Medlemmer op til Højalteret og St. Ansgars Alter, hvor Blasiusvelsignelsen blev uddelt. — Om Aftenen var der efter Festprædikenen Procession med Helgenskrinet gennem den tæt fyldte Kirke.

Stockholm. Ifølge »Stockholms Dagblad« holdtes Lørdag den 8. ds. i den katolske Kirke i Norra Smedjagatan en højtidelig Sjælemesse for Kongen og Kronprinsen af Portugal. Kirkens Indre var klædt i sort og dekoreret med Palmer og hvide Blomster. Foran i Kirkekorset stod Katafalken med en gylden Kongekrone og Scepter. Paa Slaget 11 ankom Kongehusets Medlemmer, henholdsvis Repræsentanter for dem, der ikke kunde være til Stede, Ministrene, det Diplomatiske Corps og andre høje Herskaber; hvorefter Kirken aabnedes for andre, saa at den fyldtes til sidste Plads. — Hans biskoppelige Højærværdighed *Msr. Bitter* forrettede Messen, assisteret af Præsterne *Lieber* og *Benelius*. Højtideligheden skildres som meget gribende. Mes-

sen, som var komponeret af en af Kirkens Præster, *Dr. E. Wessel*, tolkede med sine dybe og alvorlige Toner, under Akkompagnement af Orgel og Basuner, Gudstjenestens Karakter af en Sørgemesse. — Efter Messen foretog Biskoppen Absolutionen ved Katafalken, medens Koret sang *F. Witts »Libera«*. — Da Gudstjenesten var til Ende traadte Kong Gustaf og de øvrige af Kongefamiliens tilstedeværende Medlemmer hen til den portugisiske Minister, som tog imod deres Condolence.

Lourdes. Den 11. Febr. var det 50Aars Dagen for den ubesmittede Jomfrus Aabenbarelse i Grotten ved Lourdes. Mindedagen fejredes med stor Højtidelighed og det er Mening at fejre hele det indeværende Jubilæumsaar med forskellige større Festligheder og ved talrige Pilgrimstog haade fra Frankrig og andre Lande til det berømte Valfartssted.

Frk. Schwartzloses Velgørenheds-Koncert.

Atter i Aar indbyder den energiske *Frk. Schwartzlose* til en Aftenunderholdning, hvis Overskud anvendes til fattige Børns Fodbeklædning i de københavnske katolske Menigheders Skoler.

Selve Formaalet behøver ingen Anbefaling og dette saa meget mindre som *Frk. Schwartzlose* med vanlig Ihærdighed har forstaaet at erhverve gode Kræfter til Underholdningen, et Arbejde der paa ingen Maade er let.

Af omstaaende Bekendtgørelse vil det ses, at man ved denne Lejlighed kan forene det nyttige med det behagelige, derfor bør Frøkenens Interesse og Arbejde for denne charitative Sag lønnes med den samme Tilslutning som de foregaaende Aar.

J—n J—n.

Præmieopgaverne i Julenumret.

Løsningerne paa Præmieopgaverne i Nr. 51 (1907) er:

- I. *Johannes Jørgensen*: »Den yderste Dug«. S. 137.
- II. *Gud giver hver Fugl sin Føde, men han kaster den ikke ind i Reden til den.*
- III. *Vi er alle Jyder for Vorherre.*

I. Opgave blev rigtig besvaret af 7 Abonnenter, II. Opgave af 16 III. af 13; altsaa i alt 36 rigtige Løsninger.

Ved Lodtrækning tilfaldt 1ste Præmie for I. Opgave, nemlig *Johannes Jørgensens »Frans af Assisi«* (Bogladepris Kr. 6,50),

Hr. A. H. Wulff, Bredgade; 2den Præmie: August Pergers »Evangelierne og den moderne Evangeliekritik« (1,50) tilfaldt Fru. Vilhelmine Holgersen, Fuglevangsvej.

1ste Præmie for II. Opgave, nemlig 2 Eksemplarer af A. Pergers nævnte Bog, tilfaldt Frk. Ida Cæcilie Dorothea Petersen, Fredericiagade, og Fru G. Nielsen, Oehlschlægersgade; 2den Pr. »Varden«s Aargang 1904 (1,50) Hr. C. Jørgensen, Gasværksvej.

1ste Præmie for III. Opgave (samme som for II. Opgave) tilfaldt Frk. Benzøn (Odense) og Frk. A. M. Prüser (Amager); 2den Præmie Jahn Niensens »Valdemar Enekonge« tilfaldt Hr. Naalemager Jørgensen, Sølvgade.

En Ekstrapræmie for de 4, som havde indsendt rigtig Løsning paa alle 3 Opgaver, tilfaldt »A. O. G.«

Bøgerne vil blive afsendt med det første.

Ansgarius-Bonifacius-Foreningen.

Uddrag af Vikariats-Komitéens Regnskab for 1907.

(5. Regnskabsaar).

INDTÆGT:	UDGIFT:
<i>Kassebeholdning f. f. Aar.</i> 15,53	Udbetalt i <i>Understøttelse</i> til følgende Missioner:
<i>Fire Kvartals-Kollekter</i> i Vikariatet, ved den Apostoliske Vikar..... 936,77	Aalborg (til Skolen)... 285,00
<i>Fra Elev. i Tjenestepigeskolen</i> (Mariahjemmet) 9,00	Aarhus (til Skolens Gymnastiklokale)..... 150,00
<i>Fra Lokalkomitéerne:</i>	Bornholm (til en Missionsrejse)..... 40,00
Aalborg..... 70,00	Esbjerg (til en ny Kirke) 200,00
Aarhus..... 11,35	Fredericia (til Afbet. af Gæld paa Skolen)... 175,00
Esbjerg..... 91,55	Købhvn., Nørrebro (til en ny Kirke)..... 825,00
Fredericia..... 117,40	København, Sundby (til Afbet. af Gæld).... 300,00
København og Omegn. 316,62	Køge (til Missionsudg.) 100,00
Do. do. (Samlerforen.) 37,74	Næstved (do. do.) 100,00
Do. do. (Nørrebro) 765,35	Odense (til en ny Kirke) 200,00
Do. do. (St. Andreas Kolleg.)..... 70,64	Ringsted (t. Missionsudg.) 100,00
Odense..... 130,25	Roskilde (til Afbet. af G.) 150,00
Ringsted..... 19,10	Slagelse (t. Missionsudg.) 100,00
Roskilde..... 10,00	Diverse <i>Udgifter</i> (Porto). 2,50
Silkeborg..... 28,20	<i>Kassebeholdning pr. 31/12</i> 14,11
Svendborg..... 95,00	
Indvundne <i>Renter</i> 17,11	
<u>Kr. 2741,61</u>	<u>Kr. 2741,61</u>

Idet vi fremsender ovenslaaende Regnskab, udtaler vi vor Tak til Alle, som enten ved personligt Arbejde eller ved Gaver har bidraget til Fremme af Foreningens Formaal. Siden Foreningen for fem Aar siden fik sin definitive Organisation, har der hvert Aar regelmæssig fundet en Fremgang Sted med Hensyn til Foreningens Indtægter. Vi er naaede dertil, at Indtægterne nu er en halv Gang større, end da vi begyndte; men dette er dog endnu ikke nok, og

vi kan ikke slaa os til Ro med dette Resultat, selv om det maaske kan synes forholdsvis godt; thi — dels er der enkelte Menigheder, hvor Indtægterne er gaaede tilbage i Løbet af de sidste Aar, dels er der andre Menigheder, i hvilke Foreningen slet ikke er bleven indført endnu, og som end ikke har kunnet danne blot en eneste Timandskreds. Dette synes os at vidne om manglende Forstaaelse af, at ikke blot er en vis Offervillighed hos de Troende en Nødvendighed for vor hl. Kirke, for at den kan fortsætte sit Arbejde her i Landet, men den er ligesaa nødvendig og vigtig for de Troende selv, for at de ikke skal miste Følelsen af, at Religionen for dem bør betyde noget, som de er villige til at bringe selv store Ofre for. Kender man endelig Folks Offervillighed her til Lands i al Almindelighed, gør man Uret imod vore Trosfæller ved at mene, at selv om en Menighed er nok saa lille, skulde man ikke kunne formaa den til at danne en enkelt *Timandskreds*,

Vi er af den Formening, at vor Forening og Arbejdet for dens Fremme er en Livssag for den katholske Kirke i Danmark, og vi opfordrer derfor indtrængende alle danske Katholikker, som sætter en Ære i at bære dette Navn, til at slutte sig til den enten som Medarbejdere eller som Bidragydere.

Enhver Forespørgsel til Komitéen vil blive modtaget med Tak og straks blive besvaret.

København, den 28. Januar 1908.

Vikariats-Komitéen:

A. Neuvel,	H. Gamél,
Formand.	Sekretær,
Jos. L. M. Hoffmann,	A. V. Günther,
Kasserer.	Revisor.

✠ At vor elskede Søn og Broder, **Marcel Christiansen**, i Onsdags Morges d. 12. ds. er afgaaet ved Døden ramt af et Hjerteslag, bekendtgøres herved for Slægt og Venner.

H. Christiansen og Hustru,
Georges, Fanny, Axel og Paula Christiansen.

Han anbefales særlig til de Troendes Forbønner.

Begravelsen finder Sted Søndag d. 16. fra Kapellet paa Kath. vestre Kirkegaard Kl. 12^{1/2}.

Velgørenheds-Koncert

til Fordel for fattige katolske Børns Fodbeklædning.

Under Protektion af Hendes Naade Fru Enkelehnsbaronesse Stampe-Charisius afholdes en Koncert (med efterfølgende Dans) **Torsdag den 20. Februar** Kl. 8^{1/2}, i Citys Selskabslokaler, Citygade.

Foruden Koncerten, hvorved Fru Simmelkjær Larsen og kgl. Kapelmusikus K. Sandby vil assistere, er der Oplæsning.

Billetter à 1 Kr. (reserv. 1 Kr. 50 Øre) faas hos:

Fabrikant Ernst Bækklund, Murermester C. V. Günther,
Frederiksbørggade 34. Bangertsgade 11.

Fabrikant Herm. Hoffman 1, Frk. L. Schwartzlose,
Købmagergade 46. Forhaubningsholms Allé 9.

v. Hurcks Legat. 3 Portioner af dette Legat, som ogsaa kan søges af Mænd, er ledige. Skriftlige Ansøgninger (Skemaer haves ikke) kan indsendes til undertegnede inden Tirsdag den 3. Marts.

J. Braun, Sognepræst.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 16. Februar. Septuagesima. -- 17. M. Serviterordenens Grundlæggere. -- 18. Ti. Herrens Bøn i Oljehaven. -- 19. O. Den hl. Familje. -- 20. To. Cyrillus af Alexandria, Biskop og Kirkelærer. -- 21. F. Ferialdag. -- 22. L. Petri Stol i Antiochia.

Søndag den 23. Februar. Sexagesima.

Aandelige Øvelser.

Fra Søndag den 16. Febr. til Søndag den 23. Febr. afholdes i Jesu Hjerter Kirke **Exercitier for Herrer.** Foredragene holdes de to Søndage Kl. 6 Aften og paa Hverdagene Kl. 8^{1/4} Aften.

Lørdag d. 22. Febr. bortfalder Foredraget paa Grund af Skriftemaalene.

Alle Menighedens Herrer indbydes!

Til Medlemmerne af den hellige Franciskus' III. Orden. Paa Fredag den 21 ds. Kl. 8 holdes der i St. Knuds Kapel et vigtigt Møde, under hvilket der skal foretages Valg af en Forstander og en Forstanderinde. Alle Medlemmer anmodes indtrængende om at komme til Stede. P. G. Schmiderer, Dircktør.

Foreningen »Fidelitas« afholder Aftenunderholdning i veldædigt Øjemed Søndag den 23 og Mandag den 24. Februar. Toldbodvej 14. Der spilles »Savoyardpigen i Paris« og »Skærmyster«. -- Billetter à 50 Øre (reserveret Plads 75 Øre) kan faas hos Søstrene Toldbodvej 14 og hos Medlemmerne, samt hos Hr. Pastor Ronge (Boyesgade). Billetterne gælder kun den Dag, de lyder paa.

Mariaforeningen vil ogsaa i Aar efter Evne komme trængende Førstkommunikanter og Konfirmander til Hjælp, for saa vidt de har gjort sig værdige dertil. Skemaer, som de ansøgendes Forældre eller Værger selv maa afhente hos Undertegnede (Form. Kl. 9-10 eller Efterm. Kl. 3-4), maa ligeledes udfyldes og afleveres af dem selv inden Søndag den 1. Marts enten hos Enkefru J. Ronge (Lykkesholms Alle 14 C.) eller Frk. M. Siegler (Kompagnistræde 9) eller Frk. Tetzlaff (Ved Stranden 10).

Joh. Braun, Sognepræst.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion Søndag den 23. Februar Kl. 8^{1/2}, i Jesu Hjerter Kirke.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Aulgariusforeningen og udgaar hver Sondag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boghandl. samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69. 2 S. o. G. (1-4) Telef. N. 654. — Ugebladets Redaktør: F. Rønge, Boyesgade 8, København V. — Tilf. Vester 121 c.

Nr. 8.

Søndag den 23. Februar.

1908.

INDHOLD: A. C.s Foredragsrækker. 5. Foredrag — En gammel Usandhed om Socialisten Johan Most og Karmeliterpateren Gabriel. — Ulve i Faareklæder. — Den italienske Udstilling i Industriforeningen. — Forskelligt. — Februar. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Frankrig. — Spørgsmaal og Svar. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

A. C.s Foredragsrækker.

IV. Række 5. Foredrag.

Hr. Pastor Fr. Esser: Katholikkernes Emancipation i England.

Der er næppe noget Afsnit af Kirkens nyere Historie, der er saa rigt paa interessante og lærerige Enkeltheder som de engelske Katholikkers mangeaarige Bestræbelser for at opnaa Ligestilling med Statens øvrige Borgere. Det skyldes vel hovedsagelig den engelske Parlamentarisme, at vi trods Katholikkernes fuldstændige retsløse Stilling dog besidder saa megen Kendskab til alle de Forhandlinger, der har været ført gennem Aartier om denne for Englands katholske Kirke saa vigtige Sag.

Det var derfor et meget taknemmeligt Emne Hr. Pastor Esser havde valgt, og i sit 1½. Time lange Foredrag gav Taleren ikke alene Tilhørerne et anskueligt Billede af Udviklingsgangen i denne Katholikkernes Frigørelseskamp, men meddelte tillige en Mængde Enkeltheder fra de mange Forhandlinger som førtes dels i Parlamentet og dels mellem

Katholikkerne indbyrdes. Taleren gav en ret udførlig Redegørelse for disse sidste Forhandlinger, der ikke altid havde været lystelige og til Katholikkernes eget Gavn.

Hr. Pastor *Esser* vilde sikkert glæde mange, hvis han lod sit Manuskript trykke, f. Eks. her i Ugebladet. —

I Foredragets Indledning sammenlignede Taleren Katholikkernes Kamp i England med Kirkens Kamp i Japan. »Begge Steder blev Kampen foranlediget ved, at Kirken ikke vilde føje Fyrsternes umoralske Tilbøjeligheder, begge Steder blev den ført med udsøgt Grusomhed, begge Steder var Kirken nær ved helt at udryddes, men begge Steder sandedes ogsaa det gamle Mundheld: *Sanguis martyrum semen Christianorum*, — *Martyrernes Blod er Kristendommens Udsæd.*«

Efter i Korthed at have refereret Katholikkernes Stilling fra Henrik VIII. til de sidste 10 Aar af det 18. Aarhundrede gik Taleren over til at skildre Emancipationsbevægelsen.

Taleren forstod ved korte typiske Træk at skildre de fortvivlede Tilstande, hvorunder Katholikkerne levede i disse Aarhundreder, saa anskueligt, at selv den Tilhører, der mødte uden særlig kirkehistorisk Kundskab forstod, at disse Tilstande — der ikke skyldtes enkelte tyranniske Fyrsters Forgodtbefindende, men ligefrem var hjemlede ved Love — maatte oprøre selv rettænkende Protestanter. Saaledes bestræbte flere Parlamentsmedlemmer sig for at skabe taaleligere Tilstande for Katholikkerne at leve under. *Turner* aflagde et glimrende Vidnesbyrd til Katholikkernes Fordel i Debatten om Ophævelse af de uretfærdigste af disse Love: Katholikkerne i England var elskværdige og agtværdige Borgere; de levede paa deres Godser, forbedrede dem, nød deres Indkomster i Hjemmet og udøvede daglig frivillig de ædelmodigste Handlinger i Næstekærlighedens Tjeneste; deres Næstekærlighed var uden Grændser, og i hele deres Handel og Vandel viste de sig at være gode Borgere og gode Kristne.

Hans Ord skulde snart bekræftes. Loven blev vedtaget Katholikkerne var opfyldt af Glæde og Tak. Derimod rejste der sig en sand Storm og Raseri fra fanatiske Protestanters Side. De nøjedes ikke med Protestforsamlinger, men gik ogsaa over til Voldshandlinger. Kun ved rent

overmenneskelige Anstrengelser lykkedes det Præsterne at holde Katholikkerne i Ro, skønt de saa deres Kapeller og Ejendomme gaa op i Luer for deres Øjne. »Havde de givet efter for deres Følelse, saa vilde Blodsudgydelsen have antaget skrækkelige Dimensioner, i London — sagde *Burke* med Rette — skulde man aldrig glemme disse Præsters Fortjenester!«

Taleren skildrede derpaa den saakaldte *katholske Komité*, der dannedes i 1782 af 5 fremragende Katholikker, men som desværre nær havde ødelagt alt og til sidst stod paa Grænsen af Hæresiet.

Meget livfuld var Talerens Fremstilling af Emancipationsbestræbelserne og de mange Parlamentsdebatter i de første Aartier af det 19. Aarhundrede, saaledes krydredes Foredraget her af enkelte ægte engelske Vittigheder; men det er selvfølgelig umuligt at gaa nærmere ind paa Enkeltheder.

»Endelig oprandt den mindeværdige 5. Marts, hvor *Peel*, som Kongens Minister og støttet paa den Anseelse, som denne Karakter gav ham, for et overfyldt Hus kunde fremlægge Regeringens Tanke angaaende Emancipationsloven og forsvare den i dens enkelte Grundtræk. Han lod kun den kolde Forstand tale, idet han udviklede Situationen, som den havde tilspidset sig, det var meningsløst at gribe til halve Forholdsregler. Naar man skyldte nogen 1 Lst., fik man ikke Ro ved blot at give ham 15 sh. Derfor foreslog Loven, som skulde gælde for alle Katholikker i England, Irland og Skotland, at alle de gamle Straffelove skulde ophæves og Katholikkerne faa Adgang til alle Embeder, forsaavidt de ikke stod i Forbindelse med selve Statskirken.«

Tal. skildrede ret udførligt de mange livfulde Debatter, der nu paafulgte. »Den 10. April underkastedes Loven den 3. Læsning og sejrede med 213 Stemmer mod 109. Kongen tøvede ikke med at underskrive den — den 13. April 1829 var Katholikkernes Frigørelse en Kendsgerning. . . . Vi danske Katholikker har vel Grund til at lykønske vore engelske Trosfæller for deres Sejrr. Hos os gik det lettere. Det ene Aar 1849 bragte os den religiøse Frihed. Hos os var Kirken desværre falden uden Kamp, saaledes rejste den

sig ogsaa uden synderlig Kamp. Med des større Ret maa vi med Henblik paa Englændernes endelige Sejr sige: »Dette er sket af Herren og det er underbart for vore Øjne.«

J—n. J—n.

En gammel Usandhed om Socialisten Johan Most og Karmeliterpateren Gabriel

opvarmes af *Fernando Linderberg* i Januarheftet 1908 af Tidsskriftet »For Kirke og Kultur«.

I en Artikel »Fra den sociale Udvikling og den kristelig-sociale Bevægelse i Tyskland«, hvori Forf. forøvrigt udtaler sig meget anerkendende om de tyske Katholiker, skriver han Side 23—24 om Arbejdernes Rejsning og Johan Most bl. a.:

»Arbejderbevægelsen i Tyskland personliggjordes under dens Gennembrud i Halvfjerdserne særlig af en enkelt Mand: *Johan Most*.

Vi skal derfor om denne meddele nogle ganske oplysende, sikkert lidet kendte Træk.

Ved sin første Fremtræden udraabte han de bekendte Ord: 'Kristendommens Tid er forbi; lad Præsterne gøre deres Regnskab med Himlen op, deres Tid er omme'.

Hvorledes var Most kommen til denne Opfattelse?

Han var født i Augsborg 1846 som Søn af en lille Bestillingsmand og lærte senere Bogbinderfaget. I 1867 til 1868 rejste han paa Faget i Tyskland, Østerrige, Italien og Schweiz. I sin Ungdom var han haade et godt og kirkeligt Menneske, der saagodt som aldrig forsømte sin Gudstjeneste. . . .

Han levede i Wien saa sparsommeligt, at han havde faaet opsparet en liden Kapital, som han anbragte i en Bank, der stod under Opsyn af selve Statsraad *Goblentz*. Ikke desto mindre gik Banken fallit og *Most* table alle sine surt fortjente Penge.

Dette gav hans Tillid til det bestaaende Samfund sit første Knæk. Men dette kom han dog over, hvad der derimod ikke blev Tilfældet med følgende Oplevelse:

Han der endnu var Katholik, var forlovet med en from katolsk Pige. I Forlovelsestiden hændte det, at en berømt Missionsprædikant, Pastor *Gabriel*, kom til Wien for at holde Missionsprædikener. Dette gav Anledning til, at fromme Katholikker i stort Antal strømmede til hans Skriftestol. Heriblandt ogsaa hans (Most's) Kæreste. Skriftestolen blev imidlertid misbrugt, Pateren forførte den unge Pige, der blev saa fortvivlet herover, at hun druknede sig i Donau. Denne Skændselsdaad foranledigede en fuldstændig Omvæltning i alle Most's Begreber. Han blev saa rasende, at han svor en dyr Ed paa, at Pateren ikke skulde slippe levende fra Wien. Advaret i Tide lykkedes det imidlertid denne at undgaa Hævnen. Men fra den Tid var Most's gamle Kærlighed til Kirken forvandlet til et senere aldrig slukket Had. Fra nu af saa han i Præsterne kun bedrageriske Lejesvende. . . .«

(Most endte som Anarkist i Amerika.)

Denne Skriftemaalshistorie er — i alt Fald saa vidt den berører Pater Gabriel — *fuldstændig opdigtet*. Pater Gabriel var Karmeliterpræst i Linz og har aldrig holdt Missioner i Wien! Derfor er ogsaa alle de andre Paastande om ham falske.

Pater Gabriel var paa hin Tid Skriftefader for den meget angrebne og forfulgte Biskop *Rudigier* i Linz — det var paa det radikalt-liberale Ministerium Giskuas Tid, den Gang da det østerrigske Konkordat blev opsagt. Netop i Egenskab af Skriftefader for salig Biskop Rudigier var ogsaa den højtansete Pater Gabriel selv Genstand for de hæftigste Angreb fra de antiklerikales Side, som i Rudigier saa deres mægtigste Modstander. Et af Midlerne, man benyttede til Angreb paa Pater Gabriel, var ogsaa det, at man forekastede ham en saadan Skriftestolsaffære, hvori en ung Pige spillede en sørgelig Rolle. Denne Affære blev beskrevet i en Nidvise, som foredroges paa Scenen i Wien og hyppig blev sunget af den opfanatiserede Arbejderbefolkning.

Biskop Rudigier lod straks anstille en streng Undersøgelse, hvis Resultat var, at der ikke fandtes et eneste sandt Ord i hele Historien.

»Centralauskunftsstelle« i Coblenz har allerede for et Par Aar siden bragt disse Oplysninger, men alligevel vedbliver man stadig med at opfriske og opdiske den gamle Usandhed.

Ulve i Faareklæder.

I »Ugebladet«s Nr. 6 fandtes der blandt Efterretninger fra Ind- og Udland en kort Meddelelse om paatrængende protestantisk Propaganda paa Filippinerne. Idag kan vi bringe et Eksempel, der viser, paa hvad Maade Propagandaen iværksættes. Man kommer derved ganske uvilkaarligt til at erindre Frelserens Advarsel: »Vogter eder for de falske Profeter, som komme til eder i Faareklæder, men indvortes ere glubende Ulve« (Math. 7, 15). Begivenheden, som fortælles i »Die kath. Missionen« 1808, Nr. 5, S. 110, er en Illustration til disse Ord, som næppe kunde tænkes tydeligere.

For et Aars Tid siden kom nogle nyudsendte katolske Missionærer til Filippinerne, for at genoptage Missionsvirksomheden paa den ved Krig og Oprør ødelagte Arbejds-mark. Efter Ordenspræsternes Uddrivelse var der kun én katolsk Præst tilbage, som umuligt kunde udøve Sjælesorgen iblandt de henved 14000 spredt boende Katholikker. Det var paa den høje Tid, at den stakkels Befolkning fik andelig Hjælp, thi to protestantiske Prædikanter havde benyttet sig af den herskende Præstemangel og de Troendes sjælelige Nød, til at indsmugle deres Vranglære. De optraadte som katolske Præster, læste paa Skramt Messe, uddelte Billeder af den hl. Jomfru og søgte ved disse og lignende Midler at vildlede det troskyldige Folk.

P. de Cock, en af de nyankomne Missionærer, fortæller

følgende Oplevelse, han havde paa sin første besværlige Rejse gennem det ham anviste Distrikt.

I Bagum, det højest beliggende Sted i Provinsen Lepanto-Bontoc, tog de Rejsende ind hos en Indfødt. Her fik de at vide, at en ung, kristen Pige i samme Landsby laa for Døden. P. de Cock ilede hen og fik lige Tid til at meddele den Døende Absolutionen. Kort derefter udaandede hun. Til sin store Forbavselse erfarede Missionæren, at den Syge regelmæssigt var bleven besøgt af en vis »Padre Stanton«. Men hvem kunde det være, da der vitterligt ingen katholsk Præst boede i hele Omegnen?

Gaaden løstes snart. Paa et Sted, som laa henved tre Timers Gang fra denne Landsby, havde nemlig en protestantisk Prædikant bosat sig, som for at vildlede den jævne Befolkning bar en katholsk Præstekjole, uddelte Sakramenterne paa katholsk Vis og paa alle Maader søgte at efterligne en katholsk Sjælesørger. Det viste sig forøvrigt, at denne Pseudopræst havde en Kollega, som handlede paa akkurat samme Maade. Medens P. de Cock og hans Ledsager holdt deres Middagshvile, vilde en Reverend Spencer aflægge dem et Besøg; men for ikke at forstyrre, lovede han at komme igen senere.

Og rigtig; om Eftermiddagen Kl. 4 præsenterede han sig igen, iført en tætsluttende katholsk Præstekjole med et stort Kors foran paa Brystet. Han lod helt fortrolig og sagde, han var lykkelig over, at katholske Præster kom tilbage til det stakkels forladte Folk. Hans Indbydelse til at aflægge Genbesøg blev høfligt afvist.

Om Aftenen kom Hs. Velærværdighed atter, denne Gang ledsaget af baade Hustru og Børn. Hans Hensigt var tydelig nok: han vilde behandle Missionærerne som sine Kollegaer, for at opretholde Skindet af, at der ikke bestod Forskel mellem Protestanter og Katholikker. Dette foranledigede Missionærerne til en uforbeholden Udtalelse. De foreholdt Prædikanten, at hans uværdige Efterabelse af katholske Præster og katholsk Kultus var Hykleri, som kun havde det Formaal, at vildlede Befolkningen. Beskæmmet og slukøret maatte Pseudopræsten fortrække. Denne Afsløring havde til Følge, at der til hans næste Gudstjeneste kun indfandt sig 15 Tilhørere. —

Man ser altsaa heraf, at man endnu den Dag idag indenfor Protestantismen benytter sig af de selvsamme forkastelige Midler, som gik i Svang i Reformationstiden, for at angribe den katholske Kirke paa dens Enemærker.

Her viser det sig, hvem der i Virkeligheden hylder den berygtede Regel, at Hensigten helliger Midlerne, selv om de er nok saa foragtelige og skammelige, som Hykleri og systematisk Bedrag er det.

Men hvor harmelig og beklagelig en saadan Adfærd end er, saa kan den i Grunden alligevel ikke forbavse os; thi Kristus har forudsagt det, at der skal opstaa mange falske Profeter og at de skulde forføre mange. Derfor gælder det om ikke at lade sig skulfe af ydre Former, af Ulvenes Faareklæder; det er Læren, som er det væsentlige og som vi ikke maa lade os fravriste. I Stedet for at udsætte sin Tro for Fare ved en malplaceret Forekommenhed og Medgørlighed, bør man under saadanne Omstændigheder hellere følge Apostlen Johannes Forholdsregel, som han giver med Henblik paa falske Profeter: »Kommer nogen til Eder og bringer ikke denne Lære (o: Apostlenes, den katholske Kirkes Lære) med sig, da tager ham ikke tilhuse og hyder ham ikke velkommen. Thi den, som byder ham velkommen, tager Del i hans onde Gerninger«. (2. Joh. 10, 11.)

— nb —

Den italienske Udstilling i Industriforeningen.

Tirsdag den 18. ds. samledes Pressens Repræsentanter, efter Indbydelse fra den italienske Udstillingskomité, i Industriforeningens Lokaler for at bese de udstillede Genstande før den officielle Aabningshøjtidelighed.

Det er højst rimeligt, at Udstillerne har raadet over større og mere anseelige Lokaler i Udlandet, men disse har vel næppe kunnet kappes med Industriforeningen, hvad

den Hygge og det smagfulde Arrangement angaar, der møder den besøgende, naar han træder indenfor den Søjlerække med italienske Landskaber i Baggrunden, der danner Indgangen. — Hovedhallens Gulv er opfyldt med store Montre med de forskelligste Industrigenstande og lige inden for Døren findes en Samling af smaa Skulpturarbejder, hvoraf flere er allerkæreste, saaledes tre smaa Børn under en hullet Paraply, ligeledes en lille Buste, hvorover er meget Lune: »Se ikke paa mig.« Desværre kommer mange og netop de bedste af dem ikke til deres Ret, fordi de alle staar for lavt. —

Særlig Interesse og Beundring vækker de mange Mosaikarbejder. — *Vincenzo Odorico* har en righoldig Udstilling af saadanne Arbejder. Gulve fra ganske simple til de kostbareste. Florentinsk Marmormosaik, hvor Blomster- og Fuglemotiver fint og diskret smykker forskelligt formede Bordplader. Hans Guldmosaikker er ogsaa meget kunstfærdige: *Botticelli*: Madonna med Engle — Foraar — *Tiziana del Tiziano* — Kristus i Emaus (venetiansk Stil) og et Kristushoved i romansk Stil. Ligeledes findes i *Odorico's* Afdeling flere Prøver af kunstigt Marmor.

Paa den modsatte Side af den store Hal har *A. Carnera* ligeledes udstillet Mosaikarbejder. I venetiansk Mosaik findes her en smuk Fremstilling af Jesusbarnet sovende paa et stort Kors, der ligger paa Jorden; dette Billede findes i talrige Kirker i Frankrig. — Under det hænger et smukt Portræt af *Leonardo da Vinci* i Marmormosaik. Endvidere findes her i pragtfuldt venetiansk Glasmosaik en Tabernakeldør (hvorpaa en Kalk med »*J. H. S.*«) og to Sidestykker med Plads til 6 Kandelabre, disse Sidestykker er prydede med Vinranker og Kornaks. Der findes adskillige Altre af denne Art i Norditaliens Kirker.

I Hjørnet t. h. for Indgangen findes nogle faa Malerier af *Duilio Pesciatini*: »*I Skoven*« (hænger desværre i et uheldigt Lys) — *Notturmo* (Nat) ret stemningsfuldt — og »*Riflessione*« (I Tanker) et virkeligt smukt Kvindeportræt, hvor Kjølens matgrønne Farve smelter sammen med Baggrundens dystre Tone og Bøgenes dæmpede røde Bind paa Bordet til en harmonisk Enhed, der ret fremhæver det sjælfulde Kvindeansigt. —

Endelig udstiller oppe paa Galleriet *Hans Hoesch* (Milano) nogle Fototypier, som ogsaa er værdt at se: *Leonardos* Nadvere — *Filippo Lippi: La vergine in adorazione* (Ufficerne i Florenz) — *Botticelli: den hl. Jomfru med Barnet*, og et ejendommeligt Madonnahoved af *Luini, Brera* (Milano). —

De inderste Lokaler i Stuen rummer en Tombola, hvor man endogsaa har Udsigt til at vinde en 4. Ugers Rejse til Italien, og et Osteri med Udsigt over Neapel og Vesuv. Dette Osteri, der forestaas af Frkne. *Nimb* vil sikkert blive meget besøgt. Der serveres smaa italienske Retter og ægte italienske Vine.

Her havde Komitéen arrangeret en udsøgt italiensk Frokost, under hvilken Udstillingens Ærespræsident den italienske Gesandt, Grev *Calvi di Bergolo*, holdt en fransk Tale for Pressen, som besvaredes paa Italiensk af Hr. Pastor *Ronge*.

Onsdag den 19. fandt Aabningshøjtideligheden Sted for en større Kreds af særligt indbudne. Den italienske Gesandt indledede med en smuk, fransk Tale, hvori han blandt andre Komplimenter til Danmark ogsaa fremhævede, hvorledes, mellem Aar og Dag, mange danske Digtere og Videnskabsmænd besøge Italien, for senere i deres Hjemstavn at udbrede Kendskab til dette Land. Saasom Paul Andræ, Vilh. Bergsøe, Prof. Hejberg, m. fl. I denne Forbindelse havde den begejstrede Italia-Digter, Joh. Jørgensen, ogsaa nok fortjent at blive nævnt.

I det elegante Selskab, der bevægede sig i de smukke Lokaler, bemærkedes Hds. kgl. Højhed Prinsesse *Marie*, den italienske og amerikanske Gesandt med Familier og enkelte af Hovedstadens katholske Præster.

J—n. J—n.

Forskelligt.

Som et Bevis for, at det dog sommetider gør sin Virkning, hvad der skrives i Ugebladet, aftrykker vi her nedenfor — naturligvis med Udeladelse af Underskriften —

et Brev, som vi allerede for nogen Tid siden fik tilsendt fra et københavnsk Sagførerfirma, — andre til Opbyggelse og Efterligning:

Hr. Pastor *Ronge*, Redaktør for »Nordisk Ugeblad«.

Jeg tillader mig herved at forespørge Dem, om den Adresse, der i Ugebladets Nr. 34 (1907) findes anført for Modtagelsen af Bidrag til Pères Lazaristes Missionen i Kina: *Révérènde Sæur Praschma Rue du Boc 41, Paris*, er rigtig, da jeg gerne for en af mine Klienter vilde sende et Bidrag til nævnte Mission.

Erbødigst. . . .
(Underskrift).

Vi svarede, at Adressen er rigtig med Undtagelse af, at Gaden ikke hedder Rue du Boc, men Rue du *Bac*.

Men forøvrigt er det jo ikke nødvendigt at søge Adresser i Udlandet. Enhver katolsk Sognepræst modtager med Glæde Bidrag til »Jesu Barndomsforeningen«, der ogsaa her i Landet indsamler til Fordel for Hedningemissionerne i Asien og Afrika.

Pengenes Anvendelse. Tysklands Befolkning bruger aarlig 200 Millioner Mark til Æg, 240 Millioner til Ost, 400 Millioner til Kaffe, 420 Millioner til Sukker, 480 Millioner til Mælk, 500 Millioner til Vin, 700 Millioner til Brændevin, Whisky o. lign. og næsten 600 Millioner til Øl.

Hver Tysker giver gennemsnitlig 14 Øre aarlig til Hedningemissionen, medens han bruger næsten 40 Kr. aarlig til Spirituosa.

Som bekendt anvendes der i Danmark noget mindre til begge Dele, men forøvrigt omtrent i samme Forhold.

I England gives der meget mere til Missionerne. Enhver Englænder giver aarlig gennemsnitlig 90 Øre — d. v. s. for hele England noget over 34 Millioner Kr. om Aaret. Men samtidig sætter dette Folk hver Dag over 18 Millioner Kr. i Sparekassen. (Efter »Samhold«)

Hvad har det kostet? En Læge traf paa en af sine Spadsereture en gammel Mand siddende paa Vejkanten og saa straks paa hans Paaklædning, at han hørte hjemme i Fattiggaarden. Han standsede og begyndte følgende Samtale med Manden:

— Det er dog sørgeligt, at en Mand i Deres Alder skal være tvungen til at tilbringe Resten af sit Liv paa Fattiggaarden. Hvor gammel er De?

— Næsten 80 Aar!

— Hvad har De været?

— Tømrer Hr. Doktor! (Lægen havde imidlertid forestillet sig — hvem han var.)

— Det er dog ellers et godt Haandværk, som man nok kunde ernære sig ved og lægge lidt til Side. Tillad mig at spørge: Har De haft den Vane at nyde berusende Drikke?

— Nej, Hr. Doktor! — Det vil sige, jeg plejede nok at drikke Øl og Snaps nogle Gange daglig som alle andre; Drukkenbold har jeg aldrig været.

— Nej, det mener jeg heller ikke; men jeg vilde dog gjerne vide, hvor meget omtrent De daglig gav ud til Drikkevarer?

— Aa, det kan vel have været omkring en halv Kro- nes Penge, saadan mere eller mindre.

— Og hvor længe havde De den Udgift?

— Det kan jeg ikke sige saa nøje, men jeg antager henved 60 Aar.

Doktoren trak en Blyant frem og begyndte at regne, medens den stakkels gamle sad og beklagede sig over den Ulykke, der uforskyldt havde ramt ham, og vedblev med at forsikre om sin Ædruelighed og Maadeholdenhed.

Da Lægen var færdig med sin Udregning, sagde han til stor Forbauselse for sin Tilhører:

Maadeholden sagde De, De havde været, og at Deres Fattigdom er uforskyldt! Ved De, hvad Deres Drikkeri har kostet Dem? Naar det regnes ud med Renter og Renters Renter saa giver det en Sum af henved et halvt Hundred Tusind Kr. Dersom De altsaa i Stedet for at drikke Øl og Snaps havde lagt Pengene hen til deres gamle Dage, saa vilde De nu have haft en aarlig Rente-Indtægt af over 2000 Kr. i Stedet for, at De nu maa have Deres Underhold paa Fatliggaarden.

Th. H.

FEBRUAR.

Eftermiddag i Februar,
Tøvejr med blinkende Gader --
Glans af Ruder i Foraarsol —
Guld over graa Façader —

Villavejenes vaade Jord
brømmes af Sne fra i Vinter.
Hvert et Vindu, jeg gaar forbi,
blaaner af Hyacinther . . .

R. Jahn Nielsen.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Frankrig. (*Kulturkamp. — En modig Biskop.*) Den 17. Januar blev Paris atter Vidne til en af disse Udvisninger af Klosterfolk; som allerede længe har hørt til Dagens ordinære Begivenheder; denne Gang var det de barmhjerlige Søstre i det berømte »*Hotel Dieu*,« det gjaldt. Flere Tusinde Mennesker stod foran det store Hospital, der ligger lige over for Domkirken. Der holdt 4 store Vogne i Hospitalets Gaard, som skulde bringe Søstrene til »*Asile de Notre Dame*.« Mængden forlangte at komme ind i Hospitalet, men Embedsmændene og Vagten forbød det. Dog blev Trængselen saa stærk, at man maatte give efter. Mængden stormede ind ad Porten og hjulpede af Hospitalets gamle og syge spændte de Hestene fra Vognene. Politiet bragte vel Orden tilveje, men næppe havde Vognene forladt Hospitalet, før den samme Scene gentog sig paa Garden. Det var et ejendommeligt Tog, der drog igennem Paris, Menneskemængden blev bestandig tættere, og medens man et Sted sang Koraler, lød fra en anden Del af Folkemængden høje Leveraab for Søstrene.

Det mest gribende Moment var vel det Øjeblik, da Vognene kørte forbi den nu afdøde Kardinal *Richards* Opholdssted. Den gamle Kirkefyrste, der jo selv var jaget ud af sin Embedsbolig, stod udenfor i den bidende Kulde og velsignede de bortdragende Søstre, hvis Orden i 1200 Aar har plejet de syge i Frankrig. Med denne Udjagelse for Øje er det ejendommeligt at høre den Ros, som Frimurere *Mesureur*, Direktør for Fattigvæsenet i Paris, lader Søstrene blive til Del. Han siger, at de har udført deres Pligt mønsterværdigt, og det er kun at ønske, at Lægsygeplejerskerne maa udføre deres Gerning i den samme Aand: »Men desværre har Søstrene vedkendt sig Grundsætninger, der er uforenelige med Regeringen«. (sic!)

— Omtrent samtidig med denne Begivenhed har Msgr. *Turinaz*, Biskop af *Nancy* og *Toul*, offentliggjort et aabent Brev til *Clemenceau*. Dette lille Arbejde, der skyldes en af Frankrigs aandsfuldeste Biskoppers Pen, vil sikkert ikke gaa upaaagtet hen. Det er et modigt Ord i rette Tid.

Biskoppen fælder her en tilintetgørende Dom over *Clemenceaus's* politiske Virksomhed mod Kirken i de sidste Aar. Biskoppen viser gennem en klar Redegørelse, hvorledes det Bølværk, *Clemenceau* har søgt at rejse mod Kirken, vakler paa alle Ender og Kanter. Desværre er store Dele af det franske Folk, mere eller mindre revet med i den Hvirvel, den antiklerikale Tidsaand har rejst; derfor er det saa vanskeligt at slaa til Lyd for Fornuften og Retten, naar Røsten

løftes fra katholsk Side. Vi aftrykker her Slutningen af dette Brev, hvis veltalende Varme forhaabentlig ikke vil undlade at bære Frugt:

»Uden Tvivl spørger De mig, hvilket Resultat, jeg venter mig af denne Henvendelse. Visselig ikke, at overbevise Dem, ej heller hine, der i deres Forblindelse er gennemtrængte af Had til Kirken og adlyder Dem som Slaver.

Kun vil jeg endnu en Gang indskærpe Sandhedens, Frihedens, Rettens og den evige Retfærdigheds Fordringer i hine Katholikkers Bevisthed, som endnu er troende, men besjælede af Egenkærlighed, Ligegyldighed, Træghed og Frygt. Jeg vender mig til de foregivne Katholikker, de foregivne »ærlige Folk« og de saakaldte »Liberale«, som uden Sindsbevægelse og uden Samvitighedsnag kan betragte de Ruiner, som hver Dag ophobes, til hine formentlige Kristne, som sorgløse imødeser de sidste store Katastrofer, som truer os.

Jeg har talt, fordi jeg paany vil opfylde mit biskoppelige Embedes Pligter, saaledes som min Samvittighed foreskriver mig. Det er muligt, at jeg hverken høster Tak eller Frugt af dette mit Skrift. Det forvirrer mig ikke: Jeg falder i Slaget som en Soldat, der, idet han staar i Brechen, som han ikke mere kan forsvare, indhyller sig i Fanen og med sit Legeme danner den sidste Skanse for Fjendens Angreb.

Jeg spørger mig selv, om det franske Folk endnu længere vil modstaa den klare og alt tilintetgørende Bevisførelse, som selve de faktiske Begivenheder fører til min Gunst? Vil dette Folk, uden Protestraab lade sig berøve den ene Rettighed efter den anden?

Vi maa i det mindste *protestere, arbejde og kæmpe* til den sidste Stund. Vi maa *haabe selv mod alt Haab*.

Spørgsmaal og Svar.

Spørgsmaal: Undertegnede vilde være Ugebladet taknemlig, om det kunde løse følgende Tvivl:

Tilhører *Børn* det Sogn, hvor den Skole ligger, de besøger, eller det Sogn, hvor de med deres Forældre har Bopæl? Det *sidste* er vel det rimeligste. En Fader.

Svar: Bor Børnene i Pensionat i et andet Sogn end deres Forældre, da maa de vel, saalænge deres Ophold varer der, regnes som hørende til dette andet Sogn. Bor de derimod hjemme hos deres Forældre og søger de kun Skole i et andet Sogn, da tilhører de uden Tvivl det Sogn, hvor Forældrene og de selv har Bopæl. Men derfor maa de vel alligevel saa vidt muligt rette sig efter den Skoles Regler, som de besøger.

Vi ved ikke, hvad der *ligger bag* dette Spørgsmaal. Men der-

som det skulde være noget med Hensyn til Førstekommunions- og Konfirmations-Undervisningen, Spørgsmaalet gælder, saa maa der vel svares, at det er rimeligst, at Børnene deltager i denne Undervisning i det Sogn, hvor de gaar i Skole, da der ellers vilde komme for megen Uorden og Forstyrrelse i Skolegangen. Hvad selve den første hl. Kommunionen og Konfirmationen angaar, saa maa det vel »algøres i Mindelighed« mellem de to Sognepræster og Forældrene, hvor disse Handlinger skal foregaa, dersom der ikke foreligger en nøjere Bestemmelse herom fra højere Sted. Red.

Udlaan (gratis) og Tilbagelevering af Bøger fra St. Vincens- og Sognebibliothekerne finder Sted

ved **St. Ansgars Kirke** (gennem Hr. Lærer Ertner, Bredgade 67)
Tirsdag, Torsdag og Lørdag Kl. 7—9 Aften; desuden
efter Formiddags- og Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen.
ved **Rosenkranskirken** daglig fra 6—7 (hos Pastor Ronge).
ved **St. Anna Kirke** hver Søndag efter Hovedgudstjenesten.
Fra **St. Josefs Konferens** Bibliothek udlaanes Bøger daglig fra
Kl. 9—1 fra Skolelokalet Griffenfeldtsgade Nr. 7.

Unio. Almindeligt Møde afholdes Tirsdag d. 25. Februar i Myginds Selskabslokaler, Linnesgade 25.
Fastelavnsfest afholdes sammesteds Mandagen den 2den Marts.

v. **Hureks Legat.** 3 Portioner af dette Legat, som ogsaa kan søges af Mænd, er ledige. Skriftlige Ansøgninger (Skemaer haves ikke) kan indsendes til undertegnede inden Tirsdag den 3. Marts.
J. Braun, Sognepræst.

Alle, som have vist os Deltagelse ved vor Søns og Broders Marcel Christiansens Begravelse, bedes modtage vor hjerteligste Tak.
Forældre og Sødskende.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 23. Februar. Sexagesima. -- **24. M.** Petrus Damianus, Biskop og Kirkelærer. — **25. Ti.** Mathias, Apostel. — **26. O.** Margrethe af Cortona, Bodfærdig. — **27. To.** Herrens Lidelse. — **28. F.** Ferialdag. — **29. L.** Votivofficium af den ubesmittede Undfangelse.

Søndag den 1. Marts. Quinquagesima. (Fastelavn).

Søndagsgudstjeneste

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64):	Kl. 10 Højm. m. Præd.	Kl. 6 Andagt.
Rosenkranskirken (Boyesg.):	- 10 — —	- 5 Katekese og Andagt.
St. Annæ Kirke (Sundby):	- 10 — — —	- 6 Andagt m. Præd.
Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.):	- 10 — — —	- 6 Andagt m. Præd.
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.):	- 9 — — —	- 3 Andagt.
St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.):	- 7 — Kl. 3	Andagt m. Præd.
Immaculatakirk. (Strandv. 91.):	- 10 — med Præd.	Kl. 2 ¹ / ₂ Andagt.
St. Andreas Kirke (Ordrup):	- 10 — — —	Kl. 5 Andagt.

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Jos. Kirke Kl. 6 $\frac{1}{2}$; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7 og 7 $\frac{3}{4}$.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, 7 $\frac{3}{4}$, og 8 $\frac{1}{4}$; i Rosenkranskirken Kl. 6 $\frac{1}{2}$, og 8; i St. Anna Kirke Kl. 6 og 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, 7 $\frac{1}{2}$, og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Josefs Kirke Kl. 5 $\frac{1}{4}$ og 6 $\frac{1}{2}$; paa Toldbodvejen Kl. 6 $\frac{1}{4}$.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

Mariaforeningen vil ogsaa i Aar efter Evne komme trængende Førstkommunikanter og Konfirmander til Hjælp, for saa vidt de har gjort sig værdige dertil. Skemaer, som de ansøgendes Forældre eller Værger selv maa afhente hos Undertegnede (Form. Kl. 9—10 eller Efterm. Kl. 3—4), maa ligeledes udfyldes og afleveres af dem selv inden Søndag den 1. Marts enten hos Enkefru J. Ronge (Lykkesholms Alle 14 C.) eller Frk. M. Siegler (Kompagniræde 9) eller Frk. Tetzlaff (Ved Stranden 10) eller Fru Maribo, Adolf Stens Allé 5^a.

Joh. Braun, Sognepræst.

Jesu Hjerter Kirke. De aandelige Øvelser for Herrer afsluttes Søndag den 23. med den apostoliske Velsignelse og højtidelig Andagt. Adgang for alle.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion Søn lag den 23. Februar Kl. 8 $\frac{1}{2}$, i Jesu Hjerter Kirke.

Foreningen »Fidelitas« afholder Aftenunderholdning i veldædligt Øjemed Søndag den 23 og Mandag den 24. Februar. Toldbodvej 14. Der spilles »Savoyardpigene i Paris« og »Skærmysler«. — Billetter à 50 Øre (reserveret Plads 75 Øre) kan faas hos Søstrene Toldbodvej 14 og hos Medlemmerne, samt hos Hr. Pastor Ronge (Boyesgade). Billetterne gælder kun den Dag, de lyder paa.

Sundby. Foreningen »*Charitas*« afholder Onsdag d. 26. Februar Kl. 8 i Afholdshjemmet, Portugalsgade, en Velgørenhedsfest for trængende Børn. Der opføres to morsomme Komedier m. m.

Billetter à 50 Øre (Børn 25 Øre) faas ved St. Annæ Præstegaard.

Trykfejl. I næstsidste Nr. (Nr. 6) Side 94 L. 8 f. n. har Sættelsen forsøgt at være vittig ved at gøre den ny katolske Ærkebiskop af Paris til »protestantisk jutor«; det skulde være: Koadjutor. — Og i sidste Nr. (Nr. 7) S. 99 L. 13 f. n. har den røbet sin Uvidenhed i Historie ved at sætte: 400aarige Residens i Avignon, i Stedet for: ca. 70aarige.... Hvilket bedes bemærket og rettet særlig af dem, som gemmer og indbinder Bladet.

Husk Vincensforenings Kransekort!

Se nærmere 1. Nr. i Maanedn.

NB. Man bedes tænke paa Skolebørnenes Bespising. Kassen er forlængst tom. Bidrag modtages Toldbodvej 14.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Aungariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Bogladre samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Paas 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 9.

Søndag den 1. Marts.

1908.

INDHOLD: Fastemandatet. — Holger Drachmann og den katolske Kirke. — Litteratur. — Paa Katholicismens og Foruiftens Bekostning. — Velgørenhedskoncerten i City. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Rom. Tyskland. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Fastemandatet

for Tiden fra Askeonsdag 1908 til den samme Dag 1909 bliver herved i Henhold til de af den hellige Fader Os overdragne Special-Fuldmagter for det Apostoliske Vikariats Omraade bestemt som følger:

- I. Den paabudte Faste, som kun tillader ét fuldstændigt Maaltid, én Kollation og en Smule Brød om Morgen*), men udelukker al anden Nydelse af Spise, bliver bestaaende paa alle Dage af den *40 Dages Fastetid* med Undtagelse af Søndagene, desuden paa alle *Tamperdage og Vigilie-Fastedage* før Jul, før Pintse, før Petri og Pauli Fest, før Marie Himmelfart og før Allehelgen. De øvrige Vigilie-Fastedage ere forlagte til *Onsdagene og Fredagene i Adventstiden*. Forpligtede til at faste paa disse Dage ere Alle, som have fyldt 21 Aar, men endnu ikke ere 60 Aar. Fastedagene skulle hver Gang Søndagen forud forkyndes fra Prædikestolen.
- II. *Abstinensbudet*, som forpligter til fuldstændig Afholdelse fra Kødspise, forbliver bestaaende paa *Askeons-*

*) Theologerne regne gjerne indtil 12 Kvint.

dag, Skærtorsdag, Paaskelørdag og Aarets samtlige Frøedage. De øvrige Dage tillades Nydelsen af Kød-spiser med den Indskrænkning, at paa samtlige befalede *Fastedage* (jfr. N. I.) tillades Nydelsen af Kød kun *en Gang*, nemlig ved Hovedmaaltidet. De, som paa Grund af Alder eller formedelst Dispens ere fritagne for at faste, ere ogsaa fritagne for Abstinenspligten paa Fastedagene.

- III. Paa alle Aarets Fastedage som ogsaa paa Søndagene i Fastetiden er den samtidige Nydelse af *Kød- og Fiskespiser* forbuden ved ét og samme Maaltid. Dette Forbud *gælder* for alle *uden Undtagelse* fra det fyldte syvende Leveaar, saafremt de ikke ere alvorlig syge.
- IV. *Kødsupper* og med Fedt, Flæsk eller Blod tilberedte Spiser, forsaavidt de enten slet ikke indeholde Køddele eller kun i en aldeles uvæsentlig Grad, tør nydes hver Dag, alene med Undtagelse af den hl. *Langfredag*, og det ogsaa i Forening med Fiskespiser.
- V. De i aktiv Tjeneste staaende Militærpersoner og, saafremt disse føre egen Husholdning, ogsaa deres Hus- og Bordfæller; — fremdeles Gæstgivere og Spiseværter og deres Gæster, samt alle de, som jævnlig faa deres Mad fra et offentligt Spisested: Handelsbetjente, Svende, Lærlinge, Tjenestetyende og Arbejdere, naar de koster af Ikke-Katholikker; Medlemmer og Tjenestefolkene i konfessionelt blandede Familier; de af Ikke-Katholikkerne Indbudne, samt Ikke-Katholikkernes øvrige Hus- og Bordfæller, endvidere de paa offentlige Bade- og Kuranstalter under Kur værende Personer, Rejsende og Fattige ere, med Undtagelse af den hl. *Langfredag* aldeles fritagne for *Abstinensen*.
- VI. Alle approberede Skriftefædre meddeles herved Myn- dighed til i paatrængende Tilfælde, hvor det synes nødvendigt, og hvor ikke blot *Sanseligheden* forlanger det, at forandre Faste- eller Abstinensbudet for *enkelt* Troende til en eller anden from Gerning; dog kunne kun Sognepræsterne eller Rektorerne gøre Brug af denne Fuldmagt udenfor Skriftemaalet.

Herved er iøvrigt ingen Fuldmagt givet til at dispensere fra Forbudet mod den *samtidige* Nydelse af *Kød- og Fiskespiser* paa de befalede Fastedage (jfr. N. III.)

- VII. Af Hensyn til den for Alle eftergivne Streng- heds Oprindelige Faste- og Abstinensbud *skulle alle* Troende, som ere istand dertil, i Fastetiden nedlægge en *Almisse* i de Bøsser, som i denne Hensigt blive at anbringe i alle Kirker og Kapeller med Paaskrift »*Faste-Almisse*«. Disse Faste-Almisser, som anvendes til Bedste for Vikariatets kirkelige Anstalter, blive at

indsende til Vikariatet straks efter Fastetidens Afslutning. Hvo som ikke er i Stand til at give en saadan Almisse, skal paa Søndagene i den hellige Fastetid bede den smertefulde Rosenkrans for Kirkens Anliggender.

- VIII. I Overensstemmelse med det hl. Tridentiner-Koncils Bestemmelse (S. XXIV. de ref. c. 4) forordne Vi, at der i samtlige Sognekirker i den hellige Fastetid skal holdes en *særegen Fasteandagt*, bestaaende af en Prædiken, Psalmer og Bønner, hvorom Vi overlade d'Herrer Sognepræster at anordne det nærmere. Disse Andagter skulle slutte med den sakramentale Velsignelse og Prædikenerne have Menneskets sidste Ting eller Frelserens Lidelse og Død eller et andet dermed i nær Forbindelse staaende Emne til Genstand.

Paa *Søgnedagene* i den hl. Fastetid bliver under eller efter Skolemessen den smertefulde Rosenkrans eller andre passende Bønner at forebede for Kirkens Anliggender.

- IX. I de saakaldte *lukkede* Tider, d. e. fra Askeonsdag indtil den første Søndag efter Paaske og fra første Adventssøndag indtil Herrens Aabenbarelse inkl., maa ingen Bryllupper finde Sted. Men i selve *Faste-* og *Adventstiden* skulle de Troende ogsaa overhovedet afholde sig fra alle *Danse og andre støjende offentlige Forlystelser*.

- X. Tiden for Opfyldelsen af det kirkelige *Bud om Paaske-Kommunionen* fastsættes i Medfør af et paveligt Indult at skulle vare fra Palmesøndag indtil Kristi Himmelfart og for de Katholikker, som bo langt borte fra en Kirke, indtil anden Pintsedag. De Troende gøres herved opmærksomme paa den ældgamle kirkelige Forskrift om at modtage Paaske-Kommunionen i deres respektive *Sognekirker*, en Forskrift, der ogsaa under vore kirkelige Forhold bør søges saa vidt mulig overholdt.

- XI. *Højtideligholdelsen af den første hl. Kommunion* bliver fastsat til den første Søndag efter Paaske, forsaavidt der ikke af særlige Grunde maatte blive tilstaaet en Undtagelse fra denne Forskrift.

Nærværende *Fastemandat og Hyrdebrevets 1ste Del* oplæses i alle Gudshuse i Vikariatet Søndag *Quinquagesima, Hyrdebrevets 2den Del 1. Søndag i Fasten*.

København, den 25. Februar 1908.

✚ **Johannes**
Biskop af Anastasiopolis
Apostolisk Vikar for Danmark og Island.

Holger Drachmann

og

den katholske Kirke.

Som adskillige vil huske, laa Holger Drachmann ifjor en Tid lang — halvfemte Uge — paa Kamillianerhospitalet i Aalborg. Han var der for at komme sig for sine Nerverlidelser, og efter hans eget Ønske maatte ingen af hans Venner eller Bekendte faa Adgang til ham. Som det er bleven meddelt den, der skriver dette, ønskede Digteren dog heller ikke at være fuldstændig ene — den Broder, der plejede ham, skulde altid være i Stuen, siddende stille og rolig ved hans Seng.

Det følger af sig selv, at man ikke paa nogen Maade paavirkede den Syge, som fremfor alt trængte til fuldstændig Ro. Af sig selv begyndte Drachmann imidlertid flere Gange at tale om religiøse Æmner — om den katholske Kirke og Klosterlivet. »Hvor er Klosterfolk dog lykkelige Mennesker,« udbrød han en Dag. »Jeg kender den katholske Kirkes Kærlighedsgerninger. Under mine forskellige Rejser i Italien, Frankrig og Tyskland omgikkes jeg gerne med katholske Gejstlige. De protestantiske Præster søgte jeg derimod aldrig, og endnu den Dag i Dag tillader mit Nervesystem mig ikke at tænke paa og tale om, hvad den saakaldte Reformation har lagt øde«.

En anden Gang ytrede Digteren:

»De maa ikke tro, at jeg er Fritænker! Nej, jeg har nu min egen Religion, og jeg er overbevist om, at der maa være et højere Væsen, som styrer det altsammen . . . I mine Værker har jeg kæmpet for Frihedens Sag, men jeg har i mit bevægede Liv noksom faaet at føle, at Frihed og Fred ikke findes paa denne Jord. Den moderne Friheds-aand vil befri Menneskene for Gud og hans Love. Frigørelsen lykkes ogsaa — *men bagefter sukker Menneskene i værre Lænker!*«

Den nu hensovede Digter var en Mand, som kunde tale med om Livet. Han kendte det og havde nydt det som faa, herlig udrustet som han var med alle Naturens

Gaver. Og dog synes det, som om ogsaa han mod sit Livs Aften har maattet smage det bitre Bundfald — som om ogsaa han har maattet sande det gamle Ord: Hvo som nægter at tjene, maa tralle. . .

Drachmann var jo Stemningsmenneske, og det er ikke værd at se mere end Udtryk for en mer eller mindre varig Stemning i hans Ord til Kamillianerbroderen i Aalborg. Men der kan dog peges hen paa, at slige Stemninger ikke stod isolerede i Drachmanns Sind, og at han havde Ret, naar han paa Sygelejet talte om den Beundring, han havde følt overfor katholsk Karitas. I sin Bog »Skyggebilleder« — udkommen 1882 — giver han de skønneste Udtryk for disse sine Følelser.

»Skyggebilleder« — eller som den efter det betydeligste Stykke i Bogen ogsaa ofte kaldes »Ostende-Brügge« — blev skreven paa et Tidspunkt, da Drachmann var bleven inderlig led og ked af den i Halvfjerdserne eneraadende litterære Brandesianisme. Som Symbol paa denne Aandsretning maa i Bogen det mondæne Badested Ostende med sin Luksus, sit Letsind og sin Fordærvelse tjene, og Digteren forlader det som en fortørnet Profet, idet han med den knyttede Haand strakt imod Byen raaber:

»Aldrig skal du slaa Klo i mig, aldrig skal jeg blive din Mand, om der end nok saa meget staar skrevet, at »min Attraa skal være til dig, og du skal herske over mig.« Aldrig slutter jeg Fred med dig, saa længe der er Livs Aande i mig. Kald mig en frafalden eller Forræder eller Poltron, eller hvad du vil. Den største Frygt er netop at tjene dig. Den største Pligt er at søge dig paa dine Enemærker, tage dit Billed, vise dig frem, som du er. Og hvis du er Sandheden, saa er Solen og Dagen og Lyset, Eddaerne, Homer og Testamenterne Løgnen. Men *det* skal du først bevise!«

Drachmann holdt desværre ikke det Løfte om evig Krig med den moderne Aand, dertil stundede — som han selv angstfuldt følte — hans Længsel alfor meget tilbage til de gamle Anskuelser. Da han blev begravet i Sandet ved et dansk Badested, saa var det Mændene fra det Ostende, han i sin Ungdom havde forbandet, der fulgte ham paa den sidste Vandring, dem, der stedte ham til Hvile.

Men for et kvart Aarhundrede siden var der altsaa et Tidspunkt, hvor Digteren havde vendt Modernismen Ryggen, og hvor han søgte Tilflugt og Fied i det stille, middelalderlige Brügge, *Bruges la morte*, som en anden Poet har kaldt det.

Og i dette gamle Brügge er det saa, at den protestantiske Digter i en af de store Kirker staar og hører Messen blive sunget. Han staar der og føler, at han »slet ikke burde have hørt paa denne Messe, slet ikke bøjet det stive Knæ for noget«. Men »Aarene havde tæret paa ham og rumsteret rundt med hans aandelige Bohave, til han var bleven en fattig Mand i den uhyggelige Betydning, hvori man i vor moderne Tid kan blive fattig — aa, saa fattig og forkommen, at ingen Rotte ved Brügges Kanaler kan føle sig mere husvild, jaget og træet«.

Thi hvad er det, den højeste Oplysnings Mænd hyder det moderne Menneske at leve paa? »Al denne halve Visdom — Fysik, Statistik, Politik — hvad Livskraft skal vi hente af den? Aa, det er saa komisk — og saa tragisk — at se de smaa Filosofer, de store Statsmænd, langsomt pille den gamle Kirke itu — og bruge dens Sten og dens Tømmer til Fæstninger, Cellefængsler, konfessionsløse Skoler og Dampkøkkener.«

Stort mere udretter de moderne Fremskridtsapostle nemlig ikke. Men i *Bretagne* — fortæller Drachmann fremdeles — gjorde han engang Bekendtskab med en ung, katolsk Præst. »Han var den lille Landsbys eneste Apotheker, Læge, kloge Mand, ja Jordemoder, tror jeg — foruden at han var Skriftefader og Prædikant. Han levede paa en ussel Lønning, lærte Børnene at læse, delte sit Brød med de Fattige, plejede de Syge, svøbte de spæde Børn, trøstede de døende . . . Han traf undertiden sammen med Dyr-lægen, som var den eneste dannede Mand i Miles Omkreds, Pariser og materialistisk Filosof. Paa dennes ikke altid hensynsfulde Sarkasmer svarede han blidt og stilfærdigt: Katholicismen har bygget de smukkeste Kirker og frembragt den skønneste Kunst; den er endnu den Dag i Dag den eneste virkelige Fattigforsørger fra Hjærtets Side; hvad har De i Grunden imod den? — Dyr-lægen havde adskillige Indvendinger, og jeg ligeledes,« tilføjer Drachmann. Men

alle Indvendinger til Trods — og der findes adskillige i »Ostende-Brügge« — kan Digteren dog ikke andet end bebrejdende spørge sig selv og sine Med-Humanister: »Hvem af os lever ude i Landsbyen, og hvem samler Urter paa de steghede Klipper til de fattige syge? Det højeste, vi kan drive det til, er at lave Ligbrændingsforeninger...«

Det er allerede ovenfor sagt, at denne Fase i Digterens Liv ikke blev den endelige. Der gik nogle Aar, saa forlod hans Muse Brügge for bestandig og slog sig ned, om ikke paa *la plage* ved Ostende, saa dog paa Stranden ved Skagen og — maaske endnu mere — paa Raadhuspladsen i København. Men vi danske Katholikker skal ikke glemme den døde Digter, at han har talt godt om den katholske Kirke. Vi skal ikke glemme, at han paa et af sit Livs Vendepunkter fandt Vejen til Beghingaarden i Brügge, til Beghinernes »hvidkalkede, tarveligt møblerede, saa renlige og saa forunderlig *rene* Celler — den største Modsætning, man kan tænke sig, til vore moderne Saloner, Boudoirer, Dagligstuer.« Og gik han end siden andre Veje, saa skrev han dog forinden i vor Moder Kirkens Stambog denne betydningsfulde Tilstaaelse:

»Dette er Sandhed, og den vil en Gang blive sagt, om den end ikke fuldgyldig kan dokumentere sig nu: Der eksisterer endnu ikke nogen virkelig fuldgyldig Kunst indenfor den moderne Skole, som blot tilnærmelsesvis kan tage det op med Middelalderens Kunst, baade i Billed og Ord. Trouvèrepoesien, Kæmpevisen, Folkeæventyret, den italienske Novelledigtning, den latinske Salmesang, der alt tilsammen, ad brede, dybe Kanaler, ligesom munder ud og blandes i Shakespeares bundløse Ocean — alt dette, eller dette ene, staar lysende for os og kaster sin Slagskygge hen over, hvad vort skrivende Aarhundredes to kæmpende Halvdele i Ansigtets Sved faar frembragt af Psykologi og Bizarreri. Og van Dyck, Memling, Rafael og Rubens vilde smile, om de saa den brogede Trængsel af Modelstormeri og Æmnefattigdom, der i vore Dage befolker enhver lille Ravnekrogs »Kunstmusæum« med Lærreder og Navne, hvorover Døgnets udviskende Haand gaar lige saa regelmæssigt, som Kustodens Haand hænger dem op.«

Ord som disse bør ikke være skrevne forgæves. Hvad

der siges til Middelalderens Ære, siges til Kirkens Ære. Ogsaa vi Katholikker har en Arv efter Holger Drachmann — en Arv at kræve og at hæve.

Johannes Jørgensen.

LITTERATUR.

R. Jahn Nielsen: *Humbug*.
(E. Ronges Forlag)

Forf. *R. Jahn Nielsen* har paa *E. Ronges* Forlag udgivet en lille opsigtsvækkende Bog, »*Humbug*«, der bestaar af fem Satirer.

Tendensen er særlig rettet mod »Politiken« og det Publikum, som bærer dette Organ.

Til Forskel fra Hr. Harald Nielsens ifjor udkomne Piece »Systemet Politiken«, der var holdt i en akademisk-objektiv Tone, er Hr. Jahn Nielsens Bog skrevet med en lidenskabelig Indignation, der ikke skyr Anvendelsen af meget drastiske Udtryk.

Det siger sig selv, at en Bog som den omtalte kan gøre Krav paa varm Interesse blandt os Katholikker.

Unus.

Paa Katholicismens og Fornuftens Bekostning.

»*Krist. Dagblad*« søger paa Katholicismens og Fornuftens Bekostning at forsvare Pastor *C. Moe's* mærkelige Fremgangsmaade overfor dødssyge Sognebørn, idet han gentagne Gange har nægtet dem Berettelse til Trods for, at de ønskede at blive taget til Alters. Det er forbavsende, hvad

Bladet paastaar den 15. Febr. under Overskriften: »Beret-
telser. En falsk Altergangstrøst«.

»Det er en uimodsigelig Kendsgerning«, hedder det, »at der i mange Sogne i vort Land drives et ganske over-
ordentlig Misbrug med Nadveren over for syge og døende
Mennesker, ja, *noget af den samme Misbrug, der i den ka-
tholske Kirke drives med »den sidste Olie«*). — Der er
mange Mennesker i vort Land, der netop har de samme
Forestillinger om Nadveren — *Menneskets naturlige Tanke-
gang er jo i mange Henseender katholsk —*); man henter
Præsten, for at den syge skal faa ‚Syndernes Forladelse‘
gennem Sakramentet, ja undertiden venter man saa længe
som muligt med at hente Præsten, for at den syge skal
faa ‚Syndernes Forladelse‘ saa sent som muligt«.

Nu er det en Kendsgerning, at, naar Katholikker tvært
imod Kirkens udtrykkelige Vilje og Anordning**) henter
Præsten for sent til den syge, saa sker det ingenlunde i
den Hensigt, »at han skal faa Syndernes Forladelse saa sent
som muligt«, men enten fordi man ikke vil tro, at der er
saa stor Fare for hans Liv, eller paa Grund af de paarø-
rendes ilde anbragte Medlidenhed eller overhovedet i Følge
deres Sløvhed og Lunkenhed. »Kr. Dagbl.«s Paastand
hviler paa en af de indgroede Fordomme, hvorefter der
stadig endnu paadultes Katholikkerne den Mening, at Sa-
kramenterne frembringer deres Virkning til Trods for det
slettest mulige Sindelag hos den, hvem de meddeles. Saa-
ledes behager det nemlig de protestantiske Theologer at
forstaa det skolastiske Udtryk »*ex opere operato*«, skønt dette
kun vil sige, at det hverken er den, der meddeler Sakra-
mentet, eller den, som modtager det, der giver Sakramentet
dets Virkekraft, men at det er selve Handlingen, hvortil
Kristus har knyttet sin Naade, som altsaa ufejlbarligt kom-
mer i Virksomhed, hvis blot den modtagende Part er til-
børligt forberedt.

Hvori skal Misbrugen, »der drives med den sidste Olie«,

*) Udhævet af Indsenderen.

**) Jfr. *Kath. Katekismus for det apost. Vikariat Danmark*, S. 137,
Spørgsm. 616, hvor det indskræpes, at »den syges paarørende forsynder
sig svært, naar de ere Skyld i, at han ikke i rette Tid faar de hellige
Dødssakramenter meddelte«.

egentlig bestaa? Maaske deri, at den undertiden meddeles, naar den syge i det mindste tilsyneladende ikke mere er ved Bevidstheden? Kan man da vide, hvad der foregaar i den syges Sjæl i denne Tilstand? Man kender Tilfælde, hvor nogen endda tilsyneladende var død, og alligevel kunde fornemme alt, hvad der foregik omkring ham. Er vedkommende blot angerfuld, saa gavner den sidste Olive ham. Men ingen Katholik vil paastaa, at en, der f. Eks. er ramt af et Slagtilfælde og modtager den sidste Salvelse uden at være ved Bevidstheden, *sikkert* er frelst, især naar han har været sløv i Opfyldelsen af sine religiøse Pligter.

Nej, Hentydningen til en formentlig »Misbrug, der i den katholske Kirke drives med den sidste Olive«, er altsaa kun et fattigt Paaskud for at dække over Misbrug, som man driver paa sit eget Omraade.

Kostelig er Parenthesen: »Menneskets naturlige Tankegang er jo i mange Henseender katholsk«. Hvad altsaa den berømte Historiker *G/rører* skrev, da han endnu var Protestant: »Den katholske Tro er saa følgerigtig som Bøgerne af Euklid, Geometriens Fader«, — det skal nu forstaas paa den Maade, at Fornuften kommer i Splid med Troen! Men det er jo netop det, at den katholske Tro til Trods for, at den holder fast ved alt overnaturligt, saa ypperligt svarer til Fornuftens Fordringer, — det er det, som har ført saa mange oprigtigt søgende Protestanter tilbage til Moderkirken.

Iøvrigt er det højst interessant at se, hvorledes denne Skanderupaffære (i Lighed med Skaarupaffæren) saa klart viser, hvor grusomt den saakaldte Reformations Misgreb stadig hævner sig. Den katholske Præst kan næppe nogensinde komme i det Tilfælde at maatte nægte Berettelse, *naar den syge selv forlanger at blive berettet*. Og derfor behøver han ikke at meddele Nadverens eller den sidste Salvelses Sakrament til en uværdig. En syg, der selv ønsker at modtage Sakramenterne, er i Reglen villig til alt. Og da han først skal skrifte sine Synder, kan Præsten vel sagtens overbevise sig, om han er angerfuld og følgelig værdig eller ikke. Drejer det sig om en Synder, der har været til Forargelse for hele Menigheden, f. Eks. ved at leve i Konkubinats eller ved Frafald fra Troen, saa vil en

saadan ogsaa være villig til i to Vidners Nærværelse for Præsten at afgive en om muligt skriftlig Erklæring angaaende sit forandrende Sindelag. Kun den ubodsfærdige nægtes Sakramenterne.

Anderledes ligger Sagen for den protestantiske Præst. Det er Opgivelsen af Bodens Sakrament (lige som det i Skaarupaffæren er Opgivelsen af Ægteskabets sakramentale Karakter og Uopløselighed), der nu hævner sig, idet der opstaar den ene Vanskelighed efter den anden, snart her, snart der, nu paa dette Punkt og saa paa et andet. Bodens Sakrament har man givet Afkald paa og i Stedet for bragt Folk den Anskuelse, at ogsaa svære Synder forlades ved Nadveren til Trods for Apostelens Ord: »Mennesket prøve sig selv . . .« Deraf nu den Elendighed!

Men vi maa protestere imod, at man søger at renske Pastor C. Moe paa Katholicismens og den sunde Fornufts Bekostning.

P. G. Schmiderer.

I Samhæng med Pastor Schmiderers Artikel kan det maaske interessere at læse nedenstaaende Udtalelse om samme Emne af U. B. (Uffe Birkedal) i »Kirken og Samfundet« Nr. 8:

Pastor Birk synes mig her, med al Forstaaelse og Værdsettelse af hans menneskelige Sindelag, at have forsyndet sig langt mere end Nabopræsten i Skanderup. Hvorfor opfyldte han ikke Konens Begæring? »Fordi det er ulovligt«! men Pastor Birk ved dog saa godt som nogen, at der er Tilfælde, hvor man giver de menneskelige Love en god Dag, fordi der er en højere Lov, Guds, Samvittighedens, Hjærtets Lov. Det værste, han kunde befrygte, — og det er endda tvivlsomt — var en lille »Næse«. Men jeg kan, af ikke ringe Erfaring forsikre ham om, at man dør ikke af endog mange saare kraftige »Næser«. Jeg er nu i mit 56. Aar. Min Fader blev sine stive 82!

Velgørenhedskoncerten i City.

Frk. *L. Schwartzlose* havde denne Gang som i de foregaende Aar den største Ære af sin Koncert. Det maa særligt fremhæves, at Frøkenen paa ingen Maade slaar sig til Taals med det gode Formaal alene; men at hun virkelig bestræber sig for at byde Publikum Præstationer af gode anerkendte Kræfter.

Koncertsangerinde, Fru *Simmelkiær-Larsen*, der jo lader til at blive en trofast Støtte for disse koncerter, fik Lejlighed til at udfolde hele sin Stemmepragt i en Arie af *Massenet*, af Operaen »*Le Cid*«; men størst Lykke gjorde Fruen ubetinget i sidste Afdeling i *Griegs Blaabær-Li* og *God Morgen*. — Fruen akkompagneredes af Frk. *L. Schwartzlose*.

Da Kgl. Kapelmusikus, Hr. *Sandberg* blev syg et Par Dage i Forvejen, optraadte den bekendte Bellmannssanger, Hr. *Hans Berg* i Stedet for. Bellmann er jo for Tiden ret populær her i København og Hr. *Berg* foredrog flere af hans Sange med meget Lune, akkompagnerende sig selv paa en kæmpemæssig Luth.

Endelig bød Programmet paa Oplæsning af Hr. Skuespiller *Adolf Jensen*. Han gengav *Skriverhans' Scener*, i »*Eventyr paa Fodrejsen*« og til sidst nogle Humoresker, hvoraf særlig hans Fremstilling af Diskussionen om Træsko og franske Kapsko var overmaade komisk. —

Tilslutningen var som i Fjor, og Overskuddet bliver omtrent det samme. Værten i *City* skænkede 10 Kr., da han erfarede, hvortil Pengene anvendes.

J—n. J—n.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Fra 16.—23. Febr. afholdtes der i Jesu Hjerter Kirke aandelige Øvelser for Herrer. Det var lykkedes Kongregationens Præses at faa P. Ignatius Schmid fra Aarhus til at holde Foredragene. Denne forstod at fængsle sine Tilhørere ikke blot ved sine Foredrags rige Indhold, men ogsaa ved sin store Veltalenhed. Foredraget overværedes af gennemsnitlig ca. 100 Mænd, der alle som én udtalte sig med største Beundring om, hvad de havde

hørt. Ekscercitjerne sluttede Søndag Morgen med talrig Fælleskommunion og om Aftenen med pavelig Velsignelse.

— (J—n.) I Søndags og Mandags (d. 23. og 24.) indbød »*Fidelitas*« til sin aarlige Aftenunderholdning. De unge Damer spillede først »*Savoyardpigen i Paris*«. Af Dilettanter at være opnaaede de Spillende et virkeligt smukt Resultat. Ligesom i »*Lætitiass*«: »*Dronning af Guds Naade*« var Emnet ogsaa her ikke saa lidt højstemt selv om der her var mere Handling i Stykket, — og der maa saa meget des mere Mod til at give sig i Kast med de Opgaver saadanne Roller stiller, som det Hjælpe middel, en rigtig Scene ejer, nemlig Illusionens Magt, kun vanskeligt opnaas under de smaa Forhold. Det tjener de unge Aktricer til Ære, at det ikke alene var de komiske Roller, der gjorde deres Virkning — man overvældedes saaledes af *Jeanne's* umaadelige Appetit — men ogsaa de alvorlige Strenges ansloges; der var flere af Tilskuerne som følte sig grebne; særligt *Maries* dybe Sorg og deraf følgende pludselige Aandsforvirring fremstilledes med ikke liden Troværdighed. — Til Slut fulgte »*Skærmydster*«. De fire Roller i denne humoristiske Scene spilledes med et Liv og en Humor, der rev alle med — selv gamle forvante Theatergængere. — Musikprogrammet udførtes af de samme tre Søkende, der ogsaa ydede deres værdifulde Assitance i Fjor. I Mandags havde »*Fidelitas*« Æren af Hs. biskoppelige Højærværdigheds Besøg.

— Det er Meningens at anvende Overskudet til Indkøb af Materiale, hvoraf Foreningens Medlemmer ved de ugentlige Møder kan forarbejde nyttige Brugsgenstande til Drengeskolens Juletræ.

Ordrup. Hr. Pastor *Perger*, som ligger med Lungebetændelse, har igaar faaet meddelt den sidste Salvelses Sakramente. Den Syge anbefales til de Troendes Forbøn.

Rom. Den græske Pontifikalmesse i Anledning af den hl. Kirkefader *Johannes Chrysostomus'* 1500-aarige Jubilæum, som oprindeligt skulde være fejret den 13. Nov., derpaa blev forlagt til 29. Januar, har nu endelig efter forskellige Vanskeligheder fundet Sted den 12. Februar, — ikke i selve St. Peterskirken, som Følge af velbegrundede Betænklichkeiten, men i »Beatifikationsaulaen« over Portikusen til St. Peterskirken. Den hl. Fader bivaandede den højtidelige Messe, som holdtes af den græsk-katholske Patriark af Antiochien *Kyrillos VIII.*, i hvilken Anledning der var udarbejdet et særligt Ceremoniel, for at bringe den græske og latinske Liturgi i Overensstemmelse paa en saadan Maade, at den første ikke mistede sit Særpræg og den andens Forrang dog blev hævdet. — Nogle Dage i Forvejen, den 8. Februar,

fandt der i det græske Kollegium en Festforsamling Sted, hvori de samme høje kirkelige Dignitarer deltog som ved den græske Pontifikalmesse, nemlig, foruden flere Kardinaler, ogsaa den syriske Patriark af Antiochien *Ephrem III. Rahmani* med sin Generalprokurator og Koadjutor *Habra*, den armeniske Biskop *Aubian*, den bulgarske Biskop *Mladenoff*, den græsk-albanesiske Ærkebiskop *Schiro* og flere andre orientalske og latinske Biskopper. Festens Midtpunkt dannedes af Patriark *Kyryllos VIII.s* Tale, som var et helt kirkehistorisk Udtog med stadig Henblik paa den hl. Johannes Chrysostomus som Theolog, Taler og Administrator. Særligt Indtryk paa den store Forsamling gjorde det, at Patriarken bl. a. ogsaa fortalte om et Besøg, han havde aflagt hos den skismatiske Patriark af Konstantinopel, ved hvilken Lejlighed denne havde udtalt sig saaledes til ham: »Naar en af *Deres* Biskopper sætter sig op imod Dem, saa kan De henvende Dem til Rom; men naar en af *mine* Biskopper gør det samme, til hvem kan jeg da henvende mig?»

— (*Pave Pins X om Pressen*). Paven, der fornylig har taget imod en Journalist, *Jean Limosin*, har til ham blandt andet udtalt følgende: »Man er til Stadighed endnu ikke klar nok over Pressens store Betydning. Hverken Klerus, eller de Troende beskæftiger sig nok dermed. Oldinge mener, det er noget Nymodens, man har tidligere frelst mange Sjæle uden at bekymre sig om Bladene. Det er let nok sagt: Tidligere! Tidligere! Man betænker ikke, at tidligere var Giften i den daarlige Presse ikke saa udbredt som nu, og at derfor ikke Modgiften fra den gode Presses Side var saa nødvendig som nu. Vi har ikke mere »før«, men *idag*. Kendsgerning er det i vor Tid, at Kristenfolket bliver ført bag Lyset, forgiftet og lagt øde gennem gudløse Blade. Forgæves bygger man Kirker og opretter Missioner, grundlægger Skoler og øver gode Gerninger, dersom man ikke forstaar at benytte Forsvars og Angrebsvaaben, saaledes som de bydes gennem den oprigtige og loyale katholske Presse«.

Tyskland. 3. Februar var det 100 Aar siden det katholske Tysklands mest populære Forfatter *Alban Stolz* blev født. I den Anledning mindedes han i næsten alle Blade, baade i katholske og ikke katholske. Nogle af hans Skrifter, der altid er lige originale, baade naar de er opbyggelige og underholdende, er ogsaa oversat paa dansk, saasom: *Rejse til det hl. Land, Den hl. Elisabeth, Den hl. Germana, den hl. Zita* og en kelte af hans »Kalendere for Tid og Evighed«. — Det ikke katholske Blad »*Vossische Zeitung*« skrev den 7. Februar: »Den katholske Kirke har forholdsvist flere betydelige, folkelige Forfattere end den pro-

testantiske, hvis Sjælesørgere — maaske med Undtagelse af Schweizeren Jeremias Gotthelf-Bitzius — forsaavidt de beskæftiger sig med Folkesjælens Problemer, sjældent trænger saa dybt ind i dennes intimeste Væsen som f. Eks. i vore Dage P. K. Rosegger og den badensiske Sognepræst Hansjakob eller dennes Landsmand og umiddelbare Forænger *Alban Stolz*.

✠ Det bekendtgøres herved for Slægt og Venner at Overauditør **Carl Johannes Wolff** d. 22. ds. er afgaaet ved Døden.

Den kære afdøde anbefales indtrængende til de troendes Forbøn.

Overauditør Wolffs Efterladte.

1ste Angarius-Bonifacius-Kollekt

i 1908.

St. Ansgar Kr. 40,66, Jesu Hjerter 36,46, St. Joseph 18,92, St. Knud 6,39, Immaculata 5,00, Sundby 6,86, Frederiksberg 19,00, Ordrup 15,25, Helsingør 1,46, Roskilde 10,00, Køge 2,00, Ringsted 5,00, Slagelse 1,00, Maribo 2,74, Næstved 2,00, Odense 9,00, Svendborg 5,60, Esbjerg 1,34, Kolding 1,50, Fredericia 10,00, Vejle 1,90, Horsens 4,62, Silkeborg 8,00, Aarhus 21,31, Randers 2,45, Aalborg 3,05, ialt Kr. 241,51.

Det Apostoliske Vikariat.

Unio. Fastelavnsfest afholdes Mandagen den 2den Marts. i Myginds Selskabslokaler, Prisen for Adgangskort (inkl. Spisning) for Medlemmer 1 Kr. 50 Øre, for Besøgende 2 Kr. 50 Øre. Adgangskort faas indtil Mandag Morgen Kl. 9 hos

Ernst Bæklund
Frederiksberggade 34.

A. V. Günther
Bungertsgade 11.

Herm. Hoffmann
Kjøbmagergade 48

✠ St. Johs. Broderskab afholder Møde Tirsdagen den 3. Marts Kl. 8 Aften paa »Flora«. — Foredrag.

Besøgende kunne medføres ved et Medlem.

Bestyrelsen.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 1. Marts. Quinquagesima. (Fastelavn). Oplæsning af Fastemandat og Hyrdebrev. — **2. M.** Karl den gode, Martyr. — **3. Ti.** Ferialdag.

Onsdag den 4. Marts. Askeonsdag. Fastens Begyndelse — **5. To.** Ferialdag. — **6. F.** Ihukommelse af Frelserens Tornekroner — **7. L.** Thomas af Aquin, Kirkelærer.

Søndag den 8. Marts. 1. Søndag i Fasten.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højn. m. Præd. Kl. 6 Andagt.
Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 — — - 5 Katekese

St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — - 6 Andagt
m. Præd.

Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.): Kl. 10 Højm. m. Præd. Kl. 6 Andagt m. Præd.
 St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — 3 Andagt.
 St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — Kl. 3 Andagt m. Præd.
 Immaculatakirke (Strandv. 91.): - 10 — med Præd. Kl. 2° Andagt.
 St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 5 Andagt.

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7 og 8^{1/2}; i St. Jos. Kirke Kl. 6^{1/2}; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6^{1/2}, 7 og 7^{1/4}.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, 7^{1/4} og 8^{1/4}; i Rosenkranskirken Kl. 6^{1/2} og 8; i St. Anna Kirke Kl. 6 og 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, 7^{1/2} og 8^{1/2}; i St. Josefs Kirke Kl. 5^{1/4} og 6^{1/2}; paa Toldbodvejen Kl. 6^{1/4}.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

Rosenkansbroderskabet holder sit maanedlige Møde i St. Ansgars Kirke Søndag den 1. Marts Kl. 6 Aften med Prædiken og Procession. Jomfruernes Forening deltager i Processionen med Broderskabets Faner.

Mødreforeningens Møde bortfalder i denne Maaned.

Askeonsdag.

St. Ansgars Kirke: Kl. 9 højtidelig Pontifikal-Askevielse og Højmesse.

Rosenkranskirken: Kl. 8 højtidelig Askevielse og Højmesse.

St. Annæ Kirke: Kl. 8 — — — —

Jesu Hjerter Kirke: Kl. 8^{1/2} — — — —

St. Josefs Kirke: Kl. 6^{1/2} — — — —

Korsvejandagt i Fastetiden.

St. Ansgars Kirke hver Fredag Aften Kl. 8; Rosenkranskirken hver Fredag Aften Kl. 7^{1/2}; Jesu Hjerter Kirke hver Torsdag Kl. 8^{1/2}; St. Josefs Kirke hver Fredag Kl. 7^{1/2}; St. Anna Kirke hver Fredag Kl. 8.

Første Fredag i Maaneden (den 6. Marts.)

St. Ansgars Kirke: Kl. 8^{1/4} højtidelig Prælatmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjerter; Kl. 8 Aften Broderskabsandagt.

Rosenkranskirken: Efter 8-Messen sakramental Velsignelse; Kl. 7^{1/2} Aften Andagt til Ære for Jesu guddommelige Hjerter.

St. Annæ Kirke: Andagt efter Skolemessen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.

Jesu Hjerter Kirke: Efter 8^{1/2} Messen sakramental Velsignelse; Kl. 8 Aftenandagt.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer bedes erindre de sædvanlige Tider til Tilbedelse Fredag den 6. Marts.

Vincensforeningens Kransekort

bringes i velvillig Erindring; de faas hos d'Hrr. Gejstlige ved St. Ansgars Kirken (Bredgade 64'), Rosenkranskirken (Boyesgade 8³), St. Josefs Kirken (Griffenfeldtsgade 44) og hos Murermester A. V. Günther, Bangertsgade 11, samt ved telefonisk Henvendelse til Johs. Hoffmann & Søn, Købmagergade 48, Telf. H. 1389.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2 S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Højesgade 8, København V. Tlf. Vester 123 y.

Nr. 10.

Søndag den 8. Marts.

1908.

INDHOLD: Biskoppeligt Hyrdebrev. — Pastor Gaudentius Schmiderer. — Pater Breitung i Studentersamfundet. — Kong Edvard til Sjælemesse i St. James. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København S. Ordrup. Køge. Rom. Tyskland. — En Erklæring. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Ann.

Biskoppeligt Hyrdebrev i Anledning af Fastetiden.

Johannes,

ved Guds Barmhjærtighed og den Apostoliske
Stols Naade

Biskop af Anastasiopolis,

Hs. Helligheds Husprælat,

Apostolisk Vikar for Danmark og Island,

til det højærværdige Præsteskab og det Apo-
stoliske Vikariats Troende.

Hilsen og Velsignelse i Herren!

Højtelskede i Herren! Kampen imod Gud og al guddom-
melig Aabenbaring antager Dag for Dag skarpere og hade-
fuldere Former. Hvad Forfædrene i Aartusinder have troet,
det skal nu være forældet; den menneskelige Kløgt har

brudt sig nye Baner, uafhængig af Gud og hans Aabenbarring, uafhængig af Kirken og dens guddommelige Autoritet. Mennesket trodser Gud, det vil være sin egen Herre. Det Helligste og mest Ophøjede, det som hidtil har staaet som en urokkelig Klippe og som en Mærkepæl for Menneskene paa deres Vandring igennem Aarhundrederne, — Guds Søns Menneskevordelse, Jesu Kristi Person og Frelsergerning — bliver angrebet, mistydet, bortforklaret og gjort til et Fantom og Taagebillede. I Ord og i Skrift, paa Folkeforsamlinger og i populære Afhandlinger, der gøre sig til af at bringe de nyeste Resultater af videnskabelige Undersøgelser, i Romanner, der under indsmigrende Former skjule deres ynkelige Overfladiskhed, og i en stor Del af Verdenspressen, som byder sine Læsere den mest nøgterne Vantro under fine og spiritualistiske Fraser, — ad alle disse Veje udbredes Oplysningens eller meget mere Opløsningens Gift i Folkets brede Masser, tidt endda fremmet og støttet ved de umaadelige Magtmidler, som den gudløse, moderne Stat i forskellige Lande nuomstunder raader over. Det fælles Løsen er: Ingen personlig Gud, ingen Frelser, ingen af Jesus Kristus stiftet Kirke. Vi have Evne og Kraft til at frelse os selv. Vor Himmel er heneden.

Som troende Kristne sørge vi dybt over denne Tingenes Tilstand; med inderlig Sjælesmerte blive vi Vidne til, at utallige Sjæle føres ind i denne Vantroens Malstrøm. Ak, der ere saa mange, som ikke kunne modstaa disse Indbydelser til uden Samvittighedsnag og i fulde Drag at nyde alle Livets Lyster. For sent opdage de, at der staa Spøgelser i Baggrunden, og at det Hele ender med den dybeste Haabløshed, med den sorteste Fortvivlelse. — Men vi ere ogsaa bekymrede for hine, som vel endnu ikke have kastet al Barnetro over Bord, men som lytte til dem, der under Kristendommens Maske og med Krav paa at kaldes sande Katholikker søge at omdanne den gamle Tro efter Nutidens Tarv eller rettere sagt at tilvejebringe en falsk Alliance imellem Troens uforanderlige Grundsætninger og den saakaldte moderne Kulturs Fordringer. I sin berømte Encyklika af 8. September 1907 har vor hl. Fader Pave Pius X. afsløret det Muldvarpearbejde, som en Del Theologer har udført indenfor selve Kirken under Foregivende

af derved at fremme de Troendes og Kirkens Interesser. Med Kraft og Alvor har han betegnet denne Bevægelse indenfor Kirken som »Modernisme«, har paavist, at denne er en Kilde til alle Hæresier, og at den i sine Konsekvenser vil føre til Nægtelsen af Jesu Kristi Guddom og derved fuldstændig tilintetgøre baade Kristendommen og Kirken. Denne vor hl. Faders Optræden imod den snigende, religiøse Fare, der under et besmykkende, uskyldigt Klædebon vilde føre den kolde, skeptiske Rationalisme ind i Troens Liv, vil uden Tvivl engang i Kirkehistorien blive betegnet som en kirkelig Stordaad. Derved har Kirkens Overhoved atter vist sig som den af Jesus Kristus satte Hyrde til at vogte Lammene og Faarene, — som Styrmanden paa det frelsende Skib, der fører os hen over det stormfulde Hav og ind i den sikre Havn. Kirkeskibet er atter bleven frelst fra at lide Skibbrud paa Tidsaadens Skær; Herrens Befaling og Forjættelse: »Styrk dine Brødre i Troen«, har faaet en ny Stadfæstelse.

Som I ser, Højtelskede i Herren, Jesu Kristi Guddom er saa ret egentligt det omstridte Hovedpunkt i den staaende Strid. Er Jesus Kristus Gud eller er han det ikke? det er det Centrum, hvorom Tidens mest brændende Spørgsmaal bevæge sig. Trosfrejdige og levende Kristne flokkes i Milliontal omkring ham og hylde ham jublende med Petrus' Ord: »Herre, til hvem skulle vi gaa hen? Du har det evige Livs Ord, og vi have troet og erkendt, at Du er Kristus, Guds Søn« (Joh. 6, 70). Men ligedan er der Utalige, som enten fuldstændigt have tabt Relten til at bære Kristennavnet eller dog staa saa matte og tvivlraadige i denne afgørende Kamp, at de snarere maa regnes iblandt Modstanderne. For dem er Jesus Kristus kun en stor Menneskeven, en af Menneskehedens fremragende Velgørere.

Hvo vil sejre i denne standende Kamp? Allerede i den gamle Pagt har Gud selv svaret derpaa. Med frydefuldt Hjærte udbryder den gudopfyldte Sanger i den firsindstyvende Psalme: »Herre, Hærskarernes Herre, hvo er mægtig som Du? Himlene høre Dig til, Jorden hører ogsaa Dig til; Du grundfæstede Jorderige og, hvad der opfylder den.« Og atter henrykkes den kongelige Psalmist i Aanden til Messiastiden, og idet han i profetisk Aand skuer det nye

Gudsriges Kampe og Sejrvindinger, bliver han vore Dages Profet. »Hvorfor fnyse Hedningerne og grunde Folkene paa Forfængelighed? Jordens Konger fremstille sig, og Fyrsterne raadslaa tilsammen imod Herren og imod hans Salvete. Lader os sønderrive deres Baand og kaste deres Aag fra os. Den, som bor i Himlen, ler ad dem, og Herren bespotter dem. Jeg er sat af ham som Konge over Sion, hans hellige Bjerg, for at jeg skal forkynde hans Lov. Herren sagde til mig: Du er min Søn; idag har jeg avlet Dig. Begær af mig, saa vil jeg give Dig Folkeslagene til Arv og Verdens Ender til din Ejendom. Og nu, I Konger! handler klogeligen; lader Eder undervise, I Dommere paa Jorden! Tjener Herren med Frygt og fryder Eder med Bævelse. Men salige ere alle de, som forlade sig paa ham.« (Ps. 2.) Fra den gamle Pagt vender jeg mig til den nye. Jeg slaar op i de hellige Skrifter, som jeg har modtaget af Kirkens Haand. Hvad har Du, o hellige Paulus, Folkenes store Lærer, forkyndt om Jesus Kristus? Og han svarer mig ligesaa kort som Alt omfattende: »Jesus Kristus er den Samme igaar og idag og i al Evighed.« (Hebr. 13, 8.) O herlige Svar med det dybe og uudgrundelige Indhold! Jesus Kristus er *igaar*, d. e. han har altid været til. Gaa tilbage til Aposteltiden; han er ogsaa den Gang igaar. Før Abraham var, siger han, er jeg, med andre Ord, jeg er fra Evighed af. — Jesus Kristus er *idag*. Hvor I end skue ham, altid er han idag, altid Troens Genstand, Haabets Forventning, Kærlighedens Maal, for os og for Alle, der paa den hele Jord bekende hans Navn. Han vil blive den *Samme i al Evighed*. Om end Himmel og Jord forgaa, saa skulle hans Ord dog ikke forgaa; om end Aarhundreder eller Aartusinder forsvinde, han forbliver til evig Tid de Udvalgtes Henrykkelse og Salighed i Himlen. Jesus Kristus er igaar og idag og til evig Tid. Han vedbliver at være Klippen og ikke mindre Porten, igennem hvilken Fortiden gik ind i Salighedens Rige, igennem hvilken Nutiden vedbliver at gaa ind, igennem hvilken ogsaa Fremtiden vil indtræde for at opbygges paa den urokkelige Klippe, Hjørnestenen, fra hvilken vi skulle opvokse til et helligt Tempel for Gud. Hvad vore Forfædre have troet om Jesus Kristus, det tro ogsaa vi, det ville ogsaa vore

Efterkommere tro. Jesus Kristus er den Samme igaar og idag og i al Evighed. Den hele Verdensudvikling og den uoverskuelige Række af Begivenheder, som denne Udvikling har ført med sig, er ikke andet end Historien om dette igaar og idag. Før Kristi Tid var den hele Verden opfyldt af Længsel efter den Hellige, efter Frelseren, og efter at han var traadt ind i Verden, bøjede den bedste Del af Folkelagene sig ind under hans milde Herredømme, og Ingen skal fra nu af fravriste ham det Scepter, han fører i sin Frelserhaand.

Højtelskede i Herren! Hvad jeg i det foregaaende har udviklet, er nærmest at betragte som Indledningen til det vigtige Punkt, jeg ønskede at drøfte udførligere: Jesu Kristi Guddom, bevist ved de hellige Skrifter, som vi have modtaget af Kirkens Haand. Begyndelsen af den hl. Fastetid synes jeg er et vel egnet Tidspunkt til at beskæftige os med dette Spørgsmaal, der har saa stor Betydning for os Alle. Men det, som fremfor alt bevæger mig til at tage dette Spørgsmaal op, er paa den ene Side Sagens eminente Betydning for Nutiden, paa den anden Side de uafledelige Angreb, dette Kristendommens Fundament er udsat for. Jeg tør da vel haabe, at I, mine kære Kristne, med Hjærte og Aand ville følge de vejledende og oplysende Ord, jeg som Eders Overhyrde henvender til Eder.

Det vilde naturligvis langt overskride den mig tilmaalte Tids Grænser, om jeg her vilde forsøge at fremstille alle Beviser for Jesu Guddom. Jeg ser mig derfor nødt til at handle som Kunstneren, der først udkaster en let Skitse, førend han begynder et stort Værk; saaledes maa jeg her indskrænke mig til nogle svage Antydninger, til et flygtigt skitseret Billede, som dog skal være tydeligt nok til, at man af Omridsene kan erkende Originalen. — Af denne Grund forbigaar jeg det hele *igaar*: Fortiden, Forventningen om den tilkommende Forløser. Jeg siger intet om, at der i den hele førkristelige Hedendom fandtes Haabet paa en Frelser, og at selv hedenske Skribenter stadfæste, at netop paa Kristi Menneskevordelses Tid var den Tro udbredt, at en Verdenshersker skulde fremstaa af Judæa. — Jeg dvæler heller ikke ved Jødernes Messiashaab. At betvivle dette vilde være det samme som at drage hele Jødefolkets Til-

værelse i Tvivl. Jeg vil her kun minde om de Sendebud, som det høje Raad sendte til Johannes med det Spørgsmaal, om han var Messias, eller om man skulde vente en anden, — og om den Fortolkning, som de Skriftlærde gave Herodes om Michæas' Spaadom, at den forventede Hersker skulde fødes i Betlehem. Det vilde kræve flere Timer blot at nævne de messianiske Spaadomme, som alene i Jesu Person ere blevne opfyldte. — Jeg forbigaar endelig de underfulde Begivenheder, der ledsagede Jesu Fødsel, og omtaler ikke Englenes Aabenbarelses, den vidunderlige Stjerne, der hidkaldte Østerlandets Vise, Simeons betydningsfulde Spaadom og de betlehemitiske Børns Mord, hvorved Herodes aabenbart vilde have handlet som en Daare, dersom Troen paa Messias kun havde været en Drøm. Kort sagt, jeg overspringer det hele igaar og fører Eder umiddelbart til det idag, til den offentlig for Folket fremtraadte Jesus.

Hvilken Mening havde hans Samtidige om ham? Jeg kan sammenfatte de forskellige Meninger i følgende fire: Nogle af hans Slægtninge sagde engang, at han var afsindig, og de foragedes paa ham; andre udbredte det Rygte om ham, at han havde Belzebug; atter andre holdt ham for den genopstandne Johannes eller Elias eller Jeremias; andre endelig troede ubetinget paa ham og holdt ham for Guds Søn. Vi kunne simpelthen lægge de to midterste Meninger til Side, thi det er dog altfor urimeligt at holde Kristus for en fra Døden opstanden Profet eller for en af Djævelen besat. Der bliver da kun Valget imellem at holde Kristus — man tilgive mig dette Udtryk, som jo dog kun skal tjene til at gøre Sandheden des mere iøjnefaldende — at holde ham for en Bedrager, der udgav sig for Messias, eller for den sande forjættede Messias, — for en Daare eller for Guds Søn. — Lader os nu betragte Kristus, som den sanddrue og troværdige Historie fremstiller ham. Hvo, som vil fælde en rigtig Dom over en historisk Person, maa betragte denne fra alle Sider; han maa udstrække sin Undersøgelse over dens Livsvandel, dens Taler, dens Gerninger for saaledes at naa til et Totalbillede. Findes der intet dadelværdigt, saa er vedkommende en ren, sædelig Karakter. Findes der en eller anden Svaghed, saa maa det siges, at den ikke er et ganske fejlfrit Menneske. Men ere dens Lærdomme og Gerninger, dens hele Liv af den Art, at de langt overgaa det rent menneskelige, at de bære Guddommens Præg, da maa vi ogsaa holde selve Personen for overmenneskelig, for guddommelig. Og dette sidste er Tilfældet med Jesus Kristus.

(Sluttet)

Pastor Gaudentius Schmiderer,

som kan fejre sit 25 Aars *Præstjubilæum* d. 12. Marts, er født i Lofen ved St. Martin i Salzburg d. 7. Februar 1860. Og som det er Skik blandt gode Katholikker, blev han ogsaa døbt endnu samme Dag. Det var en iskold Vinterdag, Thermometret viste 15 Gr. Celsius, og fra Hjemmet til Kirken var der over en Times Gang. All dette afskrækkede dog ikke Gudmoderen fra i en Kurv at bringe den nye Verdensborger til Daaben i Kirken. Men undervejs tabte hun i det glatte Føre Kurven med dens Indhold. At Hr. Pastor Schmiderer imidlertid ved dette lille Uheld paa sin første Dag her paa Jorden ikke led nogen Men, kan vi jo bedst selv overtøye os om. Af Hr. Pastor Schmiderers Brødre vandt Hr. Kunstmaler Schmiderer Berømmelse viden om. Thi ingen af de mange Turister, som hvørt Aar besøger det vidunderligt smukke »Zell am See« med dets danske Kirketaarn, forlader den dejlige Søstad, førend de har gæstet Hr. Kunstmaler Schmiderers Atelier.

Sine Gymnasialstudier fuldendte Hr. Pastor Schmiderer i det saakaldte »Borromæum« i Salzburg. Endnu lever flere af hans Lærere, der stadig mindes den dygtige Elev, deriblandt den nuværende Abbed af »St. Peter«, Willibald

Hauthaler. — Det var især Sprogene, som den flittige Student med Iver kastede sig over.

I Sommeren 1878 indtraadte den unge Studiosus i Redemptoristernes Noviciat. Her lærte han Pater *Gerhard Diessel* at kende, som i sin Tid havde været i flere Aar ved St. Ansgars Kirken i København. Den 25. Septbr. 1879 aflagde han saa sine Ordensløfter for derefter igen at fortsætte sine theologiske Studier. I den unge Alder af 23 Aar blev han den 11. Marts 1883 præsteviet i Gratz af den kendte, fromme Biskop *Johannes Zwerger*.

Aldrig saa snart havde Hr. Pastor Schmiderer fuldendt sine theologiske Studier, førend den første store Opgave blev stillet ham. Redemptoristerne aabnede nemlig i Aaret 1885 deres egen Latinskole i Ketzelsdorf i Bøhmen, den blev senere forflyttet til Katzelsdorf ved Wiener-Neustadt, og Pastor Schmiderer blev udnævnt til Skolens første Forstander & Rektor. Det var sandelig ikke nogen let Opgave at sætte en ny Latinskole igang, især da den kun maatte optage saadanne Elever, som senere vilde indtræde i Ordenen. Men Skolens Rektor, Hr. Pastor Schmiderer, løste paa en glimrende Maade sin Opgave. Redemptoristernes Latinskole har nu vundet et Navn over hele Østerrig; den ledes af forskellige Ordenspræster, som har taget deres Doktor-eksamen i Filosofi ved Universitetet i Wien.

I Aaret 1893 blev Pastor Schmiderer forflyttet til Cortona i Italien, her skulde han undervise de unge Theologer i Exegese, Hebraisk og Kirkehistorie. Der udgav han ogsaa sin »*Historia ecclesiastica*«, som paa flere Steder i Italien bruges som Lærebog paa Præsteseminarierne.

I Aaret 1897 finder vi Hr. Pastor Schmiderer i Mautern i Steiermark som Lærer i Filosofi.

Det følgende Aar 1898 bragte Pastor Schmiderer til Jerusalem. Det var Østerrigs gamle Kejser, som gav Stødet dertil, og som ogsaa betalte hele hans Rejse til Palæstina. Paa Skibet afholdtes hver Dag Gudstjeneste med forskellige Prædikener. De italienske Prædikener overtoges af Hr. Pastor Schmiderer. Og ikke blot Jerusalem med alle dets højhellige Steder blev besøgt, det er en Selvfølge, at Betlehem, Jordanfloden og de andre hellige Mindesteder ikke blev forbigaaet. Hr. Pastor Schmiderer har skildret sine

Indtryk af det hellige Land i nogle begejstrede Foredrag, som overalt har vakt Beundring.

Næppe var Pastor Schmiderer vendt hjem fra sin Valfartsrejse i Oktober 1898, førend han atter maatte gribe til Vandringsstaven. Denne Gang gik Rejsen i den modsatte Retning, nemlig til Danmark.

Lille Juleaften ankom han til den danske Hovedstad. Det var slet ikke nogen behagelig Sag at rejse til et vildfremmed Land, hvis Sprog man end aldrig før har hørt. Vel forærede Hr. Pastor *Diessel* ham alle sine danske Prædikener, som han havde holdt i København. Vel gav Pastor *Schroth* ham sine Prædikener, som han i Halvtredserne havde holdt i Kristiania — men det forslog ikke noget. Det vanskeligste Spørgsmaal paa hele Rejsen var det, hvorledes han skulde finde Vej til Ansgarskirken. — Han stavede derfor paa hele Turen fra Gjedser til København uafbrudt de to skæbnsvangre Ord »Bredgade«, »fire og tredindstye«. Men det viste sig at være spildt Møje, thi vor højærværdigste Hr. Biskop var selv paa Banegaarden for at hente ham. Og med Sproget gik det ogsaa meget lettere, end han havde tænkt sig. — I Løbet af de 14 Dage, Biskoppen underviste ham, naaede han allerede saa vidt, at han forstod omtrent alt, hvad han læste. Og alle de, som hører Hr. Pastor Schmiderer tale Dansk, maa lade ham den Ros, at han taler Sproget flydende og korrekt, ja at man næppe hører, at det er en Udlænding, som taler.

Den 7. Januar 1899 kom han til Odense, hvor han i 6 Aar skulde arbejde som Sognepræst. Og hans mange Venner indenfor og udenfor Menigheden i Fyens Hovedstad beviser, hvorledes han har forstaaet at drage alle til sig; i hans jævne, elskværdige Selskab føler alle sig vel. Men det Arbejde, Pastoren har udført her, var heller ikke ringe. Thi det var ham, som straks, da han saa den gamle Mariekirke, udtalte: »Jeg vil gøre alt, hvad jeg kan, for at vi kan faa et smukkere Gudshus her.« Og han holdt Ord. Med den konstante Udholdenhed, der er saa karakteristisk for Pastor Schmiderer, begyndte han sine Pengeindsamlinger. Allerede det første Aar steg Byggekapitalen fra 1700 til 2400 Kr. Den 1. April 1901 var Kapitalen vokset til 7,686 Kr., 1902 til 16,442 Kr., 1903 til 18,506, 1904 til

21,784 Kr., 1905 til 24,025 Kr. Derfor staar Odense Menighed i saa stor Gæld til Pastor Schmiderer, og man kan godt forstaa, at der den 12. Marts ikke blot vil blive flaget i Sundbyerne, men ogsaa i Odense.

Saa rejstes St. Anna Kirken i København, — ogsaa her var det ham, som maatte klare Byggeforetagendets finansielle Side. At idetheletaget Redemptoristerne har overtaget Missionen paa Amager og der har bygget den smukke Kirke, har St. Annæ Menighed ene Hr. Pastor Schmiderer at takke for. Det er derfor med Rette, at den 12. Marts fejres med en Fest til Ære for Jubilaren.

Det behøves vel næppe nærmere at beskrive og at skildre Hr. Pastor Schmiderers personlige Egenskaber. Alle ved jo, hvor bevandret han er i Theologien og Litteraturen, og at han ikke helmer, førend han har slaaet ethvert Angreb mod Kirken tilbage. Alle beundrer det kloge Maadehold, hvormed han forstaaer at forsvare Kirken uden at saare sine Modstandere. Alle imødeser med Glæde de Artikler fra hans Pen, der optages i »Ugebladet« eller andet Steds. Og ved Siden heraf er Pastor Schmiderer ogsaa en meget from Præst, det kan alle, som har den Ære at kende ham personligt, bevidne. Og alle, som kommer i nærmere Berøring med ham, føler sig glade i Samværet med ham, thi han forstaaer at forjage alle mørke Skyer fra enhver Pande.

Maatte Jubilaren — den nidkære Præst og den flittige Skribent — endnu længe arbejde i vor danske Mission!

N.

Pater Breitung i Studentersamfundet.

Lørdag Aften den 29. Februar var Hr. Pater *Breitung* af Studentersamfundet indbudt til at tale om Pius X.s Encyklika mod Modernismen.

Nogle Dage i Forvejen (Torsdag den 27.) henledte et af Hovedstadens mest »liberale« Blade sine Læseres Op-

mærksomhed paa den forestaaende Begivenhed ved følgende for Pater Breitung meget smigrende Udtalelser:

»Det er snart mange Aar siden, Pater *Breitung* første Gang stod paa Studentersamfundets Talerstol. Det var i Badstuestrædes trange overfyldte Sal, og han begyndte med den Skæmt, at det jo egentlig var dristigt af ham at tale for den frie Forsknings Mænd, han, som blandt Katholikker hørte til de værste, da han var Præst, og blandt Præster til de allerværste, da han var Jesuit. Det ulastelige, lidt hvislende danske Sprog, den høje, skaldede Tænkerpande, de smaa, kloge Øjne, alt forenede sig til at vinde den lærde, forlæste Gransker Sympati hos Forsamlingen. Emnet var naturvidenskabeligt, i sluttet Trup rykkede Studentersamfundets Naturforskere i Marken mod Pater Breitung's Kundskabsfylde og spidse Logik, og til ud paa Morgenstunden varede Kampen, en af Studentersamfundets længste og berømteste.

Fra den Tid er Forbindelsen mellem Pater Breitung og Studentersamfundet aldrig helt gaaet i Stykker, og det er nu lykkedes at formaa Pateren til at indlede en Debat om den sidste pavelige Encyklika, som har vakt det stærkeste Røre i alle interesserede Kredse, den sker paa Lørdag Aften og vil sikkert blive en af denne interessante Sæsons interessanteste Aftener.«

Og det blev den da ogsaa.

Studentersamfundets store Sal var næsten overfyldt af et meget interesseret Publikum, der opmærksomt fulgte Paterens Foredrag, som varede fra ca. Kl. 9—11; efter en lille Pavse tog den livlige Diskussion fat, som varede til Kl. 2, Nat.

Foredraget, som af selve Opponenterne rostes i høje Toner for dets Objektivitet og Klarhed, var lagt til Rette paa følgende Maade:

I. *Et kort Overblik over Encyklikaens doktrinære Indhold.* De syv Afsnit, hvori Encyklikaen behandler Modernisternes Læremethode, sammenfattede Pateren for Kortheds Skyld i to, idet han viste 1) hvorledes deres agnostisk-spekulative Methode fører til Pantheisme og Atheisme og dernæst 2) hvorledes deres apologetiske og historisk-kritiske Methode beror paa falske Principper. Modernisternes Tro, som blot er en *Antagelse* uden objektiv Realitet, var uforenelig med katholsk Tro, der er en fast *Overbevisning* grundet paa Guds *Autoritet*.

II. Allerede heraf fremgik *Berettigelsen af de disciplinære Forholdsregler*, Encyklikaen foreskriver. Det var Paven's *Pligt* at udskille de skadelige Elementer af den Hjord, som var betroet til hans Omsorg; hvor smerteligt det end kunde være for ham, maatte han følge vor Frelsers Ord: »Naar dit Øje forarger Dig, saa riv det ud og kast det fra Dig!» — for at det nemlig ikke skal smitte andre Organer.

III. *Encyklikaen betragtet fra et videnskabeligt Standpunkt*. Det var dog ikke alene af religiøse Hensyn, men ogsaa af videnskabelige Grunde, at Modernismen maatte forkastes; nemlig 1) fordi den er ulogisk og fuld af Modsigelser, 2) fordi dens filosofiske Fundament er ulogisk og fuld af Modsigelser, og 3) fordi den med altfor stor Lettroenhed antager Vantroens Paastande for Videnskab og prisgiver fastslaaede Fakta. — Eksempler paa den moderne Videnskabs Upaalidelighed: for næppe 50 Aar siden var Videnskaben materialistisk, og hvem der ikke fulgte med Strømmen var »inferieur«, »tilbage i Tiden«; *nu* vil ingen mere være bekendt at være materialistisk; selv en Brandes har jo sagt, han kun 5 Minutter i sit Liv har været det. Saa blev Videnskaben med ét darwinistisk og alle, som ikke svor til Darwinismens Fane, blev latterliggjort og holdt for umulige: *nu* skammer man sig ogsaa over hin Periode, og ingen sand Videnskabsmand vil mere regnes for Darwinist; atter havde de »inferieure« Katholikker faaet Ret. — Paa Bibelkrittikkens Omraade var indtil for ikke saa længe siden Baur og Tübingen-Skolen det enesaliggørende; *nu* er ogsaa *det* opgivet, og vi »inferieure« Katholikker faar atter Ret. Modernisterne vil altsaa ikke have saa let ved at omvende os efter disse mange Erfaringer, vi har gjort.

Tilmed da hele deres System er taaget og uklart. Hele deres Religion og Religiøsitet bygger de paa Følelsen efter at have forkastet Autoriteten. Men kan Følelsen, den saa foranderlige Følelse, ikke meget snarere tage fejl end Fornuften og Autoriteten, som *vi* bygger paa? Deres egentlige Fundament er *Kantianisme*: Tvivl om al Virkelighed undtagen om deres eget Forskningsprincip; men her har vi Modsigelsen, thi dette kan jo dog heller ikke erkendes uden Antagelse af andre fundamentale Sandheder, hvorpaa *det* er bygget. Taleren fandt, at det kendte humoristiske Billede med Manden, som nok saa fornøjet sidder paa Gre-

nen, som han selv er ifærd med at afsave inde ved Stammen, — er den bedste Illustration til Kantianismen, som er Modernismens Fundament. — —

Den første, der fik Ordet som *Opponent*, var Hr. Lic. theol. *Lindgaard-Petersen*, — som han selv bemærkede — vistnok den eneste Protestant, der var til Stede. Han begyndte med en lille Spydighed baade til Katholikerne og de Vantro. Den Velvilje, hvormed Pateren modtoges i Studenter-Samfundet, og det stærke Bifald, som lød efter hans Foredrag, var vel faldet Licentiaten for Brystet, saa at han, med en — af ingen forstaaet — Hentydning til visse Forhold paa Madagascar, bemærkede, at her gik det nok ligesaa, at Katholikker og Vantro falder hinanden om Halsen. Han talte dernæst om Samvittigheds- og Kulturfrihed og roste Protestantismen for dens Evne til at adaptere sig Forholdene, at tilpasse sig til Tidsaanden.

Den næste *Opponent*, Docent Dr. phil. *Anthon Thomsen*, begyndte under Forsamlingens Bifald og Munterhed med at erklære, at selv om vi ikke var paa Madagascar saa var han dog ogsaa rede til at falde Pater Breitung om Halsen, og han komplimenterede ham meget smukt for hans Foredrag; men fremkom derefter med nogle Modbemærkninger imod Beviserne for Guds Tilværelse.

Bakteriologen, Professor *C. F. Salomonsen*, der ligesom den følgende, den fjerde og sidste *Opponent*, havde en oprigtig Interesse for det foreliggende Spørgsmaal og viste sig i aldeles forbavsende Grad at være inde i Sagen og næsten at kunne Encyklikaen udenad fra Ende til anden, takkede Pater Breitung for hans korte og klare Fremstilling af Modernismen — næsten tydeligere og klarere end selve Encyklikaens. Han indsaa meget godt at Modernisterne ikke kunde taales i Kirken, men forstod ikke, hvorledes det var muligt, at disse opkom indenfor Kirken, og hvorledes de kunde blive i Kirken.

Den sidste *Opponent* var Studenter-samfundets Formand cand. jur. *Ivar Berendsen*, der ligeledes med uskrømt Venlighed tolkede sin oprigtige Beundring ikke blot for Pater Breitung, men ogsaa for Pius X. og for selve den katholske Kirke, hvis konsekvente og af klar Logik gennemtrængte Lære han i allerhøjeste Grad var imponeret af. I denne Henseende var han bleven bestyrket ved dag-

lig at følge nøje med i de udenlandske Blades Drøftelser om Modernismens Stilling til den katholske Kirke og ved at læse selve Encyklikaen, der var et sjældent Eksempel paa loyal og objektiv Fremstilling af Modstandernes Mening. Modernisterne kunde ikke pege paa et eneste Punkt i Encyklikaen og sige: »her harden hl. Fader misforstaaet eller forvrænget vor Lære.« — Den »hellige Bonde«, som nogle spottende kalder Pius X. i Modsætning til Leo XIII., maatte alligevel være en ikke blot from, men ogsaa klog Mand; i al Fald forstod han med Klogskab og Indsigt at vælge sig lærde og skarpt skuende Raadgivere, hvad man kunde se af Encyklikaen. Men et havde han at indvende: de disciplinære Forholdsregler, der foreskrives i Encyklikaen, forekom ham at være i Inkquisitionens Aand og derfor farlige. — —

Saa besteg Pater *Breitung* atter Talerstolen. Til den første Opponent, Hr. Lic. theol. Lindegaard-Petersen, replicerede P. *Breitung*, at det just ikke var noget, der tjente Protestantismen til Ære, at den tilpassede sig til Tidsaanden, især ikke, naar man derved opgav Sandheder, som før havde været kristelige eller filosofiske Sandheder; hvad der før virkelig var sandt, maatte ogsaa nu være sandt; i det hele taget, bemærkede Pateren, under Forsamlingens lydelige Bifald, vilde det næppe skade Protestantismen at være en hel Del mere konsekvent. Den iøjnefaldende Mangel paa Klarhed og Konsekvens, som var Protestantismens Arvesynd, var vel ogsaa Grunden til, at Vantroen havde mere Sympathi og Respekt for Katholicismen med dens helt igennem konsekvente Lærebygning.

Til Hr. Docent Dr. phil. Anton Thomsen replicerede Pateren, at visse tilsyneladende U hensigtsmæssigheder i Naturen ikke beviste noget imod Planen i Naturen og imod Guds Tilværelse. Man havde ofte, endogsaa indtil de seneste Tider været uvidende eller i Tvivl om visse Organers Betydning og Hensigtsmæssighed, — men var dog senere kommet til en helt anden Mening. Heller ikke Lidelserne, som alle Mennesker mere eller mindre ere underkastede, var et Modbevis; de kunde, endogsaa fra et naturligt Standpunkt betragtet, anses som Midler til Karakterens Dannelse; der gaves selv vantro Tænkere, som ansaa

Lidelserne for uundværlige i denne Henseende; og for dem, som tror paa et evigt Liv, er de tillige et Middel til Opnaaelse af større Lykke i det hinsides.

Paa Professor C. J. Salomonsens Spørgsmaal svarede Pateren, at Grunden til, at Modernismen havde faaet saa stærkt Indpas i Frankrig f. Eks., var rimeligvis den, at man dér før havde været altfor exclusiv og derfor, da man senere, efter 1870, pludselig stod overfor Kantianismen og andre nyere Foreteelser, altfor let lod sig imponere. Noget lignende gjaldt Italien.

Hvad de disciplinære Forholdsregler imod Modernismen angaar, hvilke Hr. cand. jur. Ivar Berendsen havde fundet altfor voldsomme og farlige, da bemærkede Pateren, at naar i en Familje Faderen ser en pestbefængt Syg nærme sig hans Børn og true med at smitte dem, saa vil han uden Tvivl foretage de mest energiske Skridt for at forhindre det; han vil straks vise vedkommende udenfor; derude vil han maaske nok sørge for ham og hjælpe ham, men i sin Familjes Kreds vil han absolut ikke taale ham. I samme Situation befinder vor hl. Fader sig. Modernismen er en aandelig Pest, som ved energiske Forholdsregler maa holdes borte fra Kirkens Børn.

— Her i Bladet er Diskussionen selvfølgelig kun ganske kort antydet i dens Hovedpunkter. De disputerendes mange Svar og Gensvar er her ikke Plads til at gengive; kun skal der endnu bemærkes, at Paterens i Reglen korte og klare Svar og Distinktioner af selve den vistnok for største Delen vantro Forsamling fulgtes med stor Opmærksomhed og ofte endogsaa hilstes med Bifaldsytringer.

Som Pateren selv straks fra Begyndelsen af havde bemærket, lykkedes det ham — trods alt dette — dog vel næppe med det samme egentlig at overbevise sine Modstandere; hver Gang deres Indvendinger blev tilbagevist ved de rette Distinktioner og Subdistinktioner, saa at de tilsidst ikke kunde give yderligere Svar, var deres sidste Udflugt det halvt spøgende og anerkendende, halvt undvigende: »her har vi Dialektikken!« »her har vi Paterens bekendte Behændighed i Logik og Dialektik!« Som om *det* var et Modbevis, eller som om det i en videnskabelig Diskussion ikke netop gælder om at benytte Logikkens og Dialektikkens

Regler, naar man *vil* komme til et Resultat og ikke blot snakke hen i Vejret.

Da der henimod Kl. 2 ingen flere ønskede Ordet, sluttede Pateren med at takke for den venlige Indbydelse, hvorved der var givet ham Lejlighed til ogsaa her i denne Forsamling at bekende sin Tro og sin Overbevisning, samt for den Opmærksomhed, hvormed man havde lyttet til hans Ord.

Formanden Hr. cand. jur. *Berendsen* svarede, at det tilkom Studentersamfundet at takke Hr. Pater *Breitung*, fordi han havde været saa venlig at modtage Indbydelsen, hvortil Forsamlingen tilkendegav sit lydelige Bifald.

Kong Edvard til Sjælemesse i St. James.

Naar man lige undtager Socialdemokratiet, som ikke har undset sig ved at lave Politik selv af Kongemordet i Portugal, saa har der overalt rejst sig en levende Følelse af Afsky for denne Forbrydelse, og alle har udtalt en dyb Beundring for den heltmodige Dronnings tapre Aandsnærværelse i de frygtelige Øjeblikke, da Skudde ne knaldede fra alle Sider omkring den kongelige Vogn.

Sympathien har givet sig mangfoldige Udtryk, men intet er skønnere og mere trøstefuldt for de efterladte end alle de Sjælemesser, der er ofrede for de myrdedes Sjælefred.

Vor hjemlige Presse, der dog ellers ret indgaaende kan dvæle ved en eller anden Højtidelighed til Ære for en mere eller mindre ceber Personlighed, har her som saa ofte vendt det blinde Øje til, hvad angaar disse Udslag af den katholske Tro. I dette Tilfælde er det saa meget mere utilgiveligt, som det portugisiske Gesandtskabs officielle Sjælemesse i London har været meget omtalt og diskuteret i den udenlandske Presse — naturligvis ikke mindst i den engelske.

Dette højtidelige Requiem i *St. James* paa den spanske Plads vil faa Betydning for Englands Kirkehistorie, hvori

der nu er vendt et nyt Blad, som Fader *Naish* (Manchester) har sagt, idet Kong *Edward* og Dronning *Alexandra* officielt overværede denne Sjælemesse. — For første Gang siden »the restoration« har en engelsk Konge overværet den katholske Messe paa gamle Englands Grund!!

Lørdag d. 8. Febr. var en uoverskuelig Menneskemængde samlet i Nærheden af Kirken, hvor Kongeflaget vajede paa halv Stang. Den irske Garde dannede Espalier, og ad den aabne Bane rullede frem Vogn paa Vogn med de forskellige Gesandtskabers Ministre og deres pragtfulde Følge, alle i fuld Galla. Englands Ministre og Rigets høje Embedsmænd mødte i »Levéé dress« og Adelens Damer i Sørgedragt. — For at give et Begreb om denne Forsamlings repræsentative Karakter skal vi her nævne nogle faa Navne i den lange Række: Foruden alle Nationers Gesandtskaber, indbefattet *Japans* og *Kinas*, Hertugen af *Norfolk*, Marquisen af *Ripon*, Jarlen af *Crewe*, Hertugen og Hertuginde af *Abercorn*, Hertugen og Hertuginde af *Wellington*, Lord *Knollys*, Sir *William Carrington*, Lord *Lansdowne*, Lord *Londonderry*, Lady *Beauchamp*, Lady *Dudley*, Lord og Lady *Esher*, Sir *Arthur* og Lady *Bigge*, »*Lord Mayer*« og »*Lady Mayoress*«, Sir *Francis* og Lady *Laking*, Lady *Sassoon*, General Sir. *Dighton-Probyn*, Lord *Tweedmouth*, Lord *Carrington*, Lord, *Fitzmaurice*, Jarlen af *Clarendon*, Jarlen af *Rosebery*, Generalerne Sir *Godfrey Clerk*, Sir *Will. May*, Sir *Henry Ewart*, Sir *Fr. Stopford*, Sir *Will. Nichol森* Kirken frembød et pragtfuldt Skue af guldbroderede Uniformer og funkende Ordensdekorationer.

Lidt før Messens Begyndelse kom St. *James* Sognepræst Kanonikus *Gildea* i Spidsen for Kirkens Præsteskab ud fra Sakristiet. Næppe var Processionen fra Koret kommet ned i Kirken før Staldmesteren, Jarlen af *Granard* og Chefen for Lord Chamberlains Departement, Oberst Sir *Douglas Dawson*, begge i Uniform, sluttede sig til denne — bagest i denne gik Ærkebiskoppen af *Westminster* i sit ærkebiskoppelige Skrud, ledsaget af Msgr. *Butt* og Dr. *Jackman*.

Et Øjeblik efter ankom de kongelige Vogne eskorteret af en Afdeling af Livgarden. Medens Modtagelsen fandt Sted intonerede Orglet Dødsmarschen af »*Saul*«, og under denne vendte Processionen tilbage i følgende Orden:

Msgr. *Butt* og Dr. *Jackman*, Ærkebiskoppen, den portugisiske Gesandt, Marquis *de Soveral*, Kong *Edward*, Dronning *Alexandra*, Prinsen og Prinsessen af *Wales* og Lord *Chamberlain*.

Kongen og Dronningen anvistes Plads paa Evangeliesiden og paa et lidt lavere Sæde havde Marquis *de Soveral* sin Plads, medens Ærkebiskoppen tog Plads paa Epistelsiden.

Under Slutningen af »*Beati Mortui*« af *Mendelssohn*, som blev sunget af Koret, traadte Biskop *Brindle* af *Nottingham* op til Alteret og celebrerede den hl. Messe. Paa Vejen til Alteret bøjede Ærkebiskoppen sig for Kongen og Dronningen. Kongen og Dronningen, som heljentes af Sognepræsten, rettede sig under Messen efter Ærkebiskoppen, stod op, naar han stod, og knælede, naar han knælede, saaledes knælede de begge ærbødigt under Forvandlingen. Under Messen sang Koret forskellige Kompositioner hørende til Dødsolficiet: »*Requiem æternam*« af *Casciolini* — »*Pie Jesu*« af *Willberger* — »*Sanctus*« og »*Benedictus*« af Dr. *music. Father Sankey*, Kordirigent ved *St. James Kirke*. — »*In diebus illis, audivi vocem*« og »*In Paradisum*« ligeledes af *Father Sankey* — og »*Libera me, Domine*« af *Casciolini*. Ved Messens Slutning og medens Kongen og Dronningen ledsagedes til Udgangen lød *Chopins* »*Marche Funèbre*«, efter et særligt Ønske fra Marquis *de Soverals* Side. Gesandten vidste nemlig, at det havde været en af Dronning *Victorias* Yndlingsmelodier.

Hvad har Englands Protestanter følt ved at se deres religiøse Overhoved knæle i en katholsk Kirke og paa en saa officiel Maade — netop i sin Egenskab af Storbritanniens Konge — overvære den »hedenske« Messe? — Ja, hvad de har følt, er kommet ret ugenert til Orde; thi der har rejst sig en sand Storm af Raseri og Forargelse, som endog har ført til Offentliggørelsen af en Protest, redigeret af den protestantiske Alliance. Dette Aktstykke har følgende Ordlyd:

»Den protestantiske Alliance, som repræsenterer Protestanter af alle Afskygninger, har med Forbavselse og Sorg været Vidne til Hs. Majestæts Nærværelse ved en Sjælemesse i den romersk-katholske *St. James Kirke*, Spanske

Plads W. En saadan Handling fra Hs. Majestæts Side er uforenelig med hans Stilling som Hoved for denne protestantiske Nation, og en Krænkelse af Kronings- og Tronbestigelseseden [hvori den katholske Messe netop betegnes som Afgudsdyrkelse]. Dybt gennemtrængt af Sympathi for den portugisiske Nation undlader den protestantiske Alliance dog ikke at minde Hs. Majestæt om, at i Følge Parlamentets Beslutning af 1689 er 'Alle og enhver, som er, eller vil blive genforenede med, eller vil træde i Forbindelse med den romerske Stol eller Kirke, udelukket og vil for bestandig være ude af Stand til at arve, besidde eller nyde dette Kongeriges Krone eller Herredømme; og dette Kongeriges Indbyggere skal være løste fra deres Troskabsed.'«

»Hvor har Hs. Majestæt Kong *Edward* skælvet, da han læste denne Adresse fra den protestantiske Alliance!« udbryder *Catholic Times* (14—2—08). »Hvor han maa have følt Tronen vakle under sig, medens han uvilkaarligt førte Hænderne til sit Hoved for at overbevise sig om, at Kronen endnu sad der eller ikke! — at tænke sig, vi er alle løste fra vor Troskabsed! Men har vi saa i Grunden ikke været løste fra den for lang Tid siden, da Kongen saa hurtigt forglemte sig selv som det ophøjede Hoved for Englands Kirke og for »dette protestantiske Land«, idet han besøgte Paven i Rom? Jeg har endnu ikke set, hvad Højkirken Blade siger; men jeg venter, at *Church Times* og andre Organer kommer anstigende i deres Vrede og paaviser, at Kongen har gjort sig skyldig i Skisma. Uden Tvivl vil hans Synd blive holdt for endnu større i Betragtning af, at han, medens han nu har overværet det højtidelige Requiem paa Spanske Plads, derimod ikke deltog i Sørgegudstjenesten i *St. Paul*.«

Dog er det ikke alle Protestanter, der optræder paa den Maade. Saaledes har Kanonikus *Web-Peploe* ved selve *St. Pauls* Kirken udtalt, at den protestantiske Alliances Protest mod Kongens Nærværelse i *St. James* af mange vil kunne opfattes som en ligefrem Fornærmelse mod Kongen — ja, endog som Højforræderi.

Katholikerne minder den *protestantiske Alliance* om, at Storbritannien ikke er det samme i Dag som i 1689. — Medens de dengang troede at kunne jage alle Katholikker

ud af Riget, saa er dette nu beboet af Borgere af de mest forskellige religiøse Anskuelser, der alle maa søge at leve i Fred med hverandre. Kongen har Millioner af katholske Undersaatter, og Katholikker indtager repræsentative Stillingen i alle Rigets Egne lige fra de første og nedad. Det er for sent at undertrykke dem, og der kommer intet godt ud af at fornærme dem.

»Daily Telegraph« siger: »Det er den samme blaa Himmel, der hvælver sig over alle, og dersom det er sandt, som det er paastaat, at dette er første Gang i mere end 200 Aar, at en engelsk Hersker har hørt Messen i dette Rige, er vi glade over, at Kong *Edward* — den mest konstitutionelle Monark i Verden — oflentlig har vist, at den snævre Skinhelligheds Tidsalder er forbi. Ufordragelighed af denne Art er modbydelig, lige meget fra hvad Side den saa kommer, og vi er ikke et Øjeblik i Tvivl om, at *den protestantiske Alliances Handlemaade* vil blive mødt med den Foragt, som den fortjener.«

J—n. J—n.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København S. (*Ansgar*) Onsdag den 26. Februar afholdt »Charitas« en særdeles vellykket Aftenunderholdning med Bal i Afholdshjemmet i Portugalsgade (Sundby). Der opførtes to dramatiske Smaastykker; »Charles Tante og Charlottes Onkel«, samt »Enden paa Legen«. Det første Stykke var lidt mislykket, medens det andet gik upaaklageligt godt. Efter Komodien var Bal til Kl. 1, med en »ekstra Time« til Kl. 2. — Salen var fyldt til sidste Plads, baade af den stadig voksende Amager Menighed og en Del Katholikker fra den indre By. Grunden til den store Tilslutning ligger vel hovedsagelig i Foreningens gode Formaal. — Charitas dannedes for kort Tid siden af nogle unge katholske Piger i Sundby, for især gennem deres Systue, at komme de fattige i den derværende Menighed til Hjælp, hvorfor Foreningen fortjener al Ros og Støtte.

Ordrup. (J—n.) *St. Andreas Kollegiets Aftenunderholdning.* Præcis paa Slaget 5 hævede Hr. Pastor *Evers* Takt-

stokken over sit flinke Hornorkester, der indledede Programmet med »Muntre Melodier« af C. Krug og »Polka Mazurka« af R. Gubells. — Derpaa udførte et stort Kor under Hr. Pastor Günthers Ledelse en Række Sange. I Geibels: »Am Rhein, am grünen Rheine« naaede Koret den rette Pathos; men særlig Lykke gjorde Thor Langes: »Hil dig, Havets Stjerne« — Musik af E. Grieg med Ledsagelse af Strygeinstrumenter. Udførelsen var her meget stemningsfuld og Koret maatte synge da capo. Tæppet rullede nu op for Holbergs: Huus-Spøgelse eller Abracadabra, hvis tre Akter gik over Scenen med megen Præcision og de optrædende høstede alle megen Ros. Hovedpersonerne forlod saaledes ikke Scenen uden at følges af stærke Klapsalver. Mellemakterne udfyldtes af Instrumentalmusik, og Koilegiet førte her som sædvanlig sine bedste Kræfter i Ilden.

I Aar var der givet Damer Lejlighed til at overvære Aftenunderholdningen, og denne Lejlighed var udnyttet, der saas en Mængde Damer i den tæt fyldte Festsal. Ialt var der tæt op ved 1000 Tilskuere! — Jeg griber her Lejligheden til at fremsælte, om jeg saa tør sige, et Forslag til Kollegiets velvillige Overvejelse: Kunde denne aarlige Aftenunderholdning ikke herefter gives 2 Gange i Stedet for een? — Det store Arbejde, som ligger forud, fortjener det sikkert, og Tilstrømning skal der nok blive! En Mængde Mennesker kunde saaledes ikke faa Billetter i Aar. —

I den store Forsamling, hvor der saas mange kendte Ansigter fra de københavnske Menigheder, bemærkedes særlig den amerikanske Gesandt, Dr. Egan med Familie og Undervisningsinspektøren, Professor Tuxen.

Køge. (N. P. N.) Her har der i Vinter fra den protestantiske Sognepræsts Side været rettet nogle frække Angreb paa den katholske Kirke. Først aabnede han Striden ved i en Foredragsrække om de danske Salmedigtere, at frakende den katholske Kirke Evnen til at nære et levende Tros- og Menighedsliv.

»Hvor Romerkirken« kommer frem, der dør Salmesangen«, var et af hans Slagord. I en udmærket Artike i de lokale Blade gendrev Pastor Schmiderer ham paa de grundigste. Herover kom Sognepræsten i Kampstemning og indbød til et Par Foredrag om den danske (lutherske) Menigheds Stilling overfor Romerkirken. Disse Foredrag blev overværet af Pastor Schmiderer, som dog ikke fik Lov til at imødegaa Talerens helt igennem forkerte Fremstilling af den katholske Kirkes Lære. Sognepræsten vilde ikke tillade nogen at sige ham imod; thi »han havde lejet Salen«. Nu indbød Pastor Schmiderer til et Møde en Uges Tid senere. Til dette indfandt der sig dobbelt saa mange

Tilhørere som til nogen af Sognepræstens Foredrag. For stuvende fuldt Hus holdt Pastor Schmiderer nu et meget oplysende Foredrag om den katholske Kirkes Lære og gendrev grundigt Stykke for Stykke af Sognepræstens iøvrigt ligesaa vage, som hensynsløse og inkonsekvente Angreb, som i en utilladelig høj Grad udviste at lide af Mangel paa Forberedelse. Sognepræsten forsøgte at forsvare sit Standpunkt og vilde ikke tilbagekalde en Tøddel, men under levende Bevægelse i Salen beviste Pastor Schmiderer klart, at han benægtede selve Kendsgemningerne ved at stille sig paa et saadant Standpunkt. En Landsbypræst forsøgte at komme sin Embedsbroder til Undsætning; men med intet Held. Aftenen viste klart, at den gamle Fabel, vi som Børn blev proppet med i Skolerne, at Katholicismen med Lethed ved enhver Diskussion kunde sættes til Vægs af Protestanterne, er en »saga blott«, og vi antager den aldrig har været andet.

Den stedlige katholske Præst, Pastor Maurer, holder nu nogle oplysende Foredrag. Vi tvivler ikke om, at disse i Forening med ovennævnte Møde vil give mange et helt andet Begreb om Katholicismen, end de hidtil har haft.

Rom. Herfra telegraferes til udenlandske katholske Blade, at 12,000 Skismatikere i *Lilleasien* — som Følge af Centenarfestlighederne i Rom til Ære for den græske Kirkefader Johannes Chrysostomus — er vendt tilbage til Moderkirken.

Tyskland. »Vi Tyskere frygter kun Gud og ellers ingen,« skal *Bismarck* have sagt. Et Centrumsblad bemærkede fornylig, at det snarere burde hedde: »Vi Preussere frygter kun Katholicismen og ellers intet.« — Ja, ligesom den regerende »Bloc« kun synes at frygte Centrum, saaledes er der ogsaa mange Tegn paa, at Regeringen paa andre Omraader kun frygter Katholicismen og ellers intet. Ved Forelæggelsen af det polske Expropriationslovsforslag, der vakte en berettiget Harme i hele den civiliserede Verden, hed det sig jo ganske vist, at Meningen dermed kun var at befæste det *tyske* Element i Polen. Men de, der ser dybere, ved nok, hvad Meningen er, nemlig: at fortrænge ikke blot det polske, men ogsaa det *katholske* Element og bane Vej for Protestantismen i de polske Landsdele. Ved at vedtage denne Expropriationslov skaber Regeringen et farligt Præcedens, som Socialisterne i det belejlige Øjeblik nok skal beraabe sig paa, og den preussiske Røverpolitik faar herved en ikke just smigrende Lighed med det nuværende franske Banditregimente.

En Erklæring.

»Nordisk Ugeblad«s Redaktion har fra »Dansk Good Templar«s Redaktør, Hr. *Aarseth*, modtaget nedenstaaende Skrivelse, som vi med Glæde optager her i Bladet. En lignende Erklæring har Hr. Redaktør *Aarseth* ogsaa tænkt at sætte i sit eget Blad:

DANSK GOOD TEMPLAR.
REDAKTIONEN.

Fredericia, d. 22/, 1908.

Hr. Redaktør!

I »Nordisk Ugeblad for katholske Kristne« Nr. 6 farer De noget haardt frem mod mig. Jeg beklager Pastor Elzholz' ret smagløse Angreb paa den katholske Kirke, og havde dette Angreb *ikke* fundet Optagelse i »Dansk Good Templar«, dersom jeg ikke netop i den paagældende Tid paa Grund af Sygdom havde maattet overlade Redaktionen til en Medarbejder.

Jeg benytter Anledningen til at takke for al Elskværdighed og udmærkede Pleje, der ydedes mig i Kamillianerkliniken i Aalborg.

Med særdeles Agtelse

Aarseth.

P. S. Jeg bemærker yderlig, at jeg tager Afstand fra Pastor E. i Nr. for 1. Marts.

D. S.

Det gør os ondt at have været lige ved at gøre Hr. *Aarseth* Uret, og vi glæder os over, at den i Nr. 6 af vort Blad fremsatte Antagelse nu har vist sig at være urigtig. Men Hr. Redaktør *Aarseth* vil vistnok selv indrømme, at den laa meget nær.

N. U. Red.

✠ At vor kære Broder, **Johannes Cornelius Andreas Melskens**, er afgaaet ved Døden i sit 51. Aar paa St. Josefs Hospital i Fredericia, bekendtgøres herved for deltagende Venner og Bekendte.

Hans Søskende.

Begravelsen finder Sted fra Rosenkranskirken Lørdag den 7. Marts Kl. 10.

Den afdøde anbefales til de troendes Forbøn.

Unio. Alm. Møde afholdes Tirsdagen den 10de Marts i Myginds Selskabslokaler, Linnegade 25.

Aalborg. Afholdsforeningen »Det røde Kors« og St. Johannes Broderskab afholder Møde hver 2. og 4. Torsdag i hver Maaned Aften Kl. 8 i Skolelokalet Holbergsgade, hvortil alle indbydes.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 8. Marts. 1. Søndag i Fasten. -- 9. M. Francisca af Rom, Enke. — 10. Ti. 40 Riddere, Martyrer. — 11. O.*) Ferialdag*). — 12. To. Gregor d. Store, Pave og Kirkelærer. — 13. F. Herrens Lanse og Nagler. — 14. L.*) Ferialdag. (Votivofficium af d. ubesmittede Undfangelse).

Søndag den 15. Marts. 2. Søndag i Fasten.

*) Onsdag, Fredag og Lørdag i denne Uge er Tamperdage.

St. Annæ Kirke.

Torsdag den 12. Marts. I Anledning af P. Schmiders 25 Aars Jubilæum: Kl. 10 Levitmesse med Prædiken, Te Deum og sakramental Velsignelse.

Korsvejandagt i Fastetiden.

St. Ansgars Kirke hver Fredag Aften Kl. 8; Rosenkranskirken hver Fredag Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$ med Prædiken; Jesu Hjerte Kirke hver Torsdag Kl. 8 $\frac{1}{2}$; St. Josefs Kirke hver Fredag Kl. 7 $\frac{1}{2}$; St. Anna Kirke hver Fredag Kl. 8.

Vincenskonferensernes 1. Generalmøde for i Aar finder Sted Søndag den 8. Marts Kl. ca. 11 $\frac{1}{2}$. Til Mødet, som afholdes i Lokalet Bredgade 67² o. G., indbydes alle aktive og bidragydende Medlemmer samt Æresmedlemmerne. Til Fælleskommunionen i de resp. Konferenskirker er samme Dag knyttet en fuldkommen Aftad.

Mariakongregationen for Ynglinge. Søndag den 15. Marts Fælleskommunion i Jesu Hjerte Kirke Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Redaktionen

ønsker sin flittige Medarbejder,
højærværdige Hr. Pastor Schmiderer,
 hjertelig til Lykke
 i Anledning af 25 Aars Jubilæet!

Husk Vincensforeningens Kransekort!

Se nærmere 1. Nr. i Maanednen.

NB. Man bedes erindre Skolebørnenes Bospising Der er endnu stærk Ebbe i Kassen og mange sultne Maver! Bidrag modtages Toldbodvej 14.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Rønge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 11.

Søndag den 15. Marts.

1908.

INDHOLD: Biskoppeligt Hyrdebrev (Sluttet). — Stort katolsk Møde. A. Th. Jørgensens Licentiatsdisputats. — Pastor Lichtle og Bjørnstj. Bjørnson. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Fredericia. Norge. Frankrig. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Det biskoppelige Hyrdebrev.

(Sluttet).

Lader os nu kaste et flygtigt Blik paa hans Liv. Ja, om vi kunde tegne et nogenlunde tilsvarende Billede af dette Liv! Saa maa jeg lade mig nøje med de syge, ufuldkomne Træk, jeg kan byde; min menneskelige Uformuenhed er min eneste Undskyldning. Jesu Kristi Jordeliv er simpelthen Virkeliggørelsen af de højeste Idealer; der finder du enhver Dyd, der ser du Mønstret paa den højeste Hellighed og Fuldkommenhed, saa at endog det skarpsindigste Blik ikke kan opdage nogen Mangel eller Plet; der besidde vi Forbilledet for enhver Alder, for enhver Stand, for enhver Livsstilling. — Ønske I at se Idealet af et aldeles lydefrit Barn? I ville finde det i Barnet af Betlehem og Nazareth, som deler Fattigdommen med sine Forældre, beder og arbejder med dem og er dem underdanig. — Ønsker I at se Idealet af en Discipel, af en Lærling? Jesus i Templet forbavser alle ved sin Visdom og er dog Beskedenheden selv. — Ville I se Idealet af et sædeligt rent

Menneske? Hvor findes den, der ligesom Jesus kan sige: »Hvo af Eder kan overbevise mig om nogen Synd?« — Ville I se Idealet af en Ven? Den bedste Ven er hin, der har sagt: »Jeg kalder eder ikke mere Tjenere, men Venner.« Ser, hvorledes han overalt varetager sine Disciples Bedste, hvorledes han har alt fælles med dem, hvorledes han fortroligen omgaas dem, hvorledes han græder ved Lazarus' Grav og fæstet til Korset under Dødens Kvaler endnu siger: »Se der din Søn; se der din Moder! — Ønske I at se Idealet af en god Fader? O, hvor ømt elsker Jesus ikke Sjælene, for hvilke han hengiver sit Liv, for at de maa vinde det evige Liv. Der er ingen legemlig eller aandelig syg, som han ikke helbreder, der er ingen brødefuld, som han ikke frelser, ingen bedrøvet, som han ikke oprejser. Ja, han har et faderligt, et moderligt Hjærte for ethvert Menneske. — Ville I se Idealet af den største Velgører? Hører hans Ord: »Kommer hid til mig, I alle, som arbejde og ere besværede, og jeg vil vederkvæge eder.« Se, hvorledes han gør vel overalt, hvor han kommer, hvorledes han end ikke udelukker Fjenderne fra at nyde godt af hans Velgerninger, idet han helbreder Malchus' Øre og beder for sine Bødler: »Fader, tilgiv dem, thi de vide ikke, hvad de gøre.« — Ville I se Idealet af den fuldendte Retfærdighed? Han giver Kejseren, hvad Kejsereis er, og Gud, hvad Guds er. Og selv der, hvor han maa øve Retfærdighed, hvor skinner ikke overalt hans medlidende Kærlighed igennem! Med Vemodstaarer stiller han Judas det milde Spørgsmaal: »Med et Kys forraader Du Menneskets Søn?« Med inderlig Medlidenhed ser han paa den faldne Petrus, med Skaansel paa Ægteskabsbrydersken. — Forlange I endelig et Mønster paa Taalmodighed og Beskedenhed? Ser, hvorledes han frivillig giver Afkald paa al Æresbevisning og gør sig selv til andres Tjener. Følger ham, da han ligesom et Lam, der ikke aabner sin Mund, bliver lagt paa Slagterbænken; betragt ethvert Træk i hans bitre Lidelse. — Nej, ingen formaar fuldkomment at skildre dette Ideal. Eller hvor fandtes det Menneske, der kunde sammenlignes med ham? Paa ham have Alle skuet, af ham have Alle lært, Apostlene og Martyrerne, Bekendere og Jomfruer, Præster og Lægfolk, Herskere og

Undersaatter. Alle have tragtet efter at ligne ham, men Ingen er bleven ham lig. — Og nu forstaa vi bedre, hvorfor den store Profet, der staar paa Skellet imellem den gamle og den nye Pagt, Johannes Døberen, sagde, at han ikke var værdig at løse hans Skoremme. Nej, ingen er værdig dertil. — Og hvem skulle vi nu tro, Gudsfor nægterne, som gør Jesus Kristus til en Sværmer, — eller Johannes, der siger os, at Jesus er Gudslammet, der bærer Alverdens Synder? Hvem skulle vi bifalde — Farisæerne, der sige, at han er besat, — eller Apostelen, som skriver: »Har nogen syndet, da have vi en Talsmand hos Faderen, Jesus Kristus, den Relfærdige; og han er Forsoning for vore Synder; dog ikke blot for vore, men ogsaa for hele Verdens.« (1. Joh. 2, 1.)

I korte Træk har jeg forsøgt at fremstille for Eder Jesu Kristi Person, saaledes som den lyslevende træder frem af de hellige Skrifers Ramme. Lader os nu kaste et Blik paa hans Lære, om hvilken han har sagt: »Himmel og Jord skulle forgaa, men mine Ord skulle ikke forgaa«. Han selv betegner den som guddommelig. »Dersom nogen vil gøre min Faders Villie«, siger han, »han skal erkende, om denne Lære er af Gud, eller jeg taler af mig selv.« Mon den nu virkelig bærer Guddommelighedens Præg? Dog, jeg maatte gennemvandre Theologiens umaadelige Gebet, om jeg vilde fremstille, hvad Kristus har lært om Gud og hans inderste Væsen, om Guds Kærlighed til Verden og hans forbarmelsesfulde Raadslutninger, hvad han lærte om Dyden og dens Hjælpenidler, om Mennesket og dets Bestemmelse. Kirkefædrenes og Kirkelærernes Folianter, som fylde store Bibliotheker, utallige religiøse Skrifter fra den hl. Aposteldiscipel Klemens indtil de nyeste Frembringelser paa den hellige Videnskabs Omraade, — de alle behandle enten Totalindholdet el'er snart eet, snart et andet Punkt af Kristi Lære. Og en saadan Lære skulde være et menneskeligt Produkt, opfundet og lagt tilrette af en Sværmer? Det skulde være en blot menneskelig Lære, som de største og skarpsindigste Aander i nitten Aarhundreder have beskæftiget sig med uden nogensinde at opdage den mindste for Menneskeheden skadelige eller i sig selv falske og uholdbare Sætning! hvoraf de dybeste

Tænkere have øst som af en Visdommens Brønd uden nogensinde at kunne udtømme den! Forskaaner da Tidens Tand nogetsomhelst af, hvad Menneskeevne frembringer? Men den har endnu ikke kunnet søndergnave en eneste Linie af Kristi Lære. Have ikke falske Filosoffer, falske Profeter, Atheister, Vantro, Revolutionære af alle Farver i alle Aarhundreder søgt at kuldkaste denne Lære, og dog staa den endnu ved Magt. Krig og Fred, Triumfer og Nederlag, Trængsler og Hjem søgelser ere siden den Tid dragne hen over Verdens Skueplads; hele Folkeslag ere forsvundne og store Riger sunkne i Grus, men Jesu Kristi Lære eksisterer nu som før, thi det guddommelige bærer Uforanderlighedens Præg. Jesu Lære er bleven hint faste Punkt, som Arkimedes forgæves forlangte for at kunne løfte Verden ud af dens Hængsler; den har omskabt den for moralske Begreber blottede Verden til en sædelig Verden og ført den fra trøstesløs Fortvivlelse til frydefuldt Haab.

Naar saaledes, mine kære Kristne, Jesu Kristi Lære er udtømmelig i sin Dybde og fri for enhver bevislig Vildfarelse, naar den ikke ligesom al anden Viden er erhvervet paa Videnskabens Højskoler, men har sin Kilde i Barnet af Betlehem og Nazareth, naar denne Lære endelig er uforanderlig, mon det da kan siges, at vi tro for meget; naar vi tro paa hint Ord: »Jeg er Vejen, Sandheden og Livet.«? (Joh. 14, 6.) Gud alene er Sandhed; Jesus, den hele Verdens Lærer, er altsaa Gud.

Men vi ville ikke lade os nøje med denne almindelige Fremstilling. Lader os endnu nærmere komme ind paa nogle Enkeltheder, der stille vor vigtige Sag i et klarere Lys. — Hvad siger Kristus om sig selv, og hvilke Fordringer stiller han i sin Lære til os? Han kalder sig selv for Guds Søn; han tillægger sig samme Magt som Faderen, han tilgiver Synderne og siger, at han er alle Levendes og Dødes Dommer. Og han bekræfter endelig Alt dette paa den højtideligste Maade, den Gang han foran Synhedriet paa Ypperstepræstens Spørgsmaal, om han var den levende Guds Søn, med lydelig Røst svarer: »Jeg er det!« — Og nu heder jeg Eder om at lægge Mærke til, hvilke Slutninger man bliver nødt til at drage, dersom Kristus ikke virkelig er, hvad han siger, han er, dersom han simpelthen

er en Sværmer eller noget endnu værre. — Saa vilde Petrus have haft Uret, den Gang han knælede ned for Jesus Kristus og udraable: »Du er Kristus, den levende Guds Søn.« — Uret vilde Apostlene have haft, den Gang de lærte denne Tro og beseglede den med deres Hjærteblod, — Uret alle Kirkefædrene, der forsvarede denne Tro, — Uret alle Concilier, der paa deres Møder højtidelig bekendte den, Uret de forløbne 19 Aarhundreder og de store dannede Folkeslag, der have troet paa Jesus Kristus. — Men saa havde paa den anden Side Ypperstepræsten Ret, da han sønderrev sine Klæder og kaldte Kristus en Gudsbespotter, — Judas Ret, da han forraadte ham, — Pilatus Ret, da han dømte ham, — Jøderne Ret, som korsfæstede ham, — Ret havde da ogsaa Hedningerne, som forfulgte hans Tilhængere, — Ret Islamismens Bekendere, som satte ham under Muhammed, — Ret Hedningerne, der holdt Kristi Religion for Daarskab. — Men i saa Tilfælde forklare man os de utallige Vidundere, ved hvilke Jesus har bekræftet sine Udsagn, og som ingen Jøde vovede at nægte; saa forklare man de utallige Jer-tegn, som Apostlene og tusinde af den katholske Kirkes Helgener have virket i hans Navns Kraft, — forklare man Jerusalems forudforkyndte Ødelæggelse og Jødefolkets Adspredelse i den hele Verden; da forklare man hans øvrige Spaadomme og deres nøjagtige Opfyldelse, Troens Udbredelse, hans Kirkes Varighed og evindelige Sejer.

Kort sagt, Kristendommen er identisk med Troen paa Jesu Kristi Guddom; nægt denne sidste, og den hele kristelige Verden styrter sammen. Eller om jeg maa ud-tale mig endnu tydeligere: Kristus sagde, at han var kommen for at udrydde Afguderiets Vederstyggelighed og lære Menneskene at tilbede den ene sande Gud i Aand og Sandhed. Men naar han gør sig selv til Guds Søn og sætter sig i Guds Sted uden at være Gud, mon han da ikke selv fremmer Afguderiet? Mon han da ikke ligner Fristeren, som sagde: »Alt dette vil jeg give dig, om du falder ned og tilbeder mig?« Kristus er altsaa enten Gud eller Fristeren, — en Mellemting gives der ikke. Vælger nu selv. Han er enten Gud eller Guds værste Fjende. Hvad tykkes Eder at være fornuftigst? At tro paa Jesus Kristus som Guds Søn eller at brændemærke ham som Bedrager?

Sandelig, vor Tro paa Jesus Kristus er en fornuftig, en velbegrundet Tro, thi det modsatte er ikke blot urimeligt, det er dæmonisk.

Der bliver endnu tilbage at prøve Jesu Kristi Lære i dens Forhold til vore egne Krav og Fornødenheder. Mon den smigrer Menneskehjærtet, mon den kildrer og kærtegner vor Egenkærlighed, vor Begærlighed, vor Sandselighed? En Begivenhed af det gamle Testamente kan tjene til at illustrere dette Spørgsmaal. En Dag, siger den hl. Skrift, gik Jøden Mardocheus op til Kong Assuerus' Palads, iført en Sæk som Tegn paa Sorg og Bod. Men ved Kongeporten blev han standset af en Hofmand med de Ord: Mardocheus, saaledes kan Du ikke opnaa Foretræde hos Kongen. Vil Du, at jeg aabner for Dig, saa bør Du aflægge din Bodsklædning; den vilde formørke Herskerens Blik. — Dette Kong Assuerus' Slot er vort Hjærte. Mardocheus med sin Bodssæk er Kristus med sit Kors og sin Tornekrone, med sit saarede Ansigt og med sin strenge Sædelære. »Hvo som ikke tager sit Kors og følger mig, er mig ikke værd.« Naar han banker paa vor Hjærtedør, saa faar han ufejlbarligen at høre: Vil Du, at jeg skal aabne for Dig, saa læg dette Kors bort. Vi ville træffe en Overenskomst. Jeg vil aabne for Dig, men kun paa den Betingelse, at Du altid viser Dig overbærende og venlig som ved Jakobsbrønden, straalende skøn som paa Thabor, imødekommende som i Kana. Ja, jeg vil aabne for Dig, men kun paa den Betingelse, at Du er eftergivende mod Hjærkets Svagheder, at Du ikke paalægger det Dit trykkende Bud om at beherske Sandseligheden, at Du udsletter den Befaling: »Gører godt imod dem, som hade eder og tale allehaande ondt om eder.« Saaledes taler vort for-dærvede Hjærte. At indgaa et Forlig med Kristus, at tilhøre ham, men med visse Forbehold og Kapitulationsbetingelser, — det vilde vort Hjærte nok være tilbøjeligt til at forhandle om. Ingen har mere gribende fremstillet denne Hjærkets Nølen, førend det bøjer sig ind under Jesu Kristi Aag, end den hl. Kirkelærer Augustinus i sine Bekendelser, men heller ikke er nogen anden bleven et herligere Vidne om Jesu Kristi Magt over Sjælen. — Jesus Kristus har aldrig indladt sig paa at forhandle; han har

aldrig givet efter; hans Fordringer ere absolute. De modstræbende Hjærter have maattet aabne Dørene, og Kristus er draget ind, ikke som en forvansket Kristus, men fuldstændig, som han er, med sit Kors, med sin Krone og sit Scepter, med sin Lære, der fordømmer de kødelige Lyster og priser Selvfornægtelsen og Fattigdommen. Han er dragen ind i Rom trods Nero, i Korinth trods Venus. Og saa spørger jeg: Naar en saadan Lære, i en saadan Tidsalder, kan opnaa saadanne Resultater, nødes vi da ikke til deri at se et Bevis paa Guds Almagt, maa vi ikke tilstaa, at denne Lære er guddommelig?

Vi have set, hvorledes Guddommens Straaler lyse frem af Kristi Person, af hans Lære og hans Liv. Lad os saa endnu kaste et Blik paa hans eget Værk. -- Engang sagde Jesus i mange Jøders Nærværelse, idet han hentydede til sin forestaaende Død: »Og jeg, naar jeg bliver ophøjet fra Jorden, vil jeg drage Alt til mig.« — Havde han kun været et Menneske, der kun anende forudsaa Døden paa Korset, hvorledes vilde han da fornuftigvis have talt? Han vilde have sagt: Naar jeg er død paa Korset, saa vil man være glad over at være bleven af med mig. Verden vil falde til Ro og den skændselsfuldt Henrettede vil snart være glemmt. Men nej, han har sagt: Saasnart jeg er bleven korsfæstet, vil jeg begynde at virke; ligesom Korsets Hjørner pege mod de fire Himmelstrøg, saaledes ville Folkeslagene fra alle Verdenshjørner strømme til og tro paa den Korsfæstede; jeg vil drage Alt til mig. — For at kunne tale saaledes, maatte han enten være en Daare — jeg bruger atter det afgørende Enten-Eller — eller han maatte være Gud. Og nu skuer hen paa vor Verdensdel Europa, ser hen til Amerika, til Kolonierne i Asien, Afrika og Australien. Hvorsomhelst den Korsfæstedes Disciple ere naaede hen, der findes ogsaa Troende og Tilbedere af den Korsfæstede. Mon han altsaa ikke har talt sandt? Mon han ikke har draget Alt til sig?

Paa Bjergenes Højder hvirvler Vinden undertiden nogle Sneflokker op, og idet disse glide ned ad Skraaningen, vokse de, vokse stadig mere, blive fra en Haandfuld til en mægtig truende Masse, indtil denne tilsidst er som et lille Bjerg, der med tordenlignende Brag styrter ned i Dalen og

begraver alt Levende i sin dødbringende Favn. — Paa Golgathas Høj hænger den Fattigste iblandt Menneskene: han hænger der som en Forbryder, som Folkets Udskud. Hvad er ringere, uanseligere, hvad er foragteligere i Verdens Øjne end den Korsfæstede? Og dog, næppe er han taget ned fra den vanærende Korsbjælke, førend Korset sætter sig i Bevægelse mod Øst og Vest, mod Syd og Nord. Overvindende alle Vanskeligheder udstrækker det sine Arme stedse videre; Intet kan modstaa, og snart ligger den bedste Del af Verden troende ved dets Fødder, ikke for at blive knust; ligesom Dalen bliver tilintetgjort under Sne-skredenes Fald, men for at blive løftet op fra den dybeste Fornedrelse til Civilisationens sollyse Højder, til Haabets Trøst, til Kærlighedens Fryd. — Denne Korsets Sejervinding, dette Værk af Jesus Kristus er ikke en Drøm blot, ikke et Fantasibillede, det er en Kendsgerningernes Kendsgerning, som straalere lige saa aabenlyst som Solen paa Firmamentet. Et saadant Værk er blevet forudsagt af ham, et saadant Værk overstiger al Menneskekraft, det er et Under, en Guds Gerning. »Haver Tillid,« havde han sagt til Sine, »Jeg har overvundet Verden.« Han har overvundet den. Med Rette kunde derfor hans Kærlighedsdiscipel gentage: »Vor Tro er den Sejer, som overvinder Verden.«

Endnu mange andre Beviser for vor Herre Jesu Kristi Guddom vilde være at betragte, om Tiden denne Gang vilde tillade det. Der er Jesu Død og herlighedsfulde Opstandelse, der er de hellige Martyrers Vidnesbyrd, Kirkens Fasthed, Verdens vidunderlige Omdannelse ved Jesu Kristi Lære. Disse og mange flere Streger og Linjer maatte tilføjes, for at give et nogenlunde tilsvarende Begreb om Jesu Kristi Person og Gerning. Men de korte Antydninger, jeg denne Gang har givet Eder, de ville dog, det haaber jeg, bidrage til at opflamme og styrke i Eder den levende Overbevisning, at Jesus Kristus er det menneskevordne Ord, Faderens Herlighed og Afglands, Sandhedens evige Klippe, Frelsens eneste Port.

Saa ville vi da benytte den nu tilstundende hellige Fastetid til at give denne vor Tro paa Jesu Kristi Guddom et varmt og levende Udtryk. Vi ville samles i vore Kirker, talrigere end til andre Tider, for at bekende, at der er

intet Navn under Himlen givet Menneskene, ved hvilket vi skulle frelses, end vor Herres Jesu Kristi Navn. Vi ville flokkes omkring vore Altre, paa hvilke Jesus Kristus, vor barmhjertige Ypperstepræst, vedvarende paa ublodig Maade fornyer sit blodige Ofler paa Korset og ved Præstens Hænder ofrer sig selv til sin himmelske Fader for at tilvende os sin Forløsnings Frugter, for der ifølge hans Indbydelse at drikke af Frelsens Kilder. Vi ville oftere end ellers indfinde os ved det himmelske Maaltid, som Jesu Kristi Kærlighed har beredt os i den hellige Eukaristi, for at lære at smage, hvilken Salighed og Livskraft der ligger i at kunne sige: Jesus i mig og jeg i Jesus. Vi ville endelig, saavidt vi kunne, deltage i de saa opbyggelige ugentlige Korsvejandagter, og naar vi da, vandrende fra den ene Station til den anden, med Blikket rettet paa den Korsfæstede, i Fællesskab opsende den troende Bøn til ham: Vi tilbede Dig, Jesus, og lovprise Dig, thi ved Dit hellige Kors har Du forløst Verden, --- da ville vi erfare, hvilken Kraft og hvilken Trøst der er givet i Troen paa en Frelser, der er baade Gud og Menneske, da ville vi ogsaa personlig gennemleve og føle, hvad Apostlen har udtrykt med de Ord: »Med Hjærtet tror man til Retfærdighed, med Munden sker Bekendelsen til Salighed.«

Højtelskede i Herren! Jeg gentager, hvad jeg allerede tidligere har sagt: Ligeoverfor Jesus Kristus gives der ingen Mellemstandpunkter, kun et Enten-Eller. »Hvo som ikke elsker vor Herre Jesus Kristus, han være forbandet.« »Hvo som ikke tror Sønnen, gør ham til en Løgner, fordi han ikke tror paa det Vidnesbyrd, som Gud selv har vidnet om sin Søn.« Saaledes lyde de apostoliske Udtalelser; Ordene ere klare, men ogsaa ubønhørlige. Men saa hedder det ogsaa: »Hvo som bekender, at Jesus er Guds Søn, i ham bliver Gud og han i Gud.« Hvad følger heraf? Velsignelse og Samfund med Gud paa den ene Side, Forbandelse og Adskillelse fra Gud paa den anden Side, — begge Dele ere lagte frem for os. Hvad bør, hvad ville vi vælge? Mon ikke Kristus igaar og idag og til evig Tid den Samme? O, min Kristen, det tør vi antage for vist, at engang paa Dødslejet, i den sidste afgørende Stund, da ville vi kun føle Trøst ved det, som vi have gjort efter Jesu

Lære og efter hans Forbillede; da ville vi kun føle Kraft mod Dødens og den tilkommende Doms Rædsel ved med blege Læber at gentage, hvad vi ofte i vore sunde Dage have bedet ud af vort fulde Hjærte: *In te Domine speravi, non confundar in æternum.* Paa Dig, o Gud, har jeg haabet; jeg skal i al Evighed ikke vorde tilskamme. Derfor være det nu vor urokkelige Beslutning: I Tro paa Dig, o Jesus, ville vi leve og dø. — Du, o Herre, har sagt: »Jeg er Vejen, Sandheden og Livet.« Vær Du da ogsaa min Vej, min Sandhed, mit Liv. Jeg vil da vandre paa Din Vej, jeg vil følge Din Sandhed, og med Dit Liv vil jeg mættes for Tid og for Evighed.

Gud den Almægtige, Faderen og Sønnen og den Helligaand velsigne Eder. Amen.

København, den 25. Febr. 1908.

✠ **Johannes,**
Biskop af Anastasiopolis,
Apostolisk Vikar for Danmark og Island.

Stort katholsk Møde.

Ja, Overskriften er maaske ikke helt paalidelig, thi den udtrykker ikke et Faktum, men kun et Haab, og et saadant bliver jo undertiden til en Skuffelse. Men for at forebygge dette, er følgende Linier skrevet. — Det er af og til en Fornødenhed for enhver, der staar i en ansvarsfuld Gerning, af hvad Art den saa end er, at gøre en lille Standsning i sit Arbejde, at lade Hænderne hvile og se tilbage, paa hvad der er udrettet, og fremad til det, som endnu ligger for. Thi der kan, saafremt det gøres paa den rette Maade, heri ligge en kraftig Opmuntring til at gaa videre med fornyet Energi, man kan opdage forkerte Veje, man har været inde paa, og man kan faa Øje for nye Muligheder og bedre Maader at virke paa. Jo større og mere omfattende ens Gerning er, des mere nødvendige er saadanne Hvilepunkter, hvor der samles Energi sammen,

men heller ikke den lille Gerning kan undvære saadanne. Hvor vigtig end den Gerning er, som her tænkes paa, og som alle vi, der har den Ære at bære Navnet Katholik, er kaldet til at deltage i, nemlig den katholske Kirkes opbyggende, undervisende, kultiverende Gerning i vort Fædreland, er den dog endnu, i Sammenligning med det Arbejde, der gøres saa mange andre Steder, kun en meget lille Gerning, men — som sagt den lille Gerning trænger ogsaa til sine Hvileøjeblikke, og der har ogsaa flere Gange været saadanne Lejligheder, hvor Katholikerne i København, ja i hele Danmark, et Øjeblik lod Arbejdet hvile og samledes en lille Stund for at se tilbage og frem over Arbejdsmarken. De to Kirkeforstanderskaber her i København og Frederiksberg er blevet enige om, at vi nu igen er kommet til et saadant Punkt, hvor det var heldigt, om vi samlede, i Forening betragtede den Gerning, vi arbejder paa, og overvejede, hvilke Opgaver der kunde tages op i Fremtiden. Det er nærmest Kirkens og Skolens forenede Arbejde, vi har tænkt skulde være det Emne, der kunde samle *alle* Katholikker, i hvert Fald her af Staden, til et forhaabentligt stort Møde i Begyndelsen af April Maaned. Vi haaber at faa nogle af vore mest fremragende Katholikker som Talere ved dette Møde, og Hs. Højærv. Biskoppen, som interesserer sig meget for Sagen, vil gøre os den Ære og Glæde at være tilstede, og ogsaa tage Ordet.

De forskellige vigtige og aktuelle Emner, der skal omhandles paa Mødet, kan her endnu ikke angives nøjere, da Sagen jo kun foreløbig er under sin første Forberedelse. Men kan disse Linjer bidrage tit at vække en begyndende Interesse for denne vigtige Sag, er allerede noget udrettet til, at vi kan faa tilvejebragt et stort, katolsk Møde.

Niels Hansen.

A. Th. Jørgensens Licentiatsdisputats.

Blandt de yngre lutherske Theologer herhjemme hersker der stor Interesse for Problemet: *Luther*, en Interesse, der i den nyeste Tid har givet sig Udslag i to litterære

Arbejder: Professor *V. Ammundsens* Bog om den unge Luther, der har fremkaldt en ret livlig Debat, og nu *A. Th. Jørgensens* Disputats: *Luthers Kamp mod den romersk-katholske Semipelagianisme* *) under særligt Henblik paa hans Prædicationsslære.

Det vil uden Tvivl faa den største Betydning for det fremtidige Lutherbegreb, at hans Lære og Personlighed underkastes en indgaaende dels theologisk-dogmatisk og dels historisk - psykologisk kritisk Undersøgelse. — Naar Professor *Ammundsen* i »*Den unge Luther*« har søgt at fremstille en enkelt Periode i Luthers Udvikling og enkelte Sider af hans Personlighed, og naar *Lic. Jørgensen* nu har søgt at klargøre et af Hovedpunkterne i Luthers dogmatisk-spekulative Tænkning, saa sker det sikkert ud fra den Forestilling, at Luther først og fremmest var et Menneske og ikke en Abstraktion, der uden videre kan opstilles som en Trosnorm. — Netop ved Fordybelsen i Luthers Værker blev man jo den ene Gang efter den anden stillet over for det menneskeligt ufuldkomne — de store uforligelige Selvmodsigelser. Jo mere disse bliver almindelig kendte, des mere vil det gamle Lutherbegreb ogsaa ændres. Luther vil forsvinde fra sit Stæde som den, der med tilforladelig Auto-ritet staar fast som Klippen.

Vejen til denne Omvurdering af Lutherbegrebet er allerede betraadt, og i denne Afhandling som ogsaa i Disputatsen faldt Ord, der er betydningsfulde i denne Sammenhæng. Saaledes Bemærkninger i Afhandlingen som disse: »... Her viser det sig imidlertid, hvor varsom man skal være med at drage Konsekvenser af Luthers Udtalelser.« (77) Og: hos Luther »kan man kun vente at finde de store Grænselinier optrukne og ... man skal vogte sig for at supplere hans Udtalelser.« (sst.) Under selve Disputatsen gentog Præsens endog flere Gange: »Luther var ingen Mester i at definere paa de rent abstrakte Omraader.« Overfor Prof. *Erslev* fik denne Kritik et særligt prægnant Udtryk, idet Præsens til et af *Erslev* fremført Citat af Luther maatte erklære: »Det er ganske umuligt at sige, hvad Luther

*) »Den romersk-katholske Semipelagianisme« er lige saa meningsløst et Udtryk, som naar man vilde sige: »den romersk-katholske Arianisme« eller: »den romersk-katholske Lutherdom« eller lignende. Red. Anm.

mener.« Ogsaa Professor *Scharling* kritiserede Luther, idet han bebrejdede Præses, at han »vel meget optræder som Luthers Advokat,« og derefter fortsatte: »Luther har brugt ubeldige Udtryk, som aldeles ikke kan billiges.« I Mod-sætning hertil fremhævede *Scharling Melancton* som den, der »har den lykkelige Gave at kunne forme Tankerne i klare Ord.«

Om denne Forvandling af Lutherbegrebet vil blive skæbnsvangert for den lutherske Bekendelse, vil Fremtiden vise.

Det efterfølgende er nærmest et Referat af selve den i flere Retninger interessante Disputats, medens en af Ugebladets theologiske Medarbejdere vil anmelde selve Afhandlingen — særligt vil han vel imødegaa *den lige saa ofte afviste som fremsatte Beskyldning, at Kirken paa Luthers Tid var gennemsyret af Semipealagianisme.* — Dog tillader jeg mig af og til en Bemærkning selve Bogen vedrørende.

Jeg kan fuldt ud sige Ja og Amen til Prof. Ammundsens Dom om Fremstillingen som Helhéd. Under Gennemlæsningen af Bogen havde jeg hyppigt de samme Ord i Tanken: »Hvad Forf. giver med den ene Haand, tager han tilbage med den anden.« Denne stadige »Dansen mellem Æggene« imødegik Prof. *Erslev* ved sin Fordring om Klarhed og Bestemthed i Debatten, ligesom Prof. *Scharling* — som allerede nævnt — bebrejdede Præses, at han vel meget optraadte som Luthers Advokat.

I sin Omtale af det Angreb, *Erasmus* rettede mod Luthers Lære, er Forf.s Præmisser alt andet end holdbare og Dommen over *Erasmus* derfor urigtig. »*Erasmus* mente, at Luthers Lære vilde føre til skæbnsvangre Konsekvenser baade paa det theologiske og paa det anthropologiske Omraade ja til en Opløsning af baade Religion og Moral.« (118). Efter at have undersøgt dette siger Forf.: »Derfor er det ogsaa urigtigt, naar *Erasmus* mener, at Luthers Lære vil være velkommen for den lastefulde, og at Synden med den rigtig vil tage Fart.« (119) Men nu fik *Erasmus* jo i Virkeligheden Ret — i alle Tilfælde paa Moralens Omraade — fik han Ret i en forfærdende Grad! Luther klager jo i sine senere Aar gentagende over de uhyggelige sædelige Tilstande, hans Forkyndelse har frembragt, hvor det er

mange Gange værre end under Pavedømmet. Og at det protestantiske Grundprincip har vist sig skæbnsvangert og opløsende for mere end Moralen, giver Historien dog tilstrækkelige Vidnesbyrd om. Det var jo dog kun ved i Praksis at vende tilbage til de gamle Grundsætninger, at Livet muliggjordes i de lutherske Landskirker. Derfor maa der sættes et stort Spørgsmaalstegn ved Forf.s Udtalelse: »Den gamle Tids Argumenter prellede af mod den nye evangeliske Theologis grundmurede Bygning.« (110)

Inden jeg gaar over til Omtalen af selve Disputatsen, maa jeg endnu berøre Forf.s Behandling af de to Lutherforskere: *Dr. Krogh-Tønning* og *Denifle*. *Nationaltid.* (7. 3. 08) betragter Afhandlingen som »noget af et Stridsskrift« mod *Dr. Krogh-Tønning*, der jo gennem sine mangeaarige Undersøgelser er kommen til det Resultat, at Samtidens Theologi ikke var semipelagiansk. Selv om man ser hele Afhandlingen under *National.s* Synspunkt, saa havde denne lærde Theolog fortjent en mere indgaaende Omtale end den bliver ham til Del paa Siderne 16—17. Og *Denifle* er paa ingen Maade sat paa Døren ved Hjælp af de 14 Linier, der helliges ham paa Side 18. — —

De mange Opponentter fra andre Fakulteter, som gav Møde ved Disputatsen, viser den Interesse, hvormed Lutherforskningen omfattes.

Prof. *Ammundsen* aabnede Opponenternes Række.

I Anledning af Forf.s Omtale af *Denifle* og dennes: »*Luther und Lutherthum*«, hvis Lærdom, han siger, »er lige saa grundig, som den er giftig,« (18) bemærkede Professore, at det sikkert havde frydet Dominikaneren i allerhøjeste Grad, om han havde oplevet at høre en Københavnertheolog anse hans Lærdom for Gift!

Side 6 skriver Forf.: »Netop paa Prædestinationslærens og Viljeslærens Omraade har man villet finde Anskuelsær hos ham (Luther), der skulde staa i skærende Kontrast til Udtalelser paa andre Punkter i Theologien. Om dette passer, skulle vi se i det følgende«. Men herpaa fordrede Opponenten med det samme et bestemt Ja eller Nej. Det vakte ikke ringe Munterhed, da Præses søgte at sno sig fra det ved at nægte en virkelig Modsigelse i Hovedsagen, men vel antage Muligheden derfor i Bisagen!

Prof. polemiserede ligeledes mod Udtalelsen: »Men afgørende er, at Luther gennem *Staupnitz* fik en Paavirkning af Datidens strengeste Augustinisme. — Et andet Stød i samme Retning fik Luther ved Studiet af *Gregor af Rimini*.« (41) — Prof. hævdede, at Bekendskabet med *Staupnitz* ligger efter Gennembrudet hos Luther. Debatten drejede sig dog væsentlig om *Stanges* Førstehaandskendskab til *Gregor*, som Opponenten ikke vilde anerkende. — Endelig skal kun nævnes, at Prof. ankede over, at Forf. (S. 48) anser det for umuligt at naa til en psykologisk Forstaaelse af, hvorledes de nye Anskuelser formedes og udvikledes hos Luther. — —

Den anden Opponent (ex auditorio) Prof. Dr. *Kr. Erslev* mødte frem i sin Egenskab af Profanhistoriker, og da Professorens netop for Tiden beskæftiger sig med Reformationens Historie, maa hans Udtalelser tillægges ikke liden Betydning.

Prof. ankede først over, at Præsens ikke havde benyttet Fortolkningerne til Romerbrevet, som, naar Talen er om Luthers Prædestinationslære, maa tillægges den største Betydning. Prof. *Erslev* bemærkede, at baade *Denifle* og den franske Forfatter *André Jundt* *) havde benyttet disse.

Præsens var synligt en Del irriteret af den ansete Kritikers dygtige Opposition. Med klart og overlegent Blik satte Prof. *Erslev* Fingeren netop paa det ømme Punkt, idet han hævdede, at den Luther, der optraadte 1517 og brød ud af Kirken, aldeles klart og bestemt lærer, at paa den ene Side Mennesket er ganske uværdigt og ude af Stand til at rejse sig, paa den anden Side, at Gud vælger og vrager. Med Henblik paa Luthers Lære om den aabenbarede og skjulte Gudsvillie afviste Opponenten paa det bestemtteste Forsøget paa at gøre Guds almindelige Frelsevillie til det centrale i Luthers Lære som fuldstændig urigtigt. Og Prof. hævdede, at Præsens ikke havde haft Mod til at se den unge Luther lige i Øjnene.

I »*De servo arbitrio*« siger Luther, at Mennesket er »*iumentum*« paa hvilket enten Gud eller Satan sidder, og at Villien, hvis Gud sidder paa den, »vult et vadit, quo vult Deus« (vil og gaar der, hvor Gud vil), medens den

*) I sin Lutherstudie: *Le Développement de la pensée religieuse de Luther*
-- -- Paris 1905.

omvendt, hvis Satan sidder paa den, »vult et vadit, quo vult Satan, nec est in eius arbitrio ad utrum sessorem currere, aut eum quærere, sed ipsi sessores certant ob ipsum obtinendum et possidendum«. (129) (vil og gaar der, hvor Satan vil, og det er ikke i hans Villies Magt at løbe efter den ene eller den anden Rytter, eller at søge disse, men selve Rytterne strides om at opnaa og besidde ham.) — Denne Udtalelse kan de lutherske Theologer umuligt komme uden om, og det maa vist betragtes som mere end dristigt, naar Forf. (sst.) paastaar, at »Luther er saa langt fra at fjerne Personlighedsmomentet ved Menneskets sædelige Beskaffenhed, at han tvert imod baner Vej for den rette etiske Betragtning«. (!) — Et andet Sted anfører Forf. Luthers Opfattelse af den frie Villie, »som en Krænkelse af Kernen i det religiøse Forhold;« (81) — men er denne Opfattelse etisk? — —

Den tredie Opponent, Pastor *Dalhoff* mente, at det er urigtigt at skelne mellem en yngre og en ældre Luther, for Opponenten var Luther simpelt hen: *Luther*, og han fastholdt saaledes den gamle Opfattelse. Pastoren var dog sikkert et Skridt for langt ude, naar han udtalte, at »Luther muligvis har forstaaet *Paulus* bedre end nogen anden siden *Pauli Dage*.« Præsens fastholdt, at Luther ikke var den samme i sine Udtalelser senere, som ved sin Udrædelse af Kirken. — Pastor *Dalhoffs* Opposition bar et meget sympathetisk Præg, og han holdt sig væsentlig til en empirisk Behandling af Prædestinationsbegrebet. Særligt dvælede han ved »*Frelsesvisheden*« og undersøgte Begreberne »*Vished*« og »*Sikkerhed*« med Hensyn til Forskellen mellem den lutherske og calvinske Opfattelse, og mente, at denne Forskel kunde føres tilbage til en afvigende Opfattelse af Prædestinationen.

Endelig havde den anden Opponent »*ex officio*«, Prof. *Scharling* Ordet.

Ved Omtalen af den erasmiske Theologis Opfattelse af de første Menneskers Stilling, hvor Erasmus gaar ud fra *Sirach*, har Forf. en Parenthes, hvori han bemærker: »Sir. anser Erasmus for et godt kanonisk Skrift«. (121) — Opponenten spurgte: »Hvorfra ved De det?« og formulerede derpaa den katholske Opfattelse af de gammeltestamentlige

Skrifters Kanon, og ønskede Sætningen rettet til, at naar Erasmus antager *Sir.*, saa gør han det som Katholik —. Interessantest for os er dog Debatten om den Stilling, som Skriftet: »*De servo arbitrio*« indtager i Luthers Produktion. Prof. udtalte, at »Angrebet passede langt bedre for Luther end Forsvaret«. *Scharling* vil i det hele taget kun betragte »*De servo arbitrio*« som et tilfældigt Skrift, fremtvungen ved Erasmus' Angreb, hvad Præses dog paa ingen Maade vilde indrømme. — Prof. *Scharling* ytrede, at »der er meget hos Luther, der kun kan forstaaes ud fra hans indre Oplevelser, hans Stridsskrift mod Erasmus er ikke skrevet af en Skrivemaskine, men af et spillevende Menneske«. — Endelig bør det bemærkes, at Prof. *Scharling* betragter: »Luthers Prædestinationslære som det vanskeligste Punkt i hele Dogmatikken, og i Virkeligheden ganske uløseligt ad dogmatisk-theologisk Vej«. —

Som man af dette, med Henblik paa de omtrent 5 Timer lange Forhandlinger, kortfattede Uddrag kan se, fremkom der ikke faa interessante Reflekser til Lutherbegrebets Belysning.

Om selve Afhandlingen maa det siges, at den vidner om stor Flid og meget Arbejde, saa meget mere som *Lic. Jørgensen* er saa optaget af sit store Arbejde i de samvirkende Menighedsplejers Tjeneste. Men *objektiv*, det er hans Afhandling ikke. — Prof. *Ammundsen* ramte dybt og forstod netop at fremdrage det altfor subjektivt forudindtagne Standpunkt, Forf. har indtaget, naar han bebrejdede ham, at han maalte med forskellig Alen; saaledes søger Forf. at gøre *St. Augustin* saa meget og *Luther* saa lidt prædestiniansk som mulig.

Trods denne Mangel paa Objektivitet vil dette Arbejde dog hjælpe med til at udrydde de gamle Lutherforestillinger og virke med til en sandere Opfattelse af *Luthers* Personlighed og Livsværk.

Johan Johnsen.

Pastor Lichtle og Bjørnstjerne Bjørnson.

I sin stort anlagte Biografi af Bjørnstjerne Bjørnson, hvoraf *Chr. Collin* i Fjor har udgivet de to første Bind, der alene behandler Digterens Barndom og Ungdom, findes en lille Beretning om et Sammenstød mellem Pastor Lichtle og Bjørnson, der nok ellers endte i største Elskværdighed. Da det tør forudsættes, at enkelte af Ugebladets Læsere kan interessere sig for dette lille Intermezzo, skal vi her i Korthed referere det.

I Begyndelsen af 50erne levede den unge Student Bjørnson tillige med flere Venner et Slags Fællesliv ikke alene i aandelig Henseende, men ogsaa hvad de timelige Fornødenheder angik. De havde saaledes oprettet et særligt Spisested og levede sammen i et Hus efter fælles Dagsorden. Denne ejendommelige Familiekreds, dannet af unge Studenter, blev et Samlingssted for de aandeligt interesserede Unge i Kristiania, saaledes var Jonas Lie en stadig Gæst; men Sjælen i det hele var Bjørnson.

Et rigtigt karakteristisk Træk af hans Digternatur førte til Sammenstødet med Lichtle.

»En Dag kommer Bjørnson til vor store Overraskelse hjem med en liden Tysker«, saaledes fortæller en af Familiekredsens Medlemmer, J. Lindholm. »Han havde købt ham paa Gaden for 10 Speciedaler, som skulde udlignes paa Kolonien. Gutten var Lirekassespiller af Profession, 12 Aar gammel, — brune, spillende Øjne, Frostblærer og forfrosne Hænder. Nu skulde vi alle hjælpe til at opdrage den forældreløse Gut«.

Collin fortsætter: »Imidlertid havde de gjort Regning uden Byens romersk-katholske Præst, Monsieur *Lichtle*, som satte Himmel og Jord i Bevægelse, da han troede, at man vilde gøre Gutten til Protestant. Bjørnson, som var den mest veltalende, fik det Hverv at gaa som Gesandt, og det lykkedes ham at vinde den fremmede Gejstliges Tiltro til Forsikringen om, at de blot vilde hjælpe Gutten frem i Livet, og at han skulde faa beholde den romerske Kirkes Tro«.

Bjørnson har vel forslaaet at berolige Pastor Lichte, i alt Fald har de unge Studenter ikke svigtet hans Tillid.

Lindholm fortæller et pudsigt Træk: »Bjørnson vilde gøre ham til Geni, men vi andre til Farmaceut«, »og« fortsætter Collin, »Majoriteten sejrede. Den unge Nassauer gjorde sine Adoptivforældre Ære, tog baade Farmaceut og Telegrafisteksamen og blev gift tidligere end næsten alle sine Fædre. Tre Sønner blev Studenter og have, trofast som sin Far, holdt fast paa den romersk-katholske Kirkes Tro«.

(Chr. Collin: Bj. Bjørnson. I. 187.—88. ved J—n J—n.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. (C.P.) Vincentiusforeningen afholdt sin første Generalforsamling for i Aar Søndagen den 8. Marts. Den præcideredes af den højærværdigste Biskop og overværedes af 24 Brødre. Efter de sædvanlige Kvartalsberetninger forelagde Sekretæren Beretningen for 1907, der skal sendes til Foreningens Generalraad i Paris. De fire Konferenser (St. Ansgars i den indre By, St. Josefs paa Nørrebro, St. Mariæ paa Frederiksberg og St. Andreas' i Ordrup) havde ved Slutningen af 1907 tilsammen 51 aktive og 31 kun bidragydende Medlemmer. Bibliothekerne talte tilsammen 1248 Bind. Indtægterne havde været 1605 Kr., hvoraf 70 Kr. for Kransekort, 219 Kr. fra St. Antons Bøsserne. Udgifterne havde været 1366 Kr., hvoraf 805 var ydede kontant, særlig til Huslejhjælp, 421 Kr. til Hjælp i Naturalier. Klæder og lignende var blevet skænket Foreningen og af denne atter uddelt til Trængende. Foreningen havde haft den Glæde at faa en Del nye *unge* Medlemmer, hvortil der føles stor Trang.

— Iflg. »Ntlt.« er Forfatteren *Johannes Jørgensen* af Formanden for »det internationale Selskab for franciskanske Studier, *Paul Sabatier*, blevet opfordret til at holde det indledende Foredrag ved det Møde, Selskabet agter at afholde i Assisi i Pintsen 1909 i Anledning af Syvhundredaaret for Franciskanerordenens Stiftelse.

Joh. Jørgensens Bog om den hl. Frans af Assisi over-

sættes iøvrigt for Tiden til Fransk af *Téodor de Wuzsewa*, og vil, rigt illustreret udkomme paa Perrins Forlag i Paris.

Samme Forfatters »Den yderste Dag« offentliggøres for Tiden i italiensk Oversættelse i det i Bergamo udkommende Tidsskrift »Pro Familia«.

Fredericia. Paa St. Josefs Fest, den 19. Marts, kan den ærv. *Mère Josefa* fejre sit 25 Aars Jubilæum som Ordenssøster.

Da den ærv. Priorinde er vort Bysbarn, er der særlig Grund for os til at fejre denne Fest med Glæde, og sikkert vil i disse Dage manges Tanker dvæle ved hendes Barn-domshjem; ved de mange gode Minder, som Familjen *Braun* har efterladt, — ikke blot i Menigheden, men hos saa mange andre i Byen. — Med Taknemlighed mindes vi det gode Eksempel, som Familjen *Braun* gav — som gode katholske Kristne — paa sand Gudsfrygt og Dyd i enhver Henseende, — en sjelden Offervillighed til kærligt at antage sig og opdrage ogsaa andres Børn, sammen med deres egne; en uskrømtet og storartet Gæstfrihed imod de mange udenbys, som kom hertil for at opfylde deres religiøse Pligter, — en stille og bramfri Godgørenhed og utrættelig Virksomhed og Omsorg for deres egne Vel, saavel som ogsaa for saa mange andres. Mindet om Familjen *Braun* vil leve uforglemmeligt iblandt os.

Vor kære Priorinde, som er udgaaet fra dette gode Hjem, ønske vi ret hjerteligt til Lykke til Jubilæet. — Med Taknemlighed mindes vi de 25 Aars trofaste og opofrende Virksomhed i Næstekærlighedens Tjeneste, og ønsker inderligt, at den ærv. Priorinde endnu i mange Aar maa leve og virke til Gavn og Glæde for os alle.

Fredericianere.

Norge. Om *Kirkestriden* i vort nordlige Naboland læses i »St. Olaf:«

Den nye Retnings Foregangsmænd, det theologiske Fakultets Professorer, har udgivet et Skrift til Forsvar for sine Anskuelser. Det bærer Titelen: »Aandens Tjenere, ikke Bogstavens«. Forøvrigt fortsættes Kampen fra begge Sider med den samme Hefthighed. Naar næste Høst det nye Menighedsfakultet træder i Virksomhed bliver naturligvis Spaltningen endnu større. Et trist Indtryk gør det paa os katholske Kristne at være Vidne til disse theologiske Stridigheder blandt Folk, der ikke har andet at bygge paa end den Skrift, som ofte fortolkes paa den vilkaarligste Maade. Mangelen af et kirkeligt Læreembede med gudgiven Myndighed til ufejlbar Fremlæggelse af Frelsens Sandheder og Afgørelse af alle religiøse Tvistemaal maa uden Tvivl føles som et stort Savn hos mange af vore i Troen fraskilte

Brødre. Mod Modernismen har vi Katholikker et sikkert Værn i Petri Stol. Hos os gælder det trygge, trøstefulde, forløsende: »Rom har talt, Sagen er afgjort« — men hvilken nagende Uro, hvilke tærende Tvivl maa ikke Kirkestriden blandt vort Lands Lutheranere afføde i ængstede Samvittigheder? — Ikke uden Grund skriver »Oplandenes Avis« om de Vaaben, der benyttes under Kirkestriden: »De pisker hinanden med Fortolkninger, hudstryger hverandre med Udlægninger, dolker hverandre med Dogmer og ihjelslaar hinanden med Bibelsprog, — medens »Verden« sidder omkring, om ej i Beundring, saa dog i stum Forundring, tænkende i sit stille Sind: »Se, hvor de elsker hverandre«.

— I Lighed med det danske »kirkelige Udvalg« er der nu i Norge af det *kirkelige Landsmøde* nedsat en »Organisationskomité«, som har fremlagt et Udkast til en *Kirkeforfatning*. Om det vil blive vedtaget og hvilke Følger det vil have, er det ikke let endnu at udtale sig om.

Frankrig. Medens det hidindtil baade i Frankrig og andet Steds var et sjældent Syn at se andre end Katholikkerne selv protestere imod de Voldshandlinger og Uretfærdigheder, som Kirken i Frankrig i de senere Aar har været udsat for, saa begynder dog advarende og protesterende Røster nu ogsaa at hæve sig fra andre Lejre. Baade *Protestanterne* og *Jøderne* i Frankrig slutter sig nu til Katholikernes Protester, skønt de selv — i alt Fald føreløbig — ikke direkte rammes af Regeringens uretfærdige Love, som f. Eks. den Lov, der har vakt mest Harme i den senere Tid og som skulde give Regeringen Ret til at inddrage Messestiftelserne, uden at Stifternes Arvinger skulde kunde gøre deres Ret gældende. Protestanterne har indsendt deres Protest i Form af en ærbødig men indtrængende Ansøgning til Senatet; Jøderne offentliggør deres i stærkere Udtryk formede Protest i »L'Univers israélite«. Selv om man maa være tilfreds med at se baade Protestanter og Jøder slutte sig til Katholikkerne i Fordømmelsen af Regeringens Overgreb, saa er deres Bevæggrund hertil dog vistnok nærmest den, at de frygter for Lovens Konsekvenser, der senere paa andre ogsaa rent borgerlige Områder kunde komme til at ramme dem; saaledes som Beauregard allerede gjorde opmærksom paa under Debatten i Parlamentet, da han sluttede sin Tale med disse Ord:

I, mine Herrer Radikale, I gode Borgere, tag eder iagt! Hvad vil I svare Kollektivistene, naar de om end kun for et Øjeblik, faar Magten, og de da udplyndrer eder i Kraft af den Lov, I selv har skabt? I har »fortolket« Loven af 1905, vil de sige til eder, og vi fortolker Loven af 1907. Hvis I imidlertid haardnakket holder fast ved en

saa røverisk og saa truende Lov, da er der kun én Slutning at drage af denne Debat, nemlig at Parlamentet fra nu af er en stadig Fare for dette Lands Borgeres mest ligetids Interesser.«

Til de højærværdige Hr'r. Sognepræster.

Da der fra flere Sider, bl. a. ogsaa af Bladets Udgiver (Ansgariusforeningen) gentagne Gange er udtrykt Ønsket om, at Rubrikkerne: *Ægtevielser* og *Dødsfald* atter optages i »Nordisk Ugeblad«, saa anmodes de højærværdige Sognepræster herved venligst om fremtidig at indsende til Redaktionen i Begyndelsen af hvert Kvartal en Fortegnelse over de i det forløbne Kvartal i de enkelte Sogne forefaldne Dødsfald og Ægtevielser; for Ægtevielsernes Vedkommende med Angivelse af Datum, Stilling og Navnene; for Dødsfaldenes Vedkommende desuden med Angivelse af Alderen. (Se forøvrigt f. Eks. Aargang 1886 S. 223—224 eller 1891 S. 48.) -- Altsaa første Gang i Begyndelsen af April for Januar Kvartal 1908.

Red.

Oversigt

over

Jesu Barndomsforenings Indtægter og Udgifter i Aaret 1907.

A. Danmark.

INDTÆGT:		UDGIFT:	
Kassebeholdning	2,54	Aarbogens Trykning (1907) 113,84	
<i>København:</i>		Porto	5,66
St. Ansgars Drengeskole & Kollekt	18,00	Sendt til Paris	215,00
St. Ansgars Pigeskoler	26,00	Til Vajsenhuset i Købhvn.	96,77
St. Knuds Realskole & Gave (20 Kr.)	55,00	Til Vajsenhuset i Randers	96,76
Rosenkranskirk. Drengeskole & Kollekt	24,20		
Rosenkranskirk. Pigesk.	35,80		
<i>Aarhus.</i>	37,02		
<i>Fredericia</i> (1906: 49 Kr.; 1907: 52 Kr.)	101,00		
<i>Helsingør.</i>	8,90		
<i>Kolding.</i>	6,20		
<i>Odense.</i>	50,00		
<i>Ordrup:</i>			
St. Andreas Kollegiet	45,63		
St. Josefssøstren. Skole	25,50		
Kollekt	12,25		
<i>Randers.</i>	46,34		
<i>Silkeborg.</i>	10,15		
<i>Svendborg.</i>	23,50		
	Ialt Kr. 528,03		Ialt Kr. 528,03

B. Norge.

INDTÆGT:	UDGIFT:
<i>Kiustiana:</i>	Til Aarbogen..... 6,16
St. Olafs Gutteskole... 2,68	Til Paris..... 150,00
» » Fællesskole.. 12,50	
St. Sunnivaskolen 39,50	
St. Halvards Skole.... 7,00	
<i>Bergen</i> (18 Kr. til et Barn med Navnet »Maria« + 6,48 Kr.)..... 24,48	
<i>Drammen</i> 1,50	
<i>Frederikshald</i> 3,35	
<i>Frederiksstad</i> 7,80	
<i>Hammerfest</i> 8,60	
<i>Harstad</i> 14,00	
<i>Kristianssand</i> 2,60	
<i>Porsgrund</i> 6,15	
<i>Trondhjem</i> (2 Kr. + 3 Kr.) 5,00	
<i>Tromsø</i> 21,00	
Ialt Kr. 156,16	Ialt Kr. 156,16

Randers, den 26. Februar 1908.

M. Osterhammel.

✠ At min kære Hustru **Kristine Lauritzsen, f. Lagerholm,**
er afgaaet ved Døden den 7. ds., veforbereet ved de
hl. Sakramenter, bekendtgøres herved for Venner og Be-
kendte. F. C. Lauritzen.

Den afdøde anbefales til de troendes Forbøn.

Elisabethforeningens aarlige Basar

til Fordel for forældreløse Børn finder Sted Palmesøndag og
Mandag, Bredgade 69, St. o. G.

Gaver til Basaren modtages med stor Taknemlighed af
Hr. Pastor Braun, Bredgade 64, Fru Osterhammel, Nørre-
farimagsgade 15, Frk. Strathöcker, Charlottenlund, og Frk.
Tetzlaff, v. Stranden 10.

Regnskab for Velgørenhedskoncerten i City.

Indtægt: Ved Salg af Billetter	Kr. 303,50
» » - Programmer	— 11,87
Gave fra Værten i City.	— 10,00
	Kr. 325,37
Udgift: Leje af Salen	Kr. 30,00
Til de medvirkende ved Koncerten (og Danse- musikken).	— 68,00
Tryksager og andre løbende Udgifter	— 30,05
	Kr. 128,05

Overskuddet, Kr. 197,32, er fordelt mellem de tre Sogne
saaledes: St. Ansgars Sogn Kr. 65,77; Rosenkranskirkens Sogn
Kr. 65,77; St. Annæ Sogn Kr. 65,78.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 15. Marts. 2. Søndag i Fasten. -- 16. M. Ferialdag. -- 17. Ti. Patrik, Biskop og Bekender. -- 18. O. Gabriel, Erkeengel. -- 19. To. Josef, vor Frelsers Plejefader. -- 20. F. Herrens Ligklæde. -- 21. L. Benedikt, Abbed.

Søndag den 22. Marts. 3. Søndag i Fasten.

Søndagsgudstjeneste

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64):	Kl. 10 Højm.	m. Præd.	Kl. 6 Andagt
			m. Præd.
Rosenkranskirken (Boyesg.):	- 10	- -	- 5 Katekese
			og Andagt.
St. Annæ Kirke (Sundby):	- 10	- - -	- 6 Andagt
			m. Præd.
Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.):	Kl. 10	- - -	Kl. 6 Andagt
			m. Præd.
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.):	- 9	- - -	- 3 Andagt.
St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.):	- 7	-	Kl. 3 Andagt m. Præd.
Immaculatakirke (Strandv. 91.):	- 10	-	med Præd. Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Andagt.
St. Andreas Kirke (Ordrup):	- 10	- - -	Kl. 5 Andagt;

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8 paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Jos. Kirke Kl. 6 $\frac{1}{2}$; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7 og 7 $\frac{3}{4}$.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, 7 $\frac{3}{4}$ og 8 $\frac{1}{4}$; i Rosenkranskirken Kl. 6 $\frac{1}{2}$ og 8; i St. Anna Kirke Kl. 6 og 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Josefs Kirke Kl. 5 $\frac{1}{4}$ og 6 $\frac{1}{2}$; paa Toldbodvejen Kl. 6 $\frac{1}{4}$.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

St. Josefs Fest (Torsdag den 19. ds.)

St. Ansgars Kirke: Højmesse Kl. 8 $\frac{1}{4}$.

Rosenkranskirken: Kl. 9 Højmesse. Sakramentet er udstillet hele Dagen. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Andagt.

Jesu Hjerter Kirke: Levitmesse Kl. 10; Festandagt Kl. 7 $\frac{1}{2}$.

Korsvejandagt i Fastetiden.

St. Ansgars Kirke hver Fredag Aften Kl. 8; Rosenkranskirken hver Fredag Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$ med Prædiken; Jesu Hjerter Kirke hver Torsdag Kl. 8 $\frac{1}{4}$; St. Josefs Kirke hver Fredag Kl. 7 $\frac{1}{2}$; St. Anna Kirke hver Fredag Kl. 8.

Mariakongregationen for Ynglinge. Søndag den 15. Marts Fælleskommunion i Jesu Hjerter Kirke Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

St. Knuds Kapel: Søndag den 15. Marts holder Mariabørnsforeningen Fælleskommunion Kl. 7 Morgen. Onsdag den 18. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften offentligt Møde.

St. Franciskus III. Orden holder Møde i St. Knuds Kapel Fredag den 20. ds. Kl. 8 Aften.

Trods Forbudet sender »Lætita« sin anonyme Velgører hjertelig Tak for den venlige »blaa Hilsen«!

Husk Vincensforeningens Kransekort!

Se nærmere 1. Nr. i Maanedn.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ausgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1—4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 12.

Søndag den 22. Marts.

1908.

INDHOLD: Pave Pius X. — Ærkebiskob Absalons Grav i Sorø. — Offentlig Moral. — Bøger. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København S. København N. England-Tyskland. Trier. Lourdes. — Hellig Knuds Kapel i Rom. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Pave Pius X.

har gjort »Nordisk Ugeblad« den uforlignelig store Ære, gennem sin Statssekretær *Kardinal Merry del Val* at tilstille Redaktionen følgende Skrivelse, som vi gengiver i Originalsproget og derefter i dansk Oversættelse:

Reverendo Signore,

Ho ricevuto ed ho presentato al Santo Padre la traduzione dell' Enciclica *Pascendi Dominici gregis* in lingua Danese, fatta dal Rev. Don Giovanni Frederiksen. Godo quindi significarle che Sua Santità ha gradito vivamente siffatto omaggio, non meno che il pensiero di aver presentato al popolo di Danimarca, nella sua istessa lingua, quell' importantissimo documento; e ringraziando V. S. e il traduttore, ha impartita ad entrambi la Benedizione Apostolica.

Colgo con piacere questo incontro per raffermarmi con sensi di ben sincera stima

Roma, 26. Febbraio 1908.

Di V. S. Ilma

Rev. Francesco Ronge Direttore
del *Nordisk Ugeblad* Copenaghen.

Alfmo per servirla
R. Card. *Merry del Val*.

Deres Højærværdighed!

Jeg har modtaget og overrakt til vor hl. Fader den mig tilsendte danske Oversættelse af Rundskrivelsen *Pascendi Dominici gregis*, foretaget af højærv. Herr Pastor Johannes Frederiksen. Det er mig en Tilfredsstillelse at meddele Dem, at Hans Hellighed med levende Interesse har taget imod Deres Gave og ytret sin Anerkendelse af, at De har forelagt det danske Folk dette overmaade vigtige Aktstykke i Landets eget Sprog; som Udtryk for sin Tak meddelte Hans Hellighed Dem og Oversætteren den Apostoliske Velsignelse.

Jeg benytter med Glæde Lejligheden til at bevidne Dem min oprigtige Agtelse og undertegner mig

Deres Højærværdigheds

tjenstvillige

Til Hr. Pastor Frants Ronge,
Redaktør af *Nordisk Ugeblad*,
København.

R. Kardinal Merry del Val.

Ærkebiskop Absalons Grav i Sorø.

Et Foredrag.^{*)}

„En Grav!“ vil De maaske udbryde — hvad mærkeligt „kan der være ved en Grav? Er alle Grave ikke ens? Ligger den rige Mand, der døde i Herlighed og Glæde, ligger han ikke ligesaa kold og ligesaa stum i sin prægtige Marmorsarkofag under Gravkappellets Hvælving som Stoderen, der pultedes ned i Kirkegaardens Hjørne? Deler de ikke begge den samme Lod: Menneskeslægtens store

^{*)} Ved Offentliggørelsen af dette Foredrag i Anledning af Absalons Dødsdag, d. 21. Marts, sendes samtidig en Hilsen til Deltagerne i Besøget ved *Absalons Grav* i August 1905.

Forsmædelse? — Selv Balsameringen er jo kun en forfængelig Sminke paa Dødningeben, ligesom der bag Guldmaskerne fra *Mykenæs* Kongegrave kun fandtes Dødens Tomhed.

Og dog — trods denne umiskendelige Lighed, hvilken Forskel Grav og Grav imellem!

Skellet, ja, det er nu ikke saa lige at sætte. Vi lever i denne som i mange andre Retninger i en Skinnets Verden, og Skinnet *kan* bedrage.

En af vore store Digttere har jo vist os, at der selv under den imponerende Gravskrift:

»Her hviler *Adam Homo* med den blide Aand,
Baron, Geheimeraad, Ridder af det hvide Baand«,
hvilede et i Livet som i Døden saare tarveligt Menneske. —

Om det er Regel eller Undtagelse, er ikke let at afgøre; men det kan gaa de afdøde i Graven, som i Eftermælet: »Deres Gerninger følger dem«. *)

Der findes i den Henseende Grave, som ikke alene er de enkeltes Ejendom, men til hvilke en hel By ser hen med en fælles Følelse af Taknemmelighed og Stolthed. Og atter andre, hvorom en hel Nation samles i Beundring. Lykkeligt det Land, der ejer mange saadanne Grave og forstaar at lære af de store Forfædres Levned!

Endelig er der Grave, der er hele vor Kulturs fælles Eje.

Men naar vi vil tale om saadanne Grave, hvem ejer da flere end den katholske Kirke — vor elskede Moder?

Der er da først den hellige Grav i *Jerusalem*, den Grav for hvilken Tusinder af Middelalderens Riddere har udgydt deres Blod, at den maatte bevares i Kirkens Eje.

Saa er der Apostlene *Petri* og *Pauli* Grave paa Vatikanerhøjen, under Peterskirkens mægtige Kuppel.

Og uden om disse hviler Tusinder og atter Tusinder af Martyrer og Helgener. kostbare Ædelstene i den stridende Kirkes Diadem. — Og kast kun Blikket ud over den ganske Jordkreds. Overalt vil det møde Grave, som Kirken værner om som sine dyrebareste Skatte. Overalt, hvor Kirken rejser sine konsekreerede Altre, hviler Vidnerne »under Alteret«**) og venter paa Herrens Dag.

*) Apokalyp 14, 12. **) Apokalyp 6, 9.

Alle disse Grave er Kirkens Stoltthed og Rigdom. Her blomstrer i Mindet alle Dyder, og Undergerningens Fragsagn hviler over dem som Skyer af Røgelse.

Foruden disse, i egentligste Forstand »hellige« Grave, ejer Kirken ogsaa en Mængde af sine øvrige store Mænds og Kvinders Hvilesteder. Over disse svæver Herlighedens Glorie vel ikke synligt; men de fortæller dog om de hedenfarnes fromme Iver og tillige ofte om deres store Bedrifter i Kirkens Tjeneste. — —

Hvorledes gaar det nu os danske Katholikker? Staar vi ikke saa usigelig fattige og tomhændede her?

O, nej — ingenlunde! Endnu peger vor Middelalders prægtige Kathedraler mod Sky med deres Taarne og Fløje og minder os om de berømte Grave, vore Forfædre i hine svundne Aarhundreder saa hen til med den dybeste Ærefrygt. — Saa mange af disse Grave, som endnu er bevarede er i egentligste Forstand *vor* Ejendom!

Lad mig først nævne *St. Lucius* i *Roskilde*. — Den gamle Domkirke er jo nu væsentlig et Gravkammer for vor Kongeslægt. Men en Gang hvilede Relikvien af Kirkens Værnehelgen, den h. Pave og Martyr *Lucius'* Kranium, i sit pragtfulde Skrin paa Højalleret. — Nu ligger det hængt i et Skab paa vort Nationalmusæum.

Men frem for alt maa jeg minde Dem om Danmarks Værnehelgen, den hellige Kong *Knuds* Skrin i *Odense*. Og den hellige Hertug *Knuds* Skrin i Valdemarslægtens Gravkirke i *Ringsted*.

Paa Sjælland findes dog endnu en Grav, som burde faa alle Danskes Hjerter til at banke hurtigere, naar de hører den nævne.

Beskedent skjuler Gravstedet sit Spir bag Sorø Skove. Men hvilken Dansk er uvidende om, at her hviler — som Professor Hans Olrik har kaldt ham — »den største Dansker, som Danmark nogensinde har fostret«: Ærkebiskop *Absalon* af *Hvidernes* Æt. — Det er til hans Grav, vi vil træde hen.

Medens Sommersolens Dis hviler over Søens Flade, vandrer vi ad den lange Allé, som fører ind til Sorø. Og

lige med et staar vi paa Byens Torv. Lige foran os ligger Raadhuset, til højre Byens Hovedgade og til venstre den gamle, ærværdige Klosterport, med sine smukt svungne romanske Buer og kamtakkede Gavle. Til venstre inden for Porten ligger det forhenværende Cistercienserabbedis Kirke, der var indviet til den h. Gudsmoder.

Det er underligt at staa foran denne Port, de gamle historiske Minder stormer ind paa Beskueren! —

Som Dreng laa jeg syg paa en trist Februarsdag, da traadte en af mine Brødre ind til mig med en Bog. Jeg kan huske, hvorledes jeg den Dag glemte alt omkring mig. Det var første Gang, jeg læste »*Valdemar Sejra*«. Den Bog ved hvilken *Ingemann* har skrevet sig ind i den danske Ungdoms Hjerter.

Her foran Klosterporten i Sommerdagens Sollys samledes som i eet Billede hin graa Februardags triste Stemning med Tøsneens ensformige Dryppen fra Havens Træer — og *Ingemanns* Skildring af den lille Ryttertrop, der ledet af Lyset fra *Saxes* Celle ved Midnat rider gennem Klosterporten for at gæste den danske Historiekrivnings Fader. Erkebiskop *Andreas Sunesøn*, *Henrik Harpenstreng* og den unge *Karl af Rise*, der sidder mellem *Saxes* Pergamentruller i dyb Samtale i Nattens stille Timer. — Alle disse Billeder smeltede sammen til et underligt vemodigt Minde. Men det er maaske netop i en saadan Stemning, man skal træde hen til *Absalons* Grav; thi her er der desværre, foruden Graven og den herlige Kirke, intet andet end Minderne — de store Minder tilbage.

(Fortsættes)

Offentlig Moral.

Den Strøm af Uhumskheder, som de københavnske Smaablade med en Skamløshed uden Lige daglig vælter ud over Samfundet, tiltager ikke alene i Omfang, men ogsaa i Ondartethed. Det er naturligt, at disse Blades Redaktioner er blevet dristigere; thi Publikum har med

— skal vi sige: en forbavsende Taalmodighed fundet sig i disse Smaablades Spekulation i tvetydige Emner og Skandalen.

Vi er komne saa langt ned, at man selv kan se unge, ellers anstændige Damer ganske roligt fordybe sig i et af disse Smaablade, naar de sidder i Sporvognen, og det uden at rødme.

Haand i Haand med denne Smudspresses drives der en meget uappetitlig Industri med usædelige Prospektkort, som selv bedre Boglader uden Betænkning udhyder i deres Vinduer.

Heldigvis begynder der nu at rejse sig en kraftig Protest mod denne systematiske Forgiftning af Samfundet. Og det fra saadanne Mænds Side, hvis Opposition hverken lader sig tie ihjel eller latterliggøre.

Den Aandsretning, som har avlet denne Yngel af Smaablade, har jo nu i Aarevis haft Dagbladet »Politiken« til sit Hovedorgan. — Selv om dette Blads Tone nedstemtes en Del ved den Protest, der rettedes mod det af en Række ansete Mænd i 1899, saa forandrede Tendensen dog ingenlunde.

I de sidste Par Aar er der af og til søgt at indlede en alvorlig Drøftelse angaaende Bladets Taktik; thi hele Flotillen af Smaablade sejler jo i »Politiken«s Kølvand. Man har søgt at tegne Bladets Fysiognomi, og derigennem bekæmpe dets Tendens. I den aller nyeste Tid har, som bekendt, Forf. *R. Jahn Nielsen* i en lille Pjece, betitlet: »Humbug« søgt at blotte og bekæmpe »Politiken« med dens egne Vaaben: *Satiren, Latterliggørelsen*. Om nu denne sidste Fremgangsmaade, der er benyttet af Forf. med ikke ringe Lune, vil faa den tilsigtede Virkning, er jo tvivlsomt. I alle Tilfælde vil vi haabe, at det kun bliver eet af mange Protesttraab, der rejser sig mod den Arrogance, hvormed disse Redaktører søger at tyrannisere den offentlige Mening. — Det gælder om, at alle de, der føler Moralens Ansvar, rejser sig som een Mand og afkaster dette for en kristen Nation uværdige Aag. Det gælder om klart og uden Omsvøb at forstaa, at man, rent moralsk set, ikke kan købe disse Blade, hvorved man støtter dem. Men netop derved — at man ikke køber dem — bekæmper man hele denne

Del af Pressen paa den virksomste Maade; thi disse Blade kender kun een Moral, og det er *Pengepungen*.

Den egentlige Kampagne i Dagspressen aabnedes fornylig af Pastor *A. Schack*, Sognepræst ved Helligaanskirken i København.

Naar vi behandler denne Kamp mellem de to modstridende Opfattelser af Moralen, maa vi stille Pastor Schacks Navn i første Række.

Da *Georg Brandes* endnu stod som den »moderne« Dan- nelses urørlige Alfa og Omega, det vil sige, da der hørte et ikke ringe moralsk Mod til at træde i Skranken for Kristendommens Anskuelse, var det Pastor *Schack*, der vovede at hæve sin manende Røst, skønt han vidste, at han kun vilde modtage den hjerteløseste Spot og Latter- liggørelse som Svar. — Ligeledes var det Pastor *Schack*, der midt under Ibsen-forgudelsen udsendte sin Bog: »*Om Udviklingsgangen i Henrik Ibsens Digtning*«, hvori han ved en dybsindig psykologisk Undersøgelse skærer tværs igen- nem al Modebeundringen og viser os den virkelige Ibsen.

I »København«s Kronik (20.—2.—08) aabner Pastor *Schack* Debatten om vort Emne under Overskriften: *Den offentlige Moral*. Han havde først sendt sin Artikel til »*Høj- skolebladet*,« der mærkeligt nok nægtede at optage den. »København« fik saaledes Æren af at aabne dette Felttog.

Pastor *Schack* slaar til Lyd for Sagen og karakteriserer Opgaven som et Arbejde »for atter at skabe en offentlig Moral«.

Han skriver: »Det er jo nemlig en Kendsgerning, at den offentlige Moral efterhaanden er sunket saa dybt, at man fristes til at spørge, om der overhovedet kan tales om offentlig Moral herinde; og særlig i et lille Land med en meget stor Hovedstad siger det sig selv, at Hovedstaden i høj Grad vil paavirke det hele Land med Hensyn til dette ejendommelige, ubestemmelige og dog saa betydningsfulde, som man har givet Navn af offentlig Moral. Og selv om man slet ikke er Sortseer, men stadig tror, at der trods alt er en god og sund Kærne i vort Folk, saa maa man dog ikke skjule for sig selv, at en Kendsgerning som den her paapegede indeholder en uhyre stor Fare for Folkets Frem- tid, og at, saa længe denne Tilstand fortsættes, gaar dag- lig store aandelige og sædelige Værdier tabt for Folket.«

Forf. henleder Opmærksomheden paa »Politikens« Rufferiannoncer, hvoraf han giver en Prøve og derpaa med en berettiget Harme spørger: »Maa ethvert retskaffent Menneske ikke indrømme, at den Forretning som »Politiken« her viser sig at drive, er *foragtelig*?«

I Anledning af den usmægelige Roden i offentlige Personers Privatliv, som desværre har præget vort politiske Liv i det sidste Aars Tid, og hvor vi er sunkne ned under den almindelige Velanstændigheds Grænse, bemærker Pastor Schack med Hensyn til »Politiken«s ene Redaktør *Ove Rodes* Kandidatur:

»Naar derimod en Rigsdagskandidat *offentlig* for alles Øjne er Medleder af en Forretning, der ikke underser sig ved *at tjene Penge paa den modbydeligste og skændigste Maade*, — saa er det dog vist i sin Orden, om Kredens Vælgere eller andre retskafne Mænd i Landet gør opmærksom paa, at en saadan Person absolut ikke egner sig til at sidde blandt vore Lovgivere; og naar der intet sker, naar ikke en Sjæl løfter sin Røst mod en saadan Kandidatur, er det da ikke et Tegn paa, at den offentlige Moral maa være dybt sunken?«

Pastor Schack slutter med at udtale Ønsket om en klar og saglig Forhandling om denne Sag, og stiller følgende to Spørgsmaal til Overvejelse og eventuel Besvarelse:

»1. Er det for den offentlige Mening en ligegyldig Sag, at et Blad søger at tjene Penge ved Utugtannoncer?

2. Hvis dette fordømmes, har man da ikke Medansvar ved at holde og læse saadanne Blade? Og forvirrer man ikke Pressen i dens Begreber om, hvad den tør byde Publikum?«

Naturligvis havde »Politiken«, særligt gennem sit Kloakalløb: »*Ekstrabladet*«, kun *Grinet* til Svar.

Men da Overbibliothekar *H. O. Lange* faa Dage efter (ligeledes i »*Kbhvn.*«) offentliggjorde et vægtigt Indlæg i Sagen, generede dette »Politiken« i høj Grad. Her var nemlig en Mand, som det ikke gik an uden videre at tie eller grine ihjel.

Vi giver her Overbibliothekarens Indlæg:

»Jeg er hjærtenselig med Pastor Schack i hans Karakteristisk af den fordærvelige Indflydelse, som Dagbladet »Politiken« i en lang Aarrække har haft paa Befolkningens moralske Dømmekraft. Den har banet Vejen for Smudspressen, og nu har den selv maattet etablere en Konkurrence i Form af et Eftermiddagsblad, for at faa sin Del af Profiten ved en saa hæderlig Forretning. De Mænd, der

har ledet »Politiken« i denne Kurs, har virkelig med stor Dygtighed og Energi forstaaet at føre en Sag, som man for 30 Aar siden vilde have anset for haabløs, frem til store Resultater.

Denne Klike har haft et dybt Indblik i Betingelserne for at kunne imponere et Samfund som det lille danske, specielt det københavnske, i hvilket Grinet, Nysgerrigheden og Snobberiet overfor »det moderne« spiller saa stor en Rolle, hvor man holder af at slaa om sig med Ordet Kultur, uden altid at gøre sig klart, hvilket Indhold dette Ord rummer. Begrebet Anstændighed blev sat i Skammekrogen og afløst af »det dristige«, »det vovede«. Man imponerede ved Gang paa Gang uden Spor af Grunde »at fastslaa«, at der maatte en ny Moral til, hvilken viste sig altid at være netop den samme, som man længe har kendt under Navnet Umoral. Man kappedes om at sætte Rekorden for, hvad der kunde siges offentlig paa Tryk. Dette Kapløb fortsættes jo daglig mellem en hel Sværm af Smudsblade, som Publikum holder paa Benene og vel endog gør til indbringende Forretninger. Det gør jo en vis Virkning, naar man, som i »Ekstrabladet« forleden Dag, karakteriserer Biskop Rørdam som en kedelig theologisk Kandidat. Naar Folk læser det, studser de, men mange foretrækker at beundre Journalistens Dristighed fremfor at oprøres over hans Mangel paa Alvor og over hans Geschäfl med Gøglet og Grinet.

Lad os tænke os en Fyrste, der omgav sig med Gøglere og Hofnarre i Stedet for med Ministre, der var alvorlige Mænd med Sagkundskab og Ansvarsfølelse. Hvorledes vilde hans Begreber om Landets Velfærd og hans Arbejde for Folkets Fremtid vel blive? Hvorledes vilde han selv blive, naar han vedblivende lyttede til og lod sig tyrannisere af saadanne Omgivelser?

Men handler store Dele af vort Folk ikke som hin Fyrste? De lytter til og lader sig tyrannisere af en ansvarsløs og samvittighedsløs Journalistik, der har gjort det til Geschäfl at spille Halløj med Livets alvorligste Spørgsmaal: Religion, Fædrelandssind, offentlig Moral, Ægteskab osv. At saadanne Journalister slaar sig for Brystet som Samfundstøtter og Moralens Vogtere, naar de rigtig sveder af Geskæftighed ved Pengemøllen i Sensationens, Skandalens og Liderlighedens Tjeneste, er jo kun et yderligere Raffinement, der maaske kan stikke enkelte naive Mennesker Blaar i Øjnene.

Jeg har mange Steder i fremmede Lande søgt gennem Pressen at lære Folket at kende efter det gamle Ord: »Sig mig, hvem du omgaas, og jeg skal sige Dig, hvem Du er«. Men trods systematiske Efterforskninger har jeg intet Sted

fundet en saadan Samling forargelige Smaablade som her i København med en saadan Tone og en saadan Magt over Befolkningen.

Kan Københavnerne ikke snart rejse sig mod dette Tyranni for at værgе det offentlige Liv og den opvoksende Slægt og lægge Haand paa Opførelsen af det Flakkebjerg for Journalister, som Mag. Harald Nielsen saa træffende lyste efter her i Bladet i sin Tid, saa vil det være nødvendigt at rejse en Bevægelse ud over Landet, der vel kan komme til at sætte dybere Skel mellem Landet og Hovedstaden«.

Senere indeholdt »*Nationaltidende*« et Interview af Overbibliothekar Lange. Dette er af saa stor almen Interesse, at det ogsaa gengives her:

»Mit lille Indlæg«, siger Overbibliothekar Lange, »var foranlediget ved en Artikel af Pastor Schack. Jeg kan kun glæde mig over, at min lille Artikel har vakt en vis Opmærksomhed. »Ekstrabladet« har opfattet min Artikel som en »Krigserklæring« specielt til sig. Dette er ikke uden Interesse; eftersom mine Udtalelser gik ud paa at karakterisere hele denne frodige københavnske Smudspressе, har »Ekstrabladet« derved saa utvetydig som muligt klassificeret sig selv og skyndt sig at sikre sig Førerpladsen i det nette Selskab. Det maa jo være en stor Tilfredsstillelse for de pæne Mænd i Aktieselskabet »Politiken«s Bestyrelse at følge deres Eftermiddagsblads desperate Anstrengelser for at føre Smudspressens Sag, og det maa være Aktionærerne en ren Svir at se den tjenstivrige Redaktør tjene Penge til dem i saa hæderlig en Forretning.

Jeg har aldrig ønsket at give mig ud for en Herkules, der kan rense denne Augiasstald. Jeg er kun en enkelt Mand, der har benyttet en given Lejlighed til at faa sagt, hvad der længe har ligget mig paa Hjerte, og hvad mange har følt med mig. Jeg har ikke haft Lejlighed til at se alt, hvad »Ekstrabladet« har trakteret mig med. Det er nemlig ikke faldet Redaktøren ind at sende mig de paagældende Numre; naa, -- han er aabenbart enig med mig i, at de ikke kræver noget Svar. Og jeg selv plejer ikke at købe disse Blade. Jeg har imidlertid set saa meget, at de er skrevne efter Recepten: Goddag Mand — Økseskaft, og at han ikke sparede paa Skældsord og Injurier. Dem skal jeg dog skænke ham ud fra den Betragtning, at Injurier fra den Kant i en saadan Sag nærmest maa anses for Ros i de Folks Øjne, hvis Dom man sætter Pris paa.

Foreløbig, siger Hr. Lange til Slutning, er det min Agt at vente og se, om jeg virkelig staar ene, om den Presse, der har Syn for de aandelige Værdier, og som ejer god

Smag og uafhængig Dømmekraft, vil tie stille, og om Mænd og Kvinder, der har Ansvarfølelse, Samfundsbevisthed og Hjerte for vort Folks Sundhed og Trivsel, fremdeles vil forholde sig passive og lade Demoralisationen gennem Smudspressen brede sig. Jeg har andet at gøre end at skrive Avisartikler. Indtil videre er det mig en Tilfredsstillelse at vide, at jeg har skudt et Centrumsskud, at dømme efter Ekstrabladets Sprællen baade med Arme og Ben.

Alle, der mener det alvorligt med vort Folks Velfærd, maa ønske, at dette Felttog fortsættes, og Vaabnene ikke nedlægges, før det er umuliggjort at spekulere i Ungdommens, de uerfarnes og ubefæstedes daarlige Instinkter.

Johan Johnsen.

Bøger.

En Bog om Skindøden. »Der wirkliche Tod und der Scheintod« (Pris 6 Mark) er udkommet paa Central-Auskunftstelles« Forlag i Koblenz. Det er det første udførlige Værk om dette ligesaa vigtige som interessante Emne. Det foreliggende 424 S. store Oktavbind er et med umaadelig Flid og med forstandig Kritik udarbejdet Værk, som gengiver alle hidindtil betydeligere Undersøgelser med Hensyn til Konstateringen af Dødens Indtræden og berører alle de hermed beslægtede praktiske Problemer baade paa Lægevidenskabens og Theologiens Omraade. Forfatterne er P. F. B. Ferreres S. J. og Prof. Dr. J. B. Geniesse. Bogen har i ganske kort Tid allerede oplevet 2 italienske, 1 fransk, 1 engelsk, 3 spanske, 1 portugisisk Oplag og har fundet udelte Anerkendelse i alle Landes lærde Tidsskrifter.

En nærmere Anmeldelse vil senere findes her i Bladet.

Den hl. Josef. *Korte Betragtninger.* Pris 30 Øre. I Kommission i St. Olavs Trykkeri, Kristiania.

Blandt Andagterne til de Hellige, maa Andagten til den hl. Josef siges at staa i første Række, næst efter Andagten til Guds Moder. Thi den hl. Josef var af Gud

udvalgt lil et saa ophøjet Kald, og har staaet i et saa inderligt Forhold til Vor Herre, at der blandt Guds Helgener maatte blive ham en fremskudt Plads tildel.

Hvem vilde ikke gerne i Marts Maaned, tage en aandelig Læsning om den hl. Josef i Haanden? En saadan byder os den anførte lille Bog. I 31 smaa velvalgte Kapiller, skildres den hl. Josefs Levned, hans Dyder og hans Herlighed i Himlen. Noget nyt byder Bogen derved, at Jesu Plejefader fremstilles som Forbillede for alle dem, der paa en særlig Maade dyrker *Jesu allerhelligste Hjerte*. Hvem har i Virkeligheden, næst efter Guds Moder, mere elsket dette tilbedelsesværdige Hjerte end den hl. Josef, og hvem kunde derfor ogsaa mere egne sig til at være en Vejleder heri, end han.

Den lille Bog anbefales Ugebladets Læsere.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. S. Som meddelt i Ugebladets Nr. 10 kunde Hr. Pastor *Schmiderer* Torsdag den 12. Marts fejre 25 Aars Præstejubilæum. I den Anledning vajede lige fra Morgenstunden af baade det danske og det pavelige Flag foran st. Annæ Kirkens Indgang. Kl. 10 begyndte den højtidelige Levitmesse, som celebreredes af Jubilaren, assisteret af to Embedsbrødre, og overværedes af Hs. Højærværdighed Biskop *von Euch* med de fleste af Hovedstadens Præster og enkelte fra de nærmeste Provinsbyer. Kirken var fyldt til sidste Plads af Katholikker baade fra Sundby og det øvrige København. Festprædikenen holdtes af Hr. Pastor *Slump*, der i velvalgte Ord skildrede det katholske Præstedømmes guddommelige Indstiftelse og ophøjede Fuldmagter, samt lovede paa Menighedens og de tilstedeværendes Vegne sammen med Jubilaren at ville takke Gud Herren for den ham hidindtil forlenede Arbejdskraft og nedbede ny Naade og Velsignelse for Fremtiden. St. Annæ Kirkes eget Sangkor, under Ledelse af Hr. Kordirigent *Husson*, bidrog ved en smukt udført flerstemmig Messe meget til at forøge Gudstjenestens Højtidelighed.

Efter Messen førtes Jubilaren over i Skolelokalet, hvor der ved en lille Højtidelighed overrakte ham Menighedens værdifulde Gave: *Wetzer og Weltes Kirchenlexikon* samt en smukt broderet *Messehagel* med Tilbehør. Derefter fremsagde ogsaa Børnene deres i poetiske og symbolske Former udtrykte Lykønskninger.

Af andre Gaver, som i Dagens Anledning var tilsendt Jubilaren kan fremhæves: *Le Camus'* smukt indbundne Værk »Leben u. H. Jesu Christi«, fra Biskoppen, en ny *Messebog* fra Odense Menighed, der endogsaa havde sendt en særlig Repræsentant, Hr. Instrumentmager *Kejser*, tilligemed sine Præster herover; endvidere 2 Hold smukke Alter-Lysetager fra st. Elisabeths- og st. Josefs-Søstrene en ny Alterdug, et nyt Røgelselskar m. m. Blandt andre Gaver fra private bør fremhæves: *Herders Konversationslexikon*, *Traps Danmark*; desuden nogle Attrapper, som f. Eks. en stor Pen og Penneskraft med en større Pengegave indeni, ligeledes en Pengegave fra herværende Medlemmer af st. Franciscus III Orden, for hvilken Hr. Pastor Schmiderer er Præses; o. s. fr.

Ved Middagen — i den med Dannebrogssflag festlig dekorerede Forsamlingssal, — deltog foruden Hans Højærværdighed Biskoppen og de Præster, som havde givet Møde, ogsaa st. Annæ Kirkes Forstanderskab og Odense Menigheds Repræsentant; der holdtes forskellige Taler, bl. a. ogsaa, eller først og fremmest af Biskoppen, der skildrede, hvorledes det var kommet, at Redemptoristerne ogsaa overtog Missionsgerningen her i Danmark; han ønskede Pastor Schmiderer, den første Redemptorist, der fejrede Jubilæum i Danmark endnu mange Aars velsignelsesrig Virksomhed. — En Mængde Lykønskningstelegrammer indløb hele Dagen fra nær og fjærn.

Da mange af Menighedens egne Medlemmer ikke havde kunnet deltage i selve Jubilæumsdagens Festligheder, samledes Menighedens voksne Medlemmer i Søndags Aften den 15 ds. med Jubilaren til et festligt Menighedsmøde i Skolelokalerne. Efterat en til Anledningen passende Sang var sunget, talte Hr. cand. theol. & mag. *Niels Hansen* for paa ny at lægge Menigheden Jubilæets Betydning paa Hjærte. Derefter forevistes en Række vellykkede Lysbilleder af forskellige Egne og Personer, bl. andre ogsaa af Paverne Leo XIII. og Pius X., Biskop von Euch og Jubilaren, Pastor Schmiderer. Festen endte med et lille Chokoladegilde, som bidrog til at give den festlige Sammenkomst et rigtig hyggeligt og gemytligt Præg.

Til Slutning udtalte Hr. Pastor Schmiderer en hjertelig Tak til alle, som paa den ene eller den anden Maade havde gjort deres til at glæde og hædre ham ved hans Jubilæum.

København N. Hr. Pastor *Perger*, der for Tiden ligger paa st. Josefshospital, har maattet underkaste sig en større Operation, for at Lægerne kunde komme til at rense Lungerne. Trods sin høje Alder synes Patienten at have overstaaet Operationen godt, og der er, Gud ske Lov, Haab om Bedring.

England-Tyskland. Kejser Wilhelms Brev til Lord Tweedmouth er endnu for Journalister og Politikere en velkommen Pølsepind til at koge Suppe paa. Den rent politiske Side af Sagen interesserer os ikke her; men den minder om et tidligere kirkepolitisk Mellemværende mellem Tyskland og Rom. »*Germania*« skriver desangaaende: De ledende Kredse i Berlin burde genkalde i deres Erindring *hin Tid under Bismarck, hvor man uden at indhente Pave Pius IX's Tilladelse offentliggjorde dennes Brev til Kejser Wilhelm I.* Den Gang havde man i Kulturkampen Brug for *furor protestanticus*, derfor lod man med Tilsidesættelse af alle internationale Former disse Breve offentliggøre. For Øjeblikket handler de tysk fjendtlige Kredse i England paa lignende Maade og med samme Resultat som Bismarck den Gang; de er gaaet i Skole hos ham. Saaledes hævner Uretten sig i Verdenshistoriens Løb.

Trier. Tirsdag d. 4. Februar døde i Trier Jesuitpateren *Rudolph Cornely*. Han var en kendt Mand i vide Kredse, ikke mindst som Redaktør af »*Laacher Stimmen*« og »*Die katholischen Missionen*«. Det førstnævnte Tidsskrift redigerede han i Aarene 1872 til 1879. Pater Cornely, der blev 78 Aar gammel, var født i Breyell, i Regeringskredsen Düsseldorf, traadte i Aaret 1852 ind i Jesuiterordenen og naaede her i Løbet af forholdsvis kort Tid frem til velfortjent Anseelse ved sin fremragende Begavelse og utrættelige Flid. Tillige med sine Ordensbrødre blev han i 1872 forvist fra Tyskland og delte Landflygtigheden med dem i England og Holland. Som Lærd og Forfatter var han navnlig virksom paa Bibelforskningens Omraade, og en hel Række af herhenhørende dygtige Værker har vi fra hans Haand, deriblandt en fuldstændig Indledning i den hele hellige Skrift samt Kommentarer til Salmerne og flere af Pauli Breve. Foruden disse Værker har Pater Cornely forfattet nogle Biografier (Carl Spinola og Petrus Faber). Sine sidste Aar tilbragte den Afdøde i Trier, hvor han ogsaa nu har fundet sit sidste Hvilested. Han døde efter et ganske kort Sygeleje i de barmhjertige Brødres Ordenshus.

Lourdes. Festlighederne i Lourdes i Anledning af 50 Aars Jubilæet vedvarer. Pilgrimstog fra forskellige Provinser og andre Lande ankommer stadig. *Fra Lourdes*

til Rom har der ogsaa fundet et Pilgrimstog Sted, som blev modtaget meget velvilligt af den hl. Fader.

— I samme Anledning (Lourdes 50 Aars Jubilæum) begynder snart her i Bladet en Oversættelse af det meget interessant skrevne »Le miracle de l' Assomtion« (Episodes miraculeux de Lourdes) af *Lasserre*, Forfatteren til den tidligere paa dansk oversatte Bog »Vor Frue af Lourdes«.

Hellig Knuds Kapel i Rom.

Som Bladets Læsere maaske erindrer, blev der for et Par Aar siden paa Foranledning af Dr. phil. **Angul Hammerich** iværksat en Indsamling til Restaurering og Udsmykning af St. Knuds Kapel i Kirken **Santa Maria in Transpontina** i Rom. Hele Landets Katholikker sluttede sig senere hertil og dannede en Komité, som tog Sagen i sin Haand. Fra denne foreligger der nu Regnskab over Indsamlingen.

Dette Regnskab udviser, at der ialt er indkommet 2091 Kr., nemlig:

Ved Dr. phil. Angul Hammerich	Kr. 503,00
» Katholikernes Indsamling her i Byen	— 1273,00
» » » i Provinsen	— 250,95
Fra Statsraad Thor Lange i Rusland (til Tæppet)	— 25,00
Indvundne Renter	— 39,05
	Kr. 2091,00

Pengene er anvendte paa følgende Maade:

Tryksager	Kr. 28,20
Et stort Tæppe med St. Knuds Billede samt to Altertæpper	— 273,47
Anvendt i Rom ved Biskop J. v. Euch til Kapellets Udsmykning, Helgenlampens Pasning, den aarlige Gudsstjeneste paa St. Knuds Festsdag m. m., ialt	— 1579,64
Restbeløb	— 209,69
	Kr. 2091,00

Ovennævnte Tæppe med St Knuds Billede er udført efter Tegning af **Fru Alfrida Baadsgaard** af en Kreds af danske Damer af den katholske Menighed.

Af Restbeløbet vil endnu blive afholdt Udgifterne til Anskaffelse af en Pergament-Mappe med alle Bidragydernes Navne, hvilken vil blive opbevaret ved St. Knuds Kapel i Rom. Resten af Pengene vil blive anvendt til Afhjælpning af mindre Mangler, som endnu kunde findes ved Kapellets Udsmykning.

København, den 7de Marts 1908. **Herm. Hoffmann,**
Komiteens Kasserer.

✠ At Partikulier **Riberholt** er afgaaet ved Døden ved et Ulykkestilfælde den 14. ds. bekendtgøres herved.

Den kære afdøde anbefales til de troendes Forbøn.

Begravelsen finder Sted paa Søndag den 22. ds. Kl. 2 fra Kapellet paa Katholsk Vestre Kirkegaard.

Taksigelse.

Undertegnede udtaler herved den inderligste Tak til alle og enhver, der har beredet mig Glæde i Anledning af mit Jubilæum.
P. G. Schmiderer.

A. C.s Foredragsrækker.

Fjerde Række (Oktoker 1907—Marts 1908).

Sjette Foredrag: **Onsdag den 25. Marts, Aften Kl. 8 1/4.**

Foredragsholder: Hr. Pastor **A. Breitung.**

Emne: **Interessante Instinkter hos Dyr og tilsvarende Indretninger i Naturen.**

Lokale: **Den store Sal** ved Jesu Hjerter Kirke i Stenosgade (Opgang ad Hovedtrappen).

NB. Velvillige Bidrag til Bestridelse af Udgifterne (Lejning af Stole o. l.) bedes nedlagt i de ved Indgangene ophængte Bøsser.

Alle indbydes.

Alle indbydes.

Unio. Alm. Møde afholdes Tirsdagen den 24de Marts i Mygind's Selskabslokaler, Linnegade 25.

Aalborg. Afholdsforeningen »Det røde Kors« og St. Johannes Broderskab afholder Møde hver 2. og 4. Torsdag i hver Maaned Aften Kl. 8 i Skolelokalet Holbergsgade, hvortil alle indbydes.

Elisabethforeningens aarlige Basar

til Fordel for forældreløse Børn finder Sted Palmesøndag og Mandag, Bredgade 69, St. o. G.

Gaver til Basaren modtages med stor Taknemlighed af Hr. Pastor Braun, Bredgade 64, Fru Osterhammel, Nørrefarimagsgade 15, Frk. Stratböcker, Charlottenlund, og Frk. Tetzlaff, v. Stranden 10.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 22. Marts. 3. Søndag i Fasten. -- 23. M. Katharina af Vadstena, Jomfru. — 24. Ti. Cyrillus af Jerusalem, Biskop og Kirkelærer. — 25. O. Marias Behudelse (fejres offentlig 15. Maj). — 26. To. Ferialdag. — 27. F. Herrens fem Saar. — 28. L. Johannes af Capistran, Bekender.

Søndag den 29. Marts. 4. Søndag i Fasten.

Korsvejandagt i Fastetiden.

St. Ansgars Kirke hver Fredag Aften Kl. 8; Rosenkranskirken hver Fredag Aften Kl. 7 1/2; med Prædiken; Jesu Hjerter Kirke hver Torsdag Kl. 8 1/4; St. Josefs Kirke hver Fredag Kl. 7 1/2; St. Anna Kirke hver Fredag Kl. 8.

Mødreforeningen.

Paa Grund af den aarlige Eksamen i St. Ansgars Kirkeskole, holder **Mødreforeningen** denne Gang sit Møde **allerede Tirsdag den 31. Marts** i Stedet for Tirsdag den 7. April. J. Braun.

Trykfejl. I Nr. 9 S. 139 L. 16 f. n.: Samhæng, læs: Sammenhæng. — I Nr. 10 S. 161 L. 21 f. o.: Lord Mayer, læs: Lord Mayor. — I Nr. 11 S. 179 L. 13 f. o.: De to Kirkeforstanderskaber, læs: de tre o. s. v. — S. 182 L. 19 f. n.: Opponenten, læs: Tilhørere.

Den hl. Josef. I Kommission i St. Olavs Trykkeri, Kristiania, er udkommet: **Den hl. Josef.** Korte Betragtninger. Pris 30 Øre.

Husk Vincensforeningens Kransekort!

Se nærmere I. Nr. i Maanedten.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Bøglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 13.

Søndag den 29. Marts.

1908.

INDHOLD: Ærkebiskop Absalons Grav i Sorø. — En stor Mand paa sin Dødsseng. — Et morsomt Tilfælde. — Er Religionen ingen Ofre værd. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København, Fredericia, Tyskland. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Ærkebiskop Absalons Grav i Sorø.

(Fortsat.)

Først vandrer vi rundt paa Kirkegaarden, hvis ældste Træer godt kan være plantede af de hvide Munke for Aarhundreder siden. — De gamle Munkegrave er forsvundne, derimod hviler her flere af Akademiets Professorer, særlig tiltrækkes Opmærksomheden af *Chr. Molbechs* og *Bernhard Severin Ingemanns* Grave.

Der hviler en saa usigelig fredelig Stemning over denne de Dødes Have, at man ikke vilde forundres synderligt, om man saa et Par hvide Munke træde ud af Kirkens lille Sidedør.

Sorø Klosterkirke har det Fortrin fremfor mange andre af vore gamle Kirker, at man endnu faar et levende Indtryk af, hvorledes den har set ud i den katholske Tid. Og dog er meget omkalfatret derinde efter den lutherske Guds-tjenestes Tary og for at skaffe Plads til saa mange Begravelser som muligt, hvorved Højkoets og de fire Sidekors

Gulvflade er højnet betydeligt, særlig de fire Sidekor har derved tabt meget af deres arkitektoniske Skønhed.

Det første, der fanger Blikket, idet man kommer hen i Midtergangen, er ikke den rigt udskaarne Egetræsprædikestol fra 1560, men derimod det store, kæmpemæssige Krucifiks over Tralværkets Indgang til Koret. Dette Krucifiks er ophængt i Aaret 1527 og er en Gave fra den sidste Biskop af *Roskilde, Lage Urne*. — *Høyen* gør her med Rette opmærksom paa, at den alvorlige Gæring, som var begyndt i det kirkelige Liv, hverken skræmmede Roskildes Bisp eller Sorøs Abbed fra udholdende at værne om Klosterets Værdighed¹⁾. — Det fortælles, at *Thorvaldsen* efter sin Hjemkomst fra Rom flere Gange tog til Sorø, alene for at betragte dette skønne Billedskærerarbejde, hvis Kristus-hoved han paastod ikke at have set Mage til i selve Italien.

Ligesom Valdemar den Store ved Opførelsen af *St. Bendts Kirke* i Ringsted byggede sin egen Slægts Mausoleum, hvor Slægtled efter Slægtled stedtes til Hvile ved Foden af Knud Lavards Helgenskrin, saaledes blev Absalons Kirke i Sorø Hvideslægtens Gravmæle.

Absalon lod selv sin Farfaders, *Skjalm Hvides*, og sin Farbroders, *Tokes*, Ben bringe fra Fjenneslevlille²⁾ og indemure i Pillen mellem de to Sidealtre i *St. Johannes Evangelistens Presbyterium*, hvor de blev fundne i 1774.³⁾

¹⁾ Danske Mindesmærker I. 70. — Ogsaa paa anden Maade søgte Abbed Henrik at smykke sit Klosters Kirke. Saaledes lod han i 1515 foretage en Restauration af den sjældne Række Vaabenskjolde, 150 i Tallet, der som et bredt Baand løber helt rundt under Kirkens Vinduer. Om disse se: Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie 1877. 204 flg. og 1883. 1 flg. — Et Par Aar efter Lutherdommens Indførelse udstedte Kristian III. et aabent Brev (28—10--1538), hvori det paalagdes Abbed Henrik at sørge for Bygningernes Vedligeholdelse. »Endnu 1556 stod Munkenes Kor ganske i samme Skikkelse som i Papismens Dage«, og først under Frederik II. synes de sidste Minder at være fjærned. — *Löffler*: Udsigt over Danmarks Kirkebygninger fra den tidlige Middelalder. Kbhvn. 1883. 192.

²⁾ Script. Rer. Dan. IV. 540.

³⁾ Under Restaurationsarbejdet fandt man i nævnte Pille to Trækister. Paa en Blyplade i den ene stod med store veldannede Uncialbogstaver: *Hic Jacet Schelmo Avus Domni Absalonis Archiepiscopi*. (Denne Plade, som desværre ødelagdes ved Akademiets Brand 1813,

Den 13. Maj 1247 ødelagdes Klosteret ved en stor Ildbrand og vistnok først i Aaret 1285 stod Kirken igen fuldendt. I dette Aar lod Abbed Niels III. overføre fra den gamle til den store Kirke — som Kornerup siger¹⁾ »for at hævde Kirkens Betydning som Gravsted for Hvidernes berømte Slægt« — de jordiske Rester af Absalons Forældre, *Asser Rig* og Fru *Inge*, tillige med *Ebbe Skjalmsen* og hans Hustruer *Gyde* og *Ragnhild*, Datteren *Gyde* og Sønnen *Toke*²⁾, samt mange andre, der ikke nævnes, men hvis »Navne er skrevet i Livets Bog,« som den gamle Forfatter siger.³⁾

findes afbildet i Th. Hansen: Sorø etc. Kbhvn. 1883. 70.) Skjalms og Tokes Ben nedlagdes i et Blyskrin i Stedet for i de opraadnede Trækister, og indmuredes paany i Pillen, hvorpaa der sattes en Indskrift for at bevare Mindet om deres Hvilested. Ved at maale Benene erfarede man, at de begge har været anseelige Mænd. Tokes Ben var de største: Laarben 19 $\frac{1}{2}$ “, Skinneben 16“, Skulderblad 14 $\frac{1}{8}$ “, og Armben 12 $\frac{1}{4}$ “. Chr. Molbech: Ungdomsvandring i mit Fødeland. Kbhvn. 1811. 300 og Note 1.

¹⁾ Aarb. f. n. O. o. H. 1877. 199.

²⁾ Med Hensyn til Toke Ebbesens Moder har Molbech (Nord. Tidsskr. for Hist. Lit. og Kunst I. 454): ». . . Ebbes Søn Toke med hans Moder Gyde (Ebbes første eller anden Hustru)«. — Kornerup (a. St. i Aarb.): ». . . Toke Ebbesen og hans Moder.« Men han nævner ikke Navnet. — Morten Pedersøn (Biscops Absalons oc Her Esbern Snaris Herrekomst oc Adelige Stamme Kbhvn. 1589. 12): »Samme Her Ebbe (Skialmsøn) haffde med sin Hustru Frue Reignild tre Sønner, Sune, Tocke oc Peder, oc en Daatter hed Gytthe, fick Cluff Glugh.« — I »Catalogus illustrium Soræ Sepulorum« staar: »Dominus antem Ebbo . . . cum Regnilde, uxore sua, muliere eximia virtutis, jacet ibidem. Domina Gydhæ, filia eorundem . . . ibidem quiescit. Dominus Tucho, filius Ebbonis, filii Schelmonis Hwidhe, cum matre sua Domina Gydhæ, jacet ibidem.« (S. R. D. IV. 540). Endelig har Slægttavlen (S. R. D. IV. Tab. III.): Ebbo Skialmsøn, I. g. m. Gytha og II. g. m. Regnildis, og af Børnene regnes Sune og Toke til første Ægteskab, Gyda til andet, medens Peders og Fins Moder ikke angives. — Naar Danmarks Adels Aarbog 1893, 154, kun nævner »Regnild« som Ebbe Skialmsens Hustru, maa dette skyldes en Fejlskrivning. — Vi kan sikkert gaa ud fra, at M. Pedersøn fejlagtig anfører i det mindste Toke som Ragnhilds Søn. At Ragnhild, som Ebbes anden Hustru, har opkaldt sin Datter efter sin Mands afdøde Hustru, vilde vist have passet godt til hendes Karakter; hun kaldes jo »en Kvinde af udmærkede Dyder«.

³⁾ S. R. D. IV. 540.

Træder man nu ind gennem Tralværkets Dør, staar man i det nuværende Kor, Lavkoret. Her var i Klostertiden »Munkenes Kor«. Til højre og venstre staar Korstolenes Rækker med Døre, der fører ind i Tværskibene. Tværskibet t. h. (mod Syd), kaldtes »St. Johannes Evangelistens Presbyterium« og Tværskibet t. v. (mod Nord) »St. Johannes Døberens Presbyterium«. Lige foran os staar det nuværende lutherske Alter ved Trinene op til Højkoret. Gaar vi op ad disse og bag om Alteret, staar vi foran Absalons Grav. Og ved Hovedenden af denne, halvt under det nuværende Alter, stedtes hans Broder, *Esbern Snare*, til Hvile i Aaret 1204.

»Absalon og Esbern, disse vældige Helte, hvis Rygte var over alle Lande frem for nogen af Danmarks Slægter.«¹⁾

Selv den, som ejer liden historisk Sans, vil uvilkaarlig gribes af Bevægelse, naar han træder hen til Ærkebispens Grav, hvor meget mere da Katholikken, naar han her i »den hellige Jomfrus Kor«²⁾ for første Gang lader Blikket dvæle paa det Sted, hvor den store hedengangne Kirkefyrste hviler. — I 1808 stod Chr. Molbech paa dette Sted, og vi forstaar hans Tanker: »Der lød fordem i det høje Kor Brødrenes fromme Sang; der nedbad de knælende deres Beskytterindes Velsignelse. Trøstede vandrede de Par ved Par tilbage til deres Celler — Guds Moder havde hørt deres Bøn; saa talte en Stemme i deres Hjærter. Tiderne svunde; Solen steg højere paa Himlen; en anden Aand blev herskende. Nu tav de Stemmer, som bad for Absalons og Valdemars Sjæle; nu lød ej Messen mere i de høje, hellige Hvælvinger.«³⁾

I Middelalderen smykkedes Graven rimeligvis med et Slags Kenotafium prydet med Billedskærerarbejde og afsluttet af Absalons Statue i hvilende Stilling.⁴⁾ I 1536 om-

¹⁾ S. R. D. IV. 467. cit af Molbech a. St. 261.

²⁾ Løffler: Udsigt over Danmarks Kirkebygninger fra den tidlige Middelalder. Kblivn. 1883. 192.

³⁾ Molbech: a. St. 258.

⁴⁾ Naar Høyen (Danske Mindesm. I. 70) — stottende sig til S. R. D. IV, 570: . . . »quod prius ligneum fuit« — siger at Graven indtil 1536 dækkedes af en simpel Trætavle med en malte Indskrift, saa er dette næppe rigtigt; thi det er usandsynligt, at Munkerne i Sor ikke har æret deres store Velgøres Minde ved et mere monumentalt Gravmæle. — Trap har: »Absalons gamle Trægravplade, der vist var prydet med hans Billede«. (II. 552) — Men Løffler har med Rette gjort opmærksom

byttede Abbed Henrik dette med den monumentale Ligsten, som endnu dækker Graven.¹⁾

Vi følger her *Højens* Beskrivelse: »Absalon er fremstillet som Nordens Primas i Ærkebispens fulde Ornat, med den korsdannede Stav i den venstre Haand og opløftende den højre til Velsignelse. Han staar paa et Fodstykke i en Blinding, under hvis Bue der hænger en Blomsterslyngning, og ved Siderne af Fodstykket, med hans Skjoldmærke mellem to smaa Dreng, sidder to mindre Figurer i biskoppelig Dragt, med Staven i den ene Haand og læsende i Bogen, de holder med den anden. Midt ovenover staar en Kurv med Frugt og i Hjørnerne sysler fire Smaadrenge med Blomster. Begge Buens Piller er smykkede med Arabesker. Nederst paa den ene staar to basunblæsende Engle, paa den anden Adam og Eva, og paa Pillernes Fodstykker er til venstre en lille Dreng afbildet med Henrik Tornekranses fædrene og t. h. en anden med hans mødrene Vaaben.

Buen bærer en Indskrift: *Absalon hoc tegitur lundensis marmore præsul* (Lunds Biskop, Absalon dækkes af denne Sten). Øverst paa Pillen l. v. læses: *MCCI Absalon hic sepultus est* (1201 er Absalon begravet her). Paa Pillen t. h. *MDXXXVI lapis hic sculptus est* (1536 er denne Sten hugget.²⁾ Nederst paa Stenen staar: *Dn. Petrus et Skelmo episcopi arusienses, nepotes hujus hic sepulti* (Biskopperne af Aarhus, Herrerne Peder og Skjalm, dennes Slægtninge, ligger her begravet). Det er altsaa Peder og Skjalm Vognsen, Dattersønnen af Absalons Fæster.³⁾

paa en af de middelalderlige Gravskrifter fra Sorø, som Morten Pederson (a. St. 60) — takket været den rigelige Plads — har afskrevet, og hvor der siges: » . . . sub hoc ligneo Sarco tumulati:« (Gravmonumenterne i Sorø Kirke. Kbnhv. 1888. 6.) Men dette leder netop Tanken hen paa et Slags Kenotafium.

¹⁾ Danske Mindesm. I. 70. — S. R. D. IV. 571.

²⁾ Løffler gør opmærksom paa, at man vel naturligst oversætter »1536 er denne Sten hugget,« men at der fra Sprogets Side intet er til Hinder for at oversætte »1536 er Stenen hugget her,« der svarer direkte til Indskriften paa venstre Pilaster: »1201 er Absalon begravet her.« (a. St. 7. Note 1.)

³⁾ Peder († 1204) begravedes i Sorø, men senere førtes hans Lig til Aarhus Domkirke, »der ærede ham som Grundlægger«. Skjalm († 1215) blev begravet ved Absalons Side og forblev i Sorø. (Biogr. Leks. 19. 134.)

Dette Gravminde af gulladen, gottlandsk Kalksten er udført i samme Aar, som Luthers Lære blev den herskende i Landet; men den er, som man kunde vente af Abbed Henrik, der lod den sætte, aldeles i den katholske Kirkes Aand. Den er fremdeles mærkelig ved den fuldstændige Genfødel-ses Stil (renaissance), hvori den er behandlet, og den er i den Henseende maaske det tidligste Minde, vi har. Selve Ud-førelsen gaar ikke ud over Haandværket, men hele Anlægget er saa storladent, saa ægte kunstnerisk, at den ogsaa af den Grund fortjener en omhyggelig Bevaring. Vedligehol-delsen er ret god, dog mangler Tømmelfingeren paa Ab-salons højre Haand.«¹⁾

Da Abbed Niels III. lod Ligene føre fra Klosterets ældste Kirke til den store, efter Branden restaurerede Kirke, sænkedes Absalons Forældre, Asser Rig og Fru Inge ned, henholdsvis paa højre og paa venstre Side af deres Søn.

Nedenfor Højkorets Trin begravedes *Esbern Snare* 1204, t. v. hans Søn *Absalon Bælg* († 1231) og t. h. hans Søn, *Nicolaus Mule*, Staldmester († 1233). I Korets Indgang bi-sattes Niels Mules Søn, *Esbern Snerling* og Esbern Snares Søn, *Johannes Marsk* († 1213).

I det søndre Presbyterium, hvor Skjalm Hvides og Tokes Ben er indemurede, begravedes Esbern Snares to Hustruer, *Hulmfrieth* og *Ingeborg* — Absalons Søstersøn, *Alexander* — *Ebbe* og *Laurentius Sunesøn*, der faldt i Sverrig ved det ulykkelige Slag ved *Lena* 1208. — Tillige ligger her to Biskopper: Absalons fuldtro Ven, Bisp *Frederik* af Slesvig²⁾, som druknede den 3. Maj 1179 i et forrygende Vejr, da han gik til Søs for at deltage i Vendertoget. Først paa Pintsedag, den 20. Maj, drev hans Lig op paa Sjællands Kyst og Legemet var tilsyneladende uskadt. Liget bragtes til Sorø, hvor Absalon selv under Taarer sang Requiem-messen for sin afdøde Hjærtensven.³⁾ — Endelig hviler

¹⁾ Danske Mindesmærker I. 81. X. L. II.

²⁾ Bricka: Biogr. Leks. V. 340.

³⁾ Skønt der er søgt omhyggeligt efter hans Grav, er den ikke fundet. I Skjoldfrisen stod tidligere under hans Vaaben: »sepultus in muro sanctuarii« (S. R. D. IV. 553), endvidere ved vi, at hun hviler i dette Presbyterium (sst. 543); men der er dog ikke opdaget noget Spor af af en i Muren skjult Grav. Der er rigtignok den Mulighed, at den

her fra en senere Tid Roskildebispen *Jens Krag* († 1300).¹⁾ I det nordre Presbyterium, hvor *Holbergs* Sarkofag nu staar i Alternichen nærmest Højkoret, hviler Skjalm Hvides Datter, Fru *Cæcilie* af *Pedersborg*, tillige med mange fornemme Mænd og Kvinder af sin Slægt.

Men foruden disse Hvider ved vi jo, at mange andre sænkedes ned under Kirkens Gulv; Hvider hvis Navn ikke findes bevarede, men som »staar i Livets Bog.«

Saaledes hviler Absalon omgivet af hele sin Slægt.
(Fortsættes).

En stor Mand paa sin Dødsseng.

(Kardinalærkebiskop *Richard* af Paris.)

I Rue de Bourgogne herskede et usædvanligt Røre. Den ærværdige Kardinal *Richard* laa paa *lit de parade*. I et fremmed Hus laa han; en uretfærdig Regering havde jo for et Aar siden forvist den gamle Mand fra hans eget Hus — ham, som i aarevis havde ført Hyrdestaven over Dioceset Paris. Drumond, Redaktøren af Bladet »*Libre parole*«, skriver følgende om denne Udvisning: »Jeg husker, som var det i Gaar, den Dag denne ærværdige Prælat blev udvist, ham, hvem selv Negre og Vilde vilde have ladet ende sit Liv i det Hus, som var hans retmæssige Ejendom.«

kan være anbragt i Presbyteriets Gavlmur, og Graven er da dækket af den senere opførte store Murstenstrappe, som i Klostertiden førte fra Kirken op til Munkenes Sovesal. Aarb. f. n. O. o. H. 1877. 198.

¹⁾ Den 17. 9. 1873 aabnedes hans Grav. Den var muret af store Munkesten. Man fandt Biskoppens fuldstændige Benrød, men Hovedskallen var noget beskadiget ved et Brud, foranlediget ved, at noget af det i Tagform murede Laag var faldet ned. Under *Worsaa's* Ledelse undersøgtes Graven paa det omhyggeligste; men der fandtes ikke mindste Spor af, at Bispen har været begravet i Ornat med Ring og Stav. Man maatte derfor antage, at han, som døde i Sorø Kloster, har ønsket at blive lagt i Graven iført Cisterciensernes Ordensdragt. -- Se: Aarb. f. n. O. o. H. 1873. 261. og 1877. 203.

Nu bølgede en uoverskuelig Menneskemasse i Rue de Bourgogne for endnu en Gang at tage Afsked med ham, der havde været mere end en Fader for deres Dioces. Salen, hvori Liget var udstillet, var betrukket med sort. Den eneste Dekoration var en sort Baldakin med Sølvbroderier. Paa en Katafalk hvilede Kardinalen iført det biskeppelige Ornat med Kardinalinsignierne. Bag hans Hoved stod det ærkebiskoppelige Krucifiks. Præster og Ordenssøstre knælede ved hans Side og bad for hans Sjæl.

Fra den tidlige Morgen havde den forsamlede Menneskemængde ventet paa det Øjeblik, da Dørene vilde blive lukket op, saa de kunde komme ind til den elskede Biskop og give ham det sidste Bevis paa deres Kærlighed. Politibetjente var ivrig beskæftigede med at holde Orden. Det var intet let Arbejde blandt denne utaalmodig ventende Skare.

Den bekendte franske Forfatter, *Pierre l'Ermite*, der paa denne Dag kom i Snak med en Mand, klædt i Arbejdstøj, har gengivet os denne Samtale, som følger:

»Undskyld, Hr. Pastor, skal jeg denne Vej for at komme til at se vores Hr. Richard?«

»De mener vel den højærværdige Hr. Kardinal?«

»Ja, Titlen den er jeg nu ikke saadan særlig med paa.«

»Jo, De skal denne Vej, forbi Deputeretkamret, saa kommer De til Rue de Crenelle. Der ser Dé en hel Masse Mennesker, og saa skal De bare følge Strømmen.«

»Er der da saa mange Mennesker?«

»Ja, uhyre mange! — En Ven af mig kom hertil i Morges med Omnibussen. Alle, der var i Vognen, stod ud ved Rue de Bourgogne. Konduktøren raabte blot: »Til Ærkebiskoppen!« — Men sig mig, har De fri i Dag, siden De ogsaa kan være med her?«

»Fri? Nej, det har jeg skam ikke. Jeg er Snedker og mister nok pænt min halve Arbejds løn i Dag, men det er Sagen ogsaa nok værd.«

»Ja, det er sikkert,« sagde Præsten, »men det undrer mig, at De vil det. I Arbejdsfolk havde jo ikke meget tilovers for Jeres Biskop.«

»Mere end De tror. Ser De, i Morges sagde jeg til Mester, at jeg vilde tage mig en halv Fridag for at se

vores Hr. Richard, og han sagde straks ja til det. Jeg betragter det som min Pligt.«

»Har De da kendt ham?«

»Ja, lidt.«

»Saa er De vel fra Bretagne?«

»Nej, jeg er fra Argenteuil (i Nærheden af Paris). Jeg skal sige Dem, hvorfra jeg kender ham. Han har konfirmeret min Datter og han var ikke stor paa det. Da han kom ud af Kirken, spurgte han mig om min Haandtering. »Jeg er Snedker,« sagde jeg. »Ja saa,« sagde han og trykkede min Haand, »saa driver De jo samme Haandværk som Frelseren gjorde.« Fra den Dag har jeg holdt af ham.«

»Det var der mange, der gjorde.«

»Ja, det gjorde jeg, og naar man holder af nogen, saa holder man af dem, og saa er der ikke noget at sige til den Ting. I Gaar sagde jeg til en Mand fra Limousin: »Du holder nu en Gang paa Jauérs (Socialisternes Hovedfører i Frankrig). Han græder Krokodilletaarer over Arbejdernes slette Kaar, lader sig betale 15,000 Francs af dem og bor i et Slot. Saadan bærer han sig ad. Jeg kan bedre lide det paa en anden Maade. Der bor f. Eks. i samme Hus som vi en gammel Enke, der knap har det tørre Brød. Hun skrev til vores Rigsdagsmand og bad om noget Brændsel; men hun fik ingenting. Saa skrev hun et Par Ord paa en Lap Papir til Kardinalen, og han sendte straks en barmhjærtig Søster hen til hende. Og han havde dog ikke lovet os Arbejdere bedre Kaar. Men alligevel gav han alt væk, hvad han havde, til sidste Skilling.«

Præsten trak en Avis op af Lommen og gav Snedkeren den med de Ord:

»Der kan De læse hans Testamente.«

»Maa jeg beholde Bladet?« spurgte Arbejderen.

»Ja, vær's'god!« —

»Han efterlod vel ikke meget?«

»Ikke det mindste efterlod han sig. Læs det kun alt sammen. De maa gerne tage Avisen med Dem.«

»Saa er det da virkelig sandt, at han har gjort saa meget godt, som man fortæller. Og denne stakkels, fattige, gamle Mand har man forvist fra hans eget Hus!« ud-

brød Arbejderen med korslagte Arme. »Det havde selv de Vilde ikke gjort.« —

»De Vilde!« sågde Præsten. »Nej, de havde kysset hans Hænder, naar de havde set, hvor meget godt han gjorde.« —

Snedkeren stak begge Hænder ind i sit Bælte og sagde, idet han saa Præsten lige i Ansigtet:

»Det er en underlig Tid vi lever i! Og hvornaar vil den blive bedre?«

Præsten saa nu stift paa Snedkeren og sagde:

»Ja, hvornaar vil den blive bedre? Den vil blive bedre, naar I slutter Jer sammen allesammen og vælger Rigsdagsmænd, der holder, hvad de lover.«

»De har Ret, Hr. Pastor, Tak skal De have!«

Med disse Ord rakte Snedkeren Præsten Haanden.

»Farvel, min Ven!« sagde denne.

Snedkeren fjærnede sig. Præsten stod længe og saa efter ham, helt fordybet i sine egne Tanker. Derpaa sagde han halvhøjt: »Der findes dog endnu meget godt her i Paris.« — —

Ja denne og andre lignende Tildragelser ved Kardinal Richards Død, har vist, at ved Siden af alt det onde i Paris, findes der endnu en katholsk Aand. —

Maatte Kardinal Richards Forbønner i Himlen komme hans haardt prøvede Fædreland til Hjælp. —

(Efter »Pius Blatt«).

Et morsomt Tilfælde.

Paa Diakonissestiftelsen udkommer der et Blad ved Navn »Føbe«, som er udgivet af Pastor N. Dalhoff. I Bladets første Nummer for 1908 staar der en lang Artikel om »Romersk-katholsk Propaganda i Norden« (Spalte 3—23), der for Danmarks og Islands Vedkommende er et Uddrag af en lille Bog, som i 1902 udkom paa Fransk, i 1906 paa

Tysk paa F. H. Le Roux & Co.'s Forlag i Strassburg i Elsass. Pastor Dalhoff's Artikel indeholder mange tildels forældede, tildels misvisende Meddelelser, som det ikke er Umagen værd at beskæftige sig med. Men i Spalte 14 findes en Sætning, som i Morsomhed overgaar alt det, jeg har læst i den senere Tid. Sætningen lyder:

»Af Drengeskoler nævner vi de to Jesuiterkollegier i København og Odense, hvis Ledelse er lagt i Hænderne paa St. Josephssøstrene af Chambéry.«

To Jesuiterkollegier under St. Josephssøstrenes Ledelse, — saadant noget giver nok at tænke! Hvorledes kan dog en saadan Ophobning af Fejltagelser opstaa? . . . Jeg skrev efter de to smaa Bøger, hvoraf den *tyske* havde foreligget Pastor Dalhoff. Denne har følgende Tekst (S. 36 f.):

»Af Drengeskoler nævner vi de to Jesuiterkollegier i København og [*Ordrup* og Pensionatet i *Ordrup*, som staar under en Præsts Ledelse. Af højere Pigeskoler er der to Pensionater i København og] *Odense*, hvis Ledelse er lagt i Hænderne paa St. Josephssøstrene af Chambéry.«

Der er altsaa ogsaa Fejltagelser i den tyske Tekst; den *franske* Tekst (S. 36) stemmer overens med den *tyske* med Undtagelse af, at den har: »Pensionatet i *Odense*« (i Stedet for i *Ordrup*). Men Pastor Dalhoff har simpelthen udeladt alt, hvad jeg har sat i [], og naaede derved Fejltagelhedsens Toppunkt.

P. G. Schmiderer.

Er Religionen ingen Ofre værd?

Mange Kristne mener, at det er baade mod Guds Vilje og Religionen uværdigt, naar de maa yde Bidrag til Kirken og Erstatning til Præsten for kirkelige Handlinger. Disse Kristne glemmer, hvad Apostlen Paulus lærer, naar han siger, at de, som »tjener ved Altret, skal leve af Altret«, ligesom de heller ikke betænker, at den menneskelige

Natur er saadan, at man sætter mere Pris paa det, som koster noget, end paa det, som faas fuldstændig gratis. Om Pligten til at bidrage til Kirkens og Præsternes Underhold og om Grundene til mange Kathollikers Sløvhed i Opfyldelsen af denne Pligt har en gammel Redemptorist-pater i Amerika skrevet en Artikel i et katholsk Ugeblad, som udkommer i Chicago, hvoraf vi hidsætter det meste, da Paterens Udtalelser har Ærinde ogsaa til enkelte blandt vore Kathollikker:

Snyllegæster og Paatrængende har der altid været i enhver Menighed og vil der altid gives, saalænge Mennesket lider under Arvesyndens Følger. Ligesom de søger at komme forbi Kommune- og Statsskatten, saaledes søger de ogsaa at unddrage sig Bidrag til Kirken. Jeg taler om Kathollikker, som regelmæssig eller i det mindste fra Tid til anden besøger Kirken, modtager Sakramenterne, lader Præsten kalde i Sygdomstilfælde og venter at faa en kirkelig Død og kirkelig Begravelse. Disse hører Messen og Prædiken af en Præst, til hvis Underhold de intet bidrager, i en Kirke, til hvis Opretholdelse de lidet eller intet giver; de nyder en regelmæssig Sjælesorgs Velgerninger og lader andre betale derfor. Og det gør de i Aarevis i Tillid til, at der gives andre gode Kathollikker, som yder, hvad de selv maatte bidrage deres Del til.

Der er her ikke tale om Fattige. Hverken Gud eller Kirken venter Pengebidrag fra disse; men Talen er om saadanne Personer, som kan yde Bidrag, men ikke vil gøre det. Præsterne har — særlig i Europa — i lang Tid vist altfor stor Æmfindtlighed og Eftergivenesshed i at kræve Kirkeskat. Kirkerne er der for det meste bygget for Aarhundreder siden af deres velgørende Forfædre og forsynet med rigelige Indtægter, saa at de Troende ikke mere behøver at bidrage til dette Formaal. Og hvor Staten havde solgt eller inddraget Kirkegodset, overtog den ogsaa Pligten til at sørge for Kirkernes og Præsternes Underhold. Saaledes gik de kirkelige Udgifter baade hos Præster og Lægfolk med Tiden i Glemmebogen. Folket indbildte sig, at Religionen intet skulde koste; Præsterne skulde udføre gratis deres Handlinger. Og Præsterne vænnede sig til økonomisk Uafhængighed, saa de holdt det for uhøfligt, ufint, ja endog uværdigt at tale om Pengebidrag til kirkelige Formaal.

Denne Tilstand, som mange sløve gerrige Kristne i vore Dage ønsker tilbage, førte stor Efterladenhed med sig. Det kan vi se i de katholske Lande, hvor Kirkerne endnu besidder deres tidligere Indkomster. I disse Lande er Ka-

tholikkerne te sløve og ligegyldige i deres Religion, saa de neppe ender fortjener Navn af Katholikker. Man betragte kun Katholikkerne i Frankrig, Italien, Spanien og Østrig, som nuomstunder i saa stort Antal indvandrer til Amerika. Hvorfra stammer deres religiøse Ligegyldighed? Hovedsagelig derfra, at de i deres Hjemlande ikke har betalt en Øre for kirkelige Formaale. Hvad der intet koster, det skatter Menneskene ringe.

Erfarne og ivrige Præster er kommen til den Erkendelse, at et af de bedste Midler til at hæve det religiøse Liv i en Menighed bestaar i at lade de Troende betale for kirkelige Formaale, f. Eks. for Anskaffelse af Orgel, Kirkeklokker, Korsvejbilleder, Altre osv. Der hviler en særegen Guds Velsignelse over Kirkeskatten. Kærligheden til Religionen vender tilbage ikke blot i Forældrenes Hjerter, men ogsaa i Børnenes, som fra nu af ikke mere betragter sig som Snyltegæster, men mere som velstaaende Menighedsmedlemmer.

Her ligger Grunden til, at Børnene af disse Familier bevarer sin Tro, medens Børnene af hine Familier, som intet yder til Kirken, let kaster Troen overbord. Mange Præster, især i Europa, har fejlet ved altfor stor Ømfindtlighed og Estergivenhed i at kræve Afgifter til Kirken og derved befordret de Troendes Gerrighed og skadet Religionen. Deres Mening var god; men Følgerne var fordærvelige.

I en liden By ved Rhinen var der en rig Sognepræst, som aldrig forlangte af sine Sognebørn Gebyr for Ægtevielse, Begravelse, Messer osv., da han godt kunde leve af sine egne Midler. Han skammede sig ved at forlange Afgifter, som han ikke trængte til, eller han frygtede for at blive anset for gerrig, da han selv var mere velstaaende end de fleste af hans Sognebørn. Følgen var, at han forvænnede sine Sognebørn, saa hans Efterfølger, der atter vilde indføre det saakaldte »Stolagebyr«, faldt i Unaade. Den Slags Ømfindtlighed fra Præstens Side er overfor det almindelige Folk ikke vel anbragt.

Da for omtrent 60 Aar siden Indvandrer-Strømmen vendte sig mod Texas, hændte det virkelig, at en Del unge Præster, som havde paataget sig Sjælesorgen paa disse Nybyggersteder, omkom af Fattigdom, da hverken de selv eller deres Troende var vant til Kirkeskat. Denne Tilbageholdenhed er i Grunden intet andet end Fejghed, da Præsten frygter for at saare de Troendes Gerrighed. Uden Frygt ivrer Præsten for Iagttagelsen af Kirkens øvrige Forskrifter og Bud; for Søndagens Helligholdelse, for Overholdelse af Fastebudet og Opfyldelsen af Budet om aarligt Skriftemaal og Paaskekommunion, fordi hans per-

sonlige Interesser ikke der kommer med i Spillet; men med Hensyn til Indkrævning af Kirkeskat har han Betænkeligheder, fordi dette kunde nedsætte ham i enkeltes Øjne. Mange Præster har neppe en Idé om den Simpelhed og Karakterløshed, mange lægger for Dagen, som tror sig at være gode Kristne, skønt de lister sig forbi alle Udgifter til kirkelige Formaal.

(»St. Olaf«)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. (C. T.) Torsdag 5. Marts holdt *Marieforeningen* sit 163. Møde. Efter de indsendte Skemaers Gennemlæsning, blev der bestemt at give Dragter til 22 Konfirmander, 9 Dreng og 13 Piger og til 16 Kommunikanter, 10 Dreng og 6 Piger. Foreningen saa sig nødt til at nægte nogle Ansøgninger. Udgifterne er større end Indtægterne baade i Aar og i Fjor. Der findes her i Byen en Mængde rige Selskaber med samme Formaal i protestantiske og jødiske Menigheder, men vor stakkels gamle Marieforening maa knibe sig gennem Tilværelsen, magrere Aar for Aar. Det var ønskeligt, om de i Menigheden, der ikke er Medlemmer, vilde indmelde sig; det er kun nogle faa Kroner om Aaret. De kan blot tage et Brevkort og skrive: »Indmeldes i Marieforeningen«. Dertil Deres Navn og Adresse, og derpaa adressere Kortet til Højærværdige Hr. Pastor Braun, Bredgade 64. — Efter Marieforeningens gamle Love skal der læses Messe for ethvert Medlem, der dør. Denne Gang vedtoges der at lade læse Messe for afdøde Fri Riberholt.

— (H. E.) *Afholdsforeningen St. Johannes Broderskab* henflyttede under d. 17. ds. sine Lokaler til Portugalsgade 10, Sundby.

Foreningen tæller i Øjeblikket kun faa Medlemmer, men haaber, og med Rette, i de nye Forhold og under Hr. Winthers energiske Ledelse atter at vokse sig stor og stærk og sprede i mangt et Hjem den Velsignelse, som Afholdssagen medfører.

Næste Møde afholdes Tirsdag d. 31. ds. Kl. 8, alle Trosfæller er hjærteligt velkomne.

— (*Pressen og Publikum.*) (J-n.) I Lørdags havde »*Studenterforeningen*« indbudt Hr. Overbibliothekar Lange til at indlede en Forhandling om »*Pressen og Publikum*«, foranlediget ved den Kamp, der er begyndt mod Smudspressens stadigt tiltagende Terrorisme. — Det var glædeligt

at se alle Pladser i Salen optagne af unge Minervasønner og -døtre, da de indbudte traadte ind i Salen og Overbibliothekaren begyndte sit Foredrag. — Efter at have fremhævet Pressens store sociale Betydning som toneangivende paa Politikens, Smagens og Moralens Omraade, gik Taleren over til en nærmere Undersøgelse af Pressens Virkemidler og dens Mænd og fastslog den sørgelige Kendsgerning, at Overfladiskheden var blevet mere og mere fremtrædende. Vittigheden vejede mere i Debatten end Logikken og den alvorlige Argumenteren, Artiklens flotte Form syntes væsentligere end dens Indhold. Det gjaldt nemlig om at faa Modstanderne gjort til Grin, og dette er som bekendt en let Sag i Danmark. — Resultatet, vi har naaet, er derfor en Presse, der lever af Bysladder, Indiskretioner fra Privatlivet og Sensation af enhver Art. — Overbibliothekaren viste derpaa, at naar en saadan Presse ikke alene tolereres, men endog florerer, saa er dette et Tegn paa en alvorlig Dekadence i Folket, en Dekadence der har grebet højere op end til den egentlige Smudspressen. Alt var blevet en ren Pengespekulation. — Overbibliothekaren endte med en indtrængende Appel til den hæderlige Presse, der til Selvforsvar burde rejse sig mod Smudspressen og holde Justits inden for sine egne Rækker; — en Appel til Kvinderne, der nu skal deltage i det offentlige Liv, at de maa hjælpe med til at bringe Sundhed og Orden tilbage i mange af de Samfundsforhold, som Mændene desværre i den sidste Menneskealder har forstaaet at forkludre; — en Appel til Ungdommen: saalænge Ungdommen kan forarges, er der endnu Haab.

I den efterfølgende Diskussion, der varede til Kl. 1½, deltog en lang Række Talere. Først havde Journalistforeningens Formand Redaktør *Franz v. Jessen* Ordet. I et længere Foredrag imødegik han Overbibliothekar Langes Udtalelser om Pressen som Stand. I en virkelig klar og let anskuelig Form gav han en Fremstilling af de yderst vanskelige Forhold, hvorunder en Journalist maa arbejde, særligt det Pres, der lægges paa ham med Hensyn til Hurtighed, der af og til maatte faa Indflydelse paa Arbejdets Lødhed. Endelig hævdede Taleren, at Journalistikken var en Kunst, og at der derfor fordres mere end blot og bar Fordannelse og Skole. — Mindre heldig var derimod Talerens Forsøg paa at forsvare den hæderlige Presses Mænd i Forholdet til Smudspressens Repræsentanter. Han vilde meget have sig frabedt, at inviteres i Studenterforeningen for at faa disse foragtelige Herrer af Smudspressen revet i Næsen som »Kollegaer«. At en Mand som er Redaktør af et af *Smudsbladene* kunde være Medlem af Journalistforeningen, forsvarede Taleren ved at henpege paa,

at han endogsaa var Medlem af en af Adelens og Bourgeoisiets fineste Foreninger. Herimod indvendte Pastor *Schack* med Rette: »*Hvorfor kan nævnte Redaktør være Medlem af en af Landets fineste Foreninger og taales af Selskabet? Naturligvis fordi han som Medlem af Journalistforeningen er taalt af sine Standsfæller!*«

Løvrigt var Hr. Redaktør *v. Jessen* og alle de øvrige Talere fuldt ud enige med Hr. Overbibliothekar Lange i Hovedsagen: Smudspressens Skadelighed og den absolutte Nødvendighed af at umuliggøre dens Eksistens. Ja, som Formand af Journalistforeningen lovede Hr. *Franz v. Jessen* sin virksomme Støtte til denne Samfundssags Fremme.

— — *St. Elisabeths Hospital* har udsendt sin Aarsberetning for 1907. Fra den kirurgisk-medicinske Afdeling (Overlæge N. P. Ernst) er der udkrevet 349 Patienter (mod 281 i 1906); af disse er 49 døde (mod 45 i 1906). Den høje Dødelighedsprocent er en nødvendig Følge af, at Afdelingen modtager mange Tuberkulose- og Kræftpatienter i sidste Stadier. Paa de udkrevne Patienter er der udført 186 Operationer. — Paa Øjenafdelingen er ialt behandlet 75 ny Patienter; en Patient døde af Delirium. — Paa Øre-, Næse- og Halsafdelingen er behandlet 54 Patienter (40 i 1906), af disse er 3 døde.

Dette viser jo en glædelig Fremgang paa alle Omraader. Efter Forlydende er Hospitalet næsten altid overfyldt, — et Tegn paa, at man skatter baade Lægernes og Søstrenes Behandling paa dette Hospital.

Fredericia. Forstanderskabet for den katholske Menighed her har udsendt et lille 16sidigt Hefte, som indeholder en nøjagtig »Aarsberetning over Indtægter og Udgifter ved den katholske Kirke ad st. Canutum i Fredericia«. I en Henvendelse til Menigheden paa sidste Side af Heftet hedder det med Rette:

»Med Glæde og Taknemmelighed kan Menighed og Forstanderskab se tilbage paa de sidste Aars Udvikling i økonomisk og administrativ Henseende. En fuldtud moderne Skole er bleven opført. Den prægtige ny Ejendom, St. Knudsborg, der er en Pryd og Støtthed for Byen, vil for Menigheden efterhaanden blive et værdifuldt Aktiv. Den gamle Præstegaard er undergaaet en grundig Restavrering. Menighedens Grundareal er blevet reguleret, nøje afgrænset og smukt og værdigt indhegnet, saaledes at samme nu fremtræder som et samlet og velordnet Hele. Endelig er vor kære gamle, hyggelige Kirke bleven underkastet en længe tiltrængt grundig Restavration og Udvidelse, hvilket, takket være vor højærværdigste Herr Biskops Velvilje og kloge Omsigt, er iværksat uden yderligere at angribe den efter

Skolens Opførelse tiloversblevne lille Kapital og uden nogen-
somhelst Udgift for Kirkekassen. At denne Restavration
dog ikke betyder Opgivelsen af Tanken om en ny Kirke,
fremgaar af det nystiftede Kirkebygningsfond. Men For-
standerskabets første Pligt og fornemste Opgave er at sørge
for Tilvejebringelsen af de til Opførelsen af Skolen forbrugte
Løgalmidler, saa meget mere som Opførelsen af en ny
Kirke er betinget heraf.

Regnskabet viser paa nogle Punkter en glædelig Frem-
gang i Menighedens Ydelser. Ansgarius-Bonifaciusforeningen
nyder fortjent Opmærksomhed, og Kirkeskatten er efter at
være sat i System i betydelig Stigning.

Af flere Grunde vil et saa omfattende og udførligt
Regnskab som det nærværende kun kunne udsendes med
nogle Aars Mellemløb, næste Gang muligvis for Aaret 1910
og derefter hvert 5. Aar. I de mellemliggende Aar vil der
kun blive trykt en sammentrængt Oversigt over Kirkens og
Skolens Indtægter og Udgifter, en Fortegnelse over ydet
Kirkeskat og muligvis ogsaa en Fortegnelse over betalte
Skolepenge.

Tyskland. (*Referentstrejken i den tyske Rigsdag.*)
Næsten hele Verden har været i Oprør over, at Centrums-
manden, Landgerichtsrat *Grøber*, i den tyske Rigsdag har
givet nogle Journalister den velfortjente Titulatur »Sau-
hengels« i Anledning af deres ved gentagne Lejligheder ufor-
skammede Opførelse og grove Fornærmelser imod det ka-
tholske Centrumsparti —, nu sidst, idet de *med raa Haan-*
latter besvarede *Erzbergers* Udtalelser om *Negrenes Men-*
neskeværdighed! Skönt *Grøbers* Udraab ikke var hørt af
Journalisterne selv, ja ikke en Gang af Rigsdagens Præsi-
dent, men mere var en privat Henvendelse til de nærmest
siddende, saa gjorde dog de fleste Referenter »Strejke«,
efter at en af de værste Centrums- og Katholikædere (*Müller-*
Meiningen) — der i hele denne Affære har spillet en me-
get grim Rolle —, skyndsomst havde ladet Udtalelsen gaa
videre til Journalisterne.

Men selv om *Grøbers* Udtalelse ogsaa havde været
offentlig, saa var den saa berettiget og saa fortjent, som
den vel kunde være. Ogsaa oppe paa Referenttribunen
maa man jo vide, at »som man raaber i Skoven, faar man
Svara«, eller som *Grøber* ved en anden Lejlighed skal have
udtrykt sig: »Sind Sie grob, dann bin ich Grøber.« — Hr.
Landgerichtsrat *Grøber* har saamænd vor fulde Agtelse!
Hvorimod *den* ikke fortjener, at der tages Hatten af for
ham, som ikke ogsaa i paakommende Tilfælde er i Stand
til at indigneres, naar hans helligste Overbevisninger haa-
nes og spottes. — Men nu har man set det Særsyn, at ikke

blot vantro Blade, men selv saadanne, som vil staa paa kristeligt Standpunkt — baade her hjemme og i Udlandet — ikke blot i Telegrammer, men ogsaa i lange Ledere har taget Parti for de af Grøber »forhaanede« Bøller paa Referenttribunen, medens de ikke har et Ord til Forsvar for den af dem forhaanede kristne Verdensanskuelse, som »Centrum« altid ærligt bekender sig til og trofast søger at gøre gældende i alle Forhold. Det er den omvendte Verden! Det er vel det, hvad man i *de* Lejre kalder *Konsekvens!* Og for de danske Blades Vedkommende kan der tilføjes: Det er Takken for, at det katholske Centrumsparti fuldtalligt stemte imod den for Sønderjyderne som for Polakkerne saa odiøse Sprogparagraf i den ny tyske Forningslov!

Referentstrejken er nu endt med, at Grøber har gjort en Undskyldning for sit mindre parlamentariske Udtryk, efter at Journalisterne dog først gentagne Gange i deres Erklæringer har *beklaget* den paa Referenttribunen forefaldne Uorden. — Det manglede ogsaa bare, at saadanne Lømler som de, der gav sig til at fnise ad Erzbergs Tale, da han fordrede menneskelig Behandling af Negrene, der lige saa godt som vi andre har en udødelig Sjæl, — at saadanne raa Lømler skulde have Lov til paa denne Maade offentlig i et kristent Lands Rigsdag, hvis Medlemmer for 90 pCt.s Vedkommende er kristne, *at haane den kristne Tro*, og saa bagefter — naar de faar Svar som fortjent — skulde kunne forlange Oprejsning uden først selv at gøre Undskyldning for deres udfordrende Uforskammedhed! — *Indignatio facit verus!*

— — I *Hamborg* har de radikale Skolelærere paa en »Skolesynode« stillet Forslag om at *afskaffe Religionsundervisningen i Skolerne*. Hertil bemærker »Reichsbote«: »Forslaget blev ganske vist forkastet med 199 mod 149 Stemmer; men al det i det hele taget blev stillet og bifaldet af 149 Lærere, er allerede sørgeligt nok. I Religionsens Sted vilde de sætte Kunsten! Men da det nu ikke gik, saa har man for Religionsundervisningen i Folkeskolerne udarbejdet en Læreplan, i Følge hvilken der det første Aar kun skal fortælles Æventyr, de senere Aar nogle enkelte Stykker af Bibelen, i det femte Aar først Jesu Liv, men med Udeladelse af alle Undergerninger, af Opstandelsen og Himmelfarten; Katekismus skal der slet ikke mere læses. Paa denne Maade er egentlig ogsaa al kristelig Religion afskaffet; thi Æventyr og bibelske Fortællinger alene uden sammenhængende dogmatisk Fremstilling — det er ikke Religionsundervisning; ja, det er ikke en Gang Historieundervisning, fordi Fortielsen af Undergerningerne forfalsker Jesu Historie. — 91 pCt. af Hamburgs

Indbyggere hører til den lutherske Kirke, og alle deres Børn skal altsaa paa denne Maade aandelig voldtages af Vantroen.«

Naar Religionsundervisningen afskaffes i protestantiske Lande, saa er det paa en Maade endnu mere skæbnesvangert, end naar det sker i katholske, — thi i disse er Religionsundervisningen i Reglen ikke saaledes som i de protestantiske Lande næsten udelukkende Skolens og Skolelærernes Sag.

Katholsk Møde.

agtes afholdt **Tirsdag d. 7. April, Kl. 8 Aften,**
i **Citys Lokaler, Citygade.**

Enhver interesseret Katholik indbydes.

I næste Nr. af Ugebladet vil følge nærmere Program for Mødet med Opgivelse af Talere og Emner.

De tre Kirkeforstanderskaber
i København og paa Frederiksberg.

Bekendtgørelse.

I Henhold til Regulativet for St. Ansgars Menigheds Forstanderskab § 36 bekendtgøres herved, at det fuldstændige, specificerede Regnskab for Aaret 1907 er fremlagt til Eftersyn paa St. Ansgars Menighedskontor, Bredgade Nr. 69, 2den Sal o. G. (Kl. 1—4), fra Mandagen d. 30te Marts til Mandagen d. 6. April. Et kortere, trykt Uddrag af Regnskabet udsendes i disse Dage.

Forstanderskabet
for St. Ansgars Menighed.

✠ Det bekendtgøres herved for Slægt og Venner, at vor
† kære Hustru og Moder **Anna Marie Brockdorff**, f. Raupach, stille og rolig er afgaaet ved Døden Søndag Morgen den 22. ds.

Chr. Brockdorff,
Pastor emer.

Harald, Otto,

Helga Elisabeth Brockdorff.

Begravelsen finder Sted paa Søndag den 29. ds. Kl. 12^{1/2}
fra Katholsk Kapel paa Vestre Kirkegaard.

Den kære afdøde anbefales til de troendes Forbøn.

St. Johannes Broderskab afholder Medlemsmøde med Optagelse Tirsdag d. 31te Marts Kl. 8, Portugalsgade 10, Amager. Medlemmerne bedes indtrængende give Møde.

Bestyrelsen.

Elisabethforeningens aarlige Basar

til Fordel for forældreløse Børn finder Sted Palmesøndag og Mandag, Bredgade 69, St. o. G.

Gaver til Basaren modtages med stor Taknemlighed af Hr. Pastor Braun, Bredgade 64, Fru Osterhammel, Nørrefarimagsgade 15, Frk. Stratböcker, Charlottenlund, og Frk. Tetzlaff, v. Stranden 10.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 29. Marts. 4. Søndag i Fasten. (Midfaste). -- 30. M. Johannes af Damaskus, Bekender. — 31. Ti. Ferialdag. — 1. April O. Ferialdag. — 2. To. Frants af Paula, Bekender. — 3. F. Jesu Blod. — 4. L. Isidor, Biskop og Kirkelærer.
Søndag den 5. April. Passionssøndag.

Korsvejandagt i Fastetiden.

St. Ansgars Kirke hver Fredag Aften Kl. 8; Rosenkranskirken hver Fredag Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$ med Prædiken; Jesu Hjerte Kirke hver Torsdag Kl. 8 $\frac{1}{4}$; St. Josefs Kirke hver Fredag Kl. 7 $\frac{1}{2}$; St. Anna Kirke hver Fredag Kl. 8.

Mødreforeningen.

Paa Grund af den aarlige Eksamen i St. Ansgars Kirkeskole, holder **Mødreforeningen** denne Gang sit Møde allerede **Tirsdag den 31. Marts** i Stedet for Tirsdag den 7. April. J. Braun.

Første Fredag i Maaneden (den 3. April.)

St. Ansgars Kirke: Kl. 8 $\frac{1}{4}$ højtidelig Prælatmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjerte; Kl. 8 Aften Broderskabsandagt.
 Rosenkranskirken: Efter 8-Messen sakramental Velsignelse; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Andagt til Ære for Jesu guddommelige Hjerte.
 St. Annæ Kirke: Andagt efter Skolemessen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.
 Jesu Hjerte Kirke: Efter 8 $\frac{1}{2}$ Messen sakramental Velsignelse; Kl. 8 Aftenandagt.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer bedes erindre Tilbedelsen i St. Ansgars Kirke Fredag den 3. April til de aftalte Tider.

Den offentlige Eksamen i St. Ansgars Kirkeskole afholdes i Bredgade 67 & 69 (Bagbygningen) Mandag d. 6. April i Drengklasserne og Tirsdag d. 7. April i Pigeklasserne, begge Dage fra Kl. 8—1, Onsdag d. 8. i Forberedelsesklassen fra Kl. 9—12 Samme Dag Gymnastikprøve i Drengklasserne fra Kl. 11—12. Børnenes Forældre og alle Skolens Velyndere indbydes venligst.

St. Mariæ Skole ved Rosenkranskirken afholder den aarlige Eksamen Tirsdag den 31te Marts i Drengklasserne og Onsdag og Torsdag den 1. og 2. April i Pigeklasserne. Børnenes Forældre og alle Skolens Venner indbydes til at overvære denne Eksamen.

St. Annæ Skole. Den aarlige Eksamen agtes afholdt Mandag den 30te Marts Kl. 8 $\frac{1}{2}$ —1 $\frac{1}{2}$. Børnenes Forældre og Skolens Venner indbydes.

 Husk Vincensforeningens Kransekort!

Se nærmere I. Nr. i Maanedn.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Brødgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Patrø 654. — Ugebladets Redaktør: F. Rønge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 14.

Søndag den 5. April.

1908.

INDHOLD: Kampen for og imod Pavens Encyklika om Modernismen. — Den romerske Bevægelse indenfor den anglikanske Kirke. — A. C.s Foredragsrækker. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Næstved. Ringsted. Rom. Tyskland. Breslau. Mexiko. New-York. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Kampen for og imod Pavens Encyklika om Modernismen.

Næst efter Pave Leo XIII.s Rundskrivelse om Arbejderspørgsmaalet er der vist sjælden bleven viet en pavelig Rundskrivelse saa megen Opmærksomhed i alle Lejre som Pius X.s sidste Rundskrivelse imod Modernismen; den drøftes, diskuteres og kommenteres offentlig og privat, i Aviser, Tidsskrifter og Foreninger, baade katholske, protestantiske og fritænkerneske. Man vilde maaske ikke tage saa helt fejl, naar man heri saa et Tegn paa, at man rigtig har forstaaet at værdsætte denne Encyklika, — at selv hine, som kritiserer den, og særlig de deri indeholdte disciplinære Forholdsregler, samtidig derved indrømmer, at den, hvad dens Hovedindhold angaar, er et vægtigt Indlæg i den aandelige Kamp, som Kristendommen har at føre imod de Magter og Tendenser, som truer med at opløse, tilintetgøre og udrydde al aabenbaret Religion.

Hvor nødvendig og hvor providential Udsendelsen af denne Encyklika har været, kan ikke hevises paa en mere slaa-

ende Maade end netop ved Modstandernes Adfærd: Lige fra den krasseste Vantro indtil »Reformkatholicismen« er de alle sammen bleven alarmeret; og hvor som helst der skjulte sig om end kun en Gran af Modernisme og falske Reformlyster, saa er det nu altsammen kommet for en Dag. Det var netop den uundgaaelige Følge af Rundskrivelsen; thi ligesom vor Frelser selv, saaledes er ogsaa hans Stedfortræder, Overhyrden over hans Hjord, »sat til Fald og til Opfejning for mange . . . og til et Tegn, som skal modsiges . . . paa det at manges Tanker maa vorde aabenbare.« Dette er den bedste Trøst overfor det sørgelige Faktum, at der ogsaa indenfor Kirken findes Theologer, som i Stedet for at underkaste sig og adlyde, naar den hl. Fader taler, giver sig til højlydt at kritisere og protestere imod hans Anordninger og derved selvfølgelig, mere eller mindre, stiller sig selv eller udsætter sig for at blive stillet udenfor Kirkens Samfund, dersom de ikke endnu i Tide betænker sig.

Paven er nu en Gang Paven, og det gaar ikke an at behandle en pavelig Encyklika som en hvilken som helst anden litterær Foreteelse, som et hvilket som helst andet videnskabeligt Skrift, som man kan gøre til Genstand for en afvejende og aflejjende, kritiserende og maaske endogsaa forkastende Anmeldelse, — saaledes som nogle katolske Professorer har ment at kunne tillade sig.

Der har hidindtil været en 4—5 forskellige Krigsskuepladser, om man saa kan sige, for Kampen imod Encyklikaen; nemlig ikke blot i Italien, Frankrig og England, men ogsaa et Par Steder i Tyskland, skønt de tyske katolske Blade ved Encyklikaens Udsendelse ivrigt forsikrede, at den ikke i mindste Maade havde Ærinde til Tyskland, dér fandtes ingen, som var smittet af Modernisme! Vi vil i det følgende gøre et lille Overblik over dette modernistiske Røre i de forskellige Lande — hovedsagelig paa Grundlag af nogle Afhandlinger i *Salzburger Kirchenzeitung* desangaaende.

Modernisterne i *Italien* har udgivet en »Mod-Encyklika«, hvori de søger at bevise, at der gøres dem den blodigste Uret, naar deres Anskuelser og Lærdomme betegnes som ukirkelige. Forfatterne af »Mod-Encyklikaen« skjuler fejgt og uærligt deres Navne. Andre Modernister træder

derimod offentlig frem, som f. Eks. Professor *Minocchi* i Florens, der af sin Biskop er bleven straffet med Suspension fra al præstelig Virksomhed paa Grund af et Foredrag, hvori han end ikke undsaa sig ved at anvende Godt-købsvittigheder som Angrebsvaaben imod 1. Mosebogs Be-retninger om de første Mennesker i Paradiset.

Abbed *Loisy* i Frankrig har ligeledes offentliggjort en »Mod-Encyklika« paa ikke mindre end 300 Sider, der ogsaa er skrevet i samme respektstridige Tone som de italienske Modernisters Svar. Han kalder den pavelige Encyklika for »et fantastisk Værk af theologisk Indbildskhed«. Allerede tidligere er 5 af hans exegetiske Værker sat paa Index, hvorefter han opgav sin Professorstilling, men derimod ikke ophørte — hverken før eller efter Encyklikaens Udsendelse — med at forfægte sine imod de kristne Grundsandheder stridende Anskuelser. Den uund-gaaelige Følge heraf er saa fornylig bleven den, at han ved et Inkvisitionsdekret er bleven formelt og nominelt excommuniceret. Man havde — saaledes hedder det i nævnte Dekret — hidindtil haabet, at han var i god Tro og at han vilde underkaste sig den hl. Stols Afgørelser; men det modsatte blev Tilfældet; han sad de forskriftsmæssige kanoniske Formaninger overhørig, hvorfor der ikke var anden Udvej end at excommunicere ham.

En lignende Stilling som *Loisy* i Frankrig indtager Ex-Jesuiten *Tyrell* i England, som heller ikke har undset sig ved offentlig i protestantiske Blade at kritisere den pavelige Encyklika og som derfor er suspenderet, ligesom ogsaa Sakramenterne er bleven ham nægtet.

I Tyskland var en af de første, der tiltrak sig Opmærksomhed og vakte Forundring ved at kritisere Encyklikaen, den ellers meget ansete og ortodexe Professor *Ehrhard* i Strassburg. Det var et »Internationalt Ugeskrift for Viden-skab, Kunst og Teknik« (et Tillæg til »Münchener Allgemeiner Zeitung«), som havde foranstaltet en Slags Enquête og havde opfordret en Række »ledende Aander« af begge Konfessioner til »rent sagligt og uden Kulturkampstendens« at udtale sig om Encyklikaen mod Modernismen. Blandt de Protestanter, der har fulgt Opfordringen, er Theologi-professorerne *Troeltsch* i Heidelberg, *Hauck* i Leipzig,

Herrmann i Marburg, samt Professorerne *Harnack* og *Paulsen* i Berlin; af katholske Professorer fulgte ogsaa et Par Stykker Opfordringen, nemlig Professor *Meurer* i Würzburg, ovennævnte Professor *Ehrhard* i Strassburg og Prof. *Schnitzer* i München.

At man fra protestantisk Side ikke kunde vente en fuldtud retfærdig og fyldestgørende Bedømmelse af Encyklikaens Betydning og Rækkevidde, — det er indlysende; men alligevel finder man her ret sympathetiske Udtalelser. Saaledes skriver f. Eks. den protestantiske Prof. *Hauck*, at den hl. Fader i sin Encyklika »tager Stilling til de store religiøse Spørgsmaal, som beskæftiger Nutiden, og paa hvis Løsning den nulevende Slægt arbejder med fuld Kraft: Spørgsmaalene, om den kristne Religion er en aabenbar Religion, om de evangeliske Beretninger er historiske, og det første og sidste store Spørgsmaal om selve Jesu Kristi Person. Kan man dadle Pius X. herfor? Det tykkes mig, at ogsaa de, som ikke staar paa samme Standpunkt som han, dog ikke kan nægte den Mand deres Sympathi, som i Kampen om de religiøse Problemer tydeligt og klart tager sin Stilling og aabent træder i Skranken for, hvad han holder for nødvendigt og heldbringende . . . Ja, man kan endda gaa et Skridt videre, og sige: idet Pius X. værner om den kristne Tro som Aabenbaringstro og om de evangeliske Beretninger som historisk hjemlede, — saa værner han dermed om Anskuelse, som Kristendommen aldrig vil give Slip paa.«

Endelig har ogsaa de bekendte Professorer *Adolf Harnack* og *Friedrich Paulsen* skrevet nogle »Slutningsbetragtninger« over Encyklikaen i nævnte Tidsskrift.

Efter nogle skarpe Bemærkninger om Encyklikaen i det hele taget, f. Eks. om hvorledes man hidtil var vant til i saadanne Skrivelser at se »Spørgsmaalet om Pavedømmet henstillet som Kærnespørgsmaalet« (!), fremhæver Professor *Harnack*, at denne Rundskrivelse behandler Trøst- og Verdensanskuelses-Spørgsmaalet. Heri ser han et »Fremskridt«. »Paven,« siger han, »minder ganske vist de troende om sin Magt, men henleder ogsaa deres Opmærksomhed paa Trosspørgsmaal, særlig paa »Modernismen«, som han ikke uden aabenbar Kendskab til Sagen skildrer ind-

gaaende. Han tager altsaa de uundgaaelige Følger af alt aandeligt Røre med i Købet, fordi han holder selve Sagen, den sande, rette Tro, for saa vigtig. Var det ham kun om sin egen Magtstilling at gøre, saa var Encyklikaen saa uheldig som blot mulig — det er ham virkelig om den kristelige Tro og den rette Theologi at gøre, saaledes som han forstaar dette, altsaa om hans Troendes evige Frelse! Dette maa man ikke se bort fra, og det er dog . . . et glædeligt Moment. Ogsaa gøres der Forsøg paa at modbevise Modernismen . . . og med Rette henvises der til de Afgrunde, som omgiver den.«

Lignende Udtalelser fremkom ogsaa fra *engelske Protestanter*, saaledes skrev f. Eks. »Pall Mall Gazette«, at ethvert ærligt Menneske — han være Katholik eller Protestant — maa være Pius X. taknemlig for, at han paa en afgørende Maade har brændemærket de Tendenser, som er uforenelige med Kristendommens historiske Sandhed og fundamentale Lærdomme.

I et andet (anglikansk-theologisk) Tidsskrift findes følgende Udtalelse: »Den snæverhjærtede Fjendtlighed overfor Pavedømmet maa vige Pladsen for den oprigtige Længsel efter at blive forenet med det store Samfund, som saa trofast forsvarer den historisk overleverede Tro . . . Man maatte være blind, dersom man lod den uhyre Indflydelse upaaagtet, som Pavens sidste Daad har haft til Gunst for Troen.«

Ogsaa *her hjemme* har man hørt lignende Røster lyde. I »Kirken og Samfundet« Nr. 8 (1908) skriver f. Eks. U. B. (Uffe Birkedal) om Encyklikaen og Syllabusen: »Det er to lærerige Aktstykker, hvoraf man paa første Haand faar Besked om den nuværende Katholicismes hele Aandsretning. Egentlig har Paven og Romerkirken Ret ud fra de Forudsætninger, der er fælles for den kirkelige Kristendom, ogsaa den protestantiske. Romerkirken gør Skridtet fuldt ud, hvor Protestantismen — den kirkelige — ynkeligt halter til to Sider.« — Ja, selv fra Hold, hvor man mindst skulde have ventet det, har vi jo hørt de mest uforbeholdne Udtalelser om vor hl. Fader og denne hans Rundskrivelse, der har vakt Røre og Interesse endog i Kredse, som staar Kirken aller fjærnest. Vi henviser her

til Referatet fra Mødet i Studentersamfundet, som findes i Ugebladets Nr. 10 (for 8. Marts). (Slattes.)

Den romerske Bevægelse indenfor den anglikanske Kirke.

Dagspressen i de forenede Stater i Nordamerika beskæftiger sig i den sidste Tid meget og indgaaende med den romerske Bevægelse indenfor den protestantiske Episcopalkirke.

Mandag den 10. Februar blev denne Bevægelse for Amerikas Vedkommende organiseret i New-York og traadte saaledes ind i en hel ny Udviklingstilstand. En større Forsamling besluttede at grundlægge et nyt Selskab, den »anglikansk-romerske Forening«, hvis Hovedformaal skal være at arbejde paa den protestantiske Episcopalkirkens Genforening med Moderkirken. Ved et senere Udvalgsmøde, hvori 25 Medlemmer af Episcopalkirken — for største Delen Lægfolk — deltog, drøftedes Sagen videre. Flere Byer var repræsenterede. Denne Drøftelse lededes af den protestantiske Gejstlige *Paul James Francis*, kendt under Navnet »Pater Paul«, Forstander for Soneselskabet, et høj-kirkeligt, protestantisk Ordenssamfund og Udgiver af Tidsskriftet »The Lamp«. Dette kalder sig selv »anglo-romersk Maanedsskrift« og vil »hovedsagelig fremme den fælles Tilslutning til den apostoliske Stol«.

Interessant er det at lære Anledningen til »Anglo-Roman Union«s Grundlæggelse at kende. Den amerikanske Episcopalkirkens sidste Generalforsamling havde forandret en bestaaende kirkelig Bestemmelse og tilladt Prædikanter af andre Religionssamfund at bestige episcopale Prædikestole. Dette avlede Mismod i vide Kredse og gav den romerske Bevægelse et kraftigt Stød fremad. Man saa jo sin egen

Kirke hjælpeløs, som et Vrag uden Ror, i en Tid, hvor Autoritet og kraftig Styrelse særlig behøves. Rev. Fráncis udgav da for kort Tid siden i Forening med en fremragende gejstlig Embedsbroder, den anglikanske Præst *Spencer Jones*, et større Værk »Apostelfyrsten«. Deri opklarer disse to protestantiske Forfattere paa den mest overbevisende Maade, at Paven er den hl. Petrus Efterfølger, og at den engelske Kirke kun ved Svig og Vold blev skilt fra Petri Klippe. De peger paa, at den Bebrejdelse, at den katholske Kirke skulde have forfalsket Troen og indført nye vilkaarlige Trossætninger, kun beror paa Uvidenhed eller Bagvaskelse. Saaledes er Marias ubesmittede Undfangelse bleven fejret overalt i England længe før Reformationen, og Pavens Ufejlbarhed er kun den uafviselig nødvendige Følge af selve Kirkens Ufejlbarhed, som jo intet fornuftigt Menneske kan tvivle om: denne er utænkelig uden hin.

Det er i Sandhed en Trøst for en Katholik at se, at Beviserne for Pavens Autoritet og Ufejlbarhed anerkendes af to uafhængige, frit tænkende Protestanter og skarpt og tydeligt forsvarer mod alle Angreb. Lad os haabe, at Forfatterne har Ret, naar de mener, at det anglikanske Kirkesamfunds Genforening med Rom kun er et Tidsspørgsmaal. For mange er det næsten ubegribeligt, at Folk, der er Sandheden saa nær, dog ikke gør det sidste afgørende Skridt og ikke ogsaa udadtil slutter sig til den romersk-katholske Kirke. Men mange af disse oprigtige Sjæle er netop fast overbeviste om, at de er sande Katholikker, og man kan ikke tvivle om, at de er i god Tro. En engelsk Konvertit, nu katholsk Præst, *Hugh Benson*, gjorde opmærksom herpaa sidste Oktober i en Forsamling i Liverpool. Benson er Søn af den afdøde protestantiske Ærkebiskop af Canterbury. Ved denne Lejlighed sagde han bl. a.: »Den Gang troede jeg, at vi havde det sande Præstedømme og holdt fast ved den katholske Lære. Vi havde Messen, eller i al Fald troede vi det. I mange Aar, før jeg blev Katholik, bad jeg hver Dag Rosenkransen. Vi underviste om Skriftmaalet, og jeg kan godt sige, jeg hørte sædvanlig flere Skriftemaal end senere som katholsk Præst. Det laa ganske naturligt for Folk at komme til Skrifte, og Gud ske Tak tør jeg sige, at de fleste af dem virkelig havde opvakt

en fuldkommen Anger. Vi troede virkelig, at vi var Præster, og bevarede Skrifteseglet ligesom de katholske Præster gør. Praktisk talt troede vi paa alt i den katholske Lære undtagen paa Pavens Overhøjhed, og det gør den Dag i Dag Tusinder blandt den anglikanske Gejstlighed.«

Heraf kan man se, at Troen er en Naade. Selv Folk, hvis Forstand klart har opfattet den katholske Kirkes Sandhed, behøver megen Naade fra Gud, før den menneskelige Aand bøjer sig. Paa den anden Side kan vi trygt stole paa, at Gud nok skal føre sin Kirke til Sejr. I en Tid, hvor alle Fundamenter vakler, hvor Autoritet, Tro, Sædelighed og Orden synes at fejles væk af den tommeste Vantroes Bølger, staar den katholske Kirke alene fast og urokkelig.

— — En anden Omstændighed, som ogsaa bidrager til at give nævnte Bevægelse Vind i Sejlene, er følgende: Det engelske Parlament har trods mange Protester ved en ny Ægteskabslov tilladt Enkemanden at gifte sig med sin afdøde Hustrus Søster, hvad den anglikanske Kirke anser for utilladeligt. Den protestantiske Ærkebiskop af Canterbury protesterede ganske vist i en Rundskrivelse mod, at den verdslige Øvrighed ved sit Magtsprog gjorde Indgreb i den kirkelige Ægteskabslovgivning, men overlod det dog til de enkelte Præsters personlige Afgørelse, om de vilde tillade saadanne Ægteskaber eller ikke. En Protestskrivelse til Ærkebiskoppen, undertegnet af Lord Halifax og 9,336 Præster, d. v. s. af ca. $\frac{3}{4}$ af det anglikanske Præsteskab i England og Wales, havde ingen Virkning.

Dette Tilfælde viser tydelig og klart, at den engelske Kirke savner et Overhoved. Efter Loven er Kongen Kirkens Hoved, men Kongen er bunden til Parlamentets Beslutninger.

Maatte dette da altsammen bidrage til, at den stærke Unionsbevægelse snart maa føre til virkelig Genforening med Moderkirken og saaledes være et Skridt videre fremad imod Maalet: én Hjord og én Hyrde.

K.

A. C.s Foredragserække.

IV. Række 6. Foredrag.

Hr. Pastor A. Breitung: Interessante Instinkter hos Dyr og tilsvarende Indretninger i Naturen.

Det sidste Foredrag i denne Række var ikke alene interessant, men holdtes i en overmaade livfuld Form der sikkert fik flere end Anm. til at mindes de hyggelige Timer, man har tilbragt i Pastor Breitung's Selskab ude i St. Andreas Kollegiets naturhistoriske Museum.

Taleren forklarede først, hvad man mener med Begrebet Instinkt. Instinktet er en Drift, en Handling, der vel vidner om Fornuft, men ikke hos Bæreren selv; det virker med en stadigt tilbagevendende Nøjagtighed, der udelukker det, vi kalder Fornuft, hos Instinktets Bærer selv, men derimod vidner om den Fornuft, der staar bag alt og overskuer hele Naturen.

Tal. vilde holde sig til Iagttagelser fra vor hjemlige Natur; thi derved blev Undersøgelsen af større Interesse, idet alle de tilstedeværende, derved blev gjort opmærksomme paa, med hvilken Lethed de kan anstille lignende Forsøg. Dernæst beskrev han forskellige Indretninger i den os omgivende Natur, der netop viser, hvor vigtige Instinkterne er for Dyrene, baade for deres eget Velfærd, men ogsaa for Ligevægten i Naturlivet i det store og hele.

Tal. sammensatte et skønt Mosaikbillede, et Billede af ham, der har skabt Naturen.

Først meddelte Tal. et Forsøg, han selv havde foretaget med nogle Snyltehvepse, som havde gennemgaaet det sidste Udviklingsstadium i et Glas, hvori han havde sat dem. »De sad og saa meget sørgmodige ud«, og for at trøste dem gav Tal. dem en Draabe Saft, men »de værdisgode den ikke et Blik«. — Endelig blev der sat en Sommerfuglepuppe ind til dem, og nu blev der Liv og Bevægelse og Hvepsene lagde deres Æg i Puppen. Hvorledes kunde disse smaa Hvepse vide, at det netop var en Sommerfuglepuppe, de trængte til? Selv var de som Æg lagt i en Puppe af »hvis forsvarlige Undertrøje af Fedt«, de som

Maddiker levede højt, indtil dette Fedt var fortæret og de ved at angribe Larvens Nervesystem dræbte denne. Den lille Hveps, der senere krøb ud af den døde Puppe og sad i Glasset har aldrig set en gammel Hveps, der kunde forklare den unge, hvorledes den skulde bærer sig ad. Og dog finder den straks det rette. Det er dette Anlæg hos Dyret, hvorved det ganske umiddelbart finder det hensigtsmæssige i Naturen; det er Instinktet, der i dette Tilfælde begrænser Kaalormenes Antal.

Tal. forklarede derpaa Kæmpehvepsens ejendommelige og rastløse Løben omkring paa Træstammerne. Han mente de maatte have Lugtesans i Følehornene, idet de med Nøjagtighed forstod at finde de Steder, hvor der sad Larver under Barken. Med deres savtakkede Læggebraad borede de 1" eller mere ind til disse for at lægge deres Æg i dem. — Heller ikke denne Hveps har nogensinde faaet Undervisning i at save, og dog gør den det straks med den største Nøjagtighed.

»Et Menneske, der skal udføre noget rigtigt vanskeligt maa derimod først ofte nøjsommeligt prøve sig frem og overveje.«

Særligt Gøgens Forhold fangede Tilhørernes udelte Interesse. — Tal. forklarede Grunden til den forbavsende Liberalitet, hvormed Smaafuglene ikke alene fandt sig i, at Gøgen lagde et Æg i deres Rede, men at de endogsaa vaagede over Gøgeungen med særlig Omhu. Ja, hvorledes nogle og 40. forskellige Arter af Smaafugle hjælpe med til at made den unge Gøg, naar den havde forladt Reden.

Gøgen er nemlig en Livsbetingelse for Smaafuglene, idet den kan sætte ganske utrolige Mængder af Kaalorme til Livs, medens det vilde være Smaafuglenes visse Død, om de rørte ved disse. Gøgen optræder derfor som et Slags flyvende Politikorps i Skoven, og deres store Bevægelighed fra Sted til Sted er netop muliggjort ved, at de takket være Smaafuglenes Instinkt til at værne om deres Unger — ikke behøver at bære Omsorg for Ynglen.

Tal. nævnte derpaa et af Fabers Forsøg og paaviste endelig denne tilsyneladende Krig af alle mod alle. De laadne Larver har en ganske nøjagtig Bestemmelse i Naturen. De skal holde Træernes overordentlige Frugtbarhed

indenfor de rette Skranker. Men tiltager Larverne nu for stærkt i Antal, saa der er Fare for, at de skal bringe Uorden i Naturens Løb, da kommer Skovens flyvende Politi og tager fat, og kan det ikke overkomme Arbejdet, hjælper Snyltehvepsen Gøgen i dens samfundsnyttige Gerning, overstiger det nu endogsaa dennes Kræfter, saa tager Svampene fat, indtil der atter er bragt Ligevægt tilbage.

Saaledes er Mosaikbilledet. Overalt møder vi Hensigtsmæssigheden, der viser Planen i Naturen, og jo dybere vi trænger ned i Forstaaelsen af Naturlivets Hemmeligheder, des fastere bliver Overbevisningen om denne Plan. Men er der en Plan, ja, da maa der ogsaa være en, der har lagt denne Plan: Han, der har skabt Naturen og al dens Herlighed.

J—n J—n.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. (*Statstilskud til Bogsamlinger*). Forskellige Dagblade har bragt følgende Notits, som ogsaa vore katolske Sognebibliotheker kan tage sig *ad notam*. Den nedenfor omtalte Ansøgning maa indsendes i Tide, saa at det om fornødent kan naas at sende Spørgsmaal og Svar frem og tilbage inden 30. April:

»Under Forudsætning af dertil paa Finansloven for Finansaaret 1908—09 given Bevilling, vil der gennem Statens Komité til Understøttelse af Bogsamlinger som hidtil blive uddelt Tilskud, *dels til Sogne- og andre Folkebogsamlinger dels til Børnebogsamlinger* i de offentlige Folkeskoler, *dels endelig til Lærerbogsamlinger* i saadanne Skoler.

Bogsamlinger, der ønsker at komme i Betragtning ved denne Fordeling, maa inden 30. April d. A. indgive Ansøgning herom, adresseret til Kontorchef *Weis*, Kultusministeriet København, K. Ansøgninger skal skrives paa dertil indrettede Skemaer (for hver af de nævnte Arter af Bogsamlinger et særskilt Skema), der tilstilles Ansøgerne paa Begæring, indsendt i Løbet af April Maaned paa aabent Brevkort efter ovenangivne Adresse.

Bogsamlingerne kan ved Henvendelse til Overlærer *Steenberg*, Horsens, gratis faa tilsendt den af det kgl. Land-

husholdningssselskab i 1889 udgivne Fortegnelse over Bøger, passende for Sogne- og Landbrugsbiblioteker med det i 1902 udgivne Tillæg, A. S. Stenbergs »Folkebogsamlinger, deres Historie og Indretning« samt den af Kultusministeriet udgivne Fortegnelse over Bøger, der egner sig for Børnebogsamlinger.«

Næstved. (X) *Hjælpekassevalget Tirsdag d. 31. Marts.* Til Medlem af Hjælpekassens Bestyrelse i Næstved valgtes uden Afstemning Pastor *Dr. theol. B. Hansen.*

Efterat Pastoren som Formand for St. Mortens Landsogns Valgbestyrelse havde erklæret sig som lovlig valgt, tilføjede han:

»Det er mig en kær Pligt, at takke Vælgerne for den Tillid, de atter ved denne Lejlighed have vist mig. Da jeg blev opfordret til at tage imod en Kandidatur, vilde jeg, hvor det drejede sig om et Arbejde i Humanitetens Tjeneste, som katholsk Præst ikke holde mig tilbage. Hjælpekassens charitative Formaal, at yde Støtte til saadanne Mennesker, som uforskyldt ere komne i Nød, er saa smukt, at det har Krav ikke mindst paa en Præsts Medvirkning. Jeg gaar til Gerningen med et varmt Hjærte for Samfundets Stedbørn, med den bedste Vilje og med oprigtig Lyst til at virke for at skaffe bedre Vilkaar for dem, der leve paa Livets Skyggeside. Med Glæde vil jeg være med at administrere den offentlige Hjælp ikke blot paa en human Maade, men ud fra samfundsmæssige Synspunkter. Maatte de voksende Midler, vi ved Lovgivningsmagten saavel som ved Kommunalbestyrelsens Velvilje ville faa at raade over, kunne holde stadig flere Smaakaarshjem fri for at ty til den offentlige Fattigpleje med dennes civilretlige Følger og moralsk nedbrydende Virkninger.«

Bestyrelsen af Hjælpekassen for Næstved samt St. Peders og St. Mortens Landdistrikter bestaar nu af syv Medlemmer, fem Mænd og to Kvinder. Valgperioden er tre Aar fra 1. April d. A. at regne. Pastor *Dr. theol. B. Hansens* Kandidatliste var underskrevet af ti kvindelige og fem mandlige Vælgere fra forskellige Samfundslag og af forskellige politiske Anskuelser som Stillere, eftersom Loven tillader højst femten Stillere. Da der ikke var fremkommen Modlister, bortfaldt det indviklede Valgapparat med skriftlig Afstemning i hemmelige Rum og den offentlige Valghandling var snart overstaet, saa Dagens spændende, politiske Begivenhed, Suppleringsvalget til Landstinget, udelt kunde beskæftige Byens og hele Landets Tanker. Overalt her møder man idag almindelige og højstbeskattede Valgmænd; neppe nogen af de selvskrevne Vælgere har meldt Forfald. Vil Udfaldet svække eller styrke Regeringen? Vil det lyk-

kes at sætte den kommende Mand (Ministeremnet fra Rønnebæksholm, Hofjægermester Holger Collett) paa Jens Rasmussens Stol?

Ringsted. Sognepræsten i Ringsted, Hr. Pastor *Houben* som hører til den samme Orden som Præsterne i Roskilde, er bleven ramt af et Slagtilfælde og indlagt paa st. Maria Hospital i Roskilde. For den lille Menighed i Ringsted, som var saa glad ved at have faaet egen Kirke og egen Præst, vilde det være en stor Sorg, dersom de saa snart skulde miste deres nidkære Sjælesørger.

Rom. *Kardinal Casali del Drago* er afgaaet ved Døden. Kardinalen var født 1838 i Rom, blev præsteviet 1860 og udnævnt til Kardinal 1899; tilhørte som saadan forskellige af de romerske Kongregationer: Koncils-, Aflads-Ceremonials- og Konsistorials- Kongregationerne. Af Fødsel hørte Kardinal Casali del Drago, baade fra fædrene og mødrene Side, til det højeste romerske Aristokrati. Hans Moder var en Prinsesse Barberini, af den Familje, som har skænket Kirken saa mange fremragende Gejstlige, bl. a. Pave Urban VIII., om hvis Gavmildhed Rom endnu bevarer mange synlige Minder. Kardinalen har i sit Testamente betænkt mange velgørende Institutioner og heller ikke glemt sit eget Tjenerskab.

— Paa Foranledning af *Kardinal Merry del Val*, Pavens Statsssekretær, bliver der i *Castel Gondolfo* i Nærheden af Rom opført ny og sunde Arbejderboliger, der i alle Henseender svarer til Nutidens Fordringer.

Tyskland. *Efterskrift om Referentstrejken*). De fleste Blade bragte ved Affærens Afslutning triumferende Telegrammer om Referenternes »Sejr«. Det viser sig imidlertid, at der slet ikke kan være Tale om en Sejr for Referenterne. Den Erklæring, som *Grøber* fremkom med og som sluttede med en Undskyldning for hans mindre parlamentariske Udtryk, var nemlig 1) ganske den samme, som Referenterne under de forudgaaende Forhandlinger gentagne Gange havde tilbagevist som utilstrækkelig og inacceptabel, — 2) desuden var den ikke en Gang henvendt til Referenterne men til hans »ærede Kollegaer« i Rigsdagen. — Der maa saa vel have været andre tvingende Grunde for Referenterne til at give efter. Det forlyder ogsaa, at man i den tyske Rigsdag agter at indføre en officiel Rigsdagstidende, som gør Rigsdagen uafhængig af de andre Blades Referenter, som saa fremtidig kan strejke, saa galt de vil.

— (*Goethe og Schiller.*) Forskellige Blade, ogsaa danske, bragte for nogen Tid siden den Meddelelse, at det var bleven forbudt de studerende i Seminariet i Freiburg at læse Schillers og Goethes Værker. Ifølge C. A. i Coblenz beror dette paa en Misforstaaelse. I Seminariet i *Bamberg* var det bleven misbilliget, at en Elev havde læst Goethes »Faust« om Morgenen før Messen, i hvilken der skulde være Fælleskommunion; men hverken her i Bamberg eller i Freiburg eller andetsteds er der bleven nedlagt noget særligt Forbud imod Læsning af Goethe og Schiller for Seminarieelevernes Vedkommende.

Breslau. St. Elisabethssøstrenes Generalpriorinde *Mater Melchiora Klamm* er den 29. Marts afgaaet ved Døden efter et smertefuldt Sygeleje i sit 66. Aar. Den afdøde indtraadte i Ordenen i 1864 og har siden uafbrudt virket i de Syges Tjeneste, dels som ambulans Sygeplejerske, dels som Forstanderinde for Garnisonslazarettet i Berlin og siden 1886 som Generalpriorinde. R. I. P.

Mexiko. En bekendt protestantisk Præst i Mexiko, *Wilh. H. Sloan*, som har været Præst i 34 Aar, har bygget flere Kirker, udgivet talrige Skrifter og redigerede det protestantiske Tidsskrift »La Luz«, — er fornylig bleven optaget i den katholske Kirke. Som han selv erklærer, er det langvarige og alvorlige Studier, som har ført ham til Katholicismen.

New-York. Erkebispedømmet *New York* vil den 28. April kunne fejre 100 Aars Jubilæum. Før dets Oprettelse for 100 Aar siden udgjorde det en Del af Bispedømmet *Baltimore* og talte 45,000 Sjæle med to Kirker og fire Præster. Nu tæller det 3,200,000 Katholikker med 130 Kirker og 135 Sogneskoler med 65,000 Skolebørn.

Udlaan (gratis) og Tilbagelevering af Bøger fra St. Vincens- og Sognebibliothekerne

finder Sted

- ved **St. Ansgars Kirke** (gennem Hr. Lærer Ertner, Bredgade 67)
Tirsdag, Torsdag og Lørdag Kl. 7—9 Aften; desuden
efter Formiddags- og Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen.
ved **Rosenkranskirken** daglig fra 6—7 (hos Pastor Ronge).
ved **St. Anna Kirke** hver Søndag efter Hovedgudstjenesten.
Fra St. Josefs Konferens Bibliothek udlaanes Bøger daglig fra
Kl. 9—1 fra Skolelokalet Griffenfeldtsgade Nr. 7.

Aalborg Afholdsforeningen »Det røde Kors af Sct. Johannes Broderskab« afholder Møde hver 2. og 4. Torsdag i hver Maaned, Aften Kl. 8, i Skolelokalet Holbergsgade, hvortil alle venligst indbydes.

Ansgariusforeningen,

hvis Formaal er „ved Udgivelsen af et Tidsskrift samt andre Skrifter og Bøger at fremme den kristelige Oplysning i de nordiske Lande“, opfordrer alle Katholikere til at understøtte dette betydningsfulde Formaal ved at indmelde sig i Foreningen (Aars-Kontingent kun 2 Kr.) og tegne Abonnement paa Ugebladet (1 Kr. Kvartalet). Abonnement tegnes paa Menighedskontoret, Bredg. 69^a o. 6. (Kl. 1—4), i enhver Boglade samt paa alle Postkontorer. Indmeldelse i Foreningen modtager dens Kasserer, Cand. phil. Jos. F. M. Hoffmann, Købmagergade 48. Bestyrelsen.

Obs. 1. April begyndte et nyt Kvartal af Ugebladet!

Virk for Bladets Udbredelse! Skaf nye Abonnenter!

Kirkelig Kalender.

Søndag den 5. April. Passionssøndag. -- 6. M., 7. Ti., 8. O., 9 To. Ferialdage. — 10. F. Marias syv Smerter. — 11. L. Leo den Store, Pave og Kirkelærer.

Søndag den 12. April. Palmesøndag. Med denne Søndag begynder Tiden for den pligtmæssige Modtagelse af den hl. Paaskekommunion.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64):	Kl. 10 Højm. m. Præd.	Kl. 6 Andagt m. Præd.
Rosenkranskirken (Boyesg.):	- 10 — —	- 5 Katekese og Andagt.
St. Annæ Kirke (Sundby):	- 10 — —	- 6 Andagt m. Præd.
Jesu Hjerte Kirke (Stenosg.):	Kl. 10 — —	Kl. 6 Andagt m. Præd.
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.):	- 9 — —	- 3 Andagt.
St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.):	- 7 — —	Kl. 3 Andagt m. Præd.
Immaculatakirk. (Strandv. 91.):	- 10 — —	med Præd. Kl. 2 ¹ / ₂ Andagt.
St. Andreas Kirke (Ordrup):	- 10 — —	Kl. 5 Andagt.

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerte Kirke Kl. 7 og 8¹/₂; i St. Jos. Kirke Kl. 6¹/₂; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6¹/₂, 7 og 7¹/₂.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, 7³/₄ og 8¹/₄; i Rosenkranskirken Kl. 6¹/₂ og 8; i St. Anna Kirke Kl. 6 og 8; i Jesu Hjerte Kirke Kl. 7, 7¹/₂ og 8¹/₂; i St. Josefs Kirke Kl. 5¹/₄ og 6¹/₂; paa Toldbodvejen Kl. 6¹/₄.)

☞ Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

Den offentlige Eksamen i St. Ansgars Kirkeskole afholdes i Bredgade 67 & 69 (Bagbygningen) Mandag d. 6. April i Drengeklaserne og Tirsdag d. 7. April i Pigeeklaserne, begge Dage fra Kl. 8—1, Onsdag d. 8. i Forberedelsesklassen fra Kl. 9—12. Samme Dag Gymnastikprøve i Drengeklaserne fra Kl. 11—12. Børnenes Forældre og alle Skolens Velyndere indbydes venligst.

Rosenkransbroderskabet holder sit maanedlige Møde i St. Ansgars Kirke Søndag den 5. April Kl. 6 Aften med Prædiken og Procession. Jomfruernes Forening deltager i Processionen med Broderskabets Faner.

Elisabethforeningens

aarlige

Basar med Tombola og Restauration,

som afholdes til Bedste for forældreløse Børn **Palmesøndag den 12. April** fra Kl. 9 Morgen til Kl. 8 Aften og **Mandag den 13. April** fra Kl. 10 Form. til Kl. 1 Efterm. i Skolelokalerne, Bredgade 69, St. o. G., anbefales til Menighedens Velvilje.

Basaren er en **væsentlig Støtte** for Foreningens Virksomhed. De mindste Gaver modtages med Taknemmelighed og Enhvers Besøg paa Basaren er kærkomment. Skriftlige Indbydelser udsendes ikke.

Bestyrelsen for Elisabethforeningen:

Fru A. Osterhammel,	Frøken A. Tetzlaff,
Nørrefarimagsg. 15.	Ved Stranden 10 ¹ .
Frøken F. Strathøcker,	Joh. Braun,
Villa Sommerlyst, Charlottenlund.	Sognepræst.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion Søndag den 5. April i Jesu Hjerter Kirke Kl. 8¹/₂.

Program

for

Det katolske Møde

Tirsdag den 7. April Kl. 8 Aften pr. i Citys Lokaler.

- I. Sang: »Paa Sandheds Fjeld en Bygning staar«.
- II. Hr. Fabrikant *H. Hoffmann* aabner Mødet.
- III. Højærv. Hr. Pastor *Braun* tager Ordet til nogle indledende Bemærkninger.
- IV. Højærv. Hr. Pastor *Slump*: Vore Menigheders Udvikling.
- V. Højærv. Hr. Pastor *Schmiderer*: Skolen og Fremtiden.
- VI. Frk. *A. U. Ramsing*: Skolen og Hjemmet.
- VII. Højærv. Hr. Pastor *Günther*: Det katolske Foreningsliv.
- VIII. Hr. cand. theol. & mag. *N. Hansen*: Menighedens Pligter overfor Kirken og Skolen.
- IX. Sang: »Fast skal min Daabspagt evigt staa«.

Trykfejl. Sidste Nr. S. 214 L. f. n.: X. L. II, læs: Planche XLII. — S. 217 L. 17 f. o.: Jauèrs, læs: Jaurès. — S. 226 L. 20 f. n.: verus, læs: versus.

Vincensforeningens Kransekort

bringes i velvillig Erindring; de faas hos d'Hrr. Gejstlige ved St. Ansgars Kirken (Bredgade 64¹), Rosenkranskirken (Boyesgade 8²), St. Josefs Kirken (Grillenfeldtsgade 44) og hos Murermester A. V. Günther, Bangertsgade 11, samt ved telefonisk Henvendelse til Johs. Hoffmann & Søn, Købmagergade 48, Telf. H. 1389.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Rønge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 15.

Søndag den 12. April.

1908.

INDHOLD: Det katholske Møde i City. — Kampen for og imod Pavens Encyklika om Modernismen. — Stabat Mater dolorosa. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Norge- Tyskland. Frankrig. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Det katholske Møde i City.

Alle Pladser i Citys store Sal var optagne af Medlemmer fra Københavns tre Menigheder, da Hr. Fabrikant Herm. Hoffmann besteg Talerstolen og bød Forsamlingen Velkommen med den katholske Hilsen »Lovet være Jesus Kristus« samt udtalte det Haab, at dette Møde maatte styrke og fremme Samarbejdet mellem Menighederne.

Hr. Grosserer C. B. Lohrer overtog Dirigentens Hverv og gav Ordet til den første Taler:

Hr. Pastor Braun.

I en Række indledende Bemærkninger gav Hr. Pastor Braun en Oversigt over Menighedernes Udvikling her i Byen. Fra oprindeligt at have været een Menighed knyttet til St. Ansgars Kirke, hvor alle følte sig som een Familie med fælles Maal og fælles Interesser, førte Udviklingen den Nødvendighed med sig, at St. Ansgars Sogn deltes. Først udskiltes Frederiksberg og derefter Sundby, saa vi nu har tre Sognekirker og altsaa tre Menigheder. Men denne Adskillelse burde dog ikke gøre de enkelte Menigheder fremmede for hverandre. De maatte alle føle sig som et, alle

føle sig som Børn af den ene store Moder, vor hellige katholske Kirke. Ganske vist levede de enkelte Menigheder under delvis forskellige Kaar; men dette forhindrede paa ingen Maade Samarbejdet for den fælles store Sag. Hvad enten man var Københavner med K, Ø, N, V, S, eller F, saa maatte vi alle føle os som en Enhed. Og Tal. haabede at dette Møde vilde virke med til, at denne Følelse maatte blive levende og bevidst hos de enkelte.

Hr. Pastor Slump: Vore Menigheders Udvikling.

Hr. Pastor Slump udtalte først sin dybe Beklagelse over, at Hs. biskoppelige Højærværdighed desværre var forhindret i at være til Stede, og gav derpaa ved Hjælp af en Række Tal en Fremstilling af Menighedernes Udvikling.

Da Biskoppen kom hertil i 1860 fandtes her 2 Menigheder i Landet, i København og Fredericia, med 2 Kirker og 2 Kapeller. Nu findes der 23 Missionsstationer i det hele.

København har 3 Sognekirker og 4 Ordenskirker (Ordrup iberegnet), ialt 7 Kirker; endvidere 6 Kapeller, hvor det Allerhelligste opbevares; i Provinsen: 22 Kirker og Kapeller, ialt: 35 Gudshuse.

I 1860 gaves der i hele Landet kun 2 Skoler (København og Fredericia). Nu har vi i København 5 Almueskoler, 4 højere Skoler og 1 Latin og Realskole, ialt 10, dertil kommer i Provinsen 14, ialt 24 Skoler.

I 1860 var her 1 Hospital, nu har vi 11 Hospitaler og 3 Sanatorier (Aalborg, Dalum og Esbjerg).

I 1860 fandtes der af Ordener kun en, nemlig St. Josephs-søstrene. Nu er her 8 mandlige og 6 kvindelige Ordener, og dertil kommer i denne Maaned Assumptionistinderne, saa vi ialt har 15 Ordener repræsenterede.

Katholikkernes Antal er nu:

København	2230
Frederiksberg	1450
Ordrup	372
Amager	380
	<hr/>
	Ialt 4432

I hele Landet 7611, dertil kom i 1907: 7100 Polakker, ialt 14,711 Katholikker. (I Aar kommer løseligt beregnet, mindst 12,000 Polakker).

Taleren sammenlignede Forholdene i Hamburg og Bremen med vore. I Bremen er der kun 2 Sognekirker og 2 Kapeller med ialt 7 Præster til 15930 Katholikker, i Hamborg 5 Sogne med 21 Præster til 38,961 Katholikker; men hos os findes Katholikkerne jo langt mere spredte.

Tal. gav derpaa nogle Meddelelser om de københavnske Skolers Udvikling.

St. Ansgars Skole:

1880	—	167	Elever
1885	—	180	—
1890	—	204	—
1895	—	197	—
1901	—	172	—
1907	—	148	—

Nedgangen efter 1890 skyldes de nye Skolers Opretelse paa Frederiksberg, Amager og Nørrebro.

Medens Frederiksberg Skole i 1884 begyndte med 6 Dreng og ved Flytningen til Boyesgade havde naaet 15 Børn, besøgte Skolen i 1907 af 132 Dreng og 119 Piger.

St. Anna Skole (Sundby) har nu 53 Elever, og den i Fjor oprettede Skole paa Nørrebro 42; ialt har Kirkeskolerne nu 494 Børn mod 183 i 1885.

Desværre arbejder Skolerne med ret betydeligt Under-skud. Tal. rettede derfor en kraftig Appel til Katholikkerne om, at de paa en ganske anden Maade end hidtil maa understøtte Skolevæsenet og derved lette den betydelige Byrde, som hviler paa Biskoppens Skuldre. — Fredericia og Kolding Menigheder har opnaaet Tilskud, den første baade fra Stat og Kommune, Kolding kun fra Kommunen. Vi maa ønske, at vore Skoler her inden alt for lang Tid maa opnaa et lignende Tilskud.

Efter at have paavist det virkelige Fremskridt der har fundet Sted, endte Taleren med at udtale det beklagelige i, at saa mange af de unge, der har besøgt Kirkeskolerne forsvinder ud af det kirkelige Liv.

Hr. Pastor Schmiederer: Skolen og Fremtiden.

Skolens Gerning er jo særlig rettet mod Fremtidens Maal; den bærer vel nok en Frugt i sig selv, men det er dog først, naar Eleverne er traaet ud i Livet, at Resulta-

terne af Skolens Arbejde skal vise sig; derfor bærer vi alle et saa stort Ansvar for Skolen og dens Sag.

Menneskene er forskellige i Dannelse, hvad er Grunden dertil? Dels naturlige Anlæg, der kan virke fremmende eller hæmmende ved Tilegnelsen af Kundskab; men der gives ogsaa en anden Faktor. Det er det Arbejde, der ude fra sættes ind paa at udvikle eller omforme de naturlige Anlæg, der udvikler de gode Anlæg til stedse større og større Dygtighed og undertrykker de daarlige Anlæg, at den enkelte maa skride fremad i alt godt. — Derfor bliver ethvert Menneske til det, som Opdragelsen danner ham til.

Det gælder her en Legemets, Villiens og Forstandens Opdragelse. — Legemets Sundhed, Villiens Styrke og Forstandens Berigelse med Kundskab gør os til de Mennesker, vi er.

Dette Arbejde paa den opvoksende Slægts Dygtiggørelse til Livet er i første Linie Forældrenes uafviselige Pligt. Men i vore Dage er det umuligt for Forældrene helt og fuldt selv at løse denne Opgave. Her tilbyder Skolen sig som Forældrenes Medhjælper i Opdragelsens Gerning. — Dog er Hjemmet den absolut vigtigste Faktor i denne Gerning, eller bør i alle Tilfælde være det; thi Hjemmets Indflydelse har større Betydning end Skolens. — Opdragelsen begynder jo, som flere har paastaet, allerede før Fødselen, idet de Indtryk, der møder Moderen, kan faa Indflydelse paa Barnet.

Men fra det Øjeblik Barnets maalbevidste Uddannelse begynder, træder Skolen til, og fordi denne derved deltager i Hjemmets opdragende Gerning, er Skolen af saa stor en Vigtighed og netop derfor maa vi Katholikker have en katholsk Skole.

Da de katholske Forældre overgiver deres Børn til Skolens Paavirkning og saaledes betror Skolen deres kostbareste Eje, maa denne fuldt ud staa paa Højde med de øvrige Skoler og ledes efter de bedste katholske Grundsatninger. — Skolens store Betydning for Barnets Fremtid ligger deri, at Villien bøjes under Loven, at den styrkes og ledes til at begejstres for alt stort og ædelt. — Naar vi har en rigtig god katholsk Skole, har vi ogsaa en god katholsk Fremtid.

Enhver Katholik har derfor den uafviselige Pligt at støtte Skolen!

Hvorledes kan et Samfund skride frem, uden at de enkelte Medlemmer skrider fremad i Retskaffenhed, Dygtighed og Dannelse? — Vi skal være Katholikker med høje Idealer! Vi gaar en Evighed i Møde, hvor vi skal faa Løn for alle vore Ofre!

(Sluttes)

Kampen for og imod Pavens Encyklika om Modernismen.

(Sluttet).

Med saadanne anerkendende Udtalelser fra protestantisk Side for Øje, berører det én endnu pinligere, naar man saa læser *katholske* Professorers respektstridige og nedsættende Udtalelser om samme Encyklika. Man kan med Sikkerhed paastaa, at ingen af den katholske Kirkes betydelige Mænd fra Fortiden nogensinde har vovet at udtale sig om en pavelig Rundskrivelse i en saadan overlegen Hovmestertone som f. Eks. Professor *Ehrhard* har gjort det overfor denne sidste Encyklika. Og saa synes han ikke en Gang at have læst den rigtig opmærksomt igennem, naar han f. Eks. paastaar, at den hl. Fader forbyder at underkaste Kirkefædrene og Skolastikerne nogensomhelst Kritik og at søge nye Løsninger paa de kirkehistoriske, archæologiske og exegetiske Problemer. Pius X. anfører jo netop udtrykkeligt i sin Encyklika »Pascendi«, Leo XIII.s Ord (af »Aeterni Patris«), med Tilføjelse af Ordet »selvfølgelig«, saaledes: Selvfølgelig »hvis de skolatiske Lærere har været for spidsfindige i deres Undersøgelser eller mindre betænksomme i deres Behandling, hvor noget er uforeneligt med senere Tiders fastslaaede Erkendelse, eller hvor noget af hvilkensomhelst Grund er mindre sandsynligt, er det ingeniunde vor Agt at gøre det til et Mønster til Efter-

ligning for vor Tid.« Denne og andre lignende Udtalelser og Erklæringer af sin Forgænger samt af det vatikanske Koncil om Forholdet mellem Kirken og Videnskaben (Sessio 3. cap. 4.) har Pius X altsaa ingenlunde i Sinde at kuldkaste. Dette burde Professor Ehrhard vide og have betænkt, førend han til alle Katholikkers Forargelse i et protestantisk Blad offentliggjorde sin nedsættende Dom om den pavelige Encyklika. Da Professor Ehrhard imidlertid ikke er fremkommet med ligefremme falske dogmatiske Paastande, saa nøjedes man med paa Grund af hans respektstridige Fremgangsmaade at berøve ham hans Titel som pavelig Husprælat. Imidlertid havde Professor Ehrhard — inden dette skete — offentliggjort en Erklæring i »Kölnische Volchzeitung«, hvori han *oprigtig beklager*, at hans Artikel har forurolet hans Trosfæller, og at hans Udtalelser, der kun skulde tjene den katholske Theologis Interesser, har givet Anledning til Følgeslutninger, som han ikke vedkender sig. »I Særdeleshed«, skriver han, »gør det mig ondt, at man deri har set en Krænkelser af den skyldige Pietet overfor den hl. Faders ærværdige Person. Af min Artikel fremgaar det dog klart, at *jeg forkaster de af Encyklikaen forkastede modernistiske Vildfarelser. Jeg staar fuldtud paa det katholske Dogmes Grund og anerkender Kirke og Autoritet, ligesom jeg ogsaa er til Sinds, under alle Omstændigheder at forblive den katholske Kirkes trofaste Søn.*« — Denne Erklæring er jo nok god og smuk og velment, men Forargelsen var nu en Gang givet og burde have været forudset. Erklæringen kom for sent til at forhindre, at Professoren blev berøvet sin Prælattitel, dette var allerede sket; men den hl. Fader skal have udtalt sin Tilfredshed med Erklæringen og Haabet om, at Professoren atter vilde gøre sig fortjent til at generhverve sin Ærestitel.

Dermed var »der Fall Ehrhard« bragt ud af Verden. »Der Fall Schnitzer«, som dukkede op umiddelbart herefter, var derimod af en alvorligere Natur. Havde man betegnet Professor Ehrhards Kritik af Encyklikaen som respektstridig, saa var det vanskeligt at finde Ord for at fordømme den i allerhøjeste Grad overlegne og næsten hadefulde Tone, hvori Theologiprofessor *J. Schnitzer* i München ligefrem angreb Paven og hele det kirkelige Styre. »En saadan

katholsk Modernisme, som *Encyklikaen kunstig konstruerer*, gives der slet ikke, skriver han i nævnte »internationale Wochenschrift«. . . . »*Modernismens Forkastelse kunde kun overraske dér, hvor man ikke kendte eller ikke vilde kende det knriale Rom.*« . . . »*Rom bilder sig ind at kunne kommandere Videnskaben ligesom Ministranterne med Røgelseskarrere; det mangler fuldstændig al Forstaaelse for videnskabelig Overbevisningstroskab.* . . . « o. s. v. Disse Prøver er vist titstrækkelige til at forstaa det berettigede i, at Dr. Schnitzer straks blev *suspenderet*, og det ifølge direkte Ordre fra Rom. Det eneste, man her kan forundre sig over, er, at han ikke allerede forlængst var bleven afsat fra sin Post, da han nemlig ogsaa andetsteds havde skrevet Artikler, af hvilke det tydelig fremgaar, at han slet ikke mere staar paa katholsk eller overhovedet kristeligt Standpunkt. Han tager bl. a. ikke i Betænkning at beskyldte vor guddommelige Frelser for at have været smittet af sin Tids Overtro. Nu da han var suspenderet, forbød Biskopperne deres Præstekandidater at søge til hans Forelæsninger, som han derfor maatte indstille. Paa en Interpellation derom i det bayerske Kammer svarede Kultusministeren ganske rigtigt: »*Dommen over, om en katholsk Theologiprofessor docerer Kirkens rigtige Lære, er ikke Statens, men udelukkende Kirkens Sag.*« Men selvfølgelig tiljubler man ham fra liberal-protestantisk og antiklerikal Side og fejrer ham som en anden Luther!

De virkelig troende Protestanter vil derimod næppe være med hertil, de nemlig, som beklager, at den lutherske »Frihed« for de moderne Rationalister kun bestaar i at lære det modsatte af, hvad der af oprindelig Kristendom blev reddet med ind i Lutherdommen, og saa alligevel at gøre Krav paa Ligeberettigelse i den protestantiske Kirke. Forhaabentlig vil man nu faa Øje for, at, medens Luther netop ved at give denne »Frihed« samtidig har gjort det umuligt at udskille saadanne nedbrydende Elementer, saa sidder den katholske Kirke endnu stadig inde med den uovervindelige Magt og Autoritet, hvormed den bestandig kan forny det indre aandelige Liv og holde alt det ude, som kunde være en Fare for Troslivet og for hele Kirkens og Kristendommens Eksistens.

Katholikerne kan derfor kun være deres aandelige Overhyrde taknemmelige for, at han i Tide har øjnet Faren og energisk er traadt den i Møde; det vil man være saa meget taknemmeligere for, jo bedre man indser og forstaar, at et snigende Onde er langt farligere end et aabent Saar. Og for saa vidt er det da kun af det gode, naar Encyklikaen selv endogsaa for enkelte indenfor Kirken er bleven et Modsigelsens Tegn, som har hidraget til, at deres Tanker er bleven aabenbare. En modernistisk Ja- og Nej- Theologi hører nemlig ikke hjemme indenfor den *katholske* Kirke, som ikke er vant til at halte til to Sider. Shakespeares Ord vil bestandig have Hævd: »Ja og Nej tillige, det er en daarlig Theologi«.

Stabat Mater dolorosa.

Det var i Todi i Umbrien, i Mellemitalien; en af Francis-kanerpræsterne sad i Klosterhaven, medens en anden stod hos ham, lænet opad Muren — det var just Hviletid — denne vendte sig spørgende mod ham: »Broder Johannes, hvorfor er du saa bedrøvet?»

En let Rødme bedækkede den adspurgtes blege, skarpt-skaarne Ansigt; han tøvede et Øjeblik med Svaret, men sagde saa: »Broder Markus, Menneskenes formentlige Visdom er Daarskab, kun Guds Vilje er god.«

»Er der noget, som ikke er gaaet dig efter Ønske?» spurgte den anden.

»Jeg græmmer mig i Aarevis over, at der ikke er nogen from Digter, der har tænkt paa Maria i hendes Smertes, da hun stod under Jesu Kors og delte hans Døds-kvaler. Det vilde være en Sang, der kunde røre Himmels og Jord og omvende alle Syndere, en Sang der vilde gøre Sangeren udødelig«.

»Hvem kan øse Havet op i et lidet Hul?» var Svaret;

»hvem vil kunne sammenfatte den velsignedes Smerter i fattige Strofer?«

»Det er vel hidindtil ikke sket, fordi ingen var værdig dertil«, svarede den første alvorligt, »det er min Mening og — min Sorg. Hvorfor skulde der dog ikke blandt St. Franciskus Sønner findes en, der kunde synge denne Gudsmoders Smertenssang?«

»Naar Gud vil, taler selv Stenene« var det rolige Svar. Klokken lød, og de ilede begge til deres Kald, Hviletiden var forbi.

Men inde fra Staden hørte man Larm og Jubel. Store og smaa trængte frem mod Pladsen, hvor der skulde opføres et prægtigt Skuespil med Sang og Dans. Gennem Larmen hørte man stadig Raabet »Evviva Joco de' Benedittil« Og med Rette var denne Mands Navn paa alles Læber; thi Jacopo havde foranstaltet denne Fest og var Sjælen i den, som i saa mange andre Fornøjelser.

Han kunde det, Guldet strømmede rigeligt ind til den berømte og dygtige Advokat. Selv i Rom og Florents nævnede man hans Navn med Agtelse, hans Hus var anset som en Fyrstes, hans Tunge frygtet som en Feltherres Sværd.

Han hverken kneb eller sparede; han trak sig heller ikke tilbage for kun at øge sit eget Hus Rigdom og Glans, nej, han var med alle Vegne, han strøede om sig med sit Guld, med Taler, med Vittigheder med sin ufortrødne Lystighed; han foranstaltede den ene Fest efter den anden, for Folket og for Staden, intet Under, at hans Navn blev nævnt i Todi som ingen andens. Intet Under, at han i stolt Selvbevidsthed betegnede sig selv som den første i Todi, som Stadens Halvgud, og at han plejede at sige, at naar han engang døde, døde Todi, thi han var Stadens Sjæl. Da han forenede Venlighed med Stolthed, taalte man ham, og havde det ikke været for hans Skyld, saa for hans Hustrus Skyld. Hvad var det ikke for en Kvinde! Nogen bedre gaves der sikkert ikke i hele Umbrien. Hun forekom Folket som Hjertensgodheden og Uskyldigheden selv, naar det daglig saa hende i al hendes underfulde Skønhed begive sig til Kirke, besøge de syge i Hospitalet, hvor hun gik fra Seng til Seng, trøstende og hjælpende,

eller naar hun pragtfuldt klædt offentlig viste sig ved sin Gemals Side. Der var ingen, der vilde have misundt hende, om hun end havde baaret en Purpurkaabe og haft en Dronnings Krone paa Hovedet — man vilde have set med lige saa venlige Øjne paa hende, thi alle, fra den første til den sidste, elskede hende som et Klenodie, som Stadens Talisman.

Og hvad var hun saa ikke for sin Gemal! Det var den skære Sandhed, naar han sagde, at hun var hans Livs Stjerne og Lykke, hans Sol, hans straalende Maane; og var han stolt over sig selv og sine Fortrin, saa var han tusind Gange stoltere over sin fromme, tro og gode Hustru, Katharina. Og om han end ikke selv var from, men i al sin Verdslighed havde glemt Gud og Kirken, Katharina kunde dog gøre, hvad hun vilde. Hun plagede ham ikke med sin Fromhed; naar han ønskede det, smykkede hun sig som en Fyrstinde og deltog med venlig Mine ved sin Gemals Side i Festerne og forhøjede ved sin Nærværelse deres Glans.

Jacopo de' Beneditti tænkte ved saadanne Lejligheder kun paa sig selv og sin Ære, men hun — hun tænkte slet ikke paa sig selv. Hun var der af Lydighed, hendes Sind var i Himlen. Hvormeget hun hver Dag bad for sin Gemal, hvis Sjæl hun jo kendte bedre end alle de andre, hvorledes hun hudflettede sig for hans Skyld og tilbød sig selv som Offer, det var hendes Hemmelighed, ingen vidste det. —

Folket strømmede i Massevis til Skuespillet, Jacopo havde lige hentet sin Gemalinde, henrykt betragtede han hende i hendes pragtfulde Paaklædning og udbrød, »Katharina, gør Gud dig hver Dag smukkere?«

Hun rødmede og saa smilende paa ham. »Vent kun, Jacopo, Døden vil engang aabne dine Øjne og gengælde dig din Smiger!«

»Uh, hvor kan du dog tale saaledes nu!« svarede han rask, »sig aldrig mere noget saadant!«

»Jeg beder dig om Undskyldning, min Jacopo; men jeg kunde ikke holde Ordene tilbage.«

Skuespillet var begyndt. De fornemste Damer sad paa en høj, pragtfuldt smykket Tribune, de dannede en smuk

Ramme om Katharina, der indtog Ærespladsen; Jacopo, der ledede Skuespillet, var beskæftiget nede paa Scenen. Folket jubede i Begejstring. Optrinene, Musikken, Deklamationerne og Sangene overgik alt, hvad man hidtil havde set. En munter Fanfare var lige til Ende og tusindfoldig Latter fyldte Luften. — Da skar der pludselig gennem Luften et forfærdeligt, Marv og Ben gennemtrængende, Skrig, Musikken brød brat af, der opstod en frygtelig Tumult. Jacopo styrtede op paa Scenen, kastede et Blik paa det frygtelige Kaos, det bølgende Hav af Mennesker, hans Blik gled søgende om efter Katharina.

Hvad er det? — For Guds Skyld — hvor er Kvinderne, hvor er Tribunen!

En uhyre Støvsy indhyllede Pladsen, hvor den midterste Tribune havde været rejst. Øredøvende Skrig, smertelig Stønnen trængte ud derfra. Tribunen var styrtet sammen og havde begravet Kvinderne.

Jacopo løb som en afsindig midt ind i det frygtelige Kaos og begyndte at raabe: »Katharina, Katharina, hvor er du?« — Men det var umuligt straks at finde hende. Med stor Fare og Besvær bortfjernede man Bjælker og brækkede Pæle; snart blev der draget en død frem, snart en haardt saaret. Hundreder af Hænder arbejdede for at drage de begravede frem. Nu hørte Jacopo sit Navn nævne. Der, der blev der draget en Skikkelse frem, han kendte Dragten, det var Katharina: I næste Øjeblik var han ved hendes Side; der var allerede nogle Kvinder sysselsat med den døende. Ved den ulykkelige Jocopos Fortvivlelsesskrig aabnede Katharina Øjnene. —

»Luft — Luft!« stønnede hun.

I et Øjeblik havde Jacopo befriet sin Gemalinde for Festdragten. Men han for forskrækket tilbage; under hendes Klædning kom en frygtelig Bodsdragt til Syne, som den livslystne Mands fromme Gemalinde havde baaret under Klædningen; den var afskrækkende ru og haard og hist og her endog besat med fine Jernspidser: —

Saaledes var Jocopos Gemalinde gaaet til Festen!

»Katharina!« Det var det eneste Ord, han med taarekvalt Stemme kunde faa frem.

Hun saa uendelig kærligt paa ham og sagde: »Min Jacopo, jeg lider med Glæde for dig!« En Præst nærmede sig hurtigt med den hellige Olie; efter at den døende havde kastet et glædestraalende, forventningsfuldt Blik paa Præsten, table hun Bevidstheden; saa blev hun salvet med den hellige Olie og fik den sidste Absolution; et Suk — og den ædleste Kvinde i Todi, Umbriens Blomst var død. — — Aar er gaaet; den blomstrende Katharina de'Benedettis Legeme er smuldret i Graven. — I Jacopos Palads hor andre Mennesker, overalt i Byen ses fremmede Ansigter: de unge er blevet voksne, de gamle er døde. Klostret er det samme som for tyve Aar siden, men Broder Johannes og Broder Markus er ogsaa blevet gamle. Den førstes Ønske er blevet opfyldt: den katholske Kristenhed har virkelig faaet en Sang, der i underfulde Strofer besynger Marias Smerter; en af Franciskus' Sønner har digtet den.

Sangen er malet med store Bogstaver paa Korsgangenes Vægge og begynder med Ordene:

Stabat Mater dolorosa.

Og dens gribende Ord har i Sandhed faaet Himmel og Jord til at bæve af Sorg og Smerte.

Men den, der har skrevet Sangen, — er *Jacopo de' Benedetti* fra Todi, kaldet *Jacopone*. (Fra tysk ved M. H.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Elisabethforeningens Basar — det er Menighedens Basar. Vi er alle lige interesserede i Udfaldet, fordi det gælder Menighedens forældreløse Børn. Foreningen, der kun ejer 400 Kr. i fast Indtægt om Aaret, maa jo sætte sin Lid til Basaren; for Udgiftsposten: Føde, Klæder og Opdragelse til 14 Børn, og Indtægtsposten, 400 Kroner, passer ikke. Basaren maa gaa godt. Og man behøver ikke at være rig for at gaa der hen. Der er saa mange nyttige Ting, man dog skal have, og de er ikke dyrere end andre Steder. I alt Fald er der Restaurationen, hvor

man kan drikke en Kop The eller en Kop Kaffe for en Snes Øre. Jeg haaber vi alle mødes paa *Søndag* eller paa *Mandag*, Bredgade 69, o. G., for at hjælpe de forældreløse Børn. Det er vor Pligt at komme, og der er saa flyggeligt og rart paa den Basar, at det altid er en Fornøjelse at være der.

C. T.

— I »Nationaltidende« for 6. ds. læses:

Eksempel til Efterfølgelse. Medlemmerne af den katholske Forening for unge Piger »Lætitia« i København har med Sekretæren, Frk. Feuerlein, i Spidsen indmeldt sig i De danske Kvinders Forsvarsforening. Der herskede fuld Enstemmighed om at foretage dette Skridt. —

Naar en vis Pastor S. i Roskilde læser dette, vil han vistnok paa ny ærgre sig gul og grøn over at være gaaet saa grundig i Vasken, den Gang han vilde bilde Folk ind, at Katholicisme og Forsvarsnihilisme var ét og det samme.

Norge-Tyskland. Om *katholske Kirker og protestantisk Gudstjeneste* skriver »St. Olaf«: Man har oftere i vore norske Blade drøftet det Spørgsmaal, hvortil *Trondhjems Domkirke* skal anvendes, naar dens Genrejsning om en Del Aar er fuldført. Mange er enige i at hævde, at Kirken med sit rige kunstneriske Udstyr og sine mange Altre aldeles ikke vil egne sig for protestantisk Gudstjeneste, saa kold og skønhedsforladt som denne er. Der har ogsaa hævet sig Røster, som har mindet om, at, eftersom Kirken er bygget af vore katholske Forfædre og bestemt for katholsk Gudstjeneste, burde rettelig heller ingen anden Gudstjeneste finde Sted der. Den katholske Kirkes rige Ceremoniel vil nu som i Middelalderen alene være i Stand til at fylde den.

Et lignende Spørgsmaal er for Tiden oppe i *Marburg* i Tyskland, og det er interessant at høre, til hvilket Resultat Forhandlingerne efter al Sandsynlighed kommer. Den katholske Menighed i *Marburg* har i lang Tid ivrig samlet Bidrag for en ny katholsk St. Elisabethkirke, da den gamle, herlige Kirke, i hvilken ogsaa den store Helgenindes Grav befinder sig, er i Protestanternes Hænder. Nu foreslaar man imidlertid fra protestantisk Side, at den lutherske Menighed skal give den gamle *St. Elisabethkirke* tilbage til Katholikkerne, mod at den katholske Menighed overlader Lutheranerne sin Byggeplads og saa meget af de indsamlede Penge, at de kan bygge sig en for protestantisk Kultus passende, større Kirke. Forslaget motiveres i den i *Marburg* udkommende protestantiske »Hessische Landeszeitung«, idet det fremhæves, at St. Elisabethkirken med al sin Skønhed og Ærværdighed efter hele sit Anlæg ikke passer for protestantisk Gudstjeneste. Bladet tilføjer, at Kirken oprindelig er bygget af Katholikker og bestemt for katholsk

Gudstjeneste. Katholikerne vil føle sig hjemme i denne Kirke med sine herlige Kunstskatte og dens historiske Minder, Protestanterne derimod ikke. Ifølge »Germania« er den katolske Menighed tilbøjelig til at gaa ind paa Forslaget. Hvad nu end Resultatet bliver, maa man indrømme, at det protestantiske Forslag er et glædeligt Tidens Tegn. Det vidner om en mindre sneversynet og tranghjærtet Tænkemaade, end man ellers er vant til fra tysk-protestantisk Side. Vi maa forøvrigt ikke glemme, at Kirken med *Rette* tilkommer Katholikerne, hvem den med Vold og Magt er frataget, saa de egentlig ikke skulde behøve at betale for den.

Frankrig. Ifølge »Figaro« er Spørgsnaalet om franske Biskoppers Udnævnelse bleven ordnet af den hl. Fader paa følgende Maade, som skal gælde for Fremtiden: Enhver Biskop skal hvert Aar, om der er noget Bispedømme ledigt eller ikke, foreslaa tre Præster, som han anser for egnede til Bispeværdigheden. Alle disse Navne bliver saa forelagt en Kommission af otte Kardinaler, som derpaa vil indhente de fornødne Oplysninger om de foreslaaede Kandidater. Paven vil derefter, uden paany at æske det franske Episkopats Mening, *motu proprio* besætte de ledige Bispedømmer paa Grundlag af disse Lister, idet han dog forbeholder sig Ret til eventuelt ogsaa at udnævne en eller anden, som ikke er opført paa Listerne.

Unio. Tirsdag den 14de April intef Møde. Tirsdag den 28de April: Generalforsamling.

Elisabethforeningens

aarlige

Basar med Tombola og Restauration,

som afholdes til Bedste for forældreløse Børn **Palmesøndag den 12. April** fra Kl. 9 Morgen til Kl. 8 Aften og **Mandag den 13. April** fra Kl. 10 Form. til Kl. 1 Efterm., i Skolelokalerne, Bredgade 69, St. o. G., anbefales til Menighedens Velvilje.

Basaren er en **væsentlig Støtte** for Foreningens Virksomhed. De mindste Gaver modtages med Taknemmelighed og Enhvers Besøg paa Basaren er kærkomment. Skriftlige Indbydelser udsendes ikke.

Bestyrelsen for Elisabethforeningen:

Fru A. Osterhammel,
Nørrefarimagsg. 15.

Frøken A. Tetzlaff,
Ved Stranden 10'.

Frøken F. Strathøcker,
Villa Sommerlyst, Charlottenlund.

Joh. Braun,
Sognepræst.

Kirkelig Kalender.

- Søndag den 12. April. Palmesøndag.** Lidelseshistorien efter Math. oplæses. Med denne Søndag begynder Tiden for den pligtmæssige Modtagelse af **den hl. Paaskekommunion.** -- **13. M., 14. Ti., 15. O.** Ferialdage. (Tirsdag og Onsdag oplæses Lidelseshistorien efter Markus, resp. Lukas under den hl. Messe; -- under »Skolemessen« paa dansk).
- Skærtorsdag den 16. April.** Kun een Messe i hver Kirke.
- Langfredag den 17. April.** Kun een »Præsantifikatmesse« i hver Kirke. Korsets Afhylling og Hyldning. Lidelseshistorien efter Johannes.
- Paaskelørdag den 18. April.** Ilden og Paaskelysets og ev. Døbeandets Indvielse før den eneste Messe i hver Kirke.
- Søndag den 19. April. Herrens Opstandelse. 1. Paaskedag.**
- Mandag den 20. April. 2. Paaskedag.**

Gudstjenesteordning.

Sct. Ansgars Kirke. Palmesøndag Kl. 9 $\frac{1}{2}$ højtidelig Pontifical-Palmevielse og Procession; derefter Højmesse og Oplæsning af Lidelseshistorien efter Matthæus -- **Skærtorsdag** Kl. 9 Pontificalmesse, de hl. Oliers Indvielse og derefter Procession. Kl. 3 foretager Biskoppen den højtidelige Fodtvætning. Kl. 6 Aftenandagt til det allerhl. Sakramente med Prædiken. -- **Langfredag** Kl. 10 Pontifical-Gudstjeneste: Lektie: Lidelseshistorien efter St. Johannes synges. Forbønner, Korsets Afhylling og Hyldning, Procession og Præsantifikatmesse. -- **Paaskelørdag** Kl. 8 Ildens og Paaskelysets Indvielse, de tolv Profetiens Læsning, Døbeandets Indvielse, Litani til alle Helgener og Kl. henved 9 Højmesse og Vesper. -- **Paaskesøndag** Kl. 6 Morgen: Korsets højtidelige Optagelse; derefter Procession, Levitmesse og Prædiken; Kl. 8 stille Messe. Kl. 10 Pontificalmesse og Prædiken. Kl. 6 Festandagt og Prædiken. -- **2. Paaskedag** Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse og Prædiken. Kl. 6 Aften Festandagt.

Rosenkranskirken. Palmesøndag Kl. 8 stille Messe. Kl. 10 Palmeindvielse, hvorefter Højmesse. Kl. 5 Katekese og Andagt. -- **Skærtorsdag** Kl. 7 stille Messe. Kl. 5 Andagt til det allerh. Sakramente. -- **Langfredag** Kl. 10 Gudstjeneste med Prædiken. Kl. 5 Korsvej med Prædiken. -- **Paaskelørdag** begynder Gudstjenesten. Kl. 7, Højmesse henved Kl. 8 $\frac{1}{2}$. **Paaskesøndag:** Korsets Optagelse med Prædiken og Højmesse Kl. 6; anden Højmesse med Prædiken Kl. 10 og Eftermiddag Kl. 5 Festandagt. -- **2. Paaskedag** Højmesse Kl. 10, Festandagt Kl. 5.

St. Anna Kirke. Skærtorsdag. Kl. 7 Messe. Kl. 6 Andagt til det allerhelligste Sakramente med Prædiken. -- **Langfredag** Kl. 10 Gudstjeneste. Kl. 6 Aften Korsvej med Prædiken. -- **Paaskelørdag** begynder de kirkelige Ceremonier Kl. 7 og henved Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Højmesse. -- **Paaskesøndag** Kl. 7 Messe med Prædiken. Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 6 Aften Festandagt med Prædiken. -- **2. Paaskedag** Kl. 8 stille Messe. Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 6 Festandagt.

Jesu Hjerter Kirke. Palmesøndag Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Palmevielse og Procession, derefter Højmesse med Oplæsning af Lidelseshistorien. -- **Skærtorsdag** er der kun en Messe Kl. 6 $\frac{1}{2}$. Om Aftenen Kl. 6 Prædiken og Andagt. -- **Langfredag** begynder den højtidelige Gudstjeneste Kl. 10. Om Aftenen Kl. 6 Prædiken og Andagt. -- **Paaskelørdag** begynder Ceremonierne Kl. 8 $\frac{1}{2}$. Høj-messen begynder henved Kl. 9 $\frac{1}{2}$. -- **Paaskesøndag** stille Messe

Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$; Levitmesse med Prædiken Kl. 10. Om Aftenen Kl. 6 Prædiken og Festandagt. — **2. Paaskedag** Kl. 10 Højmesse og Prædiken. Kl. 6 Festandagt.

St. Josefs Kirke. Palmesøndag Kl. 9 Palmevielse og Højmesse; Kl. 3 Andagt. — **Skærtorsdag** Kl. 6 $\frac{1}{2}$ hl. Messe og Tilbedelse af det Allerhelligste hele Dagen; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aftenandagt. — **Langfredag** Kl. 9 Præsanktifikatmesse; Kl. 3 Korsvej. — Paaskelørdag Kl. 6 Morgen Ildens og Paaskelysets Indvidelse, Litaní og hl. Messe. — **Paaskesøndag** Kl. 6 $\frac{1}{2}$ hl. Messe, Kl. 9 Korsets Optagelse og Højmesse; Kl. 3 Festandagt. — **2. Paaskedag**, Kl. 9 Højmesse; Kl. 3 Festandagt.

St. Knuds Kapel. Skærtorsdag Morgen 7 stille Messe. Langfredag og Paaskelørdag ingen Gudstjeneste i Kapellet. — **Paaskesøndag** Kl. 8 stille Messe; Kl. 3 Festandagt. — **2. Paaskedag** Gudstjeneste som paa alm. Søndage.

Immakulatakirken. Palmesøndag. Kl. 9 $\frac{1}{2}$, Palmevielse og Procession; derefter Højmesse med Prædiken Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Vesperandagt. **Skærtorsdag** K. 7 Højmesse; Kl. 6 Andagt til det allerhl. Sakramente. — **Langfredag** Kl. 7 Gudstjeneste; Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Korsvej. **Paaskelørdag** Kl. 7. Gudstjeneste; **Paaskesøndag** og **2. Paaskedag** Kl. 11 Højmesse med Prædiken Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Vesperandagt.

St. Andreas Kirke (Ordrup). Onsdag i den stille Uge. Kl. 5 $\frac{1}{2}$ oplæses Breviarbønnerne med de sædvanlige Ceremonier. — **Skærtorsdag.** Kl. 8 Højmesse. Kl. 5 $\frac{1}{2}$ oplæses Breviarbønnerne. — **Langfredag.** Kl. 10 højtidelig Gudstjeneste. Kl. 4 oplæses Breviarbønnerne. Kl. 6 $\frac{1}{2}$ Prædiken og Andagt. — **Paaskelørdag.** Ceremonierne begynder Kl. 8, Højmassen henved Kl. 9 $\frac{1}{2}$. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Korsets højtidelige Optagelse og Festandagt. — **Paaskesøndag.** Kl. 10 Levitmesse med Prædiken. Kl. 5 Festandagt. — **2. Paaskedag.** Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 5 Festandagt.

Den aarlige **Kollekt** for de hl. Steder i **Palæstina** finder Sted Langfredag i samtlige Sognekirker.

Ligesom i Fjor vil der Paaskesøndag under Messerne i St. Ansgars Kirke, Rosenkranskirken og St. Anna Kirke i Stedet for den sædvanlig Kollekt blive foranstaltet en offentlig Indsamling til Bestridelse af Kirkens Udgifter til Lys.

Den eucharistiske Forening. Skærtorsdag Fælleskommunion i St. Ansgars Kirke Kl. 8; Skærtorsdag og Langfredag Tilbedelse fra Kl. 11 $\frac{1}{2}$ - 5 $\frac{1}{2}$, begge Dage efter Aftale.

St. Knuds Kapel. Mariabørnsforeningen holder offentlig Møde med Optagelse af Mariabørn den 15. April Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften.

Vincensforeningens Kransekort

bringes i velvillig Erindring; de faas hos d'Hrr. Gejstlige ved St. Ansgars Kirken (Bredgade 64¹), Rosenkranskirken (Boyesgade 8²), St. Josefs Kirken (Griffenfeldtsgade 44) og hos Murermester A. V. Günther, Bangertsgade 11, samt ved telefonisk Henvendelse til Johs. Hoffmann & Søn, Købmagergade 48, Telf. H. 1389.

 Dersom det kan naas, udsendes næste Nr. tidligere paa Grund af Helligdagene, ellers først Paaskelørdag!

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2 S. o. G. (1—4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 16.

Søndag den 19. April.

1908.

INDHOLD: Paasketid. — Det katholske Møde i City. — Hvad er »meningsløst«? — Forskelligt. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. — Fra Vejbyret. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

PAASKETID.

I ntet Lys og ingen Fred,
I alle Stjærner slukte.
Alle Kærter brændte ned,
alle Himle lukte.

Graavejr og den kolde Vind
isner gennem Sjælen —
og til Hvile for min Kind
Skam- og Marterpælen.

Svøbeslag og Svøbeord,
og det beske Bæger —
ingen paa den vide Jord,
der mig vederkvæger.

Ingen, Herre, uden Du,
uden Du og Dine —
i mit Mørke, i min Gru
vil Du mig velsigne.

Lad mig i Din Nadversal
Kalken med Dig tømme,
og lad i Din dybe Kval
min ringe Sorg udstrømme.

Da vil Du mig føre frem —
fjærnt fra Nattesorgen
skal jeg se den gyldne Bræm
af Din Paaskemorgen.

Langfredag 1906.

Johannes Jørgensen.

Det katholske Møde i City.

(Sluttet.)

Frk. A. U. Ramsing: Skolen og Hjemmet.

I et fra Formens Side yderst elegant og hvad Indholdet angaar strengt sagligt Foredrag søgte Frk. Ramsing at klargøre Skolens Forhold til Hjemmene.

Frøkenens Udtalelse: »Der gives mig kun ringe Lejlighed til at træde i direkte Forbindelse med Hjemmene, og jeg kommer maaske derfor til at tale som den Blinde om Farverne,« var sikkert alt for beskeden; thi den Mynlighed, hvormed Frk. Ramsing skildrede den sørgelige Brist paa Forstaaelse af Skolens Gerning, som desværre saa ofte udvises fra Hjemmenes Side, vidnede om, at hun i det mindste har været en skarp Iagttagere overfor de Foreteelser, hun har mødt. Ganske vist pointerede Frøkenen, at hendes Udtalelser særlig tog Sigte paa den højere Pige-skole, og at hun uden for denne manglede al Erfaring, men med lidt Forandring af Ensembleet rammer Frk. Ramsings Udtalelser ogsaa mange Hjem, der staar i Forbindelse med de andre Skoler, og bør derfor i højeste Grad paaagtes, selv om de Hjem, der sender deres Børn i den højere

Skole, naturligvis burde møde med en langt fyldigere Forstaaelse af Skolens Krav, end de smaa Hjem ofte er i Stand til.

Skolen og Hjemmet arbejder mod det samme Maal. Kundskab er en Magt, der vel gør Barnet bekendt med Livets Forhold; men det gælder ikke alene om at bibringe Barnet en vis Sum af Kundskaber, nej, Skolen og Hjemmet maa arbejde Haand i Haand for en religiøs-moralsk Opdragelse. Det gælder at lære Barnet *at ville!* — Forældrene siger ofte: »Vore Børn har sandelig Villie nok!«; men her er ikke Tale om Egenraadighed.

Det gælder om, at Hjemmene forstaar, at Børnene ubeløst maa bøje sig for Skolens Disciplin og samvittighedsfuldt maa udføre alle sine Hjemmearbejder. Det er da først Barnets Pligt at komme regelmæssigt og præcist. Men her mødes Skolen ofte af en utilgivelig Mangel paa Forstaaelse. Skolen maa ofte lade sig byde de daarligste Undskyldninger for Forsømmelser, eller naar Barnet møder uforberedt. — Tal. nævnede nogle af disse ofte latterlige Undskyldninger. Skylden ligger ikke hos Barnet; men det er Hjemmene, Bebrejdelsen maa rettes imod.

Saa er der Anvendelsen af Søndagen. Tal. gav nogle Prøver tagne fra 12aarige Pigers Stilebøger, hvor Eleverne skulde beskrive Søndagens Brug. — Dersom Sagen ikke var saa alvorlig, fristedes man af og til til at le under Frøkenens Oplæsning. Her skildrede de unge Pigebørn sig selv, som de mødte til Skolen Mandag Morgen. Om ikke uforberedte, saa i højeste Grad uoplagte og udasede efter Søndagens Kampagne, et Sus af Fornøjelser og Selskaber, der ikke havde gjort Søndagen til en Hviletid for Barnet. Her var atter Forældrenes Forsyndelse. Forældrene glemmer alt for ofte, at det er deres Pligt, at ofre sig for deres Børn, selv om de maa gaa glip af enkelte Adspredelser. — Tal. stillede det spagfærdige Forslag om Forældrene ikke kunde henlægge deres Adspredelser til om Lørdagen, da Børnene saa i det mindste ikke kom til at lide saa meget derunder. Forældrene maa lære at indse, at Skolen er Barnets vigtigste Pligt. — Vel forlanger Forældrene, at Skolen skal løse sin Opgave; men de kan hverken vente eller forlange noget tilfredsstillende Resultat,

naar de ikke selv arbejder med, eller i det mindste undlader at modarbejde Skolen i dens Gerning.

Frk. Ramsing gik derpaa over til at undersøge Betingelserne, der muliggør Samarbejdet.

Frem for alt maa Hjemmet være gennemtrængt af en urokkelig Tillid til, at Skolen vil Børnenes sande Vel. Men ogsaa her viser sig den moderne Kritiks ødelæggende Virkning. Hjemmenes Kritik overfor Skolen grænser til det utrolige. Hvis denne Kritik saa endda gik uden om Børnene; men desværre, der er kun faa Forældre, som har Forstaaelse af den ubodelige Skade deres Kritik af Skolen og dens Lærere foraarsager, naar Barnet hører derpaa. — Skolen og dens Lærere er en Magt, en Autoritet i Barnets Verden, men denne Autoritet svækker Forældrene ved deres Kritik i Barnets Nærværelse, og Barnet lærer at ringeagte denne Autoritet; men hvad vil da senere i Livet være det helligt? — Ved at fjerne Kritikken naar vi dog kun et negativt Resultat, og det gælder jo om at naa et positivt.

Det gælder om at skabe og fæstne en gensidig Forstaaelse og gensidig Tillid, og her staar forskellige Hjælpe-midler til Raadighed.

Karakterer og Vidnesbyrd. Ogsaa her bør Forældrene vise sund Forstaaelse. Ikke, som i et Tilfælde, Tal. nævnede, sige: »Det er ligegyldigt med Vidnesbyrdet for god Opførsel etc., naar bare Karaktererne for Fagene er gode.« — Tal. nævnede ogsaa et andet karakteristisk Eksempel paa Forældres Uforstand. En Elev havde ikke opnaaet nogen Præmie ved Eksamenen, fordi den ikke kunde tildeles, og Forældrene truede da med Udmeldelse af Skolen, en Trudsel, der kort efter realiseredes. Her staar den katolske Skole i en overmaade vanskelig Stilling, da den nødvendig vil tage det Ansvar paa sig, at Barnet kommer ind under protestantisk Paavirkning.

For at fremme et virkningsfuldt og forstaaende Samarbejde burde Forældrene søge at lære de enkelte Lærere eller Lærerinder nærmere at kende gennem private Samtaler.

Endelig er der *Forældremøder*. Her burde Forældrene og Skolens Lærere drøfte de fælles Interesser. Forældrene har Tid til at ernære og klæde deres Børn, men

de bør ogsaa ofre nogen Tid paa disses aandelige Udvikling. —

Til Slut fremsatte Frk. Ramsing det Spørgsmaal: Ungdommen, hvor bliver den af? Frøkenen foreslog Oprettelsen af *Aftenskoler* i Lighed med de kommunale Fortsættelseskursus. — Lærerkræfterne skulde være gratis, der vilde sikkert være et tilstrækkeligt Antal af Mænd og Kvinder, der her vilde tilbyde deres Hjælp. Men skulde en saadan Bestræbelse bære Frugt, da afgang ogsaa her meget af Hjemmenes Holdning. Naar man vilde finde Offervillighed hos Lærerkræfterne, burde man da ikke vente det samme fra Hjemmenes Side? — Deraf afhænger baade Ungdommens og Menighedernes Fremtid.

Hr. Pastor Günther: Det katholske Foreningsliv.

Hr. Pastor Günther fra Ordrup var den næste Taler. Han sluttede sig som Skolemand med stor Varme til det, Frøken Ramsing havde udtalt om Hjemmet i dets Forhold til Skolen, og meddelte derefter under Forsamlingens Bifald, at St. Andreaskollegiet i Ordrup for ganske nylig havde faaet Ret til at afholde Studentereksamen, saa at det nu for saa vidt stod paa samme Trin som enhver anden Latinskole i Landet, hvilket Katholikkerne burde være glade for. Derefter gik han over til at behandle det Emne, han var bleven opfordret til at tale om. Indholdet af Talen var omtrent følgende:

Grunden til, at denne Sag ønskes omtalt her i Aften, er antagelig den, at der ønskes *større Fart og Kraftudfoldelse i vort Foreningsliv*. Det havde været ønskeligt, om en trykt Oversigt over vore Foreninger, deres Oprindelse, Maal, Bestyrelse, Medlemsantal og Resultater havde kunnet foreligge. Nu maa en mundtlig Meddelelse erstatte en saadan.

Vi har i København og paa Frederiksberg ca. 36 katholske Foreninger eller foreningslignende Virksomheder, der til Formaal har enten religiøse Øvelser eller andet: Understøttelse, Selskabelighed, videnskabelig Drøftelse, Udgivelse af Bøger osv.

Der mangler altsaa ikke Foreninger. Hvad der derimod maa beklages, er det ringe Medlemsantal og som

Følge deraf Mangelen paa større Resultater i alt Fald i en Del af vore Foreninger.

Om der er Trang til ny Foreninger, er ikke godt at sige. Skulde det være Tilfældet, saa maa det vistnok nærmest være en Sammenslutning af den lige konfirmerede Ungdom. For dennes Vedkommende maa vi stille os det alvorlige Spørgsmaal: *Gør vi Katholikker i København og paa Frederiksberg alt, hvad vi kan og hvad vi bør, for at hjælpe vore konfirmerede Dreng og Piger frem i Livet og for derigennem ogsaa at vedligeholde deres Forbindelse med Kirken?*

Hvad Foreningslivets *Betydning* angaar, saa er den jo hævet over al Tvivl. Lige saa lidt som man kan tænke sig et Samfund af Mennesker uden Foreninger, i hvilke Folk med fælles Interesser slutter sig sammen for enten at glæde eller gavne, lige saa nødvendigt er det for Løsningen af de mange Opgaver, som den enkelte ikke magter, at flere lægger deres Kræfter sammen. Ganske specielt er Lægmandssammenslutningen en Nødvendighed i religiøse Menigheder.

Det, det gælder om i vore Foreninger, er at faa dem til at *blomstre*. I saa Henseende paakræves det, at Foreningen vedligeholder en stærk og altid frisk Interesse for og Forstaaelse af sit specielle Formaal. Men ved siden deraf maa det Almene ikke tabes af Syne. Den bedste Jord, en katholsk Forening kan gro i, er Kærlighed til Kirkens store verdensomfattende Samfund og Følelse for dens Tarv i det Store og i det Smaa. Dermed er det givet, at Medlemmerne og især de Styrende maa have klare Hoveder med gode Ideer og dertil varmtfølende Hjærter; de maa dertil være baade taalmodige og offervillige, ærgerrige uden Stivsind og beskedne uden Ligegyldighed.

At holde Liv i en Forening, hvor der skal arbejdes og arbejdes enigt, er *en vanskelig Ting*. Allerede det at hverve et passende Antal Medlemmer er i et mindre Samfund ikke let. Det er ikke alle, der egner sig til at være Medlemmer; vanskelige Karakterer maa helst holdes ude. Det er heller ikke alle, der kan møde; Standspligterne og Hensyn til Familie og Hjem kan tænkes at komme i Kon-

flikt med de Krav, Foreningen stiller. Dygtige Folk til at beklæde de ledende Stillinger vokser ikke paa Træer. Endelig bliver selv den dygtigste engang træet; der kommer den Tid, da det er en Livsbetingelse at komme tidlig i Seng om Aftenen.

Til Virksomhedens Fremme i en Forening er det da en Lykke, at der kendes en Forskel mellem *aktive og passive Medlemmer*. Passive Medlemmer, der ærer Foreningen ved at give den deres Navn og hjælper den frem ved at yde Bidrag, kan og bør vi alle være.

Vi, som er samlede her i Aften, bør lægge *Erkendtlighed* for Dagen over for dem, der i Aarenes Løb med store Ofre af Tid og Kræfter har staaet i Spidsen for vore Foreninger og gør det endnu, og vi vil for Fremtidens Vedkommende haabe, at de gode, brugbare Kræfter altid vil lade sig finde. Foreningernes Trivsel er Menighedens Trivsel. Dermed er det naturligvis ikke udelukket, at der ogsaa af den ensomme i upaaagtet Stilhed kan udrettes mangt og meget, der tjener vor gode Sag til Fremgang.

Hr. cand. theol. et mag. Niels Hansen:

Med Hr. Kandidat Hansen besteg atter en af Skolens Arbejdere Talerstolen. Ligesom de to foregaaende Talere kan Hr. Kandidat Hansen tale med om Skolens Sag og det med en mangeaarig Erfaring, der lægger Vægt og Mynlighed i hans Ord. Vi maa nemlig huske, at Taleren ikke alene i al Stilhed har udfoldet en nidkær og mangeaarig Virksomhed i St. Anna Skole paa Amager; men han mødte til denne Gerning ikke allene vel forberedt gennem sine Universitetsstudier, men ogsaa i Besiddelse af den rige Erfaring, han havde vundet som Skolens Tilsynsmand i sin Egenskab af Sognepræst i den danske Folkekirke. — Hr. Kandidat Hansens Foredrag var gennemtrængt af en velgørende Varme og krydredes af og til med de skarpe sarkastiske Udfald, som han saa ypperligt forstaar at turnere.

Tal. udtrykte først den Glæde, han følte ved, at vi var med til at lægge Grunden til det nye og dog gamle Hus, der har været jævnet med Jorden, vor gamle danske katolske Kirke. — Der er begyndt mange Steder nogenlunde godt. Vi kan med gamle Grundtvig synge:

»Foragter ej de ringe Dage!
 Det lykkes skal, som skrevet staar,
 velsignes skal de Hænder svage,
 som lagde Grund med bange Kaar.«

»Der er virkelig lagt Grund. En Tak til ham, som desværre ikke er til Stede her i Aften, vor kære Overhyrde, der har lagt Grund med det lyse Sind og de store Forhaabninger!«

Hvad nu Skolesagen angaar, saa dvælede Tal. særlig ved den Konkurrence mellem Folkeskolen og vore Skoler, som stadig skærpes. For den, der i Skolen bærer Dagens Hede og Arbejde, mærkedes dette paa mangfoldige Maader. — »Nævner vi f. Eks. i Naturhistorietimen et eller andet Dyr, saa hører vi tit det Udbrud fra en nyankommen Elev: „Aah, det ha'de vi i den anden Skole!“ Og saa maa vi ofte sige: „Ja, det har vi nu ikke.“ — Folkeskolen er i flere Henseender et mægtigt Skridt foran os. Den har store Samlinger, den har Skolekøkkener, den giver Eleverne Mad og varme Bade, den har jo nu ogsaa Skolehaver, »ja, det varer maaske ikke længe, før den faar zoologiske Haver!« (Munterhed i Forsamlingen).

»Men læg nu vel Mærke til: *alt dette tilbyder Folkeskolen fuldstændig gratis!*«

Hvad skal vi nu gøre for at naa op paa Siden af Folkeskolen og holde ud i Fremtiden?

Tal. henstillede følgende til Overvejelse: Var der ikke nogen Grund til at søge Understøttelse til vore Skoler, i ethvert Fald søge at bevæge Kommunen dertil? Naar vi regner Udgifterne til vore Skolars Indsats i den opvoksende Ungdoms Opdragelse sammen og rent ser bort fra vore Skatter, saa forærer vi simpelthen hvert Aar Kommunen 25 a 30,000 Kr. — Kunde Kirkeforstanderskaberne ikke tage denne vigtige Sag under Overvejelse, om vi ikke igen burde henvende os til Kommunen?

Man vilde maaske her indvende, at en saadan kommunal Understøttelse af vore Skoler vilde skærpe Tilsynet med dem. Tal. indsaa med Rette ikke noget som helst afskrækkende heri: »Skulde det vise sig, at der et eller andet Sted fandtes uduelige Lærerkrafter, saa var det bedst for os at blive dem kvit. . . . Hvis ikke vore

Børn sammen med deres religiøse Undervisning faar gode, brugbare Kundskaber for Livet, saa duer vor Skole ikke!»

Der gaar en Tendens gennem vor Tid, en Tendens til at drage al Undervisning ind under Staten og Kommunen. Denne Stræben modarbejdes heldigvis af Grundtvigianernes stærke Hævden af Hjemmets Ret og af deres Arbejde for den frie Skole.

Alt i Tiden maner os til, at vi samler Kræfterne om Skolens Opgaver.

Den katholske Fremtid hviler paa Ungdommen og Børnene, derfor er det vor Pligt at bringe personlige Ofre for Skolen, at den maa blive saa lys og god som mulig.

Her berørte Tal. en anden overmaade vigtig Side af denne Sag: Naar vi allesammen gør vort Bedste for at komme Skolen til Hjælp, da vil dette virke befriende paa Lærerne; thi mange økonomiske Sorger vil da forsvinde, saa Skolens Mænd og Kvinder med fornyet Friskhed og Glæde i Sindet kan gaa til deres ansvarsfulde og besværlige Gerning, og dette vil bære Frugt ogsaa for kommende Slægter.

Tal. rettede her en energisk Opfordring til alle Trosfæller om at sætte noget ind paa denne vigtige Sag.

»Der gives dem iblandt os, som ikke gør den aller ringeste Nytte, og det er noget af det mest ufordelagtige, der kan siges om et Menneske. Men lad os samle vore Kræfter, vi, der vil gøre Nytte!«

Hr. Pastor Slump.

Hr. Pastor Slump meddelte, at det forrige Forsøg paa at faa Tilskud til vore Skoler fra Frederiksberg Kommune ikke lykkedes. Vi opnaede kun efter mange Vanskeligheder at faa Moderation i Skatterne.

Angaaende Spørgsmaalet om Ungdommen mindede Tal. om den store individuelle Forskel, der allerede viser sig hos Børnene i Skoletiden, naar det drejer sig om religiøs Paavirkning. »Skal Religionen gaa over i Kød og Blod, da maa Forældrene samvittighedsfuldt opfylde deres Pligter. Det er Fader og Moder, som her maa arbejde i Forening.«

Hr. Grosserer C. B. Lohrer.

Dirigenten besteg derpaa Talerstolen og oplæste følgende Telegram fra Fredericia Menighed, som modtoges med stor Glæde af Forsamlingen:

»I Erkendelse af Mødets Betydning og med Ønsket om varig Frugt sendes alle Deltagere broderlig Hilsen

Fredericia.«

Dirigenten gav derpaa Ordet frit til Diskussion, men da ingen meldte sig, rettede han først en hjertelig Tak paa Forsamlingens Vegne til Indhyderne og Talerne for det store Arbejde, de havde nedlagt i Arrangeringen og Afholdelsen af dette Møde, og sluttede derpaa med den katolske Hilsen: *»Lovet være Jesus Kristus!«* som Forsamlingen, idet den rejste sig, besvarede med: *»I al Evighed, Amen!«*

Hr. Grosserer Lohrer meddelte derpaa, at Lokalerne stod til Disposition for alle, der ønskede at blive endnu nogen Tid og samtale, en Ordning som mødte megen Paa-skønnelse fra mange Sider, ligesom det sikkert er med Forsamlingens Tilslutning, at der her rettes en Tak til Hr. Grosserer Lohrer for den elskværdige Maade, hvorpaa han løste sin Opgave som Mødets Leder.

J--n. J--n.

Hvad er „meningsløst“?

Ved et Møde d. 19. Marts i Aalborg af Menighedsraadene i Fleskum og Hornum Herreder holdt Pastor Hansen Ellitshøj, et Foredrag om Emnet: *»Trænger den danske Folkekirke til en Reformation?«* Det var hans absolute Mening, at det var Tilfældet. Efter »Folkerøsten«s korte Referat (i Nr. 26) fandt han, at mangt og meget i Folkekirken var »meningsløst«.

Vi Katholikker vil ikke blande os i disse Forhold; men naar man læser et udførligere Referat af Talen, finder

man, at Pastor *Hansen* ikke har holdt sig fri for selv at sige slemme Meningsløsheder. Der er, set fra hans Standpunkt, maaske ikke saa meget at sige om følgende Paastand: »Inden for det katholske Kirkesamfund manglede baade Sandhed og Frihed, og Følgen heraf blev den store Reformation ved Luther«. Men nu er det en Kendsgerning, at Pilatus' Spørgsmaal: »Hvad er Sandhed?« i hans eget Kirkesamfund endnu stadig er brændende, og over Mangel paa Frihed klager han jo selv i de stærkeste Toner. Hvad var saa egentlig »den store Reformation« til?

Pastor *Hansen* klager navnlig over, at »det er næsten som Pengesækken rasler gennem hele den danske Folkekirke«. Men saa tilføjer han en af sine egne Meningsløsheder, idet han udtaler: »Jeg kan i denne Forbindelse ikke lade være at tænke paa Katholikkerne, som solgte Syndsforladelse for Penge«.

Man skulde tro, at en Mand, der vil reformere den danske Folkekirke, dog skulde være saa fremskreden i historiske Kundskaber, at han endelig vidste Besked med denne Paastand om Salg af Syndsforladelse for Penge. De største Historikere ogsaa blandt Protestanter er nemlig ellers nu til Dags enige om, at den katholske Kirke aldrig har solgt Syndsforladelse eller ogsaa kun Aflad for Penge.

Eller skal den nye Reformation, som Pastor *Hansen* tilsigter, i Lighed med den første være baseret paa Ukendskab til de mest elementære historiske Begreber?

P. G. *Schmiderer*.

Forskelligt.

Smaabladene og Ungdommen. Fra Skoleinspektør *Joakim Larsen* har »København« modtaget følgende:

Naar Skolebørn gør sig skyldige i seksuelle Forseelser, enten i Ord eller Gerning, kommer det af og til for Dagen,

at Smittekilden er at søge i Blade med uhumsk Indhold. Tankeløse Forældre tillader Børn denne Læsning, ja gør dem undertiden opmærksomme paa særlig pikante Skildringer. I et Barnesind med livlig Fantasi skal en saadan Udsæd nok gro, især naar der tillige tilføres det Indtryk fra Varietéer og Udstillinger af tvetydige Billeder.

Og udenfor Hjemmet træffer de Unge denne malpropre Læsning mangfoldige Steder, fra Avisudsalgene med deres lokkende Reklamesedler, til Jernbanekupéerne, især i Eftermiddagstogene fra København. Her er det en kærkommen Syssel for Børn at tilegne sig de Blade, der efterlades af voksne Medrejsende, naar disse først har forædlet deres Aand ved Indholdet. Thi for mange Mennesker er det snart blevet en Fornødenhed daglig at faa en Portion af denne Lektüre. Nogle tager den vel af Mangel paa bedre Læsning, men de fleste tiltrækkes sagtens af det sensationelle Stof og den pikante Anretning.

Det karakteristiske ved denne Art af moderne Journalistik, er jo Forherligelse af Skandalen, især paa det erotiske Omraade, intime Beskrivelser af Varietéstjærner, utilslørede Fremstillinger af Oktoberdamers Liv og raa Spot over det, der for mange er helligt paa Religionens og Moralens Omraade. Og dette Indhold serveres i et Sprog, hvis forlorne Morsomheder krydres med tvetydige Vendinger og pirrende Hentydninger, af og til prydet med grove Skældsord og mishandlede Skriftsteder. Om den Kloakduft, der er over adskillige af Annoncerne, er det ikke værd at tale.

Man undskyldte sig nu ikke med, at alt dette gør ingenting overfor voksne Læsere. Jo, det gør. Det sløver Sansen for at skelne mellem det smudsige og det rene, og de Ældre giver et daarligt Eksempel for de Unge, der selvfølgelig føler sig opfordrede til at læse de Blade, de Voksne interesserer sig saa meget for. Og Ungdommen bliver sandelig ikke upaavirket heraf. Er Skellet mellem godt og ondt først udvisket paa væsentlige Livsomraader, skal de æggende Skildringer nok gøre deres Virkning.

Intet Under, at alvorlige Mennesker begynder at spørge: Hvad bør der dog gøres overfor denne Raaddenskab? Først dette, at faa Blik for Sagens Betydning og dernæst det, at lade være at læse de grimme Blade. Vi lever jo i

Afholdsbevægelsernes Tid. Hvad om man viste sig totalafholdende overfor denne Lektüre? Et Blad, der ikke læses maa gaa ind eller skifte Signaler. Og selv om det indtil videre kun bliver ganske faa, der afviser Opvarteren paa Kaféen, naar han af Opmærksomhed mod Gæsten uopfordret bringer ham »de smaa Blade«, saa kan de faa med Tiden blive de mange. Da faar vi vel ogsaa engang en heldig Afløsning af denne Journalistik, lidt nærmere ved det, som Trykkefrihedens Talsmænd tænkte sig som Pressens Opgave.

Joakim Larsen.

En fornuftig Dom om Index afgiver den protestantiske Professor ved Statsuniversitetet i Utrecht, *Dr. S. van Veen*, (han docerer Kirke- og Dogme-Historie); i en Brochure vedrørende den katholske Kirkes Index nævner han følgende: »Man mente, at den frie Forskning maatte holdes i Skranker, og derfor ogsaa Udbredelsen af Anskuelser, der ansaas for falske, maatte undertrykkes. Dette var dog ikke alene Brug i den romerske Kirke, men findes ligeledes, saavel blandt Luthers Tilhængere som iblandt Calvin's. Ogsaa i protestantiske Lande har saavel Kirke som Stat (og i Særdeleshed sidstnævnte paa Foranledning fra Kirkens og kirkeligsindede Menneskers Side) ment at maatte holde Pressen i Ave, og forbyde Offentliggørelse af Værker, som forekom at være af nedbrydende Art, og som Følge deraf absolut skadelige.«

En Frimurer-Index. Folk, som har saa meget imod den pavelige Syllabus og Index-institutionen og deri ser en ligefrem Fornægtelse af den fri Vilje og den moderne Videnskab, anbefales Læsningen af følgende Dokument:

»For ikke at komme i den pinlige Situation at maatte fordømme Medlemmers Udtalelser og Lærdomme, som ikke stemmer overens med Frimurerordenens, forordner G. O. O. (= Grand Orient) 1.) at enhver Tale eller offentlig Kundgørelse først skal prøves af Ordenens Senat; 2.) at Medlemmernes Taler eller offentlige Meddelelser skal under-

kastes en indgaaende Undersøgelse af den dertil bestemte Komité.

Dette Dokument blev givet i Brüssel den 5. G., i den 2., i B., L. 581 d. v. s. den 5. Februar 1907. — Og saa vil Frimurerne endnu holde forargede Taler om Frihed og Tolerance!!

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. *Elisabethforeningens* Basar, Palmesøndag og Mandagen derefter, var godt besøgt begge Dage og giver forhaabentlig et klækkeligt Overskud, hvad Foreningen nok kan trænge til, da der jo stadig stilles større og større Krav til den. De samme Damer, som plejer at tage sig af Basaren, forestod ogsaa i Aar Udsalgene med vanlig Nidkærlighed og Forretningstalent. — Hvad de bortloddede Gevinster angaar, se næstsidste Side.

Fra Vejbrynet.

En kinesisk Redaktørs Høflighed. Det er jo bekendt, at Kineserne hører til de høfligste Folk paa Jorden. Selv de kinesiske Redaktører danner i denne Henseende ingen Undtagelse. Vi vil her (efter »kath. Missionen«) meddele vore Læsere et Eksempel paa, med hvilken uforlignelig Elegance en kinesisk Redaktør kan løse den pinlige Opgave, at tilbagesende en forventningsfuld Indsender hans ubrugelige Manuskript:

»Vi har været henrykt over at gennemlæse Deres Manuskript. Vi forsikrer Dem ved alle vore Ahners Mund, at vi hidindtil endnu aldrig havde set et saadant Manuskript. Dersom vi lod det trykke, saa vilde Hs. Majestæt

Kejseren, befale os, bestandig at have det for Øje som Mønster og aldrig at optage noget, som stod tilbage for det i Værd. Men da der i Løbet af 10,000 Aar ikke kan ventes nogen Artikel, der kan maale sig med Deres, saa sender vi Dem den med Frygt og Bæven tilbage, idet vi beder 10,000 Gange om Undskyldning.«

Elisabethforeningens Bazar

sluttede i Mandags Eftermiddags med Lotteriernes Trækning. Tasken blev vunden paa Nr. 29, Tæppet paa Nr. 412, Uhret paa Nr. 171, Dukken paa Nr. 27 x, Skærmen paa Nr. 93, Gynghehesten paa Nr. 10 og Skibet paa Nr. 33. Bazaren gik overordentlig godt, og vi beder alle, der sendte Gaver og besøgte Bazaren, modtage vor varmeste Tak for det heldige Resultat.

Bestyrelsen.

Aalborg Afholdsforeningen »Det røde Kors af Sct. Johannes Broderskab afholder Møde hver 2. og 4. Torsdag i hver Maaned, Aften Kl. 8, i Skolelokalet Holbergsgade, hvortil alle venligst indbydes.

Unio. Generalforsamling Tirsdag den 28. April Kl. 9 i Myginds Selskabslokaler, Linnésgade 25.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 19. April. Herrens Opstandelse. 1. Paaskedag. --
Mandag den 20. April. 2. Paaskedag. -- 21. Ti., 22. O., 23. To.
 24. Fr., 25. L. Oktavdage.
Søndag den 26. April. Hvide Søndag.

Gudstjenesteordning.

Sct. Ansgars Kirke. 1. **Paaskedag** Kl. 6 Morgen: Korsets højtidelige Optagelse; derefter Procession, Levitmesse og Prædiken; Kl. 8 stille Messe. Kl. 10 Pontifikalmesse og Prædiken. Kl. 6 Festandagt. — 2. **Paaskedag** Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse og Prædiken. Kl. 6 Aften Festandagt. — **Hvide Søndag.** Den højtidelige Messe, under hvilken Neokommunikanterne i St. Ansgars Kirke fornyer Daabspagten og modtager deres første hl. Kommunion, begynder allerede Kl. 9. — Kl. 7 og 11 stille Messe; Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken og Te Deum.

Rosenkranskirken. **Paaskesøndag:** Korsets Optagelse med Prædiken og Højmesse Kl. 6; anden Højmesse med Prædiken Kl. 10 og Eftermiddag Kl. 5 Festandagt. — 2. **Paaskedag.** Højmesse med Præd. Kl. 10; Festandagt Kl. 5.

St. Anna Kirke. **Paaskesøndag** Kl. 7 hl. Messe med Prædiken. Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 6 Aften Festandagt med Prædiken. — 2. **Paaskedag** Kl. 8 stille Messe. Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 6 Festandagt. — **Hvide Søndag** Kl. 7 stille Messe; Kl. 9 højtidelig Prælatmesse og Meddelelse af Firmelsens h. Sakramente; Kl. 5 Festandagt og Prædiken.

- Jesu Hjerter Kirke. Paaskesøndag** stille Messe Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$; Levitmesse med Prædiken Kl. 10. Om Aftenen Kl. 6 Festandagt. — **2. Paaskedag** Kl. 10 Højmesse og Prædiken. Kl. 6 Festandagt.
- St. Josefs Kirke** (Griffenfeldtsgade). **Paaskesøndag** Kl. 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe, Kl. 9 Korsets Optagelse og Højmesse; Kl. 3 Festandagt. — **2. Paaskedag**. Kl. 9 Højmesse; Kl. 3 Festandagt.
- St. Knuds Kapel. Paaskesøndag** Kl. 8 stille Messe; Kl. 3 Festandagt med Prædiken. — **2. Paaskedag** Gudstjeneste som paa alm. Søndage.
- Immakulatakirken. Paaskesøndag og 2. Paaskedag.** Kl. 10 Højmesse med Prædiken Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Vesperandagt.
- St. Andreas Kirke** (Ordrup). **Paaskesøndag**. Kl. 10 Levitmesse med Prædiken. Kl. 5 Festandagt. — **2. Paaskedag**. Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 5 Festandagt.

De Troende mindes om, at de paabudte **Fastealmisser**, som er forpligtende for Alle uden Hensyn til, om de har været dispenserede for Fasten eller ikke, maa være nedlagte i de dertil opstillede Bøsser senest 2. Paaskedag.

Bekendtgørelse. Paa den højhellige Paaskedag vil der ligesom i Fjor under Messerne i St. Ansgars Kirke, Rosenkranskirken og i St. Annæ Kirke i Stedet for den sædvanlige Kollekt blive foranstaltet en offentlig Indsamling til Bestridelse af Kirkens Udgifter til Lys.

Rev. D. D. Missionarii, ut sacra olia accipiant, eorum vascula vacua et nitida huc mittant oportet ante Dominicam in Albis.

Hafniae, die 16. Aprilis 1908.

Secretar. Vic. Ap.

St. Franciskus III. Orden holder Møde i St. Knuds Kapel Fredag den 24. ds. Kl. 8 Aften.

Som passende **Gaver** til Førstkommunikanter og Firmanter anbefales: **Fuldstændig Bønebog** (2 Kr. heftet); **Salmebog** (1 Kr. heftet); **Den katolske Kirkes Messebog** (indb. fra 3 $\frac{1}{2}$ Kr. til højere Priser); **Rippel: Kirkens Skønhed**, en Fremstilling af Kirkeaaet og dets Cereemonier (2 Kr. 25 Øre heftet); **P. Eymard: Den hl. Eucharisti** (heftet 1 Kr. 50 Øre); **Thomas a Kempis: Kristi Efterfølgelse** (heftet 1 Kr. 50 Øre); **Wisemann: Fabiola** (1 Kr. 50 Øre); **A. Breitung: Udviklingslæren og Kristentroen** (2 Kr. 75 Øre); **Krogh-Tønning: Kirkeaaet** (2,80); **O. Offerdahl: Salmernes Bog** (1 Kr.); **Josef Spillmann: Et Offer for Skriftemaalet** (3 Kr.); **Fullerton: Rosemary** (indb. 1 Kr. 50 Øre); **Johannes Jørgensen: Den hl. Frants af Assisi** (6 Kr. 50 Øre). Samtlige Bøger og andre katolsk Litteratur faas hos And. Fred. Høst & Søns kgl. Hofboghandel, Bredgade 35, København, og gennem enhver Boghandel hele Landet over. — Opmærksomheden henledes særlig paa desmukt indbundne Bøne- og Salmebøger.

Hos Kirkebetjent P. Stein faas for 25 Øre: Det kirkelige Cereomoniel ved Biskoppens Modtagelse, samt Bønnen ved Modtagelsen af Firmelsens hl. Sakramente.

Bopælsforandringer (og Bladets Udeblivelse) maa snarest anmeldes paa nærmeste Postkontor.

Dette Nr. er udsendt senere paa Grund af Helligdagene.

Husk Vincensforeningens Kransekort!

Se nærmere 1. Nr. i Maanedens.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2 S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 17.

Søndag den 26. April.

1908.

INDHOLD: Et Minde. — Er det Oplysning? — Et Par Bemærkninger det katholske Møde vedrørende. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Vejle. Silkeborg. Norge. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privatannoncer.

ET MINDE.

Saa lyst et Minde mig for Øjet svæver:
Sidag for mange, mange Aar tilbage
i første Allergang fik Del jeg tage; —
ved Tanken end mit haarde Hjerte bæver. —

Jeg Hostien ser, som Præstens Hænder hæver,
som jeg med barnlig Fryd nu snart skal smage.
Glad lover jeg at ville alt forsage
for Ham, som nu min Tro, mit Hjerte kræver.

Ak, Jesus! — Frelser! — Hvad er hændet siden! —
Det Løfte, som jeg gav, har ej jeg holdt!
Min Tro, min Kærlighed er vordet liden!

Det smerter mig, jeg Sorg har Dig forvoldt!
Dog end jeg tror — min Tro Du styrke, Herre,
at ej til Straf mig hændes noget værre!

N. N.

Er det Oplysning?

Den, der skriver disse Linier, er forleden af en højt anset Katholik bleven gjort opmærksom paa »Højskolebladet« Nr. 10 og opfordret til at sende en Indsigelse til samme Blad. Det mig paalagte Hverv var ikke saa let, da jeg kunde forudse, hvor nær den Mulighed laa, at man bagefter vilde bebrejde mig at have angrebet en berømt Mand, der lige var død og begravet og ikke mere kunde forsvare sig.

Jeg tænkte imidlertid, at Sandheden maatte staa højere end alt andet, og da min Samvittighed gav mig Vidnesbyrd om, at jeg ikke vilde nogen Person til Livs, men at mit Angreb, eller rettere mit Forsvar var rettet mod et daarligt, tilvant og indgroet System, vilde jeg alligevel efterkomme det indtrængende Ønske, en Trosfælle havde ytret.

Saa lod jeg altsaa tilstille »Højskolebladet«s Redaktion følgende Artikel:

En Indsigelse.

Desværre lidt sent fik undertegnede »Højskolebladet« for 6. Marts (Nr. 10) med *Ludvig Schrøders sidste Foredrag* i Hænde. Ved at gennemlæse Referatet, der siges at være »gengivet dels efter stenografiske Optegnelser«, spurgte jeg mig alter og atter: Er det *denne* Historieundervisning, der i det 20. Aarhundrede gives paa danske Højskoler?

Jeg maa bemærke, at jeg som Udlænding allerede før, end jeg kom til Danmark, kun havde hørt godt om den danske Folkehøjskole, en Indretning, ved hvilken Danmark er et Stykke forud for andre Lande; jeg havde endvidere tidlig lært *Grundtvig* at kende som en af Skandinaviens ypperste Mænd, og under mit hidtidige Ophold i det gæstfri Danmark er jeg ogsaa kommen til at agte Højskoleforstander *Ludvig Schrøder* særdeles højt. Men desto større blev nu Skuffelsen, da jeg læste hans sidste Foredrag, som jo vistnok er kommen i »Højskolebl.« som en Slags »Testamente«.

En forhenværende Præst i den danske Folkekirke, som jeg spurgte om hans Mening angaaende dette Foredrag,

skrev ordret følgende derom: »Overordentlig trivielt, indeholder ikke en Tanke, der hæver sig over de mest gængs historiske Lærebøgers Niveau. Foredraget vidner kun om Kendskab paa 3.—4. Haand.«

Og i Sandhed, efter dette Foredrag var *Aflad* paa Luthers Tid ikke andet end »Tilsigelse af *Syndernes Forladelse* til dem, der ved Pengebidrag« osv., — som om den katholske Kirke nogen Sinde havde lært, at man kan faa Syndsforladelse uden Anger; og saa forudsætter dog *Aflad* allerede *Syndernes Forladelse* (jfr. Nord. Kirkeleksikon: *Aflad*).

Endvidere paastaar Højskoleforstanderen, at »der blev udarbejdet Takster for hver Synd efter Køberens Formue,« — gammelt Opspind!

Johan Tetzl, hedder det, »varetog sit Hverv med en ualmindelig Frækhed . . .«, — ikke Spor af Kendskab til den nyere Tetzelforskning!

Om Luther siger Schrøder, at »han havde forlængst gjort den Erfaring, at ingen uden Gud kunde tilgive Synder«, hvad der dog maa forstaas efter Herrens Ord til Apostlene: »Hvem *I forlade* Synderne . . .« (Joh. 20, 22 f.).

Schrøder siger ogsaa: »Der mødte imidlertid ingen til at forsvare, hvad Luther angreb,« — nej, ikke lige straks, men snart optraadte Tetzl selv og flere andre.

Alle disse Paastande og adskillige andre af mindre Betydning kunde med Lethed imødegaaes udførligere, og undertegnede erklærer sig herved rede til at gendrive dem i »Højskolebladet«, hvis det skulde ønskes. Men for at denne Skrivelse ikke skal tage mere Plads end nødvendig, nøjes jeg med dybt at beklage, at en Mand af saa høj Anseelse, en Mand, der ved sin mangeaarige og ellers saa velsignelsesrige Virksomhed har haft stor Indflydelse paa Tusinder af unge Mænd og Kvinder, ikke m. H. t. upartisk Historiefremstilling er naaet til højere Fuldkommenhed, end hans sidste Foredrag hærer Vidnesbyrd om.

København S., ²⁵/₃ 08.

P. G. Schmiderer.

Hvad jeg havde anet, det er nu ogsaa indtruffet. Redaktøren af »Højskbl.« sendte Artiklen tilbage til mig og udtalte i et vedlagt Brev sin Forundring over, at jeg »netop

vil benytte en saadan Lejlighed til at gøre Propaganda«. (!) Foredraget, bemærkede han, »blev ingenlunde oplaget som en luthersk Redegørelse for Reformationens Begyndelse, Tetzels Virksomhed osv., men som en sidste Hilsen til den afdødes Venner og som et Vidnesbyrd om hans Arbejds-
evne og Arbejdsiver lige til det sidste.«

Det finder jeg ganske i sin Orden; men er ikke den Omstændighed, at Foredragets Indhold ikke videre kontrolleredes, et mærkeligt Bevis paa, at man ingenlunde tager det nøje med den historiske Sandhed? Redaktøren synes at tro, at den Opfattelse af Afladen, som Professor Schrøder gjorde gældende i sit Foredrag, ikke er den »i lutherske Kredse gængse Opfattelse«, idet han paa tre Steder i sit Brev til mig fremhæver dette, f. Eks. naar han skriver: »... det er dog vel ikke Schrøder og hans Eftermæle, De vil angribe« (nej, aldeles ikke), »men derimod en efter Deres Mening almindelig Opfattelse af Afladen.« Nej, det er ikke blot *min Mening*, — det er en Kendsgerning, at Afladen i vide Kredse endnu stadig opfattes som »Syndsforladelse for Penge«, og til Trods for at protestantiske Historikere af Navn ikke mere hylder denne forkerte Anskuelse. Ungdommen proppes endnu stadig med den gamle Opfattelse, og hvad der bibringes Børnene hele Landet over, maa jo absolut blive den *almindelige* Opfattelse, thi de færreste vil senere læse, hvad f. Eks. *Dr. Frederik Nielsen* skrev.

I Fjor udkom *Tang, Mindre Bibelhistorie* i 63. Oplag, og »Dansk Folkeblad for Oplysning og Opdragelse« for 25. April 1907 bemærkede i denne Anledning, at »Bogen i de forskellige Udgaver nu er trykt i 307,600 Ekspl. I denne Skolebog staar nu S. 135 noget langt værre end det, Schrøder sagde i sit Foredrag. Det er en gruelig Sætning, der nu siges at være trykt 307,600 Gange (NB. i en eneste Bog!); den lyder saaledes: »Blandt disse Afladskræmmere var ogsaa **Johan Tetzøl**, en ublu Løgner, der uden at kræve Anger og Omvendelse, ikke alene i Pavens Navn tilsagde, hvem der vilde give Penge for det, 'Forladelse for alle hans Synder, Misgerninger og Udsvævelser, de være saa rædsomme, som de vilde', men endogsaa gav dem Aflad til at synde frit i Fremtiden . . .« (!)

Det er altsaa den *Oplysning*, Ungdommen faar om Tetzels og Afladens! Naar man nu ved, at endogsaa protestantiske Historikere indrømmer, at der ikke med Rette kan bebrejdes Tetzels andet, end at han overdrev Afladens Virkning m. H. t. de afdødes Sjæle i Skærsilden, saa maa man virkelig forbavses over, at den samme Skolebog atter og atter trykkes med de samme uhyrlige Forvrængninger, og uden at der rettes det ringeste i Overensstemmelse med nyere Forskninger. Hvad nytter det at udbasune det høje Oplysningstrin, Folk skal have naaet, naar den første den bedste Skolebog slaar Basunen af Munden paa Vedkommende?

Jeg skal blot endnu bemærke, at Redaktøren af »Højskolebladet« erklærede sig rede til at optage min Artikel, hvis den »omformedes, saa den blev saglig helt igennem«. Men da jeg holder for, at den i Forvejen var saglig nok, idet jeg tydelig havde givet tilkende, at det ikke var Prof. Schrøders Person, men det kirkehistoriske System jeg vilde ramme med mit Forsvar, tog jeg ikke imod hans Tilbud og henvender mig nu til vort eget Ugeblad, som jo ogsaa læses i lutherske Kredse.

Hvem der ønsker, at »alle maa være etc«, maa ikke vige tilbage for at opgive gamle Fordomme, især naar de strider mod al sand Oplysning, og man ved at opretholde dem staar der som en, der trods alt ikke *vil* give efter.

P. G. Schmiderer.

Et Par Bemærkninger det katholske Møde vedrørende.

Det er sikkert ikke alene fra Københavns Katholikker, der lyder en Tak til de Mænd, som evnede at gøre dette Møde til Virkelighed — nej, ude i Provinsen sidder

uden Tvivl mange Trosfæller og glæder sig i Stilhed over dette Møde i Haab om ad Aare at se Medlemmer fra alle danske katholske Menigheder holde Stevne for at drøfte de fælles Interesser, som vi kan og maa samles om. Den telegrafiske Hilsen fra Fredericia Menighed faldt smukt i Traad med denne Tanke.

Der gaar ikke lidet Arbejde forud for et saadant Møde, som det forleden, men det lønner sig, og det er vist en almindelig Mening, at saadanne Møder burde holdes med langt kortere Mellemlum end hidtil. — Vi Lægfolk er helt uvant med at arbejde. Naar vi lige undtager de hæderkronede, gamle og prøvede Kræfter, lægger vi hele Byrden paa vort Præsteskab og forholder os som de blot nydende, og det kan vi ikke forsvare.

Alene det, at det viste sig umuligt at rejse en Diskussion om de yderst vigtige Spørgsmaal, de forskellige Talere behandlede, viste, at vi mangler Øvelse i Forhandlingens Kunst, et mærkeligt Særsyn i dette Forhandlingernes Land! —

Der faldt nogle Ord ved Mødet, som nødtigt maa forblive Sandhed i Fremtiden. De slyngedes ud med en Mynlighed, som forudsatte, at Taleren har mødt slige Foreteelser ude i Livet: »Der er de iblandt os, som ikke gør den ringeste Nytte.« — Der var her en Lejlighed for os alle til i Selvransagelse at spørge: »Gør du Nytte? Udfylder du din beskedne Plads i Menighedens Liv?«

Der er en organisk Sammenhæng mellem Hr. Cand. theol. et mag. Niels Hansens Ord og Hr. Pastor Günthers Klage over, at de katholske Foreningers Antal staar i omvendt Forhold til Medlemmernes.

Foreningernes Virksomhed er jo af overmaade stor Betydning for Menighedslivets sunde Trivsel og Vækst. Det bliver derfor en af Livsbetingelserne for Menighederne, at der paa Foreningens Omraade finder en bestandig Tilførsel af nye Kræfter Sted. Dertil kommer, at det nu for en stor Del er de samme Mennesker, der er aktive Medlemmer i de forskellige Foreninger, saa der altsaa er langt færre Katholikker i Foreningerne, end det numeriske Antal ved første Øjekast lader En formode. Ogsaa derfor er det saa paatrængende nødvendigt at skaffe nye, brugbare Med-

lemmer til Foreningerne. Saaledes forstod jeg Hr. Pastor Günthers Tale.

Hvad er nu Grunden til den ringe Tilgang? Er der Mangel paa Energi? Sikkert ikke! Det gælder vist blot om at løse de bundne Kræfter, som nu i alt for stor Grad gaar til Spilde; det gælder om at omsætte den virkelig tilstedeværende Energi til Arbejde i Menighedslivets Tjeneste. — Mon der ikke findes to store Energikilder i *Konvertitterne* og *Ungdommen*, hvis nu dels spredte, dels ubenyttede Kræfter vilde frembringe betydelige aandelige og timelige Værdier for Menighedslivet, naar Kræfterne samledes om maalbevidste Opgaver? —

Er der nogen Vrangforestilling hos anderledestroende, som det har forundret mig saa tidt at møde, saa er det den, at Kirkens Propaganda er *paatrængende*. Ganske vist findes vel hist og her en eller anden Hotspur, men i det store og hele besjæler Kirken os alle med stor Tilbageholdenhed, naar det drejer sig om religiøse Samtaler med anderledes troende, en Tilbageholdenhed, som i al sin fordringsløse Værdighed er et smukt Udtryk for Katholicismens sjælelige Blufærdighed.

Men, naar nu et Menneske endelig har taget det afgørende Skridt tilbage til Moderkirken, da er denne Ængstelighed vist i de fleste Tilfælde ilde anbragt overfor ham. Vel gives der en eller anden, som helst vil høre til de stille i Landet; men dette er sikkert ikke Tilfældet for Flertallets Vedkommende. Personligt hører jeg selv hjemme hos de »stille i Landet«, jeg har saaledes aldrig været noget »Foreningsmenneske«. Men ofte har jeg spurgt mig selv, om vi i vore smaa Menigheder i det hele taget har Lov til at følge vore Tilbøjeligheder og afsondre vort eget Liv uden at bekymre os synderligt om de fælles Interesser, medens vi lader vore gode Trosfæller om at trække Læsset? —

Nu har Hr. Kandidat Hansen Ret. Der er mange, som ikke gør den Nytte i Menighedernes Husholdning, som de kunde gøre. Men Spørgsmaalet for Konvertitternes Vedkommende er dette: Hvis er Skylden? Er der Mangel paa Interesse for Menighedsspørgsmaal? Mangler der Vilje til Arbejde?

Det er min personlige Overbevisning, at dette paa ingen Maade er Tilfældet for en Mængde Konvertitters Vedkommende. Det er ikke den enkelte, der kan drages til Ansvar. Blikket har vist blot ikke været aabent for dette Spørgsmaals store Betydning. Jeg tror i min Egenskab af Konvertit at kunne pege paa selve Kernen i Misèren: *Naar man undtager Præsternes store opdragende Gerning paa Konvertitterne gennem Sjælesorgen, saa gaar disse i mange andre Henseender uden nogen Haandsrækning.*

Nu kan man vel indvende: »Er et Menneske først konverteret, maa der absolut ikke gøres Forskel paa ham og den ‚fødtel‘ Katholik.« Dette er ogsaa rigtigt og smukt, set fra et rent kirkeligt Synspunkt. Der er vi alle Et. Vi knæler jo alle i de samme Skriftestole og er Gæster ved det samme Bord. Jeg véd det og jeg ved af egen Erfaring, at vi Konvertitter derigennem besjæles af megen Samfundsfølelse; men der kunde gøres langt mere for at indgyde Følelsen af Enhed, hvorved den Troens Varme, der ikke er saa sjælden hos Konvertitter, samtidig kunde udnyttes til Menighedslivets indre Vækst.

Men rent menneskeligt set holder den anførte Indvendning ikke Stik. *Der er i Virkeligheden en stor Forskel mellem den ‚fødtel‘ Katholik og Konvertitten.*

Katholikken fra Barnsben har mange menneskelige Fortrin fremfor Konvertitten. Katholikken har alle sine kirkelige Minder i uafbrudt Række. Barndomstidens Indtryk smelter sammen med de stadigt tilbagevendende aarlige Kirkefester og forlener disse med en Farverigdom og indlevet Forestillingskreds, som Konvertitten aldrig kommer til at eje. Ja, en Konvertit er end ikke en Tabula rasa i denne Henseende — nej, han eller hun er opvokset i en anden kirkelig Omgivelse og Atmosfære, som ofte er helt i Modstrid med eller i alle Tilfælde gør det svært helt og fuldt at indleve sig i de katholske Tanker og Livsformer. — Her gaar vi Katholikker i Virkeligheden ofte i Aarevis og laborerer paa os selv for at akklimatisere os. I denne Sag er det ofte vanskeligt for ikke at sige umuligt for Præsten at gribe ind. Her er det som oftest den ældre Konvertit, der i Ny og Næ hjælper den yngre. Der har i Stilhed lydt mangan hjærtelig Tak for en saadan Haandsrækning.

Hertil kommer endelig, at Konvertitten undertiden har et voldsomt Brud med sine Nærmeste bag sig — i heldigste Tilfælde undgaas et Brud, men mange af de sarteste Streng, der bandt os til vore Frænder og Venner er dog sønderrevne for stedse. Og dette gør ikke alene ondt, men man kan føle sig saa usigelig ensom, især naar man lytter til Trosfællers glade og fortrolige Samtaler.

Her kunde hverves mange ypperlige Kræfter, naar det skete paa den rette Maade, med en varsom Haand. Vel udføres der allerede i al Stilhed et Arbejde af de enkelte, men skulde det faa rigtig Betydning burde det da ikke blive en *Menighedssag*?

Jeg har her paapeget Sagen, men at anvise den Maade, hvorpaa den virkningsfuldt skal tages op, dertil mangler jeg endnu den modne Indsigt, som kun Aarene og Erfaringen bringer. — Dog vover jeg at antyde en Vej.

Kunde der ikke i hvert af Sognene holdes et Par Menighedsmøder hvert Vinterhalvaar? Dette vilde sikkert virke mægtigt til, at Samfundsfølelsen voksede og vilde sikkert fremkalde mange Initiativer til Samarbejde til Løsningen af de Opgaver, som nu helt hviler paa Præsterne og deres faa trofaste Hjælpere blandt Lægfolket. Paa denne Maade vilde der netop komme meget nyt Blod ind i Foreningslivet.

Skal Hr. Pastor Brauns smukke Ønske gaa i Opfyldelse: at vi alle maa føle os som Eet, — da maa der vist vækkes en langt større Menighedsbevidsthed end der er nu. — Jeg gik saaledes i flere Aar, inden Betydningen af Budet om, at Paaskekommunionen skal modtages i Sognekirken, helt klart gik op for mig, og jeg véd, det er gaet ikke saa faa paa samme Vis*). — Mon ikke saadanne Møder i de enkelte Sogne vilde vække en større Menighedsbevidsthed hos os og derigennem frembringe en langt stærkere Samfundsfølelse i det store og hele? — —

Saa er der Ungdommens Sag.

*) Her kunde endnu nævnes et og andet, som ligeledes viser Mangel paa Følelse for Samhold indenfor det enkelte Sogn, som f. Eks. for blot at nævne én Ting: den Omstændighed, at man slutter sig til et andet Sogns Vincensforening uden at være hverken aktivt eller passivt Medlem af sit eget Sogns Vincensforening! Red.

Der lød gentagne Gange ved Mødet det Spørgsmaal: »Hvor er den katholske Ungdom?»

Det vilde være noget nær en Forsmædelse, om den katholske Ungdom sad dette Spørgsmaal overhørigt. Thi der gives en katholsk Ungdom i København! En Skare af unge Mænd, som trofast overholder Søndagspligten, og trods tekniske Skoler og Handelsakademier samles hver Mandag Aften i Kongregationsmødet i Jesu Hjerte Kirke.

Denne katholske Ungdom mangler kun en Organisation, gennem hvilken den ved sine Tillidsmænd straks havde kunnet svare: »Her er den katholske Ungdom! Her arbejdes mod aldeles bestemte Maal.« — Det er en saadan Organisation, Ungdommen mangler.

Det, der trænges til, er et katholsk Ungdomsforbund, der ved Samlivets Velsignelser bevarer de enkelte for Kirken og ved Eksemplets ansporende og opmuntrende Magt faar de enkelte til at skride frem i alt godt. Et Forbund, der forstaar at udnytte Ungdommens saa rigt hevægede Aar og de netop i denne Periode grundlagte Venskaber for Livet til at samle alle, indøve den enkelte i at underordne sig for det heles Vel og derigennem opfostre de vordende modne Menighedsmedlemmer.

Men foruden denne Ungdom, der er forblevet Kirken tro, er der mange unge Mænd, som jo desværre forsvinder ud af det kirkelige Liv. For at holde disse tilbage vil et saadant Forbund ogsaa være en Nødvendighed. Fra alle Sider kaldes der ad de unge, Vantroen og Socialdemokratiet har deres Garn ude. Ganske vist modarbejdes disse Livsanskuelser virkningsfuldt af den store Ungdomsbevægelse indenfor Protestantismen herhjemme. »*Kristelig Forening for unge Mænd*« har her udført en stor Gerning i København; men naar nu, som der siges, i Virkeligheden unge katholske Mænd findes som ordinære Medlemmer i denne Forening, er det da ikke et Forhold, som vore Menigheder her i Byen ikke kan forsvare? Er det ikke en af Livsbetaingelserne for Menighederne at bevare *hele* den katholske Ungdom? Mon Ungdomssagen ikke maa blive en bevidst *Menighedssag*?

Her bør sikkert lyde en hjærtelig Tak til Hr. Pastor

Günther, fordi han saa klart formulerede dette Spørgsmaal i sin Tale.

Hvad er nu Grunden til, at vi mangler en saadan Organisation? er det Mangel paa Vilje hos de unge? Tværtimod! Det er glædeligt, at de bedste blandt vor Ungdom levende interesserer sig for denne Sag og er opfyldt af den ærligste og hæderligste Stræben for at slutte sig sammen.

Der mangler heller ikke Interesse fra Præsteskabets og det modne Lægfolks Side.

Flere Gange har der jo allerede været gjort Forsøg paa at grundlægge en Organisation. Her fortjener den gamle Svendeforening at nævnes for det store Arbejde den i sin Tid under Hr. Pastor *Slumps* energiske og offervillige Ledelse udførte*). Men stadig har det vist sig umuligt at opretholde saadanne Foreninger.

I 1903 slog Hr. cand. theol. mag. Niels Hansen til Lyd for Sagen i et Rejsebrev fra London (Nord. Ugebl. 1903).

»Formaalet,« skrev Hr. cand. Hansen, »er først og fremmest at holde sammen paa de unge, paa hvilke der kaldes fra alle Sider med saa mange lokkende Røster, at lære dem Betydningen af Sammenhold og Enighed blandt Katholikker og vænne dem til Orden og Regelmæssighed baade legemligt og aandeligt, at fortsætte Skolens opdragende Gerning, saa Ynglingene kunde udvikle sig til maalbevidste katholske Mænd.« (707.)

Senere i samme Aar henledte Hr. cand. Hansen Opmærksomheden paa »En dansk Ynglingeforening« (727 flg.); men af forskellige Grunde fik denne ikke en gennemgribende Betydning for hele Byens Ungdom. Det blev en speciel Forening for St. Ansgars Menighed.

I »*Katholiken*« (1901, 343) omtales ligeledes en Ungdomsforening. Her har man ganske rigtig Blikket aabent for en af Hovedbetingelserne for en saadan Forenings Eksistens, nemlig *et centralt beliggende Lokale*. Af de 7000 Kr., der dengang vilde gaa med til at bygge et saadant Lokale, havde man allerede samlet 2600 Kr.

Jeg talte forleden med en af vore Præster, som sidder inde med ypperligt Kendskab til vore Forhold, og han gjorde

*) Denne Forening realiserede allerede den Gang den af Frk. Ransing fremsatte Tanke om Fortsættelsesskole.

meget rigtig opmærksom paa, at Ungdomssagen er uhyre vanskelig at faa tilfredsstillende ordnet. Vi maa først blive fuldstændig klar over, hvorledes Sagen skal føres frem.

Der maa gennem en Diskussion af dette Spørgsmaal kaldes en Kreds af modne Mænd frem, som vil være villige til at paatage sig det betydelige Arbejde, som kræves, for at faa det løst. Thi skal en saadan Forening løse de store Opgaver, der foreligger, og engang omfatte hele den danske katholske Ungdom, da kan Ungdommen alene absolut ikke magte dette.

Vedkommende Præst udtalte det Ønske, at vi maatte faa et stort Møde alene for at debattere denne Sag; thi den er uafviselig; hvad nytter det nemlig, at vi faar en fortrinlig Skole, hvis en Del af dens Arbejde vil vise sig at være spildt for Menighederne? — —

Dersom disse Betragtninger skulde fremkalde en Diskussion mellem vore ansete, modne Trosfæller, da har de baaret Frugt; thi her maa de helt unge og vi, der staar i den mere fremskredne Ungdom, lytte med Respekt til de ældre, som taler med Erfaringens Autoritet.

J—n J—n.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Trods det lidet indbydende Paaskevejr kunde vore Kirker Paaskemorgen dog glæde sig ved talrig Besøg til den tidlige Morgengudstjeneste, hvilket jo vidner om en ikke ringe religiøs Interesse. Det samme gælder tildels ogsaa den smukke Gudstjeneste i den stille Uge, særlig den hl. Langfredag. Første Paaskedag var der ogsaa mange, som straks ilede med at opfylde deres Paaskepligt. Baade i St. Ansgarskirke og Rosenkranskirken var der mellem 150—200 hl. Kommunioner.

— Hr. Pastor *Perger*, hvis Helbredelse nu skrider synlig fremad, kunde 1. Paaskedag for første Gang igen frembære det hl. Messeoffer i St. Josefs Kirke ved Hospitalet. Midt i Ugen flyttede Pastoren tilbage til Kollegiet i Ordrup,

hvor han under de gamle, vante Omgivelser forhaabentlig snart vil blive helt restitueret.

— Den af mange kendte Elisabethsøster, Sr. *Jolenta*, som i mange Aar har virket som Sygeplejerske baade her i København og i Norge, har i den senere Tid været syg og svag, og da hun ikke mere er saa helt ung, trængte hun til at skaanes og faa Hvile, hvad der bedst lod sig gøre i Søstrenes eget Rekonvalescenthjem i Breslau. I Onsdags afrejste Søsteren derfor til Breslau, men forhaabentlig har den meget afholdte, dygtige og venlige Søster ikke for bestandig sagt Danmark Farvel.

— I en Artikel om »Fester« — Velgørenhedsfester — peger *Kristeligt Dagblad* for 10. April paa den Harme, som med Rette gaar gennem store Kredse af vort Folk over, at man i den Verden, der burde gaa foran i god Smag, og selv ellers gør Krav paa at have Privilegium paa Dannelse, vover at byde Publikum en Prøve paa Variétéens Slibrigheder i velgørende Øjemed.

Smudspressen gøtter sig — siger Bladet — over, at man virkelig kunde faa det til at gaa i de fine, som man fik i dem Festaftenerne ved Valmuefesten. . . Har de, — spørger Bladet med Rette — der kun ved *slige* Midler kan lokkes til at øve Velgørenhed, ikke Grund til at skamme sig?

Vejle. Efter Højmessen 2. Paaskedag nedlagdes under en smuk Højtidelighed *Grundstenen til den nye Skolebygning*. Efter speciel Indbydelse havde enkelte af Vejle Bys mere betydende Personligheder givet Møde. Iøvrigt overværedes saavel Højmessen som Grundstensnedlæggelsen af en talrig Forsamling, hvoriblandt ikke faa Anderledestroende.

Efter at vor Menigheds Stolthed — Orkestret — havde spillet et Par smukke Melodier, og efter Afsyngelsen af »Paa Sandheds Fjæld en Bygning staar«, holdt Hr. Pastor *Brems* en lille Festtale — Skolen er nu engang et betydeligt Led i Børneopdragelsen. Ikke alene er Lærdomme nyttige, men ofte rent ud nødvendige. Samfundet kræver med Rette, at Børnene allerede i Skolen oplæres til at blive kundskabsrige og dygtige Borgere. Men Lærdom alene er dog ikke nok — en lærd Mand kan meget godt være et daarligt Menneske. Samtidig med Tilegnelsen af Kundskaber maa der derfor arbejdes paa en Kultivering af Hjærtet. Og det tør sikkert haabes, at vi vil naa dette dobbelte Maal for Undervisningen, der jo for Størstedelen besørges af St. Josefssøstrene, og som — med dette Maal for Øje — vist netop hos dem er lagt i de rette Hænder. Det skulde nødigt nogensinde kunde siges, at St. Josefssøstrene

gør deres Arbejde til en Næringsvej — den Tanke tror vi iøvrigt, at kun meget faa Ikke-Katholikker kan rumme i deres Hjærter. Og vi Katholikker kender jo meget vel St. Josefssøstrenes uegennyttige Arbejde for alt ædelt og godt. Det maa da ogsaa haabes, at Hr. Pastor Brems ikke maa blive skuffet, naar han paaregner Forældrenes store Interesse for Skolen. Skolen *har* virkelig et fuldt berettiget Krav paa Forældrenes Interesse — det er en Sandhed, som ofte er sagt, men som ikke kan siges for tit.

Efter at Dokumentet var oplæst, undertegnet med de fornødne Navne og forsvarligt emballeret i en Metalkapsel indemurede Pastor Brems det med egne Hænder i en Hjørnemur⁹. I dette Øjeblik littede Aprilsolen frem mellem Skyerne, og da rettedes sikkert mangan venlig Tanke mod Averbode i Belgien. Præmonstratenserne dér er det jo, vi kan takke for, at vi her i Vejle har to elskværdige Præster, et smukt Kapel, Grundmur til en ny, tidssvarende Skole og godt Haab om en ny Kirke.

Til Slutning indtog de særligt indbudne samt Arbejderne ved Bygningen en lille Forfriskning i Skolelokalet, medens den større Forsamling udenfor forlystedes med en hel lille Koncert af det flinke Orkester. J. K. M.

Silkeborg. Vi har faaet tilsendt Aarsberetning fra Silkeborg Badesanatorium. Det freingaar deraf, at Badesanatoriet søges af et stadigt stigende Antal Syge; sidste Aar af 247. Det er særlig nervøse og gigtsvage, der søger dertil, men iøvrigt ogsaa mange andre. Resultatet viser, at ca. 90 pCt. har haft mere eller mindre Udbytte af Opholdet dér. Anstaltens Priser er billigere end nogen anden dansk Anstalts af lignende Art, og den har uddelt over 100 halve og hele Frikure sidste Aar. Den ledes af Kur-læge *P. C. Bjerregaard*, Silkeborg.

Der findes *katholsk Kapel* med regelmæssig Gudstjeneste i Silkeborg. Kapellet er centralt beliggende, for Enden af Byens Hovedgade, Vestergade.

Norge. Om den nordligste Kirke i Verden ved »Osservatore Romano« at fortælle følgende: »Et Par Dages Rejse maa Turisten nok ofre, dersom han senere vil rose sig af at have set den nærmest ved Nordpolen liggende Kirke (i *Hammerfest*). Midt imellem et Par fattige Fiskerhytter hæver den lille Kirke sit af raat Tømmer rejste Taarn. — Klimaet der er naturligvis ikke det mildeste, og Sognepræsten *Recktenwald* har maattet ombytte sin gejstlige Dragt med Pelsklæder for at kunne efterkomme sine Embeds- pligter, som ganske vist ikke er overdrevent mange. Kun om Søndagen besøger en ca. 70 pelsindhyllede Menigheds-

medlemmer Gudshuset, og det er hele Menigheden i denne lille fjærne Koloni, hvis Hverv bestaar i, som fattige Fiskere under haarde Kampe at fravriste Havet deres kummerlige Livsunderhold. En vid Isørken skiller disse uforfærdede Mennesker fra den øvrige Verden. Ved Siden af Kirken staar en anden beskeden Træbygning; det er Hospitalet, som Sognepræsten ogsaa hjælper med til at lede, saa godt som hans medicinske Kundskaber tilsteder ham det. Hidindtil har der nemlig ikke meldt sig nogen Læge, som vilde forsøge paa at skabe sig en Praksis i hine Is- og Sne-Regioner, og derfor maatte Sognepræsten, saa godt det lod sig gøre, tilegne sig medicinske Kundskaber.« — Saavidt »Osservatore Romano«. Naar det forholder sig saaledes, som det italienske Blad beretter, saa er man i Hammerfest sikkert glad for at have faaet *Søster Meldrandis* til Hospitalsforstanderinde; hun er nemlig ogsaa kendt for sin overordentlige Dygtighed og sin for en læg sjældne Forstand paa Lægevidenskaben.

Unio. Generalforsamling Tirsdag den 28. April Kl. 9 i Myginds Selskabslokaler, Linnésgade 25.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 26. April. Hvide Søndag. — 27. **M** Petrus Canisius, Bekender. — 28. **Ti.** Poul af Korset, Bekender. — 29. **O.** Petrus, Martyr. — 30. **To.** Katharina af Siena, Jomfru. — 1. **Maj F.** Filip og Jakob, Apostle. — 2. **L.** Athanasius.
Søndag den 3. Maj. 2. Søndag e. Paaske. Korsets Genfindelse.

Gudstjenesten paa Hvide Søndag.

Sct. Ansgars Kirke. Den højtidelige Messe, under hvilken Neokommunikanterne i St. Ansgars Kirke fornyer Daabspagten og modtager deres første hl. Kommunion, begynder allerede Kl. 9. — Kl. 7 og 11 stille Messe; Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken og Te Deum.

Rosenkranskirken. Kl. 7 stille Messe; Kl. 9 højtidelig Messe, under hvilken Neokommunikanterne modtager deres første hl. Kommunion; Kl. 5 Festandagt med Prædiken.

St. Annæ Kirke. Kl. 7 stille Messe; Kl. 9 højtidelig Prælatmesse og Firmelse ved den højærværdigste Biskop; Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken.

Jesu Hjerter Kirke. Stille Messe Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$; Højmesse med Prædiken Kl. 10; Aftenandagt Kl. 7 $\frac{1}{2}$.

St. Josefs Kirke. Kl. 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 9 Højmesse m. Præd. Kl. 3 Andagt.

St. Knuds Kapel. Kl. 7 Højmesse, Kl. 3 Andagt med Præd.

Immakulatakirken. Kl. 9 Højmesse m. Præd.; Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Andagt.

St. Andreas Kirke (Ordrup). Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 5 Andagt.

➡ Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for ikke-Katolikker.

Majandagten.

St. Ansgars Kirke: Søn- og Festdg. Kl. 8 Aft.; Hverdg. Kl. 8 Aften.
 Rosenkranskirken: » » » » 5 Efterm.; » » 7¹/₂ »
 St. Anna Kirke: » » » » 8 Aft.; » » 8 »
 Jesu Hjerte Kirke: » » » » 7¹/₂ m. Præd. » » 7¹/₂ »
 St. Josefs Kirke: » » » » 3 Efterm.; » » 7¹/₂ »
 St. Knuds Kapel: » » » » 3 m. Præd.
 Immakulatakirken: » » » » 2¹/₂ Efterm.; » » 7¹/₂ »
 St. Andr. Kirke (Ordr.): » » » » 5 » » » 7¹/₂ »

I St. Ansgars Kirke begynder Majandagten Fredag den 1. Maj Aften Kl. 8 med Prædiken og Procession. 1. Søndag i Maj bortfalder Processionen.

Første Fredag i Maaneden (den 3. April.)

St. Ansgars Kirke: Kl. 8¹/₄ højtidelig Prælatmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjerte; Kl. 8 Aften Broderskabsandagt.

Rosenkranskirken: Efter 8-Messen sakramental Velsignelse; Kl. 7¹/₂ Aften Andagt til Ære for Jesu guddommelige Hjerte.

St. Annæ Kirke: Andagt efter Skolemessen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.

Jesu Hjerte Kirke: Efter 8¹/₂ Messen sakramental Velsignelse; Kl. 8 Aftenandagt.

Mariakongregationen for Mænd genoptager, efter endt Paaskeferie, sine ugentlige Møder Torsdag den 30. April.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer bedes møde til Tilbedelse 1ste Maj i St. Ansgars Kirke til de aftalte Tider.

Som passende Gaver til Førstkommunikanter og Firmanter anbefales: **Fuldstændig Bønnebog** (2 Kr. heftet); **Salmebog** (1 Kr. heftet); **Den katolske Kirkes Messebog** (indb. fra 3¹/₂ Kr. til højere Priser); **Rippel: Kirkens Skønhed**, en Fremstilling af Kirkeåret og dets Ceremonier (2 Kr. 25 Øre heftet); **P. Eymard: Den hl. Eucharisti** (heftet 1 Kr. 50 Øre); **Thomas a Kempis: Kristi Efterfølgelse** (heftet 1 Kr. 50 Øre); **Wisemann: Fabiola** (1 Kr. 50 Øre); **A. Breitung: Udviklingslæren og Kristentroen** (2 Kr. 75 Øre); **Krogh-Tonning: Kirkeåret** (2,80); **O. Offerdahl: Salmernes Bog** (1 Kr.); **Josef Spillmann: Et Offer for Skriftemalet** (3 Kr.); **Fullerton: Rosemary** (indb. 1 Kr. 50 Øre); **Johannes Jørgensen: Den hl. Frants af Assisi** (6 Kr. 50 Øre). Samtlige Bøger og andre katolsk Litteratur faas hos **And. Fred. Høst & Søns** kgl. Hofboghandel, Bredgade 35, København, og gennem enhver Boghandel hele Landet over. — Opmærksomheden henledes særlig paa de smukt indbundne Bønne- og Salmebøger.

Hos Kirkebetjent **P. Stein** faas for 25 Øre; Det kirkelige Ceremoniel ved Biskoppens Modtagelse, samt Bønner ved Modtagelsen af Firmelsens hl. Sakramente.

➡ **Husk Vincensforeningens Kransekort!** ➡

Se nærmere 1. Nr. i Maaneden.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2 S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Rouge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 18.

Søndag den 3. Maj.

1908.

INDHOLD: Vort Livsmaal. — Maria-Dyrkelse. — Johan Most og Pater Gabriel. — Forskelligt. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Roskilde. Aarhus. Rom. Rusland. New-York. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

VORT LIVSMAAL.

Vor Tid har af Ord og Floskler en Hær,
der kæmper for fremskudte Poster,
det gælder vide, hvad Sagen er værd,
hvor Livets Indhold det koster,

og melde sig ud af det store Tros,
hvor det hverves af Tidsaandens Hær,
og elske op, saa det dæmmer i os,
det Liv, der har Evighedsskær.

— Først da giver Herren Klarsyn og Flugt,
der skærper vor Villie som Staalet,
der bærer vor Tro over Bjerg og Slugt,
og løfter os frem mod Maalet —

— det Maal, der aldrig forstenet og træet,
sig svinger langt ud over Graven,
der henter sit Svar, for Sandhed og Ret,
hos Gud i Paradishaven.

E. R. C.

Maria-Dyrkelse.

I Anledning af Maj-Maaned, som jo er indviet til den hl. Gudsmoder, bringer vi nedenstaaende Udtog af en interessant og i maadeholden Tone skreven Polemik, ført imellem den katholske Sognepræst i Aarhus, Hr. Pastor *Fgn. Schmid* og Søndagsartiklernes Forfatter Hr. *E.* i »Aarhus Stiftstidende«.

Efterat *E.* har indrømmet, at den katholske Troslære ikke tillader *Mariatilbedelse*, svarer Hr. Pastor Schmid:

Vi er altsaa for saa vidt enig med hinanden om den theologisk-dogmatiske Side af Sagen, at De indrømmer, at den katholske Kirkes Lære ikke kender en *Mariatilbedelse*, men kun en *Mariadyrkelse*.

Men det *praktiske Indtryk*, man faar af den katholske Helgendyrkelse! De spørger: »Mon den katholske *Jægekristne* i Almindelighed er i Stand til at fastholde hin theologiske Distinktion mellem Tilbedelse og Dyrkelse?

Lad mig fortælle Dem en lille Historie.

Der kom en Gang en Protestant fra Nordtyskland ind i Bonifacius-Basilika i München. Det var saa stille og højtideligt derinde; Kirken var helt tom. Dog — langt oppe i et af Sideskibene foran Guds-Moders Alter saa han en gammel Kone, knælende og hensunken i Bøn. Den fremmede blev staaende i nogen Afstand, betragtede en Stund den bedende og tænkte: »Her har jeg en Gang Mariatilbedelsen in flagranti.« Saa nærmede han sig hende langsomt, og idet han med Fingeren viste op til Madonna Billedet, spurgte han venligt: »Ikke sandt, De *tilbeder* Guds Moder?« Den gamle Kone vendte roligt Hovedet til venstre mod den fremmede, saa med sine store Øjne nogle Øjeblikke paa ham og sagde: »*Der Herr ist wohl nicht richtig gescheidt?*« Saa bøjede hun atter Hovedet, lukkede sine Øjne og fortsatte sin Bøn.

Her har Det det katholske Lægfolks Opfattelse. De har aabenbart ingen Anelse om, hvor rigtigt det katholske Folk tænker og føler, og hvor oplyst det er i saa Henseende. Vi katholske Præster her som i alle Lande vilde

meget hurtigt opdage denne vrang Opfattelse af Maria-kulten, og saa vilde vi under Tabet af vor egen Salighed være forpligtet til at ivre mod en saadan Vildfarelse og ligefrem Afguderi; vi maatte eventuelt nægte vedkommende Absolutionen og Nadveren, indtil han havde aflagt Bekendelse af korrekt Tro i dette Punkt.

Men *denne Knælen i Bønnen for Maria og Helgenernes Billeder!* Den volder den ærede Forfatter Besvær. Ja, det at knæle, er jo i det hele taget gaaet af Brug i den lutherske Kirke. Men har jeg saa ganske Uret, naar jeg mener, at I knæler for lidt for *selve Vor Herre*, og at det ingen Skade var til, om der i den protestantiske Kirke blev knælet lidt mere? Blev dette gjort, vilde denne Knælen hos os ikke mere støde eder; det vilde snarere blive klart for eder, at det er et Tegn paa Ydmyghed, der kan opfattes paa forskellig Maade. Ved nogle Hoffer maa den, der vil have Audiens, nedlade sig paa det ene Knæ; en Frier kan gøre et Knæfald for sin Elskede; og den, der midt i Skoven pludselig ser sig omringet af en Skare Røvere med fremstrakte Vaaben, falder uvilkaarlig paa Knæ og raaber om Forbarmelse.

Her vil jeg nu gerne gøre Dem, ærede Hr. Forfatter, en *Indrømmelse*. De har ogsaa været saa elskværdig at indrømme mig flere Ting.

Jeg tilstaar gerne, at der kan finde Overdrivelser Sted. De har selv anført Ord af en middelalderlig Andagtsbog, der er Udtryk for en Privatmands subjektive Stemning, men som hverken er blevet godkendt af Kirken eller almindelig troet.

Jeg indrømmer ogsaa det, at naar en Protestant paa en Rejse kommer til et af de store Guds Moders Valfartssteder i de katholske Lande og ser den varme Tilkendegivelse af Andagt, Tillid og Kærlighed til Maria af baade sunde og syge, der samles fra alle Egne for netop her at dyrke Guds Moder, saa kan det være vanskeligt for ham i denne stærke Betoning af Marias Forbøn ikke at formode en Vildfarelse, og det er »tilgiveligt«, naar han fælder den Dom, at det er Mariatilbedelse.

Ofte har jeg tænkt over de *Grunde*, hvorfor vi ikke kan forstaa hinanden paa dette Omraade. Er det dogmatiske

eller historiske eller andre Grunde? eller er »Mariatilbedelse« blot blevet et *Stikord* fra protestantisk Side, hvormed der der maaske ofte ikke menes saa meget, som vi Katholikker er tilbøjesige til at tro?

Selvfølgelig ligger en Hovedaarsag i forskellig Opfattelse af *Forbønnens Eksistens, Magt og Rækkevidde*.

Ogsaa efter protestantisk Lære formaar den retfærdiges Forbøn noget hos Gud. Jeg finder i Fred. Nielsens Kirkeleksikon for Norden Beviser nok for Menighedens Forbøn og dens Magt. »Beder for hverandre, at I kunne læges; thi den retfærdiges vedholdende Bøn formaar meget«. Jak. 5, 16, Men kunde de opnaa noget for os hos Gud, medens de levede, uden at Kristi Fortjeneste derved blev forringet, saa dog ganske vist ikke mindre, efter at de er i Himlen. Saaledes tænkte i det mindste de første kristelige Aarhundreder. Derom vidner Vægmalierne og Indskrifterne i Katakomberne. Der læser vi f. Eks. paa Gravstenene: »Kære . . . , bed for dine Brødre« . . . »Beder for os, som endnu vandræ hernede« osv. *Luther* selv har sagt (t. 7. Witt. p. 7): »Om de kære Helgeners Forbøn siger jeg og holder fast med hele Kristenheden, at man skal ære og paakalde de kære Helgener.« Riglignok var han ikke konstant i denne Lære.

Kan det ikke virkelig være Tilfældet, at det er *Guds Plan at ville ære sine trofaste Helgener* netop derved, at deres Forbøn er mægtig hos ham? De skulde jo efter den hellige Skrift »herske« med ham i Himlen, men at herske er Magt.

Jeg har aldrig kunnet forstaaa denne *Inkonsekvens* i den protestantiske Lære, der dog bekender Trossætningen om de Helliges Samfund. Her paa Jorden var disse Guds Venner mægtige, og de havde et varmt Hjerte for os: men næppe er de i Himlen, saa skulde deres Forhold til os være mindre varmt, ja endog koldt og hjerteløst! De er altsaa ligesom *Forsteninger* i Himlen; og det ser næsten ud, som om de maa blive tilsidesat af Gud, for at forhindre, at der ikke falder for megen Glans og Ære paa dem. Bliver da den store Gud, fra hvem dog alt kommer, her ikke for lille og næsten skinsyg?

Her gaar jeg vel ogsaa for vidt ved at skildre den

protestantiske Opfattelse saaledes. Men er der ikke noget berettiget deri? Der fremhæves jo som Modgrund altid det, at Guds Ære bliver formindsket. Mon det ikke er blot Opposition mod den katholske Kirke, der har bragt Protestantismen ind i denne Inkonsekvens? Der har i al Fald været en Tid, da ogsaa Menighedens Forbøn paa Grund af konfessionel Modsætning blev trængt meget tilbage; nu er al Betænkelighed forsvundet i dette Punkt. Kunde Skridtet ikke gøres helt ud?

Den protestantiske Præst, Dr. *Förster* i Zürich skriver i »Schweizerische theologische Zeitschrift« følgende Sætning: »Vi har af Frygt for det »*formeget*« i den katholske Kirke paa Reformationens Tid taget Afstand fra Helgendyrkelsen og derved berøvet os en mægtig Tilskyndelse til det Gode. Thi Menneskene lærer nu en Gang lettere og hellere ved Eksempler end ved Prædiken . . . Der vil nu komme en Tid, i hvilken den katholske Kirkes sande Helgener bedre vil blive kendt hos os, end det hidtil har været Tilfældet.«

En anden Grund, hvorfor vi saa vanskelig kan forstaa hinanden paa dette Omraade, er maaske den, at Anderledes-Troende opfatter Helgendyrkelsen saaledes, at den katholske Kristen *skal* gaa en Omvej og næsten *ikke har Lov til* at henvende sig direkte til Vor Herre. Et saadant Paabud vilde virkelig være et eksorbitant Indgreb i Sjælens Ret og maatte med Harme vises tilbage.

Men hvorfra i al Verden har man da denne Opfattelse? Dette Paabud kender vi ikke noget til; det er helt fremmed for os.

Kardinal Dechamp, Ærkebiskop af Mecheln, traf en Gang paa en Rejse sammen med en Protestant. Denne vidste nok, at den katholske Kirke ikke tilbeder Maria, men han syntes heller ikke om, at man anraabte Maria og Helgenerne om deres Forbøn. »Jeg gaar direkte til Kristus«, sagde han, »uden nogen Omvej«. »Det samme gør jeg«, svarede Kardinalen, »kun med den Forskel, at jeg sjældent kommer alene til ham. Jeg beder gerne Guds Moder at følge med mig og understøtte min Bøn, naar jeg træder frem for Naadens Trone. Men der kan være nogen Tvivl om, hvem der af os bedst bliver modtaget og hvem der kan have sikrest Haab om Bønhørelse.«

Den katholske Kristenhed bevidner at have gjort den *Erfaring*, at Helgenernes og især Guds Moders Paakaldelse er meget virkningsfuld. Har dette Erfaringsvidnesbyrd af 20 Aarhundreder da slet intet Bevismoment i sig?

Men »*hvorfor da ikke gaa direkte til Vor Herre?*« hedder altid Refrænet.

Jeg var en Gang paa en Herregaard her i Jylland. Efter at vi havde spist til Middag, drak vi Kaffen, og her fik jeg i al Venskabelighed en ordentlig Omgang angaaende Kontroverspunkterne. Det regnede ned over mig med Indvendinger, i Løbet af 10 Minutter mere end jeg kunde besvare i et Døgn. Selvfølgelig spillede »*Mariatilbedelsen*« en stor Rolle; og da Fruen betonedede dette: »Jeg gaar direkte til Vor Herre«, svarede jeg: »De beder altsaa altid direkte til Vor Herre. Det er meget godt. Men sig mig, *faar De da ogsaa altid det, hvorm De beder!*«. Da saa Fruen lidt forbavset paa mig, rejste sig, lo højt og sagde: »*Herre Gud, man faar det aldrig*«. Og saa gik hun hen over dette Stridsæmne.

Dette Ord underskriver hverken den ærede Forfatter eller jeg. Det er usandt og frivolt. Men det staar dog fast ved Vor Herres eget Ord, at vi ikke altid faar det, hvorm vi beder ham eller dog, at vi ofte maa vente længe. Vi er ikke værdige nok. Det kunde være gavnligt at have en Fortaler hos Gud.

I Protestanter har, synes jeg, en underlig Frygt for Maria. Jeg finder det ganske unaturligt. I er nu kommen længere bort fra Maria, end paa selve Reformationens Tid. Vel kender jeg visse skønne Ting, der er skrevet om Guds Moder af Martensen, Monrad, O. Møller, Skat Rørdam; men det forekommer mig, at den protestantiske Kirke i det hele taget er uhyggelig kold og afvisende mod Herrens naadefulde Moder!

Jeg siger, det er uhyggeligt. Thi *Maria skal dyrkes i den kristelige Kirke*. Med hvilken Ret siger jeg dette? Fordi den Helligaand selv, Sandhedens Aand, har ved Marias Mund givet os en Spaadom: »*Se fra nu af skulle alle Jordens Slægter prise mig salig*«. Profetien maa opfyldes i den kristelige Kirke, i alle dens Slægtled!

Det maa hævne sig alle Vegne, hvor det ikke er Tilfældet!

En Mand, der nok sympatiserede med Reformationen i det 16. Aarhundrede, *Erasmus*, har advaret Reformatorerne og lagt Maria følgende Ord i Munden: »Jeg holder mit Barn fast og slipper det ikke; man kan ikke fordrive mig uden ogsaa at fordrive det; jages jeg bort, tager jeg min Søn med.«

Et uopløseligt Baand knytter Moderen til Sønnen. Denne Lov gælder i den naturlige Orden: den gælder ogsaa mellem Guds Moder og hendes Søn. Hvad Gud har sammenføjet, maa Mennesket ikke adskille (Jfr. »Mariadyrkelse« af P. P.)

Der er allerede altfor mange Tegn paa, at Erasmus faar Ret f. Eks. med Hensyn til Troen paa Kristi Guddom i den protestantiske Kirke. Man hører jo klagende Stemmer nok derom fra selve den protestantiske Lejr. Giv Agt, at I ikke slipper Barnet!

Med megen Agtelse

Ign. Schmid,
katholsk Præst.

Johan Most og Pater Gabriel.

Hr. Redaktør!

I Nr. 8 af »Nordisk Ugeblad« har De anført, hvad jeg i Januarheftet af »For Kirke og Kultur« har skrevet om Forholdet mellem Johan Most og Pater Gabriel, og tilføjet, at det efter en af Biskop Rudiger anstillet Undersøgelse skal være godtgjort, at »der ikke er et eneste sandt Ord i hele Historien.«

Maa jeg i denne Anledning faa Lov at oplyse følgende:

De, der kender noget til mine social-politiske og kristelig-socialske Skrifter, vil vide, at jeg er fritaget for enhver Tilbøjelighed til at tilstræbe Angreb paa Mennesker, fordi de er Katholikker. Mine protestantiske Meningsfæller finder

tværtimod, at jeg altfor meget roser katholske Socialpolitikere paa Protestanternes Bekostning, De, der har læst min Skildring af Biskop Ketteler*) eller nu vil læse min sidste Bog: *Borgernes Fremkomst*, det sociale Gennembrud i den yngre Middelalder, vil faa Vidnesbyrd derom.

Min Fremstilling af Johan Mosts Forhold til Pater Gabriel vilde altsaa være bleven ganske den samme, selv om Gabriel havde været protestantisk Præst.

Min Kilde til Fremstillingen er en Artikel i det kristelig-socialt Dagblad »Das Reich« for 25. Marts 1906. Den Mand, der skriver Artiklen, betegner Redaktionen som en »gammel Ven af Bladet.« Næst det Indhold, som De allerede har anført, hedder det her: »Most var Fortvivlelsen nær. Hele Nætter igennem rasede han i sit Værelse, som min Ven delte med ham, og svor, at denne Pater ikke skulde komme levende fra Wien. Dog undgik dette Menneske hans Hævn, idet han i Tide blev advaret. Vennen skildrede imidlertid Begivenheden i et Spottedigt, der blev sunget af hele Arbejderverdenen i Wien.«

Naar jeg læser en saadan Fremstilling og aldrig er stødt paa selv det mindste Vidnesbyrd om, at Fremstillingens Rigtighed er bleven benægtet, saa antager jeg, at man vil indrømme mig, at jeg ikke har kunnet have nogen som helst Grund til at betvivle, hvad der er fortalt i Artiklen.

Hvis jeg derfor ved min Fremstilling er kommen til at gøre navngiven Mand Uret, saa beklager jeg meget dette. Men jeg maa straks tilføje, at jeg ikke i de Vidnesbyrd, der hidtil har været mig forelagt, kan se noget *Bevis* for, at Fremstillingen er urigtig.

Fejlen kan mulig ligge blot i enkelte Ord. Det kan saaledes godt være rigtigt, at Pater Gabriel aldrig har holdt »Missionsprædikener« i Wien. Han kan jo have været der i et andet Øjemed. Maaske kan Artiklens Forfatter ogsaa efter de mange Aars Forløb have forvekslet Navnet paa den Præst, der var Skyld i Brøden.

At det hele skulde være fejl, — at der ikke skulde være »et eneste sandt Ord i hele Historien«, det vægrer jeg mig ved at tro, før jeg ser bestemte Beviser derfor. Der er næppe Tvivl om, at Indsenderen i »Das Reich«

*) »For Kirke og Kultur« 1898.

har skrevet i god Tro. Redaktionen af Ugebladet indrømmer selv, at den anførte Beskyldning var fremme for Offentligheden, — at Brøden blev beskrevet i en Nidvise, som blev sunget baade paa Wiens Scener og af Arbejderne.

Der gaar jo aldrig Røg af en Brand, uden at der er Ild i den.

Kan det virkelig tænkes, at en Historie som denne kunde komme saadan i Forgrunden, hvis der virkelig ikke var et sandt Ord i den?

Det forekommer mig at grænse til det utrolige.

Men, som nævnt, er den bekendte navngivne Person, Pater Gabriel, uskyldig, da giver jeg ham min Undskyldning for, at jeg — skønt i god Tro — har sat hans Navn i Forbindelse med Affæren.

Fernando Linderberg,

Det sociale Sekretariat & Bibliothek, Sagasvej 14,
København, d. 21.—4.—08.

*

*

*

Hertil blot et Par Bemærkninger:

Meningen med Artiklen i Nr. 8 af Ugebladet (om Johan Most og Pater Gabriel) var ikke at rette et Angreb paa Hr. Direktør Linderberg, men kun at tilbagevise den — som det har vist sig — falske Beskyldning imod P. Gabriel, som man iøvrigt nok kunde tænke sig ikke var Hr. Direktør Linderbergs Paafund, men stammede fra en udenlandsk Kilde, hvis Troværdighed han ikke havde nogen Grund til at betvivle. I Indledningen til vor Artikel fremhævedes det jo ogsaa udtrykkelig, at Hr. Direktøren ellers udtaler sig meget anerkendende om Katholikerne.

Det er rimeligt nok, at der *maa* have ligget *noget* til Grund for ovennævnte Historie, og absolut umuligt er det vel ikke, at der i saadanne Tilfælde kunde forekomme en uforsættelig Navneforveksling, og at en *anden Pater* var den skyldige; men rimeligt er det ikke, da Nidvisen jo netop virkelig er myntet paa Pater *Gabriel*, der særlig lagdes for Had af de antiklerikale.

Som der paa udtrykkelig Forespørgsel om denne Sag skrives til os fra det fyrstærkebiskoppelige Ordinariats Cancelli i Wien blev der paa Grund af Beskyldningerne imod

Pater Gabriel anstillet en indgaaende Undersøgelse af Landsraadet i Linz, men dette fandt efter denne Undersøgelse *ikke nogen Grund* til at skride ind imod Pater Gabriel. — Den paagældende Pige, Anna (?) Dunzinger, overfor hvem Pater Gabriel skulde have forset sig, har heller ikke taget sig af Dage, men tiltraadte efter »Aftæren« en Plads paa Hotel »Adler« (Linz) og lever muligvis den Dag i Dag.

Enten er det altsaa to forskellige »Aftærer«, som her forveksles eller sammenblandes, eller ogsaa er det hele mere eller mindre Opspind.

For hvem der kender noget til de antiklerikales fanatiske Had til de »klerikale« i mange katholske Lande, vil det slet ikke forekomme umuligt, at man for at lægge Præstestanden for Had simpelthen har udpeget en Præst — og for at gøre Historien rigtig trolig, — endog denne bestemte navngivne Præst som den skyldige i en eller anden Skandalehistorie, hvortil Johan Mosts Navn — med eller uden Skyld — har været knyttet, men hvor der maaske slet ingen Præst har været med i Spillet. Sligt er forekommet før, mere end én Gang.

N. U. Red.

Forskelligt.

Luthers og Pavens Portræt. En engelsk Politiker var nylig paa Tourné i sin Valgkreds for efter Landets Skik at hverve Stemmer, dels ved Løfter, dels ved Overtalelser. Blandt andet kom han til et Arbejderhjem, hvor han paa Væggen fik Øje paa et Portræt af Paven og et af Luther, hængende broderlig ved Siden af hinanden. Han blev en Smule forbavset og sagde til Konen, som var alene hjemme:

»Det var da en mærkelig Sammenstilling! Paven og hans værste Fjende Side om Side!«

»Jo, ser De,« sagde Konen, det kommer af, min Mand er Protestant og jeg er Katholik.«

»Men hvordan gaar det saa med Husfreden?»

»Jo, det gaar udmærket undtagen den 10. November.«

»Den 10. November? Hvorfor netop den Dag?»

»Jo, saa er det Kætterens Fødselsdag. Den fejrer min Mand ved at gaa paa Værtshuset og komme døddrukken hjem. Saa tager han Pavens Portræt ned af Væggen og river det i Stykker. Naar det er besørget, gaar han i Seng, og den næste Dag er det hele i Orden igen.«

»Hvordan det?»

»Jo, ser De, den næste Morgen tager jeg inden min Mand vaagner, Luthers Billede ned og bringer det hen paa Laanekontoret. For de Penge, jeg faar, køber jeg saa et nyt Portræt af Paven. Lånesedlen giver jeg min Mand, som saa gaar hen og løser Kætteren igen. Og saa hænger Portrætterne fredelig Side om Side til næste Aar.«

(«Den danske Pionér»)

Nedad Bakke! I den svenske Salmebog fra 1572 skildres Drikkeriets Tiltagen i Aartierne efter Reformationens Indførelse med følgende Ord:

»I fordums tid ædruelighed
var grundlag for dyd og ære.
Da var det vel, som hvermand ved;
vor saga os det lærer.
Men nu blandt alle foragtes de,
som ej vil drikke og svælge.
Sygdom kan grine, utugt le;
thi dyden for vin vi sælge.«

E. O.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Den smukke Højtidelighed med Børnes første hl. Kommunion paa hvide Søndag forløb paa vanlig Vis i St. Ansgars Kirke og Rosenkranskirken. I førstnævnte Kirke var der 30 Førstkommunikanter (16 Dreng

og 14 Piger) — i Rosenkranskirken 54 (26 Dreng og 28 Piger). Baade ved Formiddags- og Eftermiddagsgudstjenesten havde der indfundet sig mange for at opbygges ved den sjældne Højtidelighed og for at deltage i den hl. Kommunion om Morgenen.

Roskilde. Herfra skrives til os, at Hr. Pastor *Houbens* Helbred allerede før Paaske havde bedret sig saa meget, at Pastoren i Paaskedagene har kunnet forrette det vigtigste Arbejde ved sin lille Kirke og Menighed i Ringsted. Kun var Lammelsen i den venstre Haand endnu ikke helt forsvundet. Men for helt at restituere sig er Pastoren nu afrejst til sin Hjemstavn i Holland, for der at nyde et Par Maaneders fuldstændig Hvile. Under hans Fraværelse besøger en Præst fra Roskilde Ringsted Mission. At Hr. Pastor Houben imidlertid allerede er kommet sig saa godt som han er efter den svære Sygdom, tilskriver man særlig Overlæge Lunding Smith's erfarne Behandling og Søstrenes kærlige og omsorgsfulde Pleje paa St. Maria Hospital i Roskilde.

Større og større bliver for Resten Antallet af dem, som søger Hvile og Helbredelse paa det smukke *St. Maria Hospital*. Alle Pladser er nu næsten optagne.

Til Hospitalets Popularitet bidrager tillige *Røntgen-Straalierne*, som nu ogsaa bliver anvendt dér paa Hospital. Københavnerne, som er syge af Overanstængelse, Nervesvækkelse o. s. v., vil paa St. Maria Hospital finde den nødvendige Ro og Styrke. Hospitalets rolige og smukke Beliggenhed med den herlige, kilderige Park egner sig fortrinligt dertil.

— Katholikker, som har katholske Slægtninge eller Bekendte paa St. Hans Hospital, bør ikke glemme at meddele dette til den katholske Sognepræst i Roskilde. Det hændes sommetider, at katholske Patienters Indlæggelse dersteds først længe efter opdages ved en ren Tilfældighed, hvilket ikke er i sin Orden.

Aarhus. Onsdag den 22. April begravedes fra katholsk Kirke Menighedens ældste Medlem, *Adam Gede Rafn*. Gamle Rafn, som han kaldes i daglig Tale, var født d. 16. Oktb. 1826 paa Gjøl i Limfjorden, hvor Faderen var Præst. Oprindelig havde Rafn bestemt sig for Studeringen, men opgav dette, tog Præliminæreksamen og senere et treaarigt Landbrugskursus paa Haraldslund. Faderen havde imidlertid faaet et større Kald i Gram i Nordslesvig, hvortil hørte et betydeligt Landbrug, som Rafn bestyrede. Han interesserede sig levende for Botanik og fandt i Gramegnen og paa Vesterhavsøerne flere for den danske Flora ube-

kendte Planter, som blev optagne i Langes Haandbog derom. Paa Grund af denne Interesse hædredes Rafn af botanisk Have i København og blev Medstifter af botanisk Forening, som eksisterer endnu under andet Navn og med andre Formaal.

Imidlertid udbrød Krigen, og Rafn, som var en stærkt udpræget fædrelandssindet Mand, meldte sig til det frivillige Korps, men han forhindredes dog straks i at deltage i Krigen, da Faderen, der var meget dansksindet og derfor ilde lidt af Slesvigholstenerne, blev fordreven til Fyn, hvorved Rafn blev tvungen til at blive tilbage for at varetage Gaardens Drift. Efter Vaabenstilstanden tog Rafn til København og gik paa Polyteknisk Læreanstalt, men da Krigen i Foraaret 1849 atter brød ud, afbrød han sine Studier og meldte sig til det frivillige Riffelskyttekorps, med hvilket han kom til Fredericia, deltog i Fæstningens Forsvar i flere mindre Udfald og med Hæder i Slaget den 6. Juli. Efter Krigen blev Rafn Lærer i Mathematik og Landmaaling, men efter 4 Aars Forløb nedlagdes denne Landbrugslæreanstalt. I Aaret 1876 blev Rafn af Pastor *Sträter* optaget i den katholske Kirke. De sidste 26 Aar af sit Liv var den Afdøde ansat som Stationsbud ved Jærnbanelinjen, Aarhus Ø.

Ved hans Udtrædelse af Statstjenesten ifjor blev Rafn, der var dekoreret med Krigsmedallien og havde faaet Statens Hædersgave til de gamle Krigere, hædret med Dannebrogsmændenes Sølvkors.

R. I P.

Rom. Det hændte desværre fornylig, at tre østrigske Jøder, en Professor Feilbogen med to Damer, ved særlig Anbefaling fra den østrig-ungarske Gesandt, fik Adgang til den hl. Faders Messe. De kom, som de selv forklarer, just som de tilstedeværende alle gik op til Alteret, de fulgte Strømmen og knælede med de andre, og uden at de ret vidste, hvad der gik for sig, eller uden at de vovede at træde tilbage, da de opdagede hvad det drejede sig om, modtog de ogsaa den hl. Hostie; en af Damerne tog Hostien atter ud af Munden; dette blev bemærket, og de blev straks ført ud og underkastet nøjere Undersøgelse. Tildragelsen har selvfølgelig vakt pinlig Opmærksomhed, og man mener Følgen deraf vil blive, at den østrigske Gesandt mister sin Post.

(Naar »Kristeligt Dagblad« ved at meddele denne Tildragelse bemærker, at det »giver en ejendommelig Illustration af den romersk-katholske Forvaltning af det hellige og af hele det Skuespil, der hedder en pavelig Messe« -- saa er denne ganske umotiverede giftige Bemærkning en ejen-

domnelig Illustration til »Kristelig Dagblads« Uvidenhed om katholske Forhold og til Bladets hæsblesende Higen efter at fremstille alt hvad katholsk er i et hadefuldt Lys. Det er ellers en bekendt Sag, at dersom man hos Protestanterne forvaltede de hl. Sakramenter, eller hvad De anser for Sakramenter, blot med en tiende Del af den Ærefrygt og Samvittighedsfuldhed, hvormed Sakramenterne forvaltes i den katholske Kirke, saa vilde de ikke have saa megen Anledning til at klage over den bestandige Nedgang i Antallet af Allergæster og Kirkegængere).

Rusland. Da den katholske Wilnaer Biskop Baron *Ropp* ifjor var bleven »afsatt« af den russiske Regering, blev der ved et kejsêrligt Dekret paalagt Kathedralkapitlet i Wilna at vælge en Stedfortræder for den »afsatte« Biskop. Men da Kapitlet ikke kan anse deres retmæssige Biskop for virkelig afsatt, fordi Regeringen ønsker at blive af med ham, vægrede de sig selvfølgelig ved at vælge nogen anden. Da Kapitlet endnu ikke er faldet til Føje for Regeringens Vilkaarlighed og Tvang, saa er nu ved et nyt Dekret samtlige Medlemmer af Kapitlet bleven »afsatte«.

New-York. En af Bladets ærede Læsere gør opmærksom paa, at de statistiske Meddelelser om New-York, som fandtes i Ugebladets Nr. 14, var noget misvisende. Der er ikke 3,200,000, men 1,200,000 Katholikker med 855 Præster; ikke 130 Kirker, men 136 i selve Byen, 173 paa Landet, ialt 309 Kirker, samt 179 Kapeller; ikke 135 Sogneskoler, men 153 i Byen, 91 paa Landet, ialt 244 Skoler; endvidere en Mængde Kollegier og Pensionater for Piger og Drengene og 29 saakaldte *Industrial Schools*. 61,690 Børn søger Sogneskolerne; ialt er der 89,138 katholske Skolebørn.

St. Vincent. (*Forenede Stater*). Den katholske Sognepræst i St. Vincent, *Charles Kearful*, arvede for nogen Tid siden 2½ Million Francs, som han imidlertid ikke beholdt for sig selv, men straks fordelte mellem forskellige Veldædighedsanstalter. Bladet, hvorefter vi meddeler denne Nyhed, tilføjer: Mon han vilde have gjort det, om ikke Coelibatet havde givet ham den dertil fornødne Uafhængighed?

Aalborg Afholdsforeningen »Det røde Kors af Sct. Johannes Broderskab« afholder Møde hver 2. og 4. Torsdag i hver Maaned, Aften Kl. 8, i Skolelokalet Holbergsgade, hvortil alle venligst indbydes.

Udlaan (gratis) og Tilbagelevering af Bøger fra St. Vincens- og Sognebibliothekerne

finder Sted

ved **St. Ansgars Kirke** (gennem Hr. Lærer Ertner, Bredgade 67)
Tirsdag, Torsdag og Lørdag Kl. 7—9 Aften; desuden
efter Formiddags- og Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen.
ved **Rosenkranskirken** daglig fra 6—7 (hos Pastor Ronge).
ved **St. Anna Kirke** hver Søndag efter Hovedgudstjenesten.
Fra **St. Josefs Konferens** Bibliothek udlaanes Bøger daglig fra
Kl. 9—1 fra Skolelokalet Griffenfeldtsgade Nr. 7.

Den katolske Syge- og Ligkasse

afholder ekstraordinær Generalforsamling Tirsdag den 5. Maj Kl. 8½, i Forsamlings-Lokalet Bredgade 64.

Paa Bestyrelsens Vegne:
F. Simonsen, Kasserer.
St. Jørgensallé 11.

Elisabetforeningens Bazar

indbragte 1864 Kr. 4 Øre. Endnu en Gang hjærtelig Tak til alle,
vi skylder dette gode Resultat. Bestyrelsen.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 3. Maj. 2. **Søndag e. Paaske.** Korsets Genfindelse. — 4. **M** Monika, Enke. — 5. **Ti.** Pius V., Pave og Bekender. — 6. **O.** Apostelen Johannes, Martyrium. — 7. **To.** Stanislaus, Biskop og Martyr. — 8. **F.** Ærkeengel Michaels Aabenbaring. — 9. **L.** Gregor af Nazianz, Biskop og Kirkelærer.
Søndag den 10. Maj. 3. **Søndag e. Paaske.** Josefs Værnefest.

Gudstjenesten paa 2. Søndag e. Paaske.

Sct. Ansgars Kirke. Kl. 9. højtidelige Prælatmesse, efter hvilken Firmelsens h. Sakramente meddeles Børnene i St. Ansgars Sogn. Kl. 7 og 11 stille Messe; Kl. 5 Festandagt med Prædiken.
Rosenkranskirken. Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 5 Andagt.
St. Annæ Kirke. Kl. 7 stille Messe; Kl. 9 Børnenes første hellige Kommunion; Kl. 5 Festandagt med Prædiken og Te Deum.
Jesu Hjerter Kirke. Stille Messe Kl. 7 og 8½; Højmesse med Prædiken Kl. 10; Aftenandagt Kl. 7½.
St. Josefs Kirke. Kl. 6½ stille Messe; Kl. 9 Højmesse m. Præd. af Hr. Pastor Büchler. Kl. 3 Andagt.
St. Knuds Kapel. Kl. 7 Højmesse, Kl. 3 Andagt med Præd.
Immakulatakirken. Kl. 10 Højmesse m. Præd.; Kl. 2½ Andagt.
St. Andreas Kirke (Ordrup). Kl. 6, 6½, 7, 7¾ stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 5 Andagt.
Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katolikker.

3. Søndag efter Paaske afholdes **St. Ansgarius-Bonifacius-Kollekt** i samtlige Kirker.

Mødreforeningen. Tirsdag den 5. Maj læses Messen Kl. 8 $\frac{1}{4}$ for Foreningen; efter Messen holdes et kort Foredrag.

Majandagten.

St. Ansgars Kirke:	Søn- og Festdg.	Kl. 8 Aft.;	Hverdg.	Kl. 8 Aften.
Rosenkranskirken:	» »	» 5 Efterm.;	» »	7 $\frac{1}{2}$ »
St. Anna Kirke:	» »	» 8 Aft.;	» »	8 »
Jesu Hjerter Kirke:	» »	» 7 $\frac{1}{2}$ m.Præd.	» »	7 $\frac{1}{2}$ »
St. Josefs Kirke:	» »	» 3 Efterm.;	» »	7 $\frac{1}{2}$ »
St. Knuds Kapel:	» »	» 3 m. Præd.		
Immakulatakirken:	» »	» 2 $\frac{1}{2}$ Efterm.;	» »	7 $\frac{1}{2}$ »
St. Andr. Kirke (Ordr.):	» »	» 5 » »	» »	7 $\frac{1}{2}$ »

Som passende **Gaver** til Førstkommunikanter og Firmanter anbefales: **Fuldstændig Bønnebog** (2 Kr. heftet); **Salmebog** (1 Kr. heftet); **Den katolske Kirkes Messebog** (indb. fra 3 $\frac{1}{2}$ Kr. til højere Priser); Rippel: **Kirkens Skønhed**, en Fremstilling af Kirkeareet og dets Ceremonier (2 Kr. 25 Øre heftet); P. Eymard: **Den hl. Eucharisti** (heftet 1 Kr. 50 Øre); Thomas a Kempis: **Kristi Efterfølgelse** (heftet 1 Kr. 50 Øre); Wisemann: **Fabiola** (1 Kr. 50 Øre); A. Breitung: **Udviklingslæren og Kristentroen** (2 Kr. 75 Øre); Krogh-Tonning: **Kirkeareet** (2,80); O. Offerdahl: **Salmernes Bog** (1 Kr.); Josef Spillmann: **Et Offer for Skriftemaalet** (3 Kr.); Fullerton: **Rosemary** (indb. 1 Kr. 50 Øre); Johannes Jørgensen: **Den hl. Frants af Assisi** (6 Kr. 50 Øre). Samtlige Bøger og andre katolsk Litteratur faas hos And. Fred. Høst & Søns kgl. Hofboghandel, Bredgade 35, København, og gennem enhver Boghandel hele Landet over. — Opmærksomheden henledes særlig paa des inukt indbundne Bønne- og Salmebøger.

Hos Kirkebetjent P. Stein faas for 25 Øre: Det kirkelige Ceremoniel ved Biskoppens Modtagelse, samt Bønner ved Modtagelsen af Firmelsens hl. Sakramente.

Brevkasse. Ad forskellige Veje har vi bragt i Erfaring, at flere af Ugebladets Læsere bæres (?) af »Vagttaarnet«s Udgiver med at faa tilsendt *forskellige* Numre af nævnte obskure Blad, mærkeligt nok stadig med *samme* vrøvlede Indhold om de forskellige Religionsamfunds — ogsaa den katolske Kirkes — »Fremstilling af Evangeliet«.

Man gøres derfor herved opmærksom paa, at nævnte Udgiver allerede er bleven vurderet efter Fortjeneste i Ugebladets Red. Aargang Nr. 37, Side 606.

Vincensforeningens Kransekort

bringes i velvillig Erindring; de faas hos d'Hrr. Gejstlige ved St. Ansgars Kirken (Bredgade 64¹), Rosenkranskirken (Boyegade 8²), St. Josefs Kirken (Griffenfeldts-gade 44) og hos Murermester A. V. Günther, Bangertsgade 11, samt ved telefonisk Henvendelse til Johs. Hoffmann & Søn, Købmagergade 48, Telf. H. 1389.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2 S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Rønge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 19.

Søndag den 10. Maj.

1908.

INDHOLD: Ærkebiskop Absalons Grav i Sorø. — I Anledning af det katholske Møde. — Strejftog gennem Bladene. — Tidsskriftet »Varden«. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Norge. Tyskland. New-York. Neapel. Rom. — Foraar ved Limfjorden (Digt). — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Ærkebiskop Absalons Grav i Sorø.

(Fortsat fra Nr. 13.)

Naar man betragter Ligstenens Plads op mod Alterets alt andet end skønne Bagklædning, kunde man tvivle om, at Klosterets største Velgører virkelig hviler paa dette lidet iøjnefaldende Sted. Og der har været en Tid, da man nærede denne Tvivl.

I Beskrivelsen over Gravene i Sorø Kirke staar nemlig angaaende Absalon: »Med stor Andagt jordet af Brødrene *foran* den h. Gudsmoders, Marias Alter.«¹⁾

¹⁾ »Conditus est autem ante Altare beatæ Dei genitricis Mariæ, fratrum devotione magna. Cujus etiam anniversarius dies orationibus solemnibus recolitur a generatione in generationem«. (S. R. D. II. 624) -- Vi har allerede omtalt den Flytning, Abbed Niels lod foretage fra den gamle til den store Kirke. Her hedder det: ». . . et reposita in tribus locis, videlicet pars quædam in Presbiterio Summi Altaris ad dexteram Dmni Absalonis, ut jam patuit . . .« (sst. IV. 540) — Dernæst: »In Presbiterio vero, ad sinistram, Dmni Absalonis . . . jacet . . . Christoforus cum

Alle vore Kilder fortæller os, at Absalon stedtes til Hvile i Midten af Højkoret, og da vi ved, at Højalteret netop var indviet til Jomfru Maria, sænkedes han altsaa ned foran Højalterets Trin. Hvorledes er Ligstenen da kommet til at ligge *bag* Alteret?

Endnu i 1817 besvarer Molbech dette Spørgsmaal saaledes: »Den Ligsten, som Absalon nu har og hvorpaa hans Billede ses, er i nyere Tid (1536) flyttet fra det Sted, hvor han virkelig laa, til et Sted bag Alteret.«¹⁾

Men der var jo ogsaa den Mulighed, at det ikke er Ligstenen, men Alteret, som er flyttet i en senere Tid. — En af Akademiets Embedsmænd skal engang have afklædt det murede Alterbord og efter en nøjere Undersøgelse paa-vist, at dette aldeles ikke stammede fra den katholske Tid, da den lille Fordybning (Sepulcrum) midt i Alterbordet manglede.²⁾ Den Antagelse blev da bestyrket, at nemlig Alteret var flyttet ved en Ombygning, hvad det virkelig ogsaa er i 1656, da det rykkedes frem i Højkoret fra sin oprindelige Plads op mod Østmuren mellem de to store Vinduer.

Selv om man nu turde gaa ud fra, at Absalon virkelig var bleven bisat paa det Sted hans Ligsten betegner, saa kunde man ganske naturligt spørge om, i hvilken Tilstand Graven nu befandt sig. Under Abbed *Olaus Fyde* blev hele Højkoret ombygget (1476—90); men selv om Gulvfladen forhøjedes har man sikkert værnet om Ærkebispens Grav. — I en senere Tid, da Pietetsfølelsen var alt andet end levende, forstyrredes mange Grave rundt om i Landet. I Sorø Kirke underkastedes Jordbunden en hel Omvæltning i det 17. Aarhundrede og Gulvene fornyedes; det gjaldt nemlig om at skaffe saa mange Kapeller som muligt til de adelige Slægters Begravelser. Den Mulighed laa da nær,

uxore sua Dmna Euphemina, Regina . . . (sst. IV. 542). — Endelig et Sted, hvoraf vi allerede har anført noget: »Sepulcrum Absalonis, quod prius ligneum fuit, in medio Chori superioris . . . « (sst. IV. 570)

¹⁾ Nyeste Skilderi af København 1817, 1140.

²⁾ Jeg erindrer for flere Aar siden at have læst om denne interessante Undersøgelse; men det har, trods megen Søgen, desværre været mig umuligt at genfinde Stedet, hvor den omtales.

at man ved denne Lejlighed havde ødelagt eller delvis forstyrret Absalons Grav, et Barbari, man ikke tog sig nær i de Tider; saaledes er Dronning Dagmars Grav i Ringsted jo fuldstændig forstyrret ved Indrettelsen af en Privatbegravelse. — Nu, Løsningen paa de forskellige Spørgsmaal skulde komme ad en uventet Vej.

Ved Omordningen af det kgl. Kunstkammer fandt Frederik VI. det besynderligt, at Katalogerne angav et Kranium og to Dødningeben for at være Hovedskallen og Ben af den »i Danmarks Historie navnkundige Ærkebiskop Absalon«. Kongen besluttede da, at Graven skulde aabnes for at undersøge denne Sag. I Datidens bombastiske Vendinger fortæller Molbech: »Hs. Mjst. Kong Frederik VI. befalede med Kongesind og høj Følelse af det ærværdige i saa stor en Mands jordiske Levninger, at disse, om de ved Gravens Aabning skulde befindes at være udtagne af denne, atter skulde nedlægges dér, hvor de for 580 Aar siden var betroede til Jorden under Sorø Klosterhvælving.«¹⁾

Molbechs nævnte Antagelse, at Ligstenen var flyttet bag Alteret i 1536 er bl. a. foranlediget ved, at det er den eneste Gang vi ved, Graven har været aabnet.

I det bevægede Aar 1536 stod et mærkeligt sammensat Selskab ved Absalons Grav: Kong Kristian III., Sjællands første lutherske Biskop: Peder Plade og den ivrige Katholik: Abbed Henrik Tornekran. Da Graven var aabnet, skal Kongen have ladet sig række Bisperingen, der sad paa Ligets højre Ringfinger. Kongen vilde skænke Peder Plade Ringen; men denne — fortælles der — kastede forfærdet Ringen ned i Graven, idet han forklarede det urigtige i et saadant Gravran. Sagnet har vel nok dramatiseret Handlingen lidt; Ringen er snarest lagt ned i Graven paa det Sted, hvor man 300 Aar senere fandt den.²⁾

Sorø Akademi, der atter stod opført i 1827, efter den

¹⁾ Nord. Tidsskr. f. Hist. Lit. og Kunst 1827. — 460. I samme Afhandling omtaler Molbech den latterlige Antagelse, man havde haft, at der ved en tidligere Lejlighed var udtaget af Graven: et stort Drikkehorn, en Hjelm, to Sværd og tre Bispestave! (a. St. 458.)

²⁾ Om denne Gravens Aabning og Historien om Ringen se en Polemik i »Nyeste Skilderie af København.« 1827 — 680, 698, 701, 713 og 733, 1828, 945.

store Brand i 1813, indviedes i Maj 1827, og den 22. og 23. Maj samledes den kgl. Kommission i Kirken for at skride til »en af de mærkeligste antikvariske Undersøgelser som i vore Dage er sket i Danmark.«¹⁾ Kommissionen bestod af følgende Herrer: »Geheimstatsminister, kgl. Historiograf og 1. Medlem af Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler, *Ove Malling*, Ridder af Elefanten, Biskoppen over Sjællands Stift, Dr. theol. *Friederich Münter*, Storkors af Dannebrog, Sekretæren for Oldsagers Opbevaring i Danmark, Kancelliraad *Chr. Thomsen* og Sognepræsten for Sorø Kirke, Dr. theol. *Magnus Sommer*, R. af Dbg. — Indbudte var: Direktør for det kgl. Theater, Professor *Knud Lyne Rahbek*, Professorerne *Tauber*, *P. E. Müller* (et Par Aar senere Sjællands Biskop), *L. Engeltoft*, *Wendelboe*, *Estrup*, *Hohlenberg*, *P. Malling* og *Bernhard Severin Ingemann*. Som man ser en Samling af Datidens anseleste Mænd.

Vi skal nu se Resultaterne af denne Undersøgelse, som de foreligger i den officielle Beretning om Gravens Aabning.²⁾

Bag Alteret vistes det Sted, hvor en efter Indskriften i Aaret 1536 paalagt Ligsten betegnede, at Absalons Grav skulde være. Øverst laa et løst Dække af sammenhæftede Brædder (!), og under samme ovenmeldte Ligsten, ligeledes løst og ubefæstet een Tomme over det nuværende Korgulv, paa en muret Ramme af samme Omfang og i samme Retning som Stenen, men delt under denne ved en Tværmur, der dels tjente til at understøtte Stenen og dels til desto sikrere at sammenholde den murede Ramme. Paa hver Side af denne Tværmur var i Rammen en Fordybning af 18 $\frac{1}{2}$ Tomme. Efterat man havde bortryddet det Grus og Sand, der udfyldte samme, viste sig et Gulv af brændte, firkantede Mursten. Da den nævnte Ramme og Tværmur skønnedes at være af nyere Konstruktion, borttog man dem aldeles, hvorved da det nævnte Murstensgulv helt kom for Dagen. Det var lagt i Ruder, flere af Stenene kunstigt figu-

¹⁾ Moibech a. St. 452.

²⁾ »Beretning om Undersøgelsen af Ærkebiskop Absalons Grav i Sorø Kirke.« Kbhvn. 1829. 4. Særtryk af Nye Danske Magasin VI. Bd.

reede og glasserede. I dette Gulv, som man sporede at maatte have strakt sig hen over hele Højkoret, bemærkede man, at Ruderne nøjagtig under Ligstenens østlige Ende og indtil samme Bredde som Stenens, var afhugne i lige Linje. Dette syntes at give Formodning om, at Ligstenen som senere maa være flyttet op, oprindeligt havde ligget nedé i dette Gulv, og at man blot for at erholde en fast Plan at mure den nye Ramme paa, havde udlagt dens Plads med firkantede Mursten af det tildels opbrudte Korgulv. Herved styrkedes Formodningen om, at man var paa rette Spor til at genfinde den egentlige, dybere liggende Grav; dog opdagedes ikke nogen saadan lige Linje af overhugne Ruder, der svarede til Ligstenens vestlige Ende, som stødte umiddelbart til Bagsiden af Kirkens nuværende Alter. Efter at have opbrudt hint gamle Gulv, stødte man atter paa en muret Gravramme eller Indfatning, i Form lig den først fundne, dog af ældre Konstruktion, med en Tværmur, der overskar Fordybningen i Midten, og altsaa ligeledes dannede tvende firkantede Rum, hvilke var opfyldte med Grus, Støv og hyppigt iblandede Kul. Dette røbede, at denne Indfatning har været dækket med en overliggende Sten, som derved skulde understøttes. Det hele indvendige Rum af Rammen eller Murindfatningen var af følgende Dimensioner: Bredden ved Alteret paa meget lidet nær een Alen, den modsatte Parallelside 1 Al. 5 Tom., og Længden 3 Al. 11 Tom.

Man ryddede Fordybningen for Grus, og da man i Bunden traf en flad Sten, greb man til at nedbryde Tværmuren for at fortsætte Undersøgelsen. Da bemærkedes, at den murede Ramme igen var opført paa en dybere liggende, der kun var forskellig fra den øvre derved, at Bredden her var størst oppe ved Alteret. Saaledes afdækkedes 1 Al. $9\frac{1}{2}$ Tom. under det andet Gulv en stor Ligsten. Den fandtes brudt paa to Steder i skæve Linjer, hvilket gjorde det lettere at optage dens trende Stykker hver for sig. Den var af Marmor, ikke afslebet, men blot nogenlunde jævnt tilhugget og indfuret i Kanterne. Den var $8\frac{1}{2}$ Tom. tyk, 3 Al. 13 Tom. lang, 1 Al. $4\frac{1}{4}$ Tom. bred ved den vestlige Ende (mod Alteret) og 1 Al. $1\frac{3}{4}$ Tom. ved den østlige. Indskrift eller noget som helst Skulpturarbejde fandtes ikke

paa Stenen. Der saas Spor til, at Stykkerne i Bruddene foroven havde været tilkittede. Alt tydede paa, at Stenen enten ved meget uforsigtig Behandling eller ved Vold er brudt, og at den oprindeligt har været hel. Da man ikke kender til nogen Undersøgelse af Graven efter 1536, er det sandsynligt, at Tilkitningen af Sprækkerne i Bruddene er sket ved denne Lejlighed. Naar Stenen er blevet brudt er ikke let at angive; man formoder, at det er sket 1536, da man ikke har Efterretning om nogen anden Undersøgelse.

Da Marmorstenen var optaget, viste der sig i en muret Indfatning, hvorpaa Stenen havde hvilet, en Blyplade af Form, som en, i den ene (øverste) Ende noget bredere, i den anden noget smallere Firkant, med en firkantet smallere Forlængelse i den bredere (øverste) Ende. Denne Plade havde en ombøjjet Kant, der ligesom ved et Æskelaag omsluttede en Blykiste af samme Form, og saaledes viste hen paa den tidligere Middelalder. Blylaaget blev undersøgt. Det var paa den indre Flade forsynet med nogle Tværstænger af Jern, der skønnedes at være anbragte for at styrke Laaget, og ved hvilke det oprindeligt havde været befæstet til Blykisten med smaa Tapper; men disse var dels opbrudte, dels forrustede, saaledes at det nu laa løst og kunde optages uden Vanskelighed. Blykisten sluttede sig tæt til den murede Indfatning; den til Hovedet afpassede Firkant vendte mod Vest, og naaede paa det nærmeste Linien af det nuværende Alters Bagside; den var 15 Tom. lang og 9 Tom. bred. I en mod Fødderne aftagende Bredde af 22 Tom. oventil og 17 Tom. nedentil, strakte Kisten sig mod Øst i en Længde af 3 Al. og 11 Tom.

Blylaaget blev optaget, og i Kisten viste sig da Omridsene af et Legeme i en Paaklædning, der ved nærmere Undersøgelse fandtes at være gejstligt Ornat; det var sammenfaldet over Skelettet, og havde derved paa en ubestemt Maade bevaret Skyggeridset af de ydre Former. Det første, som mødte Øjet, var en paa Legemet hvilende Kirkekalk, og en deri liggende Ring, hvilke tillige med andre Sager, der ved fortsat Undersøgelse fandtes i Kisten, optoges af denne.

(Fortsættes).

I Anledning af „det katholske Møde“

er nedenstaaende bleven tilsendt Redaktionen med Anmodning om Optagelse i Bladet:

Hr. Redaktør!

Ligeledes som »et Par Bemærkninger det katholske Møde vedrørende« kunde jeg ønske i Mangel af noget bedre at faa nedenstaaende optaget i Ugebladet.

Først maa jeg tage Afstand fra at høre til de modne og ansete Katholikker, og dernæst bede om, at min Kritik af Mødet ikke maa være nogen Hindring for Artiklens Optagelse. Thi for at opnaa et godt Resultat for den Sag, som der er slaaet til Lyd for i ovennævnte Artikel, maa Kaarderne krydses, der maa arbejdes og debatteres, og nye Kræfter maa der vindes! Og derfor beklager jeg ogsaa i høj Grad, at der paa Mødet i City ingen Diskussion blev. Dernæst kunde jeg have ønsket for et Par af Foredragenes Vedkommende, at de havde været noget bedre udarbejdet, paa den Slags Møder maa Talerne være godt udrustede, for at et saadant Mødes Hensigt kan opnaas. Vi har sandelig ikke haft for mange af saadanne Møder, og har derfor ikke Raad til at lade dem bero paa Tilfældigheder og øjeblikkelige Indskydelser. Ja, havde jeg ikke været det Stemningsmenneske som jeg er, saa tror jeg, jeg var bleven mere imponeret ved kun at læse Hr. J—n J—ns Referat, end ved Overværelsen af selve Mødet. Men alene Sangen ved Slutningen af Mødet »Fast skal min Daabspagt evigt staa«, som blev sunget staaende, var for mig nok til ikke at fortryde Overværelsen af Mødet, og jeg gik gerne med til mange saadanne Møder af den Grund. Og derfor er min Kritik ikke fremsat i den Forstand, at Mødet ikke har været til nogen Nytte, dertil var Kærnen i samtlige Foredrag for sande og vigtige. Men Udarbejdelsen kunde lade noget tilbage at ønske; dog for at benytte Pastor Günthers Ord paa Mødet: selv den dygtigste kan blive trætt.

Deri ligger Hovedfejlen hos os andre, vi har hidtil kun været de nydende, ladet Byrden hvile paa dem, som allerede i en lang Aarrække har baaret den. For at dette kan

blive anderledes, og for at vække større Interesse nedefter, kan jeg fuldt ud slutte mig til Cand. Hansens Ønske om, at der maatte komme en Opposition frem, en Opposition i den Forstand, at der vilde melde sig nye Kræfter til Disposition for i Forening med den gamle prøvede Garde at arbejde Sagen frem til Nutidens Fordringer og Krav.

Og med dette for Øje, kunde jeg ogsaa ønske at faa et nyt stort Møde i Stand, men foreløbig kun for Mænd og Ynglinge; paa dette Møde hurde det første Foredrag blive af en lignende Art som det Frk. Ramsing holdt i City, kun at Emnet blev et andet. Thi en stor Del af os trænger til en ordentlig Opstrammer, men paa den anden Side har de bestaaende Foreninger, religiøse og velgørende selvfølgelig undtagen, ikke formaaget at fængsle og faa Tilslutning. Der gaar sikkert mange Trosfæller omkring uden at være i nogen Forening og dog med det Ønske, gid jeg var i den eller den Forening; men hvorfor slutter man sig saa ikke til nogen Forening? Ja, hvad er Grunden? de væsentligste lader sig næppe diskutere i Ugebladet, men egner sig bedre til at drøftes i en Forsamling, kun vil jeg atter anføre: en lille Opposition mangler vi i flere af vore Foreninger, men kun i den Aand, jeg allerede har angivet, for at opnaa større Fart og Kraftudfoldelse i vort Foreningsliv, som Pastor Günther udtalte paa Mødet.

Derfor kunde jeg ønske, naar et saadant Møde kom i Stand, at der ud af dette blev dannet et Udvalg til Drøftelse af Midlerne til bedre Forhold. Og for atter at benytte Pastorens Ord, et Udvalg med klare Hoveder og gode Ideer, varmtfølede Hjerter, taalmodige og offervillige, ærgærrige uden Stivsind, beskedne uden Ligegyldighed. Men for at der skal komme noget godt og gavnligt ud af det, og det eventuelle Udvalgs Arbejde skulde bære Frugter, maa der Penge til, og atter Penge. Og hvortil det meste skulde anvendes, kan der ingen Tvivl være om, thi *Ungdomssagen* er en saa vigtig Sag, at Midlerne for at faa den Sag rejst og realiseret ikke kan købes for dyrt. Der maa samles en Række af Kræfter og Medarbejdere, som vil være villige til baade i den ene og anden Henseende at faa en saadan Forening i Stand, og fremdeles hjælpe til dens fortsatte Virksomhed. Der maa bydes Ungdommen noget, og det

rigeligt, det kan ikke nytte noget at samle dem i et almindeligt Skolelokale, eller lign. Hvad der bydes maa være godt i Forening med rigelig Underholdning og Selskabelighed, baade i aandelig Henseende og hvad Adspredelser angaar. Og ikke som det hidtil har været Skik, i hvert Fald i den Lærlingeforening, jeg var Medlem af paa Frederiksberg i 1890—95: et Avertissement i Ugebladet 2—3 Gange om, at Søndagen den og den indbydes alle kath. Ynglinge til et Møde der og der for at stifte en Ungdomsforening, og saa overlade hele Resten til den stakkels Præses og Medlemmerne! Jeg kunde fristes til at fremhæve den Paastand, at *de, som har til Regel at læse Ugebladet og ikke kan undvære det, dem er der ingen Fare for*, det er derfor vi maa bruge andre Midler, og faa Fingre i dem, som ikke læser Bladet.

Der er sikkert mange med mig, som forgæves har søgt sine Firmelseskammerater i Kirken, allerede det første Aar efter Udtrædelsen af Skolen, og naar det staar saadan til i det første Aar, og Antallet yderlig bliver mindre, som Aarene gaar, da er Fejlen derfor sikkert ikke alene at søge hos de unge Mennesker selv. Vi havde til at begynde, den Gang ude hos Maristbrødrene, en dejlig stor Plads til at dyrke Friluftsspil i, lukket Kegelbane, Plads til Salonskydning, paa 1. Sal et stort hyggeligt Lokale, Billard, og flere andre Spil, og de ærv. Br. Weibert og Fernandes maa ligeledes mindes her for deres store og offervillige Arbejde, men lidt efter lidt, mistede vi det ene og saa det andet, og tilsidst var vi kun anviste til Lokalet paa første Sal. Der blev taget fra os, istedet for at der snarere skulde gives os mere, og at vi følte Savnet særlig slemt de lumre Søndag Eftermiddage i Sommerens bedste Tid, kan enhver let tænke sig, hvor alle andre flyver ud og nyder den friske Luft.

Og som det er gaaet her, antager jeg ogsaa det er gaaet paa lignende Maade de andre Gange der har været forsøgt med den Slags Foreninger.

Jeg vil her benytte Lejligheden til ogsaa at berøre et andet Punkt, nemlig Forholdet mellem en saadan Forening og de forskellige *Sogne*. Jeg har en Gang imellem hørt Udtalelser om, at den og den Forening rev Medlemmerne bort

deres respektive Sognekirker. Skulde her ikke ogsaa findes en Fejl der er begaaet, og en Grund til at saadanne Foreninger har haft deres Vanskeligheder at bekæmpe. Saadanne Meninger og Hensyn maa man se bort fra, Hovedsagen er at holde Ungdommen til Kirken, og da maa det være ligemeget i Almindelighed, hvilken Kirke de besøger; Hovedsagen er, at de overhovedet kommer i Kirke, og saalænge de gør det, er der intet tabt. Jeg mener det er en forkert Maade at vække eller bibeholde Sognefølelsen paa, hvor berettiget det end er, at en saadan findes. Derfor har jeg den Opfattelse, at skal der gøres noget for Ungdommen, saa tjener vi denne bedst ved kun at oprette én Forening for hele Byen og Omegn med et stort Medlemsantal; paa denne Maade vil det kun være muligt at imponere ikke alene udadtil, men ogsaa indbyrdes blandt Medlemmerne. Det bidrager mere til Sammenhold blandt Medlemmerne, og vil sikkert i mange Henseender vise sig gavnligt, navnlig er det betydelig lettere at byde noget i en stor Forening, end naar man er fordelt ved hvert Sogn. Og hvad der gælder for Ungdommen, gælder selvfølgelig ogsaa for alt andet inden for Menighederne, det indre Sammenhold har vi i Kirken, men hvad vi mangler er en fælles samlet Optræden udadtil, i de Interesser, som kan være gavnlige for os alle.

Jeg sagde før, at vore Foreninger, de *religiøse* og *velgørende* undtagne, ikke formaaede at fængsle, dermed har jeg ikke ment, at de religiøse og velgørende Foreninger ikke havde noget at beklage sig over. Tværtimod tror jeg, og ved det ogsaa tildels, at disse Foreninger ogsaa sukker efter større Tilslutning. Maa det være mig tilladt, og jeg tror at være i Overensstemmelse med en stor Del Katholikker, her ved denne Lejlighed at udtale min Taknemmelighed og Sympathi for de bestaaende Maria-Kongregationer, en Trang, som har sin Grund deri, at hvad disse Foreninger har udrettet i det stille, er et Arbejde der aldrig kan vurderes højt nok, et ægte kirkeligt Arbejde, hvis Frugter mere virker i det indre. Og derfor fortjente disse Foreninger en langt højere Paaskønnelse og meget større Tilslutning, iblandt vore Trosfæller, end de i Virkeligheden nyder. Hvor mange blandt vore Trosfæller har ikke Kon-

gregationerne at takke for Deres dyrebareste Eje: Bevarelsen af Troen. Og jeg mener, at dersom disse Resultater kunde illustreres paa en iøjnefaldende Maade, da vilde alle som en vie dem deres Kræfter, mere end hidtil, om det ogsaa blev lidt paa Bekostning af Sagnetilslutningen, og dog tror jeg ikke, at noget Sogn var narret med at have et endnu større Tal af deres Sognebørn som Medlemmer af Maria-Kongregationerne. Derfor skulde alle uden Undtagelse arbejde frem efter paa det bestaaende, og alle Hensyn til, om det vil gavne det ene Sogn mere end det andet, lægges til Side, det bremser kun, og Resultatet vilde ogsaa vise sig med Tiden, naar vi først faar opnaaet at samle alle Katholikker af Navn.*)

Derfor snart et Møde igen! Og saa muligvis det eventuelle Udvalgs Dannelse, et ihærdigt Arbejde i Sommerens Løb, nyt stort Møde til Efteraaret, hvor Grundstenen skulde lægges til Fremtidens Lykke for Menighederne. Og Frugterne vilde sikkert ogsaa komme, idet Resultaterne særlig viste sig paa den Maade, at en langt større Del af os vilde blive besjælet af mere Sognefølelse og ikke blot være Katholikker af Navn, men ogsaa af Gavn, og dette vilde særlig vise sig i Paasketiden i de respektive Sognekirker.

København, i April 1908.

A. P.

Fra *Vejle* har et Medlem af den derværende Menighed under Mærket *J. K. M.* ogsaa indsendt en lignende Skri-

*) Der er næppe nogen, som benægter Kongregationernes og andre lignende Foreningers gavnlige Indflydelse; vi er vist alle enige om at være disse Institutioner og deres Ledere taknemmelige for, hvad de har udrettet og udretter for vore Katholikker. Men paa den anden Side kan det heller ikke nægtes, at Følelsen for Sognesammenholdet lader *meget* tilbage at ønske. Man maa vist indrømme, at det ikke er, som det skulde være, naar en Sognepræst saa at sige aldrig ser sine Sognebørn i Sognekirken. Med hvilke Følelser maa han en Gang staa ved et saadant »Sognebarn«s Baare, naar han skal foretage dets Begravelse? Det kan endog hænde, at Konvertitter, med hvem Sognegejstligheden i lang Tid har gjort sig stor Umage, efter Optagelsen forsvinder — fordufter — hen i en anden Kirke, og at man ikke mer ser noget til dem! — Paa samme Maade gaar det med de allerfleste, som er firmet og udtraadt af Skolen. »Something rotten« er der dog derved! Hvor Skylden ligger, er det vanskeligt at udtale sig om. Red.

velse som ovenstaaende. Men paa Grund af Pladsmangel indskrænker vi os til blot at gengive Hovedindholdet.

Den ærede Indsender opfordrer til større Sammenhold indenfor Menighederne ogsaa i Provinsbyerne — til et *levende* og *vaagent* Foreningsliv. I forskellige Byer som f. Eks. Aarhus og Odense har man allerede naaet gode Resultater, og i Vejle har man gode Betingelser derfor, som burde udnyttes. Den ny Skolebygning vil kunne yde ypperlige Lokaler. Man burde allerede nu *berede sig* til at drage derind med en velordnet Forening, naar Bygningen staar færdig.

Strejftog gennem Bladene.

Zola.

Som man vil have set af Dagbladenes Telegrammer, har man i den senere Tid omgaaedes med den Tanke, at overflytte Zolas Lig til Pantheon i Paris, — det Sted hvor Frankrigs mere eller mindre store Mænds Mausoleer findes.

Dersom nogen endnu kunde tvivle om, hvem Zola er, og hvad Begejstringen for ham betyder, saa vil de formodentlig faa Øjnene op, naar de hører om Afsløringen af en Buste af Zola og *hvoraf denne Buste er bleven støbt*. For at haane Kirke og Kristendom har man nemlig ladet denne Buste støbe af *Kirkeklokker*. I »Politikken« udtaler Louis Levy uforbeholdent sin Glæde herover, idet han haanende og hoverende skriver: »Altsaa endelig et Par Klokker, omstøbte til at proklamere Sandheden.«

Men det kan maaske interessere at høre, med hvilken Begejstring han skriver om denne Bustes Afsløring:

»Suresnes hedder en henrivende lille By uden for Paris. En By af lykkelige smaa Villaer, der spejler sig i Seinen. En lykkelig og gudsforgaaende By, thi den har ikke

mere nogen Kirke. Dens fredelige glade Beboere maa helt undvære Religionens Trøst eller maa søge den anden Steds. Kirken er der ikke mere og Kirketaarnets Klokker ringer ikke mere. De er bleven støbte om. Til en Buste. Til en Buste af Emile Zola.

Saaledes kan det gaa i vor respektløse Tid. Suresnes' Klokker, der ringede Guds Fred over den lille By, taler nu med Emile Zolas Tunge. Det lyder som en Krønike og er dog sandt. Busten, hvis Malm har saa mærkelig en Fortid, afsløredes i Dag. — — —

Nu tier Klokkerne. Men nede paa den lille Trameux-Plads, midt i Suresnes, staar en Buste — et stort Hoved med den kraftig Tænkerpande — og paa Bustens Sokkel staar: Emile Zola. Og under dette Navn følgende Ord af den store Skribent: Frankrig vil en Dag være mig taknemlig for at have frelst dets Ære!

Saaledes taler Klokkerne fra Zolas Mund. Altsaa endelig et Par Klokker, omstøbte til at proklamere Sandheden!«

Hertil bemærker »Kristligt Dagblad« i en lille velskrevet Artikel »Triumf eller Fallit?«:

Skade, at der er saa faa, der mere tror paa den Lykke, »Gudsforgaaenheden« har at bringe. Der er ikke engang mange, der tror paa den i Frankrig. Den Lykke, Gudsforgaaenheden har bragt dette Fritænkernes Paradis, har mere og mere vist sig at være en dybere og dybere moralsk Ødelæggelse; selv franske Fritænkere forfærdedes mere og mere over den franske Sædeligheds-Statistik.

Selv E. Zola forfærdedes.

Der var et andet Ord, der passende kunde være anbragt under Zolas Buste.

Ogsaa et Ord af ham selv, et Ord, han udtalte efter mange Aar at have arbejdet for at omstyrte Troen.

Ordet lyder saaledes:

»Jeg har i 30 Aar kæmpet for Vantroen, men nu er jeg vaklende i min Overbevisning.

Kun Religionen, kun Troen formaar at gøre Modstand mod Lærdomme, som omstyrter alt hos os.

Men Religionen er jo næsten forsvundet iblandt os nu. Hvem skaffer os nye Idealer?«

E. Zola var altsaa selv bleven tvivlende med Hensyn til Fritænkeriets *Triumf*, selv begyndt at se Fritænkeriets *Fallit*.

Mon nogle af »Politiken«s Mænd er begyndt at se den »Lykke«, der gaar i »Gudsforgaaenheden«s Spor?

Det ender dog alligevel med Kristendommens *Triumf* og Fritænkeriets *Fallit*.

Beder for hverandre, Brødre.

I Anledning af den 85aarige Hans Chr. Hansen, der for et Par Uger siden døde paa Vadum Fattiggaard efter forinden at have tilstaaet og angret nogle Forbrydelser, han i sit henrundne Liv havde begaaet, men ikke tilstaaet før paa sit Dødsleje, var der noget i hans Tale med Fattiggaardsbestyrerens Kone, der undrede mig.

Den gamle Mand ligger syg, hans Time er kommen, da han skal drage herfra og lig Røveren paa Korset angret han de store Forbrydelser, som kun Gud ved, han har gjort sig skyldig i.

Hans betror sig da til Fattiggaardsbestyrerens Kone og siger fortvivlet: »Tror Du, jeg kan komme i Himlen?« — Konen: »Ja, naar Du beder oprigtigt om det.« — Hans: »Nej, jeg er en stor Synder. Vil Du ikke bede for mig?« — »*Det kan jeg ikke*, men hvis Du synes det, kan vi hente Præsten herved igen.« Hans: »Nej, jeg vil helst betro Dig det hele.« Og saa begynder han sine Tilstaaelser overfor Konen for at lette sin Samvittighed, kort førend hans Dom bliver fældet af den Gud, han saa inderlig længes efter, og som han har bedrøvet saa dybt.

Mon det er fordi Konen mener, hun ikke er religiøs og som Følge deraf ikke kan eller vil bede for den gamle, døende Mand, eller mener hun maaske snarere, at det ene Menneske ikke kan bede for det andet? Jeg er overbevist om, at havde hun knælet ned ved den gamle Mands Seng og havde bedt for ham og med ham, da havde Oldingen bedre kunnet aabne sit Hjærte for hende, og havde da i Dødens svære Time haft ligesom lidt, hvortil han kunde hælde sit Hoved, naar hun i inderlig Bøn

til Gud havde anraabt om Naade for den angrende Synder, der ikke kunde dø, før han havde lettet sit stakkels forpinte Hjærte. Havde hun selv tænkt paa og mindet ham om Apostlen Jakobs smukke Ord: »Beder for hverandre, Brødre«, da havde der sikkert vist sig et fortrøstningsfuldt Smil om hans i Døden blegnende Læber.

K. B.

Vedrørende Tidsskriftet „Varden”.

Da Dagspressen vedblivende betegner Tidsskriftet *Varden* som et katholsk Tidsskrift, er vi bleven opfordret til at gøre vore ærede Samtidige opmærksomme paa, at der siden Nytaar er foregaaet en Strømkæntring med nævnte Tidsskrift.

Startet for omtrent 6 Aar siden af et Konsortium af Katholikker skulde Tidsskriftet i Overensstemmelse med sin Titel »katholsk Tidsskrift« varetage katholske Interesser paa hine Omraader, som »Nordisk Ugeblad« ikke evnede at omspænde. — Redaktionelle Forhold og andre tilstødende Omstændigheder har imidlertid foranlediget, at Tidsskriftet har ophørt at bære et særlig katholsk Præg. Alt, hvad Tidsskriftet i senere Tid, særlig siden Begyndelsen af dette Aar, har bragt frem, maa derfor dets nuværende aldeles uafhængige Redaktion staa til Ansvar for; dets organiske Forbindelse med herværende katholske Kredse har ophørt at eksistere.

N. U. Red.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Hr. Pastor *Büchler*, som for Tiden gæster sin Fødeby København, har, efter i sin Tid at have gennemgaaet Latinskolen paa St. Andreaskollegiet, studeret Theologi i Amerika, og er nu ansat som Præst i Minnesota,

hvor han indtager en meget anset Stilling som Dekan for sit Distrikt. Til Kirken, hvorved Pastoren er ansat, hører et Annexsogn, som ligger i flere Mils Afstand, saa at Pastoren næsten hver Søndag maa læse to Messer og ikke faar noget at nyde før Kl. 2 om Eftermiddagen. Særlig om Vinteren kan det være en meget stræng Tur at køre til Annexsognet. En Vinter hændte det, at Pastoren af Træthed faldt i Søvn i Vognen; heldigvis kendte Hestene Vejen og naaede af sig selv Bestemmelsesstedet, men til sin Forskrækkelse opdagede Pastoren, da han atter kom til sig selv, at hans Fingre var stivfrosne og som døde; der var Fare for, at han kom til at miste en 4 eller 5 Fingre; men ved god Pleje helbredtes de fleste, saa at man kunde nøjes med at sætte de to yderste Led af af højre Haands Lillefinger. Som man heraf ser, er det ikke lutter Behagelighed at være Præst i det ellers saa fremskredne og komfortable Land hinsides Oceanet.

Trods de mange Aars Fraværelse fra sit Fødeland, har Pastor Büchler dog ikke helt glemt at tale dansk; med en ægte Missionærs Mod og Nidkærhed har han ikke taget i Betænkning at efterkomme forskellige Indbydelser til at prædike her i Byen. De to sidste Søndage hørte Kirkegængerne i St. Josefs Kirke og Jesu Hjærte Kirke, hvorledes en dansk amerikansk Præst kan prædike; *idag*, Søndag, læser Pastoren Messe Kl. 12 i St. Angarskirke, hvortil han knytter en lille *engelsk* Prædiken; *i Eftermiddag Kl. 5* taler Pastor Büchler til Firmanderne i *Rosenkranskirken* (paa dansk selvfølgelig).

— Første Søndag efter Paaske, Hvide Søndag, meddelte Hs. biskoppelige Højærværdighed *Firmelsens* hl. Sakramente i *St. Annæ* Kirke til 9 Børn (4 Dreng og 5 Piger) og 10 Voksne, anden Søndag efter Paaske i *St. Ansgars* Kirke til 23 Dreng og 12 Piger.

— (R. L.) Børnenes første hellige Kommunion fandt i Søndags Sted i *St. Annæ* Kirke, i hvilken Anledning Kirken var festlig smykket. Ialt modtog 7 Børn — 4 Dreng og 3 Piger — første hl. Kommunion, og mange af Menighedens Medlemmer havde indfundet sig for at deltage i den smukke Højtidelighed.

Ogsaa ved denne Lejlighed har den energiske Forening »Charitas« gjort god Fyldest, idet den havde forsynet to af Førstekommunikanterne med fikse mørkeblaa Dragter, hvortil Foreningen ikke blot af egne Midler har indkøbt Stoffet, men ogsaa forfærdiget dem.

— Ved Hr. Pastor Schmiders store Elskværdighed er det lykkedes Afholdsforeningen »St. Johannes Broderskab«

at faa Foreningen installeret i St. Annæ Skoles Lokaler (Amager). Ved næste Møde, som afholdes Tirsdag d. 12. Maj efter Majandagten holder Pastoren Foredrag, hvortil Alle Trosfæller venligst indbydes.

(L.-Y-ton.)

Norge. I Ugebladets Nr. 17 gengav vi en italiensk Turists Indtryk fra *Hammerfest*. »St. Olaf« gør i sit Nr. 18 opmærksom paa nogle Fejltagelser, som skyldes de noget farvede Brillen, den italienske Turist maa have benyttet. »Den derværende katholske Kirke er vistnok bygget af Træ — skriver »St. Olaf« — som de fleste Bygninger i det nordlige Norge, men den tager sig ganske imponerende ud med sit slanke Taarn, som den ligger der lige ved Byens Dampskibsbrygge. Dens Udstyr er forøvrigt baade kostbart og stilfuldt, skønt det naturligvis langt fra kan maale sig med de italienske Kirkers overdaadige Pragt. Hvad Hospitalet angaar, oplyser Bladet, at det i det over en fjerdedels Aarhundrede, det har bestaaet, aldrig har haft Mangel paa dygtige Læger og udmærkede Sygeplejersker, saa at Sognepræsten ikke har nødig at studere Medicin. Altsaa, slutter Bladet, lidt Vand i den fyrige italienske Vin! Poesi kan være vakker, men Prosa holder sig i Reglen nærmere Sandheden.

Vi beklager at have troet den italienske *Poet*, men haaber nu, ved ovenstaaende at have gjort det godt igen.

Tyskland. Det bekendte »C. A.« (*Central-Auskunftsstelle der kathol. Presse*), hvis Meddelelser redigeres af Dr. Kaufmann, er fra Coblenz flyttet til *Cöln, Karolingerring 8*. Samtidig er ogsaa Redaktionen af »C. A.«s Organ »*Apologetische Rundschau*« flyttet sammesteds hen. Her i Cöln vil »C. A.« fremtidig ogsaa repræsentere det i 1905 grundlagte Telegraf-Agentur »*Presse Nouvelle*«.

Rom. (*En Gave til Paven.*) For nogle Dage siden overrakte der Paven et Brudstykke af et uvurderligt Manuskript af St. Cyprianus. En Del af dette ødelagdes ved Branden i Turins Bibliothek for omtrent fire Aar siden. Gaven til Paven skyldtes testamentarisk Bestemmelse af en fornylig afdød Englænder, der fandt det tretten hundrede Aar gamle Brudstykke for nogle Aar siden i en Boghandlerbutik i Rom. Samtidig overrakte der Paven et Brev fra *Kongen af Siam* til *Pius IX.* i 1861; Brevet er skrevet baade i det engelske og det siamesiske Sprog. Dette Brev ledsagede nogle Gaver til Paven og blev borte for nogle Aar siden. Det fandtes af den samme Englænder, der har testamenteret Paven det anførte Brudstykke af det gamle Manuskript.

(B. T.)

Neapel. For nogen Tid siden gik den opsigtsvækkende Meddelelse gennem alle Blade, at Hertugen af Monfortes Skriftefader, Pater *Valeriano*, var bleven arresteret, sig-

tet for at have stjaalet den afdøde Greves Familjejuveler og 300,000 Frcs. i Værdipapirer. »Centralauskunftsstelle« i Cøln oplyser nu, at Valeriano, eu ifjor af sit Kloster udstødt, suspenderet Munk, aldrig har haft Fuldmagt til at høre Skriftemaal, saa at han altsaa heller ikke kan have været den afdøde Hertugs Skriftefader. Hvorvidt Valeriano, som forstod at indsmigre sig hos Hertugen, har misbrugt dennes Tillid og om han har været delagtig i Tyveriet fra Hertugens Villa »Lydia«, det vil de retslige Undersøgelser godtgøre, ligesom disse formodentlig ogsaa vil bringe Oplysning, om Tyveriet maa sættes i Forbindelse med Hertugens, Hertugindens og Husholderskens Død. Ubegribeligt er det i hvert Tilfælde, hvorledes Hertugen har kunnet lade en saadan Munk læse Messe i sit Privatkapel, som paa Grund af forargeligt Levned var suspenderet og udstødt af Klosteret.

Foraar ved Limfjorden.

Jeg staar paa Dækket og ser mod Land
over Limfjordens skvulpende Vover....
Grøn af Lød er den fjerne Strand —
den ligger i Solen og sover...

Men bag mig luder mod Bølgernes Blink
en Kyst, i Martssne begravet . .
Nordvendt skuer den hvide Brink
mod Markerne hinsides Havet. . .

Solen favner sit grønne Land —
Frosten knuger til Døde . . .
Vinter og Vaar over Limfjordens Vand
stirrer hinanden i Møde!

R. Jahn Nielsen.

Langfredags Kollekt for den hl. Grav:

St. Ansgar 33,40, St. Anna 3,25, Frederiksberg 13, Helsingør 3,
Roskilde 8,60, Kjøge 2,20, Slagelse 1,35, Maribo 1,11, Odense 10,
Svendborg 9, Esbjerg 1, Kolding 2,30, Fredericia 7, Vejle 3,60,
Silkeborg 5, Horsens 6,72, Aarhus 10,30, Randers 3,30, Aalborg 1,20,
Reykiavik 1, 11, -- 126 Kr. 44 Øre.

København, 4. Maj 1908.

Det Apostoliske Vikariat.

Rosenkranskirkens Sogn.

Menighedens Medlemmer gøres herved opmærksomme paa, at Inkassationen af de tegnede Bidrag (Kirkeskat, Præstепenge og Skolebidrag) vil blive paabegyndt den 15. Maj ved Forstanderskabets Inkassator, Hr. Avisbud O. Jensen. De af Menigheden, som ikke yder noget Bidrag til deres Sognekirke, bedes erindre, at det er enhver Katholik's Pligt efter Evne at yde Bidrag til sin Sognekirke, og opfordres de derfor til at tegne sig for et saadant.

Til Rosenkranskirkens Sogn hører ifølge biskoppelig Anordning alle Katholikker, der bor paa Frederiksberg og i den dertil grænsende Del af Vesterbro, indtil Stenosgade, Viktoriagade, Abel Cathrinesgade, Kvægtorvsgade og den nye Godsbanegaard (den tilstødende Halvdel af nævnte Gader og hele Godsbanegaardens Terræn indbefattet), endvidere de, der bor i Valby-Vigerslev og Vanløse Distrikterne samtlige vest derfor liggende Kommuner indtil Vestenceinten. Anmeldelser modtages af Sognepræsten, Boyesgade 8.

Forstanderskabet.

Udlaan (gratis) og Tilbagelevering af Bøger fra St. Vincens- og Sognebibliothekerne

finder Sted

ved **St. Ansgars Kirke** (gennem Hr. Lærer Ertner, Bredgade 67)
Tirsdag, Torsdag og Lørdag Kl. 7—9 Aften; desuden
efter Formiddags- og Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen.
ved **Rosenkranskirken** daglig fra 6—7 (hos Pastor Ronge).
ved **St. Anna Kirke** hver Søndag efter Hovedgudstjenesten.
Fra **St. Josefs Konferens** Bibliothek udlaanes Bøger daglig fra
Kl. 9—1 fra Skolelokalet Griffenfeldtsgade Nr. 7.

Aalborg Afholdsforeningen »Det røde Kors og Sct. Johannes
Broderskab« afholder Møde hver 2. og 4. Torsdag
i hver Maaned, Aften Kl. 8, i Skolelokalet Holbergsgade, hvortil
alle venligst indbydes.

⌘ **Afholdsforeningen** »St. Johannes Broderskab« holder Møde
med Foredrag Tirsdag den 12. Maj i St. Annæ Skoles Lokaler
(Amager) efter Majandagten. Bestyrelsen.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 10. Maj. 3. Søndag e. Paaske. Josefs Værnefest.
— **11. M.** Frans af Hieronymo, Bekender. — **12. Ti.** Nereus
og Fæller, Martyrer. — **13. O.** Marcus, Evangelist. — **14. To.**
Anselm, Biskop og Kirkelærer.
Fredag den 15. Maj. Marias Bebudelse. — **16. L.** Johannes Ne-
pomuk, Martyr.
Søndag den 17. Maj. 4. Søndag e. Paaske. Paschalis Baylon,
Bekender.

3. Søndag efter Paaske afholdes **St. Ansgarius-Bonifacius-**
Kollekt i samtlige Kirker.

Gudstjenesten paa 3. Søndag e. Paask.

Sct. Ansgars Kirke. Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 8 Aftenandagt; Kl. 12 stille Messe med engelsk Prædiken af Rev. Father Büchler.

Rosenkranskirken. Kl. 7 stille Messe; Kl. 9 højtidelig Prælatmesse, efter hvilken Firmelsens h. Sakramente meddeles Børnene i Rosenkranskirkenes Sogn. Kl. 5 Efterm. Festandagt med Prædiken og Te Deum. Pastor Büchler fra Minnesota prædiker (paa dansk).

St. Annæ Kirke. Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse m. Præd. Kl. 6 Aftenandagt.

Jesu Hjerter Kirke. Stille Messe Kl. 7 og 8 $\frac{1}{2}$; Højmesse med Prædiken Kl. 10; Aftenandagt Kl. 7 $\frac{1}{2}$.

St. Josefs Kirke. Kl. 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 9 Højmesse m. Præd. Kl. 3 Andagt.

St. Knuds Kapel. Kl. 7 Højmesse, Kl. 3 Andagt med Præd.

Immakulatakirken. Kl. 9 Højmesse m. Præd.; Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Andagt.

St. Andreas Kirke (Ordруп). Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7, 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken af Hr. Pastor Büchler; Kl. 5 Andagt.

 Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

St. Ansgars Church. English Sermon after 12 o'clock Mass by Rev. Father Büchler.

Majandagten.

St. Ansgars Kirke:	Søn- og Festdg.	Kl. 8 Aft.;	Hverdg.	Kl. 8 Aften.
Rosenkranskirken:	» » »	» 5 Efterm.;	»	» 7 $\frac{1}{2}$ »
St. Anna Kirke:	» » »	» 8 Aft.;	»	» 8 »
Jesu Hjerter Kirke:	» » »	» 7 $\frac{1}{2}$ m. Præd. »	»	» 7 $\frac{1}{2}$ »
St. Josefs Kirke:	» » »	» 3 Elterm.;	»	» 7 $\frac{1}{2}$ »
St. Knuds Kapel:	» » »	» 3 m. Præd.		
Immakulatakirken:	» » »	» 2 $\frac{1}{2}$ Efterm.;	»	» 7 $\frac{1}{2}$ »
St. Andr. Kirke (Ordr.):	» » »	» 5 » »	»	» 7 $\frac{1}{2}$ »

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion Fredagen den 15. Maj (Marie Bebudelse) Kl. 8 i St. Ansgars Kirke. Mødet den 14. Maj bortfalder.

Vincenskonferensernes andet Generalmøde finder Sted 4. Søndag e. Paaske, Søndag d. 17. Maj henved Kl. 11 $\frac{1}{2}$, efter Højmessen i St. Ansgars Kirke. Til Mødet, som afholdes i Lokalet, Bredgade 67, 2. S. o. G., indbydes alle aktive og bidragende Medlemmer.

Mariakongregationen for Ynglinge fejrer Søndag d. 17. Maj sin Hoved- og Titularfest (Marie Bebudelse). Kl. 8 højtidelig Prælatmesse med Fælleskommunion i St. Ansgars Kirke; sammesteds Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken. — Ynglinge, som i Aar har modtaget Firmelsens hl. Sakramente, opfordres til at indmelde sig i Kongregationen hos P. Sialm i Stenosgade 4. Mandag den 18. Maj Møde i Stenosgade Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

 Husk Vincensforeningens Kransekort!

Se nærmere 1. Nr. i Maanednen.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement. I Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Rønge, Boyesgade 8, København V. Til Vester 424 y.

Nr. 20.

Søndag den 17. Maj.

1908.

INDHOLD: Kirkelige Enheds-Bestræbelser. — Ærkebiskop Absalons Grav i Sorø. — I Anledning af det katholske Møde. — »Varden«. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Frederiksberg. Frankrig. Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Kirkelige Enheds-Bestræbelser.

Det er en Kendsgerning, at der indenfor den engelske Protestantisme findes større Fond af kristelig Trosoverbevisning, end indenfor den tyske Protestantisme. Bevis herfor er den uafsladelige Forskning vedrørende den oprindelige, det vil sige den sande Kristi Kirke, i Særdeleshed hvad Traditionskilderne angaar; en Forsker, der allerede ofte har bragt en redelig søgende tilbage til den katholske Kirkes Skød. Bevis herfor afgiver ogsaa en særlig Kundgørelse til denne Pinse fra engelske Kirkefyrster, der udtaler Haab og Ønske om en synlig Enhed mellem alle Troende Kristne, noget der ogsaa for os Katholikker er en sympathisk Tanke. Kundgørelsen har følgende Ordlyd:

»Vi, der har underskrevet denne Kundgørelse, tilhører aldeles forskellige kristne Samfund. Vi vil for Tiden ikke indlade os paa omfattende Genforenings-Projekter, der forekommer os forhastede, heller ikke forsøge paa at behandle vore Uoverensstemmelser som uvæsentlige; men vi vil af Hjærtet stemme overens deri, at vor Herre Jesus Kristus

forlanger en synlig Enhed mellem sine Troende; dybtfølt er vor Erkendelse af den lammende Indflydelse, vor Splittelse afføder, ligeover for alle Kræfter i Kristenheden; det er vor fulde Overbevisning, at Bod og Bøn er enhver Kristens Pligt, som i denne Henseende haaber paa Opfyldelsen af Guds Raadslutninger.

Enige heri, vover vi, som vi tror ikke uden Helligaandens Ledelse, saavidt mulig at henvende os til alle kristne Gejstlige i England med Anmodning om, at disse maatte forberede deres Menigheder til under Hovedgudstjenesten paa førstkommende Pintsesøndag, at bede samlet og alvorlig om Genforening af den hele Kristenhed; særlig skal der under denne Bøn helt ses bort fra alle Stridspunkter og kun holdes fast ved de Forudsætninger, hvorom alle Kristne kan samle sig; nemlig: at Herren begærer en synlig Enhed; at vor nuværende Spaltning hindrer hans Værk og tilintetgør det; at vi alle fortjener Tugtelse og er skyldige til at gøre Bod, fordi vi paa saa mange Maader har fremkaldt og befordret Adsplittelse; at vi alle trænger til rene og redelige Hjærter, saa vi kunde være modtagelige for Lys, for stadig mere Lys, saa at vi paa Veje, som vi maaske neppe nu kan gøre os nogen Forestilling om, kunde blive ført tilbage til Enhed.

Vi tror, at Hjærterne gennem en saadan Bodsgudstjeneste kunde blive styrkede og lutrede fra al unødigt Bitterhed, som saa ofte opstaar ved Drøftelsen af Tros- og Meningsforskelle og at derved Vejen kunde blive aabnet for Opfyldelsen af Guds Vilje.«

Mellem dem, der har underskrevet denne Kundgørelse, findes Ærkebiskopperne i den engelske Statskirke, Primas'en for den skotske Statskirke og Præsidenterne for de store Frikirker i England og Skotland. Den katholske Ærkebiskop i Westminster har afslaaet at underskrive, men bifaldet Hensigten med Kundgørelsen. Hvad der deri foreslaaes, er jo noget, som allerede længe er bleven øvet i den katholske Kirke hele Verden over. Paa Opfordring fra Rom holdes der jo hvert Aar før Pintse en Ni-Dages Andagt i samme Øjemed, nemlig for at opnaa alle Kristnes Genforening til én Hjord under én Hyrde.

Ærkebiskop Absalons Grav i Sorø.

(Fortsat fra Nr. 19.)

Blykisten var ret godt bevaret; det vilde dog være vanskeligt at udtage den af Graven, da Bunden for en Del havde opløst sig. Selve Laaget havde antaget en bølget Form derved, at det ved sin egen Vægt var sunket sammen, hvor det ikke understøttedes af Jernstængerne.

Man skred nu til Undersøgelsen af Kistens Indhold og optog først de Ting, som laa i den og som ikke hørte direkte til Skelettet.

1. Kalken.

Den er af Sølv, af den sædvanlige ældre Form (a), meget tynd udslaaet, let og aldeles blottet for alle Prydelser og al Indskrift. Af de skarpe Kanter at dømme, syntes den at have været ubrugt. Efter Armenes Leje og efter hvad man saa, da Kisten aabnedes, har Kalken ligget i de om dens Fod sammenfoldede Hænder, saaledes som man ofte finder det afbildet paa Gravmonumenter (b).

a. Kalken ligner ganske dem, som endnu findes i mange danske Landsbykirker. En Kalk, som blev funden flere Aar før i en i Roskilde aabnet Grav, er omtrent af samme Form; den er imidlertid kun af Tin og fandtes henstillet ved Siden af Liget, der var begravet i Munkedragt. Som bekendt skænkede Dronning Magrethe flere Sølvkalke til Kirker, en saadan findes paa Nationalmusæet, og den har stor Lighed med den, der fandtes i Absalons Grav.

b. Det er ikke ualmindeligt, at Biskopperne og andre Medlemmer af Præsteskabet afbildes paa Ligsten med en Kalk i Hænderne.

2. Bisperingen.

Den laa nu i Kalken (a). Dens Vidde vidner om Tykkelsen af den Finger, paa hvilken den har siddet. Det er en enkel Guldring med en indfattet Stjernesafir, som er slebet paa den i Middelalderen sædvanlige Maade, nemlig kun afrundet foroven. Ringen er af fint Guld, iøvrigt simpel,

kun prydet med 4 i Kors stillede Blade paa hver af de to Sideplader.

a. Ringen har oprindelig siddet paa Ligets højre Ringfinger, og først ved Gravens Aabning i 1536 er den draget af Benradens Finger og overrakt Kongen, samt endelig nedlagt i Kalken. *J. E. Roesens* Antagelse, at Absalon »nedlagdes med Bisperingen i Kalken mellem de foldede Hænder«, er næppe rigtig.*)

3. Bispestaven.

En Bispestav af Ben, hvilende i den højre Arm langs med Kroppen. Den fandtes meget beskadiget af Fugtighed og optoges Stykkevis, hvert Stykke af henimod 1 Kvarters Længde med Skruer og Tapper, og hist og her drejede Prydelser om Enderne, Stavens øverste Del var næsten ganske hensmuldret, saa at man af de optagne Stykker kun kunde slutte, at den oventil ikke har været lige, men iøvrigt ikke med Sikkerhed kunde bestemme Overdelens Form.

4. Et Stykke Klædemon,

som laa over Brystet, med Levninger af et paasyet Kors af Guldtraad.

Af Klædedragten kunde paa Grund af Hensmuldren intet videre optages, dog kunde man endnu tydelig skønne, at Ærmerne havde været vide. Hvor hensmuldrede end Klædningsstykkerne var, kunde man dog spore, at de havde været pragtfulde.

Biskop *Müntzer* mente, at han kunde se Spor af Palliet paa Ligets Bryst.

5. En Sandal,

med Saal af Læder; det øverste af Silketøj. Foran var anbragt en Prydelse, omtrent i Hjerteform, som bestod i kunstigt i Flammer indvævet Guldtraad i Silke. Af den anden Sandal fandtes Lædersaalen; men den hensmuldrede ved Berøringen. De indvævede Guldprydelser paa den bevarede Sandal var af udmærket fortræffeligt Arbejde og

*) Indbydelsesskrift til Afgang- og Aarsprøverne i Sorø Akademis Lærde Skole. Sorø 1902. — 48.

vilde næppe kunde skaffes fortrinligere forarbejdet. I Nationalmusæet findes et Par Sko af med Guld indvævet Fløjl, der udgives for at have været Absalons.

6. En Tinplade.

Et paa Brystet liggende Brudstykke af en smukt udarbejdet Tinplade, som lildels var fortæret. Siraterne paa dette Brudstykke er indgraverede meget sirligt; efter deres Form at dømme, maa Pladen oprindeligt have været rund. Dens Bestemmelse er vanskelig at angive.

7. Et afbrudt Stykke Jern,

meget forrustet. Det formodedes, at dette Stykke kunde være en afbrudt Parérestang af et Sværd, som de ældre Inventarier over Kunstkammeret udtrykkelig nævner at være taget i Absalons Grav. Ved at sammenholde Brudstykket med det Sværd, som bevares i Musæet, og hvorpaa den ene Parérestang mangler, fandt man imidlertid, at det ikke henhører til samme, og det er rimeligt, at det snarere har været i Forbindelse med eller henhørt til Jernstængerne og Tapperne under Kistelaaget.

8. Et Brudstykke af et Knivsblad,

mindre angrebet af Rust. Det er meget sandsynligt, at dette afbrudte Knivsblad er kommet ned i Kisten ved Gravens Aabning 1536; formodentlig har man da maattet opbrække flere af Tapperne, der fæstede Laaget til Kisten, som netop kan have givet Anledning til, at Kniven er knækket.

Man slansede nu Arbejdet for den Dag; thi dels havde det været meget anstrengende for Arbejderne og dels udbredte den aabne Grav en meget stærk Liglugt — en Mærkværdighed saa mange Aarhundreder efter Absalons Død og skønt Graven jo allerede een Gang før havde været aabnet. Det viste sig, at flere Dele, især Hovedet, endnu ikke var hentørrede, men havde opløst sig ved Fugtighed, ligesom Kistens Bund var oksyderet og for en Del opløst til Blykalk. —

Skønt alt talte for, at man havde fundet Absalons Grav, saa havde man dog ikke bragt aldeles bestemte Beviser for

Dagen. »Hvad beviser,« siger Molbech, »at den Biskop, man her har jordet, med Kalk og Stav, virkelig har været Absalon? Den mægtige Gravsten har ingen Indskrift,»¹⁾ —

Den næste Dags Undersøgelse skulde imidlertid bringe fuld Sikkerhed til Veje.

Omtrent ved Ligets Skuldre opdagede man nemlig adskillige større og mindre Stykker af en højet og sammentrukken

9. Blyplade,

der viste sig at have været af en langagtig, firkantet Form. Stykkerne var til Dels meget forkalkede, og den nederste Del henfalden i en Slags Blykalk. Den øverste Del fik man ved at sammenholde Brudstykkerne igen fuldstændig, men den nederste Del var næsten aldeles fortæret. Det viste sig, at denne Plade ikke hørte til selve Kisten men at den maa være nedlagt med Forsæt i denne. Paa Pladen fandtes en Indskrift, og ved at tyde denne forsvandt enhver Tvivl. Man overbevistes om, at staa ved Absalons aabne Grav.

HIC : IACET : ABSALON : ARCHIEPISCOPVS : ASCERI :
FILIV. : IR : . NVS : ET : PIVS : QVI : HOC : CLAVSTR-
-VM : FVN

DAV. NIS : LOCVPLETAVIT : HABVIT.
. . . DENSI : AN. ARCHIEPIS. I : ANNOS x
. EST : IN : DIE : CTI : ANN
. DOMINIE : M. CC.

De smukt udførte Uncialbogstavets Form viser netop hen paa det 12. og 13. Aarhundrede. — Molbech har (sidstnævnte Sted) vist, at den Skik at nedlægge saadanne Blyplader i Graven var udbredt over flere Lande og brugtes langt op i Middelalderen. — — —

Man skred nu til den egentlige Undersøgelse, som den kgl. Befaling fordrede: Om Skelettet havde sit Kranium, eller om de i Kunstkammeret foreviste Levninger af Absalons Hoved og Ben virkelig hørte til Skelettet, hvorfra det saa var bleven borttaget.

Selve Skelettets Leje var endnu saa fuldstændig bevaaret, at man kunde skeldne, hvorledes Ligets Hænder har været korslagte og Ærkebiskoppen med disse har omfattet

¹⁾ Nord. Tidsskr. f. H. L. og K. 1827. 462.

Kalken. Ved selve Luftens Paavirkning, men endnu mere ved Berøring, som man selvfølgelig indskrænkede til det allernødvendigste, faldt en Del af Klædemonnet sammen i Støv; men de større faste Ben vedligeholdte sig.¹⁾

Hovedskallen var det daarligst bevarede. Af de mindre Ben i Over- og Forhovedet fandtes intet; derimod saas tydeligt Underkæbebenet med Spor af Tandhullerne og deri fastsiddende de to bageste Kindtænder paa venstre Side og desuden flere løse Tænder. Endvidere syntes der paa Hagen at vise sig Spor af nedhængende Skæg, uden at man kunde skælne det formentlige Haars Farve, dog syntes det at have været mørkt. Der' fandtes desuden paa Hovedets Lejested et bredt, hvælvet Ben, som tilstedeværende Naturkyndige erklærede at være den øverste Del af *os occipitis*, og ligeledes to mindre Stykker, som tilsammenholdte syntes at udgøre den nederste Del af Baghovedbenet med *processus basilaris* og Spor af *foramen magnum*. Paa *os occipitis* syntes ogsaa at vise sig Levninger af vedhængende Haar. Saaledes fandt man i Graven flere af de Ben, som ogsaa var ved det omstridte Kranium paa Kunst-kammeret.

Dog lader det til, at man ikke med fuld Sikkerhed har turdet fastslaa Undersøgelsens Resultat; rimeligvis fordi alt ved Hovedets Leje var i saa stærk Opløsning. Medens Laarbenene fra Kunstkammeret nemlig fik den Paaskrift, at de *ikke* var Dele af Absalons Skelet, saa fik Hovedskallen ikke denne Paaskrift.

Man undersøgte nu den øvrige Del af Skelettet: Ryghvirvlerne, Armene, Bækkenet, Laarben, Skinneben og Knæskaller, der alt laa temmelig uforstyrret og meget kendelig i den Stilling, i hvilken Lig sædvanlig lægges i Kiste. Fødderne udad, hver til sin Side. Følgelig har ingen af de to Ben paa Kunstkammeret hørt til Skelettet.

Ved at henlægge en Maalestok paa Skelettet udfandtes følgende Maal:

Fra Skulderen til Laarbenet.....	24	Tom.
Laarbenet,.....	20	—
Skinnebenet.....	16	—

2 Al 12 Tom.

¹⁾ Molbech, a. St. 462.

Dybden fra Anklen til Spidsen af Hælen 2 à 4 Tom., hvilket ikke nøje kunde bestemmes.

Halsens og Hovedets Maal kan alene bestemmes efter Lejet i Kisten (den særligt store Hovedplads skyldes, at der skulde være Plads til Mitraen) og efter hvad Mænd, der har de opgivne Dimensioner, i Almindelighed kan maale.

Med Undtagelse af de ni Ting, man havde optaget af Kisten lod man alt, hvad der ellers hørte til Liget, forblive urørt. — Saa snart Undersøgelsen saaledes var tilendebragt, blev Laaget øjeblikkelig lagt paa Kisten, og en Del af Marmorstenen ovenpaa dette, for at forebygge al vilkaarlig Berøring af Blykistens Indhold, saa længe til Kongen havde truffet endelig Bestemmelse.

Efter at Beretning om Undersøgelsen var foredraget for Kongen, befalede denne allernaadigst, at: i Sorø Kirke skulde tæt ved Graven, i Muren anbringes et stærkt Skab af Jern, hvortil skal være trende forskellige Nøgler og i dette bevares de af Graven optagne Sager, tilligemed den af Kunstmusæet erholdte Hovedskal og Dødningebenene, de sidste med en Paaskrift om Urigtigheden af Sagnet, at der var Dele af Absalons Legeme; i Graven skulde nedlægges en Beretning om, hvad der var sket, og Graven derpaa lukkes.

Da man troede, at Indslutningen i Glas vilde være det sikreste Middel til at bevare, hvad man nedlagde i Graven, blev i Glasrør nedlagt et Dokument underskrevet af Geheimestatsminister *Malling* og Biskop *Münter*, som angav, hvad der var bestemt, og Afskrift af Undersøgelsesakten. De to Glasrør blev derpaa tilsmeltede saaledes at de blot kan aabnes ved at sønderbrydes; for at bevare dem fra at beskadiges, blev de nedlagt i en dertil udhugget Sten; denne blev igen indsat i selve Ligkisten, saaledes at den straks maa falde i Øjnene om Graven nogensinde i Tiden igen bliver aabnet. Derpaa blev Marmorstenen lagt paa Blykisten, en ny Tværmur opført paa denne og Ligstenen igen lagt over Graven. Det ovenomtalte Skab blev indsat i Muren og den originale Undersøgelsesakt, efter kgl. Befaling, nedlagt i Geheimearkivet.

Om Skabet fortæller Th. Hansen, at naar det »tidligere aabnedes for Besøgende, hvilket da kun skete en Gang om Aaret, paa Kongens Fødselsdag, skulde der ringes med Kir-

kens Klokker og Kirkeinspektionen in pleno være til Stede, hver med sin specielle Nøgle, og aabne hver sin Laas paa Skabet. Nu ses Relikvierne bag en Rude og Kirkens Klokker har kun en Nøgle til Skabet.«¹⁾)

Hovedskallen og Benene fra det gamle Kunstkammer er anbragt i Skabet, men skjult for Beskueren. Man har søgt at forklare deres Forbindelse med Absalon ved at antaget, at de har været anbragt i et af dennes Værelser i Klosteret som et *Memento mori*. En Forfatter udbryder: »Hvad Hovedskallen angaar kan man sige: 'Habent sua fata calvæ!' Efter 300 Aars Forløb styrtes den fra sin Højde og gøres til et *Memento mori*! Maaske den Pandeskal, som man den hele Tid har betragtet som Absalons og hvori *Gali* fandt Tapperhedsorganet (!) engang har tilhørt Ærkebispens Kok eller Kusk, eller højst en ubekendt Munk.«²⁾)

Det er en underlig Følelse for Katholikken, naar han saa de Genstande, man i 1827 tog op af Graven, særlig vel den Ring, som Absalon har haaret og som saa mange af Valdemartidens Stormænd har berørt med deres Læber, naar de bøjede sig for Nordens Primas. — Selv om vi ikke betragter disse Genstande som »Relikvier«, saa gennemtrænges vi dog af Ærbødighed, naar vi ser disse Minder om hin store Kirkefyrste.

(Slattes.)

I Anledning af „det katholske Møde“.

Hr. Redaktør! Vil De være saa venlig at give mig Husly for nedenstaaende Bemærkninger:

Ogsaa jeg beklager med Hr. A. P., at der paa Mødet i City ingen Diskussion blev. Ja, jeg mere end *beklager* dette. Jeg er lige ved et anse Mødet for forfejlet, netop af den Grund! Thi efter de Referater af Mødet, jeg har

¹⁾ J. h. Hansen: Sorø. 60.

²⁾ Nyeste Skilderie af København 1827 682.

faaet, var en Indsigelse mod flere af de ærede Foredragsholderes Udtalelser saare ønskelig. Hr. A. P.s Forslag om et nyt Mødes Afholdelse tiltræder jeg derfor af fuldt Hjærte, navnlig naar Mødet kan sættes paa et Tidspunkt, hvor Ingen er forhindret i at møde.

Hr. A. P. lyser efter en Opposition, »en Opposition i den Forstand, at der vilde melde sig nye Kræfter til Disposition for i Forening med den gamle, prøvede Garde at arbejde Sagen frem til Nutidens Fordringer og Krav.«

Ak, Hr. A. P.! Ved De, hvilken krank Skæbne, der venter en Opponent indenfor vore Foreninger? Selv om han iklæder sin Opposition det hæelligste Klædebon, selv om han paa ethvert Punkt opfylder de videstgaaende parlamentariske Krav og selv om han er besjælet af den mest glødende Interesse for Sagen, og *kun* for denne, »den gamle, prøvede Garde« vil først prøve at slaa Oppositionen ned, og lykkes dette ikke, betragter »den gamle, prøvede Garde« det som en *personlig* Fornærmelse og *gaar sin Vej!* Derfor denne Mangel paa Opposition, Hr. A. P.!

Ungdomssagen ligger Hr. A. P. svært paa Hjærte. Og med Rette! Thi faar vi først et fast Tag i Ungdommen, vil Menighedslivet blomstre og sætte den herligste Frugt! Men gør vi nu ogsaa nok for vore Ynglinge? Har vi det rette Blik for, hvad vor Tid, hvor alt gaar med Damp og Elektricitet, fordrer, og hvilke Snarer, den lægger for det unge Menneske, der skal prøve Livet? Næppe, naar vi tror, at »rigelig Underholdning og Selskabelighed« er et Universalmiddel.

Der maa mere og ganske andet til!*) Hvad Grunden er til, at »mange forgæves har søgt sine Firmelseskammerater i Kirken allerede det første Aar efter Udtrædelsen af Skolen«, er her ikke Pladsen at komme ind paa: dette drøftes bedst paa et alm. kath. Møde. Men en af Grundene skal her dog gøres opmærksom paa og anvises en Vej til at raade Bod paa Ondet.

Det er en Kendsgerning, at der i vor Tid er en stærk Udvandring fra Haandværkerklassen til de løse Arbejder. De unge Mennesker vil ikke lade sig indskrive som Lærlinge i et Fag, dertil er Lønnen for lille, Tvangen for stor og Læretiden for lang. Det moderne Liv har Brug for

*) Det siger Hr. A. P. ogsaa! (Se øverst S. 317 forrige Nr.)

det unge Menneske i Fabrikker, ved Mælkeforsyning, som Forretnings- og Kioskbude o. m. a. Her er Lønnen 2—3 Gange større end en Lærings og der er lettere Adgang til Fornøjelser og hvad ellers kan skaffes for Penge. Og for fattige Forældre er det jo ogsaa en stor Hjælp, naar deres nykonfirmerede Drengene kan bringe en 12—14 Kr. hjem om Ugen, medens de som Læringer i et Fag maaske maatte nøjes med 3—5 Kr. De ser ikke, hvad Fremtid de derved berede deres Børn: Medens Lærlingen ved 18—19-Aars Alderen ved at blive »Svend« i sit Fag som Regel kan ernære sig paa en pæn og anstændig Maade, er Kioskdrengen osv. til samme Tid kun naaet til at blive Arbejdsmand, der maa leve af »tilfældigt Sjøv«.

Og denne lette Adgang for det pure unge Menneske til at faa Penge, og det ofte ukontrollerede Penge, i Hænde, rummer den største Fare for deres sædelige og moralske Vandel; de gribes af en Forlystelsessyge, tilbringer en hel Del Tid paa Variétéer og gaar tabt for Kirken.

Her er det, Ynglingeforeningen har en Mission, som den bør tage op jo før jo hellere. Hele Landets katholske Ynglingeforeninger bør slaas sammen til én stor Forening med Lokalafdelinger i hvert Sogn. Menighederne maa slutte sig hertil som en Slags »passive« Medlemmer, der ved Aarsbidrag, Gaver, Basarer og paa anden Maade skaffer Pengebidrag til Veje. Thi Penge maa der til! Og disse Penge skal da anvendes til at støtte det unge Menneske i hans Læretid; ikke saaledes, at de skal sætte ham i Stand til at »nyde« Livet, men saaledes, at hverken han eller hans Forældre af det større øjeblikkelige Udbytte ved løst Arbejde skal fristes til at vælge denne farlige Vej.

Et katholsk Lærlingehjem vilde selvfølgelig være Idealet. Men selv under den ovenfor skitserede Form vilde meget være vundet m. H. t. Bevarelsen af den hl. Tro hos det unge Menneske. Thi selv om Tonen rundt paa Værkstederne ikke er absolut smittefri, er Livet der dog mange Procent bedre end det løse ubundne Liv og de store Fristelser, dette byder, og bibringer trods alt det unge Menneske et vist Kvantum Pligtfølelse.

„Varden”.

Fra »Varden«s Redaktion har vi modtaget nedenstaaende:

Hr. Redaktør!

De bedes oplyse følgende: »*Vardena*» har lige fra sit allerførste Nummer været udgivet af mig og under mit økonomiske Ansvar. Da det fra først af syntes udelukket, at Bladet kunde komme til at bære sig, modtog jeg i de fire første Aar en, forøvrigt aldeles utilstrækkelig, Understøttelse fra »herværende katolske Kres«. Men det Konsortium, Deres ærede Blad omtaler, har aldrig været til. Da der for et Par Aar siden var Udsigt til, at Bladet kunde komme til at bære sig, forhindrede en ganske enkelt og snæver »herværende katolsk Kres« dette. Jeg mente mig derfor ikke længere berettiget til at modtage Understøttelse fra Privatfolk og Institutioner, hvorfor jeg fra og med *1. Januarhæftet 1907*, — *ikke*, som man let af Artiklen i forrige Nummer kan faa Indtrykket af, fra 1. Januarhæftet 1908, har udgivet Bladet helt for egen Regning. Det er kun den enkelte »herværende katolske Kres«, som jeg ovenfor omtalte, hvormed jeg for min Part har afbrudt den »organiske Forbindelse«; da den nemlig mindede for meget om *den* »organiske Forbindelse«, der bestaar mellem Patienten og den Læge, der aarelader ham. Forøvrigt er »Varden« netop saa katolsk, som Katolikkerne selv gør den til; naar jeg modtager Artikler, der er egnede til Optagelse i »Varden«, bliver de ogsaa optagne; men naar man systematisk undlader at indsende Artikler fra katolsk Side, bør man ikke dadle Bladet, fordi det ikke er katolsk nok.

Deres ærbødige *Oskar V. Andersen*.

Hvad »Varden«s Startning angaar — om der var flere derom eller kun én — det ved vi selv ikke noget om; hvad der stod i forrige Nr. havde vi fra en paalidelig Kilde; men den kan jo ogsaa have taget fejl i dette Punkt.

»Forøvrigt er »Varden« netop saa katholsk, som Katolikkerne selv gør den til«, hedder det i Redaktør Andersens Svar. Her kunde dog indvendes, at selv om der indsendtes nok saa mange og ligesaa gode og smukke »katholske Artikler« som f. Eks. N. P. Nielsens »Kirke og

Bonde i Middelalderen« i 1. Maj Heftet S. 211, saa mister Bladet dog sin udprægede katholske Karakter, naar der samtidig optages saadanne Boganmeldelser som f. Eks. den i samme Hefte S. 220 af A. C. Andersens Bog »Stavnshundne Mænd«, hvor Anmelderen — og derfor ogsaa paa en Maade selve Bladet — ligefrem forherliger Ægteskabsbrud og »fri« Kærlighed, priser det ægteskabsbryderske Samliv som »den ny Tid, der nu randt op over den *fri-baarne* Mand« samt ømt og begejstret beskriver de to Ægteskabsbryderes »Kærlighed, der uden Ord skyder Rod imellem dem og som grønne Ranker slynger sig imellem deres Hjerter og knytter dem fast« o. s. fr.

Sligt burde ikke ske i et *katholsk* Blad!

Misforstaa det ikke!

Hermed er selvfølgelig ikke ment, at der slet ikke maa tales om Kærlighed i et katholsk Blad. Ih, jo, saamænd! Kærlighed er jo aldeles uimodsigeligt baade Naturens og Naadens mest nødvendige og uundværlige Husgeraad saa at sige; *men*: den *ædle, ægte* Kærlighed! Den Kærlighed, som f. Eks. saa vidunderlig smukt skildres i *Balisto Bonnets* »Paa Broen« (»Varden«, Aarg. 1907 S. 235 ff.). Vi husker aldrig nogetsteds at have læst noget saa smukt som det. Og det handlede da sandelig ogsaa om Kærlighed mellem Mand og Kvinde, men om den smukke ædle — ægte Kærlighed! Det er noget andet end ovennævnte Vrægebillede af Kærligheden!

Der gives nedbrydende Tendenser nok i vor Tid — uden at vi ogsaa behøver at give dem Husly og bidrage til deres Udbredelse! Saadanne Ting maa *absolut* holdes *ude* fra et katholsk Blad. Sker dette med større Paapassenhed i Fremtiden (og det maa man jo kunne vente af »Varden«s — rent *personlig* set — upaaklagelige, *ægte katholske* Redaktør), saa vil der næppe være noget i Vejen for atter uforbeholdent at anerkende »Varden« for et katholsk Blad.*)

Dette være sagt — som et velment Raad — i »Varden«s egen Interesse.

N. U. Red.

*) Uden at ville blande os i »Varden«s Politik eller bedømme dens politiske Anstrøg, som den har faaet i den sidste Tid, kunde der maaske dog være Grund til ogsaa at anbefale lidt mildere Udtryk overfor politiske Modstan ere, især naar vi som Katholikker maaske endog staar i en vis Taknemlighedsgæld til dem.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København (H. M.) Tirsdag d. 28. April afholdt Foreningen »Unio« sin ordinære *Generalforsamling* i Myginds Selskabslokaler i den lille hvide Sal, hvortil Medlemmerne havde indfundet sig talrigt.

Hr. Fabrikant *Herm. Hoffmann* aabnede Mødet og aflagde Regnskab og Beretning for det forløbne Aar, idet han omtalte de forskellige Udflugter i Sommerens Løb og Festerne i Vintersæsonen, samt oplyste, at de almindelige Møder, som var afholdte i Myginds Selskabslokaler i Vinter, havde været særdeles godt besøgte.

Foreningen som for Tiden er i frodig Vækst tæller nu 83 Medlemmer foruden de Herrer Geistlige, som er kontingentfrie Medlemmer. Specielt kan Foreningen glæde sig ved Tilgang af yngre Herrer og Damer.

Det vedtoges at arrangere forskellige Ture i Sommer-sæsonen i Lighed med foregaaende Aar, til Fods og paa Cycle samt afholde Præmieskydning.

Herefter skredes til Valg af Bestyrelse. Valgte blev følgende Herrer, som indbyrdes fordelte Bestyrelseshvervene imellem sig: Hr. Fabrikant *Herm. Hoffmann* som Formand Hr. Assistent *Julius May* som Kasserer, Hr. Forvalter *Frantz Jørgensen* som Sekretær, Hr. Kontorist *Villy Monnet* og Hr. Kontorist *Ove Holmgren* som Repræsentanter.

Indmeldelser i Foreningen kan ské ved et Bestyrelsesmedlem (Aarskontingent er for Herrer 6 Kr., for Damer 3 Kr.).

Frederiksberg. Forrige Søndag meddelte Hs. biskoppelige Højærværdighed *Firmelsens* hl. Sakramente til 12 Dreng og 22 Piger i *Roscnkranskirken*. Da Firmandernes Procession i det straalende Vejr med Ministranter i Spidsen og sluttende med Biskoppen, iført Mitra og Kor-kaabe, drog ind af Kirkens Hovedindgang, var Vinduerne i Genbohusene besat med Tilskuere, som gerne vilde se en *rigtig* Biskop med Bispehue og Bispestav. Den lille Kirke, som i Dagens Anledning var iført sit bedste Skrud og af Søstrene pyntet med Blomster og Grønt, var mere end fyldt til sidste Plads. Efter Evangeliet besteg Sognepræsten, Hr. Pastor Slump, Prædikestolen og formanede Firmanderne til ikke at modtage den Helligaands Naadegaver forgæves, men drage Nytte deraf for hele Livet, ligesom Apostlene havde gjort det. Da det hl. Messeoffer var frembaaret, hvori alle Firmanderne og en stor Del af Menighedens Medlemmer deltog ved at kommunikere, steg Biskoppen ned fra Alteret for assisteret af to Præster at meddele Firmelsens hl. Sakramente, idet han efter Pontifikalets Rituale

lagde Haanden paa hver enkelt og salvede dem med Kri-
sam i Korsform paa Panden. Efterat den højtidelige Hand-
ling var til Ende henvendte ogsaa Biskoppen selv en begej-
stret Formaningstale til Firmanderne, hvortil der knyttedes
en Opfordring til hele Menigheden om trofast at holde
sig til Sognekirken.

Hvad der i Aar ikke lidet bidrog til denne Festdags
særlige Højtidelighed, var den Omstændighed, at Hr. *Hussons*
lille Privatkor under Prælatmessen udførte flere smukke
rituelle latinske Sange, og tilsidst ogsaa den danske Rosen-
kranssalme. Sangene foredroges med megen musikalsk
Forstaaelse og Akkuratesse, saa at de gjorde et dybt Indtryk
paa de Tilstedeværende; det hele var som sagt en stor
Overraskelse, der i høj Grad forøgede Festens Højtidelig-
hed. — Det er Sognepræstens Mening med Hr. *Hussons*
Hjælp at danne et blandet Sangkor, som i det mindste
paa større Festdage kan synge her i Kirken. Men derfor
tænker Hr. Husson dog ikke paa at nedlægge sit Hverv som
Kordirigent ved St. Annækirke; tværtimod er det hans
Agt at arbejde hen til, at begge disse Kor ved offentlige
Sammenkomster, Fester, Møder eller lignende, kunde slaa
sig sammen, og ved saadanne Lejligheder i Forening ud-
føre Musik- og Sang-Programmet, der da ikke blot behøver
at bestaa af kirkelige eller religiøse men ogsaa af andre
Sange. Hvilket maa siges at være en udmærket Idé.

Frankrig. (*En frafalden Præst vendt tilbage.*) Louis
Josef *Roussin*, som i sin Tid arbejdede med paa Frankrigs
skismatiske Brud med Rom, har erkendt sin Vildfarelse og
er angrende vendt tilbage til Kirkens Skød. Ifølge en Med-
delelse fra *Congregatio s. Officii* er der bleven givet ham
Tilladelse til atter at læse den hl. Messe.

S. J. G. Mandagen den 25. Maj, Aften Kl. 8½, afholder St.
Josefs Gilde sit aarlige Generalmøde. — Efter Gene-
ralmødets Slutning afholdes Møde for I. og II. Grad.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 17. Maj. 4. **Søndag e. Paaske.** Paschalis Baylon,
Bekender. — 18. **M** Erik, Konge og Martyr. — 19. **Ti.** Pe-
trus Cælestinus, Biskop og Bekender. — 20. **O.** Bernardin af
Siena, Bekender. — 21. **To.** Felix af Cantalicium, Bekender.
— 22. **F.** Venantius, Martyr. — 23. **L.** Andreas Bobola, Martyr.
Søndag den 24. Maj. 5. **Søndag e. Paaske.** Maria, de kristnes
Hjælp.

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provinserne.

Da det er Meningen snart at genoptage denne Rubrik i Blad-
et, bedes de højærværdige Sognepræster i Provinserne meddele
Red., om der er sket Forandringer; indløber ingen saadan Med-
delelse, saa forudsættes, at alt er uforandret.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64):	Kl. 10 Højm. m. Præd.	Kl. 8 Andagt.
Rosenkranskirken (Boyesg.):	- 10 — — —	- 5 Andagt.
St. Annæ Kirke (Sundby):	- 10 — — —	- 8 Andagt.
Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.):	- 10 Levitm.— —	- 7½ Andagt. m. Præd.
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.):	- 9 — — —	- 3 Andagt.
St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.):	- 7 — — —	Kl. 3 Andagt m. Præd.
Immaculatakirk. (Strandv. 91.):	- 10 — — —	med Præd. Kl. 2½ Andagt.
St. Andreas Kirke (Ordrup):	- 10 — — —	Kl. 5 Andagt.

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7 og 8½; i St. Jos. Kirke Kl. 6½; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6½, 7 og 7½.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, 7½ og 8½; i Rosenkranskirken Kl. 6½ og 8; i St. Anna Kirke Kl. 6 og 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, 7½ og 8½; i St. Josefs Kirke Kl. 5½ og 6½; paa Toldbodvejen Kl. 6½.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katolikker.

Majandagten.

St. Ansgars Kirke:	Søn- og Festdg.	Kl. 8 Aft.; Hverdg.	Kl. 8 Aften.
Rosenkranskirken:	» » »	» 5 Efterm.;	» » 7½ »
St. Anna Kirke:	» » »	» 8 Aft.;	» » 8 »
Jesu Hjerter Kirke:	» » »	» 7½ m. Præd.;	» » 7½ »
St. Josefs Kirke:	» » »	» 3 Efterm.;	» » 7½ »
St. Knuds Kapel:	» » »	» 3 m. Præd.	
Inmakulatakirken:	» » »	» 2½ Efterm.;	» » 7½ »
St. Andr. Kirke (Ordr.):	» » »	» 5 » »	» » 7½ »

Vincenskonferensernes andet Generalmøde finder Sted 4. Søndag e. Paaske, Søndag d. 17. Maj henved Kl. 11½, efter Højmessen i St. Ansgars Kirke. Til Mødet, som afholdes i Lokalet, Bredgade 67, 2. S. o. G., indbydes alle aktive og bidragydende Medlemmer.

Mariakongregationen for Ynglinge fejrer Søndag d. 17. Maj sin Hoved- og Titularfest (Marie Bebudelse). Kl. 8 højtidelig Prælatmesse med Fælleskommunion i St. Ansgars Kirke; sammesteds Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken. — Ynglinge, som i Aar har modtaget Firmelsens hl. Sakramente, opfordres til at indmelde sig i Kongregationen hos P. Sialm i Stenosgade 4. Mandag den 18. Maj Møde i Stenosgade Kl. 8½.

St. Franciskus III. Orden holder Møde med Majandagt i St. Knuds Kapel Fredag den 22. ds. Kl. 8 Aften.

Syforeningen paa Frederiksberg har taget Ferie indtil videre.

Dette Nr. er udsendt tidligere paa Grund af Helligdagen.

Husk Vincensforeningens Kransekort!

Se nærmere 1. Nr. i Maanedn.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Rouge, Boyesgade 8, København V. Til Vester 423 y.

Nr. 21.

Søndag den 24. Maj.

1908.

INDHOLD: Ærkebiskop Absalons Grav i Sorø. — Citymødet. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Ærkebiskop Absalons Grav i Sorø.

(Sluttet.)

I Fastetiden plejede Absalon at opholde sig i sit elskede Sorø Kloster — ogsaa i 1201 fulgte han denne Skik. Her tilbragte den 73. aarige Kirkefyrste Tiden med Faste og Bøn blandt sine hvide Munke.

Den stille Uge kom; men han, som fordem var ilet gennem Oprørernes Rækker for at naa Lund en Skærtorsdag og indvie de h. h. Olier, han maa nu blive bag Klostermuren.

Absalon er syg — syg til Døden!

Natten til *St. Bendts Dag*, den 21. Marts 1201 udaandede han omgivet af de knælende Brødre, som bad Dødsbønnerne ved hans Leje.

Det var en værdig Afslutning paa saa daadrigt et Liv. — Det forundtes ham at dø paa det Sted, han elskede højest paa Jorden. Og her stedtes han til Hvile under Munkenes Sang.

Hans Kærlighed til Sorø har faaet et Udtryk i et Sagn. Ganske vist tilskrives det den fjendtlige Stemning i Skaane; men dets Oprindelse er her ligegyldig; der taler en ægte katholsk Aand igennem det.¹⁾

Det var den første Nat, medens Ærkebispfen laa Lig i sin Celle. Brødrene samledes i Koret for at synge Timebønnerne. Da, som de knælede i de lange Rækker, hørte de deres kære, gamle Biskops Stemme; det var, som kom den oppe fra Højalterets ene Hjørne. Og Ordene, som lød ned til dem, var disse:

»Sora, Sora pro me supplex ora!«²⁾

Nu, det er jo kun et Sagn, og Historikeren mener endogsaa et ondskaftsfuldt; men sikkert er det, Munkene i Soer glemte aldrig deres hellige Pligt. Aar for Aar tændtes Stagerne, som stod ved Gravens fire Hjørner, og det hellige Offer frembares paa det Alter, han selv havde rejst.

Graven laa midt mellem Alteret og Munkenes Kor og hen over den lød Sjælemæssens skønne Bønner i kraftig Vekselsang. Bønnen om den evige Hvile, om det evige Lys, om at hvile i Fred.

Ved Dag som ved Nat hvilede han under det evige Lys, og kunde vi træde ind i Kirken, som den var i sine Storhedsdage, da kunde vi have sandet en Forfatters Ord, naar han udbryder:

»Ligesom man kan sige, at Thorvaldsens Musæum tjener som et storartet Monument over vor udødelige Billedhugger, saaledes staar Sorø Kirke som Æresminde for dens Grundlægger og Ophugger, vor aandsmægtige Ærkebiskop Absalon, og man kan for begges Vedkommende gentage de Ord, der læses i *St. Pauls* Kirke i London paa en af Pillerne under Navnet paa denne Kirkes Bygmester, Sir *Christopher Wren*: Lector, si monumentum requiris — circumspice! — Læser, hvis du savner et Monument — saa se dig om!«³⁾

Saaledes hvilede han, omgivet af sin mægtige Slægt, Aarhundrede efter Aarhundrede paa Kirkens Hædersplads. — Men nu — ak, hvor forandret: Hvor øde og tomt er der ikke

¹⁾ Om dette mærkelige Sagn se: Aarb. f. n. O. o. H. 1877. 196.

²⁾ »Sorø, Sorø, bed for mig!«

³⁾ Th. Hansen: Sorø. 63.

ved Absalons Grav i de lange, mørke Nattetimer. Munkenes Sang er forstummet. Den evige Lampe kaster ikke længere sit sitrende Skær over Graven. — —

I Sandhed! Alle maa indrømme, at med Munkelivets Ophør sank Abbediets Storhed i Grus. — Kongerne har Gang paa Gang søgt at fremtrylle den gamle Glans, men forgæves satte de Fugl Fønix i Akademiets Segl. Den gamle Storhed fejrede ingen Opstandelse. Den Rod, hvoraf Sorø havde draget Næring, var overhugget.

En Poet søger vel at lovprise Kongegerningen; men det kan være skæbnsvangert at berømmes af sine Beundrere:

»Af Munke Nest og Røverkule,
 hvor mangan Sjæl blev myrdt
 have Kong Frederik stiftet en Skole
 og den Misbrug forstyrt;
 hvor nu i frie Konster og Lærdom
 høviske Sæder og Guds Dyrk
 opdrages med Flid den danske Ungdom
 — at fordrive barbarisk Mørk —« (!)

Men vi bør med Tak mindes, at langt fra alle, der levede paa dette Sted, var blinde for dets store Minder.

En af den lutherske Kirkes ejendommeligste Personligheder, *Fens Dinesen Fersin*, dvælede tidt under Sorø Kirkes Hvælvinger, medens han var Professor ved Akademiet. Her vandrede han og legede paa sin Luth. — Et Familiensagn fortæller, at det netop var ved Absalons Grav, det store Gennembrud skete i hans Liv.

Han gik som sædvanlig og spillede paa sin Luth i Skumringen, da søgte han det Sted, hvor hans Sang vilde tone skønnest under de høje Hvælvinger, og han standsede ved Absalons Grav. — — Da saa han det forunderlige Syn, som han aldrig betrøede til noget Menneske. — Den næste Morgen fandt man den ituslagne Luth ved Graven. Men *Fersin* lod sig kort efter kalde til Præst ved Frue Kirke i København og endte sit korte, men arbejdsrige Liv som Biskop i Ribe. — —

I 1808 opholdt Molbech sig i Sorø paa en Sommerrejse, og han har skildret det Indtryk, han fik ved at overvære en katholsk Messe, som læstes i Akademigaarden tæt

udenfor Kirken: »... hist paa den grønne Gaard samler sig en hel Skare af fremmede Krigere, her paa den hvide Mur, under det høje Loft, i Naturens Tempel rejses et Alter, ej uden Pragt. De slutter en Kreds, krigerisk Musik begynder; en Munk træder frem i rige Klæder og læser med Andagt den hellige Messe. 700 væbnede Spaniere knæler ned i Kreds, naar Hostien opløftes og Andagt flammer i de livfulde Sydboers Hjerter. Højt og højtideligt var Synet; sære Følelser opsteg i Hjertet... underlig den Tanke: Her paa Sorø Kirkegaard, lige over for Absalons Grav hører Spanierne en katholsk Messe.«¹⁾)

I ensomme Timer har Molbech dvælet ved denne Grav: »Her under disse høje, lyse Hvælvinger vandrede jeg ofte blandt Fortids alvorlige Skygger. Her anede jeg en større Kraft, en større Betydning i de Tider, som svunde for evig. Min Sjæl hævede sig over Støvels Skranker, og jeg tænkte den store Tanke — Udødelighed.«²⁾)

Ved denne Grav har *Bernhard Severin Ingemann* sikkert tænkt mange af de Tanker, han senere iklædte Ord i sine Romaner, der — hvad historisk Maalesnor vi saa end lægger paa dem -- dog er gennemtrængt af en levende Kærlighed til Danmark, dets store Minder og dets Fremtid. — — —

Ogsaa en Mængde Gravskrifter hædrer Absalons Minde. Han kaldes en Samsøn i Styrke, en Salomo i Visdom, en Cato i Veltalenhed.

Det er med Vemod, vi betragter Absalons Grav. Hvor længe — hvor længe skal Udlændigheden vare? — Skal Munkene nogensinde hæve deres Røst igen her i deres gamle Kirke, hvor Kongemagten efter den nye Læres Indførelse gav de sidste trofaste af det gamle Præsteskab et Asyl, hvor de kunde dø i Fred? — Hvornaar begynder det at lyse mod Dag?

Det er med Vemod, man betragter Gravens nuværende Omgivelse, opad Alterets uskønne Bagklædning. — Der er noget af et Symbol ved denne Plads. Vel ejer den luther-

¹⁾ Ungdomsvandringer I. 259.

²⁾ sst. 272.

ske Gudstjeneste sine skønne Momenter og vel lyder her Lovsange til Kristi Ære; men den Kirke, som Absalon opførte ved Sorø Sø tjener ikke længere helt og fuldt den Idé, hvortil han indviede den. Fra Kirkeomvæltningens Dage vender Absalon Ryggen til Alteret!

Det er med Vemod, man betragter den grimme Jernkæde, der er anbragt omkring Graven, som ventede man, at den Besøgende manglede al Pietet.

Foreviseren havde dette paa Fornemmelsen; thi han sagde halvt undskyldende: »Ja, det er en alt andet end værdig Tilstand her hersker; men det bliver forhaabentlig snart anderledes. Vi arbejder bl. a. paa at faa Alteret flyttet tilbage til sin oprindelige Plads, saa kommer Graven i alt Fald til at ligge mere aabenlyst.« — —

— Inden vi kaster et sidste Blik paa dette Sted saa rigt paa Minder, lad os da høre, hvad det fortæller os.

Først minder denne myndige Bispeskikkelse os om den Troskab, den Iver og Kraft, hvormed Absalon førte Ærkebispstaven i den danske Kirke. En Gerning, som aldrig var udført i de forudgangne Dage, aldrig udførtes senere af en enkelt Mand.

Saa mindes vi hans usvigelige, urokkelige Troskab mod den hellige Stol. Han drog vel med sin Barndomsven og Konge til Møde med den Mand, han vidste, der med Urette havde antaget Paveværdigheden. Men han drog af Sted udelukkende for at frelse den egensindige Valdemar for Skismaets Fare. Og i *Besancon* optraadte Absalon med sin vanlige Uforfærdelighed og sit koldblodige Mod, midt i de oprørske Prælaters Kreds og sagde dem Sandheden lige i Øjnene, inden han rystede Støvet af sine Fødder.

Endelig mindes vi den Gerning, han udførte til Danmarks Frelse og Storhed. Lige fra han kom hjem fra Pariseruniversitetet og fandt Landet midt ude i Borgerkrigens Rædsler og hærget af vilde Sørøverskarer, indtil han nedlagde Staven, prædiker Absalonsskikkelsen som ingen anden om Kærligheden til Danmark. Ikke den blødsødne og højtt travende, men lige saa lidt den blegnæbde og selvopgivende! Nej! Den sunde, levende og handlekraftige Fædrelandskærlighed, der gjorde ham til Indbegrebet af

alt »*Dansk*«, for Venner som for Fjender, og der fik Fjenderne til rædselsslagne at flygte, naar de saa blot Glimtet af hans Stander gennem Havtaagen! — Denne Kærlighed til Danmark, som ikke tilfredsstilledes, da Fjenden var slaaet tilbage og traadt under Fod, men fik ham til at ofre store Summer af sin egen Pung for at hjælpe Kongen med at bygge Thyras Dannevirke, saa det blev en Vold, der holdt Fjenden i Ave. — En Kærlighed til Danmark, som fik sit skønneste Udtryk i det store Arbejde, han nedlagde i Landets indre Styrelse og i sit Lovgivningsarbejde, der er enestaaende i europæisk Retshistorie.

Mon det ikke er noget af denne Danskhed i Absalons Væsen, der har beaandet Ingemann, saa han slog sin Lyre og sang de smukke Strofer, der slutter »Valdemar den Store og hans Mænd«:

»Hvad Danmark var, kan det atter blive
 Endnu er Fædreens Aand i Live.
 Men naar den slumrer i kraftløs Stund
 Og glemmer Livet i døsig Blund,
 Da rejs dig atter fra Altergraven,
 Du høje Aksel med Bispestaven.
 Advar os for Udslettelsens Dom
 Og vis os, hvorfra vor Frelse kom!
 Da stig af Graven til Kamp igen
 Henfarne Konge med dine Mænd.
 I Eftermælets de lyse Klæder
 I straal for os med Oltidshæder.
 I styrker Hjertet og ruster Haanden
 Til dansk, til stor og til herlig Id
 Til Danmarks Frelse i Nødens Tid!«

Johan Johnsen.

Efterskrift.

Desværre blev Blypladens Indskrift ikke gengivet nøjagtigt paa S. 334, derfor aftrykkes den her med de Tilføjelser, de Lærde mener at have kunnet indsætte for det manglende, hvilket sidste her er tilføjet i Parentheser:

HIC . IACET . ABSALON . ARCHIEPISCOPVS . ASCERI
 FILIVS . VIR . (BO)NVS . ET . PIVS . QVI . HOC . CLAVSTRVM
 FVNDAV (IT . ET . MVLTI . BO)NIS . LOCUPLETAVIT
 HABVIT (ROSCIL)DENSI . AN(NOS . XXXXIII).

ARCHI EPIS(CO)P . . (LVNDENS)I . ANNOS . X(XIII) . . .
 EST . IN . DIE(. SCI . BENEDI)CTI . ANN(O . INCARNACIONIS)
 DOMINIE . M . CC . (I?)

De første Linier af Indskriften lyder saaledes i Oversættelse:

»Her hviler Ærkebiskop Absalon, Assers Søn, den gode og fromme Mand, som grundlagde dette Kloster og berigede det med mange Goder.«

Citymødet.

Saa kom der da i alt Fald noget ud af Citymødet! Af de mange, der efter denne Sammenkomst utvivlsomt har siddet og tænkt over det, de der havde oplevet, er der nogle faa, som her i Bladet har offentliggjort noget af det, de har tænkt; — jeg siger *noget*, da det af Vedkommendes egne Ord fremgaar at de ogsaa har en Del paa Hjerte, de ikke har villet sige.

Indsenderne, blandt hvilke der her særlig tages Sigte paa de to første, fortjener en oprigtig Tak for de gode Tanker, de er fremkomne med, men ikke mindre ogsaa for den noble Tone, der gaar igennem deres Indlæg. De siger deres Mening uden at træde nogen for nær, og den næsten vemodige Understrøm, der mærkes i deres Ord, er baade tiltalende og velgørende. Saadan skal det være. Lykkes det os under de forestaaende Diskussioner at forebygge ethvert saarende Ord, — hvortil ogsaa hører dette, at man ikke let føler sig truffet og fornærmet — saa er det et Vidnesbyrd om, at vi har Kultur, noget der i høj Grad klæder baade de ny Kræfter og »den gamle, prøvede Garde«.

Meningen med disse Linier er nu den: at understrege nogle af de fremsatte Tanker og saa dertil knytte et Par Bemærkninger om de praktiske Forslag, der foreligger.

Naar det siges, at vore *Lægsfolk* er uvante med at ar-

bejde, og at de hidtil overvejende har været de nydende, saa er disse Udtalelser jo ganske vist ikke helt blottede for Overdrivelse, eftersom der faktisk er en Del endog meget virksomme Mænd og Kvinder iblandt os, men det sagte indeholder paa den anden Side ikke saa ganske lidt Sandhed og er i hvert Fald et smukt Udtryk for den Længsel, der findes hos de hidtil uvirksomme efter ogsaa at komme med. Skam ske os, om vi ikke tog imod Tilbudet, hvor det, der tilbydes, virkelig er en Hjælp.

Noget af det, der har gjort dybest Indtryk paa mig, er det, en af Indsenderne skriver om *de »fødte» Katholiker og Konvertitterne*. De Udtryk, han her har fundet for sine Tanker, vidner om, hvor klart han ser og hvor dybt han føler. Sikkert er det, at disse to højst forskellige Elementer i vore Menigheder endnu langtfra er kommen til at staa hinanden saa nær, som det var ønskeligt. Forklaringen af dette Fænomen er maaske ikke saa svær at finde. Den er vistnok givet med den Mangel paa fuld Forstaaelse, som den fødte Katholik mangan Gang staar med over for Konvertitten, og saa med den bristende Evne hos dem, der er gaaet over, til at leve sig ind i den fødte Katholiks Maade at tænke og føle paa.

Maaske modtages den unge Konvertit endogsaa med nogen Mistillid, der kan have sin Grund i lidte Skuffelser, medens han paa sin Side har svært ved at finde *sit* katholske Ideal udtrykt i det Menneskes Liv, der altid har hørt Kirken til, og hos hvem Religionen og Religiøsiteten ikke plejer at træde frem med den synlige Varme og Iver, der er karakteristisk for enhver, i hvis Liv den katholske Livsanskuelse aabenbarer sig i sin fulde Vaarfrodighed. Dog, hvilken Forklaring der end gives, Kendsgerningen er der, og saa meget er vist, at den iblandt os, der her finder Midler til at slaa Bro mellem Hjerterne, er noget af en genial Opfinder. Forpligtelse i saa Henseende paahviler selvfølgelig i første Linie os fødte Katholikker. Vi har sandelig den Pligt at aabne Hjem og Hjerte for vore Konvertitter og derved yde dem nogen Erstatning for det, de som oftest ved deres Konversion mister i deres egne Kredse, og den af os, der af Egoisme og Bekvemmelighed ikke vil have noget med dem at gøre, Herren kalder til sin Hjord, sidder i høj Grad Kærlighedsbudet overhørig.

Ingen vil kunne nægte, at Indsenderne i fuldt Maal anerkender *det gode, der findes*. Det er saaledes utvivlsomt rigtigt, at der *er* en katholsk Ungdom i København, og at det for en ikke ringe Del er Maria-Kongregationens Fortjeneste, at der findes en saadan. De, der paa Mødet i City spurgte: Hvor er vor katholske Ungdom?, mente sikkert heller ikke, at der blandt dem, der udgaar fra vore Skoler, slet ikke fandtes nogen, der holder fast ved Kirken, men kun, at der ved siden af disse er saare, saare mange, der svigter. Jeg mener, det er af nogen Betydning at fastholde dette, at vi *har* Institutioner, der arbejder med Held; i det Øjeblik vi nemlig giver os til at undersøge, hvad der bør ske i Fremtiden, vil det være naturligt at tænke sig dette som en videre Udfoldelse af det gode, vi har. Herved tænker jeg dog ikke blot paa Mariakongregationen, men ogsaa paa saadanne Indretninger som »Unio«, »A. C.«s Foredragsrækker o. lign., der er godt i Gang eller dog kan komme det, maaske ved Hjælp af en lille Kursforandring.

Det blev ovenfor sagt, at de nævnte Artiklers Forfattere har udtalt sig med Takt og Finfølelse uden dog derfor at være mindre ærlige. Dette synes jeg kommer stærkest frem, hvor Talen er om *vore Evner til at forhandle* og lægge Planer. Her var der jo maaske nogen Fristelse til at bruge hitre Ord. Det kan ikke stærkt nok fremhæves, at det i den antydede Henseende var betegnende for vort Citymøde, at vi hverken fik nogen Diskussion i Gang*) eller fik vedtaget saa meget som en eneste Resolution. Vi forholdt os nærmest som pæne, velopdragne Børn, der paahører de Bemærkninger, deres Skolebestyrer har fundet Anledning til at gøre. Ja, undskyld Sammenligningen. Man kunde maaske hellere sige, at — bortset fra et Par enkelte Bifaldsytringer og det obligate Slutningsklap — sad Forsamlingen kun som det lyttende Kirkefolk. At dette nu ikke skyldtes Mangel paa Interesse for Menighedsspørgs-

*) Man ikke Hovedgrunden hertil var den, at der saa vidt vides først ved Mødets *Slutning* blev spurgt, om nogen ønskede Ordet; det kom altfor overraskende. En anden Gang maa det, *før* Talernes Række begynder, bekendtgøres, at der bagefter vil finde Diskussion Sted, saa har man Tid til at tænke lidt derover.

maal og ikke heller Mangel paa Vilje til at arbejde, derom kan der ingen Tvivl være. Men en Grund maa Kendsgerningen have, og man griber da vist ikke fejl, naar man antager, at den skyldes Mangel paa Øvelse. Vi *har* ingen Øvelse i at forhandle. Vi *har* ingen Øvelse i at udtale os om vore inderste Anliggender paa en saadan Maade, at den baade bærer Vidnesbyrd om et intensivt Tankearbejde og dybtgaaende Beskæftigelse med det paagældende Emne og samtidig er egnet til at kalde andres Tanker frem og faa Hjerterne til at brænde. Vi kan godt Mand og Mand imellem udtale os djærvt og drøjt, men i en større Forsamling, hvor vi skal staa til Ansvar for vor Mening og begrunde den, hvor den tilfældige, overfladiske Kritik skal afløses af sund, lidenskabsløs Bedømmelse i Fremskridtets Tjeneste, der vover vi os ikke frem, der er vi — ja undskyld, nu kommer der igen en Sammenligning — forsagte og sølle som en Ægtemand, der staar under Tøffelen. Dette er en yderst beklagelig Kendsgerning, og intet fornuftigt Menneske vil kunne tage den ene af Indsenderne det ilde op, at han følte sig langt mere imponeret af Sangene end af selve Mødet.

Er der et Arbejde, vi ubetinget maa komme langt mere ind paa, om vi da vil naa frem og faa rigtig Agtelse for os selv, saa er det dette, at hver enkelt af os, hvem det er givet, mere end hidtil tænker og gransker over det, der betinger vor Fremtids Velfærd, og at vi paa Møder, hvor vore Anliggender lægges frem til Forhandling, faar det sagt, der skal siges, selvfølgelig altid med tilbørlig Hensyntagen til de bedre videndes Forret og under Iagttagelse af de Grænser, vor Stilling i Kirken sætter os. Gør vi det, saa vil ingen herefterdags kunne beskylde os hverken for Umodenhed eller Magelighed.

Hvad *Ungdomsproblemet* angaar, saa staar det vistnok klart for enhver, at det er det Problem, vi i den nærmeste Fremtid mest maa beskæftige os med, og skulde Mødet i City ikke faa anden Virkning end, at dette Spørgsmaal faar en til vore Forhold svarende Løsning, saa er det ikke blot ikke bleven afholdt forgæves, men vil tværtimod blive optegnet som en fremragende Mærkedag i vor Menigheds Historie. Spørgsmaalet er jo ligesaa vigtigt, som det er

omfattende og svært. Det drejer sig ikke alene om, hvad der skal ske, for at vi fuldt ud kan sige, vi har gjort vor Pligt i Retning af at holde vore unge Mænd og Kvinder til Kirken; vi maa ogsaa give os Svar paa Spørgsmaalet om, hvad der kan gøres for at skaffe Børnene en efter Tidens Krav afpasset Skoleundervisning, og hvad vi efter endt Skolegang er i Stand til at udrette for dem med Hensyn til deres fremtidige Livsstilling, inden for Haandværk, Handel og Industri eller paa andre Erhvervsomraader. Jo kundskabsriggere de Børn er, der udgaar fra vore Skoler, og jo bedre Stillinger, det lykkes os at bringe dem ind i, desto større Ære har vi for Gud og Krav paa Tak og Erkendtlighed fra den Slægts Side, der kommer efter os. Men netop fordi denne Sag er saa svær at overskue, og fordi den vil udgøre Kærnepunktet i de Overvejelser og Forhandlinger, der nu sikkert forestaar, skal jeg her forlade dette Emne og slutte mine Udtalelser med et Par Ord om Indsendernes Forslag angaaende det kommende Arbejde.

Jeg kan ganske slutte mig til Tanken om snarlig Afholdelse af et *nyt Møde*, indkaldt af Forstanderskaberne, og Nedsættelse af et Udvalg til Sagens Fremme, men var det ikke praktisk, om man før Afholdelsen af dette Møde *skaffede sig et rigt Forhandlingsmateriale ved at lade et Spørgeskema med klart fremsatte Spørgsmaal angaaende Maal og Midler udgaa til alle Landets katholske Sognepræster, Lærere og Lærerinder samt til andre dygtige Lægefolk og til alle, der maatte ønske sig det udleveret?* Et saadant Spørgeskema*), der hovedsagelig tilsigter Oplysning om Formen for Samarbejdet mellem Landets Menigheder og om Maaden, paa hvilken de fornødne Pengemidler kan skaffes tilveje, vilde antageligt kunne foreligge besvaret i Løbet af en Maanedes Tid, og det vilde da blive Foredragsholderens og det eventuelle Udvalgs Opgave, paa Grundlag af de indløbne Svar at give en Fremstilling af, hvad der kan gøres. I det væsentlige er dette vistnok iøvrigt angivet af Indsenderen A. B. i sidste Nummer af »Ugebladet«: En Sammenslutning af alle danske Ynglingeforeninger og Dannelsen af et større Fond til Varetagelse af den dansk-katholske Ungdoms Interesser. Dette sidste vil formentlig

*) Efter at ovenstaaende var sat, har jeg begyndt at tvivle, om dette er den rette Fremgangsmaade. L. G.

kunne tilvejebringes ved en fleraarig organiseret Selvbeskatning inden for Menighederne.

Ludvig Günther.

Vi har endvidere modtaget nedenstaaende Indlæg:

Hr. Redaktør!

I fuld Tilslutning til den ærede Indsender A. P.s Bemærkninger i »Ugebladet«s Nr. 19, tillader Undertegnede sig, hvad Punktet *Foreningsliv* angaar, at fremsætte nogle Tanker.

Der trænges saavist til en Forening, der har saa megen Tiltrækning, at den kunde samle særlig *Ungdommen* fra alle Bydele under sin Fane; men der maa, som A. P. skriver, hydes dem *meget*, af hvad der er sundt og godt for Legeme og Tanke, for der igennem netop at naa til Kærnepunktet: Sjælens Udvikling til alt godt.

En saadan Forening skulde paa *sin* Vis favne alle, ligesom Ynglingekongregationen har det til Formaal i religiøs Henseende; ogsaa denne vilde sikkert spore Virkningerne af en, som ovenfor berørt, selskabelig Forening.

Saa er der Punktet ang. Besøg i Kirken, som jo desværre for manges vedkommende ophører samtidig med Skoletiden. — Hvor kan én af Grundene søges? — Ja, den véd vel mange, men ingen synes at have Mod til at røre ved Bylden. — Lærerne har ofte stor Skyld her! — Det er rigtigt, at Eleverne overværer den daglige Messe i den til Skolen hørende Kirke, men dermed burde det ogsaa være nok! — Paa Søn- og Festdage bør Eleverne have Lov til, naar de hører til et andet Sogn, da at søge til deres Sognekirke. — Søndagen hører Familielivet til, ogsaa i den Betydning, at man i *Fællesskab* søger Kirken, saa at man ikke spredes til alle Kanter; og der er sikkert mange, som deler min Anskuelse, at denne Pression overfor de skolesøgende, gør ubodelig Skade; den frastøder Børnene, saa de kan komme med Ytringer som: »Naar jeg er færdig med Skolen, er jeg ogsaa færdig med dens Kirke«. Og det er netop af Børn, som elsker deres Sognekirke, man kan høre sligt.

Man bør *ikke tvinge nogen til at gaa over Aaen og*

h. n'c Vaud, og stillede Skolerne sig saaledes, at Eleverne vel mindes om deres Pligt, men ogsaa *selv* havde *Valg*, da vilde disse sikkert sætte Lærere og Skole højere og ogsaa senere føle sig tilskyndede til at søge Kirken af fri Vilje, medens de nu i heldigste Tilfælde søger en anden Kirke og med Bitterhed tænker paa Barndomstiden, der for dem burde have lyse Minder, men — hvad Kirkegangen angaar har voldet dem mange Ubehageligheder, idet Lærerne ofte i Skolestuen klassificerer Eleverne, eftersom de sætter Pris paa at besøge Skolens Kirke paa Festdagene, eller *helst* søger en anden. — Tillige bør Lærerne dog betænke, at mange af Eleverne har lang Vej til Skolen i alt Slags Vejr, og som yderligere besværliggøres ved den store Færdsel; der stilles herved store Krav til deres Tid, og Følgen er, at der ikke levnes dem ret megen Tid til Hvile og Udvikling af deres legemlige Kræfter. — Saa lad dog i det mindste Helligdagene blive dem en Hviledag, ogsaa i den Forstand, at de, naar de selv ønsker det, *upaalt* kan søge den nærmeste Kirke; hvorved tillige opnaas, at de ikke saa let bliver ensidige; Hovedsagen er og bliver dog, at de opfylder deres religiøse Pligter, om det er i den eller den Kirke, er absolut en Biting. — Her synes det mig endog billigt og ret, at Lærerne minder Børnene om, at det er godt og rigtigt, at de paa Søn- og Festdage besøger Sognekirken og helst sammen med Forældre og Søkende, saa vil Børnene vænnes til at betragte Besøget i Kirken som noget *højtideligt, festligt og glædeligt*, som i Barnets modtagelige Sind nok skal faa blivende Værd, — men tving ikke Børnene til Modstand og Modvilje, ved endog i Kammeraters Paahør at udspørge, om de har været dér, hvor Spørgeren vil have, de skal møde; dette fremelsker desuden let hos nogle Hykleri og Øjentjeneri for at takkes Læreren; men Sligt er kun af det onde og *bør* modarbejdes. Saavel Lærere som Forældre bør sætte sig ind i Børnenes Tankegang, opmuntre og vejlede og iøvrigt arbejde Haand i Haand; jeg er da forvissat om, at naar Forholdet blev ordnet som antydnet, vilde *meget være vundet for Kirken, Skolen og Hjemmet* og sidst, men ikke mindst for den opvoksende Generation.

Med Tak for Optagelsen

Deres ærbødige *V.*

Ønsker flere at udtale sig i samme Anledning, vil saadanne Indlæg fremtidig kun blive optaget, naar de er forsynet med Navns Underskrift. Red.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. *Vincentiusforeningen* afholdt sin *anden Generalforsamling* for i Aar Søndag d. 17. Maj. Paa dette Møde oplæstes Generalraadets Svar paa den Beretning om de københavnske Konferensers Virksomhed i 1907, der var bleven sendt til Paris. Indholdet af Svarskrivelsen var følgende: »Det har glædet os at modtage Deres statistiske Beretning for 1907, og vi takker for de interessante Enkeltheder, De har tilføjet angaaende Konferensernes Stilling i Kbhvn. Det har været os en Tilfredsstillelse at se, hvor ivrigt De har taget Dem af deres Fattige, og hvor trofast De holder Dem til vor Forening og dens Formaal. Med Rette søger De at vinde Indpas hos Ungdommen. Det er nødvendigt at uddanne den yngre Generation saaledes, at den kan danne Fremtidens kristelige Hjem. Ogsaa Paa-virkning gennem Læsning bliver Dag for Dag nødvendigere. Lige overfor den Mængde daarlige Skrifter, der nu spredes blandt Befolkningen, er det Katholikkernes Pligt at udfolde en virkningsfuld Propaganda for de sunde og rette Idéer og at modvirke Ondet ved Udbredelse af god Lektüre. Vi lykønsker Dem derfor til deres Bibliothekers Fremgang og til den stadig rigeligere Brug, der gøres af dem. Generalraadet har altid begunstiget Biformaals-Bestræbelser og opfordret de Konferenser, der har rigelige Hjælpekilder, til at hellige en Del af deres Virksomhed til Beskyttelse af Børn, til Udbredelse af god Læsning, til Retshjælp o. s. v. Men vi maa dog holde paa, at Besøg hos de Fattige i deres Hjem er og bliver Foreningens Hovedopgave. Erfaringen viser, at, hvor denne Hovedopgave forsømmes, der svækkes Konferensen, Tilgangen bliver mindre, og Deltagelsen i Møderne ringere. Man maa dernæst erindre, at personligt Besøg hos de Fattige tjener til Ens egen Helliggørelse; det er et udmærket Middel til den moralske og religiøse Forbedring, vi alle trænger til og bør efterstræbe.« — Til denne Oplæsning knyttede vor højærv. Hr. *Biskop* 1) en

Tak til Generalraadet med *Opfordring* til at lægge sig dets Formaninger paa Sinde; 2) en *Henstilling* om, at der Søndagen før hvert af Foreningens 4 aarlige Generalmøder fra Prædikestolen skulde siges nogle Ord om den sociale Nød, og at der i »Nordisk Ugeblad« hyppigere skulde staa Artikler om denne Sag*), der er af saa stor Vigtighed for Menighedslivet; 3) en *Opfordring* til foruden de 4 aarlige Generalforsamlinger hvert Aar at afholde et større *Charitetsmøde* i Lighed med dem, der holdes i Tyskland, hvor saa ogsaa Spørgsmaalet om Menighedplejens bedre Ordning kunde drøftes. Ved saadanne Midler vilde Betydningen af Vincentiusforeningens Virksomhed gaa op for mange Katholikker, der hidtil ikke synes at have skænket den en Tanke. Thi, hvor ivrigt end nogle arbejde, maa det dog siges, at Vincentiusforeningens københavnske Konferenser tæller alt for faa Medlemmer i Forhold til Katholikkernes Antal og til Opgavens Vigtighed.

2. Ansgar-Bonifacius Kollekt 3. Søndag e. Paaske.

København: St. Ansgar 18,65, St. Knuds Kapel 3,98, Jesu Hjerte Kirke 46,2, St. Joseph 10,20, Immaculata 2, St. Annæ Kirke 4,30, Frederiksberg 38,74, Ordrupshøj 19,65, Helsingør 3,75, Roskilde 6,50, Kjøge 1, Ringsted 2, Slagelse 2,40, Næstved 2, Maribo 6,2, Svendborg 5,75, Odense 11,15, Esbjerg 94 Øre, Kolding 1,80, Fredericia 5, Vejle 2,80, Horsens 4,13, Silkeborg 5, Aarhus 21,64, Randers 2,79, Aalborg 3,15, Reykjavik 1,25. Summa 232 Kr. 61 Øre.

København, den 19. Maj 1908.

Det Apostoliske Vikariat.

Kirkelig Kundgørelse.

I Henhold til vor h. Faders Anordning forordne vi, at der atter i Aar før Pinsesøndag skal holdes en ni Dages Andagt til den Helligaand i Vikariatets samtlige Kirker og offentlige Kapeller. Som fælles Bønner foreskrive Vi:

1. Hymnen *Veni Creator Spiritus* med tilhørende *V. og Oration.*
2. Bønnen om den Helligaands syv Gaver Bønneb. S. 202.

Novenen kan holdes efter Skolemessen eller under Aftenandagten.

København, den 1. Maj 1907.

✠ Johannes von Euch,

Biskop, Apostolisk Vikar for Danmark og Island.

Aalborg Afholdsforeningen »Det røde Kors« og Sct. Johannes Broderskab afholder Møde hver 2. og 4. Torsdag i hver Maaned, Aften Kl. 8, i Skolelokalet Holbergsgade, hvortil alle venligst indbydes.

*) Det samme har Redaktionen selv tænkt paa og er allerede for nogen Tid siden begyndt at se sig om efter Sof og Emner til saadanne Artikler.
Red.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 24. Maj. 5. Søndag e. Paaske. Maria, de kristnes Hjælp. — **25. M. *)** Gregor VII., Pave og Bekender. — **26. Ti. *)** Filip Neri, Bekender. — **27. O. *)** Beda den ærværdige, Kirkelærer og Bekender. Vigilie.

Torsdag den 28. Maj. Kristi Himmelfart. Gudstjeneste som paa Søndagene; efter Højmessens synges Te Deum i Anledning af Paasketidens Slutning. Samme Dag udløber Tiden for den pligtmæssige Modtagelse af **den hl. Paaskekommunion** for deres Vedkommende, som bor i Byer, hvor der findes et katolsk Gudshus. — **29. F.** Augustin af England, Biskop og Bekender. — **30. L.** Maria Magdalena af Pazzi, Jomfru.

Søndag den 31. Maj. 6. Søndag e. Paaske. Angela Mericia, Jomfru.

*) Mandag, Tirsdag og Onsdag i denne Uge er kirkelige Bededage, paa hvilke der efter Skolemessen Kl. 8 $\frac{1}{4}$ i St. Ansgars Kirke holdes Bønprocession under Afsyngelsen af Litaniet til alle Helgener.

Den sædvanlige **Kirkekollekt** til Fordel for **Hedningemissionen** finder Sted ved Formiddags- og Aftengudstjenesten paa **Kristi Himmelfartsdag** i alle Vikariatets Kirker og offentlige Kapeller.

Majandagten.

St. Ansgars Kirke:	Søn- og Festdg.	Kl. 8 Aft.;	Hverdg.	Kl. 8 Aften.
Rosenkranskirken:	» » »	» 5 Efterm.;	» »	7 $\frac{1}{2}$ »
St. Anna Kirke:	» » »	» 8 Aft.;	» »	8 »
Jesu Hjerte Kirke:	» » »	» 7 $\frac{1}{2}$ m. Præd.	» »	7 $\frac{1}{2}$ »
St. Josefs Kirke:	» » »	» 3 Efterm.;	» »	7 $\frac{1}{2}$ »
St. Knuds Kapel:	» » »	» 3 m. Præd.		
Immakulatakirken:	» » »	» 2 $\frac{1}{2}$ Efterm.;	» »	7 $\frac{1}{2}$ »
St. Andr. Kirke (Ordr.):	» » »	» 5 » »	» »	7 $\frac{1}{2}$ »

St. Andreas Kirke i Ordrup. Paa Kristi Himmelfartsdag bortfalder Højmessens; Kl. 9 og 10 $\frac{1}{2}$ læses stille Messe.

Brevkasse. (K. K. i Kristiania). Tak for de tilsendte smukke Prospektkort fra Hammerfest, hvoraf det ses, at den katolske Kirke der virkelig er nok saa statelig.

Bekendtgørelse.

Paa *anden Pintseday* agter den højærværdigste Biskop i St. Ansgars Kirke at meddele Firmelsens hl. Sakramente til Voksne. De Troende, som endnu ikke har modtaget dette hl. Sakramente, anmodes om *snarest muligt* at melde sig der, hvor de er bleven optaget, og at overvære det offentlige forberedende Foredrag, som holdes i St. Ansgars Kirke *Søndag den 31. Maj* Kl. 5 Efterm.

Mariakongregationen for Mænd. Møderne slutte for Ferien i Jesu Hjerte Kirke *Torsdag den 28. Maj* (Kristi Himmelfarts Fest) med Prædiken og Andagt Kl. 7 $\frac{1}{2}$.

Adgang for Alle. Møderne aabnes atter den 3 September.

Mariebørnsforeningen holder Fælleskommunion i St. Knuds Kapel *Søndag den 24. ds.* i 7-Messen og offentligt Møde *Onsdag d. 27. ds.* Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften.

Husk Vincensforeningens Kransekort!

Se nærmere 1. Nr. i Maanedens.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 22.

Søndag den 31. Maj.

1908.

INDHOLD: Præsternes Cølibat. — Strejftog gennem Bladene. — I den unge Vaar. — Citymødet. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Norge. Rom. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Præsternes Cølibat.

Der fortælles om den berømte katholske Præst og Forfatter *Alban Stolz*, at han en Dag i en Jernbanekupé traf sammen med en protestantisk Pastor, der begyndte en Samtale med ham og snart kom til at tale om de katholske Præsters ugifte Stand, som han fandt, var en ganske urimelig Indretning i »Romerkirken«. *Alban Stolz* lyttede en rum Tid med prisværdig Taalmodighed til hans temmelig lidenskabelige Udfald; men pludselig afbrød han ham med følgende Ord: »Men hør nu endelig op, det er jo dog kun Misundelsen, der taler ud af Dem!«

Denne lille Historie randt mig i Hu, da jeg for et Par Uger siden læste i »*Annexet*« Nr. 8 (for 19. April), hvad dets Redaktør, Pastor *Chr. Sorensen* skrev paa sidste Side. Jeg hidsætter hans Meddelelse ordret og i dens Helhed (Udhævelserne er af mig):

»Ikke mindre end 3000 franske Præster har underskrevet og indsendt et Andragende til Paven om Cølibatets (den *tvungne* ugifte Stands) Ophævelse. Andragerne kalder

det *unaturligt, ubibelsk og uretfærdigt, en Hindring i deres Gerning og en Forbandelse for den katholske Kirke*. Lignende Bønskrifter er i de senere Aar bleven indgivet til Paven, ogsaa fra andre katholske Lande, men der er aldrig kommen Svar paa dem. Det fra Frankrig indgivne vil efter al Formodning faa samme Skæbne. Det gælder jo for Pavedømmet om at *bevare Hierarkiet (Præstevælden)* og at hævde Gejstligheden som *en særegen Stand højt ophøjet over Lægfolket*. Og dertil har man altid anset *det unaturlige og ganske skriftstridende Cølibat* for tjenligt.«

Lad os nu først se, om det, Pastor Sørensen fortæller, overhovedet er sandt. Det katholske Bureau »*Zentral-Auskunftstelle der kath. Presse*« (C. A.) i Køln har undersøgt Sagen ved direkte Henvendelse til Rom og Paris og under 5. Maj meddelt Resultatet med følgende Ord:

»Til en saadan Massepetition (Adresse) fra franske Præsters Side *kender man hverken i Rom noget eller i kirkelige Kredse i Paris*. For et Par Aar siden har rigtignok et Antal tschekkeske Præster i en Resolution bl. a. fordret Ophævelsen af Cølibatet. Det var nogle faa utilfredse Elementer.«

Af hvilken Kilde Hr. Pastor Sørensen har øst, vides ikke; i hvert Tilfælde udmærkede den sig ikke ved Renhed og Tilforladelighed. Det vilde ogsaa være mere end mærkeligt, om et saa stort Antal franske Præster *netop nu*, da mange af dem ligefrem kommer til at lide Nød, skulde ønske at blive velsignede med Kone og Børn!

»Annexet«s Redaktør tillader sig at gengive Ordet »Cølibat« med »den *tvungne* ugifte Stand«. Det kan han aldrig forsvare! »Tvungen« er det, der paalægges En inod Ens egen Vilje og Samtykke. Men enhver, der *vil* blive Præst i den katholske Kirke, véd fra Barnsben af, at Cølibatet (den frivillige ugifte Stand) er forbunden med Præstestanden. Synes han ikke om at leve ugift, saa staar det ham altid frit at lade være med at blive Præst, ja han bliver under den mangeaarige Forberedelse udtrykkeligt gjort opmærksom paa, at han vilde handle uforsvarligt overfor Gud, Kirken og sig selv, hvis han uden Kald til den livsvarige ugifte Stand vilde trænge sig ind i Kirkens Tjeneste som Præst. En ung Mand paa 24 Aar maa jo ogsaa vide, hvad han indlader sig paa; han maa baade kende sine

Drifters Styrke og sin Viljes Kraft; og *har* han valgt Præstestanden, saa undlader Kirken heller ikke at begejstre ham for Præsteembedets Ophøjethed og forsyne ham med utallige Midler til at kunne holde fast ved det Ideal, der foresvævede ham, da han traf det afgørende Valg. Der kan altsaa ikke være Tale om Tvang! Den »tvungne« ugifte Stand findes kun i verdslige Kredse, i Staten, i Militærstanden osv., hvor verdslig Lov eller visse Forhold forbyder Indgaaelse af Ægteskab.

Skulde Tvangen derimod menes at bestaa deri, at det trufne Valg ikke mere kan gøres om igen, saa maa ogsaa de protestantiske Præster lade være med af Brude- og Ægtefolk at forlange ægteskabelig Troskab, — thi saa er Ægteskabet med en bestemt Ægtefælle ogsaa en tvungen Sag; og det samme er Tilfælde med det protestantiske Præsteløfte (som Pastor Sørensen sikkert holder paa); og enhver Troskabsed, enhver Kontrakt, ethvert Løfte, enhver frivillig paataget Forpligtelse er — saa modsigende dette sidste end lyder — tvungen!

Men der er det, der er værre i Pastorens faa Linier. Jeg vil se bort fra, at han synes at slutte sig til de foregivne Andrageres Paastand, at Cølibatet er »en Hindring i deres Gerning og en Forbandelse for den katholske Kirke«. Hvis der var en Gran af Sandhed i denne Anskuelse, vilde Paven og Biskopperne ogsaa lægge Mærke til det og være de første til at fjerne det, som kun gør Skade.

Men Pastor Ch. Sørensen kalder ogsaa Cølibatet for »unaturligt og skriftstridene.« Hvorledes en Mand, der daglig læser i sin Bibel, kan udtale saadant noget er aldeles ubegribeligt. Har Kristus altsaa anbefalet noget »unaturligt«, da han talte om ugift Stand »for Himmrigts Skyld« (Matth. 19,12)? Det lyder jo ligefrem gudshespoteligt!

Og hvorledes forstaar Pastoren Pauli Ord (1 Kor. 7,32 f); »*Den ugifte Mand har Omsorg for, hvad Herrns er, hvorledes han kan tækkes Herren men den gifte har Omsorg for, hvad Verdens er, hvorledes han kan tækkes sin Hustru, og han er delt*« (Rørdams Oversættelse)? Kan dette misforstaas?

Ordene er klare nok. Kan man da undres over, at Kirken ikke vil have »delte« men *hele* Mænd som Præster? Mange ansete og lærde Protestanter har ogsaa indset, ja aabent udtalt det, at Valget af den ugifte Stand for højere Interesser og især for Guds Skyld er noget ophøjet.

Den i sin Tid højt ansete Læge Dr. *Hufeland* skriver i sin »Makrobiotik«: »Vi finder alle Vegne allerede i den gamle Verden, at alle de, af hvem man venter sig noget virkelig stort og overordentligt, maatte afholde sig fra den fysiske Kærlighed.«

Historikeren *Luden* siger (Gesch. d. deutschen Volkes. VIII, 5,66): »I det hele taget er der ved Præsternes ugifte Stand blevet fremmet det, hvorved vi lever og er: Aanden, Aandens Pleje, Menneskeslægtens Dannelse. . . Den germaniske Verden er maaske netop ved Cølibatet bleven bevaret fri for et arveligt Præstedømme.«

Den berømte Religionsforsker *F. M. Müller* (død 1900) i Oxford udtalte: »Cølibatet er Grundlaget for al moralsk Dyd hos den katholske Geistlighed; det er det, der danner de faste Karakterer. Afholdenhed har stedse været noget ophøjet, skønt uforstaaeligt for de fleste; Familie og Præsteliv er uforenelige.«

Saa stærke Udtryk turde man næppe finde hos katholske Forfattere. Men Pastor Sørensen hører vel til de mange, for hvem Cølibatet er »uforstaaeligt«, som Müller siger. Hvad man imidlertid ikke »kan fatte« (Matth. 19,12), det er man derfor ikke berettiget til at udtale Fordømmelse over.

Mærkelig er ogsaa Pastorens Paastand, at »det gælder jo for Pavedømmet om at bevare Hierarkiet (Præstevælden) og at have Geistligheden som en særegen Stand højt ophøjet over Lægfolket.« Hver Dag kan man jo dog se, hvorledes navnlig »Indre Mission« sætter Pris paa sit »Hierarki« og *sin* »Præstevælde« (jfr. »Annexet« 1907 Nr. 14 S. 209 ff.; Nr. 21 S. 321 ff. osv.). Men at Geistligheden ikke bliver en særegen Stand ved Cølibatet, ses bedst deraf, at den *gifte* græske og den protestantiske Geistlighed jo ogsaa danner en særegen Stand. Men ikke »højt ophøjet over Lægfolket«, — mener Pastor Sørensen. Hvoraf kommer det saa, at det saa ofte ogsaa fra protestantisk Side anerkendes, at den katholske Geistlighed er langt mere vok-

set sammen med Folket, end det er Tilfældet med de protestantiske Præster?

Kun dette ene er sandt, at den katholske Præst i Følge Cølibatet er langt friere stillet, mere bevægelig, uafhængig og modstandsdygtig under alle Livets Forhold og Omskiftelser. Dette ses ogsaa i Frankrig i vore Dage. Mon et gift Præsteskab vilde være i Stand til at trodse Kirkefejndernes Angreb saaledes, som Frankrigs cølibatbundne Geistlighed kan?

P. G. Schmiderer.

Streiftog gennem Bladene.

Om *Pastor Schmiderer contra Schröder og Ting* skriver *U. B.* i »Kirken og Samfundet«:

*I sit sidste Foredrag paa Askov Højskole gav afd. Prof. Schröder en Fremstilling af Sammenstødet mellem Luther og Tetzl, og heri gentog han den ganske fejlagtige, men i den protest. Verden indgroede Paastand, at Romerkirken solgte Syndsforladelse for Penge. Højskolebl. nægtede at optage en Indsigelse fra den rom. kath. Pastor Schmiderer her i Kbhvn. fordi *Formen syntes Red. for skarp*, og dette finder sidstnævnte med Føje uforeneligt med Sandhedspilgten. Selv Prof. Schröder maa, ogsaa efter sin Død, være *undergivet Sandhedens Lov, og det er en daarlige Tjeneste.* »Højskolebl.«s *Red. har vist hans Eftermæle* ved at lade en bevislig Vrangforestilling hos ham staa uberigtiget. Romerkirken har altid fordret og fordrer fremdeles Anger som Betingelse for Aflad. Syndsforladelsen, som gives den angrende, gaar forud for »Afladen«. Hvad Misbrug der kan være dreven dermed, er en Sag for sig, men Romerkirken skal være fri for Tiltale i dette Stykke. Hvor megen uforsvarlig og taabelig Tale føres der i lutherske Kirker om »Gode Gærninger« som værdiløse, uden at derfor den luth. Kirke som Kirke skal have Skyld for al denne taabelige Snak. (Se Augsburgerbekendelsens Art. 20). — Hvad Tilfredsstillelse kan der for kristne Mennesker være i at *forvrænge hverandres Lære og Mening?* Paa den fælles Kristendoms Vegne burde man glæde sig ved at oplyse om slige Fejltagelser.*

— *J. Tungs Bibelhistorier af forskellige Størrelser*, der i sig selv nu maa betegnes som *gyselige* og dog bruges i vort »højtoplyste« Lands Skoler (63. Oplag udkom i Fjor!) gentager den samme Snak. Skal Lutherdommen holdes i Hævd *ved bevislig falske Beskyldninger mod Romerkirken*, er den dødsdømt.

I »Østsjællands Folkeblad« læses:

Katholikerne i Hertugdømmerne. Fra Pastor *Maurer* har vi modtaget følgende:

Ærede Hr. Redaktør! I Anledning af en Notits om Katholikerne i Hertugdømmerne, som fremkom i Deres Blad Fredag den 1. Maj, skal jeg tillade mig at oplyse, at Statistiken angaaende Konversionerne er aldeles fantastisk. Det er jo ikke Deres Blad, men Flensborg Avis, der har Ansvar. De katholske Biskopper plejer nemlig aldrig at offentliggøre Konversionslisterne, og de officielle Beregninger — baade i Tyskland og her i Danmark — er saare ufuldkomne i den Retning. I de sidste 15 Aar har *ikke i det hele 3 — tre!* — *Personer*, som Flensborg Avis skriver, men *henvod 70 Personer i Gennemsnit aarlig* sluttet sig til den katholske Kirke. Jeg er ikke bemyndiget til at meddele Konversionerne fra sidste Aar for de enkelte katholske Sognes Vedkommende, men alene for Kiel har der været 30 Konvertitter i Fjor, for at nævne et Eksempel.

Disse Oplysninger er aldeles autentiske; jeg fik dem i Dag paa min Forespørgsel hos derværende kirkelige Myn-digheder. De giver et helt andet Billede af Grundene til, hvorfor Katholikernes Antal er vokset stærkere i den senere Tid, end Flensborg Avis tror. Naturligvis er og bliver Indvandringen den *største* Faktor ved de statistiske Forandringer i konfessionel Henseende nu til Dags, thi for de fleste Mennesker vil Fødsel og Opdragelse være det bestemmende for deres Konfession endnu i lang Tid . . .

Med Tak for Optagelsen

Deres ærb.

Fr. Fr. Maurer.

Den svenske Sektstifter *Swedenborgs* Støv er jo nu, efter i 136 Aar at have hvilet i fremmed Jord, bleven ført tilbage til Sverrige og blev modtaget med stor Højtidelighed af Videnskabsmænd og Officerer, Studenter og Præster i Upsala Domkirke, hvor selve »Ærkebiskoppen« i den Anledning holdt en Hyldesttale til Ære for Swedenborgs Minde.

Hertil bemærker »kristligt Dagblad« med Rette:

»Det svenske Kristenfolk maa for Resten faa et mærkeligt Begreb om den svenske Kirke, naar dennes øverste Biskop ikke med et eneste Ord tager Afstand fra Swedenborgs aandelige Drømmerier og religiøse Fantasterier«.

Præsident Roosevelt mod Rigdommens Misbrug. De for-
enede Staters Præsident er, som tidligere meddelt, i disse
Dage i et Budskab fremkommen med meget skarpe Udtal-
elser mod den Misbrug, der undertiden gøres i Amerika af
Rigdommen.

Efter at have fordømt Demagogen, der prædiker Mis-
undelse overfor Rigdom, udtaler Præsidenten følgende:
»Hans Modsætning i det Onde findes i den ejendommelige
Slags Mangemillionærer, som næsten er den mindst mis-
undelsesværdige af alle vore Medborgere — den Mand, om
hvem det med Rette er blevet sagt, at hans Ansigt er ble-
vet haardt og grusomt, medens hans Legeme er blevet
blødt, hvis Søn er en Nar og hvis Datter er en udenlandsk
Fyrstinde, hvis nominelle Glæder højst giver sig Udslag i
smagløs og ekstravagant Luksus, men hvis sande Fryd og
sande Livsarbejde er en Ophobning og Anvendelse af Magt
paa den nedrigste og mindst ophøjede Maade «

(»Berl. Tid.«)

Det er smukt at se, naar gode Mennesker tager sig af
de fattige Polakker, som hvert Aar kommer her til Dan-
mark, og hjælper dem til Rette, — disse stakkels Folk, som
i deres Hjemstavn har en lignende Kamp at kæmpe, en
lignende Skæbne at friste, som vore Landsmænd i Sønder-
jylland. De surt erhvervede Smaaskillinger, som de samler
her hvert Aar og sparer sammen, bliver maaske der hjemme
anvendt til at redde fædrene Jord fra Preusernes Klør.

Ved en Brand hos Godsejer Neergaard paa Charlottedal
brændte henved 150 Kroner, som tilhørte nogle polske Pi-
ger. Da man ikke fra anden Side gav dem Erstatning for
dette for dem følelige Tab, foranstaltede »Sorø Amtstidende«
en offentlig Indsamling for de brandlidte polske Piger.
Om Resultatet heraf, samt om Pigerens Taknemlighed her-
for, læses i nævnte Blad for 9. Maj:

De brandlidte polske Piger. I Søndags efter endt Guds-
tjeneste var de to af dem, som tjener paa Valhygaarden,

her for at faa deres Penge. Den ene fik 100 Kr. og den anden 20 Kr. Vi kunde have undt enhver af Bidragyderne at se de gode, ærlige Ansigter straale af Glæde. Resten af Pengene er sendt til Sverig, hvor de to andre er i Aar.

Naar vi nedenfor aftrykker to venlige Udtalelser, en fra Pastor Blois og en af de to ovennævnte Piger, er det kun for at lade den Tak, som de bringer, gaa videre til Bidragyderne hver især.

I.

Vi takker hjertelig det danske Folk, der har været saa gode at indsamle Penge til os, og vi glæder os meget over, at de kom os til Hjælp i vor Ulykke; thi vi havde sagt Sandhed. Vi takker af Hjertens Grund, fordi man har troet os. Vi takker af Hjertens Grund Hr. Redaktøren, der har paakaldt sine Landsmænd for os og bekræftet for dem, at hvad vi sagde var sandt.

Godsejeren troede jo ikke, vore Penge var brændt, hvorfor lovede han da at give dem tilbage? Det var ikke pænt af ham. Naar vi kommer hjem igen, vil vi fortælle, at alle Folk i Danmark ikke er som han. Vor Herre og Gud vel-signe dem. Vi vil bede for dem.

Marja Szklana.
Juzefa Kubistala.

II.

En Tak maa det være mig tilladt at føje til de polske Pigers, en Tak til dem alle, baade store og smaa, der velvilligst imødekom det udsendte Opraab for de stakkels brandlidte Udlændinge. Disse fire Arbejdersker har i hele det Aar, jeg har kendt dem, al Tid gjort det bedste Indtryk paa mig i Retning af Ærlighed og Sanddruhed, hvoraf ovenstaaende Brev bærer tydeligt Præg. Da jeg i Fjor, Søndagen efter Ulykken tilbød dem nogle Penge, afslog de dem, endskønt de haardt trængte til dem, paa Grund af Godsejerens Løfte om Erstatning. Da det imidlertid ikke skete, til trods for høflig Henvendelse fra min Side til Hr. Løjtnant Neergaard, blev der kun eet tilbage, at paakalde den offentlige Offervillighed gennem Pressen. Det maa her siges til; al Ros for Redaktør Jensen, han tog sig uden Tøven og med Varme af de forsvarsløse Pigers Sag. Modtag min særlige Tak derfor, Hr. Redaktør. De har derved ikke alene fremmet en Kærlighedsgerning, men ogsaa fremkaldt den danske Sympathi for de i saa mange Retninger, ogsaa her i Landet, miskendte polske Ardejere, hvad der vil spørges ogsaa ud over Danmarks Grænser og blive baade Dem og Deres Landsmænd til Ære.

F. Blois,
kath. Præst.

I DEN UNGE VAAR...

Vaaren er Længslernes bævende Tid:
 Himlen blaaner saa vide —
 Sol over Jord skinner Luften blid —
 det synger af Væld under Lide....

Vemod! Vemod i hvert et Bryst,
 der véd, at kun stakket er Stunden,
 Hjertet skælver af Længsel og Lyst —
 som Vaarens Blomster i Lunden!

²⁰/₃. 08.

R. Jahn Nielsen.

Forskelligt.

Bibelen og Videnskaben. Den lærde Ægyptolog *Brugsch Bey* har opdaget en Indskrift fra den 17. Aarh. før Kristus, hvormed en bekendt Espisode fra Bibelen faar en værdifuld Bekræftelse. De af Brugsch fundne Hieroglyfer beskriver indgaaende Nilens Hentørrer og den deraf følgende skrækelige Hungersnød; i syv Aar overstrømmede Nilen ikke mere Landet og den nødvendige Betingelse for Ægyptens Frugtbarhed var dermed bortfaldet; Følgen deraf var de »magre Aar.«

I vor Tid, hvor man saa gerne løber Storm imod Bibelen og søger at reducere den til en Samling af Sagn og Myther, bliver man behagelig berørt ved paa denne Maade at se selve den profane Videnskab bekræfte de bibelske Beretninger, saa at selv de ikke-troende nu tilstaar: »Som Følge af denne Opdagelse kan den bekendte bibelske Fortælling om de syv fede og de syv magre Aar nu betragtes som en historisk Kendsgerning.«

Mariasalmer paa rum Sø. Til »Kølnische Volkszeitung« skriver en Protestant følgende: »Det røde Hav laa bag os, og vi nærmede os Troperne. Den varme Luft strøg hen over Skibet, som førte flere Hundrede af Gæster med de forskelligste Tungemaal til Indien, Østasien, Japan og det Stille Hav. Vort Skib havde mange gejstlige Konkurrenter ombord: fire engelske Reverendi, en protestantisk Missionslæge og Missionsprædikant, seks Kapucinere, lige saa mange Franciskanere og seks Franciskanersøstre. Som forskræmte Kyllinger sad Søstrene altid stille paa deres Pladser, beskæftigede med al Slags Haandarbejde for deres ny Virkekreds, thi de rejste som Lærerinder og Sygeplejersker langt ind i Provinsen Shantung, det slemme Bokseromraade, kendt fra Aaret 1900. Paterne og Brødrene opholdt sig paa den modsatte Ende af Skibet. Med disse begyndte jeg omsider en Samtale. Herrerne var meget taknemlige for min ringe Imødekommenhed, idet jeg var den første iblandt Lægfolk, som havde brudt Isen. De viste sig som overordentlig elskværdige, selskabelige Mennesker; vi sluttede os snart sammen til en akademisk Kreds, som nu omfattede alt, hvad der hørte til de syv fri Kunster. Det varede ikke længe, saa tøede ogsaa de øvrige Protestanter op, jo nærmere de sluttede sig til de katholske Herrer. Men det skal jeg ikke fortælle mere om, thi det er jo en gammel Erfarings sag. Præsten læste hver Morgen fra 4—5 hl. Messe i Skibets Spisesal. Fra 5—6 hørte vi soa ligesom Englestemmer fra Himlen Søstrenes firstemmige Mariasalmer, som sagte og dæmpet lød hen over Havet og blev optaget af Bølgerne, men som ogsaa fandt Genlyd i mange Menneskehjærter. De ombordværende Hollændere var meget materielt anlagte: de spiste meget og drak endnu mere. Men lidt efter lidt kom dog mangt et følsomt Hjerte iblandt dem paa andre Tanker ved de frejdige Ordensjomfruers Optræden, som ikke lod sig forstyrre i deres Mariasalmer. Og tilsidst lyttede hele Skibsbesætningen stille og andægtigt til Sangen. Al larmende Støj under Arbejdet blev undgaaet. *Det bevirkede Mariasalmerne paa rum Sø.*

Ideale Tilstande. *Benedicta*, en katholsk By i Maine (Ny-England, Amerika), siges at virkeliggøre Utopias Ideal. — Denne By blev grundlagt i Aaret 1825 for katholske Ir-

lændere af daværende Biskop af Boston *Benedikt Fenwick*. Indbyggerne er alle katholske, og ingen uden Katholikker faar Lov til at bosætte sig der. Byen ligger 40 Mil fra den nærmeste Naboby og 100 Mil fra den nærmeste Jærnbane-station. Der findes elektrisk Lys, moderne Gader og komfortable Huse. Der gives ingen Forbrydere, ingen Fængsler ingen Fattighuse. Byen har ingen Gæld og dens Forvaltning er ideel. — Dersom det er sandt, saa kan man kun ønske, at alle katholske Byer maatte ligne den.

Citymødet.

Højærværdige Hr. Pastor og Redaktør.

Tillad mig en Bemærkning ang. Red. Anmærkning i Ugebladet Side 353 om en eventuel Discussion ved Menighedsmødet.

Som den, der aabnede Mødet, udtalte jeg blandt andet følgende: *Efter at de paa Programmet nævnte Taler ere afholdte, vil der blive givet Forsamlingen Lejlighed til at stille korte Forespørgsler og Henvendelser til Talerne angaaende de drøftede Emner. Nogen egentlig Discussion vil der dog ikke blive Lejlighed til, da heller ikke Tiden tillader dette.* Paa min Anmodning gentog Dirigenten denne Oplysning ved Mødets Slutning.

De ærede Indsendere af Artikler ang. Menighedsmødet, som udtaler deres Beklagelse, over at der ingen Discussion fandt Sted, overser aldeles, at en Discussion efter et Møde fra Kl. 8 til 10¹/₂ med 6 Talere om 6 til dels forskellige Emner, aldeles vilde have ødelagt Mødet, idet Mødet i saa Tilfælde med f. Eks. ¹/₂ Times Discussion om hver Sag*) vilde have trukket ud til Kl. 1¹/₂ om Natten.

Ønskes et Møde med Discussion, maa dette indskrænkes til at omhandle ganske faa Sager og være indrettet derefter, ogsaa hvad Tilhørerkredsen angaar.

Ærbødigst
Herm. Hoffmann.

* Hvad Pastor Günthers Thema angaar, vilde en ¹/₂ Time være altforlidt.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. (—nb—..) Højærv. Hr. Pater *Lamotte*, som i et Par Maaneder (siden Fastetidens Begyndelse) havde opholdt sig i Norge, hvor han paa flere Stationer, navnlig i Trondhjem, holdt en Række franske Foredrag, gæstede vor By i forrige Uge paa Tilbagerejsen til Frankrig. Pateren var særdeles veltilfreds med sit Ophold i Norge, navnlig paa Grund af den Velvilje og Imødekommenhed, han overalt havde fundet. Ikke blot hans religiøse Konferenser i Kirken havde været over Forventning godt besøgte, men ogsaa de Foredrag, han paa særlig Opfordring havde holdt over andre Emner, havde vundet stærk Tilslutning.

Muligvis vil P. Lamotte, som indtrængende er bleven anmodet om snart at gentage sit Besøg i Norge, allerede til Efteraaret vende tilbage dertil.

Vore bedste Ønsker ledsager den nidkære Prædikants opofrende Virksomhed; hans Arbejde vil sikkert ikke være forgæves, selv om Frugterne ikke straks bliver synlige. Den udstrøede Sæd skal jo have Tid for at spire og fæste Rod, inden den sætter Aks og udvikler Frugt. Der kan endogsaa hengaa flere Aar, førend Resultater kommer tilsyne. Saaledes skete det her i Byen for ikke saa længe siden, at en alvorligt efter Sandhed søgende Sjæl, som for *tretten* Aar siden havde faaet de første Indtryk ved P. *Langes* Konferenser, blev optaget i vor hl. Kirke. Et nyt Eksempel hvorved Kristi Ord stadfæstes, at »en saar, en anden høster.«

Norge. De lutherske Præster baade af positiv og »frisindet« Retning i Norge er enige om at beklage de hjælpeløse kirkelige Tilstande i deres Fædreland. Kiv og Strid og Splittelse allevegne, og ingensteds Orden og Autoritet. Hvad der selvfølgelig er til Forargelse for Lægfolket og en god Anledning for Vantroen til at gribe mere og mere om sig. Til Lægfolkets Ros maa det dog siges, at de til Tider viser større kirkelig og kristelig Sans og Finfølelse end deres egne Præster. Det er forekommet, at Lægfolk har taget til Orde i Bladene imod deres egen Præst for at forsvare fundamentale kristelige Trossandheder imod deres »Sjælesørger«s moderne Udtydninger. Intet Under, at forhenværende Kultusminister, Pastor *Kr. Knudsen* (af positiv Retning) fornylig har udtalt sig meget pessimistisk om Tilstandene i Statskirken; han kaldte dem ligefrem »fortvivlede«.

Men ogsaa den bekendte Kristianiapræst *Th. Klaveness* (af den mere moderne Retning) har udtalt sig paa lignende Maade. I en Afhandling i Tidsskriftet »For Kirke og Kul-

tur« beklager han den Splittelse, der nu som ingensinde før griber om sig indenfor den norske Kirke. Efter at have karakteriseret den ortodoxe og den moderne Retning, fortsætter han:

»Som enhver vil se, gaar disse to Veje i diametralt forskellig Retning. Fastholdt i sine Konsekvenser udelukker de hinanden: fører den ene til Maalet, fører den anden derfra. Det er derfor ikke til at undres over, at Striden føres med Heflighed. For begge Parter gælder det deres dyreste og helligste Interesser. Og begge ser i Modparten en Fare for disse Interesser — en Forfører«.

Hertil knytter »Folkerøsten« (Nr. 19, 1908), hvorfra vi har ovenstaaende Citat, følgende Bemærkninger:

Pastor Klaveness er »klar over, at i Hovedsagen har den moderne Retning Ret«, og derfor har han sluttet sig til den. Men han føler alligevel, at Grunden gynger. Thi siger han, »hvis vi virkelig helt ud gør Alvor af vort Princip, saa vi opgiver *alt*, som vi ikke personlig har erfaret Sandheden af, hvor meget har vi saa igen. Det bliver lidet det, Venner«. I Tyskland, Holland og Schweitz, hvor man hensynsløst har fulgt »vore Principper«; der har det vist sig, »at det som da bliver igen, det bliver bare nogen moralske og religiøse Sentiments, som ikke har noget med Kristus at gøre«.

Ja, saa ynkelig er Stillingen, og Klaveness indser, at man savner et fast ydre Holdepunkt, thi Menigheden »har Ret til at kræve Kristendom forkyndt«, og det en Kristendom, som »ikke er en Hvadsomhelstreligiøsitet«. Men Humlen er, *hvad* der er Kristendom. Det er »et bestemt historisk Fænomen« (Kendsgerning), siger Klaveness, og det er rigtigt. Men Grænselinierne for denne historiske Kendsgerning synes Klaveness ikke at kende som optrukne. Han slutter nemlig med at udtale Haabet om, at »naar vi ældre hviler i vore Grave, og Stridens Bølger har lagt sig, vil begge Parter slutte Fred paa følgende Grundlag: 1) at Præsten skal der kræves hverken mere eller mindre end slet og ret Kristendom, 2) Kristendom er et bestemt historisk Fænomen, hvis Grænselinier begge Parter bliver enige om. De maa vel nu kunne findes.«

Det maa siges at være bedrøveligt, at en af Nutidens Forgrundspræster mener, at det er forbeholdt Fremtiden at finde ud, hvori Kristendommen bestaar, 1900 Aar efter at den er kommen til Jorden.

— Om denne samme Sag skrives der fra katolsk Hold i Norge til Ugebladet bl. a. følgende:

Heroppe i Norge er et svare røre som følge af kirkestriden, og vi merker paa flere hold at interessen for katolicismen i kirkelig interesserede kredse er bleven større.

Man søger efter noget fast midt i al usikkerhed og taage, og det er da naturligt, at man vender blikket mod den gamle kirke.

Rom. — (*Pius X. og Polakkerne*). Fra de forskelligste Lande kommer der for Tiden det ene Pilgrimstog efter det andet til Rom for at bringe den hl. Fader den katholske Verdens Hyldest i Anledning af hans Præstejubilæum, som han kan fejre i Aar (i September). Med faderlig Kærlighed tager Paven imod dem alle, men mest rørende har Mødet dog været imellem Pius X. og den uheldige, forfulgte polske Nations Repræsentanter. Den Tale, den hl. Fader holdt til den af Biskop Dr. Likowski fra Posen ledede polske Deputation vidner om Pavens ædle og medfølende Faderhjærte. Talen lød omtrent saaledes:

»Jeg takker Jer, mine kære Sønner, fordi I, for at vise Jeres Kærlighed til og Troskab mod den apostoliske Stol og Vor uværdige Person, er komne til Apostlenes Grave og den evige Stad for at bringe mig Jeres Lykønskninger i Anledning af mit Præstejubilæum. Jeg takker Jer, mine dyrebare Børn, for Jeres gode Ønsker og Jeres rundhaandede Peterspenge, og benytter denne Lejlighed til at tilkendegive Jer — til Gengæld for Jeres Kærlighed — Vor faderlige Hengivenhed og særlige Forkærlighed. — Jeg siger særlige Forkærlighed, thi I er jo Børn af et uheldigt og paa mangfoldige Maader prøvet Folk, og ligesom en Fader, om han end elsker alle sine Børn lige højt, viser det Barn mest Kærlighed, som bliver hjemsogt af Lidelser, saaledes har ogsaa I, mine kære Sønner, Krav paa min særlige Kærlighed. Af ganske Hjærte ønsker jeg at kunne lindre Jeres Lidelser og selv tage det tunge Kors paa mine Skuldre, som I maa bære, og jeg undlader ikke at bringe Jer Hjælp, saa langt mine Kræfter rækker. Ja, jeg benytter ethvert Middel, som Forsynet giver mig i Hænde, til at hjælpe Jer, og det er mit Ønske, at ikke blot I skal vide det, men at I ogsaa meddeler Jeres Brødre det. Gud prøver Jer og sender Jer mange Lidelser, men kun for at sætte Jeres Tro paa Prøve og befæste Jer i Dyden; thi, som I ved, befæstes og styrkes Dyden i Smertens Flamme. Og Gud vil, at I skal blive stærke — igennem Dyden — ikke blot for at kunne bære Prøvelserne, men ogsaa for ved Jeres Tro at kunne give Jeres Fjender et talende Vidnesbyrd om Sandheden af denne Tro og saaledes føre dem til Troens Erkendelse og Antagelse. Derfor velsigner jeg Jer og Jeres Familier og Børn og alle, som staar Jer nær og alle Jeres Landsmænd og hele Jeres Land. Af hele mit Hjærte meddeler jeg Jer den apostoliske Velsignelse.«

K. U. F.

Katholsk Ungdomsforbund beder sin elskværdige Vært og Værtinde modtage vor hjerteligste Tak for udvist Venlighed ved vort vellykkede Møde i deres gæstfrie Hjem Søndag d. 24 ds.

Tak var den første Haandsrækning og Opmuntring til Opnaelsen af vort store Maal.

Unio. *Fredag den 5te Juni, Grundlovsdagen, Udflugt til Charlottenlund. Afgang Kl. 2 med Klampenborgbanen. Madkurve kan medtages. Der spises til Aften ved Stalden. Børn kan ogsaa deltage i Turen.*

Kirkelig Kalender.

Søndag den 31. Maj. 6. Søndag e. Paaske. Angela Mericia, Jomfrü. — **1. Juni M., 2. Ti., 3. O.** Oktavdage. — **4. To.** Oktav af Kristi Himmelfartsfest. — **5. F.** Bonifacius, Biskop og Martyr. — **6. L.** *Vigiliefastedag før Pintse.* (I Sognekirkerne Døbevandets Indvielse, Litaniet til alle Helgen og Højmesse).

Søndag den 7. Juni. Den Helligaands Sendelse. 1. Pintsedag.

Mandag den 8. Juni. 2. Pintsedag.

Novene til den Helligaand holdes hver Dag i denne Uge. Se nærmere Bekendtgørelser ved hver Kirke.

Bekendtgørelse.

Paa *anden Pintsedag* agter den højerværdigste Biskop i St. Ansgars Kirke at meddele Firmelsens hl. Sakramente til Voksne. De Troende, som endnu ikke har modtaget dette hl. Sakramente, anmodes om *snarest muligt* at melde sig der, hvor de er bleven optaget, og at overvære det offentlige forberedende Foredrag, som holdes i St. Ansgars Kirke *Søndag den 31. Maj Kl. 5 Efterm.*

Søndagsgudstjeneste

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højm. m. Præd. Kl. 8 Andagt.
 Rosenkranskirken (Boysg.): - 10 — — — - 5 Andagt.
 St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — - 8 Andagt.
 Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.): - 10 Levitm.— — - 7½ Andagt.
 m. Præd.
 St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — - 3 Andagt.
 St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — Kl. 3 Andagt m. Præd.
 Immaculatakirk. (Strandv. 91.): - 10 — med Præd. Kl. 2½ Andagt.
 St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 5 Andagt.

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7 og 8½; i St. Jos. Kirke Kl. 6½; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6½, 7 og 7½.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, 7½ og 8½; i Rosenkranskirken Kl. 6½ og 8; i St. Anna Kirke Kl. 6 og 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, 7½ og 8½; i St. Josefs Kirke Kl. 5½ og 6½; paa Toldbodvejen Kl. 6½.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

I **St. Ansgars Kirke** slutes Majandagten Søndag den 31. Maj Kl. 8 Aften med *Prædiken og Procession.*

Mødreforeningen. Tirsdag den 2. Juni læses den h. Messe i St. Angars Kirke Kl. 8 $\frac{1}{4}$ for Foreningens Anliggender. Efter Messen et kort Foredrag.

Første Fredag i Maaneden (den 5. Juni).

St. Angars Kirke: Kl. 8 $\frac{1}{4}$ højtidelig *Prælatmesse* til Ære for *Jesu guddommelige Hjerter*; Kl. 8 Aften Andagt.

Rosenkranskirken: Efter Ottemessen sakramental Velsignelse; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Andagt til Ære for *Jesu guddommelige Hjerter*.

St. Annæ Kirke: Andagt efter Skolemessen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.

Jesu Hjerter Kirke: Efter 8 $\frac{1}{2}$: Messen sakramental Velsignelse; Kl. 8 Aftenandagt.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer bedes erindre de aftalte Bedetimer i Dagens Løb i St. Angars Kirke Fredag den 5. Juni. Det allerhelligste Sakramente er udstillet hele Dagen.

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provinserne.

	Stille Messe.	Højmesse m. Præd.	Efterm.
Aalborg (Kastetvej)	Kl. 7 $\frac{1}{2}$	Kl. 10	Kl. 3
Randers (Ladegaardsgade)	» -	» 10	» 3
Silkeborg (Vestergade)	» -	» 9	» 7 $\frac{1}{2}$
Aarhus (Ryegade 26)	» 6 $\frac{1}{2}$	» 10	» 7
Horsens (Nørregade 19)	» 8	» 10	» 3
Fredericia (Sjællandsgade)	» 7	» 10	» 3
Vejle (Blegbanken)	» 7	» 10	» 3
Kolding (Alhambravej)	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 2
Esbjerg (Nørregade)	» 7	» 10	» 3
Svendborg (Havnegade 1)	» -	» 10	» 3
Mariebo (Ny Østergade)	» 8 (dsk.Pr.)	» 10 (plsk.)	»
Næstved (Præstø Landevej)	» -	» 9	» 2
Slagelse (Tordenskjoldsgade)	» -	» 10	» -
Ringsted (S. Knudsgade)	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 5
Helsingør (Nygade 8)	» -	» 10	» 3
Roskilde (St. Olsgade)	» 7	» 9	» 5
Ledreborg	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 2
Køge (Vestergade)	» -	» 10	» 4

a. *Odense* (Torvet 7): Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Højmesse; Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Højmesse med Prædiken; Kl. 11 polsk Gudstjeneste; Kl. 3 Andagt.

b. *Nyborg* (Kronprinsensgade 5): Kl. 10 Højmesse med Prædiken.

c. *Glorup*: Kl. 9 stille Messe.

d. *Dalum Kloster*: Kl. 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe.

NB. Under Redaktørens Fraværelse er Redaktionens Adresse indtil videre: Hr. Vicedaktør Johan Johnsen, Tømrergade 2⁴, Kbhvn. V.

Bopælsforandringer (og Bladets Udeblivelse) maa snarest anmeldes paa nærmeste Postkontor.

Husk Vincensforeningens Kransekort!

Se nærmere 1. Nr. i Maaneden.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1—4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 23.

Søndag den 7. Juni.

1908.

INDHOLD: Solen og den Helligaand. — Fadervor i Middelalderen. — Den katholske Kirke i Australien. — »Samhold.« — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Rom. England. New York. — Bekendtgørelser — Omslag: Privat-Annoncer.

Solen og den Helligaand.

(Efter *Alban Stolz* »Kompass«: Kalender 1859, 65 ff.)

Hvor Naturen er smuk nu! — Naar man tænker et halvt Aar tilbage, hvorledes det den Gang saa ud, saa kunde man gærne tro, at man paa Dampskibet »Tiden« var sejlet til en anden Verdensdel. Man vilde slet ikke kunne finde ud af det hele, hvis ikke Husene og Landevejene og Vejviserne endnu fandtes paa samme Sted som før.

Nylig — i Vinter — var alt koldt og dødt derude. Marken laa brak med de raa, vaade Furer, eller havde taget Sneskjorte paa. Træerne strakte fortvivlede deres tomme, graa Grene ud i den kolde Luft, som om de i Jammer og Elendighed slog Hænderne sammen over Hovedet, og hist og her sad en bedrøvet Bogfinke. Den ventede og spejdede, om ikke en eller anden skulde kaste noget frisk Gødning ud af Stalden, og spekulerede paa, om der mon i disse daarlige Tider skulde kunne findes noget spiseligt i det. Sin smukke Sangstemme tænker den ikke mere paa. Himlen ligger saa graa og tung over En som et Blytag. Se saa, nu falder der igen nogle smaa Snekulger

ned fra Himlen — men det er for koldt til, at det kan blive til Alvor med Snevejret. Pigerne maa indstille deres lange Faddersladder ved Brønden; de tripper rundt paa Stedet, men ikke i Takt, som naar de hører Dansemusik. Og Dagen er saa kort! Hvis Solen endelig beslutter sig til at kigge en Smule frem, saa fortryder den det straks, trækker i sin tykke Skykaabe og slaar Hætten op over Hovedet, og Klokkeren 4 allerede nedlægger den sit Arbejde og holder Fyraften. — Det ender vel med, at Fru Sol trækker i en Flonelsnattrøje, fordi Nætterne er saa kolde? Eller tilbringer hun maaske sine Nætter i lysere og varmere Egne, hvor hun befinder sig bedre end hos os? — Ak ja, Jorden ligner Altret i Kirken Langfredag, naar det er afdækket; men vi maa ikke glemme, at selv om Altret er berøvet al Pryd, saa er der dog noget smukt i Kirken, og det er den hellige Grav. Og saadan gaar det ogsaa om Vinteren, hvor Jorden er berøvet al Pryd, paa den skyfri Nattehimmel funkler Tusinder af Stjærner, og som Røgelsesskyer stiger Mælkevejen op mod den Eviges Trone. —

Men se dig en Gang om nu! Hvor er ikke alt forandret! — Allerede i Foraaret, da Knopperne endnu ikke var bristede, men Solen og den milde Luft lod sin stille Velsignelse dale ned over Mark og Eng, da gærede det ogsaa allerede i Menneskenes Hjærter, som om den skønne Maj allerede stod for Døren, og man blot behøvede at sige til den: »Værsaagod og trød indenfor!« Men nu er den virkelig kommen. Lad dit Blik glide hen over den festklædte Jord. Se, Kornmarkerne ligner et Hav, hvis grønne Bølger vugges af den milde Sommervind, og de røde og blaa Kornblomster svajer hid og did paa deres lange Stilke, som om de bevægede Hovedet i Takt til en dæmpet Musik. Er det maaske Græshoppen, der gnider sin Violin, eller Vagtlen, der fløjter i Plovfuren, eller er det maaske Lærken, der slaar sin Trille helt oppe i den blaa Luft? — Paa Engen er der stor Fest; der straalet hvide og røde og gule Blomster mellem grønt Græs og Urter ligesom smukke unge Piger af god Familie i Menigheden paa høje Festdage — ved Kæret staar Forglemmigejen og spejler sig og koketterer, og det unge Piletræ nikker ned til den. Sommerfugle, smaa og store, Bier og smaa Biller flyver fra

den ene Blomst til den anden og lugter til dem. Der henne ved det lange Græsstraa sidder en Guldbille og glinser grøn og gul i Solskinnet, og ovre paa Grøftkanten gaar nogle Børn og leder efter Jordbær, ude paa Engen spankulerer en lille Dreng og vogter to Faar og et Lam.

Alle Træer er trukket i Søndagspudset; man kan knapt kende dem igen — Kirsebærerne fra Kirsebærtræerne begynder allerede at faa røde Kinder. Himlen er ogsaa blevet meget smukkere; Skyerne, der før var saa graa som gamle Tintallerkener, ser nu ud som var de løvet af Sølv og hvidt Krystal, ofte med gyldne Kanter; lette og solbeskinnede glider de hen over den blaa Himmel. Og alt vokser og trives. Kartoflerne blomstrer, Frugttræerne sætter Frugt, Avnerne fyldes og Græsset er snart højt nok til at slaes.

Men hvoraf kommer dog denne store Forandring? kun deraf, at Solen med langt større Kraft og i meget længere Tid end om Vinteren sender sin gyldne Ild ned over Jorden. — Men — nu skal I høre! Idet jeg skriver dette, er det netop Pinse; den Helligaands Fest. Ligesom Solen ved Pinsetid forvandler Jorden, saaledes forvandler den Helligaand en Menneskesjæl. Og en Sjæl uden den Helligaand er i Modsætning til en Sjæl, i hvilken den Helligaand bor, lyser og varmer — en kold, mørk Vinternat over den frosne Jord saa ulig det smukke Sommerlandskab med de tunge Avner og bugnende Frugttræer, med duftende Græs og yndige Blomster.

Lad os en Gang anvende denne Sammenligning paa Jesu Disciple. Det var nogle sære Folk, og man kan tit undre sig over, at Frelseren havde Taalmodighed med dem saa længe. Hvert Øjeblik taler de om, at de vilde gerne være mægtige Mænd og spørger, om det nye Rige ikke snart kommer. — En anden Gang kommer de med det Spørgsmaal: »Hvad faar vi nu egentlig til Belønning, fordi vi har forladt vore Fiskeredskaber?« — Saa gør én sig Bekymringer over, at han vist ikke faar den første Plads i Himlen — ved en senere Lejlighed kan de ikke styre deres Vrede og spørger, om de ikke skal kalde Ild ned fra Himlen for at ødelægge de usædelige Samaritanbyer, — ofte er de saa ubegribelig ubesindlige og ufornuftige,

saa har de igen Kvindesorger, fordi de ikke har faaet Brød med paa Vejen — en anden Gang er de rædsom bange for, at Skibet skal kæntre, og det skal gaa dem allesammen som Jonas, men uden Hvalfisken. Da Jesus blev taget til Fange, løb de alle deres Vej, og Petrus, der i Begyndelsen med stort Rabalder havde draget sit Sværd og nær havde kløvet Hovedet paa Malchus, naar han bare havde hugget lidt mere til venstre, han svær kort efter højt og dyrt — af Skræk for en Tjenestepige — at han kendte ikke Jesus Kristus, aldeles bestemt ikke. Det saa kort sagt ud, som om Jesu Lære og de mange Maaneders næsten daglige Samvær med ham kun havde haft ringe Indflydelse paa Disciplene. —

Men da Pinsefesten kom, og den Helligaand steg ned i dem — ja, da var det, som havde den herligste Sommer holdt sit Indtog i Disciplenes Sjæle og forvandlet dem til Apostle. — Petrus, der før havde været saa bange, stod nu dristig frem for al Folket og talte om den Herre Jesus Kristus og om, at de kun kunde finde Frelse i ham, som de i deres Forblindelse havde korsfæstet. — Da senere Ypperstepræsten og nogle andre Herrer i Jerusalem lod Apostlene fængsle formedelst »Forstyrrelse af den offentlige Ro og Sikkerhed«, og derefter igen løslod dem med en stræng Formaning om ikke mere at tale om Kristus, men forholde sig stille og rolige som andre ærbare Jøder, ellers maatte man gribe til andre Forholdsregler, da svarede Petrus: »Vi maa lyde Gud mere end Menneskene.« — Ja, disse fattige, ulærde Jøder er staaet frem for Statholdere og Fyrster og har talt til deres Samvittighed og har omvendt hele Folkeskarer fra Hedenskabet og har med Glæde ofret deres Liv for Kristus og Kristi Sag. Med Jubel har de ladet sig martre til Døde og har intet villet eje af Verdens Ære og Herlighed.

Den Helligaand var det, som bevirkede dette vidunderlige Omslag i Apostlenes Sind.

Fadervor i Middelalderen, særlig paa Dansk. Af Wilh. Schmitzt, S. J.

(I Tilslutning til samme Forfatters Artikler om »Den kristelige Bøner-
lerdom o. s. v.» i Aargangen 1906—07.)

Fadervor, Herrens Bøn, har Frelseren selv lært os, og den er derefter bleven optaget i den hellige Skrift og til alle Tider bedet af alle Kristne. Dens Indhold og — bortset fra ganske uvæsentlige Smaating — ogsaa dens Ordlyd er derfor noget givet, og der kan for denne Bøns Vedkommende ikke være Tale om nogen Udvikling eller egentlig Historie.*) At man i protestantisk Tid har tilføjet en from Hjerteudgydelse af en gammel Afskriver, kommer her ikke i Betragtning. Just fordi denne Bøn saaledes stammer fra vor Frelser selv, har ogsaa alle Aarhundreder betragtet den med den største Ærefrygt. I et tysk Haandskrift af en Mystiker fra det 14. Aarh. hedder det saaledes:

»Blandt alle Bønner gives der ingen bedre, ædlere eller ærvædigere end *Fadervor*, og just derfor er det den bedste, fordi den allerbedste, øverste, højeste og værdigste Mester, vor kære Herre Jesus Christus selv har lært og fremsat den, og, hvor kort den end er, rummer og indeholder den dog alt, hvad vi har nødig for Legeme og Sjæl, for Tid og Evighed.«

»Heller ikke kan nogen bede om noget nyttigere; thi ingen behøver dog mere end, hvad der indholdes i Herrens Bøn. Heri rummes jo de største Gaver, som Gud er i Stand til at give os, som St. Augustinus og St. Thomas siger, nemlig at vi maa elske Gud af hele vort Hjerte, at vi maa attraa det evige Liv og ikke mere falde i Synd, at hvor Vilje maa dannes efter Guds Vilje, og at han vil give os sit hellige Legemes daglige Brød, hvoraf Sjælen lever, at

*) Ganske vist mente *F. Nestle* i Zeitschr. f. neutest. Wissenschaft 1901, 2. Hefte, 152, at Filologer, Theologer, Kunstnere og Teknikere burde forene sig for at skrive *Fadervors* Historie; men han antyder selv, at han særlig tænker paa den Indflydelse, som denne Bøn har haft igennem de forskellige Aarhundreder. Smlgn. Hist. Jahrb. XXII. 603.

han vil forlade os vore Synder og ikke lede os i Fristelse, men frelse os fra det evige Onde.«*)

I Slutningen af det 15. Aarh. skrev *Dietrich Coelde***) i sit Kristenspejl paa sin hjertelige Maade:

»Item maa man vide, at ingen Bøn er helligere eller mere velbehagelig for Gud end Paternoster, naar det bedes med inderlig Andagt. St. Johannes Gyldenmund siger: »Hvor kan Faderen vel i Evighed sige nej til en Synder, naar han hører den Bøn, som hans allerkæreste Søn selv har digtet.«***)

Den ældste bevarede danske Tekst af Fadervor findes i *Lucidarius*, en lille Bog til Folkeoplysning, som bl. a. indeholder en ret fyldig Forklaring af Gudstjenesten, særlig Messen. Det hedder deri:

»Discipulus. Hwat merker (betyder) pater noster ii messen, oc huat tydes hun roth paa worth maal.

Magister. Pater noster giordhæ ihesus christus selleff (selv), oc hun er saa ath syæ (sige): Wor father, ther i hymærighæ ær, helliest ær tith naffn, thil kommæ tith righæ, tyn williæ skal wæræ saa paa jordhen som i hymelen, Gyff oss i daw worth daulighæ brødh, Oc forlath oss woræ brøthæ, sosom wi forlathæ them ther woss om moth brydhæ (der forbryde sig mod os), Oc ledh woss ey i frestelsæ, Men frels wos aff alth onth, Amen.****)

Fra Reformationstiden har vi flere danske Tekster bevaret. Af Paulus Heliæ findes hele to, som dog kun er lidet forskellige. Den ene findes i hans Oversættelse af Luthers Bedebog, den anden i et lille Skrift om Messens Kanon, rettet mod Borgmesteren i Randers, en frafalden Franciskanermunk. Den førstnævnte — ældste — lyder saaledes:

*) Einsiedler Hdskr. 710. Indholdet af Fadervor findes ogsaa hos Eckhart d. Ældre, Pfeiffers Udg. S. 360. — Denifle, D. geistl. Leben. eine Blumenlese aus den deutschen Mystikern des 14. Jahrh., 4. Opl., 140 f.

**) *D. Coelde*, født c. 1435, var i sin Ungdom traadt ind i de ikke-reformerede Augustineres Orden, men gik senere over til Franciskaner-Observanterne. Han virkede til stor Velsignelse i Westfalen, ved den nedre Rhin og i Belgien; i Pestaaret 1489 optraadte han meget heltemodigt i Brüssel; han døde i Löwen 1515. Hans Kristenspejl, et overordentlig yndet Opbyggelsesskrift, udkom første Gang i Köln 1480.

***) Moufang: Katholische Katechismen des 16. Jahrh. S. XXIX.

****) Brandts Udg. S. 15 f.

»Wor Fader, thu som æst i himmelin. Tith naffn sc kall
 Helligt giøris. Tillkommendis worde tith ryge. Worde thyn
 willie her paa iorden, Som han er y Hymmelen. Giff oss
 i dag wort dagelige brød. Forlad oss wor sckylt oc brøde
 (Ordene »og brøde« findes ikke i den anden Tekst), som
 wy forladhe waare sckylidenær. Leed oss ey y frelstelsse.
 Men frelss oss fraa onth. Amen.«*)

Paulus Heliæ har endvidere afskrevet et Fadervor paa
 Vers eller maaske snarere selv prøvet at forme et saadant.
 Det findes i Gl. kgl. Saml. 1551 i 4°, Bl. 5, og er trykt i
 Brandt og Helveg: Den danske Psalmedigtning, I, S XXII.

Christiern Pedersen har — som Protestant — i »Ret
 vey til Himmerige«, 1531, ogsaa forklaret Fadervor. Ord-
 lyden hos ham er næsten som hos Paulus Heliæ. I Ind-
 ledningen udelader han dog Ordet »du«; den første Bøn
 lyder: »Helligt vere dit naffn«, den anden: »Tillkomme oss
 dit rige«. Senere hedder det: »Forlade os waare synder
 som wii forlade dem som oss bryder emod« og til sidst:
 »fra alt ont.«*) Det er værd af lægge Mærke til, at hver-
 ken Lucidarius, Paulus Heliæ eller Christiern Pedersen har
 Formen »udi«; den kan derfor næppe have været brugt i
 Middelalderen.

Hans Tausen udgav 1552 »Pater noster, Met en føye
 forklaring. . . »I denne Bog, som blev trykt i Wittenberg,
 lyder Fadervor saaledes:« Fader vor, som est i Himmelen.
 Helliget vorde dit Naffn. Tilkomme dit Rige. Vorde din
 villie saa paa Jorden som i Himmelen. Giff oss idag vort
 daglige Brød. Oc forlad oss vore Skyldde som wi ocsaa
 forlade vore skyldere. Oc leed oss icke wdi frestelse. Men
 frels oss fraa ont. (Amen.)« — Tausen har lige saa lidt
 som Christiern Pedersen føjet noget til. Den bekendte Til-
 sætning (Thi dit er Riget o. s. v.) findes overhovedet først
 i danske Andagtsbøger længe efter Reformationen.

*) Danske Skrifter, ved Secher, I, 29 ff. — Een kort oc Christelig vnder-
 wiisning paa thet hemelige stöcke y messen som kaldis Canon, mett ett
 føye breff till Borgmestere oc Raadt ij Randers. Aff Broder Paulo Helie
 Carmelita. Aarhus 1531.

**) Danske Skrifter, IV, 307 ff.

Den katholske Kirke i Australien.

Den katholske Kirke har i Australien haft en ganske uanet Fremgang i Betragtning af den korte Tid, den har bestaaet der. Den tog sit Udspring fra landsforviste irske Præsters Fængselsceller i Midten af sidste Aarhundrede. Tusinde Hindringer truede med at kvæle det lille Sennepskorn, først og fremmest det strenge Forbud mod hvilken som helst religiøs Handling. Med Aarene tabte Australien Præget af Forbryderkoloni for engelske Vagabonder. Indvandringen fra Europas forskellige Lande tog til, og ordnede Forhold skabtes i Forvaltningen.

Australien, der næsten er fire Gange saa stort som Tyskland og Østrig-Ungarn tilsammen, tæller kun fem Millioner Indbyggere. Befolkningen er altsaa saare tynd i Forhold til Størrelsen. Af disse fem Millioner er maaske to Millioner katholsk. Australien er den eneste Verdensdel paa den østlige Halvkugle, der har hvid Befolkning. Mod Nord finder vi den gule Race: China og Japan og rundt omkring Sammenblandingen af melanesisk og malayisk Farve. Denne en hvid Races Isolering midt iblandt de farvede giver en Anelse om denne Verdensdels Betydning for Kultur og Kristendom. Australien yder i enhver Henseende de bedste Støttepunkter for Udbredelsen af Kristendommen i Sydhavet og Asien. Men hvilken Fordel den katholske Kirke vil drage deraf, afhænger af Besvarelsen af Spørgsmaalet: Bliver Australien en katholsk eller i det mindste en for største Delen katholsk Verdensdel? Svaret er ikke let, da Kirken maa kæmpe med fem større Sekter foruden med flere mindre, som alle stræbe efter at holde Stillingen: Den engelske Højkirke, Presbyterianerne, Methodisterne, Baptisterne og Frelsens Hær. — Hvilke Udsigter, Fordele og Vanskeligheder har nu vor hellige Kirke i Australien?

Som overalt, saa har ogsaa her den enige og sande Kirke de stærkeste Rødder. Det viser sig her endnu tydeligere, fordi Uenigheden og Tvedragten i Lære og Disciplin hos Modstanderne træder altfor øjensynlig frem. Ikke sjældent hører man snart hist snart her om Strid og Kiv

mellem en protestantisk Prædikant og hans Tilhørere, fordi han ikke prædiker dem efter Munden eller fordi hans Ord lyder for katholsk. Hvad skal den stakkels Mand gøre? Han maa give efter og først spørge sine Tilhørere, hvad han skal prædike og lære; thi hans egen, hans Kones og Børns Tilværelse staar paa Spil. Overfor al denne Vankelmodighed staar Peters Klippe ombrust af Bølgerne, ja, men urokket; gammel, ja, men dog altid ung og ny. Indflydelsen af vor Kirkes Enighed og Sandhed paa dens egen Vækst og Fremgang behøver ingen Forklaring.

Denne Enighed i alt har en særegen Støtte i Enigheden i Forvaltningen. Australien med Tasmanien og Ny-Zeeland er inddelt i seks Kirkeprovinser med ialt toogtyve Stifter, endvidere et apostolisk Vikariat og et apostolisk Præfektur. Disse toogtyve Bispedømmer forvaltes af en Kardinal, seks Ærkebisper og 19 Biskopper.

Den anden store Støtte for Kirken i Australien er den katholske Skole. Regeringen har knæsat den fri Opdragelsesmaade, og enhver, der har Lærerbevis kan grunde en Skole. Derfra den brogede Mængde af Skoler: Stats-skoler, Privatskoler, og katholske Skoler. Religion er bandlyst fra alle Statsskoler. Under disse Forhold havde Katholikkerne ingen anden Udvej end at se sig om efter egne katholske Skoler. Forskellige Søstre- og Brødreordner tog sig af Sagen og saaledes fik næsten hvert Sogn en Skole for Piger og en for Drengene, eller i al Fald en Fællesskole ledet af Søstre. Den katholske Skole, Omsorgen for en god katholsk opdragen Efterslægt er en af Kirkens bedste Støtter. Alle andre Religionssamfund sender deres Børn i de religionsløse Stats- og Privatskoler. Mange af de bedre blandt anderledes troende sender deres Børn i katholsk Skole. For den videre Opdragelse sørge forskellige højere Pigeskoler og Drengeskoler. Den katholske Næstekærlighed har skabt Hospitaler, Døvstumme- og Sindssygeanstalter, som selv stiller Statens Anstalter i Skygge.

Da Kirken ikke faar en Øre af Staten, saa stiller alt dette store Fordringer til Katholikkerne. Det synes ogsaa at være Grunden til, at den katholske Presse er saare forsømt. Blandt de fem store Dagblade i Sydney er intet katholsk. Derimod findes to katholske Ugeblade og et

ringe Antal Maanedblade. Disse sidste lider med Undtagelse af et Par mere videnskabelige under en altfor religiøs Redaktion, saa at de kun vinder Indpas i gode katholske Kredse. Saare følelig er Manglen paa illustrerede katholske Blade. De to Ugeblade: »The catholic press« og »The Freemans Journal« lider af de samme Skavanker, som i sin Tid Kirken i Amerika, indtil Leo XIII. fandt Hjælpe-midlet, ved at besætte Bispestolene med Mænd af forskellige Nationer. Omendskønt disse Ugeblade ere udprægede katholske i religiøs Henseende, saa er de dog kun Organer for Kampen mod England. Irsk mod engelsk. I Stedet for at lade den gamle Strid og det gamle Had blive hjemme i Irland, har man omplantet dem til Australien. Det var allerede et Misgreb af den Grund, at mange Børn, der er fødte her, ikke har mere at gøre med Irland end at deres Forældre kom derfra. Ikke sjældent hører man Irsk og katholsk er det samme. Følgelig bliver ogsaa alle kirkelige Poster besat med Irlændere, hvad der allerede er saarende for de andre Nationaliteter. De fleste Præster kommer fra Irland, men mærkeligt er det, hvilken Rejselyst, der ligger i Irlænderne; thi alle skal de efter faa Aars Forløb hjem paa Besøg for, som de siger, at se »Holy Ireland«

Alt i alt er Udsigterne for vor Kirke ikke daarlige i Australien; i al Fald rager den langt frem for de mange andre Trossamfund. K.

„Samhold“.

Vi har først nu flere Maaneder efter 1. Aargangs Afslutning Lejlighed til at omtale det norske Ungdomsblad: »Samhold — Organ for Kristiania katholske Ynglinge-forening — Redaktør: Pastor K. Kjelstrup — I Redaktionen: Richard Rötzer — Krist. 1907.

Denne tørste Aargang er, udstyret med et smukt tegnet Titelblad og den udførlige Indholdsfortegnelse giver et

godt Indblik i de forskellige Lemner, Bladet har behandlet. Der udkommer et Nummer hver tredie Uge, 8 tospaltet Kvart-sider, der er rigt illustrerede i 2 Farver. — Denne Aargang er saaledes et smukt Vidnesbyrd om den norske katholske Ungdomsforenings Arbejde. Og naar man hører, at dette Blad mangfoldiggøres ved Hektografens Hjælp, imponeres man uvilkaarligt over den Energi, som ligger bag ved dette Foretagende. »St. Olaf«s Redaktør, Hr. Pastor Kjelstrup og hans Medhjælpere har stor Ære af deres betydelige Arbejde.

I 2. Aarg. Nr. 1 for 5. Januar 1908 findes en Fortegnelse over Foreningens Medlemmer. Hovedforeningen i Kristiania tæller 30 Medlemmer og »Paa Søen« er 5. Ja, Foreningen har endogsaa en Filial i New York (Brooklyn)! — Medlemmerne »Paa Søen« og hinsides Verdenshavet staar i regelmæssig Forbindelse med Hovedforeningen i Kristiania gennem »Samhold«, der af og til indeholder Rejsebreve fra de bortrejste Medlemmer. — Billederne er ofte tegnede med meget Lune, og Indholdet er kvikt og friskt, som det sømmer sig for et Ungdommens Organ.

Vi ønsker »Samholds« Redaktion til Lykke og haaber, at Bladet maa gaa en lys Fremtid i Møde. Det er et ypperligt Hjælpemiddel til at samle og bevare Ungdommen.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Mariakongregationen for Mænd sluttede, som den plejer paa Kristi Himmelfartsdag sine Møder før Sommerferiens Begyndelse. Der er et ejendommeligt Præg over denne Festgudstjeneste. Den falder midt i Kirkeaarets fejreste Skærsommer, midt mellem Paaske og Kristi Legemsfest, og mange Kongreganister deltager gerne samtidig i de saaa sjæleligt frugtbare aloysianske 6 Søndages Andagter og Kommunioner. — Jesu Hjerte Kirke havde iklædt sig sit Festskrud og Kongreganisterne var mødt mandstærke frem. St. Knuds Kollegiets Rektor, Hr. Pater Sialm holdt Festprædikenen. I Tilslutning til Kristi Ord »Det er fuldbragt« stillede Prædikanten det Spørgsmaal: Kan Kongregationen i nogen Maade

anvende disse Ord? Hvorledes har Medlemmerne søgt at opfylde Kongregationens Program? Kongregationen søger at besjæle de katholske Mænd med den rette Kærlighed til Kirken, Familien og Arbejdet for det sociale Velfærd. Særlig fremhævedes det store Ansvar, der hvilede paa Kongreganisterne som Børnenes Opdragere og Ungdommens Beskyttere. »Kirken venter — og venter med Relte netop af Mændene i Mariakongregationerne, at de arbejder samvittighedsfuldt og trofast for disse vigtige Livsopgavers Løsning«. Festgudstjenesten sluttede som sædvanlig med *Te Deum* og den sakramentale Velsignelse. — Maatte mange af vore katholske Mænd, som endnu ikke tilhører Kongregationen, melde sig til Optagelse inden Sommerferien Slutning hos Kongregationens Præsæs Hr. Pater Fr. Esser i Stenosgade.

Rom. (*Hvor bliver der prædiktet virkelig evangelisk?*) En Ven af det protestantiske, tyske Blad »Kreuzzeitung,« som har tilbragt den stille Uge og Paasketiden i Kristenhedens Hovedstad, har sendt nævnte Blad en Korrespondance, hvori han beskriver de »moderne« Indtryk, han har faaet i Rom. Efter at have udtalt sin Beklagelse over, at Byen Rom siden Piemontesernes Indtog i 1870 har taabt meget af sit antikke Præg, fortsætter han: »Men vi bliver ikke alene underlig, men ligefrem smertelig berørt ved at føle os helt fremmede i det protestantiske Kapel i det tyske Gesandtskabspalais. Baade Palmesøndag og Langfredag hørte vi der Prædikener af det mest *modernistiske* Indhold. Paa førstnævnte Dag mindede intetsomhelst om denne Søndags Betydning . . . Paa Langfredag gav en Berlinerprædikant, der var paa Gennemrejse, sin Visdom tilbedste, idet han sammenfattede sine dybe Tanker i den Sætning: »Jesus har ikke været den første, som døde for sin Overbevisning, Han skal heller ikke være den sidste« . . . »Ak, jeg er saa bedrøvet«, sagde en gammel Dame fra Norge, som stod ved Siden af os, »dette er jo ingen Kristendom, men kun kold Moral.« »Kan De fatte«, svarede jeg, »hvad vi føler, vi som er fra Preussen?« Man vil forstaa, at vi ikke kunde beslutte os til paa Paaskedagen alter at lade os byde saadant. Vi gik altsaa i den tyske *katholske* Kirke *S. Maria dell'anima*. Og der hørte vi en helt igennem *evangelisk* Prædiken. Prædikanten lagde paa en smuk Maade Dagens Epistel og Evangelium til Grund for sine Betragtninger. Jesus Kristus, som er død for vore Synders Skyld, og opstanden for vor Retfærdiggørelses Skyld, har udsonet os med Gud. Han, den levende, opvækker os til nyt Liv; Han er Vinstokken, vi er Rankerne — hvilket maa godtgøres ved vor Tro og vor Gerning. Sørg ikke

heller over eders afdøde, thi den opstandne vil vække dem af Gravens Skød . . . Det var Prædikenens uimodsigelige evangeliske Tanker, og den Mand, som udtalte dem, talte i den inderlige Overbevisnings varme Toner.« — Det behøver vel ikke at fremhæves, at *denne Modsætning var smertelig for en protestantisk Kristen.*

England. (*Eucharistisk Kongres.*) Til Efteraaret skal den aarlige eucharistiske Kongres for første Gang finde Sted i *London*; følgende Kardinaler har allerede taget imod Ærkebiskoppen af Westminster's Indbydelse til denne Kongres: Kardinal *Moran* (Ærkebiskop af Sydney), Kardinal *Gibbons* (Ærkebiskop af Baltimore), Kardinal *Logue* (Ærkebiskop af Armagh), Kardinal *Lecol* (Ærkebiskop af Bordeaux), Kardinal *Fischer* (Ærkebiskop af Köln) og Kardinal *Mercier* (Ærkebiskop af Mecheln). Desuden ventes ogsaa Kardinalærkebiskop *Ferrari* af Milano og Kardinalærkebiskop *Sarcha y Herwas* af Toledo. — Maaske benytter Kardinal *Gibbons* da Lejligheden til samtidig at opfylde sit Løfte om at besøge den amerikanske Gesandt Dr. Egan her i København.

— (*Kirkelige Enhedsbestræbelser i England.* Medlemmer af den anglikanske Kirke har udgivet en Brochure under Titlen »Fredens Dag«, hvori der gøres praktiske Forslag til Genoprettelsen af Enheden i hele Kristenheden. Man ønsker, at Paven skal sætte sig i Spidsen for denne Bevægelse, hvilket han jo allerede flere Gange har gjort af eget Initiativ. Baade den nuværende Pave, hans umiddelbare Forgænger og flere andre Paver har allerede ofte fra deres Side gjort alt for at bevæge de fraskillede kristne Brødre til at vende tilbage til den ene Hjord med den ene Hyrde.

New York. I Slutningen af April Maaned fejrede Ærkestiftet *New York* 100 Aars Jubilæum som Stift. Efter Avisernes Beretning havde denne kirkelige Højtidsfest et storladent Præg, saa overvældende rigt var Festarrangementet, at selv de forvente Amerikanere imponeredes. Ganske vist er de rituelle Funktioner ved en saadan Lejlighed de samme over hele Verden og de kunde muligvis i andre katholske Storbyer for en stor Del have udfoldet sig paa den samme glimrende Maade; men New Yorks Katholikker har her lagt en Trosiver for Dagen, som ikke let kan fordunkles.

Den første katholske Kirke i New-York-City blev grundlagt i Aaret 1785 i *Barclay-Street* af den spanske Gesandt *Don Diego de Guardoqui*; den blev senere indviet til den h. Petrus, og St. Peders Kirke hæver sig endnu den Dag i Dag som en betydelig Bygning i Byens sydlige Del. I

1808 blev New York Bispesæde og Katholikerne begyndte med stor Iver og Offervillighed at bygge en Domkirke, som kunde være Bisperesidensens værdig. Man erhvervede et Grundstykke mellem *Bowery-Road* og *Broadway*, og den nye St. Patricks Cathedral indviedes i 1815. I 1850 ophøjedes New York til Ærkebispesæde. --

Jubilæet samlede en stor Kreds af officielle Deltagere: 12 Ærkebiskopper, 50 Biskopper, 12 Generalvikarer, 50 Monsignorer og en tilsvarende Repræsentation af fremmede Præster.

Dagen før Festelighedernes Begyndelse ankom den pavelige Delegat i de Forenede Stater, Ærkebiskop *Falconi* til Byen og overrakte New Yorks Ærkebiskop, Msgr. *Farley* en Lykønskningsskrivelse fra den hl. Fader. Hele Byen havde allerede ved Delegatens Ankomst et festligt Præg; thi ikke alene Kirkerne, men ogsaa talrige Privatbygninger var smykkede med Flag og Guirlander.

Hvor rørende smuk var ikke den Tanke at vie Børnene den første Dag! I alle Ærkestiftets Kirker blev det hl. Messeoffer frembaaret for Børnene og der blev holdt Prædikener for dem. Skoleraadet viste sin Deltagelse ved at give alle katholske Børn i de offentlige Skoler fri og gav dem derved Lejlighed til at deltage i deres Jubilæumsfest. I St. Patricks Domkirke var det ingen ringere end Ærkestiftets Kansler, Msgr. *Patrick J. Hayes*, der læste Børnenes Messe. Overalt fandt der Processioner Sted. I disse deltog over 200,000 Børn.

Paa Hovedfestdagen Kl. 11 drog Præsteskabets imponerende Procession ud fra det katholske Kollegium ved *Madison Avenue* og gennem Gaden bevægede det lange Tog sig til Domkirken, som allerede Kl. 10 var optaget til sidste Plads.

Kardinal *Logue*, Ærkebiskop af *Armagh* i Irland, begav sig ledsaget af sine Diakoner til Højaltret og celebrerede Pontifikalmessen. De Forenede Staters Primas, Kardinal *Gibbons*, Ærkebiskop af *Baltimore*, holdt en lang begejstret Festprædiken, hvori han gav en Oversigt over den katholske Kirkes Historie i New York. Endelig oplæstes Pius X.s Lykønskningsskrivelse til Ærkebiskop *Farley* og New Yorks Katholikker. Den pragtfulde Gudstjeneste sluttede med den pavelige Velsignelse, som meddeltes af Msgr. *Falconi*.

Efter Gudstjenesten afholdtes et Festmaaltid, hvor Ærkestiftets Præsteskab var Værter for de fremmede Kirkefyrster og Dignitarer. Om Aftenen var der Pontifikalvesper i Domkirken, hvor Msgr. *Falconi* præsiderede og Ærkebiskop *Glennon* af *St. Louis* prædikede.

Festdagens Glanspunkt var dog de katholske Foreningers Tog. Paa en Tribune, der var rejst foran »*St. Patrick*«

og som rummede 8000 Personer, overværede Episkopatet og de øvrige høje Gejstlige dette Kæmpetogs Forbimarsch. Med 16 Mand i hver Række drog — lavt beregnet — 50,000 Deltagere forbi, medens over $\frac{1}{2}$ Million Mennesker dannede Espaliér i Gaderne. Toget gjorde et overvældende Indtryk paa Kardinal Logue, som sagde, at han aldrig havde set et saadant Syn. Han havde vel set store Processioner i forskellige katholske Lande, i Rom som andre Steder, men ingen, der naaede, hvad han her havde for Øje.

Det er naturligt, at der indløb talrige Telegrammer. Et af disse var fra Præsident *Roosevelt*:

»Min kære Ærkebiskop. — Jeg griber Lejligheden til at ønske Dem hjertelig til Lykke i Anledning af Stiftet New Yorks Hundreaarsfest og sender Dem mine oprigtigste og bedste Ønsker for Dem selv og Deres Stift.

Theodore Roosevelt«

Senere indløb følgende Brev:

»Det hvide Hus, d. 1. Maj 1908.

Min kære Ærkebiskop. — Nu, da Hundredaarsdagens Festligheder er forbi, ønsker jeg for det første at gratulere Dem i Anledning af den store Succes, for det andet ønsker jeg hele vort Folk til Lykke, fordi hele Festens Tone vil hjælpe med til at højne Fædrelandskærligheden; sluttelig — hvad der er det mindst vigtige — takker jeg Dem selv personlig for Deres særdeles venlige Hentyden til mig selv sidste Torsdag. — Med alle gode Ønsker forbliver jeg Deres hengivne

Roosevelt.«

✠ Afholdsforeningen St. Johannes Broderskab afholder Tirsdag den 9. Juni Kl. 8 $\frac{1}{2}$ offentlig Møde med Optagelse. Hr. Pastor Schmiedere holder Foredrag. Emne: Erindringer fra Italien. Aftenen slutter med humoristisk Oplæsning af Hr. E. Petersen. Indmeldelser modtages, Kontingent Kr. 0,25 pr. Maaned. Lokale: Hans Bogbinders Allé, Skolebygningen.

Aalborg Afholdsforeningen »Det røde Kors« og Sct. Johannes Broderskab afholder Møde hver 2. og 4. Torsdag i hver Maaned, Aften Kl. 8, i Skolelokalet Holbergsgade, hvortil alle venligst indbydes.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 7. Juni. Den Helligaands Sendelse. 1. Pintsedag.
Mandag den 8. Juni. 2. Pintsedag. — 9. Ti. 3. Pintsedag. —
 11. O. Oktavdag. Tamperfastedag. — 11. To. Oktavdag. —
 12. F. Oktavdag. Tamperfastedag. — 13. L. Oktavdag. Tamperfastedag.

Søndag den 14. Juni. 1. Søndag e. Pintse. Den hl. Treenigheds Fest eller Trinitatis Søndag.

St. Ansgars Kirke. 1. Pintsedag: Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Pontifikalmesse med Præd.; Kl. 8 Aften Festandagt. — 2. Pintsedag: Kl. 8 højtidelig Prædalmesse med Firmelse af Voksue. Kl. 7 og Kl. 11 stille Messe.

Jesu Hjerter Kirke. 1. Pintsedag: Kl. 6, 7, 7½ og 8½ stille Messe; Kl. 10 Levitmesse med Prædiken; Kl. 7½ Festandagt. 2. Pintsedag: Kl. 6, 7, 7½ og 8½ stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 7½ Festandagt.

I Rosenkranskirken og St. Annæ Kirke samt de øvrige Kirker og Kapeller holdes Gudstjenesten paa Pintsedagene som ellers paa Søn- og Festdage.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højm. m. Præd. Kl. 8 Andagt.
 Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 — — — - 5 Andagt.
 St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — - 8 Andagt*)
 Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.): - 10 Levitm.— — - 7½ Andagt.
 m. Præd.
 St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — - 3 Andagt.
 St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — Kl. 3 Andagt m. Præd.
 Immaculatakirk. (Strandv. 91.): - 10 — med Præd. Kl. 2½ Andagt.
 St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 5 Andagt.

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 6, 7, 7½ og 8½; i St. Jos. Kirke Kl. 6½; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6½, 7 og 7½.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, 7¼ og 8¼; i Rosenkranskirken Kl. 6½ og 8; i St. Annæ Kirke Kl. 6 og 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, 7½ og 8½; i St. Josefs Kirke Kl. 5¼ og 6½; paa Toldbodvejen Kl. 6¼.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

*) I Juni paa Søn- og Helligdage Kl. 6 med Undt. af Dagene fra Kristi Legemsfest til Jesu Hj. Fest incl., hvor den holdes Kl. 8.

Vincensforeningens Kransekort

bringes i velvillig Erindring; de faas hos d'Hrr. Gejstlige ved St. Ansgarskirken (Bredgade 64), Rosenkranskirken (Boyesgade 8²), St. Josefskirken (Griffenfeldtsgade 44), St. Andreaskirken (Ordrup) og hos Murermester A. V. Günther, Bangertsgade 11, samt ved telefonisk Henvendelse til Johs. Hoffmann & Søn, Købmagergade 48. Telf. H. 1389.

NB. Under Redaktørens Ophold i Udlandet er Redaktionen Adresse indtil videre: Johan Johnsen, Tømrergade 2⁴, Kbhvn. N. Træffes Hverdage Kl. 6—7 Efterm.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvarlalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2 S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Rouge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 24.

Søndag den 14. Juni.

1908.

INDHOLD: Boganmeldelser. — Fra først i Tredserne. — Det »sorte«, det »røde« og det »tredie« Frankrig. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Ordруп. Rom. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Boganmeldelser.

1. **Alfred Th. Jørgensen**, *Luthers Kamp mod den romersk-katholske Semipelagianisme under særligt Henblik paa hans Prædestinationslære.* Kbhvn., Gad, 1908.
2. **V. Ammundsen**, *Den unge Luther.* Kbhvn., V. Pio, 1907.*)

En Protestant kom engang til en katholsk Præst, jeg ved ikke i hvilket Ærinde. Samtalen førte dem ogsaa ind paa det religiøse Spørgsmaal. Da sagde Protestanten: »Nu skal jeg vise Dem, Hr. Pastor, hvordan det er hos os.« Han pegede paa sin Hat, som laa paa Bordet. »Ikke sandt, Hr. Pastor, den Hat er sort. Nu kommer Pastor Petersen

*) Ovennævnte Bøger er tilsendte Ugebladet til Anmeldelse. Meningen kan selvfølgelig ikke have været »til Anbefaling«. De hører begge paa Grund af deres Indhold til de forbudne Bøger. Med denne Bemærkning kunde vi da anse dem for tilstrækkelig »anmeldte«. Alligevel vil vi, som sket i efterfølgende Artikel, knytte nogle Bemærkninger til dem, især da til den første.

til mig og siger: — Hør, Knudsen, den Hat er ikke sort, den er hvid. — Jeg ser forundret paa ham og svarer: — De er en lærd Mand; De forstaar det bedre end jeg. Lad os altsaa sige, at Hatten er hvid. — Men saa kommer Pastor Poulsen og siger: — Nej, Knudsen, Hatten er hverken sort eller hvid, den er rød. — Derpaa svarer jeg: — Blæse være med det hele! I forstaar dog allesammen ingenting og siger kun, hvad I lyster. Nu siger jeg som før: — Min Hat er sort. — Se, Hr. Pastor, saadan er det med vor Tro.«

Dette lille Træk maatte jeg tænke paa, medens jeg læste de to Bøger. Den ene siger saadan, og den anden siger saadan. Begge holder de paa Luther ligesom Protestanter i det hele taget, men hver paa sin Vis. Hvad der drager alle Protestanter hen til den »Gudsmand«, er dog kun den utøjlede Tankefrihed, han har givet dem paa Troens Omraade. Ellers har enhver Protestant sin særegne Mening om Luther. Og det med Rette. Som Jørgensen ytrede sig i sin Disputats, er det ganske umuligt at sige, hvad Luther mener (If. Ugebl. S. 180 f.). I Virkeligheden har Luther skiftet Mening om de selvsamme Ting, som Vejrhanen skifter Retning. Snart siger han ja, snart nej, snart siger han som hin Bayer: »Jeg siger hverken saadan eller saadan, for at man ikke sidenefter skal sige, at jeg har sagt saadan eller saadan«. Derfor kan ogsaa hver Lutheraner finde sig til Rette med sin Kirkefader, af hvad Anskuelse han end er, blot det ene staar fast, at den katholske Kirke ikke faar Ret.

Hos Jørgensen kommer alt an paa at vise, at den katholske Kirke paa Luthers Tid var hildet i Semipelagianismens Vranglære, og at det er Luthers Fortjeneste, at han har frelst Troen fra dette Kætteri. Er det første ikke Tilfældet, svinder Luthers Fortjeneste ind til Nul, ja, hans Kamp mod Kirken bliver til en Forbrydelse mod ham selv og alle dem, som han ved sin Fejltagelse har revet løs fra Moderkirken.

Nu er det ikke blot umuligt at bevise, at den katholske Kirke nogen Sinde har hyldet Semipelagianismen, det er tværtimod absolut sikkert, at den aldrig har gjort det, at den stedse paa det bestemteste har fordømt den.

Thi hvad er Semipelagianismen?

Paa den h. Augustins Tid optraadte der en Munk ved Navn Pelagius, som i sine Skrifter forfægtede Anskuelse, der stred imod Kirkens Lære om Naturen og Naaden. Han fandt især Medhold hos Cölestius (senere Præst) og Biskop Julianus. Hans betydeligste Modstander var selve den h. Augustin. Pelagianernes Hovedvildfarelse bestod i, at de nægtede den overnaturlige Naade, hvori Adam og Eva var skabte, som Følge deraf ogsaa Arvesynden og al overnaturlig Naades Nødvendighed. Mennesket kunde uden Naadens Hjælp leve uden Synd. Daaben var ikke nødvendig for at tage Synden bort, den bevirkede ingen indre Helliggørelse, den var kun en Betingelse for at optages i Himlens Rige.

Semipelagianernes (semi d. v. s. halv) Vildfarelser hidrørte fra en Misforstaaelse af den h. Augustins Lære, som denne havde fremsat i Kampen mod Pelagianerne, nemlig Læren om Naadens Nødvendighed, og at den gives uforskyldt, uden forudgaaende Fortjeneste. Ved denne Lære, mente en Del Munke i Sydfrankrig, led den menneskelige Frihed Afbræk, og for at hævde den lærte de, — jeg nævner kun dens Hovedvildfarelser — 1) at Retfærdiggørelsens Begyndelse, d. v. s. Tilbøjeligheden til at tro, Ønsket om at frelses og Bønnen om Frelsens Naade, helt og holdent skyldtes Menneskets naturlige Kræfter. Guds overnaturlige Naade til at udføre Frelsens Gerninger gaves saa paa Grundlag af denne gode Villie; 2) ligesom Begyndelsen til Frelsen saaledes var ogsaa Udholdenheden indtil Enden den naturlige Villies Værk.

Baade Pelagianismen og Semipelagianismen er gentagne Gange blevne dømt af Kirken; det er Kirkens ufejlbare Lære, at Mennesket ved sine naturlige Kræfter hverken kan begynde eller fortsætte eller fuldende Frelsens Værk, men at alt dette kun kan ske ved den overnaturlige Naades Hjælp. Kirkens autoritative Domme forandres aldrig. Derfor maa hvert Forsøg paa at bevise, at Kirkens Lære har været semipelagiansk, paa Forhaand være spildt Umage.

Hr. Jørgensen har forsøgt det; men selvfølgelig er Forsøget mislykkedes. Selv om det var sandt, at nogle af Kirkens Theologer, specielt de af Jørgensen anførte: Gabriel

Biel, Vilhelm af Occam, D'Ailly og Gerson paa et eller flere Punkter skulde have hyldet semipelagianske Anskuelser, saa kunde det være os ganske ligegyldigt. Enkelte Theologers Lære er ikke uden videre Kirkens Lære. Theologerne kan tage fejl, men Kirken godkender aldrig deres Fejltagelser.

Men er det virkelig saa sikkert, at de nævnte Mænd har ladet sig smitte af Semipelagianismens Vildfarelser? Hr. Jørgensen turde gerne have været lidt mindre bestemt i sine Paastande. Om Gabriel Biel siger han, at ogsaa Krogh Tonning indrømmer, at »hans Anskuelser maa stemples som Semipelagianisme«. I sine »Erindringer« skriver imidlertid den lærde Nordmand: »Hvor er saa den katholske Kirkes saa berygtede Semipelagianisme? Trods den mest indtrængende Forskning har jeg ikke kunnet opdage den« (S. 226). Det synes næsten, som om den første Sætning var skreven ud fra Forfatterens gamle protestantiske Syn, medens de efterfølgende indtrængende Forskninger har ført til det modsatte Resultat.

Rigtignok findes der ogsaa katholske Lærde, som beskylder hine Mænd for semipelagianske Anskuelser, for saa vidt som de synes at lære, at Mennesket ved sine naturlige Kræfter kan disponere sig til at modtage Guds Naade. Men det er dog endnu et Spørgsmaal, om de taler om en positiv Disposition, hvorved Mennesket om end kun i en videre Forstand *fortjener* Naaden, eller blot en negativ Disposition, hvorved Hindringerne for Guds Naade bortfjernes. Saaledes taler Gabriel Biel om »en Disposition, der med nogenlunde Billighed kan forvente Naade«, saa at »Naaden ikke vilde indgydes (*infunderetur*, Jørgensen oversætter mindre korrekt »ikke *kan* indgydes«), dersom den ikke var til Stede« (hos Jørgensen, S. 29). Det er bekendt, at de nævnte Lærde i deres Tankesæt er afhængige af Duns Scotus. Nu har Franciskanerpater Minges bevist, at Duns Scotus maa frikendes for pelagianske og semipelagianske Anskuelser.

Jørgensen beviser heller ikke ved sine Referater, at det forholder sig anderledes med Biel og de andre. Jeg kan ikke underskrive alt, hvad de lærer. Men alt, hvad Jørgensen citerer, faar kun et semipelagiansk Præg ud fra

hans forkerte lutherske Grundsyn paa Menneskets totale Fordærvelse ved Syndefaldet.

Mennesket er ved Syndefaldet ikke bleven Synd, men kun syndigt. Han har ikke mistet det naturlige Gudsbillede, men dette er kun bleven skæmmet. Han har derfor heller ikke mistet de Sjælekræfter, der hører til den menneskelige Natur, og derfor heller ikke deres naturlige Brug. Vi tror med St. Paulus, at den menneskelige Forstand ved sin naturlige Kraft kan erkende Gud (Rom. 1,20), og ikke med Kant, hvem desværre de fleste protestantiske Theologer bifalder, at dette er umuligt. Kan Mennesket erkende Gud, saa kan han ogsaa med sin naturlige Villie elske ham. Og da Forstanden siger, at Gud maa elskes over alt, kan ogsaa Villien siges: »Jeg elsker ham over alt«, om end denne naturlig fuldkomne Kærlighed paa Grund af Naturens Svaghed og Fristelsernes Styrke og Mangfoldighed ikke i Længden kan realiseres uden Naadens Hjælp. Af nævnte Aarsag kan nemlig Mennesket ikke uden Naadens Bistand holde alle Guds Bud, hvilket hører til Kærligheden over alt. Men da disse Bud nu engang er skrevne i Menneskets Hjerte, er det indlysende, at han ogsaa kan udføre naturlig gode Gerninger. Dette sidste læres udtrykkelig af den h. Paulus, naar han om Hedningerne skriver, at »deres Samvittighed giver dem Vidnesbyrd, og Tankerne anklager eller *forvarer* sig indbyrdes« (Rom. 2,15). Selvfølgelig hævder vi ogsaa paa det bestemtteste den menneskelige Villies Frihed, og vi kan gerne tilegne os Biels Ord: »Villiens Frihed findes lige saa fuldt hos de gode som hos de onde, paa sin Vis lige saa uberørt hos Skabningen som hos Skaberen (dette »paa sin Vis« udelader Jørgensen) . . . Villiens Frihed maa i lige Maade indrømmes alle dem, som er i Besiddelse af Fornuftens Brug; den er ikke større hos de gode end hos de onde: den øges ikke ved Naaden, den mindskes ikke ved Synden« (hos Jørgensen, S. 27). I dette Stykke ved vi os enige med den h. Augustin, som siger, at, hvor stærkt end Lysten drager ham i den ene eller den anden Retning, saa har han dog Frihed til at følge hvilken Indskydelse han vil. Og vi staar endnu helt paa Middelalderens Standpunkt, idet vi med Biel »peger hen paa

Menneskets egen Erfaring og i den ser det sidste og afgørende Bevis« for Villiens Frihed (hos Jørgensen S. 26).

I alt dette er der ikke Spor af Semipelagianisme: det er ikke andet end almindelig sund Menneskeforstand, og der hører en fuldstændig Fordrejelse af alle theologiske Begreber til for her at spore Semipelagianisme. Det vilde være semipelagiansk, om nogen vilde paastaa, at Mennesket ved den gode Brug af sine naturlige Kræfter kunde fortjene Guds Naade eller paa Grund af sine naturlige gode Gerninger gøre Krav paa den. Men dette lærer Biel og de andre ikke; i alt Fald har Hr. Jørgensen ikke bevist det. Derimod er det ikke semipelagiansk at paastaa, at, naar Mennesket har modtaget Guds Naades Bistand, saa er det Mennesket i Forening med Gud og ikke Gud alene, der gør de overnaturlige gode, fortjenstlige Gerninger. Det er i dette Tilfælde ikke Menneskets naturlige Kræfter, der virker, men hans ved Naaden opløftede Kræfter. Dette skulde ikke sætte nogen i Forundring, som har læst Guds Ord hos Psalmisten: »Jeg har sagt: I er Guder, og den Højestes Sønner alle« (Ps. 81,6) eller den h. Petrus' Ord, at vi bliver delagtiggjorte i den guddommelige Natur (2. Petr. 1,4). Dette er da ogsaa den h. Paulus' Opfattelse, naar han skriver: »Jeg løber . . ikke som paa det uvisse, kæmper . . ikke som den, der slaar i Luften«, og naar han opfordre os allesammen: »Løber saaledes, at I kan vinde Prisen« (1. Kor. 9,26. 24). Og det kan jo ikke være anderledes, eftersom Himlen jo efter Skriftens Lære baade er Naade og Løn, Naade, forsaavidt Gud begynder Værket uden forudgaaende Fortjeneste fra vor Side, Løn, forsaavidt som vi med vor fulde fri Villie griber Naaden og medvirker med den.

Videre vil vi ikke gaa ind paa Enkeltheder. Det vilde dog ikke nytte noget. Det vilde jo ikke være andet end Kamp mod Vejr møller, mod personlige Meninger, der møder ligesaa megen Modsigelse i Forfatterens egen Lejr, som der er Hoveder, der atter har hver sin personlige Mening.

Hvad Prof. *Ammundsens* Bog angaar, saa har den jo hvirvlet en hel Del Støv op iblandt hans egne Trosfæller.

Os interesserer det uhyre lidt, hvad han, eller hvad andre tænker om Luther. Os kunde det i det højeste interessere at anholde den ene eller anden Ytring i hans indledende »historiske Tilbageblik«. Saaledes siger han, at den katholske Kirke »i vore Dage staar som en mærkelig Anakronisme«. Ja, den staar der som en Anakronisme ligesom Klippen i Havet, som ikke vil gøre Bølgerne vilde Dans med. Han taler endvidere om »en Mængde Vielser og hellige mysteriøse Handlinger (f. Eks. Daaben og Nadveren), der tænkes magisk at forvandle den, der underkastede sig dem«. Hvilken Opfattelse af Sakramenterne! Han synes ogsaa at tro paa »hedensk Overtro i Kirkens Praksis«. Men lad det være nok.

Vi takker Hr. Jørgensen for, at han, uden selv at mærke det, har bevist, at Lutherdommen er bygget paa en Usandhed, paa den fejlagtige Mening, at den katholske Naadelære var semipelagiansk. Om dette var Tilfældet, saa havde i det mindste Protestanterne i vore Dage ikke nogen Grund til at gaa i Rette med os. Der vinkede dem en langt vigtigere Opgave i deres egen Lejr, nemlig Kampen mod selve Pelagianismen, som er Rationalismens Særkende. Rationalismen har jo dog faktisk Overtaget i den protestantiske Theologi; men idet den nægter den første Menneskers Ophøjelse ved Naaden, Arvesynden, vor Trang til Frelse og Frelsens Fuldbgyrdelse ved Kristus, staar den helt og holdent under Pelagianismens Tegn.

For øvrigt — hvorfor skal det ikke ogsaa være sagt: — falder Beskyldningen for Semipelagianisme tilbage paa selve Hr. Jørgensen samt alt, hvad der kalder sig protestantisk, med selve Luther i Spidsen. De nægter ikke Naadens Nødvendighed; for saa vidt kan man ikke kalde dem for Pelagianere. Men idet de i hele deres religiøse Liv stiller sig uden for den Naadens Orden, som Herren selv har fastslaaet, og danner sig en særegen Naadens Orden paa egen Haand, maa de praktisk taget i det mindste stemples som en Slags Semipelagianere. Kristus har stiftet en Kirke med et Læreembede, som alle skal høre og følge (»Hvo som hører eder, hører mig«. Naar nogen »ikke vil høre Kirken, skal han være som en Hedning og offentlig

Synder«). Protestanten hører kun sig selv; han aner-
kender ikke nogen religiøs Myndighed, han er pligtig til at
adlyde; af Kristi Tro vælger og vrager han, hvad han
lyster. Kristus har lagt Magten til at forlade Synder i sine
Apostles og deres Efterfølgeres Hænder. Protestanten om-
gaar den af Kristus lagte Vej ved at søge Syndsforladelse
direkte hos Gud. Dette og adskilligt andet, hvorved han
forlader den af Gud lagte Frelsens Vej for egenraadig at
bane sig en ny, ligner Semipelagianismen omtrent som et
Æg det andet.

Men for at komme tilbage til Hr. Jørgensens Præsta-
tion, saa har han ved at vise Luthers Fejlgreb godtgjort,
at hele Lutherdommen ikke er andet end et Luftkastel, et
Taagebillede. Intet Under derfor, at det er gaaet, som det
gaar med Taagen, at den oprindelig samlede Taagemasse
ved de personlige Meningers Blæst og Storm er bleven
splittet og vedbliver at splittes i det uendelige.

Ligesom Luther Gang efter Gang omfortolkede sine
egne Ord og Tanker, saaledes gør ogsaa hans Epigoner;
de tolker Skriftens Ord, de tolker Luthers Lære, de tolker
dens indbyrdes afvigende Meninger, de tolker hver sine
egne Paastande, saa man for lutter Fortolkninger og Om-
fortolkninger ikke mere kan finde hverken ud eller ind.

De gør, som Knudsen sagde: »Den ene siger: Hatten
er graa, den anden: den er brun, den tredie: den er hvid,
andre: rød, blaa, grøn o. s. v. Prismets Farveskala slaar
ikke til.

Imidlertid glæder vi os over, at vi har den ufejlbare
Vished om, at »Hatten er sort«.

F. Esser.

Fra først i Tredserne.

Kong Frederik den Syvende nærrede som bekendt stor
Agtelse for den katholske Kirke, og hans Moder, der
paa Grund af sin ungdommelige Letsindighed var forskudt
af Kristian den VIII., blev paa sine gamle Dage, da hun

kom til bedre Erkendelse, Katholik, og døde som saadan i Rom 1840.

Mange Gange udtalte Frederik den Syvende sig beklagende over, at han var det eneste Menneske i Kongeriget, der ikke havde Religionsfrihed.

Hvor dybt hans Kærlighed til vor hellige Kirke stak, skal vi lade staa hen; men vist er det, at han altid med aabne Arme modtog den daværende Provicar for de nordiske Missioner, Biskop Paul af Osnabrück, der senere som Ærkebiskop i Køln blev berømt som Bismarcks uovervindelige Modstander i Kulturkampen.

Biskoppen har sendt Pave Pius IX. en Beretning om, hvorledes Danmark ved Grundloven var bleven aabnet for Katholicismen, Landets gamle, ærværdige Kirke, der i Middelalderen havde næret ikke alene de Danskes Sjæleliv, men ogsaa deres øvrige aandlige og nationale Interesser. Pave Pius, der blev trængt af ydre Fjender, som lystede at frarøve ham Kirkestaten, blev meget glad ved at høre dette, og i 1861 sendte han Kongen følgende Brev:

»Pius IX. hilser den høje og mægtige Konge.

Vi er ved den ærværdige Broder Paulus, Biskop af Osnabrück, der tillige er betroet Forretningerne som Apostolisk Provicarius for de danske Missioner, til vor store Tilfredsstillelse bleven underrettet om de Beviser paa en ganske særegen Velvillie, hvormed han er bleven modtagen af Deres Majestæt paa hans Visitats hos hemeldte Missioner.

Vi har samtidigt dermed med levende Glæde erfaret, at De, stedse bestjælet af samme Kærlighed til alle deres Undersaatte, har tilstaaet dem blandt samme, som bekende sig til den katholske Religion, fri Religionsøvelse, Genstanden for disses stadige Attraa.

Disse Efterretninger er Os en kær Trøst under de Bekymringer og Genvordigheder, som trænger ind paa Os fra alle Sider og nedtrykker den katholske Kirke i denne smertelige Prøvelsens Tid. Vi kunne derfor ikke afholde os fra at bringe Deres Majestæt Vor Tak for dette Bevis paa Omsorg, som De har givet Deres katholske Undersaatte, og Vi udtaler den i dette Brev, som vil blive Dem tilstillet ved samme ærværdige Broder.

I Tillid til Deres Højmodighed, Deres Billighedsfølelse og de andre fremragende Dyder, som udmærker Dem, vover vi at haabe, at De af Deres højeste Magtfuldkommenhed vil tilstaa Deres andre katholske Undersaatter samme frie Religionsøvelse, navnlig Indbyggerne i Slesvig saavel som i Hertugdømmerne Holsten og Lauenborg samt dem, der bor i Deres Besiddelser i Amerika, og at de i Billighedens Navn vil laane et naadigt Øre til de Begæringer, som bemeldte ærværdige Broder har forebragt Dem desangaaende.

Høje og mægtige Fyrste!

I Tillid til, at De, saavidt Deres Magt strækker sig, vil skænke enhver Katholik, der hører til Deres Undersaatter, Deres Beskyttelse, beder vi Dem være overbevist om, at Vi brænder af Begærlighed efter at finde en passende Lejlighed til at yde Dem Gengæld ikke blot i Ord, men ogsaa i Handling.

Imidlertid skulle Vi ikke forglemme at bede Gud skænke Deres Majestæt al Held og Lykke, og at slutte Os til Dem med den oprigtigste Kærligheds Følelser.« — —

Vi hører dernæst, at Kongen har tilstillet den holstenske Stænderforsamling, der traadte sammen den 6. Marts 1861, et Forslag, hvorefter, der i Hertugdømmet skulde være »ubetinget Religionsfrihed og fuldstændig Lighed for alle Trosbekendelser med Hensyn til de borgerlige Rettigheder.«

Det var de uforsonlige Holsteneres Oprørslyst, der bevirkede, at de bedrog baade sig selv og Sønderjyderne for den Religionsfrihed, som den danske Konge havde tiltænkt dem. I Stedet for fik de i Kulturkampen og ved mange andre Lejligheder at føle, hvad der i aandelig Henseende kan ventes af Preusserne.

Vi Danske har kun Grund til at være glade for, at vor Frihed er hegnet med Grundlovens Ord, og vi danske Katholikker vil altid med Interesse følge vore brave sydtyske Trosfællers Kamp mod det preussiske Aandstyranni, hvorunder ogsaa vore sønderjyske Brødre maa sukke.

Endnu, da det ovenomtalte pavelige Brev blev sendt til den danske Konge, aandede man i Haab; men det gik anderledes, og 200,000 Danske gik Glip af Friheden til at tænke, tro og tale. Den Frihed, som nu her hjemme har

bevirket, at Kirken rejser sig stor og herlig iblandt os i sin hellige Glans, som et Vidnesbyrd om, at den, grundfæstet paa Klippen, under alle Forhold og til alle Tider er lige livskraftig og lige egnet til at styrke alt i et Folk, hvad der er godt og ædelt. Vi Konvertitter føler, hvorledes den katholske Kirke, der i gamle Dage var med til at skabe den danske Nations Storhedstid, paa en langt fyldigere Maade end en protestantisk Landskirke er i Stand til at fremelske de Dyder, som er kostbare for Fædrelandet.

Naar vi tænker paa dets Fremtid, som vi skal være med at skabe sammen med saadanne, som i Kortsynethed vil formene os Ret til at være, hvad vi *var*, hvad vi *er*, og hvad vi bliver, *Danske* til sidste Blodsdraabe, da mindes vi med Glæde hin Grundlovens Giver, der trods alle For-domme, gav os Ret til at tænke og tro, som alle Danske 300 Aar før havde gjort det. Den pavelige Paaskønnelse af Grundlovens § 76—79 vil være os et kært Minde om Folkefrihedens Morgengry i Dannevang.

N. P. Nielsen.

Det „sorte“, det „røde“ og det „tredie“ Frankrig.

Under ovenstaaende Titel findes under »*Af Dagens Krø-nike*« nogle Betragtninger i »*København*« d. 1. Juni. Artiklens Forfatter er: Lic. theol. et cand. mag. V. *Lindgaard-Petersen*.

Licentiaten søger at give et kort Overblik over den nærværende Situation og knytter hertil sine Betragtninger, der for en Del er velmente om end noget reserverede; men der dog ogsaa i det store og hele er af en forunderlig Natur.

Om det »røde« Frankrig ytre han: »Det »røde« Frankrigs Mænd er — for det store Flertals Vedkommende —

Fanatikere. Allerede Decemberloven, der bragte Adskillelsen mellem Stat og Kirke, viser Eksempler derpaa. Hvad skal man sige til den Kendsgerning, at *det forbydes alle Stats og kommunale Funktionærer at sende deres Børn til en Skole, hvor der undervises i Religion?*)* (I Frankrig er der, som bekendt langt flere Funktionærer af nævnte Art end i noget andet Land.) Saa ringe er den personlige Frihed altsaa i »Frihedens forjættede Land!«

»Lad os fremdrage et andet Træk, ubetydeligt maaske, (?) men meget talende i al sin Ubetydelighed (!): Den franske Stat anerkender ikke mere Guds Tilværelse, altsaa er alt, hvad der hedder *Edsaflæggelse**) for Retten afskaffet. Dette kan maaske være meget godt, i og for sig. (?) Før var der almindeligvis ophængt Krucifikser i Retsale samt paa alle offentlige Hospitaler. Nu da Stat og Kirke er adskilte og da Eden er ophørt, har man fjernet alle disse Krucifikser baade fra Retslokaler og fra Hospitaler. De Syge maa ikke mere søge Trøst ved at vende Blikket mod Billedet af den Korsfæstede! Naa — det faar nu være; (!) men man kunde dog sikkert have fundet en anden af Aarets 365 Dage til at fjerne Krucifikserne end netop *Langfredag.**)

»Hvis de yderliggaaende »Røde« faar Magten i højere Grad, end de nu har den, og hvis de føler sig stærke nok i deres Magtbesiddelse og i deres Magtbrynde, kan man være forberedt paa ganske artige Ting. Man har et lille Fingerpeg i saa Henseende: I afvigte Nov. Maaned var der en Fritænkerkongres i Paris, som med alle Stemmer mod 3 vedtog, at man skulde indgaa til Kamrene med Andragende om, at der maatte udarbejdes og fremlægges et Lovforslag, gaaende ud paa, at Daab og den første Altergang — svarende ganske til vor Konfirmation — skulde kun være tilladt for myndige Personer. Da Myndighedsalderen i Frankrig er 21 Aar vilde et saadant Forslag, om det blev Lov, altsaa *forbyde Daab og Konfirmation af alle Børn og unge Mennesker paa under 21!**) Det er det Frisind, man kan finde hos den fri Tanke Foregangsmænd!«

Lad dette være en Prøve paa Forf.s — vi tvivler ikke

*) Udh. af Lic. L.-P.

om — virkelig velmente Betragtninger over de mange Voldshandlinger, vor Kirke har maattet lide og endnu lider under.

Ved det »tredie« Frankrig forstaar Forf. kort og godt »Modernisterne« -- eller som han ogsaa kalder dem »*Nykatholikkerne*« — og Protestanterne. »Disse to Mindretal har fundet hinanden i Samarbejde.« — Den gensidige Sympathi er: Uvillien mod at leve i »Middelalderens Tankesæt og høje Knæ for en »ufejlbar« Autoritet.«

Samarbejdets Maal er: »at gennemsyre den moderne Bevidsthed med Kristendommens Aand og lade Kristendommens uforgængelige Sandheder, det evige Evangelium, fremtræde i moderne Skikkelse, saa det evige Evangelium kan faa det 20. Aarhundredes Mænd i Tale og blive en Livsmagt for dem.«

Smukke Ord, velformede Sætninger! Men Indholdet! Det »evige« Evangelium behøver det at moderniseres? Hvorledes forbinde Begreberne »Evig« og »Omiskiften«? — Ganske vist, den katholske Kirke har til alle Dage forstaaet under den Helligaands Vejledning at forkynde den ufejlbare Sandhed, saa Slægterne fattede med deres Tanke og optog i deres Hjerte*); men at »modernisere« Evangeliet i den Forstand, som nævnte Mindretal ønsker det — nej aldrig!

Thi, hvorledes vil det gaa med dette »evige« Evangelium, naar det lægges i Modernisternes Hænder? — For faa Aar siden sammenlignede en af vore aandfulde Biskopper vore Dages Theologi, som denne ofte dyrkes uden for den katholske Kirke, med en Syre, hvori den ene af Evangeliets kostelige Perler efter den anden — opløses. Man kan ikke let tænke sig nogen mere træffende Karakteristik.

Nej — eet er sikkert: Det »tredie« Frankrig erobrer aldrig Frankrig for Kristus!

Om det »sorte« Frankrig faar man ikke mange Oplysninger gennem Hr. Licentiatens Artikel. Nær sagt det eneste, vi faar at vide, er følgende ved Omtalen af de »Rødes« Ufordragelighed: »En slig Ufordragelighed er altid af det Onde. Og den er tillige en Dumhed; thi Tryk

*) Her møder vi atter en af disse Inkonsekvenser: I det ene Øjeblik paa-
staar man, at Kirken lefler med sin Tid, i det andet, at den er antedi-
liviansk — alt, som det passer i det givne Øjeblik.

avler Modtryk. Det ‚sorte‘ Frankrig faar Vind i Sejlene, naar de ‚Røde‘ gaar alt for meget over Stregen. Det fører til Kamptider; og i Kamptider slaas der altid saa sørgelig meget i Stykker.«

Hvad er Licentiatens Mening? Frygter han det »sorte« Frankrig? Man faar uvilkaarlig den Forestilling, at han mener det er »fanatisk«. Sæt, at det utænkelige skete, at det var den danske Folkekirke, der blev behandlet paa en lignende Maade som Frankrigs Kirke, vilde det da være Fanatisme, om dens betroede Mænd satte Skulder mod Skulder for at værne om de helligste Interesser?

Sandelig! I en Kulturkamp slaas der meget i Stykker; men har det nogensinde været Kirkens Haand, der har været hævet til Ødelæggelse af timelige og aandelige Værdier af nogen Art?

Den hl. Fader har for ganske nylig i en Audiens udtalt Kirkens Haab til nogle af Frankrigs Biskopper. Saa enkle, saa ædle er hans Ord i al deres gudhengivne Fortrøstning, at vi deri kan ligesom skue den Aand, der besjæler Kirken gennem alle Dage:

»Tab ikke Modet — Gud er med os! Vi lider for ham, og han vil aldrig svigte os. Og ligesom Gud ikke kan overvindes af Menneskene, der har forladt ham, saaledes kan vi trykt forlade os paa, at Kirken vil triumfere tilsidst. Naar? Vi ved det ikke — lad os bie paa hans egen Time.«

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. (*Firmelse af Voksne*). 1. Pinsedag celebrede vor højærværdigste Biskop Pontifikalmesse i Hovedkirken. 2. Pinsedag meddelte han samme Steds Firmelsens hl. Sakramente til 45 Personer (hvoraf 39 Voksne). Efter den højtidelige Prælatnesse, holdt Biskoppen, før selve den hl. Firmelsehandling fandt Sted, en indholdsrig Prædiken for Firmanderne. Efter først at have dvælet ved de Efterretninger, vi har om Firmelsens Sakrament i den hl. Skrift, skildrede Hans Biskoppelige Højærværdighed, med flam-

mende Veltalenhed den Helligaands Virksomhed i Sjælensom Helliggøreren og Trøsteren. — Den højtidelige Gudstjeneste havde fyldt St. Ansgarskirken til sidste Plads.

Ordrup. Vi henleder Læsernes Opmærksomhed paa den Forandring, der finder Sted i Aar med Hensyn til Kristi Legemsfest Processionen i St. Andreas Kollegiets Have. Den afholdes ikke som i de foregaaende Aar paa den Søndag, der falder i Oktaven, men derimod paa *selve Festdagen*, **Torsdag den 18. ds. Kl. 6¹/₂, Efterm.** Se iøvrigt under de kirkelige Bekendtgørelser.

Rom. (*Ny Reformer*). Man imødeser i den nærmeste Fremtid et paveligt Aktstykke, der indfører nye Reformer i de romerske Kardinalkongregationer.

— (*Antiklerikal Ufordragelighed*). En antiklerikal Borgmester har fornylig vist en alt andet end »frisindet« Holdning overfor Ærkebiskoppen af *Ravenna*. Da denne nemlig paa sin Visitatsrejse ankom til *Molinella* ønskede han at besøge Kirkegaarden; men skønt Ærkebispen havde opfyldt alle de Former, Loven foreskriver, og skriftlig ansøgt om Tilladelse, nægtede Borgmesteren ham Adgang. En af Roms Deputerede, *Santini*, har interPELLERET Indenrigsministeren om denne Sag, og Understatssekretæren meddelte derpaa, at der allerede er indledet retslig Undersøgelse mod Borgmesteren. Om det nu fører til noget?

Kollekt for Hedningemissionen paa Kristi Himmelfart:

København: St. Ansgar 24,00, Jesu Hjerte Kirke 17,32, St. Knuds Kapel 7,20, St. Josef 11,10, Immaculata Kirke 2., Sundby 4,40, Frederiksberg 20,35, Ordrupshøj 8,90, Helsingør 6,75, Roskilde 7,20 Slagelse 4,50, Maribo 9,27, Svendborg 5,50, Odense 9,70, Esbjerg 0,90, Kolding 1,00, Fredericia 5,75, Vejle 3,00, Horsens 5,56, Silkeborg 5,00, Aarhus 9,52, Randers 2,52 og Aalborg 2,00 = 173 Kr. 44 Ø.

København, den 5. Juni 1908.

Det apostoliske Vikariat.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 14. Juni. 1. **Søndag e. Pintse.** *Den hl. Treenigheds Fest eller Trinitatis Søndag.* — 15. **M.** Barnabas, Apostel. — 16. **Ti.** Johannes Fr. Reg., Bekender. — 17. **O.** Basilius, Biskop og Kirkelærer.

Torsdag den 18. Juni. **Kristi Legemsfest** (*Befalet Festdag*, som forpligter til Överværelse af den hl. Messe). — 19. **F.** Juliane af Falconieri, Jomfru. — **L. 20.** Oktavdag.

Søndag den 21. Juni. 2. **Søndag e. Pintse.** Aloysius, Bekender.

Gudstjeneste paa Kristi Legemsfest.

St. Ansgars Kirke. Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 **Procession og Pontifikalmesse**; Kl. 8 Aften Festandagt. — I *hele Oktaven* holdes hver Morgen Kl. 8 $\frac{1}{2}$ højtidelig Messe med sakramental Velsignelse og hver Aften Kl. 8 Festandagt.

Rosenkranskirken. Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Præd.; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Festandagt. — I *hele Oktaven* holdes hver Morgen Kl. 8 højtidelig Messe med sakramental Velsignelse og om Aftenen Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Andagt (med Novene til Jesu allerhl. Hjerte).

St. Annæ Kirke. Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Sangmesse; Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken.

Søndag i Oktaven (21. Juni) Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med **Procession**; Kl. 8 Aften Festandagt. I *hele Oktaven* hver Morgen Kl. 8 Sangmesse med sakramental Velsignelse og hver Aften Kl. 8 Festandagt.

Jesu Hjerter Kirke. Kl. 6, 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 10 Levitmesse med Prædiken; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Festandagt.

Søndag den 2. Juni. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Festandagt med Prædiken og **Procession**. Begge *Mariakongregationer* deltager i Processionen.

St. Josefs Kirke. Kl. 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 9 Højmesse med Prædiken; Kl. 3 Andagt.

St. Knuds Kapel. Kl. 7 Højmesse; Kl. 3 Andagt med Præd.

Immaculatakirken (Strandvej 91). Kl. 10 Højmesse; Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Andagt. **Procession** den 18. Juni Kl. 4 (i Tilfælde af daarligt Vejr udsættes Processionen til den 21. Juni Kl. 4)

St. Andreas Kirke (Ordrup). Kristi Legemsfest, **Torsdag d. 18. Juni.** Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7, 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe; Kl. 10 Levitmesse. Kl. 6 $\frac{1}{2}$ **Efterm.** Prædiken og **Festandagt med Procession gennem Kollegiets Have**; Processionen begynder henved Kl. 7.

Mariakongregationen for Ynglinge. Afholder Fælleskommunion i Jesu Hjerter Kirke, *Søndag d. 21. Juni*, den h. Aloysius' Fest, Kl. 8 $\frac{1}{2}$. Samme Dags Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Kristi Legemsfest **Procession** samme Steds. **Mandag d. 22. Juni** Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften sluttes *Moderne før Ferien* med Prædiken og Andagt. Adgang for alle.

St. Franciskus III. Orden holder Møde i St. Knuds Kapel: *Freitag den 19. ds.* Kl. 8 Aften.

Mariabørns-Foreningen holder offentligt Møde i *St. Knuds Kapel.* *Onsdag den 17. ds.* Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften og Fælleskommunion: *Søndag Morgen, den 21. ds.* Kl. 7.

Trykfejl i Nr. 23. S. 381 L. 3 f. o. Schmitzt læs Schmitz.
S. 389 L. 12 f. n. forvente « forvante

 Husk Vincensforeningens Kransekort!

Se nærmere 1. Nr. i Maanedn.

NB. *Under Redaktørens Ophold i Udlandet er Redaktionens Adresse indtil videre: Johan Johnsen, Tømmergade 2^A, Kbhvn. N. Træffes Hverdagene Kl. 6—7 Efterm.*

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2 S. o. G. (1—4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Rønge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y.

Pr. 25.

Søndag den 21. Juni.

1908.

INDHOLD: Kristi Legemsfest. — Prinsesse Margrethes første hl. Kommunion. — Den katholske Kirkes Fremgang i Nordamerika. — Citymødet. — »Løs-fra-Rom«-Bevægelsen. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. København S. Vejle. Aarhus-Randers. Helsingør. Frankrig. Philadelphia. — Bekendtgørelser. — Om s l a g: Privat-Annoncer.

Kristi Legems Fest.

Kirkeaarets skønneste Sommertid er nu inde. Ligesom Naturen derude nu staar i sin fejreste Pragt, med det friske Løv og de duftende Enge, saaledes har Pinsefestens milde Dug forfrisket alle Kæmpetræerne, alle de skønne Blomster — ja, selv den ydmygste lille Urt i Kirkens Have.

Se, netop i denne Tid, hvor alt staar saa frodigt og forjættende, let bøjet mod Jorden under Aandens stille Susen — netop nu lader Kirkens almægtige Herre sig bære ud under Træernes Kroner, ligesom han engang vandrede gennem Paradisets Gange, da Aftenen var kølig. — Under Brødets ringe Skikkelse troner han i det gyldne Gemme, medens Biskopper og Præster hæver den straalende Monstrans og tegner Korsets hl. Tegn, Velsignelsens Tegn, mod Verdens fire Hjørner. Og fra Monstransen strømmer Velsignelsens hele Fylde ud over Naturen og al dens Herlighed; men især ind i Menneskenes Hjerter.

Lad os da en liden Stund dvæle ved denne Hemmelighedernes Hemmelighed — Genstanden for de fromme Sjæles rene Kærlighed — for Kirkens Glæde og Triumf.

Alterets allerhelligste Sakrament er Kirkens Glæde.

Hvilken Jubel har ikke genlydt i den triumferende Kirke, da Guds Søn blev født af den ubesmittede Jomfru! — »Og naar han atter indfører sin Førstefødte i Verden, siger han: „Alle Guds Engle skulle tilbede ham,!(*) — Tror du, de saliges Jubel vil være mindre, naar Jomfruens Søn stiger ned i det allerhelligste Sakrament? — Dengang lagdes han i en ussel Krybbe, men nu? — se, nu udstilles han paa vore hellige Altre! Dengang »kom han til sit Eget, og hans Egne anammede ham ikke«**), men, se, nu modtages han af Tusinder og atter Tusinder, med den inderligste Andagt! Dengang ofrede nogle fattige Hyrder deres Tro og Tilbedelse, nu ser han Fyrster bøje Knæ for sig og tilbede Tabernaklets Hemmelighed.

Med hvilken Jubel skuer Englene ikke Herlighedens Konge, naar han stiger ned paa Kirkens Altre! Med hvilken stille Undren skuer de ikke de mange Millioner, som Slægt efter Slægt, over den ganske Verden, bøjer Knæ i den inderligste Tillid og i den dybeste Andagt tilbeder og lover og priser deres i Eucharistien forborgne Gud!

Hør, hvad den h. Johannes Gyldenmund fortæller os. Den store Kirkefader og Biskop forundtes det gentagne Gange at se, hvad ingen anden kunde se. Naar Præsten frembar det hl. Offer, oplodes undertiden Biskoppens Øjne, og han saa da, hvorledes Engle kom til Syne — Engle klædte i skinnede Klæder og med nøgne Fødder. Med nedslagte Øjne knælede de i Rækker omkring Alteret — i den dybeste Tavshed og Ærefrygt knælede de, til Messen var til Ende.

»Hvem af de troende kan tvivle,« udraaber St. Gregor den Store, »hvem kan tvivle om, at i det Øjeblik Forvandlingen sker ved Præstens Ord, da aabner Himlen sig for denne Jesu Kristi Hemmelighed, og hele Kor af Engle kommer til Stede! Hvem kan tvivle om, at her smelter det høje og det dybe, Himlen og Jorden, det synlige og usynlige sammen til een Enhed!«

Aner vi ikke her, som hævede vi en Flig af Materiens

*) Hebr. 1,6.

**) Joh. 1,11.

tunge Forhæng, den triumferende Kirkes Jubel?

Alterets allerhelligste Sakrament er den lidende Kirkes Trøst, de lidende Sjæles virksomste Hjælp og derfor Genstanden for den inderlige Glæde, som trods Renselsens smertende Ild gør deres usigelige Sukke mildere, deres Fortrøstning og Haab lysere.

Monika, den h. Augustins Moder, laa paa sit Dødsleje. Bekymrede hun sig for sit Legeme? Nej, kun et fyldte hende: »Jordfæst dette Legeme, hvør I vil, gør eder ingen Bekymringer derover,« udbrød hun; »men om dette eneste anraaber jeg eder: Kom min arme Sjæl i Hu, naar I staar foran Herrens Alter!« — Og Kirken, vor hl. Moder, se, den har i sin uudgrundelige Visdom netop valgt Evangeliet om denne den guddommelige Kærligheds Hemmelighed til Tekst ved de almindelige Sjælemesser: »Jeg er det levende Brød, som er kommen ned fra Himmelen. Hvo, som spiser af dette Brød, skal leve evindeligt.«*) —

Glem derfor ikke i disse Festdage eders kære afdøde. Kom dem i Hu i eders Bønner, i eders Kommunioner og naar I hører Messen; thi det allerhelligste Sakrament er ved Guds store Barmhertighed for den lidende Kirke som en Mannaregn i Ørkenens Øde og Hede. —

Alterets allerhelligste Sakrament er den stridende Kirkes Hjerte, derfor Midtpunktet for dens Glæde.

»Den, som har Bruden, han er Brudgom; men Brudgommens Ven, som staar og hører ham, glæder sig inderligt over Brudgommens Røst. Denne min Glæde er nu fuldkommet.«**) Saaledes siger Herrens Forløber, den h. Johannes. Men naar han allerede har glædet sig over Brudgommens Stemme, hvilken Glæde vilde da ikke have gennemstrømmet ham, om han havde kunnet forenet sig med Brudgommen i dette vidunderlige Sakrament! Betænk dog din Frelsers Naade mod *dig*: Hvad der ikke forundtes Jesu Forløber, den største i Himmeriges Rige, det bliver *dig* til Del! O, med hvilken Hjertensglæde og dyb Tak skal vi ikke

*) Joh. 6,51,52.

**) Joh. 3,29.

træde hen til Herrens Bord! Zachæus hørte kun een Gang Jesu Ord: »Zachæus skynd dig og stig ned; thi jeg maa idag blive i dit Hus.«*) Og hvad gjorde Toldernes Øverste? Han steg i største Hast ned fra Morbærtræet og tog imod Herren med Glæde.

Hvor stor maa da ikke den stridende Kirkes Glæde være; thi den tager ikke mod sin Herre en eneste Gang, nej, uden Afladelse bor han i dens Hus. Tabernaklerne er hans Kongetrone, hvorfra han bestandig kalder ad sine: Kommer til mig, alle!

Hvilken Jubel burde ikke genlyde i den stridende Kirke over en saa ufattelig Naade! Og dog, Kirken har Grund til endnu større Glæde. — Ejer den ikke Frelserens Ord: »Mit Kød er sandelig en Spise, og mit Blod er sandelig en Drik. Hvo som spiser mit Kød og drikker mit Blod, han bliver i mig og jeg i ham.«**)

Ikke Keruber, ikke Serafer, nej »Kirkens Sønner sidder ved Herrens Bord,« siger den h. Thomas af Aquin.

»Om det var muligt«, udbryder en from Forfatter »da kunde Englene maaske misunde os, fordi de som himmelske Aander ikke kan nyde Gudssønnens Kød og Blod. Men Misundelse kan ikke naa dem. I Stedet for beundrer og lovpriser de denne deres Herres ufattelige Kærlighed til Menneskenes Børn. Med den dybeste Ærefrygt betragter de dette hl. Bord, ja, de vover næppe af hellig Skræk at se derpaa«.

»O, betænk dog, hvilken Ære du bliver til Del«, udraaber den h. Johannes Gyldenmund, »betænk dog ved hvilket Bord, du tager Sæde. Hvad Englene frygter at skue paa Grund af dets overvættes herlige Glans, det nyder vi, med det forenes vi og bliver eet Legeme og eet Kød med Kristus!« — —

Hvad Under da, at denne Kirkens jublende Glæde har faaet et storslaaet Udtryk i den Kirkefest til Ære for Alterets allerhelligste Sakrament, som Slægt efter Slægt nu har fejret Aarhundreder igennem.

Kristi Legems højtidelige Triumftog har begejstret vore

*) Luk. 19.5,6.

**) Joh. 6,56.

største Digtere og Komponister, saa de indviede deres bedste Kunst til denne Fests Forherligelse.

Lad os endnu høre, hvorledes Faber skildrer denne Højtid: »Sandelig! Det er, som om Verden endnu ikke var falden. Vi tænker, og vor Tanke fylder vore Sjæle, saa de strømmer over ligesom Flodens Bølger. Vi tænker paa de Tusinder og atter Tusinder af hl. Messer, som i disse Dage enten bliver læste i al Stilhed eller sungne under Pomp og Pragt over den ganske Verden, medens de taknemmelige Skabningers salige Jubelsange stiger opad mod den evige Majestæts Trone. — Hvor mange Processioner, i hvis gyldne Bannere Solen straalere, drager ikke gennem de store Byers Gader, ad de smaa Landsbyers blomsterbestrøede Veje, under de berømte Domkirkers ældgamle Hvælvinger, eller gennem Klostrenes stille Gange. Se disse Folkeslagenes forskelligt farvede Ansigter, hør disse mangfoldige Sprog, er de ikke et mægtigt Bevis for hin Troens Enhed, der i sit højeste Moment samler sig til en fælles Jubel i Kirkens eget herlige Sprog? Paa hvor mange Altre, af alle Slags Arkitektur, smykkede med de yndigste Blomster, udstilles ikke i disse Dage det allerhelligste Sakrament, omgivet af en Stjernekrans af Lys og indhyllet i Røgelsens Skyer, medens Millioner tilbedende har kastet sig paa Knæ, og Kirkens hellige Jubeltoner griber alle Hjerter! Overalt er Sommerluften fyldt med Sange. Overalt plyndrer Menneskene deres Haver for deres yndigste Blomster, og smaa, hvidklædte Piger strør dem for Fødderne af den i Sakramentet skjulte Gud. De ærværdige Kirketaarne skælver under Klokkernes vældige Kimen, i Apenninernes og Andes' Afgrunde genlyder Kanonernes dumpe Torden, medens Skibene, der vugger sig paa Havets Bølger, har iført sig deres Flagpynt fra Top til Ræling. Kongernes og Republikernes gallaklædte Hære marcherer op, Geled efter Geled for at hilse Kongernes Konge, som drager forbi. Paven paa sin Trone, som den fattige, lille Skolepige i Landsbyen, Nonnen i sit Kloster, Eneboeren i hans stille Celle, Biskoppen i hele sit ypperstepræstelige Skrud, som den almindelige Præst, Kejsere, Konger og Fyrster, alle samles i disse Dage om det allerhelligste Sakrament. Byerne illuminerer; Menneskenes Boliger er opfyldte af hellig Jubel. Glæden er saa overmaade

stor, saa forunderlig; man glæder sig; man ved undertiden ikke rigtig hvorfor; men Glæden strømmer ud over alle Hjerter, strømmer til den syge paa Smertenslejet, til den Fattiges Hytte, til dem, der sidder i Fængslets Mørke, til den ensomme Vandrer, til den forældreløse, til den Landsforviste i al hans Hjemve, til alle de Millioner af Sjæle, som tilhører den h. Petrus' kongelige Familie.«

Lad os da ofte i disse Dage forene vore Lovsange med Kirkens, idet vi lader Takken stige fra vort Hjertes Dyb:

»I Alterets helligste Sakramente være Jesus evig Tak og Pris og Ære.«

Prinsesse Margrethes. første hellige Kommunion.

I St. Andreas Kollegiets smukke Kirke i Charlottenlund fandt forrige Fredag en stemningsfuld Højtidelighed Sted, idet hs. Højærværdighed Biskop Johannes von Euch paa denne Dag meddelte h. k. H. Prinsesse Margrethe den første hl. Kommunion. Gennem flere Maaneder havde Biskoppen hver Uge to eller tre Gange undervist den lille Prinsesse og forberedt hende til den hellige Handling.

Højtideligheden havde nærmest en privat Karakter; af den kongelige Familie var Førstkommunikantens nærmeste Slægtninge til Stede.

Klokken ni ankom Vognen fra Bernstorf, hvor Prinsessens Forældre for Tiden opholder sig. De kongelige Personer modtoges ved Kirkens Dør af Kollegiets Rektor, Hr. Pater *Hausmann*, og førtes af denne op til de reservede Pladser foran Kommunionbænken. Kort derefter holdt Biskoppen sit Indtog i Kirken, ledsaget af Hr. Pastor *Braun*, som har døbt Prinsessen, og af den biskoppelige Sekretær, Hr. Pastor *Gamel*.

Under Messen holdt hs. Højærværdighed Biskoppen en gribende Tale, der inderlig og følt, som den var, gik alle

til Hjerte. Biskoppen skildrede særlig de Følelser og Stemninger, som rører sig i Barnets Hjerte paa den første Kommunion Dag, og som gør, at denne Dag blandt alle Livets Glædedage kommer til at indtage den ypperste Plads.

Efter at den lille Prinsesse med høj og klar Stemme havde fornyet sit Daabsløfte, fortsattes Messen, og alle de Tilstedeværende afsang den smukke Salme: *Fast skal min Daabspagt evigt staa.*

Sammen med Neokommunikanten modtog hendes Moder, Prinsesse Marie, den hl. Kommunion; Kollegiets Sangkor foredrog under Messen flere særdeles smukke firestemmige Sange under Ledelse af Korets Dirigent, Hr. Pastor Günther.

Efter Messen meddelte hs. Højærværdighed Biskoppen den sakramentale Velsignelse og forlod derpaa i Procession Kirken. Kort derefter kørte de kongelige Personer tilbage til Bernstorf Slot.

Om Eftermiddagen afholdtes i Kirken en Andagt, som overværedes af hendes kgl. Højhed Prinsesse Marie og hendes Datter Prinsesse Margrethe. Under denne blev Te Deum afsunget under Basunledsagelse, som udførtes af Kollegiets Elever.

Den hele Højtidelighed var, som sagt, trods sin mere private Karakter, meget stemningsfuld, og særlig for Førstkommunikanten, Prinsesse Margrethe, vil det altid forblive en uforglemmelig Dag. »Nordisk Ugeblad« tillader sig da herved paa alle danske Trosfællers Vegne at udtale de bedste Ønsker om Guds rigeste Velsignelse for hende for hele Livet.

Den katolske Kirkes Fremgang i Nørdamerika.

Det kunde muligvis interessere Ugebladets Læsere at stifte Bekendtskab med nogle Tal, der godt illustrerer Kirkens Fremgang i Amerika, hvilket Land vel ogsaa for

Tiden er det, der sammen med England opviser de fleste Konversioner. Selvfølgelig skyldes den forbavsende Tilvækst for en Del selve Befolkningens bekendt enorme Forøgelse i det sidste Aarhundrede, men sikkert ogsaa andre Grunde, dels den fremragende, dygtige og fromme Præstestand, dels vel ogsaa særlige amerikanske Forhold, der kunde tænkes at afgive en god Jordbund for den romersk-katholske Mission; det vilde ialtfald være forstaaeligt, om religiøse Mennesker under de mere urolige og forvirrede Forhold og under hele det Højtryk, hvorunder Livet derovre delvis leves, i deres Søgen efter et fast Støttepunkt, afskrækkedes fra de talrige indbyrdes stridende Sekter og uvilkaarligt følte sig dragne til den eneste virkelig sikre Støtte, vor hellige Moderkirke.

De nedenstaaende Taler tagne af Oplysninger, fremkomne i Anledning af, at 100-Aaarsdagen for Oprettelsen af Bispedømmet i Byen Philadelphia i April i Aar er bleven fejret med store Festligheder; ikke mindst koncentrerede disse sig om den nuværende Ærkebiskop af Philadelphia, *Patrick John Ryan*, en meget fremragende, from og ualmindelig afholdt Personlighed, der forøvrigt — karakteristisk for amerikanske Forhold — ved denne Lejlighed modtog meget hjertelige Lykønskninger fra Lederne af de mest fremragende Sekter i Byen (Episkopale — Kongregationalister — Baptister — Presbyterianere — Jøder — Methodister — Universalister — Lutheranere og Unitarier).

Philadelphia, Hovedstaden i den nordamerikanske Forbundsstat Pennsylvania, er en By paa 1,300,000 Indbyggere, af hvilke noget over 500,000 er Katholikker. (Disse sidstes Antal var i 1884 300,000, i 1857 150,000). Ganske vist har den katholske Kirke næppe i nogen anden Stat i Nordamerika haft saa gunstige Forhold at virke under som netop i Pennsylvania, idet den her næsten helt har været fri for Forfølgelser; dette skyldes mærkelig nok *Kvækeren William Penn*, Grundlæggeren af Byen Philadelphia og Staten Pennsylvania, der strengt holdt paa Religionsfrihed saa vel for andre som for Kvækerne selv, og hvis herom handlende Bestemmelser aldrig er blevne sat ud af Kraft; det er endog hændt, at Kvækere har forhindret fanatiske Presbyterianere i at ødelægge katholske Kapeller.

Byen Philadelphia fik sin første Sognepræst i 1729, og først i 1788 oprettedes endnu en Sognekirke (for Tysktalende). Byen blev i 1808 Sæde for en Biskop (Michael Egan), og i 1857 var Bispedømmets katolske Befolkning i alt 300,000, af hvilke som anført Halvdelen i selve Byen. I 1868 maatte paa Grund af den stærke Vækst Bispedømmet deles, og siden da har Philadelphia været Ærkebispesæde. Dette er de sidste 24 Aar bleven beklædt af Ærkebiskop Ryan, og i disse Aar har Fremgangen været rivende. Ved hans Tiltræden var der 130 Kirker i Bispedømmet; i Dag er der 276. Der var 54 Kapeller, nu 85. Der var 58 Sogneskoler med 23,382 Børn; der er nu 122 Sogneskoler med 54,067 Børn. I 1884 var der i Bispedømmet 200 Verdenspræster og 63 tilhørende forskellige Ordener; Tallet er nu 444 Verdenspræster og 123 Ordenspræster.

Disse Tal er for selve det nuværende Bispesæde Philadelphia; ser vi derimod paa det oprindelige Stift, da er dette som sagt bleven delt, og hvor der for 100 Aar siden fandtes nogle faa spredte Missionsstationer, Kirker, hvor den hellige Messe højtideligholdtes en Gang om Maaneden eller sjældnere, dér findes nu 1165 Kirker med 1,500,000 Altergæster, Hundreder af Skoler, Snese af Klostre, Hospitaler, Vajsenhuse og andre barmhjertige Stiftelser, betjente af 8 Biskopper og nærvæd 1000 Præster. Følgende Bispedømmer er nemlig dannede paa det Territorium, som hørte under det oprindelige Bispesæde i Philadelphia: Wilmigton med 46 Kirker og 35,000 Menighedsmedlemmer, Harrisburg (78 Kirker og 60,000 Medlemmer), Altoona (85 Kirker 80,000 Medlemmer), Erie (146 Kirker, 125,000 Medlemmer), Trenton (143 Kirker 135,000 Medlemmer), Scranton (200 Kirker og 250,000 Medlemmer) og Pittsburg (285 Kirker med 400,000 Medlemmer). — I Sandhed en vidunderlig Fremgang!

A. B—g.

Citymødet.^{*)}

Ved at gennemlæse de forskellige Indlæg her i Bladet om »Citymødet« faar man nærmest Indtrykket af, at Deltagerne havde ventet sig noget andet af Mødet og af Foredragene. Ganske vist savner man enkelte Ting, som man kunde mene burde være taget med paa et Menigheds-møde;**) f. Eks.: Hvad kan der gøres for at faa Menighedslivet bedre til at blomstre? og: Hvori ligger Grunden til, at Sognebevidstheden og Menighedslivet ikke er saa stærkt og levende, som det kunde ønskes?

Om disse Punkter har været særlig omtalte paa Mødet, kan jeg ikke sige, da jeg ikke overværede Mødet; men af Referatet fremgaar det ikke. Dog kan det ikke nægtes, at Hr. Pastor Günther i sit Foredrag om Foreningslivet har berørt Emnet, ligesom Hr. Pastoren, i Følge Referatet, sluttede med at sige: »Foreningernes Trivsel er Menighedens Trivsel«.

I nærværende Blad, Nr. 17, er der anført et Stykke af »Katholiken« (1901. 343) ved Behandlingen af Ungdomssagen. Her staar, at en af Hovedbetingelserne for en Ungdomsforenings Eksistens er: »et centralt beliggende Lokale«. — Dette kan i nogen Maade maaske anvendes paa flere andre Foreninger, som samler deres Medlemmer fra hele Byen paa eet Sted.

Her viser det sig nu, at vi mangler et saadant centralt beliggende Lokale, d. v. s. et Lokale, der ligger nogenlunde heldigt for alle Bydele. Dog maa man ikke glemme, at

*) Forsinket af Mangel paa Plads.

Red.

**) Det beror sikkert paa en Misforstaaelse af Citymødets Karakter, naar et Par Indsendere har klaget over, at dette og hint — som de nu ønskede — ikke blev taget op til Forhandling. I Følge Hr. cand. theol. et mag. Niels Hansens Artikel (i Nr. 11) indkaldtes Mødet for at drøfte de Spørgsmaal, som vedrører »Kirkens og Skolens forenede Arbejde«. Dette fremgik ogsaa af Foredragene, hvilke en Indsender — rimeligvis paa Grund af denne Misforstaaelse — kritiserer. Kritiken er nemlig — uden denne Misforstaaelse — fuldstændig uretfærdig: Det gjaldt om i Skolens Interesse at vække en større Ansvarfølelse hos Katholikkerne. — At Mødet iøvrigt har fremkaldt Arbejde, særlig i Ungdomssagens Tjeneste, er naturligvis en glædelig Følge; men Hovedsagen for Indbyderne var i Følge Indbydelsen: Skolen og dens Gerning. Red.

nogen Vejlængde vil der altid blive; Byen har jo vokset sig saa stor.

En Indsender: *A. P.* mener, at en af Grundene til, at Foreningerne (vel nærmest de verdslige) ikke rigtig vil trives, ligger i, »at der mangler en lille Opposition«. — Det er meget muligt, for det er jo en bekendt Sag, at en *saglig* Opposition altid er gavnlig i en ren menneskelig Sammenlutning. En anden Indsender »*A. B.*« klager dernæst over, at en saadan Opposition næppe vil blive taalt. — Herom tør jeg nu ikke rigtig udtale mig, da det ikke er ret ofte, jeg overvære noget Møde.

Men efter Hr. Pastor Günthers Opgivelse er her jo 36 katholske Foreninger eller foreningslignende Virksomheder. Ved at gennemgaa Navnene i de enkelte Bestyrelser, er det jo dog langt fra de samme Personer, der gaar igen i dem alle. Tvært imod, det er kun i nogle faa Foreninger, man træffer de samme Navne, vel at mærke i Bestyrelserne.

Hvad nu Opposition som saadan angaar, saa har jeg jo nok hørt, at Foreningsmedlemmer, som ellers ikke møder ret hyppigt, kan staa op paa en Generalforsamling og søge at reformere alt paa een Gang.

Jeg gad nok se den Forening, hvor en saadan Optræden bliver taget venligt op. — Nej, mød frem til Stadighed og deltag derved i Foreningernes regelmæssige Arbejde. Bliv et saadant aktivt Medlem og fremkom da med en saglig Opposition, naar Lejligheden til en saadan foreligger. Da skal De se, en saadan Meningsforskellighed bliver ikke taget ilde op. —

I nærværende Blad, Nr. 17, skriver »*J—n. J—n.*« om Konvertitterne: »Naar man undtager Præsternes store opdragende Gerning paa Konvertitterne gennem Sjælesorgen, saa gaar disse i mange andre Henseender uden nogen Haandsrækning«. — Denne Haandsrækning mener Indsenderen vel for en Del skulde komme fra Foreningerne. Men Konvertitterne kender dem maaske ikke. Man kunde tænke sig den Ordning, at d'Hrr. Gejstlige anbefale deres Konvertitter denne eller hin Forening, som det nu passede for den enkelte. Dette er maaske ikke saa let for Præsterne; man kan ikke forlange, de skal have Førstehaandskendskab til alle Foreningerne og bestemt vide i hvert enkelt Til-

fælde, hvor han skal vise den paagældende hen. Var det ikke muligt, at man, for at bøde paa dette, udarbejdede en Fortegnelse over vore Foreninger, med fyldige Oplysninger om deres Formaal, Mødetider, Mødested, hvilke Fordringer, der stilles, hvor man kan indmelde sig o. s. fr.

Naar man, foruden de af Hr. Pastor Günther nævnte Foreninger, vil anføre en, bør det uden al Tvivl være *Ansgariusforeningen*. For det første omspænder denne Forening ved sine Medlemmer hele Landet, og dens Medlemmer er hentede fra alle Samfundslag, og ved Generalforsamlingerne har Kvinderne ikke alene Adgang, men ogsaa Stemmeret; dernæst er Kontingentet lille, men Formaal e stort! Ansgariusforeningens Virksomhed ytrer sig jo ved: Udgivelsen af »*Nordisk Ugeblad*«, ligesom den søger at udbrede vor katholske Litteratur. Dette er vel Formaal, som man paa Forhaand maatte tro laa alle Katholikker paa Sinde at faa naaet paa den bedste og fyldigste Maade.

Flere af Indsenderne har jo ønsket, at der oftere burde afholdes større Menighedssammenkomster. Kunde man nu ikke tænke sig, at Ansgariusforeningens aarlig tilbagevendende Generalforsamling blev en saadan Menighedsdag?

Naar Generalforsamlingen da var afholdt, kunde der jo finde en Sammenkomst Sted, hvor et staaende Udvalg, der kunde vælges aarligt, sørgede for, at de Spørgsmaal, som mest levende beskæftigede Menighederne paa det givne Tidspunkt blev sagligt drøftede. — Mon der ikke kunde naaes meget ad denne Vej? Ja, Ansgariusforeningen kunne paa den Maade maaske ogsaa blive et Bindeled mellem samtlige katholske Menigheder i Landet.

Ansgariusforeningen er vel den Forening, der bedst egnede sig til at løse en saadan Opgave. Den er jo den ældste katholske Forening her i Byen. Den kan se tilbage paa en stor og smuk Virksomhed. Mange af de bedste katholske Navne har været knyttede til dens Ledelse, og et bedre Navn end »*St. Ansgarius*« kunde den vel ikke bære!

Aug. Hoffmann.

„Løs-fra-Rom“-Bevægelsen.

I Provinsbladene, f. Eks. i »Vejle Amts Folkeblad« for 1. Juni, findes i en »Kirke-Krønike« af Pastor *P. Severinsen* bl. a. følgende:

»Det er i denne Tid 10 Aar siden, Løs-fra-Rom-Bevægelsen begyndte i Østrig. Det er for saa vidt meget passende, at Aarsstatistikken for 1907 netop nu er kommen. Den viser, at 4197 Personer i Fjor er traadt over fra Romerkirken til de evangeliske Kirker (604 til den reformerte, Resten til den lutherske.) Aaret før var der 4364.

»Ialt blev det i de 10 Aar 46592, og nu, da dette skrives, kan der vel regnes, at 50,000 Mennesker er gaaet over fra Romerkirken til de evangeliske. Tager man dem med, der er gaaet over til Gammelkatholikkerne, bliver der 60,000 ialt.

»Saa helt ubetydelig er denne Bevægelse altsaa ikke, selv om den ikke ligner de Millionfantasier, som politiserende Tyskere tumlede med i Begyndelsen. Der er stadig Arbejde nok med at faa skaffet kirkelig Betjening«.

Disse Tal trænger til nærmere Oplysninger. Naar Pastor Severinsen skriver, »at 4197 Personer er traadt over fra Romerkirken til de evangeliske Kirker«, saa er det selv efter protestantisk Konstatering en Fejltagelse, idet 483 Personer er komne fra andre Bekendelser. »Evång. Gemeindebote«, altsaa en protestantisk Kilde viser, at Antallet af dem, der fra den romersk-katholske Kirke er gaaet over til Protestantismen, var 3714 (i 1906 3905 [ikke 4364]), deri beregnet 630 Børn under 7 Aar, -- altsaa 3084 Voksne. Endvidere viser samme Blads Aarsstatistik, at 1022 Protestanter er vendt tilbage til den romersk-katholske Kirke, hvorved Protestanternes Tilvækst reduceres til over Halvdelen af, hvad Pastor Severinsen opgiver, nemlig til 2062 Voksne. Muligvis er heri ogsaa de medregnet, som i 1907 fyldte 14 Aar, saa at ogsaa det sidste Tal endnu er for stort. Efter østrigsk Lov maa nemlig Børn mellem 7 og 14 Aar ikke skifte Bekendelse, (medens Børn under 7 Aar følger Forældrene), saa at de maa vente, til de fylder 14 Aar.

Naar det nu forholder sig saaledes med Statistikken

for et eneste Aar, kan man nok tænke sig, hvor overdrevne de andre Tal er, der for et Tidsrum af 10 Aar naar op til 60.000. En Trediedel mindre turde omtrent svare til Sandheden; det er altsaa for den katholske Kirke et Tab paa 40,000 Personer, eller i Forhold til den katholske Befolkning (20 Millioner) 2 pro Mille (0,2 Procent) i Løbet af ti Aar.

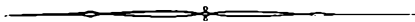
Man kan nu sammenligne hermed, at der i Rusland i de sidste to Aar er gaaet 350,000 Personer over til den romersk-katholske Kirke, — eller at der i Preussen i 1907 er udtraadt 12007 Personer af Landskirken, og det uden nævneværdig Agitation, medens der i Østrig arbejder over 100 rigstyske Pastorer ved Hjælp af Millioner af Rigsmark. Et liberalt preussisk Blad, »Trierer Zeitung« bemærker til den preussiske Masseudtrædelse, der i faa Aar kom i Højde med »Løs-fra-Rom«-Bevægelsens Resultater, følgende: »Allermindst skulde de kirkelige Organer føre Klage over, at Kirken bliver befriet for saadanne Elementer, der allerede i lang Tid ikke var knyttet til den ved noget indre Baand«.

Men det samme er jo Tilfældet med de Østrigere, der træder ud af den katholske Kirke; de har i lang Tid ikke mere tilhørt den i deres Hjerte, og »kirkelig Betjening« var aldrig deres Hovedfornødenhed.

Hvad det iøvrigt er for en »Kristendom«, de antager, kan jo bedømmes efter en eneste Udtalelse i »Løs-fra-Rom« Bevægelsens Centralorgan, »Wartburg« (1907, S. 314 f.): »De mysteriøse Formler om de to Naturer i Kristus og de tre Personer i Guds ene Væsen blev endda (!) ophøjet til Trossætninger, som enhver maatte føje sig . . . dermed var den fri Tænkning over den kristelige Sandhed undertrykt. Selv Protestantismen har ikke sprængt disse Lænker. Først i Nutiden bliver Overbevisningen om, at man ikke kan komme ud af det med Læren om de to Naturer, den evangeliske Theologis Fælleseje; ogsaa orthodoxe Theologer som Schäder har forkastet den«.

Sapienti sat!

P. G. Schmiderer.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Tirsdag d. 16. ds. afholdtes i Forsamlingsalen i Bredgade 64 et Møde af de tre københavnske Menigheders Forstandskaber og en Del særligt indbudne, hvoriblandt især Foredragsholderne fra Citymødet. Der forelaa til Forhandling en omfattende Dagsorden, der indeholdt omtrent alle de Emner, der blev behandlede paa Citymøde tog senere her i Bladet. Forhandlingerne resulterede i en Række Resolutioner og en Beslutning om Afholdelse af et lignende Udvalgmøde til Efteraaret.

København. S. Allerede i Foraaret foretog St. Annæ Skole en længere Udflugt med de ældste Elever til Hillerød, Helsingør og Helsingborg. Skønt Vejret var yderst uheldigt, havde Børnene dog stor Glæde og rigt Udbytte af Turen, bl. a. takket være den Gæstfrihed, de mødte hos Præsterne og Søstrene i Helsingør. — Skolens store, almindelige Skovtur foretoges i Mandags i det herligste Vejr til Ordrup Krat, Ulvedalene og Klampenborg. Børnene morede sig udmærket, og Smaaueheld, som at en Dreng løb i til Livet i en Mose, og en anden væltede en Cyklist, saa denne trillede langt hen ad Strandvejen, tjente kun til at forøge det interessante og spændende ved Turen. Det var kun at ønske, at der kunde foretages en lignende Tur ogsaa om Efteraaret, hvor Skoven og Naturen byder andre, men ikke ringere Skønheder og Afvekslinger.

Vejle. (*Kransen hejses paa den nye Skolebygning.*) — (J. K. M.) — Torsdag den 4. ds. fejrede den herværende katolske Menighed en smuk Fest, idet Kransen gik til Vejrs over den nye Skolebygning. »Vejle As. Avis« skriver i den Anledning følgende:

»I Torsdags hejstes Kransen paa den nye Skolebygning, som den katolske Menighed her i Byen har ladet opføre. Bygningen er opført med Granit-Cyklopmur forneden, Mønstermur i Facaden, betonstøbt Gesims og Tegtag, efter Tegning af Arkitekt N. Christof Hansen; den indeholder 4 Klasseværelser og en Forsamlingsaal, der kan rumme 150 Mennesker, og vil koste ca. 20,000 Kr. Hovedentreprenøren er Murmester C. Iversen, der har overdraget Tømrerarbejdet til Tømrermestrene Henriksen & Jeppesen, Snedkerarbejdet til Tømrermester Jørgen Petersen, Blikkenslagerarbejdet til Blikkenslagerm. Glud og Glarmesterarbejdet til Glarmester Chr. Hansen.

I Anledning af Bygningens Rejsning var der arrangeret en Festslighed, hvortil var indbudt Arkitekten, Haandværksmestrene, Kapt. P. Poulsen, samtlige Arbejdere, Pressen og Repræsentanter for den katolske Menighed i Fredericia.

Arkitekt N. Christof Hansen indledede Festen med at udtale, at Arbejdet paa Bygningen var gaaet hurtigt fremad, det var vel gjort og han vilde ønske, at det, der skulde virkes i denne Bygning, maatte svare dertil, saaledes at det maatte blive Begyndelsen til en lykkelig Tid for den Gerning, der skulde foregaa paa dette Sted. Derefter indtoges i de gamle Skolelokaler et Fællesmaaltid, ved hvilket Pastor Brems bød velkommen, og i en velformet Tale takkede Arkitekt Hansen, Murermester Iversen og øvrige Mestre for veludført Arbejde. Arkitekt Hansen talte for Pastor Brems, Murermester Iversen for den katholske Menighed, Bogbinder Wenk, Fredericia, for det gode Forhold, Arkitekt Hansen for Arbejderne osv. Efter Spisningen var der arrangeret en Havefest i den gamle Apothekerhave, der som bekendt er indlemmet i det Areal, der tilhører den katholske Menighed og senere agtes benyttet som Byggegrund for et Sygehus, en ny Kirke, en Gymnastiksal osv. Haven var smukt illumineret og Underholdningen præsteredes af det katholske Orkester (16 Mand), der ufortrødent spillede, medens Gæsterne indtog Forfriskninger eller spadserede om i den dejlige, gamle Have.«

Det er hurtigt, denne 3 Etages Bygning er bleven opført. Den 15. August skal den staa færdig til at tages i Brug og alt tegner til at dette vil ske.

Aarhus-Randers. Menighederne i de to nævnte Byer foretog, Søndag den 14. Juni, en Skovtur til Hinnerup og tilbragte dér en behagelig Eftermiddag i Fællesskab. Der var mødt 52 Deltagere fra Randers og ca. 100 fra Aarhus. Af Præster var: d'Hrr. Pastorer Osterhammel, Schmid og Brinckmann komne til Stede; ligeledes var Hr. Konsul, Vinhandler Gerlach og Søster, Frk. Elisa Gerlach tilstede.

Efter at den største Del af de medbragte Madkurves Indhold var tømte, tilbragtes Tiden med forskellige Lege, Sang, Spil og Dans, til Fornøjelse for alle.

Randers Menighed maatte desværre for tidlig afsted, idet den allerede rejste Kl. 7 $\frac{1}{2}$.

Vældige Hurra-Raab lød ved Afrejsen for Randerssianerne, med Ønsket om et snarligt Gensyn. Turen var i det hele taget vellykket og fik Prædiketet — ug.

(Scharlih).

Helsingør. Hs. Højærværdighed Biskop Johannes v. Euch meddeler i Dag (21. Juni) *Firmelsens* hellige Sakrament i Helsingør og foretager derefter den kanoniske Visitats.

Frankrig. (*Mutualités ecclésiastiques*). Gennem alle Landes Blade gik fornylig den Efterretning, at Paven havde forkastet Forslaget om de franske Præste-Hjælpe-Foreninger. — Da Abbé Lemire, som havde været særlig virksom for denne

Sag, erfarede, at Hjælpekasserne i den Form, hvori de er tilladte af begge Kamre, vilde blive forkastede, ilede han øjeblikkelig til Rom for at betage Pius X. og hans Raadgivere deres Betænkeligheder. Men han blev ikke modtaget i Vatikanet. Man har ikke glemt hans Udtalelser i det franske Kammer under Behandlingen af Adskillelsesloven. Han mente dengang, at Paven næppe havde forkastet denne, dersom han havde været bedre underrettet. Dog modtog Statssekretariatet Lemires Betænkning, som dog næppe faar nogen Indflydelse paa den hl. Faders Holdning.

Man kunde maaske i det første Øjeblik synes, at det er haardt og uklogt saaledes at forkaste ethvert Forsøg fra det franske Præsteskabs Side paa at hjælpe sig selv og forbedre de fortvivlede økonomiske Tilstande, som Statens Voldshandlinger har skabt; der kunde være Fare for, at man i Frankrig til sidst bliver ked af denne ubøjelige Modstand fra Roms Side og opgiver Ævret. Men — vi havde nær sagt: *naturaliquis* — det viser sig igen, at den hl. Fader har Ret og ikke kunde handle anderledes, dersom han vil holde sig konsekvent indenfor sine egne Forordningers Ramme, som Forholdene nu en Gang har tvunget ham til at give i Encyklikaen af August 1906. Man maa altsaa atter beundre den urokkelige Fasthed, det klare Fremsyn og den Konsekvens, som karakteriserer alle Pius X.s Regeringshandlinger.

Idet den hl. Fader nu atter har udtalt sit: »*Non possumus*«, saa har hele det franske Præsteskab gentaget disse Ord. Det katholske Præsteskab i Frankrig som alle andre Steder er urokkeligt i sin Disciplin og i sin Troskab mod den hl. Stol, det være sig i Lykke eller i Ulykke, i Fattigdom saa vel som i de gode Dage. Telegrafene har atter bekræftet dette:

Paris 29. Maj. De franske Kardinaler har i Dag sendt en Skrivelse til Pius X. De udtaler heri deres dybeste Tak i Anledning af den hl. Faders Brev angaaende Præsternes gensidige Hjælpekasser og slutter med at erklære, at de ubetinget vil adlyde Roms Befaling. »Det samlede franske Episkopat«, skriver de, »tænker som vi og følger os.«

At Pavens Nægtelse har virket paa Regeringen og dens Presse som et Slag i en Hvepserede siger sig selv. Nægtelsen skal endog have virket usædvanlig nedtrykkende paa Regeringskredsene i Paris. Clemenceau, siger man, havde den faste Overbevisning, at Pius X. efter en foreløbig Tøven vilde give efter. De officielle Blade forsikrede allerede længe forud, at Pavens Afgørelse umuligt kunde blive andet end gunstig. Nu hedder det selvfølgelig, at Paven er gaaet i de »uforsonliges« Ledebaand, i Spidsen for hvilke man anbringer Statssekretæren, Kardinal *Merry del Vall*.

Hertil bemærker »*Nord. Volksz.*« med Rette: »Man maa kende den af Frimurerne ledede Regerings fuldstændige Uvidenhed i alle katholske Ting for at forstaa dens Tro paa, at den katholske Kristenheds Overhoved er et villieløst Redskab i sine Omgivelsers Hænder. Sandheden er den, at den hl. Fader ene og alene har taget Konsekvenserne af sin Encyklika af 1906.«

Den nye Lov lader sig umuligt forene med de pavelige Bestemmelser. Hjælpekassernes Forvaltning lægges saaledes i hvert enkelt Stift uden videre i Hænderne paa en Bestyrelse, halvt af Præster, halvt af Lægfolk. *Biskopperne* bliver — ligesom i Adskillelsesloven — fuldstændig ignorerede. Den nye franske Kirkepolitik ser fuldstændig bort fra Biskoppernes kanoniske Stilling, idet den simpelt hen anbringer dem paa den almindelige Rets Grund. Med faa Ord: Loven kender slet ikke Biskopper! — Derfor kan Loven betragtes som en anden Udgave af de forbudte Kultusforeninger.

De, der beklager, at Hjælpekasserne ikke bliver til Virkelighed, er saadanne, der af politiske eller økonomiske Grunde ønsker et modus vivendi mellem Kirken og Staten.

Vi skal her fremhæve tre Hovedpunkter, som saa at sige gengiver hele den pavelige Skrivelses Indhold: 1) Der maa ikke dannes nogen af den Slags Foreninger, som de nye uretfærdige franske Love har forudset og tilsigtet. — 2) Ogsaa saadanne Sammenslutninger forbydes, som ikke absolut stemmer overens med de kanoniske Love, eller som ikke bestræber sig for samtidig at forbinde disse med Regeringens Forskrifter. — 3) De franske Biskopper bliver opfordrede til at bruge alle Midler for at organisere Kirkens Kultus paa det kirkelige Grundlag. —

Den pavelige Skrivelse vidner paa mange Maader om Pius X.s ædle Karakter. Saaledes henleder han Opmærksomheden paa de Tusinder af Messer, som ved Statens Voldshandlinger er berøvede de lidende Sjæle. Den hl. Fader opfordrer de franske Præster til aarlig at læse een Messe i de fromme Stifteres Intention »ligesom Vi selv læser een Messe om Maaneden i den samme Intention. Ydermere har Vi allerede — trods Vore knappe Hjælpe midler henlagt den nødvendige Sum til 2000 hl. Messer aarlig i denne Intention.«

Philadelphia. (*100 Aars Stiftsjubilæum*). Ærkestiftet Philadelphia har nu ogsaa fejret 100 Aars Jubilæum som Stift. Da Jubilæumsfestlighederne har haft et lignende Præg som New-Yorks, vi omtalte i sidste Uge, henviser vi kun til de Meddelelser, der findes i Artiklen: Den katholske Kirke i Nordamerika. — Dog aftrykker vi et Udtog af en af de talrige Lykønskninger fra protestantiske Trossamfund,

som sendtes til Redaktøren af det katholske Blad: *The North American*, der udgaar i Philadelphia. — I Lutheranernes Lykønskning findes følgende Udtalelser: »Jeg sender med Glæde min Lykønskning til mine romersk-katholske Bysbørn i Anledning af 100 Aarsdagen for dette Stifts Oprettelse, i Spidsen for hvilket den fortjenstfulde Ærkebiskop *Ryan* staar. Trods vore forskellige Meninger om den kirkelige Organisation og flere Hovedpunkter i Theologien, anerkender jeg med Glæde de Kristne af den romerske Faaresti som Medlemmer af den katholske Kirke, hvoraf jeg selv anser mig som et Medlem. Den romersk-katholske Kirke har vist sig som en udmærket Kraft til at bevare det moralske og religiøse Liv i Amerika.

Den katholske Kirke har næsten naaet det kirkelige Ideal i Amerika, i højere Grad end i Europa. Dens Hjem for gamle Mennesker og for Børn, dens Hospitaler og dens Redningshjem for moralsk defekte Individuer er Mønstre paa den kristne Karitas. . . . *Edvin Heyl Delk*, Pastor ved St. Matthæus lutherske Kirke.

Unio: Søndag d. 28. Juni Cykleudflugt til Amagerland (uden Alle Kl. for Sommerprogrammet) Mødested: Hans Bogbinders Alle Kl. ca. 11¹/₄ efter Højmessen i St. Anna Kirke. Herfra køres til Kastruplund, hvor den medbragte Frokost nydes; derefter fortsættes Turen over Dragør (kortere Ophold) til Kongelunden. Man vil antagelig være tilbage i Byen ved Raadhuspladsen Kl. 6a 6¹/₂. Besøgende er velkomne.

Aalborg Afholdsforeningen »Det røde Kors« og Sct. Johannes Broderskab afholder Møde hver 2. og 4. Torsdag i hver Maaned, Aften Kl. 8, i Skolelokalet Holbergsgade, hvortil alle venligst indbydes.

✱ Afholdsforeningen St. Johannes Broderskab afholder ordinært Møde: Tirsdag d. 23. ds. Kl. 8¹/₂, med Optagelse og derefter Oplæsning af Hr. Pastor Schmiderer. Bestyrrelsen.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 21. Juni. 2. Søndag e. Pintse. Aloysius, Bekender. 22. M., 23. Ti. Oktavdage. — 24. O. *Johannes Døberens Fødsel (St. Hans Dag)*. — 25. To. Oktav af Kristi Legemsfest. — 26. F. *Jesu Hjerle Fest*. — 27. L. Oktavdag. Vigiliefaste.

Søndag den 28. Juni. 3. Søndag e. Pintse. *Petrus og Paulus, Apostle.*

Gudstjeneste paa Søndagen i Kristi Legemsfest Oktaven og Fredagen derefter.

St. Ansgars Kirke. Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 8 Aften Festandagt. — I *hele Oktaven* holdes hver Morgen Kl. 8¹/₂ højtidelig Messe med sakramental Velsignelse og hver Aften Kl. 8 Festandagt.

Torsdag den 25. Juni Kl. 8 Aften højtidelig Slutningsprocession, hvori som sædvanlig følgende Foreninger deltager: **Bege Mariakongregationerne, St. Josefs Gilde og Jomfruernes Forening.**

Fredag den 26. Juni Kl. 8¹/₂ højtidelig Prælatmesse til Ære for Jesu guddommelige Hjerle; Kl. 8 Aften Broderskabsandagt

Rosenkranskirken. Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Præd.; Kl. 5 Festandagt. — I hele Oktaven holdes hver Morgen Kl. 8 højtidelig Messe med sakramental Velsignelse og om Aftenen Kl. 7½ Andagt (med Novene).

Fredag den 26. Juni, Jesu Hjerte Fest. Kl. 6½ st. Messe; Kl. 9 Højmesse; Kl. 7½ And. Det Allershelligste er udstillet hele Dagen.

St. Annæ Kirke. Kl. 8 stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 8 Aften Festandagt. I *hele Oktaven* hver Morgen Kl. 8 Sangmesse med sakramental Velsignelse og hver Aften Kl. 8 Festandagt.

Fredag den 26. Juni Andagt efter Skolemessen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.

Jesu Hjerte Kirke. Kl. 10 Højmesse med Prædiken; Kl. 7½ Aften Festandagt med Prædiken og **Procession**. Begge *Mariakongregationer* deltager i Processionen.

Fredag den 26. Juni. Kl. 6, 7 og 8½ stille Messe; Kl. 10 Levitmesse. Det helligste Sakramente er udstillet hele Dagen. Kl. 7½ Aften Festandagt med Prædiken.

St. Josefs Kirke. Kl. 6½ stille Messe; Kl. 9 Højmesse med Prædiken; Kl. 3 Andagt.

St. Knuds Kapel. Kl. 7 Højmesse; Kl. 3 Andagt med Præd.

Immaculatakirken (Strandvej 91). Kl. 10 Højm.; Kl. 2½ Andagt.

St. Andreas Kirke (Ordrup). Kl. 6, 6½, 7, 7¾ stille Messe; Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 5 Andagt.

Helsingør. (*Kapellet, Nygade 8.*) Søndag den 21. Juni: Stille Messe Kl. 5 og 7½. Kl. 9 læser Hs. Højærværdighed Biskoppen Prælatmesse og meddeler Firmelsens hl. Sakrament. Om Eftermiddagen Kl. 4 **Kristi Legemsfest Procession** i Søstrenes Have. (Højmissen. Kl. 10 bortfalder denne Søndag.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer bedes møde Fredagen den 26. Juni præcis til de sædvanlige Bedetimer i Dagens Løb i St. Angars Kirke. Det allerhelligste Sakrament er udstillet hele Dagen.

Mariakongregationen for Mænd deltager i Kristi Legemsfest-Processionen i *Jesu Hjerte Kirke* Søndag den 21. Juni Kl. 7½ Aften og i *St. Ansgars Kirke* Torsdagen den 25. Juni Kl. 8 Aften.

Mariakongregationen for Ynglinge. Afholder Fælleskommunion i Jesu Hjerte Kirke, Søndag d. 21. Juni, den h. Aloysius' Fest, Kl. 8½. Samme Dags Altén Kl. 7½ Kristi Legemsfest Procession samme Steds. **Mandag** d. 22. Juni Kl. 8½ Aften sluttes Møderne før Ferien med Prædiken og Andagt. Adgang for alle.

NORDISK UGEBLAD

BRINGER

HS. HØJÆRVÆRDIGHED

BISKOP JOHANNES

EN

LYKØNSKNING I ANLEDNING AF

NAVNE-DAGEN DEN 24. JUNI 1908.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Aungariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 26.

Søndag den 28. Juni.

1908.

INDHOLD: Tabernaklet og Jesu guddommelige Hjerte. — En Helbredelse i Lourdes. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Ordrup. Helsingør. Odense. Dalum Kloster. Nyborg. St. Louis. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Tabernaklet og Jesu guddommelige Hjerte.

»Thi Herren har udvalgt Sion,
udkaaret sig den til Bolig.«
(Salm. 131,13)

Saaledes udbryder den gubbenaadede Sanger, idet han opfyldt af Glæde tænker paa Herren og hans Bolig paa Jorden. Ligesom Jehova i den gamle Pagt havde valgt det hellige Telt til Hvilestedet for sig og Pagtens Ark, saaledes har Jesus Kristus, den evige Ypperstepræst i ubegribelig Huldsalighed udkaaret vore Tabernakler til sin Bolig for der at dvæle i vor Midte til Tidernes Ende.

Sømmer det sig ikke, at vi istemmer Salmistens Frydesang: »Lader os træde ind i hans Telt, lader os tilbede for hans Fødders Skammel.« *)

Saa træder vi da hen foran den fyrstelige Bolig, som Frelseren i sit Hjertets Kærlighed har udkaaret sig. Lader os betragte den indre Forbindelse, som bestaar mellem

*) Salm. 131, 7.

hans guddommelige Hjerte og hans bestandige Nærværelse i Tabernaklet.

Det var fra Tabernaklet, at den salige Margareta Maria Alacoque en Dag i Kristi Legemsfest Oktaven modtog det guddommelige Hjertes Aabenbaring, især den fjerde og vigtigste. Saaledes har Andagten til Jesu helligste Hjerte taget sit Udspring fra den ny Pagts hellige Telt; denne Andagt er et Kærlighedsbevis, som højlydt forkynder Jesu Kristi bestandige Nærværelse i Tabernaklet.

Ligesaa iøjnefaldende er Forbindelsen mellem Jesu Kristi bestandige Nærværelse i Tabernaklet og Jesu Hjerte Andagten derved, at denne Andagts Udgangspunkt ogsaa bliver dens Maal. Frelseren beklager sig jo i sin Aabenbaring til den salige Margareta Maria Alacoque ganske særlig over al den Utaknemmighed og Uærbødighed, alle de Forurettelser og Sakrilegier, som netop tilføjes ham i dette Kærlighedens Sakrament. Han fremhæver med særligt Eftertryk de Krænkelser, som tilføjes det Allerhelligste, naar det er udstillet paa Altrene, og han begærer af sine Trofaste, at de ved deres Kærlighedstjeneste giver ham Erstatning og øver højtidelig Afbigt for alle de Forsyndelser, som vises mod hans bestandige Nærværelse i Alterets allerhelligste Sakrament. — Med denne Forbindelse mellem Tabernaklet og Jesu Hjerte Andagten for Øje kan det ikke længere være tvivlsomt for os, paa hvilken Maade Frelserens Nærværelse i Tabernaklet skal udnyttes for at naa denne Andagts Maal.

Alle det guddommelige Hjertes trofaste Dyrkere føler sig dragne mod Tabernaklet af en uimodstaaelig Magt. Der søger de Frelseren; der finder de, hvad de søger. Men alt afhænger deraf, at vi tilbeder den i Tabernaklet tilstedeværende Frelser, som han har forlangt det i hin Aabenbaring.

Hvorledes forholder jeg mig da, medens jeg knæler for min Frelser i det allerhelligste Sakrament?

Vender jeg virkelig mit Hjerte did, hvor han opholder sig og tilbyder mig sit guddommelige Hjertes rige Naade?

Kan jeg med Sandhed sige: Jeg bekymrer mig om intet andet i Verden i disse hellige Øjeblikke, hvor jeg taler med min guddommelige Frelser?

Er mine Tanker og min Fantasi, mine Øjne og mit Legemes Holdning, er det altsammen taget i Bønnens Besiddelse, er det alt under hans hellige Nærværelses Indflydelse?

Kun et eneste skal fængsle os paa dette ærefrygtindgydende Sted. Alt skal vi sætte ind paa Sindets Samling i Bøn og Betragtning. Thi her træder hele Guddommens Fylde os i Møde, som den bor i Tabernaklet og det helligste Hjerte. Her staar Gudmennesket foran os, med sine højhellige Hemmeligheder, med sine vidunderlige Dyder, med sine kostelige Naadeskatte. — Her træder vi frem for Frelserens Aasyn, saa usigelig fattige paa Dyder, hungrende og tørstende efter Retfærdighed.

Her betror jeg ham mit Hjertes Længsel i en inderlig Bøn om den Naade at skride frem ad Dydens Vej. — Her knæler jeg med alle mine personlige Anliggender, hvad der vedrører mit Legeme og min Sjæl, mit timelige og evige Velfærd, alt lægger jeg frem for hans Ansigt, ihukommende hans Ord: »Beder, saa skal der gives eder; søger, saa skulle I finde; banker paa, saa skal der oplades for eder.«^{*)}

Endelig knæler jeg her foran Tabernaklet for i Jesu Hjerte Andagtsens ægte Aand at udøve den stedfortrædende Bøn, for i mine Medmenneskers Navn at gøre Afbigt, for at bede for mine Forældre, Søskende og Slægtninge, for Foresatte og Undergivne, Venner og Fjender, for den hellige Kirke, for Paven, for det kristelige Præstedømme og for hele det kristelige Folk, for Hedningernes, de Vrangtroendes og de Vantros Omvendelse, for de forhærdede Syndere, for alle Døende og for de stakkels Sjæle i Renselsesstedet, med et Ord: for alle Guds og Kristi Riges Interesser.

Ved en saadan Fylde af personlige og almene Anliggender kan det ikke falde os svært at veksle Tanker med det guddommelige Hjerte, dersom vi kun som ivrige Dyrkere af dette helligste Hjerte henvender os til Tabernaklet, fast besluttet paa at hellige de kostbare Øjeblikke til alvorlig Bøn. —

Men ganske særlig henvises vi gennem Jesu Hjerte

^{*)} Matth. 7, 7.

Andagten til den hellige katholske Kirkes store sakramentale Velsignelses- og Hyldningsandagter. Og i Virkeligheden er netop disse offentlige og højtidelige Sakramentsandagter særlig skattede og dyrebare for Katholikerne.

En tredobbelt Naade udmærker disse offentlige Andagter frem for Privatbesøgene.

For det første: Den større Højtidelighed, som vises fra Kirkens Side, idet den, medens dens Brudgom troner paa Alteret, ofrer ham Præstedømmets hellige Tjeneste og i sin Kultus udfolder sin mest ophøjede Pragt. For det andet: Frelserens større Nærhed, idet han træder ud af Tabernaklets Dunkelhed og i sin lysomstraalede Monstrans forunder os en overordentlig Audiens. Og for det tredje: Fællesskabet i vor Hyldest, idet vi som Medlemmer af Jesu Kristi mystiske Legeme i Forening med hverandre saaledes paa en særlig Maade bliver delagtige i hin Forjættelse, som Frelseren har givet os med de Ord: »Hvor to eller tre er forsamlede i mit Navn, der er jeg midt iblandt dem.«^{*)}

Naar vi da i disse Jesu Hjerter Festens Dage træder hen foran Tabernaklet, det være sig i et stille, privat Besøg eller i den fælles Andagts Stund, lad os da udøse vore Hjerter for ham og hilse Kærlighedens Kildevæld med de Ord vor hellige Kirke lægger paa vore Læber:

»Lovet, tilbedet, elsket og takket være bestandig Jesu eucharistiske Hjerter i alle Verdens Tabernakler indtil Tidernes Ende. Amen.«

(Efter Martin Hagen (S. J.): Das Herz Jesu.
Kevelaer 1899).

En Helbredelse i Lourdes.

Frit efter Lasserres: le miracle de l'Assomtion (Episodes miraculeux de Lourdes).

Et Par Par Mil fra Autun, midt i en Park af store Linde og Egetræer, ligger et gammelt Herresæde, Slottet Digoine. De graa, vejrbidte Mure, massive Taarne og det

^{*)} Matth. 18, 20.

smukke gothiske Kapel fører Tanken tilbage til gamle Dage, og alt i Slottets Indre svarer godt til dets Ydre; bag de solide Mure er ogsaa de gammeldags, smukke Sæder og Fortidens simple patriarkalske Liv til Huse. Det er den grevelige Familie de Musy's Fædrenehorg.

I Aaret 1870 boede den gamle Greve de Musy og hans Hustru her med deres 3 Børn: Sønnerne Humbert og Victor og en Datter, Geneviève. Det er den yngste af Sønnerne, Victor de Musy, som denne Beretning handler om.

Som Barn var Victor de Musy rask og stærk; han tegnede til at blive en sund og kraftig ung Mand, men da han naaede en Alder af 17—18 Aar, begyndte hans Helbred at blive vaklende. Hans Syn blev svækket, en smertfuld Nyrelidelse slog sig til og tvang ham til at føre et stillesiddende Liv. Taalmodig bar han sine Smerter; under sin Sygdom lærte han Bønnens Velsignelse at kende, han nærmede sig Gud mere og mere, og en Dag kom, da den unge Greve gik til sine Forældre og sagde: Herren kalder mig, jeg vil være Præst.

Men Præsten er Soldat, og saavidt muligt oplager Kirken kun saadanne i sine Stridsmands Rækker, som er i Stand til at bære Apostolatets mange og ofte tunge Byrder. Victor de Musy syntes at være altfor svagelig til at tage en saadan Byrde paa sine Skuldre, og man betænkte sig længe før man tilstod ham Adgang til Seminariet; det var først efter at der var indtraadt en betydelig Bedring i hans hele Tilstand og efter gentagne og indstændige Bønner, at han fik sit Ønske opfyldt. Med Flid og Iver kastede han sig over Studierne, men lige som han troede at staa ved Maalet, blev han atter syg, hans Syn blev nu saa svækket, at han ikke kunde modtage de gejstlige Vielser paa de sædvanlige Betingelser. Hans ualmindelige Fromhed og store Dygtighed gjorde imidlertid, at de gejstlige Foresatte mente ikke at burde nægte ham Vielsen som Subdiakon, skønt han maatte dispenseres fra Breviaret, og da han endelig d. 24. September 1859, i en Alder af 31 Aar blev viet til Præst, var han næsten blind eller dog saa svagsynet, at han endog ikke kunde læse Missalets store Tryk, hvorfor han erholdt Tilladelse til stadig at maatte læse den samme Messe hver Dag — *salve sancta Parens* — den Messe, som

læses paa den hl. Jomfrus Festdage, og som han kunde udenad.

En Feltherre, der efter lange Kampe holder sit Indtog i en erobret Fæstning, er ikke mere jublende og lykkelig end den unge Præst var, da han for første Gang gik op til Alteret i Huskapellet paa Digoine, og i et Par Aar havde han nu den Lykke daglig at kunne fejre Messen i sin Families Kreds og at kunne uddele Livets Brød til dem, der havde givet ham Livet, til sine Søskende og til de gamle Tjenestefolk, som havde kendt ham fra lille Dreng. Men i Aaret 1862 forværredes hans sygelige Tilstand; en Svaghed af den alvorligste Natur indtraadte; det var en sygelig Forandring af Rygmarven, et Onde, som plejer at medføre Lamhed i forskellige Partier af den menneskelige Organisme og som ogsaa bevirkede, at han blev lam i begge Ben, saa at han ikke mere kunde stige op til Alteret, end ikke staa op, og saa maatte han aldeles opgive at læse Messen. Han var da 34 Aar gammel, og i denne, Mandens kraftigste Alder, saa han sig som en stakkels Krøbling henvist til et stadigt Sygeleje. I sit Hjem mødte han den største Kærlighed og Deltagelse og havde navnlig i sin udmærkede Moder en Støtte og et lysende Eksempel, der holdt hans Mod oppe i de tunge Prøvelser.

Grevinde de Musy var en Type paa en af Middelalderens fromme og virksomme Borgfruer. Hun levede for Gud, og Guds Fred var i hendes Sjæl, og Fred og Lykke spredte hun over sit hele Hus, sin Mand, sine Børn og sine Tjenestefolk. Som den h. Elisabeth af Thüringen var hun et Forsyn for de Fattige og Syge. Om Morgenens efter Gudstjenesten saa man Omegnens fattige Syge nærme sig Slottet for at søge Hjælp hos hende. — »Jeg har lige nu banket paa Vorherres Dør, nu er det ham, der banker paa min«, sagde hun, idet hun forlod sine Andagtsøvelser for at tage mod dem. Og der var sædvanligvis nok at tage Vare paa; det var ikke blot Almisser og Levnedsmidler, der uddeltes, men Grevinde de Musy havde efterhaanden erhvervet sig god og praktisk Indsigt i at behandle alle Slags mindre Sygdomme og Læsioner, ligesom hun ogsaa havde samlet et helt lille Apothek paa Slottet, der kom Egnens Fattige tilgode. Som en barnehjertig Søster, med et stort Forklæde

paa og med sin trofaste Hjælperke Claudine, der bar de mange Lærredsbind, Medikamenter og smaa kirurgiske Instrumenter, som hun brugte til sin Samaritangerning, gik nu den gamle Dame rundt fra den ene Patient til den anden, forbandt deres Saar, gav dem Omslag og syede og klippede og ordnede Forbindinger — kun naar det var alvorligere Tilfælde, end hun turde paatage sig, sagde hun: »Det gaar over mine Kræfter, det maa vi have Doktoren til«, og saa gik der Bud efter denne. Derfor kom alle mulige Arbejdere og Almuesfolk fra Egnen, ja fra flere Miles Omkreds, straks til hende, naar de havde tilføjet sig en Læsion, skaare sig eller slaaet sig — »Vi maa først op til den gode Frue«, »la bonne Dame«, saaledes hed hun overalt. Alle Lidende havde fri Adgang til hende, lige meget om de var gode Kristne eller ej. »Vorherre har ikke sagt, at vi skal gøre Forskel paa værdige og uværdige Fattige, det er nok, at de er ulykkelige, ham alene tilkommer det at dømme.« —

Man forstaar, med hvilken Kærlighed og Omhu den syge Abbé de Musy blev plejet af en saadan Moder, og hvilke inderlige Bønner, der opsendtes fra hendes Hjerter om hans Helbredelse. Og disse Moderens Bønner var fulde af Tillid. Thi skønt Lægerne forlængst havde opgivet alt Haab og bestemt erklæret, at han led af en uheldelig Lamhed, nærrede hun dog et fast Haab om, at Gud vilde gøre et Mirakel for ham, og dette Haab havde en fast, bestemt Grundvold. Kort efter, at han blev syg — det laa nu allerede langt tilbage i Tiden — havde hans unge Søster Geneviève gjort en Rejse til Ars for at se og tale med den store, hellige Præst, Vianney, hvem Tusinder valfartede til fra Frankrig og hele den katholske Verden.

»Vil min Broder nogensinde blive rask igen?« havde hun spurgt ham; og efter at han, som han plejede, havde henvist hende til først at holde en Novene til den h. Philomena, den hl. Martyrinde, hvis Relikvier hviler i Kirken i Ars, lød derefter Svaret: »Ja, han vil engang blive helt rask, men Taalmodighed, Taalmodighed!« — og det var, som om den hellige Præsts Tanke i dette Øjeblik svævede langt ud i Fremtiden, og han saa Begivenheder, der vilde ske længe efter, Aar efter hans egen Død.

Dette Svar fra den saa højt benaadede og inspirerede Mand blev et Haabets Frøkorn i Moderens Hjerter, men Sønnen selv havde forlængst opgivet alt Haab, ja han begærede end ikke at blive rask igen.

— »Hver har sit Kald i Verden«, sagde han; »mit er Sygdom. Jeg har villet være Præst, Gud har villet, at jeg skulde være en Syg, hans Villie skal«

Krigen med Tyskland var endt. Frankrigs store Nederlag havde givet Stødet til en mægtig religiøs Bevægelse; uoverskuelige Skarer af Pilgrimme søgte til Valfartsstederne, til Lourdes, til Paray-le-Monial, Rocamadour, Piartres. Forbavset var den vantro Verden Vidne til denne Bevægelse, disse Mirakler, som intet andet Aarhundrede kunde opvise Magen til. Grotten i Lourdes blev som beskyttet af utallige, ustandselige Bølger, af et Hav af Bønner, altid de samme og dog alle forskellige Ogsaa den syge Abbé de Musy gjorde en Pilgrimsrejse; svag som han var, lod han sig bringe sidst i Maj 1873 til det nærmeste Valfartssted, Paray-le-Monial, for at tilbringe Juni Maaned — Jesu Hjerter-Maaned — paa det Sted, hvor for 200 Aar siden Andagten til det helligste Hjerter havde taget sin Begyndelse.

Den første Person, han mødte, da han naaede den lille By, var en Tigger, der var lam paa begge Ben og som med Besvær slæbte sig afsted paa 2 Krykker. Alverden i Paray-le-Monial kendte Jean Marie, hvis prægtige, gudhengivne Træk bar Præget af stor Taalmodighed og indre Samling. I 25 Aar havde man nu stadig set ham møjsommeligt krybe hen til Naadekapellet, stadigt haabende mod alt Haab, altid i Bøn, altid tilfreds trods Fattigdom og Sygdom.

Abbé de Musy blev slaet af den store Fred og Resignation, som lyste ud af Tiggerens Øjne, og ved at se en Ulykke, der mindede om hans egen, lod han Vognen standse, talte venligt til ham og gav ham en Almisse.

To Dage efter, den 2. Juni, kom der et Tog paa 500 Pilgrimme fra Marseille til Paray-le-Monial; de Musy fulgte i en Rullestol Processionen. Da alle knælede i Bøn

i Kirken ved den s. Margareta Marias Grav, blev pludselig hele Forsamlingen stærkt bevæget: et Vidunder var sket, en pludselig Helbredelse. Den gamle, lamme Jean Marie stod med Et op uden Hjælp, banede sig Vej gennem Mængden og lagde sine Krykker paa Helgenindens Kiste. Efter 25 Aars tillidsfulde Venten var han endelig bønært, han var fuldstændig helbredet. Abbé de Musys Glæde var stor, han saa her i Paray Guds Almagt virke det samme Under, som fordem Frelserens hellige Haand saa ofte havde gjort i Palæstina, og rørt kaldte han den helbredede Tigger til sig:

— »De skal nu«, sagde han, »for første Gang i mange Aar atter gaa og løbe om, som da De var ung. Men disse Fødder maa ikke gaa nøgne, lad mig have den Glæde at give Dem det første Par Sko«.

Tre Uger hengik, Abbé de Musy blev stadig i Paray, da en Fætter af ham, en Hr. de Pomey ankom med sin Søster og besøgte ham. Frøken de Pomey blev bevæget ved at se ham ligge saa hjælpeløs i en Sygestol, og som hun hørte en indre Stemme udbrød hun pludselig:

Min kære Fætter, hvorfor er Du egentlig her?

— Hvorfor? Vel af samme Grund som Du selv, som alle andre Pilgrimme, for at bede ved Helgenindens Grav.

— Ja det er godt nok, men din Plads er ikke her; det er i Lourdes, at den hl. Jomfru vil helbrede dig.

Abbé de Musy gav sig til at le af hendes Sikkerhed, men hun blev ved sit med en Alvor og Bestemthed, som om hun havde havt en Aabenbaring. X

— Rejs til Lourdes. Jeg tager ikke fejl. Den hl. Jomfru vil hjælpe dig der

— Lad os tale alvorligt, sagde de Musy. En saa lang Rejse under disse Omstændigheder er baade besværlig og farlig, og saa maa du vide, at jeg hvert Aar maa bruge en Kur ved et Badested for at forhindre, at der til min kroniske Lambed yderligere skal komme store Smerter; det kan jeg kun afværge ved disse aarlige Badekure. Det er i Juli og August, at jeg saaledes hvert Aar maa til et Badested for at kunne gaa Vinteren imøde. Det er ganske umuligt for mig baade at tage til Lourdes og bagefter til Badet, og sig selv: Er det fornuftigt at opgive det sikre

for det usikre, give Slip paa de sikre, gode Virkninger af Brøndkuren for, næsten kunde man sige, at friste Himlen ved at fordre et Mirakel?

Men Frøken de Pomey blev ved med sin forunderlige Sikkerhed, han skulde og maatte til Lourdes; der vilde han blive rask, Gudsmoder vilde ikke svigte hans Tillid.

— Og hvis jeg nu i Vinter sidder i de stærkeste Smerter, fordi jeg ikke har faaet min sædvanlige Kur, saa kan jeg takke min Kusine derfor.

— Godt, jeg tør tage Ansvaret paa mig; thi jeg er vis paa, at den hl. Jomfru hjælper dig.

Der er flere Ordsprog, som taler om den kvindelige Villies sejge Udholdenhed. De er alle sande. Efter flere saadanne Diskussioner blev Abbé de Musy tilsidst besejret og det blev bestemt, at han i de første Dage af August skulde rejse til Lourdes og at hans gode Ven, en ung Præst, Abbé Antoine, som havde kendt ham fra Ungdomsaarene af og var villig til at følge med som Sygeplejer, skulde føre ham dertil.

Nogle Dage efter bankede det paa Abbé de Musy's Dør, det var Jean Marie.

— Hr. Pastor, sagde denne, vær ved godt Mod: De kommer Dem.

— Og hvoraf ved De det?

— Natten før jeg blev helbredt, havde jeg en Drøm, hvor alt stod for mig med en Klarhed, saa jeg følte, at det ikke var en almindelig Drøm, men en Aabenbaring. Jeg saa mig selv helbredt og ganske rask igen; Dagen efter kunde jeg gaa og hænge mine Krykker ved den Helliges Grav. Nuvel: i Nat har jeg haft en lignende Drøm, samme Klarhed, samme Vished om, at det var en Aabenbaring fra Gud; jeg har set Dem helt rask og sund igen, set Dem gaa som jeg selv. —

Abbé de Musy blev greben ved disse Ord; hans Kusines forunderlige Sikkerhed havde allerede gjort Indtryk paa ham, den hellige Præst, Vianney's Spaadom for mange Aar tilbage, som han halvt om halvt havde glemt eller dog ikke lagt Vægt paa siden, stod atter levende for ham og bestyrkede ham i hans Rejseplan. I Slutningen af Juli Maaned var han hjemme igen paa Digoine, hvor alt forbered-

tes til den lange Rejse. I hans Familie vaklede man mellem Haab og Frygt.

— Jeg skælver ved Tanken, sagde hans Fader, der frygtede for Følgerne af den anstrengende Tur.

— Vi haabe, svarede hans Søsken de og Abbé Antoine, der var kommet for at følge ham.

— Jeg tror, sagde hans Moder.

Der blev bedt meget for ham, ikke blot af hans Nærmeste, men Familien de Musy havde mange Venner rundt om i Klostrene; der blev skrevet til flere Ordenshuse og anmodet om Novener, der skulde holdes fra d. 8. August, den Dag, han havde bestemt til sin Ankomst til den hl. Jomfrus Stad, og fra Klostret i Nevers sendte Bernadette, som man havde henvendt sig til, Budskab om, at hun tog Del i denne Novene.

(Fortsættes).

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. (*Kristi Legemsfest*). Paa selve Festdagen afholdtes en højtidelig Procession i vor Hovedkirke, hvor Hs. Højærværdighed Biskoppen bar det Allerehelligste. Efter Processionen celebrerede Biskoppen Pontifikalmesse. — Kirken var i Aar særligt smagfuldt dekoreret, der var næsten udelukkende anvendt levende Fuchsier.

Søndagen i Oktaven ved Aftengudstjenesten i Jesu Hjerter Kirke holdt Hr. Pater *Fr. Esser* Festprædikenen. Prædikanten dvælede særlig ved de Grunde, som betinger vor Triumf paa denne Festdag. Efter Prædikenen afholdtes den store Procession, hvori begge Kongregationernes Medlemmer deltog, bærende brændende Voksløvs i Hænderne. I den store Forsamling saas mange anderledestroende, som fulgte den højtidelige Gudstjeneste med megen Opmærksomhed. Efter Processionen istemtes et højtideligt *Te Deum* under Ledsagelse af Klokkernes Kimen.

— *Mariakongregationen for Ynglinge* sluttede sine Møder før Sommerferien, Mandag Aften, den 22. ds. i Jesu Hjerter Kirke. Slutningsprædikenen holdt Hr. Pater Esser. Han knyttede sine Betragtninger til Ordene: »Hvad gavner det for Evigheden?« Prædikanten formanede de unge Mænd til at holde fast ved Kongregationen, som opmuntrer og styrker de unge til at holde ud i Kampen for de evige Maal. Det var en virkelig Glæde at se, at de unge Mænd var

mødt saa talrigt frem. Gudstjenesten sluttede med *Te Deum* og den sakramentale Velsignelse.

Ordrup. (*Kristi Legemsfest*). Skønt St. Andreas Kollegiet i Aar afholdt Processionen paa selve Festdagen, var der dog mødt en Mængde Mennesker fra de københavnske Menigheder. Festprædikenen holdtes af Hr. Pater *Wehrhahn*, der dvælede ved den Stemning, som maa have gennemtrængt Apostlene paa hin Aften, da Frelseren indstiftede den ny Pagts Offer.

Selve Processionen fandt Sted i det bedste Sommervejr og overværedes af en for en Hverdag forbavsende Mængde anderledestroende, som stod udenfor paa Vejen langs Kollegiets Legeplads.

Helsingør. (*Firmelse og kanonisk Visitats*). Højtideligheden i Gaar, da den højærværdigste Biskop meddelte Firmelsens hellige Sakrament her, og da der foretoges Procession i Søstrenes Have, formede sig til en sjælden smuk og virkningsfuld Fest. — Det festlig smykkede Kapel var om Formiddagen fyldt af en andægtig Tilhørerskare, da Biskoppen kom fra Præsteboligen ledsaget af Præsterne, Ministranterne og en talrig Flok Skolepiger, klædte i hvide Dragter og med Blomsterkranse om Haaret. — Gudstjenesten begyndte. Biskoppen læste den hl. Messe, derefter holdt han en varm og beaandet Tale, der kaldte gamle Minder frem baade ved selve sit Indhold — Hs. Højærværdighed mindedes saaledes Menighedens tidligere Præster, særlig Pastor von Geyr — som ogsaa ved Maaden, hvorpaa den førtes frem. Da man nemlig saa Biskoppens imponerende Skikkelse for Alteret, saa ham iført Bispehuen og med Krumstaven i sin Haand og hørte Ordene lyde med Kraft fra hans Læber, var det næsten som om en af de gamle Kirkehøvdinger fra de glimrende katholske Dage i Danmark var kommen igen og talte til os. Det var som en Aandens Luftning fra hin Tid, da den katholske Kirke var den herskende i Norden.

Da Biskoppen efter at have meddelt Firmelsens hl. Sakrament til 6 Voksne og 6 Børn forlod Kapellet, havde man Følelsen af at have oplevet noget udsædvanligt — det var i Virkeligheden ogsaa en mindeværdig Festlighed af *historisk* Betydning, idet det var første Gang efter den saakaldte Reformation, at en katholsk Biskop meddelte Firmelsens hl. Sakrament i Helsingør. — Om Eftermiddagen fandt Processionen til Ære for det allerhelligste Sakrament Sted i Søstrenes Have. Haven var smagfuldt pyntet af Søstrene med Flag og Blomster, og under et stort Kastanie-træ var der bygget et Alter, der tog sig ualmindelig smukt ud med sin rige Udstyrelse af Blomster og Lys. Forbi en Række Tilskuere bevægede Processionen sig, med Biskoppen

i sin Midte, fra Kapellet gennem Haven henimod Alteret, hvor Biskoppen holdt Bøn og derpaa lyste Velsignelse over Skaren. Derefter gik Processionen igen tilbage til Kapellet, hvor Højtideligheden sluttedes med Salmesang, der tonede dejlig hen over den talrige Forsamling, og med Bøn og sakramental Velsignelse, hvorefter Biskoppen med sit Følge forlod Kirken.

Alle Tilstedeværende, ogsaa Protestanter, har sikkert — derom vidnede den dybe Stilhed, der herskede — faaet et Indtryk af Festen, der længe vil bevares. —

Derefter modtog Biskoppen alle Skolebørnene i Menighedssalen i Præstegaarden; den store Flok hvidklædte og blomsterbekransede Piger, der dannede en ordnet Kreds om Biskoppen, tog sig nydelig ud. Under Priorindens Ledelse afsang Børnene følgende Sang:

Nu grønnes Træet smukt ved Sundets Vover,
 Og Fuglesangen toner højt mod Sky,
 De friske, løvbekranste Lunde lover
 Os Sommer med dens muntre Leg paany.
 Dog mere end den lyse Sommer fryder
 Os Kirkens Helligdom, hvor Jesus bor,
 Hvor Blomsten straalet, og hvor Sangen lyder,
 Og Sjælen løftes op mod Engles Kor!

Et Andens Vinter — Tidsrum er udrundet —
 Hvor længe Helligdommen laa i Grus,
 Af friske Blomster og af Løv omvundet,
 Er rejst blandt os igen et *Kirkens Hus!*
 Og Kirkens Biskop som i fordums Dage
 Udstrækker over os sin Hyrdestav.
 Vor Jubelsang afløser nu al Klage
 Og priser Herren højt for hvad han gav!

Velkommen da, vor Hyrde og vor Fader,
 Som gæster os i denne Højtidsstund!
 I Sangens Toner nu vi strømme lader
 Vor Tak til dig fra Hjertets dybe Grund!
 Lad Blomsters Farvepragt det samme sige
 Som Læbens Smil og Øjets milde Blik:
 Vi takker for det Solglint fra Guds Rige,
 Som lyste her, da dit Besøg vi fik!

Det lille Frøcorn, som blev lagt i Jorden,
 Med al Guds Riges Fylde i sit Skød,
 Et mægtigt *Kirke-Træ* det nu er verden,
 Der trodser Verdens Magt og Vinterens Død!
 Den lille Gren, som her om os sig slynger,
 Af Knopper hænger allerede fuld --
 Velsign den til at bære Frugt i Klynger,
 Vor høje Biskop, Sjælehyrde huld!

Biskoppen henvendte derefter nogle hjertelige Ord til Børnene, der var i den gladeste Stemning. Det smukke Sommervejr bidrog ogsaa sit til at kaste Glans over den

vellykkede Fest, der vil være uforglemmelig for mange her. n.

Odense. (*Det nye Spir*). Alle rejsende, som kører gennem Fyens frugtbare Marker og forbi de blomstrende Æbletræer, vil langvejs fra se et nyt, uvant Syn. Ved Siden af St. Knuds Kirkens Spir hæver sig nu et nyt, hvis Højde endog overgaar St. Knuds. Den 16. Juni afholdtes Rejsegilde paa Taarnet. — Under hele Byggearbejdet er der hidtil ikke sket en eneste Ulykke, til trods for nogle Blades velmente Meddelelser, og hvis alt gaar godt og den truende Lockout ikke hindrer Arbejdet, vil Kirkens Indvielse ske, den 4. Oktober, hvortil Hs. Højærværdighed Biskoppen allerede har lovet at komme til Stede.

(N. N.)

Dalum Kloster. (*Kristi Legemsfest*). Med særegne Følelser har vi i Dag fejret den smukke Kristi Legemsfest Procession i Sanatoriets Park. Da Festen nemlig fejredes her i Landet før den saakaldte Reformation, blev der jo i hine gamle Dage ofte holdt Kristi Legems Procession her i Dalum Kloster. Denne Tradition fortsættes i Dag ved den højtidelige Procession, hvortil der alene var mødt 200 Polakker. Messen celebreredes i den smukke Have og senere gik man fra Alter til Alter. Hele Festligheden varede 3 Timer. — Senere afholdes Procession i selve Odense paa St. Josephs Hospitalets Grund. ¹⁸/₁₀-08 N. N.

Nyborg. (*Skolen aabnes*). Den 15. Juni aabnedes den ny katolske Skole her i Nyborg. Allerede første Dag talte Skolen 9 katolske Børn. 8 andre katolske Børn er ogsaa indmeldte, saa at den ny Skole, naar den begynder efter Sommerferien, tæller 17 katolske Børn. — Vuggestuen og Børnehaven er ligefrem overfyldte, og Nyborg Menighed har den bedste Tro til, at den gaar en lys Fremtid i Møde. — Skolen i Nyborg besørges af d'Hrr. Pastor Steidl og Pio samt af St. Hedvigs Søstre.

St. Louis. (*En Præst myrdet*). Søndag Morgen, den 24. Maj, forøvedes et uhyggeligt Mord i St. Louis. Pastor *Lubely*, Sognepræst ved en af Byens Kirker, var netop gaet til Alteret for at læse den hl. Messe, da en elegant klædt Herre hurtigt gik fra Kirkens Skib og op til Alteret, og inden nogen kunde forhindre det, stødte han flere Gange en Kniv i Ryggen paa Præsten, som straks sank sammen paa Altertrinene overstrømmet af Blod. Da den bestyrtede Menighed kom ilende til, var han allerede bevidstløs. Morderen blev straks fængslet. Han er en rig, anset Købmand fra St. Louis og skal, efter hvad Telegrafens meddeler, pludselig være bleven sindssyg. R. I. P.

St. Andreas Kollegiet, Ordrup. Onsdag den 1. Juli Kl. 4 Efterm. afsluttes Skoleaaret med Præmieuddeling i Skolens Festsal. Henimod Kl. 5: Takkegudstjeneste i Kirken (*Te Deum* og sakramental Velsignelse). — Elevernes Forældre og Skolens øvrige Venner er hjertelig velkomne.

Unio: Søndag d. 28. Juni Cykleudflugt til Amagerland (uden Ansøgning for Sommerprogrammet) Mødested: Hans Bogbinders Alle Kl. ca. 11^{1/4}, efter Højmessens i St. Annæ Kirke. Herfra køres til Kastruplund, hvor den medbragte Frokost nydes; derefter fortsættes Turen over Dragør (kortere Ophold) til Kongelunden. Man vil antagelig være tilbage i Byen ved Raadhuspladsen Kl. 6^{1/2}. Besøgende er velkomne.

K. U. F. Katholsk Ungdoms Forbund afholder Møde i Lokalet Bredgade 67, 2. o. G., Søndag den 28. Juni Kl. 6 prc.

Ausgarinsforeningen,

hvis Formaal er „ved Udgielsen af et Tidsskrift samt andre Skrifter og Bøger at fremme den kristelige Oplysning i de nordiske Lande“, opfordrer alle Katholikker til at understøtte dette betydningsfulde Formaal ved at indmelde sig i Foreningen. (Aars-Kontingent kun 2 Kr.) og tegne Abonnement paa Ugebladet (1 Kr. Kvartalet). Abonnement tegnes paa Menighedskontoret, Bredg. 69° o. 6. (Kl. 1—4), i enhver Boglade samt paa alle Postkontorer. Indmeldelse i Foreningen modtager dens Kassierer, Cand. phil. Jos. T. M. Hoffmann, Købmagergade 48. Bestyrrelsen

Obs. 1. Juli begynder et nyt Kvartal af Ugebladet!

Virke for Bladets Udbredelse! Skaf nye Abonnenter!

Kirkelig Kalender.

Søndag den 28. Juni. 3. **Søndag e. Pintse.** *Petrus og Paulus, Apostle.* — 29. **M.** Petrus og Paulus, Apostle. — 30 **Ti.** Pauli Ihukommelse. — 1. **Juli O.** Oktav af Johannes Døberen. — 2. **To.** *Marie Besøg hos Elisabeth.* — 3. **F.** Irenæus Biskop og Martyr. — 4. **L.** Oktavdag.

Søndag den 5. Juli. 4. **Søndag e. Pintse.** *Ihukommelse af vor Frelseres kostbare Blod. Maries Besøgelse.*

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Høj. m. Præd. Kl. 8 Andagt.
 Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 — — — - 5 Andagt.
 St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — - 6 Andagt.
 Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.): - 10 Levitm.— — - 7^{1/2} Andagt.
 m. Præd.

St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — - 3 Andagt.
 St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — — Kl. 3 Andagt m. Præd.
 Immaculatakirken (Strandv. 91.): - 10 — med Præd. Kl. 2^{1/2} Andagt.
 St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 5 Andagt.

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 6, 7, 7^{1/2} og 8^{1/2}; i St. Jos. Kirke Kl. 6^{1/2}; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6^{1/2}, 7 og 7^{3/4}.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, 7^{1/4} og 8^{1/4}; i Rosenkranskirken Kl. 6^{1/2} og 8; i St. Annæ Kirke Kl. 6 og 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, 7^{1/2} og 8^{1/2}; i St. Josefs Kirke Kl. 5^{1/4} og 6^{1/2}; paa Toldbodvejen Kl. 6^{1/4}.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

Første Fredag i Maaneden (den 3. Juli).

St. Angars Kirke: Kl. 8 $\frac{1}{4}$ højtidelig *Prælatmesse* til Ære for *Jesu guddommelige Hjerter*; Kl. 8 Aften Andagt.

Rosenkranskirken: Efter Ottemessen sakramental Velsignelse; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Andagt til Ære for *Jesu guddommelige Hjerter*.

St. Annæ Kirke: Andagt efter Skolemessen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.

Jesu Hjerter Kirke: Efter 8 $\frac{1}{2}$ Messen sakramental Velsignelse; Kl. 8 Aftenandagt.

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provinserne.

	Stille Messe.	Højmesse m. Præd.	Efterm.
Aalborg (Kastetvej)	Kl. 7 $\frac{1}{2}$	Kl. 10	Kl. 3
Randers (Ladegaardsgade)	» -	» 10	» 3
Silkeborg (Vestergade)	» -	» 9	» 7 $\frac{1}{2}$
Aarhus (Ryesgade 26)	» 6 $\frac{1}{2}$	» 10	» 7
Horsens (Nørregade 19)	» 8	» 10	» 3
Fredericia (Sjællandsgade)	» 7	» 10	» 3
Vejle (Blegbanken)	» 7	» 10	» 3
Kolding (Alhambravej)	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 2
Esbjerg (Nørregade)	» 7	» 10	» 3
Svendborg (Havnegade 1)	» -	» 10	» 3
Mariebo (Ny Østergade)	» 8 (dsk. Pr.)	» 10 (plsk.)	»
Næstved (Præstø Landevej)	» -	» 9	» 2
Slagelse (Tordenskjoldsgade) ...	» -	» 10	» -
Ringsted (S. Knudsgade)	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 5
Helsingør (Nygade 8)	» -	» 10	» 3
Roskilde (St. Olsgade)	» 7	» 9	» 5
Ledreborg	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 2
Køge (Vestergade)	» -	» 10	» 4

a. Odense (Torvet 7): Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Højmesse; Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Højmesse med Prædiken; Kl. 11 polsk Gudstjeneste; Kl. 3 Andagt.

b. Nyborg (Kronprinsensgade 5): Kl. 10 Højmesse med Prædiken.

c. Glorup: Kl. 9 stille Messe.

d. Dalum Kloster: Kl. 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion i Jesu Hjerter Kirke: Søndag den 5. Juli. Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Den eucharistiske Forenings Tilbedelse paa den første Fredag i Maaneden *bortfalder* i Juli, August og September.

Mødreforeningen afholder allerede sit Møde *Tirsdag den 30. Juni istedfor* Tirsdag d. 7. Juli.

Husk Vincensforeningens Kræsekort!

Se nærmere 1. Nr. i Maaneden.

Trykfejl i Nr. 24. S. 401 L. 12 f. n. bestjælet læs besjælet.
S. 406 L. 12 f. n. trykt læs trygt.

NB. *Under Redaktørens Ophold i Udlandet er Redaktionen Adresse indtil videre: Johan Johnsen, Tømrergade 2⁴, Kbhvn. N. Træffes Hverdagene Kl. 6—7 Efterm.*

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvarartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2 S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 27.

Søndag den 5. Juli.

1908.

INDHOLD: Livsmaal. — Ministeriet Clemenceaus Politik belyst ved de nyeste Begivenheder. — Trondhjems Domkirke. — Hvem har i Virkeligheden fjernet sig fra den hellige Skrift. — Det vatikanske Bibliotek. — Michelangelo og Næstekærligheden. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Tyskland. Rom. England. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

LIVSMAAL.

Kun til Ro at falde,
Hvor han mig mon kalde,
Kun hans Villie gøre,
Hvor han mig mon føre.

Se med Tak tilbage
Paa de svundne Dage.
Kun med Taalmod bære
Byrden til Guds Ære.

Hvad han mig vil byde,
Jeg kun ham vil lyde,
Alle Livets Dage
Ham til Fører tage.

Tro kun til det sidste,
Trøst vi aldrig miste.
Kun paa ham at tænke,
Ydmygt Sindet sænke.

· Kun mod ham at ile
 Ved hans Fødder hvile.
 Alt af ham annamme,
 Vogte Lampens Flamme.

K. B—g.

Ministeriet Clemenceaus Politik belyst ved de nyeste Begivenheder.

Der har i den seneste Tid hersket et vist Højtryk i den europæiske Storpoltiks Sfære. Alle Blikke har været rettet mod Revals Råd, hvor det betydningsfulde Fyrstemøde fandt Sted.

Kejseren over alle Ruslande har — grundet paa de kritiske indre Tilstande i sit store Rige — ikke ovovet at byde sin kongelige Gæst velkommen paa Ruslands Jord. Kun paa Søen, omsværmet af Panserkrydsere og Torpedobaade, har Selvherskeren ment sig og sin kongelige Gæst i Sikkerhed.

Trods denne ekstraordinære Afsondrethed rullede dog mørke Skyer op over Horisonten: Hvad vilde Følgerne blive af dette Møde? Vilde Edward VII. sætte Kronen paa sit ny diplomatiske Mesterstykke: Det ny Treforbund?

Nervøsiteten greb den europæiske Presse. Man følte Elektricitetens Spænding, og det almindelige Spørgsmaal var dette: Vil det slaa ned? og i saa Fald hvor?

Dog — man faldt til Ro. Uvejret drog over for denne Gang, og det ny Treforbunds væsentlige Betydning bliver en større Betryggelse for Verdensfreden. Ud over dette Maal, som jo har sine store, velsignelsesrige Følger, gælder Alliancer jo ikke langt; man aabne blot Historiens Bog.

For Frankrig vil det ny Treforbund naturligvis faa sin Betydning — ikke mindst for Ministeriet Clemenceau, hvis Stilling derved, i al Fald foreløbig, er bleven styrket.

Vi skal i det følgende gengive en Række Betragtninger fra en Afhandling i »*Hist. polit. Blätter*« (141—12—1108 flg.), som søger at udrede Traadene i den franske Politik. Særlig interesserer det Spørgsmaal os: Hvad Indflydelse faar Regeringens seneste Handlinger for den saa skammelig voldtagne Kirkes Fremtid?

Der er ikke den mindste Tvivl om, at den franske Regering har spillet en betydelig Rolle under Forhandlingerne, selv om Edward VII.s diplomatiske Mesterskab har været den afgørende Faktor. Og naar man nu overvejer, at alt, Fortiden, Folkekarakteren, materielle og politiske Interesser, at alt dette netop egnede sig til at fjerne England og Rusland fra hinanden, saa kan man roligt kalde det nærmere venskabelige Forhold, som nu er opstaaet, for et diplomatisk Mesterstykke, der i Forening med de andre diplomatiske Kunststykker, som Kongen af England i sin korte Regeringstid allerede har udført, karakteriserer ham som en af de første europæiske Statsmænd. Dog kan man sikkert gaa ud fra, at England næppe havde opnaaet dette Resultat, dersom det franske Diplomati ikke havde arbejdet i samme Retning hos sin »nation amie et alliée« (d. e. Rusland).

Men den Kendsgerning, at denne Medvirkning falder under Ministeriet Clemenceau, fortjener særlig at fremhæves. Thi det er sikkert, at hele den radikale Strømning med Clemenceau i Spidsen til for ganske nylig kun forholdt sig yderst kølig overfor Forbundet med Rusland. Dette fremgik baade af det radikale Program og af den radikale principielle Opfattelse.

Til det radikale Programs Fundamentalsætninger hører Statsforfatningens republikanske Form, medens Rusland legemliggør det autokratiske Regimente.

En anden Grundsætning hos de Radikale er den udprægede Afsky overfor enhver Styrkelse af det militære Element. En strengt disciplineret Hær, som blindt adlyder Førerne, har bestandig været dem en Gru. Men nu er netop en Forøgelse af Hæren en uundgaelig Følge af Forbundet med Rusland, da dette Land, bortset fra alt andet, selvfølgelig snart vilde betakke sig for et Forbund, dersom Frankrig vilde vise sig mere eller mindre værdiløst i militær

Henseende. — Da det radikale Parti i Frankrig kom til Roret, ventede man, at der vilde indtræde et køligt Forhold mellem Rusland og Frankrig; men nu viser det sig, at selv de Radikale holder fast ved Forbundet med Rusland. Ja, at de endog søger at styrke Forbindelsen ved at arbejde for en Tilnærmelse mellem England og Rusland, saa at der altsaa er Mulighed for en Forbindelse mellem de tre Magter.

Hermed er vi i alle Tilfælde himmelvidt fjernede fra det radikale Princip's strenge Observans. Men paa den anden Side kan man, som før bemærket, ikke sige, at Clemenceaus Stilling er bleven svækket gennem denne Politik. For at forstaa dette behøver man kun at betragte, hvad Frankrig vinder ved den ny Konstellation. Det kan nemlig ikke nægtes, at Frankrigs Stilling nu fremtræder betydelig gunstigere end før. Indtil Edward VII.s Tronbestigelse kunde Frankrig støtte sig til Rusland. Snart kom Tilnærmelsen til England, hvortil Frankrigs vanskelige Forhold i Marokko ikke lidet bidrog; Vanskeligheder som Fransk-mændene i det store og hele gjorde Tyskland ansvarlig for. Men endnu herskede den stadige Modsætning mellem England og Rusland. Dette Punkt var saa meget vanskeligere, som Frankrig hvert Øjeblik var udsat for at komme i den Stilling eventuelt at maatte vælge mellem England og Rusland som Forbundsfælle. Alle disse Vanskeligheder synes nu paa en Gang hævede, idet man har fundet et Grundlag, hvor England og Rusland kan mødes i Forstaaelse. Allerede nu at tale om et Forbund mellem de tre Magter som en Kendsgerning er forhastet; men den engelske Konges Ytring om en »entente permanente« i sin Skaaltale til Republikkens Præsident viser, at der ikke er langt til et Forbund mellem Frankrig og England. Naar man dernæst erindrer, at Frankrigs Forhold til Spanien er godt trods smaalige Rivninger, og Forholdet til Italien ligeledes har formet sig venskabeligt, saa maa man sige, at siden 1870 har Frankrigs Stilling ikke været saa gunstig. Denne Opfattelse kommer ogsaa til Orde i Pressen. Undtagne er naturligvis de »forenede« Socialister med Jaurès i Spidsen, som — alene for at opponere mod Clemenceau — ikke lader Traad eller Trævl tilbage af det opnaaede gode Resultat.

Ogsaa det nationalistiske »Eclair« indtager en Særstilling. Det er inkarneret Englandshader og principiel Modstander af en Tilnærmelse til England, og dets Standpunkt har, i alle Tilfælde betragtet i Historiens Lys, saa meget paa sig, at Franskmandene overfor England stadig har spillet Dværgens Rolle i Æventyret. Men hele den øvrige Presse af Betydning er præget af patriotisk Tilfredsstillelse over det opnaaede Resultat. Og herpaa beror Situationens Værdi for Clemenceau; thi det er klart, at de politiske Frugter for største Delen vil blive tilskrevet ham, og at han derved har styrket sin Stilling umaadelig.

Man kan nu spørge: Hvilke Maal har Clemenceau ved denne Lejlighed for Øje? — Man tør uden videre antage, at han straks har set de Fordele, en saadan Politik bød ham, særlig til at fæstne sin egen Stilling. Og takket være den forbløffende Færdighed i at skifte Standpunkter, hvorpaa den drevne Statsmand har aflagt saa talrige Prøver, behøver man ikke at frygte for, at han har haft alt for store sædelige Betæneligheder at overvinde for atter her at opgive et forhen forfægtet Standpunkt. Det er at antage, at ogsaa Marokko Affæren har øvet sin bestemmende Indflydelse. Det er klart, at Frankrig nu efter at have ofret et stort Antal af sine Sønner og mange Millioner ønsker at opnaa en fast Position for at sikre sig Fordele ved disse Ofre. Skulde denne Opfattelse herske paa fransk Side, er det let forstaaeligt, at Frankrig maa styrke sin diplomatiske Stilling.

— Endelig rummer Clemenceaus Politik maaske Planer, som rækker endnu videre. (Sluttet.)

Trondhjems Domkirke.

Skal den genrejses som den store katolske Katedral eller som et protestantisk Gudshus?

Under denne Overskrift bringer vort Broderorgan, det norske katolske Ugeblad: »St Olaf« nogle interessante Udtalelser hentede fra den norske Presse, som vi her

tillader os at gengive Hovedindholdet af, da Spørgsmaalet om denne herlige Domkirkes Skæbne er af almen nordisk Interesse.

I det norske Fagtidsskrift: »Teknisk Ugeblad« findes en mærkelig Artikel om det aktuelle Spørgsmaal: Domkirkens Udsmykning. Der er nemlig udskrevet en Konkurrence om at smykke Tværskibets Vinduer med Helgenbilleder. — »Tekn. Ugebl.« skriver bl. a.: »Vi har tidligere udtalt os om det uheldige ved at skride til en saadan stykkevis Udsmykning, før der foreligger en samlet Plan. *Man maa dog først vide, om Kirken skal genrejses, som den var — den store katholske Katedral — eller som et protestantisk Gudshus, eller om den skal bruges som Mausoleum for Landets store Sønner, Norges Panteon.*

Naar vi i Dag kommer tilbage til denne Sag, er det, fordi vi fra en for Domkirkens Skæbne varmt interesseret Indsender har modtaget et Indlæg, hvori det stærkt hævdes, at man maa være opmærksom paa, hvor det kan føre hen, hvis man allerede gaar iveau med at fastslaa Helgenudsmykningen i en Del af Kirken. Dette vilde blive hilset med udelte Glæde blandt Katholikkerne, som naturligvis intet hellere ser, end at Domkirken restaureres helt ud som den katholske Katedral med Helgenaltre, legendariske Fremstillinger, Røgelseskar, Vievandskar og det hele katholske Apparat.

Intet vilde bedre fremme den katholske Propaganda.« —

Til disse mærkelige Udtalelser knytter »St. Olaf« følgende berettigede Spørgsmaal: »Man maa ved at læse et slikt Opsæt spørge sig selv, om virkelig religiøs Fanatisme hører hjemme i et Blad for Teknik? Er vi ikke kommet længere i vor »frisindede«, tolerante Tidsalder?«

»St. Olaf« gengiver derpaa Presseudtalelser, som er fremkomne i Anledning af »Tekn. Ugebl.«s Artikel: I »Dagsposten« læser vi (St. Olaf) nedenstaaende Artikel af den for Norges gamle Kultur og Historie varmt interesserede Hr. Henr. Mathiesen. Til at være skrevet af en Protestant er den sjælden fri for Fanatisme og Trangsyn. Efter at have citeret »Tekn. Ugebl.«s Artikel i sin Helled skriver Hr. Mathiesen:

»Dette her er en ligesaa stærk som uventet Salve for det norske Folk, særlig da for os Trøndere.

„Man maa dog først vide, om Kirken skal genrejses, som den var — — eller som et protestantisk Gudshus — — o. s. v.’

Der har aldrig hersket den mindste Tvivl indenfor vort norske Folk om den Ting, at naar Domkirken i Trondhjem skulde rejses af sine Ruiner, saa skulde hver eneste Sten til den mindste Detail være nøjagtig slig, som den havde været før, saalangt menneskelig Magt og menneskeligt Snille magtede at faa det til.

I den Aand har *Christie* arbejdet — og det vil ikke nytte at gaa frem paa anden Maade heller.

Ingen menneskelig Gerning har været ufejlbar. Det er godt muligt, at *Christie* har gjort fejl, ligesaa sandsynligt er det, at de, som fortsætter Værket, kan snuble, trods de bedste Hensigter.

Men Maalet har dog altid været, og Maalet vil altid blive:

Domkirken som den var.

»Et protestantisk Gudshus« — ja, den Tanke er taget saa bort i den vide Verden, at en nærmere Imødegaaelse vel næppe er nødvendig — ialfald foreløbig.

Domkirken i Trondhjem er bygget af det kristne Samfund, som bragte Civilisationen ind i Landet — Katholikerne. Den er bygget med det Udstyr og den Pragt, som hørte den Tid til. Og den er udført paa en Maade, som gør den til den skønneste Blomst, som norsk Kultur har formaaet at sætte.

Slig skal den ogsaa genrejses der skal ingen protestantisk Afkortning ske her, hvor det norske Folk har leveret et af de stærkeste Beviser paa sin Ret til at leve som selvstændig Nation mellem Folkene.

Domkirken er ikke bleven færdig paa en Gang. Olaf Kyrre beyndte i 1070—80 Aarene. Eystejn fortsatte fra 1161. Sigurd tog paa at bygge om i 1248.

Tror vi ikke, at enhver af Bygherrerne har søgt at faa sin Del forsaa vidt mulig færdig? Jo det er næppe tvivlsomt, at hver enkelt Del er naaet til Fuldførelse, efter hvert som Arbejdet skred frem.

Hvad i al Verden skulde være til Hinder for, at vi nu smykker Taarnfoden og søndre og nordre Vinge med Glas-

malerier, uden at vente paa Langhusets Fuldførelse? Venter vi, saa er det visselig udenfor al Tradition. Enhver Fagmand kan jo tydelig se, hvorledes der før er gaaet frem. Og ligesom de foregaaende Slægter har gaaet deroppe paa Domkirke-Gaarden og stirret med Interesse og Længsel efter enhver ny Aabenbaring af Skønhed, saa maa ogsaa den nulevende Slægt faa Lov til at vente noget af sin Tid. Vi, som har gjort vort til at vække Sansen og fremme Værket vi vilde da ogsaa gerne seflere og flere Dele af det herlige Arbejde færdigt, før Graven lukker sig over os. Fremdeles akkurat som de svundne Slægter.

»Helgenaltre, legendariske Fremstillinger, Røgelseskar, Vievandskar og det hele katholske Apparat.«

Aa du store Verden! Om vi nu kunde skaffe til Veje hele det stolte Udstyr af hellige Kar og kirkelige Inventariesager, som engang hørte Domkirken til — hvor skulde det ikke have bidraget til at styrke vor Nationalsans — saa altfor svag (eller svagelig) som den er! Kunde vi saasandt rekonstruere Altrene og bringe deres Tilbehør paa Plads — jo, det skulde netop blive Beviser for Folkets Forstand paa, hvad det skylder en Fortid, som er meget større, end nogen anden Smaakaarsnation kan vise Magten til.

Vi smykker Vinduerne med Glasmalerier af katholske Helgener. Ja vel, ja! Slig har det nemlig været før, og desuden ejer vi i den protestantiske Kirke ingen Helgener og Martyrer. Naar Fader Luther snakker om »det daglige Brød«, saa har det lidet med Martyrdom at gøre.«

Saa vidt Hr. Mathiesens varmtføjte Forsvar for den gamle, ærværdige Domkirke.

Det vil sikkert af alle, som er besjælet af Kærlighed til Fortidsminderne og Middelalderens Størværker her i Norden, hilses med Glæde, naar det gamle Gudshus genopstaar saa helt og fuldt i sin gamle Glans, som det er muligt for pietetsfulde Hænder at virkeliggøre det. At de gamle Kirker bevares og føres tilbage til den oprindelige Skikkelse, maa ikke betragtes som en Gunst over for den katholske Kirke, nej, det er simpelt hen en Pligt at bevare hine Kulturminder, hvorfra vore Bygmestre i vor Tid og endnu i en uoverskuelig Fremtid kan og vil hente de bedste Ideer til deres egne Værker.

Hvem har i Virkeligheden fjernet sig fra den hellige Skrift.

Som Bladene meddelte for et Par Uger siden, har Pave Pius X. forkastet de planlagte gensidige Hjælpekasser for det franske Præsteskab, fordi Regeringen vilde lade Messelegaterne gaa over til disse Foreninger, der desuden ogsaa skulde staa under dens »velvillige« Tilsyn.

At den hellige Fader med saa stor Omsorg søger at udføre Legatstifternes sidste Villie og komme de afdødes Sjæle til Hjælp ved Sjælemesser, er noget ganske uforstaaeligt for »*Kristeligt Dagblad*«. Under Overskriften »*De dødes Arv*« (som Paven kalder Messelegaterne) skrev Bladet d. 9. Juni bl. a. følgende :

»Hvilket Svælg der er imellem *katholsk og protestantisk* Tankegang, og hvor langt den katholske Kirke i Virkeligheden har fjernet sig fra den hellige Skrift, faar man en klar Forestilling om ved at se de Udtryk, Paven bruger i sit sidste Afslag til det franske Mæglingsforsøg.«

»*Kr. Dagbl.*« har altsaa ingen Anelse om, at det netop er Protestantismen, der i *Virkeligheden* har fjernet sig fra den hellige Skrift; thi sikrere kan man dog ikke fjerne sig fra den, end ved snart at forkaste hele Bøger deraf, snart fortolke den stik imod Oldkirkens Udlæggelse.

Til de Bøger, de saakaldte Reformatorer i det 16. Aarh. har forkastet, hører ogsaa *Makkabæernes Bøger*. I anden Makkabæernes Bog fortælles det, at Judas Makkabæeren sendte 12000 Drakmer til Jerusalem, for at der kunde blive bragt et Offer for de afdødes Synder. Judas roses for denne Gerning paa Grund af, at »*det er en hellig og heldbringende Tanke at bede for de afdøde, at de maa forløses fra deres Synder*« (2 Makk. 12,46).

Hvorledes Oldkirken har forstaaet disse Ord, fremgaar af *Tertulians Vidnedshbyrd* fra 2. Aarhundrede: »*For de afdøde frembærer vi Ofre paa deres Aarsdag*« (*De cor. mil.* 3.).

Norsk »*Aftenposten*« skriver i disse Dage i samme Anledning: »Vi Protestanter forstaaer ikke et slikt Sprog, og

denne Handel med de afdødes Sjæle er os aldeles fremmed.«
 Denne Udtalelse finder naturligvis »*Kr. Dagblad*«s fulde
 Tilslutning. Naa, det er ellers Skik blandt dannede Folk
 ikke at fordømme, hvad man ikke forstaar, — men hvad
 bryder »*Kr. Dagbl.*« sig om en dannet Optræden over for
 Paven? — og hvad »Handel med de afdødes Sjæle« angaar,
 vil dog intet fornøftigt Menneske falde paa den Tanke, at
 Judas Makkabæeren drev Handel med de afdødes Sjæle.
 Men naar man en Gang har fjernet sig saa langt fra den
 hellige Skrift som Nutidens Protestantisme og forkaster den
 hele kirkelige Overlevering og hver Dag laver om paa sin
 Tro, har man jo paa det religiøse Omraade ikke mere
 noget at staa paa og staar uforstaaende over for den mest
 oprindelige Kristendom.

P. G. Schmiderer.

Det vatikanske Bibliotek.

Selv om dette berømte Bibliotek ikke kan maale sig
 med Verdens største Bogsamlinger, hvad Bindantallet
 angaar, saa er det almindelig anerkendt, at Vatikanets
 Bibliotek ejer den største Samling af sjældne og kostbare
 Haandskrifter.

Vi skal her i al Korthed gengive en Artikel som har
 staaet i »Archiv für Buchdruckgewerbe« (cit. i Kath. Kir-
 chenz. — Salzburg. 1908 Nr. 43.)

Af trykte Værker ejer Biblioteket tæt op mod 300,000
 Bind, det er særlig Leo XIII., som har forøget Bogsamlingen
 betydeligt, han forstod at interessere mange Regeringer og
 lærde Institutioner for Biblioteket, ligesom han ved Køb
 sikrede sig den langt overvejende Del af Familien Borgheses
 berømte Bibliotek.

Haandskriftsamlingen udgør omtrent 32,000 Værker,
 som fordeles paa følgende Maade:

21,000 latinske, 4,000 græske, 900 hebraiske, 1000 ara-
 biske, 500 syriske, 90 koptiske, 5 samariske, 80 æthiopiske,

70 persiske, 20 armeniske, 80 tyrkiske, 30 indiske, 30 slaviske, 3 iberiske og 10 kinesiske.

Dog er alle Haandsrifter ikke talte med her, der findes saaledes en betydelig Samling Sanskrit-Haandskrifter.

Forøgelsen af Biblioteket — som foruden de enkelte Fagafdelinger rummer en særlig Afdeling: »Codices Vaticani« — sker ved Indkøb.

Biblioteket staar ikke uden videre til Afbenyttelse for Offentligheden, tværtimod maa Videnskabsmænd og andre, som ønsker at benytte det, søge Tilladelse hos Kardinal-Statssekretæren, og denne Tilladelse opnaas kun, naar man forelægger Statssekretariatet en Anbefaling fra sit Hjemlands Udenrigsministerium eller sit Lands Gesandt, dog er en Anbefaling fra et Universitet tilstrækkelig. Derimod er det meget let og almindeligt at opnaa Tilladelse til at bese Biblioteket.

Naturligvis har Biblioteket en stærkt udpræget theologisk-katholsk Karakter, dog findes ogsaa de andre Fagvidenskaber, ganske særlig Kunsthistorien, fyldestgørende repræsenteret.

Vatikanets Bibliotek i Rom vil bestandig blive regnet for et af Verdens betydeligste særlig paa Grund af sin store Samling af de svundne Aarhundredes sjældne Værker. I denne Henseende er Biblioteket ikke alene Roms Stolthed, men hele Europas.

Michelangelo og Næstekærligheden.

Billedhugger Baccio Bandinelli, en Mand, som ikke kan siges at have haft noget særligt tilovers for den store Florentiner, fortæller, at Pave Paul III. engang sendte Michelangelo 500 Scudi, som denne tilbageviste, fordi Summen forekom ham for lille; men da Paven sendte ham det dobbelte, modtog han Pengene. Efter dette kunde man antage, at Michelangelo havde lidt af Havesyge. Under søger man derimod den store Mesters egne Ord og Hand-

linger, samt sammenligner Bandinellis Udtalelse med andre Samtidiges, saa kommer man til et ganske andet Resultat.

Gerrigheden ansaa han for en af de største Laster, den er, siger han, »en stor Synd, og intet, hvori der er Synd, kan tage en god Ende«. Og at Michelangelo mente det alvorligt, og at han netop ansaa Modsætningen: den virksomme Næstekærlighed for noget højt, og praktisk øvede denne Dyd, derpaa har vi talrige Eksempler. I et Brev til sin Nevø, Lionardo skriver han: »Hvad nu Almisser angaar, saa forekommer det mig, at du er for efterladet paa dette Punkt: Naar du af mine Penge ikke giver noget til din Faders Ihukommelse, saa giver du sikkert endnu mindre af dine egne.« Og i et andet Brev belærer Michelangelo Nevøen paa følgende Maade: »Se til, at du kun giver der, hvor det virkelig er nødvendigt, ikke med Hensyn til Slægtskab eller Venskab, men kun af *Kærlighed til Gud*.«

Som i enhver Kunstners Liv havde Michelangelos Indtægter intet fast Grundlag. Paa den Tid, da han fuldendte sine berømte Loftmalerier i det sixtinske Kapel (1512), skrev han til sin Broder, Buonarotto: »Jeg kan fortælle dig, at jeg ikke ejer en Hvid, jeg er saa at sige uden Sko og Klæder og kan ikke hæve Resten af min Betaling, før jeg har fuldendt Arbejdet.«

Saa snart det var ham muligt, fortsatte han dog sin karitative Virksomhed. Han understøttede saaledes sine Slægtninge, dog ikke alene disse, men ogsaa fremmede, og da særligt sine Disciple, som han omfattede med stor Kærlighed og viste megen Omlu. Gentagne Gange hører vi om hans Barmhjertighedsgerninger, saaledes gennem hans Breve til Lionardo, som han beder om i al Stilhed at undersøge, om der ikke i Florents fandtes en eller anden fattig Borger, som fortjente at tages under Armene, f. Eks. ved Hjælp af Udstyr til en Datter eller lign. — Lionardo maa endelig skrive til ham derom; thi han vil saa gerne gøre noget for sin egen Sjæls Frelse. Men endelig i al Hemmelighed, at ingen faar noget at vide derom. — Ogsaa i Rom skænkede Mesteren mange fattige Jomfruer Udstyr. Benedetto Barchi siger i sin Ligtale, at den afdøde havde udstyret 28 unge Piger, Ja, Barchi siger endog, at Michelangelo ofte

uddelte indtil 50 Scudi (250 Frs.) om Dagen blandt de Fattige.

Michelangelo staar da ikke alene for os som den store Kunstner, men ogsaa som den fromme Kristen, hvis Tro viste sig kraftig i Gerning, i dette: at give rundhaandet og med Glæde. Han kan ogsaa paa dette Omraade stilles op som et Mønster til Efterlignelse.

(Efter: Caritas 1907. 138 flg.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Hs. Højærværdighed Biskoppen afrejste i Fredags Middags til det sydlige Udland. Det er Biskoppens Ønske, at Breve til ham ogsaa under hans Fravær skulle sendes til hans sædvanlige Adresse i København; hvis Brevene indeholder noget af privat Karakter, maa Konvolutten forsynes med Paategningen: *Privat*.

— (*Kristi Legemsfest*.) Kristi Legemsfest afsluttedes i Torsdags, sidste Dag i Oktaven, med en højtidelig Festgudstjeneste i vor Hovedkirke. Hr. Sognepræst *Braun* dvælede i sin Prædiken ved en smuk Sammenligning mellem vor Herre Jesu Livsforhold under hans jordiske Vandring og hans mystiske Nærværelse i Tabernaklet: Ligesom vor guddommelige Frelser skjulte sin Guddomsherlighed for Menneskene, medens han vandrede hernede i Kødet, saaledes skjuler han sig nu i en langt ydmygere, langt ringere Skikkelse, idet han bestandig dvæler iblandt os under det sakramentale Slør og paa en ganske anden Maade end i sit Jordelivs Dage har overladt sig værgeløst til sine Troende. — Efter Prædiken fandt den højtidelige Procession Sted gennem den tætfulgte Kirke. Hs. Højærværdighed Biskoppen bar det Allereheligste, og i Processionen deltog Jomfruernes og Mariabørnernes Foreninger, begge Mariakongregationerne, ligesom man for første Gang havde den Glæde at se *Katholsk Ungdoms Forbund* deltage i Processionen. Sluttelig meddelte Hs. Højærværdighed Biskoppen den sakramentale Velsignelse.

Tyskland. *De tyske Katholikkers 55. Generalforsamling* afholdes i Aar i Düsseldorf. Allerede 2 Gange har denne By haft den Ære at huse Generalforsamlingens Medlemmer: I 1869 d. 20. og 1883 d. 30. — I 1883 var det

lige ved, at Generalforsamlingen maatte opgives, men takket være denne Bys Katholikker erklærede disse sig beredte til at huse Generalforsamlingen. Med berettiget Stoltthed hilste den daværende Kapellan i Düsseldorf, senere Viebisshop Dr. Schmitz, de fremmede Gæster med følgende Ord: »Hvor megen Kamp er der ikke bleven ført siden Aaret 1869, for at forsvare enhver Haandbred Jord! Hvormange Taarer er der ikke flydt, hvor mange Ofre har det ikke kostet og hvormange er ikke gaaet ind ad Fængslernes Porte! men eet har vi dog naaet; Kirkens Fane er ukrænket i vore Hænder.« Tysklands Katholikker kan nu i Fredens Dage drage med dobbelt Glæde til det berømte Kunstsaede ved Rhinen. Fortidens store Minder vil anspre til fornyet Arbejde i Kirkens og Kulturens Tjeneste.

Rom. I Juni Maaned afholdtes i en af Vatikanets Sale den aarlige Eksamen for Opnaaelsen af de højere akademiske Grader i Bibelkundskab. Blandt de i Aar indstillede Kandidater var Flertallet som sædvanlig Franskmænd.

— *Pius X.s Jubilæumsdag* er den 18. September; men den højtidelige Jubilæumsgudstjeneste i St. Peter er henlagt til den 16. November, dels paa Grund af Varmen og dels med Henblik paa de Kardinaler, Diplomater og Prælater, som plejer at have Orlov i September.

— (*Ynglingeforeningernes Jubilæumsgave.*) I Følge »Osservatore Romano« er den pragtfulde gyldne Kalk nu færdig. Denne Kalk er en Gave fra de katholske Ynglingeforeninger over hele Jorden til Pius X. i Anledning af hans Jubilæum. Den hellige Fader vil for første Gang benytte den, naar han fejrer sin Jubilæumsmesse i St. Peter.

— (*S. Lorenzo in Mirando.*) Efter Bladenes Beretninger er der desværre Udsigt til, at denne Kirke vil blive ødelagt paa Grund af Udgravningerne paa Forum Romanum. Hvornaar Kirken er bygget vides ikke, den nævnes første Gang under Martin V., 1430. Den ejer et Maleri af Pietro de Cartona og et af Domenichino.

England. — (*100. Aarsdagen for Kardinal Mannings Fødsel.*) Englands Katholikker forbereder sig til at fejre 100. Aarsdagen for Kardinal Mannings Fødsel. Festlighederne vil finde Sted i næste Maaned. Ganske vist plejer man at fejre Mindet om de store Mænd paa Aarsdagen for deres Død, skriver »The Catholic Times«, men det sømmer sig, at ihuomme baade Fødsels- og Dødsaaet, naar Talen er om en Mand som Kardinal Manning. Ved religiøs Inderlighed, social Handlekraft og energisk Førerskab, saasomt en national Interesse forelaa, indlagde han sig store Fortjenester, som vi ikke nok kan anerkende, og hvorved han har givet os et Eksempel; som vi ikke kan nærme os for meget. Der vil blive holdt Mindegudstjeneste Søndag den

12. Juli, og ligeledes den. 15 Juli, selve 100. Aarsdagen. En stor Demonstration, som vil genkalde i Erindringen hine Kæmpeforsamlinger, hvori han saa ofte var den ledende Personlighed, vil finde Sted d. 19. Juli; Katholikkerne og Protestanterne, som ære hans Minde, vil forene sig i en stor Prosesion i Hyde Park, og denne vil afsluttes med et stort Møde ved hvilket Kirkens betydeligste Talere og Medlemmer af Parlamentet vil være nærværende.

St. Knuds Skole. (*Stenosgade*) Den aarlige Afslutningseksamen finder Sted: *Mandag, den 6. Juli.* Kl. 8^{1/2}; Takkegudstjeneste, derefter den afsluttende Klasseeksamen og Kl. 1: Sangopvisning med Præmieuddeling. Elevernes Forældre og Skolens øvrige Velyndere indbydes venligst.

Unio: Søndagen den 12. Juli stor Sommerudflugt til *Bagsværd Hareskoven — Fiskebæk.* Afgang Kl. 9⁵⁷ med Slangrupbanen (København L.) til Bagsværd. Udførligt Program tilsendes Medlemmerne. — Medlemmer betaler 3 Kr., Besøgende 4 Kr.

Concordia-catholica afholder Skovtur: Søndag, den 12. Juli. Mødested: *Ordrup Hotels Have,* Kl. 12. — Besøgende er velkomne. Bestyrelsen.

⦿ Afholdsforeningen St. Johannes Broderskab afholder — *Tirsdag, den 7. Juli* — ordinært Møde med Optagelse og Foredrag. Lokale: Hans Bogbinders Allé, Skolebygningen. (København S.).

Aalborg, »St. Johannes Broderskab« holder sin halvaarlige Generalforsamling: Søndag, den 5. Juli, Kl. 4 Efterm. i Skolelokalet, Holbergsgade.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 5. Juli. 4. Søndag e. Pintse. *Ihukommelse af vor Frelzers kostbare Blod. Mariæ Besøg hos Elisabeth.* — **6. M.** Oktav af Apostlene Petrus og Paulus. — **7. Ti.** Cyrillus og Methodius, Biskopper og Bekendere. — **8. O.** Elisabeth af Portugal, Enke. — **9. To.** Martyrerne i Gorkum. — **10 F.** Felicitas, syv Sønner, Martyrer. (Ihukommelsen af Kong Knud den Helliges Død.). — **11. L.** Veronika Juliani, Jomfru.

Søndag den 12. Juli. 5. Søndag e. Pintse. Johannes Gualbertus, Bekender.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højm. m. Præd. Kl. 8 Andagt.
 Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 — — — - 5 Andagt.
 St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — - 6 Andagt.
 Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.): - 10 Levitm. — — - 7^{1/2} Andagt.
 m. Præd.

St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — - 3 Andagt.
 St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — — — Kl. 3 Andagt m. Præd.
 Immaculatakirken (Strandv. 91.): - 10 — — — med Præd. Kl. 2^{1/2} Andagt.
 St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 7 Andagt.

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 6, 7, 7^{1/2} og 8^{1/2}; i St. Jos. Kirke Kl. 6^{1/2}; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6^{1/2}, 7 og 7^{1/2}.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, 7³/₄ og 8¹/₄; i Rosenkranskirken Kl. 6¹/₂ og 8; i St. Annæ Kirke Kl. 6 og 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, 7¹/₂ og 8¹/₂; i St. Josefs Kirke Kl. 5¹/₄ og 6¹/₄; paa Toldbodvejen Kl. 6¹/₄.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katolikker.

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provinserne.

	Stille Messe.	Højmesse m. Præd.	Etterm.
Aalborg (Kastetvej)	Kl. 7 ¹ / ₂	Kl. 10	Kl. 3
Randers (Ladegaardsgade)	» -	» 10	» 3
Silkeborg (Vestergade)	» -	» 9	» 7 ¹ / ₂
Aarhus (Ryesgade 26)	» 6 ¹ / ₂	» 10	» 7
Horsens (Nørregade 19)	» 8	» 10	» 3
Fredericia (Sjællandsgade)	» 7	» 10	» 3
Vejle (Blegbanken)	» 7	» 10	» 3
Kolding (Alhambravej)	» -	» 9 ¹ / ₂	» 2
Esbjerg (Nørregade)	» 7	» 10	» 3
Svendborg (Havnegade 1)	» -	» 10	» 3
Maribo (Ny Østergade)	» 8 (dsk.Pr.)	» 10 (plsk.)	» -
Næstved (Præst Landevej)	» -	» 9	» 2
Slagelse (Tordenskjoldsgade) ...	» -	» 10	» -
Ringsted (S. Knudsgade)	» -	» 9 ¹ / ₂	» 5
Helsingør (Nygade 8)	» -	» 10	» 3
Roskilde (St. Olsgade)	» 7	» 9	» 5
Ledreborg	» -	» 9 ¹ / ₂	» 2
Køge (Vestergade)	» -	» 10	» 4

a. Odense (Torvet 7): Kl. 7¹/₂ Højmesse; Kl. 9¹/₂ Højmesse med Prædiken; Kl. 11 polsk Gudstjeneste; Kl. 3 Andagt.

b. Nyborg (Kronprinsensgade 5): Kl. 10 Højmesse med Prædiken.

c. Glorup: Kl. 9 stille Messe.

d. Dalum Kloster: Kl. 6¹/₂ stille Messe.

St. Knuds Kapel vil paa Grund af Restaurationer, der foretages i det, være lukket en 3—4 Ugers Tid. Som Følge heraf bortfalder baade Tertiarmødet og Mariabørnernes offentlige Møde i Juli.

St. Andreas Kirke, Ordrup. I Sommermaanederne: Juli og August læses den sidste Messe paa Hverdagene Kl. 7³/₄ (ikke 8¹/₄). Eftermiddagsandagten paa Søn- og Helligdage er Kl. 7 (ikke Kl. 5).

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion i Jesu Hjerter Kirke: Søndag den 5. Juli. Kl. 8¹/₂.

Vincensforenings Kranskort

bringes i velvillig Erindring; de faas hos d'Hrr. Gejstlige ved St. Ansgarskirken (Bredgade 64¹), Rosenkranskirken (Boyesgade 8²), St. Josefskirken (Griffenfeldtsgade 44), St. Andreaskirken (Ordrup) og hos Murermester A. V. Günther, Bangertsgade 11, samt ved telefonisk Henvendelse til Johs. Hoffmann & Søn, Købmagergade 48. Telf. H. 1389.

Trykfejl i Nr. 26 Man gøres særlig opmærksom paa følgende Trykfejl:
S. 441 L. 24 f. o. læs: Et Aandens Vinter-Tidsrum
S. 441 L. 8 f. n. læs: Vintrens.

NB. Under Redaktørens Ophold i Udlandet er Redaktionen's Adresse indtil videre: Johan Johnsen, Tømrergade 2⁴, Kbhvn. N. Træffes Hverdagene Kl. 6—7 Efterm.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2 S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 28.

Søndag den 12. Juli.

1908.

INDHOLD: Ministeriet Clemenceaus Politik belyst ved de nyeste Begivenheder. — En Helbredelse i Lourdes. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Odense. Rom. London. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privatannoncer. *

Ministeriet Clemenceaus Politik belyst ved de nyeste Begivenheder.

(Sluttet.)

Ministeriets Politik er ikke mindre interessant, naar vi vender os til de indenrigske Begivenheder. — Først og fremmest fanges Opmærksomheden her af Clemenceaus og hans Kabinets Stilling til de nylig afsluttede Valg til Kommunalbestyrelserne og Sogneraadene.

Hvad der særligt karakteriserer disse Valg er, at de næsten fuldstændig har tabt deres oprindelige Karakter, hvor rent municipale Interesser spillede den afgørende Rolle. — Kommunal- og Sogneraadene har nemlig faaet en stor Indflydelse paa Senatsvalgene, idet Raadene vælger Delegerede af deres egen Midte, som derpaa vælger Senatorerne. Paa denne Maade er Raadene dragne ind i den politiske Interessessfære og har derved opnaaet stor politisk Betydning.

Ved de, den 4. og 10. Maj, i Aar afholdte Valg traadte denne politiske Karakter tydeligt frem; thi allerede den 9.

Januar 1910 afgaar $\frac{1}{3}$ Del af Senatets Medlemmer, saa der altsaa skal foretages ny Valg. — Man kan derfor let forstaa med hvilken Interesse, Regeringen omfatter disse Kommunalvalg; thi af de forestaaende Senatsvalg afhænger delvis den Dom, som da bliver fældet over Regeringens Politik.

Dette har Clemenceau fuldt ud indset og netop derfor vilde han paa ingen Maade overlade Kommunalvalgene til de ubundne Kræfters tilfældige Spil. Skønt det hidtil har været en uvægerlig Grundsætning, at Embedsmændene ikke maatte blande sig i disse Valg, saa har Clemenceau nu fuldstændig brudt med disse Anskuelser. Ja, den ved de sidste Valg udøvede officielle Pression overgik, hvad man hidtil har vovet at byde Folket, og den, som er fortrolig med, hvad der i den Retning er gaaet i Svang i Frankrig i flere Aar, ved, hvad det betyder!

Paa Grund af disse Valgs mangfoldige Konstellationer, er det vanskeligt at danne sig et klart Begreb om Resultatet, man kan næppe se Skoven for Træer. Men Regeringen har gennem Præfekterne ladet offentliggøre en Statistik over Valgenes Udfald, en Statistik, som i mere end een Henseende er interessant og lærerig. — I Følge denne Statistik har Valgene formet sig paa følgende Maade:

Flertallet opnaaede:

De »forenede Socialister« i	164	Kommuner
De »uafhængige — « i	184	—
De Radikale og Radikalsocialisterne i 8,743	—	—
Venstrerepublikanerne i	10775	—
Progressisterne i	5,558	—
De »Reaktionære« (d. e.: Nationalisterne, Action libérale populaire og Monarkisterne) i	9,925	—
Valgenes Karakter var tvivlsom i	1,469	—
Opgivelse manglede fra	338	—
	<hr/>	
	ialt: 37,154	—

Først og fremmest er der de 164 og 184 Kommuner, hvor det socialistiske Element danner Flertallet. Tallene er i og for sig smaa; men de gengiver endda ikke den virkelige Stilling. Det maa nemlig undersøges, om Socialisterne har vundet ny Flertal eller ikke. Hertil kan der

svares, at Socialisterne, navnlig de »forenede«, er slaet tilbage over hele Linien, ja, i Stedet for at vinde ny Kommuner har de tværtimod tabt endogsaa meget vigtige Stillingen. De har tabt: *Brest, Dijon* og *St. Etienne*, med Nød og næppe holdt de sig i: *Toulouse* og *Marseille* (med 18 mod 18); men i *Lyon* tabte de 10 Sæder. Endvidere blev de slagte i: *Montpellier, Amiens, Grenoble, Angers, Troyes* og *Pau*. Og i *Paris* led de et knusende Nederlag. — Man kan derfor roligt sige, at Socialisterne er det Parti, som har tabt mest. De socialistiske Tanker har her vist deres Mangel paa Evne til i Længden at tilfredsstille, ligesom ved Rigsdagsvalgene i Tyskland i 1907.

Nederlaget rammer særlig de »forenede Socialister«. Grunden er nærliggende. De franske Vælgere er blevne mistænksomme, takket være Hervéisternes antipatriotiske Ekscesser og det »almindelige Arbejderforbunds« stadige Rolighedsforstyrrelser.

Franskmanden kan godt smile, naar han af og til læser en aandrig Vittighed, møttet paa militære Ekscentriciteter; ja, han kan endogsaa lytte til elegant turnerede Fraser om Grænsernes Sløjfning; men for det store Flertals Vedkommende, er det kun Teori; thi i Virkeligheden er Franskmanden Patriot med Liv og Sjæl. — Da nu Hervé og Antipatriotismens øvrige Apostle gjorde Mine til at tage deres Teorier alvorligt, da blev det Vælgerne for broget. — Nu har de »forenede Socialister« begaaet den Dumhed ikke i Tide at befri Partiet for disse og andre farlige Elementer. — Her viser Clemenceau sig i hele sin politiske Overlegenhed over for Jaurès. Halvt af Troskab mod Principerne, halvt af Frygt for at hvirvles ind i Inkonsekvensernes Malstrøm havde Jaurès ikke Mod til at vise de yderliggaaende og betænkelige Elementer tilbage, medens Clemenceau øjeblikkelig opfattede Situationen og i det mindste foretog en saadan Drejning, at det ikke var muligt for Offentligheden at tage Fejl.

Følgerne af Jaurès' Holdning var uundgaelig. Den vakte Mistænksomhed vendte sig særlig mod de »forenede Socialister«, og Valgene har med al ønskelig Tydelighed vist, at Vælgerfolket giver de urolige Elementer Løbepas.

Men dette kan faa vidtrækkende Følger for den herskende Politik.

Socialisterne dannede nemlig en væsenlig Bestanddel af »Blokmajoriteten«. Denne omfattede alle de mod venstre Fløj staaende Elementer, lige fra de moderate Radikale til de røddeste Socialister. — Den Undsigelse, som er sendt Socialisterne gennem de sidste Kommunalvalg, strækker sig derfor med logisk Konsekvens ind i det politiske Liv — til hine Politikere, der har optaget Forbundet med Socialisterne som et Princip i deres Program.

I det allermindste betyder Valgene, at et Samarbejde med Socialisterne kun vil være muligt, dersom disse opgiver alt, hvad der saarer Landets patriotiske Følelser eller gør Befolkningen mistroisk af Frygt for, at dens materielle Interesser trues. — Men dersom Socialisterne gaar ind paa denne Omformning af deres Program, da ophører de med at være konsekvente Socialister, og netop derfor tør man med Rette sige, at Valgenes Resultater ogsaa bærer en Fordømmelse af Blokpartiets Politik i sig.

Dermed er ogsaa Combes truffet; thi han er Blokmajoritetens fanatiske Partigænger, ligesom han blindt følger Socialisterne af alle Afskygninger. Og med Combes faar alle hans Følgesvende, som Pelletan og de fleste Radikalsocialister deres Andel af Vælgernes Unaade; thi de sværmer alle uden Undtagelse for en Forening mellem alle den venstre Fløjs Elementer mod Reaktionen. —

At Clemenceaus Stilling ogsaa — i alt Fald i Øjeblikket — er styrket herved, siger sig selv; thi alle de slagne Politikere har allerede i længere Tid hørt til hans aabenbare eller skjulte Fjender. — Men trods dette er Ministeriets Stilling næppe sikret for en længere Tid ved den foreliggende Situation. Thi Clemenceau er jo dog til syvende og sidst henvist til at støtte sig paa de radikale Grupper, derfor vil en Svækkelse af disses politiske Magt i det lange Løb indeholde en overmaade stor Fare for Kabinettet Clemenceaus Fremtid.

Der er endnu en Side ved Valgene, som fortjener at drøftes, nemlig:

Vælgernes Stilling til det religiøse Spørgsmaal.

Man kan ikke sige, at dette Spørgsmaal har været

stærkt fremme i Forgrunden; thi der mangler endnu en Del i Organisationen fra katholsk Side, de ensartede Synspunkter er endnu ikke skabte, og paa disse hviler netop en storslaaet Valgagitation. Men trods dette har det religiøse Spørgsmaal dog spillet en Rolle, og det vilde absolut være uretfærdigt at anse Resultatet for ubetydeligt.

Det maa først fremhæves, at det er første Gang, de religiøse Interesser er komne til Forhandling. Ved Loven af Januar 1907 henvistes i Virkeligheden hele Kultusspørgsmaalet til Kommunerne. Disse blev Ejere af Kirkerne, Kirkeinventariet, Præstegaardene o. s. v. Borgmesteren og Raadet fik saaledes Lejlighed til enten at fortrædige Sognepræsten i Kirken, i hans Bolig og i hans Embedsgerning eller ogsaa til at optræde venligtsindet overfor ham.

Dernæst er det klart, at Befolkningen i enhver Landsby nu med fuldkommen Tydelighed maa indse den store Betydning, man maa tillægge Kommunalvalgene for de kirkelige Anliggenders heldige Udvikling og Trivsel. Denne Side af Sagen er af umaadelig Rækkevidde netop paa Grund af de særlige franske Forhold. Det har nemlig hidtil været umuligt at gøre det klart for den franske katholske Gennemsnitsvælger, at Valgene er af den største Vigtighed og Betydning for de religiøse Interesser. Nu maa enhver Vælger med den største Lethed indse dette.

Da Sognepræstens Stilling nu staar i saa snævert et Afhængighedsforhold til Borgmester og Raad, bliver Kommunalvalgene i Fremtiden en Slags Folkeafstemning over Stillingen til det religiøse Spørgsmaal. Og her vil det sikkert vise sig, at Frankrigs Katholikker vil tale et Ord med i Laget.

Dette er i Virkeligheden allerede sket i mange Tilfælde ved disse sidste Valg. Regeringens ovenanførte Statistik tilskriver Progressisterne: 5,558 Kommuner og de Konservative: 10,775. Man tør uden videre antage, at i alle disse Kommuner er Kultusforholdene ordnede. Men der bliver endnu 19,000 Kommuner tilbage, i hvilke Venstrepartierne har Flertallet. Nu er Spørgsmaalet dette: I hvormange Tilfælde er Kultusforholdene forblevne normale trods Kommunalraadens politiske Farve? I talrige Sogne er dette Tilfældet og paa de Steder har det religiøse Spørgsmaal

derfor ikke været fremme i særlig Grad. Men i andre Kommuner forhandlede der alvorligt om Kultusforholdene og Venstres og de Radikales Kandidater blev kun valgte, efter at have afgivet beroligende Tilsagn med Hensyn til denne Sag. Der er delte Meninger, om Katholikerne har handlet klogt ved at vælge disse Kandidater; men det er umuligt at bedømme uden nøje Kendskab til de lokale Forhold; men saa meget er sikkert, at de Sogne, hvor Raadene har radikalt Flertal ikke uden videre maa betragtes som tabte for det kirkelige Liv. — Ja, i en hel Række Kommuner blev Raadene og Borgmestrene, som havde vist sig fjendtligsindede mod Kirken, styrtede ved Valgene, netop fordi de havde indtaget en kirkefjendtlig Holdning.

Sammenfatter man alle disse Betragtninger, saa har man absolut ingen Grund til at fælde nogen nedsættende Dom over Katholikkernes Optræden ved de sidste Valg. Tværtimod, i det store og hele synes Sognene at have udtalt sig for Bevarelsen af den gamle Kultus. Og dette er en Kendsgerning af uoverskuelig Rækkevidde: Kommunerne har udtalt sig mod Princippet om Adskillelsen mellem Stat og Kirke. Paa dette Grundlag er det muligt at bygge videre til Held for Frankrigs Kirke. —

Endelig kastes der et grelt Lys over hele Ministeriets Politik gennem den hellige Faders Afgørelse angaaende Præsternes Understøttelseskasser. — Vi skal ikke komme nærmere ind paa denne Sag, da vi allerede har dvælet ved den her i Bladet. Kun en Side vil vi fremdrage.

Regeringen havde bestræbt sig for at gøre Sagen til et rent og skært Pengespørgsmaal for derved at vanskeliggøre Pavens Stilling. Der stod nemlig tilsyneladende ingen af de store Grundsætninger paa Spil, som da det drejede sig om Kultusforeningerne. I det hele taget viste Regeringen atter her sin snu Forslagenhed mod Kirken. Men Pius X. afvæbnede fuldstændig sin uhæderlige Modstander ved sin ligesaa kloge som klare Afgørelse. Den hellige Fader forkastede Forslaget, fordi det hverken tog Hensyn til Præsternes Værdighed eller Biskoppernes kanoniske Rettigheder.'

Hermed er Regeringen paa sin Side igen stillet overfor den pinlige Nødvendighed atter at maatte handle. Saa

forslagent end Angrebet var udtænkt, Paven har dog afpareret det. Og saa er Spørgsmaalet: Hvad vil Regeringen gøre? — Vi staar nu foran dette Spørgsmaal og sandsynligvis foran ny Vendinger i Adskillelæsspørgsmaalet. Men det tør haabes, at Kirken hermed gaar en lysere Fremtid i Møde.

En Helbredelse i Lourdes.

Frit efter Lasserres: le miracle de l'Assomtion (Episodes miraculeux de Lourdes).

(Fortsættelse).

Den 6. August rejste Abbé de Musy fra Digoine, ledsaget af sin Ven, Abbé Antoine.

Det var en smuk, maaneklar Sommeraften; efter 3 Timers Kørsel naaede de Rejsende ved Midnatstid Jernbanestationen i Chagny. Her maatte et Par Portører hjælpe Abbé Antoine med at bære den Syge fra Vognen ud paa Perronen, hvor han skulde vente paa Toget nordfra. Fem Jernbanefunktionærer, der opholdt sig her, saa ham og havde Medlidenhed med ham; en af dem gav sig i Samtale med Abbé Antoine.

— Har han længe været saadan syg? spurgte han.

— Ja det er nu 20 Aar siden, at han blev omtrent helt blind og snart 13 Aar siden, at han blev lam.

— Og hvor skal han nu hen?

— Til Lourdes.

— Hvad skal han der?

— Komme sig ved den hellige Jomfrus Hjælp.

De gode Jernbane-Embedsmænd, der levede i den mest reelle Virkelighed, var kun lidet anlagt for Tro paa Mirakler; de saa paa hverandre, trak paa Skuldrene og mente, at om end kun den ene af disse Præster var legemlig Invalid, saa var de dog begge noget aandeligt svækkede. Men det forhindrede dem ikke i at vise den Syge en venlig og opmærksom Omhu, og da Toget kom brusende ind paa Stationen, blev han varsomt og ombyggeligt baaren

over Perronen og anbragt i en Vagon; var de end langt fra Hovedsmandens Tro, saa havde de dog til Gengæld en stor Portion af Samaritanens Barmhertighed.

Rejsen fra Chagny til Lourdes er lang; to Dage varede den, og yderst mat og lidende ankom den Syge om Aftenen, d. 8. August til Bestemmelsesstedet. Straks næste Morgen blev han bragt til Grotten, hvor han, siddende i sin Sygestol, vilde bivaane den Messe, som Abbé Antoine vilde læse for ham.

Meget syge Folk, saadanne især, som lider af et synligt Onde, føler som oftest en vis Sky for at vise sig for andre, føler sig forlegne ved at mærke, at Fremmede betragter dem, selv om det ikke blot er nysgerrige, men ogsaa medlidende Blikke, som de møder. Ogsaa Abbé de Musy havde denne Følelse, og han lod sig køre hen i den mørkeste Krog af Krypten, bagved en Pille; han vilde allerhelst ikke blive set af nogen. Ved Siden af ham blev en anden Syg anbragt, det var en Dreng paa en 14, 15 Aar; en tarvelig klædt Arbejder kom bærende med ham og lagde ham forsigtig, med kærlig, varsom Omhu, paa et Par Stole. Den syge Dreng saa lidende ud, han var overordentlig mager og bleg, og havde store, godlidende Øjne, der laa dybt i Hovedet og fortalte om lange og svære Smerter. Abbé de Musy følte sig straks tiltrukken af sin lille Nabo.

— Hvad hedder Du? spurgte han.

— Pierre, svarede Drengen og saa op paa Præsten med et mat Smil.

— Nu skal jeg bede for Dig, lille Pierre, vil Du ogsaa bede lidt for mig?

— Af mit ganske Hjerte, Hr. Pastor.

Messen begyndte. Da Kommunionens Øjeblik kom, gik Præsten fra Alteret hen til sin Ven og bragte ham den hellige Hostie, medens lille Pierres Fader tog Drengen paa sine Arme og bar ham hen til Alteret, og i denne Stilling kommunikerede saa Fader og Barn. Efter Messen blev Abbé de Musy længe i Bøn i Grotten.

— Hvad had du saa den hellige Jomfru om, spurgte Abbé Antoine, da han kørte sin Ven tilbage til deres Bolig.

— Jeg had for alle dem, som jeg elsker, og for lille Pierre, som nu bliver badet i det mirakuløse Vand. Jeg

Blandt Pilegrimene i Lourdes havde man snart lagt Mærke til den syge, unge Præst, der tidligt og silde sad i Bøn ved Grotten i sin Sygestol, og Alverden havde Medlidenhed med ham. Fra mange Sider opsendtes der Bønner for ham, men ingen bad ivrigere og mere uegennyttigt for sin Ven end den lille Pierre. Et varmt Venskab havde knyttet disse to til hinanden, Præsten, Adelsmanden, den rige, fint dannede og Barnet, Arbejderens Søn, den fattige, uvidende. Fælles Tro, fælles Haab var Bindeleddet, og naar den ene bad for den andens Helbredelse, var det med større Inderlighed end for sin egen.

Den 15. August nærmede sig. Natten forud tilbragte de to Præster i Bøn; ved Morgengry blev den Syge kørt til Kirken, hvor Sognepræsten i Lourdes vilde læse den hellige Messe for ham.

Paa samme Tid var Familien paa Slottet Digoine samlet i Bøn for den kære Søn. Efterhaanden som Dagene nærmede sig d. 15. August, var hans Moders Haab steget til en Sikkerhed, som forbavsede alle. Hun talte om Sønnens Helbredelse som en given Ting.

— Ja, min Ven, sagde hun til sin Datter, han vil nu snart ved et Mirakel blive rask igen, og vi skulle se det med vore egne Øjne. Det vil blive som en Opstandelse — tænk den Forandring, der vil foregaa med ham, det vil jo blive, som om Gud skabte ham paany . . . Han bliver den hellige Jomfrus Barn, jeg maa afstaa ham. Men hvilken Glæde for min stakkels Søn: som *han* har været taalmodig, aldrig en Klage, og det i to-og-tyve Aar! —

Da saa Morgenen oprandt d. 15. August, var hun den første, der ilede ned i Kapellet for at begynde Bønnerne for Sønnen, og derpaa gik hun Huset rundt for at kalde alle til Hjælp: Faderen, Børnene, Børnebørnene, Tjenestefolkene, til alle lød det: til Bøn, til Bøn!

I den aarle Morgen traadte Præsten frem i Sognekirken hvor Egnens Beboere var samlede, og bad dem deltage i den fælles Bestormelse af Himlen, og der var Taarer i manges Øjne, da *Pater noster* og *Ave Maria* lød for »den

gode Hr. Victor«, som han hed blandt Egnens Folk.

Men paa Slottet gik hans Moder hele Dagen igennem hvert Øjeblik til Vinduet for at se ud imod Landevejen til Epinac, den nærmeste Telegrafstation — men Time gik efter Time og der kom intet Telegram.

Trods den tidlige Morgentime var Kirken i Lourdes fyldt med en talrig Menighed, og Abbé de Musy lod sig føre ned i Krypten, hvor der kun opholdt sig nogle faa Personer, og hvor Højalteret i Øjeblikket var ledigt. Her overværede han først Abbé Antoinés Messe, under hvilken han kommunikerede og derefter endnu to Messer. Den Præst, som læste den sidste, var Abbé Dominique Sire, som i sin Tid havde været de Musy's Lærer ved Seminariet i Paris.

— Den Dag, har han senere fortalt, frembar jeg ikke det hellige Offer for nogen bestemt Person, men jeg bad Himmeldronningen om til sin Ære og Forherligelse at lade dets Fortjenester komme den Sjæl til Gode, som hun maatte finde værdig dertil.

Præsten gik til Alteret ledsaget af Abbé Antoine som Messetjener; de Musy genkendte ikke sin gamle Lærer, og i sin Sygestol, halvt skjult bag Pillen som sædvanligt, fulgte han den hellige Handling og hørte med Opmærksomhed Evangeliets Ord: »Martha, Martha, Du er bekymret for mange Ting, kun eet er fornødent, Maria har valgt den bedste Del«

— Nu vel, det er jo netop Marias Del, som jeg har, sagde han til sig selv, og jeg skulde længes efter Marthas? Jeg er Kristen, jeg er indviet til Gud, jeg kan hver Dag underholde mig med Gud, som jeg endog bor under Tag med, og jeg er ikke tilfreds dermed — hvad vil jeg da mere?

Skjult bag Pillen havde han, fordybet i disse Tanker, glemt alt omkring sig, da Præstens Ord: *sursum corda!* lød for hans Øre og kaldte ham tilbage til Virkeligheden. Da, pludseligt, uden at han vidste hvordan, følte han med eet en klar, fast Overbevisning om, at han fra nu af kunde staa op, gaa, bevæge sig frit, at alle de Smerter, som han i saa mange Aar havde lidt af, paa een Gang var forsvundne og det for stedse, og han, den omtrent helt Blinde,

fik med eet, i eet Nu, sit fulde Syn. Han vaagnede op til sin fulde Sundhed som et Menneske, der vaagner op fra Nattens Mørke og straks er omgivet af det klareste Dagslys. En dyb Bevægelse, næsten Skræk betog ham, han kunde ikke tro paa denne fuldstændige Forvandling, der uden Forberedelse saaledes var sket med ham; han følte sig fristet til at rejse sig, men vovede ikke. Han turde ikke røre sig af Pletten, hans Hjerte troede, men hans Forstand tvivlede.

— Den hellige Jomfru *kan* gøre dette Mirakel, men jeg er saa ganske uværdig dertil. Hvis jeg tog fejl, hvis jeg gav Anledning til et falsk Mirakel, et Bedrag

Men som om en hemmelighedsfuld ydre Magt greb ham og tvang ham til at staa op, rejste han sig og kastede sig paa Knæ som de andre Troende i Kirken. I dette Øjeblik gav Messeklokken Tegnet ved Kønsekrationen.

Til at helbrede denne Herrens Tjener havde den hellige Jomfru valgt den ophøjede Stund, da Himlens Herre stiger ned paa Jorden; i det Øjeblik, da hendes guddommelige Søn, fulgt af Englenes Legioners Tilbedelse ofrede sig under Eucharistiens Slør, tog hun den værkbrudne Præst ved Haanden, helbredte ham for alle hans Lidelser, og førte ham frem for Kristus, vor Frelser.

Messen var endt. Abbé Antoine vendte sig for at følge Præsten ind i Sakristiet, da fik han Øje paa Abbé de Musy, der ubevægelig laa paa Knæ og skjulte sit Ansigt i sine Hænder. Han blev forskrækket, troede at den Syge havde gjort en kraftig Anstrengelse og nu om et Øjeblik vilde falde om, han løb til for at gribe ham . . . da rørte de Musy sig og rejste sig op. Hurtigt greb han en Stol for at den Syge kunde sætte sig, men denne gjorde en afværgende Bevægelse, idet han blot sagde:

— Den hellige Jomfru har helbredet mig.

Og med faste, rolige Skridt gik han mod Udgangen; Abbé Antoine kunde ikke fremføre et Ord, vaklende fulgte han sin Ven. Han havde aldrig kjendt ham anderledes end blind og lam — han rystede over hele sit Legeme og uvilkaarlig greb han Sygestolen; thi det var maaske dog en Illusion, som pludselig kunde briste . . .

Udenfor ventede deres Vogn. Da Kusken saa Abbé

Antoine komme, sprang han ned fra Bukken for at hjælpe ham at bære den Syge op i Vognen.

— Hvor er deres syge Ven? spurgte han.

— Her er jeg, svarede en, høj, rank Præst, der nu traadte ud af Kirken, den hellige Jomfru har gengivet mig min Sundhed, saa nu har jeg ikke Brug for Vognen, vi gaar til Fods til Grotten.

Maalløs stirrer Kusken paa denne Mand og genkender i denne livskraftige Skikkelse, fuld af Styrke og Sundhed, den hjælpeløse Værkbrudne, som han for et Par Timer siden maatte bære som et lille Barn til og fra Vognen. Han formaar ikke at sige et Ord, men ser forbløffet paa Abbé Antoine, der ser ligesaa forvirret paa ham.

Udenfor Platformen omfavne de to Præster hinanden under Taarer.

— Min Fader, min Ven, saa er du da virkelig helbredet.

— Jeg tror det, min Søn, svarede Abbé de Musy.

Det var alt, hvad der blev sagt, og saa gik de sammen til Grotten, bedende Rosenkransen: *Ave Maria, gratia plena!*

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Odense. Den ny Kirke i Odense nærmer sig nu stærkt sin Fuldendelse. Alle Bestræbelser har været rettede mod det Maal, at Kirken i eet og alt skulde fremtræde som et værdigt Midtpunkt for den nationale Katholicisme. Dette udtrykkes først og fremmest ved det ærværdige Navn, som er givet Kirken: »St. Albani Kirke« — dette Navn alene bærer et stort Stykke dansk Historie i sig. Dernæst indvies Kirken til *Vor Frue, St. Knud* og *St. Alban*, ogsaa her er den ærværdige Tradition bevaret; thi den gamle St. Knuds Kirke var stillet under dette tredobbelte Protektorat.

Endelig har Bygmesteren udtrykt denne nationale Tanke i Kirkens Arkitektur. Man behøver ikke at have talt mange Minutter med Hr. Arkitekt *Schneider* fra Breslau for paa en Gang at forhavses og glæde sig over den Forstaaelse og Begejstring, hvormed han ser paa den gamle danske Bygningskunst. Han har forberedt sig til dette

Arbejde ved et omhyggeligt Studium af Traps: Danmark og ved Rejser her i Landet, hvor han ikke alene har set vore store Kirker fra Middelalderen, men ogsaa mange af de ejendommeligste Landsbykirker. Maalet var derfor: *Kirken skal opføres saaledes, som man maa tænke sig, den vilde være blevet, om Danmark uden Afbrydelse havde været katholsk.*

Hr. Schneider jun., som fører Overopsynet med Byggearbejdet, er gennemtrængt af den samme pietetsfulde Omhu for at fremdrage alle nationale Elementer, for saa vidt de naturligt kan indgaa i Helheden. — St. Albani Kirke bliver saaledes i hver Linie et Minde om den gamle danske Kirkebygningskunst — nej, mere end et Minde; thi den fremtræder med den samme Virkelighedstroskab i vor Tid, som hine gamle Gudshuse i de svundne Aarhundreder. — Ganske vist fik den danske Kirke ogsaa en Helgengrav i Ringsted, men den fik aldrig den Betydning som den h. Kong Knuds Skrin i Odense. Her samledes de Danske om Fædrelandets Værnehelgen, her var Midtpunktet for den nationale Selvbevidsthed. — Paa en Maade kan St. Albani Kirke ogsaa kaldes international; thi der er næsten samlet Bidrag til dens Opførelse i alle katholske Lande, enhver Mursten vidner om mange Trosfællers levende Tro og offervillige Kærlighed. — Endnu mangler Kirkens indre Udstyr, saa her er endnu rig Lejlighed til at vise Offervillighed. Ganske vist har flere danske Katholikker allerede højmodigt vist sig som Kirkens Velgørere, hvilket Gud belønne paa Marias og St. Knuds Forbøn. Dog mangler der endnu meget af Kirkens Inventar, saa Bidrag vil blive modtaget med stor Glæde og Tak af Præsterne i Odense.

Rom. I den nærmeste Fremtid ankommer Ærkebiskopperne, Kardinal Gibbons af Baltimore, Msgr. Farley af New York og Msgr. O'Connel af Boston til den evige Stad. Rejsen over Atlanterhavet foretager de tre Kirkefyrster i Fællesskab paa en af Nordd. Lloyds Dampere. »Køln. Volkz.«, »Kath. Kirchenz.« og flere andre katholske Blade sætter denne Romerrejse i Forbindelse med en Forandring i den amerikanske Kirkes Forhold til Propagandaen. I Fremtiden skulde det nemlig kun være de egentlige Missioner, som bliver underlagt Propagandaen, men ikke længere saadanne Lande, hvori Kirken fremtræder fuldt organiseret. — Fra Rom begiver de tre Ærkebisper sig til London, hvor de vil overvære den eucharistiske Kongres.

London. (*Islam og Buddhismen*). Det lader til, at London er i Færd med at optage Traditionerne fra det antikke Rom i Retning af at vise et udstrakt, frisindet »Gæstevenskab« mod alle mulige Religioner. Som de nyeste

Foreteelser paa dette Omraade nævner vi den Propaganda, som nu udfoldes af Islams og Buddhismens Tilhængere. Det internationale buddhistiske Selskab har stiftet en Underafdeling for Englang og Irland. Maalet er, at udbrede Kendskabet til Buddhismens Lære i Folket og at opmuntre til og vejlede i Studiet af Palisproget, hvori de buddhistiske Skrifter oprindelig er affattede. Hver Uge holdes regelmæssige Forelæsninger over *Gotama Buddhas* Personlighed og Lære. Forrige Maaned begyndte en Englænder en Række Foredrag i London under stærkt Tilløb fra Dameverdenen. Han, der oprindelig har studeret i Cambridge, er paa Ceylon gaaet over til Buddhismen og er nu efter flere Aars Forløb vendt tilbage som buddhistisk Munk. Det er vel nærmest ren Nysgerrighed, som foraarsager Tilløbet, men denne er sikkert parret med en moderne Trang til det ny, sælsomme og gaadefulde. Buddhismen har dog næppe nogen Fremtid for sig her i Europa, dertil er Livsanskuelserne altfor grundforskellige. — Den islamitiske Bevægelse er ikke saa platonisk-videnskabelig som den buddhistiske, den tager mere haardhændet paa Virkeligheden; dens Tilhængere er nemlig besjælede af den alvorlige Beslutning at dokumentere deres Indtog i London ved at opføre en stor Moske. — Islam vil dog næppe have lysere Fremtidsudsigter end Buddhismen, dertil er Kristendommens høje Idealer for levende i det engelske Folk.

Unio: Søndagen den 12. Juli stor Sommerudflugt til *Bagsværd* — *Hareskoven* — *Fiskebæk*. Afgang Kl 9⁵⁷ med Slangrupbanen (København L.) til Bagsværd. Udførligt Program tilsendes Medlemmerne. — Medlemmer betaler 3 Kr., Besøgende 4 Kr.

Concordia-catholica afholder Skovtur: Søndag, den 12. Juli. Mødested: *Ordrup Hotels Have*, Kl. 12. — Besøgende er velkomne. Bestyrelsen.

K. U. F. Katholsk Ungdoms Forbund afholder Møde i Lokalet Bredgade 67² o. G., Søndag den 12. Juli Kl. 7. pr. (Kl. 6 Andagt i St. Ansgars Kirke).

Kirkelig Kalender.

Søndag den 12. Juli. 5. Søndag e. Pintse. Johannes Gualbertus, Abbed. — **13. M.** Anaklet, Pave og Martyr. — **14. Ti.** Bonaventura, Biskop og Kirkelærer. — **15. O.** Apostlenes Deling. — **16. To.** Carmelfest. — **17. F.** Alexius, Bekender. — **18. L.** *Camillus de Lellis*, Bekender.

Søndag den 19. Juli 6. Søndag e. Pintse. *Vincent af Paul*, Bekender.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64):	Kl. 10 Højm. m. Præd.	Kl. 6 Andagt.
Rosenkranskirken (Boyesg.):	- 10 — — —	- 5 Andagt.
St. Annæ Kirke (Sundby):	- 10 — — —	- 6 Andagt.
Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.):	- 10 Levitm.— —	- 8 Andagt. m. Præd.
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.):	- 9 — — —	- 3 Andagt.
St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.):	- 7 — Kl. 3	Andagt m. Præd.
Immaculatakirken (Strandv. 91.):	- 10 — med Præd.	Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Andagt.
St. Andreas Kirke (Ordrup):	- 10 — — —	Kl. 7 Andagt.

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 6, 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Jos. Kirke Kl. 6 $\frac{1}{2}$; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7 og 7 $\frac{3}{4}$.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, 7 $\frac{1}{4}$ og 8 $\frac{1}{4}$; i Rosenkranskirken Kl. 6 $\frac{1}{2}$, og 8; i St. Annæ Kirke Kl. 6 og 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Josefs Kirke Kl. 5 $\frac{1}{4}$ og 6 $\frac{1}{2}$; paa Toldbodvejen Kl. 6 $\frac{1}{4}$.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katolikker.

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provinserne.

	Stille Messe.	Højmesse m. Præd.	Afterm.
Aalborg (Kastetvej)	Kl. 7 $\frac{1}{2}$	Kl. 10	Kl. 3
Randers (Ladegaardsgade)	» -	» 10	» 3
Silkeborg (Vestergade).....	» -	» 9	» 7 $\frac{1}{2}$
Aarhus (Rymsgade 26).....	» 6 $\frac{1}{2}$	» 10	» 7
Horsens (Nørregade 19).....	» 8	» 10	» 3
Fredericia (Sjællandsgade).....	» 7	» 10	» 3
Vejle (Blegbanken).....	» 7	» 10	» 3
Kolding (Alhambravej)	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 2
Esbjerg (Nørregade)	» 7	» 10	» 3
Svendborg (Havnegade 1)	» -	» 10	» 3
Maribo (Ny Østergade).....	» 8 (dsk. Pr.)	» 10 (plsk.)	» ..
Næstved (Præstø Landevej).....	» -	» 9	» 2
Slagelse (Tordenskjoldsgade) ...	» -	» 10	» -
Ringsted (S. Knudsgade)	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 5
Helsingør (Nygade 8).....	» -	» 10	» 3
Roskilde (St. Olsegade)	» 7	» 9	» 5
Ledreborg	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 2
Køge (Vestergade)	» -	» 10	» 4
a. Odense (Torvet 7): Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Højmesse; Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Højmesse med Prædiken; Kl. 11 polsk Gudstjeneste; Kl. 3 Andagt.			
b. Nyborg (Kronprinsensgade 5): Kl. 10 Højmesse med Prædiken.			
c. Glorup: Kl. 9 stille Messe.			
d. Datum Kloster: Kl. 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe.			

Vincentsforeningen afholder sit tredje Generalmøde for i Aar: *Søndagen den 19. Juli*, St. Vincents af Pauls Fest, Kl. 11 $\frac{1}{2}$. Bredgade 67², o. G.

St. Knuds Kapel vil paa Grund af Restaurationer, der foretages i det, være lukket en 3—4 Ugers Tid. Som Følge heraf bortfalder baade Tertiarmødet og Mariabørnernes offentlige Møde i Juli.

St. Andreas Kirke, Ordrup. I Sommermaanederne: *Juli og August* læses den sidste Messe paa *Hverdage* Kl. 7 $\frac{3}{4}$, (ikke 8 $\frac{1}{2}$). *Eftermiddagsandagten* paa *Søn- og Helligdage* er Kl. 7 (ikke Kl. 5).

NB. *Fra Lørdag, den 11. Juli er Redaktionens Adresse atter: Boyesgade 8³, København V.*

 Husk Vincentsforeningens Kranskort!

Se nærmere 1. Nr. i Maanednen.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 5, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 29.

Søndag den 19. Juli.

1908.

INDHOLD: Boganmeldelse: Den russiske Katekismus paa Dansk. — En Helbredelse i Lourdes. — Kirke eller Variété. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Sundby. Rom. Lourdes. Innsbruck. London. Tyskland. Sverige. Uganda. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Boganmeldelse.

Den russiske Katekismus paa Dansk.*)

Hensigten med Oversættelsen af den officielle russiske Katekismus er efter Oversætterens Forord 1) at give danske Theologer Mulighed for at faa Kendskab til den »orthodox-katholske Kirkes« Lære i dens Oprindelighed, og 2) at gøre det for fødte Russere, der allerede i deres Barndom er komne til Danmark, har glemt deres Modersmaal og, »paa-virkede af Familieforhold, faktisk staar uden for den Kirke, de er bleven døbte til«, muligt at indhente den forsømte religiøse Opdragelse, »naar Forsynet muligvis engang vil fremkalde i dem Erindring om, hvorfra de er faldne«.

*) I Kommission hos G. E. C. Gad er udkommen: »*Den orthodox-katholske (orientalske) Kirkes udførlige christelige Katekismus* i Originalsproget prøvet og godkendt af den hellige styrende Synode og udgivet til Skoleundervisning og til alle orthodoxe Christnes Benyttelse efter Hans Kejserlige Majestæts allerhøjeste Befaling. Oversat fra Russisk af Provst C. Siletzky.« 155 Sider. Pris 1,50 Kr.

Paa samme Tid haaber Oversætteren, at det foreliggende og de følgende Værker, han paatænker at udgive paa Dansk, »ikke vil undlade at bidrage, om end lidet, til at formindske den iblandt Danskerne muligvis eksisterende Fordom over for den orthodox-katholske Kirke og i hvert Fald tydeligt bevise, at denne Kirke paa ingen Maade maa forveksles med den romerske Katholicisme med Hensyn til den dem besjælende konfessionelle Aand«.

I hvor høj Grad Provst Siletzky med disse af mig fremhævede Ord har ramt Hovedet paa Sømmet, skal vi snart se. Naar man begynder at læse Katekismen, skulde man næsten tro, at der ikke er nogen Forskel paa græsk- og romersk-katholsk Lære, indtil man S. 67 ved den 8. Trosartikel finder, at der protesteres ganske afgjort mod enhver Tilføjelse til Læren om den Helligaands Udgaan fra Faderen (alene); vi tror jo, at Helligaanden udgaar fra Faderen og Sønnen. — Desuden er der naturligvis en betydelig Forskel m. H. t. Læren om Kirken (9. Trosartikel). Men der findes ingen Steds i Katekismen nogen som helst Antydning af, at der ogsaa gives andre kristelige Trossamfund; der siges kun, at de forskellige Afdelinger (Patriarkater) af den græsk-orthodoxe Kirke udgør den ene af Kristus stiftede Kirke. Der omtales heller ikke de mange russiske Sekter med et eneste Ord. ~~Vidste man ikke andet Steds fra, at der gives andre kristelige Trossamfund, skulde man tro, at der ikke er nogen Slags Kristendom til uden for den orientalske Kirke.~~

Det er især betegnende, at der af Skriftstedet Matth. 16,18 (»Du er Petrus, og paa denne Klippe vil jeg bygge min Kirke« osv.) kun anføres følgende Ord: »Jeg vil bygge min Kirke, og Helvedes Porte« osv. Om Petrus maa altsaa de russisk-»orthodoxe« (d. e. rettroende) ikke faa at vide alt.

Der anføres i denne Katekismus ofte lange Citater af de hellige Fædre; men efter det nylig sagte kan man nok forstaa, at man forgæves vilde søge efter Udtalelser som følgende: »Kristus forsamlede sine Disciple og spurgte dem: Hvem siger Folk Menneskens Søn at være? . . . Da nu alle tie, siger Petrus, Apostlenes Fyrste og Kirkens øverste Lærer: Du er Kristus, den levende Guds Søn« (Cyrillus af Jerus. 11. Kat. 3). »I den samme Helligaands Kraft har ogsaa

Petrus, Apostlenes Fyrste og Himmeriges Nøglebærer . . . helbredet den værckbrudne Æneas« (*Cyrrill. af Jerus. 17. Kat. 27*). »Med denne Kirke (i Rom) maa paa Grund af dens højere Stilling enhver Menighed, d. e. de troende paa alle Steder, stemme overens« (*Irenæus, Contr. hær. III, 3*),

Jeg har anført disse Steder, fordi den russiske Katekismus netop lægger Vægt paa de græske Fædres, og deriblandt Cyrillus af Jerusalem og Irenæus Vidnesbyrd. Men hvis det er sandt, hvad jeg har læst for nogle Aar siden, at man i Rusland har en Udgave af de hellige Fædres Værker, hvori alt, hvad der har Hensyn til Pavens Primat (Overhyrdeembede), simpelthen er slettet, saa er det jo ganske naturligt, at den samme »confessionelle Aand« ogsaa behersker denne Katekismus; og denne Aand kan umuligt forveksles med den romerske Kirkes Aand, der kræver, at baade den hellige Skrift og de hellige Fædres Værker bevares helt og uforfalskede.

Iøvrigt maa jeg sige at baade Katekismens Udstyr og Indhold er over Maade tiltalende for en romersk Katholik; her finder han jo næsen alt, hvad han har i sin Kirke: de samme Troskilder, nemlig Bibelen og Traditionen, de 7 Sakramenter, virkelige Biskopper og Præster, der staar i uafbrudt Sammenhæng med Apostlene, den ny Pagts vedvarende Offer, ovenhovedet den samme Nadverlære og en intensiv Maria- og Helgendyrkelse.

Inddelingen er meget naturlig, idet *Indledningen* handler om Aabenbaringen og dens Kilder (Traditionen — paa første Sted — og Bibelen), og saa *første Del* om Troen, hvorved ogsaa Sakramenterne omtales i Tilslutning til 10. Trosartikel (»een Daab til Syndernes Forladelse«), *anden Del* om Haabet (Bønnen, især Herrens Bøn, og Bjergprædikenens Saligprisninger), *tredje Del* om Kærligheden (de ti Guds Bud**).

Ogsaa Udtryksmaaden ligner i forbavsende Grad den romersk-katholske; der bruges latinske Ord, hvor man

*) Det er den nicænsk-konstantinopolitanske Trosbekendelse, der forklares.

**) De ti Guds Bud stemmer ikke ganske med vore ti Bud, idet vort første Bud er delt i to, saa at vort andet er Russernes tredje osv.; men til Gengæld er vort 9. og 10. Bud sammenfattet i eet.

kunde vente græske Betegnelser, f. Eks. *Tradition*, *Transsubstantiation*. For os uvante Udtryk er derimod saadanne som »Myrrhasalvelse« (Firmelse), »Liturgi« (Messeoffer), »Proskomidi« (Ofring), »Prosfora« (Hostie), »Epitimi« (den ved Skriftemaalet paalagte Bod).

Katekismen er helt igennem i Spørgsmaal og Svar; men det turde være svært at lære de under Tiden meget lange Svar udenad. Som Skolekatekismus er den af denne Grund ikke praktisk.

P. G. Schmiderer.

En Helbredelse i Lourdes.

Frit efter Lasserres: *le miracle de l'Assomtion (Episodes miraculeux de Lourdes)*
(Fortsættelse).

Klokken var henved 9; der var mange Mennesker samlet ved Naadestedet. Troende i alle Aldre fra Oldinge til Børn, alle bedende, alle andægtige, knælede de foran Gudsmoders Statue. En høj, ældre Mand stod oprejst lidt tilbage og betragtede denne Scene med et spodsk Smil.

Ingen lagde Mærke til de to Præster, der langsomt bandede sig Vej gennem Mængden, indtil de var komne ind i selve Grotten, hvor Abbé de Musy knælede ned paa en af de Stole, som staar der.

Men pludselig opstaar der en Hvisken, den stiger til en dump Mumlen, en højere Spørgen til alle Sider, snart har en almindelig Larmen fra alle Sider afløst Bønnens stille Fred . . . Folk staar op for at se, op paa Stole, og nu stormer Mængden ind imod Grotten. Forskrækket springer en Opsynsmand til og lukker i en Fart Jerngitteret i Laas.

— Er det ham? Er han helbredet? Hvem af dem er det? Det er et Mirakel! *Viva Maria! Viva vor Frue af Lourdes!* — Saaledes krydser Udraab fra Tusinde Stemmer. Men straks efter bliver der ganske stille; de Musy har rejst sig op og vender sig mod Folket, idet han giver Tegn til at ville tale.

— Ja, mine kære Brødre, det er mig, mig som I har set her i over en Uge blive kørt om i en Sygestol som en hjælpeløs Værkbruden, næsten blind. Jeg er Præst fra Stiftet Autun. I tyve Aar har jeg ikke kunnet læse; i over 11 Aar har jeg været fuldstændig lam, saa at jeg ikke har kunnet læse den hellige Messe. Vor Frue af Lourdes har pludselig givet mig Sundheden tilbage. Oh, maatte dog dette store Vidunder befæste de Fromme end mere i det Gode og omvende Synderne. Hjælp mig at takke Gud og opnaa den Naade, at blive en god Præst. —

Og »*Magnificat*« blev nu sunget af den store Forsamling med en mageløs Begejstring i et vældigt, tusindstemmig Kor.

— Lad os se Dem gaa — lad os se Dem læse! raabte Mængden; en Bog med fint Tryk, blev holdt op for ham, og han, der i mange Aar ikke havde kunnet lære Missalets store Tryk, læste med Lethed uden at standse.

— Skriv Deres Navn! Deres Underskrift! her paa dette Billede — i denne Bog — paa dette Papir . . . og hundrede Hænder rakte ind gennem Gitteret Visitkort, Billeder, Bønnebøger, og med en fast, klar Haandskrift skrev han sit Navn paa den uendelige Række af Blade og Bøger, der ræktes til ham.

Midt i denne Vrimmel, der omgav ham, fik han Øje paa en tarvelig klædt Mand, der søgte at bane sig Vej hen til Gitteret. de Musy gav Tegn til at lukke ham indenfor, og et Øjeblik efter styrtede han sig grædende i Præstens Favn.

— Og Pierre, spurgte de Musy, er han ogsaa bleven helbredt?

— Nej, Hr Pastor, det har nu ikke været Guds Villie, at det skulde ske. —

Præsten gjorde en Bevægelse, der udtrykte Medlidenhed, idet han med et vemodigt Udtryk sagde:

— Og mig har den hellige Jomfru opnaaet denne store Naade.

— Ak Hr. Pastor, svarede den anden. Hun ved nok, hvad hun gør; tro mig, jeg føler Glæde, kun Glæde i dette Øjeblik . . . Og i hans Blik læste man oprigtig Til-

fredshed, ikke Spor af Misundelse eller en vis Bitterhed, som saa mange ofte føler ved Synet af andres Lykke, ingen Knurren mod Forsynets Fordeling af Livets Goder. Og dog kom denne fattige Mand Aar efter Aar tilbage til Lourdes med sit syge Barn uden at trættes, skøndt han ikke saa noget Resultat af sine Bønner.

— Pierre ligger derhenne, vedblev han, udenfor Grotten; da han hørte Magnificat sagde han: 'Fa'er, det er vist vor Ven, som er bleven rask, løb og se, om jeg har Ret?' — og saa løb jeg afsted og nu skal jeg tilbage og fortælle ham det.

Men de Musy vilde selv være den, der overbragte Pierre Meddelelsen, og de gik sammen ud fra Grotten. Folkemængden veg til Side for dem og stillede sig op i to lange Rækker for at give Plads for Miraklets Mand. Midt paa Landevejen holdt endnu de Musy's Vogn, og paa Bukken var hans Rullestol stillet; Abbé de Antoine gav Kusken en Ordre, og kort efter saa de Musy sin gamle Sygestol, baaret af mange Hænder midt i Mængden, der bragte den i Triumf op til Grotten som et Minde blandt mange andre Genstande, Krykker og Stokke, som her optages til Tak for en mirakuløs Helbredelse.

Udenfor ~~laa Pierre paa en lille Vogn; Præsten ilede hen til ham og trykkede ham til sit Bryst.~~

— Mit kære Barn, udbrød han, hvor vilde jeg ~~dog~~ inderlig ønske, at vor Frue af Lourdes ogsaa havde helbredet dig.

Pierres Øjne straaledede af Glæde, da han saa op til sin Ven, og svarede paa sin stille reservede Maade:

— Den hellige Jomfru ved det bedst, hvad der er godt for mig. Jeg elsker Gud, og fornærmer ham ikke, jeg modtager ham saa ofte i den hellige Kommunion: jeg er tilfreds. Hvis det, at jeg nu blev rask, maaske skulde gøre, at jeg faldt i Synd, saa vil jeg hellere være syg. Nej den hellige Jomfru forstaar det allerbedst, og det er godt, som hun gør det!

Det var en lille, 14-Aars Dreng, der gav dette Svar, og han var Søn af en fattig Arbejdsmand!

Confiteor tibi Pater, Domine Coeli et terrae, quia

abscondisti haec a sapientibus et prudentibus et revelasti parvulis. (Math. XI. 25).

Abbé de Musy gik først til Missionærernes Hus i Lourdes, hvor han aflagde Beretning om Helbredelsen; derefter bad han Abbé Antoine om at telegrafere til hans Moder samt give Sognepræsten i Lourdes Underretning, og saa vende tilbage til Kapellet.

Til sin Glæde fandt han Kirken tom, og kunde nu i Ro udøse sin Sjæl i Tak til Gud. Hele hans Lidelsestid stod for ham: hans lange Sygdom, den hellige Præst Vianneys Spædom, Rejsen til Paray le Monial, hans Kusines forunderlige Sikkerhed i at opmuntre ham til at tage til Lourdes, den fattige Tiggers Drøm; alt var som lysende Mærkepæle paa Vejen til Helbredelsen, og paa hver af disse Mærkepæle stod Herrens Navn skrevet. Billedet af hans Moder stod for ham, og han tillagde hendes sjeldne Fromhed den store Naade, der var sket. S. Ambrosius' Ord til den h. Monica: saa mange Taarers Søn kan ikke fortæbes, anvendte han paa sin Moder: saa mange Bønners Søn *maatte* helbredes.

— Paa tredobbelt Maade har hun skænket mig Livet: det naturlige Liv ved min Fødsel, det præstelige Liv ved at lægge Grundvolden til mit Kald i min Sjæl, det mirakuløse Liv ved min Helbredelse, som hendes uafbrudte, trofaste Bøn har opnaaet mig . . . oh, min Moder, min Moder!

Han var som vaagnet til et nyt Liv; hvilken Vej skulde han nu vælge? Skulde han træde ind i en Orden, blive Munk, eller Missionær, eller Verdenspræst? Han saa op mod Tabernaklet: *der* er det, at jeg skal søge Svaret; imorgen, paa min Moders Navnedag, skal jeg atter efter saa mange Aars Forløb frembære det hellige Offer, og da vil Herren vise mig den Vej, som han bestemmer for mig.

Men han havde ikke tænkt paa, at i de 11 Aar, siden han havde læst Messen, havde han glemt mange af de Regler og Bestemmelser, som Missalets Rubrikker indeholder, og han blev derfor nødt til at udsætte denne sin anden »første« Messe til Dagen derpaa; forinden maatte han med

Abbé Antoinnes Assistance atter sætte sig ind i Messens hele Liturgi.

Om Aftenen fik han et Besøg. En Herre meldte sig, og da han traadte ind i Stuen, mindedes de Musy dunkelt at have set ham staaende blandt Mængden, da han med sin Ven gik ind til Grotten.

— Hr Pastor, sagde den Indtrædende, der øjensynlig var stærkt hevæget, tillad mig at fremstille mig for Dem, De er bleven en Velgører for mig.

— Jeg forstaar ikke . . . jeg kender Dem jo ikke . . .

— Jeg takke Dem for, at jeg nu er bleven Kristen. Mit Navn er Pellegrin; jeg bor i le Luc i Departementet Var, og kom for nogle Dage siden til Lourdes, fordi jeg havde lovet min Søster at følge hende herhen — for min egen Skyld kunde det aldrig have faldet mig ind at tage hertil. Jeg har levet hele mit Liv i fuldstændig Vantro. Jeg havde flere Gange lagt Mærke til Dem, naar De blev ført forbi, siddende lam og blind i Deres Stol, og saa imorges saa jeg Dem lige efter Helbredelsen, hørte Deres Tale ved Grotten. Den Haand, som intet kan staa imod, har grebet mig, og med et Slag er jeg bleven et andet Menneske. Jeg har været til Skrifte — det er første Gang i 40 Aar, første Gang siden jeg var en lille-Dreng. Nu har jeg en Bøn til Dem, Hr. Pastor, at De imorgen vil give mig ~~den hellige Kommunion,~~ naar De læser Messen.

Præsten aabnede sin Favn for denne Mand, der efter et helt Livs Omflakken nu endelig var vendt tilbage til sit sande Fædreland fra saa fjerne Egne; han forstod nu, at hans egen mirakuløse Helbredelse var et Apostolat, som Gud havde bestemt for Manges Omvendelse, for dem, der famlede i Mørke og var faret vild fra den sande Vej.

— Lad os velsigne vor Frue af Lourdes, sagde han, hendes største Naadegave er dog tilfaldet Dem. Ja, inderlig gerne vil jeg være den, der rækker Dem den hellige Hostie, og det maa vi tro, at der er mere Glæde i Himlen over denne Omvendelse end over de 99 Retfærdige, som har holdt ud.

Tidligt om Morgenen, Søndagen d. 17. August, bankede Abbé Peyramale paa de Musy's Dør.

— Jeg kommer for at hente Dem, sagde han, jeg vil selv først tjene Deres Messe, saa læser jeg min, og tilsidst Abbé Antoine den tredie; det er ikke for meget tre Præster og tre Messer som Tak til Gud og Vor Frue af Lourdes for et saa stort Mirakel.

Da de Gejstlige traadte ind i Kirken, fandt de den fuld af andægtige, der vilde overvære den helbredte Præsts første Taksigelsesmesse. Abbé Dominique Sire var tilstede, saavel som Pellegrin, Pierre og hans Fader. Imellem de to Præster, Peyramale og Antoine som Assisterende, traadte de Musy, iført Messedragt, frem for Alteret.

Det var den 11te Søndag efter Pinse,

Abbé de Musy var naaet til den vidunderlig skønne Oration, som læses i Messen paa denne Dag: »Almægtige evige Gud, Du som i din overvældende store Godhed forunder dem, der anraabe Dig, langt ud over, hvad de fortjene og hvad de bede dig om, udgyd over os din Barmhertighed . . .« — da Abbé de Musy var naaet saa langt, standsede han, og kunde ikke gaa videre, han var ikke i Stand til at læse i Missalet og hans Stemme svigtede ham. Abbé Peyramale blev hæftigt forskækket, men han betvang sig, og med den største ydre Ro steg han op ad Altertrinene, stillede sig ved Siden af Celebranten og fremsagde nu for ham et for et Ordene i Messens Liturgi, som de Musy saa gentog eller snarere fremstammede efter ham. Saaledes fortsattes med Epistlen, Graduale, Evangelium lige til Credo. En almindelig Bevægelse havde grebet de Tilstedeværende: viste det sig monstro, at Helbredelsen alligevel ikke havde været fuldstændig og varig? Var den vidunderlige Naade kun rent forbigaaende, Miraklet en Illusion?

Efter Credo vender Præsten sig ud mod de Troende for at ønske dem Herrens Fred — *Dominus vobiscum*.

Da saa alle, hvorledes Abbé de Musy var som helt forvirret og ude af sig selv af Sindsbevægelse; hans Læber skælvede og han kunde næppe fremstamme Ordene, hans Blik var tilsløret af Taarer, Glædestaarer, der vidnede om den Henrykkelse, der opfyldte hans Hjerte — — et Lettel-

sens Suk gik gennem den store Forsamling; man forstod nu, at det, der havde blændet hans Øjne, var Glædestaarer, det, der havde kvalt hans Stemme, var Lykkens Hulken, den befriede Fange var ved at besvime af Fryd og Henrykkelse.

»Jeg lovpriser Dig, Herre, thi Du har rejst mig af min Elendighed ... Herre, jeg raabte til Dig, og Du helbredte mig« — saaledes lød Offertoriets Ord, som de Musy nu fremsagde, hvor forunderligt, passede de ikke til denne Stund.

Da Kommunionens-Øjeblikket kom, var den omvendte Fritænkter, Hr. Pellegrin den første, der nærmede sig Alteret; ved Siden af ham knælede den lille Pierres Fader, holdende sit Barn i sine Arme, og saa kom den store Skare af Troende, som fyldte Kirken. Uddelingen af Kommunionen varede $\frac{1}{2}$ Time; Abbé Antoine, der fulgte sin Ven Skridt for Skridt, maatte stadig aftørre hans Pande, der var vaad af Sved, og hans Ansigt, som vædedes af hans Taarer.

(Fortsættes.)

Kirke eller Variété?

I Paris lyder Spørgsmaalet for Tiden: Kirke eller Variété? Fra Montmartres Top sender Klokkerne fra »le Sacré-Coeur« (det hellige Hjerte) hver Dag sin Hilsen ud over Paris. »Badet i det hvide Morgenlys straalers Jesu Hjerte Kuplen som en ren Samvittighed ud over den besmittede By«.

Gennem mange Aar har Montmartre været Kunstnerknejpernes og Variétéernes Hjemsted. Endnu længere Tid tilbage har Højen været et Valfartssted for fromme Katholikker. Paa »mons Martis« laa i den hedenske Tid et Marstempel, senere fik Højen Navnet »mons Martyrum«: Her var det, den hellige Dionysios, Rustikus og Eleutherius led Martyrdøden.

Da Paris atter var kommen til Ro efter det andet

Kejserdømmes Fald, begyndte man ved Siden af den lille Kirke paa Montmartres Top at rejse en ny Kirke. Byen Paris skænkede Grunden, Katholikkerne samlede ikke mindre end 20 Millioner Kroner i frivillige Gaver, Kirken paa Montmartre skulde med sin mægtige Kuppel rage op over Frankrigs Hovedstad, være det første, der mødte den fremmedes Øje.

Montmartres Grund er ikke meget sikker, »det hellige Hjerte«s Kirke er bygget paa over 80 Sten- og Cementsøjler, hver 30 Meter nede i Jorden.

Det var ikke saa ganske let at skaffe de 20 Millioner til Veje, men man fandt paa en ganske praktisk Udvej. Man bortsolgte f. Eks. de enkelte Sten, Søjlerne, Buerne, Pillerne i Kirken.

For en Sten, der var skjult i Muren, maatte man give 90 Kroner, en Sten, der var synlig i Ydermuren, kostede 200 Kroner, en Sten, der var prydet med Køberens Begyndelsesbogstavér, 300 Kroner. En Søjle kunde man faa for 600 til 3000 Kroner, en Pille for 3000 til 600,000 Kroner. For at selv den fattigste kunde være med til Bygningen af Kirken, blev der udstedt »hellige Hjertes Kort«, der var inddelte i 1270 Felter. En Familie eller en Menighed solgte saa de enkelte Felter; naar de alle var solgte, havde man Ret til en Mursten.

Lige saa hellig som den prægtige »le Sacré-Coeur« var for rettroende Katholikker, ligesaa stor en Torn i Øjet har den altid været for de antiklerikale. Den stod jo der og ragede frem som et Symbol paa Kirkens Magt i Fritænkeriets og Frileveriets By. Kirken kunde man ej faa bort, saa rejste man ved dens Side et Mindesmærke for Fritænkeren La Barre, som ingen før havde lagt synderlig Mærke til.

Nu har de antiklerikale fattet nyt Haab om at faa Magten over »le Sacré-Coeur«. Med hvilket Skin af Ret de vil sætte sig i Besiddelse af Montmartre-Kirken, er ikke let at se, bygget op, som den er, ene og alene ved Katholikkers frivillige Gaver.

Men Fritænker- og Jøde-Bladene diskuterer af et oprigtigt Hjerte, hvad de for Fremtiden skal bruge Kirken til — nogle stemmer for en Børs, andre for et Theater. Ja,

et Blad herhjemme kunde allerede for nogle Dage siden meddele, at »det hellige Hjerte«s Kirke nu benyttedes til Variété.

Det Blad var nu forud for sin Tid. Den Dag kommer sikkert ikke, da Katholikkerne godvilligt skulde udlevere Kirken paa Montmartres Top til Vanhelligelse.

Det bliver ikke Variétéen, men Kirken, der sejrer.

Men Kampen om »le Sacre-Coeur« er atter et Bevis paa, hvor smaat det staar til med Frihed og Tolerance hos dem, der raaber højst derom. »Kristel. Dagbl.«

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Sundby. (R-L.) St. Annæ Menighedsforening foretog Søndag d. 12. ds. en meget vellykket Udflugt. I Turen deltog 30 af Menighedens Medlemmer med Bekendte. Der startedes ved Nordbanen Kl. 12¹⁰, derfra kørtes til Holte. Ankommen dertil gik Vejen gennem Geelskov til Søllerød, derfra til Ørholm, hvor de medbragte Madkurve delvis tømtes og hvor man legede alle mulige Lege et Par Timers Tid, hvorefter Kaffen indtoges. Saa gik Turen ~~over Brede~~ gennem Sorgenfri Skov. Her legedes atter et Par Timers Tid og saa gik det mod Lyngby, hvorfra Hjemturen fandt Sted ved 9-Tiden. At Deltagerne var enige om at have tilbragt en yderst behagelig Dag, derom vidnede ikke alene de glade Ansigter, men ogsaa den frejdige Sang, der krydrede Hjemrejsen.

En behagelig Opmuntring for Foreningen var det, at samtlige Præster i St. Annæ Menighed deltog i Turen.

Rom. Den hl. Fader modtager stadig Deputationer baade fra romerske og udenbys Institutioner ligesom ogsaa fra Udlandet i Anledning af sit forestaende Jubilæum. Da den vaticanske Basilikas Kapitel med Kardinal *Rampolla* i Spidsen forleden overbragte den hl. Fader sin Lykønskning, benyttede Pius X. Lejligheden til at udtrykke sin Beundring for denne Kirke og sit Ønske om en Gang at finde sit sidste Hvilested netop i denne Kirke, i St. Peterskirken.

Lourdes. Antallet af Pilgrimstogene til Lourdes er i Aar — Jubilæumsaaret — overordentlig stort. Fra 1. Ja-

nuar indtil nu er der ankommet over 80 Pilgrimstog i mer end 150 Jærnbanetog. For Tidsrummet fra 21. Juni indtil Slutningen af Oktober er der allerede nu anmeldt 108 Pilgrimstog, som vil udkræve 298 Jærnbanetog til Befordring. Heraf kan man slutte, hvor stort et Antal Pilgrimme der i Aar valfarter til Lourdes fra alle Verdensdele.

Innsbruck. Den 8. ds. fejrede det theologiske Konvikt i Innsbruck 50 Aars Dagen for dets Genaabning. Dets Historie gaar tilbage indtil Midten af det 16. Aarhundrede. I 1783 maatte det dele Skæbne med Jesuiterordenen i Østrig, men blev atter genoprettet i 1858 og har fra den Tid atter optaget, uddannet og udsendt en lang Række af Præster og Missionærer til al Verdens Egne. Ogsaa nogle af vore Præster her i Danmark har studeret Theologi i Innsbruck. Mere end 5,800 studerende fra 130 Dioceses i de forskelligste Lande er udgaaet derfra som Præster. — I Anledning af Jubilæet havde der indfundet sig over 300 Gæster, som tidligere har været knyttet til Konviktet enten som Professorer eller som Elever — Gæster ikke blot fra Østrig, men ogsaa fra Tyskland, Schweiz, Rusland, Danmark og Nordamerika. Mange af disse tidligere Elever indtager nu høje og indflydelsesrige Stillinger i Kirken enten som Biskopper eller Ordensgeneraler, Abbeder o. s. fr. Den bekendte Taler og Forfatter Biskop *Korum* af Trier — ligeledes en tidligere Elev af Konviktet — holdt Festprædikenen.

London. (*En Massedemonstration i Hyde Park. — Arbejdere Haand i Haand med Englands Gejstlige.*)

Den 25. Juli finder der iflg. »Kristel. Dagbl.« i Hyde Park om Eftermiddagen — det er jo Lørdag og derfor Fridag — en Kæmpedemonstration Sted til Fordel for den nye Beværterlov.

Over 100 Foreninger med et Utal af Bannere vil deltage i Processionen til Parken, hvorfra der vil blive talt fra 20 — tyve — Talerstole, det største Antal, Politiet overhovedet tillader.

Blandt de Organisationer, som deltager i Processionen, nævnes allerede nu bl. a. »Church of England Temperance Societies«, »Metropolitan Free Church Councils«, Presbyterianere, Wesleyanere, Baptister, Metodister, Unitarer, »Roman Catholic League of the Cross«, Arbejderpartiet (Labour Party) og en Række Fagforeninger (Trade Union societies).

Som Præsidenter kommer til at fungerer en Række af Englands kendte Navne, hvoriblandt findes Biskopper, Lorder, Præster Side om Side med flere af Arbejderpartiets kendte Repræsentanter fra Underhuset.

Tyskland. Blandt de Jubilæumsgaver som fra alle Verdens Kanter strømmer ind til den hl. Fader i Anledning af det Jubilæum, han kan fejre i Aar, er der ogsaa — som sædvanlig ved saadanne Lejligheder — en Mængde kunstfærdigt udførte Messedragter, Kirkekar o. l., som den hl. Fader saa atter plejer at fordele mellem trængende Kirker og Missioner. Tyskland faar ogsaa sin Part. I den Anledning har det tyske »Bundesrat« besluttet, at der af saadanne Jubilæumsgaver ikke skal betales Told. Den preussiske Finansminister har sendt en Ordre desangaaende til Toldkontorerne.

Sverige. (*Protestantisk Proselytmageri.*) »Svenska Dagbladet«, Nr. 178, den 4. Juli 1908. (Landsortsupplagan) bringer følgende Notits:

Mission bland galizierna i Skåne. Svenska missionsförbundet*) har beslutat söka få till stand missionsverksamhet bland de galizier, som synnerligast under sommarmånaderna arbeta på de stora godsena i Skåne. Man söker för detta ändamål en svensk man eller i nödfall en man af annan nationalitet, som är lämplig för detta arbete. Han skulle verka bland ifrågakvarande arbetare dels genom samtal och dels genom skriftspridning.

Uganda (*Mr. Churchill og Uganda Missionærerne*). Der skrives til »Catholic Times«: Da Dr. Ullathorn fra først af ankom til Afrika, var Autoriteterne der rede til at taale enhver kirkelig Retning undtagen den katolske Tro. Hvor vidt vi er naaet frem siden den Tid, tilstrøds for, hvad der kunde hemme vore Bestræbelser, vil være indlysende for dem, der følger Enkeltighederne i den Beretning en Correspondent fra Uganda har tilsendt os, vedrørende et Besøg Mr. Vinstou Churchill har aflagt hos Missionærer i Nsambyango. St. Josef's ydre Mission's Selskab har Grund til at føle sig stolt af hans begejstrede Anerkendelse af det Værk, Biskoppen og hans Præster har grundlagt. Maaden de har iværksat det paa nævner han som eksempel for hvad Missioner burde være — optagne som de var af at højne Folkenes aandelige Velvære og ikke af Politik. Glad var han ved at sige et opmuntrende Ord her, hvor man var redbon til at sætte Livet til om fornødent for de Indfødtes Skyld, ethvert Medlem af Administrationen havde en høj Mening om dem og omtalte Missionærerne med Agtelse, de levede jo her et byrdefuldt Liv, fuldt af Selvfornægtelse og Lidelser i deres fjerne og tarvelige Hjem mellem Folkeslag, som de søgte at lede ad Civilisationens Vej. Omendskøndt de ikke eftertragter jor-

*) En protestantisk Forening.

disk Løn for disse heroiske Gerninger, saa vil de blive paa-skønnede af alle, som ved, hvor selvfornægtende deres Bevæggrunde — hvor menneskekærligt deres Arbejde er.

† Vor kære Moder, Enkefru **Kirstine Marie Holler**, f. Jørgensen, er den 13. ds., 47 Aar gl., afgaaet ved Døden paa St. Josephs Hospital, vel forberedt ved Modtagelsen af de hl. Sakramenter. — Den kære Afdøde anbefales til de Troendes Forbøn.

De Efterladte:

Sr. Maria Innocenzia (Holler). Georg Holler, stud. polit.

Begravelsen foregaar paa katolsk Vestre Kirkegaard fra Rosenkranskirken Lørdag den 18. ds. Kl. 10.

Helsingør. Førstkommende 3. og 4. August agter **St. Vincents-Nygade 8**, til Fordel for Fattige og Syge i Helsingør. Hds. kgl. Højhed **Prinsesse Marie** har lovet at ville yde sin Bistand ved Bazarens Afholdelse. Alle, som interesserer sig for Søstrenes Gerning, bedes at sende Gaver, som vil blive modtagne med Taknemmelighed af Priorinden (Nygade 8).

† „**Sct. Johannes Broderskab**“. Møde med Foredrag og Op-læsning Tirsdag den 21. ds. Kl. 8½ Aften i Skolen »Hans Bogbinders Allé« 4. Alle ere velkomne. *Bestyrelsen.*

Unio: Søndagen den 26. Juli **Cykle-Udflugt til Nordsjælland.** Deltagerne mødes Kl. 9½, ved Østbanegaarden og tage med Toget Kl. 10⁰⁰ til Espergærde. Turen køres nu pr. Cykle over Gurre, rundt om Esrom Sø, Nøddebo, Frederiksborg til Rungsted (herfra hjem pr. Bane eller Cykle). Der spises Frokost i Marianelund ved Gurre; Mad kan medtages for hele Dagen. Ud-gift til Jernbanebillet (inkl. Cykle) til Espergærde 1,35 og hjem fra Rungsted 1,00. Turen bliver ikke anstrengende og Besøgende kunne deltage. I Tilfælde af ugunstigt eller usikkert Vejr for-beholdes Ret til Forandring i Turen.

Vincensforeningen afholder sit tredie Generalmøde for i Aar: *Søndagen den 19. Juli*, St. Vincens af Pauls Fest, Kl. 11½, Bredgade 67², o. G.

I Kommission hos *Boghandler E. Ronge* (Falkonerallé 63, Tlf.: Godthaab 269 y.) er udkommet **anden Udgave** af:

Den rette Kristentro

Pris: Kr. 0,20.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 19. Juli. 6. Søndag e. Pintse. *Vincens af Paul*, Bekender. — **20. M.** Hieronymus Æmilianus, Bekender. — **21. Ti.** Henrik, Bekender. — **22. O.** Maria Magdalena, Bodfærdig. — **23. To.** Apollinaris, Biskop og Martyr. — **24. F.** Votivofficium af Herrens Lidelse. — **25. L.** Jakob, Apostel.

Søndag den 26. Juli. 7. Søndag e. Pintse. Anna, den h. Jomfrus Moder.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Høj m. Præd. Kl. 6 Andagt.
 Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 — — — - 5 Andagt.
 St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — - 6 Andagt.
 Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.): - 10 Levitm.— — - 8 Andagt.

m. Præd.
 St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — - 3 Andagt.
 St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — — Kl. 3 Andagt m. Præd.
 Immaculatakirken (Strandv. 91.): - 10 — med Præd. Kl. 2½ Andagt.
 St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 7 Andagt.

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8;
 paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke
 Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 6, 7, 7½ og 8½; i St. Jos. Kirke Kl.
 6½; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6½, 7 og 7¾.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, 7¾
 og 8½; i Rosenkranskirken Kl. 6½, og 8; i St. Annæ Kirke Kl. 6
 og 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, 7½, og 8½; i St. Josefs Kirke Kl.
 5¼ og 6½; paa Toldbodvejen Kl. 6¼.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa
 for Ikke-Katolikker.

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provinserne.

	Stille Messe.	Højmesse m. Præd.	Efterm.
Aalborg (Kastetvej)	Kl. 7½	Kl. 10	Kl. 3
Randers (Ladegaardsgade)	» -	» 10	» 3
Silkeborg (Vestergade)	» -	» 9	» 7½
Aarhus (Ryesgade 26)	» 6½	» 10	» 7
Horsens (Nørregade 19)	» 8	» 10	» 3
Fredericia (Sjællandsgade)	» 7	» 10	» 3
Vejle (Blegbanken)	» 7	» 10	» 3
Kolding (Alhambravej)	» -	» 9½	» 2
Esbjerg (Nørregade)	» 7	» 10	» 3
Svendborg (Havnegade 1)	» -	» 10	» 3
Maribo (Ny Østergade)	» 8 (dsk. Pr.)	» 10 (plsk.)	» -
Næstved (Præstø Landevej)	» -	» 9	» 2
Slagelse (Tordenskjoldsgade)	» -	» 10	» -
Ringsted (S. Knudsgade)	» -	» 9½	» 5
Helsingør (Nygade 8)	» -	» 10	» 3
Roskilde (St. Olsgade)	» 7	» 9	» 5
Ledreborg	» -	» 9½	» 2
Køge (Vestergade)	» -	» 10	» 4

a. Odense (Torvet 7): Kl. 7½ Højmesse; Kl. 9½ Højmesse med Prædiken; Kl. 11 polsk Gudstjeneste; Kl. 3 Andagt.

b. Nyborg (Kronprinsensgade 5): Kl. 10 Højmesse med Prædiken.

c. Glorup: Kl. 9 stille Messe.

d. Dalum Kloster: Kl. 6½ stille Messe.

Bopælsforandringer (og Bladets Udeblivelse) maa snarest anmeldes paa nærmeste Postkontor.

Husk Vincensforeningens Kransekort!

Se nærmere 1. Nr. i Maanedn.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Bogladre samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 30.

Søndag den 26. Juli.

1908.

INDHOLD: Boganmeldelse. — Den katholske Kirke og sociale Forhold. — Forskelligt. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Ordrup. Næstved. Holland. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Boganmeldelser.

Officium et Missa in honorem Sancti Kanuti regis et martyris secundum Breviaria et Missalia Danica medii ævi prima vice edita occasione dedicationis ecclesiæ Othiniensis per P. D. Steidl. C. SS. R. — Ratisbonæ 1908. Typis Friderici Pustet. — 8. — (18 og 25 Sider, m. Titelbillede). — 1 Kr.

Her Pater Steidl har ved dette Arbejde skænket den danske historiske Litteratur et vægtigt Bidrag til Forstaaelsen af de særlige gudstjenestelige Former, som St. Knuds-Dyrkelsen skabte herhjemme.

»Skønt den liturgiske Litteratur i den danske Middelalder ikke just er særlig omfattende«, siger Forf., »saa er den dog for Oplyggelsen og Historien en Kilde, hvoraf endnu mange ukendte Skatte kan drages frem.« (7)

Førend Forf. skrider til at fremdrage nogle af disse Skatte ved at gengive de forskellige danske Stifters St. Knuds-

Liturgier, forudskikker han en Række værdifulde historisk-kritiske Bemærkninger, som indledes af en Litteraturfortegnelse over de gamle Membraner paa de forskellige Bibliotheker i København, Odense, Stokholm, Lund o. s. v.

Disse gamle Messebøger, Breviarer og Bønnebøger har jo en meget stor Betydning, naar man vil søge at forstaa den middelalderlige Gudstjeneste paa Søgne- og Helligdage, samt forestille sig det Tankesæt, som besjælede disse Mennesker under deres Vandring fra Vugge til Grav. — »De liturgiske Bøger er ogsaa historiske Kilder, hvad der fremgaar af Missalerne og Breviarerne. Aabn disse Bøger, og mange historiske Spørgsmaal vil blive løste. (12)

Efter at have undersøgt de forskellige Liturgier fastslaar Forf., at det oprindelige, eller originale St. Knuds-Officium findes i Odense-Liturgien. Dette er jo ogsaa meget naturligt; thi i Odense døde St. Knud, i Odense blev hans Relikvier opbevarede og til Odense valfartede alle Danske Middelalderen igennem. At Odense-Liturgien ligger til Grund for de øvrige Stifters med Hensyn til St. Knuds Dyrkelse maa ogsaa siges at fremgaa af, at intet andet Breviar (fra Danmarks øvrige Stifter) har et saa udførligt St. Knuds Officium som Odense-Breviaret. Det indeholder 3 Officier: Lidelses-, Overførelses- og Motiv-Officiet. Man kan derfor sikkert slutte, at St. Knuds-Officiet i Odense-Breviaret har været Forbilledet og Normen for de øvrige. Naar man derfor kender dette, saa kender man alle de andre danske Breviarer. (13)

Som en Prøve paa denne skønne Liturgi skal vi her gengive et Par Brudstykker, tagne fra Odense-Breviaret (Motiv-Officiets 1. Vesper):

Antifon. — *Hil dig, fremragende Martyr, hil dig, vældige Kong Knud, du, som allerede triumferer med de himmelske Fyrster, se, dine Fortjenester straalere klart gennem Tiderne, Konge, bed den allerhøjeste om de Troendes Frelse.*

Oration. — *O Gud, du, som i din Barmhertighed har kronet den salige Martyrkonge Knud, forund os ved hans Fortjeneste og Forbøn Tilgivelse for al vor Brøde, din Hjælp i alle Fristelser og Farer og den evige Glæde. Ved vor Herre . . . (1')*

Forf. har dernæst sammenlignet vore Dages St. Knuds-

Officium i *Breviarium Romanum* med de gamle danske Breviarer. Dette Officium er uden Tvivl forfattet af den bekendte *Payngk* og approberet 1670.

»Denne ivrige Dyrker af St. Knud har ikke kendt de gamle Breviarer, ellers kan saa mange Afvigelser ikke forklares. Nutidens St. Knuds-Officium er nemlig helt forskelligt fra de gamle og har ingen Lighed med dem.« (15)

Forf. paa viser to Fejl, som af den Grund har indsneget sig i Brev. Rom.:

I 6. Lektion læses nu: »Glorioso martyrio, ante altare extensis brachiis procumbens, coronatus est, *sedente in apostolico throno Gregorio septimo.*« Men i Virkeligheden var der eet Aar mellem Gregor VII.s og Knud VI.s Død.

I 4. Lektion læses nu: »Victoriis autem plurimis gloriosus et divitiis auctus *regale diadema ad Christi crucifixi pedes abjecit se et regnum illi subjiciens, qui Rex regum est et Dominus dominantium.*« Men her har *Payngk* forvekslet Knud IV. med Knud II. (13)

Forf. fortæller os ogsaa, paa hvilke Dage St. Knuds Festlighederne faldt i Middelalderen. Vi skal dog ikke komme nærmere ind herpaa, da Pater Steidls lærde Undersøgelse: »*St. Albans Helgenskrin*« i en nær Fremtid bliver trykt her i Ugebladet, og Forf. i denne Afhandling ogsaa har behandlet disse for den kirkelige Kulturhistorie saa vigtige liturgiske Spørgsmaal.

Af andre interessante Meddelelser nævner vi, at alle større Kirker herhjemme i Middelalderen ejede smaa Partikler af St. Knuds Relikvier. (16)

Mange Steder læstes der *daglige* Messer til St. Knuds Ære. (17).

Endelig tilbageviser Forf. en Udtalelse, som *Henry Petersen* har fremsat i sin Afhandling: *Kilden og Kapellet i Haraldsted*, hvori han, efter at have omtalt, at Valdemar Atterdag og Dronning Margarethe stiftede Sjælemesser i Ringsted Kirke, siger: » . . . men der foreligger hverken fra deres eller senere Regenters Side Tegn af samme Art paa nogen særlig Hyldning af Knud Konges Kirke i Odense.« (Aarb. f. n. O. o. H. 1885. 35)

Forf. henleder her Opmærksomheden paa det interessante Bispebrev fra 1408: Brev om en ævig Messe i

Odense Domkirke fra Dronning Margarethe, som havde givet Kerstorop paa Tosinge til Biskopsbordet i Odense 1408. (Trykt i D. Mag. I. III.) — Heri meddeles først, at der skal bygges et Alter i Domkirken og dette skal indvies Kong Knud til Ære, og ved dette Alter skal holdes »een siungen Mæssæ aff sancte Knwt Konung hwar Dagh in til Domen. Oc hwar Dagh mæthæn then Mæssæ sywnges, tha scal brænnnes eet Lyws oc hwar Dagh æfter then Mæssæ sywngis eet Loff aff war Frwæ, som heder: O florens Rosa etc.« (186) Og Dagen efter »Sancte Knuts Konungr Dagh« skal læses en Aartid (Sjælemesse) for Kongefamiliens afdøde Medlemmer, og den samme Aften skal Domkirkens Præsteskab hvert Aar foran Vor Frue Alter syngte vor Frue til Lov: O florens Rosa etc. (187) —

Men Tiderne vekslede. Den Ærefrygt, hvormed det danske Folk ofrede Nationens Værnehelgen sin Dyrkelse, kuedes ned, og der kom Aarhundreder, hvor denne Helgenkultus betragtedes som afskyelig Afgudsdyrkelse, men atter skiftede Tiderne, og nu dyrkes St. Knud igen paa hint Sted, hvor han led Martyrdøden. Den voldsomt sønderrevne Traad er atter, endnu i al Beskedenhed og Ringhed, knyttet sammen, og dette lille liturgiske Arbejde er en Hædersgave til St. Knud, skænket af den ny St. Albani Kirkes Sognepræst.

Med fin historisk Sans er Bogen tilegnet Danmarks første katholske Biskop efter Kirkeomvæltningen, Msgr. Johannes von Euch.

Naar vi gør opmærksom paa, at Bogen er trykt hos Pustet i Regensburg, behøves ingen videre Anbefaling, hvad Udstyrelsen angaar; den er som alt, hvad der udgaar fra hans Trykkeri, overordentlig smagfuld og omhyggelig tilrettelagt.

Prisen er overkommelig, derfor bør enhver Bogelsker købe Bogen (ved Henvendelse til Præsterne ved St. Albani Kirke i Odense). Man faar nemlig ikke alene en smuk Forøgelse af sin Bogsamling, men samtidig hjælper man med til, at den ny Kirke kan fremtræde i saa værdig en Skikkelse som muligt. Indtægten ofres nemlig St. Knud til Ære.

Den rette Kristentro. — Hovedforskellen mellem den katholske Kirkes og Protestanternes Lære.

— 2. Udg. (33 Sider) — I Komm. hos *E. Ronge*. — Kbhvn. 1908. — 8. — Kr. 0,20.

Det er en glædelig, men ret sjælden Begivenhed, at katholske Bøger herhjemme (naar da lige undtages Skole- og Bønehøgerne) opnaar at trykkes i nyt Oplag. For faa Aar siden opnaaede Pater Rohs kendte Bog: »*Hvem er Kristus?*« denne Ære og nu foreligger allsaa — allerede efter 2 Aars Forløb — 2. Udgave af det udmærkede lille Skrift: »*Den rette Kristentro*« — Hvilken fortrinlig Hjælp maa den ikke være for Konvertitter, der kan benytte den som en lille Haandbog, naar det gælder om for sig selv eller andre at klare Forskellen mellem Kirkens og Protestanternes Opfattelse af Troens Hovedlærdomme. Vi ældre Konvertitter maatte her gennemsøge de ganske vist langt mere omfattende og udtømmende Forklaringer i *P. P.s: Til Forsvar for Sandheden*. Selvfølgelig vil disse ypperlige Smaaskrifter stedse bevare deres fremragende Plads i vor Litteratur; men hvad der her bydes paa 33 Sider er rent ud forbløffende.

2. Udgave maa ikke betragtes som et blot simpelt Aftryk af 1. Udgave. Der er foretaget flere Omarbejdelser og Tilføjelser. Det gælder jo ogsaa om, at den lille Bog fremtræder i saa klar og korrekt en Form som muligt. Saaledes maa det siges, at alle Tilføjelser og de fleste Omarbejdelser har gjort Bogen endnu mere værdifuld, derimod tør der vel være lidt delte Meninger om Udeladelserne i hvert enkelt Tilfælde har været til Gavn.

For at lette Læserne Orienteringen skal vi her i Rækkefølge nævne de væsentligste Forandringer og tilføje nogle Bemærkninger, som maaske kan faa sin Betydning, naar Bogen forhaabentlig atter om nogle faa Aar vil være udsolgt og et 3. Oplag bliver nødvendigt.

I. 5. *Kath. Lære*. Her er første Sætning forandret fra: »Enhver kan gerne læse i Bibelen« til: »Kirken ser gerne, at enhver læser i Bibelen«, hvad der jo paa en ganske anden Maade klart og tydeligt viser Kirkens Holdning.

Havde det mon ikke været heldigt i Noterne at bemærke, at Leo XIII. gentagne Gange har opmuntret Katholikerne til daglig at læse i den hellige Skrift? Vilde det ikke være en god Illustration til den herskende vrang Forestilling blandt anderledestroende?

I sidste Sætning er udeladt: »til de vanskeligste Steder.«

I. 5—3 er tilføjet det oplysende »trykte« ved Angivelsen af de 20 tyske Oversættelser, som fandtes før Luthers Optræden.

IV. 15—5. Hele denne Note er en fortrinlig Udvidelse af Forsvaret for Pavens Primat.

IV. 18—2 er ogsaa en Tilføjelse, som glæder Læserne; thi den er sikkert paa sin rette Plads her, da mange Ikke-katholikker har den Anskuelse, at Kirken ved sin Fordring om Præsteskabets Cølibat ser med Ringeagt paa Ægteskabet.

IV. 18—3 er næstsidste Punktum omredigeret.

IV. 20. Selve Spørgsmaalet er nu tydeligere formuleret, selv om den forklarende Note endnu ikke kan undværes.

IV. 21—4 f. Denne Tilføjelse er virkelig rosværdig; thi det sømmer sig for den katholske Skribent fuldt ud at give den historiske Sandhed Vidnesbyrd. Her kunde for den Sags Skyld godt være føjet til, at Datidens højere Præsteskab i Danmark nok ogsaa led af lignende Brøst.

I V. Afdeling er 1. Stykke mærkeligt nok helt udeladt. Det er beklageligt; thi det er jo dog af stor Vigtighed, at se den katholske Lære og de protestantiske Opfattelser af Sakramenterne sammenstillede. Vi glæder os da til i næste Udgave at gense dette Stykke fra 1. Udgave i en omredigeret Skikkelse for den protestantiske Læres Vedkommende.

Dette Stykkes Udeladelse har forrykket Numrene fra 22 til 27, hvilket sidste nu er et nyt tilføjet: Hvad er Ægteskabet?

V. 23. Det er ubetinget heldigt, at den lutherske Lære er omredigeret fra det refererende til selve den lutherske Katekismus Ord, (saaledes de første Linier hos Biskop Balslev). Det er selvfølgelig langt mere værdigt.

V. 25—5 første Punktum er nu helt omredigeret til det bedre. Ganske vist var det oprindelige mere malende, men nu er der intet, som kan støde anderledestroende.

V. 26. *Prot. Lære* er heldig indskudt: »som en Nødvendighed for Synderen«, hvad der giver en langt mere prægnant Form.

V. 27 er, som allerede sagt, et helt nyt Stykke. —

V. 28. *Prot. Lære*, 1. Punktum. Ganske vist er det vel konsekvent at skrive »betænkelige« med lille Bogstav; men den almindelige Læser vil studse her og tro, der mangler noget. Burde dette ægte Martensenske Citat ikke have været bibeholdt som i 1. Udgave?

Noterne er ikke alene præget af Mesterskabet i Begrænsningen, men er undertiden klassiske i deres Indhold, forbundne med den Evne at sætte Læsernes Forestillingsliv i Bevægelse. Saaledes 30,2:

»At Kirken har Magt til at tilstaa Aflad følger af Kristi Ord: ‚Alt, hvad I løser paa Jorden, det skal ogsaa være løst i Himmelen‘ (Matth. 16, 19; 18, 18). Det er mærkeligt, at Protestantismen ikke kan finde nogen Anvendelse for de mest ophøjede Privilegier, som Kristus har givet sin Kirke. Kun den katholske Kirke taber ikke eet af Kristi Ord af Syne.« —

Gid da Forf.s Hensigt maa naas, at hans Læsere ofte og inderligt beder Lysenes Fader, fra hvem al god og al fuldkommen Gave kommer, om, at der snart maa blive »een Hjord og een Hyrde«, og »at alle maa være eet!«

Johan Johnsen.

Den katholske Kirke og de sociale Forhold.

Under denne Overskrift findes i »Nationaltidende« for 9. Juli følgende smukke Rejsebrev fra Bruxelles fra cand. theol. *Andreas Bøje*:

Indenfor de kristelige Kredse i den protestantiske Del af Tyskland er der, som det vil være mange af Læserne

bekendt, i nyeste Tid en levende Interesse for sociale Spørgsmaal, fremkaldt af Mænd som Hofpræst *Stöcker* og Pastor, Lic. *Weber*.

Men ogsaa fra katholsk Side gøres der*) et stærkt og maalbevidst Arbejde til Fremme af sociale Reformers gennem »Folkeforeningen for det katholske Tyskland«, hvis Central i München-Gladbach, et Par Mil Vest for Düsseldorf, jeg havde Lejlighed til at besøge paa Vejen hertil.

Den katholske Kirke har meget stor Indflydelse i det nuværende Tyskland, maaske større end i de saakaldte katholske Lande, Italien Spanien, Frankrig. $\frac{1}{3}$ af Tysklands Befolkning bekender sig til den romersk-katholske Konfession, og hvor kraftigt Tag Gejstligheden har i disse ca. 20 Millioner, ser man af den stærke Tilstrømning til Kirkerne, ligesom af den Rolle, det katholske Centrumsparti spiller i det politiske Liv.

Der fældes mange skarpe, til Dels uretfærdige Domme over Catholicismen. Den meget almindelige, kategoriske Paastand om dens fordummende Indflydelse hører til dem, der røber manglende Kendskab til de virkelige Forhold. »Der Volksverein für das katholische Deutschland« vidner om noget helt andet.

Allerede i 60'erne havde Biskop von *Ketteler* i Mainz slaaet til Lyd for Nødvendigheden af socialt Arbejde. Det var i nøje Tilslutning til de af ham fremførte Tanker, at Folkeforeningen blev stiftet i Aaret 1890. Den har til Formaal at hævde de kristelige Principper i det moderne Samfund, sprede Kendskab til Nutidens sociale Forhold og Opgaver samt opdrage Folket til praktisk Medarbejde paa disse Opgavers Løsning. Tillige vil den tilbagevise de moderne Angreb paa Kristendom og Kirke.

Med sine 600,000 Medlemmer er den vistnok den største Forening til Fremme af fredeligt socialt Reformarbejde paa hele Jorden.

Den ledes efter saa sunde og gode Principper, at den utvivlsomt vil komme til at udrette meget godt. I mange Henseender kan den betragtes som mønstergyldig. Den har brudt med middelalderlig Tankegang og stillet sig paa moderne Grundlag ved at hævde, at socialt Arbejde er

*) Ja, Katholikerne var rettere sagt Foregangsmændene paa dette Omraade.
N. U. Red.

værdifuldere end Velgørenheden. Det er ikke nok at lindre de fattige Kaar ved Barmhertighed; det gælder først og fremmest at tilstræbe større *Retfærdighed* i Samfundsordningen.

Men netop Retfærdighedshensynet kræver, at den offentlige Mening og Lovgivning ikke ensidig fremmer en enkelt Stands Interesser paa Bekostning af andre lige saa berettigede. Det er jo ikke blot dem, som udfører det grovere Arbejde, der lider under sociale Misforhold. I de store Byer vil man f. Eks. rundt omkring paa Kontorerne og i Forretningerne finde en talrig Skare af underordnede Funktionærer, hvis Kaar maaske er nok saa vanskelige som de andres, fordi der til dem stilles Fordringer med Hensyn til Uddannelse og ydre Optræden, som ingen falder paa at stille til den almindelige Arbejdsmand, uden at deres Løn er væsentlig større end hans. Det tilkommer hver enkelt Stand at varetage sine særskilte Interesser; men Folkeforeningen har sat sig det høje Maal at samle dem alle fra Land og By til fælles Arbejde for det sociale Fremskridt, saaledes at enhver kan faa sit.

For at naa dette Maal gælder det om at udbrede Kendskabet til de bestaaende Forhold i de videst mulige Kredse og samtidig vække Lysten til selv at tage fat.

Naar Folkeforeningen allerede nu efter 18 Aars Forløb kan opvise saa smukke Resultater, skyldes det blandt andet dens ganske fortrinlige Organisation, der har sin Styrke i at forene Centralisation og Decentralisation. Bestyrelsen, der aarlig vælges af Generalforsamlingen, udnævner Repræsentanter for de enkelte Landsdele, der under sig har Forretningsførere for de forskellige Kredse; og under disse sorterer endelig Foreningens Tillidsmænd. Der er ca. 25,000 Forretningsførere og Tillidsmænd, der udfører Arbejdet i det smaa og er Foreningens egentlige Livsaare. Uden dem vilde den ikke kunde naa ud til det store Folk. Men Hjerteslaget, der sender ny Livskraft ud, det foregaar i München-Gladbach, hvor der ved Foreningens Central er ansat 66 Personer; af disse har 16 akademisk Uddannelse, der er nødvendig, hvor det gælder om at gøre Videnskabens, specielt Nationaløkonomiens, Resultater anvendelige for det praktiske Liv. Her findes et Bibliothek, der for Tiden tæller 15,000 Bind, men stadig udvides, hvorfra en-

hver af Foreningens Medlemmer kan faa Bøger tilsendt. Fra Centralen udgaar hele det imponerende Oplysnings- og Agitations-Arbejde i Form af Flyveblade, Tidsskrifter, Piecer o. s. v.; i det sidst afsluttede Regnskabsaar udsendtes 19³/₄ Million Eksemplarer af de forskellige Tryksager; blandt andet udsendes hver Uge socialpolitiske og apologetiske Korrespondancer til over 400 katholske Blade.

Virksomheden har nylig faaet en ny Bygning, hvor det er en Fornøjelse at gaa igennem de lyse, stilfulde Lokaler; det smukkeste er et stort Auditorium, hvor der afholdes korte, oplysende Kursus, saaledes for Tiden et 2 Maaneders-Kursus væsentlig beregnet paa dem, der som Foreningens Tillidsmænd, som Arbejdersekretærer eller paa anden Maade tager praktisk Del i det sociale Arbejde. Undervisningen foregaar for en stor Del gennem Diskussioner og skriftlige Øvelser med Deltagerne, af hvem det udtrykkelig kræves, at de skal give en nøgtern og saglig Fremstilling af deres Tanker og undlade alt overflødig Ordgyderi.

Med Hensyn til Stillingen overfor Protestanterne er det Folkeforeningens Princip at afholde sig fra al Polemik imod andre Konfessioner; og den støtter kraftigt de »kristelige Fagforeninger«, der tæller baade Katholikker og Protestanter blandt sine ca. 300,000 Medlemmer. Da jeg i München-Gladbach talte med en af Folkeforeningens Ledere, spurgte jeg ham blandt andet om, hvorvidt han ansaa et yderligere Samarbejde med Protestanter overfor fælles Fjender for muligt, og fik dette Spørgsmaal besvaret med et afgjort Ja.

Forskelligt.

Fra *K. F. U. M.s* Leder cand. *Olfert Richard* findes der for Tiden i »Kristeligt Dagblad« nogle Rejsebreve fra Østasien. I et af disse Breve (Kr. D. for 15. Juli) faar man følgende Mundfuld præsenteret:

»Macao er portugisisk, katholsk, med Spillebuler og Nonneklostre; jeg overværede for en Gangs Skyld igen en Messe og blev grebet af de samme modsatte Følelser, som altid kommer over mig i katholske Kirker. Dette er jo det rene Hedenskab, ja værre end det, for det giver sig ud for Kristendom, og ikke en Tone i alt dette minder, om saa blot ganske svagt, om Jesu Aand eller Ord. Tys, siger en anden Stemme, du ser kun det værste, deres Gudstjeneste, men Kristus er bagved det altsammen og finder sin stille Vej til Hjerterne trods al dette Virvar. Ja maaske!«

Er Manden gal? — Dette var unægtelig vor første Tanke ved at læse ovenstaaende. Og virkelig maa ogsaa den Mand anses for utilregnelig, som vover at slynge et ogsaa her i Landet anerkendt Trossamfund — og det det største og ældste kristne Trossamfund -- saadanne Gemenheder i Ansigtet, som at sige, at den hellige Messe er det rene *Hedenskab*, ja *værre* end det, og at ikke en Tone i alt dette minder, om saa blot ganske svagt, om Jesu Aand eller Ord. Uvidenhed undskylder meget; men hos en Theolog er en saadan Uvidenhed rent ud utilgivelig, at han ikke en Gang kender den katholske Messe eller Messebog, som selv af mange Protestanter anses for den herligste og mest ophøjede Bog næst efter den hl. Skrift. Hvorfor har mon f. Eks. Irvingianerne og andre simpelthen oversat største Delen af den katholske Messebog til deres egen Brug?

Men ligesaa oprørende som det er, at cand. Richard kan skrive sligt, ligesaa forbausende er det, at et Blad, der vil anses for et anstændigt Blad, kan optage saadanne Gemenheder.

Den Bemærkning, hvormed vi sluttede ovenstaaende, kunde »Aalborg Stiftstidende« ogsaa trænge til at overveje. Heri findes 15. Juli et Rejsebrev fra Rom, fra en Frk. Jelma Olsen, som ogsaa fabler om Afgudsbilleder i st. Peterskirken ja, da hun ser nogle Kordrenge og en Sakristan eller lignende køre gennem Kirken med en lille Vogn for at bringe Alterstagerne paa deres respektive Pladser, saa fantaserer hun igen om en Afgud, der pludselig bliver levende og selv hjælper med til at sætte Stagerne paa Plads!!

Det maa være meget varmt i Rom. Vi giver Frøkenen

det gode Raad, snarest mulig at opsøge et køligere Klima, hvis hun ikke rent vil miste sin Helbred og Forstand. Hun er jo øjensynlig allerede stærkt kulret.

Saa forstaar dog »Nationaltidende«s nuværende Rejsebrevskrivere at se anderledes fordomsfrit og forstaaende paa, hvad der møder dem af katholsk Liv og Virke. Det ses baade af cand. theol. *Bøjes* Rejsebrev, som findes andet Steds her i Bladet, og af nedenstaaende Udtog af et Rejsebrev fra *Albert Gnuetzmann*, fra Brüssel:

. . . Kirken indtager paa hvert Sted sin individuelle Holdning, tilpasses efter Nationalkarakteren. I Belgien staar den i Sammenhæng med alt, hvad der hedder ærværdig Tradition, med en Kultur, der har frembragt en Kunst af Verdensry. Den, der ønsker at studere Kunst, kan ikke her gaa Kirkerne forbi: Domkirkerne i Anvers og Gand er vigtigere for ham end selve den berømte og udmærkede kgl. Malerisamling i Bruxelles, den første ved Rubens Billeder, den anden ved van Eycks Altertavle. Først og fremmest fremtræder dens Magt og dens kulturelle Storhed gennem de prægtige Kirker, disse ærværdige gothiske Mindesmærker over svundne Aarhundreders Fromhed, rejst ved, at Slægt paa Slægt, Aarhundreder igennem, byggede paa Huset, til det stod der, knejsende med det dejlige Taarn mod den blaa Himmel. Og som Domkirkerne i Anvers, i Gand, i Malines, i Brugge taler derom til en Verden, saaledes de smaa Byers Kirker rundt om i Landet til de snævrere Kredse, der kommer indenfor deres Omraade. Næsten alle er de anseelige, langt rigere, end det i de fleste andre Lande kendes.

Beständig, det meste af Døgnet igennem, synger Klokkeklengen over Menneskenes Hoveder — højt oppe fra, saa højt, at Lyden synes at komme fra selve det store Himmelrum. Og glider man ind gennem Kirkedørene, vil man til de forskelligste Tider finde en Menighed knælende, Præster i Bøn foran Alteret . . .

Rejser man Vest paa, kommer man stadig Middelalderen nærmere, indtil den brat slaar om i Ostendes Modernisme. I Gand er den haardt trængt af Nutiden, men den hævder sig endnu, ikke blot i Kirkerne, men ogsaa i den mærkelige Greveborg, en af de bedst bevarede middelalderlige Borge, der findes, og i Begingaarden. Begingaarden er en By for sig, et Torv omgivet af pyntelige Smaahuse, spærret ud til Gaden ved en Mur. Midt paa Torvet ligger

en Kirke. I de smaa Huse bor gamle Kvinder, hvem den Nonne-Orden, der leder den ældgamle Institution, mod en lille Sum en Gang for alle skaffer en sorgfri Alderdom. Stille er der herinde. Ikke et Menneske ses paa den store, øde Gaardsplads. Kun nu og da skimtes bag et Vindues Gyldenlakflor et hvidt Hoved. Og i den lille Portnerbolig ved Indgangen har en Nonnes hvide Hovedlin vist sig, da jeg traadte ind. . . .

Under Overskriften: »*To betydningsfulde Spørgsmaal*« gengiver »st. Olaf« (Nr. 27) den »i N. U.s Spalter velkendte« J—n J—n's Artikel fra Nord. Ugebl. Nr. 17 om Konvertiternes og Ungdommens Stilling i Menighedslivet. »St Olaf« kalder den en ypperlig, vækkende Artikel, hvis Tanker fortjener at overvejes ogsaa af norske Katholikker.

Fra den ansete norske Konvertit og Forfatter Dr. K. Krogh-Tonning har N. U.s Redaktion faaet tilsendt et Manuskript til Optagelse i Ugebladet: »En ung Piges Konversion« efter »Dictionnaire des Conversions par C. F. Chev. Paris.« Doktoren indleder sin Oversættelse med en interessant psykologisk Betragtning over Konvertitter og Konversioner i Almindelighed.

Saa snart »En Helbredelse i Lourdes« er sluttet, skal vi glæde vore Læsere med at bringe Dr. K. Krogh-Tonnings smukke Bidrag.

»**Apologetische Rundschau**« beskriver i sit Juli-Nummer det internationale Telegrafagentur, »Presse Nouvelle«s Indretning og Virksomhed. Dette er et betydningsfuldt Foretagende, som oprindeligt blev dannet efter »Centralauskunftsstelle«s Forbillede og som arbejder Haand i Haand med dette. — Ogsaa de andre Artikler omhandler interessante og aktuelle Spørgsmaal: »Hvor gammelt er Skriftemaalet« af Dr. Schlich i Saarloueis; »Bibelen før Luther« af Dr. Schrötter i Nürnberg; »Delitzsch og Religionens Videreudfoldelse« af P. Wilms i Düsseldorf osv. I hvert Nummer findes ogsaa Svar paa Avisernes nyeste Angreb og Bagvaskelser. Vi kan kun paa det bedste anbefale dette ligesaa billige som udmærkede Tidsskrift til alle, som kan tysk. Pris: 3,35 Mark for hele Aaret. Postkontorerne tegner Abonnement: 0,75 Mark Kvartalet.

Første Halvdel af sidste Uge var Hovedstaden optaget af Festligheder for den franske *Præsident Fallières*. Mange Taler er der bleven holdt i den Anledning. Den Tale vi bedst vil huske er vistnok den, som en fransk Marineofficer holdt for den *svenske* (!!) Marine i den danske Yachtklub. — Den Tale, som Præsident *Fallières* bedst vil huske, er sikkert *Direktør Jacobsens* i Glyptotheket. Han havde nemlig det Mod at slynge *Fallières* Ordet »Gud« lige i Ansigtet. Præsidenten for det Land, hvor det er forbudt at nævne Gud i Skolen og i Skolebøgerne, hvor Vorherre er »afskaffet« baade i Hær og Flaade og i al offentlig Forvaltning, hvor man af den franske Mønt har slettet Inskriptionen *Dieu protégé la France!* (Gud beskyttede Frankrig!) — han har sikkert følt sig ilde berørt ved *Direktør Jacobsens* Tale, hvori denne fortalte, at han over *Merciers* Statue *Quand même* i Glyptotheket havde tænkt at anbringe netop disse Ord: »*Dieu protégé la France*«, men at han havde undladt det af Frygt for at det skulde se ud som en Demonstration; i Stedet for vilde han nu *udtale* dette Ønske her og slutte sin Tale hermed: »Gud beskyttede Frankrig!«

— Der er dem, der mener, at *det* var en *værre* Demonstration imod *Frimurernes* og *Kirkestormernes* Præsident. Det maa være en modig Mand, den *Direktør Jacobsen*. Men Mod fortjener Agtelse.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Ordrup (*St. Andreas Kollegiets Skoleprogram 1907—1908*) (J—n.) Som sædvanligt foreligger nu dette 86 Oktavsider store Program. Skolen har jo faaet Dimissionsret, og der har første Gang været afholdt Studentereksamen i Aar paa selve Skolen. Resultaterne foreligger dog først offentliggjorte i næste Aars Beretning. De afholdte Eksaminer: Melleskoleeksamen og »Alm. Forberedelseeksamen« samt IV. Klasses Hovedeksamen og Studentereksamen bestodes af alle indstillede Eksaminander, nemlig henholdsvis: 8—2—5 og 2.

Blandt flere andre Meddelelser fremhæver vi følgende, som sikkert vil glæde alle Kollegiets Venner: D. 26. Okt. bærede Hs. Excellence Mr. *M. Fr. Egan*, amerikansk Minister i København, Skolen med sit Besøg.

Endvidere blev Skolen, d. 19. Febr. inspiceret af Hr.

Prof., Dr. phil. *S. L. Tuxen* og Hr. Dr. phil. *P. Heegaard*. Den 25. Februar gjorde Undervisningsinspektøren Skolens Lærere den Ære at holde et Foredrag for dem om Metoder i det ny Undervisningssystem. — Skolens Bogsamling er bleven forøget med 325 Bind. Ogsaa de øvrige Samlinger er blevene forøgede, dels ved private Gaver og dels ved Understøttelse fra Ministeriet (134 Kr.) til Anskaffelse og Vedligeholdelse af fysiske Apparater og andre Læremidler.

Næstved. I Fredags var det 25 Aar siden Hr. Pastor Dr. theol. *B. Hansen* tog Doktorgraden ved Universitetet i Innsbruck. Flere Blade, baade i Næstved og i København, benyttede Lejligheden til rosende at omtale Doktorens journalistiske Virksomhed baade herhjemme og som Korrespondent til tyske Blade, gennem hvilke han har bidraget til at lede Turiststrømmen til Danmark. De fremhæver ligeledes, at Dr. er den første katolske Præst, hvem saadanne Tillidshverv er bleven betroet som at være Byraadsmedlem, Sogneraadsformand og Medlem af Hjælpekassens Bestyrelse.

Holland. (*P. Gotfred Houben (C. M.) død*) (J.—n.)

Torsdag, den 16. Juli døde *P. Gotfred Houben*, Præst ved St. Knuds Kirke i Ringsted. Som det vil være Ugebladets Læsere bekendt, rantes Pater Houben i Fastetiden af et alvorligt Slagtilfælde; han førtes til St. Mariæ Hospital i Roskilde, og under Søstrenes omhyggelige Pleje kom han sig saa vidt, at han i Paaskeugen kunde rejse til Provincialhuset i Holland.

Efter nogle Ugers Forløb befandt han sig bedre, og da Pastor Ronge besøgte ham for en Maaned siden, udtrykte han det levende Ønske saa snart som muligt at vende tilbage til det Arbejde, han omfattede med saa stor en Nidkærhed og opofrende Kærlighed. Men hans Ønske skulde ikke opfyldes; for et Par Uger siden fik han et Tilbagefald, og da Tilstanden ikke bedredes, blev han i Tirsdags ført til Hospitalet, hvor han altsaa i Torsdags døde af Hjerneapopleksi; Pateren var ved fuld Bevidsthed til sine sidste Øjeblikke.

Den afdøde, som kun opnaede en Alder af 45 Aar, indtraadte i Ordenen for 20 Aar siden i Holland, og han var en af de første hollandske Medlemmer af Kongregationen *La Compagnie de Marie*.

Hans første præstelige Virksomhed udførte han i Frankrig og Belgien, og for ca. 5 Aar siden kom han her til Danmark, hvor han har arbejdet i forskellige Missioner, særlig i Ringsted. —

I Mandags blev der i Ringsted og i Onsdags i Roskilde sunget højtidelig Sjælemesse for den afdøde. R. I. P.

Unio: Søndagen den 26. Juli **Cykle-Udflugt til Nordsjælland.** Deltagerne mødes Kl. 9³/₄ ved Østbanegaarden og tage med Toget Kl. 10⁰⁰ til Espergærde. Turen køres nu pr. Cykle over Gurre, rundt om Esrom Sø, Nøddebo, Frederiksborg til Rungsted (herfra hjem pr. Bane eller Cykle). Der spises Frokost i Marianelund ved Gurre; Mad kan medtages for hele Dagen. Ud-gift til Jernbanebillet (inkl. Cykle) til Espergærde 1,35 og hjem fra Rungsted 1,00. Turen bliver ikke anstrengende og Besøgende kunne deltage. I Tilfælde af ugunstigt eller usikkert Vejr for-beholdes Ret til Forandring i Turen.

K. U. F. Katholsk Ungdoms Forbund afholder Møde i Lokalet Bredgade 67², o. G. Søndag d. 26. Juli, Kl. 7 pr. (An-dagt i St. Ansgars Kirke Kl. 6.) Enhver katolsk ung Mand ind-bydes!

I Kommission hos *Boghandler E. Ronge* (Falkonerallé 63, Tlf.: Godthaab 269 y.) er udkommet **anden Udgave af:**

Den rette Kristentro

Pris: Kr. 0,20.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 26. Juli. 7. Søndag e. Pintse. Anna, den h. Jomfrus Moder. — **27. M.** Votivofficium af st. Ansgar. — **28. Ti.** Naza-rius og Fæller, Martyrer. — **29. O.** Olaf, Konge og Martyr. — **30. To.** Martha, Jomfru — **31. F.** *Ignatius*, Bekender, Ordens-stifter. — **1. August.** Petri Lænker.

Søndag den 2. August 6. Søndag e. Pintse. *Alfons Maria Liguori.* Biskop og Kirkelærer. (Ordensstifter).

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højn. m. Præd. Kl. 6 Andagt.
 Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 — — — - 5 Andagt.
 St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — - 6 Andagt.
 Jesu Hjerte Kirke (Stenosg.): - 10 — — — - 8 Andagt.
 St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — - 3 Andagt.
 Immaculatakirken (Strandv. 91.): - 10 — med Præd. Kl. 2¹/₂ Andagt.
 St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 7 Andagt.

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerte Kirke Kl. 6, 7, 7¹/₂ og 8¹/₂; i St. Jos. Kirke Kl. 6¹/₂; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6¹/₂, 7 og 7¹/₂.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, 7¹/₂ og 8¹/₂; i Rosenkranskirken Kl. 6¹/₂ og 8; i St. Annæ Kirke Kl. 6 og 8; i Jesu Hjerte Kirke Kl. 7, 7¹/₂ og 8¹/₂; i St. Josefs Kirke Kl. 5¹/₂ og 6¹/₂; paa Toldbodvejen Kl. 6¹/₂.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholiker.

St. Anna Kirke. (Hans Bogbinders Allé). I Anledning af **St. Anna Fest**, Kirkens **Titularfest** fejres Søndag den 26. Juli højtidelig Messe med Festprædiken og sakramental Velsignelse Kl. 10 og Festandagt Kl. 6.

Husk Vincensforeningens Kransekort!

Se nærmere 1. Nr. i Maanedn.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Bøglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2 S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Rønge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 31.

Søndag den 2. August.

1908.

INDHOLD: P. Gotfred Houben. (C. M.) — »Ej blot til Lyst«. — En Helbredelse i Lourdes. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Rom. Tyskland. Persien. England. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Ann.

P. GOTFRED HOUBEN. (C.M.)

I 1865 fødtes Gotfred Houben i *Munstergebeen* i Holland. De forberedende Studier gjorde han i Jesuiternes Kollegium i *Sittard*. Han har fortalt mig, at hans Familie var gennemtrængt af dyb Ærbødighed overfor Præstestandens hellige Kald, og at den — som enhver god katolsk Familie — vilde betragte det som en særlig stor Naade, om et af dens Medlemmer blev kaldet til Kirkens Tjeneste. Allerede som ganske ung droges Gotfred Houben mod dette Kald — ikke fordi han derved vilde glæde sine nærmeste eller fordi Forfængeligheden drev ham — nej, fordi han var en af disse ægte Præstesjæle, som ikke søger sit eget.

Da han erkendte Kaldet til at leve i det regelbundne Præsteskabs Rækker, traadte han ind i Kongregationen: »*Compagnie de Marie*.« Efter at have afsluttet de filosofiske og theologiske Studier og modtaget Præstevielsen, virkede han med stor Offervillighed og fortærende Nidkærhed i den Gerning, som hans Foresatte betroede ham som Sjælesørg

og Missionær, dels i Frankrig, dels i Belgien, indtil han blev ansat som Lærer ved Kollegiet i *Schimmert* (hollandsk Limburg), hvorfra han kaldtes til Danmark. Efter at have lært Sproget ansattes han som Kapellan ved St. Laurentius Kirke i Roskilde. I fire Aar virkede han til stor Velsignelse i dette Embede. Han var et af de rette Troens Vidner, i sin Prædiken saa vel som ved hele sin Personlighed. Og denne hans gamle Menighed ved »St. Laurentius« som ogsaa hans ny Menighed i Ringsted ejer mange dyrebare Minder om den faste og levende Tro, den opofrende Kærlighed, den utrættelige Iver og den dybe Overbevisningens Varme, som besjælede Pater Houben. Derfor vil der sikkert være mange i St. Laurentius og St. Knuds Menigheder, som sent vil glemme denne nidkære Præst. Han omfattede sine Sognebørn som ogsaa hele den danske Mission med særlig Forkærlighed til det sidste, ja, efter hans egne Ord følger denne ham hinsides Graven. —

Jeg har kun haft Lejlighed til at være sammen med Pater Houben to Gange. Den første Gang var Samværet endogsaa ganske kortvarigt, Samtalen kun indskrænket til de rent konventionelle Emner, en flygtig Visit giver Anledning til. Pater Houben vikarierede dengang som Præst ved St. Josefs Hospital her i København, da jeg som Hr. Pastor Slumps Ledsager traadte ind til den midlertidige Hospitalspræst, som sad i de tætte Røgskyer, der er Hollændernes rette Element. — Det første Indtryk er vel noget forflygtiget — man besøger jo ikke en Mand med den Bihensigt, naar Lejligheden er der, at skrive hans Nekrolog — dog erindrer jeg, at jeg ved første Øjekast følte mig lidt frastødt. Mine svage Øjne var Aarsag deri; thi jeg opfattede kun hans underligt kantede Fysiognomi og de noget grove Ansigtstræk; men da jeg sad overfor ham ved Bordet og saa hans milde, aabne Blik hvile paa mig, forsvandt dette første Indtryk ganske.

At Pater Houben ikke ganske havde glemt mig, erfarede jeg forrige Sommer, da jeg fik en Indbydelse til at aflægge et Besøg i St. Knuds Præstegaard i Ringsted, naar jeg rejste hjem fra Festlighederne i Odense. Indbydelsen

var skrevet med Pater Houbens lidt ængsteligt prentede Skrift.

Saa vandrede jeg da en dejlig Augustaften for første Gang fra Banegaarden over Markstien til den hellige Hertug Knuds By. Rundt om mig hvilede det frugtbare og paa historiske Minder saa rige sjællandske Landskab under de klare Stjerner Lys, og foran mig hævede gamle »St. Bend« sine tunge Murmasser op mod den dunkle Aftenhimmel. Gennem de stille Gader fandt jeg snart hen til St. Knuds Kirke og bag ved denne skimtede jeg Lys i et af Præstegaardens Vinduer. Et Øjeblik efter sad jeg bænket i Sognepræstens Stue, og i disse stille Timers fortrolige Samtale lærte jeg ham at kende, — som man en sjelden Gang i Livet i kort Tid kan skue mere hos et Menneske end ved flere Aars Bekendtskab.

Han boede ganske alene. Han førte mig ind i den lille Spisestue, og medens han gik og rumsterede med Tallerkener og Kopper i Køkkenet, gik Samtalen livlig, der var jo saa mangt og meget, han gerne vilde vide lidt om, Feslighederne i Odense og Efterretninger fra hans Bekendte i København.

Efter Aftensbordet sad vi atter i fortrolig Samtale i hans Stue. Naar man betragtede ham opmærksomt, kunde man se, at det var en Mand, som havde arbejdet meget, ja, maaske meget over sine Kræfter. Og da jeg vidste, at Sygdom havde gjort ham meget nervøs, en Nervøsitet, som undertiden gjorde ham noget irriteret, saa spurgte jeg, hvordan han kunde udholde at være saa ganske ene?

»Aah, kære, det gør intet. Man er fuldt ud tilfreds, naar man er, hvor ens Foresatte sender een. Og er man det ikke — altid«, føjede han til med et lille fint Smil, »ja, saa maa man tvinge sig dertil.«

Nej, det var ikke saa meget Ensomheden, der tyngede ham. Dog, hans aktive Præstegerning var jo ikke noget i Sammenligning med det Arbejde, han havde udført i Frankrig og Belgien. Men, hvad der undertiden tyngede paa ham, var den Ringeagt, hvormed man ofte saa ned paa eller talte om den katholske Præstestand. »Det er haardt, naar man har været vant til at sidde i Timevis i Skriftestolen og været med til at udføre et Arbejde til en hel

Bys Velsignelse — ja, er bleven kysset paa Hænderne af Ærefrygt for det katholske Præstedømmes ophøjede Værdighed — da herhjemme at blive betragtet som en Slags Paria, Mennesker, man ikke tiltror noget virkelig godt — mindst af alt sædelig Renhed.«

Han sagde: »herhjemme«, og naar man lige undtager vort fugtige Klima, elskede han Danmark som sit andet Fædreland. Han talte vort Sprog, om end lidt ængsteligt og forsigtigt, saa dog forbavsende klart og tydeligt. Han lagde ikke Skjul paa, at han følte en vis Stolthed over at være den første katholske Præst i Ringsted efter Kirkeomvæltningen. Han følte sig helt og fuldt som den rette Arvtager efter de gamle Benediktinermunke, der havde udført deres hellige Tjeneste deroppe ved Helgenskrinet i gamle St. Bends Kirke.

Den ærværdige, gamle Kirke har jo nu været underkastet en fleraarig Restauration, og den lutherske Menighed har derfor i disse Aar kun en interimistisk Bedesal. Dette tilskrev han i sin Beskedenhed den store Tilhørerkreds, han kunde glæde sig over til sine Prædikener. — Vor Samtale hin Aften drejede sig ganske særlig om Prædikener. Han udtalte her mange sunde og dybe Tanker om denne hellige Kunst. Han havde jo Tid nok i de mange stille Dage, og han arbejdede da ogsaa med Trofasthed og Ihærdighed for at skænke det bedste, han evnede. Vi diskuterede ivrigt Prædikenens nationale Karakter. Der er jo i den katholske Prædikenlitteratur store nationale Forskelligheder. Man finder vel de samme Troens Sandheder, de samme Evangelie-tekster i en fransk som i en tysk Prædikensamling, men Iklædningen, Billedvalget kan jo være saa højst forskelligt.

- Dette var da ogsaa hans Vanskelighed som Udlænding, men ogsaa derpaa var hans Anstrengelser rettede, at gøre sin Prædiken saa dansk som muligt, at den maatte naa ind i Hjerterne. Han beklagede sig over, at han ikke ejede flere fortrinlige Prædikener fra ansete danske lutherske Prædikanter i sin nylig anlagte Bogsamling; han havde nemlig den Opfattelse, at her maatte man foreløbig hen, naar det gælder om at lære det danske Tankesæt at kende: »Er ikke alt, hvad de ejer af ægte kristelige Tanker, en

Rest af Katholicismens Herlighed, som de Gud ske Lov ikke har været i Stand til at berøve sig selv.«

Den næste Morgen, efter at jeg havde tjent ham under Messen, spurgte han mig inde i Sakristiet, om det nu ogsaa var rigtigt, at jeg knælede paa Altertrinet, medens jeg kommunicerede, som Lægmand burde jeg vist egentlig være gaaet udenfor Kommunionbænken. Jeg beroligede ham med, at jeg talrige Gange havde kommunikeret paa denne Maade og set andre gøre det. I og for sig er dette ikke saa væsentligt, men der var noget vist rørende i den ængstelige Omsorg for, at alt gik efter Rubrikkerne og at Præstestandens Privilegier ikke traadtes for nær under nogen Form. Jeg kom til at holde end mere af ham derfor.

Efter Frokosten spadserede vi en lang Tid i hans dejlige Have, hvor Duggen lidt efter lidt forsvandt fra Blade og Blomster. Her fremstillede han for mig et helt Galleri af tragisk-komiske Situationer han havde været i, paa Grund af det pinlige Forhold, i det givne Øjeblik at mangle de tilstrækkelige Penge. —

Jeg kan endnu se ham, som han stod i Sollyset og vinkede og smilede til Farvel, da Toget satte sig i Bevægelse.

Jeg har her i al Korthed søgt at tegne et Rids af hans Personlighed, som den traadte mig i Møde hin Aften; — sikkert, det kunde have været gjort bedre, men Tid, Plads og Evner forhindrer mig i at gøre Billedet fuldkomnere.

Budskabet om hans Sygdom kom vel egentlig ikke overraskende. Men det vakte hans Venners og Menigheds Glæde, da han vendte tilbage til Livet. Som fortalt i sidste Nummer af Ugebladet, rejste han til Holland, hvor Pastor Ronge besøgte ham en Maaned før hans Død. Han var dengang fuld af Livshaab og Længsel efter at komme tilbage til Arbejdet i sin kære Menighed; men faa Uger efter kom atter et Slagtilfælde, og da hans nærmeste Foresatte, Hr. Sognepræst Kerckhoffs i Roskilde besøgte ham om Tirsdagen, saa han, at Døden nærmede sig. Den syge indsaa det selv, og da Hr. Pater Kerckhoffs sagde til ham, at vi alle og især hans unge Menighed i Ringsted gerne vilde beholde ham, svarede han: »Her paa Jorden kan jeg ikke

længere arbejde for den danske Mission, jeg vil gøre det, naar jeg kommer i Himlen.«

Fuldt ud hengiven i Guds Villie modtog han de hellige Sakramenter og hensov roligt. Det sidste, man hørte ham udtale, var de hellige Navne: *Jesus — Maria*.

Jordefærden fandt Sted i *Schimmert*, og den var overmaade højtidelig. Over 40 Præster, 50 Elever fra Præsteseminariet og en stor Mængde Troende var til Stede. Hr. Sognepræst Kerckhoffs fra Roskilde celebrerede Sjælemessen, medens selve Begravelsen forrettedes af General-Forstanderen for Mariæ Selskab.

De danske Katholikker vil ikke glemme den hensovende i deres Forbønner. Hans opofrende Virksomhed herhjemme i Danmark vil sikkert bære Frugt til sin Tid. — Requiescat in pace.

Johan Johnsen.

„Ej blot til Lyst“.

Under Overskriften: »Hvilke Synder?« bringer Frelsens Hærs Organ, »Krigsraabet«, Nr. 29 for 18. Juli en utrolig Historie med en meget praktisk Anvendelse og til sidst en meget trolig Historie, som falder i Traad med den. Den utrolige Historie viser kun, at Frelsens Hær ikke er nogen klogere Modstander af den katholske Kirke end andre, der tror alt det onde, der paaduttes den, selv om det er nok saa galt bevendt med den historiske Sandhed; men for den, der kender den katholske Kirke, er det vel nærmest »blot til Lyst«.

Her er nu det hele:

»En katholsk Præst i Bretagne, som ikke var nogen Ven af Afladshandelen, men hver Dag blev overløbet af Personer, som vilde købe Syndsforladelse, læste en Søndag følgende Kundgørelse op: »Elskede Tilhørere! I den tilstundende Uge vil der blive uddelt Aflad i Kirken hver Dag fra Kl. 9 til 1. For at undgaa Trængsel og faa bedre

Orden bedes man møde frem saaledes: Paa Mandag: Alle Løgnere og Bagvaskere. Tirsdag: Gerrige og Gniere. Onsdag: Fyldehunde og liderlige Kroppe. Torsdag: Tyve og Kæltringer. Fredag: Dagdrivere. Lørdag: Løsagtige Kvinder.

»Hele Ugen meldte der sig ingen for at faa Aflad. Det hjalp altsaa, naar Synden blev specificeret. Der er mange, som paa lignende Maade vil være villige til at regnes som Syndere i Almindelighed, men om man nævner deres Synder ved Navn, kommer de straks i Harnisk for at forsvare sig, at saa daarligt er det ikke med dem.

»Der kom en Dag til en Præst en Mand, der klagede sig over, at han var saa stor, saa stor en Synder. — Præsten: »Naa, saa er det altsaa sandt, all det, man hører om Dem ude blandt Folk?« — Manden (farer op fra sin Stol): »Hvad behager? Maa jeg spørge, hvem der har noget at sige mig paa? Løgn og Sladder er det til Hobe!«

Det er jo meget pænt og sandt, men at først en saa usand Afladshistorie maa holde for, det synes jo at være et nyt Bevis paa, at det er ganske andre Folk end Jesuiterne, der praktiserer den Grundsætning, at »Hensigten helliger Midlet«.

P. G. Schmiderer.

En Helbredelse i Lourdes.

Frit efter Lasserres: le miracle de l'Assomtion (Episodes miraculeux de Lourdes).

(Fortsættelse).

Medens disse Begivenheder foregik i Lourdes, henlevede Familien paa Digoine lange Timer i angstfuld Forventning. Med en Sikkerhed, der næsten ængstede hendes Omgivelser, ventede Grevinde de Musy Efterretningen om Miraklet. Morgenen gik hen uden noget Budskab; opad Formiddagen kom der Brev fra Abbé Antoine, men det var skrevet Dagen forud og fortalte som sædvanlig om Sønnens uforandrede Sygdom. Timerne sneg sig langsomt hen, det blev Eftermiddag, stadig intet Bud. Hver Gang der hørtes Lyd af en Kommendes Skridt i Haven, gik der et Udtryk af Forventning over Moderens Ansigt, men det

varede kun et Øjeblik ... intet, atter skuffet! Og dog opgav hun ikke Haabet; saa gik Solen ned, Natten bredte sit Mørke over Landet.

Et eller andet Uheld, et Brud paa en Telegraftraad, en Fejl fra en Mellemstation mellem Lourdes og den lille Landstation ved Digoine: hvad det nu har været, den Depêche, som Abbé Antoine sendte straks efter Helbredelsen, blev forsinket i over 24 Timer.

Nox nocet. En søvnløs Nat giver mange triste Tanker Næring; Sjælen saavel som Naturen hylder sig i Sorgens Farve, og medens Haabet svinder, faar Frygt og Modløshed Magt over Hjertet.

Da Mme de Musy næste Morgen forlod sit Værelse, lagde Alle Mærke til en paafaldende Forandring i hele hendes Ydre; en dyb Sørgmodighed var udbredt over hende. Det var den 16. August, hendes Navnedag, som altid blev fejret med en lille Fest i hendes Hjem. Et Par Venner var indbudte ... hun havde saa sikkert stølet paa, at man paa denne Dag tillige skulde fejre hendes Søns Helbredelse, men nu var alle hendes Forhaabninger styrtet sammen; hvad der hidtil havde forekommet hende næsten som sikkert, som et guddommeligt Løfte, var nu kun en Mulighed, næppe engang sandsynligt. Og dog, hun *vilde* tro, hvert Øjeblik saa man hende folde sine Hænder for ligesom at tvinge sig selv til at fatte den Tillid uden Vaklen, som Frelseren har forjættet Miraklet. Men hendes Anstregelser var forgæves, — hvad der igaar faldt hende let og naturligt, kunde hun nu ikke tvinge sig til; igaar stod hun paa en fast, solid Grundvold, idag gyngede hun paa Ængstelsens Hav og uvilkaarlig mumlede hun ved sig selv Frelserens Ord i hans Døds kamp: min Gud, min Gud, hvorfor har du forladt mig.

Vant som hun var til at glemme sig selv for Andre, tvang hun sig til at blive i Salonnen efter Middag for at underholde Gæsterne; hendes Datter Geneviève rejste sig for at gaa ud i Haven, da ser hun et Bud, der bringer et Telegram. Det var fra Lourdes!

Geneviève kunde næppe holde sig oprejst — hvad om det nu ikke er det ventede Mirakel, sæt, at det maaske er Budskab om en ny Ulykke — om Død . . . hun vakler et Øjeblik, om hun skal aabne det først, men vover ikke af Ærefrygt for Moderen.

— Hvis det er hans Helbredelse, saa er der Ingen, der har Ret til at aabne det uden hun — men kan hun taale en saadan Bevægelse? Og saa roligt som det er hende muligt aabner hun Døren til Stuen og beder Moderen komme, da der er Nogen, der vil tale med hende . . .

— Hvem er det, der vil tale med mig, her er jo Ingen. Geneviève sætter en Stol frem, idet hun siger:

— Sæt dig ned et Øjeblik, der er noget . . .

— Sætte mig? Hvorfor skulde jeg sætte mig — er der noget paafærde, er der sket noget?

— Der er kommet et Telegram til Dig, det er fra Lourdes!

Moderen griber det, men uden at aabne det holder hun det i sine rystende Hænder og kan knapt fremstamme de Ord:

— Det er Victors Helbredelse, oh min Gud, han er helbredt, han er rask igen!

— Men læs dog Telegrammet, luk det dog op, udbrød Geneviève, der skælvede af Forventning. Med rystende Hænder aabnede Mme de Musy Depechen og læste:

Lourdes 15. August 1873. Viva Maria! Abbé de Musy helbredet imorges Kl. 8. Antoine.

Med Telegrammet højt hævet i højre Haand ilede hun ind i Stuen:

— Victor er rask igen — min Søn er bleven helbredet — det er Gudsmoders Triumf!

En ubeskrivelig Bevægelse greb alle de Tilstedeværende, Udbrud af Jubel og Taknemlighed lød fra alle Sider; den gamle Fader græd af Glæde, og midt i Stuen stod Moderen, stadig med Telegrammet hævet i Haanden som en Sejrsfane. Pludselig blev hun ligbleg, og Datteren løb forskrækket hen mod hende —

— Det er intet, sagde hun med et Smil, det er kun Glæde; det er mit Hjerte der banker, aah hvor det banker heftigt: hvilken Naade, tænk tyve Aar syg, et helt Liv i Li-

delse, en uheldbredelig Sygdom og Alt, Alt forbi — forsvundet i et Nu, borte, blot paa et Vink af Vor Frue af Lourdes. Lad os takke Gud, lad os takke Gudsmoder! paa Knæ . . .

Og *Magnificat* istemtes nu af hele Familien.

Grevinde de Musy vilde selv bringe Efterretningen til Tjenestefolkene; hun omfavnede Pigerne, løb gennem hele Slottet, Tjeneren, Kusken, Gartneren, Alle skulde høre det — min Søn er helbredet! — Nyheden var snart over hele Egnen, og om Aftenen var Kapellet fuldt af de mange, der tog op til Slottet for at dele Glæden med Beboerne og tage Del i det *Te Deum*, som Sognepræsten her istemte. Da Fru de Musy forlod Kapellet, blev hun atter greben af denne pludselige Ligbleghed, der allerede én Gang havde forskrækket hendes Datter. — Det er intet, det er blot Glæden, mit Hjerte banker saa heftigt . . .

Det er intet? Du stakkels Moder! Jo, Glæden er noget, den kan ligesaa vel som Sorgen knække en svag Natur, og Hjertet, som banker for stærkt, ender med at briste under Vægten af den overvældende Glæde. Det, Fru de Musy følte, var det første Anfald af en Sygdom, der vel ikke pludseligt men lidt efter lidt førte til Døden.

Lægen blev hentet. »Desværre, det er et alvorligt Tilfælde«, sagde han; »hun vil for Fremtiden blive bunden til sin Stol eller Seng.«

— Paa Marie Himmelfartsdag var jeg forberedt, sagde Fru de Musy, jeg ventede Telegrammet, men Dagen efter havde jeg opgivet Haabet — det Choc blev for stærkt!

Men Sønnen maatte intet høre derom, han skulde ikke ane, at Efterretningen havde virket saa sørgeligt paa hans Moders Helbred; han skulde have Fred, og intet maatte forstyrre hans Lykke og Tak til vor Frue af Lourdes.

Den 21. August rejste Abbé de Musy med sin trofaste Ven atter hjem fra Lourdes. Afskeden fra dette Naadested var tung, og det var med dyb Bevægelse at de forlod de Venner, som de havde faaet gennem den hellige Jomfru: Abbé Peyramale, Hr. Pellegrin og især den lille syge Pierre

og hans brave Fader. De rejste samme Vej tilbage, som de havde fulgt ved Henrejsen, og kom saaledes atter til Jernbanestationen i Chagny. Da Jernbanefunktionærene paa Stationen dør saa de to Rejsende stige ud af Toget, og i den ranke, kraftige Præst genkendte den dødsyge, værkbrudne Mand, som de for ikke mange Dage siden havde maatte bære med saa stor Forsiglighed til og fra Vognen, vilde de neppe tro deres egne Øjne; atter og atter maatte Abbé Antoine give en kort Beretning om Miraklet, og det var med en Følelse af Ærefrygt at de betragtede de Musy, som nu skyndte sig op i den ventende Vogn for at ile saa hurtligt som muligt til sit Hjem.

Overalt hvor den kendte Vogn kom frem, ilede Egnens Beboere til for at faa et Glimt af »den gode Hr. Victor«, Mirakelmanden. De raabte Vivat og svingede med Hattene, ja enkelte Steder var der dem, der knælede ned for at faa hans »Velsignelse«. Ved Indkørselen til Slotshaven havde Tjenestefolkene og endel Bønder paa Godset, Skovbetjente og Arbejdere forsamlet sig, og fulgte nu med Vognen op til Slottet. Snart dukker Slottets Mure frem bag Træerne; rørt gensaa de Musy det gamle Hjem, hvor han havde lidt saa meget, — hans første Blik gjaldt hans Moders Vinduer: Skodderne var lukket. Først nu erfarede han, hvor alvorlig syg hun var, og som Glæden havde ramt Moderens Hjerter som et Dolkestik, skulde nu Sønnen midt i sin Glæde ogsaa føle Smertens Sværd i sit Hjerter.

Hans Fader kom ham imøde ved Indgangen, og omfavnede ham grædende med de Ord: »min Søn var fortabt og han er genfundet; han var død og er atter kommen til Live«, — og støttende sig til Sønnens stærke Arme førte den gamle Fader ham op til den længselsfuldt ventende Moder. Bleg som en Døende laa hun paa sin Seng og strakte sine Arme ud imød ham, der i dyb Bevægelse omfavnede hende, idet hun sagde: — min Søn, du har altid været Marias Barn, men fra nu af er du det dobbelt; nu er det hende, du helt hører til, hun er din Støtte, din Styrke, din Trøst, og til hende vil jeg villig afstaa dig.

Medens hun med usigelig Glæde betragtede sin Yndling, som han stod dér i sin genvundne Kraft og Sundhed, maatte Sønnen ved at sé Moderen saa svag og forandret

spørge sig selv med en hemmelig Gru, om dette var Prisen for hans Sundhed

Hans Moder gættede hans Tanke:

— Vær kun rolig, Victor, sagde hun, Glæden over din Helbredelse vil nok gøre mig rask igen.

Foruden Familiens Medlemmer var der to Fremmede til Stede, paa hvem Begivenheden havde gjort et dybt Indtryk, men paa vidt forskellig Maade. Den ene var den gamle Huslæge, Dr. Bidault. Som ingen Anden havde han kendt Victor de Musy's Sygdom fra først til sidst; han havde forlængst opgivet ethvert Haab om, at den Rygmarvstæring, som havde gjort den unge Mand til en hjælpeløs Krøbling, nogensinde skulde kunne hæves, og han havde med et medlidende Skuldertræk hørt om Valfarten til Lourdes, som han betragtede som »et ikke ufarligt Udslag af disse gode men yderst naive Menneskers Overtro«. Og nu stod han dér, forbavset, forstemt overfor et uforklarligt Fænomen — han ser næsten forskrækket paa Victor, og kaster derefter uvilkaarligt et Blik paa det Krucifix, der hænger paa Væggen. Det er som om han rørte ved det Usynlige og prøvede paa at gennemtrænge Guds Hemmeligheder . . .

Den anden var Claudine, den gamle Pige, som havde været om Fru de Musy i 40 Aar. Ogsaa hun var rystet i sit Inderste, men Miraklet var ikke kommet overraskende for hendes Tro. Disse sidste Ugers Spænding havde overvældet hende; hun var ikke i Stand til at besvare sine Medtjeneres ivrige Spørgsmaal om, hvordan det Hele var gaaet til, men med en for hendes Køn usædvanlig Kortfattethed løftede hun i stærk Bevægelse sine Hænder mod Himlen, idet hun som en anden Cæsar blot udbrød: — Han seer! — Han staar! — Han gaar! . . .

Dagen igennem var Slottet fuldt af Besøgende, Alle vilde se og tale med Miraktets Mand og høre om Helbredelsen og Abbé Antoine maatte atter og atter gentage Beretningen.

Den 8. December, paa Marias Undfangelsesfest, gjorde Victor de Musy og hans Broder en Pilgrimstur til Lourdes,

og der blev ved den Lejlighed inde i selve Grotten, i Gulvet, anbragt en Marmorplade, som bærer følgende Indskrift:

SURGE ET AMBULA

(Lucas. V. 23)

VICTOR-MARIE DE MUSY, PRÊTRE

du Diocèse de'Autun

guéri le 15 aout 1873.

Biskoppen af Tarbes, Msgr. Langéniaux, lod en kanonisk Undersøgelse sætte i Gang og indledede den med en Række Spørgsmaal, som de Musy maatte besvare skriftlig, efter at han først havde aflagt højtidelig Ed paa Evangeliet om at ville sige den fulde Sandhed.

(Sluttes).

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. (*Socialdemokratiske Friluftsmøder*). (J—n). Socialdemokratiet afholder i disse Sommermaaneder en Række Friluftsmøder paa forskellige Steder her i Byen. Det er naturligvis den forberedende Paavirkning af Vælgerfolket til næste Valg. Det er ret betegnende, at Tilstrømningen til disse Møder er noget mat og at de daarligste Elementer fra Fattigkvartererne for hver Gang mere aabenlyst søger at dominere Forsamlingen og genere dens hæderlige Del ved deres raa og grove Tilraab. Det lader dog til, at Førerne befinder sig i deres rette Element, med autoritative Alvorsminer udslynger de Partiets velbekendte, enesaliggørende Evangelium, ledsaget af Udfald mod det bestaaende Samfund; disse sidste gælder særlig Kirken: »Dette Kapitalismens Fordummelsessystem«. — Der begynder dog nu at rejse sig Røster mod de gamle, anerkendte Førere, som sikkert ikke er behaglige for disse, selv om de foreløbig viser Rebellerne tilbage med haanende Overlegenhed. Naturligvis kan disse unge Socialister ikke faa Ørenlyd, naar de vil tale — en smuk Illustration til den saa meget priste Devise: *Frihed*.

Rom. I sit 82. Aar døde den 22. ds. Kardinal *Nocella* i sin Fodeby Rom. Efter i mange Aar at have været Pro-

fessor i Litteraturhistorie ved Lyceum Appollinare, fik Nocella Ansættelse ved forskellige pavelige Sekretariater bl. a. Brevenes og Konsistorialkongregationens, i 1899 fik han Titelen af Patriark af Antiochia, i 1961 Titelen af Patriark af Konstantinopel og i 1903 Kardinalværdigheden.

Tyskland. De tyske katolske Studenterforeningers Kartellforbund, som tæller 8000 yngre og ældre Studenter (»aktive« Studenter og »Filistere«) har besluttet til Efteraaret at sende en Deputation til Rom for at overbringe den hl. Fader, Pave Pius X., de tyske katolske Studenter Lykønskning i Anledning af Pavens Jubilæum.

Persien. (*Tyrkiske Kristenforfølgelser i Persien.* Netop nu, hvor der i selve Tyrkiet foregaar politiske Omvæltninger, som lover Frihed og Broderskab mellem alle Mennesker, ogsaa for Kristne og Jøder, — kommer der Efterretning om de frygteligste Forfølgelser imod kristne Persere, udøvede af Kurdere paa *tyrkiske Befalingsmænds Opfordring.* Den apostoliske Delegat i Persien, *Msgr. Lesne*, paa hvis Ord man ikke kan tvivle, beskriver i et Brev til Lazaristernes Generalsuperior i Paris, dateret den 15. Juni, de forfærdelige Tilstande, som hersker derovre. Allerede i Foraaret gav Tyrkerne forskellige Kurderstammer Tilladelse til at plyndre og myrde hvem de mødte paa Vejene, og opfordrede dem særlig til at ødelægge de kristne Landsbyer. Kurderne, som af sig selv er meget tilbøjelige til Røverhaandværket, lod sig det ikke sige to Gange og for frem med Ild og Sværd fra den ene Landsby til den anden, skændede og myrdede Kvinderne og druknede Børnene i Floderne. Faa Dage før Brevets Afsendelse var disse Scener igen gaet for sig i den for største Delen katolske Landsby Barbari, hvor ogsaa den katolske Kirke fuldstændig blev ødelagt. — Paa Grund af dette Aars Misvækst og Hungersnød ser Missionærerne sig ude af Stand til at hjælpe alle de halvnøgne og af Sult halvdøde Flygtninge, som søger til dem, og de ved ikke, hvor de skal faa Hjælp fra.

Rusland og England har allerede protesteret hos den tyrkiske Port i Anledning af disse Grusomheder; og man venter at andre europæiske Magter vil gøre det samme. Men om det vil hjælpe, er et andet Spørgsmaal. Den Slags spagfærdige Protester er Tyrken vant til at høre og at lade gaa ind ad det ene og ud af det andet Øre. Han skulde paa en ganske anden eftertrykkelig Maade sættes overfor et afgjort enten eller. Men det er desværre ikke Korstogenes Aand, som besjæler Nutidens »kristelige« Regeringer.

England (*Katholicismen i England*). Fra Begyndelsen

af de katoliciserende Tendensers Fremkomst indtil Aaret 1899 er i England 446 Præster, 417 Parlamentsmedlemmer, 205 Militærpersoner, 162 Forfattere, Digtere og Journalister, 129 Jurister, 60 Læger, 39 Marineoficer, 39 Adelige og 27 Peers vendt tilbage til den katolske Kirke — altsaa i det hele 1517 fra disse højere Klasser alene. Af disse studerede 367 katolsk Theologi og blev Præster.

Det katolske Direktoratium for 1908 (London, Burns & Oates) indeholder ifl. *Catholic Times* nedenstaaende Tal fra paalidelige Kilder: i det forenede Kongerige findes 5,500,000 Katholikker, af hvilke 2,118,000 falder paa Storbritanien, 3,380,000 paa Irland; i Gilbratar, Malta og Gozo 215,000; i de asiatiske Besiddelser 2,035,000; i de afrikanske Kolonier 350,000, i de amerikanske Besiddelser 2,810,000, i Australien 1,092,000; i hele det britiske Rige tilsammen: 12,053,000.

Helsingør. Førstkommende 3. og 4. August agter **St. Vincents Søstre** at afholde en **Bazar** i deres Ejendom, Nygade 8, til Fordel for Fattige og Syge i Helsingør. Hds. kgl. Højhed **Prinsesse Marie** har lovet at ville yde sin Bistand ved Bazarens Afholdelse. Alle, som interesserer sig for Søstrenes Gerning, bedes at sende Gaver, som vil blive modtagne med Taknemmelighed af Priorinden (Nygade 8) eller at aflægge et Besøg paa Bazaren.

Unio Søndag den 9. August. Udflugt i to Afdelinger.

1. *Afdeling* (Fodtur for Herrer) tager fra Holtebanegaarden med Toget Kl. 9¹⁵ til *Gentofte*. Herfra til *Jægersborg Hotel*, hvor den medbragte Frokost spises. Turen gaar nu videre over *Fortunen* og *Hjortekær* til *Ørholm*, hvor man træffer sammen med

2. *Afdeling* (Herrer, Damer og Børn) som tager fra Holtebanegaarden med Toget 1¹⁴ til *Holte Station* og spadserer gennem *Geel Skov* til *Ørholm*. Efter i Fællesskab at have drukket Kaffe her, spadseres videre gennem *Sorgenfri Have* til *Hotel Lyngby*, hvor den medbragte Aftensmad spises.

Besøgende kunne deltage.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 2. August 8. Søndag e. Pintse. *Alfons Maria Liguori*. Biskop og Kirkelærer. (Ordensstifter). — **3. M.** Genfindelsen af St. Stefans Relikvier. — **4. Ti.** Dominicus, Bekender. (Pius X. valgt 1903.) — **5. O.** Maria i Sne. — **6. To.** Kristi Forklarelse. — **7. F.** Cajetan, Bekender. — **8. L.** Cyriacus, Martyr.

Søndag den 9. August. 9. Søndag e. Pintse. (*Pius X. kronet 1903.*)

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64):	Kl. 10 Højm. m. Præd.	Kl. 6 Andagt.
Rosenkranskirken (Boyesg.):	- 10 — — —	- 5 Andagt.
St. Annæ Kirke (Sundby):	- 10 — — —	- 6 Andagt.
Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.):	- 10 — — —	- 7 ^{1/2} Andagt.
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.):	- 9 — — —	- 3 Andagt.
Immaculatakirken (Strandv. 91.):	- 10 — — —	Kl. 2 ^{1/2} Andagt.
St. Andreas Kirke (Ordруп):	- 10 — — —	Kl. 7 Andagt.

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 6, 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Jos. Kirke Kl. 6 $\frac{1}{2}$; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7 og 7 $\frac{3}{4}$.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, 7 $\frac{3}{4}$ og 8 $\frac{1}{4}$; i Rosenkranskirken Kl. 6 $\frac{1}{2}$ og 8; i St. Annæ Kirke Kl. 6 og 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Josefs Kirke Kl. 5 $\frac{1}{4}$ og 6 $\frac{1}{2}$; paa Toldbodvejen Kl. 6 $\frac{1}{4}$.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katolikker.

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provinserne.

	Stille Messe.	Højmesse m. Præd.	Etterm.
Aalborg (Kastetvej)	Kl. 7 $\frac{1}{2}$	Kl. 10	Kl. 3
Randers (Ladegaardsgade)	» -	» 10	» 3
Silkeborg (Vestergade)	» -	» 9	» 7 $\frac{1}{2}$
Aarhus (Ryesgade 26)	» 6 $\frac{1}{2}$	» 10	» 7
Horsens (Nørregade 19)	» 8	» 10	» 3
Fredericia (Sjællandsgade)	» 7	» 10	» 3
Vejle (Blegbanken)	» 7	» 10	» 3
Kolding (Alhambravej)	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 2
Esbjerg (Nørregade)	» 7	» 10	» 3
Svendborg (Havnegade 1)	» -	» 10	» 3
Maribo (Ny Østergade)	» 8 (dsk. Pr.)	» 10 (plsk.)	»
Næstved (Præstø Landevej)	» -	» 9	» 2
Slagelse (Tordenskjoldsgade)	» -	» 10	» -
Ringsted (S. Knudsgade)	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 5
Helsingør (Nygade 8)	» -	» 10	» 3
Roskilde (St. Ølsgade)	» 7	» 9	» 5
Ledreborg	» -	» 9 $\frac{1}{2}$	» 2
Køge (Vestergade)	» -	» 10	» 4

a. Odense (Torvet 7): Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Højmesse; Kl. 9 $\frac{1}{2}$, Højmesse med Prædiken; Kl. 11 polsk Gudstjeneste; Kl. 3 Andagt.

b. Nyborg (Kronprinsensgade 5): Kl. 10 Højmesse med Prædiken.

c. Glorup: Kl. 9 stille Messe.

d. Dalum Kloster: Kl. 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe.

Første Fredag i Maaneden (den 7. August).

St. Ansgars Kirke: Kl. 8 $\frac{1}{4}$ højtidelig Messe til Ære for Jesu guddommelige Hjerte; Kl. 8 Aften Andagt.

Rosenkranskirken: Efter Ottemessen sakramental Velsignelse; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Andagt til Ære for Jesu guddommelige Hjerte.

St. Annæ Kirke: Andagt efter Skolemessen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.

Jesu Hjerter Kirke: Efter 8 $\frac{1}{2}$ Messen sakramental Velsignelse Kl. 8 Aftenandagt.

Vincensforeningens Kransekort

bringes i velvillig Erinding; de faas hos d'Hrr. Gejstlige ved St. Ansgarskirken (Bredgade 64), Rosenkranskirken (Boyesgade 8), St. Josefskirken (Griffenfeldtsgade 44), St. Andreaskirken (Ordrup) og hos Murermester A. V. Günther, Bangertsgade 11, samt ved telefonisk Henvendelse til Johs. Hoffmann & Søn, Købmagergade 48. Telf. H. 1389.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udkommer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Rønge, Boyesgade 8, København V. Tilf. Vester 423 y.

Nr. 32.

Søndag den 9. August.

1908.

INDHOLD: Glasmalerierne i Immaculatakirkn. — Katholsk Hedningemission. — En Helbredelse i Lourdes. — De Spedalske i Abyssinien. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Island. Rom. Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Ann.

Glasmalerierne i Immaculatakirken.

Var Immaculatakirken paa Strandvejen allerede i Forvejen smuk og tiltalende, saa er den nu — efter fornylig at have faaet Glasmalerier i alle Vinduer — endnu smukkere og værdigere.

Hvad enten man træder ind i Kirken, naar Morgensolen kaster sine klare Straaler gennem det farvede Glasmosaik i Kirkens Pulpitur, eller naar Aftensolen sender sit rødlige, gyldne Skær gennem Glasmalerierne paa Kirkens Epistelside — i hvert Tilfælde bliver man behagelig overrasket ved den store Forandring, der er foregaaet. Medens før de store Vinduer lod Lyset uhindret trænge ind og opfylde de hvidkalkede Buehvælvinger med et altfor grelt hvidt Skær, — møder Øjet nu et behagelig afdæmpet Lys. Ikke saaledes at forstaa, at der hersker et »mystisk Halvmørke«, som plejer at spille saa stor en Rolle i protestantiske Beskrivelser af katholske Kirker, — nej, Kunstneren har forstaaet i den Grad virkelig at indbrænde Farven i Glasset, at det ikke virker som en paaklæbet Farve, der holder

Lyset ude, men som farvede Glas, der lader Straalerne skinne igennem i de forskelligste Nuancer og forlener de enkelte Fremstillinger baade Liv og Varme.

Foruden de tre Glasmalerier i Koret bag Højaltret og den store Roset med Jesu Hjerte Billedet, omgivet af de fire Evangelister, i Pulpituret over Kirkens Indgang, som tidligere er bleven omtalt her i Bladet, — er der nu kommet følgende til:

Paa Evangeliesiden, altsaa tilvenstre, naar man kommer ind i Kirken, i hvert af de tre Vinduer 2 Helgener eller Helgeninder, nemlig: *Augustin* og *Frans af Sales*, *Genovefa* og *Agnes*, *Knud* og *Ansgar*, — hver med sit særlige Symbol; St. Ansgar. f. Eks. med Mitra og Stav samt en Kirkemodel i Haanden, det er ikke nogen Kopi af en eller anden allerede eksisterende Fremstilling af Nordens Apostel, og dog vil enhver straks kunne se, hvem det skal fremstille; den hl. Kong Knud med Krone og Spyd; den hl. Agnes og Genovefa hver med sit Lam, o. s. fr. . .

I Koret har det fjerde imod Nord vendende Vindue nu ogsaa faaet sit Glasmaleri, fremstillende *den h. Theresia*.

Enhver vil vistnok straks formode, hvorfor netop disse nævnte Helgener og Helgeninder er bleven valgt; St. Ansgar og Knud, fordi det er en dansk Kirke i dansk Land, de hl. Jomfruer Theresia, Agnes og Genovefa, fordi Kirken hovedsagelig er bestemt til Brug for Ordenssøstre, for hvem disse kan være Forbilleder; og endelig den hl. Augustin og Frans af Sales, fordi disse to Ordensstifters Regelbøger er Hovedkilden til St. Josefssøstrenes Ordensregler.

I det lille Vindue ovenover Mariealteret findes en Fremstilling af Ærkeenglen *Michael* og *Skytsengleu*.

Allerede om disse her nævnte Glasmalerier maa det siges, at de alle er udførte med stor og virkelig Kunst, men enhver vil vistnok finde, at de seks Fremstillinger af Espisode fra vor guddommelige Frelser og hans hellige Moders Liv, som er anbragt i Vinduerne paa Epistelsiden (imod Nord), er de allersmukkeste; her er nemlig mere Liv og Afveksling, bedre Lejlighed for Kunstneren til frit at udfolde sine Evner.

Glasmalerierne i det første Vindue nærmest Alteret fremstiller *Bebudelsen* og *Besøget hos Elisabeth*, hvorunder

der som Tekst staar i slyngede Baand: *Ave. gratia plena, Dominus tecum, benedicta tu in mulieribus* (Hil Dig, fuld af Naade, Herren er med Dig, velsignet er Du iblandt Kvinderne); i det andet Vindue: *Jesu Fødsel og Fremstilling i Templet*, hvorunder som Tekst: 1) *pannis eum involvit* (hun svøbte ham) 2) *et reclinavit eum in præsepio* (og lagde ham i Krybben); i det tredje Vindue, nærmest Indgangen: *h. 3 Kongers Tilbedelse og Flugten til Ægypten*, hvorunder Teksten: *adoraverunt eum et apertis thesauris suis obtulerunt ei munera: aurum thus et myrrham* (de tilbad Barnet, oplod deres Skatte og ofrede det Gaver: Guld, Røgelse og Myrrha.)

Endelig er det mindre Vindue imod Nord paa Orgelpulpituret bleven forsynet med en Fremstilling af *den h. Cæcilia*, som forener sig med Englenes Kor for at prise den allerhøjeste med Musikkens Toner. Dette er ogsaa et meget kunstfærdigt og vellykket Glasmaleri, som man ikke maa forsømme at tage i Øjesyn.

Mesteren, som har malet og brændt disse Kunstværker, er Hr. *Gustave Ladon*, som i Gent (i Belgien) leder en stor Anstalt for kirkelig Kunst og allerede har leveret mange store og kostbare Arbejder til forskellige Kirker, som for Eks. fornylig ogsaa til Kirken i Furnes i Belgien, til Bonifaciuskirken i Brüssel og til den ny store Kirke i Ostende, som har kostet flere Millioner. Hvilket Arbejde det har været at levere Glasmalerier til denne Kirke, vil man forstaa, naar man hører, at et eneste Vindue dér har et Fladerum lige saa stort som alle Vinduerne tilsammen i Immaculatakirken.

Hr. *Ladon* kom selv herop til København for personlig at vaage over den rette Behandling, Sammensætning og Opstilling af Glasmaleriernes enkelte Dele.

Alle disse kostbare Kunstværker, som ikke lidet bidrager til at gøre den smukke Immaculatakirke til et sandt lille Klenodie, er en Gave fra Velyndere i Udlandet, hvem ikke blot Søstrene men enhver af os er taknemlig, som forstaaer Betydningen af, at vore Gudshuse ogsaa herhjemme fremtræder i en smuk og værdig Skikkelse.

Katholsk Hedningemission.

»Gaar ud i den ganske Verden og prædiker Evangeliet for al Skabningen«. Marc. 16, 15.

I sin nylig udkomne Bog »Kath. Missionsstatistik«, Freiburg 1908, giver *H. A. Krose* en baade interessant og lærerig Oversigt over den katholske Missionsvirksomhed blandt Hedningerne og dens Resultater.

Forfatteren er sig selv bevidst, at Billedet langt fra nøjagtig gengiver Virkeligheden; men da de bedste og nyeste Kilder i forholdsvis stor Fuldstændighed har staaet til hans Raadighed, byder han i hvert Fald et tilnærmelsesvis rigtigt Helhedsbillede af det katholske Missionsvæsen.

For at forebygge alle Misforstaaelser skal der bemærkes:

1) at der her ikke er Tale om Katholikkernes Antal paa hele Jorden. Af de 1500 Millioner Mennesker, der lever paa Jorden, er ca. 270 Mill., d. e. Halvdelen af hele Kristenheden og mere end $\frac{1}{6}$ af alle Mennesker, Katholikker; den katholske Religion er altsaa den mest udbredte. (Stimmen aus Maria Laach, 65. Bd., 204.)

2) bør der skelnes imellem Distrikter, hvor der endnu den Dag i Dag findes en egentlig Missionsvirksomhed, og saadanne, som nok er vundne for Kristendommen ved den nyere Tids Missionsgerning, men hvor det egentlige Missionsarbejde allerede er kommen til Afslutning.

Ifølge *H. A. Kroses* Beregning findes der i **Asiens** egentlige Missioner 6,299,886 døbte katholske Kristne. Af evropæisk Afstamning er kun henved 140,000, saa at der altsaa bliver mere end 6 Millioner Hedningekristne tilbage. Blandt dem virker i det hele 9086 Præster; der kommer altsaa een Missionær paa 693 Katholikker. $\frac{5}{10}$ af Missionærerne er indfødte. Omtrent 3000 Lægbrødre og c. 12,000 Ordenssøstre arbejder paa den asiatiske Missionsmark. Der findes 17,837 Kirker og Kapeller.

Philippinerne iberegnet, lever der i hele Asien 13,002,288 Katholikker.

Man kan derfor sige, at der af Asiens 820 Millioner Indbyggere blev vundet 13 Millioner for Kristendommen

ved den katholske Kirkes Missionsgerning i den nyere Tid. Krose imødegaar den Bemærkning, at det er da ikke noget Resultat, der svarer til en 400-aarig Missionsvirksomhed. Men han fremhæver, at de Frugter, som Missionen i det 16.—18. Aarhundrede har frembragt, for Størstedelen er bleven ødelagte med Vold og Magt, og at næsten hele den katholske Mission i Asien fra Slutningen af det 18. til langt ind i det 19. Aarhundrede havde at kæmpe med de vanskeligste ydre Forhold. Naar man endvidere betænker, at af de 13 Millioner katholske Kristne 4—5 Millioner alene blev vundne i det 19. Aarhundrede, saa kan man ikke nægte Missionærernes Virksomhed sin fulde Anerkendelse.

I **Australien og Oceanien** findes der 170,054 Katholikker, deriblandt 130,000 Hedningekristne. Iblandt dem arbejder 392 Præster, hvorimellem 9 indfødte. Af Lægbrødre tælles der 291 og af Søstre 531. Af Kirker og Kapeller gives der 553. Da det er en Befolkning paa ca. 1½ Million Mennesker, som Missionsgerningen udstrækker sig til — 40—50,000 indfødte og indvandrede Hedninger i Australien, lige saa mange Maori og Kinesere paa Ny-Zeeland og 1,340,000 Indbyggere i det øvrige Oceanien —, og da desuden Missionen i Oceanien blev paabegyndt forholdsvis sent, faar man af disse Tal det Indtryk, at Fremtidsudsigterne i det hele taget kan betegnes som gunstige i Australien og Oceanien. Et klart og tydeligt Billede kan dog vanskelig tilvejebringes, da Opgivelserne er meget mangelfulde. I hele Australien findes der forresten henved 980,000 Katholikker.

I **Afrika** tælles der 853,931 Katholikker ;130,000 deraf er af evropæisk Afstamning, saa at der bliver ca. 724,000 tilbage paa den egentlige Missionsmark.

Bortset fra de ved ugunstige Forhold ødelagte Missioner, er der endnu store Masser af indfødte Kristne indenfor den ældre afrikanske Missions Omraade, hvor nu for Tiden ingen Missionsvirksomhed finder Sted. Der er af saadanne vistnok flere Hundredetusinder. Der er altsaa i det hele over 1 Million katholske Kristne i de afrikanske Missioner.

I denne Vingaard arbejder 1842 Præster; kun 123 af

dem er indfødte. Ca. 5000 Ordensfolk, 1357 Brødre og 3668 Søstre yder Præsterne Hjælp.

Det kunde maaske interessere at erfare, at der i Afrika ialt findes 3,482,000 eller ca. $3\frac{1}{2}$ Million Katholikker.

Indenfor hele **Amerikas** Missionsomraade i den allerede flere Gange nævnte strengere Betydning lever der for Tiden 998,092 katholske Kristne, af hvilke omtrent 170,000 er af evropæisk Afstamning og 830,000 er Indianere eller Negere. Iblandt disse arbejder 985 Præster, og der findes omtr. 1000 Kirker og Kapeller. Med Hensyn til de saakaldte Missionshjælpere, Brødre, Søstre o. s. v., har man ingen, end ikke tilnærmelsesvis fuldstændige Opgivelser.

Som »den ældste Missions Frugter« betegner H. A. Krose de 14,250,000 katholske Kristne, der lever i Nord- og Sydamerika og Vestindien. I det hele findes der altsaa 15,248,092 katholske Kristne i den amerikanske »Mission«. I hele Amerika findes der 79—80 Millioner Katholikker; Katholikkernes Antal i de forenede Stater alene er 13,089,353.

I den katholske Kirkes nuværende Missioner, d. v. s. Missioner blandt Ikke-Kristne, findes der altsaa ialt henved $8\frac{1}{3}$ Million (8,321,963) katholske Kristne; heraf er omtrent $\frac{2}{5}$ Million (438,000) indvandrede Evropæere og indfødte, mens ca. 8 Millioner (7,883,963) er indfødte Kristne, der ved den katholske Missionsgerning blev vundne for Kristendommen. Men den katholske Missionsvirksomheds Resultat indskrænker sig ikke til disse 8 Millioner nyvundne Kristne, da det desuden omfatter de Folkeslag, der før blev omvendt til Kristendommen.

Denne Missionsvirksomheds Resultat er, saa vidt det lader sig bestemme med nogenlunde Sikkerhed, henved 22 Millioner Kristne, saa at Totalsummen altsaa bliver $30\frac{1}{3}$ Million.

Det er sikkert imponerende Tal. Men der skal endnu lægges mange Millioner til, for at naa Virkeligheden, eftersom der slet ikke er taget Hensyn til de i fordums Missionsdistrikter levende Blandingsfolk. Desuden er en af Missionsvirksomhedens Frugter, ganske vist ikke en fuldmoden, de saakaldte Katekumener, d. v. s. de, der ansøger om og forbereder sig til at modtage Daaben ikke regnet med. Desværre gives der med Hensyn til disse slet ingen eller blot mangel-

fulde Opgivelser, til Trods for, at det vilde være af Vigtighed at besidde saadanne. Alligevel kan Krose anslaa Katekumernes Antal til langt over 1 Million. Iblandt disse 9 Millioner Kristne og Katekumener arbejder 12,305 Præster. I Missionens Tjeneste staar desforuden ca. 6000 Lægbrødre og henved 18,000 Søstre. Kirkernes og Kapellernes Antal er 22,736.

Omendskønt der staar langt ringere materielle Midler til Katholikernes Raadighed, er alligevel det Resultat, de har naaet paa Missionsvæsenets Omraade og som finder sit Udtryk i Antallet af de ved Missionen vundne og under dens Varetægt staaende Kristne, langt gunstigere end Protestanternes. De katholske Kristnes Antal i samtlige egentlige Missionsdistrikter er som sagt 8,321,963, Protestanternes derimod 3,210,684; hvorved man vel maa lægge Mærke til, at Protestanterne regner Katekumenerne med, hvad vi ikke har gjort. Men om vi end med H. A. Krose anslaar de protestantiske Kristnes Antal i Missionerne til 4,000,000, har vi med Katekumenerne endnu *mere end dobbelt saa mange*, nemlig 9,000,000, ganske bortset fra de Missioner, der kan betragtes som afsluttede.

Hvad er det da, der muliggør dette for Katholikerne saa gunstige Resultat? Det er de katholske Missionærers eksempelløse Nøjsomhed og de uforholdsmæssig store Ofre, som Ordenssamfundene bringer for Missionerne.

Kan det katholske Folk slaa sig til Ro hermed?

Dertil svarer vi i Korthed: Nej, vi Katholikker maa opbyde alt, hvad der staar i vor Magt, for at forøge den katholske Missions Indtægter; vi maa mere end hidtil støtte den katholske Mission med vore Almisser.

En Helbredelse i Lourdes.

Frit efter Lasserres: le miracle de l'Assomtion (Episodes miraculeux de Lourdes).
(Sluttet.)

Vi kunde her slutte denne Beretning, men det vil dog maaske interessere Læseren at erfare, hvorledes Abbé de

Musy har benyttet den Sundhed, Gudsmoder har gengivet ham, saavel som hvordan det er gaaet nogle af de andre Personer, som vi har stiftet Bekendtskab med ved denne Lejlighed.

Noget efter sin Hjemkomst havde de Musy skrevet til den lille syge Dreng, Pierre's Fader for at spørge til ham, men han fik kun daarlige Efterretninger. Da flere Maa-neder vare gaaet, skrev han atter og modtog derefter følgende Svar:

Siros, d. 28. 1. 1874.

Hr. Pastor!

De beder mig fortælle Dem, hvordan det gaar min kære lille Dreng — han er død, han er i Himlen hos Gud. Han døde d. 21. Oktober efter at have modtaget de sidste Sakramenter. Han bad mig ikke glemme ham, naar han var død, og lovede, at han heller ikke vil glemme mig. Fra vi kom tilbage fra Lourdes, var hans Liv et Martyrium. Han fik Vattersot, som bredte sig over hele hans Legeme. »Fader, jeg kan ikke faa mit Vejr«, sagde han, og Alle, som saa ham, mente, at nu maatte Døden komme. Saa tog jeg Vand fra Kilden i Lourdes, dyppede en Svamp deri, og begyndte at vaske ham over hele Kroppen. Overalt hvor Vandet berørte ham, forsvandt Hævelsen, og han følte sig straks lettet igen. Men nogen Tid efter kom den tilbage; saa begyndte jeg igen med Vaskning med Vand fra Lourdes, og Vattersoten forsvandt igen. Det gentog sig tre Gange. Saadan har Vorherre vist os, hvad der var hans Villie. Han har vist os, at han hørte vor Bøn og at han kunde helbrede ham, men han har ladet os klart indse, at naar han ikke gjorde det, da var det, fordi han havde noget bedre at give min lille Dreng. Se derfor er det, at jeg siger til Dem, Hr. Pastor, at Pierre er hos Gud i Himlen. Gud har villet det saaledes — Gud være priset.

Pierre Rochon.

Vor Fortælling har omhandlet en Begivenhed i en fornem fransk Adelslægt, en af Bourgognes mest aristokratiske Familier, og vi har skuet lidt ind i de ædle Tanker og Følelser, som besjælede dens Medlemmer. Men den Aandsadel, som helt igennem præger denne simple, jevne Arbejdsmands hele Tænkemaade, staar ingenlunde tilbage

for hines: i saa høj Grad formaar Religionen at hæve til samme Niveau den Dannede og den Udannede, den simple Mand og den Forneemte — — Østens Vise og Hyrderne paa Marken istemmer det samme Hosianna.

Fru de Musy havde i mange Aar haft en from og lærd Mand til Skriftefader, nemlig Abbè Genty, Præst i Autun og senere Generalvikar hos Mgr. Perraud. Ved denne Tid bad hun ham om at komme til Digoine, og da han ankom til Slottet og traadte ind til Grevinden, var hendes Søn tilstede i Værelset og rejste sig for at gaa ud.

— Bliv Viktor, sagde hun, Du maa netop være her i denne Stund. Min Fader, vedblev hun, idet hun vendte sig til Abbè Genty, er det fremdeles Deres Anskuelse, hvad De har udtalt, at jeg i Et og Alt kan betro mig fuldstændigt til min Søn, Abbé de Musy, som Præst, Skriftefader og Vejleder, og at jeg fremtidig kan vælge ham til min aandelige Fører og Fader?

— Ja, svarede Præsten, jeg tør fra denne Stund roligt overlade denne Søn hans Moders hele Sjæleførelse.

Med et Blik af ubeskrivelig Æmhed saa Grevinde de Musy paa Sønnen, som hun havde født til Verden og skænket til Gud, og idet denne i dyb Bevægelse knælede ved hendes Seng, tilføjede hun:

— Saa er Du fra dette Øjeblik af min Skriftefader; Dig vil jeg forelægge min Samvittighed, og i Din Haand lægger jeg min Sjæls evige Frelse. Jeg vil være Dit aandelige Barn og jeg vil adlyde Dig som min Fader.

Der kom nu en lykkelig og fredelig Tid; Fru de Musy's Sygdom holdt sig uforandret paa samme Stadium, og Abbé de Musy begyndte en apostolisk Virksomhed ved at rejse om og holde Missionsprædikener i forskellige Kirker; overalt forherligede han Vor Frue af Lourdes og allevegne gjorde hans Prædikener dybt Indtryk. Han fortalte atter og atter alle Omstændigheder ved sin Helbredelse, hans

Tilhørere reves med af den Begejstring, hvormed han forherligede den h. Jomfru og fra mangfoldige Sider kom der Opfordring til ham om at komme og tale i Kirkerne; ogsaa i Paris vilde man høre ham, og han prædikede i Notre-Dame-des-Victoires. Men hans Hjem var stadig paa Digoine; herfra rejste han ud til sin Missionsvirksomhed, og hertil vendte han tilbage hver Gang, saa at hans Moder havde den store Trøst og Glæde at have ham om sig i sin Sygdom. Det var imidlertid at forudse, at denne Virksomhed ikke kunde vedblive saaledes; i Bispedømmet Autun var der Mangel paa Præster, og Biskoppen, Mgr. Perraud, havde allerede antydnet for ham, at han snart maatte overtage et Pastorat. Abbé de Musy forskrækkedes ved Tanken; vel var han intet Øjeblik i Tvivl om, at han skyldte Herren alle sine Kræfter, men han havde god Grud til at mistvivle om sine Evner. Selv den aller bedste Villie kan ikke erstatte Øvelse og Erfaring, og den maatte han jo mangle, da han, lige siden han blev Præst, havde været en stakkels hjælpeløs Fange, saa at han stod ganske uden Forberedelse.

Det varede ikke længe, saa modtog han fra Biskoppen Meddelelse om, at han havde bestemt ham til Sognepræst i Pragny. For Fru de Musy var denne Efterretning et tungt Slag, den Tid, som hendes Søn havde tilbragt hos hende som hendes aandelige Vejleder og Fader, havde været den lykkeligste Tid, hun havde oplevet i mange Aar. Nu var det som om denne stærke Kvinde et Øjeblik gav efter for Smerten over dette nye Offer — men kun en kort Stund, en indre Kamp, en Følelse af Forladthed; naar nu den genopstandne Søn, hendes hele Livsglæde blev taget fra hende, saa kunde hun af sit fulde Hjerte bringe Gud ogsaa dette Offer: »Gud vil det! Vor Frue af Lourdes har ikke helbredet ham til at nyde Hvile, men for at arbejde; ikke for at jeg ene skal nyde Lykke, men for at mange Sjæle skal frelses ved ham. —«

Men allerede faa Dage efter at hendes Søn havde overtaget sin Post i Pragny, kom der Bud fra Slottet: hans Moder var bleven mere syg og ønskede at se ham.

Abbé de Musy skyndte sig til Digoine.

— Jeg vil nu i Dag, sagde hun, bringe Orden i mine Anliggender, sjælelige og timelige.

Og saa skriftede hun for sin Søn, lagde for sidste Gang hele sin Sjæl aaben for ham, sine Tvivl, sine Ængstelser, sit hele Indre. Og da hun under dette sidste Skriftemaal troede at mærke den Smerte og dybe, skærende Sorg, som den trofaste Søn i denne Stund søgte at bekæmpe, afbrød hun Skriftemaalet og sagde ganske blidt og stille: »Mod, kære Viktor, Mod — for Guds Skyld —« og fortsatte saa sit Skriftemaal.

Derefter lod hun ham aabne en Sekretair og tage nogle Papirer ud, som hun ordnede, og traf forskellige Bestemmelser for sine Børn og Tjenestefolk.

— Og nu min Søn er det Tid at give mig den sidste Salvelse; jeg ønsker at modtage dette Sakrament af din Haand.

Medens hendes Mand og Børn grædende samledes om hendes Seng, foretog Sønnen den gribende Handling og beredte til Døden Moderen, som havde skænket ham Livet. Han salvede hendes Øjne, disse moderlige Øjne, som saa ofte i Livet havde været fæstet paa Krusifikset, disse Øren, som midt i Verdens forstyrrende Larm saa trofast havde hørt efter Kirkens Ord; hendes Fødder, der saa godt kendte Vejen til de Fattige, og hendes Hænder, som havde uddelt saa mange Almisser, læget saa mange Saar.

Da den h. Handling var endt, sagde Fru de Musy:

— Nu er jeg beredt; jeg har modtaget Alt, hvad Kirken kan give mig, og nu, min kære, gode Søn, sig nu Farvel til mig og rejs tilbage til Pragny, hvor der er Sjæle, som har Krav paa dig.

I dyb Bevægelse holdt Viktor de Musy paa ej at forlade sin Moder i denne Stund, men hun var ubøjelig:

— Nej, Pligten kalder, der er Syge, maaske Døende, som venter paa Dig; Din Post, som Gud har givet dig, er der; jeg er nu beredt til Døden, og her siger vi hinanden Farvel. Er Du bange? Tænk paa, at Herren selv kalder dig!

Og den stærke Kvinde gav sit Hjertensbarn et Afskedskys og velsignede ham.

Da han havde forladt hende, lod hun Gardinet trække til Side fra Vinduet; med Øjnene fulgte hun Vognen saa langt hun kunde, til den forsvandt ved en Omdrejning af Vejen.

Saa brast hun i Graad.

Nogle faa Timer senere fik hun et hæftigt Feberanfald; om Natten fantaserede hun uafbrudt og raabte paa Viktor — da han den næste Morgen kom ilende tilbage, var hans Moder sovet ind til den evige Fred.

Oversætterens Efterskrift.

Jeg slutter ovenstaaende Udtog af Lasserres »le miracle de l'assomtion« med at gengive et i samme Bog aftrykt Brev til Forfatteren Henri Lasserre fra den helbredte Pastor de Musy, hans Søter Geneviève og hans Ven Pastor Antoine. Før Udgivelsen af Bogen lod Lasserre den nemlig gennemse af de Personer, som den omhandler, for at disse selv kunde kontrollere og eventuelt rette paa Fremstillingen af Begivenhederne, saa at denne kunde komme til at stemme fuldstændig overens med den historiske Sandhed og Virkelighed.

Brevet lyder saaledes:

Hr. Henri Lasserre.

Den Beretning, som De har skrevet og som De nu agter at udgive, har paany levende genopvakt Mindet om de mest gribende Begivenheder i vort Liv.

Medens ingen af os tør tage imod de smigrende og altfor velvillige Udtryk, De i Deres Fortælling bruger om os, betragter vi det paa den anden Side som en Pligt offentlig at udtale, at hele Deres Fremstilling fra først til sidst er nøjagtig overensstemmende med Sandheden; Karaktererne, Begivenhederne, de enkelte Detailler i Fortællingen: Alt er korrekt.

J. Antoine,
Præst, Direktør for
Kirkekoret i Chauffailles.

de Musy,
Sognepræst i Chagny.

Geneviève de Musy.

Chagny d. 20. Febr. 1882.

De Spedalske i Abyssinien.

Pastor *Marie Bernard*, som hører under det apostoliske Vikariat i *Harrar* i Abyssinien, aflagde for kort Tid siden Besøg ved Vatikanet, medbringende som Gave fra *Negus Menelik 2* unge Løvinder. Ved denne Lejlighed har Pastor *Bernard* givet en Del Oplysninger om Missionen blandt de *Spedalske* i Abyssinien, hvilke vi her gengiver i sammentrængt Form efter det af *Pave Pius X* med den apostoliske Velsignelse hædrede esperantiske Maanedesblad »*Espero katolika*«. — Der er i Abyssinien, udtalte Pastor *Bernard*, et stort Antal *Spedalske*. For ca. 7 a 8 Aar siden blev der, paa Foranledning af den derværende apostoliske Vikar *Biskop Jarosseau*, i *Harrar* dannet en Koloni for *Spedalske*. *Harrar* er en By med ca. 14,000 Indbyggere, hvoraf en Del er *Spedalske*. Da Pastor *Bernard* kom til *Harrar*, fandt han ca. 30 af de *Spedalske* indelukkede ligesom Dyr udenfor Byens Mure. Pastor *Bernard* opsøgte nu disse og tilbød at pleje dem, hvilket de med Glæde tog imod, og i 2 lange Aar besøgte han dem hver Dag. To Gange om Maaneden fik han Hjælp af nogle *Franciskanere*, som forbandt de Ulykkelige. Det blev snart bekendt, at de *Harrar-Spedalske* nu blev plejede, og rundt omkring fra strømmede nu Syge til. I Løbet af 2 Maaneder voksede Antallet til 200. Ved *Franciskanernes* Hjælp grundede Pastor *Bernard* nu en *Landsby for Spedalske*, og her gav han 51 Syge Boliger. De andre *Spedalske* kom 3 Gange om Ugen og blev forbundne. I Begyndelsen var det kun *Mahomedanere*, som kom for at blive plejede, og disse betragtes i Almindelighed som »uomvendelige«. Efter 2 Aars ihærdigt Arbejde for at bringe Sandhedens Lys til disse Ulykkelige kunde Pastor *Bernard* foretage den første Daab af en paa Dødslejet liggende *Mahomedaner* af Koloniens *Spedalske*. Lidt efter lidt gik det nu fremad og nu er, i Følge Pastor *Bernards* egne Ord, *Spedalskhedslandsbyen* ved *Harrar* et kristent Samfund, som stadig vinder nye *Proselyter* blandt de *Spedalske*, som strømmer til fra alle Kanter ved Rygtet om de *Kristne Præsters* Kærlighed og Opofrelse, og nu tæller Pastor *Bernards* Koloni 650 af Menneskeslægten's Ulykkeligste.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Fra den 14.—20. August holder *Orientalisterne* d. v. s. de Lærde, som særlig har lagt sig efter at studere orientalske Sprog, *Kongres* her i København. Blandt de Sproglærde, som deltager i denne Kongres, findes naturligvis ogsaa en hel Del katholske Lærde. Pater *Fr. Xav. Kugler* fra Ignatiuskollegiet i Valkenburg (Limburg, Holland), som sammen med sin Kollega, Pater *Aug. Merk*, ogsaa deltager i Kongressen, har opgivet os følgende Navne paa nogle af de katholske Kongresdeltagere:

Professor *Dr. P. Nivard Schlögl* fra Stift Heiligenkreuz, Baden; Professor *M. I. Forget* fra det katholske Universitet Löwen; Pater *Louis Cheikho* og Pater *Henri Lammens*, begge Professorer ved St. Josefs Universitet i Beyruth; Professor *de la Vallée-Poussin* fra Universitetet i Gand; Professor *Dr. M. Faulhaber* fra Strassburg i E. osv.

Island. Bladet »*Isafold*«, et af Islands største Blade, bringer den 27. Juni 1908 følgende Artikel om den katholske Skole paa Landakot, Reykjavik:

Landakotsskolen. Midt i denne Uge blev der holdt en Udstilling af de Arbejder, som Skolens Børn har udført i Haandgernings- og Tegnetimerne i Vinter. Landakotsskolen er, som bekendt den Skole, som den katholske Mission allerede i flere Aar har ledet her i Byen.

Om denne Udstilling kan det med Sandhed siges, at mangen en vil blive fristet til snarere at kalde den en Kunstudstilling end en almindelig Fremvisning af Arbejder udførte af unge Børn.

Aldrig har man set noget lignende her i Landet. Aldrig har nogen endog kun tilnærmelsesvis opnaaet saa glimrende Resultat med et saa stort Antal Børn.

Enkelte af de Kunstsyningsmønstre og Blomsterbroderinger, som Landakotsbørnene har udført, er i Ordets egentlige Forstand Kostbarheder, og de vilde kunne sælges til høje Priser, hvor det saa end var, undtagen maaske — i Islands Hovedstad. Det er endda ikke sikkert, at vi vilde behøve at gøre denne Undtagelse med Hensyn til vor By, naar blot disse smaa Kunstneres nydelige Præstationer var mere bekendte blandt Folk her.

Ligesaa beundringsværdige som Kunstsynings- og Broderigenstandene er ogsaa de bedste af Børnenes Tegninger. Selv en voksen Kunstner vilde kunne vedkende sig dem uden at behøve at skamme sig. Ja, hele Tegneudstillingen viser, ikke mindre end den anden, at Eleverne her har nydt en mønsterværdig Undervisning. Man ser, at de har

lært at føle sig frem Skridt for Skridt fra det simpleste og letteste til det vanskeligste og mest kunstneriske. Alt er udført med den største Nøjagtighed og Omhu. Ingen Steder hverken i stort eller smaat mærker man noget til Efterlædenhed eller Sjuskeri.

Her har da ogsaa Børnene haft til Lærer Hr. Pastor Meulenberg, en særlig dygtig og alsidig dannet Mand, som blandt andet ogsaa har lært Tegnekunsten til Fuldkommenhed.

Naar man betragter de ligefrem smaa Mesterværker, som Børnene i Kommuneskolen deroppe paa Landakot har udført, er det vanskeligt at frigøre sig for den Mistanke, at det vistnok maa staa i Forbindelse med visse gammel-dags uklare og taageagtige Forestillinger og Fordomme om middelalderligt Mørke og religiøs Fanatisme, at vor Bys Indbyggere ikke sætter endnu større Pris paa denne Skole, end de synes at gøre.

De, som nogenlunde kender den, forsikrer alle som en, at saavel Undervisningen som Disciplinen og hele Ledelsen er udmærket.

Børnene fra denne Skole falder overalt i Øjnene; saa godt har de lært at adlyde og saa pænt forstaar de at opføre sig.

Rigtignok er Tallet paa dem, som søger Optagelse i Skolen, saa stort, at man allerede for to Aar siden helt har maattet høre op med alle Bekendtgørelser i Bladene om, at der overhovedet gaves Undervisning der. Bestyreren (P. M.) maatte i Forfjor vise 50 Ansøgere tilbage paa Grund af Mangel paa Plads, eftersom Skolen ikke kan rumme flere end 70—80 Børn. Hvor stor en anbefaling der end ligger i dette Faktum alene, saa fortjener denne Skole dog en endnu større Ros. En ganske særlig Tak skylder vi den ogsaa for den overordentlig nyttige, ja, uundværlige Kappesrid, som den har bragt ind i vore kommunale Skoleforhold.

Til Slut skal vi endnu meddele, at kun de katholske Børn faar en egentlig Religionsundervisning. De øvrige Elever faar Undervisning i Bibelhistorie, for saa vidt deres Forældre eller Værger ønsker det.

Rom. En rig Amerikaner har i Anledning af Pavens Jubilæum tilbudt at betale Oprettelsen af en *traadløs Telegrafstation i Vatikanet*, for saaledes at gøre det muligt for den hl. Fader at sætte sig i Forbindelse med den katholske Verden uden at benytte den italienske Telegraf. Den hl. Fader har taget imod Tilbudet. Den traadløse skal indrettes i Vatikanets Have ved det ny Observatorium. Der er i den Anledning allerede indledet de nødvendige Forhandlinger med det engelske Marconi-Selskab.

Unio Søndag den 9. August. Udflugt i to Afdelinger.

1. *Afdeling* (Fodtur for Herrer) tager fra Holtebane-gaarden med Toget Kl. 9¹⁵ til *Gentofte*. Herfra til *Jægersborg Hotel*, hvor den medbragte Frokost spises. Turen gaar nu videre over *Fortunen* og *Hjortekær* til *Ørholm*, hvor man træffer sammen med

2. *Afdeling* (Herrer, Damer og Børn) som tager fra Holtebane-gaarden med Toget 1¹⁴ til *Holte Station* og spadserer gennem *Geel Skov* til *Ørholm*. Efter i Fællesskab at have drukket Kaffe her, spadseres videre gennem *Sorgenfri Have* til *Hotel Lyngby*, hvor den medbragte Aftensmad spises.

Besøgende kunne deltage.

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbund afholder Møde i Lokalet, *Bredgade 67²* o. G. *Søndag d. 9. Aug.* Kl. 7 pr. (Andagt i St. Ansgar Kirke (Kl. 6.) Enhver katholsk ung Mand indbydes!

Kirkelig Kalender.

Søndag den 9. August. 9. Søndag e. Pintse. (*Pius X. kronet 1903.*)
 10 M. Laurentius, Martyr (med Oktav.) — 11. Ti. Oktavdag.
 — 12. O. Clara, Jomfru. — 13. To. Johannes Berchmanns, Bekender. — 14. F. Oktavdag. *Vigiliefaste.* — 15. L. *Marie Optagelse* (med Oktav.)

Søndag den 16. August 10. Søndag e. Pintse. Marie Optagelse i Himlen. Joachim, den hl. Jomfrus Fader. (*Ansgarius-Bonifacius-Kollekt* i samtlige Kirker og Kapeller.)

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højm. m. Præd. Kl. 6 Andagt.
 Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 — — — - 5 Andagt.
 St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — - 6 Andagt.
 Jesu Hjerte Kirke (Stenosg.): - 10 — — — - 7¹/₂ Andagt.
 St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — - 3 Andagt.
 Immaculatakirken (Strandv. 91.): - 10 — — — Kl. 2¹/₂ Andagt.
 St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 7 Andagt.

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerte Kirke Kl. 6, 7, 7¹/₂ og 8¹/₂; i St. Jos. Kirke Kl. 6¹/₂; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6¹/₂, 7 og 7³/₄.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, 7³/₄ og 8¹/₄; i Rosenkranskirken Kl. 6¹/₂ og 8; i St. Annæ Kirke Kl. 6 og 8; i Jesu Hjerte Kirke Kl. 7, 7¹/₂ og 8¹/₂; i St. Josefs Kirke Kl. 5¹/₄ og 6¹/₂; paa Toldbodvejen Kl. 6¹/₄.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

St. Knuds Kapel. Efter endt Restauration bliver Kapellet aabnet for Gudstjeneste *Søndag d. 16. August*. Tiderne som sædvanlig.

Mariabørnsforeningens Møde bortfalder i August Maaned. *Fælleskomunion* Søndag d. 16. August Kl. 7 Morgen.

Husk Vincensforeningens Kransekort!

Se nærmere 1. Nr. i Maanedn.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement. I Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 651. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 5, København V. Til. Vester 423 y.

Nr. 33.

Søndag den 16. August.

1908.

INDHOLD: En ung Piges Konversion. — Jesu Hjerter Andagten og det sociale Spørgsmaal. — Lidt om Katholicismen i Rusland. — Efterretninger fra Ind- og Udland: Helsingør. Balkan. Rom. Italien. Spanien. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Ann.

En ung Piges Konversion.

Ved Dr. K. Krogh-Tønning.

Intet er almindeligere, end at der forud for en Konversion gaar en mere eller mindre tung Kamp. Ofte kan Kampen være meget langvarig, ofte kan den være meget haard. Den er rettet enten udad mod Verden eller indad mod os selv, men oftest mod begge. Saavel fra Verdens som fra vor egen Side mødes den Kæmpende af et Sind, en Tankegang, en Vilje, hvis Særkende det er at ville »holde Guds Sandhed nede i Uretfærdighed«. Ro. 1, 18. Det gælder baade for det verdslige Sind udenfor os og for det kødelige Sind i os at holde den guddommelige Sandhedserkendelse, som søger Vej til vort Hjerter, tilbage, saa den ikke naar ind til vort Hjerter, eller holde den nede, saa den ikke faar Magt over vort Sind. Værst og farligst er den Modstand, som møder os indenfra, fra vort eget Jeg. Dette Jeg er som en belejret Fæstning, der ikke er fri for Fjender, for Forrædere i sin egen Midte. Disse er de farligste, og faa

*) Hendes egen Beretning findes indtagen i Dictionnaire des Conversions par C. F. Chev  Paris 1852.

er de, som ikke har deres haardeste Kamp mod denne Slags Fjender.

Men der gives Undtagelser, udvalgte Sjæle, som synes *umiddelbart* anlagt for Sandhedens villige Annæmmelse, og som derfor har den største Kamp mod Fjenden udad.

I en Række Artikler i »St. Olaf« meddelte jeg for ikke længe siden en Fremstilling af den jødiske Konvertit *Ratisbonnes* underbare Omvendelse i Rom i Aaret 1842, maa-ske den mærkeligste, som Historien har opbevaret os fra forrige Aarhundrede. Hos ham kom Modstanden mod Sandhedens Erkendelse i den Grad indenfra, at han syntes helt forhærdet mod al kristelig og specielt mod al katholsk Paa-virkning. Han var fanatisk forudindtagen mod enhver saadan. For saa vidt danner hans Konversionshistorie en tydelig *Modsvætning* til den unge Piges Konversion, som her skal beskæftige os.

Men der er ogsaa noget, som er *fælles* ved Ratisbonnes og Mlle. Blums Konversion. Der er noget, som hedder »Herrens Time«, og om hvilken han engang sagde: »Min Time er endnu ikke kommen«, Joh. 2, 4, en »belejlige Tid,« som det gælder for enhver Pris at »købe«, Eph. 5, 16; Koloss. 4, 5. Saa længe som denne Tid og Time »endnu ikke er kommen«, er det i al Fald tilsyneladende, som om alt Arbejde for Sandhedens Erkendelse er forgæves. Men er denne kommen, da er Vaaren kommen; alle Spirerne og Knopperne udfolder sig, saa det er et *Under* for vore Øjne. Ørkenen blomstrer som Liljen (Js. 35, 1), vort Livs øde Ørken. Men ve den, der ikke »køber« den omvendende Naades Tid og Time.

Ja, et *Under* er det, et Naadens Under. Dette er det fælles ved de to Begivenheder. Forskellen fra denne Side set er kun den, at Underet i det ene Tilfælde kun sker momentant uden nogen egentlig Forberedelse indenfra, i det andet Tilfælde efter en vistnok kortvarig, men dog tydelig Prædisposition i det Indre, saa at den unge Pige næsten ikke synes at have haft andre Modstandere af Naadens Arbejde paa sin Sjæl at kæmpe imod end den ydre, de kætterske Omgivelser, især Moderen og andre nære Slægtninge.

Hun var begavet med, hvad der ikke med Urette kan

kaldes religiøs Genialitet, en Evne til at se og tilegne sig den religiøse Sandhed rent umiddelbart, næsten instinktivt og intuitivt, uden at behøve at gaa Reflektionens lange og for mange meget besværlige Vej. Allerede i en Alder, da Reflektionen endnu kun meget svagt kan gøre sig gældene, formaar hun at gribe og tilegne sig den religiøse Sandhed med en vidunderlig Sikkerhed og med en ligesaa vidunderlig Selvstændighed.

Hendes Historie bevidner begge Dele. Efter at hun første Gang havde overværet en hellig Messe, maatte vedkommende Præst beundre hendes klare Tilegnelse af dens Hovedindhold, men paa samme Tid smile over hendes naive Spørgsmaal om Betegnelserne for dens enkelte Dele. — Og saa Forholdet til Moderen! I hele Verden er der ingen, der har en saadan Indflydelse paa et Barns Udvikling, ogsaa i religiøs Retning, som Moderen. Og denne Moder var paa sin Vis et fromt Menneske, som søgte at give sine Børn en strengt religiøs Opdragelse. Heller ikke er der nogen Grund til at tro, at der var noget personligt Misforhold mellem Moder og Datter. Man skulde derfor tro, at Datteren fra Opdragelsens Side vilde vise sig stærkt prædisponeret for de calvinske Vildfarelser, som Moderen hyldede og søgte at indprente sine Børn. Hun var fanatisk antikatholsk og calvinsk. Men det modsatte viste sig. Alle Moderens Forsøg paa at indtage Barnets Sind imod den katholske Kirke og for den reformerte Evangelisme viste sig aldeles frugtesløse. Her forlangte Barnet med en forbausende Selvstændighed at gaa sin egen Vej, d. v. s. Kirkevejen, som hun i sine egne Tanker og sin umiddelbare Sympathi ikke engang nogensinde synes at have været *fristet* til at forlade lige fra sin tidlige Barndom, og indtil hun blev moden nok for en formelig Konversion.

Heri har denne Historie sin store psykologiske Interesse. Det er en Historie om den omvendende Naades *underfulde* Vej, ikke mindre end Historien om Ratisbonnes Omvendelse. Til denne danner den paa den ene Side et *Modstykke*, paa den anden Side et *Sidestykke*.

Uden at ville foregribe Mlle Blums egne Optegnelser vil jeg endnu kun gøre opmærksom paa et andet Punkt, som maa forhøje Interessen ved disse Meddelelser. Dette gælder de *Tilknytningspunkter*, som blev de bestemmende

for den unge Piges hele senere Liv. Intet er almindeligere, end at der fra protestantisk Side tales haanligt om den katholske »Udvorteshed«. Og dog synes det, i al Fald fra først af, mest at have været denne katholske Udvorteshed i Skikke og Ceremonier, som drog denne unge Pige til sig med en Magt, som ikke fornægtede sig selv i hele hendes følgende Liv, men gav sig Udslag i en trofast udholdende Fromhed, især i et *Offersind*, for hvilket ingen Forsagelse syntes for bitter, ingen Byrde for tung, naar det gjaldt at ære Gud og forkynde ham for Verden gennem et Liv i Aand og Sandhed.

De »udvortes« Ting, som for hende var Begyndelsen, har saaledes vist sin Værdi ved sine Frugter. »Af deres Frugter skal I kende dem«, siger Herren, Math. 7,20. Særlig for Barnesindet er dette Fromhedens Tilknytningspunkt i de udvortes Ting helt naturligt, fordi de indeholder en *demonstratio ad oculos*, saadan som et uhildet Barnesind helst vil se den. Det katholske System aabenbarer sin indre logisk organiske Sammenhæng ikke mindst gennem den Kendsgerning, at et katholsk Liv ud fra en Begyndelse i det »Udvortes« kan arbejde sig frem til saadanne Resultater, som foreligger i Mlle Blums skønne Historie.

(Fortsættes.)

Jesu Hjerte Andagten og det sociale Spørgsmaal.

Foredrag, holdt i Anledning af Jesu Hjerte Kongressen i Einsiedeln, 20—21.
August 1907, af Dr. J. Helg, Sognepræst i Altstätten, Kanton St. Gallen.

Jesu Hjerte Andagten og det sociale Spørgsmaal, hvad har de to vel med hinanden at gøre? Saaledes har sikkert mangen En tænkt blandt dem, som overhovedet interesserer sig for, hvad der i disse Dage skal gaa for sig i St. Mein-

rads dunkle Skove. Jo, for den, der — ligesom den Verden, hvori han færdes — har vænnet sig af med at tænke, for ham maa det sociale Spørgsmaal i vort Program sikkert forekomme som Pilatus i Credo. Han maa vel undre sig over, hvad vor Andagt har at gøre med Lønningspørgsmaalet, med Kvinde- og Børnearbejder, med Strejker og Sygekasser og Ulykkes- og Alderdomsforsikringer. Han vil maaske spørge os, om vi virkelig tror, ved Hjælp af en Andagt at kunne løse den Knude, som Videnskab og Statskunst Aartier igennem forgæves har arbejdet paa at løse. —

Mine kære Tilhørere! Leo XIII. siger i sin *Encyklika om hele Menneskehedens Indvielse til Jesu Hjerte*: »Da Kirken i sin Tilværelses første Tider knugedes under Cæsarerens Aag, viste der sig for den unge Kejser Konstantin et Kors paa Himlen som Tegn paa og Aarsag til den glimrende Sejrr, han skulde vinde. Ogsaa i vore Dage lyser et lykkelovende, guddommeligt Tegn for os, og det er Jesu Hjerte med Korset og de straalende Flamme. Til dette Hjerte maa vi ty for at opnaa Menneskeslægtens Lykke og Velfærd«. (Leo XIII. Encyklika af 25. Maj 1899.)

Derfor er jeg ogsaa sikker paa at være enig med den store, ædle Pave, naar jeg sætter det sociale Spørgsmaal i Forbinelse med Jesu Hjerte Andagten. Thi naar Leo XIII. venter sig at modtage *alt* godt fra Frelserens Hjerte, naar dette Hjerte staar for ham som et Sejrstegn, som en Haabets Stjerne i de nuværende trange Tider, saa har han sikkert ogsaa ventet, at det skulde være den Redningsplanke der skal hjælpe os ud af den sociale Elendighed, i hvilken vor Tid er nedsunken. Eet er dog i hvert Fald givet: at i vor Tid er det sociale Spørgsmaal, næst efter det religiøse, det vigtigste. — Læg vel Mærke til, at det var netop den sociale Pave, Arbejdernes Pave, »Lysset fra Himlen« den fortrinlige Statsmand, Fyrsternes og Folkenes øverste og bedste Lærer, der har udtalt den Forventning om Hjælpen, der skulde komme fra Jesu Hjerte. Hans Ord vejer godt til i Vægtskaalen, det maa ogsaa I, mine Tilhørere, indrømme. Læg ogsaa Mærke til, hvorledes han trækker den første kristne Tid frem, Tiden omkring det forsvindende Hedenskab, Roms Forfald og den store Kejser Konstantin, og drager *Sammenligninger* mellem den Tid og vor. Men

hvori bestaar da den store Lighed mellem hine Tider og Nutiden, om ikke i de sociale Forhold? Vilde det ikke være tilstrækkeligt blot at forandre Navnene for at have en Række Billeder for Øje, der er hverandre saa lige som Kopier? Prøv blot en Gang at sætte Nutidens Kapital i Stedet for de romerske Optimater, Arbejderne i Stedet for Slaver og vor Tids Nydelsessyge i Stedet for Datidens Udsvævelser.

Men lad os nu undersøge Sagen nærmere og se, *hvad da egentlig det sociale Spørgsmaal er for noget*. Den, som blot overfladisk beskæftiger sig med dette Spørgsmaal eller den, som kun løseligt berører det ene eller det andet af de Masser af Spørgsmaal, som indeholdes i dette ene store, eller den, som tror, at hele det sociale Spørgsmaal kan løses ved Hjælp af en lille Lønforhøjelse eller en Times mindre Arbejdstid, ja, han vil jo sikkert ryste medlidende paa paa Hovedet over *vore* Bestræbelser for at løse det. Men helt anderledes vil den dømme, som seer paa det sociale Spørgsmaal som det, det virkelig er: det store altomfattende *Tids- og Folkespørgsmaal*, det Spørgsmaal, som omhandler den timelige Lykke og Velstand, og det ikke blot den enkeltes Velfærd, men alle Stænders og alle Aldres, alle Staters og Nationers, ja hele Menneskeheden, og som alvorligt tænker over, hvorledes, ved hvilke Midler vor Tids umaadelige Misforhold vilde kunne ophæves: paa den ene Side de enkeltes uhyre Rigdomme, og paa den anden Millioner af Menneskers dybe Fattigdom med alle dens Følger. Ja, sikkert er det, at hver den, der ikke ogsaa i *dette* Spørgsmaal og i *denne* Elendighed vilde stole paa Hjælp fra Gud, fra Frelseren, fra hans guddommelige, elskende Hjerte, han maatte fuldstændig miskende Guds Bestemmelse med og Forhold til os Mennesker. Har Gud da kun skabt vore Sjæle og ikke vore Legemer? Har ikke Kristus selv lært os den fjerde Bøn af »Fader vor«: »Giv os i Dag vort daglige Brød?« Eller menes der med dette Brød kun Naaden og den daglige, overnaturlige Næring paa Rejsen til Evigheden? Og hvad lærer Lignelsen om den *barmhjertige Samaritan* os? Hvem er vel mere bogstaveligt faldet iblandt Røvere, hvem er vel mere sønderlemmet, udhungret og udplyndret, hvem bløder vel stærkere ud af Tusinde Saar end vor Tids udpinte, nødlidende Menneskehed?

Men lad os gaa endnu videre i vore Forskninger og se at finde *Grundene til Nutidens sociale Spørgsmaal*. Hvor skal vi vel finde dem? Vi underkender ingenlunde den rent materielle Kilde til Elendigheden. Vi ved, hvad Op-løsningen af de middelalderlige Stænder, Sammenslutninger, Lav, og Bruddet med de kirkelige Afgiftforbud havde til Følge. Vi ser Kapitalens Herredømme og Magt vokse under Trykket af den moderne Samkvems- og Erhvervsfrihed. Vi forstaar Haandværkerens Klage over, at den menneskelige Arbejdskraft Betydning er blevet saa forringet, siden Maski-nerne har vundet Indpas overalt, og vi føler tilfulde det Tryk, Fabrikernes Masseproduktion øver paa de mindre Haand-værkere som Skomagere, Skræddere og Snedkere. Men spørger vi os selv, hvad er det, der har banet Vejen, hvad er Skyld i, at Tilstandene er blevet saa ulykkelige, som de er? Ja, naar vi vil være oprigtige, saa maa vi tilstaa at *Hovedskylden* ligger i Nutidens Sønderriven af alle Baand, dens Opfordring i Ord og Gerning til at bryde med alt og alle, dens utæmmede Frihed og Tøjlesløshed, dens Tilsidesættelse af selve den guddommelige Autoritet. *Man har sat Menne- ket i Guds Sted*, og som Følge deraf sin egen Nytte og Fordel i Stedet for Guds Ære og Forherligelse og denne Verdens Glæder og Nydelser i Stedet for den evige, uforan-derlige Lykke. Og hvad er saa Følgerne? Ja, der er det, den sociale Afgrund gaber en i Møde. Alle vil nyde, sta- dig mere og mere. Alle vil svælge i Glæder, og der er ingen mere, som vil fornægte sig selv og lide. Men ikke alle kan nyde. Og dem, der kan det, hvilke Midler benyt-ter de? Havesyge, Egoisme, Uretfærdighed, Haardhed, ja Grusomhed. — Og hvad er Vrangsiden af alt dette? Det er Massernes Kamp for Tilværelsen, deres Elendighed, de- res Had, deres Oprørsaad og deres Fortvivlelse.

Men hvad er da Midlet, det eneste, der kan hæve dette Onde og redde Menneskeheden? Det er Regeringernes og Folkenes Tilbagevenden til det, de har brudt med; med andre Ord, det er Genforeningen med Gud, Genforbindelsen mellem Jorden og Himlen. — Men, nu spørger jeg Eder igen, hvorledes kan vi vel sikrere og bedre naa det Maal end netop i *vor Forlørsers Hjerte og ved hans Hjerte*, i hvil- ket i Sandhed den guddommelige Natur i Følge den hypo-

tatiske Forbindelse er forenet med den menneskelige, saa Himlen er blevet til Jorden, og Jorden til Himlen? Kristus var og er vor Lærer og er kommet som Lyset til denne Verden, for at hver den, som tror paa ham, ikke skal fortabes, men have det evige Liv.

Men lad os nu forsøge at trænge endnu dybere ind i Tidens sociale Spørgsmaal og sociale Elendighed. Lad os undersøge, *hvor Sygdommen har sin dybeste Rod*. — Vi tager næppe fejl, naar vi paastaar, at som Følge af den Mangel paa Kristendom, vi nylig har omtalt, er Kærligheden blevet banlyst fra Verden. Der er ingen Kærlighed mere til Gud og derfor heller ingen sand og oprigtig Næstekærlighed: Menneskeheden mangler *Hjertet*, fra hvilket det sociale Blod skulde udstømme, det er blevet forvandlet til en Isklump, stift og koldt, saa den eneste Drivfjeder, der er tilbage, er Egenkærligheden.

Hvor skal vi da gaa hen for at finde Kærligheden igen? Hvorleds skal vi atter faa den til at slaa sine fine og dog saa kraftige og dybe Rødder i den kolde, stivfrosne Jord? Svar I selv, I, som kender *Jesu guddommelige Hjertes Kærlighed*, den, som overgaar al Forstand, Verdens Frelseres altovervindende Kærlighed, Hyrdens Kærlighed han, som forlader de 99 Faar for at gaa ud og lede efter det ene bortkomne, den hudstrøgne, korsfæstede Kærlighed, den Kærlighed, der gik i Graven for os, for saa atter at opstaa og brænde evigt i Himlen, den Kærlighed der antændte Jorden for snart 2000 Aar siden, og som siden ikke er opørt med at virke utallige Vidundere, kort sagt den Kærligheds om Frelseren efter sit udtrykkelige Løfte til den salige Margarete særlig vilde give vor Tid for at tvinge den med sød, himmelsk Magt til Genkærlighed.

Der er ingen Tvivl om, kære Tilhørere, hvad her er at gøre. Gaa ud og sig til *Arbejderne, til de Fattige og Ulykkelige, til de Undertrykte og Besværede*, at, om end alle har glemt dem, saa er der dog endnu *et Hjerte, som elsker dem*. Vis dem denne glødende Kærlighedsild, luk Døren op for dem til det guddommelige Hjertes Skatkammer, og I vil redde dem, I vil i hvert Fald frelse dem fra Fortvivlelsen. Nej, I vil opnaa mere! Efter den gamle, kendte Grundsætning, at Kærlighed avler Genkærlighed, vil Kærlig-

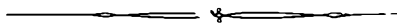
heden lidt efter lidt vaagne i deres Hjerter, først til Gud og det guddommelige Hjerte, og derved — som en naturlig Følge — ogsaa til Medmenneskene, til Medarbejderne og til Mesteren. Og med Kærligheden vil Tilliden vaagne, med Tilliden Arbejdslysten og med Arbejdslysten og Taalmodigheden og Udholdenheden et nyt Foraar, et nyt Liv. Tal saa ogsaa samtidig til dem om Bod og Selvfornægtelse, om Fornedrelse og Ydmyghed og om det guddommelige Hjertes Lidelser. Saaledes vil I lette dem Arbejdet, indskrænke deres Fornødenheder, forsøde dem deres Savn og forvandle deres Kors og Modgang til Glæde og Nydelser. — Ogsaa i de *Magthavendes* Hjerter skal I udgyde denne Kærlighed. Lad den falde som Dug fra Himlen over *de Rige, de Besiddende*, og I vil se, at ogsaa hos dem vil Isen smelte og Kulden vige, og i et Nu vil det dejligste Blomsterflor af kristen Næstekærlighed vokse op. Den Rige vil igen se en Broder i den Fattige, ja selv i den usleste Tigger.

Jeg ved vel, at Sociologernes Løsen er *Retfærdighed*, ikke Kærlighed. Men kan vel Retfærdighed leve uden Kærligheden? Historien har noksom bevist, at tager man Kærligheden bort, saa dør Retfærdigheden. Det ved vi alle, og Oprindelsen til Nutidens sociale Tilstande har endnu en Gang bevist det. Hvorfor er det saadan? Netop fordi, at der hvor Kærligheden mangler, der hersker Egoismen, Egenkærligheden. Men denne Enehersker kender ikke andre Grænser end dem, som Magten, Overmagten sætter, disse: »Kan jeg, eller kan jeg ikke?« »Vil det lykkes mig, eller vil det ikke?« —

Til Slut vil jeg minde Eder om et Træk af den hellige Martins Liv. Som Legendens fortæller, viste Djævlen sig en Dag for ham i en lysende Skikkelse og fortalte ham Gang paa Gang at han var Kristus. Den hellige Biskop saa længe paa ham uden at sige noget. Tilsidst sagde han, at han vilde kun tro, han var Kristus, *hvis han vilde vise ham Saarmærkerne*. Men dem kunde Djævlen ikke lave efter, og derfor udstødte han et Hyl og forsvandt i en Røgsky. Ogsaa i vore Dage giver mangan en sig ud for at være Kristus og siger, han vil frelse Menneskeheden — snart ved sin Veltalenhed, snart ved sin Kløgt og Viden, snart ved sin Menneskevenlighed. Men hvad andet ejer han i Virkelig-

heden end Hyl og Røg, Ord uden Gerning, Luftkasteller og Drømmerier? —

Nej, vis Verden hen til den *virkelige Kristus*, den ydmyge, lidende Kristus, til Hjærtet med Saarmærket. Dyrk Andagten til dette Hjærte, saa meget det staar i Eders Magt, og saa sandt jeg lever vil I derved yde et mægtigt Bidrag, ja maaske det største, til Løsningen af det sociale Spørgsmaal. Thi derved hjælper I *Kærligheden* og *Forsagelsen* til atter at trænge ind i Verden og frelse Menneskeheden fra at stivne i Kulde og Egoisme. Dette staar ikke blot skrevet paa det Sejrstegn, Leo XIII. har givet os, men ogsaa vor nuværende hellige Fader, Pius X. har forkyndt denne Lære, idet han i sin første Rundskrivelse som Pave udtrykte sin Grundsætning med de Ord: »*Omnia instaurare in Christo*« — »Forny alt i Kristus!« —

Lidt om Katholicismen i Rusland.

Et fra katholsk Side ofte ytret Ønske om, at der i St. Petersborg eksisterede et *katholsk Blad* skrevet *paa Russisk*, er siden den 1. Marts d. A. blevet opfyldt. Rigtignok udkommer det nye Blad kun en Gang om Maaneden, ikke, som man kunde ønske, hver Uge, men tager man de paagældende Forhold i Betragtning, har man alligevel Grund til at være tilfreds. — Navnet paa det nye Tidsskrift er *Wiera i Shisu* (Tro og Liv), Redaktør og Forlægger er Pastor A. Okolo-Kulak i St. Petersborg (Malaja Masterskaja, Nr. 9, Quartier 12). For at gøre det muligt ogsaa for Ubemidlede at abonnere paa Bladet — der navnlig er skrevet for det brede Lag — er Prisen kun 50 Kopek. — En polsk Udgave vil samtidig udkomme. — Betydningen af dette nye Blad er ikke ringe. Som Følge af den stadige Stillen Polsk og Katholicisme kontra Russisk og Orthodoxi, maa de russiske Katholikker endnu stadig undvære Prædikener paa Modersmaalet. Men nu kan Tidsskriftet erstatte

dem russiske Prædikanter og kan sprede mangan en Fordom ved klar Fremstilling af den katholske Troslære. Ganske vist er der endnu kun faa Katholikker, hvis Modersmaal er Russisk, men som Følge af Tolerancediktet vil deres Antal stadig vokse; og saa maa man ikke glemme, at Efterkommerne af de polske, tyske, litauiske o. s. v. Indvandrere lidt efter lidt antager Russisk som deres Modersmaal. —

Følgende Meddelelser er tagne fra den kirkelige Kronic i *Wiera i Shisn*. Den orthodoxe Synode foreslaar nye *Indskrænkninger af Trosfriheden*. Kun den ortodokse Kirke skal have Ret til at optage nye Medlemmer. Angreb paa Statskirken og dens Tjenere, saavel som enhver Krænkelser eller Spot, det være sig mundtlig, skriftlig eller i Theaterforestillinger vil blive strængt straffede. Disse Forskrifter skal tilføjes i Loven. — Den, der vil træde ud af den ortodokse Kirke, faar 40 Dages Betænkningstid, i hvilken Popen skal søge at indvirke paa ham. Soldater maa overhovedet ikke antage nogen ny Religion. Endvidere bliver Guvernørens og Politiets Medvirkning fordret. Anderledestroende maa ikke holde Processioner eller bygge Kirker uden den ortodokse gejstlige Øvrigheds Samtykke. — For Tiden er der 6 *katholske Bispestole ledige* i Rusland. I tre Aar har St. Petersborg ingen Ærkebiskop haft; Biskoppen af Wilna lever i Landflygtighed, Biskoppen af Kielce døde sidste Aar, Biskoppen af Sandomir den 4. Jan. d. A. og Diøceset Seiny (Augustowo) har allerede i 6 Aar været uden Overhyrde. — En Deputation fra Padolien har været hos den hl. Fader og anmodet om *Genoprettelsen* af det i Aaret 1864 af Regeringen ophævede Bispedømme Kamjenjetz. — Den konverterede, tidligere ortodokse Ordenspræst, Johann Chondru, har forlagt sin Bopæl fra Diøceset Shitomir til Diøceset Saratower. — Der er givet Tilladelse til Oprettelsen af en Jesu Hjerter Kirke i Wilna. — I Troki er et statsanerkendt Børneasyl blevet lukket, det hed sig paa Grund af hemmelig Undervisning.

I de af Unitarer forhen beboede Byer i Chelmerlandet bliver der overalt oprettet ortodokse Broderskaber. Som Lokkemad erholder Medlemmerne Moderation i Skatteafgifter og faar Understøttelse.

De 70,000 Katholikker i Sibirien har for Tiden 25 Kirker og Kapeller og ligesaa mange Præster. En Gang om Aaret besøger Præsten det umaadelig vidtstrakte Sogn, døber, hører Skriftemaal, meddeler Ægteskabets Sakramente og indvier de sidst Afdødes Grave. Ikke sjældent bliver Præsten kaldt til Syge, som bor over 100 Werfter borte, og ofte er den Syge død, inden Præsten, der maa tilbagelægge Vejen i Vogn, naar dertil. — Forresten har Ministeriet tilladt *Redemptoristerne* at holde Folkemissioner i det asiatiske Rusland. Sidste Aar virkede Patrene i St. Petersborg under stor Tilslutning fra Folkets Side, der udgød Taarer af Glæde og Rørelse. —

Om Glæde og Sorg fortæller disse Meddelelser, ligesom ogsaa hvert Menneskes Liv, hvert Folks Historie — og selve Kirkens Historie. Men man kan dog stadig spore et vist Røre, et vist Fremskridt, thi allerede deri, at man nu tør skrive om Øvrighedens Undertrykkelse — om end uden at turde kritisere den — ligger et Fremskridt.

Der er dog mange Steder endnu meget tilbage at ønske. Saaledes har det f. Eks. ogsaa sine Vanskeligheder med at faa de Katholikker af fremmede Nationer, som er bosat i Rusland, pastoreret. Af tyske Katholikker alene gives der en halv Million i Rusland, særlig i Østersøprovinserne. Der mangler Præster, nærmest vel i Lodz og Riga, hvor man anser det at være tysk som ensbetydende med at være Lutheraner. Her burde ogsaa startes nogle religiøse Tidsskrifter, og om muligt burde en eller anden Sygeplejeorden slaa sig ned her, vel sagtens helst de graa Søstre. Interessen for Kirkens Anliggender i Kæmperiget bør vækkes overalt.

(· Germania. ·)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Helsingør. (—n.) *St. Vincens Søstrenes Basar* d. 3. og 4. Aug. var meget vellykket. Trods de mange Velgørenhedsfester, der har været afholdt i Byen og Omegnen i

Sommer, vistes der dog stor Interesse for Søstrenes Fest, og mange Gaver var strømmede ind. — Til Basarens Afholdelse frembød den store og smukke Have i Nygade 8 en ypperlig Plads, hvor der var oprejst Telte til Udsalg, Tombolaer osv. Der var prydet med Grønt og med Blomster, franske og danske Flag vajede smukt ved Siden af hverandre, og Sommersolen kastede Glans over det Hele. — Besøget var godt begge Dage; om Tirsdagen ankom Prinsesse Marie af Danmark, ledsaget af Prinsesse Marie Bonaparte, den græske Prins Georgs Gemalinde, og Grev Leon Moltke-Huitfeldt; begge Prinsesserne solgte Blomster i Mængde og hidrog meget til det gunstige Resultat, Basaren gav. Damer og Herrer fra By og Omegn forestod med stor Elskværdighed forskellige Udsalg og Tombolaer; og Foreviserne af et lille Menageri vakte megen Munterhed. Begge Aftenr var der i et dertil indrettet Telt *Koncert*, der høstede stærkt Bifald hos den talrige Tilhørerskare, samt Fremvisning af smukke Tableauer.

Dog, hvem der havde haft langt det største Arbejde, var naturligvis Søstrene, der imidlertid havde den Glæde at se deres uegennyttige Flid lønnet med et Overskud af 1520 Kr. 92 Ø., som i den kommende Vinter vil blive uddelt til Fattige og Syge i Helsingør.

Balkan. (*Den katholske Orientmissions Fremtid.*) Balkanspørgsmaalets fornyede Aktualitet, den evropæiske Reformaktion, den ungtyrkiske Bevægelse, den *tyrkiske Forfatnings Genopstaaen* — alt dette kalder en hel Del for Kirken *betydningsfulde* Spørgsmaal til Live. Dersom Forfatningen virkelig giver det tyrkiske Folk sand Frihed, saa maa den muhamedanske Stat, hvad *Religionsøvelsen* angaar, bekende Farve og bl. a. tage Stilling til Spørgsmaalet om, hvorvidt den vil indrømme *den katholske Kirke Ligeberettigelse*, i Stedet for at denne hidindtil blot har været »taalt« i de tyrkiske Lande.

I *Macedonien* og *Thracien* har der siden 60erne og 70erne gjort sig en stærk Bevægelse gældende henimod den katholske Kirke, understøttet af franske Assomtionister, polske Resurrektionister og Lazarister. 1883 oprettede Pave Leo XIII. Vikariater i Macedonien og Thracien for de unerede. Hele Landsbyer sluttede sig til Moderkirken. Men derefter kom politiske Omvæltninger atter de skismatiske til Gode.

Reformerne, som Sultanen havde lovet ved Berlinertraktaten 1878, blev kun paa Papiret, hvad der gav Anledning til revolutionære Fremtoninger, som atter udræskede Tyrkerne til blodig og skaanselsløs Hævn. Trængt af de revolutionære fra den ene Side og at Tyrkerne fra den anden Side, holdt desværre mange af de unerede ikke

Stand, men faldt fra igen. Men Vincentinerindernes utrættelige Kærlighed og Opofrelse for alle uden Hensyn til Konfession vandt igen manges Hjerter og befæstede dem i Troen, saa at der efter Nedgangsperioden atter er en Opgang at konstatere.

Ogsaa blandt de *rumænske Kutzowalacher* øver Lazari-sterne en velsignelsesrig Virksomhed, ja selv fremragende Skismatikere ser med venlige Øjne paa Katholicismens Fremgang imellem dem, fordi de anser den rumænske Nationalitets Særpræg for bedst sikret, naar de slutter sig til Moderkirken og samtidig faar Lov til at beholde deres særlige Liturgi.

I Februar 1907 fik den unerede bulgariske Kirke for første Gang sin egen Repræsentant i den nyviede Biskop *Mirow* i Konstantinopel, som dér vil kunne gavne Kirken overordentlig meget, saafremt han blot kan opnaa Portens Anerkendelse.

I det hele taget er Katholicismens Fremtid paa Balkan meget afhængig af de politiske Forhold og ikke mindst af det macedonske Spørgsmaals rette Løsning. Naar der virkelig bliver givet fri Religionsøvelse, og naar Rusland op- hører med stadig at staa bag de skismatiske og at intrigere til Fordel for dem, ja da vil den katholske Bevægelse kunne bære herlige Frugter.

Det vil navnlig blive Østrigs Opgave under de forestaaende Forhandlinger bestemt at holde paa fuldstændig fri og uhindret Religionsøvelse.

Rom. Af og til morer Romerne sig med at udbrede det Rygte at Paven har forladt Vatikanet og har vist sig i Rom. Saaledes ogsaa fornylig igen. Anledning til Rygtet var denne Gang, at en Dreng havde ment at se Paven i en af de Vogne, som sædvanlig benyttes af Kardinalerne, og han begyndte da straks at raabe: »il Papa, il Papa!« Folk strømmede til, men snart opdagede man Fejltagelsen. Det var en Dominikanerpater, som kom fra Vatikanet og som ved sin hvide Dragt og en fjern Lighed med den hl. Fader, havde givet Anledning til Rygtet.

Andre Kredse af det saa let bevægelige italienske Folk geraadede fornylig i stor Alteration over, at nogle *Deputerede* havde været i Vatikanet hos Paven. Særlig i Parlamentsbygningens Korridorer blev Begivenheden drøftet meget livlig. Medens deres Modstandere gerne vilde gøre et stort Nummer ud af Sagen, som om det drejede sig om intet mindre end Højforræderi, — holder vedkommende Deputerede med Føje paa deres Ret til ligesom enhver anden Katholik at deltage i Pilgrimstogenes Audienser hos den hellige Fader.

Italien. De Anstrængelser, den italienske Regering nu i 50. Aar har gjort sig for paa alle mulige Maader at bevæge eller tvinge Folk til at tage deres Børn ud af Klosterskolerne og sætte dem i de religionsløse Statsskoler, synes ikke at være kronet med Held. De fleste italienske Forældre er dog endnu saa fornuftige at foretrække solid, religiøs Opdragelse for moderne Undervisningsmethode; disse to Ting, Opdragelse og Undervisning, gaar jo Haand i Haand. Den nyeste Statistik udviser nemlig at af Pigebørn, som er anbragte i Kostskoler eller Pensionater, findes 75 % i *Klosterpensionaterne*, 18 % i private Pensionater og kun 7 % i Statsanstalterne. Disse Tal er allerede talende nok. Det samme Forhold viser sig endnu tydeligere, hvad externe Elever angaar. Af disse besøger 80 % Klosterskolerne, 9 % Privatskoler og 11 % Statsskolerne. Og denne Statistik gælder ikke blot en eller anden særlig By eller Egn, men hele Italien.

Spanien. I Madrid er der dannet en Kommission, som skal drøfte mulige Forandringer ved det i 1851 mellem den apostolske Stol og den spanske Regering oprettede *Konkordat*. Det drejer sig om en Nedsættelse af Kultusbudgettet, om en ny Ordning og Fordeling af Diocenserne, samt om Forbedring af Præsteskabets økonomiske Forhold paa Landet. Kommissionsmedlemmerne er dels udnævnte af Regeringen, dels af den apostolske Stol; Ærkebispnen af Toledo fører Forsædet.

Taksigelse.

Alle, som ved Køb, Gaver eller Assistance ved vor Bazar har vist Interesse og Sympathi for vor Gerning, beder vi herved modtage vor hjerteligste Tak. — Bazaren gav den smukke Nettoindtægt af 1520 Kr. 92 Øre.

Helsingør d. 10. Aug. 1908.

St. Vincens af Pauls Søstre.

St. Knuds Skole (Stenosgade). Det nye Skoleaar begynder Tirsdag, den 25. ds. Indmeldelse af nye Elever kan ske daglig. Skolen optager Børn fra 6 Aars Alderen af og fører dem gennem 5 Underklasser, de 4 Mellemskoleklasser og Realklassen til den ved den nye Skolelovgivning foreskrevne Mellemskole- og Realksamen. Nærmere Oplysninger faas ved Henvendelse paa Skolen.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 16. August 10. Søndag e. Pintse. Marie Optagelse i Himlen*). Joachim, den hl. Jomfrus Fader. — **17. M.** Oktav af Laurentius. — **18. Ti.** Helene Enke. — **19. O.** Oktavdag. — **20. To.** Bernard, Bekender og Kirkelærer. — **21. F.** Johanne Franciska, Enke. — **22. L.** Oktav af Marie Optagelse.

Søndag den 23. August. 11. Søndag e. Pintse. Marie Hjerte Fest.

*) Ansgarius Bonifacius Kollækt.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64):	Kl. 10	Høj m. Præd.	Kl. 6	Andagt.
Rosenkranskirken (Boyesg.):	- 10	— — —	- 5	Andagt.
St. Annæ Kirke (Sundby):	- 10	— — —	- 6	Andagt.
Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.):	- 10	— — —	- 7 ¹ / ₂	Andagt.
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.):	- 9	— — —	- 3	Andagt.
St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.):	- 7	— — —	- 3	Andagt.

m. Præd.
 Immaculatakirken (Strandv. 91.): - 10 — — — Kl. 2¹/₂ Andagt.
 St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 7 Andagt.

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8;
 paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke
 Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 6, 7, 7¹/₂ og 8¹/₂; i St. Jos. Kirke Kl.
 6¹/₂; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6¹/₂, 7 og 7³/₄.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, 7³/₄
 og 8¹/₄; i Rosenkranskirken Kl. 6¹/₂ og 8; i St. Annæ Kirke Kl. 6
 og 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, 7¹/₂ og 8¹/₂; i St. Josefs Kirke Kl.
 5¹/₄ og 6¹/₂; paa Toldbodvejen Kl. 6³/₄.)

➡ Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa
 for Ikke-Katholikker.

Søndagsgudstjeneste i Sommermaanederne i Provinserne.

	Stille Messe.	Højmesse m. Præd.	Elterm.
Aalborg (Kastetvej)	Kl. 7 ¹ / ₂	Kl. 10	Kl. 3
Randers (Ladegaardsgade)	» -	» 10	» 3
Silkeborg (Vestergade)	» -	» 9	» 7 ¹ / ₂
Aarhus (Ryesgade 26)	» 6 ¹ / ₂	» 10	» 7
Horsens (Nørregade 19)	» 8	» 10	» 3
Fredericia (Sjællandsgade)	» 7	» 10	» 3
Vejle (Blegbanken)	» 7	» 10	» 3
Kolding (Alhambravej)	» -	» 9 ¹ / ₂	» 2
Esbjerg (Nørregade)	» 7	» 10	» 3
Svendborg (Havnegade 1)	» -	» 10	» 3
Maribo (Ny Østergade)	» 8 (dsk. Pr.)	» 10 (plsk.)	»
Næstved (Præstø Landevej)	» -	» 9	» 2
Slagelse (Tordenskjoldsgade) ...	» -	» 10	» -
Ringsted (S. Knudsgade)	» -	» 9 ¹ / ₂	» 5
Helsingør (Nygade 8)	» -	» 10	» 3
Roskilde (St. Ølsgade)	» 7	» 9	» 5
Ledreborg	» -	» 9 ¹ / ₂	» 2
Køge (Vestergade)	» -	» 10	» 4

a. Odense (Torvet 7): Kl. 7¹/₂ Højmesse; Kl. 9¹/₂ Højmesse med
 Prædiken; Kl. 11 polsk Gudstjeneste; Kl. 3 Andagt.

b. Nyborg (Kronprinsensgade 5): Kl. 10 Højmesse med Præ-
 diken.

c. Glorup: Kl. 9 stille Messe.

d. Dalum Kloster: Kl. 6¹/₂ stille Messe.

St. Franciskus III. Orden. Mødet i August bortfalder. Ge-
 neralabsolution i Anledning af den h. Ludvigs Fest meddeles
 offentlig i st. Knuds Kapel Søndag den 30. August efter Højmes-
 sen Kl. 7, og eventuelt ogsaa efter Andagten Kl. 3.

Husk Vincensforeningens Kransekort!

Se nærmere 1. Nr. i Maanedn.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1—4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Rønge, Boyesgade 5, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 34.

Søndag den 23. August.

1908.

INDHOLD: Indvielsen af St. Josefssøstrenes Sanatorium i Spangsbjerg. — En ung Piges Konversion. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Norge. Düsseldorf. England. Rom. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Ann.

Indvielsen af St. Josefssøstrenes Sanatorium, Spangsbjerg.

(Rejsbrev fra vor udsendte Korrespondent).

Gennem Esbjerg Gader stryger den kraftige Vestenvind, saa den fremmede føler sig nødsaget til at gaa uden Hat og kun dækker Hovedet, naar de hyppige Byger sender Vandet strømmevis ned over Hovedgadens Asfalt og de lange Kajers mangfoldige Baller og Kister.

Her ved Havnen er Byens Hjerte. Trods Esbjergs Ungdom, eller maaske netop paa Grund af denne, arbejdes her med en Energi, en Blanding af amerikansk Foretagssomhedsaand og ægte jydsk Sejghed og Udholdenhed i Villien. Her losses Kul fra store Lastdampere — Løbebro ligger ved Løbebro, og kraftige, hærdede Arbejderskikkelser løber forbi deroppe med de svingende fulde Børe — hist kommer en Række Tipvogne med Fyld; der skal erobres endnu mere Land fra Havet. Og midt mellem disse to Yderpunkter — Kullene: Industrilivets daglige Mad, og Jorden:

Grundlaget, hvorpaa det hele hviler, Forudsætningerne for ny Udvidelser, ny Triumfer — arbejdes med intensiv Kraft paa Losning og Ladning af de mange Produkter, som paa deres Vej over Verdensmarkedet passerer Esbjerg, Vestkystens Stolthed.

Kommer man nu udenfor Byen, da er denne rastløse Duren af Maskinerne og Arbejdets Summen vel forstummet; men Vestenvinden har fulgt os, danser her med større Frihed og ubændigere Kraft over Højene og leger med Lyngen og de smaa Klokkeblomster langs Grøftkanten. — Men selv her faar vi Mindelser om det moderne Liv. De gamle, ærværdige Telegrafpæle paa venstre Side af Esbjerg-Vardevejen har faaet Genboere paa Vejens modsatte Side. Høje, granvoksne Pæle med en Række Ledninger, omgivne af beskyttende Næt. Fra Vognvinduet kan vi se, at hver Pæl er forsynet med en Tavle, hvor et ildevarslende, rødt Zigzaglyn advarer den forbigaaende, og Indskriften »Forsigtig — Livsfarligt!« forhøjer Respekten for dette Ingeniørarbejde.

Saa viser det første lille Grantræ sig derude til højre. Vi bøjer os ud af Vognvinduet og ganske rigtigt, vi er nu komne til de første Blækere for den 106 Tdr. Land store Esbjerg Gjesing Plantage. Synet er vidunderligt smukt. Solen er et Øjeblik brudt gennem Skylaget, og paa en Baggrund af mørke, tordensvangre Skyer ligger St. Josefs-søstrenes Sanatorium, højt over Trætoppene, med sine blændende hvide Mure og røde Tegltage.

Gennem den rødmalede Port svinger Vognen ind i Plantagen. Til venstre ligger Overlægens Embedsbolig fornemt tilbagetrukket i sin egen Have, og til højre Sygehuset. Vognen ruller op foran Sanatoriets Hovedindgang, en rødmalet Postkasse paa Muren fortæller ogsaa, at vi nu har betraadt en selvstændig Verden.

Der mærkes ikke noget til den nervøse Travlhed, som ofte hersker Dagen før Indvielsesfesten, kun fra Kælderregionen lyder taktfaste Hammerslag, her residerer endnu Snedkerne, læggende sidste Haand paa Værket. Overalt er Gulvene blanke, hvert Støvgran som bortblæst. I Sygestuerne staar Sengene opredte med blændende hvide Tæpper, overalt er hyggeligt og indbydende, velgørende Ro, frisk Luft fra Havet derude og Lys i Værelserne og de

lange Gange, saa Sindet stemmes lyst og Hjertet let, skønt Haglene slaar mod Ruderne.

Ledsaget af Sanatoriets Præst, Hr. Pastor Quelen, begiver det lille Selskab sig af Sted rundt i Bygningen. Først beses de store Lofter og alle maa øverst op i Taarnet gennem et Virvar af Bjælker og Stiger. Heroppe er en storslaaet Udsigt, langt ud over Esbjerg By og Havn, Graadby og Fanø, og mod Nord Guldager og Brøndum Sogne. Man fristes til at staa her længe, skønt Stormen hviner mellem Tremmerne, og Spiret ryster ved de stærke Vindstød. — Atter vandrer vi over Lofterne mellem store Stabler af Service, Madrasser og bløde Uldtæpper, passerer to cylinderformede Beholdere, som imponerer Beskueren ved sine Dimensioner. Disse Beholdere er Trykværket til Sanatoriets eget Vandværk. Her pumpes Vandet op af en kraftig elektrisk Pumpe nede i Kælderen.

Vi stiger ned fra Loftet og befinder os paa Kvistetagen, hvor Søstrenes Soveværelser findes. Her er tillige et stemningsfuldt Kapel, der oplyses om Dagen ved et stort rundt Vindu mod Syd. Lyset brydes her meget harmonisk gennem de smukke farvede Ruder, udgaaet fra Firmaet *Duvier*, København, om Aftenen straalere Kapellet i et paa en Gang mildt og klart Lys fra de 8 Grupper af elektriske Pærer (hver paa 3), som sidder tæt til Loftet. Paa 1. Sal og i Stuen ligger alle Sygestuerne mod Syd med Vinduer i Hovedfacaden og Døre ud til en bred Gang, som gaar gennem hele Bygningens Nordside. Her findes Klædeskabe til Patienternes Brug og Vaskekummer med koldt og varmt Vand. I Nordfløjen paa 1. Sal, med Vinduer mod Øst, ligger en Række Eneværelser. I Stueetagens Midte findes Hovedhallen, hvorfra en Trappe mod Syd fører ned i Sanatoriets Have, hvor store Græsplæner ligger omkransede af dunkle Graner. Paa begge Sider af Hallen fører brede Fløjdøre ind til Patienternes Dagligstuer. Her er endnu ikke fuldstændig monteret, men man kan allerede se, at Patienterne her vil være omgivne af en hjemlig Hygge. I denne Etage findes endvidere foruden Sygestuerne, Kontor, Overlægens Modtagelsesværelse og Laboratorium. Begge Etager er ved den store Midterhal delt i to Afdelinger, den ene for kvindelige, den anden for mandlige Patienter.

Mod Vest og Øst i Forlængelse af Sanatoriebygningens Hovedfløj er Liggehallerne opførte, henholdsvis for Mandssidens og Kvindesidens Patienter med 25 Pladser i hver. Hver Liggehal er terrasseformigt delt i to, og de er, som »Esbjerg Avis« siger, konstruerede paa en »genial Maade«. Den nederste Hals Tag er nemlig anbragt i en Vinkel, som ikke tager Udsigten bort for Patienterne, der ligger i den øverste Hal. Disse Tage er dækkede med Græstørv (Bitume). Græsset danner her allerede dejlige, grønne Flader, som vil hjælpe med til at stemme Patienternes Sind lysere, samtidig med at Sanatoriets Vandleddning stadig kan holde Græsset frisk selv i den stærkeste Sommervarme. Hallerne har Betongulve. Alle Gulve er i hele Sanatoriet af Terrazzo eller Linoleum. I den høje Kælderetage findes Patienternes store, fælles Spisestue, som paa en praktisk Maade staar i Forbindelse med Køkkenet, saa Serveringen kan foregaa let og hurtigt. Selve det store Køkken er lyst og rummeligt med et stort Komfur i Midten i Forbindelse med en Bagerovn, som kan rumme 10 Brød (3 Kvarter lange) ad Gangen. Man har naturligvis taget alle den moderne Tekniks Hjælpemidler i sin Tjeneste, saasom en stor Varmeovn, Elevator, Vadsk med varmt og koldt Vand og saa fremdeles. Ved Siden af Køkkenet ligger Sylltøjskammer og andre Rum til Opbevaring af Madvarer. Endelig findes i denne Etage 2 store Badeværelser, hvor der findes Brusere og Doucheapparater. Overalt hersker en Orden og Akkuratesse, som virker velgørende.

Stiger vi endnu en Trappe dybere, aabenbarer der sig en hel underjordisk Verden af et imponerende Omfang. Her strækker sig lange, brede Gange, som forbinder Sanatoriebygningen med Sygehuset og Økonomibygningen.

Her under Jorden er i Sandhed højt til Loftet, og et omfattende System af Rørledninger strækker sig langs Væggene fra Gulv til Loft, medens selve Loftet omtrent er dækket af de elektriske Ledninger. Man føler sig uvilkaarlig helt betaget, naar man vandrer hernede gennem disse »Gader«. Vi stiger først op i Sygehuset, hvor der møder os de samme Interiører, som i Sanatoriet. Her findes Sygestuer, Badeværelser og W. C. — Sygehuset har Plads til 20 Patienter, fordelt i 5 Sygeværelser. Mod Syd ligger

en bred Veranda i hele Husets Længde, hvortil brede Døre fører ud, Patienterne kan saaledes i godt Vejr flyttes herud, uden at de behøver at forlade Sengen.

Atter vandrer vi tilbage ad de underjordiske Gange; denne Gang over til Økonomibygningen. Her staar vi da med et i den store Maskinhal, der aftvinger enhver den største Beundring. Her er saa at sige, Sanatoriets Hjerter. Mægtige Dampkedler opvarmer Vandet, som herfra pumpes ud i de omfangsrige Rørledninger, der i 3 Grupper fører til Sanatoriet, Sygehuset og Overlægens Embedsbolig. Denne Hal minder om de store Damperes Maskinrum, med sit Virvar af Rørledninger, Hjul og Løbebroer. Maskinmesteren fører os med stor Elskværdighed rundt i sit Rige, viser os Pumperne til Sanatoriets Vandværk i Funktion — alt drives selvfølgelig ved Elektricitet, — Bygningerne opvarmes ved varmt Vand, og saavel dette som Brugs vandet cirkulerer, drevne af de kraftige elektriske Pumper, som selv henter Vandet op fra en Brønd til de to 9 Kbm. store Beholdere paa Sanatoriebygningens Hovedloft. Maskinmesteren forklarer os de sindrige Konstruktioner, Kontrol- og Maaleapparater. Saaledes kontrolleres det varme Vands Temperatur ikke alene, naar det forlader Kedlerne, men ogsaa, naar det vender tilbage fra sin Vandring gennem Rørerne i de forskellige Bygninger. Rundt om i Gangene findes derfor Thermometre, i sindrig Forbindelse med Varmrørerne. — Maskinmesteren fører os ogsaa til et lille Aflukke, paa hvis Dør der findes en lignende Plakat, som Pælene bærer derude langs Vejen. Ogsaa her er det advarende Zigzaglyn og Ordene: »Forsigtig, Livsfarligt« anbragt. Herind føres den elektriske Strøm fra Esbjerg. Den har den antagelige Spænding af 3000 Volt (men kan bringes op til 3500), og transformeres nu ned til 110 Volt Vekselsstrøm. — Vi forstaar nu fuldt ud de manende Ord, derude langs Vejen. — Hernede i den underjordiske Afdeling findes ogsaa en Række Husholdningskældere, hvor Luften til Stadighed vil bevare den usædvanlige friske Karakter, som her allerede hersker, takket være de elektriske Vindmotorer.

Ogsaa Spytten ledes fra Udskylningsvadskene herved gennem bestandig kogende Gryder, sammen med Sanatoriets øvrige Afløb ledes det til en Septiktank, hvor det undergaar

en bakteriel Gæring, og forlader Tanken som det reneste Vand for at løbe ud i en Bæk og derfra i Havet.

I Økonomibygningen findes foruden øverste Etage af Maskinhallen og Maskinmesterens Kontor og øvrige Lejlighed tillige Desinfektionsanstalt, Vaskeri, Rullestue og Strygestue, Vognport og Hestestald. --

Maskinmesteren bliver sikkert en meget optaget Mand, naar det daglige Arbejde nu først begynder at gaa sin Gang. Hvert Øjeblik maa han nemlig forlade os for at gaa til Hustelefonen. Man faar straks Fornemmelsen af det store Apparat, her skal sættes i Gang.

Atter staar vi ude i Regnen og opdager endnu en Bygning, som opføres bag Økonomibygningen, ved Siden af Sanatoriets høje Skorsten. Endnu er kun første Stokværk opført, men snart vil denne lille Bygning staa færdig, saa ogsaa den kan modtage sine Beboere. — Patienter? Nej, ingenlunde. Her indrettes en stor Svinesti og paa 1. Sal: Hønsesus. Det har nemlig vist sig ved flere Sanatorier at være økonomisk fordelagtigt, idet Sanatoriet kan føde ikke saa faa Svin ved Hjælp af Køkkenaffaldet. St. Josephssøstrene kommer saaledes til at forsøge sig som veritable Svineopdrættere. Som et Kuriosum skal nævnes, at de kontrollerende Dyr læger hævder, at disse Sanatoriesvin næsten er de eneste *tuberkelfri* i Danmark! Forklaringen til denne tilsyneladende Paradoks ligger i, at disse Svin *kun* faar kogt Føde. — —

Det er ikke alene paa Afstand, at Sanatoriet »Spangsbjerg« tager sig indbydende ud for Øjet, nej, det bevarer sit venlige Præg, naar man staar foran det. Bygningerne er opført i gothisk Stil, med Anvendelse af gamle danske Herregaardsmotive, paa en Sokkel af kløvet Granit, hvide stænkpuksede Mure og røde Teglsten (hollandsk Model). Paa Loftet mindes man om Vestenstormene; thi Stenene er — som særlig Sikkerhedsforanstaltning — bundet omkring Spærene med Kobbertraad.

Sanatoriets Grund er 26 Tdr. Land Plantage (med en gammel Kæmpehøj), deraf 2 Tdr. Land Løvtræer. Endvidere har Søstrene faaet thinglæst Adgangsret til Esbjerg Kommunes Plantage (90 Tdr. Land), som ligger Vest for Vejen, og hvor Patienterne ogsaa frit kan bevæge sig. —

Sanatoriet kan modtage 76 Patienter: Sygehuset 20 og Sanatoriebygningen 56. — Byggesummen bliver mellem 330, og 340,000Kr., hvoraf Staten betaler 108,000. Endvidere giver Staten aarlig til Driften: indtil 60,000 Kr., beregnet efter $\frac{3}{4}$ af Patienternes Udgifter. — Patienter kan ligge for 75 Øre (naar de selv betaler). Medlemmer af statsanerkendte Sygekasser ligger paa Sygekassens Regning, og enhver, som ikke er i Stand til at betale, indlægges paa deres Forsørgelseskommunes Regning, og dette anses vel at mærke *ikke* som Fattighjælp. Ja, endvidere maa Kommunen paa samme Maade yde Hjælp til trængende Familier, hvis Forsøger indlægges. Ligeledes køber Sanatoriet Klæder o. s. fr. til ubemidlede Patienter paa deres Kommunes Regning. Dette betragtes heller ikke som Fattighjælp.

Bygningsarbejdet er udført under Ledelse af Arkitektfirmaet V. og B. Inge mann, København. Hr. Murermester L. Wedderkopp, Struer, har havt Arbejdet i Entreprise med Hr. Arkitekt Lund-Christensen som Konduktør. Tømrerarbejdet: Hr. Th. Petersen, Aarhus. Snedkerarb.: Trævarefabrikken »Vendsyssel«, Nørresundby. Malerarb.: Brdr. Hansen, Esbjerg. Koldvandsanlæg: Jensen og Olsen, Esbjerg. Varmeanlæg: Ingeniør J. Bang København. Sanitæranlæg: Andresen og Henningsen, København. Elektriske Anlæg: Siemen og Schubert, København. Regulering og Vejanlæg: Entreprenør Magnus Petersen, Esbjerg.

(Sluttet).

En ung Piges Konversion.

Ved Dr. K. Krogh-Tonning.

(Fortsat).

Den unge Pige *Mlle. Blum*, født i Schweiz 1746, fortæller selv:

Til Guds Ære giver jeg efter for nogle fromme Personers Ønske, som vil vide, hvorledes jeg har opnaaet den Lykke at tilegne mig den katholske Trosbekendelse, idet

jeg paa samme Tid beder Dem og alle, som læser denne Beretning, at forene sig med mig for at love og prise Barmhertighedens Fader. Ifølge den kristelige Beskedenhed skulde det synes mere passende for mig at tie om Begivenheder, som angaar mig selv. Men da disse er egnede til at opbygge andre og bringe dem til at beundre Herrens naadefulde Godhed overfor de mest forvildede Sjæle, har jeg troet at gøre en ham velbehagelig Gerning ved i al Simpelhed at fortælle, hvorledes det er gaaet til, at jeg fra Kætteriets Mørke nu ser mig overført til Lysets Kilde, og jeg, som var et Fortabelsens Barn, er bleven et Barn af den hellige katholske, apostoliske og romerske Kirke.

Født af Forældre, som tilhørte Calvins Sekt, har jeg, fra den Tid, da jeg blev i Stand til at reflektere, omgaaedes med Tanken om at opgive min Religion for at antage Katholikkernes.

Lige fra jeg hørte Tale om denne, har jeg næret lige saa megen Agtelse for den som Foragt for Protestanternes Lære. Det var mig en Glæde at faa mine Forældre til at fortælle, hvori Katholikkernes Religion bestaar, og om dens vigtigste Andagtsøvelser. De mente at skræmme mig bort fra den ved at fortælle mig, at den paalagde Faste og Bodsøvelser. Men da jeg gennem daglig Læsning kendte Evangeliet, som man i vor unge Alder lod os gengive udenad, svarede jeg dem, at vor Frelser havde fastet i 40 Dage. Og jeg tilføjede: Kan man gøre noget Bedre, end hvad den gode Gud selv har gjort, medens han levede paa Jorden sammen med Menneskene, især dersom man gør det af Kærlighed til ham? Thi jeg syntes, at intet var for dyrt, naar man handler af denne Bevæggrund, som forsøder det bitreste og strengeste. Saaledes lod jeg mig slet ikke skræmme ved det frygtelige Billede, som man anstrengte sig for at give mig af den katholske Religion. Da jeg saa, hvorledes Protestanterne søgte at latterliggøre den romerske Kirkes Ceremonier, og specielt Korstegnet, spurgte jeg, hvad man sagde, naar man gjorde dette. Da jeg erfarede, at man nævnte den hellige Treenigheds tre Perssoner, sluttede jeg deraf, at Katholikkerne altsaa ærede de tre guddommelige Personer mere end Protestanterne. Overbevist om, at denne Skik ikke var andet end priselig, vænnede jeg mig til, naar

jeg var alene, at følge de schweiziske Katholikkers Eksempel ved med Tømmelfingeren at tegne Korsets Tegn paa Pande, Mund og Bryst. Jeg var meget bevæget, naar man fortalte mig om vor Herres Lidelse. Jeg kunde ikke høre denne Historie uden at blive rørt til Taarer. Jeg vilde gerne forrette min Bøn paa Knæ, hvilket Protestanterne aldrig gør, men beder altid siddende. Saa bad jeg da knælende, naar jeg var alene, og især naar jeg gik tilsens. Jeg tog Sengetæppet over mine Skuldre og bad til Gud i denne Stilling indtil Sønnen nødte mig til at lægge mig paa min Hovedpudd. Det, jeg især bad om, var Dydens Naade.

Saa ofte som en Ordensmand viste sig i vor Egn, løb jeg ivrigen hen for at besøge ham, og jeg modtog med Glæde de smaa Billeder, han gav mig. Min Moder kunde ikke se dette uden Smerte. Hun anede min Tilbøjelighed for den katholske Religion. Jo flere Spørgsmaal, jeg gjorde hende om den, desto mere gjorde hun sig Umage for at undertrykke min Nysgerrighed og for at indtage mig imod dens Bekendere. Hun haabede at opnaa dette ved at gentage for mig, at der havde været Protestanter, som var bleven meget uheldige ved at blive Katholikker og saaledes hjemfaldne til den evige Fordømmelse. Den Tone af Overbevisning, som hun ved saadanne Lejligheder benyttede, imponerede mig ikke. Langt fra at fæste Lid til hendes Ord betragtede jeg tvertimod den protestantiske Religion som en Vej til Fortabelse. Min Moder var stærk bunden til den, hvilket bedrøvede mig meget. Men saa fjern hun end var fra Frelsens Vej, var hun ikke desto mindre ivrig for, at vi skulde adlyde de ti Guds Bud og opfylde vor Forpligtelse til at bede med megen Troskab, Opmærksomhed og Respekt. Begik vi den mindste Fejl, straffede hun os strengt. Hun lod os ofte gentage denne Bøn: »Min Gud, tag fra mig Stenhjertet og giv mig et Kød hjerte, som altid er modtageligt for din Naade.«

Tiden for min første Kommunion var kommen. Denne holdt jeg. Det vil sige: jeg tog Del i Nadveren. Jeg modtog det Stykke af Brødet, som man rakte mig, og rakte den fungerende Gejstlige min Haand, en Ceremoni, hvorved jeg aflagde det Løfte, at jeg aldrig vilde skifte Reli-

gion. Men min Tanke var en ganske anden; thi jeg var fremdeles bestemt paa at opgive min Religion. Min Moder, for hvem jeg forstillede mig, blev Dag for Dag mere urolig. Hun udtalte sin Frygt for min Fader, som svarede hende, at han i Religions-sager ikke vilde volde sine Børn nogen Hindring, men give dem fuld Frihed til at følge sin Tilbøjelighed. Han var nemlig slet ingen Modstander af den katholske Religion.

Efter et Ophold i Baden paa fjorten Dage vendte vi tilbage til vort Hus. Nogle Dage derefter indtraf min Faders Død, kun en og tredive Aar gammel. Under hele sin Sygdom talte han om Gud. Medens han var frisk, beskæftigede han sig oftest med at forfatte Hymner efter Davids Psalmer, og disse sang han ledsaget af Instrumentalmusik. Da han mærkede, at Døden nærmede sig, lod han sine Børn kalde. Vi var fem, jeg var den ældste, femten Aar gammel. Han gav os sin Velsignelse, talede meget opbyggeligt til os, anbefalede os at frygte og elske Gud, indgød os Foragt for denne Verdens Storhed og tilføjede meget andet, der rørte os til Taarer. Men det, der mest forbausede alle dem, der var tilstede ved hans Leje, var dette, at han forkyndte, at man i hans Familie vilde opleve mærkelige og uventede Ting. Uden Tvivl sigtede han til Herrens Naade og Barmhjertighed ved min Religionsforandring. Han talede ogsaa om en liden Broder, Familiens yngste Barn, som endnu ikke var to Aar og var et smukt Barn: »Denne Lille vilde være meget lykkelig, dersom det behagede Gud at kalde ham bort fra denne Verden. Han vilde blive en Engel i Himlen; thi han har faaet en god Daab«. Nogle Øjeblikke derefter faldt dette Barn, som da befandt sig meget vel, i frygtelige Krampetrækninger og døde i samme Øjeblik, som min Fader drog sit sidste Suk. Ved Begravelsen lagde man det i hans Arme. Denne Begivenhed, hvortil mange, som tildels endnu lever, var Vidne, vakte almindelig Forbauselse. I samme Aar mistede jeg ogsaa min Moder, min Bedstemoder og en liden Søster. Vi tre Børn, som blev tilbage, blev overgivne til en Tantes Ledelse, som tog os til sig.

Jeg tænkte dengang, at det skulde blive meget lettere for mig at antage den katholske Religion. Jeg beskæftigede

mig stadig med Midlerne til at udføre mit Forsæt. Jeg tænkte paa at flygte til Baden. Men Stedets Nærhed bragte mig til at frygte for, at min Tante snart vilde komme og opdage mig og bringe mig tilbage. Da jeg uafslædig har mit Ønske i mit Hjerte, bad jeg ivrigt Gud og den hellige Jomfru om at tilvejebringe en gunstig Lejlighed til at udføre mit Forsæt. Først et Aar efter kom den paa denne Maade: En af mine Kusiner havde opholdt sig i Lyon, hvor hun havde lært Fransk. Man var i min Familie glade over at høre dette Sprog tale, og dette var nødvendigt for den Forretning, vi drev. Jeg foreslog for min Tante Rejsen til Lyon, hvor det vilde være mig let at lære det. For at bringe hende til at samtykke i min Plan, anførte jeg, at jeg trængte til at kunne tale Fransk med de Købmænd, med hvem vi havde Forretninger; og af Frygt for, at hun havde Mistanke om min virkelige Hensigt, udtalte jeg ved enhver Lejlighed megen Foragt for Katholikkerne. Denne dobbelte Krigslist lykkedes. Jeg opnaaede, hvad jeg ønskede, og betragtede mig fra nu af som nær ved den Lykke, hvortil min Hu i lang Tid havde staaet. Jeg rejste i September 1762; jeg var dengang sexten Aar gammel.

(Fortsættes).

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. I St. Ansgars Kirke, som jo oprindelig blev bygget som østrigsk Gesandtskabskapel, blev i Tirsdags den 18. ds. Kl. 10 i Anledning af den østerrigske Kejsers Fødselsdag læst en stille Messe af Kirkens Sognepræst, Hr. Pastor *Braun*. Blandt de Tilstedeværende bemærkedes den *østrigske Gesandt* med Familje, den *østrigske Generalkonsul* og den *amerikanske Gesandt* med Familje; desuden Fru *Konsul Hitzinger* og Hr. Observator Dr. *Pechüle*. Efter Messen bad Pastoren paa tysk en kort Bøn for »seine keiserlich-königliche apostolische Majestät *Franz Josef*.«

Norge. De norske Socialdemokraters Fører og Repræsentant paa Ting, Dr. *Alfred Eriksen*, som er fungerende luthersk Sognepræst, erklærede fornylig som sin Me-

ning, at naar to ugifte Personer llytter sammen, kan deres Samliv være ligesaa moralsk som et regelret Ægteskab, saafremt de blot har den Hensigt senere at ægte hinanden. Og denne »Sjælesørger« lader man fremdeles sidde i sit Embede. For et Par Aar siden havde samme Pastor Eriksen ladet nogle gudsbespottelige Ytringer falde i et Foredrag, hvorfor hans umiddelbare Foresatte, den lutherske »Biskop« i Tromsø, søgte at faa ham afsat, — men det lykkedes ham ikke, fordi Kirken under statskirkelige Forhold ikke er Herre i sit eget Hus.

— Megen Opsigt har en saakaldt Kultur- og Aandsfrihedsdebat i Stortinget vakt. De fleste af Folkerepræsentanterne paa Tinget har stemt imod en foreslaaet Statsunderstøttelse til visse Forfattere og Skribenter, fordi disse — deres Evner og Talent ufortalt — fører en skidden Pen og misbruger deres Indflydelse til at slappe den offentlige Moral. Hvorover de moderne »Kulturbærere« naturligvis blev i allerhøjeste Grad indigneret. I den deraf følgende Pressefejde greb heldigvis ogsaa Mænd ind, som med Navns Underskrift alvorligt advarede imod Aandsfrihedens Fraser og de demoraliserende Bøger, — uden at ænse, at de derved udsatte sig for af Kultur- og Dannelsessnobberne at blive udskregne som reaktionære. Herfor fortjener de alle rettænkendes Agtelse. Blandt dem, der særlig udmærkede sig i denne Avisfejde, kan nævnes den i Fjor til Katholicismen konverterede fremragende Kristiania-Journalist og Forfatter *Worm-Müller* samt den protestantiske Læge *Dr. Wyller* i Stavanger, som beraabte sig paa sine Erfaringer som Læge og aahent erklærede, at han havde kastet mangen til Familielæsning anbefalet Bog i Kakkellovnen, efter at have overtydet sig om dens »Bonitet«, for saaledes at skaane sin Familie for den Slags Snavs. Mangen katholsk Husmoder kunde tage Eksempel af denne protestantiske Læge og Familiefader.

Düsseldorf. Fra Søndag den 16. til Torsdag den 20. August holdt *de tyske Katholikker* deres 55. *Generalforsamling* i Düsselorf. Den forløb om muligt endnu mere glimrende end de foregaaende Forsamlinger. Ekstratogene, som allerede om Lørdagen bragte henved 100,000 Fremmede til Byen, satte disse af ved Forstæderne for at undgaa altfor stor Trængsel ved Hovedbanegaarden. Noget af det mest imponerende var som sædvanlig det store Arbejderfesttog, hvori 61,000 Personer deltog, og som i 2½ Time defilerede forbi en Tribune, hvorpaa *Kardinal Fischer* (Køln) befandt sig tillige med andre Æresgæster, saasom *Viebiskop Müller* (Køln), *Viebiskop Grev v. Galen* (Münster), *Dominikanerbiskoppen Bahlmann* (Brasilien), *Dominikanerprior Grev*

Spee, de katholske Svendeforeningers Generalpræsers Msgr. *Schweitzer* samt flere Rigsdagsmænd. I Festtoget deltog 600 Foreninger med tilsammen 1000 Musikanter. Da de sidste Grupper var passeret Tribunen, istemte Tilskuernes Mængde, imponerede og begejstrede ved det storslaaede Skue, ganske af sig selv Lovsangen »Store Gud, vi love Dig«, hvorefter Musiken faldt i med. Kardinal Fischer hævede Haanden til Velsignelse, og de Tusinder og atter Tusinder faldt paa Knæ og modtog den biskoppelige Velsignelse. Denne Slutning paa Festtoget var saa meget mere gribende, som den var udenfor Programmet, improviseret og indgivet af selve Øjeblikkets Højtidelighed.

Efter Festtoget drog Størstedelen af den forsamlede Mængde til den i Anledning af Generalforsamlingen opførte umaadelige Festhalle, der rummer 40,000 Mennesker, for dels dér, dels i ikke mindre end 30 Parallelforsamlinger a:detsteds, at overvære de Taler og Foredrag, som skulde udfylde den og de følgende Dage. Paa Programmet var opført Foredragsemner baade fra det sociale og religiøse Gebet, som berører alle Stænders og Folkeklassers forskellige Interesser.

Selvfølgelig afsendtes der som sædvanlig Telegrammer baade til Kejser og Pave, dette sidste i Form af en ganske særlig begejstret Hyldest, da dette Aars Generalforsamling nemlig tillige skulde være en Festforsamling i Anledning af den hellige Faders 50 Aars Præstejubilæum.

Man kan nu sige, hvad man vil, være for eller imod Tyskerne paa andre Omraader — noget lignende som det, der i disse Dage er foregaaet i Düsseldorf, er næppe nogen anden Nation, ikke en Gang den italienske og langt mindre den franske, i Stand til at præstere.

England. I den første Uge i Septbr. skal der jo i London afholdes *international eucharistisk Kongres*, hvori en Mængde fremmede gejstlige Dignitarer deltager. Den hellige Fader sender endogsaa en *pavelig Legat*, nemlig *Kardinal Vincenzo Vanutelli*. Det er første Gang i fire Aarhundreder — siden Henrik VIII og Skismaet — at der kommer en pavelig Legat til England. — I Anledning af Kongressen vil der blive holdt en Procession med det allerheligste Sakramente gennem Londons Gader. De engelske Katholikker glæder sig; den protestantiske Alliance udsender afmægtige Protester.

Rom. Tro mod sit Program *instaurare omnia in Christo* (forny alt i Kristus) har den hellige Fader i Anledning af sit Jubilæum udsendt en Exhortation til det katholske Præsteskab hele Verden over, gaaende ud fra den Tankegang, at Præsterne ligesom Apostlene skal være Verdens Salt, og

hvis Saltet er fordærvet, hvormed skal man da salte? Det fremgaar af de mange smukke og indtrængende Formaning-er, som den hellige Fader her henvender til sine Præster, at det i hans Øjne vilde være den mest velkomne Gave til hans Jubilæum, om hele det katholske Præsteeskab bestræbte sig for at svare til det høje Ideal, som de ved Præstevielsen har svoret til, og som han selv, den hellige Fader, i sin 50aarige Præstevirksomhed trofast har ført ud i Livet under alle de mange omskiftende Livs-Omstændigheder fra almindelig Præst, indtil han beklædtes med den øverste Hyrdes Embede.

— Ifølge *Catholic Times* har den amerikanske *Paulist-pater Father Doyle*, Rektor for det apostolske Missionshus i *Washington*, aflagt Beretning for den hellige Stol om *Paulist-Missionens Resultater*. Paulisterne har særlig sat sig til Maal at virke for de i Troen fraskilte Brødres Tilbagevenden til Moderkirken ved »Missioner«, Prædikener, Foredrag for og Korrespondancer med sandhedssøgende Protestanter. Paa denne Maade har de opnaaet over 25,000 *Konversioner aarlig*, og sidste Aar var der blandt Konvertitterne 30 Præster fra Episkopalkirken. Overfor Kardinal Merry del Val har Father Doyle udtalt som sin Mening, at det ikke vil vare saa meget længe, før alle engelsk talende Amerikanere er vendt tilbage til Moderkirken. Dette synes jo rigtignok at være et noget sangvinsk og optimistisk Syn paa Sagen; men paa den anden Side er jo de allerede opnaaede Resultater virkelig forbausende og giver det bedste Haab for Fremtiden. — Ærkebiskop Bourne af Westminster har sendt Father Vaughan til Washington, for at han kan sætte sig ind i Paulisternes Missioneringsmethode og derpaa begynde noget lignende i England.

— 1. August blev i Pavens Nærværelse oplæst Rituskongregationens Dekret angaaende den spanske Dominikaner *Frans Capillas* og andre kinesiske Martyrs Beatifikation. Capilla var den første Martyr i Kina, død 1648. Hans Beatifikationsproces blev afbrudt i flere Aar og først genoptaget i 1900. De andre kinesiske og annamitiske Martyrer led Døden i forrige Aarhundrede, blandt disse var 1 Biskop og 3 Missionærer fra Frankrig foruden nogle indfødte, nemlig 7 Præster, 18 Mænd og 4 Kvinder.

— Den ærkebiskoppelige Kurie i Imola begynder snart *Pius IX's Beatifikationsproces*, hvad hans Ophold i Imola angaar fra 1833—1846. Mons. Carni vil være til Stede som Postulator; Biskoppen af Imola og hans Generalvikar har faaet Bemyndigelse til at føre Forsædet. Efter denne Indledning vil Rituskongregationen fortsætte den kanoniske Proces i Rom.

— Til Efteraaret skal der paabegyndes en mere virksom Pastoring af den *romerske Campagne*. Man agter at inddele den i forskellige Distrikter, som hver for sig overdrages til forskellige Foreninger og fromme Broderskaber, der da overtager den regelmæssige Gudstjeneste og Pastoring. Trods den umiddelbare Nærhed op ad Roms Porte, var disse Egne hidtil meget forsømte i religiøs og pastoral Henseende og næsten udelukkende henvist til nogle Privatpersoners kristelige Næstekærlighed. Senere skal der oprettes rigtige ny Sogne derude.

— *Den apostoliske Stols Forhold til den russiske Regering* er for Øjeblikket mere spændt end nogensinde før, og der er ikke Udsigt til snarlig Forbedring under de nuværende Forhold. Af de 12 russiske Dioceses er 6 vakante: i 3 Aar er St. Petersborg uden Biskop, Dioceseerne Kielce, Sandornir og Sejny allerede i 6 Aar; siden Biskoppen af Kowno døde den 2. Maj, er her heller ingen Biskop, og endelig er Wilna ogsaa vakant, siden Biskop von Ropps Konflikter med Regeringen. I Virkeligheden kan den diplomatiske Forbindelse mellem det pavelige Statssekretariat og den russiske Regering betragtes som afbrudt.

Udlaan (gratis) og Tilbagelevering af Bøger fra St. Vincens- og Sognebibliothekerne

finder Sted

ved St. Ansgars Kirke (gennem Hr. Lærer Ertner, Bredgade 67).
Tirsdag, Torsdag og Lørdag Kl. 7—9 Aften; desuden
efter Formiddags- og Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen
ved Rosenkranskirken daglig fra 6—7 (hos Pastor Ronge).
ved St. Anna Kirke hver Søndag efter Hovedgudstjenesten.
Fra St. Josefs Konferens Bibliothek udlaanes Bøger daglig fra
Kl. 9—1 fra Skolelokalet Griffenfeldtsgade Nr. 7.

Skolerne ved St. Ansgars Kirke og i Griffenfeldtsgade genoptager Undervisningen Lørdag den 29. ds. Børn, som bliver *skolepligtige* i Aar, bedes anmeldt hos Sognepræsten. *Daabs- og Vaccinationsattest* maa medbringes.

Skolerne ved Rosenkranskirken har genoptaget Undervisningen *Tirsdag den 18. August*. Børn, som i Aar bliver *skolepligtige*, bedes anmeldte hos Sognepræsten snarest mulig. *Daabs- og Vaccinationsattest* maa medbringes.

St. Knuds Skole (Stenosgade). Det nye Skoleaar begynder Tirsdag, den 25. ds. Indmeldelse af nye Elever kan ske daglig. Skolen optager Børn fra 6 Aars Alderen af og fører dem gennem 5 Underklasser, de 4 Mellemskoleklasser og Realklassen til den ved den nye Skolelovgivning foreskrevne Mellemskole- og Realklassen. Nærmere Oplysninger faas ved Henvendelse paa Skolen.

St. Andreas Kollegiet i Ordrup. Det ny Skoleaar begynder Torsdag den 27. August Kl. 9. Indmeldelse af ny Elever kan ske daglig, sikrest mellem 5 $\frac{1}{2}$ og 7 $\frac{1}{2}$.

S.J.G. Mandag den 7. Septbr. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften holder **St. Josefs Gilde** Møde i Forsamlingslokalet, Bredgade 67. **Samtlige Brødre** anmodes om at møde.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 23. August. 11. Søndag e. Pintse. *Marie Hjerter Fest* — 24. M. Bartholomæus, Apostel. — 25. Ti. Ludvig, Bekender. — 26. O. Votivofficium af St. Ansgar. — 27. To. Josef Calasanz, Bekender. — 28. F. Augustin, Biskop og Kirkelærer. — 29. L. Johannes Døberens Halshuggelse. —

Søndag den 30. August 12. Søndag e. Pintse. Rosa af Lima Jomfru.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højm. m. Præd. Kl. 6 Andagt.
 Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 — — — - 5 Andagt.
 St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — - 6 Andagt.
 Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.): - 10 — — — - 7 $\frac{1}{2}$ Andagt.
 St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — - 3 Andagt.
 St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — Kl. 3 Andagt. m. Præd.
 Immaculatakirken (Strandv. 91.): - 10 — — — Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Andagt.
 St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 7 Andagt.

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 6, 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Jos. Kirke Kl. 6 $\frac{1}{2}$; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7 og 7 $\frac{1}{4}$.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, 7 $\frac{1}{4}$ og 8 $\frac{1}{4}$; i Rosenkranskirken Kl. 6 $\frac{1}{2}$ og 8; i St. Annæ Kirke Kl. 6 og 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Josefs Kirke Kl. 5 $\frac{1}{4}$ og 6 $\frac{1}{2}$; paa Toldbodvejen Kl. 6 $\frac{1}{4}$.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

St. Franciskus III. Orden. Mødet i August bortfalder. Generalabsolution i Anledning af den h. Ludvigs Fest meddeles offentlig i st. Knuds Kapel Søndag den 30. August efter Højmes- sen Kl. 7, og eventuelt ogsaa efter Andagten Kl. 3.

Brevkasse. (A. i Sverrig). Haaber, der bliver Plads i næste Nr. til den smukke Artikel. mycket tacksamt.

Red.

Bopælsforandringer (og Bladets Udeblivelse) maa snarest anmeldes paa nærmeste Postkontor.

Husk Vincensforeningens Kransekort!

Se nærmere I. Nr. i Maanedén.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2 S. o. G. (1-4) Telef. Palmé 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 5, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 35.

Søndag den 30. August.

1908.

INDHOLD: Ett lustrum. — Indvielsen af St. Joseffsøstrenes Sanatorium i Spangsbjerg. — »Agurkeblomster« i Provinspressen. — Spørgsmaal og Svar. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Ann.

Ett lustrum

af François Veillot*)
Ofversättning af Gustaf Armfelt.

Det blir i morgon (den 5. Augusti) fem år, sedan kardinal Macchi från St. Peters-kyrkans stora loggia inför staden och världen förkunnade Pius X:s val.

Fem år under en tid, då påfvedömet, som af alla frätänkeriets organ förklaras vara krossadt, likväl mer än någonsin lilldrager sig hela världens uppmärksamhet, räcka till för att fixera konturerna af en påfves bild. Man kan redan i dag våga påstå, att historien skall hos Pius X beundra hans nit, hans kraft och hans godhet.

För oss alla är det ett behof att tacka Gud för det beskydd, som Han förlänar sin kyrka. Vid en tidpunkt, då ondskans magt med fördubbladt raseri och illfundighet angriper henne från alla sidor och till ock med söker smyga sig in i hennes sköte, har Gud skänkt henne en rad stora påfvar. Af olika karaktärer, men underbart väl lämpade efter tidsförhållandena, hafva Pius IX, Leo XIII och

*) L'Univers, den 5 Augusti 1908.

Pius X rastlöst arbetat på inre Koncentration och yttre eröfring. Alla tre upprätthålla kyrkan ren och utan svaghet under alla angrepp. Alla tre utbreda hennes rike till jordens yttersta gränser.

Liksom sina företrädare förstår Pius X sin tids kraf. Denne besegrare af modernismens irrlära har genomskådat de moderna sträfvandena med större skarpsynthet, ja nästan med intuition, vida mer än de kortsynta andar, som beskylla honom för att vilja vrida utvecklingen tillbaka. Under det dessa i sin brist på forutseende envisas med att endast se den innevarande dagen, som redan lider mot sitt slut, förbereder Pius X. stundande dagar, hvilkas gryning hans blick med nästan öfvernaturlig vision skådar i fjärran.

I denna mänsklighet, som är öfvermåttad af oberoende, håller för närvarande en omätlig sträfvän efter ordning på att arbeta sig fram. Efter att hafva berusat sig med frihet, börja massorna att darra för anarkien och eftersträfva organisation. Efter att hafva öfverlastat sig med tvifvel och negationer begynna de bildade till sin fasa mörka, att själfva förstånds-sanningarna vackla: de söka återvinna en fast punkt.

Framtiden tillhör således — äfven sedd endast från mänsklig synpunkt — den andliga magt, som förmår skänka folken disciplin och sanningens näring.

Åt denna nya värld, som sedan rör sig i det moderna samhällets moderssköte, erbjuder Pius X kyrkan. I det han med de svåraste materiella offer lösgör kyrkan från världsliga kompromisser, visar han för en förvånad mänsklighet en oöfvervinnelig kraft i denna mångsekelgamla institution. I det han befriar henne från allt, som skulle kunna förorena och förändra hennes dogmer, låter han hennes Credo stråla i underbar glans inför en förvånad värld. Samhällena, uttröttade af en ofruktbar frihets excesser, kunna se, hvarest en lifgifvande auktoritet finnes. Sinnena, oroade af en vanmäktig skepticisms förhärjningar, blifva varse, på hvilken sida strålar det ljus, som icke slocknar.

Liksom efter de omstörtningar, som uppslukade den antika världen, och vid tiden för de folkvandringar, som förnyade Europa, är kyrkan redo att upprätthålla och

sprida ljus öfver den sociala ordning, som skall födas. Undar den allmänna upplösningen är hon den enda, som äger en organisation, som icke svigtar. Under den allmänna förvirringen i sinnena är hon den enda, som erbjuder en oföränderlig lära.

På samma gång Pius X försvarar den kyrkliga organisationen mot världsliga lagstiftares förföljelser och genom tillbakavisande af modernismens irrläror bevarar religionens sanningar, utrustar den store påfven apostlar. Äfven här tillfredsställer han moderna sträfvanden. Folket är trött på de falska profeter och ledare, som berusa detsamma med chimärer och hätskhet. Man börjar genomskåda tomheten af deras löften och egoismen i deras handlingssätt. Utan att fullt göra sig reda därför väntar man reelliga och oegennyttiga ledare, som föra ett klarare och mer bestämdt språk. Genom att egna vaksam omvårdnad åt presterskapets rekrytering och utbildning bereder Pius X de rådgifvare, som behövas för nya Tider.

Men det är icke endast angående det moderna samhällets behof, som påfven visar sig vara synnerligen väl underrättad, utan äfven — detta i trots af obetänksamma eller partiska klandrars påståenden — angående dess önskingar och sträfvanden. Han inskränker sig icke till att bringa botemedel för de sjukdomar, hvoraf den nuvarande tiden är hemsökt; han bemödar sig äfven att med framsynt uppmärksamhet tillfredsställa dess rättmätiga önskingar. Denne oförskräckta försvarare af traditionernas helgd uppträder på samma Gång såsom reformator och framstegsman. Genom samma aktstycke, hvorigenom han förlidet år förkastade en öfvermodig och opålitlig vetenskaps excesser, lade han grunden till en institution, bestämd att framja värkligt vetenskapligt framatskridande. Någon tid därefter uppmuntrade han på afgörande sätt den katholska sociala skolan. För kort tid sidan fornyade han oförskräckt hela den romerska kurians organisation.

Likasom sina lysande företrädare framhäfver Pius X paa nytt de ännu eviga sanning, att det icke finnes något värkligen ungt och nytt annat än det udödliga. Allt som är bestämt att dö, bärredan från begynnelsen inom sig förgängelsens frö. Efter nitton sekler bevarar däremot kyrkan sin vortids hela friska lifskraft.

Indvielsen

af

St. Josefsøstrenes Sanatorium, Spangsberg.

(Rejsebrev fra vor udsendte Korrespondent).

(Sluttet).

Jeg vaagnede Kl. 2 om Natten ved, at Maanen skinnede ind i den Sygestue, hvor jeg laa. Blæsten havde lagt sig, Regnen pidskede ikke længere mod Ruderne. Jeg aabnede Vinduerne. Udenfor laa Omgivelserne i det milde, klare Maaneskin, og der herskede en saa forunderlig Stilhed i Naturen derude. Ikke en Lyd naaede Øret. Det var som det skønneste Maleri, og dog noget langt fuldkomnere: selve Naturen i Sommernattens Stilhed. Neden under mig Verandaen, paa hvis Brystværn store, tunge Regndraaber endnu glinsede i Maanelyset; foran mig de store, vidtstrakte Græsplæner, og hævede jeg Blikket over de lave Graner, som indrammer Haven, laa et storslaaet Sceneri foran mig. Der er vel Sanatorier her i Landet, som ligger mere idyllisk og — til Granplantagen her er vokset sig stor og stærk — mere lunt; men en Udsigt som denne vil være vanskelig at finde. Foran Øjet ligger de vidtstrakte Marker og bag disse som udspændt paa et Lærred Esbjerg By, til højre glimter Graadyb i Maaneskinnet og bag dette hæver Fanø sine Brinker op af Havet. Med korte Mellemrum blinker snart her, snart der et klart og hastigt Lys i Natten, det er Fyrene, som sender sine Blink ud over Søen. — Værelset ligger i Stueetagen, og da Solen er staaet op, lægger jeg Mærke til, at man selv fra Hovedpuden kan se hele Byen over Granerne. Om nogle Aar vil denne Udsigt vel være lukket; men fra 1. Sal vil man stadig have dette Panorama for Øje. — —

Sanatoriets Beliggenhed er dog ikke alene malerisk; skønt dette naturligvis har sin store Betydning som en Medhjælp til at stemme de Brystsyges Gemyt lysere, saa er dog Hovedsagen: *den friske Søluft*. Sanatoriets Overlæge, Dr. Brinch har i et Foredrag (holdt i Ringkøbing

Amts Lægeforening) fremsat sine Anskuelser om Søluftens Betydning for Tuberkulosens Bekæmpelse i Almindelighed, idet Luften bliver mere steril naar man nærmer sig Havet, og omtaler til Slutning St. Josefs søstrenes Sanatorium ved Esbjerg: »Det erhvervede Areal er 25 Tdr. Land Naaleskov, og i en Halvkreds der udenom mod Vest, Nordvest og Nord ligger 90 Tdr. Land Naaleskov, som altsaa skærmer os mod de resp. Vinde. Desforuden skraaner selve vort Terrain ned mod Syd. Vi nyder altsaa alle Goderne ved Søvinden, som paa de 4000 Alen (fra Graadyb) ikke kan være synderlig forurennet, særlig da Egnen derimellem er ubeboet, og har paa den anden Side saa gode Læforhold, at man endog under en Storm ikke kan mærke Blæsten.«

Torsdag, den 13. August ved Totiden samledes de Indbudne, som skulde overvære Sanatoriets Indvielse. Af Præsteskabet var mødt følgende Herrer: Fra København: Pastor *Desnos*, Immaculata — Pastor *Resch*, St. Anna og Pastor *Haas*, St. Joseph, endvidere: D'Herr. Pastor *Brems*, Vejle — *Grosse-Bley*, Aalborg — Dr. *Pio*, Odense — *Schmid* Aarhus — *Schreiber*, Fredericia — *Verhein*, Esbjerg — *Quelen*, Sanatoriet og endelig Hr. Pastor *Helmke* fra Wüllen i Westfalen, forhen Sognepræst i Randers. St. Josefs søstrenes forskellige Ordenshuse i Jylland var repræsenterede af deres Priorinder med Provincialforstanderinde M. *Genéviève* i Spidsen. M. *Genéviève* var ledsaget af Priorinderne fra København: M. *Susanna*, M. *Birgitte* og M. *Henriette*. — Dernæst var Esbjergs Læger og Pressen til Stede, foruden Bygmestre og Haandværkere med Hr. Arkitekt *Ingemann*, København, i Spidsen.

Det indbudne Selskab samledes i Haven foran Sanatoriets Hovedfaçade, hvor der var rejst et lille blomstersmykket Alter paa den høje Veranda. Efter at et Hornorkester havde intoneret Melodien: »Ja, vi elsker dette Landet«, afsang Forsamlingen følgende pompøse Sang af Hr. *Johannes Jørgensen*, som med Havets fjerne Brusen til Akkompagnement, gjorde en grihende Virkning:

Hvidt og øde ligger Sandet
 langs med Vesterhav,
 vildt og vældigt bruser Vandet,
 tusend Skuders Grav.
 Graadyb sortner, Skummet fyger
 ind fra Blaavandshuk,
 gennem Nattestormen stryger
 sunkne Sjæles Suk —
 (og igennem Stormen stryger
 sunkne Sjæles sidste Suk).

Men mod Storm og Uvejrl bygger
 sig en Mur af Skov —
 i de grønne Graneskygger
 tier Vestervov.
 Gennem Naaleskovens Kroner
 gaar kun som et Sus,
 som et Dur af Orgeltoner
 Vesterhavets Brus
 (som et Dur af Orgeltoner
 Vesterhavets vilde Brus).

Og bag denne Skærm af Skove
 staar nu Huset rejst,
 hvor i Læ for Vind og Vove
 Korsets Flag er hejst —
 Korsets røde Kongebanner,
 Danmarks gamle Flag,
 vajer fra sin stolte Stander
 paa »St. Josefs« Tag
 (vajer fra sin stolte Stander
 paa »St. Josefs« fromme Tag).

Fromheds Værk til Korsets Ære
 i St. Josefs Navn,
 over al din Fremtid være
 Fred til Danmarks Gavn!
 Staa, trods Stormens Brag og Bulder,
 som en Helt i Dyst —
 staa, saa længe Bølgen ruller
 imod Jyllands Kyst
 (staa, saa længe Bølgen ruller
 imod Jyllands hvide Kyst).

Derpaa traadte Hr. Sognepræst *Schmid* fra Aarhus frem
 foran Alteret og holdt *Indvielsestalen*, som paahørtes med
 den største Opmærksomhed:

»Naar man i en af Livets stille Timer overvejer, hvad
 man har mødt mest af blandt Menneskene, Glæde eller
 Sorg, Lykke eller Lidelse, Sol eller Mørke i Sindet, da
 kan man blive helt tung om Hjertet ved at iagttage, hvor
 megen aabenlys eller hemmelig *Sorg og Bedrøvelse* man
 allevegne er truffet paa, jo mere ens Gerning eller Livets

andre Forhold førte én ud iblandt Menneskene, og man fik Lejlighed til at lære dem nøjere at kende. Og det mærkelige er, at man saa tidt gør denne lagttagelse netop der, hvor der udadtil synes at findes alle Betingelser for et lykkeligt Liv. Det skal selvfølgelig ikke nægtes, at der ogsaa findes megen *Lykke* her paa Jorden. Den unddrager sig blot saa ofte Menneskenes Blik, og er til Huse langt borte fra Alfarvej og fjærnt fra de Steder, hvor Glæden synes at have Hjemme. Men taget under et kan det utvivlsomt siges med fuld Føje, at Livet byder utallige Mennesker *mere Sorg end Glæde*, mere Kummer end Trøst. Ja, den *vestjydske Digter* har Ret, naar han siger: »Der rinder Sorg, rinder Harm af Roser røde.« Og som Kaarene er for de enkelte Mennesker, saaledes arter de sig ogsaa ofte for *hele Folk og Nationer*. Hvor mange tunge Dage er ikke gaaet hen over *Danmark*, særlig i Løbet af de sidste 400 Aar! Hvor ofte har det ikke staaet ved Afgrundens Rand, som skulde det udslettes af de selvstændige Rigers Tal!

Men med forbavsende Udholdenhed og Ufortrødenhed har Danmark værget sig imod overmægtige Fjender. Denne Seighed i Kampen har hjulpet Folket ud over selv de tungeste Dage; den hjalp det til at faa selv de dybeste Saar lægt og til at *vinde indadtil, hvad udadtil tabtes*.

Vi har atter — og det i vore Dage — et Bevis paa denne Nations Livskraft for Øje i den Kamp, der nu føres hele Landet over mod en ny Fjende. Det er den Farsot, der er landskendt under Navnet *Tuberkulose*. Hvert Barn kender desværre dette Ord; det høres helt ud i Landets fjerneste Afkroge, som var det et af Sprogets egne, gamle Ord. Men hvor *det Ord* bliver nævnt, fylder det Sindet med Bedrøvelse og Sorg. Det siges jo, at der ikke er et Menneske i Danmark, der ikke i sin Familie eller blandt sine Venner har at beklage idetmindste et Tilfælde af Tuberkulose. I Tusinder af Hjem føres for Tiden denne Kamp, der gaar ud paa at vriste en elsket Slægtning ud af denne snigende Sots sejge Favntag, en Kamp, der kun altfor ofte ender med Nederlag og Taarer.

Med Beundring har *Udlandet* i de sidste Aar været Vidne til den Energi, hvormed Danmark har rejst sig og værget sig imod denne Fjende. Og i Sandhed, hvad der i Løbet af forholdsvis kort Tid er bleven udrettet fra *Lovgivningsmagtens, fra Myndighedernes og fra private Sammenslutningers, især Nationalforeningens*, Side, for at bekæmpe denne frygtelige Farsot, er næsten utroligt. Der er bleven bygget *Sanatorier*, disse Nutidens Fæstninger mod den Fjende, der mest truer Folkets Liv. Helt og holdent indrettet til dette specielle Formaal, skulde disse bringe hurtig Hjælp til dem, der er i Sygdommens første Stadium.

Til disse Institutioner blev der knyttet dygtige *Specialister* blandt Lægerne, der vilde hellige sig til denne Gerning, og Sygeplejen er overtaget af opofrende Kvinder og Mænd, udrustede med de intellektuelle og moralske Egenskaber, som kræves til denne Kærlighedstjeneste.

Ved privat Initiativ og Statens kraftige Hjælp er der saaledes bygget fem Sanatorier i Jylland, et paa Fyn og to paa Sjælland. Og det kan siges med Rette, disse Sanatorier er det *bedste Vaaben*, der hidtil er bleven brugt i Kampen mod denne Menneskehedens Fjende. Statistiken viser, at efter adskillige Aars Forløb er endnu Halvdelen af de udkrevne fuldt arbejdsdygtige og af den anden Halvdel har et stort Procenttal faaet flere Aar lagt til deres Liv. Men Sejren er endnu ikke vundet! Der er for Tiden 20,000 Brystsyge i Danmark, og de fleste af dem ligger spredt i Familierne og savner de Betingelser, som er nødvendige, for at kunne reddes; endnu er der kun henved 1000 Pladser til dem paa Sanatorierne; endnu gives der Døden en altfor stor Høst — og hvad det værste er, endnu smittes der hvert Aar 4000 andre, hidtil sunde Mennesker, der kunde og burde blive bevaret for denne Ulykke.

Idag har vi den Glæde at kunne aabne Portene til *et nyt og stort Sanatorium* for Brystsyge. Det er her ved Vestkysten, ikke langt fra det friske Hav, ude i Ensomheden og dog i Nærheden af en stor, opblomstrende By.

Med udelte og oprigtig Glæde overværer vi alle denne Højtidelighed, da det er Syge og Lidende, der har Gavn af dette Foretagende.

Denne Gang er det en *religiøs Orden* indenfor den katolske Kirke, der har bygget Sanatoriet. Det er *St. Josefs-Søstrene*, hvis Navn har faaet en god Klang ud over Landet paa Grund af deres Virksomhed paa Sygeplejens Omraade. Her vil St. Josefs-Søstrene atter have Lejlighed til at gøre baade Regeringen og det danske Folk i det hele taget *Gengæld* for den Agtelse og Imødekommenhed, som saa ofte er bleven dem udvist, og fremfor alt Gengæld for, at man her har undt dem det, hvad flere andre Nationer har nægtet dem, nemlig *Frihed*, Frihed til at gøre vel imod dem, der lider ilde.

Her vil Søstrene kæmpe mod Tuberkulosen Side om Side med de Tropper, der allerede staar i Marken, med de samme Vaaben i Haanden, under Ledelse af de samme Førere, og de har den bedste Villie til ikke at ville staa tilbage for nogen i Tapperhed og Udholdenhed.

Der er et *Ideal*, som indgyder Søstrene Kraft, et Ideal, der som en Stjerne uafbrudt foresvæver deres Øjne, et Ideal, som aldrig svigter dem, om Byrden end er tung, om Offerlivets Aar end er lange.

Dette Ideal, til hvilket de ser op, er *Jesus Kristus*, vor Herre, selv; til ham har de jo ved deres Ordensløfter en Gang for alle givet sig hen, for at elske ham alene, for at behage ham alene, for kun at søge ham i alt og for kun at være lykkelige i ham. Hans Kærlighed er deres Lov!

Og denne deres Hærfører har udtalt det *Axiom*: »Hvad I har gjort imod en af disse mindste af mine Brødre, det har I gjort imod mig.« Det er et Ord, der gennem alle kirkelige Aarhundreder har vakt menneskekærlig Daadskraft et Ord, der, som Historien viser, rummer en Fylde af *social Velsignelse*, men ogsaa et Ord, der bærer i sig de herligste *Forjættelser* for Søstrene selv ligesom for alle kristelige Sygeplejere, der øver Barmhjertighed her tillands og hen over hele Jordkredsen.

Takket være Gud, at dette Værk nu er fuldført, og at han har holdt sin Haand over alle, Mestre, Svende og Arbejdere, der har været med til at rejse denne Bygning, saa at den nu staar færdig, uden at vi har maattet beklage nogen Ulykke eller noget Uheld.

Men næst efter Gud takker St. Josefs-Søstrene i særlig Grad *Regering og Rigsdag* for den Velvillie og Bevaagenhed som de har vist Søstrene ved Opførelsen af dette Sanatorium, og som de har tilsagt Sanatoriet under dets fremtidige Drift. Det skal altid være Søstrene en Æressag, at vise sig værdig til denne Tillid, som de har haft den Ære og den Glæde at se blive dem til Del.«

Efter at Taleren havde takket Overlægen, Hr. Dr. *Brinch*, og Stiffysikus *Kjær*, Arkitekterne *Ingemann* og Ingeniør *Jess Jensen*, Mestre og Arbejderne, Pressen, Esbjerg Lægerne og alle dem, der havde beæret Højtideligheden med deres Nærværelse, sluttede han med de Ord:

»Idet jeg nu paa Hans Højærværdighed Biskoppens Vegne indvier dette Sanatorium, udtaler jeg det inderlige Ønske, at Gud maa sende sin rigeste Velsignelse ned over Søstrene og alle dem, der med Raad og Daad har hjulpet dem til at kunne rejse dette Hus. Og ligesom disse Bygninger her er en Pryd for Egnen, saa ønsker og haaber vi, at den Gerning, der skal øves her, maa blive til Gavn og Glæde for de syge, saa at ret mange, ja helst alle maa gaa helbredede fra St. Josefs-Søstrenes Sanatorium.«

Efter Talen indviede Hr. Pastor Schmid Sanatoriet medens Forsamlingen afsang: »Store Gud vi love Dig«.

Under Indvielseshøjtideligheden afsendtes en telegrafisk Hilsen til Hs. Højærværdighed Biskoppen.

Efter Indvielsen besaa de Indbudne Sanatoriets forskellige Lokaler, hvorefter man samledes i den smukke Spise-

sal, hvor de lange Borde var smagfuldt pyntede med Lyngblomster. —

Kort efter, at man havde sat sig til Bords, rejste Hr. Dr. *Brinch* sig og bød Selskabet Velkommen paa St. Josefs-søstrenes Vegne, Overlægen udbragte derpaa en Skaal for Kongen og Fædrelandet, som besvaredes med nifoldige Hurraraab. — Hr. Pastor *Schmid* udbragte en Skaal for Dr. *Brinch*, der ikke alene havde forberedet sig til sin Fremtidsgerning paa dette Sted ved Studier her i Landet, men som ogsaa var taget til Udlandet for at samle Kundskab og forøge sin Dygtighed. — Hr. Distriktslæge *Fenger*, Ribe, mindedes den første Gang, han med sin Kollega havde staaet paa dette Sted for mange Aar tilbage og talt om Mulighederne for, at deres Ønsker traadte ud i Livet: et vestjysk Sanatorium. St. Josefssøstrene havde nu med deres vanlige Beslutsomhed og Energi virkeliggjort denne Tanke. — Hr. Arkitekt *Ingemann* rettede en varm og hjertelig Tak til St. Josefssøstrene. Han havde aldrig før haft Lejlighed til at arbejde sammen med saa elskværdige forekommende og forstaaende Mennesker. »Dette er saa meget mere at beundre, som disse Bygninger, vi her ser, ikke har været saa lige til at opføre; store Skuffelser har Søstrene maattet lide, men jeg skal aldrig glemme den beundringsværdige Maade, hvorpaa Søstrene har baaret det altsammen. Jeg retter særlig min Tak til de to Søstre, som jeg særlig har haft med at gøre i denne Sag: M. Genéviève og M. Susanna«. Bygmesteren sluttede med spøgende at bemærke, at forhaabentlig vilde dette udmærkede Maaltid faa de tilstedeværende til ikke at se paa mulige Mangler; han rettede endelig en Tak til alle, som havde hjulpet med til at rejse St. Josefs-søstrenes Sanatorium. — Endnu et stort Antal Talere havde Ordet, men Pladsen tillader absolut ikke at dvæle ved dem alle. Bl. a. talte Pastor *Schreiber* for Haandværkerne, Overlæge Dr. *Rhalff*, Aarhus, Redaktør *Petersen*, Esbjerg Avis, og mange flere. Hr. Læge *Perchs* Tale for Lægsøstrene, der jo styrer Køkkenregionen, modtoges med stort Bifald og besvaredes med nifoldige, kraftige Hurraraab. — Sluttelig bød Dr. *Brinch* Velbekomme og tillod Gæsterne at tænde Cigarerne, en Vare, som her-efter vil være Kontrabande paa dette Sted.

Mod Aften var den sidste Vogn bortkørt, den sidste hvæsende Automobil drejet om Hjørnet og kørt ad Esbjerg til, Sanatoriet laa atter i Stilhed. Dagen efter ankom allerede de første Patienter, og Søstrene begyndte deres Gerning. Den Gerning, som Redaktør *Carlsen* saa smukt har karakteriseret i »Folkebladet« (Vejen):

»Den ny Anstalt vil faa den store Fordel frem for de bestaaende, at al Sygepleje vii blive udført af St. Josefs-søstre, hvis Arbejde præges af Nøjsomhed og Kærlighed til Næsten. — For den store Mængde og for os, der forhaabentlig aldrig skal lære at kende det daglige Sanatorieliv, er der kun Grund til at glædes over disse Kvinders opofrende Arbejde og ønske dem Held til det store Arbejde, der paabegyndtes i Dag, hvor Sanatoriets Porte for første Gang aabnedes for Mennesker, mærkede af Tuberkuløsens saa frygtelige Haand.«

Maatte da Guds rige Velsignelse følge Søstrene i den Gerning, som her skal udføres, ledet i den ægte Kristenkærligheds Aand.

J—n J—n.

„Agurkeblomster“ i Provinspressen.

Naar Pressens »Agurketid« hver Sommer regelmæssig vender tilbage, lægges der stor Vægt paa at fabrikere sensationelle Ting, der uagtet deres Intetsigenhed kan være haarrejsende nok overfor dem, der maa holde for deri. For nogen Tid siden gik der en »Kronike« rundt i mange af Landets Blade om et »Englemageri« i et italiensk Kloster, hvor der var en Opdragelsesanstalt. Det hed sig, at i det sidste Aar var af 144 Børn de 143 døde af Mangel paa Næring.

Det oplystes straks i den katholske Presse, at de i Artiklen omtalte Nonner var uden Skyld i det dog mange Gange fordoblede Antal Dødsfald.

Det oplyses nu nærmere, at der ikke i den opgivne By Gerace findes nogen Klosterskole eller Opdragelsesanstalt, der ledes af Søstre. Derimod findes der en provinsiel Vuggestue, hvor Ledelsen ligger i Hænderne paa en af Staten ansat Læge. Der er ved Anstalten ansat fire Søstre af St. Annaordenen til at forestaa Husholdningen; men de har aldeles intet med de sanitære Forhold at gøre.

Der er indledet en retslig Undersøgelse paa Anstalten, hvis Resultat er en Redegørelse fra Anstaltens lægekyndige Direktør i Bladet »Tribuna« for den 22. Juli. De fire Søstres Uskyld bevises derved, at de end ikke er afhørte, men hele Tiden og den Dag i Dag fortsætter de deres Arbejde til hele Befolkningens udelte Tilfredshed.

Det er »Berliner Tageblatt«s usandfærdige Korrespondent i Milano, der har ført Bagvaskelsen over i den tyske og derfra i den danske Presse. Men det nævnte Berlinerblad føler sig ikke forpligtet til at dementere Røverhistorien.

Vi har paa anden Maade bragt flere danske Blade til Kundskab om, at Artiklen er saa godt som usand fra Ende til anden; men hyldende det protestantiske Princip, at en Løgn om Katholikker ikke behøver noget Dementi har vedkommende Blade systematisk nægtet Optagelse. For Resten en »nydelig« Fremgangsmaade!*) —

— Nu har Højrepressen faaet en stereotyperet Afhandling om middelalderligt Barbari at glæde sine Læsere med. En anonym Forfatter skriver om Lægekunsten.

*) En anden Indsender skriver om det samme Tilfælde:

»Nonner som Englemagersker« var Overskriften over en Meddelelse, der fra »Berliner Tageblatt« er gaaet over til de fleste danske Aviser. Der omtaltes den gruopvækkende »Kendsgerning«, at St. Annæ-Søstre i Gevace ved Milano af 144 Hittebørn, der var dem betroet, i Løbet af sidste Aar havde sultet de 143 ihjel, saa at kun et eneste blev tilovers. En nærmere Undersøgelse har imidlertid paavist, at den lille By Gevace slet ikke findes ved Milano, men helt nede i Kalabrien, og at de nævnte Søstre ikke har noget at gøre med de daarlige Tilstande i det Asyl, hvor 4 Søstre kun fører Husholdningen, og det til alles Tilfredshed, medens selve Anstalten staar under verdslig Ledelse. Der døde iøvrigt langt fra saa mange Børn, men det var særlig galt med Ammerne, der var for faa og uduelige; men det har Forstanderen, en Læge, paa sin Samvittighed. Hele Skandalen er Søstrene uvedkommende, visse Folk behøver jo kun at faa Nys om Nonners og Præsters Tilstedeværelse for at gøre dem ansvarlige for alle Onder i mange Miles Omkreds.

Den raa Oldtid forherliges som rig paa Kendskab til nævnte Videnskab; men, hedder det, i Middelalderen sank det hele ned i Overtro, og Munkenes misforstaaede Religiositet (!) kom herved til at tjene et fuldstændig modsat Formaal af det, der ligger i virkelig sand Kristendom. Der fortælles fremdeles, at man brugte Besværgelser og Troldformularer. »Først med Reformationen og den hermed følgende Frihed og sundere Opfattelse begyndte Naturvidenskaberne at komme frem, og paa deres solide og klare Grund byggedes saa den moderne Lægevidenskab.« Med religiøs Fanatisme i Blodet taler Forfatteren videre om middelalderligt Mørke og den derfra kommende (?) Forbandelse.

Forfatteren har aabenbart et meget ringe Begreb om Lægekunstens middelalderlige Historie. Det er en kendt Sag, at Munkene f. Ex. har bragt Hundrede af Planter til Landet, som den Dag i Dag finder Anvendelse i Lægekunsten. Besværgelses- og Troldformularer, hvorledes skulde de komme i en kristen Munks Mund?

Tror den naive Forfatter virkelig selv noget saadant, er det paa Tide, han skaffer sig lidt bedre Underretning om Klosterregler og Klosterliv, i Stedet for at henytte Opkog af protestantiske Præste-Leksikoner. Det er en kendt Sag, at der i Klostrenes Sygestuer kun lød en stille Bøn aarle og silde for den syges Helbredelse. At Reformationens saakaldte »Frihed« nu ogsaa skal lovprises for Naturvidenskabens Opsving, er saa meget mere latterligt, som Natur- og især Lægevidenskaben blomstrede højst ved de katholske Universiteter især i Frankrig og i Italien. Ja selv vort Fædrelands i sin Tid berømteste Anatom og Geolog *Niels Steensen* (†1686), der á propos om Naturvidenskaber bl. a. har dannet Grundprinciperne i Nutidens videnskabelige Geognosi, hørte til den katholske Kirke. Han var utvivlsomt Danmarks lærdeste Mand paa sit Omraade; men — nu kan vi tale om Mørket — han blev for sin Tros Skyld jaget bort fra sit Fædreland. Den Skæbne, der blev Tyge Brahe til Del, vidner heller ikke om den danske Protestantismes Respekt for Naturvidenskaben. —

I det hele taget bør man være varsom med at tale om middelalderligt Mørke paa dette som paa saa mange

andre Omraader i Modsætning til en Forherligelse af den raa, hedenske Oldtid. Middelalderen er kun mørk i den Forskers Øjne, der ser overfladisk paa dens Historie. Det grundige Studium tænder Lys i »Mørket,« og da opdager vi, at Middelalderens Aandsliv bedømt i Forhold til sin Tid ejede store folkeopdragende Egenskaber, der i Løbet af forholdsvis kort Tid civiliserede det i Oldtiden saa raa og barbariske Europa. Det moderne europæiske »Aandsliv« under »Frihedens« Scepter gaar snarere i en modsat Retning.

N. P. Nielsen.

Spørgsmaal og Svar.

En Læser spørger: Tør jeg udbede mig en Forklaring paa, hvad der menes med »Vincensforeningens Kransekort«, som vi bliver mindet om i hvert Nummer af Ugebladet. Jeg er ikke den eneste, som ikke ved, hvad det er for noget.

Svar: Vincensforeningens Kransekort ser saaledes ud:

I STEDET FOR
EN KRANDE

TIL

HAR
„VINCENTIUSFORENINGEN“
MODTAGET EN GAVE

AF

Kjøbenhavn, d.

Af den paa Kortet paatrykte Tekst kan man vistnok allerede slutte sig til, hvad det er, og hvortil det bruges. Men et Par Ord til nærmere Forklaring er maaske alligevel ikke af Vejen.

En Slægtning, en Ven eller Bekendt af Dem er død. De synes, det vilde være passende, i den Anledning at vise de efterladte en Opmærksomhed og den afdøde en sidste Ære og gaar hen og køber en Krans, som De sender til den afdødes Familie, der da lægger den paa Kisten. — Det kan jo i og for sig være meget pænt, men hvem har egentlig størst Glæde og Fordel deraf? Blomsterhandleren! Bortset fra den Opmærksomhed, der ligger i at sende en Krans, har hverken den afdøde selv eller hans efterladte nogen Gavn deraf. Man opnaar mindst det samme eller snarere mere ved at gaa til Vincensforeningen,*) faa udfyldt et saadant Kort som ovenstaaende og saa *sende det* i Stedet for Krans *til de efterladte*. De opnaar nemlig derved, ligesom før, at vise baade den afdøde og de efterladte en Opmærksomhed og *desuden* ved Deres Pengegave, som ellers kun var kommet Blomsterhandleren til Gode, *at ganne de fattige*, som Vincensforeningen tager sig af; dette vil baade De selv have større aandelig Fordel af, og den afdøde sikkert ogsaa større Glæde af, end om der paa hans Kiste lægges en Krans, som dog snart visner og kastes bort. Det vil være en stor Trøst for den hedengangne at se, at hans Bortgang har givet hans Venner Anledning til at øve en Barmhjertighedsgerning imod de fatige, og denne Barmhjertighedsgerning kan tillige opofres til Vorherre for den afdødes Sjælero. — Og derfor burde der ogsaa være en langt større Efterspørgsel efter Vincensforeningens Kransekort, end der er.

Red.

*) Se Adresserne i I. Nr. hver Maaned.

S. J. G. Mandag den 7. Septbr. Kl. 8 $\frac{1}{2}$, Aften holder **St. Josefs Gilde** Møde i Forsamlingslokalet, Bredgade 67.
Samtlige Brødre anmodes om at møde.

Brdsk. „Sct. Johannes“. Møde den 1. næste Maaned Kl. 8 $\frac{1}{2}$, Aften. Hans Bogbinders Alle 4. — Optagelse og Oplæsning (Maglekilde-Petersens Fortællinger). Adgang for alle.
Bestyrelsen.

Aalborg Afholdsforeningen »Det røde Kors« og Sct. Johannes Broderskab afholder Møde hver 2. og 4. Torsdag i hver Maaned, Aften Kl. 8, i Skolelokalet Holbergsgade, hvortil alle venligst indbydes.

St. Anna Menighedsforening foretager Søndag d. 30. ds. en Nøddetur til St. Hareskov. Deltagerne mødes ved Slangrupbanen Kl. 12⁴⁵.

Besøgende kan deltage mod at erlægge 1 Krone, hvorfor laas Køretur til Bagsværd, Sejlur til Lyngby og Kaffe i Frederiksdal.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 30. August 12. Søndag e. Pintse. Rosa af Lima, Jomfru. — **31. M.** Raymond Nonnatus, Bekender. — **1. September Ti.** Votivofficium af St. Ansgar. — **2. O.** Stefan, Bekender. — **3. To.** og **4. F.** Ferialdage. — **5. L.** Laurentius Justinianus, Biskop og Bekender.

Søndag den 6. September 13. Søndag e. Pintse. *Værneengelfest.*

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Høj m. Præd. Kl. 6 Andagt.
 Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 — — — - 5 Andagt.
 St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — - 6 Andagt.
 Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.): - 10 — — — - 7¹/₂ Andagt.
 St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — - 3 Andagt.
 St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — — Kl. 3 Andagt. m. Præd.
 Immaculatakirken (Strandv. 91.): - 10 — — — Kl. 2¹/₂ Andagt.
 St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 5 Andagt.

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8;
 paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke
 Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 6, 7, 7¹/₂ og 8¹/₂; i St. Jos. Kirke Kl.
 6¹/₂; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6¹/₂, 7 og 7³/₄.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, 7³/₄
 og 8¹/₄; i Rosenkranskirken Kl. 6¹/₂ og 8; i St. Annæ Kirke Kl. 6
 og 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, 7¹/₂ og 8¹/₂; i St. Josefs Kirke Kl.
 5¹/₄ og 6¹/₂; paa Toldbodvejen Kl. 6¹/₄ i St. Andreas Kirke Kl. 6,
 6¹/₂, 7, 7¹/₂ og 8¹/₄.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa
 for Ikke-Katholikker.

St. Andreas Kirke i Ordrup. Fra og med Søndag den 30. Aug.
 holdes Andagten paa Søn- og Helligdage igen Kl. 5 Eftm., ikke
 Kl. 7.

Første Fredag i Maaneden (den 4. September).

St. Ansgars Kirke: Kl. 8¹/₄ højtidelig *Messe* til Ære for *Jesu guddommelige Hjerter*; Kl. 8 Aften Andagt.

Rosenkranskirken: Efter Ottemessen sakramental Velsignelse; Kl.
 7¹/₂ Aften Andagt til Ære for *Jesu guddommelige Hjerter*.

St. Annæ Kirke: Andagt efter Skolemessen Kl. 8 og om Aftenen
 Kl. 8.

Jesu Hjerter Kirke: Efter 8¹/₂ Messen sakramental Velsignelse
 Kl. 8 Aftenandagt.

Mødreforeningen. Tirsdag den 1. Sept. læses Kl. 8¹/₄ i St.
 Ansgars Kirke den hl. Messe for Foreningens Medlemmer og An-
 liggende. Efter Messen holdes et kort Foredrag.

Mariakongregationen for Mænd genoptager efter endt Som-
 merferie sine egentlige Møder *Torsdag Aften* den 3. September.
 Mænd, som ønsker Optagelse, bedes henvende sig til Kongrega-
 tionens Præsides, P. Esser, Stenosgade 4.

Mariakongregationen for Ynglinge genoptager efter endt
 Sommerferie sine egentlige Møder *Mandag Aften* den 7. September.
 Ynglinge, som ønsker Optagelse, bedes henvende sig til Kongre-
 gationens Præsides, P. Sialm, Stenosg.

Fælleskommunion Søndag d. 20. September Kl. 8¹/₂ i Jesu
 Hjerter Kirke.

Husk Vincensforeningens Kransekort!

Se nærmere I. Nr. i Maaneden.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalef, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1—4) Tølef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 36.

Søndag den 6. September.

1908.

INDHOLD: »Salige er de Øjne, som ser, hvad I ser«. — † Jens Busk. — Barbarisk Civilisation. — En ung Piges Konversion. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Aarhus. Odense. Rendsborg. Tyskland. Frankrig. Kuba. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Ann.

„Salige er de Øjne, som ser, hvad I ser“.

(Lukas 10, 23.)

(Af en Prædiken paa 12. Sønd. eft. Pintse.)

Sidste Søndag hørte vi ovenstaaende Ord i Begyndelsen af Evangeliet; de var egentlig rettede til Jesu første Disciple, men kan ogsaa tænkes henvendte til os. Rigtignok ser vi ikke ganske det samme, hvad de saa; vi ser ikke vor Frelser vandre omkring iblandt os i Menneskeskikkelse; vi hører ikke hans egen Stemme, som Jødefolket den Gang ved Bjærgprædikenen eller fra Strandbredden ved Genesareth Sø, hvor de kunde lytte til hans livsalige Ord af hans egen Mund; vi ser ham ikke virke iblandt os de samme Undergerninger, som Evangelierne beretter om fra hin Tid, men alligevel ser ogsaa vi noget, som kunde berettige vor Frelser til at sige ogsaa til os: »Salige er de Øjne, som ser hvad I ser«. — Naar hans Disciple den Gang saa Opfyldelsen af Profeternes Forudsigelser om Kristus, saa ser vi nemlig Opfyldelsen af Kristi egne Forudsigelser og Forjættelser.

Vi ser f. Eks., hvorledes Lignelsen om Sennepskornet er gaaet i Opfyldelse, hvorledes Guds Rige her paa Jorden,

Kristi Kirke, er vokset fra en lille Begyndelse og har udbredt sig over Jordkredsen som et mægtigt Træ, hvis Grene strækker sig fra det ene Verdenshjørne til det andet, og i hvis Krone alle Himlens Fugle kan finde Ly, naar de vil. Vi ser, at Kirken har udbredt sig paa denne Maade *trods* de mange Hindringer og Forfølgelser, som den til enhver Tid har været — er — og vil være Genstand for, thi ogsaa dette er kun en Opfyldelse af vor guddommelige Frelzers egen Forudsigelse: »Har de forfulgt mig, vil de ogsaa forfølge eder, og naar de forfølger eder i en Stad, saa flygt til en anden!« Det er noget, som hører med til Kristi sande Kirkes Kendetegn, den *maa* ligesom Kristus selv være et Modsigelsens Tegn midt i Vantroens og Vrangtroens Verden. Men hvor mægtigt end Helvedes Porte raser imod Kirken, saa kan de dog aldrig faa Overhaand over den; de kan jage den fra Sted til Sted, men aldrig kan de udrydde og tilintetgøre den, stadig vedbliver den at bestaa, stadig vedbliver den langsomt, men sikkert at udbrede sig paa Jorden, thi den har jo vor Frelzers egen Forjættelse: »Se, jeg er med eder alle Dage indtil Verdens Ende!« Vi ser det og bøjer os lyksalige i Troen paa Kristus vor Frelser og hans hellige katholske Kirke. — »Salige er de Øjne, som ser, hvad I ser«.

En anden Ting, vi kan lægge Mærke til: Apostlen Paulus skriver i sit første Korintherbrev, at den Lære, som han forkyndte om Kristus den korsfæstede og om hans Efterfølgelse i Tro og Selvfornægtelse, denne Lære forekom Jøderne at være en Forargelse og Hedningerne en Daarskab; men ogsaa denne *indre Hindring* blev overvundet, idet dog tilsidst det ene Folkeslag efter det andet underkastede sig Troen paa de ophøjede Hemmeligheder, som gaar ud over vor menneskelige Forstands Rækkevidde, og underkastede deres Vilje under den strænge kristne Sædelære, som fordrer Selvbeherskelse og Selvovervindelse. Og vi ser noget lignende endnu den Dag i Dag: hvorledes ofte endogsaa Aander af ikke ringe Begavelse, som enten med eller uden deres egen Skyld var kommen paa Afveje, som førte langt bort fra Kristendommen, hvorledes de dog ofte tilsidst vender om og tilstaar, at der ingen Fred er at finde uden i Gud, ingen Frelse for den enkelte og for

Samfundet uden i den ydmyge Underkastelse af vor Forstand og vor Vilje under den korsfæstedes Lære og Forskrifter. *Vi ser det* og befæstes derved selv endnu mere i vor Tro. — »*Salige er de Øjne, som ser, hvad I ser!*«

Vi ved endvidere, at vor guddommelige Frelser har givet sin Kirke og dens øverste Styrelse en bestemt Form: at han udvalgte een særlig blandt sine Apostle, hvem han kaldte Klippen; paa hvilken han vilde bygge sin Kirke, een, som han vilde, skulde være den øverste Hyrde over alle hans troende, over alle hans Lam og alle hans Faar, for at der saaledes kunde være et Enhedens og Enighedens Princip til Værn om Troens Renhed og Uforanderlighed i Kirken, for at vi ikke maatte være som umyndige uden Fader, som en Hjord uden Hyrde, »som Børn, der som Havbølger omdrives af enhver Læres Vind ved Menneskenes Skalkhed, ved Trædskhed i Vildfarelsens forførende Kunstgreb«, men for at vi alle, ligesom vi har een Herre og Frelser, saaledes ogsaa skulde have een Tro, een Kirke, og vandre en og den samme Vej under en og den samme Ledelse og Styrelse. — Og nu ser vi, hvorledes virkelig den Kirke, som ikke er stiftet af nogen anden end af vor guddommelige Frelser Jesus Kristus selv, vor hellige katholske Kirke, hvorledes den virkelig under den romerske Biskops Overhøjhed svarer til det Ideal, som vor Frelser vilde realisere i sin Kirke, hvorledes den virkelig er een og enig i den samme Tro overalt, een og enig i Naademidlernes bestemte, uforandrede Forvaltning, een og enig i Anerkendelsen af hans Overhyrdeembede, der har taget Apostlen Petri Hyrdestav i Arv, hvilken vor Frelser selv som sagt har overdraget ham fra Begyndelsen af. — *Vi ser det* og bekender med frejdig Tillidsfuldhed: jeg tror paa den ene, hellige, katholske og apostolske Kirke.

Vel har der været Tider, hvor denne øverste Hyrde i hele sin Livsførelse ikke just har svaret til den høje Stillingens Værdighed, som han var sat til, ja hvor man ligefrem maatte skamme sig ved at have Fællesskab i Tro sammen med ham, ligesom ogsaa Apostlene sikkert har maattet skamme sig over at have haft en Embedsbroder som Judas; men de Tider er jo — Gud ske Lov — forlængst forbi, og ikke heller har sligt været Tilfælde saa ofte, som man fra anden Side gjerne vil fremstille det og helst ogsaa

i nogen overdreven Skikkelse; i alt Fald er det sikkert, at nu for Tiden kan vi kun med Glæde og Stolthed være Vidner til, hvorledes den ene Pave efter den anden aftvinger hele sin Samtid Højagtelse og Ærefrygt; vi ser dem blive ærede og højagtede ikke blot af Kirkens egne Børn, men ogsaa af dem, som ikke hører til denne Faaresti. *Vi ser det* — og fryder os i Taknemmelighed imod Herren, der efter Tidens Tarv ved at udvælge saa ædle og agtværdige Mænd til Hyrder for sin Hjord. — Ogsaa her kan man sige: »*Salige er de Øjne, som ser, hvad I ser!*«

Men een Ting maa vi dog ikke glemme, dersom vi i Sandhed vil fortjene at prises salige, og det er, at ogsaa vi selv lægger os efter det, som vi ønsker at se og glæder os over at se hos vor øverste Hyrde, nemlig: at leve et Liv i Overensstemmelse med vor hellige katholske Tro, der jo ikke blot fordrer af os, at vi skal bøje vor Forstand under Guds Aabenbaringer, men at vi ogsaa skal holde hans hellige Bud, gøre vor Vilje ligedannet med hans hellige Vilje, og vise vor Tro i Gerningen, bl. a. ogsaa ved at øve Kærligheds og Barmhjertighedsgerninger, hvad vor guddommelige Frelser jo netop anbefaler os i samme Søndags Evangelium ved Lignelsen om den barmhjertige Samaritan, som han slutter med de Ord: »Gaa hen, og gør Du ligesaa!«

Det er godt og smukt at være stolt af og begejstret for sin Kirke — mangen en kunde endda godt trænge til lidt mere af en saadan Begejstring, — men endnu bedre er det, at gøre vor hellige Kirke Ære ved at efterleve dens Tro og dens Forskrifter, ved at følge dens Formaninger og dens Indbydelser. Dette har Kirkens ædleste Børn altid forstaaet og udført; det var den Maade, hvorpaa Kirkens store Helgener og Helgeninder fremforalt har vist deres Hengivenhed for og Kærlighed til Kristi hellige Kirke og deres Taknemmelighed mod Gud. — Med Henblik paa dem kan vi sige til Slutning til os selv: Gaa hen, og gør Du ligesaa! Efterlign dem i denne Henseende, da vil Du have Grund til — dobbelt Grund til — at prise Dig lykkelig som den ene sande Kirkes Barn og fortjene at prises salig af Gud Herren selv: »*Salige er de Øjne, som ser, hvad I ser!*«

Jens Busk.

Dommen om Jens Busk vil paa de forskellige Steder sikkert ikke blive saa lidt forskellig. Og det er heller ikke til at undres over. Jens Busk havde mange Kanter, og han var ikke en Mand, der var hange for at støde an med disse Kanter, hvor han kom. Han er blevet i levende Live og lige saa efter sin Død allerede kritiseret mangfoldige Gange, og det er ikke uden Grund, thi han udfordrede Kritiken sikkert ofte med Bevidsthed. Og overfor den, som vilde fremføre sine Anker, sine Indvendinger mod Jens Busk, mod hans Ord, mod hans Optræden, mod hans Mangel paa Takt; overfor en saadan vilde den, der har skrevet disse faa Linier, og som satte Jens Busk saa højt, sandsynligvis kun have faa Indvendinger, sandsynligvis maatte indrømme, at vedkommende ganske havde Ret. Men trods al Kritik, baade berettiget, overdreven og ganske ubeføjet, kan det ikke nægtes, at den lille katholske Flok i Danmark har tabt meget ved Jens Busks pludselige Bortgang, *det er en Kraft, der er blevet taget fra os*. Thi Jens Busk havde een Egenskab, der opvejede adskillige — — ja, lad mig kalde det Ufuldkommenheder, og det var *hans Hjertevarme, hans Begejstring for den katholske Sag*. Vi har blandt vore Troesfæller mange, mange, der er langt mere taktfulde, langt mere korrekte, langt mere slebne, men vi har desværre kun yderst faa, der er saa varme, saa begejstrede, saa rede til Forsvar for den Tro, de har skjult i Hjertet, som Jens Busk var. Hvor kunde ikke hans Ord gøre Indtryk, tænde, varme, begejstre, naar han stod op og talte lige rent ud om det, han levede paa og troede paa. Han formaaede som faa at faa andre til at skønne paa den Rigdom og den Lykke, der var at finde i den katholske Kirkes Tro. Naar Jens Busk sagde paa sin indtrængende Maade: »*At vi dog ikke skammer os, naar vi ser paa, hvad de andre kan faa udrettet i Sammenligning med os, der dog har faaet saa meget bedre og tryggere en Grundvold at bo paa*«, saa var der mere end een, der følte

Skammen stige op i sig, følte, hvor han havde Ret, den jævne Bondemand, der hverken havde studeret eller kunde fremmede Sprog (en Mangel, han selv følte i saa høj Grad), hvor han havde Ret, der kun havde været Katholik saa faa Aar, men dog var saa glad og rig i sin Tro. Det er derfor, vi har mistet en Kraft, for vi har faa som han, der er saa begejstret og er saa lidt bange for at sige det. Og derfor er disse faa Mindeord fremkommet, for at takke Jens Busk rent personligt for det, han i den Retning har været for undertegnede og for maaske flere end ham, og for at holde fast for Erindringen paa det skønneste hos ham, nemlig hans Varme og Begejstring for Sandhedens Sag. Kanter og Hjørner og Taktløsheder er noget, som her eller hisset vil blive slebet af, hans begejstrede Tro har uforgængeligt Værd! Og derfor holdt mange af Jens Busk, og derfor er der bedet og vil der blive bedet mangan oprigtig Bøn for hans Sjæls Fred, at han snart maa tage Del i Sejrsjublen for Lammets Trone. *Niels Hansen.*

Erindringer om Jens Busk.

»Jens Busk ramt af et Hjerteslag« lød i Dag en Ekstrabekendtgørelse fra et her i Køge udkommende Blad og vakte straks i mig en Række Minder, som jeg — uden at ville foregribe en bedre og mere indgaaende Skildring af hans Person og Levnet — dog mener, maaske kan tjene lidt til Belysning af denne mærkelige Mand.

En Personlighed var han — en af dem, som gør sig gældende, hvor det skal være. Hans brede, folkelig anlagte, men tillige saa kloge og smidige Natur støttedes af mangfoldige praktiske og store theoretiske Kundskaber, saaledes som Liv og Selvstudium havde avlet dem.

Naar man kom ind i hans lille smukke Lejlighed i Horsens, var det næsten, som om man kom ind til en Professor, til en Stuelærd, ikke til saadan en jævn Bondemand, som han saa ud til at være — ialfald ved første Øjekast. Thi han var jo i Virkelighed langt mere end det. Til Trods for sit jydsk »A« og Vesten, tilknapet lige op til det sorte Halsbind, lagde man snart Mærke til, at man

her stod foran en betydelig Personlighed med mange Interesser, stor Menneskekundskab og — naar det saa faldt — ogsaa med en rig historisk Viden og en ualmindelig Forretningssans.

Dog jeg vil kun bringe nogle Træk om hans Maade at være paa, og det kun fra den forholdsvis saa korte Tid, jeg har kendt ham.

Første Gang jeg talte med ham, var ved Indvielsen af Dalum Klosters Sanatorium ved Odense. Hvor lyste ikke hans Øjne af Jubel over, at — som han udtrykte sig — nu »den første Skanse« var taget. Thi at et fordums Kloster nu igen skulde være Opholdsted for katholske Ordensfolk det syntes han var noget ganske særlig opløftende. Der er vist faa Mænd, som i den Grad som Jens Busk har forenet i sig dansk Nationalfølelse med Begejstring for vor hellige Kirke. Denne Forening var ligesom hans inderste Væsen — ialfald i den Tid, jeg har kendt ham.

Deraf kom ogsaa hans Interesse selv for de mindste Detailler i vor Mission. Han rejste til Køge for at se, hvordan Missionen der stod til. Da han kom ind i mit Værelse, kastede han først Frakken, derefter ogsaa Skoene fra sig og lagde sig ugenert paa min gamle Sofa, og i denne Stilling førte han hele Konversationen. Da han hørte, at jeg senere skulde give Konvertitundervisning, ventede han for at se og »prøve« Konvertitten. . .

Thi der var trods alt noget overordentlig barnligt ved ham, netop af det barnlige, som baade er en Betingelse for og et Udslag af den sande Kærlighed.

Sidste Gang jeg talte med ham, var paa en Tur fra Horsens til Aarhus. Han skulde til Skanderborg. Medens vi endnu paa Stationen sidder og snakker sammen, kommer der nogle Bekendte forbi. Jens Busk raaber: »Kom ind her til os, her har vi en rigtig katholsk Kupé — her kan I se, hvordan det ser ud iblandt Katholikker!« — De tiltalte, den norske Konsul fra H. og en Gaardejer, fulgte leende denne Opfordring. Da Talen kom paa Skanderborg gamle Slot, bemærkede Jens Busk: »Ja, her blev jo en af vores Konger viet til sin anden Kone, medens den første endnu var i Live. Saadan noget kunde ikke ske i vor katholske Kirke. Men i Jeres lutherske Kirke er

Ægteskabet sunket ned til den rene Verdslighed« — »Jo, mente saa Gaardejeren, men denne Kirke har dog en Gang været Din, lille Busk« — »Har været, jo, men fordi jeg har studeret og er bleven bedre undervist, derfor har jeg valgt det, som er bedre. Det er Oplysning, som mangler Jer!«

Jens Busk var aldrig bange for at svare for sig. En Sorg havde han: at ingen af hans Børn kunde naa frem til Erkendelsen af Sandheden. Des større var hans Glæde og Lykke at kunne leve sammen med en Hustru, der kunde dele hans Tanker og Følelser, en Hustru, som passede for ham, men hvis Ros vi her ikke behøver at bringe udførligere.

Gid der endnu maatte opstaa iblandt os mange saadanne Mænd, som Jens Busk har været! Det vilde være en stor Naade for vor Mission, for vor hellige Kirke, og tillige det danske Fædreland ikke til Skam.

Køge, 29—8—1908.

F. F. M.

Barbarisk Civilisation. Magyarer og Slovaker.

En i Prag paa Esperanto udkommen Brochure giver Meddelelse om de frygtelige Tilstande, som Slovakerne i Ungarn lever under. Tilstande, som man skulde tro var en Umulighed i det 20. Aarhundrede efter Kristendommens Fremkomst. Man spørger sig selv, hvorledes saadanne Tilstande overhovedet er mulige uden Protest fra alle civiliserede Nationer i hele Verden.

Vi giver her en Fremstilling af Forholdene, som disse skildres i ovennævnte Brochure.

I

»Her i Riget er Magyarer Herre« — sagde Minister Apponyi i det ungarske Parlament i Januar Maaned 1907, og denne hans Udtalelse blev modtaget med fanatisk Bifald af hele Parlamentet. Denne Udtalelse fremkom Apponyi med, skønt Ungarn er et Rige, hvis Beboere tilhører syv forskel-

lige Nationer — Magyarer, Tyskere, Rumelier og fire slaviske Nationer (Slovaker, Rutener, Kroater & Slovener); — som tilsammen udgør Halvdelen af hele Ungarns Befolkning. At gøre hele Ungarn magyarisk er Magyarernes politiske og nationale Maal; med Vold at udrydde alle ikke magyariske Nationer og paa Ruinerne af deres Kultur at plante det magyariske Riges Fane er dette Riges idelige Stræben. Det er det, som gennemtrænger Journalistiken og hele Litteraturen, og til hvilket enhver Kunst og Viden-skab tjener; denne Ide er Aanden i Skolerne og Embeds-kontorerne, som er oprettede for at tjene den magy- ariske Nation i dens nationale Stræben, og denne Stræben er i Sandhed bleven en national Religion. I denne umo- ralske Ides Navn og for Opnaaelse af dette barbariske Maal kaster Magyarerne sig i fortvivlet Kamp mod de ikke ma- gyariske Nationer. Man behøver kun at mindes de brutale Forsøg paa fuldstændig at underkue Kroatien; f. Eks. det kendte Angreb paa det kroatiske Sprog i Jernbaneanmini- strationen i Kroatien og den himmelraabende Uret, der blev tilføjet de serbisk talende Beboere, da Regeringen beslaglagde ti tusinde Kroner, der var testamenteret til Oprettelsen af en serbisk Højskole; man behøver kun at genkalde i Erindringen Rumænerforfølgelsen; de Blodsudgydelser og Mord, som de civiliserede Nationer blev gjort opmærk- somme paa gennem det rumæniske Folks Opraab for nogle Aar siden; man behøver endelig kun at huske paa Forsø- gene, der bliver gjort paa at udrydde de ungarske Rutener og paa de 2 Milioner Tyskeres Lod under det magyariske Aag i Transilvanien*) og i Særdeleshed paa den grusomme Underkuelse af de ulykkelige Slovaker, paa hvilke den blod- dryppende Tragedie i Cernova har henledt hele den civili- serede Verdens Opmærksomhed.

Slovakernes Historie indeholder talrige frygtelige Fakta, der beviser, at Repræsentationen for det regerende magy- ariske System i Ungarn lyver, naar den taler om Konstitu- tion, Frihed, Retfærdighed og Ridderlighed. Sandheden er, at Magthaverne behandler Slovakerne som Trælle. Vi med- deler her nogle af disse frygtelige Fakta:

*) hvad der nu i Grunden kun er en retfærdig Gengældelse for Tyskernes Behandling af Danske og Polakker.

Skolerne.

Den slovakiske Ungdoms Skæbne er frygtelig. I Folkeskolerne modtager Børnene kun Undervisning ved Hjælp af det magyariske Sprog. Det er indlysende, at de ikke med Udbytte kan følge en Undervisning paa et Sprog, som de ikke forstaar. I en magyarsk Skole forhaanes alt, hvad der er slovakisk, og der bliver gjort alt for at vække Hadet til Slovakerne hos Børnene. Den slovakiske Ungdom bliver vænnet til at skamme sig ved sit Modersmaal og til at forhaane og hade deres egen Nation. Men endnu sørgeligere er Magyariseringen af de slovakiske Smaaabørn. I Følge Loven (fra Aaret 1891, Art. XV) er der i enhver Kommune dannet Skoler for Smaaabørn mellem 3 og 6 Aar, som disse til Stadighed skal besøge. I disse Skoler bruges udelukkende det magyariske Sprog, og saa maa Slovakerne ovenikøbet selv betale hele Historien, medens hele Ledelsen udelukkende er i Statens, d. v. s. i Magyarernes, Vold. Hvorledes Staten iøvrigt sørger for det slovakiske Skolevæsen, kan man f. Eks. se af et Budget for Aaret 1899. I Følge dette er der til Undervisning bevilliget 7.654.754 Gylden. Af denne Sum blev der anvendt 300 — tre hundrede — Gylden til bedste for de 3 Millioner Slovakere. De slovakiske Skoler ligger halvvejs i Ruiner og er sundhedsfarlige Boder, sande Stalde, i hvilke et stort Antal Børn er sammenstuvete. I Vestenice var 150 Børn i 5 Aar uden Undervisning, fordi Skolebygningen var falden fra hinanden. I en anden Kommune (Danos) er der 300 Elever men kun én Lærer, og i mange Kommuner undervises der mere end 150 Børn i ét Værelse. I 4 Kommuner bestaar Lærerpersonalet af tilsammen 3 Haandværkerel Utroligt, men sandt!

Domstolene.

Da engang en Smed efter Gennemlæsningen af en magyarsk Dom bad Dommeren om Forklaring, fordi han ikke forstod Sproget, fik han til Svar: »Det er ligegyldigt, om De kan forstaa det eller ikke«. De magyarske Domstole forfølger ikke alene Slovakerne ved Hjælp af det magyarske Sprog, men ogsaa ved ligefrem Uretfærdighed. De magyarske Domstole er, specielt i politiske Processer, fuldstændig stillede i Magyariseringens Tjeneste. Vi vil her fremdrage 2 Eksempler. Det ene er den kendte Pro-

ces mod den slovakiske Præst Andrej Hlinka, Dr. Srobar og Kolleger i Ruzomberk (1906). I Taler, som de havde holdt, havde de forlangt Indførelse af det slovakiske Sprog i Skolerne og Embedskontorerne, fordi Folket ikke forstod det magyariske Sprog. Anklagen lød paa, at de havde ophidset det slovakiske Folk mod den magyariske Nation, og ved den afsagte Dom blev Hlinka straffet med 2 Aars, Dr Srobar med 1 Aars, og de andre Anklagede med fra 2 til 6 Maaneders Fængsel. I Aaret 1900 bleve 25 Slova-ker dømt, fordi de havde modtaget en dømt Redaktør, efter hans Frigivelse, paa Jernbanestationen. For denne »Forbrydelse« bleve de straffede med fra 2 til 6 Maaneders Fængsel.

Pressefriheden.

Til Magyarernes Forfølgelse af den slovakiske Presse findes næppe noget Sidestykke i hele Verden. Denne Presse er for største Delen grundlagt af den slovakiske Gejstlighed for at undervise Nationen, der jo saa godt som er uden Læreanstalter af hvad Art nævnes kan. I Løbet af de sidste 8 Aar har de fattige slovakiske Redaktører betalt omtrent 50,000 Kr. i Bøder til den ungarske Stat, og desuden er Redaktørerne bleven straffet med langvarige Fængselsophold.

Foreningsretten.

En saadan eksisterer ikke for Slovakerne. I Tisovec maatte man allerede i 1879 bede om Tilladelse til at danne en — Sangforening. Slovakerne havde i sin Tid en Forening til Beskyttelse for Kultur & Litteratur; denne Forening hed »Slovenska Matices«. I Aaret 1875 lukkede Koleman Tisza, der den Gang stod i Spidsen for Regeringen, den og konfiskerede Foreningens Formue, som bestod af ca. 100,000 Gylden, der udelukkende var indkomne ved frivillige Gaver. Han gik endog saa vidt, at han beslaglagde 1000 Gylden, som selve Østrig-Ungarns Kejser & Konge havde skænket Foreningen. Hele Foreningens Bibliothek, som bestod af mange tusinde Bind, blev paa Tizas Befaling brændt.

Magyarerne har grundlagt specielle Foreninger med Slovakernes Magyarisering som Formaal. Disse Foreningers Hovedvirksomhed bestaar i at eksportere de slovakiske Smaa-

børn til den sydlige Del af Ungarn, hvor de anbringes i Pleje hos for det meste barnløse Folk, som skal gøre gode Magyarer af dem. Man skulde ikke tro, at sligt kunde ske i vore Dage. Men det *er* Sandhed, ja frygtelig Sandhed.

II.

Hvad skal man sige til saadanne forfærdelige Tilstande? Hvad kan vi gøre for at hjælpe vore slovakiske Trosbrødre? Slovakerne er nemlig Katholikker, Magyarerne derimod for Størstedelen Protestanter (Kalvinister). Kan vi Katholikker være bekendt at staa med korslagte Arme og lige-gyldig være Tilskuere til, at 3 Millioner af vore Medmennesker mishandles paa det frygteligste? Vi kan i alt Fald være med til at protestere ved at opgive Navn og Adresse til den af den katholske Præst *Peltier*, Redaktøren af »Espero katholika«, dannede Forening »Universala Frateco« (Adresse: Sainte - Rodegonde, Indre et Loire, Frankrig), hvorom nærmere Underretning faas ved Henvendelse til Peltiers Delegerede & Korrespondent her i Landet, Kontorchef Andr. Nissen, Lille Marstrandsvej Nr. 2, 4 th., som træffes daglig, Onsdag & Fredag undtagen, efter Kl. 6.

En ung Piges Konversion.

Ved Dr. K. Krogh-Tonning.

(Fortsat).

Jeg ankom til Lyon og tog ind hos en protestantisk Slægtning, hvor jeg blev vel modtagen. Men da der faa Dage efter undslap mig den Ytring: »jeg vilde gjerne blive Katholik«, ophørte den gode Behandling. Man tænkte endog paa at sende mig tilbage til Schweiz. Men Gud tillod det ikke. Min Fætter og Kvarterets andre Protestanter, med hvem han raadførte sig, mente alle, at man for at bringe mig til at opgive mit Forsæt maatte behandle mig strengt. Dette blev iværksat uden Skaansel. Ved det mindste klagende Ord sagde man, at dersom jeg ikke var tilfreds med den Behandling, jeg fik, maatte jeg vende tilbage til det Land, hvorfra jeg var kommen. Saa besluttede jeg da beredvillig at lide denne daarlige Behandling af Kærlighed til ham, som har lidt saa meget for mig.

Denne Hensigt bar jeg i mit Hjerte, uagtet jeg ikke forstod at overgive den til Vor Herre og opofre den til ham. Mit store Ønske var ved denne Resignation at fortjene den Naade snart at blive Katholik. Jeg blev ikke længe hos denne Fætter, fordi Tjenerne var katholske, og han frygtede for, at de skulde understøtte min Hensigt. Han anbragte mig da hos andre Protestanter i Lyon, som ikke behandlede mig bedre. Hele Vinteren igennem maatte jeg taale alle Slags Haan, Haardhed og Foragt. Men mine Synder fortjener endnu mere.

Imidlertid bestræbte jeg mig for at studere det franske Sprog. Dette var forbundet med megen Møje. Men jeg kunde intet foretage uden at kende det. En Dag besøgte jeg Damerne i St. Peter for at prøve, om jeg kunde gøre mig forstaaelig. Jeg talede noksaa længe til dem, men uden at de opfattede noget af, hvad jeg sagde, hvilket be-
drøvede mig meget dybt. Jeg trak mig tilbage med Hjer-
tet fuldt af Bitterhed og utrøstelig over fremdeles at vide mig som Protestant.

I denne Tilstand vovede jeg ikke at henvende mine Bønner til Gud, da jeg følte mig overbevist om, at han ikke kunde godkende dem, fordi jeg ikke tilhørte den sande Kirke*). Da den smukke Aarstid vendte tilbage, førte man mig ud paa Landet til et Hus, hvor Protestanterne forsamlede sig for der at tilbringe Tiden med Spil og Lystturer. Jeg kunde ikke modstaa Fristelsen og blev trukket med ved Eksemplets Magt. Jeg besluttede idelig at holde mig mere tilbage imorgen; men naar Dagen var kommen, glemte jeg mine Forsætter. Til Slutningen af Juni Maaned forblev jeg der. Da havde jeg tilegnet mig nok Fransk til at forklare min Hensigt. Mine første Skridt var da følgende: Jeg henvendte mig til en Bagerkone og bad hende om at skaffe mig en Sammenkomst i sit Hjem med Sognets Sognepræst. Hun underrettede ham straks. Da han ikke selv kunde komme, sendte han sin Kapellan (vicaire). Ham underrettede jeg da om mit Ønske: at blive Katholik. Dette billigede han. Efter at have foreholdt mig Nødven-

*) Det er selvfølgelig ikke katholsk Lære, at Gud kun hører Katholikkernes Bønner, men en falsk Anskuelse hos den endnu umodne og uklare unge Pige.

digheden af snarest mulig at gøre mig bekendt med Troens Mysterier og Sandheder, lovede han mig at indfinde sig hver Morgen i dette Hus, hvorhen jeg skulde begive mig i Hemmelighed. Jeg taledede længe med ham, men han havde megen Vanskelighed med at forstaa mig. Han forstod mig dog tilstrækkelig til i Løbet af faa Dage at kunne fremkalde en dyb Ro i min Sjæl. En Uge var ikke forløben, førend jeg kom sammen med Sognepræsten. For ham aabnede jeg mit Hjerte. Han opmuntrede mig meget og gav mig Haab om et godt Udfald.

Men den Samtale, jeg havde havt med ham, blev straks bekendt blandt Protestanterne. Da jeg var vendt tilbage til dem, spurgte man mig, hvorfor jeg taledede med Præsterne. Jeg svarede, at de var lige saa brave Mennesker som de andre. »De vil da vel ikke, tilføjede man, blive Katholik?« »Jeg skal nok vogte mig for det«, svarede jeg. De forstod, at dette var Forstillelse og paalagde mig truende at sige alt til min Slægtning, Hr. Chorbe. Allerede Dagen efter blev han underrettet. Hans første Ord var, at man uopholdeligen, og uden at jeg paa Forhaand blev underrettet, maatte besøge mig tilbage til Schweiz. Gud tillod, at den Pige, som havde angivet mig, kom og betroede mig i Hemmelighed: »Imorgen vil man føre Dem tilbage til Deres Land.« Jeg opretholdt min Forstillelse og sagde: »Det var en god Nyhed, jeg faar da snart se min Familie igen.« Om Aftenen lagde jeg en stor Glæde for Dagen over min snarlige Afrejse. Men idet jeg lod, som om jeg vilde spadsere i Haven, gik jeg for at bevidne Sognepræsten min Nød og modtage hans Raad om at undslippe snarest muligt, da han ikke kunde redde mig i Øjeblikket, saaledes som jeg havde ønsket. »Kom igen imorgen meget tidlig, sagde han, De vil finde Tilflugt hos Hr. Perrot tæt ved Præstegaarden, og forbliv der, indtil jeg har fundet en Plads for Dem.« Jeg vendte altsaa tilbage til Huset ganske betagen af Frygt for at forfejle mit Snit. Hele Natten tilbragte jeg skælvende og i Bøn. Klokkeren tre stod jeg meget stille op, tog saa mange af mine Klæder, som jeg kunde bære, lod Resten i Stikken og gik ud, uden at nogen saa eller hørte mig. Jeg begiver mig til Hr. Perrot, som skjuler mig i et Kammer, som jeg snarere kunde kalde

et Hul eller et trangt Fængsel, oplyst gennem en Vinduesrude. Der blev jeg nødt til at bo hele Juli Maaned og udholde en frygtelig Varme. Alle Husets Beboere bønfuldt jeg om Medlidenhed. De var saa optagne, at de stundom glemte at bringe mig Næringsmidler. Jeg led lige meget af Tørst og af Hunger i dette lange og haarde Fangenskab. Det græmmede mig, at jeg hverken kunde læse eller arbejde. Bede til Gud, græde og sove, det var alt, hvad jeg kunde gøre. Da ingen besøgte mig, lærte jeg ikke Sproget. Kun en sjelden Gang modtog jeg Besøg af Sognepræsten og Kapellanen, som dog ikke længer kunde forstaa mig. De ventede paa, at jeg skulde lære at tale, for at kunne undervise mig. Hvor utrøstelig jeg var baade Dag og Nat! Hvorledes, sagde jeg til mig selv, badet i Taarer, saa er det da kommen dertil med mig, at jeg ikke mere ved, hvad jeg er; thi jeg er hverken Protestant eller Katholik. En frygtelig Stilling! Jeg vil opgive min Religion, og jeg er hindret fra at antage den sande. Min Gud! Vil du ikke redde mig ud af denne min yderste Nød? Naar skal jeg blive din Kirkes Datter? Det var mig en Kval at se min Afsværgelse opsat. For at gøre Ulykken topnaalt var Sognepræsten bleven syg og kunde saaledes saa meget mindre finde mig et Tilflugtssted, medens Protestanterne søgte mig overalt og gjorde stort Opstyr for at finde mig. De gik fra Hus til Hus og kom ogsaa til det Hus, hvor jeg var, ja aabnede endog Døren til mit Kammer. Dette var saa mørkt, at de ikke gik ind. Gud tillod altsaa, at jeg ikke blev opdaget. Hvor jeg skjalv, da jeg hørte dem! En anden Gang, da Hr. Perrot havde ladet mig spise til Middag i sin Familie, kom der en protestantisk Dame, som betragtede mig uden at genkende mig, fordi jeg var klædt som en Bondepige. Paa St. Annas, min Værnehelgens Dag, bragte man mig en Buket; jeg vidste ikke, at det var hendes Fest. Jeg henvendte en Bøn paa Tysk til hende. Det var første Gang, at Gud tilskyndede mig til at paakalde de Hellige. Fra den Tid af har jeg haft megen Tillid til deres Forbøn og tvivlede ikke paa deres Indflydelse hos Gud.

(Fortsættes).

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. (—nb—) I Onsdags Aftes vendte vor højærværdigste Hr. Biskop tilbage til Hovedstaden efter et to Maaneders Ophold i Udlandet. Omend det haardnakkede Halsonde, Biskoppen har lidt af, ikke helt er hævet, saa er der dog ved Kuren i Ems indtraadt en glædelig Bedring.

Tilstede ved Ankomsten var Biskoppens tre Nevøer, Theodor, Bernhard og Vilhelm *von Euch*, som f. T. er paa Besøg her i Byen. To af dem er Præster og den tredje paa Vej til at blive det. Bernhard v. Euch har for en halv Snes Aar siden været Elev paa St. Andreas Kollegiet; men at han i Mellemtiden ikke har glemt det danske Sprog, det godtgjorde han i Søndags efter Højmessens i St. Ansgarskirken, hvor han forbavsede alle Tilstedeværende ved flydende at læse den almindelige Kirkebøn. Hans Udtale fortjener med Rette at fremhæves som ligefrem mønsterværdig.

Aarhus. Konsul *Starck* er den 2. ds. afgaaet ved Døden, ramt af et Hjerteslag. R. I. P.

Odense. (*Klokkedaab*)*). Søndag d. 16. August fandt her en med Længsel imødeset Fest Sted, nemlig vor ny Kirkes tre store og smukke Klokkers Daab. Paa Grund af den Nærforstaaende Kirkeindvielse — forhaabentlig d. 4. Oktober — var der ikke sendt Indbydelse til andre Menigheder. Odense Menighed var derimod mødt talrig til Højtideligheden, som fandt Sted Kl. 2¹/₂. Efter Salmen »Veni Creator« holdt Hr. Pastor *Wenig* Festtalen, i hvilken han forklarede Ceremonierne og selve Klokkernes Betydning. Derefter foretog han Daaben i den højærværdigste Biskops Navn. Den største Klokke er indviet til *St. Knud* og bærer Indskriften: »*Devotos tibi, Kanute, protege cunctos*«; den anden er indviet *St. Maria* og har Indskriften: »*Ave Maria, gratia plena*«. Den tredje er indviet *St. Alban*, og dens Indskrift er: »*Sancte Albane, ora pro nobis*«. Grevinde *Ahlefeldt* og Baronesse *Rosenørn Lehn* gjorde Menigheden den Ære at staa Fadder til de to største Klokker. Fru *Kayser*, vor Kirkeforstanders Hustru, stod Fadder til Albani-klokken. Den smukke Højtidelighed sluttede med Afsyngelsen af »Fast skal min Daabspagt evigt staa« og med den sakramentale Velsignelse i vort provisoriske Kapel.

I Løbet af Ugen blev Klokkerne ophængte i Taarnet, hvorefter der blev holdt Prøveringning. Klokkerne er af det rene Malm og vil sikkert lyde herligt ud over *St. Knuds* gamle By og minde om svundne Tider, da vi alle var eet i Mo-

*) Forsinket paa Grund af Fejl ved Forsendelsen.

derkirkens Skød. Mon ikke Danmarks Katholikker skulde sætte Pris paa selv at bidrage lidt til disse »Nationalklokker«? Bidrag modtages med Taknemlighed af Præsterne i Odense.

Rendsborg. Den 30. August holdt Katholikkerne i de gamle danske Hertugdømmer deres 12. Katholik-Forsamling i Rendsborg. Herom skriver en tilfældig dansk Deltager til Ugebladet:

Forsamlingen talte over 700 Deltagere, Hovedtaler var Rechtsanvalt Dr. *Bitter* fra Kiel, som holdt et mere end glimrende Foredrag, hvori han stærkt bekæmpede den moderne Vantro, og bragte sluttelig en Hilsen fra Düsseldorf-Generalforsamlingen, den anden Taler Dr. *Sonnenschein* fra M-Gladback var i Hamburg kommen for sent til Toget men erstattedes paa en udmærket Maade af en Præst Pastor *Jos. Plagge* fra Kiel. —

Der afsendtes Telegrammer til Pave Pius d. X. og Biskoppen i Osnabrück; fra sidstnævnte indløb Svartelegram Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Aften med Hilsen og biskoppelig Velsignelse. —

Efterat den alvorlige Del af Festen var sluttet, samledes Deltagerne til et interessant og gemytligt Samvær, hvor Sang, Deklamation, osv. holdt Forsamlingen i Aande. Jeg har sjælden set en Fest præget af saa megen »Alvor og Gammen« samtidig, der var en Stemning og sund Livsglæde overalt, som maatte glæde enhver Katholik. —

Tyskland. De tyske Katholikker kan jo nok siges at have sejret over Kulturkampens Ophavsmænd, og de senere Aar har de vundet mange af de Rettigheder tilbage, som man havde villet berøve dem. Men derfor maa man dog ikke tro, at de slet ikke har noget at beklage sig over. Der er endnu langt tilbage, inden der i Virkelighed vil komme til at herske lige Ret for begge Konfessioner, for Katholikker som for Protestanter. Paa Katholikkernes Generalforsamling i Düsseldorf talte Oberlandsgerichtsrat *Marx* netop ogsaa derom i sin Tale: »de tyske Katholikkers nuværende Stilling«. Han henpegede her paa de Undtagelseslove, som synes at gælde for Katholikkerne. Flere af deres religiøse Ordenssamfund tør slet ikke nedsætte sig i Tyskland, nemlig Jesuiterne og andre »beslægtede« Ordener. I Preussen kan overhovedet ingen katholsk Orden nedsætte sig uden først at have opnået baade Indenrigs- og Kultusministeriets Tilladelse. Ikke heller kan de optage eller forflytte Medlemmer uden en lignende Tilladelse. De protestantiske Diakonisser kan derimod nedsætte sig, hvor de vil, og i saa stort Antal, som de vil; de har Lov til at optage i deres Hospitaler, Plejehjem og Huse baade Katholikker og Protestanter; de katholske Søstre tør kun pleje Katholikker. I Sachsen forbyder Lovene, at der overhovedet oprettes

Klostre, eller at Ordener nedsætter sig der. Ordensfolk, som besørger Sygepleje, kan kun med særlig Tilladelse opholde sig der som Privatpersoner, ikke samlet i Kommuniteter. I Würtemberg og Baden eksisterer ikke en eneste mandlig Orden. I Meklenburg bestemmer Regeringen, hvor og hvor ofte der tør læses Messe. I Brunsvig tør ingen Præst, som ikke hører til Landet, læse Messe uden Regeringens Tilladelse. Altsammen det aabenbareste Chikaneri. Hertil kommer, at i mange Egne af Tyskland søger man systematisk at udelukke Katholikerne fra de højere Embeder, om de saa er nok saa kvalificerede og berettigede dertil; hvorpaa man har flere næsten utrolige, men virkelige Eksempler, endnu fra de seneste Tider. Der er altsaa endnu meget, som de tyske Katholikker maa kæmpe for, endnu mange berettigede Fordringer, som de uafbrudt maa staa paa og minde Regeringen om. Men man skulde kende Windhorsts Disciple, de ihærdige Centrumsførere, daarligt, om man troede, at de vil opgive Ævret, førend de har faaet deres Hovedfordring sat igennem: Lige Ret for alle! Det vilde da ogsaa ellers være en Skandale, ja det er en Skandale, at Regeringen i et stort, moderne, civiliseret Land overhovedet trænger til at mindes om denne elementære Rettighed: Loven skal være lige for alle!

Frankrig. Jubilæumsaaret i *Lourdes* er jo endnu ikke omme, og stadig, ja saa at sige daglig ankommer der store Skarer af Pilgrimme fra Ind- og Udland for at ære den hellige Jomfru, for at takke for opnaaede Bønhørelser og for at anraabe Gud om ny Naadegaver ved hendes moderlige Forbøn. Hele Aaret igennem er som allerede meddelt større eller mindre Processioner draget forbi Lourdes-Grotten under Sang og Bøn. Men ingen af disse kan i Størrelse sammenlignes med det franske, nationale Pilgrimstog, som forrige Uge ankom til Lourdes, og som talte over 100,000 Deltagere, der paa en imponerende Maade lagde deres Tro og Begejstring for Dagen. En anden ganske vist meget faatalligere, men ikke desto mindre ligesaa opsigtsvækkende Procession fandt Sted i de samme Dage; den bestod nemlig af 364 Deltagere, som alle tidligere havde genfundet Sundhed og Karskhed her ved Grotten, og hvis Helbredelse efter nøjagtig, lægekyndig Undersøgelse af »Bureau des constatations« er bleven erklæret for ligesaa fuldstændig som uforklarlig. Det var et enestaaende, rørende Syn at se disse »miraculés«, som de kaldes paa fransk, knæle foran Grotten og den hellige Jomfrus Billede og med taknemlig Begejstring istemme Marias Lovsang *Magnificat* og Takkesalmen *Te Deum*. —

Saaledes beretter franske Blade. Men man kan ved

at læse dette ikke unddrage sig den Tanke: maatte den hellige Jomfru dog ogsaa ved sin Forbøn udvirke de andre sløve og ligegyldige Franskmænds *aandelige Helbredelse*, før det bliver for sent, før Nationen uddør. Det er den nemlig paa Vej til, trods det, at Frankrig ellers er et af de rigeste og frugtbareste Lande i andre Henseender. I de senere Aar er Fødslernes Overskud over Dødsfaldene stadig bleven mindre og mindre. Sidste Aar er det endogsaa kommet saa vidt, at *Dødsfaldene oversteg Fødslernes Antal med 20,000!* Paa den fransk-tyske Krigs Tid var Befolkningsantallet i de to Lande omtrent af samme Størrelse; men nu har Frankrig 20 Millioner færre Indvaanere end dets Dødsfjende Tyskland.

Grunden til denne foruroligende Foreteelse er sikkert hovedsagelig denne: Religionens Aftagen i Frankrig, de religionsløse Skoler, hvor Ungdommen ikke lærer at se paa Livet og paa Ægteskabet fra et højere Synspunkt og derfor senere *kun* tænker paa at nyde og foralt i Verden at undgaa det, som i nogen Maade kunde være besværligt. I en paa Gjellerups Forlag, Kbhvn, udkommen Bog »Formerelse og Fremskridt, økonomisk — demografisk — biologisk Synthese« skriver Forfatteren, *H. A. Wieth-Knudsen*, at »Stræbet efter at komme op i de besiddende Klasser som Helhed hæmmer Frugtbarheden i Frankrig«. Sparesans (naturligvis en *overdreven* Sparesans eller m. a. O. Havesyge, Bøgerlighed efter jordisk Besiddelse) er efter Forf.s Mening »en ret tvivlsom Dyd, og dens Udvikling netop i de underste Klasser vil i hvert Fald altid hurtig vise sig farlig for Nationens talmæssige Fremgang«. — Det er en anden Maade at sige det samme paa. Thi hvor Religionen og en alvorlig Livsanskuelse handlyses, der tænker man selvfølgelig kun paa at gøre sig det saa behageligt og saa lidet besværligt som muligt her i Livet, om det saa skal ske med de ulovligste Midler.

Kuba. Msgr. *Aversa*, pavelig Legat for *Kuba*, er efter at have opfyldt sit Hverv vendt tilbage fra Washington til Rom. Det drejede sig om at faa ordnet de kirkelige Forhold der paa Øen, efter at der var gennemført *Adskillelse* mellem Kirke og Stat. Da den spanske Regering var afløst af den amerikanske som juridisk Person, fordrede den hellige Stol, at den skulde tilbagelevere de af den spanske Regering konfiskerede Kirkegodser, hvis Værdi denne havde begyndt at afdrage med aarlige Renter. Men i Stedet for er man i Washington kommet overens om at udlevere 6 Millioner Frcs. for Dioceset *Havannahs* Vedkommende og 1½ Million for *Santiago*. Nogle underordnede Kontroverspunkter, som forelaa til Udjævnelse for Højesteret i Wa-

shington, blev ogsaa ordnet paa en for Kirken gunstig Maade, skønt Størsteparten af denne Domstols Medlemmer er Protestanter.

Msgr. Aversa anerkender i meget rosende Udtryk den amerikanske Regerings Forekommenhed. Om *Taft*, en af Kandidaterne til Præsidentværdigheden, udtaler den pavelige Legat sig saaledes: »Han er en af de mest retskafne Mænd, jeg har truffet paa. Gud give, at den hellige Stols Repræsentanter altid kun maatte faa den Slags Statsmænd at forhandle med!«

Da Filippinerne i sin Tid kom under De Forenede Stater, afløste den amerikanske Regering ogsaa sin Forpligtelse til aarlig Tilskud til Kirken ved en Udbetaling een Gang for alle af 33 Millioner. Disse Penge bliver forvaltede i Rom. Renterne anvendes til Afhjælp af de kirkelige Fornødenheder paa Kuba og Filippinerne.

Unio. Søndag den 13. September Udflugt i to Afdelinger.

1. *Afdeling*, Cyklister, mødes Kl. 9 $\frac{1}{4}$ ved Søpavillonen.
2. *Afdeling* tager med Østbanetoget Kl. 1⁰⁰ til Springforbi og spadserer til Trepilelaagen, hvor man træffer sammen med første Afdeling. Efter i Fællesskab at have drukket Kaffe spadseres til Klampenborg. Børn og Besøgende kan deltage.

S. J. G. Mandag den 7. Septbr. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften holder **St. Josefs Gilde** Møde i Forsamlingslokalet, Bredgade 67.
Samtlige Brødre anmodes om at møde.

Lætitia genoptager sine Møder Mandag d. 7de ds. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften.

Kirkelig Kalcnder.

Søndag den 6. September 13. Søndag e. Pintse. *Værneenglefest* med Oktav. — **7. M.** Oktavdag. — **8. Ti.** *Marie Fødsel* (fejres offentlig paa Søndag). — **9. O.** Petrus Claver, Bekender. — **10. To.** Nicolaus af Tolentino. — **11. F.** og **12. L.** Oktavdage.

Søndag den 13. September. 14. Søndag e. Pintse. Oktav af *Værneenglefesten. Marie Fødsel.*

Mariakongregationen for Mænd holder *Fælleskommunion* Søndag den 13. ds. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjærte Kirke.

Mariakongregationen for Ynglinge genoptager efter endt Sommerferie sine ugentlige Møder *Mandag Aften* den 7. September. Ynglinge, som ønsker Optagelse, bedes henvende sig til Kongregationens Præses, P. Sialm, Stenosg.

Fælleskommunion Søndag d. 20. September Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjærte Kirke.

Vincensforeningens Kransekort

bringes i velvillig Erindring; de faas hos d'Hrr. Gejstlige ved St. Ansgarskirken (Bredgade 64'), Rosenkranskirken (Boyesgade 8'), St. Josefskirken (Griffenfeldtsgade 44), St. Andreaskirken (Ordrup) og hos Murermester A. V. Günther, Bangertsgade 11, samt ved telefonisk Henvendelse til Johs. Hoffmann & Søn, Købmagergade 48. Telf. H. 1389.

lordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

lordisk Ugeblad" udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnementsprisen er 1 Kr. Kvartalet. modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Postkontoret i Kjøbenhavn, Bredgade 69, 2 S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423

. 37.

Søndag den 13. September.

1908

INDHOLD: Den h. Faders 40 Aars Præstjubilæum. — Træk af Paven's Liv. — Smaa Pavenotitser. — Efterretninger fra Ind- og Udland. — Horsens. Buron. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-A...

Den hellige Faders 50 Aars Præstejubilæum.

Paa Fredag den 18. September er det 50 Aar, siden den unge *Giuseppe Sarto* — den senere Patriark af Venedig og nuværende Pave Pius X. — modtog den hellige Præstevielse ved sin Biskop, Msgr. Farina, i Domkirken i Castelfranco, Dioceset Treviso.

Giuseppe Sarto var den Gang (1858) kun 23 Aar gammel. Han var altsaa efter de kanoniske Regler endnu for ung til at blive præsteviet, og maatte derfor hos den apostolske Stol udbede en Aldersdispens for de manglende 8 Maaneder og 16 Dage. Præstevielsen fandt Sted i Castelfranco, fordi Biskoppen netop var der i Nærheden paa Visitatsrejse. For Giuseppe Sarto og hans Familje var det meget heldigt, thi nu kunde alle hans Bekendte og Venner fra den nære Fødeby Riese lettere komme og overvære den gribende Højtidelighed. Her i Riese havde hans Bysbørn med hjertelig Glæde og Deltagelse set den unge Sarto nærme sig mere og mere sit ophøjede Maal; ligeledes i Castelfranco, dér huskede man ogsaa endnu den lille Dreng, som i en Aarrække hver Morgen var kommet derhen til Skole sammen med sin Broder; begge Steder havde Sarto mange Kammerater og Ungdomsvenner.

Den 18. September var Vejret noget taaget. Om Morgen havde det regnet i Castelfranco; men senere klarede det op, og Himlen smilte venlig ned til den lykkelige, som med bankende Hjerter ilede til Byen. Hvor ofte havde han ikke vandret denne Vej som Skoledreng, af og til barfodet, for at spare sine Forældre Udgifterne til Sko; her var han vandret i stegende Solhede, ligesom ogsaa i Sne- og Regnvejr. Men Tanken paa denne Dag, som nu var oprunden, havde bestandig svævet ham for Øje og besjælet ham med Iver og Mod til at sætte sig ud over alle Vanskeligheder. Nu var denne Dag virkelig oprunden som en længe ventet Belønning for aarelange Anstrengelser. Det første Glimt af Byens graa Taarne, af dens med Efeu bevoksede Mure og den gamle Borg fik hans Hjerter til at bæve; han rystede ligefrem af Sindsbevægelse; men faldt dog snart til Ro

igen ved det frydefulde Haab: I Dag skal jeg endelig præstevies!

Den Lykkefølelse, som gennemtrængte Sarto under den hellige Handling, er ikke til at beskrive, og langt mindre den Glæde, hans Moder følte, da hun efter endt Gudstjeneste kunde slutte sin Søn som nyviet Præst i sine Arme og knælende modtage hans første Velsignelse. Og saa først næste Morgen, da Sarto læste sin første hellige Messe i Sognekirken i Riese og rakte sin Moder og sine Sødskende den hellige Kommunion! Der gives vel næppe en større Moderglæde end den: at se sit Barn stige op til Alteret som Forvalter af de hellige Hemmeligheder.

Det er Mindet om denne smukke Begyndelse paa den hellige Faders præstelige Løbebane, at hele den katholske Kristenhed fejrer i indeværende Aar, og særlig paa Fredag den 18. September, med Tak til Ham, som med stærk Haand fører sine Udvalgte til Maalet — til det Maal, *Han* har sat dem.

Denne Dag, den 18. September, er altsaa for vor hellige Fader en vigtig Mærkepæl, hvorfra han kan skue ud over en lang Livsbane, rig paa Sorger og Bekymringer, men ogsaa rig paa Velsignelse for ham og for mange med ham og ved ham. Thi lige fra hans præstelige Virksomheds første Dag af har hele hans Liv og alle hans Kræfter udelukkende været viet til Guds Ære og Menneskenes Vel. Som Kapellan i Tombolo, som Sognepræst i Salzano, som Domherre, biskoppelig Kansler og Spiritual i Præsteseminarieret i Treviso, som Biskop af Mantua, som Patriark af Venedig og siden 4. August 1903 som Kristenhedens fælles Fader har han aldrig nærret noget andet Ønske, aldrig kendt nogen anden Ærgerrighed end: at være de ham betroede Sjæle til sand Gavn og, saa vidt det stod til ham, at gøre dem lykkelige for Tid og Evighed.

»Naar vi Katholikker overalt i hele Verden gør vor hellige Faders Festdag til vor, saa er det ikke blot for at følge en næsten til en Uskik udartet Sædvane at fejre Jubilæer hvert Øjeblik, nej, vor Glæde har en dybere Bevæggrund, og det, at vi lægger vor Glæde for Dagen, har et højere Maal. Højtideligholdelsen af vor hellige Faders gyldne Præstejubilæum skal tjene til at kundgøre for alle

og befæste i os selv den inderlige Hengivenhed og Kærlighed, som knytter os til Jubeloldingen paa Petri Stol. Vi vil vise, hvor helligt og dyrebart *Præstedømmet* er os, hvor dyb en *Ærefrygt* vi har for denne *Præsteolding*, som beklæder det øverste *Præste-* og *Hyrdeembede*. Vi vil aabent og højtidelig bekende vor *urokkelige Trofasthed* og *barnlige Hengivenhed* overfor ham, som, efter vor *Frelasers Ord*, skal vogte Lammene og Faarene.« (De tyske Biskoppers *Hyrdebrev* af 20. August 1907.)

En saadan Tilkendegivelse af vor *Trofasthed* og *Hengivenhed* er saa meget mere paa sin Plads overfor vor nuværende hellige Fader, Pius X., som han netop i sin endnu korte, kun 5 aarige, Regeringstid allerede har oplevet saa mange Sorger og Skuffelser selv fra saadannes Side, hvor man mindst skulde vente det. Vi minder blot her om de kirkepolitiske Forhold saa mange Steder og ikke mindst om de indre kirkelige Forhold, som var Anledning til Encyklikaen om Modernismen. Under saadanne Forhold maa enhver sand katholsk Kristen føle det som en uimodstaaelig Trang og anse det som en *Æressag*, at vise vor hellige Fader, at der dog endnu er en utallig Skare, som forstaar at skatte den Gave, vor *Frelser* har givet sin Kirke ved at indsætte en *Overhyrde* over hele denne hans *Hjord*, og som ved og forstaar at denne *Hyrdes Visdom* og *Kærlighed* leder og fører *Hjorden* langt bedre end dens egen indskrænkede *Indsigt*. Hvad *Paven* er for *Kirkens sande Børn*, har Pius X. selv en Gang saa smukt skildret, nemlig da han i Aaret 1886 som *Biskop* af *Mantua* opfordrede sine *Diocesanere* til at fejre *Leo XIII.s 50 Aars Præstebubilæum*:

»For os«, saaledes skrev *Msgr. Sarto* den Gang, »er *Paven Evangeliets Værn*, *Jesu Kristi Læres Vogter* og *Fortolker*, den øverste *Uddeler* af vor hellige *Kirkes Naadeskatte*, den katholske *Kristenheds ærværdige Overhoved*, *Sjælenes øverste Hyrde*, den ufejlbare *Lærer* og derfor ogsaa den sikreste *Fører*. Vore *Modstandere* ved vel, hvor sandt det er, at *Kirkens Styrke* beror paa *Pavedømmet*, og at *Troens Bestand* er grundet paa den h. *Petrus Efterfølger*. Derfor har de ogsaa sat sig for, at vende deres *Vaaben* netop imod *Pavedømmet*. Men jo mere de søger at svække

vor Tro, vor Kærlighed og vor Hengivenhed for Kirkens Overhoved, des tættere maa vi fylkes om dette vort Overhoved og give ham ny Beviser paa vor Tro, vor Lydighed og vor Ærefrygt.«

Disse samme Tanker og Følelser, som her er beskrevet bør ogsaa besjæle os overfor Leo XIII's Efterfølger, den gode, fromme, elskelige Pius X.; thi selv om det ikke er Personen, men det af vor Frelser indstiftede Embede, som vi fremfor alt maa ære, saa kan dog ogsaa dens Personlighed, som beklæder Embedet, bidrage til en endnu mere spontan og begejstret Tilslutning til vor hellige Kirke og dens øverste Hyrde. — —

Den offentlige og højtidelige Jubilæumsmesse er i Rom paa Grund af særlige Forhold forlagt til den 16. November, Dagen for Pavens Bispevielse for 24 Aar siden. Men selve Mindedagen om Præstevielsen for 50 Aar siden er som sagt den 18. September, nu paa Fredag.*)

Og da netop Bønnens Gave er den, som er vor hellige Fader allermest kærkommen, og som vi altid, hver eneste Dag, kan yde, saa vil vi da allerede nu, og især paa Fredag den 18. ds. i Aanden forene os med vor hellige Fader, forene vor Tak med hans Tak og ret inderlig bede Gud Herren om, at Han endnu længe vil bevare denne Hyrde for os, hans Hjord, — at Han vil udgyde sin rigeste Velsignelse over hans Person og alle hans Foretagender, paa det at det maa lykkes ham at virkeliggøre sit Livs store Plan: »at forny alt i Kristus!«

Træk af Pave Pius X.s Liv. Sognepræsten i Salzano.

I den smukke Bog »Pave Pius X.« fortæller Monsignore de Waal mange kønne Træk fra vor hellige Fader Pius X.s Liv. Efter at den unge Sarto en Tid lang havde virket med stor Iver som Kapellan i Tombolo, udnævnte Bi-

*) Angaaende Jubilæets Højtideligholdelse herhjemme forlyder det, at den kirkelige Del af Jubilæumsfesten vil blive fejret i alle Vikariatets Kirker paa Søndag den 20. ds.

skoppen af Treviso ham til Sognepræst i Salzano, hvis Menighed talte c. 6000 Mennesker.

Med Iver og Nidkærlighed tiltraadte den unge Sognepræst sit ny Embede. Menigheden, der allerede fra forskellige Sider havde hørt Tale om deres ny Præst, modtog ham med oprigtig Glæde, og det varede ikke længe, før han ved sin Ligefremhed og Elskværdighed havde vundet alle sine Sognebørns Hjerter, baade de Unges og de Gamles. Endnu den Dag i Dag lever i Folkemunde mangt et smukt Træk, ved hvilket Pastor Sarto har gjort sit Navn uforglemmeligt i Salzano. —

En Gang skulde et Lig bæres til Graven. Iklædt Rochet og Stola begav Præsten sig, sammen med Graveren, til den Afdødes Hus. Men da dette laa i en afsides og ret ubeboet Egn, havde det kun været muligt at opdrive 2 Mand til at bære Kisten. Nu var gode Raad dyre! — Men Sarto var ikke raadsvild. Han gav Graveren et Tegn, og de to hjalp saa at bære Kisten ud til Kirkegaarden, hvilket omtrent var en Times Vej. —

Blev Præsten kaldet til at døbe et Barn eller foretage en Begravelse for velstaaende Folk, der gav ham en ret klækkelig Sum Penge til Tak, saa kunde man være vis paa, at »hans Fattige« stod opstillede udenfor Kirkedøren og ventede paa ham. Og deres Venten var aldrig forgæves. Til sidste Soldo uddelte han de Penge han lige havde faaet.

Det hændte ofte, at hans gamle Sakristan sov over sig om Morgenen. Saa lukkede Præsten selv sin Kirke op, ringede og gjorde alt i Stand til den hl. Messe, indtil Sakristanen kom, som Regel først vækket af Præstens Ringning. Da en Gang en af hans Sognebørn spurgte, om han ikke skulde gaa og vække Syvsoveren, svarede Sarto smilende: »Nej, lad dog den Stakkel sove. Tror du ikke, jeg er Mand for selv at lukke Kirken op og ringe? Lad mig dog faa Lov til at gøre den gamle Mand en lille Tjeneste.« Da hans Sogn var temmelig vidtstrakt, havde han købt sig et Æsel og en lille Vogn for desto oftere at kunne besøge sine Sognebørn, navnlig de Syge. En Dag, da han saaledes kom kørende hen ad Vejen, mødte han en elegant Vogn med 2 unge Herrer. Disse fik Lyst til at gøre Løjer med Præsten og hans Lilleputkøretøj og lod den ene Gang

efter den anden deres Heste køre tværs over Vejen, saa de tvang Sarto til at holde sit Æsel an. Præsten lod sig imidlertid ikke i mindste Maade afficere af deres Uforskammedhed. Men nu traf det sig netop, at nogle af hans Sognebørn kom forbi. »Hvad for noget? raabte de til de unge Herrer i Vognen, skal I drive Gæk med vores Pastor?« Med disse Ord greb de Hestene i Tømmen, og kun ved Sartos Mellemkomst slap de 2 Fyre for en ordentlig Dragt Prygl, der sikkert længe kunde have mindet dem om Sognepræsten fra Salzano.

Naar Sarto paa nogle af sine lange Ture blev forsinket, saa han ved Middagstid var en Times Kørsel eller mere fra Hjemmet, saa hændte det af og til, at han gik ind i det første det bedste Bondehus, og hvis Familien var ved at spise til Middag, »satte han sig ned hos os, og spiste hvad vi havde, men Vinen nippede han blot til«.

Allerede i Tombolo var han ofte optaget af den Tanke at højne den almindelige Velstand ved Oprettelsen af, hvad vi nu tildags kalder »Bondeforeninger« og »Laanekasser«. Nu, som Sognepræst, blev det ham muligt at bringe denne Tanke til Udførelse. Den italienske Bonde er af Naturen mistroisk overfor alt Nyt, som dukker frem, men Sarto havde til den Grad vundet sine Sognebørns Tillid og forstod saa udmærket at klargøre dem sit Projekt, saa det ikke alene lykkedes ham at grundlægge en *cassa rurale*, en Broderskabskasse for Bønder, af hvilken Medlemmerne i Nødsfald kunde laane, men den ny Forening vandt endog Tilhængere udenfor hans Sogn og voksede for hvert Aar. Saaledes begyndte hin omfattende Virksomhed, som Biskoppen og Patriarken senere paa de mest forskelligartede Maader udfoldede paa Foreningsvæsenets Omraade.

Som vi har hørt, udmærkede Sarto sig i de første 3 Aar af sin Virksomhed som en tro og ivrig Sjælehyrde. I Aaret 1870 fik hans Næstekærlighed et nyt Virkefelt, idet Koleraen brød ud og ogsaa krævede sine Ofre i Salzano. Dag og Nat var han paa Færde i denne frygtelige Tid for at bringe de Syge i hans store vitudstrakte Sogn Religions Trøst, for at begrave de Døde og tage sig af Enkerne og de Forældrelose. I Salzano havde den forrige Sognepræst, Don Vittorio Allegri, ladet oprette et lille Hospital.

Det havde altid været Sarto en Glæde at besøge de Syge her, men nu, saalænge Koleraen varede, tilbragte han flere Timer daglig i Hospitalet.

Hvor afholdt den hellige Fader var af sin Menighed i Salzano, ses blandt andet deraf, at den skænkede ham Domherredragten, da han blev udnævnt til Kannik i Treviso og selv ikke havde Penge til at anskaffe sig den. Da han senere blev udnævnt til Biskop af Mantua, forærede hans gamle Menighed ham en Bispestav, og da han blev Patriark af Venedig, en kunstig forarbejdet Knælebænk.

Smaa „Pavenotitser“.

(**Moder og Søn**). Da Pius X. efter at være bleven valgt til Biskop af Mantua traf sin Moder, viste han hende den biskoppelige Ring med de Ord: »Se her, lille Mo'r, hvilken smuk Ring man har foræret mig«. Med Glædestaarer i Øjnene viste *hun* ham *sin* Ring og sagde: »Ja, min Søn, men uden denne her havde Du ikke faaet den der.« —

Paa Rejsen til Rom, til Konsistoriet, hvor Sarto skulde modtage Kardinalinsignierne, gjorde han sin gamle Moder den Glæde at tage hende med. Han forestillede hende for Pave Leo XIII., som tog imod hende med overordentlig Godhed og lykønskede hende til den sjældne Begivenhed, at en Moder oplever sin Søns Udnævnelse til Kardinal.

Efter Tidsskriftet „Leuchtturm“.

Don Lorenzo Perosi, den berømte Komponist, siger om sin faderlige Ven og Velynder, Paven: »I fem Aar har jeg bestandig levet sammen med ham, og jeg har fundet, at alt, hvad der af elskværdigt og tiltalende er indbefattet i den kristelige *Fromhed*, det er denne Mand i Besiddelse af. Han tænker aldrig paa sig selv, men er samtidig taknemlig for enhver lille Opmærksomhed, som vises ham af andre. Skønt han selv har en *Vilje*, hører han dog gerne andres Mening og er uden Vanskelighed beredt til at sadle om, naar han anser det for bedre. Hans Vilje er baaret af en *Indsigt*, som med den nøjagtigste Klarhed erkender den praktiske Side ved enhver Sag. Men for at gøre sig et Begreb om denne Mands *Hjerte*, maatte man, saaledes som det har været forundt mig, se ham, hvorledes han kan tilgive og stifte Fred.« „Leuchtturm“.

(**Pius X.s Regeringstid**). De profetisk begavede Aander havde allerede straks efter Kardinal Sartos Valg til Pave travlt med at forudsige, hvorlænge Pius X.s Regeringstid vilde vare. Den uden Tvivl interessanteste Udtalelse i denne Henseende skal stamme fra ingen ringere end Paven selv og datere sig fra 1893. I det Aar blev Giuseppe Sarto Kardinal og Patriark af Venedig. Da nogle af Kardinal Sartos Venner i den Anledning indfandt sig hos ham til Gratulation, skal han have udtalt sig som følger: »Ni Aar var jeg paa Seminariet, ni Aar var jeg Kapellan i Tombolo, ni Aar Sognepræst i Salzano og ni Aar havde jeg netop været Biskop af Mantua, da jeg nu kaldtes til Venedig. Formodentlig skal jeg vel nu ogsaa være ni Aar Patriark af Venedig, og — tilføjede Patriarken smilende — dersom jeg saa, hvad jeg nu ikke venter og ikke haaber, ogsaa skulde blive Pave, saa vil det vel ogsaa være for et Tidsrum af ni Aar«. Kardinal Sartos Forudsigelse om, at hans Patriarkat vilde vare i ni Aar er jo gaaet i Opfyldelse; om den sidste Del angaaende Pontifikatet ogsaa vil gaa i Opfyldelse, det faar vi endnu se. Forhaabentlig ikke. Pius X. synes kraftig og levedygtig nok til endnu længe at beklæde Pavestolen.

(Efter „Catholic Times“).

(**Pius X. og Kongehuset**). Blandt andre unøjagtige Angivelser i Bladene fandtes i sin Tid ogsaa den, at Kardinal Sarto skulde have staaet i et særlig hjerteligt Forhold til det officielle Italien, det piemontesiske Kongehus. Selv om han havde gjort det, kan der ikke deraf drages nogen Slutning i Retning af Svaghed eller Eftergivenhed med Hensyn til Opretholdelsen af Kirkens og Pavestolens retmæssige Fordringer. Det er nemlig en ganske almindelig »klerikal Politik« i Italien at yde Kongehuset al skyldig Ærefrygt og Agtelse *udenfor* Kirkestaten, men *indenfor* denne og særlig i Rom at betragte og behandle det som det, det er, nemlig som usurpatorisk, paa dansk: Røverregiment. I Rom ser man derfor aldrig nogen Gejstlig eller nogen god Katholik tage Hatten af for Kongen, men ubemærket gaa ham forbi, og det hændes ham ikke sjælden, da som bekendt hvert tredje Menneske i Rom er Gejstlig d. v. s. i det mindste Seminarist; udenfor Rom hilser man derimod altid. Det har derfor ikke den allerringeste Betydning, hvad der fortælles om Kardinal Sarto, at han plejede venlig Omgang med Guvernøren af Venedig, hvorfor skulde han ikke det? Leo XIII. saas ogsaa ofte som Biskop af Perugia at spadsere sammen med General Cialdini. Fra anden Side paastaas imidlertid, at der slet ikke eksisterede noget *særligt* venligt Forhold mellem Patriarken af Venedig og Kongehuset. Med Undtagelse af et Møde med Kong Umberto for flere Aar siden skal han ellers aldrig have gjort de kongelige sin Opvartning under deres Besøg i Kanalstaden. Da Dronning Margrethe i 1900 kom til Venedig, forlod Patriarken Byen og tog paa Landet. Naar Victor Emmanuel III. og Dronning

Helena kom til Venedig, trak han sig i Reglen tilbage til en Ven i Padua. Det var først lige et Par Maaneder før hans Afrejse til Konklavet, at han ved deres Besøg i Venedig gjorde dem sin Opvartning, men da havde Greven af Turin ogsaa netop vist ham den Opmærksomhed at være til Stede ved Grundstensnedlæggelsen til Campanilen.

(Efter „Catholic Times“).

(Hvorfor Navnet Pius X.) Ifølge en Artikel, som det italienske Dagblad »la Voce della verità« i sin Tid næppe vilde have publiceret, dersom det ikke havde været sikker i sin Sag, skal den nyvalgte Pave paa selve Valgdagen have udtalt sig til nogle Audienssøgende om Grunden til, at han antog Navnet Pius X. Først havde han tænkt paa at vælge Navnet [Benedikt XV. til Ære for sin Landsmand fra Treviso, Benedikt XI. (Nicola Boccasini † 1304), som var Medlem af den hl. Dominikus' Orden, paa hvis Festdag Valg-handlingen netop blev afsluttet. Ogsaa af den Grund vilde han gerne bære hans Navn, fordi han som Kardinal havde været en saa trofast Støtte for sin Forgænger Bonifacius VIII. under dennes Mellemværende med Kong Filip den smukke. Men han foretrak dog et Navn, som mindede ham om de senere Tiders ubøjelige Forsvarere for Kirkens og den apostolske Stols nedarvede Rettigheder. Fra Begyndelsen af de revolutionære Omvæltninger var det netop de Paver, der bar Navnet Pius (Pius VI., Pius VII., Pius VIII. og Pius IX.), som standhaftigt havde modstaaet Revolutionen. Mindet herom og Tanken paa, at han nu selv ogsaa skulde tiltræde sin Regering under disse samme trykkende, fjendtlige Forhold (»sub hostili dominatione constitutus«) — det havde bevæget ham til at vælge Navnet Pius X.

Artiklen slutter med at udtale Ønsket om, at dette Navn maa være et godt Varsel om Sejr for Pius IX.s nye Efterfølger, ligesom det var det for Pius VII., da han optog dette efter Pius VI.

Pavens Nikkeluhr. For kort Tid siden gav Paven Audiens til nogle fornemme Personer. Under Audiensen gav flere Uhre i Vatikanet sig til at slaa, og Paven trak sit Uhr op af Lommen. Uhret var meget tarveligt at se til: det var nemlig af Nikkel, og Uhrkæden var en Stump Læderrem. En italiensk Fyrste, der var tilstede, anmodede om Tilladelse til at maatte erstatte det tarvelige Nikkeluhr med sit prægtige Uhr. Nikkeluhret skulde da blive bevaret som en meget kær Erindring. »Nej«, svarede Paven, »jeg kan ikke skille mig ved det Uhr, som jeg har faaet af min Moder«, og han tilføjede, idet han kærligt betragtede Uhret: »Jeg var dengang kun en lille Dreng. Jeg bar det i den samme Læderrem, og jeg besluttede at ville gaa med Uhret, saalænge det

kan gaa. Det er maaske paa Grund af min sønlige Kærlighed, at Uhret gaar saa godt.«

(„Berl. Tid.“)

Pave Pius X. har i Modsætning til de fleste af sine Forgængere, der ret hyppigt har indvilget i at sidde Model, især for Billedhuggere, hidtil kun indvilget heri overfor en eneste Kunstner, nemlig Berlinereren Limburg. Det kneb imidlertid for ham at faa Klædningsstykkernes Folder rigtig frem, og han greb da til den Udvej at faa Pavens Kammertjener til at sidde Model i en Dragt, der blev taget i den hellige Faders Klædeskab. Men efter at den saaledes smykkede Kammertjener en Stund havde markeret sin Herre, aabnedes pludselig Dørene, og Pave Pius stod studsende paa Dørtrinnet, da han ikke var forberedt paa at komme til at staa Ansigt til Ansigt med en anden Pave. Man vil forstaa, at »den anden« satte et alt andet end glad Ansigt op, men Pave Pius løste Fortryllelsen ved en saa hjertelig Latter, at alle tilstedeværende smittedes deraf. Den hellige Faders utvungne og muntre Maade at tage Tildragelsen paa, illustrerer bedre end sidelange Skildringer hele hans Personlighed.

„Nitt.“

(Et af de seneste Eksempler paa Pius X.s Hjertensgodhed). Fra Este i Provinsen Padua kom fornylig tre Pilegrimme til Rom, en 14aarig Dreng, hans 54aarige Moder og en anden Kone i Fyrerne. De længtes efter at se den hellige Fader, bevise ham deres Ærefrygt og modtage hans Velsignelse; men da de ikke havde Raad til at køre paa Jernbane, saa var de gaaet til Fods! Med tilsammen 5½ Frs. i Lommen var de tiltraadt Rejsen, havde af og til banket paa hos gode Mennesker og havde ogsaa en Gang imellem sovet paa Straa. Paa denne Maade tilbagelagde de i 17 Dage 848 Kilometer blot for at faa Paven at se. Pius X. var meget rørt over dette Bevis paa barnlig Kærlighed og beredte dem en ganske særlig venlig Modtagelse. Han indbød dem til næste Dag sammen med en Seminarist fra Este, som de kendte, at overvære hans Messe og rakte dem selv den hellige Kommunion. Han erstattede dem ogsaa deres meget medtagne Fodtøj med nyt og stillede nævnte Seminarist til deres Raadighed i to Dage, for at han kunde vise dem Roms Kirker og øvrige Seværdigheder. Desuden forærede han dem Billetten til Hjemrejsen og lod dem forsyne med rigelig Proviant.

Disse Godtfolk vil sikkert hele deres Liv igennem bevare den venlige og gavmilde Pius X. i taknemlig og kærlig Erindring.

(„Sendbote“).

Efterretninger fra Ind- og Udland.

Aarhus. (*Konsul G. F. Starks Jordefærd*). I Mandags jordedes i Aarhus engelsk Konsul G. F. Stark. Der var mødt en overordentlig fyldig Repræsentation fra Byens Handelsverden. Hele Konsulatkorpsset var til Stede i Uniform. Og Kransevældet dækkede ikke blot Kisten, men strakte sig langt ned ad Midtergangen og pyntede Bænkerækkerne. —

Kl. 11 holdtes højtidelig Sjælemesse, under hvilken Sangkoret udførte *Ett's Requiem*. Efter at en dansk Salme var sunget, holdt Pastor *Schmid* Ligtalen, i hvilken han skildrede den Afdøde som den flittige, trofaste og hjælpssomme Borger, hvis Minde vil bevares i taknemmelig Erindring af de mange, der søgte ham og fandt Raad og Bistand hos ham.

Da Kisten efter »Libera« blev baaret ud af Kirken under Klokkernes vemodige Klang, laa der en gribende Sørgestemning over den store, tavse Folkemængde. Saa satte det lange Vogntog sig i Bevægelse op mod katolsk Kirkegaard ved Trøjborg. I den Anledning var Byen rigt flagsmykket paa halv Stang.

I Konsul Stark har Menigheden mistet en fremragende Mand og en Velgører mod Trængende og mod Kirken selv.

R. I. P.

Horsens (*Jens Busks Jordefærd*). Under meget stor Deltagelse foregik fhv. Folkethingsmand Jens Busks Jordefærd Lørdag den 5. September Kl. 2, Ugedagen efter hans Død, fra den katolske St. Josefs Kirke paa Nørregade.

Om Morgenen Kl. 8 var der holdt Højmesse, hvorved Familien og enkelte Bekendte var til Stede.

Foran Koret i den kønne Kirke stod Kisten, dækket af et Væld af Blomster og Kranse, hvoriblandt mange signerede fra de forskellige Foreninger og Institutioner, den afdøde havde været knyttet til. De fleste af Byens højere Embedsmænd, en hel Skare Rigsdagsmænd og Repræsentanter for de mange Kredse, den afdøde var kommet i Berøring med, fyldte allerede længe før Kl. 2 Kirken til sidste Plads, saa at endnu mange maatte blive staaende udenfor. Blandt de Tilstedeværende bemærkedes ogsaa den katolske Præst fra Kolding og en af Præsterne fra Aarhus.

Efter at en Salme var sunget besteg Pastor *Kerff* Prædikestolen og holdt Talen, som her er gengivet efter Horsens Bladene:

»Naar jeg kaster et Blik paa den store Forsamling og de mange signerede Kranse, rinder mig i Hu en Sætning,

som en Ven en Gang sagde, da vi færdedes i Nærheden af den afdødes Gaard: Hvor mærkeligt at se dette stille Hjem og saa vide, at denne Mand er kendt over det ganske Land, i By og navnlig ude paa Landet.

Mangfoldig har hans Virksomhed været. I en lang Aarrække har han været kaaret til at virke for Folkets Sag. De ældre husker, hvordan han i de bevægede politiske Tider kunde opildne Befolkningen. Jeg skal ikke udtale mig derom, men blot sige, at hvad han kæmpede for, var hans Overbevisning. Kampens Bølger har lagt sig, og fredelige Tider er inde. Men Jens Busk har ogsaa gjort en Gærning, ikke mindst for sin Valgkreds Ribe. Saaledes virkede han ivrigt for Bevarelsen af det prægtige gamle Mindesmærke, som Ribe Donkirke er.

Han var greben af det nationale Spørgsmaal og ønskede af ganske Hjerte, at en Gang med Guds Bistand kunde det adskilte atter bøje sig sammen. Den Dag kom, da han opgav sin Plads paa Tinge: men han opgav ikke sit Arbejde for Husmændene. Han har virket ihærdigt for dem for at hjælpe dem fremad. Da derfor Budskabet om hans Død kom til de mange smaa Hjem, har det sikkert lydt fra dem: Gud lønne ham for det store Arbejde, han har gjort!

Uden at ville støde anderledes tænkende kan jeg ikke forbigaa det vigtige Punkt, at den afdøde gik over til den katholske Kirke. Hvis den Døde kunde rejse sig af sin Kiste, vilde han sige, at der *skulde* siges noget herom. Den grundtvigske Retning havde vist ham hen til Kirkefædrene, og hans Granskning paa det historiske og religiøse Omraade førte ham tilsidst over til Catholicismen; han indsaa tilsidst, at Kristendommen, hvad Jesus Kristus havde overgivet til Apostlene, kunde ikke underkastes menneskelig Forbedring. Han opdagede, at Folkene var tvungne over i Reformationen; det gjorde ham mistroisk, og hans Granskninger førte ham tilbage til Moderkirken. Men Religionen var for ham ikke blot Lys, men ogsaa Liv. Da han antog den hellige katholske Religion, bestræbte han sig ogsaa for at leve derefter og deltog ivrigt i alle vore Gudstjenester, naar blot han kunde komme. Alterens Sakramente, Herrens Bord, var det, som han benyttede for at forberede sig paa sin sidste Time. Han vidste godt, at Herren bankede paa hans Hjerte, og at han pludselig kunde kaldes bort; den første Fredag i hver Maaned modtog han Alterens Sakramente. Der var Alvor i hans Mund. Han var en Mand, der arbejdede med fast Vilje og Kraft for det, han indsaa var Sandhed og Ret, og talte altid frejdigt og frit.

Det er naturligt, at vi vender vort Blik til hans talrige Familie. To Kvinder stod for ham over alt, hans Moder

og hans Hustru. Jeg husker hans Bedrøvelse, da hans Hustru en Gang var syg. Han kunde ikke tænke sig, hvordan han skulde bære det, hvis hun gik bort. Nu blev han forskaanet herfor.

Hans Børn bør tage Eksempel efter deres afdøde Fader i Retning af Fasthed. Mange Gange vil I erindre, hvad eders Fader har sagt, og naar I flokkes om eders Moder og elsker hende, saa viser I derigennem ogsaa eders Kærlighed til ham. Og lad os saa, kære kristne, til Slutning tænke paa det Eksempel, Jens Busk har givet. Hans livlige Øjne er brustne, og vi har nu kun iblandt os hans jordiske Hylster. Men af dette vil en Gang et fuldkomment Legeme opstaa. Kirken bestænker Kisten med det hellige Vievand, som Symbol paa at han kan renses og lutres og finde den evige Hvile. Lad os da mindes hans kraftige Vilje og ønske, at der i vort Land maa findes mange, der med samme faste Vilje vil arbejde paa deres eget aandelige Vel og paa deres Fædrelands Vel. Gid vi en Gang maa mødes med ham deroppe, hvor Fuldendelsen er, hvor alt er evig Fred og Kærlighed, hos Gud selv! Amen!«

Medens et Kyrie eleison blev afsungen, stænkede Pastor *Kerff* Vievand over Kisten, medens Kirken opfyldtes af Røgelseduft. Derpaa blev den sidste Salme sunget, og medens Kisten bares ud af Kirken, sang Koret: *Pie Jesu, Domine, dona eis requiem sempiternam!* (Milde Herre Jesu, Giv dem den evige Hvile!)

Kisten blev baaret ud paa Ligvognen. Forrest i Toget gik *Marquards* Orkester, der blæste Koraler, derefter fulgte Kavalleristforeningens, Fremskridtsforeningens og Ribekredsens Vælgerforenings Fane. Saa fulgte Ligvognen og det store Følge. Jordfæstelsen fandt Sted paa den ny Kirkegaard, hvor Pastor *Kerff* forrettede den kirkelige Tjeneste, og hvor Overbanemester *Jens Busk* paa Familiens Vegne takkede for den store Deltagelse.

Beuron. Den herhjemme fra Johannes Jørgensens Bog »Beuron« kendte Ærkeabbed *Placidus Wolter*, som sammen med sin afdøde Broder grundlagde Beuroner Benediktinerkongregationen, er den 6. ds. afgaaet ved Døden i sit Kloster i Beuron. Født 1828 i Bonn blev han 23 Aar gammel præsteviet i Köln, og indtraadte kort efter i Benediktinerordenen. Det var under store Vanskeligheder og mange personlige Ofre, at han sammen med sin Broder *Maurus* grundlagde Klosteret i Beuron; men senere bragte Ofrene Frugt, i det Beuronerkongregationen udbredte sig mere og mere og vandt alles særlige Højagtelse. For Tiden har den Forgreninger foruden flere Steder i Tyskland ogsaa i Østrig og Belgien og tæller henved 1000 Medlemmer. I Aaret 1890 blev Pater *Placidus* Ærkeabbed som Efterfølger

af sin Broder og har siden den Tid virket meget til Ordrens Udbredelse, vist stor Interesse for den saakaldte Beuroner-Kunst og grundlagt en ny Organistskole. En særlig Glæde var det ham, at den saakaldte »Dormitio« i Jerusalem blev overdraget til hans Orden. Han stod i høj Anseelse baade hos Paven og den tyske Kejser, der gentagne Gange har bevist ham deres særlige Bevaagenhed. R. I. P.

Dansk Litteratur i Udlandet. Den af Lehnsgrevinde *Holstein-Ledreborg* foretagne tyske Oversættelse af *Johannes Jørgensens* »Den hellige Frans af Assisi« er i den sidste Tid blæven gjort til Genstand for udførlig Omtale i forskellige udenlandske Tidsskrifter og Blade. Saaledes indeholdt *Revue des Deux Mondes* for 15. August en lang Artikel af *Téodor de Wyzewa*; »Schweizerische Rundschau« bragte i sit femte Hæfte for i Aar en Afhandling af Kapucineren *Dr. theol. Hilarin Felder*, betitlet: »Franziskus von Assisi und Johannes Jørgensen«, og i »Kølnische Volkszeitung« for 24. August offentliggør *Maria Domanig*, en Datter af den kendte Tyrolerforfatter *Karl Domanig*, en Artikel om *Johs. Jørgensen* med særligt Henblik paa hans franciskanske Bøger.

Taksigelse.

Hjertelig Tak til Forstanderinden og Søstrene ved St. Josephs Hospital samt Pastor Neuvel for al udvist Kærlighed, Deltagelse og Opofrelse mod Smed *Anders Olsens Enke* i hendes Enkestand samt under hendes Sygdom og ved Begravelsen.

København, 7—9—08-

For de Efterladte:

C. F. Knuth.

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbund afholder Møde *Søndag d. 13. ds.* i Lokalet Bredgade 69² o. G., Kl. 7 pr. Andagt i St. Angars Kirke Kl. 6. Enhver ung Mand indbydes.

Afholdsforeningen St. Johannes Broderskab afholder offentlig Møde *Tirsdag den 15. September* med Foredrag af Redaktør *Bjørner*. Emne: *Henry Georges Program*. Alle ere velkomne. Lokale: *Hans Bogbinders Allé, Sundby.* *Bestyrelsen.*

Unio. *Søndag den 13. September* Udflugt i to Afdelinger.
 1. *Afdeling*, Cyklister. mødes Kl. 9^{3/4} ved Søpavillionen.
 2. *Afdeling* tager med Østbanetoget Kl. 1³⁹ til Springforbi og spadserer til Trepilelaagen, hvor man træffer sammen med første Afdeling. Efter i Fællesskab at have drukket Kaffe spadseres til Klampenborg, hvor den medbragte Aftensmad nydes. Børn og Besøgende kan deltage.

Aalborg Afholdsforeningen »Det røde Kors« og Sct. Johannes Broderskab afholder Møde hver 2. og 4. Torsdag i hver Maaned, Aften Kl. 8, i Skolelokalet Holbergsgade, hvortil alle venligst indbydes.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 13. September. 14. Søndag e. Pintse. Oktav af Værne-
englefesten. *Marie Fødsel.* — **14. M. Korsets Ophøjelse.** — **15.**
Ti. Oktav af Marie Fødsel. — **16. O. *)** Cornelius og Cypria-
nus, Martyrer. — **17. To.** Frans af Assisis Saarmærker. —
18. F. *) Johannes af Cupertin, Bekender. — **19. L.** Januarius
og Fæller, Martyrer. *Vigilie.*

Søndag den 20. September. 15. Søndag e. Pintse. *Marie syv
Smerter.*

*) Onsdag, Fredag og Lørdag er *Tamperfastedage.*

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højm. m. Præd. Kl. 6 Andagt.
Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 — — — - 5 Andagt.
St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — - 6 Andagt.
Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.): - 10 — — — - 7¹/₂ Andagt.
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — - 3 Andagt.
St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — — — Kl. 3 Andagt. m. Præd.
Immaculatakirken (Strandv. 91.): - 10 — — — Kl. 2¹/₂ Andagt.
St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 5 Andagt.

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8;
paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke
Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 6, 7, 7¹/₂ og 8¹/₂; i St. Jos. Kirke Kl.
6¹/₂; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6¹/₂, 7 og 7³/₄.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, 7³/₄
og 8¹/₂; i Rosenkranskirken Kl. 6¹/₂ og 8; i St. Annæ Kirke Kl. 6
og 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, 7¹/₂ og 8¹/₂; i St. Josefs Kirke Kl.
5¹/₄ og 6¹/₂; paa Toldbodvejen Kl. 6¹/₄ i St. Andreas Kirke Kl. 6,
6¹/₂, 7, 7¹/₂ og 8¹/₄.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa
for Ikke-Katholikker.

Mariakongregationen for Mænd holder *Fælleskommunion* Søn-
dag den 13. ds. Kl. 8¹/₂ i Jesu Hjerter Kirke.

Mariakongregationen for Ynglinge holder *Fælleskommunion*
Søndag d. 20. September Kl. 8¹/₂ i Jesu Hjerter Kirke.

St. Franciskus III. Orden holder Møde med Generalabsolu-
tion *Torsdag* den 17. Septbr. (St. Franciskus Saarmærker) Kl. 8
Aften.

St. Knuds Kapel. Onsdag d. 16. September holder Maria-
børnsforeningen offentligt Møde Kl. 7¹/₂ Aften. Søndag d. 20.
Fælleskommunion Kl. 7 Morgen.

Rettelse. Nr. 35 S. 582 L. 11 f. o. Distriktslæge Fenger, Ribe,
læs: Distriktslæge Binzer, Ribe.

Bopælsforandringer (og Bladets Udeblivelse) maa snarest
anmeldes *paa nærmeste Postkontor.*

Husk Vincensforeningens Kransekort!

Se nærmere i Nr. i Maanedn.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Bogladre samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2 S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Rønge, Bøyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 38.

Søndag den 20. September.

1908

INDHOLD: I Anledning af Pavejubilæet. — Lidt Kritik. — Kardinal Rampolla. — En ung Piges Konversion. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Frederiksberg. London. Beuron. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Ann.

I Anledning af Pavejubilæet.

Højtelskede i Herren! En betydningsfuld Dag nærmer sig; vor Hellige Fader fejrer sit 50aarige Præstejubilæum den 18. September. Jeg behøver ikke at sige eder, hvorfor og i hvilken Grad han har vundet vor Alles Kærlighed og Beundring; vi have jo været Vidner til hans fremragende kirkelige og pastorale Virksomhed, som har omspændt alle Verdensdele, og været af en indgribende Betydning for Udviklingen af et varmt religiøst og kirkeligt Liv i den hele katholske Kristenhed. — Det vil være de kirkelige Taleres Opgave paa selve Mindedagen, hvis kirkelige Højtideligholdelse jeg henlægger til Søndagen den 20. September, at fremstille for eder vor hl. Faders ærværdige Skikkelse, at skildre hans Betydning som Lærer, som Fader, som Kirkens Styrmand og Overhoved.

Hvad den kirkelige Højtideligholdelse af vor hl. Faders Jubilæum angaar, saa forordner jeg hermed som følger:

1. Den forlægges fra den 18. September, den egentlige Jubilæumsdag, til Søndagen den 20. September.
2. Aftenen før den 20. September skal der ringes med alle Kirkeklokker en halv Time.

3. Søndag den 20. holdes Pontifikalmesse i St. Ansgar; Levitmesse eller Højmesse i Vikariatets øvrige Kirker. Under Messerne Udstilling af det helligste Sakrament; ved Slutningen Te Deum og sakramental Velsignelse. Prædikenen skal denne Dag handle om Jubilæet.
4. En særlig Kirkekollekt for Peterspenge holdes i alle Gudstjenester. Om muligt skal Udbyttet af denne Indsamling overrækkes den hellige Fader ved en Deputation af danske Katholikker. Jeg anbefaler derfor Kollekten paa det varmeste.
5. Det vilde være ønskeligt, om der holdtes særlige Festsamlinger udenfor Kirken i de enkelte Menigheder. Jeg overlader til Sognepræsterne resp. Kirkeforstanderskaberne at træffe nærmere Bestemmelser desangaaende. For de forenede Sogne i København-Frederiksberg er et senere Tidspunkt enten i Oktober eller November taget i Betragtning.

Kære Katholikker! Det gælder om at hylde en Kirkefyrste, hvis hele Liv har staaet i Guds Tjeneste, — en Kirkefyrste, der ikke har haft andet Maal end at føre Menneskene til Gud. Vi ville da ved vor glade Deltagelse i denne Jubelfest kundgøre for den hele Verden, at vi nære en dyb Ærefrygt for Præstedømmet, og at vi i Kærlighed og Troskab slutte os til vor øverste Præst, Jesu Kristi synlige Stedfortræder, Midtpunktet for vor kirkelige Enhed.

Mange Gange før have Pavernes Mindedage fundet en glad og begejstret Genlyd i vore Hjærter. Jeg behøver her kun at minde om Pave Pius den IX.' og Leo XIII' Jubilæer. — En frejdig og fælles Tilslutning fra Alles Side vil derfor heller ikke fattes nu. — Et Liv, fuldt af utrættelig Hyrdeomsorg, ligger indenfor de 50 Aar, som Pius X. fuldender den 18. September. Alt, hvad han har udrettet i denne Tid, hvad han har virket som Sjælesørger, som Prædikant, som Lærer og Leder, i offervillig Gavmildhed og Gudhengivenhed, i taalmodig Kærlighed til de Uvidende, — det ville vi i trofast Kærlighed flette ind i den gyldne Jubelkrans, som skal pryde hans Pande den 18. September. Men fremforalt skal vor Kærlighed til og vor Vedhængenhed ved den hellige Stol i disse Dage finde sit Udtryk

deri, at vi i vort Indre fornye den frie, ubrødelige *Lydig-*
hed mod Jesu Kristi Statholder og imod alle hine Anord-
ninger, som han som Styrmanden for Petri Skib udsteder
i disse stormfulde Tider; at vi komme ham tilhjælp
med vore frivillige *Gaver*; at vi endelig med større Inder-
lighed end nogensinde før og med fælles Røst opsende
til Gud den os saa bekendte ældgamle kristelige Bøn: Almæg-
tige, evige Gud, forbarm Dig over Din Tjener, Pave Pius X.,
vor øverste Hyrde, Din Statholder paa Jorden og led ham
efter Din Barmhjertighed paa den evige Frelses Vej, saa at
han ved Din Hjælp maa begære, hvad der er Dig velbe-
hageligt, og at han med al Kraft maa fuldbringe det.

Gud opholde, bevare og velsigne vor øverste Hyrde,
vor elskede Fader, Pius X.

Nærværende skal oplæses for de Troende i Vikariatets
Kirker og offentlige Kapeller den 14. Søndag efter Pintse,
den 13. September.

København, d. 8. September 1908.

✠ **Johannes von Euch,**

Biskop af Anastasiopolis.

Apostolisk Vikar for Danmark og Island.

Lidt Kritik.

F or to Aar siden skrev den forhenværende Jesuit Grev
Hoensbroech («Deutschland» IV S. 661) om den for-
bavsende Mangel paa Kendskab til katholske Lærdomme
og Indretninger, der findes hos dannede Protestanter, bl. a.
følgende: »I de tretten Aar, jeg nu har tilhørt Protestantis-
men, har jeg i denne Henseende gjort Erfaringer, som jeg
ikke havde holdt for mulige; og disse Erfaringer har jeg
samlet i min Omgang med højtstaaende, akademisk dan-
nede Protestanter, med Gejstlige af alle Rangklasser, med
Universitetsprofessorer, med Docenter i den evangeliske

Teologi. . . . Den katholske Litteratur kendes ofte netop ikke af dem, hvis videnskabelige Kald ubetinget forlanger Kendskab til den. Ikke saa sjældent havde jeg efter Samtaler med videnskabelige protestantiske Stormænd det Indtryk, at de glat væk vilde dumpe i en Eksamen over Katholicismens Grundlærdomme.«

Denne Udtalelse af en Mand, der ikke kan beskyldes for Vennesind over for den katholske Kirke, randt mig i Hu, da jeg læste, hvad Cand. theol. Nikolai Blædel skriver om »Modernismen« i »Politiken« for 24. August.

Min Hensigt er det ikke at øve Kritik paa alt, hvad N. B. skriver i »Politikens Kronik«; jeg vil kun paavise, hvor ubegrundede og ofte ligefrem falske nogle af hans Paastande er. Saaledes hedder det f. Eks.: »De sidste Paver har med Konsekvens afvist og forkættet alle moderne demokratiske og videnskabelige Idéer ud fra den rigtige Tanke, at Frihed og Videnskab er direkte Modsætning til en aabenbaret Religions Trosprinciper.« Det maa man dog kalde at skyde langt ud over Maalet, naar der paastaas, at de sidste Paver har »afvist og forkættet alle demokratiske og videnskabelige Idéer.« Havde N. B. gjort sig den Umage at læse katholske Kommentarer til de sidste Pavers her henhørende Udtalelser, navnlig til Pius IX. Syllabus af 1864 og til Pius X. Encyklika om Modernismen, saa kunde han aldrig stille Sagen saaledes paa Hovedet.

Det er endvidere en ganske urigtig Tanke, »at Frihed og Videnskab er direkte Modsætninger til en aabenbaret Religions Trosprinciper.« Rigtig nok er Sandheden intolerant; Friheden kan aldrig gaa saa vidt, at den skulde have Lov til at benægte, at 2 Gange 2 er 4. Og efter Vatikanerkonciliets udtrykkelige Lære er det netop Videnskaben, der »paaviser Troens Grundlag.« Hvorledes kan der saa her være Tale om Modsætninger? Den sande Videnskab kan aldrig komme i Strid med den aabenbarede Tro.

En anden af N. B.s Paastande lyder: »Skarpere kan man vel ikke træde op mod vor Tids Maade at forske paa end ved at henvise til en Skolastiker fra det 13. Aarhundrede (Thomas Aquinas) som den Autoritet, ud over hvem man ikke maa gaa.« Det vil aldrig lykkes for Hr. Kandidaten at paavise, at nogen Pave nogensinde har forbudt

at gaa ud over Thomas af Aquinos Autoritet. De katholske Theologer gaar stadigt ud over den, og har erkendt adskillige af hans Lærdomme som uholdbare. Det er nemlig ikke saa meget den store Skolastikers Lære (for saa vidt den i alle dens enkelte Punkter falder sammen med Kirkens uforanderlige Troslære, staar den naturligvis altid højt) som hans Methode, der skal anvendes ved theologiske og filosofiske Undersøgelser.

Endvidere paastaar N. B., at »ifølge Vatikaner Konciliet . . . skal enhver tro de kirkelige Dogmer, ikke fordi han er overbevist om deres Sandhed, men fordi den guddommelige Autoritet har aabenbaret dem.« Denne Sætning vilde være rigtig, hvis den lød saaledes: »Enhver skal tro de kirkelige Dogmer, ikke blot fordi han er overbevist om deres Sandhed, men hovedsagelig (frem for alt) fordi den guddommelige Autoritet har aabenbaret dem.« Dette er Meningen med Vatikanerkonciliets Udtalelse, og saa er der at bemærke, at der her er Tale om den overnaturlige Tro. Hvad jeg kun tror, fordi min Fornuft ikke har noget at indvende imod det, er jo kun Genstand for en naturlig Tro (jfr. Kristi Ord: »Salige ere de, som ikke have set og dog troet«).

Værst bliver det dog, naar Hr. N. B. kommer til at tale om Pius X. Syllabus og den dertil svarende Encyklika mod Modernismen. Her meddeler han i en Anmærkning den epokegørende Kendsgerning, at »begge Skrifter er udgivne med latinsk og tysk Tekst.« At Encyklikaen ogsaa er oversat paa Dansk, synes han ikke at vide, og om en katholsk Kommentar som f. Eks. Heiners (Freiburg i B.) eller Michelitsch' (Graz) er der slet ikke Tale; saa er da hans egen Kommentar ogsaa derefter.

Særlig forbavset er N. B. over, at den 5. og den 62. Sætning er forkastede. Om den først nævnte siger han, at Pius X. fordømmer den Paastand, »at Kirken ikke er i Stand til at bedømme alle de forskellige Videnskabers Resultater.« Imidlertid lyder denne Sætning i Virkelighed saaledes: »Da Trosindholdet kun indbefatter i sig aabenbarede Sandheder, er Kirken paa ingen Maade berettiget til at fælde en Dom angaaende den menneskelige Videnskabs Paastande.« Havde nu Kandidaten læst en eneste

katholsk Udtalelse om Fordømmelsen af denne Paastand, vilde han have fundet, at den ikke indeholder noget om, at Kirken foruden Retten til at bedømme kirkelige Ting, ogsaa kræver for sig Ret til at bedømme alt, hvad der blot er af profanvidenskabelig Natur, — men at Sætningen kun er forkastet, fordi der siges, at Kirken »paa ingen Maade« (eller »i ingen Henseende«) er berettiget til at dømme om den menneskelige Videnskabs Paastande. I nogen Maade er nemlig Kirken berettiget til at dømme om saadanne Ting, nemlig *naar og for saa vidt* de verdslige Videnskaber overskrider deres Grænser og ved deres foregivne »Resultater« forvirrende og vildledende griber over paa den guddommelige Aabenbarings ukrænkelige Omraade til Skade for Frelseslæren og til Fordærvelse for de til Kirken betroede Sjæle. I *dette* Tilfælde er Kirken ikke blot berettiget, men ogsaa forpligtet til at dømme, om og hvor vidt der her virkelig har fundet et Overgreb paa fremmed Omraade Sted, for saa eventuelt at advare de troende imod disse saakaldte »Resultater«, der i Regelen kun er dristige Hypoteser.

I *denne* rigtig nok meget indskrænkede Betydning er alt-saa Kirken fuldtud berettiget til ogsaa at vaage over de verdslige Videnskaber. Iøvrigt er disse Videnskaber jo i Besiddelse af deres egne Principer, Systemer, Forskninger og Opdagelser, med eet Ord, de har alle Betingelser for at være selvstændige Videnskaber. Er deres Principer og Metoder, Resultaterne af deres Forskninger falske uden at berøre Trosindholdet af Kirkens Lære, saa er det overladt til dem selv at tage deres Vildfarelser tilbage eller rette dem, og Kirken forholder sig ganske indifferent til dem. Den holder sig kun til det, Paulus skriver til Timotheus (I, 6, 20 f).

N. B. finder det »særlig interessant«, at Pius X. har forkastet den Sætning, der lyder: »Den apostoliske Trosbenedelses Hovedled havde for de første Tiders Kristne ikke den samme Betydning som for Nutidens Kristne.« Da han ikke siger noget nærmere om, hvorfor han finder det »særlig interessant«, skal jeg heller ikke søge at bevise, hvad der er klart for enhver troende Kristen, nemlig at den apo-

stoliske Trosbekendelse ikke kan have forskellig Betydning til forskellige Tider.

Løvrigt maa N. B. indrømme, at »naar man læser Encyklikaen, er det ikke let at paavise logisk angribelige Slutninger.« Forsvar og Kritik«, skriver han, »er med Klarhed og Konsekvens bygget op paa den aabenbarede Religions Forudsætninger.« Og om Modernisterne siger han: »De katolske Liberale haaber, at det vil lykkes dem at skabe en Reformation indenfor Kirken. Det er ikke rimeligt. Indirekte tjener de vist snarere, som deres protestantiske Fæller, 'Fremtidens Irreligion'.«

Til Slut kommer endnu et Par ganske utrolige Paa-stande: »Det er ganske uimodsigteligt, at den katolske Religion — ligesom den protestantiske Orthodoksi — er uholdbar i vor Tid. Pius X.' Encyklika er det afgørende Brud med Aarhundredets Kultur. Hvis man tænkte sig en Nation, i hvilken alle var og levede som katolske Orthodokse, da vilde denne Nation gaa til Grunde i Folkenes Konkurrence« (!!!) Hvem der skriver saadant noget, han viser derved, at han ikke har en Smule Begreb om den Kraft, den aabenbarede Religion giver, naar der leves i Overensstemmelse med den. Man kan tværtimod rolig hævde, at f. Eks. Irlænderne og Polakkerne, der i Aarhundreder har levet og til Dels endnu lever i de ublideste Kaar, ganske sikkert vilde være gaet til Grunde som Nationer, hvis de ikke var bleven ved at være trofaste Katholikker.

»Det er karakteristisk,« skriver N. B., »at Undervisningen — og dermed de enkelte Individets personlige Dygtighed — staar langt højere i protestantiske Lande end i katolske. At Grunden hertil ikke er Raceforskel eller andre i denne Forbindelse uvedkommende Aarsager, men alene den katolske Aand, for hvem det er en Livsbetingelse at slaa alt frit Initiativ ned, kan ses ved en Sammenligning mellem protestantiske og katolske Kantoner i Schweiz.«

Hertil skal jeg bemærke:

1) Undervisning, — saa nødvendig og gavnlig den end kan være, især med jordiske Formaal for Øje, er aldeles ikke den *vigtigste* Betingelse for personlig Dygtighed; dertil

kræves frem for alt *Viljens Opdragelse* og Karakterdannelse, og denne er bedst der, hvor den aabenbarede Religions gode Grundsætninger kommer til Anvendelse. Mange af vore katholske Helgener hører derfor til Menneskehedens største Velgørere, medens paa den anden Side de snedigste Forbrydere i Regelen ikke er Folk uden Undervisning.

2) Det er en ganske uforsvarlig Paastand, at det for den katholske Aand »er en Livsbetingelse at slaa alt frit Initiativ ned.« Siden den katholske Aand har haft frit Raaderum i Belgien (i de sidste 30 Aar), er dette Land gaaet frem mere end noget andet. Det katholske Rhinland og Vestfalen hører til Tysklands mest fremskredne Egne, og det katholske Bayern staar højt over det protestantiske Mecklenborg og Pommern. Det er kun lidt over en halv Snes Aar, siden den katholske Aand har faaet Herredømmet i Wien under Dr. Lueger og hans Aandsfæller, og nu er Wien Europas, ja hele Verdens bedst administrerede Millionby. Det indrømmer endogsaa Luegers svorne Fjender, Socialdemokraterne. Og selv om nogle katholske Kantoner i Schweiz i Rigdom og Velvære staar tilbage for protestantiske, er det dog statistik paavist, at de katholske Kantoner staar højere, hvad Sædeligheden angaar, — og det er Hovedsagen ved den *sande* Dannelse.

Hvis Hr. N. B. ikke vil paadrage sig de Bebrejdelser, som hans nuværende Trosfælle Grev Hoensbroech udslynger mod akademisk dannede Protestanter, maa man indtrængende raade ham til at gøre sig bedre bekendt med de katholske Lærdomme og deres rigtige Opfattelse, og det ud af *katholske* Kilder. Hvad han siger om Pavens Syllabus og sidste Encyklika, har de kirkefjendtlige Journalister Verden rundt allerede udtalt, før end de rigtig havde læst disse pavelige Kundgørelser, — to Dage efter, at de var offentliggjort. Skal det kaldes for Studium, naar man efter et helt Aars Forløb endnu ikke ved bedre Besked med dens Indhold?

P. G. Schmiderer.

Kardinal Rampolla.

Pave Leo XIII.s berømte Statssekretær, Kardinal *Rampolla*, som i over 25 Aar aldrig har forladt Rom, har endelig en Gang bekveinmet sig til at nyde et velfortjent Ferieophold hos Benediktinerne i Einsiedeln, Schweiz.

»Neue Züricher Nachrichten« (Nr. 207) bringer en længere Beretning om den fremragende Kardinal, der har besøgt Schweiz med sit Besøg. Heri hedder det bl. a.:

Om Politik taler Kardinalen ikke, allermindst om de saakaldte aktuelle Spørgsmaal. De holdes strengt paa Afstand. Hine Verdensblades Referenter, som har bekostet Hundreder af Francs for at opsøge Kardinalen og opnaa Audiens hos ham — og det er ikke saa ganske faa — har gjort Regning uden Vært. De opnaar ikke en Gang Audiens. Kardinalen afslaar det principielt. Og han er ikke den eneste af sin Stand, som har dette for Skik. Referenternes Paatrængenhed og Mangel paa Samvittighedsfuldhed spærrer altid flere og flere Døre for dem.

Kardinal Rampolla er en Mand, som vel staar midt i Livets travle Virksomhed, som elsker Menneskene og arbejder for Menneskeheden, men han har paa en vis Maade kæmpet sig frem til et højere Stade. Netop derfor er han ikke meddelsom, føler ikke Trang til at meddele sig, ikke en Gang til saadanne, som han bærer med sit personlige Venskab. Det er nu en Gang saadanne Naturers Vane at spare paa Ordene, veje hvert Ord, de siger, og ikke sige mere end nødvendigt.

Et interessant Eksempel herpaa har man i følgende Episode, som ikke før er kommet frem for Offentligheden, men som tillige en Gang for alle tydeliggør, hvorledes Kardinal Rampolla optog Vetoet imod hans Valg til Pave, hvilket — menneskelig set — var Skyld i, at ikke han blev Leo XIII.s Efterfølger.

Det var nogle Dage efter Pavevalget. Rampolla var fra Vatikanet flyttet over i Pallazino Santa Martha, hvor han nu bor. Pallazino er egentlig for fordringsfuld en Benævnelse for dette Hus, som ikke er andet end en

almindelig Gennemsnitvilla. Her modtog han Besøg af sin Ven Benediktinerordenens Primas *Don De Henptinne*.

Denne traf Kardinalen mit i et Roderi, hvor Møbler og Bøger og Skrifter laa mellem hverandre, som det plejer at være umiddelbart efter en Flytning. Besøgeren blev i den Grad grebet ved Synet af Kardinalen, der sad og arbejdede midt i dette Roderi, at han uvilkaarlig fik Taarer i Øjnene.

— Hvorfor græder De, min Ven? spørger Kardinalen.

— Ved at se Deres Eminenze i disse Omgivelser, skønt De dog syntes at være bestemt til noget ganske andet.

Rolig, næsten forbauset, svarede Rampolla:

— Naa, hvorfor er vi da ellers Kristne? At det tunge Hverv som Pave ikke tilfaldt mig, det er jeg kun lykkelig over og takker Gud derfor af ganske Hjerte. Derimod har de Kommentarer, som man ude i Verden knyttede hertil, beredet mig nogle smertefulde Timer, da man stemplede mig som en Fjende af Tyskland og Østrig, som en Fredsforstyrrer, ja næsten som en Fare for Verdensfreden. Men nu har jeg ogsaa forvundet det; det er et overvundet Standpunkt! —

Og *det* skal altsaa være den Mand, som ifølge Bladene (f. Eks. Berliner Tageblatt 21. Juli) kun har én Stræben, kun kender ét Maal, nemlig dog endnu at blive Pave. Man skulde dog en Gang holde op med at maale en Rampolla med ens egne smaalige Tanker, med et Gennemsnitsmenneskes Alen. Rampolla er en udpræget aandelig Natur, som finder sin højeste Glæde og Tilfredsstillede i Omgangen med Gud. Han kommer f. Eks ikke til nogen Landsby, uden at opsøge Kirken og dvæle der i inderlig Andagt. Saadanne Naturer er højt hævet over alt, hvad der hedder menneskelig Ærgerrighed og Magtbrynde. En Tilbagevenden til disse lavere Regioner, — dersom de i det hele taget nogensinde har bevæget sig der — vilde for dem være ensbetydende med deres aandelige Fald.

Forøvrigt faar Kardinalen i nævnte Blad en glimrende Oprensning og det netop fra den Kant, hvor man tidligere førte en haardnakket politisk Kamp imod ham; desuden var jo ogsaa Rigskansler von Bülow's Besøg hos Rampolla

fornylig allerede en Slags Oprejsning. I nævnte Artikel hedder det bl. a.: »Hans Politik omfattede en Gang (da han nemlig var pavelig Statssekretær) hele Verden, sandelig ikke til Skade for Kirken« og endvidere: »hans Ord holdt hele den katholske og indirekte ogsaa den protestantiske Verden i Aande«.

Saaledes taler man nu dér, hvor man før udgav Rappollas Forbigaaelse ved Pavevalget for en Lykke for Verden i Almindelighed og især (!) for den katholske Verden!

En ung Piges Konversion:

Ved Dr. K. Krogh-Tonning.

(Fortsat).

I Slutningen af Juli fik jeg Lov til at besøge Sognepræsten. Jeg bad om Tilladelse til at gaa i Kirke. Der skulde den Dag holdes en Procession til Notre Dame de Fourvières for at bede om Regn. Han sagde mig, at jeg kunde deltage i den og høre den hellige Messe. Af Frygt for, at Protestanterne kunde genkende mig, gik jeg klædt som Bondepige. Aldrig før havde jeg overværet en Messe. Jeg var meget forundret ved at se Kirkeprydelserne og Ceremonierne, hvis Navn jeg ikke kendte. Ved hver Del af den hellige Offerhandling gjorde jeg som de andre. Saaledes ved Confiteor slog jeg mig for Brystet; ved Evangeliet rejste jeg mig; ved Elevationen bøjede jeg mig, men uden at tilbede Gud, da hans reale Nærværelse i Hostien var mig ubekendt. Paa Hjemvejen til Præstegaarden spurgte jeg Sognepræsten om Betydningen af alt, hvad jeg havde set Præsten gøre, og i saa underlige Udtryk, at han ikke kunde bare sig for at le. Hans Svar tilfredsstillede mig og opbyggede mig saaledes, at det vakte hos mig den dybeste Respekt for den hellige Messe og et brændende Ønske om at overvære den paany. Jeg bad ham anviser mig en Plads. Faa Dage efter lod han mig træde ind hos Damerne Balard. Huset var en from Stiftelse. Kapellanen

kom meget flittig for at undervise mig. Gud gav mig en Lethed i Opfattelsen, som forbausede mig selv. Efter to Maaneders Forløb bestemte Sognepræsten, at min Afsværgelse skulde finde Sted paa Festen for St. Denis.

Men Dagen før denne Fest indtraf der noget, som nær havde hindret Ceremonien. Medens jeg overværede Messen sammen med Frøken Balard, følte jeg et Sting i Siden i Forbindelse med en heftig Feber. Jeg gik tilsengs, og Natten var saa voldsomt urolig, at man troede mig ifærd med at udaande. Men Damerne gav mig et Middel, der helbredte mig saa fuldstændig, at der om Morgenen ikke var Spor tilbage af mit Onde. Jeg stod op og begav mig til Sognemessen. Det var en Søndag. Man underrettede de Tilstedeværende om, at efter Vespertjenesten vilde en Protestant foretage Afsværgelsen. Ved den bestemte Tid var Kirken fuld. I Stedet for Sognepræsten, som endnu var syg, foretog hans Kapellaner Ceremonien. Man sang *Veni Creator*, udstillede derpaa det hellige Sakrament og meddelte Velsignelsen. Man stillede det hen for mig til Adoration. Mit Hjerte skjalv i dette Øjeblik af Glæde. Vor Herres Nærværelse gjorde et saa gribende Indtryk paa mig, at jeg syntes at se ham for mig fuld af Herlighed og Majestæt, dragende mig til sig ved sin Persons Trylleri og sin Kærligheds Æmhed. Jeg følte mig saa heftig betagen i hele mit Legeme og fornam saa stærke Indtryk i min Aand og mine Sanser, at jeg ikke troede, at jeg kunde overleve det. Der foregik noget i mig, som jeg ikke kan gengive, og som varede omtrent et Kvarter. Da jeg var kommen til mig selv, udgød jeg mangan Taarer, Glædestaarer. Paa alle de Spørgsmaal, man plejer at gøre ved saadanne Lejligheder, svarede jeg ved en hel Hjerteudgydelse. Endelig udtalte jeg min Afsværgelse med Kerten i Haanden og aflagde Troesbekendelsen. Man sang *Te Deum*. Jeg forlod Kirken fuldkommen lykkelig ved at have naaet mine Ønskers Maal, da jeg nu endelig var Katholik.

Jeg ophørte ikke med at prise Herren for en saa stor Naade. Alle lykønskede mig lige til de smaa Børn, som fulgte mig, og som berørte og kyssede min Kjole. Hvor mange Plagerier og Angreb, jeg end har udstaaet efter den Tid, saa har den blotte Tanke paa, at jeg var Katholik,

været nok til at bringe mig til at høre alt med Glæde. Ved Guds Barmhjertighed føler jeg mig saa styrket i min Tro, at om jeg saa hele Verden forlade den, saa forekommer det mig, at jeg, langt fra at blive rokket derved, snarere skulde besegle den ved at udgyde alt mit Blod for den. Ja, dersom Gud fandt mig værdig til Martyrkronen, saa vilde dette svare til det mest brændende af mine Ønsker. Indtil nu har jeg aldrig været fristet til at angre min Overgang, om jeg end ser mig ganske forladt af mine Slægtninge, berøvet alle Hjælpemidler, daarlig ernæret, daarlig klædt, nødt til at skaffe mig mit Brød i mit Ansigts Sved. Alt er bleven mig formildet ved denne Tanke alene: ved at antage den katholske Religion er jeg kommen i denne Tilstand af Nød og Fattigdom. Gud traadte i Stedet for alt andet; jeg elskede min Armod og, tilfreds med min Skæbne, priste jeg uden Ophør den guddommelige Barmhjertighed, som har revet mig ud af mine Vildfarelser. Jeg fatter ikke, hvorledes man kan fortørne Gud efter alt det, han har gjort for vor Frelse. Gud bevare mig for nogensinde at paadrage mig hans Unaade!

Efter at min Afsværgelse var sket, aflagde jeg mit Generalskriftemaal. Det var den første Gang, jeg fremstillede mig for min Skriftefader. Jeg kan kun sige, at intet har nogensinde kostet mig saa meget. Trods min store Utilbøjelighed aflagde jeg mit Skriftemaal i tre Dele, en Gang hver Uge. Jeg var meget bange for at gøre det daarligt. For at lære at gøre det rigtigt, lyttede jeg i min Troskyldighed til en Dames Skriftemaal, hvorved jeg fik Anledning til at lære, hvorledes jeg skulde udtrykke mig. Jeg vidste ikke, at jeg handlede urigtigt, uagtet jeg i mit Indre følte nogen Uro; thi det kom mig i Tanker, at Skriftemaalet burde være hemmeligt, og ligesom jeg ikke havde villet, at nogens kulde høre mit Skriftemaal, saaledes handlede jeg urigtigt i at høre andres. For de Damer, hos hvem jeg boede, skjulte jeg ikke, hvad jeg havde gjort. De belærte mig, og endskønt de undskyldte min Fejl, fordi jeg var i god Tro, anbefalede de mig dog at skrifte det, hvilket jeg da heller ikke undlod at gøre.

Min første Allergang holdt jeg paa Allehelgensdag med en indre Opbyggelse, som fyldte min Sjæl med Glæde.

Det vilde falde mig meget vanskeligt at udtrykke de Følelser, hvoraf den var gennemtrængt, og de skønne Indtryk, jeg modtog. Under Taksigelsen var det, at Herren vakte i mig Dragelsen til Ordenslivet og Ønsket om at indtræde i Sta. Claras Orden for der at udsone under Bodsøvelsernes Strenghed, hvad jeg havde forbrudt i mit kødelige Liv indtil min Omvendelse. Jeg tøvede ikke med at gøre de fornødne Skridt for at blive optagen og skaffede mig Underretning om de Regler, som overholdes. Alt, hvad man sagde, som kunde skræmme mig bort, bidrog kun til at opflamme mit Ønske. Jeg gjorde nogle Forsøg med at ligge paa Straa, gaa med nøgne Fødder og foretage andre Bodsøvelser. Alt dette var mig mere kært end de Fornøjelser, som jeg havde nydt i min Famillie, hvor intet blev mig nægtet. Jeg søgte at skjule min Hensigt. Men den Glæde, jeg lagde for Dagen, naar jeg talte, om Sta. Claras Døtres Liv, bevirkede, at man fik en Anelse om min Hensigt. »Vil De blive Nonne?« sagde man til mig. Jeg svarede, at, da jeg ikke havde nogen Medgift*), kunde jeg ikke gøre mig Haab om denne Lykke, men at Verden altid vilde være intet for mig. Jeg afventede Forsynets Time og overgav mig til dette.

(Fortsættes).

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. (*Miss Egans og Mr. Murphys Bryllup i »St. Ansgar«.*) (J—n.) Torsdag Formiddag, den 10. ds. blev den herværende amerikanske Gesandts Datter, Miss *Patricia Egan* viet til den amerikanske Journalist, Mr. *Jerome Elmer Murphy*. I den stiftfuldt smykkede Kirke var ved Titiden samlet en repræsentativ Kreds af det herværende diplomatiske Korps' Medlemmer, ligesom en Del ansete danske Notabiliteter var til Stede. I det Øjeblik Hs. Excel., Dr. Egan førte sin Datter ind i Kirken, intonerede Orglet Brudemarschen af »Lohengrin«.

Vor højærværdigste Biskop udførte selv den hellige

*) Som erlægges ved Optagelsen i visse Ordener.

Handling, hvorefter han læste Prælatmesse for Brudeparret. Under Messen udførte Koret et stemningsfuldt »O salutaris« komponeret i denne Anledning af Hr. Organist *Hammermüller*. Efter Messen forlod Brudeparret og Følget Kirken til Tønrerne af Mendelssohns Bryllupsmarsch.

Frederiksberg. Som tidligere meddelt, vilde Hr. *Husson* søge at faa dannet et *blandet Sangkor*, hvis Opgave skulde være at medvirke dels ved kirkelige Fester dels ved andre festlige Lejligheder. Det er nu lykkedes at faa samlet flere gode Stemmer, og Øvelserne er allerede i fuld Gang. Koret agter for første Gang at assistere ved Festandagten i Eftermiddag i Rosenkranskirken, hvor Hr. Pastor *Schmiderer* vil holde Festprædikenen i Anledning af den hellige Faders Jubilæum.

— Samme Sangkor, suppleret med flere Stemmer, er beredt til at assistere ved en eventuel festlig Sammenkomst i Anledning af Jubilæet, naar Aftale derom træffes i Tide.

London. De eukaristiske Kongresser til Ære for Alterets allerhelligste Sakramente vinder Aar for Aar større og større Tilslutning. Allerede den, som blev afholdt i Fjor i Metz under Kardinal Vanutellis Forsæde, — den 18. i Rækken — vakte ikke liden Opmærksomhed. Og nu da Kongressen i Aar skulde holdes i et protestantisk Land under samme pavelige Legats Forsæde, i selve London, hvor der siden Reformationen ikke er bleven holdt katholske Processioner med det allerhelligste, imødesaa Kongressen med spændt Opmærksomhed i hele Verden; især da det tegnedes til, at en Del af Protestanterne, den »protestantiske Alliance« (noget lignende som »evangelische Bund« i Tyskland og ligesaa fanatisk som dette) vilde gøre alt for at forpurre Processionen. — Det er imidlertid næppe lykkedes dem. Kongressen blev holdt og Processionen, saa vidt vides, ligeledes, og det uden Rolighedsforstyrrelser, skønt Folk strømmede til i Hundredetusindevis. Største Delen af de engelske Protestanter er nemlig den katholske Kirke meget venligsindede, og de fleste protestantiske Blade, selv et Blad som »Daily Telegraph«, har baade før og efter Kongressen skrevet meget tolerante og velvillige Artikler og opfordret den lille fanatiske Clique til Fornuft, til ikke at beraabe sig paa 300 Aar gamle drakoniske Love imod Katholikkerne. — Mere om Kongressen og Processionen i næste Nummer. (I Følge de allersidste Efterretninger synes det *dog* at være lykkedes Fanatikerne at forhindre Processionen.)

Beuron. Efterretningen om Ærkeabbed Placidus Wolters Død, som meddeltes i udenlandske Blade, var forhatet; men nu er han virkelig død, Søndag Aften 13. ds.

✠ Min kære Søster, Frøken **Maria Møller**, er Søndag den 13. ds., efter lang Tids Svagthed, afgaaet ved Døden paa St. Josephs Hospital.
H. Møller.

Den Hensøvede anbefales til Menighedens Forbøn.

A. C. Generalforsamling afholdes Onsdag den 30. Septbr. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften i Søvavillonen. Eventuelle Forslag bedes anmeldt hos Student *Mika*, Nørrebrogade 10² o. G. eller Kandidat *Niels Hansen*, Hans Bogbinders Allé 4 S. Nærmere pr. Brevkort til Medlemmerne.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 20. September. 15. Søndag e. Pintse. *Marie syv Smertes.* — **21. M.** Matthæus, Apostel og Evangelist. — **22. Ti.** Thomas af Villanova, Biskop og Bekender. — **23. O.** Linus, Biskop og Martyr. — **24. To.** Maria, de fangnes Befrielse. — **25. F.** *Marias Navnefest.* — **26. L.** *Votivofficium af den Ubesmittede Undfangelse.*

Søndag den 27. September. 16. Søndag e. Pintse. Kirkevielsesfest.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Pontifikalm. m. Pr. Kl. 6 And.
Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 Højmesse. Kl. 5 Festand. m. Pr.
St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 Levitmesse m. Pr. Kl. 6 Andagt.
Jesu Hjerte Kirke (Stenosg.): - 10 Levitmesse — - 7 $\frac{1}{2}$ Andagt.
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — 3 Andagt.
St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — — Kl. 3 Andagt. m. Præd.
Immaculatakirken (Strandv. 91.): - 10 — — — Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Andagt.
St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 5 Andagt.

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerte Kirke Kl. 6, 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Jos. Kirke Kl. 6 $\frac{1}{2}$; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7 og 7 $\frac{1}{2}$.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, 7 $\frac{1}{4}$ og 8 $\frac{1}{4}$; i Rosenkranskirken Kl. 6 $\frac{1}{2}$ og 8; i St. Annæ Kirke Kl. 6 og 8; i Jesu Hjerte Kirke Kl. 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Josefs Kirke Kl. 5 $\frac{1}{2}$ og 6 $\frac{1}{2}$; paa Toldbodvejen Kl. 6 $\frac{1}{2}$; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{2}$.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

Søndag den 20. September afholdes ekstraordinær Kollekt af **Peterspenge** under alle Gudstjenesterne i alle Vikariatets Kirker og Kapeller i Anledning af den hellige Faders Jubilæum.

Kirkevielsesfest (den 22. Septbr.) Under den højtidelige Messe Kl. 8 i *St. Ansgars Kirke* udstilles det allerhelligste Sakramente, som forbliver udstillet hele Dagen indtil Kl. 9 Aften. Kl. 10 Levitmesse med Prædiken; Kl. 3 og 5 reciterer de Gejstlige Breviarbønnerne; Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken og *Te Deum*.

Mariakongregationen for Ynglinge holder *Fælleskommunion* Søndag d. 20. September Kl. 8 $\frac{1}{2}$, i Jesu Hjerte Kirke.

Husk Vincensforeningens Kransekort!

Se nærmere 1. Nr. i Maanedn.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Rønge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 39.

Søndag den 27. September.

1908.

INDHOLD: Ejendommelig Kristendomsopfattelse. — Et Jubilæum. — A. C.s Foredragsrækker. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Frederiksberg. Slagelse. Køge. Italien. Belgien. Rom. Rusland. — Biskoppens Telegrammer til Rom. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Ann.

Ejendommelig Kristendomsopfattelse.^{*)}

I »Dsk. Kirketid.« drøfter *Oluf Madsen* det Spørgsmaal, om man skal fortsætte Reformationen efter Prof. Ammundsens Opfattelse af Luther eller maaske hellere efter Grundtvigs. Vi skal ikke blande os i Striden. Det er jo dog et af Protestantismens intime Spørgsmaal, hvorpaa der ligesaa lidt vil gives et fyldestgørende Svar som paa saa mange andre.

Men der er en Sætning i Madsens Udviklinger, som vi ikke kan lade gaa upaataalt hen, eftersom der i den ligger en Bebrejdelse mod vor hellige Kirke, som om den ikke var bleven sin Stifter tro, og derfor havde trængt til en Udrensning — ikke i det udvortes, men i selve dens inderste Væsen.

»Den lutherske Reformation,« lader han Grundtvig sige, kan »aldrig komme til at betyde noget andet end det lutherske Forsøg paa at bringe den kristne Kirke tilbage til sin oprindelige Beskaffenhed i alle Henseender«.

*) Forsinket af Mangel paa Plads. Det samme gælder flere af Efterretningerne.

Hvilken utrolig Tankeløshed ligger ikke i denne Frase! Her har den »store« Grundtvig vist sig umaadelig lille.

Thi hvilken var Kirkens oprindelige Beskaffenhed i alle Henseender?

Et Sennepskorn, som var lagt i Jorden.

Rigtignok et Sennepskorn med en ubegrænset Udviklingsmulighed; og det var Frelserens Vilje, at denne Mulighed skulde blive til Virkelighed, hvorfor da Sennepskornet maatte udvikle sig til et vældigt Træ med talløse Grene og utallige Blade, Blomster og Frugter.

Skal der virkelig slaas en Streg over hele den stor-slaaede Udvikling, som er sket i Tidens Løb, og vendes tilbage til Sennepskornet? Kan det være Herrens Mening?

Herren har endnu andre Lignelser om sin Kirke, som allesammen viser, hvilken Rigdom der er gemt i den, og hvor mange forskellige Udviklingsmuligheder den har — Hvedemarken, Vingaarden, Fiskergarnet, de kloge og daarlige Jomfruer, Lyset i Lysestagen, Staden paa Bjerget —. I den katholske Kirke er de alle bleven Virkelighed; i de forskellige Faser af dens Udvikling træder snart den ene, snart den anden tydelig frem.

Der kan i den katholske Kirkes Tros- og Sædelære samt i dens hierarkiske Indretning ikke paapeges et eneste Punkt, som ikke i Kernen allerede viser sig i Evangelierne og de apostoliske Breve. Skal vi forkaste Kirken, fordi Kernen har udviklet sig til et Træ, saa maa vi ogsaa forkaste Herren, som har skænket os Kernen, og Skriften, som har overleveret os den.

Hvad ondt der kan paapeges i Kirken, det er mangfoldige Fejl hos dens Medlemmer. Der findes raadne Grene, visne Blade, ormstukne Frugter. Derfor trænger den til en stadig Reformation paa Hoved saavel som paa Lemmer, og denne Reformation foretager Kirken uafladelig under den Helligaands Ledelse. Men disse Fejl vidner ikke mod Kirken som saadan. Kristus har selv forudsagt dem: Klinte, slette Fiske, daarlige Jomfruer.

Men kan mon den lutherske »Reformation« med Rette kaldes med dette Hædersnavn? Grundtvig kalder den »en Udfejselsfest i Kirken, en Udfejselse af den gamle Surdejg«.

En Udfejselsfest! Ja, det var Reformationen for den

katholske Kirke, for saa vidt som den blev befriet fra et Utal af daarlige Elementer, slette Fyrster, uværdige Præster og Munke, som allerede i lang Tid ikke mere havde levet i Overensstemmelse med deres Kalds Hellighed. Men Kirken betragtede dog deres Frafald ikke som en Fest; den vilde hellere have set dem omvendte, ligesom den kun med Smerte kunde se paa, at utallige godtroende Sjæle imod deres Vilje blev revne med ind i Malstrømmen. Hvad de onde Elementer i Kirken angaar, saa føler de sig endnu stadigvæk dragne hen til de reformatoriske Samfund; cf. det bekendte Mundheld — jeg tror, det hidrører fra en amerikansk-anglikansk Biskop — »Naar Katholikerne luger deres Have, kaster de Ukrudtet over til os«, eller den preussiske Konge Frederik Wilhelm IV.s Ord: »Katholikerne tager vore Faar og sender os deres Bukke«.

En Udfejlsesfest! Det var Reformationen ogsaa for selve Lutherdommen og det baade paa Dogmets og paa Sædernes Omraade. I dogmatisk Henseende forkastede eller forvanskede Luther talrige af de ældgamle, apostoliske Troslærdomme, men hvad han lærte i Modstrid med Kirken, det var ikke andet end en Genoplivelse af de Kætterier, som var blevne dømte Aarhundreder i Forvejen.

I sædelig Henseende blev Reformationen Aarsag til en almindelig og ligefrem frygtelig Fordærvelse. Ingen ringere end Luther selv har ført de bitreste Klager derover. Jeg vil nøjes med det Citat: »Vore Evangeliske bliver nu syv Gange værre, end de før har været. Thi efter at vi har lært Evangeliet, stjæler, lyver, bedrager, æder og drikker vi og bedriver alle Slags Laster. For een Djævel, der er uddreven af os, er syv værre farne ind i os, saaledes som det nu kan ses paa Fyrster, Herrer, Adelsmænd, Borgere og Bønder« (Ausleg. d. V. B. Moses. Walch III 2727. Se Døllinger, Reformation).

En Udfejlse af den gamle Surdejg! Har Grundtvig og Madsen vel betænkt Rækkevidden af dette Ord? Det er i Sandhed en frygtelig Fordømmelsesdom, de derved udtaler om Reformationen. Kristus selv kalder sin Kirke for en Surdejg. Det er denne Surdejg — thi den »gamle Surdejg«, St. Paulus taler om, kan der for Reformationens Vedkommende slet ikke være Tale om; den blev jo, som

vi netop hørte af Luthers Mund, syv Gange værre — det er Kristi Surdejg, Reformatorerne har fejlet bort, selvfølgelig ikke for selve Kirkens Vedkommende; det er jo umuligt; men for deres eget Vedkommende, og derfor maatte Følgen blive, hvad den blev, Splittelse paa Troens og Ødelæggelse paa Sædernes Omraade. Vi indrømmer dog gerne at, medens Splittelsen gik sin ustandselige Gang, har de senere Tider bragt et glædeligt Opsving i sædelig Henseende, og det er ganske naturligt. Forbandelsen maatte kun ramme den første Generation, som ved sin egen Skyld havde skilt sig fra Kristi Kirke. Dette var ikke Tilfældet med dens uskyldige Efterkommere. Men da man jo fra først af ikke havde forkastet det hele, man havde bevaret Troen paa den hl. Trefoldighed og paa Frelseren samt den sande Daab, saa maatte dette blive de senere Slægter til Frelse.

»Grundtvig priser Luther for hans dybe Ærbødighed for alt det grundkristelige i Kirken«. Atter, hvilken ubegribelig Blindhed baade fra Grundtvigs og hans Talsmand Madsens Side!

Hører virkelig alt det til det grundkristelige, hvad vi finder hos Luther? Hvorfor har da Protestanterne i over 2 Aarhundreder skammet sig ved at udgive Luthers Værker uforfalskede?

Hører Sætninger som følgende til det grundkristelige?

»Hvo som ikke vil lade sig døbe, han kan lade det være« (Sämmtl. Werke 27,343. Hos Jansen, Gesch. d. d. Volkes 2. Bd. 1879 S. 199). Jfr. dermed Herrens Ord: »Uden nogen bliver genfødt af Vand og den Helligaand, kan han ikke indgaa i Guds Rige« (Joh. 3, 5).

»Hvo som ikke vil modtage Sakramentet, han er Herre til at gøre, hvad han vil« (hat sein wohl Macht — S. st.) Jfr. dermed Herrens Ord: »Dersom I ikke spise Menne-skets Søns Kød og drikke hans Blod, da skulle I ikke have Livet i eder« (Joh. 6, 54).

Ægteskabet er »en ren udvortes legemlig Ting som al anden verdslig Haandtering« (Hos Gottlieb, Briefe aus Hamburg 1883. S 276). Jfr. dermed den hl. Paulus Ord: »Denne Hemmelighed er stor; men jeg siger det om Kristus og Kirken« (Eph. 5, 32).

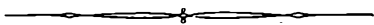
Eller kan det Raad, Luther gav de tyske Ordensriddere betegnes som grundkristeligt, at han hellere vilde se dem hele Livet at leve sammen med en, to, tre utugtige Kvinder end at de med Kirkens Tilladelse skulde tage sig en Ægtekone (Erl. Ausg. 29, 17 ff.)? Ligeledes den Opfordring til Utugt, han i en offentlig Prædiken i Wittenberg 1522 rettede til Mændene (Erl. Ausg. 20, 57 ff.)?

Det er efter alt dette lige taabeligt at ville bygge videre paa Luther, som Grundtvig, eller som Ammundsen gør det. Følgen kan kun være yderligere Ødelæggelse. Der er allerede bygget saa meget galt, at Luther, om han kunde se det, ikke vilde genkende sit Værk. Og naar Grundtvig saa dem, som nu kalder sig efter hans Navn, tror jeg heller ikke, at han vilde betragte dem som Kød af sit Kød.

Men hverken Lutherdommen eller dens specielle Gren Grundtvigianismen kan identificeres med *Herrens Kirke*. Begge har de bygget paa en anden Grundvold end den, Herren har lagt. Og deres Dom staar skrevet hos Matthæus 21, 42—44: »Den Sten, som Bygningsmændene have forskudt, er bleven Hovedhjørnesten . . . Hvo som falder over denne Sten, han skal sønderstødes, men hvem den falder paa, ham skal den knuse«.

Om den katholske Kirke derimod gælder fremdeles *Herrens Forjættelse*: »Helveles Porte skulle ikke overvælde den«.

F. Esser.

Et Jubilæum.

Pater Fels.

Ganske tilfældigt fik den, som skriver dette, for en Uges Tid siden at høre, at en af de mest afholdte Præster ude paa St. Andreaskollegiet, nemlig den nu næsten hvidhaarede og hvidskæggede *Pater Fels* den 30. ds. kan fejre 50 Aars Ordensjubilæum. Straks blev der telefoneret

derud efter nogle Smaanotitser og Data, som man kunde holde sig til ved Affattelsen af en lille Jubilæumsartikel. Disse Optegnelser kom imidlertid først i sidste Øjeblik; derfor bliver Jubilæumsartiklen ogsaa derefter — Hastværksarbejde, som den er.

Pater *Benedikt Fels* er født i Aaret 1842 i Dornbirn, en industriel senere til By ophøjet Flække (nu ca. 14000 Indb.) ikke langt fra Bodensø, i Østrigs vestligste Kronland Vorarlberg. Hans Familie udvandrede senere til Amerika, og der har hans Forældre fundet den sidste Hvile. Netop i Aar kom derfra en Broder for at aflægge et kort Besøg hos Pateren, som han i 50 Aar ikke havde set. P. Fels studerede paa Gymnasiet i Feldkirch, men traadte allerede i 16 Aars Alderen, 30. Sept. 1858, ind i Jesu Selskab. Siden den Tid har han ikke mere set sit skønne Fødeland, men levede i Gorheim (preuss. Hohenzollern) Münster (Westfalen), Aachen, Marialaach (Rhinland), senere flere Aar i Namur (Belgien), hvor han for første Gang skulde varetage Ungdommens Opdragelse. 1870 blev han viet til Præst og fik meget snart Lejlighed til at tjene de første Sporer som Sjælesørger hos mere end 20,000 fangne franske Soldater i Stettin. Skønt belønnet med en Hædersmedaille »for Pligt-troskab i Krig«, maatte han alligevel ved den begyndende »Kulturkamp« i 1872 med sine Ordensbrødre forlade Tysklands Enemærker og betraadte efter et kort Ophold i Laon (Frankrig) den 25. April 1873 i Korsør dansk Jordbund for her at finde et nyt Fædreland.

Og virkelig er Danmark bleven et andet Fædreland for Pater Fels. Han elsker Danmark, trods dets store Modsætning til hans bjergrige Fødeland. Sjældent har jeg hørt nogen Udlænding tale med en saadan Begejstring, som Pater Fels, om den danske Natur, den danske Strand og det danske Sund. Naar han blot har det friske salte Hav i Nærheden, saa længes han ikke tilbage efter sine Bjerge og sine Alper. Nu har Hr. Pater Fels ogsaa været saa ualmindelig heldig ligefra sin Ankomst her til Landet og indtil den Dag i Dag uafbrudt at være knyttet til St. Andreaskollegiet paa det smukke Ordrupshøj med dets herlige Omgivelser, rigtig noget for den Naturelsker, som han er. Han var til Stede ved St. Andreas Kirkens Indvielse 25:

Maj 1883 og ved Skolens Aabning i August s. A., han saa det i Begyndelsen saa lille Kolleg blive udvidet, han er sammenvokset med dets Historie som ingen anden.

Derfor taler han altid gerne om de gamle Dage og kan med en forbavsende Nøjagtighed nævne Aarstal, Dag og Datum for alt, selv det mindste, som har tildraget sig derude, ja næsten for hver gammel Elevs Ankomst og Bortrejse derfra — det ved han ligesaa nøjagtig som: naar den første Stær eller den sidste Svale var at se i Fjor eller Forfjor eller endnu længere tilbage. Han var i en lang Aarrække Pensionatets »Generalpræfekt«, henved 4 Aar Rektor og har desuden ogsaa virket og virker fremdeles som Lærer ved Skolen i forskellige Fag, særlig i Fransk, Latin og Stenografi men i hvilken som helst Stilling, han end befandt sig, har han altid forstaaet paa en ganske sjælden Maade at vinde Elevernes Tillid og Kærlighed. Pater Fels besidder nemlig den værdifulde Evne, uden Snerperi at kunne tale med hvemsomhelst om hvadsomhelst, at kunne tale saa velsignet naturligt om naturlige Ting; netop derfor, tror jeg, har han været mer end en almindelig Lærer og Opdrager, han har været en aandelig Vejleder og Raadgiver, en sand *Fader* for den ham betroede Ungdom; og mange er de, som endnu længe efter at være kommet ud af Skolen og efter at være bleven maaske Præster eller Læger eller Folkethingsmænd, eller hvilken som helst anden Stilling i Livet de end indtager, — ofte igen søgte tilbage til ham, selv med deres aller intimeste Hjerteanliggender, og heller ikke lægger Skjul herpaa; der er dem, som endogsaa har opkaldt deres Børn efter ham, skønt Benedikt, selv i den danske Form Bent eller Bengt, ellers er et ret sjældent Navn herhjemme.

Hvad Jubilaren har virket som Præst og som Skriftefader, det er jo noget, som ikke saa let kan forklares, men paafaldende er det, at overalt hvor Pateren har gives »Exercitier« eller paa anden Maade udøvet den mere direkte Sjælesorg, dér taler man endnu længe efter om ham og mindes ham med stor Taknemlighed.

Medens Jubilaren tidligere ofte var upasselig, saa er han med Aarene bleven raskere og raskere, og naar han rigtig strammer sig op, saa kan han endnu være helt ung-

dommelig og spændstig. Det er endnu — trods hans ikke mer saa unge Alder — hans største Fornøjelse at drive Svømmesporten; og hvis der ikke var saa mange Hensyn at tage, saa er jeg vis paa, vi vilde kunne træffe ham blandt »Vikingerne«, der holder ud hele Vinteren paa »Helgoland.« En ufrivillig Dukkert, han forleden fik ude i Sundet i fuld Paaklædning, tog han ikke mere Skade af, end at der bagefter meldte sig en kolossal Appetit.

Der er altsaa det bedste Haab om, at Jubilaren endnu i mange Aar vil kunne røgte sit Hverv som Lærer og Opdrager for Ungdommen, som aandelig Vejleder og Raadgiver for gamle og unge, og — at han ligeledes endnu i mange Aar vil kunne glæde sig over den danske Natur.

Vi kan derfor med glad Fortrøstning tilraabe ham — og jeg er overbevist om, at alle, som kender ham, særlig alle gamle Elever (og de ny med) vil stemme med i — et hjerteligt: *ad multos adhuc annos!* F. R.

A. C.'s Foredragsrækker.

Der var ikke helt faa Hindringer at overvinde, da den katholske Studenterforening for 4 Aar siden begyndte sine offentlige Foredrag i Stenosgade. De, der interesserede sig mest for denne Sags Fremme, var ved at opgive det hele, da nys afdøde Jens Busk paa et afgørende Møde forstod at lægge saa indtrængende Ord ind i Forhandlingerne, at man bestemte, at Foredragene *skulde* komme i Gang, naar det blot paa nogen Maade var muligt. Et passende Lokale gjaldt det først og fremmest om at faa, hvad der jo ogsaa lykkedes takket være Stenosgade-Præsternes Tjenstvillighed. Gymnastiksalen i Stenosgade er et godt Forsamlingslokale, saa længe der kun kommer højst ca. 300—350 Mennesker til Stede, og mere kan der foreløbig ikke gøres Regning paa, men een stor Mangel har dette Lokale, — der er ingen Siddepladser. Stole maa med ikke ringe Bekostning lejes hos en Møbelhandler inde i Byen og tilkøres og afhentes ved ethvert Møde. Det vilde være *langt bil-*

ligere at købe Stole og gemme dem fra Møde til Møde, men der haves ikke Rum paa Skolen til de 200 Stole, som ej heller kræver saa ringe Plads, og i Stenosgades Nærhed har det heller ikke været muligt at opdrive Plads til disse Stole. Kunde nogen løse denne Vanskelighed for Komiteen og finde en Plads nær Stenosgade til 200 Stole, hvilken enten kunde haves gratis eller for en ringe Lejeafgift, vilde denne vise Foredragssagen en afgørende Tjeneste. Thi det er disse Stole, der giver det stadige Underskud, hvormed Foredragsrækken arbejder. Fra i Fjor har vi et Underskud paa omtrent 40 Kroner, og det vilde have været næsten dobbelt saa stort, om ikke en højsindet Giver havde betænkt Virksomheden med en Gave paa nogle og tredive Kroner. Vel indkommer der stadig nogle Kroner i Bøsserne ved Møderne, men det er dog aldrig nok til at betale de nødvendige Stole med, og derfor har vi tænkt, om ikke enkelte, for at holde disse Foredrag i Gang, der dog søges af ikke saa faa, vilde tegne sig for et fast, aarligt lille Bidrag til — — ja til at betale Stolene med. Det er dog maaske ikke saa urimeligt. Thi naar vi stadig har kunnet faa dygtige Foredragsholdere, der uden at faa mindste Honorar for deres Ulejlighed, har paataget sig at holde de seks Foredrag hver Vinter, er det at haabe, at f. Eks. det dobbelte Antal vil kunne findes, som var villige til at bære den anden Del af Byrden ved Foredragene, nemlig at skaffe Siddepladser til Veje. Den tredje Del af Byrden, nemlig Lokale, Lys og Varme, bæres, som før antydet, af Patrene i Stenosgade. For den kommende Foredragsrække er Foredrag sikret, mest af historisk Indhold, og af Foredragsholdere, som plejer at kunne samle en Del Tilhørere. Det første Foredrag holdes i Oktober Maanedes Begyndelse af Hr. Redaktionssekretær Nielsen fra Køge, og vil handle om »Livet under Volmerslægtens Scepter«.

Schmiderer, Günther & Niels Hansen.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. (*Jubilæumsgudstjenesten i »St. Ansgar.«*) (J—n). I Søndags Kl. 10 fejredes som bebudet den hl. Faders Jubilæum ved en højtidelig Festgudstjeneste i vor Hovedkirke. Vor højærværdigste Biskop læste i den Anledning Pontifikalmesse. Festprædikenen holdtes af Hr. Pastor von Kettenburg, som tagende sit Udgangspunkt i Teksten: II Cor. 5,20 paaviste Grundene til Katholikernes Glæde paa denne Dag, derpaa tegnede Prædikanten et smukt Karakterbillede af den hl. Fader. Sluttelig rettede han paa engelsk nogle Ord til de engelske Matroser, som overværede Gudstjenesten. Skønt de var fjernt fra deres Fædreland, saa havde de dog ogsaa her fundet den Lykke at kunne knæle indenfor vor hellige Kirkes Mure og mindes vor fælles Faders Højtidsdag. Prædikanten opfordrede i varmt følte Ord de fremmede Sømænd til under Messen at forene deres Bønner med Menighedens, at Gud i sin Naade vil velsigne Hs. Hellighed, Pius X. — Gudstjenesten sluttede med *Te Deum* og den sakramentale Velsignelse.

Frederiksberg. Fredag den 18. ds. fejrede Skolebørnene Pavens Jubilæum ved efter Ottemessen at overvære en kort Prædiken og Andagt i Rosenkranskirken og bagefter i Skolelokalerne at holde et lille Chokoladegilde, hvor Stemningen var høj og Begejstringen stor for den hl. Fader, der derfor ogsaa fik et kraftigt Hurra. (Lignende Festligheder for Børnene blev ogsaa holdt i de andre to københavnske Sogne samme Dag.)

Søndag den 20. ds. fejredes Jubilæet offentlig; den lille Kirke stod smykket i sit bedste Skrud og udenfor vajede Flaget. Allerede om Formiddagen under Højmissen handlede Prædikenen om Jubilæet, om de forskellige Grunde til, at vi ærer og elsker vor hellige Fader og glæder os med ham ved denne Lejlighed. Ved Eftermiddagsandagten prædikede Hr. Pastor *Schmiderer*, der gav et længere, interessante Overblik over hele vor hellige Faders Liv og fremhævede, hvorledes det var et Bevis for, at Gud ikke svigter den, der sætter hele sin Lid til ham. Under Andagten assisterede for første Gang det nydannede Kor »*Crescendo*« med sine, som man kunde høre, udmærkede og velindøvede Stemmer. Der blev sunget *Rosenkranssalmen* (af Heuberger), *Jesu dulcis memoria*, *Ecce Sacerdos* og *Tantum ergo* (af Tresch).

Slagelse. Om Jubilæumsfesten i det katolske Kapel i Slagelse skriver »Slagelse Avis« den 21. ds.:

I det katolske Kapel afholdtes i Gaar Eftermiddags en Jubilæumsfest for Pave Pius den 10., som havde været

Præst i 50 Aar. Det lille Kapel var særdeles smukt pyntet med Blomster og Lys.

Pater *Blois* holdt en Tale om Pius den 10.s Gerning som Præst og Pave, hvis Formaal er at forny alt i Kristus, som hans Valgsprog lyder, et Valgsprog, han i Theori og Praxis har vidst at virkeliggøre ved sin utrættelige Iver og fremragende Dygtighed, baade som Sjælesørger og Kirkens Overhyde, hvorved han har vundet Alverdens Sympathi og Beundring, ogsaa udenfor den katholske Kirke. Her mentes særlig hans Optræden overfor den saakaldte »Modernisme«, en Aandsretning, der kan betegnes baade i videnskabelig og religiøs Henseende som ubegrundet og løs Lære. Hans Rundskrivelse i Fjor desangaaende vakte videnskabelig set den største Opsigt og var til Betyggelse for de Troende. Der fremhævedes yderligere Pavens og den katholske Kirkes store Andel i den danske Kulturs Fremgang med Henblik paa vore to store Kirkehyrder, Ansgar og Biskop Absalon.

Den nuværende Mindefest var som en Ledetraad mellem den religiøse og nationale Fortid og Nutid i Danmark.

Det inderligt holdte Foredrag sluttede med Afsyngelsen af danske og latinske Salmer og Pater *Blois* lyste derefter Velsignelsen med den indviiede Hostie over den danske Forsamling, der ved denne Lejlighed talrigt havde givet Møde.

Køge. I Anledning af Pavejubilæet samledes Katholikkerne Søndag Aften til en smuk Højtidelighed. Foran Pavens Billede, prydet med Blomster og Grene, var der dækket et langt Bord til 24 Personer. Hr. *Maurer* udbragte Pavens Skaal ved at paapege, at Pius X. var den mest sympathetiske og mest ærværdige Skikkelse, Verden for Tiden kunde fremvise. Skaalen besvaredes med kraftige Hurra, hvorefter der ogsaa udbragtes en Skaal for Biskoppen som Pavens Repræsentant her i Landet, og fordi han havde grundlagt Køge Mission. Først sent skiltes Deltagerne, som alle var enige om at have tilbragt en overordentlig behagelig og opløftende Fest.

Italien. (*Socialt Arbejde*). »Catholic Times« konstaterer med Glæde, at Katholikkerne rundt omkring i Italien vaagner til Liv og Virksomhed. Ny Foreninger dannes, og de allerede eksisterende faar ny Vind i Sejlene. Der afholdes Kongresser, som ikke indskrænker deres Virksomhed til blot at afsende Hengivenhedsadresser til Paven, der langt hellere ser, at de udfører noget praktisk Arbejde. I forskellige Distrikter er der dannet Kommiteer, som skal undersøge og afhjælpe Arbejdernes økonomiske og sociale Nød. Den af den gejstlige Øvrighed godkendte »Unione Popolare«, som virker med samme Formaal, faar stadig

Tilslutning af flere og flere Tusinder af Arbejdere. Det er Meningen at udvide dette Foretagende til et stort katolsk »Camera di Lavoro«.

Paa *Sicilien* holdtes der fornylig en Kongres under Kardinalerne *Navas* og *Snaldis* Protektion; de var begge selv til Stede, og Møderne præsideredes af Chavalier *Tramonte*. Man kom her overens om Planer til et ordnet og sluttet Samarbejde paa Løsningen af Øjeblikkets mest brændende sociale og økonomiske Spørgsmaal. De fleste sicilianske Biskopper deltog ligeledes i Kongressen.

Kardinal *Ferrari*, Ærkebiskop af *Milano*, som nu er afrejst til London til den eucharistiske Kongres, havde før sin Afrejse ogsaa et Par vigtige Sammenkomster med Lederne af den ny »katolske Føderation« i *Milano*, som er dannet ved en Sammenslutning mellem de forskellige katolske Foreninger i denne meget driftige norditalienske By, for at man, ved given Lejlighed kan optræde og handle som en sluttet Enhed, efter Devisen »Enighed gør stærk«. Fra *Padua*, *San Lazzaro* og endnu flere andre Steder fra kommer der lignende glædelige Efterretninger.

Belgien. (*Socialt Arbejde*). Noget lignende, kunde man sige, som det, den katolske Gejstlighed i Italien søger at foranstalte til Folkets sociale Bedste, har ogsaa den katolske Regering i Belgien allerede oprettet under Navn af »l'Office des classes moyennes« og »l'Office du Travail«, i Betragtning af, (som cand. theol. *Andreas Bøje* skriver i et Rejsbrev til Ntlt. fra Brüssel), at Middelstanden, des maa selvstændige Haandværkere og Købmænd »ikke i det lange Løb vil være i Stand til at hævde sig imod den overhaandtagende Tendens til Stordrift, der kendetegner særlig den moderne Industri; men paa Grund af Middelstandens særlige sociale Værdi som Neutralitetens Bevarer [mellem de forskellige Samfundsklasser] vilde dens Forsvinden i Utide være en Samfundsulykke, og det er derfor Statens Pligt at hjælpe den til at hævde sin Plads i hvert Fald saa længe som muligt.«

Om hele Arbejdet, som ovennævnte »Office des classes moyennes« og »Office du Travail« udfører, siger cand. *Bøje*:

»Det er baaret af den Erkendelse, at de smaa Næringsdrivende kun vil kunne hævde sig i Konkurrencen med Stordriften, naar de gennem Sammenslutninger skaffer sig nogle af de Fordele, som denne ellers har forud for dem, og naar de kan byde værdifuldere Varer.

Dette sidste kan blandt andet naas ved Foreningen af Kunst og Haandværk. Det er derfor rimeligt, at Regeringen yder sin Støtte ikke blot til en Mængde Fagskoler i snævrere Forstand, men ogsaa til de saakaldte St. Lucas-Skoler, der netop har sat sig dette Formaal. Jeg havde

Lejlighed til at besøge et Par af disse Skoler, der tilhører en katholsk Kongregation, og beundrer de smukke Resultater af deres Arbejde, jeg fik at se. I mange Henseender svarer de til vore tekniske Skoler; men Undervisningen er helt igennem anlagt paa at vække og udvikle Sansen for det skønne; man vil paa en Gang gøre den enkelte i Stand til at yde et værdifuldere Arbejde og bringe Masserne i Forbindelse med Kunsten ved at lade den sætte sit Præg paa de almindelige, daglige Brugsgenstande, et sundt og i høj Grad frugtbart Princip.

Interessen for Middelstanden er international; men Belgien er Foregangsstat paa dette Omraade. Det skyldes saaledes begisk Initiativ, at der i 1904 oprettedes et »Institut international pour l'étude du problème des classes moyennes« med et Sekretariat, der har Sæde i Bruxelles.

Bevægelsen er interessant ikke blot i og for sig, men ogsaa derved, at den inddrager en hel ny Klasse Mennesker under Statens særlige Forsorg. Og det er værd at lægge Mærke til, at det er en konservativ, katholsk Regering, der fører an i denne Udvikling.«

(I denne Sammenhæng kan det i Forbigaaende bemærkes, at ogsaa i *Tyskland* er det netop *det katholske Centrumsparti*, som har gjort sig mest fortjent af Middelstanden, heri indbefattet baade Købmandsstanden i Byerne, de mindre Jordejere paa Landet, og ikke mindst Haandværkerne. Hele den tyske Haandværkerlovgivning er saa at sige Centrums Værk; uden Centrum vilde disse og lignende Love til Beskyttelse af Middelstandens Interesser simpelthen slet ikke eksistere.]

I et andet Brev sammestedsfra (fra Brüssel) skriver cand. Bøje:

»Ganske mærkelig er den Stilling, den i udpræget Grad nationale Kniplingskunst indtager. Der var en Tid henimod Aar 1840, hvor den var i Færd med at forsvinde. I Byerne blev den undertrykt af Storindustrien, og ude paa Landet var de gamle Koner næsten ene om at kniple; de unge lærte de ikke. Klostrene har Æren af atter at have bragt denne smukke Husflid frem. I en for Flandern økonomisk vanskelig Tid lærte Nonnerne Børnene at kniple, sendte deres Arbejder ind til Fabrikanten i Byerne og skaffede herved den fattige Befolkning en ny Indtægtskilde; snart var der ikke et Kloster i Flandern, som ikke havde sin Kniplingsskole. For Tiden er ca. 50,000 kvindelige Arbejdere sysselsat med at forfærdige Kniplinger eller med Tyll-Broderi. Kunsten er i en forbavsende Grad begrænset; den findes kun sporadisk udenfor de tre Provinser Vest- og Øst-Flandern og Brabant. Til Gengæld har den sit Marked over hele den civiliserede Verden.«

London. Som kortelig meddelt i sidste Nummer lykedes det altsaa dog nogle Fanatikere at formaa Premierminister Asquith til i sidste Øjeblik at tage sin Tilladelse til en eukaristisk Procession tilbage; Processionen maatte holdes uden det allerhelligste Sakramente og mistede derved sit egentlige Præg. Velsignelsen med Sakramentet blev dog givet fra en Balustrade paa Kirkens Facade, medens de Troende i tusindvis faldt paa Knæ udenfor Kirken og den øvrige Skare af Tilskuere stille og ærbødigt saa til.

Næsten alle Blade af enhver Farve i London er enige om at fordømme dette besynderlige Skridt fra Priemierministrens Side: ja selv de liberale Blade, som ellers er beredt til gaa gennem tykt og tyndt med den nuværende Regering, siger uforbeholdent, at han hermed har gjort sig latterlig. I Følge de samme Love, man her har beraabt sig paa, tør ingen Katholik besidde Grundejendomme til mere end ca. 100 Kroners Værdi og enhver Protestant kan tvinge enhver Katholik til at sælge ham sine Ejendele osv. Altsammen gamle latterlige Bestemmelser fra Katholikfølgelsens Tid, men som intet fornuftigt Menneske nu mere tænker sig Muligheden af at anvende.

Ellers er hele Kongressen forløbet tilfredsstillende. Den pavelige Legat Kardinal Vanutelli blev haade ved sin Ankomst til Byen og ved »Processionen« hilst med Ærbødighed, ja endogsaa med Begejstring ikke blot af Katholikkerne, men ogsaa af den øvrige Befolkning paa en næsten demonstrativ Maade.

(Se forøvrigt Mr. Taylors Artikel andetsteds i Bladet*).

Rom. (*Jubilæumsdagen i St. Peterskirken.***) Den hl. Fader, Pius X., hvis beskedne Natur elsker en stille, bramfri Optræden, havde haabet at kunne tilbringe selve Jubilæumsdagen, Mindedagen for sin Præstevieelse for 50 Aar siden, den 18. Septbr., i Stilhed og Tilbagetrukkenhed, tilmed da den egentlige Højtideligholdelse jo er forlagt til den 16. November. Endnu for faa Dage siden vidste ingen, ikke engang Paven selv, at han dog vilde komme til at læse Jubilæumsmissen i St. Peterskirken i Stedet for som paatænkt i et af Vatikanets Privatkapeller. Men netop i denne Tid holder de *katholske Ungdomsforeninger*, for hvilke Paven nærer ganske særlig Interesse, *Kongres* i Rom. Han lovede dem da, at Messen skulde blive holdt i Aulaen over Forhallen til St. Peterskirken, for at de alle kunde være til Stede. Men saa kom ogsaa i de samme Dage et *vene-*

*) Kom for sent til at følge med i dette Nr.

**) Dette skulde have staaet andetsteds i Bladet eller i det mindste straks efter Efterretninger fra Indlandet; men da det først i sidste Øjeblik viste sig, at der maatte tilføjes 4 Sider udover det sædvanlige, kunde det ikke ordnes paa anden Maade. (Det samme gælder Telegrammerne).

ziansk Pilgrimstog til Rom, og dem kunde Paven heller ikke godt afslaa Tilladelse til at overvære Jubilæumsmessen. Saa blev selv Aulaen for lille, og der var intet andet for end at forlægge Højtideligheden til selve St. Peterskirken. Skønt dette blev bestemt saa sent, og Adgangskortene uddelt i sidste Øjeblik, var der dog en 15—20.000 Andægtige til Stede i Kirken Fredag Morgen Kl. 8 den 18. ds. Trods det saa at sige improviserede ved denne beskedne Højtidelighed, var den dog overordentlig stemningsfuld og gribende, rigtig svarende til Pius X. beskedne Væsen, som paa denne minderige Dag vilde være slet og ret Præst, ikke Kirkefyrste. Den hellige Fader læste stille Messe ved Alteret »under Cathedraen«, medens hele Korsket var fyldt med Ungdomsforeningerne og Venezianerne. Præcis Kl. 8 kom Paven til Fods med den mindre Hofstat ud fra Sakramentskapellet og skred hen imod Alteret i Koret, hilst af Maestro *Perosis* Capella Sistina med Tonerne af »*Tu es Petrus*«. Et gribende og højtideligt Øjeblik! — Under den hellige Messe benyttede Paven den ham af Ungdomsforeningerne skænkede gyldne Kalk. Capella Sistina foredrog forskellige Musikstykker og efter Messen knælede den hellige Fader ned og bad de sædvanlige Bønner, som er foreskrevet. Efter en stille Taksigelse indviede han Foreningens nye Banner og fjærnedede sig derpaa igen stille og beskedent, som han var kommen. Ikke en Lyd forstyrrede Stilheden og den andægtige Stemning; ingen høje EkvivaRaab, ingen støjende Applaus hørtes, saaledes som det ellers er Skik ved lignende Lejligheder. — Under det overvældende Indtryk af denne rolige, majestætiske Højtidelighed forlod man langsomt og stille Kæmpebasilikaen. Enhver, som har Sans for sand Storhed, priste sig lykkelig over at have været til Stede i Peterskirken hin Fredag Morgen.

— Som forleden omtalt forærede Kejser *Menelik* af Abyssinien den hl. Fader to Løver til Vatikanets zoologiske Have. Gesandterne, som overbragte denne Gave benyttede Lejligheden til at aflægge et Besøg ved »Afrikas Apostel«, Kardinal *Massajas* Grav og se det Monument, som er rejst over ham i Kapucinerkirken i Frascati. Et tidligere Medlem af Komiteen for Oprettelsen af dette legemstore Billedhuggerarbejde havde den gode Idé at vise Kejser *Menelik* den Opmærksomhed at give Gesandterne et Fotografi af Mindesmærket med til Kejseren. Senere hører man, at Kejser *Menelik* har sat ganske overordentlig Pris paa denne Gave og gentagne Gange under Taarer har kysset Fotografiet. Som Tak herfor har han sendt to kæmpestore Elefanttænder, som skal indlemmes i »*Massaja-Muséet*« i Frascati.

— Man venter her snart Offentliggørelsen af et nyt Dekret, i Følge hvilket Roms Dioces og dets saakaldte Suburbium skal inddeles i flere Distrikter, hvert med sin Viebiskop, som skal have Opsynet med et bestemt Antal Sogne. Desuden skal man begynde med Oprettelsen af syv ny Sogne i den romerske Campagne. Et af disse Sogne, d. v. s. en ny Sognekirke og Præstebolig bliver skænket den hellige Fader som Jubilæumsgave af en religiøs Ridderorden. I disse *Præsteboliger* skal ogsaa indrettes *Arbejdssekretariater*, »*Ruralkasser*« og andre *almennyttige Kontorer*. Forskellige Foreninger har allerede foretaget de indledende Skridt i denne Henseende.

Rusland. Det har vakt stor Opsigt i St. Petersborgs højere Selskabskredse, at Generaladjutant *Fyrst Bielosielski-Bielozierski* er vendt tilbage til den romersk-katholske Kirke. Det er dog ikke noget enestaaende Tilfælde; flere af de højeste Adelige er i den senere Tid ligeledes vendt tilbage til Moderkirken, saasom en *Golicyn*, en *Gagarinoffs*, Fyrstinde *Wittgenstein-Berleborg*, Fyrstinde *Barjatynskij*, Søster til Erobreren af Kaukasus, Familierne *Martynoff*, *Wolkonski* og andre. Fyrst Bielosielski-Bielozierskis Tante, den i sin Tid mest fejrede Skønhed, Fyrstinde Zeneida Wolkonska er ligeledes blandt Konvertitterne. Fyrst Bieloziarski selv hører til en af de allerældste russiske Fyrsteslægter, som regner Rurik blandt sine Stamfædre i lige Linje.

(»Kristeligt Dagblad« beklager, at de nævnte russiske Familjer desværre ikke er gaaet over til »Evangeliets«, »men fra det ene Mørke ind i det andet«. — Saaledes taler man, naar man selv er en Stakkel, der lider af aandelig Blindhed. Der er en, som har sagt: »Dersom det Lys, som er i Dig, er Mørke, hvor stort vil da selve Mørket være.«)

— Efter at ovenstaaende var skrevet læser vi i »Kirken og Samfundet« følgende fra U. B.s Haand:

»*Kr. Dgbl.* har med *Mishag* bemærket, at en russisk Fyrste med det velklingende Navn Bjelosselski-Bjeloserski med flere af hans Landsmænd i den sidste Tid har benyttet sig af Trosfriheden til at træde over, »desværre ikke til Evangeliet, men fra det ene Mørke ind i det andet«. — Hvad Følgerigtigheden i Læreudviklingen angaar er Romerkirken paa ingen Maade Protestantismens ortodokse Kirker underlegen, og det ses heller ikke, at »de Evangeliske« har frembragt flere og større kristelige Personligheder end dem, der er udgaaede fra Moderkirken. — Den *konfessionelle Anmasselse* i den ovennævnte Ytring er saa barnagtig, at den kun fortjener et Smil, og — »Han som sidder i Himlene, ler,« siger Salmisten. Thi *Han* er ikke konfessionel, — Gud, ske Lov!«

I Anledning af den hellige Faders Jubilæum

afsendte vor højærværdigste Biskop den 20. ds. følgende Telegram til Rom:

*Eminentissimo Cardinali Secretario status Merry del Val,
Romae.*

Catholici Daniae, hodie in ecclesiis et oratoriis totius Vicariatus Apostolici Daniae congregati, laetissimi celebrant Jubilæum sacerdotale Sanctitatis Suae, necnon summam devotionem ac veram obedientiam testantes humillime benedictionem Apostolicam petunt.

✠ **Johannes von Euch,**
Episcopus Anastasiopolitanus
Vicarius Apostolicus Daniae et Islandiae.

Paa Dansk:

Til Hs. Eminenze Kardinal Statssekretær *Merry del Val.*

Danmarks Katholikker fejrer idag i det danske apostolske Vikariats Kirker og Kapeller med Glæde Hans Helligheds Præstjubilæum; de bevidner deres inderlige Hengivenhed og oprigtige Lydighed og beder ydmygt om den apostolske Velsignelse.

✠ **Johannes von Euch,**
Biskop af Anastasiopolis.
Apostolisk Vikar for Danmark og Island.

Herpaa indløb der den 22. ds. følgende Svartelegram:
Rom ^{22/} 08.

Monseigneur von Euch
Vicarie Apostolique, Copenhague, Danemar.

Sanctissimus Pater gratias agens tibi fidelibus omnibus istius Vicariatus benedictionem apostolicam peramanter imperlitur.
Card. **Merry del Val.**

Paa Dansk:

Den Hellige Fader takker Dem og meddeler alle Vikariatets Troende af ganske Hjerte den apostolske Velsignelse.
Card. **Merry de Val.**

En ny Bog af Johannes Jørgensen.

I **DET HØJE** er Titlen paa en ny Bog af J. J.: under den meget lovende Titel skjuler sig tre Skildringer af franciskanske hellige Kvinder — den h. Margerita af Cortona, den salige Angela af Foligno og den salige Camilla Batista Varani. Bogen er en meget værdifuld Forøgelse af den danske katolske Litteratur, som det yderligere skal paavises i en længere Anmeldelse, som Bogen skal gøres til Genstand for her i Bladet.

Mon det er en Tilfældighed, at Johannes Jørgensens ny Bog netop udkom Torsdag den 17. ds.? — Der kunde vanskelig være valgt nogen skønnere, mere symbolsk Dag. Kirken fejrede jo den Dag Mindet om den h. Frans af Assisis Saarmærker.

Meddelelse fra Ekspeditionen.

Ugebladet, som hidindtil er blevet udsendt Fredag Aften gennem Postvæsenet, vil fra 1. Oktober blive udsendt allerede **Torsdag Aften**, saa at alle Abonnenter saavel i København som i Provinserne kan forlange at have Bladet i Hænde **senest Søndag**.

Klager over ikke rettidig Levering eller hel Udeblivelse af Bladet maa altid henvendes til det stedlige Avispostkontor.

Udsendes Bladet paa Grund af indtrædende Helligdag eller af andre Grunde senere, vil det blive bemærket paa Bladets sidste Tekstside.

Da Bladets Redaktion fra 1. Oktober af maa sluttes tidligere, bedes Meddelelser, Forenings- og Døds-Annoncer tilstillet Redaktionen **senest om Tirsdagen**.

Paa given Foranledning meddeles, at Opkrævning af Kvartals-Kvitteringer for Nordisk Ugeblad altid paabegyndes ca. 14 Dage før Kvartalets Begyndelse, da Ekspeditionen rettidig skal opgive Abonnent-Antallet til Postvæsenet.

Ligeledes kan Afbestilling af Bladet kun modtages før Kvartalets Begyndelse.

R. I. P.

† Det meddeles herved for Slægt og Venner, at min kære Mand fhv. Vinhandler **Caspar Gerlach** i Aften stille og rolig er afgaaet ved Døden i sit 83. Aar.

Fredericia d. 23. Septb. 1908.

Paa egne og Børns Vegne
Elisabeth Gerlach.

Den kære Afdøde anbefales til de Troendes Forbøn.

Bogudlaanet i Mariehjemmet Vestervoldgade 115, begynder Onsdag d. 7. Oktbr. og Onsdag d. 21. Oktbr. Udlaanet er hver 1ste og 3die Onsdag i hver Maaned mellem 3—4.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 27. September. 16. Søndag e. Pintse Kirkevielsesfest. (med Oktav) — **28. M.** Wenceslaus, Martyr. — **29. Tl.** Michael, Ærkeengel. — **30. O.** Hieronymus, Bekender og Kirkelærer — **1. Oktober. To.** — **2. F.** — **3. L.** Oktavdage.
Søndag den 4. Oktober. 17. Søndag e. Pintse Rosenkransfest.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Pontifikalm. m. Pr. Kl. 6 And.
 Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 Højmesse m. Pr. Kl. 5 Andagt.
 St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — Kl. 6 Andagt.
 Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.): - 10 — — — - 7¹/₂ Andagt.
 St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — - 3 Andagt.
 St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — — — Kl. 3 Andagt. m. Præd.
 Immaculatakirken (Strandv. 91.): - 10 — — — Kl. 2¹/₂ Andagt.
 St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 5 Andagt.

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 6, 7, 7¹/₂ og 8¹/₂; i St. Jos. Kirke Kl. 6¹/₂; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6¹/₂, 7 og 7³/₄.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, 7³/₄ og 8¹/₄; i Rosenkranskirken Kl. 6¹/₂ og 8; i St. Annæ Kirke Kl. 6 og 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, 7¹/₂ og 8¹/₂; i St. Josefs Kirke Kl. 5¹/₄ og 6¹/₂; paa Toldbodvejen Kl. 6¹/₄ i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6¹/₂, 7, 7¹/₂ og 8¹/₄.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katolikker.

Kirkevielsesfest (den 27. Septbr.) Under den højtidelige Messe Kl. 8 i *St. Ansgars Kirke* udstilles det allerhelligste Sakramente, som forbliver udstillet hele Dagen indtil Kl. 9 Aften. Kl. 10 Levitmesse med Prædiken; Kl. 3 og 5 reciterer de Gejstlige Breviarbønnerne; Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken og *Te Deum*.

Fælles Bedetimer i *St. Ansgars Kirke* paa *Kirkevielsesfesten*: Kl. 2—3 Den eucharistiske Forening; Kl. 3—4 Rosenkransbroderskabet; Kl. 4—5 Fidelitasforeningen; Kl. 5—6 St. Josefs Gilde. Kl. 6—7 Mariakongregationen for Ynglinge; Kl. 7—8 Mariakongregationen for Mænd.

Rosenkranskirken. Søndag den 4. Oktober fejres Kirkens Titularfest, *Rosenkransfesten*.

Hver Lørdag i Oktober Maaned holdes om Aftenen Kl. 7¹/₂ Rosenkransandagt.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer bedes erindre Fredagen d. 2. Okt. at møde til de sædvanlige Bedetimer i Dagens Løb i St. Ansgars Kirke.

Første Fredag i Maanedén (den 2. Oktober).

St. Angars Kirke: Kl. 8 $\frac{1}{4}$, højtidelig *Prælat Messe* til Ære for *Jesu guddommelige Hjerte*; Kl. 8 Aften Andagt.

Rosenkranskirken: Efter Ottemessen sakramental Velsignelse; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Andagt til Ære for *Jesu guddommelige Hjerte*.

St. Annæ Kirke: Andagt efter Skolemessen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.

Jesu Hjerter Kirke: Efter 8 $\frac{1}{2}$ Messen sakramental Velsignelse Kl. 8 Aftenandagt.

Rosenkransbroderskabet holder *Fælleskommunion* i St. Angars Kirke **Søndag den 4. Oktober** under den hl. Messe Kl. 8, som frembæres for alle levende og afdøde Medlemmer af Broderskabet om Aftenen Kl. 6 genoptages den maanedlige *Rosenkransandagt* med *Procession*, i hvilken *Jomfruernes Forening* deltager med Broderskabets Faner.

St. Annæ Kirke. Fra Søndag d. 27. Sept. indtil Fredag den 2. Oktober holdes der hver Aften Kl. 8 $\frac{1}{4}$, *religiøse Foredrag for unge Mænd og Kvinder*, og paa Søndag Morgen d. 4. Oktb. Kl. 8 er der *Fælleskommunion* for Deltagerne i disse Foredrag.

Alle unge Mænd og Kvinder indbydes.

Angarinsforeningen,

hvis Formaal er „ved Afgivelsen af et Tidsskrift samt andre Skrifter og Bøger til fremme den kristelige Oplysning i de nordiske Lande“, opfordrer alle Katholikker til at understøtte dette betydningsfulde Formaal ved at indmelde sig i Foreningen (Aars-Konfigent kun 2 Kr.) og tegne Abonnement paa Ugebladet (1 Kr. Kvartalet). Abonnement tegnes paa Menighedskontoret, Bredg. 69° o. 6. (Kl. 1—4), i enhver Boglade samt paa alle Postkontorer. Indmeldelse i Foreningen modtager dens Kas serer, Cand. phil. Jof. T. M. Hoffmann, Købmagergade 48. Betskyrelsen

Ovs. 1. Oktober begynder et nyt Kvartal af Ugebladet!

„Man er til Stadighed endnu ikke klar nok over Presens Aars Betydning. Førgæves bygger man Kirker og opretter Missioner, grundlægger Skoler og over andre gode Gerninger, dersom man ikke forkaar at benytte Forsvars og Angrebsvaaben, saaledes som de bydes gennem den ærlige og loyale katholske Presse.“
Vius X.

Virk derfor for Bladets Udbredelse! Skaf nye Abonnenter!

Til Oktober Maaned anbefales:

P. P.: Til Forsvar for Sandheden Nr. 8: **Mariadyrkelsen.**

Fred. Esser: **Den h. Frans af Assisi**, Et Livsbillede I. II, III, 75 Øre.

Dr. theol. B. Hansen: **St. Francisci Minde.** 3 Kr.

Aug. Brinkmann: **Den h. Birgitte.** Et kulturhistorisk Billede. 1 Kr. 50 Øre hæftet.

Johannes Jørgensen: **Fioretti** d. e. den h. Frans af Assisis Smaa-blomster 3 Kr.

— **Frans af Assisi.** 6 $\frac{1}{2}$ Kr.

Musk Vincensforeningens Kransekont!

Se nærmere I. Nr. i Maanedén.

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 40.

Søndag den 4. Oktober.

1908.

INDHOLD: Boganmeldelse. — Den eucharistiske Kongres i London. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Fredericia. Odense. Svellig. England. Rom. Tyskland. — Fra Vejrbrynet. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Ann.

Boganmeldelse.

Johannes Jørgensen: I det Høje. — G. B. N. F. Kbhvn. 1908. — 269 S. — 8 — Kr. 4,50

Franciscana! Det er anseelige Rækker af Bind, som danner en særlig bibliografisk Afdeling for sig under »Ordensvæsen«. Her er Værker lige fra vægtige Folianter, hvis Spalters fine Typer trætter Øjet, til smaa Betragtningebøger i Duodez — alt gennemtrængt af den serafiske Helgens Aand. Ad Aare — om Gud skænker Digteren Kraft dertil — vil en Række Bind i adskillige udenlandske Bibliothekers Franciscanaafdeling bære Forfatternavnet: *Johannes Jørgensen*.

Franciscana! Det er saa at sige en hel Videnskab for sig selv. Den er i al Fald — maalbevidst — ved at blive det. Her benyttes Historiens og Filosofiens, ja, Naturvidenskabens Metoder, for ikke at tale om den højeste Videnskab: Theologiens. — Her er Skønhed for Æsthetikken, her er Mystik for Spekulationen, her er rige Fond af hellig Visdom for Sjæleplejen!

Og Johannes Jørgensen har nu gennem flere Aar levet og aandet blandt denne Videnskabs utalte Skatte. Hele

denne Verden, som Franciscana er, har oprullet sig for hans Blik. Ligesom Botanikeren — Botanikeren af Guds Naade — kan udtale Planters og Blomsters Navne, som var det et Kærtegn, saaledes med Johannes Jørgensen. Har man blot hørt Digteren udtale et af disse Navne, som hører hjemme i hin Verden af Skønhed og Hellighed, saa glemmer man det aldrig. Saa ukunstlet og lige til lyder det, og dog, hvilken Velklang deri, hvilken dyb og inderlig Forstaaelse ligger der ikke bag Ordenen!

Vi Danske i Almindelighed skylder Johannes Jørgensen en hjertelig Tak, fordi han har sat sig det skønne Livsmaal: at omplante franciskanske Spirer i den danske Jordbund — vi danske Katholikker er ham i Særdeleshed Tak skyldige.

Efter i et Par Arbejder at have gravet Grund lagde Johannes Jørgensen Grundstenen med sin skønneste Bedrift: Pilgrimsbogen. Og paa denne Grundvold opførte han i Fjor det herlige franciscanske Tempel paa dansk Jord: Bogen om den hellige Frans af Assisi.

Digteren er nu i Færd med at rejse Altere i dette Tempel, at udsmykke de høje Hvælvinger med Fresker, Murene med fint udarbejdede Mosaiker. I Forordet til denne Bog antyder han Muligheden af, at han vil fortsætte dette Arbejde. Vi vil alle ønske, at det maa lykkes for ham at mejsle den franciskanske aandfulde Skønhed med sin fine Kunst, at det maa forundes Digteren, at skænke vort Fædrelands Litteratur et St. Franciskus Tempel, hvori Mystikkens og Askesens Ornamentik prædiker Franciskuslivets Alfa og Omega: *Jesum Kristus og ham korsfæstet*.

At fordybe sig i Johannes Jørgensens sidste Bog er en Nydelse. Hvor er denne overvældende Rigdom af Billeder, fulde af Værdighed og Ynde, ikke betagende! — Sprøget, ja, derom behøver vi ikke at tale, det er Johannes Jørgensen.

Jeg har noteret nogle enkelte Steder — blandt mange — hvor Digteren ligesom har iklædt Tankerne Kød og Blod, saa rammende fører han dem frem.

Naar Tvivlen saaledes opstaar hos Angela, om hun nu ogsaa vandrer den rette Vej, ved at efterligne den h. Frans, kalder Forf. det »den hjemmebagte Fornuft« (19).

Om de fristende Laster, de gamle Synders lokkende Billeder hedder det: »De er som Rovdyr, der raser i Legemets mørke Skove, men midt i Skoven bor Viljen i sit stærke Taarn og overgiver sig ikke« (39).

Eller et Fund som dette: »Og selv naar Henrykkelsens Stunder er omme, og hun er nedsteget ligesom i sin Sjæls Underkirke, hvor der ikke er andet end hende selv, ..« (65).

De sjælelige Analyser, som er foretagne i denne Bog, ofte med saa fint mærkende Nerver, giver Forf. nærmest gennem Personernes egen Mund, deres egne Bekendelser, medens han beskedent holder sig i Baggrunden. De tre Biografier bliver derved til kunstfærdigt udformede Mosaikbilleder. Der ligger et stort Arbejde bag disse, og det antydes delvis ved de omhyggeligt affattede Noter, som bestandig ledsager Teksten, Noter, som forlener Bogen en særlig historisk Værdi. En af disse Noter (S. 218) viser den ærlige Forskervilje, der besjæler Forf.; det er ikke alle, som kan overvinde sig selv til aaben Selvkritik. — —

At fordybe sig i denne Bog er Nydelse. Dog, det er mere, det er noget andet: det er Belæring, det er en Spore til Selverkendelse.

Sandelig, Forf. har Ret, Middelalderen kendte ikke noget til vore Dages »Søndagskristendom!« (186) Middelalderens Kristendom var til daglig Brug; den var hellig Alvor; men bar netop derfor Præget af denne umiddelbare Barneglæde parret med Bodens Taarer og uudsigelige Sukke ved Betragtningen af Herrens bitre Pine og Død. Det var et Korsets Liv til Retfærdighed i Kristus Jesus.

Gennem tre franciskanske Kvinders Levned viser Johannes Jørgensen os dette Liv i Bod og Betragtning. Ja, han fører os fra Dybet til Mystikkens uoverskuelige Vidder, hvor vore svage Øjne og vor tungnemme Forstand næppe altid kan følge Tankens Flugt mod det høje.

Angela af Foligno repræsenterer Enkens hellige Stand, *Margerita af Cortona* har man kaldt »*Franciskanerordenens Magdalena*« (115), og endelig er Jomfruernes Stand repræsenteret i en saa lysende Skikkelse som Fyrstedatteren, *Camilla Battista Varani*.

Hvad der forhaabentlig vil have størst Betydning for vore hjemlige, ikke katholske Kredse er, at Læseren her

Gang paa Gang stilles Ansigt til Ansigt med hellige Kvinders Ydmyghed og ringeagtende Tanker om sig selv. Den saa udskregne og misforstaaede Gerningshellighed og paastaaede Selvbehagelighed i den katholske Kirke, forsvinder her som Dug i det klare Sollys. — Det er en dyb Hemmelighed, som er langsom at fatte, disse Ord: »Hvo sig selv fornedrer skal ophøjes;« men her ser vi den sande Fornedrelse, som ikke venter Ophøjelsens Løn. Den, som ønsker at kende dette, kan slaa op paa Side 235, og læse om de tre forunderlige blomstrende og duftende Lillier, som Herren i sin Naade lod spire frem i Camillas Hjerte. Eller, naar Jomfruen, Camilla, siger: »Jeg saa, at hvis Gud ikke holdt mig fast, vilde jeg begaa baade Utugt og Gudsbespottelse og alt Ondt, og derfor bad jeg ham regne mig skyldig i det altsammen og efter Døden sende mig derhen, hvor det vilde være mest til hans Ære, og selv om han fordømte mig, vilde jeg være tilfreds, thi jeg søgte ingen anden Salighed, end at Guds Villie maatte ske i mig og med mig «(253) Dette er de Helliges fuldkomne Hengivelse.

I denne Bog er Johannes Jørgensen ikke alene Kunstneren, han er Prædikanten, Mennesket, der af Hjertets Overflod taler om de Ting, som hører Guds Rige til.

Johan Johnsen.

Den eucharistiske Kongres i London.

Tirsdag den 8. September ankom Kardinal *Vincenzo Vannuttelli*, Biskop af Palestrina, som Legat 'a latere' fra Hs. Hellighed Pave Pius X. til England for at præsidere den 19. eucharistiske Kongres, der skulde afholdes i London.

En pavelig Legats Ankomst til England var i og for sig en historisk Begivenhed.

Ingen Legat havde besøgt Landet siden 1554, da Kar-

dinal Pole blev udsendt af Paul IV. i Dronning Marias Regeringstid for at udsone Riget med den hl. Stol. En anden Udsending, Vincenzo Parpalia, der af Pius IV. sendtes til Dronning Elisabeth i 1560 fik ikke en Gang Lov til at gaa i Land.

Men nu var alt forandret. En stor Mængde Katholikker med Biskoppen af Southwark — i hvis Stift Dower ligger — i Spidsen, modtog Legaten, da han landede i denne Havneby.

Ved Ankomsten til London blev Kardinalen Genstand for en stor Ovation fra de mange Hundreder af Katholikkers Side, der var forsamlede paa Charing Cross Banegaard.

Overrasket over en saa begejstret Modtagelse, holdt Kardinalen en kort Tale paa italiensk, før han forlod Banegaarden. Derefter kørte han i Automobil med Ærkebiskoppen til det ærkebiskoppelige Palæ.

Saa snart Legaten traadte over Dørtærsklen, hejsedes det pavelige Flag, gult og hvidt, prydet med den pavelige Tiara, medens det engelske og det pavelige Flag vajede over den nærliggende Domkirke.

Onsdag Aften forsamledes 6—7000 Mennesker i den vældige Westminster Domkirke, (der ikke maa forveksles med Westminster Abbedi, der tilhører den anglikanske Statskirke). Mange Tusinder stod udenfor. Mægtige Hurraaer og Trompetfanfarer forkyndte Legatens Ankomst. — Ved Hovedportalen fandt den højtidelige Modtagelse Sted, Legaten tog Plads blandt et større Antal Biskopper end der nogensinde før har været samlet i England, selv i Katholicismens mest blomstrende Dage. 7 Kardinaler, 15 Ærkebiskopper, 70 Biskopper og 12 Abbeder deltog i Kongressen.

Indien, Australien, Chile, den argentinske Republik, Peru, de filippinske Øer og andre fjerne Lande var repræsenterede iblandt Prælaterne. Aldrig før havde saa mange Biskopper deltaget i en eucharistisk Kongres. Selv i Metz forrige Aar var der kun 20 Biskopper til Stede.

Da Pavébrevet oplæstes for denne ærværdige Forsamling, var der vist mange, som tænkte paa, hvorledes det i 1571 blev dekretet, at enhver britisk Undersaat, der modtog nogensomhelst Skrivelse fra Paven, skulde miste Liv

og Gods; men nu forløb alt i den største Ro. Gudstjenerne udførtes med den største Pragt i den herlige Domkirke, og blev akkompagneret af den vidunderligste Musik.

Intetsteds i den katholske Verden udføres Kirkeceremonier med større Nøjagtighed end i den vældige Westminster Domkirke; en Bygning så skøn og stemningsfuld, at den godt kan sammenlignes med sit store Forbillede Sophiekirken i Konstantinopel. Koret, der bestaar af Mænd og Dreng, maa med Tiden blive verdensberømt. Det synger hver Dag hele Aaret igennem ved Højmesse, Vesper, Completorium og sakramental Velsignelse.

Torsdag Morgen, den 10., fungerede Ærkebiskoppen af Paris (Msgr. *Amette*). Musikken var af den franske Komponist Tinel, og Ærkebiskoppen bar Hyrdestaven ligesom i sit eget Stift. — Næste Morgen messede Ærkebiskoppen af Utrecht (Msgr. *van de Wetering*). Musikken var tysk.

Lørdag Morgen fejredes den byzantinske Liturgi i Domkirken. Hovedalteret var skjult bagved en stor med Billeder prydet Skærm (iconastasis). Den unerede-græske Archimandrit (Abbed) fra Kirken af St. Julien-le-Pauvre i Paris fungerede, assisteret af Assumptionistpater fra Konstantinopel. Musikken var byzantinsk og meget ejendommelig. Flere Millioner Katholikker og et Hundrede Millioner Skismatikere bruger den byzantinske Liturgi, der fejres paa 14 Sprog.

Efter Højmassen Torsdag, Fredag og Lørdag, holdtes kirkelige Foredrag i de engelske og franske Afdelinger. En af Foredragsholderne var Prins *Max* af Sachsen, som i flere Aar var Præst i Whitechapel. Hver Dag blev der sunget til Vesper, og den sakramentale Velsignelse uddeltes i Domkirken.

I en nærliggende Kirke var det Allerhelligste udstillet Dag og Nat. Monstransen, der brugtes, var den, som Kong Henrik VIII. havde foræret til Valfartskirken i Hall i Belgien i 1513, da han endnu var en ivrig Katholik. Fredag Aften holdt den pavelige Legat en stor Modtagelse i Albert Hall, en Koncertsal der rummer 8000 Mennesker. Salen var overfyldt.

Torsdag og Lørdag Aften afholdtes offentlige Møder paa samme Sted. Aftenmødet om Lørdagen var kun for

Mænd. Der var ikke en ledig Plads i det mægtige Rum. De mange Tusinder, der skulde deltage i den store Procession om Søndagen, var her til Stede.

Denne Procession skulde være en stor Hyldest for Jesus i hans Kærligheds Sakramente. Den samme Eftermiddag havde en offentlig Procession af 17000 Børn fundet Sted, Børnene var 6—14 Aar gamle. De fleste Piger var iført hvide Klæder. De mange Tusinder Børn marscherede med deres talrige Faner fra Themsens Bred forbi Parla-mentshuset og Westminster Abbedi og gennem Victoria Street, en af Londons Hovedgader til det ærkebiskoppelige Palads, hvor de defilerede forbi Legaten og de øvrige Kardinaler, der stod paa adskillige Altaner. Alle Børnene var i bedste Humør, og deres Glæde og Enthusiasme var saa smittende, at selv de alvorlige Kardinaler og Biskopper besvarede de smaas Hurraraab ved at klappe i Hænderne. Særlig udmærkede sig Spaniens Primas, *Sancha y Hervas*, Ærkebiskop af Toledo. Han lænede sig ud over Altanen, idet han viftede med sit Lommetørklæde og paa spansk henvendte kærlige Ord til Børnene. Fra Paladset gik Børnene til Kathedralen, hvor en Gudstjeneste holdtes for dem. Kardinal *Logua*, Ærkebiskop af Armagh i Irland talte og *Kardinal-Legaten* fungerede ved Andagten.

Efter at et saa opsigtvækkende Optog havde fundet Sted, var Forbavselsen desto større, da Ærkebiskoppen af Westminster ved Begyndelsen af det store Møde for Mænd den samme Aften meddelte, at han havde maattet opgive den store eucharistiske Procession om Søndagen, paa Grund af Konseilspræsidentens Indskriden. Det var dog bleven bestemt, at Prælaterne skulde gaa igennem Gaderne i deres Kordragter, før de traadte ind i Domkirken. Derefter skulde den ceremonielle Procession foregaa indenfor Kathedralens Mure, og endelig skulde den sakramentale Velsignelse uddeles fra Domkirkens Altan.

Om Mandagen offentliggjordes Brev- og Telegramudvekslingen mellem Konseilspræsidenten, Ærkebiskoppen af Westminster og Indenrigsministeren.

Imidlertid forløb Søndagens Ceremonier temmelig roligt.

Mange Tusinder kom til London fra alle Dele af England, ja selv fra Frankrig og Belgien for at deltage i den

store Fest til Ære for den hellige Eucharisti. Fælleskommunioner afholdtes i alle Londons Sognekirker, og i enhver Kirke præsiderede en Biskop ved Gudstjenesten.

Klokken 10 $\frac{1}{2}$ fejrede Kardinal-Legaten en højtidelig Pontifikalmesse i Westminster Domkirke. De øvrige Kardinaler var iført rød Cappa Magna, Ærkebiskoppen af Westminster violet Cappa Magna; de øvrige Ærkebiskopper, Biskopper og Abbeder havde Bispehuer og hvide Kaaber paa. Cathedralens Domherrer bar Messedragter. Aldrig nogensinde før, hverken i England eller i noget andet Land udenfor Rom, har man set et saadant Optog.

De brune Murstensmure var dækkede med 65,000 Blomsterbuketter, som de franske Katholikker havde sendt til den store Procession. Musikken bestod af *Palestrinas* »Missa Papæ Marcelli«. Kardinal *Gibbons*, Ærkebiskop af Baltimore, den katholske Hjemstavn for fuldstændig religiøs Frihed og Tolerance, holdt en veltalende Prædiken over Matth. VIII., 2. for den store Forsamling. Han talte særlig om de mange Baand der knyttede Kirkerne i England og Amerika sammen, og om deres Fortid og Fremtid.

Om Eftermiddagen Kl. 4 fandt den meget omtalte Procession Sted. Paa de Gader, hvorigennem den skulde passere, var der en Folkemængde, der er bleven anslaaet til 500,000 (!) Mennesker. De mest begejstrede Hurraraab hilste Kardinalerne og Biskopperne. Aldrig før, fortalte Kardinal *Vannutelli*, havde han været Genstand for en saadan Ovation.

Kun paa et eller to Steder havde fanatiske Protestanter, der udpeb Processionen og uddelte Smaaskrifter til Præsterne, forsamlet sig.

Medens de ventede paa Processionen, og efter at den var vendt tilbage til Domkirken, sang Katholikkerne Salmer. Endelig viste Legaten sig paa en Altan højt oppe paa Domkirkens Façade, iført en prægtig hvid Kaabe og bærende Monstransen i sine Hænder.

Der lød Trompetfanfare, og derefter fulgte straks dyb Taushed medens Kardinalen velsignede den store Mængde med den hellige Hostie. Kardinalens Øjne var fulde af Taa- rer. Det var et Øjeblik, som aldrig glemmes.

Og saa var den store eucharistiske Kongres forbi, men ikke dens Virkninger.

Det var uheldigt, at en religiøs Procession som Følge af Konseilspræsidenten, Mr. *Asquiths* Indskriden pludselig skulde blive til en politisk Begivenhed.

Vi ser af Brevvekslingen, at Ærkebiskoppen af Westminster havde faaet at vide, at Politiet ikke havde noget imod den paatænkte Procession. Det var nogle Uger før, at Ærkebiskoppen planlagte Processionens Route med nogle af Indenrigsministeriets Embedsmænd. Derom vidste Indenrigsministeren, Mr. *Herbert Gladstone*, Besked.

Saa havde Msgr. *Bourne* truffet alle Forberedelser.

Imidlertid fik nogle ivrige Protestanter Nys om Processionen. 51 Protestantiske Selskaber henvendte sig til Kongen og til Konseilspræsidenten, Mr. *Asquith* og bad om, at de vilde forbyde Processionen.

De beraabte sig paa Loven af 1829 (Katholikkernes Befrielseslov), hvorefter katholske Præster ikke maatte gaa paa Gaden i Messedragt, og paa en Kongelig Ordre af 1852.

Disse Love betragtes allevegne som forældede. Mr. *Asquith* selv nægtede, da han var Indenrigsminister i 1892, at sætte dem i Kraft i Anledning af en katholsk Procession i Chorlton ved Manchester.

Fra Kongen fik de protestantiske Selskaber intet Svar, men om Torsdagen den 10., kun tre Dage før Processionen skulde holdes, sendte Mr. *Asquith* et Medlem af sit Kabinet, den katholske *Lord Ripon*, til Ærkebiskop *Bourne*, og bad ham om at opgive Processionen uden at sige, hvorfor!

Derpaa skrev Ærkebiskoppen et ret mandigt Brev til Konseilspræsidenten, hvori han sagde, at han ikke vilde opgive Processionen, hvis han ikke fik Lov til at sige, at han gjorde det paa Konseilspræsidentens udtrykkelige Ønske. Efter at Brevet var beven afsendt, hørte Ærkebiskoppen, at Konseilspræsidentens Meddelelse var konfidentiel og skulde hemmeligholdes.

Endelig fik han Fredag Morgen et Brev fra Indenrigsministeren, hvori denne udtrykte sit Haab, om at Ærkebiskoppen vilde udlade den Del af Processionens Ceremoniel, som var ulovlig.

Endelig blev det bestemt, at Kardinalerne og Biskop-

perne skulde gaae i deres fulde Hofdragter, og Ærkebiskoppen forklarede Lørdag Aften alle de paatænkte Arrangements for en af Indenrigsministeriets Embedsmænd.

Alle de store engelske Aviser fordømmer Konseilspræsidentens Optræden. »Times« mener, at Regeringen enten skulde have forbudt Processionen flere Uger før, eller ikke nedlagt Forbud. Konseilspræsidenten skulde ikke paa nogen som helst Maade have prøvet paa at skubbe Ansvar for Processionens Opgivelse over paa Ærkebiskoppen. Næsten alle de større Aviser er enige om, at de forældede Love skulde afskaffes, og at Katholikkerne skulde have Lov til at holde Procession i Gaderne. Hvorfor skulde de ikke nyde de samme Rettigheder som Socialister og Anarkister?

Katholikkerne er meget vrede paa Regeringen. Flere Byraad i Irland har opfordret deres Landsmænd til at stemme imod den liberale Kandidat ved Valget i Newcastle næste Fredag.

Begivenheden vil have mange Følger. Forhaabentlig vil de være til Gavn for den katholske Kirke. I dens Historie i England bliver maaske den eucharistiske Kongres i Westminster Begyndelsen til en ny Æra.

I hvert Tilfælde har dens Forløb — trods alt — overtruffet de højeste Forventninger.

A. W. Taylor.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. (*Kirkevielsesfest*) (J—n.) For første Gang efter 10 Aars Forløb havde vor højærværdigste Biskop den Glæde at læse Pontifikalmesse i »St. Ansgar« paa Kirkevielsesfesten, idet Biskoppen de foregaaende Aar har været fraværende paa Visitatsrejse. Det Allerhelligste var ved Processionens Indtræden i Kirken udstillet paa Alteret, omgivet af et Væld af Efteraarets skønneste Blomster. Efter Evangeliet prædikede Pastor v. Kettenburg over Salm. 34, 18, og indskærpede de Troende de hellige Pligter, som paa-

hviler den katolske Kristen, der jo kender hin store Hemmelighed, som vore Gudshuse rummer, idet Gud bestandig bor i vor Midte. — Om Aftenen holdt Hr. Pater Svensson (Ordrup) Festprædikenen over Jesu Ord: »Se jeg er med eder alle Dage indtil Verdens Ende.« — Gudstjenesten sluttede med »*Te Deum*« og den sakramentale Velsignelse, som Biskoppen meddelte den talrige Menighed.

— (*Klosterfromhed*) (J—n). Over dette Emne holdt Hr. Cand. theol. P. P. Jørgensen forleden et Foredrag i Arbejdernes Læseselskab. Hr. Cand. Jørgensens Foredrag var yderst velment og mange smukke Ord lød om de katolske Ordensfolk; men Foredraget var alt for vidt spændende, (fra Buddha til Indremission og Haugianismen) til, at der blev Lejlighed til nogen udførlig Dvælen ved Kirkens Ordensliv. Dernæst røbede Taleren de mærkeligste Forestillinger om den hl. Paulus og hans Udtalelser angaaende Ægteskab og Askese. »Det kan ikke nytte at nægte det,« ytrede Taleren, »hos Paulus findes mange forskellige Tanke-rækker, og flere af disse lader sig absolut ikke forene.... Paulus var vel en helstøbt Karakter, men ikke et helstøbt Menneske.« — Vi skal ved Lejlighed dvæle nærmere ved Emnet »Klosterfromhed«, og da bl. a. omtale Hr. Cand. Jørgensens Udtalelser nærmere.

Fredericia. (Da der herfra ikke er indsendt noget, er vi nødt til at lade nedenstaaende, som vi *tilfældig* stødte paa i en *københavnsk* Avis, agere som »Efterretning fra Fredericia«.)

— I Onsdags Aftes 23. Sep. døde en af Fredericia Bys mest ansete Næringsdrivende, Vinhandler *Caspar Gerlach*. Den afdøde, der var født i Westphalen i 1826, etablerede sig i 1865 som Kolonialhandler i Fredericia, men gik efterhaanden mere og mere over til Vinhandelen, indtil han i Halvfemserne fuldstændig opgav Kolonialforretningen og optog sin Søn, fransk Konsularagent *Josef Gerlach* i Firmaet. Firmaet har siden 1901 været edsvoren Ene-Leverandør af Messevin til samtlige Danmarks katolske Kirker. Den afdøde hørte til de stille i Samfundet, men han nød indenfor sine katolske Trosfællers Kreds megen Agtelse og valgtes i Aarenes Løb af disse til at beklæde ikke faa Tillidshverv.

Odense. (S.) Dagen for St. Albans Kirkens Indvielse er nu bestemt, nemlig Søndag den 25. Oktober. Derfor vil det maaske være af Interesse for mange nærmere at kende Festens Program.

Til selve *Pontifikalmessen* Kl. 9 faas kun Adgang ved at fremvise en Billet, som gratis udleveres i Præsteboligen. Til de andre Gudstjenester behøves der ingen Adgangskort. De, som ønsker at tage Del i den i Anledning af Ind-

vielsen paatænkte Fællesspisning, anmodes om i Tide at bestille deres Kouvert.

Se forøvrigt Bekendtgørelsen her i Bladet.

Sverrig. (*Adskillelse af Stat og Kirke*) Paa det fornylig i Stokholm sammentraadte Kirkemøde, en grundlovmæssig hjemlet Forsamling, hvis Samtykke ved Siden af Kongens og Rigsdagens udkræves til Ændringer i den kirkelige Lovgivning, har den bekendte frikirkelige Fører, flhv. Lektor *P. Waldenstrøm*, stillet Forslag om, at Mødet skal opfordre Kongen til ved kyndige og for den kristne Kirkes sande Vel nidkære Mænd at lade udrede, hvorledes det nuværende Bånd imellem Stat og Kirke paa den lempeiligste Maade kan opløses, samt paa hvilken Maade Staten efter en saadan Opløsning af Hensyn til sit eget Formaal kan støtte det frie kirkelige Arbejde.

Forslaget er som dets Ordlyd tilstrækkelig viser, ikke fremgaaet af nogen Uvillie imod Kirken, og Forslagsstilleren tilbageviste bestemt al Tale om, at Religionen skulde være en Privatsag. Den var efter hans Opfattelse tværtimod et Statsanliggende, men han fandt Statskirkeformen forældet og gav Statskirkens Præster Skylden bl. a. for Bibelkritikken og den frie Bibelforskning, som blot tjente til at undergrave Skriftens Autoritet.

Det Waldenstrømske Forslag — der forøvrigt næppe foreløbig vil føre til praktiske Følger — er altsaa i sin Tankegang beslægtet med den Bevægelse, der i Norge har ført til Menighedsfakultetets Oprettelse. Ogsaa i Norge har Spørgsmaalet om Skilsmisse mellem Stat og Kirke været rejst fra orthodoxs Side.

Ndt.

England. (A. W. T.) Katholikkernes Harne og indigenerede Protester imod Ministeriet vedvarer og selv fra en Mængde protestantiske Kredse indløber der stadig Sympathierklæringer til den katholske Ærkebiskop af London.

Man mener, at Regeringen vil faa Følgerne at føle ved Valgene. Allerede Valget i Newcastle-upon-Tyne, som fandt Sted den 25. September, peger tydeligt i denne Retning. Den konservative Rigsdagskandidat, Mr. Renwick, sejrede med 2,143 Stemmer over sine liberale og socialistiske Modstandere, skønt den liberale Kandidat gjorde alt for at dække over Regeringens Fadæse og lokke ved Løfter om Home-Rule. Mr. P. J. Brown, Formanden for den irske Liga, mener, at de irske Vælgere har været Aarsag til Mr. Renwicks Sejrr. Der har nemlig ikke i Mands Minde været en saadan Tilstrømning til Valgene som denne Gang; af Irlændere stemte ikke mindre end 3,000 for Mr. Renwick; tidligere har en konservativ Kandidat aldrig kunnet samle mere end ca. 500 irske Stemmer. Det var paa Præsternes

og de irske Byraads Opfordring, at man stemte imod Regeringskandidaten, for paa denne Maade at protestere imod, at der nægtes Katholikkerne, hvad selv Socialister og andre Folk har Rét til, naar de holder Optog og Processioner gennem Gaderne.

Rom. Skønt den egentlige Højtideligholdelse af den hellige Faders Jubilæum jo er forlagt til November, strømmede der allerede den 18. September, selve Mindedagen, Telegrammer og Adresser i Tusindvis ind til Vatikanet fra alle Verdens Kanter.

— For Rituskongregationen har der foreligget det Spørgsmaal til Afgørelse, om der kunde indledes Beatifikationsproces for Pater *Eymards* Vedkommende, Stifteren af det allerhelligste Sakramentes Kongregation. Svaret var gunstigt, saa at der altsaa nu allerede tilkommer Pater Eymard Benævnelsen »Venerabilis«, »ærværdig«. Af hans Skrifter foreligger der jo ogsaa et oversat paa dansk, nemlig den meget smukke Bog: »Den guddommelige Eukaristi«

— Biskoppen af Nevers i Frankrig har indledet den foreløbige lokale Beatifikationsproces for *Bernadetta af Lourdes*, hende, hvem den hellige Jomfru benaaedde med de bekendte Aabenbarelsen i Lourdes. Det første Møde i denne Sag fandt Sted den 20. August i Klosterkapellet i Nevers, hvor Bernadette har boet. Efter Anraabelse af den Helligaand, *Veni Creator*, forelagde Vicepostulatoren sine Grunde for Andragendet, og Promotoren gjorde sine Bemærkninger. Herefter foretog Biskoppen de sædvanlige Udnævnelser af Dommere og Hjælpedommere, Promotorer Notarer og Kursorer, og tog dem alle i Ed.

Tyskland. I Følge *Kroses* »kirkelige Haandbog« (Herder, Freiburg), som støtter sig til Folketællingen i 1905 og de officielle Bekendtgørelser fra 1906, var der i 1871 i Tyskland 14,869,292 Katholikker og 25,581,685 Protestanter m. a. O. 62,31 % Protestanter og 36,21 % Katholikker. 35 Aar senere (1. Dec. 1905) var der 22,094,492 Katholikker og 37,646,852 Protestanter, m. a. O. 62,08 % Protestanter og 36,46 % Katholikker. Katholikkernes Antal er altsaa i nævnte Tidsrum vokset med 0,25 %, medens Protestanternes er gaaet tilbage med 0,23 %. En Fjerdedel Procent synes jo ikke at være meget, men paa en Befolkning af 60 Millioner, udgør det dog 151,603 Sjæle. Interessant er det imidlertid at lægge mærke til, at det ikke er gaaet regelmæssig gradvis opad med denne Tilvækst; tværtimod i Tiden fra 1871—1890 gik Katholikkernes Procenttal tilbage med 0,45 % for derpaa fra 1890 til 1905 at tiltage med hele 0,70 %. Aarsagen til den midlertidige Tilbage-

gang menes at være den stærke Udvandring fra Elsas-Lothringen efter Krigen og fra Preussen i Kulturkamptiden; den derpaa følgende stærke Tilvækst skulde derimod tildels skyldes senere Indvandring af katholske Udlændinge, I hvert Tilfælde er det nu ikke mere korrekt, at sige, at $\frac{2}{3}$ af Tyskland er protestantisk og $\frac{1}{3}$ katholsk. Protestanterne mangler i disse $\frac{2}{3}$ ikke mindre end $4\frac{1}{2}\%$ d. e. $2\frac{3}{4}$ Million Sjæle, og Katholikkerne repræsenterer 3% d. e. $1\frac{4}{5}$ Million mere end en Tredjedel. — I Berlin er $10,98\%$ af Befolkningen katholsk; regnes hele Befolkningen til ca. 2 Millioner, bliver det altsaa mer end 200,000 Katholikker i Berlin.

Fra Vejbyrnet.

(Forsinket.)

Leo Tolstoj. Et Par Dage før Leo Tolstojs 80 Aars Fødselsdag skrev *Thor Lange* i »Nationaltidende« (8. Sptb.):

»Aleksis Tolstoj var dog Frihedsmænd, virkelig fornuftig, maadeholden Konstitutionist, og ikke det forvrølede Sammensurium af Modsigelser mellem Theori og Praksis, som hans Slægtning, *Leo Tolstoj*, er bleven paa sine gamle Dage. Leo Tolstoj, kan ikke tie stille, og han kan ogsaa godt lade være med at tie; han kan roligt i fremmede Blade rive ned paa sit eget Fædreland og farefri udtale Ønsker om at blive hængt i en Strikke, der er gnedet ind med grøn Sæbe. Han bliver saamænd ikke sæbet ind, det blev derimod Aleksis Tolstoj bestandigt og bliver det den Dag i Dag. *Leo faar fra alle Sider tiljublet Bifald af Folk, der intet Standpunkt har,* *) Aleksis derimod blev fra Højre saa vel som fra Venstre gennemheglet af Folk, der virkelig indtog et Standpunkt. Aleksis havde jo sammenlignelsesvis med Leo den Fejl at være stærkere begavet og finere dannet.«

Den 10. Septb. priser saa K. L. i samme Blad — ganske vist efter adskillig Kritik — men priser dog Leo Tolstoj som »den rastløs virkende Folkeopdrager« med »sit forunderlige dybe Kendskab til Livet og Menneskesjælen« som »en ærlig og ædelt stræbende Aand, fuld af naiv trohjertet Idealisme — selve sit Fædrelands syge, advarende og formanende Samvittighed.«

*) Fremhævet her i Bladet.

St. Ansgars-Bonif. Kollekt.

(Marie Himmelfart).

St. Ansgar 26,27; Jesu Hjerte 32,22; St. Josef 10,63; St. Knud 4,20; Immaculata Kirke 2,37; Sundby 3,80; Frederiksberg 16,17; Ordrup-høj 23,20; Helsingør 12; Roskilde 8; Ringsted —; Slagelse 1,80; Næstved —; Maribo 23; Odense 9,87; Svendborg 3; Eshjerg 0,88; Kolding 1,10; Fredericia 6,20; Vejle 3; Horsens 4,84; Silkeborg 10; Aarhus 18,52; Randers 3,05; Aalborg 4,50; Reykiavik 17,54.

Summa 248 Kr. 6 Øre.

København, 20. Sept. 1908.

Det Apostoliske Vikariat.

A. C.s Foredragsrækker.

Femte Række (Oktober 1908—Marts 1909).

Første Foredrag: Onsdag d. 7. Oktober, Aften Kl. 8¹/₄.

Foredragsholder: Hr. Redaktionssekretær N. P. Nielsen, Kjøge.

Emne: **Livet under Volmerslægtens Scepter.**

Lokale: Den store Sal ved Jesu Hjerte Kirke i Stenosgade
(Opgang ad Hovedtrappen).

NB. Velvillige Bidrag til Bestridelse af Udgifterne (Lejning af Stole o. l.) bedes nedlagt i de ved Indgangene ophængte Bøsser.

Alle indbydes!

Unio. Tirsdag den 13. Oktober begynder Vintersæsonen i Petersens Selskabslokaler, Frederiksberg Alle Nr. 11.² I Aftenens Løb finder den højtidelige Aabning Sted under gemytlige Former. **Besøgende ere velkomne.** Møderne afholdes fremdeles hver 2. og 4. Tirsdag i Maanedens sammesteds.

✠ At vor kære Fader, Pastor emer. **Christian Frederik Brockdorff**, er afgaaet ved Døden den 26. ds., bekendtgøres herved af hans dybtsørgende Børn.

Harald Brockdorff. Helga Elisabeth Brockdorff.
Otto Brockdorff.

Den kære Afdøde anbefales indtrængende til de Troendes Forbøn. R. I. P.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 4. Oktober.*) 17. **Søndag e. Pintse. Rosenkransfest.** (*Ansgarius-Bonifacius Kollekt* i alle Kirker og Kapeller). 5. **M. Frans af Assisi**, Bekender. — 6. **Ti. Bruno**, Bekender. — 7. **O. Votivofficium** af St. Ansgar — 8. **To. Birgitta**, Enke. — 9. **F. Dionysius** og **Lidelsesfæller**, Martyrer. — 10. **L. Frans Borgias**, Bekender.

Søndag den 11. Oktober. 18. Søndag e. Pintse.

*) Paa *Hverdage* i Oktober Maaned bedes under Skolemessen Rosenkransen, det Lauretanske Litani og Bønnen til den h. Josef; paa *Søndage* holdes Rosenkransandagt.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64):	Kl. 10 Højmesse m. Pr.	Kl. 6 And.
Rosenkranskirken (Boyesg.):	- 10 Højmesse m. Pr.	Kl. 5 Andagt.
St. Annæ Kirke (Sundby):	- 10 — — —	Kl. 6 And.m.Pr.
Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.):	- 10 — — —	- 7 $\frac{1}{2}$ Andagt.
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.):	- 9 — — —	- 3 Andagt.
St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115):	- 7 — Kl. 3	Andagt. m. Præd.
Immaculatakirken (Strandv.91.):	- 10 — — —	Kl.2 $\frac{1}{2}$ Andagt.
St. Andreas Kirke (Ordrup):	- 10 — — —	Kl.5 Andagt.

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 6, 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Jos. Kirke Kl. 6 $\frac{1}{2}$; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7 og 7 $\frac{3}{4}$.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, 7 $\frac{3}{4}$ og 8 $\frac{1}{4}$; i Rosenkranskirken Kl. 6 $\frac{1}{2}$ og 8; i St. Annæ Kirke Kl. 6 og 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Josefs Kirke Kl. 5 $\frac{1}{4}$ og 6 $\frac{1}{2}$; paa Toldbodvejen Kl. 6 $\frac{1}{4}$ i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{4}$.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

Kirkeindvielse i Odense (Søndag den 25. Oktober).

Kl. 6 Stille Messe i det gamle Kapel.

Kl. 9 Højtidelig *Indvielse* af Kirken samt *Pontifikalmesse* og Tale af Hs. biskoppelige Højærværdighed *Johannes von Euch*.

Kl. 11 $\frac{3}{4}$ Højmesse.

Kl. 5 Festandagt med Prædiken af Hr. Pastor *Günther*.

Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Fællesspisning (à Kouvert Kr. 2,35). Man tegner sig hertil enten hos Hr. Instrumentmager *Kejser*, Overgade 21, eller Hr. Brygger *G. Sørensen*, St. Knudsgade 33, eller Hr. Skomager *M. Jansen*, Panteonsgade 22. — Efter den 18. Oktober modtages ingen Bestillinger mere.

Rosenkranskirken. Søndag den 4. Oktober fejres Kirkens Titularfest, *Rosenkransfesten*.

Hver Lørdag i Oktober Maaned holdes om Aftenen Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Rosenkransandagt.

Rosenkransbroderskabet holder *Fælleskommunion* i St. Ansgars Kirke **Søndag den 4. Oktober** under den hl. Messe Kl. 8, som frembæres for alle levende og afdøde Medlemmer af Broderskabet om Aftenen Kl. 6 genoptages den maanedlige *Rosenkransandagt* med *Procession*, i hvilken *Jomfruernes Forening* deltager med Broderskabets Faner.

Mødreforeningen. Tirsdag den 6. Oktober læses Kl. 8 $\frac{1}{4}$ i St. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningens Anliggender. Efter Messen holdes et kort Foredrag.

Trykfejl. I forrige Nr. S. 647 L. 1 f. o. St. Andreas Kirkens Indvielse 1883, læs: 1873.

Vincensforeningens Kransekort

bringes i velvillig Erindring; de faas hos d'Hr. Gejstlige ved St. Ansgarskirken (Bredgade 64), Rosenkranskirken (Boyesgade 8), St. Josefskirken (Griffenfeldtsgade 44), St. Andreaskirken (Ordrup) og hos Murermester A. V. Günther, Bangertsgade 11, samt ved telefonisk Henvendelse til Johs. Hoffmann & Søn, Købmagergade 48. Telf. H. 1389.

(Redaktionen sluttet Tirsdag Aften.)

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2 S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 5, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 41.

Søndag den 11. Oktober.

1908.

INDHOLD: Boganmeldelse. — Et Blad af en Landsbypræsts Erindringer. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Frederiksberg. Ordrup. Fredericia. Haderslev. — Fra Redaktionsbrevkassen. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Ann.

Boganmeldelse.

Niels Hansen, Cand. theol. & mag.: **Fra Henrik VIII.s Dage. Skildringer fra det syttende Aarhundredes England.** København 1908. (128 S.) Det Schønbergske Forlag.

I sin »History of the Protestant Reformation in England and Irland« udtaler *William Cobbett* sig om Henrik VIII. og England paa hans Tid saaledes: »Den uretfærdigste, mest haardhjertede, usleste og blodtørstigste Tyran, som Verden nogensinde har set blandt Kristne og Hedninger. England, som han (Henrik) havde fundet i Fred og Enighed, velhavende og lykkeligt, efterlod han sig sønderrevet ved Fraktioner og Skismaer, dets Beboere omvankende i Betleri og Elendighed.« Endog det engelske Folks herskende Friheds-aand gik under Herskerens gyselige Tyranni sin Død imøde, og tilsidst lignede det ædelt anlagte Folk mest en Hob viljeløse Slaver. Parlamentet tabte hele sin Betydning, ja opgav den selv ved at erklære, at kongelige Proklamationer, som var affattet med Bifald af hans Majestæts hemmelige Raad, skulde have samme Lovkraft som Parlamentsbeslutninger.

Henrik var i sin Tid ikke mindre end Nero »en sød Gut«, rigt begavet og vel udrustet med Kundskaber og Dygtighed i mange Retninger, blev derfor ogsaa modtaget af sit Folk med store Forventninger, da han, 18 Aar gml., besteg Tronen efter sin Faders, Henrik VII.s Død. Men ikke mindre end Nero viste han sig efterhaanden, da han var kommen til Magten, som et Uhyre af et Blodmenneske og et liderligt Svin, der var istand til at træde under Fødder al Ret og Retfærdighed, alle ædle Fortjenester af ham selv og Riget, al Fromhed, og fornægte al Taknemlighed og alt Venskab for at tilfredsstille sin dyriske Sanseligheds laveste Lidenskaber. Om muligt bliver han endnu hæsligere ved det elendige Hykleri, hvormed han søgte at besmykke sine grusomme Handlinger og fremstille dem som udsprungne af Fromhed og Samvittighedsfuldhed. — Denne »fromme« Mands Historie frembyder en sammenhængende Række af Forbrydelser, hvis Motiv var den laveste sanselige Lidenskab og Blodtørst.

Fra *denne Mand* stammer den engelske Reformation! Det er bekendt nok, at Reformationen overalt er indført ved Vold og Magt trods Reformatorenes stærke Forsikringer, at Ordet (det »rene Evangelium«) og den derpaa grundede Overbevisning skulde være deres eneste Middel. Men i intet andet Land har den en uslere Oprindelse end i England, hvor den simpelthen maatte tjene som Redskab for at tilfredsstille en Herskers sanselige Lidenskaber. Dens Kilde er saaledes i England saa uren som vel muligt.

Det er fornemmelig dette Forhold, som Forfatteren af denne Bog har villet stille i Lyset. Han har ikke i det enkelte villet fortælle Henrik VIII.s Historie, men belyse den ved nogle Hovedtræk. Bogen falder i fem Afsnit: I. Henrik VIII. og Anne Boleyn, II. Thomas More's Liv og Død, III. Thomas More og hans Datter, IV. Thomas More's Utopi, V. Maria den katholske.

Hvad der især giver Bogen dens Værdi, er Fremstillingens enkle Klarhed. Den er bygget paa grundige Studier. Men det videnskabelige Kildeapparat ligger bagved Fortællingen som dens usynlige men paalidelige Grundvold. I det Hele faar man Indtryk af nøgtern, tillidsvækkende Objektivitet, et Indtryk, som aldrig forstyrres hverken af Fraser eller af

Overdrivelse i nogen Retning. Man har sagt, at de Bøger, som er lettest at læse, er de, der er vanskeligst at skrive. Enkelhed og Klarhed er ikke Egenskaber, som falder let for enhver at tilegne sig. Men her er de tilstede i en saadan Grad, at man læser Bogen med stort Behag under en velgørende Følelse af, at man trygt kan stole paa den ædruelige Fremstilling.

Et større Afsnit af Bogen er helliget Thomas More's skønne Minde, som tildels vil være Læserne bekendt fra Studier, som Forfatteren før har offentliggjort. Ny er hans forholdsvis udførlige Behandling af More's berømte Bog »Utopia«. Niels Hansen deler ikke de mange Forfatteres Mening, at Thomas More »har villet tegne det ideale Billede af en lykkelig Stat«. Han har sin egen selvstændige Opfattelse af dette Skrift. »Utopien er uden Tvivl under den tilsyneladende Skildring af en Ideal-Stat en storslaaet, ja gigantisk Kritik af de bestaaende Samfundsforhold i England under Henrik VIII.« »Man behøver ikke at antage, at han staar billigende overfor alt det, som er Skik og Lov blandt Utopienserne, hvad han forøvrigt flere Gange fralægger sig i selve Bogen . . . Utopien er en Abstraktion, og ingen vilde have leet mere hjerteligt end Thomas More selv, om man vilde have taget alt bogstaveligt eller i Alvor, hvad han havde fremført i sin Bog.«

Fremstillingen giver Indtryk af, at Forfatteren har studeret Skriftet grundigt. Man bliver derfor tilbøjelig til paa Forhaand at antage, at Bedømmelsen er rigtig. Men derom kan jeg ikke udtale nogen nærmere begrundet Mening, da jeg ikke har studeret dette Skrift.

Bogen er forsynet med en Del meget gode Billeder, blandt hvilke særlig udmærker sig et af den ædle Martyr Thomas More og et af Henrik VIII. i hele hans majestætiske Hæslighed.

Dr. K. Krogh-Tønning.

Et Blad af en Landsbypræsts Erindringer.

(Efter »The Ave Maria«)

Den Begivenhed, jeg her vil fortælle om, skete for flere Aar siden, den Gang jeg var Kapellan i en mindre sydtysk Landsby, som ligger omtrent fire Kilometer fra den nærmeste Jernbanestation.

Det var en Nat i Oktober Maaned, at jeg efter en besværlig Dag lagde mit trætte Hoved paa Pudsen og bad vor barmhjertige Gud skænke Taalmodighed, Hvile og Lindring til alle Syge og Lidende. Jeg maa tilføje, at jeg inderligt ønskede, at Husets Klokke ogsaa maatte faa en rolig Nat; thi jeg var usædvanlig træt, og Natklokken i en Præstegaard er en temmelig forstyrrende Faktor, som ofte synes at finde Behag i at vække Beboerne midt om Natten, for at kalde paa den stakkels Præst, som saa, hurtigst mulig, maa forlade Sengen og skynde sig ud i den mørke, kolde Nat, for at berette en Syg. Mit Ønske, at kunne sove uforstyrret denne Nat, skulde desværre ikke blive opfyldt. Vejret var koldt og fugtigt, men jeg blev snart varm under mine uldne Tæpper — og den sidste Lyd jeg hørte, før jeg faldt i Søvn, var Lokomotivets Dampfløjte, da det sidste Tog langsomt nærmede sig den fjernliggende Station.

Jeg sov trygt, men blev pludselig forskrækket ved at høre en skingrende Lyd. I et Øjeblik var jeg lysvaagen. Var det en Stemme, som raabte om Hjælp? Var det Natklokken, som genlød i Huset? Jeg lyttede nogle Sekunder. Nej, jeg tog ikke Fejl: det ringede igen og mere larmende end før. I et Nu sprang jeg ud af Sengen, tog Slobrokken paa og aabnede Vinduet.

»Hvem er det?« raabte jeg, men fik intet Svar.

Den kolde Vind blæste mig i Ansigtet og fik mig til at gyse. »Hvem der?« spurgte jeg paany. Det var for mørkt til, at jeg kunde se noget udenfor; men jeg hørte Nogen fjerne sig fra Gadedøren og gøre nogle Skridt tilbage for at se op til Vinduet. »Er der Nogen dernede?« gentog jeg: »Har de ringet paa Klokken?« En hæs Stemme, som jeg ikke kendte, svarede ved at spørge: »Er De Stedets Sognepræst?« Af dette Spørgsmaal drog jeg den Slutning, at Manden ikke

hørte hjemme paa Egnen og sandsynligvis ikke var Katholik; thi Beboerne af de omliggende Landsbyer vare alle Protestanter. »Jeg er ikke Sognepræsten, men hans Kapellan,« svarede jeg. »Hvad ønsker De?«

»Stationsforstanderinden ved W. har sendt mig, for at bede Dem komme straks; en Rejsende med det sidste Tog er bleven overkørt af Toget; begge hans Ben er næsten skaarne af, i det mindste er de fuldstændig knuste; Lægen, som var tilkaldt, og som forbandt ham, siger, at han kan ikke leve. Hvis De skynder Dem, vil det maaske lykkes Dem at finde ham levende endnu og ved fuld Bevidsthed. Fruen siger, hun er vis paa, at han er Katholik. Jeg selv er Protestant.«

Jeg takkede Manden og roste ham for det Mod og den Godhed, han havde lagt for Dagen ved at komme og hente mig i denne raakolde, stormfulde Nat, og bad ham sige til Stationsforstanderinden, at jeg kom snarest mulig. Jeg spurgte endnu Manden, hvor jeg kunde finde den Saarede.

»Han ligger paa en Halmmadrats i 3. Klasses Ventesal,« svarede han. »Han var bevidstløs, da jeg gik bort. Det var en frygtelig Ulykke, Hr. Pastor.«

»Tak, tusind Tak,« sagde jeg, »jeg kommer om nogle Minutter.«

Jeg hørte de tunge Skridt fjerne sig ned ad Vejen; jeg lukkede Vinduet, og i et Nu var jeg paaklædt, tændte en Lygte og skyndte mig ned ad Trappen. Lyset, jeg havde i Haanden, faldt paa Statuen af den kære »Mater Dolorosa«, som stod i Forhallen; aldrig før har jeg set Ansigtet saa blegt og bedrøvet, jeg syntes næsten at kunne skimte Taarer i Øjnene. Nærvæd Statuen hang Klokken, som saa ivrigt havde gjort sin Pligt. Jeg gik ind i Kirken for at hente den hellige Olie og det hellige Viaticum for det Tilfælde, at den Døende var i Stand til ogsaa at modtage den hellige Kommunion.

Hvor stille var der ikke paa dette hellige Sted! Som en rød Stjerne straaede Lyset fra den evige Lampe. Jeg knælede ned foran Tabernaklet og bad: »Jeg tilbeder Dig, o Jesus, i dit hellige Sakramente. Kom med mig, min Herre! Kom med mig! En Sjæl, som Du elsker, er syg, og venter paa Dig!« — — —

Med Livets Brød omhyggelig skjult paa mit Bryst gik jeg ud i Mørket. Alle sov i den stille Landsby; der var ikke et eneste Lys at se. Jeg skyndte mig alt det jeg kunde; Himlens Konge var med mig, og et stakkels Menneske laa skælvende paa Gravens Rand. Snart forlod jeg Landevejen og gik ad en Sti, som førte over Markerne, til Stationen. Alt var der dødsstille; Lokomotivets skingrende Piben var ophørt, og man hørte ikke mere de Rejsendes ilsomme Skridt paa Perronen. Et Lys brændte i 3die Klasses Ventesal; jeg gik derind; Bordet var skubbet til Side for at skaffe mere Plads til Sygelejer.

Paa Gulvet laa en Mand i en lysegraa Rejsedragt; hans Ben var svøble i Lærredsbind. Jeg gyste da jeg saa de mørke Pletter paa Gulvet. To Mænd — unge og kraftige — vaagede ved Siden af den Syge, som endnu ikke var kommen til Bevidsthed. De stod op, da jeg kom ind, bukkede ærbødigt og forlod Værelset. Ingen havde gjort Forberedelser til mit Besøg, thi ingen af Stationens Folk eller de som bo i det nærmeste Nabolag var Katholikker. Jeg ryddede op paa Bordet for at faa en ren Plads til det Hellige Sakramente, og saa bøjede jeg mig over den Lidende. Han syntes ikke at være mere end tredive Aar gammel; medens jeg saa paa hans dødblege Træk, gik der en krampagtig Trækning som af Smerte henover dem. Aa, hvis han blot kunde genvinde Bevidstheden!

— »Kan De høre mig, min Ven? . . . kan De se mig? . . . Jeg er her ved Siden af Dem . . . Jeg er en katholsk Præst . . . Forstaar De, hvad jeg siger? . . .

Der var ikke det mindste Tegn paa Liv. Jeg knælede ned, stak Haanden under hans Hoved løftede det lidt op, mærkede mit Ansigt til hans, og gentog det samme Spørgsmaal. Jeg tog hans Haand og trykkede den; Panden var vaad af Dødens Sved.

»Min stakkels Ven,« sagde jeg, »jeg vil saa gerne hjælpe og trøste Dem! . . . Ønsker De at skrifte?«

Uafbrudt saa jeg paa ham spændt og ængstelig; hvor jeg længtes efter at opdage den mindste Straale af Haab! — Alt var tavst omkring mig, jeg hørte kun det monotone Tik Tak fra Stationens Uhr udenfor, og Mændenes Skridt,

naar de gik frem og tilbage paa Perronen, medens de talte med dæmpet Stemme.

»Min Søn, svar dog — sig — skal vi ikke bede lidt sammen? Hvis De ikke kan tale, saa sig blot i Hjertet: 'Jesus, min Frelser, forbarm Dig over mig!' Vil De det?«

En let Sitren gik som før hen over Ansigtet, han gjorde en Bevægelse med Hænderne, og et dybt Suk brød frem fra hans tørre Læber.

»Hvad vil De?« spurgte jeg, »Ønsker De noget?«

Igen dirrede Læberne, jeg lyttede spændt — og jeg opfangede en Lyd, han bad om lidt Vand! . . . Gud være lovet! Han begyndte at komme til sig selv. Jeg skyndte mig at tage Vandkaraffelen fra Bordet, fyldte et Glas og holdt det til hans Læber. Den Stakkel! han var nu ved sin fulde Bevidsthed: »Mine Ben!« hviskede han, og lidt efter: »Aa, min stakkels, kære Moder!« — — — — —

Min Gud! var det Naadens Øjeblik? — Min Pligt stod mig klar . . . , han forstod, hvad jeg sagde til ham, og var villig til, ja endog glad ved at benytte sig af min gejstlige Hjælp og han skriftede fromt. Jeg var bange for, at han ikke kunde modtage den hellige Kommunion, men til min store Glæde blev jeg forvisset om, at han godt kunde synke, og med dyb Bevægelse lagde jeg ærbødigt den hl. Hostie paa hans Tunge.

Den guddommelige, gode Samaritan var kommen midt i Nattens Stilhed til den ulykkelige Rejsende, som droges med Døden paa dette ensomme Sted, langt fra sit Hjem og alle sine Kære. — Jæ, Han kom i sin uendelige Kærlighed og tog for bestandig fuld Besiddelse af hans Hjerte!

Men jeg havde endnu ikke fuldført alle mine Pligter, og der var kun en lille Stund tilbage: Døden nærmede sig hurtigt. Jeg gav den syge den sidste Salvelse, og gentagne Gange sagde jeg nogle korte Bønner højt; men af Udmattelse faldt han snart i en Dvale og vaagnede ikke mere.

Jeg havde gjort alt, hvad det var mig muligt at gøre, for den stakkels Mand, og jeg trøstede mig med Tanken om at han var bleven udsonet med Gud og styrket ved de hellige Sakramenter.

Jeg kaldte paa de to Mænd, som roligt og taalmodigt

ventede udenfor. De kom straks; Forstanderens Hustru og hendes Søn kom ogsaa. Jeg var den første, der brød Tavsheden. Jeg henvendte mig til Damen og sagde: »Jeg takker Dem, Frue, fordi De har sendt Bud efter mig, ja, jeg er Dem inderlig forbunden for deres Godhed.«

»Jeg følte, det var min Pligt, Hr. Pastor, at sende Bud efter Dem. Den stakkels Herre er Katholik, ikke sandt? . . . Efter Ulykken søgte vi i hans Lommer for om muligt at finde Nøglen til hans Identitet — og vi fandt dette . . . er det ikke det, der kaldes en Rosenkrans? Jeg tænkte straks, at Staklen maatte være Katholik, og maaske gerne vilde se Dem.«

»Har han ikke selv bedt om en Præst?

»Hvorledes kunde han det,« svarede hendes Søn, »han var fuldstændig bevidstløs, da vi tog ham frem under Toget, og med Undtagelse af de Øjeblikke, da De var hos ham, har han været bevidstløs hele Tiden.«

Jeg spurgte, hvorledes Ulykken var sket — og de fortalte mig, at han havde løst Billet til en By længere borte, men var steget ud ved denne Station, da Toget skulde stanse her i nogle Minutter. Da han skyndte sig tilbage til Toget, var det allerede i Gang — han tabte Fodfæstet og faldt paa Skinnerne. Hjulene gik over begge hans Ben ovenfor Knæene, før det var muligt at frelse ham.

»Det er altsaa Rosenkransen, han skylder den store Naade, han lige har modtaget,« tænkte jeg ved mig selv. »Et underligt Tilfælde!« vilde Verdensbørn sige, men jeg saa deri det guddommelige Forsyns barmhjertige Mellemkomst og Guds hellige Moders Beskyttelse.

Stationsforstanderens Frue, hendes Søn og de to Mænd blev, sammen med mig, ved Siden af den Døende. Af og til tilhviskede jeg ham Troens, Haabets og Kærlighedens Ord, og holdt Krucifikset, jeg havde hos mig, til hans kolde Læber. Omtrent Kl. 3 følte jeg, at en anden Gæst nærmede sig — og Dødens ubarmhjertige Haand førte den fremmede ind i Evighedens Land. Saaledes blev jeg Vidne til denne unge Mands Død — en Mand, jeg ikke kendte, og hvis Identitet jeg aldrig senere har hørt noget om.

Han døde efter at have modtaget de sidste hellige Sakramenter, og denne trøstefulde Hjælp skyldtes den hellige

Rosenkrans, thi selv om han havde kaldt paa en Præst, da han genvandt Bevidstheden, vilde det have været for sent!

Da jeg kom hjem, gik jeg igen forbi Mater Dolorosa-Statuen og stansede et Øjeblik for at takke vor kære Frue og bede hende trøste den Afdødes Moder, som han havde tænkt paa og kaldt paa i sin sidste Stund. Før jeg gik i Seng bad jeg Salmen »De profundis« for Sønnens evige Hvile, og inderligt bad jeg til Gud: »Frels os, o Herre, fra en pludselig og uforudset Død!« — —

Hvorfor har jeg fortalt denne Hændelse fra min geistlige Løbebane? . . . For at vise, hvor vigtigt det er, hver Dag at bede i det mindste en Del af den hellige Rosenkrans og at bære den hos sig, og dernæst for at bevise, hvor kærligt den hellige Guds Moder vaager over sine Born og deres evige Velfærd.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Torsdag den 1. Oktober jordedes i al Stilhed paa katolsk Vestre Kirkegaard Pastor emeritus *Christian Frederik Brockdorff*, som i de senere Aar har levet et stille tilbagetrukkent Liv, men hvis Tilbagevenden til Møderkirken i sin Tid vakte ikke ringe Opsigt. Pastor Brockdorff havde allerede i sine unge Dage følt sig tiltrukket af den katolske Kirke; men den Gang endnu ikke forstaaet Nødvendigheden af at siutte sig til den, hvorfor han trods sine udprægede katolske Sympathier modtog Ansættelse i Statskirken; men aldrig har han lært eller forkyndt noget-somhelst, som var i Modstrid med den katolske Kirkes Lære, og jo ældre han blev desto stærkere blev Ønsket hos ham, om en Gang i det mindste at dø som Barn af den hellige, almindelige eller katolske Kirke. Da han derfor nu for tretten Aar siden i sit Sogn, paa den lille Ø Alrø i Nærheden af Horsens, ramtes af et Slagtilfælde og var Døden nær, sendte hans Hustru, som kendte hans inderlige Ønske, straks Bud efter den katolske Præst i Horsens, Pastor Kerff, som modtog hans Afsværgelse og optog ham i Kirken paa hans Sygeleje. Patienten kom sig imidlertid, i al Fald nogenlunde — og langtfra at fortryde sit Skridt,

han med Døden for Øje havde foretaget, indgav han naturligvis Ansøgning om Afskedigelse, hvilken ogsaa straks blev bevilget ham, men Pension bevilgedes først efter mange og lange Forhandlinger og Undersøgelser. Det er jo det mærkelige, at naar en luthersk Præst maa opgive sit Embede, fordi han kommer i Konflikt med Kristendommens Hovedlærdomme — fordi han bliver vantro — saa kan han godt faa Pension, derimod ikke naar han af Kærlighed til den oprindelige Kristendom slutter sig til den katholske Kirke. Pastor Brockdorff's Hustru fulgte ham først mange Aar efter over i Moderkirken. Hun døde, hvad man næppe havde ventet, før ham, for et halvt Aar siden; nu hviler de begge i Skyggen af det store smukke Kors paa den lille katholske Kirkegaard.

R. I. P.

— (H.) Den nydannede Forening »*Katholsk Ungdoms Forbund*« afholdt Søndag Aften d. 4. Oktb. en overordentlig smuk og vellykket Fest i Anledning af Pavens 50aarige Præstjubilæum. Forsamlingsalen i Bredgade Nr. 67, som velvilligt er stillet til Foreningens Disposition, var prydet med Dannebrogssflag, Blomster og Vildvinranker i Efteraarets skønne Farvepragt, ligesom et i Dagens Anledning anbragt Billede af den hl. Fader var omkranset med en pragtfuld Blomsterguirlande samt Dekorationer holdte i de pavelige Farver. Efter en Sang og et kvikt Musiknummer, der straks satte Forsamlingen i den rette Feststemning deklameredes et smukt Digt, og herefter holdtes Festtalen. Taleren omtalte ganske kort Pavens Levnedsløb, fra det fattige Barn-domshjem til Petri Stol; dernæst skildrede han Præstedømmets skønne og ophøjede Værdighed, samt Pavens Virksomhed i hans 5aarige Pontifikat. Talen besvaredes med dundrende Leveraab for den hl. Fader. Efter Talen afsang man en til Lejligheden udarbejdet Pavehymne.

Nu tog man Plads omkring et nydeligt pyntet Thebord, hvortil en ædel Giver havde skænket et sandt Bjerg af Kager. Dette smukke Arrangement ligesom Salens Udsmykning skyldtes tre Damers elskværdige Assistance. Ved Bordet herskede den muntreste Stemning, der kulminerede, da den højærværdigste Biskop, ledsaget af de Hrr. Pastorer *Gamel, von der Kettenburg* og *Flynn*, traadte ind i Salen for at bære Foreningen med et Besøg. Foreningens Præsides, Hr. Pastor *Haas*, bød de høje Gæster velkommen og talte for den højærværdigste Biskop samt for Paven. Herefter underholdt man sig med Musik og nogle humoristiske Oplæsninger, medens der bødes Forfriskninger rundt.

Biskoppen tog nu Ordet og udtalte sin store Glæde over, at saa mange Ynglinge havde samlet sig for at fejre Pavens Jubilæum og derved vise deres Kærlighed til den hl. Fader og Kirken. Den høje Taler anbefalede Ungdom-

men at arbejde ihærdigt paa den gode Sags Fremme, at hverve mange ny Medlemmer for Foreningen og gennem denne styrke og opmuntre hinanden til alt godt. Hans Højærværdighed ytrede sin højeste Interesse for Sagen, ønskede den Held og Lykke i Fremtiden og meddelte derefter Forsamlingen den biskoppelige Velsignelse.

Herefter motiveredes et Leve for den højærværdigste Biskop samt for Paven, hvilket besvaredes med kraftige Hurra-raab. Saa foredroges endnu nogle Sange til Klaverledsagelse, hvorefter denne smukke og animerede Fest sluttede med Afsyngelse af Salmen: »Fast skal min Daabspagt evigt staa.«

— Den 21. f. M. højtideligholdt »Læticia« den hellige Faders Jubilæum ved en festlig Sammenkomst.

Salen paa Toldbodvejen var smukt dekoreret med Vinløv, Baand i de pavelige Farver samt Lanterner; og i Baggrunden saas den hellige Faders Billede omgivet af Blomsterguirlander og grønne Planter.

Kl. 9 holdt Hr. Pastor *von Kettenburg* et kort Foredrag i Kapellet og skildrede blandt andet den hellige Faders Kærlighed til de fattige, hvilken »Læticianerne« særlig skulde bestræbe sig for at efterligne, da det jo netop var Foreningens Hovedformaal at virke i Næstekærlighedens Tjeneste.

Ved Bordet, der var pyntet med hvide og gule Blomster, blev der afsunget en i Anledning af Jubilæet forfattet Sang, og Festen sluttede med et af Hr. Pastoren udbragt Leve for vor hellige Fader.

— En lignende Festlighed havde nogle Dage i Forvejen ogsaa »Fidelitas«-Foreningen afholdt sammesteds og i samme Anledning under Foreningens Præses, Hr. Pastor *Ronges* Forsæde og ved Søster *Agnes'* og de øvrige Søstres altid redbonne Medhjælp.

Frederiksberg. Atter i Lørdags var der Fest i Rosenkranskirken; saa festlig som vi under vore smaa Forhold kan præstere det, blev vor lille Kirkes Hoved- og Titularfest, Rosenkransfesten fejret. Saavel under Højmassen, hvor Hr. Pastor *Schmiderer* holdt Festprædikenen, som under Eftermiddagsandagten dirigerede Hr. *Husson* et lille Sangkor, denne Gang hovedsageligt sammensat af Børn fra Skolen, og ved begge Gudstjenester akkompagnerede, ligesom sidst ved Pavejubilæet, Frk. L. *Schwarzlose* paa Orgelharmoniet. Baade Formiddag og Eftermiddag var Gudstjenesten godt besøgt.

Ordrup. I straalende Solskinsvejr — som var det midt i den varmeste Sommer — fejrede Hr. *Pater Fels* da sit Jubilæum d. 30. September. I Dagens Anledning vajede Dannebrog over Kollegiets Tag fra den tidlige Morgenstund.

Efter Skolemessen samledes Kollegiets Elever i Festsalen for at lykønske Pateren; der blev holdt baade en dansk og en tysk Tale henholdsvis af en dansk og en tysk Elev, hvorpaa Pater Fels svarede, idet han med hjertelige Ord tolkede sin Tak samt sin Glæde over at kunne vie sine Kræfter til Ungdommens Bedste, thi den, som arbejder for Ungdommen, arbejder for Fremtiden. — Længere op af Dagen kom der Gratulanter ikke blot fra Ordrup men ogsaa fra København, hvoriblandt ogsaa hs. biskoppelige Højærværdighed, Msgr. von Euch med flere af Hovedstadens Præster samt en hel Del gamle Elever, som ikke vilde forsømme paa denne Dag personlig at bevise Pater Fels deres Højagtelse og Taknemlighed. Forøvrigt strømmede der hele Dagen ind med Blomster, Breve og Telegrammer i en saadan Mængde, at Jubilaren endnu langt ud paa Eftermiddagen ikke havde faaet dem undersøgt nærmere, men maatte opsætte det, til de besøgendes Skarer begyndte at tynde lidt ud. — Ved en lille festlig Sammenkomst i »Rekreativværelset« efter Middagen blev der sunget forskellige Sange, forfattede i Dagens Anledning. Vi hidsætter en af dem:

Hvor langsomt Tiden skrider,
den svinder dog forvist;
hvor sindigt Timen glider,
den flygter dog til sidst.
Urviseren sig flytter
I langs Skivens siebne Rand;
Protest slet intet nytter,
den fælder kun sin Mand.

Mens Tiden gaar, vi ældes, —
det er jo Livets Lov, --
og hvert et Træ skal fældes
i Livets favre Skov.
Den glatte Hud slaar Rynker,
hvidt blir det sorte Haar,
og Ryg og Hoved synker
lig Kors paa Kirkegaard.

Held den, hvis Liv er svundet
som levet i Guds Fred,
der paa sin Vej har fundet
og ydet Kærlighed.
Den Mand, der rejser Sjæle,
hans Gerning den er stor,
men saadant Eftermæle
faar Pater Senior.

En Tak i Dag fra alle,
hvem du gav Mod i Sind
og vogted' fra at falde
og blive døv og blind.
Ja, Tak, du gode gamle,
dig glæde Trøstens Gud!
Gid du maa høste, samle,
som du har strøet ud!

Fredericia. (Sp.) Fra den 20. til den 27. Sept. holdtes der her en saakaldt Folkemission. Hr. Pastor Schmid fra Aarhus holdt Søndag Formiddag et indledende Foredrag; i hjertelige Ord omtalte Pastoren først vor hellige Faders 50. Aars Præstjubilæum, hvis særlige Højtideligholdelse vilde finde Sted her i Menigheden paa et senere Tidspunkt.

Med Glæde havde Pateren modtaget vor højærværdige Sognepræsts Indbydelse til at holde en Mission og han haabede sikkert, at det skulde blive til stor Velsig-

nelse for Menigheden, at de højeste og vigtigste Sandheder ret levende blev stillet frem for vor Sjæl.

Søndag Aften begyndte Pateren sit Foredrag med i gribende Ord at foreholde os Livets Maal og Opgave, at erkende elske og tjene Gud.

Hele Ugen igennem var Foredragene overværet af en opmærksom Tilhørerskare, som fyldte Kirken til sidste Plads. Om Lørdagen saa vi ret de gode Virkninger, idet næsten enhver i hele Menigheden gik til Skrifte, og smukt var det Søndag Morgen at se den store Skare af Andægtige gaa til Herrens Bord. Om Kristi Efterfølgelse hørte vi i Højmessen, men mest gribende og højtidelig var det Søndag Aften, da Emnet var Jesus Kristus selv i Alterets Sakrament, hvor vi særlig skulde bringe ham vor inderlige Kærlighed og oprigtige Sone. Hvilket dybt Indtryk gjorde det, da vor Sognepræst kom ind i Kirken fulgt af den store hvidklædte Børneskare, som knælede ned omkring Alteret, og Pateren fra Prædikestolen bad en indtrængende Bøn om Syndernes Tilgivelse og om at vi maatte *bevare* den helliggørende Naade.

Efter *Te Deum* og den sakramentale Velsignelse tog vor højjærværdige Sognepræst det store Kors, som under hele Missionen havde været opstillet ved Siden af Alteret, og overrakte det til Pateren, som da lyste den pavelige Velsignelse over Menigheden.

Næst Gud skylder vi vor nidkære Sjælesørger og den højjærværdige Pater Tak for Missionens naaderige Dage, der aldrig vil gaa os af Glemme.

En særlig alvorlig og gribende Tildragelse var vi Vidner til Onsdag Aften; just som Pater Schmid stod paa Prædikestolen og talte saa indgaaende om Døden og om, hvorledes nu enhver især skulde tænke paa sig selv og se sit hele Liv i Dødens Lys, kommer der et hurtigt Bud i Kirken efter Sognepræsten.

Da Pateren efter endt Foredrag vilde gaa ned fra Prædikestolen, blev han staaende paa Trappen, medens Sognepræsten traadte frem dybt bevæget og meddelte at just nu, midt under vor Mission, og medens der her i Kirken blev talt om, hvor uventet Døden kunde komme, havde Gud pludselig bortkaldt en kendt og agtet Mand af vor Menighed, Købmand Caspar Gerlach. Dybt rystet knælede vi ned og bad inderligt for den kære afdøde, der altid vil leve i uforglemmeligt Minde iblandt os.

Haderslev. En ny katolsk Kirke skal indvies her Søndag den 11. Oktober. Hr. Pastor Hellmann, der staar paa god Fod med de danske, indbyder alle Danmarks Katholikker.

Rom. Sidste Uge i September var Vatikanet Skuepladsen for en sjælden Begivenhed — sjælden i al Fald der paa Stedet, idet nemlig 2500 Gymnastikere af forskellige Nationer holdt Stævne paa den vatikanske Slotsplads »Belvedere« og i den Hellige Faders Nærværelse kappedes om at vinde de af ham udsatte Præmier, Sølvpokaler, Sølvmedailler o. lign. Der var mødt Fstedeltagere ikke blot fra Italien, men ogsaa fra Frankrig og Belgien, fra Holland, Irland og Kanada, og flere af dem havde faaet anvist gratis Logis i de forskellige Kollegier og Seminarier i Rom, hvis Beboere endnu opholder sig paa Landet i Sommerferie. Imellem de forskellige Opvisninger og Øvelser musicerede afvekslende de pavelige Schweizergardister og Gendarmere. Den Hellige Fader holdt en smuk Tale til den forsamlede Ungdom, idet han fremhævede de store gavnlige Virkninger baade for Legeme og Sjæl, de regelmæssige men maadeholdne Legemsøvelser kunde have; men desuden ogsaa benyttede Lejligheden til at formane de unge til altid at vise sig baade som gode Kristne og nyttige Borgere. Baade før og efter Opvisningerne var den Hellige Fader Genstand for Ungdommens begejstrede Hyldest.

— Den Hellige Stol har modtaget officiel Efterretning om, at Regeringerne i Østrig og Nederlandene agter at sende Afsendinge til Rom for at lykønske den hellige Fader i Anledning af hans gyldne Præstjubilæum.

Fra Redaktionsbrevkassen.

Hr. Redaktør!

Til min store Forundring og Skuffelse er der hidtil endnu ikke kommet en Biografi over Jens Busk i Ugebladet. De Mindeord, som blev skrevet lige efter hans Død, er efter min Formening ikke fyldestgørende; en Mand som J. B. fortjener sandelig en lidt udførligere Omtale i vort eneste katholske Organ, — og det saa meget desto mere, da der tit har været Nekrologer her i Ugebladet over udenlandske Katholikker, der bortset fra deres Egenskab som Trosfæller dog ikke paa nogen Maade havde staaet i direkte Rapport med os her i Danmark. Kommende Slægter, som søger Oplysninger om de vigtigste biografiske Data af en af vore betydeligste Mænd, en af Danmarks trofasteste Sønner, vil ikke kunde finde dem i Ugebladet. — Der staaer ikke en Gang hans Fødselsaar angivet, ej heller Aaret for hans Konversion og ikke et Ord om hans indre Udvikling, der førte ham ind i Kirken.

— Kan Ugebladet være det bekendt?

⁶⁴/₉ 1908. Ærbødigst Deres Abonnent.

Svar:

Redaktionen er fuldstændig enig med Dem og deler Deres Forundring og Skuffelse.

Men naar De spørger, om Ugebladet kan være det bekendt, saa svarer jeg, at det kan det udmærket godt, (naar man ved »Ugebladet« forstaar dets *Redaktion*). Og det vil vist enhver indrømme, som kender de Forhold, under hvilke Ugebladets Redaktion arbejder. Redaktøren er ikke forpligtet til at gøre de *andres* Arbejde; han selv har nok med sit eget ofte endog helt overvældende Arbejde.

Om derimod den eller de, hvem Sagen nærmest angaar, kan være det bekendt, det er et andet Spørgsmaal. Jeg fra min Side har gjort min Pligt, idet *jeg har anmodet* vedkommende om en saadan Nekrolog; mere kan og vil jeg ikke gøre. Det er *ikke min Sag* at *befale* eller *tvinge* andre til at indsende deres Bidrag til Bladet. I et af vore skandinaviske Nabolande, dér er det, saa vidt jeg ved, *paalagt* de enkelte Sogne at sørge for, at det fælles Organ faar de nødvendige Efterretninger og Bidrag. Hvorfor sker det samme ikke her? Jeg kan som sagt ikke gøre mere end at *anmode* eller *bede* derom, og har dermed allerede gjort *mere* end nødvendigt, naar det drejer sig om Ting, som er en Selvfølge — som burde indsendes, *uden* at der bliver bedt derom.

Og saa blot en Ting endnu: At det netop er *Dem*, som med saa stor Forundring retter dette Spørgsmaal til Redaktionen, *det* forundrer *mig* i allerhøjeste Grad; da De jo netop selv er en af dem, man ligefrem maa pine hver lille Efterretning ud af. Ja, ikke en Gang saa meget som Deres Gudstjenesteordning kan De gøre Dem den Umage at indsende; deraf kommer ogsaa de »hyppige« Fejltagelser, som De ved en anden Lejlighed har klaget over; thi for en anden er det næsten en Umulighed at hitte Rede i al den Skiften og Forandring, som hvert Øjeblik foregaar derude. Det er let nok sagt, at man »blot« kan se efter i tidligere Aargange. Men bortset fra, at Festerne ofte falder saa forskelligt, at Bekendtgørelserne snart maa kombineres paa den ene, snart paa den anden Maade, — saa er det i det hele taget et aldeles urimeligt Forlangende, at *jeg* skal gøre dette *Deres* Arbejde. Jeg har som sagt nok, mere end nok, i mit eget. Andre Steder fra *indsender* man den Slags hertil; — blot derude fra *Dem* sker det *aldrig*.

F. R.

Red. af N. U.

Unio. Tirsdag den 13. Oktober begynder Vintersaisonen i Petersens Selskabslokaler, Frederiksberg Alle Nr. 11.². I Aftenens Løb finder den højtidelige Aabning Sted under gemytlige Former. **Besøgende ere velkomne.** Møderne afholdes fremdeles hver 2. og 4. Tirsdag i Maanedens sammesteds.

Afholdsforeningen St. Johannes Broderskab afholder *Tirsdag den 13. Oktober* Kl. 8 $\frac{1}{2}$ ordinært Møde. Lokale: Hans Bogbinders Allé, Skolebygningen Sundby. Indmeldelser modtages. *Bestyrelsen.*

Hjerterlig Tak til enhver, der har glædet mig paa min Jubilæumsdag.
D. Fels.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 11. Oktober. 18. Søndag e. Pintse. — 12. M. Votivofficium af St. Ansgar. — 13. Ti. Eduard, Bekender. — 14. O. Callistus, Pave og Martyr. — 15. To. Theresia, Jomfru. — 16. F. Ferialdag. — 17. L. Hedvig, Enke. —

Søndag den 18. Oktober. 19. Søndag e. Pintse. Lukas, Evangelist.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højmesse m. Pr. Kl. 6 And.
Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 — — — Kl. 5 Andagt.
St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — Kl. 6 And. m. Pr.
Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.): - 10 — — — 6 And. m. Pr.
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — 3 Andagt.
St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — — — Kl. 3 Andagt. m. Præd.
Immaculatakirken (Strandv. 91.): - 10 — — — Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Andagt.
St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 5 Andagt.

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 6, 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Jos. Kirke Kl. 6 $\frac{1}{2}$; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7 og 7 $\frac{3}{4}$.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, 7 $\frac{3}{4}$ og 8 $\frac{1}{4}$; i Rosenkranskirken Kl. 6 $\frac{1}{2}$ og 8; i St. Annæ Kirke Kl. 6 og 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Josefs Kirke Kl. 5 $\frac{1}{4}$ og 6 $\frac{1}{2}$; paa Toldbodvejen Kl. 6 $\frac{1}{4}$ i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{4}$.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

Kirkevielse i Odense (Søndag den 25. Oktober).

Kl. 6 Stille Messe i det gamle Kapel.

Kl. 9 Højtidelig *Indvielse* af Kirken samt *Pontifikalmesse* og Tale af Hs. biskoppelige Højærværdighed *Johannes von Euch.*

Kl. 11 $\frac{1}{4}$ Højmesse.

Kl. 5 Festandagt med Prædiken af Hr. Pastor *Günther.*

Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Fællesspisning (à Kouvert Kr. 2,35). Man tegner sig hertil enten hos Hr. Instrumentmager *Kejser*, Overgade 21, eller Hr. Brygger *G. Sørensen*, St. Knudsgade 33, eller Hr. Skomager *M. Jansen*, Pantheonsgade 22. — Efter den 18. Oktober modtages ingen Bestillinger mere.

St. Franciskus III. Orden holder Møde i St. Knuds Kapel Fredag d. 16. ds. Kl. 8 Aften.

Rosenkranskirken. I Oktober Maaned holdes hver Lørdag Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Rosenkransandagt med sakramental Velsignelse.

Musk Vincensforeningens Kransekort!

Se nærmere 1. Nr. i Maaned.

(Redaktionen sluttet Tirsdag Aften.)

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Bøglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 42.

Søndag den 18. Oktober.

1908.

INDHOLD: Den pananglikanske Kongres og den 5. Bispekonferens i Lambeth. — En ung Piges Konversion. — A. C.s Foredragsrække. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Haderslev. Tyskland. Rom-Amerika. — Ægtevielser og Dødsfald. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Ann.

Den pananglikanske Kongres og den 5. Bispekonferens i Lambeth.

Det har af forskellige Grunde desværre ikke været os muligt før nu at bringe en Beretning om denne Kongres, som allerede fandt Sted i Sommer. Men selv om Artiklen saaledes kommer noget sent, er Emnet dog i flere Henseender Opmærksomheden værd.

Red.

Den 16. Juni 1908 aabnedes den pananglikanske Kongres i London. Den har i flere Retninger formet sig som en enestaaende Begivenhed indenfor Protestantismen. Alene Stævnets Navn: »den pananglikanske Kongres« lyder jo næsten universelt. Dog indskrænkes Kongressens universelle Karakter ved selve Ordet »Anglikansk«, der antyder, at Kongressen — selv om den geografisk omspændte hele det mægtige britiske Rige — dog ikke omfattede Protestanter af enhver Afskygning. Det var alene den episcopale Kirke — The anglican communion — der havde arrangeret og sendte Deltagere til denne Kongres. Men skønt dette Samfunds, ydre set, ret faste Former borger for en vis Kirkelighed, saa findes der dog ikke faa og ikke ubetydelige Mod-

sætninger blandt dets Medlemmer i mange vigtige Spørgsmaal angaaende Troen og Disciplinen. Dette forklarer, at man omhyggeligt undgik enhver dybere gaaende Diskussion.

Forarbejderne til Kongressen har taget ikke mindre end 6 Aar, og det er et betydeligt Arbejde, som her er præsteret. Man udsendte Spørgeskemaer til alle Afdelinger af den anglikanske Kirke. Disse Skemaer tilbagesendtes i tusindvis med forskelligartede og ofte lærerige Besvarelser. Disse tryktes in extenso og sendtes til den anglikanske Kirkes samtlige Biskopper, som derpaa afgav deres Betænkninger. Paa Grundlag af disse valgtes 12 Hovedemner, som man ønskede behandlet paa Kongressen. Medlemmerne deltes i forskellige Sektioner, som hver fik sine Problemer til Behandling. — Som man ser, var Materiale, Midler og Maal nøje forudsete og Sagerne omhyggeligt tilrettelagte.

London, der som ingen anden Stad i Verden er Internationalitetens Brændpunkt, havde aldrig set en saa talrig og broget Samling Religionstjenere: Side om Side med Indfødte fra Indianerterritoriet og fra Ganges' Bredder sad Afsendinge fra Kanada og Indehaverne af gamle Englands berømte kirkelige Embeder. Denne Samling af Repræsentanter for de mange forskelligartede Menigheder over hele det britiske Rige skulde være Symbolet paa den indre Enhed. Men desværre fattes jo denne. — Ved Kongressen udtalte Konseilspræsidenten, Lord Asquith, det Ønske, at det netop gjaldt, om muligt, at knytte Partierne nærmere sammen i den fælles kristne Tro. Skønt det var et eneste Kirkesamfund, som her var repræsenteret, saa var man, som sagt, yderst forsigtig i Emnevalget, som skulde behandles, da en virkelig Enhed vilde være haabløs at tænke paa. Ganske vist gjaldt det om at faa dette »Koncils« Beslutninger til at blive Udtryk for den anglikanske Kirkes Enhed og befæste denne for Fremtiden. Det gjaldt om at opnaa fælles Overensstemmelse i alt det, som man med et Slagord kalder det »væsentlige;« men Lord Asquith skyndte sig at tilføje, at der selvfølgelig ikke kunde tænkes nogen Enhed i den anglikanske Kirke uden Forskel. Bestræbelserne havde allerede i lange Tider gaaet ud paa at sammenstille en Bekendelse, hvorom alle Rigets Bekendelser og Sekter kan samle sig.

Denne Trang til Enhed er glædelig; men vi Katholikker indser jo klart det absolut haabløse, ja, barnligt naive i et saadant Program.

Der gaar et stærkt Drag af Enhedslængsel gennem det kirkeligsindede England. Anglikaneren vil være Katholik, og han sætter en Ære i at kalde sig saaledes. Han føler sig stolt over »The Church of England« og mener ved denne at høre til den hellige, almindelige Kirke. Dette forklarer Lord-Biskoppen af Londons Rejse til St. Petersborg for kort Tid siden, hvor han, ligesom, om jeg husker ret, Pusey for et Par Menne-skealdere tilbage, søgte at knytte Forbindelser med den rus-siske og græske Kirke. Den stærke kirkelige Følelse giver sig ogsaa Udslag i den Vægt, Anglikanerne lægger paa den apostoliske Rækkefølge og den gamle Kirkes nedarvede Sæder og Skikke. Men Vejen til Rom? Ja, den er endnu lang for den anglikanske som saadan. Det har baade Kongressen og Lambethkonferensen tydeligt vidnet om, selv om Stemningen hverken var bitter eller fjendsk.')

Kort før Kongressens Aabning offentliggjorde en angli-kansk Præst fra Virginia en Række Betragtninger, som vakte megen Opsigt og som i dette Sammenhæng er af stor Inter-esse. Forfatteren fastslaar straks den Kendsgerning, at Kirken under ingen Omstændigheder kan opfylde sine store Opgaver og udfolde sit Liv i Aands og Krafts Bevisning, naar den ikke styres af en øverste Ledelse. Derpaa siger han:

»En stor, aandelig Fornylsens Tid er ved at bryde frem, men hvem kan være vor Fører? Hvorfra kommer den nødvendige Øvrighed? Ikke fra Rom; thi Paven, Overhovedet for Kristendommens mest fremragende Gruppe, vægrer sig ved at forstaa Tidens Tegn (!) og at deltage i det Oplys-ningsarbejde, som nu forestaar i Tankeverdenen og det men-neskelige Samfund. (!) Den orientalske Kirke og særlig den græske er paa den anden Side for langt fjernet fra

*) Det er næppe fra den store, kirkeligsindede Del af den anglikanske Kirke, at Pressionen mod Kongen og Regeringen angaaende den katholske eucharistiske Kongres i afvigte September Maaned er udgaet eller bil- ligt. De 51 protestantiske Selskaber, som henvendte sig til Kongen, repræsenterer sikkert den mere rendyrkede sekteriske Protestantisme i England, som atter her har grebet Lejligheden til at lægge sit udsægte Had mod den katholske Kirke for Dagen.

Aandsverdenens Skueplads og er for snevert knyttet til sine gamle Traditioner til at kunne overtage Ledelsen.

»Derfor syntes det guddommelige Forsyn at have udset det anglikanske Samfund til at være den mest egnede Gren af den »katholske« Kirke, som kan overtage Førerskabet og lede de Troende til det religiøse Livs Højdepunkt. Dersom vi vilde tænke os den Mulighed, at Ledelsen faldt i en af de protestantiske (!) Kirkers Hænder, da vilde det simpelt hen betyde Indførelsen af en fuldstændig Forvirring i det religiøse Livs Forhold og en uendelig Udsættelse af alle Kristnes Genforening. Nej, Overledelsen kan kun overtages af en Gren (!) af den sande Kirke og der ' r ikke finde noget Brud Sted i Troens og den apostoliske Rækkefølges Kontinuitet. Rom blev Verdens religiøse Midtpunkt, fordi det forhen var det politiske og Midtpunktet for Verdenssamkvemmet (sic!); da Rom allerede for længst har tabt disse Fortrin, er der ikke længer nogen Grund til at anerkende det romerske Sædes religiøse Forrang, særlig da Rom har vist sig ude af Stand til at overtage Førerskabet i Historiens vældigste Krise.«

Her har vi den Opfattelse, som sikkert besjæler mangan brav engelsk »Clergyman«. Men ligesaa sikkert er det, at denne overfladiske Maade, hvorpaa mange Anglikanere søger at gøre sig færdige med Rom, absolut ikke tilfredsstillende dybere tænkende Aander. Der kan vel være en vis national Tilfredsstillelse i at tænke sig London eller New York ophøjet til den ny »evige« Stad. Men ene at stølte dette paa disse Byers Egenskab som Verdens politiske, industrielle og merchantile Tyngdepunkter, er dog yderst betænkeligt i mange Anglikaneres Øjne. Der er visse meget ubehagelige Spørgsmaal, som foruroliger Sindene, hvorefter Kirkens Enhed, den apostoliske Rækkefølge og Primatet er de vigtigste. — Dette forklarer fuldkomment den paafaldende Tavshed, hvormed Stillingen til den katolske Kirke — ja, enhver Hentyden til denne blev undgaaet paa Kongressen. Der var vel nedsat en Sektion, som beskæftigede sig med den anglikanske Kirkens Forhold til Dissenterne: Presbyterianerne, Methodisterne, Baptisterne, Kongregationalisterne, Quækerne, og Frelsens Hær. Ja, den græsk-orthodokse Kirke blev ogsaa draget med ind i Forhandlingerne; men

den katolske Kirke var det en farlig Sag at røre ved. Derfor undgik man dette for saa mange Anglikanere interessante Thema.

Ikke faa Tegn tyder paa, at den anglikanske Kirke føler sig som »Kirken«. Sikkert har de (meget over 200) anglikanske Biskopper, som var til Stede ved Kongressen ogsaa følt sig som den rette *ecclesia regens*. Hele det ydre Apparat svarede dertil. I »Sæd og Høst« (Nr. 48) læser jeg en Beskrivelse af den store Takkegudstjeneste i »St. Paul«, som dannede Kongressens Slutning. Anmelderen beskriver meget betaget (og ikke med Urette) den imponerende Procession. Med Krucifikset i Spidsen, omgivet af »St. Pauls« Domkapitel og Dekanen af Westminster, drog alle Biskopperne i fuldt Embædsornat op til Højaltret, hvor Ærkebiskopen af Canterbury, staaende paa det øverste Trin, istemte »Kirkens gamle Lovsang«: *Te Deum*, medens følgende høje Herrer grupperede sig om ham: paa 2. Trin Ærkebiskopperne af York, Dublin og Skotland, paa 3. Trin Ærkebiskopperne af Rupertsland og Toronto og den øverste Biskop over den anglikanske Kirke i Amerika, paa 4. Trin Ærkebiskopperne af Brisbane, Melbourne, Sydney, Vest-Indien og Biskoppen af Kalkutta. »Efter at de sidste Toner af *Te Deum* var hendøede, lød Velsignelsen, udtalt af Ærkebiskoppens Mund, og den majestætiske Gudstjeneste var til Ende«. (a.St.).

Som man ser søgte den anglikanske Kirke ved denne Lejlighed at udfolde en imponerende Prag. Et Forsøg paa at efterligne en af hine ophøjede Timer i »St. Peter«, hvor den ydre pompøse Handling dog ikke alene er et Symbol paa Kirkens indre Væsen; men hvor det hele er en naturlig Udfoldelse af Sandheden, hvor Enhedens Bærer, St. Peters retmæssige Efterfølger, virkelig er til Stede i Kirkens Hovedhelligdom. — —

(Sluttet.)

En ung Piges Konversion.

Ved Dr. K. Krogh-Tonning.

(Fortsat.)

Blandt de forskellige Indtryk, som jeg modtog i den Tid, var der intet, der bevægede mig i den Grad, som det, der bevirkedes ved Lyden af Klokkeringningen for de Døde. Engang blev jeg ved Tanken paa de af mine afdøde Slægtninge, som manglede Kirkens Forbønner, saa bevæget, at jeg ganske forgrædt gik hen og opsøgte min Skriftefader, som ikke kunde afholde sig fra at blande sine Taarer med mine. »Alt, hvad De har at gøre,« sagde han til mig, »er at ære Guds Domme uden at ville gennemskue dem, og at holde alle disse Tanker udenfor Deres Sjæl.«*)

Alligevel, hver Gang denne Tanke kommer igen hos mig, og jeg mindes mine afdøde Slægtninges Skæbne, husker jeg, at de i levende Live var udenfor Livets Vej, og jeg kan ikke finde Trøst.

I Julen var jeg til Stede ved Midnatsmessen. Der blev jeg særlig rørt ved Synet af Jesusbarnet, liggende i Krybben. Jeg var saa fuld af Beundring og saa henrykt over dette Mysteriums Vidunderlighed, at det forekom mig, som om jeg var i Betlehem, beskæftiget med at bringe min Gud og Frelser min Hyldest og takke ham for min Kaldelse til den katholske Tro. Jeg indviiede mig af ganske Hjerte til hans Tjeneste; jeg var gerne bleven der hele Natten, og maatte forlade Kirken ved at gøre Vold paa mig selv. Ceremoniens Majestæt henrykte mig, jeg græd længe af Andagt og Glæde. Men paa den anden Side stødte det mig meget at se flere Katholikker bivaane de hellige Mysterier uden Ærefrygt og saaledes miskende den Naade, som Gud havde bevist dem ved at lade dem fødes i den sande Kirkes Skød. Ved Synet af Krucifikset kunde jeg ikke holde mine Taarer tilbage. Ved Indvielsen af det hellige Sakrament var det, som om mit Hjerte udøste sig i Kærlighed ved vor Frelseres Fødder. Og paa selve Kommuniondagene glemte jeg mig selv i den Grad for at smelte sammen med ham, at jeg

*) Det var rigtignok en mærkelig Trøst den! I Stedet for at gøre hende opmærksom paa, at *ingen* Afdød udelukkes fra Kirkens almindelige Forbønner.

ofte blev flere Timer i hans Nærhed i den Tro, at jeg kun havde været der en lille Stund. Havde det været muligt, havde jeg ønsket at blive der for bestandig. Et Hjerte, som en Gang har smagt, hvor Herren er god, finder i alle Jordens Ting kun Mishag og Bitterhed.

Paa den Tid havde jeg den Glæde at erfare en Protestants Omvendelse, som i Lyon var gaaet over kort Tid efter mig. Begivenheden gjorde megen Opsigt og fortjener at blive bekendt. Historien er i faa Ord denne: Protestanten mødte i denne By en Præst, som bragte det hellige Sakrament til en Syg. Bragt ud af Fatning ved at befinde sig i denne Situation, og for at undgaa at følge med, hvilken Skik han havde Afsky for, flygtede han fra Gade til Gade. Besynderligt! Præsten fulgte ham Skridt for Skridt, da der ikke var nogen anden Vej til det Hus, hvorhen han var kaldet. Nu kunde Protestanten ikke længer styre sig, men styrter som en Rasende ind ad den første Port han støder paa, og stiger op til den øverste Etage. Men her er netop den Syges Bolig, og madens han troede sig meget langt fra dem, han vilde undgaa, ser han, idet han vender sig, det hellige Sakrament lige ved sig. Præsten gaar ind i det Værelse, hvor han skulde berette, og Manden finder sig omsluttet midt iblandt de Mennesker, som befandt sig paa Trappen, uden at kunne slippe ud noget Steds. Der stod han ganske bedøvet og ligesom ude af sig selv. I samme Øjeblik rammer et Slag af Naaden ham i hans Indre. »Hvorledes, — siger han sig selv, — jeg flygter for Gud, der følger mig, som om jeg kunde modstaa ham! Nej her er jeg, Herre, jeg er overvunden af din Nærværelse, jeg kaster mig for dine Fødder, modtag min Tros Hyldest; jeg overgiver mig til dig; jeg tror fast, at Du virkelig er til Stede i denne Hostie som Gud og sandt Menneske, født af en Kvinde og død paa et Kors til min Frelse. Jeg afsværger fra denne Stund alle mine Vildfarelser, og jeg vil være dig tro indtil Døden.« Straks derpaa henvendte han sig til Jesu Kristi Tjener og til dem, som fulgte ham. Han sagde: »Jeg tager denne Forsamling til Vidne paa min Ed. Jeg tror paa den hellige Eucharistis Mysterium, som jeg indtil denne Dag har forkastet, og sværger, at jeg vil bevare denne Tro til min Død.« Alle, som var til Stede, skjald af Glæde ved

at være Vidne til dette Naadens Under, og priset Herren i Henrykkelse. Da den hellige Handling var sluttet, griber den Genfødte en Fakkell og følger det hellige Sakrament til Kirken.

Han har holdt ud i sine gode Forsætter, har modtaget Undervisning og er ved en højtidelig Afsværgelse vendt tilbage til Kirkens Skød og har senere kun gjort sig bekendt ved det opbyggeligste Liv. — Alt dette skete i Lidelsesugen.

For at komme tilbage til mig selv — hver Dag beundrede jeg ny Træk af det guddommelige Forsyn til mit Gavn. Nødt til at fortjene mit Brød ved mit Arbejde, var jeg beskæftiget fra Kl. 5 om Morgenen indtil Midnat med at forfærdige Vanter af Uld, og maatte gaa omkring og sælge dem i Byen.

En Dag mødte jeg en Dame, hvis Medlidenhed jeg vakte. Efter at have betragtet mig, anede hun, at jeg ikke var opdraget til denne Beskæftigelse, tog hele min Varebeholdning og gav mig derfor det dobbelte af, hvad jeg forlangte. Det er ikke den eneste Gang saadant er hændet mig. Hver Maaned tjente jeg atten Livres¹⁾, deraf betalte jeg femten for min Pension, og Resten medgik til mine smaa Fornødenheder. Jeg fandt min Pension meget for dyr i Betragtning af, at man kun nærede mig med groft Brød, Bønner, Trøfler og lignende, og langt fra tilstrækkeligt. Jeg var ikke vant til en saa smal Kost; men Gud vilde lade mig sone for mine tidligere Glæder i det sanselige. Sognepræsten, som var rørt over min Stilling, sendte mig til et Hus, hvor jeg kun skulde betale tolv Livres og blev bedre ernæret. Men da Stedet var meget søgt, befandt jeg mig ikke vel der.

Jeg havde endnu ikke boet der en Maaned, da en af mine Fættene ankom til Lyon og i tre Dage søgte efter mig ved sine Tjenere for paa min Tantes Vegne at bringe mig Penge og Klæder. Han opdagede endelig, at jeg var i Guillotiére ved Lyon. Man kom og meldte mig, at en af mine Slægtninge søgte mig og betegnede sig som udsendt af min Familie. Jeg gyste og gjorde Vanskeligheder

¹⁾ En Livre omtrent = en Franc.

ved at modtage ham. Datteren i Huset mente, det var min Pligt, og havde den Godhed at ledsage mig tilligemed to af sine Slægtninge. Jeg fremstillede mig for den Rejsende, som efter at have hilst meget høfligt paa mig, begyndte en Samtale og forsøgte at nøde mig til at vende tilbage til min Tante i Schweiz, idet han tilføjede, at hun var beredt til at modtage mig, at hun, hvis jeg kom, vilde glemme alle mine Vildfarelser, og at hun, hvis jeg vægrede mig, maatte dø af Sorg. »Bestem Dem, Frøken,« sagde han til sidst, »jeg har Befaling til at ledsage Dem.« Jeg svarede ham, at denne Forholdsregel var til ingen Nytte, og at jeg aldrig vilde sætte min Fod i mit Fædreland. »Jeg er Katholik, og jeg vil være det til min Død!« tilføjede jeg.

Ved disse Ord blev han rasende og lod sig henrive til alle Slags heftige Udbrud. Lidt efter blev han roligere og spurgte mig, om det var længe siden, jeg var bleven Katholik. Jeg svarede ham: »Siden Oktober Maaned.« Han vilde vide, hvor længe jeg havde opholdt mig i la Guillotiére. Han fik det at vide. »Det gør Dem ikke megen Ære, sagde han, at bo blandt simple Folk.« Jeg forestillede ham, at om de ikke var af højere Stand, saa var deres Sjæle Gud velbehageligere end hans og alle *) Protestanters. Han bød mig fem hundrede Livres og spurgte mig, om jeg troede paa den hellige Jomfru. »Ja vist,« svarede jeg. »Nu vel,« fortsatte han, idet han stak den Sum, han havde tilbudt mig, i sin Lomme, »den hellige Jomfru vil give Dem saa mange Penge, som De ønsker. Da De har saadan Tillid til hende, vil hun ikke lade Dem mangle noget. Hvor De er lykkelig! De behøver ikke længer Gud for at gaa ind i Paradis. Den hellige Jomfru og Helgenerne vil bringe Dem derind. Her er to Køkkenforklæder, de vil være Deres Udstyr. De er Deres Families og hele Landets Skam, vi giver Afkald paa Dem. Farvel!« Jeg svarede ham: »Og jeg giver ogsaa Afkald paa Dem, jeg siger Dem et evigt Farvel med megen Sorg over at se Dem saaledes bunden til Deres Sekt. Jeg trak mig tilbage for

*) Ogsaa en besynderlig Paastand, der vel skyldes den første blinde Iver og en noget mangelfuld Undervisning. Ethvert katholsk Barn ved ellers, at en god Protestant er velbehageligere for Gud end en daarlig Katholik.

at læse min Tantes Brev. Det var skrevet i den samme Tone, som jeg netop havde hørt. Efter at have læst de første Linjer kastede jeg det paa Ilden. (Fortsættes.)

A. C.s Foredragssække.

5. Række 1. Foredrag.

Onsdag d. 7. Oktober aabnedes A. C.s Foredragssækkers 5. Række for en ret talrig Forsamling i det sædvanlige Lokale i Stenosgade, hvilket atter godhedsfuldt var stillet til Raadighed for Afholdelsen af Foredragene. Paa Udvalgets Vegne bød Cand. theol. & mag. Niels Hansen de forsamlede Velkommen og omtalte det Tab, som ogsaa Foredragsvirksomheden havde lidt ved Jens Busks Død; han havde været meget ivrig for denne Sags Fremkomst og endog paa en Maade givet Stødet dertil. Derefter fik Redaktionssekretær *Nielsen* fra Køge Ordet og holdt et historisk Foredrag om *Livet under Volmerslægtens Scepter*. Taleren, der er en ung, høj Mand fra Køgeegnen, dvælede med Varme og Inderlighed ved de store Minder, der er knyttet til denne vort Fædrelands Genoprejsnings Tid og gav adskillige Oplysninger, der interesserede Tilhørerne. Saaledes paapegede han, hvorledes en mere energisk Aktion fra dansk Side, den Gang Arkona og Rygen 1169 var bleven erobret, kunde have udvidet det danske Sprogomraade i en betydelig Grad; men nu trængte Tyskerne frem, hvor Slaverne blev drevet tilbage, i Stedet for at Danskerne skulde have ileet til og optaget de ledige Landstrækninger. Men Forholdene i Danmark var vel næppe paa den Tid saa gunstige, at de paa nogen Maade kunde tillade nogen Udbredelse ud over det gamle Landomraade; ikke længe før Valdemars Tid havde det jo endog været nær ved, at Lolland og Falster havde faaet Vendisk i Stedet for Dansk til Modersmaal. Taleren sluttede med en Appel til de danske Katholikker om at efterligne Middelalderens Trosfæller i at

sætte Fædrelandets Forsvar og Fremgang over alle andre jor-
diske Hensyn og Interesser.

Udvalget.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Paa den højærværdigste Biskops Opfordring er en Deputation, bestaaende af d'Hrr. Observator *Dr. Pechüle*, Konsul *Hitzinger* og Cand. phil. *Jos. Hoffmann*, afrejst til Rom for at overbringe den hellige Fader de danske Katholikkers Lykønskning i Anledning af højstsammes Jubilæum.

— Efter at ovenstaaende var skrevet, indløb Efterretning om, at Deputationen den 10. ds. har haft Foretræde for den Hellige Fader. Nærmere om Audiensen i næste Nummer.

Haderslev. (D.) Med stor Højtidelighed indviedes den 11. Oktober Mariæ Kirken i Haderslev, en Kirke, lad os straks sige det, som kan være et Mønster ogsaa for danske Forhold. Thi Kirken er baade køn, stor, praktisk, og hvad Hovedsagen er, meget billig. Naar man ser det 20 m. lange, 10 m. brede Kirkerum med de høje Viænduer, naar man betragter det hvælvede Presbyterium og ser op til det høje, (flade) Loft, naar man udenfor Kirken ikke kan se sig næ paa det imponerende Taarn, og naar man gaar igennem den ligeledes nybyggede hyggelige Præstegaard, saa gætter man paa en langt større Sum, end Kirken samt Præstegaarden har kostet. Thi ingen vil tro, at man for 38,000 Mark kunde bygge alt dette.

Derfor er Katholikkerne i Haderslev ogsaa stolte af deres smukke Kirkebygning og de har bragt store personlige Ofre, for at Kirken kunde rejses. Saaledes har for Eksempel et Menighedsmedlem givet 9000 Mark til Købet af Byggepladsen. Og paa selve Indvielsesdagen mødte mange Katholikker med deres Bidrag hos Pastoren. Adskillige af dem bragte 500 Mark.

Denne Offervillighed fortjener fuld Anerkendelse.

Selve Indvielseshøjtideligheden var meget storslaaet.

Fra Flensborg mødte foruden mange private Deltagere ogsaa cirka 30 Medlemmer af Kirkekoret, som forherligede Festen ved den smukke Sang. Ogsaa forskellige Katholikker fra Danmark var mødte til den kønne Fest i Haderslev.

Foruden d'Hrr. Pastorer Klemp og Steidl saa man der Hr. Jeppesen og nogle Katholikker fra Kolding.

Præcis Kl. 9¹/₂ begyndte Hr. Pastor *Fischedick* fra Flensborg med Indvielsesceremonierne, hvorefter Hr. Pastor *Hellmann* for første Gang sang Højmessen i sin ny Kirke. Efter Te Deum og den sakramentale Velsignelse holdt Hr. Pastor *Fischedick* en begejstret Tale om Kirkens Betydning.

At den mesterlige Tale faldt paa god Jordbund, kunde tydelig ses. Efter Prædikenen sluttede Højtideligheden med Afsyngelsen af Salmen »Fast skal min Daabspagt evig staa«. Kl. 12 var Højtideligheden til Ende og Katholikkerne i Haderslev vil vel ikke saa let glemme denne betydningsfulde Dag.

Kl. 3 var der atter Andagt i Kirken, hvorefter alle Katholikker samledes til en Fest i Hotel »Central«.

Tyskland. (*Ogsaa en interessant Statistik.*) Vi bragte forleden en almindelig statistisk Sammenligning mellem Katholikker og Protestanter i Tyskland. Idag bringer vi efter »Germania« en anden Statistik, som viser *Forholdet imellem Konfession og Formerelse*. Rigskansler Bülow mente en Gang, at den tætte Befolkning i de polske Provinser skyldtes en Særegenhed hos den slaviske *Race*; men en nøjere Undersøgelse baade i Preussen og Bayern godtgør, at i det hele taget den katholske Befolkning formerer sig stærkere end den protestantiske, at det altsaa ikke er det nationale, men det religiøse Moment, der her spiller en Rolle.

I *Preussen* kommer der i Fjerdedelsaarhundredet 1875—1900 gennemsnitlig 5 Børn paa hver katholsk, 4 paa hver protestantisk Familie og 2,1 paa hvert blandet Ægteskab. (3,7 paa hver jødisk Familie); altsaa i hver katholsk Familie i Gennemsnit et Barn mere end i en protestantisk; udtrykt i Procenter: Børnenes Antal i katholske Familier er 20 pCt. større end i protestantiske og 26 pCt. større end i jødiske Familjer.

I *Bayern* er Forholdet omtrent det samme, nemlig 4,9 til 4; og man har grundet Formodning om at de andre Dele af Tyskland fremviser et lignende Forhold.

Rom—Amerika. (*Kardinal Gibbons om Amerikanismen*). Fra Rom skrives til »Augsb. Postz.«: Bladene har udbredt de mest forskellige Meddelelser angaaende Kardinal *Gibbons* og Hensigten med hans Besøg i Rom fornylig. Nogle Blade paastaar, at Kardinalen har foreholdt den hellige Fader, at den Gæring blandt de nordamerikanske Katholikker, som gaar ud paa »den katholske Kirkes Selvstændighed i de forenede Stater«, bliver stærkere og stærkere, og at man kun kan faa den til at sætte sig, dersom Paven

tilfredsstillende Amerikanernes Ærgerrighed ved nogle særlige Indrømmelser. Den Slags Ønsker skulde Paven have betegnet som uopfyldelige, hvorfor Kardinal Gibbons i en ret *utilfreds* Stemning havde forladt Rom. Disse Paastande har Kardinalen selv dementeret, idet han overfor nogle Journalister har erklæret følgende:

»Vi har ikke anmodet den hellige Fader om ny Indrømmelser, men vi har tværtimod takket ham for, at han har anerkendt os Katholikker i de Forenede Stater som et »selvstændigt Samfund«; hvilket skete paa den Maade, at vi blev gjort *uafhængige* af *Propagandakongregationens Jurisdiktion* og sat i Stand til at ordne alle vore Anliggender direkte med Paven (eller Statssekretariatet). En *selvstændig Korporation* danner Katholikerne i de Forenede Stater allerede, for saa vidt som der her er gennemført fuldstændig *Adskillelse mellem Kirke og Stat*. Vi staar derfor overfor Staten som *en samlet, aandelig og kirkelig Magt*. De Forenede Staters Regering kan i Følge Forfatningen slet ikke forhandle med den hellige Stol, da den principielt slet ikke tør blande sig i Kirkeens Anliggender og i vort Forhold til Rom. Derimod udgør vi nordamerikanske Katholikker indenfor Unionen en *statsretlig anerkendt Korporation*, som har talløse *civilretlige Spørgsmaal og Anliggender at ordne* med Statsøvrighederne. Saaledes er altsaa den katholske Kirke i De Forenede Stater et »selvstændigt Samfund« i statsretlig Henseende, derimod ikke en selvstændig, af Rom mere eller mindre uafhængig *Kirkeorganisation*. Dette er den saakaldte »Amerikanismes« Væsen, som man for det meste ikke havde noget rigtigt Begreb om. I hvert Fald var det urigtigt at bringe den i Forbindelse med Modernismen«.

I Tilslutning hertil forsikrede Kardinalen, at Pave Pius meget velvillig havde hørt paa hans Fremstilling af de nordamerikanske Katholikkers Holdning og Bestræbelser og udtalt sin fulde Tilfredshed dermed.

Ægtevielser og Dødsfald

i de to første Kvartaler af 1908

(i København, Frederiksberg og Sundby).

Ægtevielser i St. Ansgars Kirke.

Januar Kvartal.

Direktør exam. jur. Fuldmægtig Andreas Moritz Nissen og Henny Løve. — Oversætter Johan Chojnowski og Katharina Pilchowski. — Opsynsmand John Sigfrid Sørensen og Berit Martha

Loretsdatter Hatland. — Naalemager Carl Anton Emil Joseph de Blanck og Yrsa Mathilde Nielsen. — Bogholder Rudolf Holler og Thora Vilhelmine Petersen (i St. Andreas Kirke. Ordrup). — Elektroleterarbejder Carl Lauritz Valdemar Møller og Thyra Riedel. —

April Kvartal.

Maskinarbejder Julius Willers og Adolfine Fobian. — Forsølvningsarbejder Eliot Laurids Møller Nielsen og Johanne Marie Sørensen. — Murer Søren Johan Anker Clausen og Methine Kristine Nielsen. — Kunstmaler Carl Christian Forup og Eugenia Isabella Louise Augusta Schmidt. — Læge Peter Dam Kristoffersen Rise og Amalie Eleonora Ludovica Holmgren. — Maskinarbejder Richard Valdemar Amann og Edith Dorthea Jacobine Jensen. —

Afdøde i St. Ansgars Sogn.

Januar Kvartal.

7. Jan. Ugift Tjenestepige Ellen Antonia Christina Persson (23 Aar). — 6. Jan. Gift Artist Emmanuel de Toma (64 Aar). — 16. Jan. Gift Maler Peter Vilhelm Prytz (38 Aar). — 24. Jan. Kedelsmed Eikershoffs Hustru, Anna Christine (39 Aar). — 27. Jan. ugift Haandarbejderske Julie Frederikke Pauline Lundgren (62 Aar). — 27. Jan. ugift fhv. Syerske Johanne Georgine Schmidt. — 2. Febr. ugift Tjenestepige Lilly Olsen (16 Aar). — 3 Febr. fhv. Sadelmagermester Rasmus Andersen (69 Aar). — 12. Febr. ugift Skræddersvend Marcel Emil Christiansen (22 Aar). — 23. Febr. ugift Stenhugger Robert Rilck (36 Aar). — 27. Febr. Barnet Nikolaj Iwanon (2 1/2 Maaned). — 13 (?) Marts. fhv. Blikkenslager Jens Ludvig Leopold Riberholdt (73 Aar). — 18. Marts. Søster Armandine Margaretha Bast, (45 Aar). — 22. Marts. Pastor emer. Brockdorffs Hustru, Marie Anna, f. Raupach (48 Aar).

April Kvartal.

7. April. Barnet Aase Helene Olsen (1 Maaned). — 11. April. Enke efter Skomager Lange, Cristiane, f. Christensen (66 Aar). — 20. April. Enkemand, Klejnsmed Christian Eickershoff (54 Aar). 29. April. gift Fyrbøder Anders Rasmussen (62 Aar). — 28. April. Barnet Willy Ejnar Julius Pedersen (1 1/2 Aar). — 12. Maj. Barnet Fritz Julius Rutzke (8 Mdr.) — 24. Maj. Barnet Christian Vilhelm Adolf Runge (2 Mdr.) — 8. Juni. Barnet Janina Wojcik (10 Mdr.). — 13. Juni. Bagersvend Sørensens Hustru, Ane Marie, f. Petersen (42 Aar). — 19. Juni. Bagersvend Sørensens Hustru, Ane Marie, f. Petersen (42 Aar). — 19. Juni. Barnet Ewald Finn Steincke (7 Aar). — 20. Juni. gift, Konditor Christian Hubert Fritz Watterval (61 Aar).

Ægtevielser i Rosenkranskirken.

Januar Kvartal.

16. Februar. Maler Villiam Leonard Heinrich Schneider og Asta Christence Emilie Petersen. — 18. Februar. Forgylde Ernst

Vilhelm Joseph Lauritz Wildt og Mary Susanne Jørgensen. — 23. Februar. Metalarbejder Johan Georg Gøller og Emilie Karoline Krell. — 27. Februar. Konditor Viktor Richard Cordsen og Ellen Karoline Sjømann.

April Kvartal.

19. April. Bager Hans Henrik Herman Christensen og Agnes Elisabeth Aschenbrenner. — 26. April. Skibskok Alexander James og Alvilda Theodora Jacobsen.

Dødsfald i Rosenkrans Sogn.

Januar Kvartal.

4. Januar. Udøbt Pigebarn. — 27. Januar. Barnet Gerold Ignatius Petersen (3 $\frac{3}{4}$ Md.) — 22 Februar. Gift Fhv. Herredsfoged Overauditør Carl Johannes Wolff (76 Aar). — 3. Marts. Ugift Johannes Cornelius Andreas Melskens (51 Aar). — 7. Marts. Gift Christine Lauritzen f. Lagerholm (73 Aar). — 9. Marts. Barnet Alex Olaf Franz Frandsen (11 Md.). —

April Kvartal.

5. April. Udøbt Drengbarn. — 18. April. Gift Anna Barabara Jensen f. Krämer Backers (70 Aar). — 28. April. Barnet Hjalmar Schønberg (10 Aar). — 15. Maj. Gift Fhv. Skuespiller Hans Georg Nielsen (26 Aar). — 11. Juni. Barnet Ejnar Christian Ludvig Christensen (6 Aar). — 30. Juni. Barnet Harry Arvesen (8 Uger).

Ægtevielser i St. Annæ Sogn.

28. Juni. Murer Niels Laurits Petersen og Sørine Uhrskov.

Dødsfald i St. Annæ Sogn.

12. Marts. Barnet Poul Jakob Gregor Nielsen (1 $\frac{1}{2}$ Aar). — 29. Maj. Polsk Landarbejder Ignatz Ziesby (25 Aar).

K.U.F. Katholsk Ungdoms Forbund afholder Møde: Søndag den 18. Oktober Kl. 7 pr. i Lokalet Bredgade 67°. o.G. Andagt i St. Ansgars Kirke Kl. 6. Enhver ung Mand indbydes!

Kirkelig Kalender.

Søndag den 18. Oktober. 19. **Søndag e. Pintse.** Lukas, Evangelist. — 19. **M.** Petrus af Alcantara, Bekender. — 20. **Ti.** Johannes af Kenty, Bekender. — 21. **O.** Ursula og Lidelsesfæller, Jomfruer og Martyrer. — 22. **To.** Margaretha Maria Alacoque, Jomfru. — 23. **F.** Ferialdag. — 24 **L.** Raphael, Ærkeengel. — **Søndag den 25. Oktober.** 20. **Søndag e. Pintse.** Relikviefest.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64):	Kl. 10	Højmesse	m. Pr.	Kl. 6	And.
Rosenkranskirken (Boyesg.):	- 10	—	—	—	Kl. 5 Andagt.
St. Annæ Kirke (Sundby):	- 10	—	—	—	Kl. 6 Andagt.
Jesu Hjerte Kirke (Stenosg.):	- 10	—	—	—	Kl. 6 And. m. Pr.
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.):	- 9	—	—	—	- 3 Andagt.
St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115):	- 7	—	—	Kl. 3	Andagt. m. Præd.
Immaculatakirken (Strandv. 91.):	- 10	—	—	—	Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Andagt.
St. Andreas Kirke (Ordrup):	- 10	—	—	—	Kl. 5 Andagt.

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 6, 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Jos. Kirke Kl. 6 $\frac{1}{2}$; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7 og 7 $\frac{3}{4}$.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, 7 $\frac{3}{4}$ og 8 $\frac{1}{4}$; i Rosenkranskirken Kl. 6 $\frac{1}{2}$ og 8; i St. Annæ Kirke Kl. 6 og 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Josefs Kirke Kl. 5 $\frac{1}{4}$ og 6 $\frac{1}{2}$; paa Toldbodvejen Kl. 6 $\frac{1}{4}$ i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{4}$.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katolikker.

Kirkevielse i Odense (Søndag den 25. Oktober).

Kl. 6 Stille Messe i det gamle Kapel.

Kl. 9 Højtidelig *Indvielse* af Kirken samt *Pontifikalmesse* og Tale af Hs. biskoppelige Højærværdighed *Johannes von Euch*.

. 11 $\frac{3}{4}$ Højmesse.

Kl. 5 Festandagt med Prædiken af Hr. Pastor *Günther*.

Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Fællesspisning (à Kouvert Kr. 2,35). Man tegner sig hertil enten hos Hr. Instrumentmager *Kejser*, Overgade 21, eller Hr. Brygger *G. Sørensen*, St. Knudsgade 33, eller Hr. Skomager *M. Jansen*, Pantheonsgade 22. — Efter den 18. Oktober modtages ingen Bestillinger mere.

For *Københavns* Vedkommende kan man faa Billetter (til Kirken gratis, til Fællesspisningen for Kr. 2,35) hos Pastor *Ronje*, Boyesgade 8, indtil Fredag den 23. inklusive.

Rosenkranskirken. I Oktober Maaned holdes hver Lørdag Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Rosenkransandagt med sakramental Velsignelse.

St. Knuds Kapel. Mariebørnsforeningen holder Fælleskommunion Søndag den 18. Oktober Kl. 7 Morgen, offentligt Møde med Optagelse af Aspiranter, Onsdag Aften den 21. ds. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften.

Frederiksberg Systue genoptager sine ugentlige Møder Torsdag den 5. Novbr. Kl. 1 $\frac{1}{2}$ —4. Møderne afholdes som sædvanlig hos St. Josefs Søstre, Frederiksberg Allé 15—17. — Alle Menighedens Damer er velkomne. Bestyrelsen beder Damerne i Menigheden betænke Systuen med alle Slags brugte Klæder, Fodtøj eller lignende til Omsyning og Uddeling blandt de fattige. Gaver modtages af Frk. M. Hofmann, St. Hans Minde, Valby, Frk. M. Muus, H. C. Ørstedesvej 29B. og Frk. Ronje, Lykkesholms Allé 14 C. samt om Torsdagen paa Systuen.

Trykfejl. S. 685 L. 4 f. o. stansede, læs: *standsede*. — S. 687 A. 15 f. n. i Lørdags, læs: i Søndags. — S. 692 L. 6 f. o. D. Fels, læs: B. Fels.

NB. Ærede Indsendere bedes lægge Mærke til og **huske**, at Redaktionen slutter Tirsdag Aften. Naar selv Bekendtgørelser, som indsendes efter den Tid, ikke kan komme med i det Nr., som skal trykkes om Torsdagen, saa gælder det samme selvfølgelig ogsaa — og endnu mere — **Efterretninger** og andre Bidrag til selve Teksten.

Husk Vincensforeningens Kransekort!

Se nærmere 1. Nr. i Maaned.

(Redaktionen sluttet Tirsdag Aften).

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Bøyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 43.

Søndag den 25. Oktober.

1908.

INDHOLD: Dansk Deputation hos Pave Pius X. — Vox clamantis in deserto. — Den pananglikanske Kongres og den 5. Bispekonferens i Lambeth. (Sluttet.) — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Aarhus. Rom. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

En dansk Deputation hos Pave Pius X.

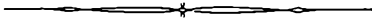
I Anledning af Hs. Helligheds 50 Aars Præstebubilæum rejste som forleden meddelt en Deputation, bestaaende af Konsul *A. Hitzinger*, cand. phil. *Jos. L. M. Hoffmann* og Observator *C. Pechüle*, til Rom for at overbringe Hs. Hellighed de danske Katholikkers Lykønskning samt overrække en Pengegave, som var indsamlet i alle Vikariatets Kirker i samme Anledning.

Efter at Deputationen var bleven modtaget i Audiens hos Kardinal *Gotti*, Chef for Propagandaen, og var bleven forestillet for Hs. Helligheds Majordomus, Monsgr. *Bisleti*, fik Deputationen privat Audiens hos Hs. Hellighed d. 10. Oktober. Modtagelsen var overordentlig hjertelig, og Hs. Hellighed udtrykte sin Glæde over den medbragte, smukt udstyrede Adresse og medfølgende Pengegave. Hs. Hellighed svarede i hjertelige Ord paa den til ham rettede lille Tale, hvormed Adressen og Gaven blev overrakt; med Inderlighed og faderlig Omhu formanede han til vedblivende at være sande

og gode Børn af den katholske Kirke og udtrykte sin Glæde over denne Manifestation fra de danske Katholikkers Side. Til Slut udtalte han sin Velsignelse over alle danske Katholikker og bad Deputationen overbringe Hs. Helligheds Hilsener til den højærværdigste Biskop. Efter at Hs. Hellighed havde meddelt Velsignelsen sluttede Audiensen.

Deputationen aflagde derefter et Besøg hos Statssekretær Kardinal *Merry del Val* og et Afskedsbesøg hos Kardinal *Gotti*, Chef for Propagandaen, hvorunder den danske Mission hører.

En særlig Imødekommenhed vistes Deputationen af Monsgr. *Ant. de Waal*, som blandt andet forestillede Deputationen for de forskellige pavelige Autoriteter. J.

Vox clamantis in deserto.

Betragtninger efter Læsning af „I det Høje“.

Men min Veninde, som var en forunderlig ren og enfoldig Kvinde, hørte en Røst, som sagde til hende: Den Hellige Aand er over Angela!

Johs. Jørgensen: I det Høje.

Kunde man tænke sig et daarligere Tidspunkt, for at tale om det allerhøjeste, end dette, hvor alle Folk kun var opfyldt af det allerlaveste; man tænkte paa, man talte om en eneste Ting, — den Skændsel, én Mand havde tilføjet Landet; alle var opfyldte af Uro og Skam. Havde nogen Stunder til at høre paa den enliges Røst, paa ham, der fortalte om de forunderlige Mennesker, der lever »i det Høje«? Sammen med den virkelige Sorg gik jo endda — som altid — Griskhed efter Skandalen; man vilde vide Besked, kende alle pikante Enkeltheder, rigtig svælge i den tidligere Stormands Privatliv. Hvem havde Tid til at staa stille og høre paa Digterens Ord; bød de maaske en eller anden rask Lægedom for den gyselige Sot; lærte de os,

hvorledes man skaber store, redelige Mænd eller vaagen Ansvarsfølelse i Folket? Selv om et saadant Tryllemiddel skulde bruges i Kristendommens Navn, det lod sig høre, hvis det var praktisk, nemt at gaa til især. Der er jo dem, der forsikrer, Kristendommen heler alle det moderne Samfunds Brøst, klarer alle sociale Spørgsmaal; man var i Øjeblikket i den Grad i Forlegenhed for gode Raad; det kan saamænd gjerne være, Johs. Jørgensen havde faaet Ordlyd, hvis han havde haft noget saadant paa Hjerte.

Nu gives der imidlertid Folk, der føler, at Ondet ikke alene skyldtes den enkelte eller de enkelte, men mange, maaske — os alle; havde vor Moral staaet højere, havde giftig en Vækst ingen Næring fundet i vor Jord; maaske har de følt, vi var langt ude i Mørket, hvad vi ikke mærkede — vi følte os endda til daglig Brug meget »oplyste« — af den frygtelige Grund, at vi lidt efter lidt havde vænnet os til at undvære Lyset, vi saa i Mørket! Paa disse enkelte kunde forhaabentlig Hellos ofte anførte Ord anvendes: »I Kraft af en skøn Vane, som blev Menneskene og Tingene givet fra oven, stige vi fra Afgrundens Bund ikke alene op til den flade Jord, vi søge Bjerget og endda det højeste for at hævne os for vor Fornedrelse!« De vil i Jørgensens ny Bog finde, hvad de søger, Vej til de Egne, de længes efter.

Med alle de religiøse Bøger, Johannes Jørgensen har skrevet, rykker han bestandig de Spørgsmaal nærmere og nærmere paa Livet, som behandles i denne sidste Bog. Gennem Skildringer af det ydre kristne Liv er han naaet til Kærnen med dette første Bind af hin italienske Mystik, som han lover sine Læsere at skildre i mange Bind, om man da kan og vil følge ham.

»Den yndigste Rose« var en Livsskildring af den berømtmelige tyske Mystiker, Suso, og i den stod ogsaa Hændelser fra det indre Liv berettede — ganske som i andre af Jørgensens Skrifter, — men Hovedsagen var ikke lagt herpaa; først i denne Bog giver han sig til at skildre selve det mystiske Livs Foreteelser, som de viser sig hos tre gudbe-naadede Kvinder, Angela af Foligno, Margarita af Cortona, Camilla Battista Varani.

Hvad er nu egentlig *Mystik*? Gennem Antydninger kan man prøve at forklare sig det.

Mystisk er alt det, som overgaar vor naturlige Erkendelsesmaade og forbliver for os, saa længe Livet varer, — hemmeligt. Til en vis Indtrængen i de overnaturlige Hemmeligheder er vi imidlertid forpligtede — ved *Troen*; videre raades vi at gaa gennem *Askesen*. Askesen er en Forberedelse til det mystiske Liv. Af de mange, som lever et asketisk Liv, naar meget faa videre; ingen maa tro sig værdig til den ganske ufortjente Naade at blive løftet op til umiddelbar, personlig Forening med Gud. *Beskuelse* ligger til Grund for al *Mystik*, selv om den i Reglen først opnaas paa et højt Trin af Fuldkommenhed. Medens den betragtede Bøn, hvortil Adgang staar aaben for os alle, ved Hjælp af Fornufts slutninger søger at naa Sandhedens Lys, saa overser den beskuende med et eneste Blik — i Naadens Lys — Genstanden for sin Beskuelse, Guddommen eller visse Sider af Guddommen, især Kristi Menneskevordelse og Lidelser. De allerfleste Mystikere kender og omtaler tre Udviklingstrin, *Renselsen*, det er Menneskets Afladen fra al Synd, *Oplysning*, det er de Prøvelser, Gud sender for at løse Mennesket fra al Vedhængen ved noget udenfor Ham, *Forening*, det er Forstandens, Viljens, Følelsens fuldstændige Opgaaen i Guddommen. Ofte ledsages det mystiske Liv af ydre Foreteelser som Henrykkelser, Stigmater etc.

Ved *Mystik* forstaas foruden det *mystiske Liv*, den *mystiske Theologi*, det er systematisk Beskrivelse af det mystiske Liv, Forskrifter og Regler for Mystikere og for dem, der skal lede andre ad Fuldkommenhedens Veje.

»De, som kender den mystiske Theologis store Lærere, de vil,« siger Hello, »i Angela af Foligno, erkende den glødende og rene Levendegørelse af hines ophøjede Videnskab.« Men den Bog, hun har dikteret Franciskaneren Arnold, Bogen om hendes Syner og hendes Belæringer, det er en ganske uordnet Bog; hun fortalte, hvad der netop faldt hende ind, og Broder Arnold skrev ned og udgav det i den Orden, eller snarere Uorden, i hvilken det var skrevet. I disse forunderlige Optegnelser har Johs. Jørgensen prøvet at tilvejebringe en vis Orden. Med Skarpsindighed

og sikker Forstaaelse af den overordentlige Kvinde, hun var, har han tilrettelagt de forskellige Beretninger, Belæringer og Breve saaledes, at man forstaaer hendes Udvikling, hendes Vandring opad til stadig højere Fuldkommenhed. Den, som kender Hellos' franske Udgave af Angela, finder her en ny Bog, han kender vel Tankerne igen, men medens hin er en Andagtsbog, man læser et Par Sider i nu og da, saa har Jørgensen af det samme Materiale lavet en fængslende Livsskildring. Det var Hello magtpaaliggende at skabe en Slags Bønebog, saa skøn, saa gløddende som mulig; ofte bærer den utvetydig Mærke af Hellos Stil, man véd knapt, om man skylder Angela eller Hello størst Tak for den herlige Bog. Jørgensen har ikke i egentlig Forstand villet skrive en Andagtsbog, han vilde først og fremmest vise hin benadede Sjæls underfulde Liv i Gud, det skulde blive levende for den, der har Øje at se med, Øre at høre med. Han anfører Angelas egne Ord eller sammendrager og genfortæller, hvad hun har sagt; selv taler Forfatteren kun hist og her, naar han anser det for nødvendigt at forklare Angelas Tilstand i jævne danske Ord, men man skal lægge nøje Mærke dertil, Digteren er saa beskeden, at hans Bemærkninger som oftest glider sammen med Angelas Bemærkninger. Saaledes straks i Begyndelsen af Angelas Historie; hendes Omvendelse er skildret, bitre Selvbebrejdelser giver ikke Rum for nogen Trøst. »Nu begyndte hun at opløfte sine Øjne til Jesu Kors.« Saa følger denne smukke Iagttagelse, som er Digterens egen: »Enhver, som har prøvet derpaa, ved, at det er en særlig Naade og et Tegn paa, at det gaar Sjælen vel, naar man kan se paa den Korsfæstede. Ikke netop se ham i Øjnene, de er jo ogsaa lukkede, er jo brystne, men blot kunne se saa højt som til Vunden i hans Side. Overfor Korset føler enhver uvilkaarligt, hvad han er og hvor han hører hen — Hjertet frastødes og forhærdes, eller Hjertet sønderbrydes og smelter. . . .«

Skildringen af Angela, det er Skildringen af den rige verdslige Kvinde, der levede for Pynt og god Mad og Drikke, og hvis Hjerte kun slaar for Mand og for Børn. Gud kalder hende — først tror hun at kunne narre Ham med et falsk Skriftemaal, men selve denne uhyre Forbrydelse blev hende

til Frelse, sønderknust af Ruelse synker hun ned for sin Frelsers Fødder og giver Ham højmodigt alt, Rigdom og Anseelse, Ungdom og Skønhed, sit eget stakkels selv. De Baand, der knytter hende til Mand og Børn, løser Gud for hende, de dør alle. Og af den maaske vulgære italienske Borgerfrue gør den Almægtige et vældig knyttrende Kærligheds Baal!

»Der gives,« skriver Jørgensen, »i hele Verdenslitteraturen faa eller ingen Kvinder, hvis Væsen saa helt har været Kærlighed . . . «

I den Grad forenet med Guddommen var hun, at hun, der vel vidste, hun elskede og hvem der var Genstand for hendes hede Kærlighed, hun vovede de Ord: »Den, som elsker, forvandles helt til den Elskede«.

Bogen om Angela er en Bog om brændende Elskov.

Hvis [Angela betyder Verdslighed, der vender sig til Gud, saa er den skønne Margarita af Cortonas Omvendelse Guds Sejr over Kødets Drifter; men hendes Hjertes Brændoffer blev ikke straks forvandlet til et Baal af klare Luer, der var fugtig Ved, som gav osende Røg. I sin Iver for at rive sig løs fra Verden, kom hun for Skade at rive de Baand over, der bandt hende til Pligten; hun handlede ilde med sin stakkels Søn; hun hengav sig ganske til aandelig Trøst og Nydelse. Hendes aandelige Førere, Franciskanerne, bebrejdede hende Egoisme; hendes himmelske Brudgom irettesatte hende for Nydelsessyge. Men lidt efter lidt fuldkommengøres hendes Omvendelse, hun naar tilsidst »den fuldkomne Selvløsheds højeste Tinde.«

En Herrens Engel viser sig for hende og siger: »Margarita, Du er som den brændende Tornebusk, og Ilden skal brænde i Dig, indtil Du er helt fortæret.«

Den tredie endelig Battista Varani førtes af Kristus bort fra et kunstelskende Hof, Hjemsted for den Tids højeste Dannelses. Maatte de andre to give Afkald paa materielle Goder, saa forlanger Gud af hende Ofret af de højeste aandelige Nydelser. Som ganske ung gribes hun af Medlidenhed med Guds Lidelser, og hun lover hver Fredag at ville græde i alt Fald én Taare — hun holder sit Ord; hun græder over Frelserens Lidelser, hun faster og pisker sig, men fører stadig ved Siden af det fine Hofliv; dog

hendes Brudgom lader sig ikke nøje med hendes halve Hjerte; hun faar ikke Fred, før hun som Clarisse giver sig helt i Jesu Vold; da faar hun ikke alene den Fred, hun søger, men en Salighed, hun ikke drømte om. Hun bæres oppe af himmelsk Fryd. Hun henrykkes i Aanden, og Gang efter Gang viser Herren sig for hende, ja engang faar hun endog Lov at læse paa Hans Hjerte de følgende Ord præntede med store gammeldags Guldbogstaver: »Ego te diligo, Camillam!« Jesu Lidelser er den bestandige Genstand for hendes stadig mere indgaaende Betragtninger, hun skriver Bogen om Jesu aandelige Smerter under Hans Lidelser. De aandelige Smerter fik hun tilsidst selv at føle, fire Aar igennem led hun af indre Kulde, Haardhed, Lede og Tørhed.

Med denne korte Omtale af hver af de tre hellige Kvinder skulde antydes, hvad Jørgensen klarligen viser i sin Bog: der er Plads for alle mulige Temperamenter indenfor Mystikkens Enemærker trods de absolute Love, hvorunder Udviklingen foregaar. De kom fra hver sin Kant, de gik op ad de samme Trin mod den samme Fader, der gav dem hver sin Stue i sit store Slot.

I Begyndelsen af disse Betragtninger blev der talt om den Virkning, denne Bog kunde faa paa Folk her i Landet i denne Tid. Naar der nu skal tales om, hvorledes vel Digterens egne Brødre og Søstre vil modtage den, saa er det bedst straks at sige, at ogsaa der kan det skorte paa Forstaaelse. Den fødte Katholik kan ærgre sig over det højtflyvende Emne og sige: »Den Digter er endda ikke Katholik saa længe, og nu kan han kun beskæftige sig med Højderne«!

Lad en Smule Lignelse gaa for Svar. Der kommer en Fremmed til en yndig lille By, i en Dal tæt ved en stor Skov og stille Søer. Man vil vise den Fremmede Byen, Skoven og de stille Søer; men den Fremmede er en urolig Herre, han giver sig ikke Tid, han vil videre, han vil og maa op paa de dejlige Bjerge, han ser bagved Byen; det hjælper ikke, Folk siger ham, at først maa han se Byen, den yndige gamle By, den store skønne Skov og de stille Søer, mange af Byens Beboere har ikke en Gang selv været oppe paa Bjergene, men den Fremmede bliver ved sit, han

maa op og nyde Udsigten fra Bjærgene, deroppe fra vil han først rigtig kunne gøre sig Rede for Egnen, hvor han er. Saa iler han da videre — alene — op ad Bjergets stejle Sider, og snart ser han, at det, han holdt for den højeste Top, det er kun en Udløber fra den egentlige Bjergkæde, ufortrødent vandrer han videre, videre og videre . . . —

Eller der indvendes, at den Moral, der prædiktes i den Bog, den er for streng, den passer ikke til Tiden; Gud forlanger ikke saa meget; den absolutte Verdensflugt og fuldkomne Selvfornægtelse kan kun frastøde; de græselige Bodsøvelser virker uæsthetiske o. s. fr.

De helttemodige Dyder er i Miskredit; det er sandt nok, men *er det et Gode?* Vidner det ikke om Hjerternes Kulde og Haardhed? Kan ikke de Livsskildringer varme os som Baal i kolde Vinteraftener? Naar vi undrer os over, at disse Kvinder ofrer deres Brudgom, alt hvad de har; hvorfor ser vi da med Rørelse en ung Mand bringe sin Elskede alle mulige Ofre; selv om man tidt kan finde den Gave, den unge Mand bringer, besynderlig, maaske smagløs, saa ved man at værdsætte det Sindelag, den bringer Bud om. —

Vi faar endelig dem at høre, der intet har mod Digterens Himmelflugt eller hans Heltinders Strenghed, naar blot de maa være i Fred paa Jorden, »vi forstaar ikke saadanne Bøger, de er skrevne for lærde Theologer eller for Hellige; vi er ingen af Delene,« siger de, og de synes selv, de har talt beskedent og fornuftig. Meget fornuftigere var det, om de ydmygt bøjede sig og sagde med Frelseren: »*Min Fader, Himlens og Jordens Herre, jeg lover dig, fordi Du har skjult disse Ting for de kloge og aabenbaret dem for de smaa.*« Den Lære, som lyder fra hine Kvinder, den kan fattes uden Forkundskaber, dertil kræves blot et modtageligt Hjerte. Da Huysman skrev sin Bog »A Rebours« og lod Kirkens Skribenter passere Revu for sin æsthetiske Domstol, da fandt han, Hellos Udg. af Angela af Foligno var en »Bog fuld af usammenhængende Taabeligheder«, da han fire Aar senere beskriver sin Omvendelse i »En Route« nævnes den samme Bog idelig som hans uundværlige Andagtsbog; til sin Retræte hos Trappisterne foretrækker han

den for sine mange fromme og lærde Bøger, den er nu blevet »det Ildsted, hvorved man varmer sin Sjæl«.

For Lærde er Bogen saa vist ikke skreven og ligesaa lidt for Hellige; Lærde uden Hjerte vil forgæves søge Forstaaelse af disse Kvinder, og Hellige — de har den ikke behov.

Men vi andre — — vi, som tror, men uden Fasthed over for Tidens kritiske Syge, ialt Fald uden ung Begejstring; vi som haaber, men uden Sikkerhed overfor Livets Nederlag; vi som elsker — — — ja, os selv og vore Fornøjelser og timelige Nydelser, mindst af alt den usynlige Gud, skulde vi ikke alle have Gavn af at læse Bogen om hine tre, der brændte af Kærlighed til Mesteren og havde saa stærk en Tro, at de paa Hans Ord opgav alt, forlod alt, og som trods deres Angers Voldsomhed, trods Afgrund af Smerte over deres Synd og Usselhed endda var fuldkomne i Haabet?

Lad os for en Stund lægge vore daglige Byrder ned og gaa ud i Ørkenen og høre ham tale, der fik Evne og Kaldelse oppe fra; lad os opgive al vor kritiske Maaben, for stille at flokkes om ham, og lad os prøve, om hans Ord ikke kan bringe os Hjælp. Lad os dykke vore Sjæle ned i Betragtninger af de Hellige, hvorom han taler — saa enkelt, saa erfarent!

S. Bruno 1908.
Francesco.

Den pananglikanske Kongres og den 5. Bispekonferens i Lambeth.

(Sluttet.)

At give en Oversigt over de forskellige Sektioners Arbejde er altfor omfattende, Kongressens Forhandlinger foreligger trykte i 7 Bind paa 400 a 500 Sider. Alle Enkeltheder interesserer os heller ikke.

Idet vi nu her dvæler lidt ved de anglikanske Biskop-

pers 5. Konferens i Lambeth, som afholdtes efter Kongressen, vil vi faa Lejlighed til at se nogle af de Resultater, som opnaaedes.

I Spidsen for 243 anglikanske Biskopper udsendte Ærkebispen af Canterbury en Lambeth-Encyklika til den anglikanske Kirkes Troende, hvori han meddeler de vedtagne Beslutninger. Det er en Glæde, at man her forgæves vil søge Angreb paa den katholske Kirke, som kun bliver nævnt i en Resolution angaaende de blandede Ægteskaber. Her beklages det, at den katholske Kirke fordrer katholsk Børneopdragelse, og der udtales det Ønske, at de enkelte Bekendelser her overlades fuld Frihed.

Heller ikke i Lambeth-Encyklikaen berøres Spørgsmaalet om den anglikanske Kirkes Stilling til Rom. Resolutionen, som udtaler sig om de forskellige kristelige Kirkers Forening, har følgende Ordlyd: »Den anglikanske Kirkes Medlemmer vil beflitte sig paa at studere de udenforstaaende Samfund og arbejde paa en gensidig hjertelig Forstaaelse. Som Middel til at naa dette Maal anbefaler Konferensen: Diskussionen og den fælles Bøn, ligesom hyppig Afholdelse af private Forsamlinger, saavel af Præster som af Lægfolk.«

I England er man saaledes vidt fjærnet fra den gamle Utaalsomhed. Thi naar Konferensen anbefaler Diskussion af Grundspørgsmaalene, anerkender den ogsaa den Mulighed, at der kan være noget at ændre. Forøvrigt siger Encyklikaen udtrykkelig, at Enheden og Endrægtigheden blandt de Kristne er en tvingende Nødvendighed, ikke alene for Missionsarbejdet i Hedningelandene, men ogsaa for at bekæmpe de onde Magter i de kristne Lande. Encyklikaen indrømmer, at Herrens kostbare Gaver ogsaa findes uden for den anglikanske Bekendelse, og erklærer, at der skal arbejdes paa at danne en Fremtidens Kirke, som »er prydet med alle de Skatte, som nu findes adspredte.«

Den Udviklingens Frihed, som hersker indenfor den anglikanske Kirke, har ført til mange Misbrug, fordi de enkelte Stifter i mange Retninger er gaaet deres egne Veje. Her ligger en stor Fare, der kan føre til indbyrdes Splid og i uheldigste Fald til Sektdannelse. Ogsaa herpaa retter

Konferensen sin Opmærksomhed, idet den indtrængende anbefaler Oprettelse af en kraftig Centralstyrelse.

Konferensen behandlede ogsaa det sociale Spørgsmaal og den demokratiske Bevægelse. Overfor den moderne sønderlemmende Bibelkritik udtaler den sine alvorlige Betænkeligheder. Bestræbelserne for at sætte denne Kritik visse Skranker, idet man støtter sig til Konferensen af 1562, vil desværre næppe bringe Frugt, da den anglikanske Kirke, som al anden Protestantisme, hylder den saakaldte fri Forsknings Princip. — Ved Omtalen af Opdragelsen blev vedtaget en Resolution, som fordrer, at Religionsundervisningen danner den øvrige Undervisnings Grundlag.

En vigtig Afgørelse blev truffet angaaende Skilsmisse. Ægteskabet mangler ogsaa i den anglikanske Kirke Sakramentets Karakter. Skilsmisse er derfor tilladt. Alligevel udtalte Konferensen sig principielt mod denne, som ødelæggende for den normale Udvikling i Samfundet. Det bestemtes, at selv om Skilsmisse paa Grund af Hor er bleven bevilget og den uskyldige Part vil indgaa et nyt Ægteskab, vil den kirkelige Vielse være at nægte. Denne Resolution blev vedtaget med 87 Stemmer mod 84.

Os interesserer særlig Konferensens Stilling til den sidste Salvelse. Denne har ingenlunde naaet almindelig Anvendelse i den anglikanske Kirke, men i de senere Aar er de syge begyndt at kræve den. Nogle Præster meddeler den, andre vægrer sig ved det, medens mange staar tvivlraadige. Konferensen naaede ikke til nogen endelig Afgørelse. Paa den ene Side vilde den ikke optage den sidste Salvelse i Kirkens Ritus, men paa den anden Side kunde den heller ikke bestemme sig til at fordømme denne Handling. Man udskød Afgørelsen, idet man lod det være afhængigt af den enkelte Biskops individuelle Afgørelse. Man bestemte, at Sognepræsterne i hvert enkelt Tilfælde, hvor den sidste Salvelse forlanges, skal henvende sig til Biskoppen, og saaledes overlade ham Afgørelsen.

Saaledes ser vi paa dette som paa andre Omraader, at Trangen til at besidde de oprindelige Naadekilder, vaagner stærkere og stærkere i den anglikanske Kirke. Det er rørende at være Vidne til denne Søgen efter de gamle Lejer, som udtørredes, da Skismaet berøvede den engelske

Kirke mange af de Naadekilder, som ene strømmer med Aandens Kraft og Liv i Kristi sande Kirke. Det er nemlig ikke alene den sidste Salvelse, som de Troende længes efter, nej, ogsaa Bodens Sakramente. Afskyen for Ørebigten svinder, og ikke faa Præster har allerede her og der ladet oprejse Skriftestole i deres Kirker.

I det hele og store kan Katholikerne glæde sig over denne Konferens, i hvis Forhandlinger der ikke har vist sig en Skygge af fjendtligt Sindelag mod den katholske Kirke. Naar vi betænker, at ogsaa den pananglikanske Kongres har udtalt sig med den mest afgjorte Bestemthed mod Udfoldelsen af anglikansk Propaganda i katholske Lande, saa tør vi vel nære den Forhaabning, at der i dette Kirkesamfund bestandig vil findes flere og flere Troende, som helt frigøres for deres Vrangforestillinger om den katholske Kirke og vender tilbage til dens Moderskød.

J--n J--n.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. (69) Tirsdag d. 13. Oktbr. aabnede den kath. selskabelige Forening »Unio« sin 24. Vintersaison i Restauratør Andreas Petersens Selskabslokaler, Frederiksberg Allé 11, og der var mødt en talrig Skare af ældre og yngre Medlemmer samt flere besøgende. Det var et Pust fra gamle Unio-Dage, der slog den indtrædende imøde: Ungdommens glade og muntre Samvær og de ældres rolige Glæde over Lystigheden eller tænksomme Beskjæftigelse ved Spillebordene. Pastorerne *v. Kettenburg* og *Haas* beærede Sammenkomsten med deres Nærværelse.

Ved Kaffen, med en lille »avec«, som blev drukket i Fælleskab, udtalte Formanden, Hr. Fabrik. *Herm. Hoffmann*, Bestyrelsens Glæde over den talrige Tilslutning og det gode Humør, der herskede, og lagde Medlemmerne paa Sinde, at møde flittigt og selv bidrage til det behagelige Samvær, saaledes som Traditionen altid var bleven hævdet i »Unio«, særlig Ungdommen burde stramme sig op, og vise deres Evner til at underholde sig selv og andre. Bestyrelsen og de ældre Medlemmer skulde altid styrke disse Bestræbelser. Sammenkomsterne holdes hver 2. og 4. Tirsdag i Maanednen,

og i Vinterens Løb arrangeres forskellige, særlige Underholdningsaftener.

— *Sundby.* (R. L.) Foreningen »Charitas« afholdt Torsdag den 8. ds. sin etaarige Stiftelsesfest i St. Annæ Skoles Lokaler, der i den Anledning var festlig smykket med Vimpler og Blomster. Imellem grønne Grene var anbragt to Skjolde med følgende Inskription: »Charitas 1907-1908« og »Hvad I haver gjort mod en af mine Smaa, det haver I gjort mod mig.« Efter at en i Dagens Anledning skreven Sang var afsunget, samledes man om det smukt pyntede Bord, hvor der bødtes paa Chokolade og Frugt. Her holdt Foreningens Præsæs, højærværdige Hr. Pastor Resch en hjertelig Tale for Foreningen og opfordrede Medlemmerne til trofast at arbejde videre paa det smukke og gode Formaal. Efter Bordet tilbragte de Unge endnu et Par Timer med forskellig Lystighed.

Forøvrigt har den energiske Forening i den senere Tid kunnet glæde sig over, at flere af Sognets unge Piger har sluttet sig til den.

Aarhus. (Pavefest.) Søndag den 11. Oktober fejrede Menigheden den hl. Faders Jubilæum ved en Fest-Aften i Gymnastiksalen. Sangkoret indledede med det 4-stemmige: »Tu es Petrus«, af M. Haller og »Kristi Kirke«, af Nekes (Tekst af P. Günther). — Derefter fulgte et Foredrag om Pius X. af Pastor Schmid, med Forevisning af en Serie af 63 kolorerede Lysbilleder om vor hl. Faders Liv og Virksomhed. Da det sidste Billede (Pius X. paa den pavelige Trone) var forevist, rejste Forsamlingen sig og sang Hymnen: »Store Gud«.

Den vellykkede »Familiaften« sluttede med Bortlodning af en Del prægtige Pavebilleder i Mahogni-Rammer.

For Børnene havde der Kl. 2 Eftm. været arrangeret en Festlighed med det samme Program.

Rom. (*Vigtig Reform i den øverste Kirkeforvaltning*). Et Reform-Dekret af den allerstørste Rækkevidde blev offentliggjort i Sommer (den 29. Juni resp. 6. Juli) og træder i Kraft efter Efteraarsferiens Slutning den 3. Nov. 1908. Det gælder en Nyordning af hele den øverste Kirkeforvaltning og det kirkelige Retsvæsen med forsigtig Hensyntagen til det bestaaende; en ny Kongregation er bleven oprettet; andre Kongregationers Kompetence eller Jurisdiktion er bleven, forandret og der er søgt tilstræbt en Simplifikation, Forenkling, af Forretningsgangen, hvorved der indføres dybt indgribende Forandringer ved den romerske Kurie; hvilket altsammen viser den nuværende Paves paa en Gang faste og bestemte, energiske Karakter og hans, for saa vidt nødvendigt, moderne Syn paa Forholdene.

I Løbet af de sidste Aarhundreder var den kirkelige Justits, særlig den saakaldte »Rota Romana« og »Signatura justitiæ« efterhaanden smeltet sammen med de Kongregationer, hvis Statuter væsentlig beror paa Sixtus V.s gamle Bulle af 22. Jan. 1588 »Immensa æterni Dei«. Rotaen var et gejstligt Dommerkollegium, hvorunder gejstlige Kontroverser sorterede; men dens Jurisdiktion gik efterhaanden over til Concilkongregationen; Signaturaen skulde undersøge alle til den hl. Fader indsendte Ansøgninger og udfærdige de tilsvarende Retsdekreter, hvormed tidligere 12, senere 7 Retslærde var beskæftiget; men efterhaanden gik ogsaa denne Instans' Virksomhed over til andre Kontorer. For i disse og lignende Sager at bringe fuldkommen Orden i Overensstemmelse med Tidens Udvikling, er det, at der indføres ny Reforme.

De vigtigste Forandringer er følgende: Alle Konflikter, saavel civil- som kriminalretslige, bliver fra Kongregationerne lagt ind under Justitsmyngighederne: »Rota Romana« og »Signatura Justitiæ«. Rotaen behandler dem i første og anden Instans, Appellinstansen, Signaturaen i sidste Instans som Højesteret. Til Kongregationerne derimod henvises fra nu af kun disciplinære Anliggender; men for alt, hvad Sakramenterne angaar, er der oprettet en ny, særlig Kongregation.

Der vil derfor fra nu af være 3 forskellige, særlige Afdelinger indenfor den øverste Kirkeforvaltning, nemlig: I. 11 Kongregationer; II. 3 Tribunaler eller Justitsinstanser; og III. 5 Officier eller Kanselier.

— For ganske nylig har den Hellige Fader, Pius X., atter udsendt en ny »Konstitution«, som ligeledes bringer en ny, mere tidssvarende Ordensgang ind i den romerske Kurie. Denne Gang drejer det sig om ny Bestemmelser med Hensyn til Publikationen af Kuriens officielle Akter. Tidligere blev disse opslaaet forskellige Steder i Rom, Kristenhedens Centrum, og ansaas dermed for tilstrækkelig promulgeret. Fra Begyndelsen af det kommende Aar 1909 vil der imidlertid fra det vatikanske Trykkeri udgaa en »*Bulletinum actuum Sedis Apostolicæ*«, hvori, efter Pavens Forordning, alle pavelige Konstitutioner, Love, Dekreter og andre Forordninger fra den Hellige Fader selv eller fra Kongregationerne og Dikasterierne skal publiceres og dermed have legal Kraft.

— Den Hellige Stol skal have faaet offiiciel Meddelelse om, at *Kejseren* og *Kejserinden af Rusland* under et planlagt Ophold i Rom agter at benytte Lejligheden til ogsaa at aflægge den Hellige Fader et Besøg.

— (*En katholsk Fyrste paa Besøg i Kvirinalet?*) I Wien er der gaaet Rygter om, at den derværende pavelige Nuntius, Fyrst *Granilo di Belmonte* skulde have

givet Stødet til Forhandlinger mellem Vatikanet og Kvirinalet for at muliggøre den østrigske Tronfølgers paatænkte Besøg i Rom, — et Besøg, der skulde være en Slags Anerkendelse for Italiens venlige Holdning overfor Østrigs Annektion af Bosnien. Siden Piemonteserne den 20. Sept. 1870 stormede Porta Pia, berøvede Paven hans Ejendom og gjorde Rom til Italiens Hovedstad, har jo ingen katholsk Fyrste, som nærer Hengivenhed overfor Kirkens Overhoved, besøgt Kvirinalet, — man holder sig helst helt borte fra Rom, baade fra Kvirinalet og Vatikanet, for ikke ved Besøg paa det ene Sted at støde an paa det andet.

Fra anden Side dementeres det derimod, at det skulde være en afgjort Sag, at den østerrigske Tronfølger, Ærkehertug Ferdinand vil begive sig til Rom. Men samtidig tilstaas det, at Spørgsmaalet om at herede Mulighed for en saadan Rejse, er *aktuelt*. Baade for Italiens Allierede er det jo højst ubehageligt ikke at kunne træde i et nærmere personligt Forhold til det italienske Kongehus, og for Italienerne selv, i al Fald de gode Katholikker iblandt dem, maa det ligeledes være pinligt, at se deres kirkelige Overhoved protestere imod det italienske Kongedømmes Retmæssighed, selv om dette sker med fuld Føje, hvad Ranet af Rom og Kirkestaten angaar. Der er dem, som mener, at den milde og fredsæle Pius X. nok vil være tilbøjelig til ogsaa paa dette Omraade at indføre Forandringer, forsaavidt som de kan forenes med Kirkens retmæssige Krav.

Vor Medarbejder, Hr. Johan Johnsen har faaet tilsendt 2 Afhandlinger til Oversættelse; de vil, naar Tid og Plads tillader det, fremkomme her i Ugebladet. De er begge af Hr. Pastor *Joh. V. Metzler* (S. J.) ved St. Knuds Kollegiet i Stenosgade: »Gute oder schlechte Pabste?« (trykt i *Apologetische Rundschau*) og »Das Wunder vor dem Forum der modernen Geschichtswissenschaft.« (trykt i »*Der Katholik*,« samt udkommet i Særtryk. Jahrg. 1908. Heft 10.)

Unio Næste Møde afholdes Tirsdag den 27. Oktbr. i Petersens Selskabslokaler Frederiksberg Allé 11, 2.
Den 15. November afholdes *Stiftelsesfest* sammesteds.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 25. Oktober. 20. Søndag e. Pintse. Relikviefest. — **26. M.** Votivofficium af St. Ansgar — **27. Ti.** Vigilie. — **28. O.** Simon og Judas, Apostle. — **29. To.** Ferialdag. — **30. F.** Alfons Rodriguez, Bekender. — **31. L.** Wolfgang, Biskop og Bekender. Vigiliefastedag.¹
Søndag den 1. November. 21. Søndag e. Pintse. Alle Helgen.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64):	Kl. 10	Højmesse	m. Pr.	Kl. 6	And.
Rosenkranskirken (Boyesg.):	- 10	—	—	—	Kl. 5 Andagt.
St. Annæ Kirke (Sundby):	- 10	—	—	—	Kl. 6 Andagt.
Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.):	- 10	—	—	—	Kl. 6 And. m. Pr.
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.):	- 9	—	—	—	- 3 Andagt.
St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115):	- 7	—	—	Kl. 3	Andagt. m. Præd.
Immaculatakirken (Strandv. 91):	- 10	—	—	—	Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Andagt.
St. Andreas Kirke (Ordrup):	- 10	—	—	—	Kl. 5 Andagt.

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 6, 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Jos. Kirke Kl. 6 $\frac{1}{2}$; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7 og 7 $\frac{3}{4}$.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, 7 $\frac{3}{4}$ og 8 $\frac{1}{4}$; i Rosenkranskirken Kl. 6 $\frac{1}{2}$ og 8; i St. Annæ Kirke Kl. 6 og 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Josefs Kirke Kl. 5 $\frac{1}{4}$ og 6 $\frac{1}{2}$; paa Toldbodvejen Kl. 6 $\frac{1}{4}$ i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{4}$.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

Rosenkranskirken. I Oktober Maaned holdes hver Lørdag Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Rosenkransandagt med sakramental Velsignelse.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion Søndagen den 1. November i Jesu Hjerter Kirke Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Frederiksberg Systue genoptager sine ugentlige Møder Torsdag den 5. Novbr. Kl. 1 $\frac{1}{2}$ —4. Møderne afholdes som sædvanlig hos St. Josefs Søstre, Frederiksberg Allé 15—17. — Alle Menighedens Damer er velkomne. Bestyrelsen beder Damerne i Menigheden betænke Systuen med alle Slags brugte Klæder, Fodtøj eller lignende til Omsyning og Uddeling blandt de fattige. Gaver modtages af Frk. M. Hofmann, St. Hans Minde, Valby, Frk. M. Muus, H. C. Ørstedesvej 29B. og Frk. Ronge, Lykkesholms Allé 14 C. samt om Torsdagen paa Systuen.

Sangforeningen „Crescendo“ holder Prøve Fredag Aften i Boyesgade.

Kirkevielse i Odense (Søndag den 25. Oktober).

- Kl. 6 Stille Messe i det gamle Kapel.
- Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Højtidelig *Indvielse* af Kirken samt *Pontifikalmesse* og Tale af Hs. biskoppelige Højærværdighed *Johannes von Euch.*
- Kl. 11 $\frac{1}{2}$ Højmesse og Kl. 12 stille Messe.
- Kl. 5 Festandagt med Prædiken af Hr. Pastor *Günther.*
- Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Fællesspisning (à Kouvert Kr. 2,35).

Husk Vincensforeningens Kransekort!

Se nærmere 1. Nr. i Maaned.

(Redaktionen sluttet Tirsdag Aften).

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Rønge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 44.

Søndag den 1. November.

1908.

INDHOLD: Den virkelige Død og Skindøden. — En ung Piges Konversion (fortsat.) — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Aarhus. Odense. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Den virkelige Død og Skindøden

i deres Forhold til de hellige Sakramenter, den hyppige Forekomst af levende begravede, Midlerne til Genoplivelse af de tilsyneladende Døde og Forebyggelsen af Faren for at blive levende begravet.

En fysiologisk - theologisk Studie af P. J. B. Ferreres S. J. og Professor Dr. J. B. Geniesse. Coblenz 1908.

En Bog, der i de store Kulturlande har faaet en vid Udbredelse, bærer ovenstaaende lange Titel. Der er næppe nogen Sandsynlighed for, at Bogen skal blive oversat paa Dansk — og da den indeholder en hel Del læseværdigt, har Redaktionen ment, at Bogen burde blive en nogenlunde indgaaende Anmeldelse til Del i Nordisk Ugeblad.

Bogen har to Forfatternavne — af hvilke Pater Ferreres er det mest sympathetiske. Pater Ferreres, spansk Jesuit, er Forfatter til Bogens første 84 Sider. Professor Geniesse, en i Rom bosiddende hollandsk Læge og Præst(?), har skrevet Resten af de 424 Sider, Bogen er stor; disse 340 Sider betegnes som Tillæg.

Det er imidlertid for den mindre Del*) af Bogens Skyld, at Værket har Værd, idet det er Pater Ferreres, der bringer det ny og opsigtsvækkende frem — medens! Prof. G.s Tillæg forekommer i det mindste en Fagmand noget vidtløftigt, overflødigt, uden praktisk Formaal, idet den søger at rejse en Kamp mod »levende Begravelse«, saaledes som den med Tidens Mellemrum er bleven rejst før, men aldrig ført igennem af den simple Grund, at hele Spørgsmaalet levende Begravelse har saa ringe praktisk Betydning, og nu mindre end nogensinde før.

Var Kampen endda bleven rejst ved Hjælp af en mindre Ordrigdom, med mere Myndighed og Kritik, noget mindre i Degnestil, og ikke mindst selvstændigt, uden at være søgt koblet sammen med Pater Ferreres næsten klassiske lille Værk, med sin originale, centrale Idé, at Præsten *nu* har en halv Time længere at frelse Sjæle i ved Dødslejet end tidligere, saa skulde man ikke have haft noget at indvende, men nu er det som sagt anderledes, og et Par kritiske Ord vil være paa deres Plads om Prof. G.s Tillæg, inden man gaar over til en nærmere Redegørelse for P. F.s Bog.

Hovedparten af Prof. G.s Tillæg optages af en Afhandling om levende Begravelse, et Emne, der altid har været velkomment for Romanfabrikanter, men som ogsaa af og til er blevet grebet af lærde Fanatikere, der har ment, at det var en Samfundssag at advare mod levende Begravelse, og angive Midler, mere eller mindre praktiske, til Forebyggelse af disse. Prof. G. synes mig at være en saadan Fanatiker. Hvad mener man om en Mand, der agiterer for en Kamp mod levende Begravelse ved at paa-staa, at der siden den nuværende Tidsregnings Indførelse maa være forekommet 600 Millioner levende Begravelser i Europa, »ja at dette Tal endog maa enormt forhøjes, naar man medregner de, der er bleven levende begravede, uden at vise Tegn paa Tilbagevenden til Livet«.

Det vilde blive for vidtløftigt kritisk at genneingaa det hele Værk; man skal her kun pege paa, at Prof. Geniesse

*) Denne mindre Del udkom først som selvstændigt Værk i Spanien under Titlen: *la muerte real y la muerte aparente con relacion à los santos sacramentos* par el R. P. J. B. Ferreres. Madrid 1904.

støtter sin Agitation paa 27 Sygehistorier over levende Begravelser, om hvilke 27 det kan paastaaes, at ikke een af dem tilfredsstiller de Fordringer, som nu til Dags stilles til videnskabeligt Bevismateriale. At paavise dette nærmere, forbyder Pladsen, men følgende skal dog bemærkes:

De Aar, i hvilke Tilfældene spiller, er for saavidt Tidsangivelse overhovedet findes, henholdsvis Aarene 1854, 1870, 1820, 1826, 1825, 1884, 1868, 1880, 1873, 1848, 1851, 1849, 1700, 1742 og 1846. Alle Data og Navne savnes paa 3 Sygehistorier, 6 af dem er Avisudklip, 2 Tilfælde forefaldt under saa ekstraordinære Forhold, som under Pestepidemi, et tredje refereres fra Slagmarken. Kun et eneste Tilfælde er af ny Datum, fra 1893, og hvor utroligt det end kunde synes, saa lyder Historien ikke desto mindre saaledes:

»For en Uge siden blev Fru John Emmores fra Nord Hudson, Indianapolis, uformodet grebet af et Ildebefindende og afgik tilsyneladende ved Døden. For at overbevise sig om, at hun virkelig var død, ønskede Manden at beholde Liget hos sig i nogle Dage. Det synes, som om der har været flere Tilfælde af Skindød i Fru Emmores Familie. Fru E.s Legeme forblev i Huset indtil Lørdag, paa hvilken Dag det paa Lægens og talrige Beboeres Forlangende blev jordfæstet. Fra Mandag til Lørdag blev Liget ikke stift, der indtraadte ingen Forraadnelse, saa at Begravelsen fandt Sted, uden at det sikreste Dødstegns Indtræden blev afventet. *Mange er af den Mening, at denne Person er bleven levende begravet*« (udhævet af Anmelderen).

Altsaa »mange, er af den Mening, at denne Person er bleven levende begravet«, men Professor Geniesse, *han* deler da vel ikke denne Mening? Eller staar han virkelig i Række sammen med de gamle Koner i Indianapolis, som ved Kaffen nævnte Dag har udtalt som deres ufravigelige Mening: — ja, M. Emmores skal ingen kunne sige noget ondt paa, og Gud bevare min Mund for at bagtale vores Doktor, men har nogen af jer mærket Liglugt ved Mrs. Emmores, for ved Skt. Patrick *jev* har det ikke«. — For os andre er Sagen ellers klar, efter at Stedets Læge har udstedt sin Dødsattest.

Denne ene Sygehistorie er nok til at vise, at Prof. G. gaar frem uden den fornødne Kritik og det i et Emne, der paa Grund af sin overordentlige Evne til at sætte Fantasien og Sladren i Bevægelse, formaner til den største Varsomhed og Kritik.

Prof. Geniesse har selv tydelig følt det svage i, at hans Sygehistorier, alle, paa den enkelte Undtagelse nær, ligger saa langt tilbage i Tiden. Han siger nemlig selv i Indledningen til sin Fremlæggelse af de 27 Tilfælde: »At de fremdragne Kendsgerninger ikke altid (!) er af ny Datum, bør ikke forlede til den Tro, at de Tilfælde, som er forekomne i den senere Tid, ikke ogsaa er meget talrige, men deres Historie, saaledes som jeg har læst dem, frembyder ikke saa meget lærerigt, som de af mig udvalgte.

Det havde sømmet sig bedre, om Forfatteren havde indrømmet, at den nyere Tid, paa Grund af den lette Adgang til Læger, saa at sige ikke kender til levende Begravelser. I Modsætning til Prof. Geniesses overdrevne Tro paa levende Begravelser citerer jeg, hvad den bekendte tyske pastoralmedicinske Forfatter Dr. Capellmann siger i sin Pastoralmedicin: 12. Oplag 1898.

»Af denne ovenfor anførte Sammenstilling af de almindelige Aarsager til Skindød ses det, at Faren for levende Begravelse knap er saa stor, som den hyppig fremstilles ogsaa af flere Forfattere af pastoral-medicinske Værker. Alle de nævnte Tilstande og Tilfælde er for det første i sig selv sjældne, men dernæst henleder de paa Grund dels af deres Sjældenhed, dels af deres Ejendommelighed baade Lægmandens, men især Lægernes Opmærksomhed paa sig i højere Grad end de almindelige Sygdomme og Dødsmaader: Det er sikkert, at det er en skrækkelig Tanke at blive levende begravet og maaske atter komme til sig selv, men lige saa sikkert er det, at disse Tilfældes Hyppighed til alle Tider er bleven betydelig overdrevet. Politiske Tidsskrifter og Underholdningslekturen griber enkelte Tilfælde dels sande, dels senere som falske opklarede Tilfælde og puster dem op til Spøgelseshistorier af første Rang. Naar blot de nu i alle civiliserede Lande indførte Forholdsregler ved Begravelser udføres samvittighedsfuldt, saa

vil dette Skræmmebillede ikke mere vise sig«. Saavidt Dr. Capellmann.

Efter Læsningen af Dr. G.s Bog henvendte jeg mig til den Mand herhjemme, hos hvem jeg mente lettest og bedst at kunne faa Oplysning om eventuelle i Danmark i den nyere Tid forefaldne levende Begravelser, nemlig til Medicinalhistorikeren Professor Julius Petersen. Hans Svar paa mit Brev desangaaende indeholdt blandt andet følgende:

»Paa Deres Forespørgsel om begravede Skindøde her i Danmark kan jeg kun svare, at jeg aldrig har erfaret noget om konstaterede Tilfælde af denne Art, men vel ofte hørt om fantastiske Ammestuehistorier, hvoraf jo ogsaa Aviserne af og til servere nogle«.

Lad mig saa hertil føje Erfaring fra min egen Virksomhed; den gaar ud paa, at, er der end i tidligere Tider forekommet Tilfælde af skindødes Begravelse, saa tør man nu paastaa, at nu til Dags er Faren for levende Begravelse i de civiliserede Lande praktisk talt ikke til Stede.

Professor G.s Tillæg synes efter det, han selv skriver i sit Forord, at være bleven modtaget med stort Bifald fra forskellige Hold i Udlandet, man taler endog om, at Vatikanet har hædret ham med rosende Omtale; herhjemme fra skal dette Bifald ikke istemmes, lad saa være at Kritiken kun staar at læse i Nordisk Ugeblad, og skrives af en stakkels vestjydsk Landpraktikus.

Efter denne Digression vender jeg mig nu til Pater Ferreres Bog.

Paterens Athandling gaar ud paa at vise, at det Øjeblik, man hidtil har antaget for Dødsøjeblikket, i de allerfleste Tilfælde ikke er det, men at der fra det saakaldte Dødsøjeblik til Sjælens virkelige Adskillelse fra Legemet forløber en Tid, i hvilken den »Døde« endnu lever, omend uden grovere synlige Tegn paa Liv, en Tid, som Pater Ferreres kalder *det latente Livs Periode*. Heraf drager Pater F. saa den Slutning, at Præsten længere end tidligere antaget kan virke med Kirkens Sakramenter til den døendes aandelige Vel.

Pater F. siger:

1° Saalænge man kan nære en fornuftig selv om kun ringe

Tvivl, om et Menneske er død eller levende, tør og bør man handle, som om Mennesket var i Live.

- 2° Sandsynligvis bestaar der mellem det for Døden almindeligvis antagne Øjeblik og det Øjeblik, i hvilket Døden *virkelig* er indtraadt, en kortere eller længere Periode, det latente Livs Periode, som ved pludselig Død varer til Forraadnelsen viser sig, og som ved almindelig Død varer mindst en halv Time.
- 3° I det latente Livs Periode tør og bør Præsten give den døende (eller »døde«) Bodens Sakramente og især den sidste Salvelse.

For disse tre Paastande fremlægger Pater F. nu sine Beviser.

ad 1. som jo er en Slags Præmisse, bemærker Pateren, at overfor Døden gælder den saakaldte Eichstädter Instruction, i den yderste Nød maa man gribe til de yderste Midler, og alle Theologer er derfor enige om, at man tør og bør række Sakramenterne, specielt de to ovennævnte, naar der er *Tvivl*, om et Menneske er [død eller levende, og han citerer derefter Udtalelser af bl. a. Lehmkuhl, Villada, Noldin, Guicot, la Croix, Skt. Alfons af Liguori, der alle er enige om, at det er bedre at udsætte Sakramentet for Faren for Ugyldighed end Mennesket for Faren for den evige Fortabelse.

Medens der i disse Betragtninger ikke er noget særligt nyt for nogen, hverken for den lærdes Kundskaber eller for den læges sunde Sans og naturlige Følelse, saa indeholder Afsnittet med Bemærkning til Paterens Punkt 2 om det latente Livs Periode en Mængde interessante og nye Synspunkter for Dødsøjeblikket.

Ganske vist har der til alle Tider været Røster, som har hævet sig for, at Sjælens Adskillelse fra Legemet ikke indtraf, samtidig med at Legemet kom til at henligge som livløst, men at der gik en lille Tid, inden den fuldstændige Død indtraf, Røster, der støttede sig bl. a. paa det hyppig iagttagne Fænomen, at den tilsyneladende Døde ofte udstøder det »allersidste« Suk Minutter eller længere efter, at det »sidste« Suk er draget, ja der er utvivlsomt endog de, der har været stærkt paa Veje til at formulere en Lære, som P. F.s om det latente Livs Periode, — men det er

aldrig tidligere sket saa bevidst, ej heller, hvad der er det vigtigste, blevet efterfulgt af en Konsekvens for Sjælesorgen, som det er sket i P. F.s Værk, saa man kan dristig tillægge P. F. Fundet og Udnyttelsen af det latente Livs Periode.

Det naturvidenskabelige Grundlag for P. F.s Paastand om Eksistensen af en Periode af latent Liv, danner Udtalelser af det katholske medicinsk-pharmaceutiske Selskab: Skt. Cosmas og Damian i Barcelona.

Dette Selskab beskæftigede sig i Begyndelsen af 1903 gennem en Række Møder med Spørgsmaalet om det latente Livs Periode. Mødernes Afslutning dannedes af en Afstemning over 16 af Dr. Blanc formulerede Theses, hvis Hovedsum var, at der *maa* antages en Periode af latent Liv efter Døden. Alle 16 Theses vedtoges enstemmigt.

Som Prøve paa disse Theses skal her anføres d. 3.: »Kendsgerningerne har vist, at Mennesket kan kaldes til Live, efter at det i flere Timer har været i en Tilstand, hvor alle det rette Livs almindelige Yttringer: Bevidstheden, Talen, Evnen til at føle og fatte, Muskelbevægelserne Aandedrættet og Hjerteslaget var forsvundne; det er logisk at kalde denne Tilstand for Skindød«, og 4. Theses, der lyder: »Den i forrige Paragraf beskrevne Tilstand af Skindød plejer at indtræffe oftere og vare længere hos dem, der rammes af pludselig Død; dog er det meget sandsynligt, at en lignende Tilstand findes i kortere eller længere Tid hos alle Mennesker, selv om de dør af en almindelig akut eller kronisk Sygdom.«

Døden antages da at komme ikke med eet Slag, bortset fra visse selvfølgelige Undtagelser (fuldstændig Knusning f. Eks.), men lidt efter lidt: den ene Funktion falder bort efter den anden, og naar Hovedfunktionerne, Aandedræt og Blodumløb, er ophørte, vedvarer endnu andre, lavere Funktioner, indtil ogsaa disse falder bort, og til Slut fattes ethvert Grundlag for Liv, d. v. s. Mennesket er død. Den fysiologiske Grund til, at Livsvirksomheden i Organismens inderste Dele kan vedvare, ogsaa efter at Aandedræt og Blodumløb er ophørt, tænkes nu at være, at disse inderste Dele saa lever paa en Reserve af Næringsmidler og Ilt, som *maa* antages at være forhaanden, efter at selve Kil-

derne til Næring og Ilt — Blodumløb og Aandedræt — er ophørt at springe.

Beviserne for disse Paastande hentes fra de Erfaringer, man har gjort ved Oplivelses-Forsøg paa Skindøde — især paa druknede og hængte — og i den nyeste Tid paa Patienter, der under svære Operationer med længe varende Bedøvelse synes døde mellem Operatøernes Hænder. Af Eksempler paa Genoplivelser bringer P. F.s Bog flere. Vi tager af dem følgende, meddelt af en Dr. Cirera paa et af de tidligere omtalte Møder i Skt. Cosmas og Damian Selskabet.

»Det drejer sig om en 52aarig Patient, der led af en dobbeltsidig Lungebetændelse og Hjertesæksbetændelse med Blødning ud i Hjertesækken, og som efter 2 Timers Døds-kamp tilsyneladende døde. Takket være kunstigt Aandedræt foretaget gennem 15 Minutter lod Hjerteslagene, som helt var ophørte, sig atter høre. Aandedrættet begyndte igen, men det var Patienten meget vanskeligt at befri sig for Bronkialslimen; Talen kom tilbage før Synet og efter 2 Timers Forløb var Patienten vendt tilbage i sin tidligere Tilstand af svær Sygdom — men fuldstændig klar. — Hun døde (det var en Kvinde) efter 24 Timers Forløb i en lignende Agoni som den foregaaende Dag.«

En Dr. Ethier meddeler i l'union medicale du Canada, Januarhæftet 1896: Dr. Ethier blev kaldt til en Mand, der fra 30 Fods Højde var falden ned paa Klippegrund og havde paa draget sig et Brud paa Hjerneskallen ledsaget af en Hjerneblødning. Tilsyneladende var han død paa Stedet og havde helt et Ligs Udseende. Efter at der forgæves var anvendt andre Midler, gjorde man i 20 Minutter rytmiske Traktioner af Tungen og opnaede derved, at denne Mand, som syntes et Lig og havde et dødeligt Brud, atter gav Livstegn fra sig og fuldstændig kom til sig selv, hvorefter han virkelig døde efter 2 Timers Forløb.

Ja jeg skal endnu som en Tribut til de af mine Læsere, hvem denne Anmeldelse maa forekomme noget lang og kedelig, referere, hvad jeg finder i en Note under ovenstaaende Tekst af Dr. Ethier: Aviserne beskæftigede sig i 1905 med det Eksperiment, som Dr. Beneux i Orleans d. 29. Juni foretog paa et guillotineret Hoved. Den henret-

tede hed Languille. Den Ulykkelige's Hoved var lige faldet i den dertil bestemte Kurv, da det blev grebet af Dr. Be-neux, som løftede det op mellem sine Hænder og højt raabte: Languille! — og se, Øjenlaagene løftede sig, og Øjeæblerne fikserede Dr. B.s Øjne. Eksperimentet gentoges 2 Gange; 3die Gang bevægede Øjenlaagene sig ikke mere.

Men nu nok herom. Det staar fast, at man oftere har iagttaget, at tilsyneladende Døde har kunnet bringes til Live — i hvert Tilfælde for en kort Tid ved Anvendelsen af passende Midler: den rytmisk udførte Frem- og Tilbage-trækken af Tungen, kunstigt Aandedræt, indirekte og i den nyeste Tid direkte Hjertemassage (direkte Hjertemassage bestaar som bekendt i, at Hjertet lægges blot ved et Snit gennem Bryst og Ribben, fattes med fuld Haand og nu udøves der langsomme og kraftige Tryk paa Hjertet, saa dets Pumpemekanisme sættes i Gang og i enkelte heldige Tilfælde bliver sat i Stand til at fortsætte paa egen Haand).

Fra disse Kendsgerninger er saa Slutningen til Eksisten-sen af et latent Livs Periode gjort.

Enhver Læge vil sikkert slutte sig til P. F. under hans Forsøg paa at hævde Tilfælde af, at virkelig Død først indtraadte nogen Tid efter den tilsyneladende Død; og mange ogsaa til Antagelsen af et latent Livs Periode i den af P. F. fremførte Forstand.

Om Flertallet af Læger derimod vil gaa med til at regne det latente Livs Periodes Varighed indtil Dødsstiv-heden indtræder, som nogle af P. F.s Hjemmelmænd vil det, eller til den halve Time, som P. F. antager, at den varer, er et andet Spørgsmaal. P. F.s Mening synes dog heller ikke saa meget at være den, at det latente Livs Periode altid er en halv Time — men snarere den, at praktisk talt kan *Sjælesørgeren* regne med denne Tid — og hermed kommer vi da til det, som har været Pater F.s Hensigt med hans Skrift: *at faa Sjælesorgen udstrakt ogsaa til den først Tid efter »Døden«* — ikke blot som altid derved, at Præsten beder for den Afdøde — men derved, at Præsten under egnede Forhold giver den »Døde« Sakramenterne — Bodens og den sidste Salvelse — under Forløbet af det latente Livs Periode. P. F. hævder, at man bør give Absolution —

og især den sidste Salvelse — hvilket »især« kan begrundes i følgende Linjer, som jeg her giver in extenso.

»Efter de theologiske Principer kan man, hvor man tør give en Døende, der er berøvet sine Sansers fulde Brug, den sakramentale Absolution — med endnu større Udsigt til Effekt give ham den sidste Salvelse. Grunden hertil er den, at den Sjælens Stemning (*dispositiones animæ*), som den Døende maa være i for gyldigt og tilladt at kunne modtage den sidste Salvelse — ogsaa maa fordres for at modtage Bodens Sakramente. Naar altsaa den Døende har de nødvendige Dispositioner for Absolutionen, saa vil han ogsaa have dem for Modtagelsen af den sidste Salvelse. Bodens Sakramente fordrer derimod for at være gyldigt sandsynligvis nogle Betingelser, som sikkert ikke er nødvendige for Modtagelsen af den sidste Salvelse. Naar disse nu mangler — medens derimod de, der er fælles for begge Sakramenterne, er til Stede, saa vil den sidste Salvelse være gyldig og kunne redde den døende (den skindøde), medens Absoluticnen probabilitet vil være ugyldig. Lad os f. Eks. antage, at en Mand, der befinder sig i Dødssyndens Tilstand, lægger sig til Sengs sund og livskraftig, og at man den næste Morgen finder ham tilsyneladende død i Sengen. Vi antager endvidere, at denne Mand, i Dagningen er bleven ramt af et Slagtilfælde, og at han, da han mærkede det komme, har opvakt en Akt af ufuldkommen Anger. Endvidere, at denne Mand, som synes død, endnu lever. Naar nu Præsten kaldes og denne giver ham den sidste Salvelse, men uden at absolvere ham, saa staar det fast, at den Syge modtager den sidste Salvelse gyldigt. Fik han derimod kun Absolution, saa vilde denne *sandsynligvis* være ugyldig, og Manden altsaa sandsynligvis fordømt. Grunden er denne: efter Autorernes almindelige Lære fordres til Absolutionens Gyldighed, at Synderen paa en eller anden Maade aflægger en ydre Syndsbekendelse, og man har ikke let ved at forstaa, hvorledes en Person under de ovennævnte Omstændigheder skal kunne aflægge en saadan Syndsbekendelse«.

Saa ender Pater Ferreres sin Bog med at samle de Følgeslutninger, der kan drages af Læren om det latente Livs Periode. Han opfordrer Lægerne til i visse Tilfælde mere end tidligere at anvende deres Kunst over for nylic »Døde«,

især anbefaler han de rytmiske Tungetrækninger. — Han formaner Lægerne til ikke at vise en Præst bort fra Dødslejet ved at pege paa, at den syge er død — da den »døde« ofte endnu vil være egnet til at modtage Sakramentet. Men især henvender han sig til Præsterne. »Husk paa,« siger han, »at vi i alle de Tilfælde, hvor man kan række den Døende eller den *tilsyneladende Døde* Sakramenterne, har en *hellig Forpligtelse* til at række dem«, og han slutter sin lille men indholdsrige Bog med følgende smukke og ydmyge Ord:

»Vi tror, at vort Æmne fortjener alle Præsters og ogsaa alle Prælåters Opmærksomhed. Enhver Bestræbelse for mere og mere at opklare dette Spørgsmaal kan kun være Herren højst velbehagelig. Vi for vor Del maa nøjes med, at have ydet det Bidrag, som vore svage Kræfter tillod. Vi haaber, at andre mere begavede og med større Indflydelse vil følge os i at udbrede Oplysning om disse Sandheder hos alle Intelligente og fremkalde en fast Beslutning om at omsætte dem i Praksis«.

P. H. P.

En ung Piges Konversion.

Ved Dr. K. Krogh-Tønning.

(Fortsat.)

Ved mange andre Lejligheder maatte jeg finde mig i store Bebrejdelser og taale alle Slags Injurier. Mere end en Gang har Protestanterne behandlet mig som gal, som havde jeg en forstyrret Hjerne og en ved Vilfarelser sørgelig forvirret Aand. De mere Moderate sagde mig, at jeg fortjente Medlidenhed. Over for dem, der beklagede mig, støttede jeg mig til Jesu Kristi Ord: »Du er Petrus, og paa denne Klippe vil jeg bygge min Kirke, og Helvedes Porte skal ikke faa Overhaand over den«, og jeg beklagede dem endnu mere, og jo mere man stræbte at rokke min Tro, desto mere styrkede jeg mig i den og gentog altid, at jeg vilde holde fast ved Troen indtil min sidste Stund.

Skærtorsdag, medens jeg holdt Andagt foran den helige Grav, hvor vor Herre laa, blev jeg levende bevæget ved de store Mysterier og Kirkens Ceremonier. Medens jeg udgød Taarer, kom jeg paa den Tanke, at jeg skulde bede min Frelser give mig Naade til at finde et Hus, hvor jeg kunde arbejde paa min Saliggørelse. Da jeg gik ud af Kirken, mødte jeg Abbed Heriot, som tiltalte mig, tilbød mig sin Bistand, bevidnede, at han allerede før havde ønsket at lære mig at kende, og overøste mig med Artighed. Jeg takkede ham ydmygt uden at bede ham om nogen Gunstbevisning og satte min hele Tillid til Gud. Den følgende Dag, Langfredag, traf han sammen med Madame de Claris, som havde overvære Lidelseshistoriens Oplæsning, og meddelte hende min Historie. Hun blev derved saa bevæget, at hun straks gik hen og opsøgte mig, trods det slette Vejr; thi Vinden var saa voldsom, at man næppe kunde gaa. Hun viste mig saadant Venkab, at jeg blev ganske skamfuld derved. Samtalen endte med, at hun indbød mig til at spise til Middag hos hende i Paasken. Anden Festdag og den følgende Torsdag begav jeg mig did. Hun spurgte, hvad jeg havde bestemt mig til. Jeg sagde hende, at hele min Hu stod til at være Nonne for at gøre Bod for mine Synder, men at jeg ikke kunde gøre mig noget Haab derom, da jeg ingen Midler havde. Mit Barn, svarede hun, der er intet umuligt; stol paa Gud. Jeg vil have dem hos mig og betragter dem fra nu af som min Datter«. Jeg modtog dette venlige Tilbud, der var saa fordelagtigt for mig. Jeg takkede først og fremmest Gud derfor af hele mit Hjerte; jeg saa tydeligt, at man ikke taber noget ved at stole paa ham. Jeg blev ved mit sædvanlige lille Arbejde, hvis Udbytte tjente til at forsyne mig med det Nødvendigste; thi jeg manglede næsten alt. Jeg plejede at frisere mig, uvidende om, hvorvidt dette var imod den kristelige Fromhed. Madame de Claris var saa venlig at anbefale mig Maadehold og Tarvelighed, hvorefter jeg med Glæde indrettede mig.

Hvad hændte der mig saa? Fra den Stund af, da jeg havde faaet mere menneskelig Hjælp, blev den følelige Smag for Andagten mig berøvet, og jeg fornam ikke længer den Tiltrækning ved Bønnen, som før udgjorde min Glæde.

Synet af Krucifikset gjorde ikke længer det samme Indtryk paa mig, Taarerne randt ikke længer. Det tristeste for mig var, at jeg ikke længer vovede at nærme mig Sakramenterne, ja ikke engang at fremstille min Tilstand for min Skriftefader af Frygt for, at han skulde bebrejde mig, at jeg ikke var nogen god Katholik. Efter min fordums Fred var der fulgt en Forvirring og en Raadvildhed, som ængstede mig. Jeg besluttede dog at aabne mit Hjerte for ham. Dette kunde ikke andet end bringe mig en stor Lettelse. Med stor Kærlighed lod han mig forstaa, at i Begyndelsen nærrede Gud mig med Trøstens Mælk, fordi jeg var et Barn. Men nu, da jeg maatte være stærkere, vilde han give mig en kraftigere Næring, og jeg maatte ikke holde mig til det følelige Behag, jeg havde fornummet indtil da, men alene til Gud og være tilfreds med den Ordning, det maatte behage ham at træffe for mig i Fremtiden. Disse Raad var mig meget gavnlige. Men min Sindsro var af liden Varighed. Om kort Tid kom mine Bekymringer forstærkede igen. Hvert Øjeblik troede jeg at krænke Gud; saa plaget var jeg af mine Skrupler. Jeg vovede hverken at spise eller drikke, hverken at samtale med nogen eller at sove; jeg levede i bestandig Ængstelse og Skræk og vidste ikke, hvorledes jeg skulde komme ud af en saa grusom Tilstand. Atter brugte jeg det Mittel, som havde trøstet mig saa meget. Alt, hvad der foregik i min Sjæl, aabenbarede jeg for min Sjælesørger. Ligeledes søgte jeg Raad hos min Velgørerinde, Madame de Claris. Der behøvedes ikke mere for at gengive min Aand dens Klarhed og mit Hjerte dets Fred. I min Skriftefader havde jeg en Fader og i denne Dame en Moder, fuld af Æmhed og Medlidenhed. I de Tjenester, hun viste mig, kunde jeg ikke undgaa at se en Himlens Naade og et ganske særegnet Forsyn.

(Fortsættes.)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København S. (R. L.) Vintersæsonens Selskabelighed indlededes i Søndags Aftes med en Fæst i Portugalsgades Afholdshjem, hvortil St. Annæ Sogns tre Foreninger Menighedsforeningen, Charitas og St. Johannes Broderskab, var Indbydere. Programmet lød paa Prolog, Oplæsning af Hr. Chr. B. Berg og Frk. Astrid Larsen, en 1-Akts Farsce, »Sanitetsraaden«, udført af unge Dilettanter, samt Oplæsning af Hr. Jeppesen. Alle Programmets enkelte Dele modtoges med stort Bifald, og bagefter gik Dansen med Liv og Lyst.

Det er en Glæde at se, at ikke blot de samme Familier er stadige Gæster, men at ogsaa flere og flere unge Venner slutter sig til disse Familiefester, der ikke alene har til Hensigt, at samle og gøre de enkelte Menighedsmedlemmer bekendte med hinanden, og saaledes faa et frodigere Menighedsliv i Gang, men ogsaa ved at lade Charitas faa Størsteparten af Overskudet — sætter denne Forening i Stand til at fortsætte sit velgørende Arbejde.

Aarhus. (*Eksercitier for Damer*). Fra den 18. til den 25. Oktober blev der i Aarhus afholdt *Eksercitier for Damer* under Ledelse af Hr. Pater U. Sialm fra Stenosgade i København. Til trods for Flyttedagens Travlhed, der forhindrede ikke saa faa i at møde regelmæssig, havde Pateren dog hver Aften en trofast Tilhørerkreds af omtrent 80 Damer (foruden en Del St. Josefs-Søstre), der med Længsel efter Opbyggelse og Fremskridt i det aandelige Liv hørte disse klare og varme Foredrag om Livets store Spørgsmaal; hvilket geraader Menighedens Damer til Ære.

Lørdagen var helliget til Skriftemaalet, og Søndagen den 25. Oktober saa Kirken en Fælleskommunion for Damer, som aldrig før. Under Højmessen Kl. 10 talte P. Sialm i begejstrende Ord om Korsets Betydning i den Kristnes Liv, og om Aftenen Kl. 6 fejredes den offentlige Slutningsgudstjeneste, til hvilken der ogsaa havde indfundet sig talrige Anderledes-troende.

Efter at Pateren havde skildret Jesu Kristi Kærlighed imod os i Altrets helligste Sakrament og Menneskenes Utaknemmelighed, standsede han i sin Prædiken, der havde rørt mange til Taarer. Præsterne og Ministranterne med brændende Lys i Haanden traadte ud af Sakristiet, de hvidklædte Piger indtog deres Pladser foran Kommunionbænken, og Altrets helligste Sakrament blev udstillet. Saa læste P. Sialm fra Prædikestolen en gripende Afbigts- og Indvielsesbøn til Jesus i Altrets helligste Sakrament, hvorpaa der fulgte *Te Deum* og Meddelelsen af den *pavelige Velsignelse*.

Glæden over disse aandelige Øvelser er da ogsaa overmaade stor hos Damerne i Menigheden. Det var i Sandhed velsignede og naaderige Dage for dem, og de beklager kun, at de varede *altfor kort*. Sognepræsten modtog Søndag Aften talrige Beviser paa Taknemmelighed for, at han havde skaffet Damerne disse *mageløse, uforglemmelige Aftener*; og i Præstegaardens Brevkasse fandtes der følgende lille Brev, skrevet af en ukendt Haand og med et indlagt Stipendium: »Kære, højjærværdige Hr. Pastor! en hellig Messe ønskes læst for at takke den kære Gud for al den Naade, som jeg og vi alle har modtaget ved disse aandelige Øvelser, for at bede Gud hjælpe os lil at være standhaftige i det gode, og endelig for at bede Gud om at velsigne den gode Hr. Pastor Sialm for hans Anstrængelser.«

Ja, Gud være takket for disse Eksercitiets Naade!

I November Maaned agtes der her i Aarhus afholdt *Eksercitier for Herrer* ved Hr. *Pater Esser* fra Stenosgade. (Kbhvn).

Odense. Søndag den 25. Oktober blev den ny prægtige *St. Albanikirke* indviet af den højjærværdigste Biskop, Msgr. *Johannes von Euch*. Trods det fra Morgenstunden mindre gode Vejr, som dog blev bedre hen ad Formiddagen, var der alligevel mødt en stor Skare, som ønskede at overvære denne sjældne Højtidelighed. Blandt de tilstedeværende var der ogsaa mange Honoratiorene baade fra selve Odense og fra andre Dele af Landet. Under de foreskrevne Ceremonier og Bønner indviede Biskoppen Kirken, hvorefter det hellige Messeoffer for første Gang blev frembaaret i det ny Gudshus. Efter den hellige Handling traadte Biskoppen, iført Pontifikalia, frem paa Kortrinet under det store Krucifiks i Korhvelvingen og holdt her en dybtføll og begejstret Indvielsestale, som greb alle Tilstedeværende. — Til Aftengudstjenesten, hvor Hr. Pastor Günther prædikede, var Kirken fyldt til Trængsel. — Festdagen afsluttedes med en animeret Sammenkomst i Industrihallen, hvor der holdtes en Mængde Taler. Udførligere Referat i næste Nr.

K. U. F. Katholsk Ungdoms Forbund afholder Fælleskommunion Søndag den 1. Novbr. i St. Ansgars Kirke. Kl. 8 — Kl. 6 Aften, Møde i Lokalet, Bredgade 67² o. G. Enhver ung Mand indbydes!

Kirkelig Kalender.

Søndag den 1. November. 21. Søndag e. Pintse. Alle Helgen.

Mandag den 2. November. Alle Sjæle. — **3. Ti.** Oktavd.

— **4. O.** Karl Borromæus, Biskop og Bekender. — **5. To., 6. F.** 7. L. Oktavdage.

Søndag den 8. November. 22. Søndag e. Pintse. Oktav af Alle Helgen.

St. Ansgars Kirke. *Alle Helgensdag:* Kl. 10 *Pontifikalmesse* m. Præd., Aften Kl. 6: *Rosenkransandagt* med Prædiken og *Procession*, hvori Jomfruernes Forening deltager med Broderskabets Faner.

Vestre Kirkegaards katolske Kapel. *Søndag den 1. November*
(*Alle Helgen*) Kl. 5 Efterm. Prædiken og Bønprocession for de Afdøde.

Alle Sjælesdag (2. November).

St. Ansgars Kirke: Kl. 8 stille Messe; Kl. 9 *højtidelig Sjælemesse*. Kl. 8 Aften Andagt.
Rosenkranskirken: Kl. 6 $\frac{1}{2}$, stille Messe; Kl. 7 $\frac{1}{2}$, Aften Andagt. I Stedet for den anden Messè i Rosenkranskirken holdes i .
Kapellet paa katolsk Vestre Kirkegaard: Kl. 8 $\frac{1}{2}$, *højtidelig Sjælemesse*. (Ønsker nogen at kommunikere maa det meddeles før Messen.)
St. Annæ Kirke: Kl. 8 *højtidelig Sjælemesse*; Kl. 8 Aften Andagt.
Jesu Hjerter Kirke: Kl. 7 og 7 $\frac{1}{2}$, stille Messe; Kl. 8 $\frac{1}{2}$, *højtidelig Sjælemesse*; Kl. 8 Aftenandagt.

Mariakongregationen for Mænd holder Fælleskommunion Søndagen den 1. November i Jesu Hjerter Kirke Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Første Fredag i Maaned (den 6. November).

St. Ansgars Kirke: Kl. 8 $\frac{1}{4}$, *højtidelig Prælatmesse* til Ære for *Jesu guddommelige Hjerter*; Kl. 8 Aften Andagt.
Rosenkranskirken: Efter Ottemessen sakramental Velsignelse; Kl. 7 $\frac{1}{2}$, Aften Andagt til Ære for *Jesu guddommelige Hjerter*.
St. Annæ Kirke: Andagt efter Skolemessen Kl. 8 og om Aftenen Kl. 8.
Jesu Hjerter Kirke: Efter 8 $\frac{1}{2}$ Messen sakramental Velsignelse Kl. 8 Aftenandagt.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer bedes venligst erindre at møde til Tilbedelse i St. Ansgarskirke til de aftalte Tider 1. Fredag d. 6. Novbr.

Elisabeth-Vincensforeningen (Ø) genoptog sine Møder Torsdag d. 29. Oktober.

Mødreforeningen afholder Møde i St. Ansgars Kirke først. Tirsdag den 3. Novbr. Kl. 8 $\frac{1}{4}$.

Syforeningen i Griffenfeldtsgade 7^a. o. G. begynder sine Sammenkomster den første Torsdag i November fra Kl. 2 til 4 og fortsætter hver Torsdag paa samme Sted og til samme Tid. Det vilde være ønskeligt, om flere Damer sluttede sig til den, for sammen med den i Fællesskab at arbejde for de fattige og trængende. Der behøves ingen anden Indmeldelse end at komme til Møderne.

Paramentforeningen genoptager sine Møder Mandag d. 2. November Kl. 1.

Til November Maaned anbefales:

P. P.: Til Forsvar for Sandheden. Nr. 18: **Omvendelse efter Døden**. Nr. 19: **De afgørende Spørgsmaal**. Nr. 20: **Skærsilden** og Nr. 21: **Forbøn for vore hensøvede Kære à 25 Øre**. Alle 4 under Fællestitlen: **Paa Skællet mellem Tid og Evighed**. 1 Kr. (I Kommission hos Høst & Søn).

(Ligeledes til Alle Sjæles Dag og November Maaned: **•Korsvejandagt for de Afdøde**, som faas Boyesgade 8^a.)

Sangforeningen „Crescendo“ holder Prøve Fredag Aften i Boyesgade.

(Redaktionen sluttet Tirsdag Aften).

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 5, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 45.

Søndag den 8. November.

1908.

INDHOLD: St. Albani Kirkes Indvielse. — En gammel »Affære«. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Roskilde. Odense. Island. Østrig. London. Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

St. Albani Kirkes Indvielse. (Rejsebrev fra vor udsendte Korrespondent.)

Odense, den 26. Oktober 1908.

I Gaar havde Odense Menighed altsaa sin store Dag; den ny, prægtige Kirke stod da endelig der paa Byens fornemste Torv. Med sin gennembrudte Gavl, sit slanke Taarn og sine Spir med de gyldne Fløje var det, som fyldte den hele Pladsen og gav den sin Karakter. Gudshuset ventede nu blot paa at signes og vies ved Biskoppens Hænder og Bøn, at dets Herre kunde drage ind i det gyldne Tabernakel og den evige Lampe kunde tændes.

Med Toget 12³⁰ Lørdag Middag afrejste vor højærværdigste Biskop fra Hovedstaden. Med samme Tog rejste Redemptoristernes Provincial, St. Andreas Kollegiets Rektor og flere Præster. Tiden gik hurtigt for de fremmede Præster; thi snart maatte de til det ene, snart til det andet Kupévindu for at betragte de minderige Bygningsværker, som vore Forfædre med saa rig Haand har strøet ud over Sjællands frugtbare Egne. Først St. Lucius' prægtige Kathedral i Roskilde, saa St. Bends imponerende Murmasser i Ringsted, et Par Mil længere fremme Absalons ærværdige Gravkirke ved Sorø

smilende Sø, og Asser Rigs Tvillingtaarne i Fjenneslevlille, saa »St. Peter« og »St. Mikkel« i Slagelse, og endelig da Toget nærmede sig Odense, saa vi Danmarks Hovedhelligdom, St. Knuds Kirke, og ved Siden af denne hæver sig nu St. Albani slanke Taarn, der er synlig langt fra Byen og herefter vil yde sin ikke ubetydelige Skærv til Byens Silhouet.

Det var et højtideligt Øjeblik, da Biskoppen satte sin Fod paa Odense Grund; thi i samme Øjeblik begyndte alle »St. Albani«s Klokker at ringe! Og disse Klokker har ikke alene en kraftig, men ogsaa en overmaade skøn Klang. Da Biskoppens Vogn kørte over det smukke Torv, fyldte Klokkernes jublende Toner hele Rummet, hilsende Overhyrden med deres »Velkommen«.

Efter Biskoppens Ankomst til Kirken samledes Gæsterne efterhaanden her, hvor de vistes om af Sognepræst Steidl og Arkitekt Schneider sen.

Der hvilede en egen forventningsfuld Stemning over det store, skønne Kirkerum, som kun oplystes af et enligt Gasblus. — Vi skal senere i en selvstændig Artikel beskrive den ny Kirke.

Ved 8. Tiden samledes de Indbudne i de festlig smykkede Skolelokaler, hvor Biskoppen præsiderede ved Aftensbordet. Med de her tilstedeværende og de i Løbet af Søndagen ankomne fandtes Præsteskabet repræsenteret af følgende Herrer: Provincialen P. *Raymund Lang*, hans Rejseledsager, P. *Carl Posselt*, Novicemester i Klosteret *Eggenburg* (Nedre-Østrig) og Rektoren for det vidtbekendte Kloster i *Bochum*, P. *Hülsmann* (C. Ss. R.). Endvidere følgende Herrer af Danmarks katolske Præsteskab: St. Andreas Kollegiets Rektor P. *Hausmann*, d' Hrr. Sognepræster *Brems*, Vejle, *Ikenmeyer*, Aalborg, *Schreiber*, Fredericia, og *Schmiderer*, St. Annæ, København og d' Hrr. Pastorer *Flynn*, Helsingør, *Gamél*, København, *Günther*, Ordstruphøj, *v. Kettenburg*, København, *Knaben*, Roskilde, *Ronge*, København, og *Willekens*, Vejle.

Allerede Kl. 4 Søndag Morgen maatte Præsterne begynde at læse den hellige Messe; Pladsen var jo indskrænket, og skønt nogle Præster læste deres Messe paa St. Josefs

Hospital og i Dalum Kloster, var den sidste Messe først forbi umiddelbart før Indvielsen.

Det havde regnet hele Natten, og en klam Taage hvilede over Torvet, da Biskoppen i Procession hegav sig til Kirkens Hovedportal og paabegyndte Indvielsen af Kirkens Ydermure under de foreskrevne Ceremonier og Bønner. Trods det mindre gode Vejr var der dog samlet en stor Skare Mennesker paa Torvet, som taalmodig ventede derude i Taagen, medens Præsteskkabet i Højkoret sang Litaniet til alle Helgen og Biskoppen besprængte Kirkens Indermure med Vievand.

Efter at Biskoppen havde begivet sig til Sakristiet, blev Kirken aabnet for Menigheden, og den talrige Forsamling af Katholikker saa vel som af Anderledestroende fyldte snart den store Kirke til sidste Plads. I Forsamlingen bemærkedes Postmesteren i Odense, Greve *Tramp*, Politimesteren, en Del Byraadsmedlemmer og Repræsentanter for den stedlige Presse. Endvidere bemærkedes Hr. Murerm. *Günther*, København, Hr. Sognepræst *Schreiber*, der var ankommen i Spidsen for 40 Medlemmer af sin Menighed, og saa Vejle Menighed var repræsenteret af en Snes Medlemmer.

I Stedet for den oprindelig paatænkte Pontifikalmesse, som af forskellige Grunde blev opgivet, celebrerede vor højjærværdigste Biskop højtidelig Prælatmesse; som Kapellaner assisterede Vikariatssekretæren, Pastor *Gamel* og Pastor *Flynn*, Helsingør. Under Messen foredrog Koret, dirigeret af Pater *Dutsche*, den latinske Sangmesse.

Efter Messen traadte Biskoppen — »en anselig og myndig Absalonsskikkelse« (Odense Avis) — frem under Kordørens høje Bue og holdt Indvielsestalen:

»En højtidelig Følelse besjæler os alle i dette Øjeblik. Vi glæder os over det Værk, som er fuldført, og takker Gud, at vi nu kan drage ind i Albani Kirke. Vi glæder os over, at det gamle og trange Kapel er bleven ombyttet med et smukt Gudshus, hvor Præsterne kan finde en værdig Plads for deres pastorale Virksomhed i den voksende Menighed.

Vi skuer op til Gud med takopfyldte Hjerter, han, som har gjort dette, han som har styrket Giverne, Bygmesteren, Mestre og Haandværkerne. Nu er Stedet beredt for Guds Navns Forherligelse, nu er det et Sted, hvor hans Hjælp skal paakaldes, et Sted, hvor vi mindes, at St. Knud vandt

Martyrkransen, hvor vi mindes de katholske Aarhundreder, da de Kristne skænkede alt til Kirkebygninger, saaledes som Bygningerne fra Middelalderen vidner om.

Man hørte undertiden sige, at Katholikkerne byggede luksuriøst. Byggede man da ikke flot, naar det gjaldt Videnskab og Kunst, og saa man ikke Foreninger med materielle Interesser bygge Pragtbygninger? Burde man da ikke meget mere anvende noget til Kirken, som tjener til Guds Ære? Fra Kirken, Guds Hus, var Kultur og Dannelse udgaaet, Hedenskabet overvunden, Familjelivet oprettet og det borgerlige Liv grundlagt. Al Kærlighedsgerning tilskyndes dertil ved Ordet i Guds Hus.

Ansgar tændte Kulturens Lys i Danmark, og Knud den Hellige bidrog til Kulturens Fremme ved Kirkens Organisation.

Biskoppen omtalte, hvorledes der efter Konstantins Dage var Kappelyst mellem Paver og Fyrster om at bygge Kirkebygninger til Guds Ære. Og der bygges den Dag i Dag. Albanikirken er Vidne derom.

Han roste Præsterne for, at de, der selv levede i yderste Tarvelighed, havde arbejdet saa ivrigt for at faa rejst den ny Kirke.

Havde de handlet anderledes, vilde den gamle Pagt have anklaget dem. Templet var Jødernes et og alt, hvad han paaviste ved Eksempler ud af Skriften, men Kristi Kirke, hvor Kristus selv var til Stede i sit Ord og sine Sakramenter, meget mere.

Biskoppen bad Menigheden flittigt besøge Guds Hus, rettede sluttelig en inderlig Tak til alle, der ved Gaver eller paa anden Maade havde interesseret sig for Kirkens Opførelse, mindede i hjertevarme Ord afdøde Pastor Lichtle og lagde de tilstedeværende Pauli Ord paa Sinde om at vandre i Sagtmodighed, Taalmodighed og Kærlighed.« *)

Efter Talen — der hjertevindende og begejstret som den var greb alle Tilstedeværende — istemte Biskoppen *Te Deum* og meddelte den sakramentale Velsignelse. Derefter forlod Biskoppen Kirken i Procession over Torvet til Præstegaarden.

Medens der efter Indvielseshøjtideligheden var Højmesse i St. Albani Kirke, benyttede en Del Katholikker Lejligheden til at bese St. Knuds Kirke og aflægge et Besøg ved Helgenskrinet, som paa Grund af Reparationer i Krypten stod i et Sidekapel.

*) Referatet i »Odense Avis».

Næppe var Militærmusikken paa Flakhaven forbi, før Tonerne fra Vejle Menigheds store Hornorkester kaldte de spadserende over paa Albani Torv. Kl. 1 afholdtes nemlig en Frokost paa 35 Kuverter for de indbudne i Albaniborgs Festsal. Paa den lille Scene stod en Statue af St. Knud i en Grotte af Palmer. Foruden Præsteskabet bemærkedes Grev *Tramp*, Enke-Lehnsbaronesse *Stampe-Charisius*, Baronesse *Rosenørn-Lehn*, Fru Dr. *Hansen*, f. Komtesse *Tramp*, Arkitekterne *Schneider* sen. og jun., Civilingeniør *Pio*, o. fl. Da denne Frokost var af en mere privat Karakter, skal vi ikke dvæle udførligere ved de mange Taler. Kun skal vi nævne P. Provincialens.

Han skildrede i smukke Ord den Følelse, der havde grebet ham, da Husets Superior i Procession bragte det Allerhelligste fra det midlertidige Kapel ind i den herlige Kirke, som gavmilde Hjerter og flittige Hænder havde beredt til en værdig Bolig for vor Herre og Frelser. Fra det Øjeblik, den evige Lampe tændtes og Himlens Engle knælede i Tilbebelse foran Tabernaklet, er St. Albans Kirke i Sandhed Guds Hus og Himlens Port! Give da Gud, at dette Herrens Hus maa se Slægt efter Slægt drage ind ad sine Porte og finde Frelse for deres Sjæle. Provincialen rettede til Slut en hjærtelig Tak til alle, som ved deres milde Gaver og deres Arbejde havde virket med til, at Drømmen om den ny Kirke var bleven til Virkelighed. —

Da Selskabet havde rejst sig fra Bordet, bragtes der Vejle Musikkorps en begejstret Ovation, som Tak for dets udmærkede Præstationer under Maaltidet.

Allerede før Kl. 5 var Kirken stuvende atter fuld, ja, selv noget efter at Hr. Pastor *Günther*, som havde faaet det misundelsesværdige Hverv at holde Festprædikenen, havde bestøget Prædikestolen, lød der Dundren paa Kirkedørene; thi ude paa Torvet stod en utaalmodig Menneskemængde, som forgæves søgte at komme ind. Man tør næsten sige, at hver Kvadrattomme Plads var optaget; og Forsamlingen lyttede med spændt Opmærksomhed til Prædikantens paa en Gang roligt afvejede og flammende begejstrede Tale:

»Vor Herre og Frelser, Jesus Kristus, har fra i Dag af taget Bolig i dette Hus. Ham ske Tak og Pris og Ære for denne hans Naade. Men over os, som er samlede her i denne Aftenstund, og over alle dem, der i de kommende Tider træder ind over dette Gudshuses Tærskel, hvad enten det sker for at bede eller for at se, hvad Tro og Kærlighed har evnet at rejse, over os og dem nedsende Herren sin rige Velsignelse!

Iblandt de mange Tanker, der ret naturligt indfinder sig hos en Katholik ved en Fest som denne i Dag, er ogsaa den: Hvor ofte er ikke denne Fest bleven fejret i fordums Dage herhjemme i vort Fædreland! Hvad vi har lært i Skolens Historietimer og senere forøget og uddybet ved Læsning, samler sig i saa Henseende til brogede Billeder.«

Prædikanten gav derefter et beaandet Overblik over Kirkebygningskunstens Historie i Danmark og sammenfattede de Tanker, som til alle Dage vil fylde den katholske Kristens Hjerter med Jubel og Tak, hver Gang et nyt Guds Hus helliges:

»Se *Alteret*, hvor der ikke blot brændes Røgelse, men paa hvilket Guds Søn fra nu af daglig skal ofre sig i den hellige Messe, det reneste Offer til Lov og Pris, til Forskning og ydmyg Bøn. Se Skranken mellem Alter og Langhus; den er netop ingen Skranke, men det *Bord*, som vi kalder Herrens Bord, fordi det ikke er Skuebrød, men Herren selv, som dér bydes frem til Spise. Det ophøjede *Stade*, fra hvilket jeg her i Aften taler til eder, havde ikke sit tilsvarende i Jerusalems Tempel, og selv om der havde været et saadant, saa vilde dog Forkyndelsen have været en ganske anden; det glade Budskab om Frelsen ved Barnet i Betlehems Stald lød ikke i jødiske Præsters Mund. Derfor maatte Salomons Tempel ogsaa savne to Ting, der findes i vore Kirker: *Døbefonten* og *Skriftestolen*, hvor Naadens Liv enten skænkes eller forøges. Der er en himmelvid Forskel mellem Salomons Tempel og den fattigste katholske Kirke. Døren ind til vore Kirker er, om Kirken selv nu er rig eller fattig, i langt højere Forstand end den mægtige *Porta*! i den hellige Stad, Vejen ind til Paradiset, til Naaden, til Gud og hans Herlighed. Derfor har det altid været Skik at smykke Kirkens Indgang saa meget, som Midler og kunstnerisk Evne formaaede det. Thi Kirkens Portal er Himlens *Port*!«

Prædikanten formanede sluttelig Odense Menighed til i et og alt at vise sig den ny Kirke værdig.

»Saa give da Gud, at denne Kirke som Guds Bolig blandt Menneskene maa staa i lange Tider, at dens Spir maa skue ned paa Rækker af lykkelige Slægter, og at de Mennesker, der kommer til at gaa ind og ud ad dens Porte maa staa for Gud og Landet som gode Mennesker, der er fuldt værdige til at høre til den gamle katholske Kirke, der mere end én Gang har vist sin Kraft som Jordens Salt, naar der var gaaet Forraadnelse i Samfundets Legeme. Det forunde os den treenige Gud, Fader, Søn og Helligaand, det forunde os ganske særligt vor Frelser, Jesus Kristus, der fra i Dag skal bo herinde under den evige Lampes stille lysende Flamme. Amen.«

Festandagten holdt Hr. Pater Hausmann, som assisteredes af d'Hrr. Patres Schmiderer og Ikenmeyr.

Lidt før Kl. 7¹/₂ ankom vor højærværdigste Biskop til Industripalæet, i hvis smukke Lokaler en stor Kreds af Menigheden og de fremmede Fstedeltagere havde forsamlet sig. I den store Festsal, hvor der paa lange, smukt dekorerede Borde var dækket til ca. 200 Kuverter, gik man til Bords under Vejle-Orkesterets taktfaste Toner. Desværre kunde Fredericias afholdte Sognepræst ikke deltage i Aftenfesten. Pastor Schreiber forstuede sin ene Haand meget alvorligt, idet han efter Aftenandagten havde været saa uheldig at styrte ned ad nogle Stentrapper i det lille Taarn, som fører til Orglet.

Hr. Sognepræst *Steidl* bød Velkommen og meddelte, at der vilde blive holdt 6 officielle Taler, hvorefter Ordet var frit.

Biskoppen: Hs. biskoppelige Højærværdighed var i Dag kommen til at mindes hin Dag i 1864, da han paa Vej til sit ny Embede i Fredericia gjorde et kort Ophold i Odense. »Ensom og ubekendt vandrede jeg gennem Byens Gader, uden at kende en eneste Katholik. Dog kom den Dag, da Missionsgerningen kunde begyndes i St. Knuds gamle By, saa rig paa Fortidens store Minder. Den første Messe læste jeg i et gammelt Atelier paa Nørregade. De vil derfor alle forstaa min personlige Glæde i denne Stund.«

Men, naar Biskoppen havde indviet det ny Gudshus, var han i den inderligste Forening med hine gamle Bi-

skopper, der havde signet og helliget Danmarks ærværdige Dømkirker.

»Jeg staar her i Dag ikke alene som Biskoppen, nej, som Pavens Repræsentant. Se, den h. Ansgar var sendt til Danmark af Paven. Fornylig er 3. Bind af *Acta Pontificum Danica* udkommel. De, som kan Latin, læse dette Værk, og de vil erfare, hvad Paverne har været for Danmark. Men det er en af disse Pavers Efterfølgere, som sendte mig hertil, og som apostolisk Vikar for Danmark og Island staar jeg her i Dag som Pavens Stedfortræder. Jeg beder Dem hæve Deres Glas og udbringe et Leve for den beundringværdig kloge, den vise, den ærværdige Olding i Rom! Han danner Centralpunktet for den katholske Kirkes Millioner af Sjæle. Fra Vatikanet udgaar Radier til den ganske Verden. — Pave Pius X. længe leve!«

Pastor *Günther* formede sin Tale for Konge og Fædreland som en smuk Lovprisning af Modersmaalet. Som Landets øverste Repræsentant stod Kongen ogsaa som Enhedspunktet for det Sprog, Danmarks Sønner og Døtre kalder deres eget. Det var en dobbelt Glæde at tømme dette Glas til Ære for vor Kongefamilie, der havde forstaaet at gøre sig agtet og elsket.

Pastor *Steidl* udtalte en hjertelig Tak til den højærværdigste Herre og Biskop, fordi han trods den barske Aarstid havde vist Odense Menighed den store Ære selv at komme til Stede og indvie St. Albani Helligdom og dele sine Børns Festglæde. »Jeg beder den højærværdigste Biskop føle sig overbevist om, at vi vil gøre alt, hvad vi evner for at gøre os fortjente til den Ære og Tillid, som De altid har vist os. Jeg føler mig overbevist om, at alle, som her er til Stede, ønsker den højærværdigste Biskop Guds rige Velsignelse til Deres ansvarsfulde Gerning.«

Johan Johnsen talte for Kirkens Bygmestre. Her var atter en af Historiens røde Traade knyttet sammen. Det var beundringsværdigt, hvor indgaaende den fremmede Arkitekt havde studeret og tilegnet sig den danske Bygningskunsts nationale Ejendommeligheder. Dog, det var ikke alene Hr. Arkitekt Schneider sen. som Danmarks Katholikker skylder Tak, men ogsaa den unge Arkitekt Schneider, som havde formet den gamle Bygmesters Tanker i Sten. Enhver

som kendte den unge Arkitekt, vidste, med hvilken stor Interesse, Forstaaelse og Kærlighed han er gaaet til denne Gerning.

Pastor *Schmiderer* mindedes den første Aften, da han kom til Odense for en halv Snes Aar siden. »Da vi stod i Præstegaardens Have pegede den højjærværdigste Biskop paa de gamle Rønner, som laa ud mod Torvet, og sagde: »Her skal om 10 Aar rejses en Kirke!« Jeg ansaa dette for en uopnaelig Drøm. Men se, nu staar Kirken der virkelig! Vi beundrer med Rette dette Værk. Men vi maa erindre, at den har kostet meget Hovedbrud, mange Overvejelser og Raadslagninger. Om dette kunde Bygningsinspektøren og Haandværksmestrene tale med.« — I smukke Ord udbragte Taleren deres Skaal.

Pastor *Gamél*. I en formfuldendt og elegant Tale bragte Pastor Gamél de danske Katholikkers Tak til Pater Provincialen for den store og aldrig svigtende Interesse, som Pateren stedse viser vor Mission. Taleren takkede derefter paa Dansk alle de Præster, som havde ofret Familie og Venner, Fædreland og Modersmaal for at arbejde iblandt os. Der er noget rørende i den Tanke at se modne Mænd løsrive sig fra Barndomsmindernes Land, fra Hjemmets Maal, for efter bedste Evne at blive Danske. Her sidder i Aften en Kreds af dem. Her er Mænd fra Albions havombruste Ø, fra det aandfulde og dog saa ulykkelige Frankrig, fra det flittige, vindskibelige Tyskland og Østerrig, ja, selv fra det »musikalske« Belgien! (Stor Munterhed over denne Hentydning til Pastor Brems, der som menig Musiker medvirkede i sit Orkester.) Derfor bringer vi danske Katholikker eder alle vor Tak.

En stor Række Talere havde derefter Ordet. Det er kun muligt at nævne nogle enkelte.

Arkitekt *Schneider* sen. I en Tale, der sprudlede af Liv, lovpriste Arkitekten Danmarks Bygningskunst. »Da jeg fik den Meddelelse: »Du skal bygge en Kirke i en af den danske Middelalders berømteste Byer,« sagde jeg straks til mig selv: Da maa du lære et nyt Sprog, den danske Arkitekturs Sprog!« — Arkitekten skildrede derpaa, hvor rigt et Materiale de herlige Kirker fra Danmarks Middelalder havde stillet til hans Raadighed. — Senere holdt

Hr. Schneider en Tale for den danske Haandværkerstand, for hvilken han havde mange smukke Lovord.

Civilingeniør *Pio* talte for Danmarks katholske Damer.

Grev *Tramp* holdt en Tale, som greb alle ved den Varme og Inderlighed, hvormed hans Ord bares frem:

»Vi er vist flere her i Aften, som ikke deler Katholikkernes Tro. Dog, vi har den samme Gud, vi har den samme Bøn. — Det Arbejde, som er skattet over hele Verden, det er Kærlighedsarbejdet, det største af alle. Hvem kan her maale sig med den katholske Kirke! Jeg tænker her paa den katholske Kirkes Nonner, Barmhjertighedens milde Døtre. Hvor er det ikke rørende at se de yndigste katholske Kvinder, selv fra Sydens sollyse Lande, paa den kristelige Næstekærligheds Bud drage til Nordens kolde Egne, ja selv til Island og sige: Her skal vi virke! — deres Kristendom er saa kærlig.

Monseigneur Biskoppen har i Dag indviet en ny Kirke. Den staar aaben for alle. Naar man vil, kan man gaa ind ad den lille Dør og — bede. Vi føler med eder, vi føler for eder. Skal vi ønske dem al Velsignelse i den Gerning, her skal udføres. — Lad os tømme vort Glas.«

Instrumentmager *Kaiser* talte for de Besøgende.

Pastor *von Kettenburg* for Bidragyderne, som havde muliggjort at St. Albani slanke Taarn nu stod derude Side om Side med St. Knuds. Det er milde Gaver, der har muliggjort, at Sten har kunnet lægges til Sten, saa vi nu ejer en ny, herlig Kirke. Taleren bad dog alle erindre, at der dog stadig trængtes til Hjælp. Gid dog mange vilde yde deres Skærv, saa Byrden maatte lettes for Præsterne, og den skønne Kirke maatte blive gældfri.

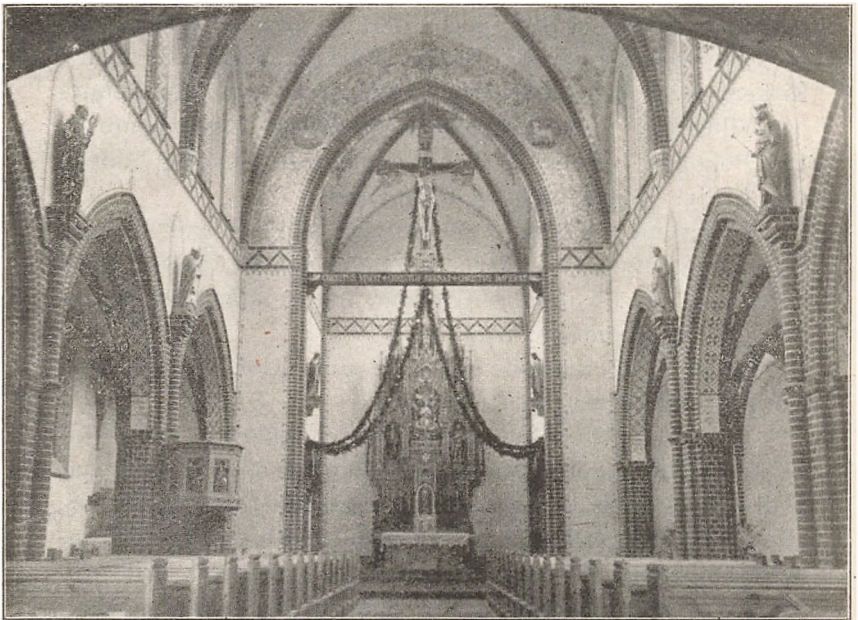
Lærer *Holst*, Svendborg, talte først for det sociale Arbejdes Mænd, Aandens som Haandens Arbejdere. Intet Samfund, ingen Institution magtede at føre an i den sociale Fornyelse som den katholske Kirke. — Senere udbragte Lærer *Holst* en Skaal for Redaktøren af »Nordisk Ugeblad«.

Murermester *Schmidt* gjorde i en smuk Tale Rede for Arbejdet ved Kirken og tolkede i varme Ord sin Tak »for den store, aldrig trættede Elskværdighed, vi altid har mødt hos Hr. Pastor *Steidl*.« — Senere talte Hr. *Schmidt* for

Arbejderne, der var gaaet til deres Gerning med Interesse og Lyst. »En Tak til alle de Mænd, som har udført det fysiske Arbejde. En særlig Tak til Formand Mørk, som har løst sin Opgave med stor Forstaaelse.«

Pastor Günther sluttede Talernes Række, idet han med meget Lune udbragte en Skaal for det flinke Orkester. — »Man paastaar ofte, at de katholske Præsters Gerning ikke har nogen social Betydning. Mine Damer og Herrer, her har De da et lille Eksempel paa det modsatte. Se, oppe i Orkestret staar den Vejle Sognepræst og blæser paa sin Klarinet, omkap med sine Sognebørn! Det er da ogsaa at løse en social Opgave!« (Stor Munterhed.)

Efter Bordet samtaledede Festsdeltagerne endnu nogen Tid, og alle udtrykte deres Glæde over den smukke Stemning, der havde hvilet over hele Festen.

St. Albani Kirkes Indre.

St. Albani Kirkes anden Dag vil, ikke mindre end dens første, i dens Annaler komme til at staa som en af dens »store« Dage. Allerede ved Firetiden, Mandag Morgen, var Skriftestolene belejrede af Polakker.

Patrene Dutscke, Knaben og Wenig maatte holde ud i Timevis. Da Ugebladets Redaktør ved Ottetiden læste sin Messe i St. Knuds Kapel, knælede Polakkerne saa tæt ved Altret, at Ministranten næppe kunde komme forbi med Missalet. Alle ventede de taalmodigt paa deres Tur til at knæle i Pater Dusckes Skriftestol. Efter at den højærværdigste Biskop havde læst sin Messe ved Højaltret, hvor han havde den Glæde at uddele en Mængde Kommunioner, holdt Pastor Knaben polsk Prædiken. Efter denne ringede alle Kirkens Klokker, og Rektoren i Bochum, Pater Hülsmann gik til Højalteret og celebrerede Levitmessén, assisteret af Pastorerne Ronge og Willekens som Diakon og Subdiakon. Efter Levitmessén uddeltes ogsaa en Mængde Kommunioner; ialt saa Albanikirke paa denne Dag mindst 300 Altergæster ved sit Bord. —

Det var gribende Øjeblikke, som aldrig glemmes af de tilstedeværende, da Biskoppen, iført en pragtfuld Korkaabe af vidunderlig rene og skønne Farver, begav sig ned i Kirken, hvor han, assisteret af Pastorerne von Kettenburg og Willekens, meddelte Firmelsens hellige Sakramente til 156 Polakker, medens Kirkens Sognepræst samtidig uddelte den hellige Kommunion ved Højaltret.

Langsomt bevægede Biskoppen sig ned ad Kirkens Hovedgang, hvor Polakkerne knælede paa Stengulvet, snart i Rækker, snart i mindre Grupper, og modtog Biskoppens Salvelse og Haandspaalæggelse.

Atter Kl. 2 ringede »St. Albani« Klokker ud over Torvet, Polakkerne holdt Vesper.

Gid da denne Dag maa være et lykkeligt Varsel for de kommende Tidens Sjølesorg! Ikke alene vi, som har nydt »St. Albani« Præsteskabs storslaaede Gæstfrihed, nej, alle Danmarks Katholikker vil nedbede Guds rige Velsignelse over den Gerning, som her skal udføres. Gid »St. Albani« nidkære Sognepræst i Spidsen for sine tro Medbrødre maa tjene mange Aar i Helligdommen, Vor Frue, St. Alban og St. Knud til Ære.

J—n. J—n.

En gammel „Affære”.

Professor Wahrmund.

Det er allerede snart Aar og Dag siden, en Professor i kanonisk Ret ved det katholske Universitet i Innsbruck vakte pinlig Opsigt ved i et Foredrag paa en paa én Gang hensynsløs og overfladisk Maade at drage til Felts baade imod den katholske Kirke og imod kristne Trossandheder i Almindelighed. En vis Hr. »Justus« i »Randers Dagblad« har ment — hellere sent end aldrig — at burde lykسالiggøre ogsaa den danske Læseverden med en lille Mundsmag af den Pærevælling, som Professor Wahrmund anrettede i dette sit senere i Trykken udkomne Foredrag. Foranlediget herved har Hr. Pastor *Osterhammel* i Randers faaet indrykket nedenstaaende Svar i samme Blad:

Ærede Hr. Redaktør! Vil De være saa venlig at optage følgende som Svar paa de to Artikler om Professor Wahrmund:

1. At give udtømmende Svar paa alle de Urimeligheder og Urigtigheder, som Artiklerne vrimler af, er ugørligt i et Dagblad, og har jeg ikke Tid til.

2. Professor Wahrmund er bleven afskediget, fordi han ikke er Kristen, idet han endda nægter Fundamental-læren i Kristendommen, nemlig Treenigheden. Selv protestantisk kristelige Blade i Østrig har fuldt ud anerkendt hans Afskedigelse.

3. Jeg protesterer mod den ganske uforskammede Paa-stand om Mangeguder i paa Grund af den Helgendyrkelse, der hævdes i den katholske Kirke, og det ikke blot for saa vidt det gælder Kirkens Lære og de dannede, men ogsaa de enfoldige Sjæle i Kirken.

4. Med Hensyn til Bønnen til Helgenerne i Livets Forlegenheder og Nød, saa er der intet at indvende, Helgendyrkelsen forudsat; thi at bede om legemlige Velgerninger har Kristus selv lært os i Bønnen om det daglige Brød.

5. Turde jeg bede om at anføre katholske Forfattere, der godkender Bøn om virkelig Hævn paa Personer, som

er ubehagelige for en. Sker det, udlover Undertegnede 100 Kr. som Belønning.

6. Andre 100 Kroner udlover jeg til den, der beviser, at katholske Forfattere hævder eller anerkender, at man tør aflægge Ed paa ikke at have begaaet Ægteskabsbrud, selv om man har begaaet det, naar man i sit stille Sind tilføjer: siden sidst.

7. Protesterer jeg mod den i allerhøjeste Grad letsindige Udtalelse om, hvad Probabilisme er.

8. Wahrmund springer med Rette Inkquisitionen over, ellers vilde han gøre sig fuldstændig latterlig efter Protestanten, Dr. Schäfer's omstændelige og omhyggeligt underbyggede Værk i tre Bind om dette Emne.

9. Hekseprocessen gør han ogsaa bedst i at springe over, da alle Historikere ved, at de tog rivende Fart *efter* Reformationens Indførelse.

10. Hvad Pave Pius X.s Rundskrivelse mod Modernismen angaar, saa er den fra troende Lejre i Udlandet bleven hilst med Glæde og Forstaaelse, fordi den hævder Kristendommens historiske Sandhed og Fundamentallærdommene mod Vantroens Skinbeviser. Og videnskabeligt set fordømmer Rundskrivelsen kun saadanne Principper, der har ført til Resultater, der ikke har kunnet staa for grundigere Undersøgelser.

Desuden har vi fra vor Medarbejder G. S. i samme Anledning faaet tilsendt følgende:

Professor *Wahrmuud*, der ved Universitetet i Innsbruck læste over katholsk Kirkeret (et Fag, som iøvrigt henhører under det verdslige juridiske Fakultet) holdt for henved 10 Maaneder siden, først i Innsbruck udenfor Universitetet og saa i Salzburg et Foredrag, der struttede af Bespottelser mod Frelseren og den katholske Kirke. Dette Sammensurium af de værste Bagvaskelser, der nogensinde er bleven fremsat mod den katholske Tro, udkom lidt senere i München som Piece og fandt rivende Afsætning i den kirkefjendtlige Lejr og navnlig blandt Protestanter. I Østrig blev den konfiskeret af Staten, da der havde rejst sig en Storm af Indignation og Protester trindt omkring blandt Katholikker, og især i Tyrol.

Der er ikke Spor af Videnskab i Prof. Wahrmunds Foredrag. De fleste Angreb mod Kirken og dens Tro er simpelthen afskreven af Hoensbroech's og Häckels Bøger, ja endogsaa af socialistiske 20-Pfennig-Piecer.

En højt anset Protestant, Dr. *Viktor Naumann*, dømmer saaledes om den østrigske Kirkeretslærer*): »Prof. Wahrmund har fra en troende Katholik forvandlet sig til en begejstret Monist (Häckelianer) . . . Han blev til en af de mest stormende Stormere mod den Fæstning, der saa længe havde beskærmet ham. Det kan han gerne . . . Blot skulde han ikke kæmpe mod Vejrmøller og anse dem for den knejsende Borg, han vil betvinge. Blot skulde han ikke lægge den lærdes Pen ned og gribe den politiske Agitators Pen; blot skulde hans videnskabelige Tænkning ikke i den Grad paavirkes af Striden, at han ikke mere kan dømme objektivt om Personer og Ting; og frem for alt skulde han ikke smæde og skælde ud, hvor der kræves Beviser.«

Det er paafaldende, at »Justus« i »Randers Dagblad« kun anfører Wahrmunds Angreb mod katholsk Helgen- og Relikviedyrkelse, katholsk Morallære og lignende, medens han ikke siger et Muk om hans Bespottelser af Treenighedslæren, Kristi Guddom, Marias Jomfruelighed og andre katholske Sandheder, som ogsaa troende Protestanter holder fast ved. Skulde »Justus« kun ledes af Hensigten at bringe den katholske Kirke i Miskredit hos hans Trosfæller?

Iøvrigt er Prof. Wahrmuud hidtil endnu ikke bleven afskediget, men kun forflyttet til det tyske Universitet i Prag.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. (*Gudstjenesten paa Kirkegaarden.*) (J-n.) Allehelgensdag Kl. 5 Em. afholdtes som bekendtgjort en Gudstjeneste paa katholsk Vester-Kirkegaard. Der var mødt c. 300 Mennesker derude til denne stemningsfulde og al-

*) Jfr. Dr. *V. Naumann*, Die zweite Wahrmundhroschüre. Graz («Styria») 1908, S. 40.

vorvækkende Højtidelighed. Da man traadte ind paa Kirkegaarden, mødte der Øjet et sjældent smukt Skue, idet en stor Mængde Grave var beplantede med Lys, som brændte med rolige Flammer i den stille Aften. Hr. Sognepræst Slump holdt først en Prædiken i Kapellet, som var fyldt til Trængsel, medens en Mængde Mennesker maatte staa udenfor. I indtrængende Ord lagde Prædikanten de Tilstedeværende paa Hjerte, at de med Iver og Udholdenhed skulde mindes de arme Sjæle og komme disse til Hjælp med deres Bøn og ved hellige Messeofre. — Efter Prædiken gik Hr. Pastor Slump i Spidsen for Forsamlingen, som i Procession vandrede rundt i Kirkegaardens Gange, bedende den smertefulde Rosenkrans.

Alle Sjælesdag Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Morgen var Kapellet atter fyldt af en Skare andægtige, som overværede det hellige Messeoffer, der frembæres denne ene Dag i Aaret der ude paa Kirkegaarden for de arme Sjæle. — Messen celebreredes af Hr. Pastor Ronge, medens Hr. Pastor Slump med Koret foredrog den latinske Requiemsmesse under Hr. Hussons Direktion. —

Vi benytter samtidig Lejligheden til at gøre opmærksom paa den store Forandring, som i Løbet af sidste Sommer har fundet Sted paa Kirkegaarden, idet Muren i hele sin Længde er blevet nedrevet og genopført i ny og bedre Skikkelse. Over Indgangen staar med gammel Bogstavskrift indhugget i Sten: *Romersk-katholsk Kirkegaard*. Paa den tilsvarende indvendige Side staar: *Pie Jesu, Domine, dona eis requiem*. — Selve Kapellet har ogsaa i sit Indre gennemgaaet en grundig Forandring, idet den gamle kolde, hvide Farve er bleven afløst af varmere Farvetoner. Over Hovedindgangen er i en stiliseret Indfatning anbragt den gængse Abreviatur: *R. I. P. (Requiescant in pace. De hvile i i Fred.)*, over Krucifikset paa Altervæggen et Kristusmonogram og over de to Døre ved Siden af Alteret to Engle knælende i Bøn, malet af Hr. Malermester Møllmann. Selve Alteret med Pieta'en over Tabernaklet er paany polykromeret. — Helhedsindtrykket er nu langt mere indbydende og venligt end før, og Kapellet staar nu i denne Henseende næppe tilbage for noget andet Kirkegaardskapel herhjemme.

Roskilde. Søndagen d. 25. Oktbr. samledes Sct. Laurentii Menighed i Præsteboligens Forsamlingsaal for at fejre Hs. Hellighed Pave Pius Jubilæumsfest. Straks ved Indtrædelsen i den nydelig smykkede Sal lagde man Mærke til et stort Billede af den hl. Fader, omkranset med Efteraarets smukkeste Blomster. Festen indlededes med en i Dagens Anledning forfattet Kantate, hvorefter Sognepræsten

Hr. Pastor Kerckhoffs holdt en begejstret Tale om Pavernes Betydning for vort Fædreland i Middelalderen og sluttelig dvælede ved vor hellige Faders velsignelsesrige Virken for hele den katholske Kristenhed. Efter Talen, som paahørtes med megen Opmærksomhed af Forsamlingen, bænkedes man ved et veldækket Kaffe bord. Ved Festens Slutning afsendtes følgende Telegram til den høje Jubilar:

Hellige Fader!

Forsamlede Katholikker, Roskilde, Danmark, barnlig hengivne, bringer ærbødige Lykønskninger, beder velsigne.

A. Kerckhoffs,
Sognepræst.

Paa Telegrammet indløb følgende Svar, som af Sognepræsten oplæstes i Kirken under Højmessens den 1. November.

Den hellige Fader takker for Hyldest, velsigner af ganske Hjerte Sognepræst og Menighed.

Kardinal *Merry del Val*.

Odense. Efter hvad vi har bragt i Erfaring, tiltræder Sognepræsten ved St. Albani Kirke, Hr. Pastor *Steidl*, med det første en velfortjent 2 Maaneders Ferierejse ovenpaa de mange Anstrængelser og Spekulationer, som har været forbundet med Opførelsen af den ny Kirke. Rejsens Maal er Polen, hvor Pastoren vil forbinde det nyttige med det behagelige og sætte sig lidt mere ind i det polske Sprog, som Præsterne her til Lands jo stadig faar mere og mere Brug for. Under Pastor *Steidls* Fraværelse indtil Jul vil Hr. Pastor *Schmiderer* være hans Stedfortræder; Pastor *Schmiderer*s Stedfortræder ved St. Anna i København er imidlertid Hr. Pastor *Resch*.

Island. Den hittidige lutherske »Biskop« paa Island, *Hallgrimur Sveinsson* har af Helbredshensyn taget sin Afsked fra 1. Oktober. Til hans Efterfølger blev udset den »frisindede« Forstander for Præsteskolens, Professor *Thorhallur Bjarnson*, som tog mod Udnævnelsen paa Betingelse af, at han blev fri for at rejse til København for at ordineres, og i Stedet for blev ordineret af sin Forgænger hjemme i Reykjavik. Dette skete da ogsaa den 4. Oktober ifølge »Krist. Dagbl.« Men for det Tilfældes Skyld, at *Hallgrimur Sveinsson* ikke skulde være rask nok til at forrette Ordinationen, havde man henvendt sig til den islandske Salmediger, Provst *Valdimar Briem* og bedet ham om at forrette Ordinationen, om fornødent. Det er denne Omstændighed, som gør, at vi finder den os eller uvedkommende Begivenhed Omtale værd. — At man mener, at en *Præst* lige saa godt som en Biskop kan forrette *Bispe*-Ordination, det viser,

hvad man indenfor den lutherske Statskirke anser Biskopper og Bispevielse for, og hvor langt man i denne Henseende er kommen bort fra den kristne Oldkirke, hvor det var en ufravigelig Regel, at kun en Biskop har Magt til *gyldigt* at ordinere baade Præster og, *a fortiori*, Biskopper. Der ligger i ovennævnte paatænkte Udvej ligesom en Tilstaaelse af, at nu, da den apostoliske Rækkefølge dog er afbrudt for den lutherske Statskirkes Vedkommende den Gang, da den sidste katholske virkelige Biskop maatte lade sit Hoved paa Blokken ved Reformationens Indførelse, saa kan det være lige meget, hvem der »ordinerer«, hvem der meddeler »Bispe«- og »Præste«-Fuldmagten, om det er en Biskop eller en Præst, om det er en gejstlig eller en Læg; det er dog kun en tom Formsag uden Realitet. Under de forhaandenværende Forudsætninger — med den en Gang vitterlig afbrudte Sukcession — er det i Virkeligheden ogsaa Hip som Hap.

Østrig. (*Kristelig-social Sejr i Wien.*) Atter har de kristelig-socialt vundet en stor Sejr ved Valgene til Landdagen. I selve Wien blev valgt 43 kristelig-socialt og 5 Socialdemokrater. Af de 10 Mandater udenfor Hovedstaden opnaaede de kristelig-socialt at besætte de 9, Socialdemokraterne kun 1. Blandt de valgte befinder sig Arbejdsminister Geszmann og Wiener-Borgmesteren Dr. Luëger.

— I Anledning af Pave Pius' Jubilæum har Kejser Franz-Josef skænket den Hellige Fader et gyldent Brystkors, som er besat med 60 Diamanter og 50 Rubiner. Paa den ene Side findes indgraveret et Distichon af følgende Indhold, der forklarer Valget af netop 60 Diamanter og 50 Rubiner; »Kejser og Konge Franz Josef I., som i 60 Aar har beklædt sit høje Embede, lykønsker Pave Pius X., som i 50 Aar har røgtet sit hellige Kald — i Aaret 1908, begges Jubilæumsaar.«

London. (*Munken fra Llanthony.*) den 16. Oktober døde i Camberley den meget omtalte Pater Ignatius, Forkæmperen for Munkevæsenet i det protestantiske England, i den høje Alder af 71 Aar. Hans Fader var Købmand i London; P. Ignatius's oprindelige Navn var Joseph Leicester Lyne. —

Allerede dengang han besøgte Privatskolen i Spalding, begyndte Lyne at vise Tilbøjlighed for Munkelivet. Trods Faderens Modstand fattede han snart den Plan at opvække Munkelivet i den anglikanske Kirke. Som Hjælpepræst i Plymouth og i flere andre Stillinger, kom han dog snart i Strid med sine gejstlige Foresatte for sit overspændte Væsens Skyld, men endnu mere, fordi han iførte sig Benediktinerordenens Dragt. Pater Ignatius lykkedes det allige-

vel at faa grundlagt et Kloster i Llanthony og det i Form af et anglikansk Benediktinerkloster; han fik dog aldrig ret mange Tilhængere. — Berømt er P. Ignatius hovedsagelig bleven ved sin store Veltalenhed som fri Missionsprædikant.

Gladstone betegnede ham som en af Nutidens største Talere, og den berømte Atheist Bradlaugh, med hvem han engang havde en offentlig Diskussion, skal have kaldt ham for Kristendommens dygtigste Repræsentant. Helst talte P. Ignatius til de fattige og de unge. Han havde den største Indflydelse paa Mængden, der endog troede om ham, at han engang havde opvakt en ung Pige fra Døden. Naar »Munken« kom til London, prædikede han gerne i store Forsamlingslokaler. »Pateren« i den sorte Kutte var i Kraft af sin store Alvor og sine fuldendte Talegaver Aar-tier igennem en fremragende Personlighed. — Det er urigtigt, at P. Ignatius i Løndom er gaaet over til den katolske Kirke; han har rigtignok engang været i Rom hos Paven, der forærede ham en Medalje, men tilføjede den Formaning, at han altid skulde huske paa, det ikke var Kutten, der gør Munken. Det lader til, man med Munken fra Llanthony ogsaa steder Tanken om at genopvække Munkelivet i det anglikanske England til Hvile.

Udlaan (gratis) og Tilbagelevering af Bøger fra St. Vincens- og Sognebibliothekerne

finder Sted

ved **St. Ansgars Kirke** (gennem Hr. Lærer Ertner, Bredgade 67).
Tirsdag, Torsdag og Lørdag Kl. 7—9 Aften; desuden
efter Formiddags- og Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen
ved **Rosenkranskirken** daglig fra 6—7 (hos Pastor Ronge).
ved **St. Anna Kirke** hver Søndag efter Hovedgudstjenesten.
Fra **St. Josefs Konferens Bibliothek** udlaanes Bøger daglig fra
Kl. 9—1 fra Skolelokalet Griffenfeldtsgade Nr. 7.

A. C.s Foredragsrækker.

Femte Række (Oktober 1908—Marts 1909).

Første Foredrag: Onsdag d. 11. November, Aften Kl. 8¹/₄.

Foredragsholder: Hr. Cand. theol. & mag. **Niels Hansen**.
Emne: **Maria Stuart**.

Lokale: Den store Sal ved Jesu Hjerte Kirke i Stenosgade
(Opgang ad Hovedtrappen).

NB. Velvillige Bidrag til Bestridelse af Udgifterne (Lejning af Stole o. l.)
bedes nedlagt i de ved Indgangene ophængte Bøsser.

Alle indbydes!

Unio Næste Møde finder Sted Tirsdag den 10. November i
Petersens Selskabslokaler Frederiksbergallé Nr. 11.
Stiftelsesfesten er udsat til Søndag den 22. November.

 St. Johannes Broderskab Tirsdag den 10. ds. ekstraordinær
Generalforsamling paa sædvanlig Tid og Sted. Alle Med-
 lemmerne bedes møde. Bestyrelsen.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 8. November. 22. Søndag e. Pintse. Oktav af Alle Helgen. — **9. M.** Laterankirkens Indvielse. — **10. Ti.** Andreas Avellin, Bekender. — **11. O.** Martin, Biskop og Bekender. — **12. To.** Martin, Pave og Martyr. — **13. F.** Stanislaus Kostka, Bekender. — **14. L.** Didacus, Bekender.

Søndag den 15. November. 23. Søndag e. Pintse. *Marie Ofring.*

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64):	Kl. 10	<i>Højmesse</i> m. Pr.	Kl. 6	Andagt
Rosenkranskirken (Boyesg.):	- 10	— — —	Kl. 5	Andagt.
St. Annæ Kirke (Sundby):	- 10	— — —	Kl. 6	And. m. Pr.
Jesu Hjerte Kirke (Stenosg.):	- 10	— — —	Kl. 6	And. m. Pr.
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.):	- 9	— — —	- 3	Andagt.
St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.):	- 7	—	Kl. 3	Andagt. m. Præd.
Immaculatakirken (Strandv. 91.):	- 10	— — —	Kl. 2 ¹ / ₂	Andagt.
St. Andreas Kirke (Ordrup):	- 10	— — —	Kl. 5	Andagt.

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerte Kirke Kl. 6, 7, 7¹/₂ og 8¹/₂; i St. Jos. Kirke Kl. 6¹/₂; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6¹/₂, 7 og 7³/₄.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, 7³/₄ og 8¹/₄; i Rosenkranskirken Kl. 6³/₄ og 8¹/₄; i St. Annæ Kirke Kl. 6 og 8; i Jesu Hjerte Kirke Kl. 7, 7¹/₂ og 8¹/₂; i St. Josefs Kirke Kl. 5¹/₄ og 6¹/₂; paa Toldbodvejen Kl. 6¹/₄ i St. Andreas Kirke Kl. 6¹/₂, 7, 7¹/₂ og 8¹/₄.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

Mariakongregationen for Ynglinge fejrer Søndag den 15. November den h. Stanislaus festlige Mindedag. Kl. 8¹/₂ *Fælleskommunion* i Jesu Hjerte Kirke. Kl. 6 Aften i St. Ansgars Kirke højtidelig *Festandagt* med Prædiken, Optagelse af nye Medlemmer og Te Deum.

Mandag d. 16. November *borlfulder* det sædvanlige Møde.

Sangforeningen „Crescendo“ holder Prøve Fredag Aften i Boyesgade.

Vincensforeningens Kransekort

bringes i velvillig Erindring; de faas hos d'Hrr. Gejstlige ved St. Ansgarskirken (Bredgade 64), Rosenkranskirken (Boyesgade 8³), St. Josefskirken (Griffenfeldtsgade 44), St. Andreaskirken (Ordrup) og hos Muremester A. V. Günther, Bangertsgade 11, samt ved telefonisk Henvendelse til Johs. Hoffmann & Søn, Købmagergade 48. Telf. H. 1389.

Trykfejl. I sidste Nr. S. 735 L. 2 f. n.: styrtede jeg mig i den . . . læs: *styrkede* jeg mig i den . . . L. 9 f. n.: Villfarelser læs: *Vildfarelser*.

(Redaktionen sluttet Tirsdag Aften).

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Apsgarinsforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Paak 651. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y

Nr. 46.

Søndag den 15. November.

1908.

INDHOLD: Den apostoliske Trosbekendelse i Middela'deren. — En ung Piges Konversion (sluttet). — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. London. Rom. Barcelona. Nord-Amerika. — En Berigtigelse. — Til Hovedstadens Katholikker. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privatannoncer.

Den apostoliske Trosbekendelse i Middela'deren, særlig paa Dansk.

Af Wilh. Schmitz, S. J.

(Smilgn. Stykket om »Fadervor« i dette Blads Nr. 23 for 7. Juni.)

For den fromme Middela'der var det en afgjort Sag, at ikke blot Trosbekendelsens Indhold var den samme Lære, som Apostlene havde forkyndt, men at dens Ordlyd skrev sig fra dem. Man tænkte sig, at den var opstaaet paa den Maade, at de tolv Apostle efter den Helligaands Udgydelse paa Pintsedagen havde forsamlet sig, og at saa hver af dem havde udtalt en af de tolv Artikler i Credo. Det var da kun rimeligt, at den hellige Petrus begyndte med sin Bekendelse; han skulde altsaa have udtalt den første — eller, hvis denne deltes i tre, de tre første Artikler.

Da man saaledes fordelte Trosbekendelsen paa de tolv Apostle, var Følgen, at disse hyppigt fremstilledes med et Skjold eller et Baand, hvorpaa man kunde læse den Artikel, som netop var tillagt ham. Var disse Indskrifter allfattede paa Modersmaalet, saa havde Menigheden paa denne Maade stadig Trosartiklerne for Øje. Disse Indskrifts-

baand kunde gøre Tjeneste ved Folkeundervisningen ligesom Bøntavlerne og de billedlige Fremstillinger af Troens Hemmeligheder, der fandtes rundt om i Kirken, over Altrene og paa Væggene.

I Nordtyskland kan man saaledes se Apostelfigurer med Trosartiklerne paa Højaltret i den smukke Klosterkirke i Doberan (Meklenborg). Ogsaa paa et Alter fra Aaret 1475, som var bestemt for Kirken i Sollentuna i Uppland Sverrig, finder man Apostlene med deres Baand, hvis Indskrifter rigtignok er saa godt som fuldstændig udviskede¹⁾. I Danmark blev Apostelstatuetter med Indskriftsbaand anbragt paa Søjlerne i Skive Kirke. I Frankrig havde man Fremstillinger af Apostlene, som løftede Skjoldet op over Hovedet; paa hvert enkelt Skjold stod den paagældende Trosartikel, øverst paa Latin, underneden paa Fransk²⁾.

Men ogsaa i Ord og Skrift — ligesom senere paa Tryk — blev Folket gjort bekendt med Trosbekendelsen og dens Fordeling imellem de tolv Apostle. Man har dog næppe brugt at fremsige Credo paa denne Maade med Apostelnavnene.

Den ældste bevarede danske Tekst af Trosbekendelsen findes — ligesom af Fadervor — i Folkebogen *Lucidarius* under Forklaringen af Messen og lyder saaledes:

D(iscipulus). Hwi syes (siges) Credho nest efther lesten. (Evangeliet)?

M(agister). Thet at merkæ, ath wi troo thee ordh, ther i lesten lesæs.

D. Hoo (hvo) giordhæ credo, oc hwar lundh tydhes hun wdh paa worth mol? Syær thet, at leghfolk maa thet vnderstaa (forstaa).

M. Sydhen ihesus christus war faren opp til hymmælyndh; tha giordhæ the XII appostel the XII artyklæ, ther i credo stor, ther huer cristen man skal throo. Then førstæ artykel burdhæ (begyndte, svensk: börja) sancte Pether oc sathæ (sagde): jek troor paa gutfather almectustæ, sosom hauer skaueth hemmel oc iordh. Andreas: jek troor paa jhesus christus, gut faters enestæ Søn oc wor herræ. Jo-

¹⁾ Nu i det historiske Museum i Stokholm, Kirkesalen.

²⁾ *Geffeken's* Bilderkatechismus, S. 112 f.

hannes ewangelistæ: jek troor, ath han war vnfanghen aff then helligand oc fødth aff iamfruæ maria. Jacobus: jek troor, ath han toldæ pynæ oc war korsfest, toldæ dødth oc war ioreth aff pylatus, ther poncius heth til æth nafn, han war høfdyngth. Thomas: jek troor, ath han opp for till hemmels oc sydher aa gut fathers almectustæ aa hans høghræ handh. Philippus: jech troor, ath han skall tedhen kommæ ath dømmæ bothæ leuendhæ oc døthæ, thet er bothæ onth oc goth. Bartholomeus: jek troor aa then heliandt. Matheus: jek troor aa then helliæ kirkæ, cristen mantz samfundh. Symon: jech troor aa hellig mantz saufnelsæ (Samfund), oc ath wi fanghæ afløsnyngth aff woræ synder. Judas: jek troor, ath wi skulæ oppstandhæ III dauæ meth thet sammæ legommæ, wi nw i æræ. Mathias: jek troor, at wi skulæ fanghæ thet ewyghæ lyff i hymnæryghæ. — Thet gywæ os guth allæ samen! ¹⁾)

Som man ser, findes her ikke blot Trosbekendelsens egen Tekst; men der er gjort smaa Tilløb til at indskyde Forklaringer af enkelte Udtryk. I egentlige Bønnebøger maa vi derimod vente at finde selve Trosbekendelsen uden Tilføjelser, saaledes som man dengang plejede at læse den. I Marine Jespersdatters haandskrevne Bønebog ²⁾) findes den saaledes i følgende Form blandt de Bønner, der gik forud for den egentlige Rosenkransbøn:

Jegh troær stadelige paa Gud fadher hemmerigyss oc jorssens skabere. Jeg throer paa hans eneste søn Jhesum Christum, wor Herre, som undfanghen aff then Hellighe and, fød aff jomfru Maria, pynther undher Pontio Pilato, korsfesther dødher och jordhet, nyer for tyl helwidhe, opstod tredhe dagh aff dødhe, opfor tyl hemmels, sydher til faders høghre hand, skal komme yghen och dømme leffwenyss oc dødhe. Jegh troær paa then Helig and, paa then Hellighe kyrka, alle hellighe menniskes samfun, paa synssens forladelse, legommens opstandelse, oc paa thæt ewighe lyff. Amen.

At vi her virkelig har Middelalderens danske Credo, saaledes som det blev læst hened Aar 1500, fremgaar ogsaa af, at dets Ordlyd næsten stemmer overens med de

¹⁾ Lucidarius, udg. af Brandt, S. 14 f.

²⁾ Arne-magnænske Saml. Nr. 421 i S^o, Bl. 22 v.; Brandts gammeldanske Læsebog S. 279.

Brudstykker, der findes i Palladius's Visitatsbog.¹⁾ Han knytter nemlig til nogle af Trosbekendelsens Artikler en Opregning af de Helligdage, han ønsker bevaret efter Reformationen. Ogsaa hos Christiern Pedersen (Danske Skrifter IV, 246-289) og Paulus Eliæ (Sechers Udg. S. 23-27) findes danske Oversættelser af Trosbekendelsen.

For Norden, om end ikke just for Danmark, fik Trosbekendelsen endnu en særlig Betydning ved at blive optaget i den borgerlige Lovgivning. Grunden hertil er, at de nordiske Folks Omvendelse til Kristendommen ofte foregik saaledes, at et helt Folk eller i hvert Fald dets Flertal samtidig erklærede sig for den hvide Christ. Omvendelsen blev derved en Nationalsag og Kirkeloven tillige en Folkelov eller — som A. D. Jørgensen udtrykker sig — de kirkelige Vedtægter kunde nu tildels blive Love, og den verdslige Myndighed kunde støtte den aandelige.²⁾

Ja, Trosbekendelsen fik endogsaa en Hædersplads i de verdslige Love; den blev tit sat forrest. Alle ældre norske Love fra kristen Tid begynder med en saadan Trosbekendelse.³⁾

Ogsaa i den berømte islanske Lov fra Fristatstiden, Graagaasen, blev den optaget. Det samme gælder om mange af de svenske Landskabslove. I det mindste en Slags Trosbekendelse findes i Begyndelsen af Vestgøtaloven, Upplandsloven, Søndermannaloven, Vestmannaloven, Helsingeloven, Smaalandsloven og Gullandsloven.⁴⁾

Den apostoliske Trosbekendelse optages ganske vist ikke ordret i disse Love; men de bestemmer, at alle Indbyggerne i et Rige eller en Landsdel skal bekende sig til Kristendommen, og de angiver da som Regel dens vigtigste Trossælinger. Ingen kommer saa nær op ad selve den apostoliske Bekendelse som den af Kong Magnus Lagabøter udstedte Gulathingslov. Vi vil her anføre Begyndelsen af

¹⁾ Sv. Grundtvigs Udg. S. 100, 101, 104.

²⁾ A. D. Jørgensen: Den nordiske Kirkes Grundlæggelse og første Udvikling, S. 516.

³⁾ R. Keyser: Den norske Kirkes Historie under Katholicismen. I, S. 92 f.

⁴⁾ Se de paagældende Bind af *Schlyter*: Corpus juris Suec.

denne, saa meget mere som den, ligesom Lucidarius, indeholder nogle forklarende Tilføjelser.¹⁾

Her begynder Kristendoms-Balken.

I. KAPITEL.

Om den rette kristelige Tro.

Det er Begyndelsen til vores Guletingsmænds Lov, som er Begyndelse til alle gode Ting, at vi skulle have og holde den kristelige Tro. Vi skulle troe paa Gud Fader den Almægtige, Himmelen og Jordens Skaber. Vi skulle troe paa vor Herre Jesum Christum, hans eeneste Søn, som blev undfanget af den hellige Aands Kraft og født af Jomfru Maria; piint under Pilati Vælde; korsfæstet, død og begravet; foer ned til Helvede for at løse derfra alle sine Venner. Tredje Dag efter at han var død, i Henseende til sin Manddom, men uskadet paa sin Guddom, stod han op fra de døde, og var siden hos sine Disciple 40 Dage, fra Paaskedag til Himmelfartsdag, og foer da op til Himmels; og derfra skal han komme paa denne Verdens sidste Dag, for at dømme hver efter sin Fortieneste. Vi skulle troe paa den hellige Aand, at han er een sand Gud, som Fader og Søn, og de tre adskilte Personer ere een Gud. Vi skulle troe alt det, som den hele Kristenhed tror, og alle hellige Mænds Samfund og den hellige Kirke haver samtykket tilforn med urokkelig Stadfæstelse. Vi skulle troe at Synderne forlades os ved Daaben og Anger og Skriftegang ved vor Herre Jesu Christi Legeme og Blod, som i Messen helliges, ved Bønner at holde, ved Almisser at gjøre og Faster og ved alle andre gode Ting, som Menneskene gjøre, tænke eller tale. Vi skulle troe, at ethvert Menneskes Legeme, som er kommet ind i Verden, eller herefter kan komme til Dommedag, skal da opstaae, og fra den Tid skulle de som ilde handlede, og ikke i denne Verden angre og fortryde deres Synder, lide endeløs Marter med Dævelen og hans Haandlangere i Helvede. Men de, som i denne Verden have handlet vel, skulle da og have en evig Glæde med Gud og hans Hellige i Himmelrige.

¹⁾ Magnus Konongs Laga-Bæters Gula-Things-Laug. Ex manuscriptis Legati Arna-magnæani Hauniæ 1817. (Udg. paa Oldnordisk, Dansk og Latin), S. 397.

En ung Piges Konversion.

Ved Dr. K. Krogh-Tønning.

(Sluttet.)

Paa den hellige Claras Dag i dette Aar begav jeg mig til Clarissernes Ordens¹⁾ Kirke for at holde min Andagt. Min Dragelse til dette Hus blev mere følelig end nogensinde. Jeg følte mig tilskyndet til at forestille mig. Jeg henvender mig til en Søster, som lover at underrette Abbedissen. Den følgende Dag kom jeg igen og havde en Samtale med hende. Jeg udtalte for hende mit inderlige Ønske om at blive en Datter af den hellige Clara, »og af Dem, min Moder, tilføjede jeg, dersom De vil være saa god at optage mig.« Hun hørte med Godhed paa mig og gav mig et vist Haab. »Kom igen til mig om nogle Dage,« siger hun til mig. Dette gjorde jeg. Denne Gang træffer jeg ved Porten en anden Søster, som siger til mig: »Frøken, dersom det er for at blive Nonne, De søger vor Moder, Abbedissen, da er dette ganske uden Nytte, med mindre De er af fornem Stand; hun optager ikke andre.« Meget forundret over saadan Tale, svarede jeg hende med Aabenhjertighed: »Rigtig, min Søster, jeg er Datter af en Købmand; men skulde det virkelig være muligt, at disse Damer, som roser sig af at træde Verdens Ære under Fødder, tager Hensyn til Stand? Hvorledes? Jeg mente at fremstille mig i et Asyl for Fattigdom, for Tarvelighed og religiøs Ydmyghed, og jeg finder der ikke andet end verdsligt Hovmod!« Med disse Ord forlod jeg hende og opsøgte min Skriftefader, fordi jeg frygtede for at have sagt noget ondt. Til ham fortalte jeg, hvad der var hændt mig. Han morede sig meget derover og sagde: »De kunde have tilføjet, at den hellige Franciscus, deres Fader, kun var Søn af en Købmand. Men det er nok med denne ene Gang, gaa ikke der igen. Man fortalte mig, at, da Abbedissen var bleven underrettet om Begivenheden, havde hun drevet Spøg dermed, hvilket beroligede mig. Thi jeg var bange for, at mit Svar vilde lægge mig Hindringer i Vejen for min Optagelse. Jeg lovede at gaa hen og fremstille mig paany. Mod min Forventning lod man mig træde ind i Huset for at prøve mig nærmere. Jeg knælede og kyskede Gulvet. Denne Handlemaade,

¹⁾ St. Franciscus's II. Orden.

som, uden at jeg vidste det, stemte overens med deres Skik; behagede Nonnen meget. Gud havde indgivet mig det; thi jeg vidste ikke, hvorledes jeg skulde fremtræde for disse Damer. Jeg gennemgik endelig alle de Prøver, som de fandt fornødent at anstille. De fortalte mig flere Anklager, som man ved Bagtalelse havde udsat mig for. Ved at høre dem maatte jeg skælve af Skræk. Mine Undskyldninger og mine Taarer var hele mit Forsvar. Jeg stodelede paa min Samvittigheds Vidnesbyrd, og jeg erfarede, at de snart kom bort fra deres Fordomme. Gud havde sine Hensigter med at sætte mig paa saa haarde og beskæmmende Prøver. Langt fra at formindske mit Ønske, tjente de kun til yderligere at opflamme det. Om de havde været endnu pinligere og mere ydmygende, vilde det for mig intet haft at betyde, naar det kun endte med min Optagelse; thi Formaålet for mit Ønske om at leve Clarissernes Liv var at øve mig i at lide, at tilbringe mine Dage i Tilbagetrukkenhed, ganske adskilt fra Verden, for alene at omgaas med Gud og hans Udvalgte.

Jeg blev straks optagen. Hvor stor var min Glæde, da Abbedissen i alle Nonnernes Nærværelse siger til mig: »Du er nu vor Søster!« Min Indtrædelse blev udsat seks Maanedere, hvilken Tid jeg skulde benytte til at lære at læse de franske og latinske Afsnit, som jeg skulde fremsige hver Dag under Gudstjenesten. Det var først efter min Optagelse, at jeg meddelte Madame de Claris, hvad jeg havde gjort. Hun var klog nok til at prøve mig, ogsaa hun. Hun foreholdt mig Regelens store Strenghed og mit Temperaments Svaghed. Hun talte til mig om et andet Kloster, hvor jeg gik hen og fremstillede mig af Eftergivenhed mod hendes Vilje. Jeg blev beredvillig modtagen. Man tilbød at modtage mig som Korsøster uden nogen Medgift og opfordrede mig meget indstændig til at indtræde strax. Min Vægning kostede mig allehaande Plager. En indre Stemme sagde mig, at dette ikke var mit Kald. Medens jeg underhandlede med disse Damer, som behandlede mig paa en saa gunstig Maade, følte jeg hele Tiden ligesom et Tryk for Brystet, som nedtrykte mig. Deres Kærtegn behagede mig ikke saa meget som Erindringen om Prøverne i Sta. Clara. Jeg trak mig da tilbage, mer end nogensinde overbevist om mit

Kald til Sta. Clara. Da jeg var vendt tilbage, fortalte jeg alt til Madame de Claris, som gav mig fuld Frihed til at følge min Tilbøjelighed. Hun vedblev at prøve mig og stræbte at dæmpe min heftige og voldsomme Natur og sagde tilsidst til mig: »Saa ofte som De giver efter for Deres Karakters Hidsighed, saa mange Maaneder maa Indtrædelsen i en Orden udsættes.«

Denne Dame ønskede, at jeg i Mellemtiden skulde gaa til Ambert ¹⁾ for at lære de Smaapiger, som man her af Barmhertighed underholdt i Ursulindernes Kloster, mit Arbejde og paa samme Tid øve mig i at læse Latin. Kulden var overmaade stærk. Paa Rejsen derhen faldt det mig saa meget vanskeligere at udholde den, som jeg aldrig i mit Fædreland havde været udsat for Vinterens Strengthed. Vi forlod Huset kun paa Søn- og Festdagene for at høre Prædiken. Den strenge Kulde fremkaldte mer end en Gang mine Taarer. Siddende paa et Mulæsel, som var belæsset med to store Pakker og som fra Tid til anden faldt om, var jeg endog greben af Frygt for at omkomme hvert Øjeblik. Tjeneren, som fulgte mig, en forstandig og from Mand, sagde til mig: »Husk paa, Frøken, hvad de saa ofte sagde i Lyon: Lad os lide alt af Kærlighed til Gud«. Disse Ord gav mig Mod. Han havde Medlidenhed med mig. For paa min Side at berolige ham, da han var saa ængstelig for mig, sang jeg nu og da og sagde: »Det er for Gud, jeg lider, og det maa ske med Glæde.«

Til Ambert ankom jeg ganske gennemblødt og stiv af Kulde, men i god Behold og uden nogen ubehagelig Hændelse. Herren beredte mig en ny Prøvelse. Jeg fik den koldeste Modtagelse. Jeg var ikke bleven anmeldt, og man vidste ikke, hvem jeg var. Jeg var ikke herover utilfreds med nogen; denne lille Modgang varede kun nogle Øjeblikke. Madame de Boucheron, til hvem jeg var anbefalet, havde neppe læst Madame de Claris' Brev, førend hun viste mig Venskab paa enhver Maade. Jeg boede hos hende i otte Dage for at oppebie Tilladelsen til at indtræde i Klosteret. Men Nonnerne vilde ikke slippe mig ind af Frygt for at blive skuffede. Deres Frygt gav sig dog snart, og jeg

¹⁾ Et Ursulerindekloster.

traadte ind. Mit Liv i dette Samfund, hvis Regel var meget mindre besværlig end Reglen hos Damerne af Sta. Clara, og de Instrukser, jeg der modtog, tjente meget til at bestyrke mig i mit Forsæt om at træde ind i Ordensstanden. De Glæder, jeg her nød, var mig som en Forsmag paa Paradis. Hvor meget højere dog Aandens Glæder er end Sansernes! Boden og Kommunionen var mine kæreste Øvelser. Gerne havde jeg tilbragt hele Natten foran det hellige Sakrament. Altid forlod jeg det kun ugerne for at begive mig til Hvile. Oftere forsøgte jeg at blive i dets Nærhed hele Natten, uden at man mærkede det. Men man iagttog mig saa nøje, at det ikke lykkedes mig. Alt, hvad der tilstodes mig, var at tilbringe nogle Timer foran mit Krucifiks, grædende over mine Synder og alle andre Synderes, især under Karnevalet, en Tid, hvor jeg var meget oprørt over de Uordener, som foregik i Verden. Jeg bad vor Herre om at tilvende mig den Naade, som de Verdslige forspildte ved sine Synder.

Efter to og en halv Maanedes Ophold blev jeg kaldt tilbage til Lyon, og Gud vilde, at Tilbagerejsen skulde være lige saa haard paa Grund af Kuldens Strenghed som min forrige Rejse. Men jeg kedede mig ikke et Øjeblik paa Turen. Jeg ofrede Gud mine Lidelser i Forbindelse med dem, vor Herre havde udholdt paa sin Rejse i Judæa og Galilæa. Jeg fandt dem meget lette i Sammenligning med, hvad han havde lidt for mig. Paa Tilbagerejsen forblev jeg hele Paasken hos Madame de Claris. Tredie Paaskedag samtykkede hun i, at jeg gik til Klosteret Sta. Clara for at prøve min Dragt. Da disse Damer saa min Tilfredshed over at have modtaget den og den Sorg, jeg lagde for Dagen ved at skulle aflægge den og forlade deres Hus, beholdt de mig til min store Glæde. Med bævende Hjerte, men tillige med en særdeles Glæde sang jeg om Herrens Barmhertighed. Jeg traadte ind samtidig med en Dame fra Lyon af samme Alder som jeg, nemlig atten Aar, et fuldkomment Menneske. Ingen af os havde nogen Vanskelighed ved at vænne os til Reglen. At gaa barfodet, bære grovt Tøj, sove paa den bare Jord, staa op ved Midnat, at afholde os bestandig fra Kødspiser og at faste ofte — alt dette og de øvrige Bodsøvelser var for os en uende-

lig Glæde, som stod langt over dem, vi havde nydt i Verden. Man maa have følt den, for at forstaa den. Jeg betragter derfor de Dage, jeg har tilbragt med at skrive denne Beretning, som de skønneste i mit Liv. Madame de Claris, hvem jeg betragter som en anden Moder for al den Kærlighed og de gode Tjenester, hun saa rigelig har bevist mig, har aflagt mig en Visit, som var mig usigelig kær, fordi jeg fik Anledning til at bevidne hende min Taknemmelighed, men under Forbeholdet af at bevare hele mit Liv i mit Hjerte Erindringen om alt, hvad hun har gjort for mig, og at bevidne for Guds Aasyn, hvad jeg ikke mere vilde faa Anledning til at bevidne hende selv med Ord. Jeg bad hende tillade mig at fuldstændiggøre mit Offer ved at meddele hende, at hun ikke vilde faa mig at se mere end paa den Dag, da jeg aflagde mit Klosterløfte, og paa min Begravelsesdag, dersom jeg dør før hende. Thi jeg vil ikke mere se nogen af Verden, og ganske begravet for Verden, vil den ikke være mere for mig; jeg vil ikke engang vide noget om dens Tilværelse. Gud og jeg selv, intet andet. Til alt det andet siger jeg et evigt Farvel. Jeg anbefaler mig til alle deres Forbøn, der læser denne Beretning, som jeg har afgivet af Lydighed. —

Saa vidt Mlle. Blums egne Optegnelser. En Ursulerinde fra Ambert har efterladt sig en begejstret Skildring af hendes Liv paa dette Sted, især af hendes storartede Forsagelser og Offersind, som det dog her vilde være for vidtløftigt at medtage.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. (X) Den 21. Okt. d. A. har de tre Her-
rer, *Konsul Alb. Hitzinger, Cand. Jos. L. M. Hoffmann og*
Observator C. Pechüle, som af den højærværdigste Biskop
var sendt til Rom i Anledning af Hs. Hellighed Pavens
50aarige Præstjubileum som Deputation fra det danske
Vikariat, faaet tildelt den af Leo XIII. indstiftede Orden:
Pro ecclesia et pontifice. Ordenskorset blev overrakt de paa-
gældende af den højærværdigste Biskop.

— Fra Elisabeth-Vincenskonferensen, Ø, er nedenstaaende Regnskab og Oversigt over sidste Aars Virksomhed bleven indsendt til Bladet. Det ses heraf, at Foreningen maa have været meget flittig og virksom. Skønt Medlemsantallet kun er 6, er der dog bleven aflagt 236 Besøg hos 21 Familier paa Østerbro og Amager.

ST. ELISABETH VINCENSKONFERENSEN Ø.s REGNSKAB
FOR HALVAARET 1907—08.

INDTÆGT		UDGIFT	
Kassebeholdn. f. for: Aar.	Kr. 15,13	Kontant Hjælp.....	Kr. 56,50
Aarlige Bidrag.....	- 100,00	36 Kød kort à 1 Kr.....	- 36,00
Indkasseret ved Møderne	- 68,30	800 Mælkebiller a 7 Ø.	- 56,00
Forskellige Ekstrabidrag.	- 170,00	Indkøb af Kul.....	- 60,80
		70 Pd. Risengryn.....	- 16,92
		Ny Beklædningsgenstande	- 31,56
		Indkøb af Stoffer.....	- 16,36
		Til Fodtøj.....	- 10,50
		2 Eksemplarer af Ugebl.	- 8,00
		Kassebeholdningen ved	
		Mødernes Slutning.....	- 60,79
	<hr/>		<hr/>
	Kr. 353,43		Kr. 353,43

Desuden har Foreningen modtaget 10 Pd. Uldgarn. 10 Par Strømper, samt en Del brugt Tøj. — Foreningen talte 6 Medlemmer, som besøgte 21 Familier paa Østerbro og Amager 236 Gange i Tiden fra Slutningen af Oktober 1907 til Midten af April 1908.

London. (Kardinal Mathieu † den 27. Oktb.) Den franske Kuriekardinal *Mathieu*, som deltog i den eucharistiske Kongres i London, men derefter maatte indlægge sig paa et Hospital sammesteds for at opereres for Gallesten, er den 27. Oktober afgaaet ved Døden i sit 70. Aar. Den afdøde Kirkefyrste hørte til de mest fremragende Medlemmer af det hellige Kardinal-Kollegium, som han tilhørte siden 19. Juni 1899. Hans Udnævnelse til Kardinal skete paa selve den franske Regerings Forslag, som satte Pris paa at have en fransk Kuriekardinal i Rom, som den kunde stole paa under de allerede den Gang sig stadig mer og mere tilspidsende vanskelige Forhold. Han har forsaavidt skuffet sin Regering i dens Forventning, som han altid bestemt har staaet paa Kirkens Rettigheder og uforbeholdent misbilligede den franske Politik, da denne antog en udpræget kirkefjendtlig Karakter. Kardinalen manglede ikke diplomatisk Snilde, men Forholdene viste sig stærkere end hans gode Vilje. Selv hans Modstandere lader ham blive Ros og Anerkendelse til Del for hans store Begavelse, Fordomsfrihed, omfattende Dannelse og vindende Omgangsformer. De sidste Aar af sit Liv beskæftigede Kardinalen sig næsten udelukkende med videnskabelige Arbejder. Selv det franske Akademi beviste ham den Ære at optage ham blandt sine 40. «udødelige» i Kardinal Perrauds Sted. R. I. P.

Rom. For nogen Tid siden havde en Venezianer ved Navn *Graziottini* Privataudiens hos den Hellige Fader. Denne Venezianer synes at være en sjælden modig Mand; i Lighed med adskillige af vore Skagens- eller Vestkystfiskere herhjemme, har han dernede reddet i alt næsten 200 Personer fra at drukne. Han havde lært Pius X. at kende i Koleraaaret, da de begge frivillig stillede sig til de kolerasyges Tjeneste. Nu var *Graziottini* paa Vej til Rusland for ogsaa der at øve Samaritergerning blandt de kolerasyge, men vilde først hilse paa sin tidligere Medarbejder i de syges Tjeneste og faa hans Velsignelse med paa Vejen.

— Fornylig var 350 tyske Pilgrime paa Vej til Rom. I Bologna var der et lille Ophold, som nogle af dem benyttede til at røre Benene lidt paa Perronen. Der opdagede de da i Banegaardens Aviskiosk nogle Numre af det grimme Viltighedsblad »Asino« med en hel Del sjofle Karikaturer af den Hellige Fader. De var ikke sene til at købe hele Kioskens Forraad af »Asino«-numre, og rev dem alle straks paa Stedet i Stumper og Stykker, idet de højlydt protesterede imod, at den italienske Regering tillod en saadan Sjofelhed i et katholsk Land.

Barcelona. Biskoppen af Barcelona, *Kardinal Casanas y Pages* er den 27. Oktober pludselig afgaaet ved Døden i sit 75. Aar. Den afdøde var først Sognepræst, derefter Professor, blev 1879 Biskop af Urgel og 1895 Kardinal, 1901 Biskop af Barcelona. — For Øjeblikket er altsaa Kardinalkollegiets Medlemstal kun 56. Blandt de i Rom bosiddende Kuriekardinaler er nu efter denne spanske og den franske Kardinal Mathieus Død kun 2 udenlandske Kardinaler, begge Spaniere, nemlig *Vives y Tuto* og *Merry del Val*. Tidligere har der været haade tyske, franske, engelske, polske og spanske Kuriekardinaler.

Nord-Amerika. De Forenede Staters ny Præsident, tidligere Krigsminister *Taft*, har paa forskellig Maade tilkendegivet sit Sindelag overfor den katholske Kirke, — det kan nærmest betegnes som velvilligt, forstaaelsesfuldt. Alle-rede som Guvernør paa Filippinerne lærte *Taft* den katholske Gejstlighed og Missionærernes Virksomhed at kende. Hans Medvirkning skyldes det, at den katholske Gejstligheds Stilling paa Øerne nu er saa god, som den er. Det var nemlig *Taft*, som førte Forhandlingerne mellem Rom og Washington. I sin Indberetning til De Forenede Staters Senat om sit Indtryk af Forholdene paa Filippinerne erklærer han bl. a. ordret: »En af de største Ulykker, som har truffet disse Øers Beboere er de katholske Kirkers Ødelæggelse. Den katholske Kirke er der et Fredens Red-

skab og bidrager til at opretholde den offentlige Orden. Det er vigtigt og i Regeringens egen Interesse, at denne Kirke opretholdes. Jeg betragter Spørgsmaalet kun fra et ligefrem materielt Standpunkt: *den katholske Kirke er Verdens største aandelige Magt.* Jeg tilhører ikke denne Kirke, men enhver, som har set den ved dens Virksomhed midt iblandt Amerikas Befolkning, kan umulig andet end anerkende det gode, den uophørlig virker.« — Saaledes lyder en fremragende protestantisk Statsmands — nu De Forenede Staters Præsidents — Dom over den katholke Kirkes store sociale Betydning.

Forgængeren, Præsident *Roosevelts* Forhold til den katholske Kirke var ogsaa meget venligt og anerkendende. Et godt Indblik i denne Mands Karakter faar man af følgende: Om en ogsaa her hjemme i Oversættelse udkommet daarlige Bog havde Roosevelt udtalt, at »enhver, i hvis Hjem der findes et Eksemplar af denne Bog, burde spærres inde paa Livstid.« I Amerika er Bogens Forsendelse med Posten forbudt. En Embedsmand havde forskaffet sig et Oplag af den og tilsendte den paa Anmodning mod god Betaling; han blev overbevist og idømt to Aars Tugthus for at have »benyttet Posten i forbudent Øjemed.«

Da en Del Forfattere og Journalister indgav Ansøgning om hans Benaadning, skal Præsidenten paa Ansøgningens Rand have skrevet: »Benaadning afslaaet. Beklager, at jeg ikke kan indespærre Manden paa Livstid.«

Præsident Roosevelt mener aabenbart, og det med Rette at en ond Bog gør mere Fortræd end et ondt Menneske.

En Berigtigelse.

I »Nordisk Ugeblad« for 8. November staar (S. 759) at læse: »Det lader til, man med Munken fra Llanthony ogsaa steder Tanken om at genopvække Munkelivet i det anglikanske England til Hvile«.

Saaledes forholder det sig dog næppe.

En Kommunitet af omtrent 16 anglikanske Munke, der lever under St. Benedikts Regel, med en Abbed i Spidsen, er bosatte paa Øen Caldey lige ved Swansea i South Wales. En Ven har skænket Munkene Øen, og de er i Færd med

at bygge et stort Kloster. Den afdøde P. Ignatius har testamenteret Caldey Munkene Klosteret Llanthony med dets tomme Pragtbygninger, saalænge der blot er 2 Munke af Caldey Kommuniteten. Hvis der bliver færre end to, skal Formuen i Llanthony overgives til det katholske Benediktinerkloster (Cassinensiske Kongregation) i Buckfastleigh, Devon.

Den, som skriver disse Linier, er en gammel Ven af Hr. Aelred Carlyle, den anglikanske 'Abbed' af Caldey, og Skriveren holdt som anglikansk Præst i Ealing ved London den første private Gudstjeneste, som 'Munkene' overværede. De favoriseredes meget af den afdøde Ærkebiskop Temple af Canterbury, endskønt han var en liberal Theolog.

A. W. Taylor.

Til Hovedstadens Katholikker.

Ved den kirkelige Højtideligholdelse af vor hl. Faders 50 aarige Præstejubilæum d. 20. September blev det bekendtgjort, at der paa et senere Tidspunkt ogsaa agtedes afholdt et særligt Festmøde udenfor Kirkerne. Og dette af gode Grunde. Vi skal jo ikke nøjes med at takke Gud for den nidkære, gode Hyrde, den vise, dygtige Fører, den aarvaagne, modige Forsvarer, han har sat i Spidsen for Kristi Kirke i Pius X.'s ærværdige Personlighed; vi skal ikke indskrænke os til blot at opsende Bønner i vore Gudshuse til Gud om, at han vil velsigne vor hl. Fader i hans ansvarsfulde Embede, at han vil »opholde og bevare ham og ikke overgive ham i hans Fjenders Hænder«. Nej, vi skal ogsaa offentligt og med hellig Begejstring vise os som trofaste Børn af vor fælles aandelige Fader, hvem vi ikke blot i Ærefrygt og Lydighed bøjer os for, men hvem vi ogsaa elsker med varm og inderlig Kærlighed.

Før at tilkendegive dette Sindelag, som jo besjæler os alle, samt for at styrke og befæste den katholske Samholdsfølelse, der bør knyttet alle Katholikker, især alle vore Sognes Medlemmer sammen, indbydes alle vore Trosfæller uden Undtagelse til det

Festmøde,

som finder Sted **Onsdag d. 25. November Kl. 8 Aften**
i Wittmacks Lokaler (Holmens Kanal 17).

Foruden nogle flerstemmige Sange, udførte af vore forenede Sangkor, vil der blive holdt flere Taler, deriblandt af Hr. Forfatter *Johs. Jørgensen* og Hr. Observator *C. Pechüle*. Vor højærværdigste Hr. Biskop har tilsagt sin Nærværelse.

Adgang til Festmødet er gratis, dog maa Deltagerne være forsynet med Adgangskort, som udleveres ved alle Kirker samt hos de Herrer Ernst Bæklund, Frederiksberggade Nr. 34 og Herm. Hoffmann, Købmagergade 48.

Da der paa Grund af Pladsforholdene kun udstedes et begrænset Antal Billetter, bedes man forsyne sig i Tide.

Katholikker! Trosfæller! Det bør betragtes som en Æressag at give Møde i denne festlige Anledning! Vis ved Eders Tilslutning, at I sætter Pris paa at høre hjemme i den Kirke, som Kristus har bygget paa Petri Klippe, og at I med Glæde fylkes om Pius, Petri Efterfølger, til hvem Frelseren har sagt: »Vogt mine Lam, vogt mine Faar!«

St. Ansgars Kirkes Forstanderskab. — Rosenkranskirkens Forstanderskab. — St. Anna Kirkes Forstanderskab.

4. Ånsgars-Bonifatiuskollekt den 4. Oktober 1908.

St. Ansgar 17,92, Jesu Hjertekirke 38,64, St. Josefskirke 11,15, St. Knudskap. 5,5, Immaculatak. 2,10, Sundby 6,1, Frederiksberg 20,90, Ordruphøj 17,30, Helsingør 4, Roskilde 9, Ringsted 2,60, Slagelse 2,70, Næstved 1,50, Kjøge 1, Maribo 10, Odense 9,50, Svendborg 7,60, Esbjerg 1,67, Kolding 2, Fredericia 5,50, Vejle 2, Horsens 5,72, Silkeborg 5, Aarhus 26,52, Randers 2,4, Aalborg 3,25, Reykiavik 2.

Det Apostoliske Vikariat.

Unio Stiftelsesfest afholdes Søndagen d. 22. November Kl. 7 $\frac{1}{2}$, i Petersens Selskabslokaler, Frederiksberg Allé Nr. 11 (Opgang til venstre) — **Fællesbespisning** — **Aftenunderholdning** — **Dans**. Medlemmer 2 Kr. 50 Øre — Besøgende 4 Kr. 50 Øre. Adgangs-Kort faaes indtil Fredagen d. 20. ds. hos **Ernst Bæklund**, **Herm. Hoffmann**, Frederiksbergg. 34. Tlf. 19,163 y. Købmagergade 48. Tlf. H 1389.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 15. November 23. Søndag e. Pintse. *Marie Ofring.* — **16. M.** — Josaphat, Biskop og Martyr. — **17. Ti.** Gregor Undergører, Biskop og Bekender. — **18. O.** Peterskirkenes Indvielse. — **19. To.** *Elisabeth.* Enke. — **20. F.** Felix af Valois, Bekender. — **21. L.** Marie Ofring.
Søndag den 22. November. 24. og sidste Søndag e. Pintse. Cæcilie, Jomfru og Martyr.

St. Knuds Kapel. Mariabørnsforeningen holder offentligt Møde Onsdag den 18. ds. Kl. 7 $\frac{1}{2}$, Aften og Fælleskommunion Søndag Morgen d. 22. Kl. 7.

Mariakongregationen for Ynglinge fejrer Søndag den 15. November den h. Stanislaus festlige Mindedag. Kl. 8 $\frac{1}{2}$, *Fælleskommunion* i Jesu Hjerter Kirke. Kl. 6 Aften i St. Ansgars Kirke højtidelig *Festandagt* med Prædiken, Optagelse af nye Medlemmer og Te Deum.

Mandag d. 16. November *bortfalder* det sædvanlige Møde.

Sangforeningen „Crescendo“ holder Prøve Fredag Aften i Boyesgade.

Frk. M. Magners Legat. Af det under foranstaaende Navn oprettede Legat er en Portion — stor 20 Kr. halvårlig i fem Aar — ledig. Det kan søges af ældre, værdige, trængende Kvinder, hørende til den katolske Menighed i København eller paa Frederiksberg og som fortrinnsvis ernærer eller har ernæret sig ved Syning«. Ansøgninger, stiledte til St. Ansgarskirkenes Forstanderskab, kan indsendes indtil 1. December d. A.

Joh. Braunn, Sognepræst.

NB Udebliver et Nr. af Bladet, bedes man **straks** tilstille sit *Postbud* eller det *Postkontor*, hvorigennem Bladet modtages, en **skriftlig Klage**; (omtrent saalydende: Undertegnede har ikke modtaget Nr. . . . af »Nordisk Ugeblad«. Navn og Adresse.)

Bladets Ekspedition afsender *alle* bestilte Numre hver Torsdag Eftm. Bortkommer noget Eksemplar, er Fejlen Postvæsenets. Derfor bedes man selv støtte Ekspeditionen i Bestræbelsen for regelmæssig Tilsendelse, ved *altid*, naar et Nummer udebliver, *straks* at kræve det enten hos Postbudet eller paa Postkontoret, og det helst skriftlig.

Husk Vincensforeningens Kransekort!

Se nærmere 1. Nr. i Maanedn.

(Redaktionen sluttet Tirsdag Aften).

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgarinsforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2 S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktor: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y

Nr. 47.

Søndag den 22. November.

1908.

INDHOLD: »Die Totengräber des Christentums«. — Rejsebrev fra Italien. — A. Cs. Foredragsrækker (2. Foredrag). — Katholsk vestre Kirkegaard. Gudstjenesten. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København, Rom, London, Madrid. — Forskelligt. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-annoncer.

„Die Totengräber des Christentums“.

I Modsætning til den stærke og gavnlige *engelske* Indflydelse, der gør sig gældende i det praktiske kristelige Liv herhjemme indenfor Folkekirken, staar paa det theoretiske Omraade en stærk *tysk* Paavirkning. Der har oftere været gjort opmærksom paa sidstnævnte Retning og dens Erobringer herhjemme. Gennem Professor A. B. Drachmann er den bleven salonfähig i de radikale Dagblade og Tidsskrifter, ja »Tilskueren« synes ligefrem at være bleven Retningens faste Borg. I hvert Fald har det nævnte Tidsskrift i sine to sidste Hefter (Oktober og November) bragt hele to herhenhørende Artikler — »Nye Træk i Opfattelsen af Paulus« af *Ryberg-Hansen* og »Jesus-kultus« af *Nicolai Blædel*.

Begge de nævnte Forfattere er i høj Grad autoritetsbundne. Man har ikke læst mange Sider, før man opdager, hvor de har deres Guder. For *Ryberg-Hansen* (som for Professor A. B. Drachmann) er Autoriteten den nys afdøde Breslauer Theolog *Wrede*. Denne har i Serien »Religions-

geschichtliches Volksbuch« udgivet et lille Skrift om »Paulus«, der rimeligvis har inspireret Hr. Ryberg-Hansen til hans Afhandling. Standpunktet er begge Steder meget overlegent — Pauli Ideer fremstilles omtrent som Talen var om Negermythologi fra det mørkeste Afrika. Der hersker dog ogsaa hos begge Forfattere en vis Velvillie mod den gamle Apostel — »eine Gestalt von weltgeschichtlicher Grösse«, kalder Dræde ham: »han er den uendelige interessante, den, med hvem man aldrig bliver færdig«, siger Ryberg-Hansen. Begge konstaterer de imidlertid et *Modsvætningsforhold* mellem Jesus og Paulus (R. H., S. 803—805, Wr. »Paulus«, S. 105—106). »Jesus eller Paulus« er det Alter-nativ, hvormed Wrede ender sin Bog.

Endnu radikalere er Hr. cand. theol. Blædel. Det er et godt, gammelt theologisk Navn, han bærer, men hans Forfædre vilde vende sig i Graven, hvis de kunde læse deres moderne Ættings Udtalelser. Hr. Blædels Artikel er rettet mod det Standpunkt, hvorpaa Ryberg-Hansen, Pastor *Arboe Rasmussen* o. fl. andre herhjemme staar, og Meningen er, at dette Standpunkt er halvt og uholdbart.

Hos Hr. Blædel faar man i hvert Fald ren Besked. Man spørge ham om *Evangelierne!* De kan aldeles ikke bruges som Kildeskrifter. »Det er mindst af alt Historie-skrivning, vi (her) har for os. Forfatterens Formaal har været at give tendentiøse og agitatoriske Missionsskrifter, der kunde vække Troen paa Jesus som Kristus (Messias). Selve det ældste Skrift, Marcus, *tilhører Dogmehistorien*«.

Det sidste, her understregede Udtryk er brugt af Wrede. Og naar den ufejlbare Wrede siger det, hvo vover da at tvivle?

Hr. Blædels Forklaring af Evangeliernes Oprindelse er meget simpel. For at trøste sig over Jesu Korsfæstelse og Død fandt Disciplene paa at tro, at han var Gud. Selv havde han aldrig erklæret sligt — det viser Studiet af det ny Testamente »tydeligt nok«.

Hver Side i Evangelierne — erklærer Hr. Blædel — er imidlertid *behersket af Dogmet om Jesus, Guds Søn.* (S. 903). Hvordan er dette Dogme da kommen derind? Thi her er det jo »ikke ubetydelige Enkeltheder, men selve Hovedsagen, der er ændret.« Svaret er ganske ligefrem:

»En total Omredaktion af det historiske Stof var Livsbe-
tingelsen for den unge Religion.«

Og for denne paa *bevidst Opdigtning* hvilende Tro skulde
Disciplene saa siden have lidt Martyrdøden — som *Stefanus*,
som *Petrus* gjorde? Intet er rimeligere, mener Hr. Blædel.

Vilde man nu spørge, hvad og hvem Jesus, i Følge
den moderne, danske Theologs Mening egentlig var, faar
man et Svar, der i Klarhed intet lader tilbage at ønske.
»Det kildekritiske Arbejde« siger han (S. 907) »har ført
til, at man i Virkeligheden ikke tør pege paa et eneste Ord
i det ny Testament, om hvilket man kan sige, at det har
Jesus sagt. Det er ikke blot Jesu Biografi, der ikke kan
skrives — hans Lære lader sig ikke med Sikkerhed udvikle.
Det er med Rette gjort gældende, at Evangeliekritikens Op-
gave udelukkende kan være af *negativ* Art. Det vil sige,
man kan godtgøre, at det og det kan Jesus ikke have sagt;
at fastslaa noget positivt er ikke gørligt.«

Et unægtelig i Verdenshistorien *enestaaende* Tilfælde!
Om Kongfute, Buddha, Muhamed kan der skrives Biografier,
endda Materialet ofte er tvivlsomt og fabelblandet. Men
en historisk Personlighed, der har levet i den romerske
Kejsertid, og af hvem der foreligger fire Biografier fra
Samtiden — *hans* Levned kan ikke skildres! Det er i det
højeste muligt at sige, hvad han »ikke kan have sagt«.

Man lægge Mærke til Ordet »kan« i denne Sætning.
Der burde have staaet et andet Verbum — nemlig »maa«
Naar Jesu Biografi ifølge Hr. Blædel og Meningsfæller ikke
kan skrives, saa kommer det jo af, at den vilde indeholde
en hel Del, der ikke *maa* staa der. Jesus *maa* ikke have
erklæret sig for Messias, *maa* ikke have kaldt sig »den
Højlovedes Søn« — og da han vover dette (og meget mere
af samme Art) i Evangelierne, *kan* og *maa* Evangelierne
ikke være brugbare Kilder. »Bort med ham! Giv os
Barabbas!«

»Bort med ham« -- Ulykken vil ikke være stor, for-
klarer Hr. Blædel. »Vi, der lever i en Tid, hvor Udvik-
lingstanken har sejret, kan ikke tro, at den religiøse Ud-
vikling skulde have naaet sit Højdepunkt i en *ukultiveret*
romersk Provins for henved 2000 Aar siden.« (S. 905).
Man lægge Mærke til det her understregede Ord! Som om

et religiøst Geni — for at tale Hr. Blædels eget Sprog — fortrinsvis behøvede *Kultur* for at udvikle sig og optræde! Som om f. Eks. *Zoroaster* eller *Muhamed* var udgaaet fra højt kultiverede Centre og ikke var kommen ude fra hin store Ensomhed, der alle Dage har været de dybe Tanker gunstigere end Menneskemylret og Kulturtravlheden! Hvilken Lærdmands-Indbildskhed ligger i dette — og tillige: hvilken Overtro paa Betydningen af, om der er gaaet nogle Aarhundreder flere eller færre! Som om f. Eks. *Kunsten* ikke havde naaet sit Højdepunkt eller dog et af dem for halvtredietusind Aar siden! Og har vore Telefoner og Automobiler lært os at tænke bedre end *Platon*, end *Aristoteles*? »En ukultiveret romersk Provins«! Det menneskelige Hovmod er altid sig selv lig. »Kan noget godt komme fra Nazareth?»

Men altsaa — »hørt med denne og *giv os Barabbas!*« Thi her kommer vi jo til det allerinderste i Hr. Blædels Tankegang: der er noget andet, som er bedre, og som han foretrækker for Evangelierne. »Paa Forhaand skulde det synes givet, at den, der søger Forstaaelse af Livet, søger hos *sin Tids store Aander.*« (S. 907).

Det fremgaar ikke af Artiklen, hvilke disse »store Aander« er. Dog nævnes der en — *Guyau*, Forfatteren af *L'irréligion de l'avenir*. Ham tror Hr. Blædel paa. »Tidens Kultur« tror han ogsaa paa (S. 910). Og han tror paa Videnskaben, som han kalder »vor Tids Forsyn«, der ved sine »Studier over Nerverlivet har forklaret Underne«. Videnskaben vil ogsaa en Gang gøre det af med Kristendommen som Religion. »De første Præster var Troldmænd. De sidste vil være af deres Slægt. Den protestantiske Præst, der messer over Kalken med Jesu sande Blod, han er en ægtefødt Ætling af Arabernes Dervisch og Mongolernes Shaman« (S. 912.)

Dette er i hvert Fald rene Ord for Pengene. Hr. Nikolai Blædel er ærlig, og det er en stor Fordel. Et Standpunkt som hans er konsekvent, og at han er naaet til det gennem den saakaldte »liberale Theologi«, viser, at denne Retnings Mænd med eller mod deres Villie virkelig er, hvad man fra orthodox Side har kaldt dem, »die Totengräber des Christentums«. (Ntlt.)

Rejsebrev fra Italien.

Assisi d. 26. Oktober 1908.

Alle kender Italien som de rige kirkelige Minders Hjem, og i Sandhed er hver en Plet Jord som indviet af Historiens Aand til at vidne for kommende Slægter om forskellig Slags Stordaad, der er øvet i dette af Naturens Haand saa rigt smykkede Land.

Her vandrede mange af Kirkens ypperste Mænd, her virkede de efter Frelserens Eksempel hver paa sin Maade, og her lagde de efter vel udført Dagværk deres Ben til Hvile. De har ligesom helliget Jordbunden ved deres Værk, som Gud ofte ved synlige Tegn vedkendte sig.

Den moderne Tids antikristelige Bevægelser under den falske Friheds Navn har vel lagt mangt og meget øde af de hellige Mænds Arbejde; men ude i de italienske Landsbyer lever endnu den Dag i Dag St. Franciscus', St. Antonius', St. Claras og mange andre helliges Navne paa Folkets Læber.

Det fik man straks et Indtryk af i *Padova*, hvor man Dag efter Dag saa Hundreder af italienske Bønder komme for at holde Andagt ved St. Antonius Grav. Sarkofagens Side er blevet ru og furet ved, at det bedende Folk under Bønnen har lagt sine Fingre derpaa.

At Gud hører Folkets og dets hellige Forbeders Bønner, derom vidner et Bundt af helbredede haltes Krykker o. lign. samt en Mængde Votivtavler, hvorpaa der læses: »St. Antonius har hjulpet« etc.

Gravkapellet er smykket med herlige Kunstværker, der forestiller St. Antonius Mirakler.

Selve Kirken vil nu snart komme til at vidne om dens Værnehelgens store Ry og Betydning, idet man for de mange frivillige Gaver agter at lade den dekorere paa en værdig Maade. Udgiften er anslaaet til at ville blive ca. 6 Millioner Lire. De selvforsagende Munke bringer disse rige Gaver til Gud, medens de selv lever i Fattigdom. En Gave af kostelig Nardussalve for Frelserens Fødder, i en Tid, hvor mange af Verdens Slægter lever deres gud-

løse Liv efter sine egne Lyster i Yppighed og Overdaadighed.

Padova bærer i det hele taget Præg af at være et yndet Valfartssted. Paa Gaderne ses et ret broget Folkeliv; her kommer en Skare af Lombardiens brune Bønderkarle med Madposen paa Ryggen, dør ses en Flok Piger fra Bjærgegnene i deres farverige Dragter, og hist gaar et Par af Venezias silkeklædte Signore o. s. v., og alle iler de til St. Antoniuskirken, der trods alt er og bliver Byens og Egnens bedste Klenodie.

Rejser man fra Padova til *Firenze* træffer man noget helt andet. Her er Livet præget af den moderne Aand, og Turiststrømmen søger og finder her Vej til Medicærnes herlige Kunstskatte.

Den mægtige Domkirke gør et ydre solidt Indtryk; men man træffer ikke her som i Padova et Mylr af bedende. Men det, der gør Firenze interessant, er dog de ærværdige Levninger fra og før hin Tid, da Folket tog sig Savonarolas manende Ord til Hjerte.

Klosteret, hvori han levede, er nu et Museum.

Paa dets Mure fortæller Frescomalerierne om de nidkære Dominicaneres Liv og i Savonarolas gamle Celler opbevares endnu mange af hans Ting.

Naar man ser hans Stola, Tegnet paa, at han var Præst i den hellige katholske Kirke, maa man, trods Tanken om hans ulykkelige Skæbne, som gjorde ham til et Offer for rasende Fjenders Udnyttelse af en uovertænkt Ubesindighed, smile, naar man erindrer, at protestantiske Historieskrivere betegner ham som Reformationens Forløber, uagtet han lige før sin Død modtog Bodens Sakramente og den hellige Kommunion og klart udtalte disse Ord: »Credo in Sanctam Ecclesiam Catholicam —.« (o: »Jeg tror paa den hellige, katholske Kirke«.) Udenfor det gamle interessante »Palazzo della Signoria« ligger der paa Pladsen en Sten, der fortæller, at her blev Savonarola brændt den 23. Maj 1498.

I hans Celler i det gamle St. Marcokloster hænger de to bekendte Malerier, der fremstiller hans Død, og paa Malerisamlingerne som overalt i Byen træffer man stadig paa hans afbillede Skikkelse ved Siden af Dantes.

Fra Firenze kører vi med Toget gennem Mellemitaliens afvekslende Landskaber, der er som en stor Have, hvori nu og da en Bjergtop stikker frem, eller en Tunnels Mørke hindrer os i at nyde Udsigten. Floderne er udtørrede; thi det har ikke regnet her i et halvt Aars Tid; men alligevel ser man overalt mellem Træerne de dejligste Vindruer, der faar ens Tænder til at løbe i Vand.

Vi kommer ind paa Kirkestatens gamle Territorium. Der ligger til højre Trasimenussøen, ved hvis Bredder Hannibal slog Romerne, og paa en Ø i denne Sø var det, at St. Franciskus holdt sin strænge Faste.

Toget fløjter, vi er ved Assisi, Franciskanerordenens Moderstad, der ved Johannes Jørgensens Bøger er blevet saa kendt for os danske.

I den gamle St. Francescokirke træffer vi en dansk »Graabroder«, Pater Paulus, som har været i Maribo. Med dansk Gæstevenlighed viser han os rundt i Kirken, idet han med glødende Begejstring taler om sin Ordens hellige Stifter, hvis Aand ligesom hviler over alt i denne Kirke.

Vi standser ved St. Franciskus' Grav, og uvilkaarligt synker vi i Knæ; thi her hviler jo den Mand, der var Frelseren saa lig og ved hele sit Levned viste, at Livets sande Lykke ligger i det at tjene og at tage Korset op og følge ham, jo mere bogstaveligt det sker, des mere sand Lykke bringer det med sig.

Her i den haarde Klippe hviler den hellige Mand. Klippen er borthugget med Undtagelse af en Skal, som angiver Graven, og en Krypt er dannet hernede under Kirken.

Aanden, som hviler over dette Sted, tvinger os til at bede om, at den Dag og Time maatte være nær, da den

Middelalderen af det danske Folk saa højt yndede Franciskanerorden atter maatte holde sit Indtog i vort gamle Fædreland, baaret frem af Danske og ved Danske til Gavn og Velsignelse paa mange Maader for Danmarks Land og Folk.

N. P. Nielsen

A. C.s Foredragsrække.

5. Række 2. Foredrag.

Hr. cand. theol. & mag. Niels Hansen: Maria Stuart.

Det er altid en Fornøjelse at møde til Foredragsrækkerne, naar det er Hr. Cand. theol. & mag. *Niels Hansen*, der har Ordet. Der er noget saa friskt og umiddelbart tiltalende ved den Maade, han fører sine Tanker frem paa, at man ikke blot hele Tiden er med, men ogsaa føler Glæde ved at følge ham gennem det Emne, han taler om. Salen i Stenosgade 4 var da ogsaa fyldt til sidste Plads i Onsdags Aftes, og Foredragsholderen maa have haft en Fornemmelse af, hvor ganske anderledes løftende det er at tale til Mennesker, der ikke har kunnet finde en Stol at sidde paa, end til Stole, der ikke har kunnet finde nogen, der vilde sidde paa dem.

Hr. Cand. Hansen talte om den ulykkelige Skottedronning *Maria Stuart* og gennemgik hendes Liv fra dengang, hun som lille Pige blev opdraget ved det franske Hof, indtil hendes Hoved faldt paa Skafottet. Hovedindholdet af hans Foredrag var følgende: Der skulde kun dvæles ved Hovedbegivenhederne i Marias Liv, alle Bipersoner lades uomtalte. Det maatte bestemt bestrides, at *Maria Stuart* stod som Personifikation for Datidens Katholicisme; at hun var en saadan i manges Øjne, hang for en stor Del sammen med den politiske Rolle, hun — skønt Fange — kom til at spille. Til Trods for alt det gode, der er at sige om hende, er flere Punkter af hendes Ungdomsliv dog at laste. I Darnleys Mord var hun utvivlsomt uskyldig; Casettebrevene, der til Dels hidførte hendes Domfældelse, kunde ikke anses for ægte; derimod var efter Talerens Anskuelse hendes Forhold til Bothwell ikke et saadant, at det kunde bestaa for Kritikken. En Lutringstid for den ulykkelige Kvinde blev hendes næsten 20aarige Fangenskab, og hendes Fjenders uretfærdige og intolerante Behandling gjorde hende til en Martyr, ikke alene for det Krav, hun retmæssigt havde paa Skotlands Krone, men ogsaa for den katholske Tro, hun levede og døde i.

Det udmærkede Foredrag, en Frugt af Hr. Cand. Hansens omfattende engelske Studier, modtoges med stærkt Bifald.

Katholsk vestre Kirkegaard.

Som alt omtalt i næstsidste Nummer af Ugebladet, er den tidligere Kirkegaardsmur i Løbet af Eftersommeren bleven nedreven og en hel ny Mur genopført. Den tidligere Mur, som kun havde staaet i 20 Aar, var efterhaanden kommen til at hælde ind mod Kirkegaarden. Grunden dertil var dels, at Stedet var opfyldt Terrain, dels at man i sin Tid havde været nødt til at afgrave Kirkegaarden ved Muren *efter* dennes Opførelse, hvorved Murens Fundament svækkedes. Ligeledes udøver Rødderne fra de udenfor Muren staaende Træer et langsomt men stærkt Tryk mod Fundamentet, en Ulempe, som man for Fremtiden maa søge at forebygge ved Kapning af de mod og under Muren løbende Rødder.

Muren og særlig Indgangen havde, som alt sagt, i flere Aar trængt til Afløsning, som imidlertid paa Grund af manglende Pengemidler stadig maatte udsættes. I Anledning af, at det mosaiske Troessamfund agtede at opføre en Mur ved vor Kirkegaards Øst-Grænse, og den protest. Vestre-Kirkegaard forsynedes med en monumental Indgang i Fortsættelse af vor Mur, mente man ikke at kunne lade den mispydende Mur staa længere. Man modtog et velvilligt Tilbud om et amortisabelt Laan paa 10,000 Kr. i Kirkegaarden, saaledes at man kunde udbetale Restgælden (ca. 3500) af det ved Kirkegaardens Køb stiftede Laan (oprindeligt 10,000 Kr.) og betale Omkostningerne ved den nyopførte Mur (ca. 6,500 Kr.).

Da det ny Laan vil blive amortiseret paa samme Maade som det tidligere, vil der ingen forøget Udgiftspost blive i den Anledning paa de aarlige Regnskaber for St. Ansgars Menighed, hvorunder Kirkegaarden sorterer, men Tidspunktet for Laanets Afvikling er desværre herved udskudt med ca. 20 Aar.

Selve Muren, som den nu staar, er opført af Murmester A. V. Günther efter Arkitekt *Emil Jørgensens* Tegning. Den afviger fra den tidligere Mur ved, at der kun er benyttet røde (haandstrøgne) Sten, og at Mur-Façaden mod Kirkegaarden nu er uden Piller og Blændinger. Murens Fundament er nu ført betydelig dybere ned, indtil 4 Alen, og

med bredere Basin end før. Over de to Hovedpiller ved Indgangen er indmuret Sandstensblokke med Indskrifterne: »Romersk-Katholsk Kirkegaard« paa den udvendige Side og: »Pie Jesu, Domine, dona eis requiem (d. e.: Milde Herre Jesus, giv dem Hvile!)« paa den anden Side ind imod Kirkegaarden. Med Hensyn til den Mur, det mosaiske Trossamfund opfører mod vor Kirkegaards Øst-Grænse, da har vi paa rimelige Vilkaar faaet Benyttelsesretten af Mur-Façaden. Foreløbig bliver dog kun $\frac{2}{3}$ opført af denne Mur. Efter Opførelsen af Murene vil der ved disse kunne anlægges Begravelsespladser, Pladser, som regnes for de smukkeste og mest efterspurgte paa Kirkegaardene. Kapellets Udsmykning, som ogsaa omtaltes i forförrige Nummer af Ugebladet, er sket ved Biskoppens Foranstaltning. Den foreløbig hentsatte Kakkellovn haaber man i den nærmeste Tid at kunne faa afløst med en større. Kirkegaarden frenttræder nu i tiltalende Skikkelse: Murens rolige Farvelød og enkle Stil, Kapellet med Præsternes stenomgærede Begravelsespladsforan, det smukke Sandstens-Kors i den lille Granlund, og som Baggrund de høje, svajende Popler fra den bagved liggende protest. Kirkegaard. Ønsket om ogsaa langs Vest-Grænsen at faa opført en Mur, som vilde dække mod den ny anlagte Vej og dens Færdsel, kan næppe blive realiseret, da de dertil fornødne Pengemidler vil overstige Menighedens Evner. Et andet Projekt om ved de ydre Gange at oprejse Korsvejsstationer maa ligeledes afvente bedre Tider eller given Lejlighed; foreløbig holdes de til Stationerne tænkte Pladser fri.

J. H.

Gudstjenesten.

Under denne Overskrift findes i Aftenpostens Søndagsblad (25. Oktbr.) en Artikel undertegnet Johs. B.

Efter meget rigtigt at have beklaget sig over de mange, der, skønt hørende til den lutherske Religion, dog kun ved

visse højtidelige Lejligheder finder sig foranlediget til at aflægge »en Visit« i deres Kirke, og efter en meget berettiget Paatale af den »Snakken, Hvisken og Tisken,« som han er Vidne til, den »Uro og Løben hid og did for at træffe bekendte,« som er saa almindelig i en luthersk Kirke (det er Hr. Johs. B's egne Udtryk!) synes samme Hr. Johs. B. ogsaa, at han maa give et lille Hip til Katholikkerne. »Vi bryder os ikke om alle de Fagter og Knæbøjninger, vi finder hos Katholikkerne.« »Fagter« ja, det maa vel være det hellige Korstegn, han mener med dette Udtryk? Vi gør nemlig ikke andre »Fagter«. Hr. Johs. B. bryder sig ikke derom, siger han; jeg forstaar ham godt. Korstegnet er jo netop Kendemærket for de *sande* Kristne. Ikke desto mindre maa Hr. B. dog finde sig i, at mange ikke-katholske Religionstjenere ogsaa benytter det hellige Korstegn, om ikke til at betegne sig selv med, saa dog overfor Menigheden, bl. a. idet de meddeler Velsignelsen, ved Daab o. s. v. men det er maaske kun »Fagter«? — At vi bøjer Knæ for den i Sakramentet skjulte Gud, er vel Hr. B. uvidende om; men rent fraset dette, saa er vel den knælende Stilling den, der i det hele taget passer sig bedst for et Menneske, der henvender sig i Bøn til Gud. Mon Jesus i Oliehaven ikke bøjede Knæ? — Hr. B. fortsætter: »Mange taler om Andagten og Stilheden ved Katholikkernes Gudstjenester; men vi behøver virkelig ikke at blive Katholikker for at opnaa disse Goder. Blot vi vil, kan vi faa det samme frem hos os.« Altsaa en Indrømmelse: Andagten mangler der, hvor Hr. B. færdes. Heller ikke saa underligt: Thi den sande Andagt findes kun der, hvor den sande Aand er; hvor den mangler, er Viljen ikke tilstrækkelig. —

Endnu et lille Greb iblandt Hr. B's Perler: »I den katholske Kirke er Menigheden uvirksom ved Gudstjenesten, de gejstlige udfører det hele. I vor Gudstjeneste er det dog ved Degnens eller Kirkebetjentens Medvirkning udtrykt, at hele Menigheden skal være med.« Mon Hr. B. nogensinde har overværet en katholsk Gudstjeneste? eller mon han endda blot har aabnet vor Messebog?*) Jeg tror det næppe. Thi ellers maatte han have lagt Mærke til, at under Messen svares der over fyrretyve Gange af Messetjeneren paa Menig-

*) Den faas hos Hofbogh. Høst, Bredgade, (paa Latin og Dansk).

hedens Vegne, ligesom ogsaa Koret svarer ved *Højmessens*; ja, mange Steder er det endog Skik (jeg husker det fra franske Landsbykirker bl. a.), at hele Menighededen synger alle Svarene med. Opvejer det mon ikke Degnens Indgangs- og Udgangsbøn? Forøvrigt er det jo ikke derpaa det kommer an. Ikke »sidde og vende sig om, hver Gang Kirkedøren gaar,« saaledes som Hr. Johs. B. bebrejder sine Trosfæller det, men *være med i Aand og med Hjerte*, det er Hovedsagen.

A. S. Sa.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. *Elisabethforeningen.* Paa Søndag 22. ds. vil der blive afholdt Kollekt i Kirkerne i København, paa Vesterbro, Frederiksberg, Nørrebro, Strandvejen, Amager og i Ordrup til Fordel for Elisabethforeningen for forældrelose Børn. Naar Bestyrelsen for denne Forening har det inderlige Ønske, at alle vil huske Kollekten, er det dels fordi Foreningen, naar den skal fortsætte sit Arbejde, umulig kan undvære denne aarlige Indtægt, dels fordi Tallet paa de smaa hjælpeløse Børn i vor Menighed vokser netop i disse daarlige Tider. Maa jeg derfor en Gang til anmode om ikke at glemme Kollekten paa Søndag.

C. T.

Rom. I hele det indeværende Aar er der gaaget en stadig Strøm af Pilgrime fra saa at sige alle Verdens Lande til Rom for at lykønske vor hellige Fader Pave Pius X. til hans Jubilæum. I den sidste Tid har der været baade spanske, franske, belgiske, engelske og irske, tyske, østrigske, polske o. m. fl. forskellige Pilgrimstog i Rom. En saadan stadig — man kunde næsten fristes til at sige — Folkevandring til den hellige Stad viser, at der dog midt i det moderne, materialiserede Verdensliv endnu findes ikke saa lidt af religiøs Interesse og Begejstring, der formaar at drage Hjerterne til Kristenhedens Hovedstad.

— (*Forberedelser til Jubilæumshøjtideligheden*). Naar dette om *Forberedelserne* læses, har selve Jubilæumshøjtideligheden allerede fundet Sted; men allerede disse Forberedelser gør et lille Begreb over selve Højtideligheden.

Under den 9. ds. skrives fra Rom, at jo mere Dagen for den officielle Højtideligholdelse af den Hellige Faders

50aarige Præstejubilæum nærmer sig (nemlig den 16. ds., den 24. Aarsdag for hans Bispevielse), desto flere fremmede Kirkefyrster strømmer der fra Udlandet til Rom, som alle ønsker at overvære Jubilæumsmessen i St. Peterskirken. Et stort Antal franske Biskopper er allerede ankomne, ligesom ogsaa mange engelske og amerikanske. — Forskellige udenlandske Regeringer har ligeledes anmeldt deres Deltagelse i Jubilæumshøjtideligheden. *Spanien, Belgien, Holland, Øst-rig-Ungarn, Preussen, Bayern, Sachsen, Württemberg, Chile, Kolumbia og Argentinien* sender *øverordentlige Gesandtskaber* til den Hellige Fader, medens andre Statsoverhoveder lader sig repræsentere af deres i Rom bosidende Diplomater. Der bliver i St. Peterskirken rejst en særlig Tribune for Diplomaterne og Dagen efter, den 17. ds., deltager de alle i en Festdiner, som den pavelige Kardinalstatssekretær *Merry del Val* giver til Ære for dem.

Centralfestkomiteen agter den 16. ds. om Aftenen at lade St. Peterskirken og Kalonnaderne illuminere. Kuplen skal oplyses ved elektriske Projektorer.

London. Det »kongelige engelske astronomiske og videnskabelige Selskab« har udnævnt Direktøren for det vatikanske Observatorium, *Pater Hagen*, til dets Medlem. Til dette berømte Videnskabernes Selskab hørte i sin Tid ogsaa Mænd som Newton, Lord Ross og andre verdensberømte Videnskabsmænd.

— I London er der nu omkring 140 katolske Kirker foruden flere Klosterkapeller. Med mange af disse er ogsaa forbundet katolske Elementarskoler, som i alle Henseender kan maale sig med de ikke-katolske Skoler. Af Klostre og Ordenshuse findes der over 170 i Englands Hovedstad. Der gives 28 forskellige Munkeordener eller Kongregationer med et eller flere Huse og mellem 60 og 70 kvindelige Ordener. Flere hundrede Præster tager aktiv Del i forskellige sociale Arbejder.

Madrid. 31. Okt. blev der her indviet et nyt *katholsk Universitet*. Den egentlige Grundlægger er Biskop Josef Maria Salvador y Barrera. For den af ham i samme Øjemed udnævnte Komité er den bekendte meget godgørende Millionær, Marquis de Camillas Præsident.

Forskelligt.

Et nyt Oratorium af Franciskanøren, Pater Hartman. (*Kristi syv Ord paa Korset.*) Det var med spændte Forvent-

ninger, at man saa Førsteopførelsen af P. Hartmanns nyeste Værk i Møde. Og dog blev de overtrufne. Opførelsen fandt Sted fornylig i Michaelskirken i Bamberg. Ærkebiskop Dr. v. Abert overværede den. Det ny Værk betyder et stort Fremskridt i Mesterens Produktion. — P. Hartmann skildrer os sidste Akt af Verdens største Tragedie: Frelseren paa Korset. Vi ser Kalvariebjerget for os og det leende, spottende Folk. Som fra en anden Verden lyder da Kristi Ord: »Fader, tilgiv dem!« Paa en yderst original Maade skildrer Orkestret, hvorledes Soldaterne kaster Lod om Jesu Kjortel. Folket spotter. »Se salvum faciat! Han hjælpe sig selv!« raaber Folkemængden vildt. Imidlertid lider Frelseren usigelige Smertes, Dødens Smertes, — Orkestret illustrerer dem træffende, og Koret giver dem et gribende Udtryk, Angsten for Underverdenen, — og i brusende Bølger af Smerte raaber Koret til Herren om Hjælp. Med et mægtigt »Misereatur, Herren forbarme sig,« slutter det første Ord. — Til Paradisets solbeskinnede mystiske Højder fører os det andet Ord. Kristus siger til Stimanden: »Endnu i Dag skal du være hos mig i Paradis.« Harpen sætter ind, — som fortryllende Klokkeklang lyder det — Strygeinstrumenternes »pianissimo« fortæller om de saliges Boliger. Dette andet Ord er en musikalsk Perle. Modersmerte er det, der nu i det tredje Ord skildres af Orkestret. Korets Sjæl bæver, det er som gennemtrængt af Smertens Sværd. Orgelet græder, og Kristus, hvis Hjerte er opfyldt med Kærlighed og Ve, siger: »Kvinde, se der din Søn!« og: »Se der din Moder!« Og med den rene Kærligheds tvingende Magt synger Koret, ledsaget af Orgelets mægtige Akkorder, i stadig svulmende Stigen, om Moderhertets Følelser. En ejendommeligt Sats — illustrerende den lutrede Kærlighed til Jesus — slutter med et som fra fjerne Lande kommende Amen denne første Del. Et Orkestermellemspil forbinder første og anden Korsats. Døden nærmer sig langsomt og sikkert. Orgelet sætter ind, og hjertegribende klager Kristus: »Min Gud, min Gud, hvorfor har du forladt mig!« Og atter spotter Orgelet, og den ophidsede Mængde skændes. Da lyder Gudsordet: »Situs, jeg tørster!« Det giver Komponisten Lejlighed til at drive Korets og Orkestrets Præstationer til det yderste. I Korets Hendøen blander sig Misdæderens længselsfulde Raab efter Gud. Dermed har Oratoriet naaet Toppunktet. Døden er nær. Kristus siger: »Det er fuldbragt.« Triumf, Befrielse lyder ud af disse to Ord: »Consummatum est!« Sagte dør Livet hen. Dødens Vished hersker. Højtideligt, og udstrømmende dyb Fred og Forløsningens Trøst, slutter Oratoriet med det karakteristiske Amen.

Kneipp og Ærkeabbed Placidus Wolter. Det vil vistnok være mindre bekendt, at det egentlig skyldes den fornylig

afdøde Benediktinerabbed Placidus Wolter, at Kneipps Vandkurmethode kom frem for Offentligheden. Kneipp selv var fast besluttet paa ikke at skrive en Linje om sine Erfaringer paa Vandkurens Omraade. Det skulde »gaa i Graven tillige med hans hensmuldrende Legeme«. Ærkeabbed Placidus foreholdt Kneipp, at det vilde være en Forsyndelse imod Næstekærligheden. Men Pfarrer Kneipp blev ved sit. han vilde ikke i sit 65. Aar begynde at blive Skribent; Ærkeabbeden sendte ham derfor en af sine Benediktinerpatres fra Seckau, som da nedskrev hvad Kneipp meddelte ham. Nu foreligger Kneipps Bog »Min Vandkur« i 79. Oplag, der er oversat i forskellige Sprog (ogsaa paa Dansk) og er udbredt i mere end 450,000 Eksemplarer. (Germania.)

Indbydelse

til

Festmødet i Anledning af

Pave Pius X.s

50aarige Præstejubilæum

Onsdag d. 25. November 1908, Kl. 8 Aften.

Adgang til Festmødet er gratis, dog maa Deltagerne være forsynet med Adgangskort, som udleveres ved alle Kirker, samt hos d'rr. E. Bæklund, Frederiksberggade 34, og Herm. Hoffmann, Røbmagergade 48, hos hvilke sidste der ogsaa kan faas et begrænset Antal Billetter (indfil Onsdag Middag) til reserverede Pladser à 50 Øre.

Salen aabnes Kl. 7 $\frac{1}{2}$. — Efter Festmødets Afslutning vil Fesdeltagerne under utvungne Former kunne forblive samlede i Salen og de tilstødende Lokaler.

Unio. Stiftelsesfest afholdes Søndagen d. 22. November Kl. 7 $\frac{3}{4}$ i Petersens Selskabslokaler, Frederiksberg Allé Nr. 11 (Opgang til venstre) — **Fællesspisning** — **Aftenunderholdning** — **Dans.** Medlemmer 2 Kr. 50 Øre — Besøgende 4 Kr. 50 Øre. Adgangs-Kort faaes indtil Fredagen d. 20. ds. hos

Ernst Bæklund,
Frederiksbergg. 34. Tlf. 19,163 y.

Herm. Hoffmann,
Købmagergade 48. Tlf. H 1389.

Næste almindelige Møde, Tirsdag den 24. November.

Frk. M. Magners Legat. Af det under foranstaaende Navn oprettede Legat er en Portion — stor 20 Kr. halvvaarlig i fem Aar — ledig. Det kan søges af ældre, værdige, trængende Kvinder, hørende til den katolske Menighed i København eller paa Frederiksberg og som fortrinsvis ernærer eller har ernæret sig ved Syning«. Ansøgninger, stiledte til St. Ansgarskirken Forstanderskab, kan indsendes indtil 1. December d. A.

Joh. Braunn, Sognepræst.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 22. November. 24. og sidste Søndag e. Pintse.
Cæcilie, Jomfru og Martyr. — **23. M. Clemens, Pave og Martyr.** — **24. Ti. Johannes af Korset, Bekender.** — **25. O. Katharina, Jomfru og Martyr.** — **26. To. Silvester, Bekender.** — **27. F. Leonard af Portu Mauritio, Bekender.** — **28. L. Willehad, Biskop og Bekender.**

Søndag den 29. November. 1. Adventssøndag.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64):	Kl. 10	Højmesse m. Pr.	Kl. 6	Andagt
Rosenkranskirken (Boyesg.):	- 10	— — —	Kl. 5	Andagt.
St. Annæ Kirke (Sundby):	- 10	— — —	Kl. 6	And.m.Pr.
Jesu Hjerte Kirke (Stenosg.):	- 10	— — —	Kl. 6	And.m.Pr.
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.):	- 9	— — —	- 3	Andagt.
St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.):	- 7	— — —	Kl. 3	Andagt. m. Præd.
Immaculatakirken (Strandv. 91.):	- 10	— — —	Kl. 2 ¹ / ₂	Andagt.
St. Andreas Kirke (Ordrup):	- 10	— — —	Kl. 5	Andagt.

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8; paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerte Kirke Kl. 6, 7, 7¹/₂ og 8¹/₂; i St. Jos. Kirke Kl. 6¹/₂; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6¹/₂, 7 og 7¹/₄.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, 7¹/₄ og 8¹/₂; i Rosenkranskirken Kl. 6¹/₂ og 8¹/₄; i St. Annæ Kirke Kl. 6 og 8; i Jesu Hjerte Kirke Kl. 7, 7¹/₂ og 8¹/₂; i St. Josefs Kirke Kl. 5¹/₄ og 6¹/₂; paa Toldbodvejen Kl. 6¹/₄ i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6¹/₂, 7, 7¹/₂ og 8¹/₄.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katolikker.

Elisabethforeningen. I Anledning af **St. Elisabeths Fest** læses i St. Ansgars Kirke **Søndag den 22. ds. Kl. 8** den h. Messe, under hvilken holdes Fælleskommunion, for Foreningens levende og afdøde Medlemmer. Samme Søndag tilfalder **samtligte Kollektorer i alle Kirkerne** Elisabethforeningen til forældreløse Børns Vel.

Mariakongregationen for Mænd holder intet Møde Torsdag den 26. ds.

Kalenderen 1909 er udkommen og faas paa Menighedskontoret, Bredgade 69^a o. G. (1—4) (Telefon Palæ 654) samt ved Kirkerne. Pris 25 Ø. Ved Indsendelse af 30 Ø. i Frimærker tilsendes Kalenderen pr. Post.

Sangforeningen „Crescendo“ holder Prøve Fredag Aften i Boyesgade.

(Redaktionen sluttet Tirsdag Aften).

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvarlalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2 S. o. G. (1—4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 5, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 48.

Søndag den 29. November.

1908.

INDHOLD: Rorate cœli desuper. — Den Hellige Faders Jubilæumsmesse i St. Peterskirken. — Boganmeldelse. — Pavefest i Fredericia. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Rorate cœli desuper. *)

Lad, o Himle, Duggen falde,
læsk den tørre Jord paany;
send som Regn, der kvæger alle,
den retfærdige fra Sky;
lad den Mark, som før laa øde,
aabnes og en Frelser føde —
saadan med Profetens Ord
bad til Gud hans Folk paa Jord.

Og Gud Herren i det høje
hørte Jødefolkets Bøn,
saa vor Nød med Faderøje,
skænked os sin egen Søn.
Gabriel paa stærke Vinge
steg til Jord for Bud at bringe:
Hil dig, Jomfru! dig har Gud
til sin Moder kaaret ud.

*) Dette Digt var oprindeligt tænkt som en blot sproglig Bearbejdelse af Nr. 65 i Psalmebogen, men det er rigtignok blevet til noget fra denne Psalme ret forskelligt.

Da Maria gav sit Minde,
lytted Himlens Engle til:
Jeg er Herrens Tjenerinde;
ske med mig, som han det vil.
Dette Svar, saa ydmygt stille,
er al Glædes rene Kilde;
dette lille Kvindeord
kaldte Himlens Dug til Jord.

Lad, o Himle, Duggen falde,
send os Regnen naadefuld;
hør os, Herre, naar vi kalde,
læsk vort Hjertes tørre Muld;
er den stenet, gold og mager,
gør den til en frugtbar Ager,
saa du selv om stakket Frist
der kan fødes, Herre Christ.

1012.

Den Hellige Faders Jubilæums- messe i St. Peterskirken.

Som bekendt havde den hellige Fader henlagt den officielle Højtideligholdelse af sit *50aarige Præstejubilæum* til den 16. November, den 24. Aarsdag for hans Bispevielse. — Store Forberedelser var der truffet i Rom og særlig i St. Peterskirken, der var iført sit festlige Skrud, og den sjældne Højtidelighed forløb paa den smukkeste og værdigste Maade.

Vor hellige Kirke har atter ved denne Lejlighed paa det tydeligste vist sin Enhed og sin Katholicitet, sin Adkomst til Hædersnavnet: den *ene*, hellige, *katholske* eller *almindelige* Kirke. Fra alle Verdensdele havde troende indfundet sig i Rom for at bringe Kristenhedens Fader, Kristi Statholder paa Jorden, deres Hyldest paa denne hans Festdag. Selvfølgelig var alle italienske Provinser og Bis-

pedømmer repræsenterede, og blandt dem igen særlig de, hvor Pius X. i sin Tid har virket som Kapellan, Sognepræst, Domherre, Biskop og Kardinal; men desuden ogsaa de fleste andre Lande og Bispedømmer paa hele Jorden; der manglede næppe i det mindste en eller anden Repræsentant for enhver Nation og ethvert Tungemaal. Det var en smuk og imponerende Afslutning paa Jubilæumsaaret, i Løbet af hvilket der har indfundet sig henved halvandet Hundrede forskellige større og mindre Pilgrimsskarer i Rom.

Allerede i den tidligste Morgenstund, ved 5-Tiden, før Dagen gryede, var der usædvanligt Røre i Roms Gader; alt trængte sig hen imod St. Peter. Den transteverinske Bydel lignede nærmest en af de største Havnebyers kosmopolitiske Handelscentre. De elektriske Sporvogne begyndte at køre to Timer tidligere end ellers, og alligevel havde ogsaa Droskerne og Automobilerne en sjælden god Dag; man betalte Kusken gladelig det femdobbelte af den sædvanlige Takst for blot hurtigst muligt at naa til St. Peter og sikre sig Plads. Jubilæumsmessen skulde begynde Kl. 10, men allerede ved 7-Tiden begyndte Carabiniererne saa smaat at lade Strømmen glide ind i Kirken, men kun efterhaanden, for at undgaa Ulykkestilfælde i den enorme Trængsel.

Ved 8-Tiden var Kirken, der kan rumme c. 70,000 Personer, allerede halv fyldt; ved 9-Tiden anslog man de tilstedeværendes Antal til mellem 60 og 70,000; flere Adgangskort var der ikke uddelt; mange utaalmodige ventende maatte blive udenfor.

Trods den umaadelig store og meget brogede Skare, som fyldte Kirken, var Stemningen dog ærefrygtsfuld og højtidelig; det kostede aabenbarde fleste stor Overvindelse ikke at udbryde i høje Hyldestraab, da Pavens ærværdige Skikkelse, baaret paa »Sedia gestatoria«, ligesom svævede ind i Kirken nede fra St. Sebastiankapellet op igennem Hovedskibet til den pavelige Trone foran Kathedra-Alteret i Kirkens Apsis; men man respekterede den Hellige Faders Ønske om at undlade høje Tilraab, og højede sig blot i Stilhed, da han med mildt og kærligt Blik uddelte Velsigelsen til begge Sider, medens Sølvbasunerne oppe fra Kuppen intonerede Perosis imponante »*Tu es Petrus*«. — Et gripende Øjeblik! — Især, naar man i Tanken gaar tilbage til

den Hellige Faders tidligste Ungdom og drager Sammenligninger! Han, det fattige Landsbybarn, fejres nu som Verdens største og mest indflydelsesrige aandelige Magthaver! Ganske paa samme Maade som en Leo XIII., en Pius IX. eller andre store Paver. — Et Billede paa vor hellige Kirkes paa en Gang demokratiske og konservative Karakter!

Som allerede bemærket i forrige Nummer, var der i Dagens Anledning samlet en imponerende stor Skare af *Kirkefyrster (Kardinaler, Ærkebiskopper, Biskopper og Abbeder)*, fra forskellige Lande og Verdensdele, i Rom. Et Blad skriver 280 Biskopper; et andet: henved 400; »Catholic Times« holder sig midt imellem og siger: over 300. Samme engelske Blad udtrykker for Resten, og det med Rette, sin Forundring over, at England var den eneste af de store Magter, der ikke har sendt overordentligt Gesandtskab til Vatikanet i Anledning af Jubilæet, skønt dog baade Dronning Viktoria og Kong Edvard selv før har gjort det ved andre lignende Lejligheder. Naar selv den russiske og tyske Kejser gør det, saa ser det, mener Bladet, lidt mærkeligt ud, at Kong Edvard holder sig tilbage*).

Foruden de i sidste Nr. nævnte *Gesandtskaber* fra fremmede Regeringer og det fuldtallige *diplomatiske Corps* bemærkedes paa samme Tribune til højre for den pavelige Trone ogsaa *Prinsesse Mathilde af Sachsen og Storfyrstinde Xenia af Rusland* med Gemal og Børn. Paa den anden Side nærmest Tronen havde Pilgrimene fra Treviso og Riese, Pavens Fødeby, Plads. Den Hellige Fader var øjensynlig dybt bevæget, saa meget bleg og anstrængt ud, men meddelte uophørlig Velsignelsen til højre og venstre, og lod sit milde Blik glide hen over den mægtige Forsamling, som var kommen til Stede for at deltage i hans Glæde paa denne hans Hædersdag; med særlig Kærlighed hvilede hans Blik paa Pilgrimene fra Mantua og Venedig, Treviso og Riese.

*) I dette Sammenhæng kan det ogsaa bemærkes, at flere danske Blade, som ellers bringer udførlige Efterretninger om alle andre ogsaa udenlandske fremragende Personligheders Jubilæer og Hoffester, i dette Tilfælde ikke har ofret saa meget som et Telegram paa Begivenheden! Nationaltidende bevarer overhovedet en *absolut* Tavshed, hvad Pavens Jubilæum angaar; man skulde næsten tro, at den staar under en eller anden Knut og derfor ikke *vover* at omtale det.

Det højtidelige Optog gennem Kirken varede et Kvarters Tid. Ankomsten til Apsis steg den Hellige Fader ned fra »Sedia gestatoria«, tog Plads paa den pavelige Trone og modtog Kardinalernes Hyldest, som alle kyssede Fiskerringen.

Et sjældent prægtigt Skue frembød sig i dette Øjeblik i Basilikaens Apsis, der var fyldt med de fremmede Gesandtskabers og Diplomaters, de pavelige Gendarmers og Schweizergardisters mest forskelligartede Gala-Uniformer — de sidstnævnte i de af Michelangelo tegnede middelalderlige Uniformer — og saa ved Siden deraf de mange Kirkefyrsters prægtige liturgiske Gevandter efter de forskellige Ritus; særlig iøjnefaldende var de orientalske.

Medens Koret intonerede Psalmerne til Terz, iførtes den Hellige Fader Messeklæderne, og assisteret af Kardinal *Vannutelli* som »presbyter assistens« og Kardinalerne *Segna* og *della Volpe* som Diakoner steg han op til Alteret for at frembære det hellige Messeoffer under de mange ved en saadan Lejlighed særlig ophøjede Ceremonier; bl. a. blev Epistel og Evangelium sunget baade paa latin og græsk. Ved Forvandlingen lød atter Sølvbasunerne oppe fra Kuplen. Ved Kommunionen begav den Hellige Fader sig tilbage til sin Trone og modtog dør af Kardinaldiakonen det allerhelligste Sakramente. — Under Messen foredrog det *sixtinske Kapel* flere ny Kompositioner af *Perosi*, afvekslende med et nyt *gregoriansk Kor*, sammensat af Seminarister af forskellige Nationer under Professor *Rellas* Direktion.

Dersom det er rigtigt, som et udenlandsk Blad meddeler, at Jubilæumsmessen med alle tilhørende og paafølgende Ceremonier først var færdig ved 2½ Tiden, saa kan man forestille sig, hvilken anstrængende Dag det maa have været for den Hellige Fader.

Til Slutning iførtes Pius X. atter de pavelige Insignier og med den tredobbelte Krone, Tiaraen, paa Hovedet, staaende paa »Sedia gestatoria« foran Apostelgraven uddelte han endnu en Gang højtidelig den pavelige Velsignelse, hvorpaa Optoget atter satte sig i Bevægelse ned gennem Kirken. Men denne Gang var det ikke mere muligt at dæmpe Begejstringens Bølger; de store Folkeskarer udbrød i høje Leveraab for den ædle Præsteolding, Kristenhedens

fælles Fader, — tusindstemmige begejstrede Leveraab i alle Verdens forskellige Sprog —, saa det gav Genlyd under Peterskirkens høje Hvælvinger.

BOGANMELDELSE.

Andet og Tredje Bind af »The Catholic Encyclopedia«.

(Robert Appleton Company, New York.)

Det monumentale Værk »The Catholic Encyclopedia«, hvis II. og III. Bind nu foreligger, bærer til Undertitel: »An international work of reference on the constitution, doctrine, discipline, and history of the catholic church«.

Ligesom det første, saaledes svarer ogsaa disse to ny Bind til det Program, som kortelig er udtrykt i anførte Undertitel; de staar ikke i nogensomhelst Henseende tilbage for det første Bind. Den lange Liste af Medarbejdere, blandt hvilke findes fremragende Navne fra forskellige Lande, garanterer, at Bidragene er videnskabelig nøjagtige og fuldstændig *up-to-date*.

II. Bind omfatter *Assize — Browne*. Paa de 804 tospaltede Sider indeholdes alt, hvad man kan ønske sig af Oplysninger indenfor den angivne Ramme. Vi skal her blot nævne nogle af de største og vigtigste Artikler.

Cornelius Clifford skriver paa 10½ Spalte en indgaaende Biografi af »Orthodoksiens Fader«, den h. *Athanasius af Alexandria*, som han kalder »the greatest champion of Catholic belief on the subject of the Incarnation«.

Dr. theol. Francis Aveling giver en filosofisk Karakteristik af *Atheismen* og dens Historie, uden egentlig direkte at modbevise Atheismen; det forbeholdes en senere Artikel om *Gud*.

Englands Apostel *Augustin af Canterbury* maa mærkelig nok nøjes med 6 Spalter i denne *engelske* Encyclopedi,

medens der vies den h. *Augustin af Hippo* ikke mindre end 40 Spalter; ganske vist er denne sidste en større, betydeligere, mere almindelig kendt Personlighed, men det viser dog Værkets internationale Karakter.

Australien og Østrig-Ungarn samt *Belgien* faar henholdsvis 14, 33 og 24 Spalter.

Artiklerne *Babel, Babylon* og *Bible* behandler mange aktuelle religionsvidenskabelige Spørgsmaal og viser bl. a., at udgravne babylonske Dokumenter giver Biblen Medhold i Ting, mange før holdt for umulige.

En mindre, men interessant Artikel paa 2 Spalter viser, hvorledes man fra et moralsk Standpunkt skal betragte *Bankruptcy* (Bankerotter, Falliter).

P. G. Giethmann har leveret kunsthistoriske Afhandlinger om *Basilikaer*, om *Bellini* m. m., ledsaget af gode Illustrationer.

Benedikt af Nursia vies 10 Spalter, *Benediktinerordenen* 42 og *Benediktinerreglerne* 10 Spalter, — med flere Illustrationer.

De fjorten Paver, som har baaret Navnet *Benedikt*, fylder 17 Spalter.

Professor I. P. Kirsch skriver 1 Spalte om den h. *Birgitta* af Sverrig, og *Francesca M. Steel* 2 Spalter om *Birgittinerordenen*, hvoraf det synes at fremgaa, at Ordenen endnu eksisterer i Chudleigh i Devonshire.

Endelig forklares *Bollandisternes* Betydning i en længere Afhandling af P. de Smedt.

Foruden en Mængde Billeder i Teksten findes der i II. Bind 5 Landkort, 28 helsides Illustrationer, af hvilke 4 er meget fint udførte Kunstfarvetryk, nemlig 1) En Side af en gammel haandmalet Billedbibel, 2) *Bossuet* (Afhandlingen om *Bossuet* er skrevet af F. Brunetiére, altsaa rimeligvis noget af det sidste, han skrev før sin Død. Han faar selv sin Nekrolog i Begyndelsen af III. Bind.) 3) *Botticellis* *Magnificat* og 4) Et Glasmaleri fra *Saint-Etienne* Kathedralen i *Bourges*.

III. Bind begynder med den filosofiske Forfatter *O. A. Brownson*, og ender med *Clairvaux*; i alt 799 tospal-

tede Sider. Af særlig bemærkelsesværdige Afhandlinger i tredje Bind kan følgende fremhæves:

Buddhisme (11 Spalter). Professor Charles Alken skriver om Buddhismens Oprindelse, saa langt tilbage man kan spore den, dens forskellige Former, Udvikling og Udbredelse og om dens Forhold til Kristendommen. — En af den oprindelige Buddhismes Hovedvildfarelser (hedder det) er den, at den ikke anerkender Menneskets Afhængighed af en øverste Herre og Gud. Ved at ignorere Gud og tilskrive Mennesket selv dets Frelse, har Buddha som Erstatning for den brahminske Religion kun opstillet et koldt og farveløst filosofisk System. Det savner aldeles det Kærlighedsmotiv, som udspringer af Troen paa vor Afhængighed af en personlig, alkærlig Gud. Derfor er den Buddhistiske Moral til syvende og sidst kun en egoistisk Utilitarisme Det er aldeles forfejlet, naar man har paastaet, at det Ideal, som Buddha foreholder den kæmpende Menneskehed, er mindre egoistisk end det, som Kristus foreholder os En af Buddhismens andre Hovedfejl er ogsaa en falsk Pessimisme, som gør, at Buddhisten saa gjerne hengiver sig til en indolent Indifferentisme overfor alting. Hvor ganske anderledes er ikke Hans Lære, som er kommen, for at Menneskene skulde have Livet og have det i Fylde. — Den buddhistiske Pessimisme er derfor ogsaa Familielivets Fjende. Den foragter Ægteskabet, ja afskyr det, netop som Livets Kilde. Ved saaledes at brændemærke Ægteskabet, som en Stand, der er Mennesket uværdig, viser Buddhismen, hvor langt den staar tilbage for, hvor dybt den staar under Kristendommen, som ganske vist anbefaler Jomfrueligheden, men samtidig lærer, at Ægteskabet er en hellig Forbindelse og en Hellighedens Kilde. — Den buddhistiske Pessimisme er ogsaa Samfundets Fjende, idet den har tilegnet sig de brahminske Fordomme imod legemligt Arbejde. Da Livet ikke er værd at leve, saa er det ogsaa en Taabelighed at arbejde for Kulturens Fremme. Det fuldkomne Menneske skal leve ikke af sine Hænders Arbejde, men af de lavere-staaendes Almisser. Kristi, »Tømmermandens Søns« Religion giver Plads for et ganske andet, sundere Syn paa Livet. Den anerkender Arbejdets Værd og Værdighed og befordrer enhver Virksomhed, som sigter til Fremme af

Menneskehedens Velfærd. — Buddhisme har i Sammenligning med Kristendommen kun udrettet saare lidt til Fremme af »Humaniteten«, af Menneskekærligheden. En af Buddhismens smukkeste, men nu desværre næsten forsvundne Sider, var dens Omsorg for syge og nødlidende . . . Men dens charitative Virksomhed udstrakte sig *ikke*, som hos de kristne, til udholdende Pleje af smitsomme og uhelbredelig syge, til Hittebørn, Forældreløse, faldne Kvinder, Alderdomssvækkede og Aandssvage. Asyl og Hospitaler for den Slags nødlidende er ukendt for Buddhismen . . . Hvorsomhelst Buddhismen er naaet frem, har den vist sig aldeles ude af Stand til at hæve Samfundet op paa et højere moralsk Stade; hvad Kristendommen i denne Henseende har udrettet i Europa, kan Buddhismen ikke opvise noget Sidestykke til.

Buller og Brever (12 Spalter), illustreret.

Michelangelo Buonarotti (8 Sp.) smukt illustreret.

Burial (christian) (15 Sp.) kirkelige Love, Forskrifter,

Rituale.

62 Sp. om *Buzantin Empire, B. Architecture, B. Art.*

23 Sp. om den jødiske og kristne *Kalender.*

25 Sp. om *Californien*

18 Sp. om *Calvin og Calvinisme.*

31 Sp. om *Canada.*

89 Sp. om *Canon og Canons*; om hvad der kan falde ind under disse Ord i deres forskellige Betydninger.

2 Sp. om de to danske Konger *Knud den Store og Knud den Hellige.* Under Teksten henvises her bl. a. til Steenstrup: *Normannerne III., Ælnoth og Saxo Grammaticus.*

21. Sp. om *Cardinal*, Hverv, Rettigheder, Pligter, Forhold til Biskopperne og Paven.

Om *Carmeliternes, Capucinernes og Cartheusernes Ordenssamfunds Historie, Indretning og Regler* gives der nøjagtig Besked paa henholdsvis 33, 16 og 8 Sp.

Paa 20 Sp. skriver Anton de Waal om *Catacombs*, særlig de romerske; (med mange Illustrationer.)

28 Sp. om *Cemetery* med hele 2 Spalter fulde af Henvisninger til Kilder.

1 Sp. om *St. Catherine of Sweden* af Prof. I. P. Kirsch

16 Sp. om Ordet *Catholic*, dets Betydning, dets Brug i ældre og nyere Tid, Kirkens Ret til dette Navn.

16 Sp. om *Cause*: en lærd filosofisk Afhandling om de forskellige *causæ*, hvorved der gives Anledning til Kritik af adskillige moderne filosofiske Systemer.

16 Sp. om *Celibacy*, Cølibatets bibelske Berettigelse, dets Quasi-Nødvendighed for Præsteskabet, dets Historie.

(Sluttes.)

Pavefest i Fredericia.

Med spændt Forventning og Begejstring imødesaa man den 15. November. Paa den Dag skulde der nemlig her i Menigheden fejres vor hl. Faders 50 Aars Præstjubilæum. Og det blev i Sandhed en Højtidsdag. Under Højmessens holdt Pastor *Schreiber* Festprædiken, der med biskoppelig Tilladelse var bleven udsat paa Grund af Missionen her i Menigheden. Sangkoret sang bl. a. et firstemmigt »Tu es Petrus«.

Om Aftenen fandt en smuk og stilfuld Festlighed Sted i Skolens Sal, som i den Anledning var meget smagfuldt pyntet med danske og pavelige Flag og Granguirlander. Endvidere prydedes Væggene med Billeder af Paven, Kongen, Biskop von Euch, Præfekt Grüder, samt flere signerede Skjolde.

Til Tonerne fra Vejle Menighedsorkester — 15 Blæseinstrumenter, — gik man Kl. 6 $\frac{1}{4}$ til de med Flag, Lys og Grønt festligt smykkede Borde, hvor Bogbinder *Wenk* straks bød Velkommen og udtalte Haabet om, at man maatte tilbringe nogle glade og opbyggende Timer sammen.

Ved hver Kuvert laa Program og Sange, samt Menukort, som lød saaledes:

Suppe jardinière.

Dyreryg med Tilbehør. Kompot.

Dessert (Rombudding — Sauce fruits.
(Æblekage — Flødeskum.

Øl, Rødvin, Madeira, Sherry efter Ønske.

Et firstemmig blandet Kor sang nu under Hr. Uhrmager *Spetzlers* Ledelse »Kristi Kirke«, hvorefter Hr. *Wenk* til Led-sagelse af Klaver og Trompet foredrog et melodramatisk Digt, betitlet »Leo XIII.s Efterfølger«. Derefter sang Koret: »Hil, hil o Pius, Dig!« og medens vort fine Strygeorkester under Organist *Sørensens* Ledelse, gav forskellige Numre, blev Suppen serveret. — Efter Korets Sang: »Tu es Petrus«, holdt Pastor *Schreiber* Festtalen:

»Da Leo XIII. lukkede sine Øjne, var hele Verden spændt paa, hvem der skulde optage den tunge Arv efter den højtbegavede Pave, der havde formaaet at bringe selv en Bismarck paa Knæ. Almindeligst antog man vel, at det vilde blive Pavens mangeaarige Ven og Raadgiver, Rampolla; men Gud vilde det anderledes. Det blev den hidti! ukendte Kardinal Sarto, Patriarken af Venedig. Han saa i Valget Guds Befaling og modtog Valget, idet han antog Navnet Pius X. Instaurare omnia in Christo, — at forny alt i Kristus, — er hans Valgsprog, og det betegner hans Maal og Plan som Pave. Verden maa fornyes i Kristus. Den Videnskab, der ikke bygger paa Troens urokkelige Grundlag, er falsk, og kun Religionen kan bringe sand Lykke her og hisset.

Paven saa dette og han kendte Folket; kendte dets Trang og vidste, hvor Hjælpen var. Derfor var hans første Ord: »Alt skal fornyes i Kristus«. Som Præst, Bisp og Kardinal var han stedse den samme, gennemtrængt af Fromhed og Kærlighed til dem, der var ham betroet, og det samme Sindelag har han bevaret paa den hellige Stol. I de fem Aar, han har beklædt denne ophøjede Stilling, har han søgt at forny alt i Kristus. Hans Encyklica om »Faren ved den moderne Oplysning«, vil for stedse indridse hans Navn i Historien. Hans Paavisning af det falske i den Videnskab, der kun støtter sig paa Fornuften, men skyder Troen til Side, vil bevare en evig Værdi; thi Fornuften er begrænset og kan tage fejl, og kun det, som støtter sig paa Troen, fortjener Navn af Sandhed. Han har ved denne Encyklica vist, at han er en værdig Efterfølger af ham, der betegnede sig selv som den gode Hyrde, der vogtede sin Hjord. »Ignis ardens« betegner Pavens Færd, han fortærer alt det, som er daarligt, renses og opløfter alt

det som er godt. I Dag lyder Malmtonerne fra Hundreder af Klokker ud over den evige Stad. Vi, der saa at sige staar i Periferien, vil ikke staa tilbage. Ogsaa vi ønsker den hellige Fader til Lykke, og med Ønsket om, at han ligesom Pius IX. og Leo XIII. maa gøre den gamle Tradition om Pavernes begrænsede Regeringstid til Skamme, ikke at se Petri Aar, udbringer jeg et nifoldigt Hurra for den hellige Fader.«

Forsamlingen afsang derefter staaende Pavehymnen: »Rung over Hav og viden Jord: Hil Pius Dig!« Der afsendtes dernæst et latinsk Telegram til Paven, der i Oversættelse lyder:

Pave Pius, Rom.

Katholikkerne i Fredericia, Danmarks, ældste Menighed, der fejrer Deres Helligheds Jubilæum, bringer Dem en barnlig Hyldest og beder om Velsignelsen.

I Menighedens Navn

Schreiber,
Sognepræst.

Herpaa indløb der senere følgende Svartelegram:

Schreiber, missionario, Fredericia. Beatissimus Pater oblata vota pergrata habuit et ex animo benedicit.

Card. Merry del Val.

(Den Hellige Fader har glædet sig over de udtalte Ønsker og velsigner af ganske Hjerte).

Under Koncert for Hornorkester blev Støgen serveret. Uhrmager *Spetzler* talte for Kongen:

»Naar danske Mænd og Kvinder mødes, er det Skik og Brug at mindes Kongen og Kongehuset, og saaledes hør det ogsaa være her. Frederik VII. gav os Grundloven og den fri Religionsøvelse, og det Sindelag, der prægede denne Konge, gik ogsaa over paa Kristian IX., og vi haaber, at vor nuværende Konge stedse maa indse, at han i os Katholikker har lige saa gode og trofaste Undersaatter som i alle Landets andre Borgere, og at han vil give os Frihed og Ret til at dyrke vor Gud, saaledes som det er vor Overbevisning. Med dette Ønske udbringer jeg et nifoldigt Hurra for Hs. Maj. Kongen.«

Staaende afsang alle: »Gud skærm vor Konges Hus«. Derefter talte Bogbinder *Wenk* for Biskoppen:

»Det er bleven mig overdraget at tale for vor højærværdigste Biskop, og jeg opfylder dette Hverv med Glæde; thi jeg nærer den inderligste Hengivenhed, Ærefrygt og Kærlighed for den højærværdigste Herre. Jeg hører til dem, der har haft den Lykke at blive undervist af Biskoppen, medens han var Præst her for Menigheden, og jeg kan sige, at den Sæd, han saæde i Barnehjertet, har baaret Frugt i Manddomsgerningen. Det er dog ikke den Taknemlighed, vi skylder ham, for hvad han har været for den enkelte, jeg hér vil pege paa, men paa det, han har været for vor Sag her i Landet i sin Egenskab af Pavens Stedfortræder og apostolisk Vikar. Biskoppen er en historisk Personlighed. Som den første retmæssig viede Biskop efter Reformationen, beklæder han det samme hellige Embede og besidder og udøver den samme kirkelige Magt og Myndighed som en hellig Ansgar, som den store Absalon og den djærve Bisp Vilhelm. Hans Liv og Værk bør ses i historisk Belysning og paa historisk Baggrund.« I korte Træk paaviste Tal. den inderlige Forbindelse, der altid havde bestaaet mellem Danmarks Ære og Anseelse, Lykke og Velfærd og Kirkens Blomstring, Trivsel og Fremgang i Middelalderen. Efter en kort Betragtning af den for Kirken saa mørke og tunge Tid efter Reformationens Indførelse, gav Tal. en indgaaende Skildring af Kirkens Genopblomstring siden Religionsfrihedens Indførelse og specielt i de sidste 25 Aar, i hvilke Biskoppen har staaet som øverste Leder af Kirken i Danmark.

»Med Ønsket om, at Biskoppens Livsaften maa blive lys og smuk, og at han foruden de mange Resultater af sin Virken ogsaa maa opleve her i Menigheden at se en ny og stolt Kirke rejse sig, hvilket ogsaa har været en af hans Livs Opgaver, udbringer jeg et Leve for hans Højærværdighed Biskoppen.«

Efter Sangen; »Saa flyve Sangen fage,« talte Matros *Dyna*:

»Man hører Folk sige: »Der, hvor det gaar mig godt, der har jeg mit Fædreland.« Saaledes er det ikke. Som Sømand har jeg set andre Lande, større og smukkere, men

Fædrelandet, det er der, hvor Landsmændene bor, hvor Modersmaalet tales og hvor man har leget sin Barndomsleg, og der, hvor vore Fædre har levet deres Liv og øvet deres Daad. Og kan vi end ikke vente at kunne naa vore Forfædre i krigerske Bedrifter, saa kan vi Katholikker dog virke hen til og stræbe hen imod Danmarks Fremgang, kulturelt og materielt. Og alle Katholikker og Ikke-Katholikker maa kunne samles i Ønsket om en lys og lykkelig Fremtid for vort elskede Fædreland.«

Forsamlingen afsang: »Der er et yndigt Land«.

Nu blev Desserten serveret.

Konduktør *Sønnicksen* talte for Pastor Schreiber, der i snævrere Forstand er for Menigheden, hvad Paven er for hele den katolske Verden. Pastor Schreibers Nidkærlighed og Interesse for sin Gerning, hans Redebonhed og Tjenstvillighed er højt skattet indenfor Menigheden. Det lille Ord »Tak« er kun fattigt; men selv om det iklædes de dejligste Ord, vilde det kun være en ringe Gengæld. Jeg vil derfor forme Menighedens Tak som et Ønske om, at ligesom St. Knudsborg er en Pryd for Menigheden, Menigheden ligeledes under Pastor Schreibers Ledelse maa vokse op til en Pryd for Missionen og Byen. Hs. Højærv. leve!

Bademester *Møller* mindedes afdøde Pastor Heiden og Købmand Gerlach.

Lærer *Munk* talte for Enighed og Forstaaelse indenfor Menigheden og udbragte et Leve for Forstanderskabet.

Partikulier *Schrøder* talte ligeledes for Forstanderskabet, der udfører et stort Arbejde her i Menigheden.

Uhrmager *Spetzler* talte for Musikken, særlig adresseret til Organist Sørensen.

Hr. *Sønnicksen* for det tidligere Forstanderskab, senere for Lærer Munk, hvem en af Menighedens vigtigste Opgave paahvilede.

Hr. *Wenk* for alle dem, som havde arbejdet for Festen i Dag og

Dr. *Nielsen* særdeles vittig for Damerne.

Endnu holdtes forskellige Taler, hvorefter den mere højtidelige Del af Festen sluttede med Afsyngelsen af »Store Gud vi love dig«.

Senere arrangeredes nogle Timers Dans, ligesom man

i Klasseværelserne samledes om Forfriskninger i fornøjeligt Samvær.

Alt i alt en smuk, hjertelig og stemningsfuld Højtidelighed, som Arrangørerne har megen Ære af.

Om Mandagen holdtes Kl. 10 en højtidelig Messe, hvorefter Børnene, i den fra Gaarsdagen pyntede Sal, samledes til en Kop Chokolade. Pastor Schreiber holdt en Tale om og for vor hl. Fader og for Biskoppen, og flere af Festsangene blev sungne, saa at den hl. Faders Jubilæum ogsaa for Børnene blev en Højtid, der længe vil mindes.

F.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Den kath. selskabelige Forening »Unio« fejrede Søndagen d. 22. November sin 23 aarige Stiftelsesfest med en vellykket Sammenkomst i Lokalerne Frederiksbergallé 11. Festen begyndte med en Fællesspisning, hvori deltog ca 70 Medlemmer, og under hvilken der holdtes flere Taler og blev afsunget et Par i Dagens Anledning forfattede Sange. For Hs. Hellighed Pave Pius X. talte Hr. Assistent *May*, for Biskoppen og Gejstligheden Hr. *V. Monnet* og for Foreningen talte Hr. Pastor *v. Kettenburg*, der tog sit Udgangspunkt fra den bekendte Sætning »Enighed gør stærk«, som ogsaa kunde være »Unio«s Devise, idet den samlede Menighedsmedlemmerne fra de forskellige Sogne, saa at disse kunde lære hverandre at kende, og derved styrkes til fælles Samfølelse. Efter en munter Sang »2 Veteraner« talte Hr. Pastor *Haas*, som et af de yngste Medlemmer, paa de unges Vegne og takkede de ældre Medlemmer for deres trofaste Arbejde gennem den lange Aarrække. Endnu havde Hr. Pastor *Braun* Ordet for at udbringe et Leve for Unio's Formand, der saavel i trange Tider, som ogsaa naar der var Medbør, nedlagde et stort personligt Arbejde i Ledelsen af Foreningen. Sluttelig udbragte Hr. Naalemagermester *J. C. Jørgensen* under vild Jubel det obligate Leve for Damerne, hvorefter man begav sig ovenpaa for at nyde Kaffen samtidig med, at der fandt en mindre Aftenunderholdning Sted. Festen sluttede med et muntert Bal, hvor den talrigt tilstedeværende Ungdom kunde røre sig under de af Unio altid hævdede, betryggende Former.

St. Johannes Broderskab. Tirsdag den 1. Dec. Kl. 8 Aften
Foredrag, humoristisk Oplæsning og Sang. Portugalsgade 12.
Alle indbydes. Bestyrelsen.

K. U. F. Katholsk Ungdoms Forbund afholder Møde Søndag
den 29. Novbr. Kl. 7 pr. i Lokalet Bredgade 67² o. G.
Andagt i St. Ansgars Kirke Kl. 6. Enhver ung Mand indbydes!

Sct. Joseph-Søstrenes Basar.

Tirsdag den 1. og Onsdag den 2. December finder vor aar-
lige Basar Sted i **Koncertpalæets Riddersal**, begge Dage fra Kl. 3.
Da vort nye Tuberkulose-Sanatorium paa Jyllands Vestkyst har
fordret mange og store pekuniære Ofre, henvender vi en ind-
trængende Bøn om Hjælp til alle, der maatte interessere sig for
vor Gerning.

Gaver modtages med største Taknemmelighed: Toldbodvej 14
Frederiksberg Allé 17. Griffenfeldtsgade 44 og Strandvej 91.
Sct. Joseph-Søstrene.

Frk. M. Magners Legat. Af det under foranstaaende Navn
oprettede Legat er en Portion — stor 20 Kr. halvaarlig i fem Aar —
ledig. Det kan søges af vældre, værdige, trængende Kvinder,
hørende til den katolske Menighed i København eller paa Fre-
deriksberg og som fortrinsvis ernærer eller har ernæret sig ved
Syning. Ansøgninger, stiledede til St. Ansgarskirken Forstander-
skab, kan indsendes indtil 1. December d. A.

Joh. Braun, Sognepræst.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 29. November. 1. Adventssøndag. — 30. M. Andreas
Apostel. — 1. December. Ti. Marie Værnefest. — 2. O.*) Bi-
biana, Jomfru og Martyr. — 3. To. Frans Xaver, Bekender. —
4. F.*) Barbara, Jomfru og Martyr. — 5. L. Petrus Chrysolo-
gus, Biskop og Kirkelærer.

Søndag den 6. December. 2. Adventssøndag.

*) Onsdag og Fredag i Advent er Fastedage.

St. Ansgars Kirke. I Anledning af Hs. Maj. Kejser *Frantz Josef*
af Østrigs 60. Aars Regerings-Jubilæum vil der paa det østrig-ungarske
Gesandtskabs Foranstaltning, blive fejret en højtidelig *Pontifikal-*
messe Onsdag den 2. Decbr. Kl. 10¹/₇.

Mødreforeningen. Tirsdag den 3. Decbr. læses Kl. 8¹/₂, i St.
Ansgars Kirke den hl. Messe for Foreningens Anliggender. Efter
Messen holdes et kort Foredrag.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer bedes møde til de
aftalte Tider til Tilbedelse i St. Ansgars Kirke førstk. Fredag den
4. December. (*Første Fredag i Maaned.*)

Sangforeningen „Crescendo“ holder Prøve Fredag Aften i
Boyesgade.

Kalenderen 1909 er udkommen og faas paa
Menighedskontoret, Bredgade
69² o. G. (1—4) (Telefon Palæ 654) samt ved Kirkerne. Pris 25 Ø.
Ved Indsendelse af 30 Ø. i Frimærker tilsendes Kalenderen pr. Post.

Trykfejl i Nr. 47. S. 786 L. 18. f. o. stenomgærede, læs: *sten-*
omgærede. — S. 788 L. 3 l. n.: gør et lille Begreb over, læs:
giver et lille Begreb om.

(Redaktionen sluttet Tirsdag Aften).

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Auggariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Brødgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Rønge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y

Nr. 49.

Søndag den 6. December.

1908.

INDHOLD: Festmødet den 25. November 1908 i Anledning af Hs Hellighed Pave Pius X.s 50 Aars Præste-Jubilæum. — Lutlisk Tolerance. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Frederiksberg. Aarhus. Vejle. Rom. — Bekendtgørelser. — Onslag: Privat-Annoncer.

Festmødet den 25. November 1908

i Anledning af

Hs. Hellighed Pave PIUS X.s

50 Aars Præste-Jubilæum.

Den højærværdigste Biskops smukke Tanke om ogsaa udenfor Gudshusene at fejre vor Hellige Faders 50 Aars Præstejubilæum ved en festlig Sammenkomst havde øjensynlig vundet stærk Tilslutning blandt Hovedstadens Katholikker. Der var saa stærk Rift om Adgangskortene til den arrangerede Fest, at disse allerede en hel Uge i Forvejen næsten alle var slupne op; og paa Grund af den stærke Tilstrømning skete desværre det Uheld, at reservede Pladser blev optagne af Festsdeltagere, der ikke havde Billethjemmel dertil. Da imidlertid Festkomitéen lod Blikket glide hen over den tætpakkede Forsamling, som Onsdag den 25. November Kl. 8 Aften fyldte *Wittmacks* store

Lokale — et Lokale, som kan rumme en 8—900 Mennesker, og naar det kniber 9—10,00 — saa har den sikkert kun glædet sig over det ikke ringe Arbejde, som den har nedlagt i Forberedelserne til Festmødet.

Den i og for sig allerede meget smukke Festsal trænger ikke til megen Dekoration. Men Tribunen, hvor Orkesteret og Sangerne havde Plads, var flankeret af to store Kirkebannere, hvorimellem der foroven hang et Dannebrogssflag og to Flag i pavelige Farver. Oppe paa selve Tribunen saas en Buste af den Hellige Fader Pave Pius X., ligeledes paa Baggrund af pavelige Farver, som i smagfuldt Arrangement dækkede hele Væggen.

Blandt de Tilstedeværende bemærkedes i 1. Række Hs. biskoppelige Højærværdighed Msgr. *von Euch*, tilligemed Hovedstadens og Omegnens Præster; desuden flere andre almindelig kendte Ansigter fra de forskellige københavnske Menigheder.

Efterat Forsamlingen, som fyldte ikke alene selve Salen, men ogsaa Gallerierne, var kommet til Ro og under Orkesterledsagelse havde afsunget »Fast skal min Daabs-pagt evigt staa«, traadte St. Ansgars Kirkes Sognepræst, Hr. Pastor *Braun* op paa Talerstolen med den katholske Hilsen »Lovet være Jesus Kristus — i al Evighed. Amen«, og bød i velvalgte Ord Forsamlingen velkommen til Pavefesten, idet han udtrykte Ønsket om, at den maatte bidrage til at knytte et endnu inderligere Baand imellem den Hellige Fader og os.

Under Hr. Organist *Hammermüllers* Ledelse afsang derpaa de forenede Kirkekor, i Forbindelse med Sangforeningen »Crescendo«, M. Hallers Motett: »*Tu es Petrus, et super hanc petram ædificabo ecclesiam meam, et portæ inferi non prævalebunt adversus eam!* — Du er Petrus (Klippen), og paa denne Klippe vil jeg bygge min Kirke, og Helvedes Porte skal ikke overvælde den.« (Vor Frelzers Ord til Simon, Jonas Søn.) Denne til en Pavefest saa udmærket passende Tekst blev sunget med en Fasthed og Begejstring, som straks satte En i den rette Stemning; man behøvede ikke en Gang megen Fantasi, for i Tankerne at hensætte sig til St. Peterskirken, hvor Perosis Kor ved Jubilæums-

messen fornylig hilste den Hellige Fader, Petri Efterfølger, ved hans Indtog i Kirken med disse selvsamme Ord, — blot at det jo ikke netop var Sølvbasuner, som ledsagede og støttede Sangerne her i Wittmacks Lokale.

Herefter besteg Hr. Forfatter *Johannes Jørgensen* Talerstolen for at holde den egentlige Festtale om **Pavedømmet og Kulturen**.

Det viste sig at være et meget lærd, tankevægtigt og aandrigt Foredrag, hvori Taleren paa en meget original og tillige meget spændende og interessant Maade belyste Modsætningsforholdet — det *tilsyneladende* Modsætningsforhold imellem *Kirke* og *Kultur*, som til forskellige Tider giver sig mere eller mindre heftige Udslag i aaben »Kulturkamp«:

For Liberalismen og Revolutionen, for de antiklerikale og antikristelige, der bevidst stiller sig i Opposition til de kristelige Grundidéer, er den store Fjende: Kirken. Og for Kirken har omvendt den store Fjende været Liberalismen. Fra begge Sider har man bekæmpet og undsagt hinanden; Voltaire har raabt sit *Ecrasez l'infâme!* og Pius den niende har udsendt sin Syllabus. Revolutionens Væsen synes i og for sig at være antikristeligt, og Kirkens Væsen synes i og for sig at være antiliberal. Ud fra denne Opfattelse raser Kulturkampene.

Men — *nemo contra Deum, nisi Deus ipse*, som En har sagt, »ingen kæmper mod Gud, uden Gud selv«. Gud er sin egen Modstander — den eneste, der er ham jævnbyrdig. For at kunne kæmpe *mod* Gud, maa man kæmpe *med* Gud. Eller uden al Mystik: det er Kristendommens egne Principper, hvormed de antiklerikale kæmper mod Kristendommen. Og dette er den egentlige Drivfjeder i hele den vidunderlige Proces, som kaldes den kristne Kulturudvikling.

Med Kristendommen er Principperne for denne Kultur sat, og Kirken vaager med ubøjeelig Konservatisme over sine Principper: at alle Mennesker er Brødre, og at det store Bud i Loven er Kærlighed. Disse Grundsætninger forkyn- des, ikke som mere eller mindre tvivlsomme Menneske- meninger, der i Dag staar og i Morgen kastes i Ovn, men som aabenbaret Sandhed, der stammer fra selve Tilværelsens Ophav med Fordring paa ubetinget Autoritet.

At forkynde disse Grundsætninger og at forkynde dem som absolute Sandheder — dette er da *Kirkens Kulturmission*. Viger den blot en Haarsbred fra denne sin

Opgave, svigter den sin Pligt mod Menneskeheden; idet den rokker ved Kulturens Grundpiller. Søger andre at rokke herved, da er det Kirkens Pligt at gøre Modstand til det yderste og i denne Forstand har der ikke blot i den nyere Tid, men ogsaa i Middelalderen og paa Oldkirkens Tid gentagne Gange lydt Signaler til *Kulturkampe*, væsentlig af *samme* Karakter som senere Tiders.

— Vor Kultur og Civilisation hviler paa Evangeliet og kristne Principper, men Evangeliets Gyldighed hviler atter paa Dogmet. Var Jesus kun et Menneske, et religiøst Geni, *det* religiøse Geni, alt hvad man vil, blot ikke Gud, saa mister hans Lære sin absolut forpligtende Karakter, bliver en Menneskemening som saa mange andre, ophøjet, skøn, ædel, som en Epiktets eller en Buddhas — men man staar frit over for den, kan antage den eller lade være som man vil. Og denne Degradation af Kulturprincipperne vilde Kulturen ikke kunne bære.

Derfor er den kristne Kirke nødvendig for den kristne Kultur som Fundamentet er nødvendigt for Bygningen. Thi naar *dens* Lære om de evangeliske Princippers *absolute* Gyldighed forstummede, da vilde Følgerne hurtig vise sig, og man vilde opdage, at den hele moderne selvherlige Kultur i Virkeligheden kun er en *Funktion* af Kirken. Disse Princippers Opretholdelse er Kirkens egentlige *sociale* Opgave, dens sande *raison d'être* — i endnu højere Grad end Kærligheds- og Barmhjertighedsgerninger, hvilke snarere er en Følge af hine, og som Verden maatte finde sig i at undvære, hvis Kirkens Eksistens virkelig (som det paastaas) var en principiel Fare for Kulturen.

Er disse Betragtninger rigtige — og jeg kan ikke se rettere — saa er *Pavedømmet* ogsaa altid af højeste social Værdi. Pavedømmet er ligesaa aktuelt nu som i det tolvte Aarhundrede og kan lige saa lidt undværes nu som da, thi i Pavedømmet har Verden den stedsevarende Garanti for Forkyndelsen af stadig de samme religiøse Grundprincipper. Saa længe Rækken af gamle Mænd paa Peters Stol nede i Rom ikke afbrydes, saa længe vil det vedblive* at lyde ud over Verden: »Jesus af Nazareth er Guds Søn, og hvert af hans Ord har derfor guddommel'ig Myndighed.« Men dette er alt, hvad Verden behøver at tro for stadig at skride fremad.

Den antike Civilisation kendte ikke noget *Fremskridt*. Middelalderens og Nutidens Historie er derimod i Virkeligheden fortløbende, danner en i det væsentlige stadig stigende Linje — Fremskridtets og Civilisationens uafbrudte *Crescendo*.

Det særegne ved den middelalderlige Kirke er, at den

direkte arbejder for at bringe de evangeliske Grundsætninger ud i Livet. Og kun paa denne Maade var det muligt af Folkevandringens Barbar-Kaos at skabe hin skønne kristelige Kosmos, der møder En i det 13. eller 14. Aarhundredes Europa.

— Var Kirkens Formynderstilling over Staten og Kulturen Middelalderens Særmærke, saa er den ny Tids Kendetegn derimod Statens Emancipation og Kulturens Sækularisering.

Hvor og hvornaar gik dette Omslag først for sig? I Frankrig, det skønneste Rige paa Jorden, det mest oplyste og allerkristeligste, — her skete først Kulturens Løsrivelse fra dens Moder Kirken og Statens Frigørelse fra Pavens Formynderskab — under Ludvig den helliges Sønneson, Filip den smukke.

Overfor Filip den smukke stod Bonifacius VIII., en af Kirkens betydeligste Paver og en Olding paa 86 Aar. Filip ophidsede det antipavelige Parti i Rom imod ham, Partiet Colonna, og den 7. September 1303 overfaldt Kongens Udsendinge Bonifacius i hans Sommervilla i Anagni, og Kondottiøren slog Paven i Ansigtet med sin Jernhandske. Med dette Slag i Ansigtet paa Kristi Stalholder ender Middelalderen.

Fem Aarhundreder igennem sker det kristne Samfunds Udvikling nu under Absolutismens Form. Læren om den absolute Kongemagt var det Redskab, hvormed man overalt sprængte Forbindelsen mellem Kirke og Stat. Et af Kirken uafhængigt Kongedømme — det var Maalet for Absolutismens Bestræbelser.

I Løbet af Middelalderens Aartusind havde Kirken opnaaet at skabe en kristelig Verden, og denne Verden afkaster nu Formynderskabet. Det er Striden mellem Fædre og Sønner, som her historisk udkæmpes. Kirken havde hidtil repræsenteret ikke blot Religionen, men ogsaa Kulturen. Den ny Tids Særkende er, at Kulturen er bleven voksen, og at dens Moder Kirken — som alle Mødre — har vanskeligt ved at forstaa det, ligesom ogsaa den unge Kultur — som alle unge — har vanskeligt ved at bevare Pieteten mod sit Ophav, trods det, at baade den (Kulturen) og den absolutistiske Stat var bleven gennemtrængt af Kirkens Grundlærdomme. Ikke for intet havde Europa oplevet en dybtgaaende religiøs Renaissance. Den Lære, at alle Mennesker er Brødre, og at Kærlighed er det store Bud i Loven, var endelig gaaet alle i Blodet og virker nu ustandselig med uimodstaaelig Kraft, til det moderne Samfunds Omdannelse. Efter atten Aarhundreders Forløb er Evangeliets sociale Kraft omsider bleven fuldstændig frigjort og

driver nu Menneskeheden frem til fuldkomnere og fuldkomnere politiske og sociale Former. *Det Kristelige er bleven et med det Menneskelige*; at være »human« er Maalet for *alles* Stræben; men ved Humanitet forstaas det gennem atten Aarhundreders Indøvelse i Kristendom naaede etiske Niveau. Af positiv kristelig Tro er der maaske ikke mere i Verden, end der var i det 13. Aarhundrede — skønt sikkert heller ikke mindre. Kirken har lidt store Frafald, men ogsaa vundet store Strækninger nyt Land. Og i Grunden er Kristenheden langt mere kristelig nu end for syv, otte Aarhundreder siden.

Og hermed hænger det sammen, at selve Vantroen er gennemtrængt af kristelige Ideer. De, der forkaster de kristne Dogmer, gør det som Regel kun for desmere at forherlige de kristne Moralideer. Humanitet, Barmhjertighed, Næstekærlighed er *alles* Program; selv Smudsbladene gør godt mod Feriebørn og samler ind til nødlidende Familier. Naar man i Frankrig saa energisk, ja fanatisk bekæmper Kirken, er det kun for at føre Kristendommens Principper til Sejr —, for at bringe Klassefordommene til at forsvinde og at befæste Broderlighedens Aand («Union democratique»s Program).

Ikke blot Kristendommens Aand, ogsaa Kristendommens Former vil man anvende mod Kirken — og intet viser bedre, i hvilken Grad Kristendommen har gennemtrængt det moderne Menneskes Tænke- og Følelsesliv og er gaaet vor Kultur i Blodet. Kulturens Frihedskamp er i Virkeligheden en Kamp for at realisere Kristendommens Idealer paa egen Haand. I et kristeligt Milieu har kun kristelige Tanker Udsigt til at leve og vinde Overhaand. De antikristelige Ideer maa af sig selv dø og forsvinde.

Dette er da Nøglen til den moderne Kulturudvikling. I en Verden, som er gennemtrængt af Kristendommen, formaar kun de af Kristendommen udsprungne Tanker at hævde sig. Ganske uvilkaarligt føres Menneskeheden saaledes derhen; at Bønnen i Fadervor gaar i Opfyldelse — at Guds Rige kommer til os, og at Guds Villie sker, som i Himlen saa og paa Jorden.

— Men naar dette virkelig er saaledes, hvoraf kommer da den standende Strid mellem Fremskridt og Kristendom, mellem Kultur og Kirke? Hvorfor falder disse Kristenhedens to Stormagter ikke omsider i hinandens Favn — som to længe skilte Søstre, der endelig har fundet hinanden.

Kristendommen er i sin dogmatiske Form Fundamentet til og Betingelsen for Kulturen. Dette er ubestrideligt. Det mobile Kulturprincip er sat i Verden af det stabile Kirke-

dogne. Men ved denne Modsætning mellem det mobile og det stabile kommer Kulturkampen i Gang. Kirken vil med sin Autoritet altid staa paa det allerede indvundne Fremskridts Side og er ikke til Sinds straks at lade sig rive med af enhver opdukkende Strømning i Tiden. Som det er bleven udtrykt af Harald Høffding — »Kirken tager smaa Lektier ad Gangen« og først efter »tilbørlig Modstand« giver den det ny sin Velsignelse. Høffding mener Ordet »tilbørlig« ironisk, men det er slet ikke nødvendig at tage det saaledes. Kirkens Modstand mod det ny er i Virkeligheden *tilbørlig* — selv om det ny er Kød af Kirkens eget Kød og Ben af dens Ben. Thi Kirkens Pligt — og hermed kommer vi til *Kirkens anden sociale Opgave* — er at være Regulatoren i Fremskridtet, Autoriteten, som kun efter lang og moden Overvejelse yder sin vægtige og betydningfulde Sanktion.

Denne Kirkens Modstand mod det ny er da tilbørlig, er *Pligt* — ligesom Tankens Trang til det ny og Prøven alle Ting ogsaa er tilbørlig, ogsaa er *Pligt*. I Aandens Verden er *begge* Principper nødvendige — som den midtpunktsøgende og den midtpunktflyende Kraft. Hvis et af dem ophørte at virke, vilde Verden enten stivne i Koncentration om Overleveringen eller opløses i et Anarki af Ideer.

Paa samme Maade foregaar det politiske og sociale Fremskridt.

Fremskridtet i almen Religiositet føder de ny politiske og sociale Tanker, som straks ønsker sig Samfundet til Virkefelt. »De vil erobre Verden, ikke mindre«.

Men »Samfundet« vil sige »Menneskeheden«, og dennes Ve og Vel kan ikke overlades den første den bedste til at eksperimentere med. Heraf kommer Kirkens principielle Modstand mod alt Nyt — blot fordi det er nyt.

Saa begynder da dette ny sit Liv i *Kamp mod Kirken*. Kirken faar den utaknemmelige Opgave at staa som Fremskridtets Modstander og derved som Menneskehedens Fjende. Men Kirken staar urokkelig, lader sig smæde, forhaane og forfølge — og spejder kun efter, om den i de tilsyneladende moderne Ideer ikke skulde kunne genkende sine egne aartusindgamle Lærdomme.

Thi hvis dette er Tilfældet — hvis det ny virkelig er en ægte Ætling af det gamle, af Kristendommen, som var fra Begyndelsen — da kan det ogsaa være sikker paa Sejr. Da vil det vinde, først de Bedste og Ædlest, siden dem, hvem det ny kommer til gode, endelig, med det Selvfølgeliges Magt, alle Medlemmer af Samfundet.

Og da er Tiden ogsaa kommen til, at Kirken uden Fare kan udtale sin Billigelse af det Ny, kan give det sin Velsignelse og lyse det i Kuld og Køn som sit ægte Afkom.

Indtil en ny Fremskridtstanke dukker op af Kristenhedens Dyb og en ny Kulturkamp begynder — en ny Bekræftelse paa Sandheden af det Ord, hvormed jeg begyndte: *Nemo contra Deum nisi Deus ipse*. Mod Kristendommen kan der kun kæmpes med Kristendommens Tanker, i Kristendommens Navn — og derfor til sidst ogsaa til Kristendommens Gavn. Kirkens timelige Nederlag er kun tilsyneladende; i Virkeligheden er de Sejre for Kirkens Aand. »Thi du sejrer, selv naar der gaar Dom over Dig,« siger Salmisten.

— Det tyvende Aarhundrede og Pavedømmet staar da ikke anderledes overfor hinanden, end det syvende Aarhundrede eller det syttende Aarhundrede over for samme Magt. Leo XIII viste i sin lange Regeringstid, at han ikke frygtede nogen af Tidens Stormagter, hverken den moderne Videnskab eller den moderne Fremskridtsaand. At Aarhundredet stræbte efter Sandhed og Lykke havde hans fulde Forstaaelse og Anerkendelse. Han bød Forskningen velkommen og velsignede Demokratiet.

Men i sine Rundskrivelser lagde han, som Evighedens Repræsentant, Tiden ét paa Sinde — og denne Paamindelse har jo ogsaa lydt fra Pius X's Mund om muligt endnu tydeligere og kraftigere. De minder den kristne Kulturverden om, at den *var* kristen, at dens Grund var det kristne Dogme, og at dette ikke kan fjernes uden at bringe hele den derpaa opførte Civilisation til at styrte sammen. Den moderne Stat, opstaaet som den er i Kamp mod Kirken, er dog et Værk af Kirkens Aand og hviler paa Kirkens Lære. Kirkens Bestaaen paa Jorden og Troens Bestaaen i Menneskeheden er derfor de Grundbetingelser, uden hvilke en human Samfundsorden og en fremadskridende Civilisation er umulige.

Saa meget andet er relativt — Statsforfatninger; Regeringsformer, Love og Vedtægter. Alt dette kan skifte, sprænges af Verden, der vokser, kastes af og ligge som en sammenskrumpet Ham ved Randen af Fremskridtets Vej. Men Kristendommen selv er det absolut Nødvendige, det, som ikke kan undværes, og som Kirken ikke kan opgive.

»Kristi Kirke«, har Leo XIII sagt, »knytter sig ikke til noget afsjælet Legeme, uden til hans, som hænger paa Korset«.

Delte Ord vil ogsaa i det tyvende Aarhundrede være bestemmende for Pavedømmets Stilling til Kulturen.

Saa hævdede Hr. Organist *Hammermüller* atter sin Taktstok, og Koret istemte første Del af den af Hr. *Hammermüller*

selv komponerede *Festkantate*, hvis Tekst vi lader følge her; (hvem der er Tekstens Forfatter, stod ikke angivet paa Programmet.)

Kantatens I. Del.

Kor:

Fryd Dig, Du danske Menighed,
Med hele Jordens Kristenhed,
Og fejr i enigt Brødrelag
Vor fælles Hyrdes Jubeldag.

Solo:

For femti Aar tilbage kaldtes han
Til Præstedømmets Byrde, Sorg og Glæde,
Ad Korsets Kongevej til Romas Sæde
Gud førte ham som Petri Eftermand.

Hans Gerning er mod Helveds List og Vold
At skærme Kristi Hjord, naar Fare truer,
I Kristi Aand med Kærlighedens Luer
At tænde og forny en Verden kold.

Kor:

Ja flok Dig, danske Menighed,
Om ham i barnlig Lydighed,
Som ene trygt Dig føre kan
Til Himlens skønne Fædreland!

Efter hver enkelt Del lød der stærkt og velfortjent Bifald, som vel i lige Maade gjaldt Komponist-Dirigenten og Sangerne, og blandt disse sidste ikke mindst de to Solister, Hr. Korrespondent Poul Petersen og Frue.

Mellem første og anden Del af Kantaten aflagde Hr. Observator *Pechüle* en meget interessant

Beretning om Audiensen,

som han tilligemed Hr. Konsul Hitzinger og Hr. cand. phil. Jos. Hoffmann d. 10. Oktober havde haft hos Hs. Hellighed Pave Pius X, for at overbringe de danske Katholikkers Lykønskninger i Anledning af højstsammes Jubilæum.

Naar man — bemærkede Taleren i sin Indledning — ser hen til, at Audiensen fandt Sted paa en Tid, hvor saa mange Deputationer indfandt sig i Rom, saa maatte det forbause, at de tre danske Deputerede fik tildelt en Sær-Audiens; det fortjener derfor at fremhæves som en særlig Opmærksomhed, der derved er vist de danske Katho-

likker; Grunden dertil maa vel søges deri, at den lille Deputation repræsenterede et helt Lands Katholikker.

Forøvrigt — tilstod Taleren — har jeg en bestemt Fornemmelse af, at mine Ord her kun vil være et ufuldstændigt Udtryk for alt, hvad mine Deputationsfæller og jeg oplevede, særlig med Hensyn til det Indre, til de Følelser, der nødvendigvis maatte vækkes i os ved den uforlignelige Hjertelighed og Jævnhed, med hvilken vi blev modtagne af Kristi Stedfortræder her paa Jorden.

(Efter Omtalen af forskellige indledende Skridt til Audiensen fortsætter Tal.):

Vi havde ordnet Sagen saaledes mellem os, at Hr. *Hoffmann* skulde overrække Adressen, Hr. *Hitzinger* en Konvolut med 2000 Frcs. Extra-Peterspenge, medens jeg skulde ledsage Overrækkelsen med et Par Ord paa italiensk.

Adressen var nydelig udstyret og indbundet og havde til Initial et meget smukt Miniaturbillede af St. Ansgar Kirke. Den blev her hjemme gjort færdig i saadan Hast, at kun yderst faa har faaet Lejlighed til at se den. Jeg skal derfor her gengive dens latinske Ordlyd paa dansk:

Hellige Fader!

Blandt de Tusinder og Millioner Troende, der i disse Dage benytte Lejligheden af Deres Præste-Jubilæum til enten mundtlig, skriftlig eller ad telegrafisk Vej at give de Hengivenhedens og Ærbødighedens Følelser Udtryk, som de nære for Deres Hellighed, ønsker ogsaa nogle Tusinder Katholikker fra det apostoliske Vikariat for Danmark og Island at bevidne deres synlige Hengivenhed for Kristi Stedfortræder her paa Jorden. For det første bede vi da Gud den Almægtige om, at han vil bevare St. Peters Efterfølger, oplive og trøste ham her paa Jorden og ikke lade ham falde i hans Fjenders Hænder. Dernæst tillade vi os som Vidnesbyrd om vore Hjerters Følelser for vor gode Ypperstepræst og Overhyrde at overrække en efter ringe Evne indsamlet beskeden Peterspenge. Endelig rette vi den inderlige Bøn til Deres Hellighed om at give den lille Hjord den apostoliske Velsignelse, saa at den ogsaa under Deres Pontifikat maa tiltage Dag for Dag. Velsign os Alle, velsign enhver af os.

Joh. v. Euch etc.

Vi traadte da, som nævnt, ind i Pavens Værelse, og der stod vi Ansigt til Ansigt med Kristi Stedfortræder, Paven sad noget til højre for Indgangsdøren ved et langt

Skrivebord, men ved den ene Ende, og lige op ad denne var der anbragt en lille Kreds af Lænestole. Han modtog os paa den mest ligefremme og hjertelige Maade. Han lignede ganske de Portraiter og Billeder, man rundt omkring ser af bam, og saa sund og rask ud, maaske dog med et lidt træt Udtryk i Ansigtet, hvilket jo ikke kan undre. Dette Udtryk forsvandt dog, saa snart han talte. Msgr. *de Waal* forestillede os, vi knælte ned og kyssede Fiskerringen, og saa bød Paven os ligefrem at sidde ned, hvad der kostede mig nogen Overvindelse, betaget som jeg var af den dybeste Ærbødighed. Saa rejste jeg mig igen for at sige mine Par Ord. Men Paven sagde straks: Sid kun ned.

Da det kun var faa Ord, skal jeg her gengive dem :

Hellige Fader! — Ifølge det os af vor Apostoliske Vikar Biskop v. Euch overdragne Hverv have vi her ved den Ære i Anledning af Deres Helligheds Præstebubilæum at overbringe Deres Hellighed de danske Katholikkers Hyldest, der er udtrykt i denne Adresse med Tilføjelse af en meget beskeden Peterspenge indsamlet blandt nævnte Katholikker. Deres Antal er desværre for Øjeblikket ikke betydeligt, men vil med Guds Hjælp stadig stige, indtil Danmark en Gang, ligesom det tidligere har været, vil staa i fuldstændig Forening med den hellige Stol.

Ebbene, tog Paven straks til Orde, og her forsvandt et hvert Udtryk af Træthed i hans Ansigt, nuvel, sig til Alle derhjemme, at jeg er glad ved denne Manifestation fra Katholikerne i det Apostoliske Vikariat for Danmark og Island. Gid de maa vedblive at være sande og gode Børn af den hl. katholske Kirke og føre et dertil svarende Levned. Jeg velsigner dem Alle. Jeg velsigner jer tre og hver og en af Eders Familier, alt efter Eders Intention.

Saaledes faldt Pavens Ord omtrent. De blev fremførte med en Inderlighed, der gjorde det dybeste Indtryk paa os.

Under min lille Tale havde Hr. Hoffmann overrakt Paven Adressen, som denne betragtede med øjensynligt Velbehag og Interesse. Hr. Hitzinger overrakte Konvoluten med de 2000 fr., og hermed vilde Audiensen have været forbi, om der ikke var indtraadt en lille Episode, der kom mig uventet.

Fra vor højærværdigste Hr. Biskop havde hver af os faaet en smukt kalligraferet Legitimationssskrivelse af følgende Indhold:

Den udmærkede os kære Hr. N N have vi sendt til Rom, for at han der skal overbringe vor hl. Fader Pius X. vor Apostoliske Vikariats Katholikkers Lykønskninger til Dennes Præstejubilæum tillige med de i Vikariatet indsamlede Peterspenge.

v. Euch. . . .

Disse tre Skrivelser havde vi overleveret Msgr. de Waal for at han kunde forevise dem for de Personer, der have med Audienser at gøre.

Mén Msgr. de Waal havde taget dem med ind til Paven og nu traadte han hen til denne og bad ham om at skrive noget paa hvert af dem.

Jeg var nær ved at synke i Jorden af Generthed. Det er nemlig egentlig forbudt ved Audienser at plage Hs. Hellighed med sligt.

Man kunde imidlertid ikke opdage det mindste Tegn paa Uvillie hos Paven. Han greb Pennen og skrev paa hvert af de tre Papirer følgende latinske Ord:

Dilectis filiis catholicis Daniæ et Islandiæ, grati et benevolentis animi testem, Apostolicam Benedictionem peramanter impertimus.

d. e. Som Bevis paa Vort taknemmelige og velvillige Sindelag over for Vore kære katholske Børn i Danmark og paa Island meddele vi dem herved paa det kærligste den apostoliske Velsignelse. 10. Okt. 1908.

Pius Pave X.

Paven skrev langsomt, og det tog Tid. Da han var færdig, traadte Msgr. de Waal atter hen til ham, og talte sagte om noget, som jeg paa Grund af min Tunghørighed ikke kunde høre, men som vist heller ikke vedkom os. Jeg hørte blot, at Paven svarede: Lo concediamo — Vi tilstaa det.

Nu rejste Paven sig op for at meddele os den Apostoliske Velsignelse, hvilken vi modtog knælende. Derpaa rakte han hver af os Haanden, hvis Fiskerring vi atter knælende kyssede. Belaget som jeg var af den jævne og hjertelige Modtagelse kunde jeg her ikke andet end bemærke: »E troppo, Santo Padre, è troppo — Hellige Fader, det er for meget«. Hvorpaa han med et indtagende Smil svarede: »Ma no, non è troppo — Nej det er ikke for meget.«

Vi havde allerede vendt os halvt om for at gaa, da Paven tilføjede: Husk at hilse Eders Apostoliske Vikar fra mig.

Efter en Times Forløb præsenterede Msgr. de Waal

os ogsaa for Kardinalstatssekretæren *Merry del Val*, som imponerede ved sit fine og kloge Ansigt; han stod oprejst midt i Værelset, og efter Præsentationen takkede han os paa det venligste paa fransk for den Ære, vi viste ham ved vort Besøg, hvilken han satte saa meget mere Pris paa, som vi kom fra et Land, hvor der kun var faa Katholikker. Efter et Par Minutters Forløb var denne lille Audiens afsluttet.

Vi tog nu hjem til Hotellet for at styrke os, og om Eftermiddagen aflagde vi Afskedsbesøg hos Kardinal Gotti og takkede ham for den hurtige Audiens, han havde skaffet os. Samme Aften forefandt vi hans Kort i Hotellet.

Samme Aften fik vi ogsaa Brev fra Hr. Pastor Gamél med Underretning om, at vor højærværdigste Hr. Biskop nu fra Nationalmusæet havde modtaget Roskilde Domkirkes gamle Relikvie, Hovedskallen af Pave Lucius, der var Domkirkens Skytspatron. Pastoren haabede, at denne Efterretning naaede os før Audiensen. Og det vilde jo ogsaa have glædet Paven, af os at modtage Meddelelse om dette Bevis paa Regeringens Velvilje mod Katholikkerne. Uheldigvis var det nu for sent. Men for at det ikke skulde se ud, som om vi med Vidende havde undladt at omtale Sagen, skrev jeg før min Afrejse fra Rom til Kardinal Gotti derom med Tilføjelse af, at han nok vilde faa nøjagtigere Underretning om Sagen af vor højærv. Hr. Biskop, hvilket, som jeg har erfaret, ogsaa er sket.

(Blandt andre mindre Sidebemærkninger i Observatorens Tale hid sætter vi endnu følgende, som ogsaa kan være af Interesse for mange:)

Den flere Gange før nævnte Msgr. *de Waal* (ikke at forveksle med Kardinalstatssekretær *del Val*) er Forstander for den saakaldte tyske Kirkegaard lige ved Siden af St. Peterskirken. Men denne tjener overhovedet til Begravelse af fremmede Katholikker, der dør i Rom. Vi benyttede her Lejligheden til at besøge Frederik VII.s Moders Grav. Hun døde som Katholik i Rom i 1840, og saa snart Frederik VII. var bleven Konge, forsynede han sin, som bekendt, meget elskede Moders Grav med et nydeligt Monument, paa hvilket der læses paa Latin: »Frederik VII., de Danskes Konge, satte sin Moder dette Mindesmærke.« Sammesteds besøgte vi ogsaa den bekendte danske Maler Albert Küchlers Grav. Han døde 1886 i Rom som Franciskaner-munk under Navnet *Fra Pietro*.

Paa en Udflugt, som vi under vort Ophold i Rom foretog til Albanersøen og Castel Gondolfo, traf vi ogsaa paa de to danske Studiosi theol., *Westergaard* og *Søgaard*, som bad hilse alle, hvem de kender, og fortælle, at det gaar dem godt i Propagandakollegiet, hvilken Hilsen og Besked jeg hermed overbringer.

Herefter blev *Kantatens anden Del* afsunget, der gjorde lige saa stor og lige saa fortjent Lykke som første Del.

Kantatens II. Del.

Kor:

Ophøjet er hvert Skridt af ham,	Til Kamp mod Løgn og Mørkets Hær
Som uden Stolthed, uden Bram	Han drager Aandens skarpe Sværd,
Forkynder Naade, Trøst og Fred	Med Ord, der ejer Malmets Klang,
For hver, som under Synden led,	Han knuser hver en Lære vrang;
Ved Krist, som steg fra Himlen ned.	Og fremmer Troens Sejersgang.

Solo:

Og blidt og mildt hans Hyrdestav
Os leder bort fra Sydens Grav;
Som Fader huld i Jesu Navn
Han tager Kirkens Børn i Favn
Og læger Sjælens Saar og Savn.

Kor:

Med Blikket tro mod Himlen vendt
Har han som ingen anden kendt
At lindre Aandens bitre Nød,
At mætte os med Livsens Brød,
Til Lægedom mod evig Død.

Du Kirkens Fyrste mild og god,
Vi knæle ydmyg for din Fod!
Gid alle Kristnes Salighed,
Det Maal, hvorfor Du led og stred,
Omstraale Dig i Evighed!

Medens Bifaldet for Dirigent og Sangere endnu lød, besteg Hr. Maskinarbejder *E. C. O. Jørgensen* Talerstolen for at tale om

„Paven og det katholske Familieliv“:

Naar vi nu paa mange Maader hylder vor Hellige Fader Pius X. i Anledning af hans 50 Aars Præstejubilæum og forsikrer ham om vor ubrødelige Troskab og Lydighed, saa ligger den Tanke meget nær: hvorledes kan vi nu i Gerning vise Oprigtigheden af vor Begejstring for vor hellige Tro og for Kirken? Thi det er jo dog derpaa, det hele kommer an.

Vor Hellige Fader venter sikkert af alle sine Børn, at de med den største Iver og Offervillighed kommer ham til Hjælp i disse for vor Hellige Kirke saa vænskelige Tider. — Der er jo ingen af os, der er saa uheldig stillet, at vi ikke kan udrette *noget* godt for vor fælles dyrebare Sag. Hvilket stort og velsignelsesrigt Arbejde kan der for Eksempel ikke gøres i Hjemmene, naar Mand og Hustru er besjælet af den rette kristelige Aand, naar Kærlighed og Fred sidder i Højsædet, og enhver gør sin Pligt i alle Henseender. Hvilken heldig Indflydelse har det ikke paa Børnene, hvis Sind er saa modtageligt for alle Slags Indtryk, at vokse op i det milde, lyse Solskin af et kristeligt Familieliv. Hvor

spiller Eksemplet ikke en stor Rolle! Hvad kan det nytte at for-
mane Børnene til det Gode, at advare dem imod det Onde,
naar man ikke selv lever i Overensstemmelse med de For-
skrifter, man giver dem. Ligesom man af et Kunstværk
erkender Mesterens Dygtighed, saaledes kan man af Bør-
nenes Opførsel slutte sig til Forældrenes Karakter og
Tankesæt.

Dette har den Hellige Faders Forældre haft en klar
Forstaaelse af. Hos dem udfoldede det kristelige Familie-
liv sig paa skønneste Maade.

(Her gav saa Taleren en smuk Skildring af Bebbos
[= Giuseppe Sartos] tarvelige, men lykkelige Hjem, hvor
Pavens fromme og vindskibelige Forældre fristede Livet
med deres talrige Børneflokk*), ofte nok under vanskelige
og trange Kaar, men dog altid tilfredse og gudhengivne. —
Der dvæledes derpaa særlig ved det smukke Forhold mel-
lem Moder og Søn; hvorledes den opofrende Moder, efter
Faderens Død, med Mands Villie og Energi satte alt ind
paa, at Sønnen Bebbos kunde fortsætte sine Studier og
naa sit ædle Maal . . . — Hvorefter Tal. fortsatte:)

Hvor høje Stillinger Sarto end senere beklædte, skammede
han sig dog aldrig over sin saakaldte ringe Herkomst; og
han kunde jo ogsaa med Rette ligefrem være stolt af sin
Moder. Vi kan være visse paa, at vor Hellige Fader i
disse Jubilæumsdage — medens Konger og Kejsere ærer
Paven som Kirkens Overhoved, medens Millioner af hans
aandelige Børn tiljubler ham, — ikke har glemt sine gode
Forældre, men bedet inderligt for dem.

Den bedste og smukkeste Jubilæumsgave, vi katholske
Forældre giver vor Hellige Fader, lad det være den, at vi
af al vor Evne bestræber os for, at vore Hjem maa være
prægede af den samme Aand, som herskede i *hans* Barn-
domshjem. Vi vil ved vort Eksempel vise vore Børn Vejen,
de skal vandre. Vi vil søge at gøre os fortjent til vore
Børns Kærlighed, saa vil de lettere adlyde os. Vi vil vaage
over dem og beskytte dem mod daarlig Paavirkning af alle
Slags.

Det gælder særlig de store, der har forladt Skolen.

De smaa Børn trøder paa Moderens Forklæde, de store
paa hendes Hjerte, hedder det jo; hvor mange Farer og
Fristelser lurer der ikke paa Ungdommen, især i en By
som vor.

Vi vil ikke taale de elendige Smudsblade i vort Hjem

*) Det forjener at bemærkes, at Taleren selv lever i trange Kaar med en
stor Børneflokk, 12 Børn levende, og at han netop samme Dag, den 25.
Nov., fejrede sit Sølvbryllup. Sølvbryllupsgæsterne havde han maattet for-
lade et Par Timer, fordi han nu en Gang havde lovet at tale ved Pave-
festen og vilde holde sit Ord. Red.

og den daarlige Litteratur, men støtte vor egen Litteratur og vort lille Ugeblad.

Vi vil lære vore Børn at søge deres Glæde og Adspredelse i Hjemmet, vi vil gøre dette saa lyst og venligt, som det er os muligt, at de maa elske det over alt, da vil de blive bevaret for mange Fristelser og Farer og en af vore vigtigste Opgaver er løst.

Saa lad dette da være vor Jubilæumsgave: det faste Forsæt, at opdrage vore Børn i den hellige katholske Kirkes Aand.

Forsamlingen gav ogsaa her, ligesom efter de to foregaaende Talere, sin Tilslutning og sit Bifald lydelig tilkende; hvorpaa Hr. Konsul *Hitzinger* fra Talerstolen rettede en Tak til Hs. biskoppelige Højærværdighed for hans Nærværelse og bad ham gøre Forsamlingen den Glæde og den Ære at henvende et Par Slutningsord til den og meddele den sin biskoppelige Velsignelse.

Det var *den højærværdigste Biskop* straks rede til; han betraadte Talerstolen og udtrykte sin Glæde over at se saa mange samlede til Fest for vort fælles kirkelige Overhoved. Biskoppen havde været med til at fejre Jubilæumsfester ikke blot for Leo XIII., men ogsaa for Pius IX. ligesom nu for Pius X., og fandt, at det midt i vor Tid, som ellers lider af sygelig Subjektivisme og Individualisme, maatte være en stor Trøst for enhver alvorlig Kristen at se disse mange Vidnesbyrd om urokket Autoritetstro, uløseligt Samhold og fast Organisation hos den store hellige, katholske eller almindelige Kirkes Millioner af Tilhængere. »Hvilket opløftende Skue var det ikke at se Kirkens Børn i store Pilgrimsskarer frivillig strømme til Rom, for dér med én Mund at bekende: én Gud, én Tro, én Herre og Frelser, én Verdenskirke, én synlig Overhyrde i Kristi Sted over hele hans Hjord. Uden Vaaben, uden Kanoner og Bajonetter, blot ved at udstrække sin velsignende Haand, hersker Kristi Statholder over mere end 250 Millioner Troende. Og vi føler os lykkelige ved at staa under hans Hyrdeomsorg, lykkelige ved at høre til den ene hellige, katholske og apostolske Kirke!« Biskoppen udtrykte sin Tilfredshed med, at ogsaa Katholikerne her til Lands havde lagt deres Glæde og Taknemlighed over denne store Lykke for Dagen, ved

over hele Landet, baade i de forskellige Provinsbyer og nu ogsaa her i Hovedstaden i Aften at fejre vor Hellige Faders Jubilæum paa en værdig Maade; takkede derpaa Talerne — en Forfatter, en Videnskabsmand og en Maskinarbejder — lige værdige Repræsentanter for de forskellige Samfundslag, der i Fællesskab og Enighed fylkes om Kristi Stedfortræder paa Petri Stol; heri kunde der ses et godt Varsel for vor hellige Kirke ogsaa her i Landet; henvendte dernæst ligeledes en Tak til Festkomitéen, Dirigenten og Sangkoret, som alle havde hidraget deres Bedste til denne vellykkede Festaften, samt til de tre Herrer, som saa beredvillig havde paataget sig at overbringe de danske Katholikkers Lykønskning til vor Hellige Fader; derfor var de jo nu ogsaa bleven dekoreret med den pavelige Orden: »pro Ecclesia et Pontifice«; det var en Ære for os alle at have disse pavelig dekorede Herrer iblandt os. — »Maatte nu ogsaa disse Indtryk, som vi alle har modtaget i Anledning af den Hellige Faders Jubilæum, vise sig varige og bære Frugt ved Troskab imod Kirken og dens øverste Hyrde, ved Standhaftighed i Troen paa de evige, fundamentale, transcendentale Sandheder, trods Helvedes Magters Forsøg paa at udrydde Troen af Menneskenes Hjerter!«

Til Slutning lyste da den højærværdigste Biskop, medens alle bøjede Knæ, Velsignelsen over hele Forsamlingen.

Og Festmødet endte derpaa med, at man til Orkesterledsagelse staaende afsang Takkesalmen »Te Deum« (Store Gud, vi love Dig), hvilken vi sjelden eller aldrig har hørt blive sunget saa smukt og taktfast og med en saadan Begejstring som her ved denne Lejlighed.

Luthersk Tolerance.

I sit sidste Nummer meddeler »*Bonifatius-Blatt*«, der udkommer i Paderborn, et Dokument, som Biskoppen i denne By har modtaget den 25. August i det Herrens Aar 1908 fra Statsministeriet i *Brunsvig*. Dokumentet lyder saaledes:

»Efter at det paa højeste Sted er bleven billiget, at der for de til Deres Stift hørende Katholikker i Byen Schöppenstedt fire Gange om Aaret paa Dage, som ved Aarets Begyndelse maa foreslaas Statsministeriet, enten i selve Byen Schöppenstedt eller i en af de omliggende Landsbyer maa holdes Gudstjeneste af en Gejstlig fra Wolfenbüttel, anmode vi Deres biskoppelige Højærværdighed om at fremkomme med Forslag — foreløbig for 1908 — vedrørende Dage og Stedet, som ville være at vælge«.

Man tager sig til Hovedet, naar man har læst dette Dokument, og spørger sig selv, om man drømmer eller ser Syner ved højlys Dag. Altsaa først forlanges der, at en Biskop overhovedet skal anmode om Tilladelse til, at en af hans Præster maa holde Gudstjeneste for Troende i en By, hvor der ingen Kirke findes.

Derefter giver man Tilladelse til at holde Gudstjeneste fire Gange om Aaret og ikke én Gang mere. Fremdeles kræver man, at Biskoppen allerede ved Aarets Begyndelse skal bestemme Dage, naar disse fire Gudstjenester skal finde Sted, og Stedet, hvor de skal finde Sted; man ser aabenbart helst, at Katholikkerne skal luske ud til en af de omliggende Landsbyer for at overvære Messen.

Endelig overlader man i Virkeligheden slet ikke til Biskoppen at bestemme disse Dage o. s. v., men henstiller kun til ham at fremkomme med Forslag desangaaende; hvis saa den høje brunsvigske Regering i sin Visdom og Kløgt finder, at de foreslaaede Dage ikke egner sig til Afholdelse af katholsk Gudstjeneste, saa maa Biskoppen finde sig i, at der paa disse Dage *ikke* tillades afholdt Gudstjeneste; han maa saa forsøge, om han muligvis har mere Held med nogle andre Dage, som han følgelig vil have at foreslaa for den stormægtige Regering i Brunsvig.

Kan man tænke sig noget latterligere end dette Dokument? Maaske vil Læserne tro, at »Ugebladet« driver Spøg med dem; det maa vi dog bestemt protestere imod. Vi har ærligt og redeligt oversat Dokumentet, som det findes aftrykt i det i selve Paderborn udkommende »*Bonifatius-Blatt*«.

Endnu skal kun tilføjes, at der i Byen Schøppenstedt og Omegn bor 880 Katholikker, og at der, inden den brunsvigske Regering allernaadigst gav den i ovenanførte Kundgørelse indeholdte Tilladelse — til at holde Gudstjeneste fire Gange om Aaret paa Dage, som forud ved Aarets Begyndelse maa foreslaas Regeringen, og paa et Sted, som ligeledes o. s. v. o. s. v., — at der altsaa forud for Udstedelsen af dette Dokument er bleven ført Forhandlinger mellem den brunsvigske Regering og Biskoppen af Paderborn — i 16 Aar.

I alle disse Aar har det været *forbudt* at afholde Gudstjeneste i Byen *Schøppenstedt*, der ligger i Hertugdømmet *Brunsvig*, en af Forbundsstaterne i det tyske Rige. — —

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København N. I Dag den 6. December er det 25 Aar, siden Hr. Pastor *Anton Neuvel* blev ansat som Præst ved St. Josefs Hospital paa Nørrebro; i disse 25 Aar har han uafbrudt været knyttet til samme Gerning som Hospitalspræst, — en Gerning, han har vundet kær, og gennem hvilken han ogsaa har vundet mange Venner. Pastor Neuvel er ligesom sammenvokset med Nørrebro og Hospitalet, som han i al den Tid har set udvide sig stadig mere og mere. Allerede tidligere i det gamle Hospitals Kapel samledes der omkring ham en ikke saa lille Menighed, som nu, efter at Kapellet er bleven afløst af en helt imponerende Hospitalskirke, ogsaa er blevet større og større, saa at der næsten kunde oprettes et nyt Sogn derude paa Nørrebro. Netop dette har Hr. Pastor Neuvel ogsaa bestandig haft for

Øje. Hans Maal er jo, som bekendt, at faa rejst en ny Kirke og en ny Skole paa Nørrebrogade Nr. 27 ligoverfor Fælledvej; hertil har han indsamlet, og andre har hjulpet ham dermed, i mange Aar. *Til Dels* er Maalet naaet, idet den ny store, moderne Skolebygning allerede staar fiks og færdig; den er imidlertid foreløbig udlejet til et Kvindese-minarium, medens Pastoren for de katholske Skolebørn, indtil videre, har lejet Lokaler i Griffenfeldtsgade Nr. 7. Naar Kirken engang er bygget, saa rykker ogsaa den katholske Skole ind i sine egne Lokaler paa Nørrebrogade. Men før dette sker, maa det ny Hus forrente sig endnu i nogle Aar, og ligeledes maa der endnu i nogle Aar indsamles frivillige Bidrag. *Jo større og jo hyppigere disse bliver*, deslo snarere vil Pastoren og hans Menighed naa det attraaede Maal.

Idet vi da i Dag lykønsker den Nørrebro »Sognepræst« til hans Jubilæum, saa indbefatter vi i denne Lykønskning ogsaa Haabet om, at han maa finde ret mange Hjælpere og Hjælpeshjælpere, som højmodig og rundhaandet vil bidrage deres til snarlig Opnaaelse af Maalet, og — at han om muligt, allerede i Dag paa denne Jubilæumsdag vil mærke lidt hertil.

Frederiksberg. Blandt de forskellige religiøse Ordener, som i de sidste Aar er bleven udvist af Frankrig, er der ogsaa den saakaldte *Assumptionistorden*, hvis Moderhus derfor blev forflyttet fra Paris til Belgien.

Nogle Søstre af denne Orden har siden Slutningen af Oktober Maaned bosat sig paa Frederiksberg, Amalievej Nr. 16. Efter hvad der forlyder, agter Assomptionistsøstrene, at hvilke de fleste er franske, at give Undervisning i fremmede Sprog og senere maaske at oprette et Pensionat.

Af deres Ordensregeler fremgaar det, at den for dem specielle Side af det religiøse Liv bestaar i daglig fælles Recitation af Korbønnerne eller Breviarbønnerne efter de kanoniske Regler, samt i daglig Tilbedelse af det allerheligste Sakramente, som er udstillet i deres Huskapel fra Kl. 6 $\frac{1}{2}$ Morgen til Kl. 5 Efterm. — Matutin og Laudes, som bedes om Aftenen, og Prim, som bedes om Morgenen tidlig før Messen, er privat, men til de andre Tidebønner ligesom ogsaa til Messen og den sakramentale Velsignelse er der Adgang for enhver, som ringer paa Klosterets Port.

Messen læses daglig Kl. 6 $\frac{1}{2}$,

Terz, Sext og Non bedes daglig Kl. 11 $\frac{1}{2}$.

Vesper og Complet — — » 4 $\frac{1}{2}$.

Sakramental Velsignelse — — » 5.

Siden »Reformations«-orkanen fejdede alle katholske Or-

dener ud af vort Land, har der aldrig været bedet regelmæssig fælles Korbøn mere her hjemme, ikke heller har det allerhelligste Sakramente været udstillet daglig til Tilbedelse. Skønt der i de senere Aar er indvandret ikke saa faa Ordener fra Udlandet, saa har dog ingen af dem haft disse Paragrafer i deres Ordensregeler. Assumptionistsøstrene er de første, som atter indfører denne ægte katholske Kloster-skik her i Landet. Om det end i Begyndelsen kun er under smaa Forhold (i et lejet Hus), saa kan der vel nok alligevel dertil knyttes Ønsket og Haabet om, at det maa blive til Velsignelse for vort Land og vort Folk.

Ingen Bøn er nogensinde forgæves, og vel allermindst den fælles, regelmæssige, andægtige Bøn — endogsaa foran det daglig udstillede allerhelligste Sakramente.

Aarhus (*Eksercitier for Herrer*). Som allerede bebudet, blev der her i Aarhus fra den 22. til 29. November, afholdt Eksercitier for Herrer, under Ledelse af Hr. *Pastor Fr. Esser* fra København. Skønt Vejret ret ofte var daarligt og Forarbejderne til Udstillingen allerede lægger Beslag paa Mændenes Tid, mødte der dog regelmæssig henimod 40 Herrer, der med spændt Opmærksomhed fulgte de aandrige Foredrag, der af og til varede halvanden Time.

Søndag Aften den 29. Nov. fejredes Eksercitiernes Slutning. Pater Esser prædikede i begejstrede Ord om Udholdenhed, og derefter fulgte Indvielsen til Jesu allerhelligste Hjerte, Te Deum og Meddelelse af den pavelige Velsignelse paa samme højtidelige Maade, som forleden efter Damernes Eksercitier.

Saa har da i Aar hele vor Menighed faaet en Fornyelse og Bekræftelse i det aandelige Liv, og Eksercitierne har alter vist den store Kraft, som har været deres Særmærke i alle Aarhundreder.

Efter at Eksercitierne var sluttede, indfandt en talrig Deputation af Herrer sig hos P. Esser, for at udtrykke deres dybtfølte Taknemlighed for de velsignede Dage. Og efter hvad P. Esser selv har ytret, vil disse otte Dage i Aarhus, hvor han har følt sig saa meget opbygget, staa i uforglemmelig Erindring hos ham.

Vejle. I Anledning af *Pave Pius X.s 50aarige Præstebjubilæum* fejrede i Følge »Vejle Amts Avis« den katholske Menighed i Vejle den 19. Nov. en festlig Sammenkomst, der holdtes i den nyopførte Skoles Theater og Musiksal. Foruden Vejle Menighed og en Del Katholikker fra Fredericia overværedes Festen af Præmonstratenser-Ordenens Prælat Cretz og Superioren van Honve fra Klostret Averbo i Bel-

gien. Nævnte Orden, de efter deres Ordensdragt saakaldte hvide Brødre, ejede i det 12. Aarhundrede det bekendte Børglum Kloster ved Viborg.

Festsalen var rigt smykket i Dagens Anledning med Guirlander og Vimpler, danske og pavelige Flag med et Billede af Paven og vor Konge samt forskellige signerede Skjolde. Efter at være bænket om et hyggeligt Kaffebord, indlededes Festen med Musik af Menighedens Orkester under Ledelse af Musikdirektør Johnson, hvorefter en lille Dreng fra Scenen fremsagde et smukt Digt om Paven, og en Del' hvidklædte Piger afsang en Pavehymne. Dernæst foretog Bogbinder Wenk fra Fredericia med Ledsagelse af Piano og Trompet en Recitation, betitlet Leo XIII.s Efterfølger.

Som den store Musikelsker, Pastor Brems er, havde Fredericianerne gjort ham den Glæde at medtage deres Strygeorkester under Ledelse af Organist Sørensen, som i Aftenens Løb udførte mange Musiknumre og med Vejle Orkester kappedes om at gøre Festen saa højtidelig som vel mulig.

Menighedens Præst, Pastor Brems, holdt Festalen for Paven, og Pastor Wilkens talte for Biskop von Euch. Begejstring vakte en Tale, som Pastor Brems holdt for Kongen. Pastoren mindedes den afdøde Konge, som han, skønt født Belgier, havde agtet og elsket længe før han saa Danmark, ja næsten højere end hans egen Konge, som han dog holdt af. Den nuværende intelligente Konge var saa skattet og anset Europa rundt, som Danskerne næppe selv anede. Dr. Nielsen fra Fredericia holdt en Tale paa Fransk for Prælat Crez, som denne besvarede i samme Sprog med at udbringe en Skaal for det danske Folk, for Danmark, dets Lykke og Fremtid. Pastor Schreiber fra Fredericia oversatte Talen paa Dansk.

Mange flere Taler holdtes, blandet med Musik og Sang, og da man skiltes ved Tolvtiden, var alle enige om at have tilbragt en smuk og fornøjelig Aften til Glæde for Deltagerne og til Ære for Arrangørerne. V. S.

Rom. Den Hellige Fader har været stærkt angrebet af Influenza, men synes dog uden for al Fare.

Kollekten til Fordel for Elisabethsforeningens Børn

har i de forskellige Kirker indbragt følgende Resultat: St. Ansgar Kirke Kr. 177,40, Nørrebro Kr. 52,31, Strandvejen Kr. 10,00, Ordrup Kr. 28,29, Frederiksberg Kr. 16,34, Amager Kr. 8,00 — ialt Kr. 292,34.

Paa Bestyrelsens Vegne bringes herved en hjertelig Tak til alle dem, som har hidraget til Opnaaelsen af dette Resultat.

J. Braun, Sognepræst.

Unio Tirsdag den 8. December almindeligt Møde i Frederiksberg Allé Nr. 11.

Hjertelig Tak for udvist Deltagelse ved vor kære Antonies Død og Begravelse.

A. Heising og Hustru.

Den kære Afdøde anbefales indtrængende til de Troendes Forbøn. — R. I. P.

I Lighed med de foregaaende Aar agter Undertegnede i Anledning af Julen at foranstalte en Uddeling af **Fødevarer til de Fattige** i Rosenkranskirkens Sogn. — Det er vort Haab, at Enhver efter Evne vil yde sin Skærv til dette veldædige Øjemed. De Trængende, som ønsker at komme i Betragtning ved Uddelingen, maa inden den 18. December personlig henvende sig til en af Undertegnede eller til Præsterne ved Rosenkranskirken, som ogsaa er villige til at modtage Gaver.

Frk. M. Muus, Frk. Ronge,
H. C. Ørstedvej 29 B⁴. Lykkesholms Allé 14 C.
Frk. M. Hoffmann,
St. Hans Minde, Valby.

A. C.s Foredragsrækker.

Femte Række (Oktober 1908—Marts 1909).

Tredje Foredrag: Onsdag d. 9. December, Aften Kl. 8¹/₄

Foredragsholder: Hr. Pastor Ludv. Günther,
Emne: **Alhambra** (med c. 50 Lysbilleder).

Lokale: Den store Sal ved Jesu Hjerte Kirke i Stenosgade
(Opgang ad Hovedtrappen).

NB. Velvillige Bidrag til Bestridelse af Udgifterne (Lejning af Stole o. l.) bedes nedlagt i de ved Indgangene ophængte Bøsser.

Alle indbydes!

Udlaan (gratis) og Tilbagelevering af Bøger fra St. Vincens- og Sognebibliothekerne finder Sted

ved **St. Ansgars Kirke** (gennem Hr. Lærer Ertner, Bredgade 67).
Tirsdag, Torsdag og Lørdag Kl. 7—9 Aften; desuden
efter Formiddags- og Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen
ved **Rosenkranskirken** daglig fra 6—7 (hos Pastor Ronge).
ved **St. Anna Kirke** hver Søndag efter Hovedgudstjenesten.
Fra **St. Josefs Konferens** Bibliothek udlaanes Bøger daglig fra
Kl. 9—1 fra Skolelokalet Griffenfeldtsgade Nr. 7.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 6. December. 2. Søndag i Advent. — 7. M. Ambrosius, Biskop og Kirkelærer. — 8. Ti. Marias ubesmittede Undfangelse (fejres offentlig næste Søndag). — 9. O.*) Oktavdag. — 10. To. Lorettofest. — 11. F.*) Damasus, Pave og Bekender. — 12. L. Vicelin, Biskop og Bekender.

Søndag den 13. December. 3. Søndag i Advent Marias ubesmittede Undfangelse.

*) Onsdag og Fredag i Advent er Fastedage.

Rosenkransbroderskabet holder sit maanedlige Møde i *St. Ansgars Kirke* Søndag d. 6. December Kl. 6. Aften med Præd. og Procession. *Jomfruernes Forening* deltager i Processionen med Broderskabets Faner.

Foreningen Fidelitas holder Fælleskommunion i *St. Ansgars Kirke* Søndag den 13. December Kl. 8.

Vincenskonferensernes sidste Generalmøde i Aar finder Sted *Søndag den 13. December* Kl. ca. 11 $\frac{1}{2}$ efter Gudstjenesten i St. Ansgars Kirke. Til Mødet, som holdes i Festlokalet, Bredgade 67, 2. Sal o. G., indbydes alle *aktive* og bidragydende *Medlemmer* samt enhver, som interesserer sig for Vincensbrødrenes Arbejde blandt de fattige.

Mariakongregationen for Mænd fejrer sin aarlige **Titularfest** Søndag den 13. December (Marias ubesmittede Undfangelse) med *Fælleskommunion* Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjerter Kirke og højtidelig *Kongregationsandagt* med *Prædiken* og *Oplagelse af nye Medlemmer* Kl. 6 Aften i St. Ansgars Kirke.

Immaculatakirken Tirsdag den 8. Dec. **Titularfest**. Kl. 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe. Kl. 8 højtidelig Messe; Kl. 8 $\frac{1}{2}$ **Novice-Iklædning**. Det allerhelligste Sakramente er udstillet hele Dagen indtil Kl. 6 $\frac{1}{2}$, da der meddeles sakramental Velsignelse.

Litteratur. Nedsættelsen af følgende af **Johannes Jørgensens** Bøger har Gyldendalske Forlag forlænget indtil Udgangen af Januar 1909:

Beuron	før 2,50	nu 1,00
Omvendelsen	— 2,00	— 0,75
En Apostel	— 2,00	— 1,00
Vor Frue af Danmark	— 4,50	— 1,50
Eva	— 2,00	— 0,75
Romersk Mosaik	— 4,00	— 1,50

Med det samme bemærkes, at *Fabiolas* Nedsættelse fra 4 Kr. til 1,50 (hos *Høst*) kun gjaldt for i Fjor. — Der er flere som i Aar har villet købe Bogen, men saa med Rette forbausedes over, at der forlangtes 4 Kr. for den.

NB. De, som har at gøre med den aarlige Fortegnelse over katolsk dansk Litteratur som plejer at følge med Ugebladet før Jul, bedes derfor paa denne Fortegnelse at bemærke, *hvor længe* de enkelte Nedsættelser varer.

Fremlysning. En **Messebog** er fundet i Linnøsgade og afleveret hos Hr. Pastor Braun, Bredgade 64, hvor den kan afhentes af Ejermanen.

Sangforeningen „Crescendo“ holder Prøve Fredag Aften i Boyesgade.

Den 20. Januar og 17. Februar agter Foreningen at foranstalte *musikalsk-theatralisk Aftenunderholdning* i Wittmacks Lokale.

Brevkasse. (B. G. A. i Stockholm:) Tak for det tilsendte. Saa snart der bliver Plads, skal det blive benyttet. Red.

Kalenderen 1909 er udkommen og faas paa Menighedskontoret, Bredgade 69² o. G. (1-4) (Telefon Palæ 654) samt ved Kirkerne. Pris 25 Ø. Ved Indsendelse af 30 Ø. i Frimærker tilsendes Kalenderen pr. Post.

Vincensforeningens Kransekort

bringes i velvillig Erindring; de faas hos d'Hr. Gejstlige ved St. Ansgarskirken (Bredgade 64¹), Rosenkranskirken (Boyesgade 8³), St. Josefskirken Griffenfeldtsgade 44), St. Andreaskirken (Ordrup) og hos Murermester A. V. Günther, Bangertsgade 11, samt ved telefonisk Henvendelse til Johs. Hoffmann & Søn, Købmagergade 48. Telf. H. 1389.

(Redaktionen sluttet Tirsdag Aften).

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2 S. o. G. (1— $\frac{1}{2}$) Telef. Palæ 651. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 8, København V. Telef. Vestre 423 y

Nr. 50.

Søndag den 13. December.

1908.

INDHOLD: Kina og Jesuiterne i »Sæd og Høst«. — Boganmeldelser. — Avisudklip. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Frederiksberg. Helsingør. Stockholm. — Fra Vejbyrnet. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

Kina og Jesuiterne i „Sæd og Høst“.

»Sæd og Høst« bringer for Tiden en Række Artikler om »Evangeliet i Kina«. Jeg ved ikke, hvad der staar i de to første Numre. Men i Nr. 3 af 15. Nov. indeholdes der adskilligt, som ikke godt kan staa uimodsagt fra katolsk Side. Nævnte Afsnit lyder, for saa vidt det har Interesse for os, som følger:

Da Reformationen vandt Fremgang i Europa og Katholikkerne tildels tabte Fodfæste der, følte de Trang til at udvide deres Samfund andre Steder, hvilket gav sig Udslag i et stort udenlandsk Missionsarbejde. Planlagt af Frants Xavier, der dog ikke naaede at komme i Land i Kina, fortsattes Arbejdet af andre Jesuitter, og det stemmer med det dem tillagte Valsprog: »Maalet helliger Midlerne«, at det var ved List og Bedrageri, de opnaaede at trænge sig ind og faa Fodfæste. Først 1601 lykkedes det dog den kloge Mattheo Ricci ved sit vindende Væsen at faa Indgang i Peking. Han lempede sig efter de kinesiske Skikke og lærte f. Eks. med Hensyn til Afgudsdyrkelsen, at »de kristne

kunde være til Stede og deltage i Afgudsdyrkelsen, forudsat at de henvendte deres Tilbedelse til et Kors dækt med Blomster, eller i al Hemmelighed hængte et Kors paa et af de Lys, der oplyste de falske Guders Templer«. En Skare udmærkede Mænd fulgte efter ham, men der opstod Stridigheder mellem dem indbyrdes. Den Kejser, der havde favoriseret dem, døde, og hans Efterfølger udstedte et Edikt, hvorefter Missionærerne skulde udvises. Mange og haarde var de Forfølgelser, de maatte lide, en talløs Martyrskare beseglede sin Bekendelse med sit Blod, og mangfoldige af de indfødte Kristne viste, at de var noget mere end »døbte Hedninger«.

Dog kan man, naar man ser hen til Virksomhedens Begyndelse og mange af de anvendte Midler, ikke undlade at tænke paa Tornene, der vokser op med, og endnu den Dag i Dag kæmper den katholske Kristenhed i Kina med de Torne, der i saa mange Henseender skader dens Virksomhed.

Det er dog meget ydmygende for den protestantiske Kirke, at den i al denne Tid stod næsten helt ligegyldig overfor Herrens Missionsbefaling. Først for godt og vel 100 Aar siden blev Samvittighederne vakt med Hensyn til Ansvarret overfor Kinas Millioner, og der blev taget fat paa Arbejdet. Umaadelig store var Vanskelighederne, Resultaterne tilsyneladende ubetydelige, men Missionærerne stolede ikke paa egen Kraft. Da man sagde til Morrison: »Mener De virkelig, at De kan gøre noget Indtryk paa det store kinesiske Riges Afgudsdyrkere?« svarede han: »Nej, men jeg venter, at Gud vil«.

Det første, der lyder ejendommeligt i denne Afhandling, er Indledningsordene. »Da Reformationen vandt Fremgang i Europa« o. s. v. Dette kunde jo se ud, som om den katholske Kirke først sent var kommen til Erkendelse af sin Pligt, Herrens sidste Befaling om, at forkynde Evangeliet for al Skabning. Og Bevæggrundene, der drev til den vældige Missionsgerning i det 16. Aarhundrede, var i Følge »Sæd og Høst« heller ikke saa rene, som det dog sømmer sig for et saadant Værk. Det gjaldt kun om at udstoppe de Huller, den gamle Kirkebygning havde faaet i Europa.

Dog nej. Hr. Wolff, som har undertegnet Artiklen, tager Fejl. Den katholske Kirkes Missionsvirksomhed begyndte den Dag, Herren sagde til sine Apostle: »Gaar ud i den ganske Verden«, og har ikke hørt op siden den Dag.

Under de blodige Kristenforfølgelser i de første tre Aarhundreder blev Troen forkyndt i Gallien, Spanien,

Britannien, Nordafrika, kort sagt, i alle Provinser af det romerske Rige.

Næppe var Forfølgelserne endte, førend navnlig den unge livskraftige Benediktinerorden sendte sine Missionærer ud til alle Sider. Patricius missionerede Irland, Augustinus England, Bonifacius Nordtyskland, Kilian Sydtyskland, Ansgar Danmark og Sverrig. Dette er kun nogle faa Navne paa de mere fremragende Mænd, som ved deres velsignelsesrige Virksomhed gjorde sig værdige til Hædersnævnet Apostel. I Virkeligheden var de alle omgivne af en Stab af trosivrige og hellige Munke, Præster og Lægbrødre, der alle ligesom deres Førere var villige til at besegle den Tro, de forkyndte, med deres Blod.

Heller ikke det østlige Europa savnede sine Missionærer. Det er især de hellige Brødre Cyrillus og Methodius, som vandt de slaviske Nationer for Troen.

Det trænger ikke til videre Forsvar, at den ældre Missionsvirksomhed hovedsagelig tog fat paa de europæiske Lande; saalænge Hedenskabet endnu trivedes saa nær, havde det ikke været hensigtsmæssigt at sende den store Masse af Missionærer ud i det fjerne.

Men helt forsømt blev dog heller ikke de Lande, som laa uden for Europa, ikke engang — Kina. I 1625 fandt man ved Udgravninger i Singnanfu, Hovedstaden i Provinzen Schensi, en stor, i den ene Ende pyramideagtig tilhugget Stenplade. Paa Pyramidens Forside fandtes et Kors, omgivet med fint udhugne Indskrifter. Ogsaa selve Stenpladen var bedækket med Indskrifter. Ved Udtydningen viste det sig, at Indskrifterne dels i kinesisk, dels i gammelsyrisk Sprog indeholdt Fortegnelsen over de Biskopper og Præster som i en meget tidlig Tid, sandsynligvis i det 7. Aarh., havde levet og virket i Kina.

I Begyndelsen af det 13. Aarh. stiftede de hh. Franciskus og Dominikus deres verdensberømte Ordener, og de viede sig fra først af med en Iver, der aldrig siden har svigtet, Apostolatets byrde- og farefulde Gerning. Den h. Frants havde foregaaet sine Ordensbrødre med sit Eksempel ved at forkynde Troen blandt Muhamedanerne. Missionen i Syrien og Palestina blev fra den Tid af særlig lagt i Franciskanernes Hænder. Dominikanerne henvendte sig

først til de endnu hedenske Folkefærd i det nordlige og nordøstlige Europa. Snart fandt man Missionærer af begge Ordener i Berberiet, Ægypten, Syrien, Armenien, Persien, Mongoliet og — Kina. Hvilken Aand der besjælede disse Missionærer, viste sig f. Eks., da Dominikanerprioren i Paris meddelte sine Ordensbrødre, at der skulde aabnes en Mission i Mongoliet; da tilbød alle sig til dette Hverv. De, som blev udvalgte, græd af Glæde over, at de gik Døden for Kristus i Møde, de andre græd af Smerte over, at de gik glip af denne Lykke.

De store Opdagelsesrejser i det 15. Aarh. banede Vejen til ny Lande og ny Folk og en nemmere Vej til de øst-asiatiske Lande. Det var endnu før Reformationens Frembrud, Kirken havde endnu ikke lidt de store Tab i Europa, men straks var den paa Stedet med sine Missionærer; Augustinere, Dominikanere, Franciskanere o. s. v. kappedes om at bringe Troens Bud til de nyopdagede Folk, samt sende ny Missionærer til det i Forvejen kendte fjerne Østen. For kun at nævne eet, saa har ingen ringere end Nord-amerikas ny Præsident Taft efter Selvsyn udtalt sig yderst anerkendende og rosende om Munkenes Virksomhed paa de spanske Filippiner, det var et fortrinligt Kulturarbejde, de der havde udført.

Henimod Midten af det 16. Aarh. fremstod saa Jesuiterordenen, og da dens egentlige Formaal er at arbejde paa Troens Udbredelse, hvor som helst det tiltrænges, er det ganske naturligt, at den snart udsendte et stort Antal af sine Medlemmer, nogle mod Nord, andre mod Vest og atter andre mod Øst, og disse ny Missionærer kastede sig med hele den Begejstring, som er ejendommelig for Ordenernes Førstegrøde, over den store Gerning, der blev dem betroet.

Mod Jesuiterne bliver Hr. M. Wolff nu lidt onskabsfuld. Men heldigvis modbeviser han sig selv, og ogsaa Kendsgerningerne saavel som uvildige Vidner modsiger ham.

Han synes at være af den Mening, at Jesuiterne ikke hylder det Valgsprog: »Maalet helliger Midlerne«; han kalder det »det dem tillagte Valgsprog«. Meget velvilligt og meget fornuftigt, dersom han ikke tror denne gamle Bagvadskelse.

Men i Virkeligheden tilskriver han dem alligevel denne elendige Handlemaade; thi »det var ved List og Bedrageri, de opnaaede at trænge sig ind og faa Fodfæste«.

Maa jeg spørge, hvori denne List og dette Bedrageri bestod? De første Jesuiter, som trængte ind i Kina, var P. Ruggieri og P. Tazio. Om deres Færd berettes udførlig hos Hahn: Geschichte der kath. Missionen, Köln 1860. 3. Bd. S. 185. fl. De brugte vel Snildhed, for at faa Lov til at prædike i Landet, men forkastelig List og Bedrageri vil man forgæves søge hos dem.

Men Riccis ugudelige Raad? Thi ugudeligt var det, et sandt Forræderi mod Troen, en sand Trosfornægtelse, dersom han har givet det. Ja, dersom. Men det er netop Sagen, at han ikke har gjort det. Det er sandt, at »han læmpede sig efter de kinesiske Skikke«, saa vidt som det kunde forenes med den kristelige Tro, men heller ikke længer. Den Skik eller de Skikke, der her er tale om, er Kinesernes Anedyrkelse, d. e. den Ære, de viser deres Forfædre. Denne Dyrkelse var til dels af religiøs (overtroisk) Natur, til Dels havde den en rent borgerlig Karakter. Det var da kun under dette sidste Synspunkt, at Ricci og de øvrige Jesuiter tillod deres Omvendte at bibeholde den Anekult. Rigtignok blev ogsaa dette senere forbudt af flere Paver; men af dette disciplinære Forbud følger endnu ikke, at Jesuiternes Opfattelse har været urigtig, og selv om den skulde have været det, saa er der dog endnu en milevid Afstand mellem en Fejltagelse og en Deltagelse i Afgudsdyrkelsen som den af Hr. Wolff beskrevne. De første protestantiske Missionærer i Kina har aabenbart ikke haft denne Tro om Ricci og hans Ordensbrødre, ellers kunde Milne ikke have skrevet, »at kun faa ligner dem, og maaske aldrig nogen vil overtræffe dem«, ellers kunde Medhurst ikke have bekræftet Milnes Ord og med Begejstring føjet til: »De er nu forlængst bleven samlede med Martyrskaren og bærer deres Kroner, som ikke har skaanet deres Liv indtil Døden, men som har sejret ved Lammets Blod og hans Vidnesbyrds Ord« (Se: Marshall. Die christl. Missionen. Tysk Oversættelse 1863. I. Bd. S. 266 f.). Saadanne Mænd *kan ikke* have gjort sig skyldige i et saa skændigt Bedrageri. Mænd som Ricci og hans Medarbej-

dere kunde aldrig, saaledes som Medhurst gjorde, have regnet en Mand blandt de omvendte, som »tilbad Jehova, skønt han vedblev at dyrke Landets Afgudsbilleder« (s. St. S. 268).

(Sluttet.)

BOGANMELDELSER.

Jøn Svensson: Et Ridt gennem Island. Oplevelser.
V. Pios Forlag. Kbhvn. 1908. — 8. (3 Kr.)

Saa har den islandske Forfatter igen beriget vor Litteratur med et Værk til den gamle Sagaøs Pris!

I sin forrige Bog »Islandsblomster« skænkede Forf. os et aandfuldt og let orienterende Overblik over Islands rige Sagalitteratur. Her er det den fjerne Øs vidunderlige og storladne Natur og Folkets Karakter, han skildrer.

Pater Svenssons fine Personlighed og hele den dæmpede Tone, som præger hans Væsen, træder Læseren klart i Møde, lige fra den mesterligt gengivne Scene og Samtale i et Frikvarter paa St. Andreas Kollegiets Legeplads, gennem alle de afvekslende Hændelser, som Pateren og hans lille Rejseledsager oplever, til han ved Hjemkomsten ud af Erfaringernes Mangfoldighed kan tilraade Læserne:

»Tag en Sommertur op til Island, rid tværs over den dejlige Ø, og du vil komme hjem igen som et nyskabt Menneske!«

Forf. er en overmaade veltalende og elskværdig Fortæller, hvis Sprog har sin egen personlige Karakter. Hans Vugge har ikke staaet omsonst i det havomkransede Sagaland; thi Fremstillingen bærer Kunstens ægte Præg, ja hæver sig paa sine Steder til en Skønhed og sart Ynde, som genspejler Islands vidunderlige Natur.

I Menneskeskildringen tegner Forf. en Række Typer; men Mennesker, som foruden at være Typer, tillige er af Kød og Blod, i hvis Aarer Livet pulserer kraftigt og frisk, i fuld Harmoni med Naturen, hvori de lever. Baade i Skil-

FORTEGNELSE

over

Dansk katholsk Litteratur,

som faas igennem

Andr. Fred. Høst & Søns kgl. Hofboghandel,
Bredgade 35, København.

(JULEN 1908).

Det nye Testament, med forklarende Anmærkninger.	
Oversat efter Vulgata af J. L. V. Hansen. 1893.	Kr. 4,00
Andagtsbog for den hl. Families Forening. 1897	— 0,25
Ansgar, en lille Bog om den hl. 1865	— 0,10
Arnold, Efterlignelsen af Jesu hl. Hjerte. 1872.	— 2,00
Bellesheim. Lille Helgenlegende. 2 Bd. 1904. (I. og II Bd. à 1,25)	— 2,50
Beugny, Fredløs. Fortælling fra Revolutionstiden. 1886	— 0,25
Bibelhistorie for Folkeskolen. 1903. indb.	— 1,50
— kortfattet. 1900.	— 0,50
Boudreaux. Lyksaligheden i Himlen. 1887	— 1,50
Breitung, A., Abeteoriens Bankerot og vor populære Dar- winisme. 1899.	— 1,50
— Udviklingslæren og Kristentroen — I. Del. Et »Baade-Og« imod Vilh. Rasmussens og andres »Enten-Eller«, 1905	— 2,75
II. Del. En Advarsel mod Lettroenhed overfor Vantroens populærvideenskabelige Skrifter. 1905	
Brinkmann, A., Den hl. Birgitta. Et kulturhistorisk Billede. 1893	— 1,50
— Den hl. Aloysius af Gonzaga. En seks Søndages Andagt. 1895.	— 1,10
Bønnebog, fuldstændig, for kath. Kristne. 4. Opl. 1891. (udsolgt)	— 2,00
— — — — — uindb.	— 2,50
(Nyt Oplag under Forberedelse).	
Bønnebog for den katholske Ungdom. Anden gen- nemsete Udgave. 1902. indb.	— 0,60
Chantrel, Lucilia og Dionysius. 1884.	— 0,50
Craven, En Søsters Fortælling. 2 Bd. 1875.	— 2,00
Danicus, Ignatius, Aabent Sendebrev til Dr. H. C. Rørdam 1854	— 0,10
Den hl. Franciskus' tredie Orden.	— 1,50
Den levende Rosenkrans	— 0,10
Den rette Kristentro. 1896.	— 0,20
Det kirkelige Ceremoniel ved Biskoppens Modta- gelse og den hl. Firmelse. 1897	— 0,25
Engeln, J., Den kristne Kirkes Historie. 1886. (hæftet 1,00) indb.	— 1,25
Esser, Fred., Dansk Læsebog for højere Skoler. 2. Oplag. 1894. (indb. 3,00)	— 2,00
Smaaskrifter til den religiøse Oplys- nings Fremme:	
— Nr. 1—2. Lidt mere Lys om Luther. Svar til Hr. Prof. Dr. Fred. Nielsen	— 0,75
— Nr. 3—5. Den hl. Frans af Assisi. Et Livs- billede	— 0,75

Kirken og den liberale Katholicisme. De engelske Biskoppers Fælles-Hyrdeskrivelse. 1901	— 0,25
Kofoed-Hansen , Bemærkninger om det lutherske Præstemøde i Aarhus. 1889.	— 0,25
Korsvej eller Via Crucis. 1863	— 0,25
Krogh-Tønning, K. Dr. , En Konvertits Erindringer (m. Portræt). 1906. (indb. 5,50)	— 4,50
Kümmel , Adventsbilleder. 1901.	— 1,50
Lange, H. , Konferentser i Fasten. 1892 (hæft. Ugeblade).	— 0,50
— Hierarkiet og andre Konferentser i Fasten 1895	— 3,50
— Conférences du Carême. 1892.	— 1,00
— Conférences du Carême. 1895.	— 4,50
— Svar til Pastor Rørdam. 1895.	— 0,75
Lasserre, H. , Vor Frue af Lourdes. Med Titelbill. 1894.	— 1,00
Leo XIII. , Encyklika om Arbejderspørgsmaalet. 1891.	— 0,25
— Encyklika om de hemmelige Selskaber. 1884.	— 0,25
— Encyklika om Kirkens Enhed. 1896	— 0,25
Lichtle, J. C. , Om Aftad. 1884	— 0,10
Læsebog, dansk, for kath. Skoler. I. 1895. indb.	— 1,00
— — — — — II. 1896 indb.	— 1,50
Manning, Kard J. , Vatikaner-Konciliets sande Historie. 1879	— 1,00
Messebog, (Lærredsbind med rødt Snit.	— 3,50
— Bøjeligt Faareskind, m. Guldsnit	— 4,50
— Chagrin med Guldsnit.	— 5,50
— — I. Kvalitet med Guldsnit	— 6,50
— — Granatfarve med Guldsnit)	— 7,00
Mistral, Frederi , Mirèio, oversat af Oskar V. Andersen	— 6,00
Muus, C. A. H. , Theodoret og Samtidige. Kirkens Historie i 4de Aarb. 5 Bd.	— 5,00
— Rufin, Apostel-Symbolet i Aquileja. 1878.	— 0,35
— Eusebs Kirkehistorie	— 5,00
— Cyrils mystagogiske Katekeser	— 0,25
— Cyrils Katekeser over Troens 3 Artikler	— 0,35
— Athanasius den Stores Ungdomsskrifter. 1869 & 1877	— 1,00
— Athanasius' Erklæringer i Indledningerne til Arianismens Historie	— 0,35
— Aabent Brev til Kristne i Landet. 1882.	— 0,25
Nordisk Familiebibliothek I—IV:	
I. Lachèse, M. , Malerens Plejedatter. 1898. kart.	— 0,50
II. Mindre Fortællinger af v. Linden, Spillmann og Temme. 1898. indb.	— 1,00
III. May, Karl , Winnetou (Frit oversat efter det Tyske). 1899. indb.	— 1,50
IV. — Winnetou (Frit oversat efter det Tyske). Bd. II. 1899 indb.	— 1,00
Ottesen, Johan , Fædrelandshistorie. Til Brug for katolske Folkeskoler. 1902. (Faas kun ved direkte Henvendelse til det apost. Vikariat).	— 0,75
P. P. , Er Romersk-katolsk ægte evangelisk? 1889.	— 1,00
Til Forsvar for Sandheden:	
P. P. , Nr. 1, Kristi Kirke	— 0,25
— - 2, Hierarkiet.	— 0,25
— - 13, Ensaliggørende og ufejlbar.	— 0,25
— - 14, Munkelivet.	— 0,25
— - 15, Bispeembedet.	— 0,25
— - 16, Bibelen II. Hvad der hører til den.	— 0,25
— - 17, Bibelen III. Bibelfortolkning	— 0,25
— - 18, Omvendelse efter Døden	— 0,25
— - 19, De afgørende Spørgsmaal	— 0,25
— - 20, Skærsilden	— 0,25
— - 21, Forbøn for vore hensøvede Kære.	— 0,25

Perger, August, Evangelierne og den moderne Evangelie-	Kr. 1,50
kritik. 1906	
Psalmebog, Kath. 5. Oplag, 1903. (hæftet 1,00)	— 1,50
Ramsing, A. U., Mindre Lærebog i Historie. 1906. (Trykt	
som Manuskript) I. Oldtid og Middelalder . . . indb.	— 2,75
II. Den nyere Tid	— 2,75
(Faas kun ved direkte Henvendelse til St. Josephs-	
søstrene. Toldbodvej 14).	
Rippel, G., Den kath. Kirkes Skønhed, folkel. fremstillet	
i dens relig. Skikke og Ceremonier. (2. Opl.). 1895	— 2,25
Ritus for Oprettelsen af Rosenkransbrøderskabet.	
1899.	— 0,05
Roh, P., Hvem er Kristus? (2. Opl.). 1905	— 0,50
Schmid, Ign., Jesu Hjerter Andagten. (2. Opl.) 1897. (Udsolgt).	
(3. Opl. i Trykken).	— 1,50
Schmitt, Ludv., Hans Tavsen eller den danske Luther.	
1897	— 1,00
Scupoli, L., Den aandelige Kamp. 1894	— 1,00
Segur, L. G. de, Aftentimer for det katholske Folk. 1877.	— 1,00
Spillmann, Joseph, Et Offer for Skriftemaalet Oversat fra	
Tysk efter Originalens 10. Oplag af Maria Hoff-	
mann	— 3,00
Stolz, A., Rejse til det hellige Land. 1881.	— 1,00
— Guds Billedbog. Kalender for Tid og Evighed.	
1883	— 0,50
— Engelens Hilsen. Kalender for Tid og Evighed.	
1886	— 0,50
— Den hellige Germana. 1888	— 0,25
— Den hellige Zita. 1883	— 0,25
— Den hellige Elisabeth. Med Billeder. 1880	— 0,50
Svensson, Jön, Islandsblomster. 1906	— 1,50
— Et Ridt gennem Island. 1908	— 3,00
Thiele, P., Troens Triumf. Fortælling. 1880	— 0,50
Thomas a Kempis, Kristi Efterfølgelse. (Jubilæumsudgave).	
1880. (indb. fra 3 Kr.)	— 1,50
Under Polititilsyn. Fortælling. 1881	— 0,50
Waal, A. de, Krans og Krone. 1896	— 0,50
— Katakombebilleder. 1897	— 1,50
— Valeria. 1904	— 1,50
Waser, P., Den hl. Aloysius af Gonzaga. 1875	— 0,25
Wisemann, Kard. N., Fabiola eller Katakombernes Kirke..	
(2. Oplag). 1875	— 4,00
Witt, F., Canticum pium in honor. St. Birgittæ. 1881	— 0,25

Nordisk Ugeblad for katolske Kristne udkommer hver Søndag. Abonnement à 1 Kr. Kvartalet modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader, samt i Kbhvn. paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. Sal over Gaarden (1-4). Telefon Palæ 654.

Ældre Aargange, fra 1856 indtil 1890, sælges, for saa vidt de endnu forefindes, til 1 Kr. pr. Aargang.

Varden, redigeret og udgivet af cand.phil.Oskar V. Andersen, udkommer den 1. og 15. i hver Maaned med et Hæfte paa 32. Sider i stort Oktav-Format. Subskription à 1 Kr. Kvartalet tegnes i alle Boglader og paa Postkontorerne, samt hos Udgiveren, Kong Georgs Vej 35, København F. (Telef. Godthaab 813 y.)

I. Aargang 1903. Kr. 1,50. De følgende Aargange er udsolgte.

dringen af Menneskene og af den kloge, islandske Hest bryder ofte et uimodstaaeligt Skær af Lune igennem.

I Naturskildringen er det, som førte Forf. en Pensel, der kun kender de sarteste og køligste Farver fra Paletten. Disse Skildringer er en eneste Lovsang til de nordiske Fjeldblomsters Pris. Og ingenlunde maa man tro, at hans Sprog er overlæstet eller Fremstillingen søgt. Overalt træder den sunde Naturlighed Læserne i Møde som den friske, klare Bæk, der muntert risler ned over Fjeldets Stene.

Fra et engelsk Pragtværk over Island har Forf. faaet overladt 3 overmaade stemningsfulde og omhyggeligt reproducerede Farvetryk. Forlaget har med virkelig Smag forstaaet at vælge korte Brudstykker fra Teksten, som ledsager disse Illustrationer.

Disse Sætninger giver en typisk Prøve paa Forfatterens Stilart i Naturskildringen:

Melstadur og Reykir.

». . . . Ja, ikke engang Natten behøvede vi at frygte; den var jo lys, og netop da hviler der en aldeles ubeskrivelig, vidunderlig Ro over hele Naturen« (149)

Kløften ved Gilsbakki.

». . . . Snart befandt vi os til Gengæld i de yndigste Dalsænkninger, hvor den varme Luft var mættet af Fjeldblomsternes fine Vellugt« (32)

Bjærget Horn ved Soløpang.

». . . . Her er det næsten alene Naturen, der i al sin velgørende Ro, virkelige Majestæt og sunde Kraft træder os i Møde« (149)

Til Forlagets Ære maa det siges, at Bogens Udstyr er fint og afdæmpet, med den rette Fornemheds Præg. En Læser i Paris, — thi saa langt er Bogen allerede naaet! — forsikrer, at Udstyret er saa smagfuldt og saa festligt, saa smukt, at det — ogsaa der — vilde være en Prydelse for selv de fineste Saloner!

Men Bogen har endnu een lødig Værdi, og det er dens a een Gang sympathetiske og ædruelige Karakteristik af Islands Befolkning. I vor Tid, hvor saa mange Kræfter søger at sprede og bringe Splid i det store Kulturarbejde deroppe, har Pater Svenssons Værk sikkert sin Mission.

Selv de, som er fortrolige med islandske Forhold, vil ikke læse denne Bog uden Udbytte; thi Forf.s dybe Sandhedskærlighed giver Menneskeskildringen stor Værdi.

Maatte da mange læse denne Bog! Den skænker Læseren indholdsrige Timer, og vil sikkert skabe megen Interesse for denne Del af Fædrelandets Jord, ja, forhaabentlig ogsaa Kærlighed hos nogle.

En smukkere Julegave vil ikke let findes. Gid den da i mange katholske Hjem maa findes paa Julebordet.

Johan Johnsen.

Tredje Bind af »The Catholic Encyclopedia«.

(Sluttet.)

16 Spalter om *Censorship* (Censura librorum) af P. Joseph Hilgers: Bogcensurens historiske Udvikling; nyere Love desangaaende lige op til Pius X.s nyeste Forordninger. — Vi citerer eller gør et lille Uddrag af nogle af de interessanteste og lærerigste Udtalelser: Først gør Forf. kort og klart Rede for, hvad der forstaas ved Bogcensur. I Almindelighed forstaas derved et *Overopsyn med, hvad der trykkes, for at forhindre Misbrug af Pressen*. I denne Betydning har enhver lovlig Øvrighed, som skal beskytte sine Undergivne imod den daarlige Presses fordærlige Indflydelse, Ret til at øve Bogcensur. Dette gælder haade kirkelig og verdslig Øvrighed. Der skelnes mellem *censura prævia* (d. v. s. forebyggende Censur, før Trykken) og *censura repressiva* (efter Trykken). Særlig i den civile Lovgivning forstaas der ved Censur snarest eller udelukkende den første. Og hvor der tales om tidligere Afskaffelse af Censur, menes der denne. — Modsætningen til Bogcensur er Pressefrihed. Men selv i alle de civiliserede Lande, hvor *censura prævia* er afskaffet, er Pressefriheden dog ingenlunde uindskrænket. Misbrug paatales og straffes, i graverende Tilfælde, efter de almindelige Love; den tidligere Bogcensur er saaledes næsten overalt bleven afløst af mere eller mindre strenge Presselove. — Bogcensur har altid eksisteret lige fra Kirkens Begyndelse af; ja allerede før Kristendommen, baade hos Jødefolket og andre Folkeslag. Det er som sagt Øvrighedens Pligt at beskytte de Undergivne mod Fordærvelse, selv om deres Frihed derved til dels indskrænkes. Enhver Lov er paa den ene eller den

anden Maade en Indskrænkning af den menneskelige Frihed. Love, som griber ind paa Tænkningens Omraade, volder selvfølgelig større Vanskelighed for det menneskelige Hovmod end Love angaaende legemlig Forsagelse, f. Eks. Fastebudet. Men allerede Naturloven, selve Fornuften, sætter Skranke for det tilladelige ogsaa paa Tænkningens Omraade. Men menneskelige Love, menneskelig Autoritet, er det naturligtvis altid vanskeligere at underkaste sig end sin egen Forstand; og alligevel er det baade fornødent og fornuftigt; thi Lovene, særlig disse, her er Tale om, er en nødvendig Retledning for den menneskelige Vilje. — Netop i vore Dage er det jo almindelig anerkendt, at der næppe eksisterer en større Fare for Tro og Moral end den, som man kalder den litterære Fare. Af Kostbarheden og Uundværligheden af de Goder, som staar paa Spil, følger utvivlsomt Gavnligheden og den ligefremme Nødvendighed af forebyggende, strænge Forholdsregler imod alt det, — men ogsaa *kun* imod alt *det*, — som virkelig danner en Fare for alle og virker nedbrydende paa Tro og Moral. — Det er naturligtvis absolut umuligt baade for Paven og for Indexkongregationen at vaage over alle Landes Presse og undertrykke ethvert enkelt skadeligt Skrift. Men det er heller ikke altid nødvendigt. Enhver ved i Almindelighed, hvilken Slags Bøger der menes med daarlige, skadelige Bøger, og hvad de daarligste og farligste angaar, saa vil selv den ukyndige snart mærke, at de bør henføres til den Slags, som Kirkens almindelige Indexdekreter strengt forbyder Læsningen af, selv om de ikke udtrykkelig nævnes i den specielle Indexfortegnelse. — Naar en katolsk Forfatter kommer for Skade at skrive noget urigtigt, en mere graverende Fejl, saa er det saa meget mere nødvendigt, at Bøgen kommer paa Index, som den jo netop *qua* katolsk læses med større Tillid og Tiltro; men rettes Fejlen i en ny Udgave, sættes denne ny, korrigerede Udgave, selvfølgelig ikke mere paa Index. — Selv om Spørgsmaalet om Ufejlbarhed ikke kommer i Betragtning her, hvor det jo drejer sig om disciplinære Forholdsregler, saa er disse alligevel strengt forpligtende, ligesom enhver anden vigtig Lov eller Forordning, som Kirken foreskriver i Kristi Navn. Og i hvert Tilfælde kan man sikkert nok stole paa saadanne Forholdsreglers Visdom og Gavnlighed

som udgaar fra Paver som Leo den store, Gregor den store, Benedikt XIV. og Leo XIII. — Og hvad selve Censuren angaar, da er det Censorernes og Dommernes strenge Pligt, at være upartiske og retfærdige, samt ved Udøvelsen af deres Hverv ene og alene at have Henblik paa den katholske Kirkes Dogmer og almindelige Lære, derimod ikke at lade sig lede af personlig Forudindtagethed eller af andre Hensyn. — Netop deri bestaar Forskellen imellem den katholske Kirkes Censur og enhver anden kirkelig eller politisk Censur; den har altid holdt sig fri for Uretfærdighed og Partiskhed ligesom ogsaa for vilkaarlig Strengthed, Foranderlighed og Inkonsekvens. Disse Fejl karakteriserer den ikke-katholske Censur, særlig de protestantiske Sekters, paa Grund af deres evindelige Variieren i deres Lærdomme; (Storbritannien, Holland, de nordiske Riger, Tyskland). De samme Skavanker klæbede ved de svundne Aarhundreders politiske Censur, som derfor ogsaa tilsidst med Rette maatte give fortabt, saasom den gallikanske, josefinistiske, napoleonske og preussiske Censur. Men dette beviser ikke noget imod selve Censurens Institution i Almindelighed, men viser blot, at den har været forkert anvendt. — Der kan tilføjes, at Bogcensur og præventive Forholdsregler imod Smudspressen er aldeles uundgaaelige, selv hvor der tilsyneladende og i Overensstemmelse med Lovens Bogstav hersker fuldstændig Pressefrihed. Sidste Aarhundredes politiske Historie og den nyere Tids civiliserede Lovgivning beviser Sandheden heraf. I de sidste Aartier er den ved Lov garanterede Pressefrihed mange Steder i den Grad udartet til absolut Tøjlesløshed, at man fra alle Sider, uden Partiforskel har paakaldt Lovgavernes Beskyttelse. — Den historiske Udvikling af den katholske Censur paa den ene Side og af den protestantiske og politiske Censur paa den anden Side, illustrerer allerbedst nærværende Emne og afgiver den herligste Kommentar dertil. — Til Slut henviser Forf. til to senere hen fremkommende Artikler i Encyklopædien: *Index of Prohibited Books* og *Modernism*, samt til sin egen 1907 i Freiburg udkomne Bog »Der Index der verbotenen Bücher«.)

*) Et ligefrem komisk Eksempel paa *protestantisk* »videnskabelig« *»Exkommunikation«* eller paa, hvorledes den »forudsætningsløse Videnskab« og-

36 Sp. om *Charity and Charities*, den kristne, katolske Charitasvirksomhed paa forskellige Omraader samt de Ordenssamfund eller Kongregationer, som virker under dette eller lignende Navn.

50 Sp. om *China*.

10 Sp. om *Christendom*, nærmest i Betydning af kristen Kultur. (I Betydning af den kristne Religion se under *Christianity* [17 Sp.] og *Religions*.)

3 Sp. om *Dronning Christina af Sverige*; med Illustration: hendes Gravmonument i St. Peterskirken. Det hedder her meget rigtig om hende: Den nordiske Fyrstindes Karakter blev saa temmelig den samme hele hendes Liv. Modtagelig for alt, hvad der var godt og stort, vedblev hun ufravigelig med at stræbe efter Sandhedens Erkendelse, og fandt den til sidst i den katolske Kirkes Skød . . . Hun var ingen Helgeninde, men var sandsynligvis bedre, end hendes tidligere Trosfæller gør hende. Enhver objektiv Bedømmelse af hende vil altid stemme overens med Axel Oxensjernas Ord: »Hun var og blev den store Gustav Adolfs Datter«, baade hvad hendes Fejl og hendes gode Egenskaber angaar.

21 Sp. om *Chronology*; bibelsk, jødisk, almindelig og kristen Kronologi; den gregorianske Reform.

44 Sp. om *Church*: I. Betydning af Ordet *ecclesia*; II. The Church in Prophecy; III. Constitution by Christ; IV. Organisation by the Apostles; V. The Church a divine society; VI. The necessary means of salvation; VII. Visi-

saa opererer med en Slags *Index*, afgav Harnacks »frisindede« »theologische Literaturzeitung« for ganske nylig.

Universitetsprofessor Dr. *Anton Seitz* i München har udgivet et nyt lærd Værk: »Das Evangelium vom Gottessohn. Eine Apologie der wesenhaften Gottessohnschaft Christi gegenüber der Kritik der modernsten deutschen Theologi« — et Værk, som i Anmeldelser fra *forskellig* Side roses for sin udprægede videnskabelige Karakter. Herder, paa hvis Forlag det er udkommet, sendte det ogsaa til Harnacks ovennævnte »frisindede« »forudsætningsløse«. Organ til Anmeldelse. Men hvad gør Redaktionen? Den sender Værket tilbage til Forlæggeren med den Bemærkning, at »det ikke er egnet til Anmeldelse.« — Man mindes her uvilkaarlig den radikale, vantro, men i det mindste ærlige Bremerpræst Kalthorffs Ord: »Denne frisindede Kristendom er hverken Kristendom eller Frisind.«

bility of the Church; VIII. The principle of authority; IX. Membres of the Church; X. Indefectibility of the Church; XI. Universality of the Ch.; XII. Notes of the Ch. (de 4 Kendetegne); XIII. The Ch. a perfect Society.

En af de sidste, mest interessante Artikler er den om *Civil Allegiance* (8 Sp.), d. v. s. om Statsborgernes Pligter imod Øvrigheden. Her belyses ogsaa Forholdet imellem Stat og Kirke under hyppig Henvisning til Leo XIII.s bekendte Encyklika »Immortale Dei«.

I tredje Bind findes, foruden 5 Landkort og en Mængde ypperlige Billeder i Teksten, 27 helsides Illustrationer, hvoraf 3 er meget fine Kunstfarvetryk, nemlig 1) Mosaic in the Northex of St. Sophia, 2) Bust of Christ in the Catacomb of Pontianus, og 3) Chalice of St. Goslin, Chalice of St. Remi.

Julekærten 1908.

Ottende Aargang. Udgivet og redigeret af Oskar V. Andersen (25 Øre. 7 St. Kr. 1,50).

Julekærten udkommer i Aar som Særtryk af »Vardens« 23. Hefte i lignende Omslag og Udstyrelse som i Fjor.

Titelbilledet, tegnet af *Aksel Jørgensen*, er tillige Illustration til det første poetiske Bidrag »*Storstadens Jul*« af *Oscar Olufsson*, et meget smukt og stemningsfuldt Juledigt, til Dels med et noget realistisk Anstrøg, men som til Slutning toner ud i en inderlig, gribende Bøn:

Krist signe hver den, der i Aften
er ensom og trist og forladt . . .
— hver den, der gaar hjemløs og ene
omkring i den hellige Nat . . .

Og gik det, som helst det skulde,
saa strømed i Aften ind
et varmere Drag af Lykke
i alle de frysende Sind . . .

En Drøm om den store Lykke
for dem, der kun kender til Savn . . .
et Skær af den blændende Jubel,
der rummes i *Julens* Navn!

To andre poetiske Bidrag findes i Heftet, nemlig *Frederi Mistrals* »Høstkarlens Død«, som i Tone og Indhold minder om samme Forfatters *Mireio*; — samt *Johannes Dams* »Stjærnerne«, der behandler et mere almindeligt — et »ømt« — Emne, smukt og inderligt opfattet og udtrykt.

Af Prosastykker findes *François Coppées* »Lille Wolffs Træsko« en ny Oversættelse af samme smukke Julefortælling, som fandtes i Nordisk Ugeblad 1904. — *Carl Kohl* »Da Davidsen sejrede«, en tragikomisk Fortælling, som viser, at der bag et grovt Ydre ogsaa kan findes et godt Hjerte. — *M. F. Egan* (den amerikanske Gesandt i København): »En Æresvagt« (fra engelsk), en smuk lille Fortælling om et Barn, som under en Oversvømmelse i en Landsby nede ved Rhinen ganske alene blev tilbage i Kirken, for ikke at lade vor Frelser i Sakramentet være alene, da alle de andre flygtede og bragte sig i Sikkerhed. — Endelig »Under Straataag« (fra engelsk) af *C. W. Stoddard*, »Peccano« (fra provencalsk) af *Auzias Fouvau* og en svensk Julefortælling »Den sena Julottan« af *W. Anderson*:

Foruden Titelbilledet »Storstadens Jul« findes endnu to andre Bilag: Portræt og Biografi af *C. W. Stoddard* og af *A. Jouvau*.

Samtlige Oversættelser er ved Udgiveren.

Alt i alt et meget smukt Julehæfte, som yder langt mere, end der kan ventes for den billige Pris.

Avisudklip.

I det stockholmske »Aftonbladet« Nr. 270 for 19. Nov. findes nedenstaaende, som man har anmodet om at faa optaget i Ugebladet:

Det s. k. »polackdådet« i Danmark. Hr. Redaktør! För cirka tre veckor sedan meddelade tidningarna om en af en ryss vid namn Balotti föröfvad mordbrand i Danmark. Trots det att samma notiser tydligen betecknade brotts-

lingen såsom en i Liffland född ryss, ha icke desto mindre så godt som alla tidningar senare vid refererandet af rån-mordet i Holte konsekvent rubricerat det som »polackdåd«, begånget af »polacker« från Köbenhavns »polackkvarter«, hvilka bildat en »polsk mordbrännarlaga« etc. etc. Man har ej ens vid refererandet dragit sit för sådana ologiska uttryckssätt som (jag citerar ordagrant): »— — en polack, ryssen Balotti — —«; »polisen arresterade två polacker, danskarna — så och så — —«; »en annan polack, ryssen Volkoff — —«; »polacken, en ryss ved namn Lepine —« etc. Icke ens det faktum, att en hel del misstänkta individer ej förstodo polska, kunde göra slut på den polska fiktionen, hvilken säkerligen i icke ringa grad försvårade polisens arbete.

Genom ett dylikt förfarande kan den läsande allmänheten ej undgå att bibringas den föreställningen, att polska arbetare äro ett särskildt farligt, rått och laglöst element. En sådan uppfattning vore dock lika falsk som orättvis. Alle, som haft med de importerade polska jordarbetarna att skaffa, såvel i Sverige som i Danmark, äro enstemmiga i att prisa deras *arbetsamhet, glada förnöjsomhet, nykterhet och renlighet* (snustuggning är en hos dem okänd last). De värivas gruppvis, vantligvis från en och samma trakt eller by, och stå i allmänhet under en af dem själfva vald ledare, hvilket gör, att de minst af allt kunna betecknas som »löst folk«. Detta är desto mera fallet med den heterogena samling af olika nationaliteter, som befolka fattigkvarteren i Köbenhavn alltsedan den ryska revolutionens utbrott.

Af hittills arresterade och delvis öfverbevisade, dels starkt misstänkta individer uppgifves anföraren Balotti vara en i Liffland född ryss vid namn Andejeff; öfriga anklagade, Lepine, Volkoff, »polackkvinnan« (?) Murkof, äro at döma efter namnen ryssar; andra, som hvarken förstå polska eller ryska, kunna jo vara letter eller af någon annan nationalitet, ester t. e. Att på förhand beteckna dem som polacker och deras brott som ett »polackdåd«, äfven om öfriga medbrottslingar skulle befinnas vara af polsk nationalitet, är sålunda under alla förhållanden orättvist. Otvifvelaktigt skulle ej heller den svenska pressen handla så, om den vore bättre underrättad. Med samma rätt som denna svenska press protesterade mot den »blodiga villans« i Amerika ägarinnas, norskan Guinness', betecknande som svenska, må det därför protesteras mot benämningen »polackdåd« om mordet i Holte, och vill jag hoppas, at detta mitt beriktigande skall välvilligt upptagas af de tidningar, som låtit sig vilseledas af oriktiga meddelanden. .

Polak-Panikken. I Dagene mellem Mordet paa Proprietær Beck og Bulottis Paagribelse herskede der en — i øvrigt let forstaaelig — Nervøsitet blandt Befolkningen her paa Sjælland og her i København. Offentligheden har næppe gennem Bladene faaet noget fy'digt Begreb om, hvilke ganske meningsløse Udslag en saadan panisk Nervøsitet har givet, men det er næppe for meget sagt, at enhver Mandsperson med et fremmedartet Udseende og en Smule fremmed Dialekt blev betragtet med mistænkelige Øjne.

En af vore Medarbejdere oplevede tilfældig Natten før Bulottis Paagribelse et saadant nervøst Tilfælde, som illustrerer den almindelig Situation. Han kom ved 2-Tiden fra Nørrebrogade ad Blaagaardsgade pr. Cykle og bemærkede, da han naaede Aaboulevarden, et Par Mandspersoner i højroestet Samtale ovre ved Jacob Dannefærdsvej. Pludselig begyndte den ene at raabe gentagne Gange: »Politi, Politi«, enkelte Nattevandere ilede til, og to Betjente styrtede til fra Nørrebrosiden, hvorfor ogsaa vor Medarbejder drejede derhen og han saa da følgende:

En lille luvert klædt Mandsperson med et gulligt, bredt Ansigt, der lignede noget en Grøndlænders, brugte Munden udstandselig over for Betjentene og beklagede sig i høje Toner over den andens Behandling. Betjentene tyssede paa ham 2—3 Gange, inden det blev muligt for dem at faa en Forklaring af den anden, der havde raabt paa Politiet.

Endelig kom Forklaringen: »Jeg troede jo, at det var en Polak!«

Betjentene modtog Forklaringen med et medlidende Smil og bad ham gaa hjem og lægge sig, hvorpaa den uheldige Anmelder slukøret listede af.

Men den lille brast i en skraldende Latter, bukkede ironisk dybt for Retfærdigheden og sagde: »Farvel og mange Tak!«

Historien er i og for sig ikke særlig betydningsfuld, hvis den ikke var et af en Mængde lignende Eksempler paa den Mistro, Publikum har næret og endnu nærer over for enhver udenlandsk udseende og tarvelig klædt Person.

Men der er næppe Tvivl om, at denne Mistro og Uvilje lever videre. Det ses bl. a. deraf, at en Korrespondent til nogle Provinsblade har opsøgt Professor Torp og stillet ham en Række Spørgsmaal, der vidner om, i hvilken Retning Vinden blæser.

Det skal til visse indrømmes, at man ved Begrebet Polakker ikke med Rette kan forstaa Eliten af det polske Folk. Men paa den anden Side er det store Flertal utvivlsomt fredelige og tillige barnlig-blide Naturer, som der er

liden Grund til at uglese, fordi enkelte af dem har vist sig at være Banditter. Og mon forøvrigt disse Mennesker bliver saadan behandlede, at de faar Indtryk af, at det danske Folk er et »højt kultiveret« Folk?

Og med Hensyn til Russerne, der særlig holder til i København, maa det ikke glemmes, at det store Flertal — navnlig Jøderne — er ulykkelige, landflygtige Mennesker, der nu lever under Forhold, ingen kan misunde dem, end-sige da, at man ogsaa hos os skulde tænke paa at forfølge dem.

At der iblandt disse Individuer findes Folk, som i Læ af dansk Gæstfrihed udfolder anarkistisk Propaganda og som Bulotti praktiserer Anarkisme, berettiger ikke til at betragte enhver russisk-polsk Emigrant som et Væsen, man skal stænge Døren for.

Vi mener ikke, at der over for Folk af Bulottis Kaliber er Grund til at nære Medlidenhed. Langtfra. Saa grove Misbrug af Gæstfriheden er der til visse ikke nogen Anledning til at lægge Fingrene imellem overfor. Med at lade ham være Maalestok for Karakteren af de polske og russiske Udvandrere og Flygtninge er uværdigt for os Danske. Og derfor er en fortsat Polakfrygt en Meningsløshed. x.

(Kristel. Dagbl.)

Hjælp. (Grundskaden i vort Folkeliv er Mangelen paa Guds frygt. H. Hofmeyer.) Naar man priser vor Tids kommunale Forsorg for Trængende, betones det, at den er saa meget bedre end Middelalderens og i det hele taget tidligere Tidens Fattigpleje, fordi den den Gang kun var bygget paa Kærlighedsgerningen, mens den nu er bygget paa Retfærdighedshandlingen.

Det kan lyde saa bestikkende, at man siger til sig selv — ja, det maa være rigtigt — hvor maa det dog være velsignet at blive hjulpet nu om Stunder mod i hine gamle Tider, da man skulde takke for den Gave, som Kærlighed og Barmhjertighed tildelte En. Nu har man Retten til at forlange Hjælpen.

Og dog er der noget, der saarer Ens Følelse, naar man hører, at der kastes saa meget Vrag paa den Velgørelse, der er udsprunget af kærlige Hjerters Trang til at hjælpe. Og man kommer til at huske paa de mange *pauvres honteux*, som krymper sig ved at søge den Hjælp, som de har Ret til at faa. Spørger man dem om, hvorfor det er saa slemt at søge Hjælp, enten det nu er Alderdomsunderstøttelse eller andet, faar man ofte til Svar, at det er Maaden, hvorpaa der uddeles. — Netop disse *pauvres honteux* er tidt meget ømfindtlige.

Blot man i vor Tid ikke i altfor høj Grad maa glemme, at naar Fattighjælp kun skal ydes som en Pligt paa den ene og kun modtages som en Ret paa den anden Side, saa føles den som en kold Skygge, hvis den ikke samtidig oplives af den samme Kærlighedens Sol, i hvis Lys og Varme Dattidens troende Mennesker i Klostre og Herberger, Hospitaler og Stiftelser udførte deres store Kærligheds- og Barmhjertighedsgerninger mod Nødlidende.

(»Kvindernes Blad.»)

Vibeke Salicath.

Dagbladet Politikken af 12 November meddeler under Overskriften: **mærkelig Tilfælde af Skindød** om en Selvmorderske, der med Pulsaaren overskaaren i Haandleddet ankommer tilsyneladende død til Kommunehospitalet i København, hvor den vagthavende Læge efter først at have antaget Patienten for død, dog bestemmer sig til at foretage Oplivningsforsøg med det Resultat, at Patienten, hos hvem Hjerteslag og Aandedræt var standsede, kom til Live og, efter at være behandlet paa Operationsstuen, blev helbredet.

Redaktionen af »Nordisk Ugeblad« har været saa venlig at gøre mig opmærksom paa denne Artikel, som i Forbindelse med Anmeldelsen af Pater Ferreres og Professor Geniesses Bog om virkelig Død og Skindød, (anmeldt ved Undertegnede i Ugebladets Nr. 44,) nok kunde være af Interesse for Ugebladets Læsere. Det er den for saa vidt ogsaa.

Tilfældet*) illustrerer nemlig smukt, at Pater Ferreres Antagelse af et latent Livs Periode i mange Tilfælde er fuldstændig rigtig. Derimod kan det forefaldne ikke svække den i Anmeldelsen rejste Kritik mod Dr. Geniesse for at have overdrevet Faren for levende Begravelse. Den i »Politiken« omtalte Patient vilde jo nemlig utvivlsomt i Løbet af kort Tid være afgaaet ved Døden, hvis den instituerede energiske Behandling ikke var bleven anvendt. Til Overflod vilde enhver Mulighed for Fejltagelse blive udelukket ved det Ligsyn, der vilde være at afholde, naar Patienten fra Kommunehospitalets Visitationssstue var bleven overflyttet til St. Johannesstiftelsen.

P. H. Perch.

*) Politikens Fremstilling af Sagen er i det væsentlige rigtig. P. H. P.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København N. Mindedagen for Hr. Pastor *Newwels* Ansættelse ved Hospitalet for 25 Aar siden — den sidste Ansættelse og overhovedet den sidste Embedsgerning, som Præfekt Grüder foretog før sin Død — fejredes baade Søndag og Mandag den 6. og 7. ds. omtrent som et 25 Aars Præstjubilæum. Baade Kirken og Pastorens Bolig var festlig smykket af kærlige og taknemmelige Sjæle. Lykønskninger — baade skriftlige og mundtlige og pr. Telegram — strømmede ind ad Døren mange Steder fra, men særlig naturligvis fra Pastorens kære Nørrebro. Men det blev ikke blot ved Ord. Redaktionens Opfordring i forrige Nummer af Ugebladet, fortæller Pastoren, har baaret Frugt paa en meget smuk og glædelig Maade, idet ikke blot Kirkefondet er blevet betænkt med en altid kærkommen Tilvækst; men i Festens Anledning indsamlede Vincenskonferensen desuden en ekstra Kollekt paa henved 300 Kr., som skulde komme de fattige paa Nørrebro til Gode i Form af Brændselshjælp o. lgn., hvilket ganske særligt glædede Pastor Neuvel baade som Præst og som Vincensbroder.

Jubilæet blev paa en Maade fejret officielt først om Mandagen. Kl. 10 var der Højmesse, efter hvilken Pastor Neuvel henvendte et Par *hjertelige* Ord, — saaledes som *han* netop kan det — baade til Søstrene og til Menigheden. Baade han selv og Menigheden skyldte nemlig Søstrene megen Tak for, at de foreløbig huser Menigheden i deres Hospitalskirke og har gjort dette allerede i saa mange Aar. Menigheden takkede han for de mange overraskende Breviser paa Kærlighed og Hengivenhed — for de stadig indstrømmende frivillige Gaver, af hvilke de mindre ofte rørte ham endnu mere end de større, fordi han vidste, at de for mange betød et meget stort Offer, som han sommetider næsten krympede sig ved at tage imod af Frygt for, at Ofret var *for* stort. Desuden — og ikke mindst — takkede han ogsaa for de usynlige Gaver, de mange Bønner og hellige Kommunioner, som han vidste var opofrede for ham.

Om Mandagen havde Søstrene ligeledes indbudt en større Kreds af Pastorens Embedsbrødre med den højærværdige Biskop i Spidsen og flere Herrer fra Nørrebro til en Festmiddag, ved hvilken der holdtes forskellige Taler til Fordel for Jubilaren, først og fremmest af Msgr. *von Euch.* som benyttede Lejligheden til at takke Pastor Neuvel for hans energiske og utrættelige Arbejde for Katholikerne paa Nørrebro, ikke blot for de nulevende, men ogsaa for de kommende Slægter, og ønskede ham, at hans

Planer om egen Kirke og Skole paa Nørrebrogade i en ikke altfor fjern Fremtid maatte blive realiseret.

Frederiksberg. Den Forening, som er oprettet under Navnet »*Crescendo*«, og som har to Afdelinger: 1) en Sangforening og 2) et lille Theaterselskab, har til Formaal efter Evne at understøtte de to Sogne: Rosenkranskirkens Sogn og St. Annæ Sogn ved Overskuddet af to aarlige musikalsk-theatraliske Aftenunderholdninger.

Til Bestridelse af løbende Udgifter agter man at henvende sig til dem blandt vore Trosfæller, som forudsættes at have Evne og Vilje til at understøtte dette smukke Foretagende. Man kan yde Sagen sin Støtte ved at tegne sig som Æresmedlem af Foreningen, og faar da for 2 Kr. et Medlemskort, som gælder for 1 Person; for 3 Kr. et Kort, der gælder for 2 eller 3 Medlemmer af samme Familje. — Æresmedlemmerne har *fri* Adgang til den *anden* af de to aarlige Aftenunderholdninger.

Begge Sognepræsterne for de to Sogne anbefaler Foretagendet paa det varmeste og haaber, at Foreningens Bestyrelse, naar den fremviser sin Legitimation, maa finde velvillig Modtagelse, hvor den henvender sig med sin Indbydelse.

Foreningen agter at afholde sin første Aftenunderholdning i Wittmacks Lokale Onsdag d. 27. Januar (ikke, som tidligere meddelt, den 20.).

Helsingør. (n) Ogsaa i den herværende lille Menighar der igaar d. 6. Dec. fundet en ret stemningsfuld Højtidelighed Sted i Anledning af *vor hellige Faders 50 Aars Præstefjubilæum*.

Søstrene havde prydet Menighedssalen i Præstegaarden meget smukt; den var dekoreret med hvide og gule Farver, og Pavens Billede (et vævet Kunstværk) var anbragt paa den ene Væg, ligeoverfor saas vor Biskops Billede. Kl. 4 Eftm. traadte Præsterne ind i Salen og tog tilligemed den forsamlede talrige Skare Plads ved de dækkede Borde.

Efter at Forsamlingen under Priorindens Ledelse havde sunget en Salme, aabnede Hr. Pastor *Wattiez* Mødet, idet han i hjertelige Ord udtalte sin Glæde over den livlige Deltagelse og opfordrede de Forsamlede til i Enighed at frembære de bedste Ønsker for Paven og de inderligste Bønner til Gud om, at han i sin Naade vilde styrke Pius d. X. paa hans ansvarsfulde Post -- til Velsignelse for hele Kirken. —

Derefter holdt Hr. Pastor *Flynn* den egentlige Festtale, der paahørtes med den største Interesse. Pastoren hentydede til, hvorledes vi maatte betragte det som en Guds Styrelse, at netop en Mand som Pius d. X var bleven ledet

frem til at beklæde Embedet som Kirkens øverste Hyrde -- en Mand, der var steget fra ringe Kaar til Samfundets øverste Trin uden nogensinde at tabe den Ydmyghed, der er den vigtigste Betingelse for at kunne være et Redskab i Guds Haand til Udrettelsen af noget Stort. »Idet vi ærer Pius X.« — ytrede Pastoren — »ærer vi Pavedømmet, og i Pavedømmet ærer vi Kirken, og i Kirken ærer vi Jesus Kristus selv. Er vi nu end kun en lille Menighedskreds i Helsingør, vil vi dog ikke staa tilbage med Hensyn til at tiljuble Paven vort »Hil dig« ved denne Lejlighed, eller med Hensyn til at underkaste os hans faderlige Myndighed. Idet vi føler os aandeligt forenede med alle Katholikker, vil vi i Forening bede, at Paven i disse alvorlige, stormfulde Tider ret maa faa Naade til at tale de frelsende Ord og forny alt i Kristus, som hans Valgsprog lyder«.

Et kraftigt nifoldigt Leveraab klang gennem Salen.

Efter Talen blev følgende til Lejligheden forfattede Sang afsungen (til Melodien: Kongernes Konge, ene du kan):

Hellige Fader, Ypperstepræst,
 Hilset du være paa denne vor Fest!
 Ønsker vi bringe,
 Og Sangen den skal klinge
 Tolkende Glæden, der er Hjerternes Gæst!

Stormene bruse, Bølgerne gaa —
 Vældig som Bølgens Betvinger du staa!
 Kamplarm vi høre —
 Men *du* vil trygt os føre,
 Saa vi trods Fjenderne kan Fredshavnen naa!

Jesus, vor Frelser, hør du vor Bøn,
 Sign du vor Pave i Lys og i Løn!
 Længe han virke
 Til Lykke for vor Kirke,
 Før gennem Striden ham til Sejren saa skøn!

En lille Pause paafulgte, under hvilken Søstrene serverede Chokolade.

Saa talte Hr. Kobbersmed *Frederiksen* for *Kongen*, der jo repræsenterede den verdslige Avtoritet (som Paven den kirkelige.) Hr. Frederiksen mindede om, at vor Konge selv havde sagt, at han vilde stræbe efter at kunne fortjene at kaldes »Frederik Folkekær«. Taleren ønskede, at han (Kongen) maatte naa dette Maal ved med Troskab at vaage over og styre efter den fri Forfatning; »hvilket vi Katholikker særlig vilde nyde Godt af, idet det er den, der sikrer os Frihed til at dyrke Gud efter vor katholske Tro.« Efter disse for Lejligheden ypperligt afpassede Ord udbragte Hr. Frederiksen et nifoldigt Leveraab for Kongen.

Atter Pavse, hvorunder Kaffen serveredes.

Derefter talte Hr. Kateket *Jensen* for Hs. Højærværdighed Biskoppen, idet han kortelig berørte, hvilket mæg-

tigt Opsving den katolske Mission havde tagei under Biskoppens Styrelse. Han hentydede til, at det med Sandhed kunde siges, at den katolske Middelalder i Danmark med dens lyse Sider igen med vor Biskop vaagnede op fra de Døde blandt os. »Vi vil ved denne Lejlighed sende vor kære Biskop en inderlig Tak for hans rige Virksomhed og udtale Ønsket om, at han længe maa føre Hyrdestaven blandt os til Velsignelse for den katolske Mission i Danmark.«

Et trefoldigt Leveraab rungede kraftigt gennem Salen.

Hr. Kirkeforstander *Hippolyte Durafour* sluttede de officielle Taleres Række, idet han i velformede Ord talte for den katolske Menighed i Helsingør. Han skildrede dens Udvikling fra den Dag af, da den hellige Messe, efter ca. 350 Aars Mellemrum, igen blev læst i Helsingør, i Hr. Durafours Hjem af Hr. Pastor v. Geyr, og indtil nu, da mægtige Fremskridt havde fundet Sted; især fremhævedes som de mest indflydelsesrige Begivenheder Søstrenes og Hr. Pastor Wattiez's Ankomst hertil, henholdsvis 29. Febr. og 2. Marts 1904. Nu var der meget at glæde sig over, og dette første større selskabelige Møde, der havde samlet hele Menigheden, varslede ogsaa godt for Fremtiden. »Vi vil« — saa sluttede Taleren — »sammen med vore højærv. gode Præster og vore altopofrende Søstre arbejde med Iver for, at Fred og Enighed maa præge Livet i vor lille Kreds og bringe rige Frugter for Menigheden nu og for kommende Slægter.«

Et Leveraab for Menigheden sluttede Talen.

Endnu talte Kateket Jensen og bragte Præsterne og Søstrene en varm Tak fra Menigheden for den selvornægtende og opofrende Gerning, hvorved der spredtes Lys og Fred i Menigheden og i mange udenforstaaendes Hjem.

Hr. Pastor Wattiez sluttede Sammenkomsten med nogle bevægede Ord, »Te Deum« blev sunget med Liv — og i den bedste Stemning skiltes Forsamlingen ad. —

Næste Dag (Mandag) mødte alle *Skolebørnene* efter endt Skoletid i det samme Lokale; efter at der var talt nogle Ord af Hr. Kateket Jensen om Festens Betydning, og efter at Hr. Pastor Wattiez havde holdt Bøn, opvartede Søstrene de Smaa med Chokolade; da disse havde nydt denne og siden sunget en Sang, forlod de i godt Humør og med straalende Ansigter Salen. Ogsaa de havde nu været med til Fest!

Stockholm. (B) I Anledning af den østrig-ungarske Kejser Franz Josefs 60 Aars Regeringsjubilæum blev der den 2. Dec. i St. Erikskirken i Folkungagaten holdt en højtidelig Pontifikalmesse, som celebreredes af Hs. biskoppelige Høj-

ærværdighed Msgr. *A. Bitler*, assisteret af Præsterne Kiesler, og Braun.

Ved Kirkens Indgang tog den østrig-ungarske *chargé d'affaires* Baron *Zichy* imod Kronprinsregenten og Kronprinsessen, Prins Carl og Prinsesse Ingeborg, samt Repræsentanterne for den øvrige Kongefamilie og de andre Magters Gesandter.

Med Hr. Direktør *Aminoff* som Dirigent udførtes Gauglers Messe, Händels Largo og Nickels Te Deum. Højtideligheden sluttede med Afsyngelse af den østrigske Nationalsang »Gott erhalte Franz den Kaiser«*).

Rom. I Følge de nyeste Efterretninger er den Hellige Fader igen saa rask, at han har knnnet genoptage sine Konferenser med Kardinalstatssekretæren om Regeringsanliggender.

Fra Vejbyrnet.

Et Vidnesbyrd om Bibelen. Hos Baron *d'Holbach* samledes i Tiderne før den franske Revolution »Encyklopædisterne« Aften efer Aften. Der var Diderot, d'Alembert, Rousseau o. s. v. Hvor forskellige de end var, de var enige om at kritisere alt mellem Himmel og Jord. Der var nok, der med Rette kunde kritiseres paa Jorden, men »Encyklopædisterne«s Kritik rettede sig særlig mod »Himlen«. En Aften sad de i d'Holbachs Salon og fremdrog de Dumheder og Modsigelser, der efter deres Mening fandtes i Bibelen. Diderot — Fritænker som de andre — sad stille og lyttede til. Pludselig udbryder han imidlertid: »Det er mærkeligt! Jeg kender ingen i Frankrig eller noget andet Sted, der kan skrive og tale med saa megen Kraft som Bibelen. Til Trods for alt, hvad der kan siges om den Bog, vil jeg dog nok bede dem, der er til Stede her i Aften, om at affalte en Beretning, der paa én Gang er saa simpel og saa høj og gribende som Beretningen om Kristi Lidelse og Død. Se, om nogen af dem kan skrive en Beretning, der kan have de samme Virkninger, der kan gøre et saa stærkt, et saa omfattende, et saa dybt Indtryk og kan bevare sin Indflydelse lige usvækket gennem saa mange Aarhundreder.« — At Diderot vilde optræde som Bibel-Forsvarer, kom som et Lyn fra klar Himmel. Der blev ikke mere »Bibel-Kritik« den Aften. (Kr. Dagbl.)

*) En lignende Højtidelighed fandt samme Dag ogsaa Sted i St. Ansgars Kirke i København; men herom har Ugebladet ingen Meddelelse faaet.
Red.

A. C. Møde i Søvavillonen Onsdag d. 16. Decbr. Kl. 8^{1/2};
*Indledning af Hr. cand. theol. & mag. Niels Hansen om Emnet
 Nil novi sub sole.*

A. C.s Foredragsrækker.

Opmærksomheden henledes paa, at sikkert de fleste Fore-
 dragsholdere vilde være villige til at gentage deres Foredrag fra
 Foredragsrækkerne i en eller anden Provinsby, om der skete
 Henvendelse til dem eller til Udvalget desangaaende. Ligesom
 her i Byen vilde der intet Honorar være at betale for Foredra-
 get, men Udgifterne til Rejse og Ophold maatte udredes af den
 eller dem, fra hvem eventuel Opfordring udgik.

Ludvig Günther.

Niels Hansen.

Meddelelse fra Ekspeditionen.

Opkrævning af Kvartals Kvitteringer (I. Kvart. 1909) og ¹/₂ Aars
 Kvitteringer (1909) paabegyndes c. 14. Dage før Kvartalets Begyn-
 delse, da Ekspeditionen rettidig skal opgive Abonnent-Antallet til
 Postvæsenet.

Ligeledes kan Afbestilling af Bladet kun modtages før Kvar-
 talets Begyndelse.

Billede af Pius X.

En smukt udført Reproduktion efter *Horatio Gaighers* Tegning
 (Kartonnets Størrelse: 40 × 60 ctm. Pris 1 Kr.) kan faas paa St.
 Ansgars Menighedskontor.

Ligesom i de foregaaende Aar foranstalter vi en Uddeling af
Fødevarer til Fattige i Anledning af Julen og beder derfor alle,
 som har Evne og Vilje, om at yde en Skærv i nævnte Øjemed.
 De Trængende, som ønsker at komme i Betragtning ved Udde-
 lingen maa **personlig** henvende sig hos en af undertegnede
 inden **Tirsdag den 15. December** og senere ligeledes **personlig**
 afhente Fødevarerne. Til Breve tages intet Hensyn, og Varerne
 udleveres heller ikke til Børn. De trængende i *St. Anna Sogn*
 maa i Aar henvende sig til en af undertegnede.

Fru A. Osterhammel,

Nørrefarimagsgade 15, 2. Sal.

Enke-Lehnsbaronesse *Stampe-Charisius*,

Vestervoldgade 115.

Frk. *F. Stralbøcker*,

Jægersborg Allé, Charlottenlund.

Frk. *C. Tetzlaff*,

Ved Stranden 10,

Kirkelig Kalender.

**Søndag den 13. December. 3. Søndag i Advent Marias ube-
 smittede Undfangelse. — 14. M.** Oktavdag. — **15. Ti.** Oktav
 af Immaculatafesten. — **16. O.')** Euseb, Biskop og Martyr. —
17. To. Ferialdag. — **18. F.')** *Forventning af Frelserens Fødsel.*
 — **19. L.')** Ferialdag.

Søndag den 20. December. 4. Søndag i Advent.

*) Onsdag Fredag og Lø dag i denne Uge er Tamperdage.

Søndagsgudstjeneste.

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64):	Kl. 10	<i>Højmesse</i>	m. Pr.	Kl. 6	Andagt
Rosenkranskirken (Boyesg.):	- 10	—	—	Kl. 5	Katek. og And.
St. Annæ Kirke (Sundby):	- 10	—	—	Kl. 6	And. m. Pr.
Jesu Hjerte Kirke (Stenosg.):	- 10	—	—	Kl. 6	And. m. Pr.
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.):	- 9	—	—	-	3 Andagt.
St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.):	- 7	—	Kl. 3	Andagt.	m. Præd.
Immaculatakirken (Strandv. 91.):	- 10	—	—	Kl. 2 ¹ / ₂	Andagt.
St. Andreas Kirke (Ordrup):	- 10	—	—	Kl. 5	Andagt.

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8 paa Toldbodvej Kl. 6; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Jos. Kirke Kl. 6 $\frac{1}{2}$; i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7 og 7 $\frac{3}{4}$.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, 7 $\frac{3}{4}$ og 8 $\frac{1}{4}$; i Rosenkranskirken Kl. 6 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{4}$; i St. Annæ Kirke Kl. 6; og 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Josefs Kirke Kl. 5 $\frac{1}{4}$ og 6 $\frac{1}{2}$; paa Toldbodvejen Kl. 6 $\frac{1}{4}$, St. Knudskapel Kl. 6 $\frac{1}{2}$ i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{4}$.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

St. Ansgars Kirke. Tirsdag den 15. ds. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ højtidelig Pontifikal-Sjælemesse i Anledning af Aarsdagen for apostolisk Præfekt Hermann Grüders Død (i 1883).

Den h. Franciskus III. Orden holder Møde Fredag den 18. December Kl. 8 Aften i St. Knuds Kapel.

Mariabørnsforeningen holder offentligt Møde i St. Knuds Kapel Onsdag d. 16. ds. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften og Fælleskommunion d. 20. ds. Kl. 7 Morgen.

Vincenskonferensernes sidste Generalmøde i Aar finder Sted Søndag den 13. December Kl. ca. 11 $\frac{1}{2}$ efter Gudstjenesten i St. Ansgars Kirke. Til Mødet, som holdes i Festlokalet, Bredgade 67, 2. Sal o. G., indbydes alle aktive og hidragydende Medlemmer samt enhver, som interesserer sig for Vincensbrødrenes Arbejde blandt de fattige.

Mariakongregationen for Mænd fejrer sin aarlige Titularfest Søndag den 13. December (Marias ubesmittede Undfangelse) med Fælleskommunion Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjerter Kirke og højtidelig Kongregationsandagt med Prædiken og Oplagelse af nye Medlemmer Kl. 6 Aften i St. Ansgars Kirke.

Sangforeningen „Crescendo“ holder Prøve Fredag Aften i Boyesgade.

Den 27. Januar agter Foreningen at foranstalte musikalsk-theatralisk Aftenunderholdning i Wittmacks Lokale.

Med dette Nr. følger **Litteraturfortegnelsen**, som anbefales, naar der skal vælges Julepræsenter. — Blandt nyere Bøger anbefales særlig:

Johannes Jørgensen: I det Høje.

Niels Hansen: Fra Henrik VIII's Dage.

Jøn Svensson: Et Ridt gennem Island.

En hjertelig Tak

til alle, som paa saa mange Maader mindedes mig i Anledning af mit Jubilæum. Mange Tak!

Anton Neuvel, Præst.

Husk Vincensforeningens Kransekort!

Se nærmere 1. Nr. i Maaneden.

NB. for Annoncerende! Fra 1. Januar overtager Hr. cand. phil. Oskar V. Andersen, Kong Georgsvej 35, Forpagtningen af Ugebladets Annonceafdeling.

(Redaktionen sluttet Tirsdag Aften).

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Aungariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Boglader samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2 S. o. G. (1—4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Ronge, Boyesgade 5, København V. Tlf. Vester 423 y.

Nr. 51.

Søndag den 20. December.

1908.

INDHOLD: Hyrderne ved Bethlehem. — Jul. — Drømmen. — Blev Frelseren født i et Hus, i en Hule eller i en Stald? — Promemoria. Hvor bærer det hen? — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. Tyskland. Præmieopgaver. Omslag: Privat-Annoncer.

Hyrderne ved Bethlehem. En Julebetragtning.

De fattige Hyrder ved Bethlehem var de første, som fik det glade Budskab at høre om Frelserens Komme. Disse fattige, jævne, ukendte Folk var de første, som blev indbudt til Frelserens Krybbe, de første, som fik Lov til at bringe det guddømmelige Barn deres Hyldest, deres Tros og Kærligheds Offer.

Det ligger nær at spørge, *hvorfor* mon netop disse Hyrder var de foretrukne, *hvorfor* netop de allerførst fik Lov til at se, hvad mange Profeter og Konger havde ønsket at se, men ikke fik at se. Lad os engang overveje dette lidt nærmere, og med ydmygt troende Sind søge Svar paa dette *hvorfor*.

I. Ligesom i saa mange andre Tilfælde, hvor vi kan finde os foranledigede til at spørge »hvorfor« saaledes sømmer det sig ogsaa her i dette Tilfælde for os som troende Kristne at tilstaa, at den første og sidste Grund, vi kan finde til Besvarelse af vort Spørgsmaal, det er: *Guds Vilje*. Han vælger sig nu en Gang sine Redskaber efter sine

egne hellige og vise Planer, efter sine egne Raadslutninger, om hvilke dæt jo hedder i den hellige Skrift, at de ofte er vidt forskellige fra Menneskenes, »mine Tanker er ikke Eders Tanker, og Eders Veje er ikke mine Veje«. Saaledes som vor guddommelige Frelser *senere* valgte sig de fattige *Fiskere* til sine Apostle, til sin Tros Forkyndere og Udbredere, saaledes *nu Hyrderne*: de skulde sprede det allerførste Budskab om ham blandt Folket. — Og saaledes skete det ogsaa. — Da Hyrderne vendte tilbage fra Krybben, fortalte de alle vegne, hvor de kom hen, hvad de havde set og hørt, og det vakte stor Forundring blandt Folket: »alle, som hørte det (siger Ev. Lukas) forundrede sig over det, som Hyrderne havde fortalt dem«. Og hermed forsvinder igen Hyrderne af den hl. Historie, hverken før eller senere hører man eller ved man noget om dem. Kun et Øjeblik var en Straale af den nyfødte Frelseres Herlighed faldet paa dem — men det var ogsaa tilstrækkeligt til at gøre disse fattige, ukendte Hyrder uforglemmelig berømte, — kære — og dyrebare for enhver Kristen, ja vi kan jo næppe en Gang fejre Julen uden dem, dersom vi ikke saa dem staa ved Frelserens Krybbe. — Det var nu altsaa, som sagt, en Gang Guds Vilje, at disse fattige Hyrder som de allerførste skulde være knyttede til Frelserens Fødsel og saaledes for bestandig straale i den første Julenats hellige Glans.

II. Men her forholder det sig dog ikke som i andre Tilfælde, hvor vi maa slaa os til Råd med denne ene Grund, dette ene Svar, at det saaledes er Guds Vilje; nej, her har vi nok Lov til at spørge videre: hvorfor har Gud vel villet det saa? Ja det kan endogsaa været ret nyttigt og lærerigt for os at overveje de videre Grunde herfor.

En af de yderligere Grunde, hvorfor Kristus vor Frelser lod sit Komme allerførst forkynde for disse Hyrder, og valgte dem til sine første Forkyndere, for saa at sige til sine allerførste Apostle, — en af Grundene hertil kan vi vel finde i den Omstændighed, at det *saaledes passede bedst til hans egen Person, til hans egne Forhold*: Frelseren selv var 1) *fattig* — født af en fattig Jomfru i ringe og fattige Kaar, derfor vælger han ogsaa til sine første Troende, sine første Venner: de fattige; 2) vor Frelser er *Fredens Gud*, derfor vilde han ikke have krigerske Sol-

dater ved sin Krybbe, ikke heller stolte Lærde eller hovmodige Skriftkloge, som maaske der i den fredelige Stald vilde have begyndt ~~at mundhugges og at disputere op ad Stolper og ned ad Vægge~~, om det nu ogsaa var saaledes, at dette Barn var den forjættede Messias (om det nu ogsaa var troligt, om det i det hele taget kunde være muligt o. s. v., o. s. v.) — nej han vilde have fredelige og ydmyge Mennesker, praktisk fornuftige Mennesker omkring sig, med sund, naturlig Forstand, og det finder man i Reglen bedre blandt ligefremme jævne Mennesker, ~~som disse beskedne Hyrder~~. — Ganske vist var vor Frelser kommen for at være en Forløser for *alle* uden Undtagelse, men alligevel tør det nok siges og *maa* det siges, at han ganske *særlig var og er de fattiges Frelser* — det viser han allerede der i Krybben i Bethlehems Stald, idet han frem for alle ~~tænker paa de fattige Hyrder og indbyder dem til sin Krybbe for alle andre~~. — Og saaledes handler vor Frelser ogsaa senere, idet han altid viser en særlig Forkærlighed for de fattige og nødlidende, for de tilsidesatte og forsømte — og for ligesom at give en Forklaring herfor, eller en Begrundelse heraf, anvender vor gudd. Frelser disse Profeten *Esaias* Ord paa sig selv: »Herren har sendt mig for at forkynde de fattige et glædeligt Budskab og for at helbrede dem, der har et sønderknust Hjerte«. — Naar vi altsaa saaledes ser det guddommelige Barn selv i Fattigdom og Forladthed og hører, at det allerede i Forvejen ved Profeten var forudsagt om ham, at han først og fremmest skulde forkynde de fattige det glædelige Budskab, ja da kan vi altsaa heller ikke mere undres over, at han først af alle lod de fattige Hyrder kalde til sin Krybbe; det passede jo saaledes bedst til hans egen Person og hans egne Forhold og til den Mission, hvorfor han var kommen.

III. Endelig har der maaske ogsaa ligget denne Hensigt til Grund for vor Frelseres Fremgangsmaade, at *han vilde rette vore i Reglen allfor verdslige og kødelige Anskuelser og Grundsætninger*, ifølge hvilke vi (dersom vi havde været i vor Frelseres Sted), snarere vilde have tilkaldt Slægtninge eller højtstaaende, fremragende Personer; vi vilde maaske ikke have tænkt paa Hyrderne, men først ladet de tre vise fra Østerland, de saakaldte hl. 3 Konger

komne til os, for at se dem gøre deres Opvartning for os, men *vor Frelser følger andre* Grundsætninger, han kalder først dem, som Himlen har mest Forkærlighed for og Medlidenhed med: nemlig de ydmyge, de fattige og foragtede. De er de første og fremmeste Medlemmer af Kristi Rige. Saaledes var det allerede den Gang, saaledes var det senere, og saaledes vil det sandsynligvis vedblive med at være, saa at Ap. Pauli Ord til Korintherne vil passe til alle Tider: »Betragter, Brødre, eders Kaldelse: der er ikke mange vise efter Kødets, ikke mange Mægtige og Højbaarne, men hvad der er taabeligt for Verden, det har Gud udvalgt, det for Verden ringe og foragtelige og det, som Intet er.«

Dette klinger maaske ikke saa godt i mangen ens Øren, og det er vel ogsaa en Gang imellem hændet, at en eller anden har følt sig stødt herover; — dette har vor guddommelige Frelser *vel* forudset, og derfor er det ogsaa, at han i sit Svar til Udsendingene fra Johannes, efter at have henvist til hele sin Virksomhed for de stakkels nødlidende og ogsaa dertil, at »Evangeliets forkyndes for de fattige«, straks herefter tilføjer: »og salig er den, som ikke forarges paa mig.«

I Stedet for at forarges paa Kristus vor Frelser for denne hans Forkærlighed for de fattige og foragtede, vil vi hellere af dette vor Frelsers Eksempel drage en nyttig Lære for os alle:

1) Hine, som selv deler den i Verdens Øjne lidet misundelsesværdige Skæbne med de fattige Hyrder, de, som lever i ringe Kaar og smaa Forhold og maaske ofte føler sig tilsidesatte og oversele, — de behøver blot at huske paa disse fattige Hyrder, da vil de mindes, at det guddommelige Barns allerførste, mest udkaarne Venner altid var de fattige, og det vil være dem den allervirkosomste Trøst, da vil de lettere kunne bære Verdens Foragt; thi det er dog Tusinde Gange bedre at have Gud for sig og Verden imod sig — end omvendt.

Ja, Tanken paa dette fattige Krybbebarn, og hans fattige Venner omkring ham der i Stalden i Bethlehem, — den har allerede aftørret mangen en Taare og læget mangt et Hjærtesaar. Hvad andre allerede ofte forgæves har forsøgt

uden ham, og bestandig vil forsøge forgæves uden ham, nemlig at løse det saakaldte sociale Spørgsmaal, det formaar han; det kan ene og alene det guddommelige Krybbebarn løse. — Uden Troen paa ham og Kærligheden til ham gives der aldrig nogen sand Tilfredshed, ~~Taalmodighed~~ ^{Taalmodighed} og Nøjsomhed — Dyder, som nu en Gang er absolut nødvendige her i Livet, thi man vil aldrig være i Stand til at skabe saadanne Tilstande og Forhold, hvor disse Dyder vilde være overflødige. — Uden Troen paa det guddommelige Krybbebarn og uden Kærligheden til ham vil der paa den anden Side heller aldrig gives nogen sand Kærlighed til Næsten, ingen sand Retfærdighed overfor de undertrykkede og forkuede, ingen virkelig stikholdig Pligtfølelse overfor hverandre indbyrdes i det menneskelige Samfund. — Naar vi *derimod* med Troens Øje betragter vor gudd. Frelser i Krybben i Bethlehems Stald, midt iblandt hans fattige Venner, de fromme Hyrder, ja da lærer vi at se ganske anderledes paa Livet. Den fattige, den som lever i ringe Kaar han lærer, som sagt, heraf, at hans Armod langtfra hindrer ham i at besidde den allerstørste Lykke: at være Guds, vor Frelseres Ven, — tværtimod, er hans Fattigdom uforskyldt, og bærer han den med Taalmodighed, da kan han regne sig selv blandt det fattige Krybbebarns allerfortroligste Venner.

— 2) Og de, som lever i bedre Kaar eller indtager en højere Stilling i Samfundet, ogsaa de kan heraf drage en heldbringende Lære: at de nemlig ikke skal foragte og se *ned* paa den, der ikke har en saa velspækket Pengepung som de selv, eller behandle dem grovt og uvenligt, ubarmhertigt og uretfærdigt, men *tværtimod huske paa*, at de fattige netop er Guds bedste Venner! Og hvorledes kunde man da vente ogsaa at være Guds Ven, dersom man foragtede *hans* allerbedste Venner — nej, naar vi vil være Guds Venner, det guddommelige Krybbebarns Venner, saa lad os efter Evne gøre os de fattige (Guds bedste Venner) ogsaa til vore Venner, for at de, som vor Frelser siger hos Ev. Luk. 16 »for at de, naar I engang gaar bort herfra, maa optage eder i de evige Boliger«. Hvilken Forrettighed — ser vi igen heraf — hvilken stor Forrettighed har vor Frelser indrømmet sine fattige Venner; han har ligesom

lagt det i *deres* Haand at optage de andre i de evige Boliger.

Det var ^{for} altsaa den Lære, som det fattige Krybbebarn giver os alle. Til hvilken Stand eller Klasse i Samfundet vi end hører, har vi alle uden Undtagelse nødtigt at lytte til det guddommelige Barns Lære og rette os efter den. Den giver os de bedste Direktiver baade for hver enkelt og for hele Samfundets Ve og Vel; al anden Talen om og Skriven og Disputeren og Holden Møder om det sociale Spørgsmaal nytter kun lidet, naar vi ikke tager ham med paa Raad — ham, som véd at give os de allerbedste Raad og Formaninger, og som forstaar at vække Kærlighedens og Retfærdighedens Følelser i Menneskenes Hjerter. — Ja dersom vi alle, baade store og smaa, baade høje og lave, i Endrægtighed og Kærlighed vilde samles om det guddommelige Krybbebarn og lytte til hans Lære og rette os efter hans Eksempel, da vilde vi deri have fundet det bedste, ja det eneste Middel til at opnaa varig Fred og indbyrdes Kærlighed, den Fred, som han ved sin Fødsel lod Englene forkynde os med hine Ord, som vi ikke kan blive trætte af at gentage nu i denne hellige Juletid:

»Ære være Gud i det høje, og Fred paa Jorden med de Mennesker, der har god Vilje«.

Jul.

For Juleglæden ret af nemme
 En Krybbe vi bygge i Hjertets Gemme
 For Barnet fra Bethlehems By.
 Vi Krybben med gode Gerninger smykke,
 Med Groen og Haabet i Rærligheds Lykke,
 Da — fødes Guds barnet paany.

Reiffenstein-Hansen.

Drømmen.

Julefortælling af K. B.—g.

Der var Travlhed i den rige Advokat Løfflers Hjem denne Eftermiddag; i Køkkenet var der fuldt oplyst og en Støjen og Stegen uden Lige.

Inde i Kabinettet var der mørkt og stille, og de Harmonika-Filtløre var lukkede.

Henne i et Hjørne af Stuen stod »Julestalden« med det lille Jesusbarn i Krybben, og Maria, Joseph, Hyrderne og de hl. Tre Konger knælede tilbedende om det gudommelige Barn. Et svagt rødligt Skær oplyste hele dette smukke Minde om Frelserens Fødsel.

Midt i Stuen prangede Juletræet, som skulde glæde Børnene, der gik utaalmodige omkring og ventede paa, at Timerne skulde gaa, til det blev »Juleaften«.

Fru Løffler havde fra den tidlige Morgenstund forberedt alt, hvad hun skulde, og havde nu, træt af sit Arbejde, lagt sig paa den magelige Divan med Armene under Nakken og laa og stirrede ud i Luften uden egentlig at tænke paa noget. Tilsidst faldt hun i en let Blund.

Lysskæret fra Kaminen kastede sit gyldne Skær paa hendes slanke Skikkelse og fremhævede hendes smukke rene Profil.

Pludselig strøg hun sig med Bagsiden af Haanden henover Øjnene, der blev store og klare, og smilende tilbagekaldte hun i sin Erindring, hvad hun nylig havde drømt.

Det stod endnu tydeligt for hende — jo — det var det lille usle Hus ved den gamle Byport; det havde hun jo set saa tidt, naar hun havde kørt eller spadseret der forbi; et fattigt, udtæret Ansigt havde hun set i Drømme — en stakkels Moder, Enke med syv smaa forsultne Børn i den yderste Fattigdom der i det lille Hus.

Men nej — det var jo kun en Drøm; det kunde ikke være muligt, at der paa en Juleaften kunde existere et Hjem saa trist; den Aften skulde og maatte jo alle være glade.

Men hvis det nu alligevel skulde være som et Fingerpeg fra Himlen? Hurtig stod hun op, gik ind i Børneværelset og samlede en Haandtaske fuld af Børnetøj til Børn i forskellige Aldre, (hun havde selv fem), tog Penge i sin Portemonnaie og vandrede afsted, — hun vidste, at der var ingen, der vilde savne hende i den første Times Tid.

Det var begyndt at sne, og Snefnuggene fyldte snart hendes Skindhue, som hun bar lidt bagad Nakken, og hendes askeblonde Haar, der faldt i Smaakrøller om hendes Pande og Øren.

Jo, der laa Huset; der var mørkt derinde, maaske var der ingen hjemme. Hun bankede paa; en ung Kone med indfaldne Kinder lukkede op, og under en Mængde Undskyldninger bad hun den fremmede Dame om at komme indenfor.

En lille tarvelig Lampe blev tændt, Børnene sad omkring paa Gulvet og halvsov. Der var kun en eneste Stol at byde den Fremmede.

Hun satte sig. Jo! — det var det samme Ansigt, hun havde set i Drømme, og Børnene — der var virkelig 7.

Hun spurgte Konen i al Beskedenhed, om hun kunde bruge Indholdet af denne Taske, og gav saa Konen nogle Sedler, som hun bad hende bruge til at skaffe dem alle »en glædelig Jul« for. Alles Ansigter straaledede af Glæde, det var noget andet end at sidde i Mørke, for at spare paa Petroleum, og leve af Fedtebrød og Vand eller tynd Kaffe eller, som det mangen Gang hændte, gaa sulten til Sengs.

Et lille Juletræ skulde de have, og Moderen vilde pakke det pæne Tøj ind til Julegaver til dem, og Godter skulde de ogsaa have Lov at faa.

— Da Fru Løffler var gaaet, (hun glemte dem ikke senere hen), knælede de alle ned og sang af hele deres Hjærte: »Ære være Gud i det Høje«.

En herligere indre Fred og en skønnere Juleaften havde hverken den fattige Kone eller Fru Løffler nogensinde haft, og de takkede begge Gud derfor i Kirken, da Midnatsmessens Klokker kimedede, og Sneen faldt blidt og skærmende over Jorden.

Blev Frelseren født i et Hus, i en Hule eller i en Stald?

I vor Katekismus staar det Spørgsmaal: Hvor blev Kristus født? og Svaret lyder: I Bethlehem i en *Stald*. Men hverken hos de hl. Evangelister Matthæus eller Lukas, der dog begge fortæller Jesu Barndomshistorie, ejheller noget andet Sted i den hl. Skrift bliver det udtrykkelig sagt, at Kristi Fødested var en *Stald*. Det har man kun ment at kunne slutte sig til, da det berettes, at Jesusbarnet straks efter Fødslen blev lagt i en *Krybbe*. Der siges jo hos Lukas 2, 7: »Hun (Maria) svøbte Barnet og lagde det i en Krybbe, fordi der ikke var Plads til dem i Herberget.« Og om Hyrderne, der af Englene var sendt hen til den nyfødte Frelser, berettes der: »De fandt Maria og Josef og Barnet, som laa i Krybben.«

I Henhold til de tvende Kendsgjerninger, at det gudommelige Barn laa i en Krybbe, og at der ingen Plads var til dem i Herberget, har man troet det hævet over enhver Tvivl, at Frelseren maatte være født i en Stald. Hvor skulde den hl. Josef og Jesu Moder ellers ty hen, hvis de ikke søgte Ly i det med Herberget forbundne Staldrum? Herberget var jo overfyldt; af Hensyn til den forestaaende Begivenhed kunde de da ikke godt dele Logi med de andre Pilegrimme, og under Tag maatte de dog.

Alligevel synes en gammel Tradition at have mange og vægtige Grunde til at hævde, at Jesus er bleven født i en *Hule*. Epiphanius, Gregor af Nyssa, Theodoret og andre kalder stadig Kristi Fødested en Hule, aldrig en Stald. Med disse gamle Vidnesbyrd stemmer de sidste nye Undersøgelser overens. »Zeitschrift für Neutestamentliche Wissenschaft«, 3. Bind, Side 359, hævder, at en gammel armenisk Evangelieoversættelse ogsaa betegner Kristi Fødested som en Hule. Paafaldende er det, at denne armeniske Oversættelse i Flæng bruger Udtrykkene Hule og Hus, naar den vil nævne Herrens Fødested; det er saa meget mærkeligere, da Evangelisten Matthæus kun bruger Udtrykket

»Hus«, hvor han taler om »de vise«, som kom for at tilbede det gudommelige Barn.

For at forstaa en saadan tredobbelt Benævnelse for Stedet — Stald, Hule, Hus —, maa der henvises til, hvad den forhistoriske Tid og den sammenlignende Ethnografi overensstemmende beretter, at de ældste Former for menneskelige Boliger var underjordiske, dels naturlige Huler, og dels af Menneskehaand frembragte Fordybninger i Jorden, hvilke sidste forsynedes med et Tag af Grene og Jord. Saadanne Boliger var gennem lange Tider fælles for Mennesker og Dyr; i det højeste var der anbragt et lavt Fletværk som Skillerum imellem dem. Det anthropologiske Selskab i Wien beretter i sine Skrifter (22. Bind, Side 165 f. »Das armenische Bauernhaus«), at saadanne Boliger endnu i vore Dage bruges i Armenien. Allerede Xenophon skildrer saadanne underjordiske Boliger, der paa hans Tid var i Brug hos Armenierne. »Boligerne var underjordiske, for oven ganske snævre som en Brønd, men meget bredere for neden. For Dyrene var der gravet en skraa Nedgang; men Folkene havde en Slags Trappe. I disse Boliger var der Køer, Geder, Faar og forskellige Slags Husfugle med deres Unger.«

Ogsaa den sammenlignende Sprogforskning bevidner, at Hule, Stald og Hus i Begyndelsen var ensbetydende, saa at de forskellige Benævnelser: Halle, Hule, sála (oldindisk), Stald, Hus, Hal, Hytte, Lade, cella, Kammer og — Kælder alle kan have samme Betydning.

Ser vi nu hen til Forholdene i Palæstina, saa er det jo bekendt, at det hellige Land var og er den Dag i Dag særdeles rigt paa Huler. Der gives derfor i det hebraiske Sprog ikke mindre end 12 forskellige Benævnelser for »Hule«. I de talrige Bjærgkløfter havde, længe før »Edomitternes Komme, en Folkestamme slaaet sig ned, og disse Folk boede kun i Huler; de benævnes derfor »horin« = »Huleboere«. I den nordligste Del af de Lande, der skildres i Bibelhistorien, var der næsten ingen naturlige Huler. Derfor udhulede Beboerne her paa mangfoldige Steder den porøse Lava, for at de kunde have Tilflugtssteder i Tilfælde af fjendtligt Overfald; hele Egnen kom saa naturligt til at hedde »horan« = »Hulelandet«.

I de varme Morgenlande, hvor Regnen fra Tid til anden falder i usædvanlig stride Strømme, der faldt det ganske af sig selv, at de kølige og tørre Huler blev taget i Brug til Boliger. Saadanne Hule-Boliger med tilhuggede Vinduer og med Soverum var der for Eksempel mangfoldige af paa Bjærgtet Karmel, længe før Eneboere og Ordensfolk nedsatte sig der. Hertil hørte det berømte St. Sabaskloster med sine Klosterceller ved Cedron, der paa een Gang skal have givet Rum til 10,000 Eneboere.

Et Fremskridt ved Boligen var det, da Hulens Indgang senere blev forsynet med et Slags Overbygning, saa at der nu opstod en Art Dobbeltbolig med en overjordisk og en underjordisk Del; den sidste tjente da ofte til Stald, medens Folkene opholdt sig i det øverste Rum.

Saadanne Huse fandtes i Bethlehem, og den Krypta, der æres som Frelserens Fødested, er virkelig en Kalkstensgrotte. Antager vi nu, at det saakaldte Herberge i Bethlehem var et af de ovennævnte Dobbeltbuse, og at den hl. Famlie har fundet Husly i det underste Rum, som ellers blev benyttet til Stald, saa har man Forklaringen baade til Skriftens og Overleveringens Udsagn, og da kan man lige saa godt med Evangeliet kalde Herrens Fødested et Hus som med Overleveringen en Hule eller Stald.

Promemoria.

I början af Augusti 1908 læstes i en Örebro-tidning följande annons:

F. d. Jesuit-Professorn

doktor *Augustin Dwyer* håller lördagen den 8. aug. Kl. 8,30 e. m. i *Metodistkyrkan*

En själfbiografi

om sin uppfostran som jesuit, katolsk präst, omvändelse och lidanden, då han slet sig lös ur romerska kyrkan.

Rektor K. A. Jansson tolkar.

Fritt inträde, men kollekt upptages för bestridande av hans och tolkens resa.

En Svensk i Amerika sänder oss om ofvannämnde »själfbiografist« följande upplysningar:

1) Herr A. Dwyer kallar sig i annonsen för: »F. d. Jesuit-Professor«; sanningen är, att han aldrig varit Jesuit, han har aldrig satt sin fot i ett klass-rum af en Jesuit-skola, hvarken som professor, ej heller som studerande; den enda tiden, han vistats i ett Jesuitkloster, var fr. o. m. den 13. April t. o. m. den 18. April 1904, nemligen i St. Andrew-on-Hudson, Poughkeepsie, N. Y., där han, såsom andra katoliker ibland göra, gjorde en s. k. andlig Retraite. Därefter skref han med stor hänförelse en berömmande artikel om St. Andrew i tidskriften »The Sentinal of the bl. Sacrament« (Nr. 6 June 1904).

2) Herr Augustin Dwyer vill enligt annonsen läta folket tro, att han var *katolsk präst*; sanningen är: att han aldrig af någon katolsk biskop blifvit prästvigd; således har han icke heller någonsin och någonstädes innehaft någon befattning som katolsk präst.

3) Herr A. Dwyer har enligt annonsen talat om sin *omvändelse*; ja, hans »omvändelse« har verkligen varit mångfaldig! Han är född och uppfostrad i den romersk-katolska kyrkan; men icke mindre än fyra ganger har han afsvurit den katolska läran, och fyra ganger anhållit om, att blifva återupptagen i katolska kyrkans sköte; i detta syfte vände han sig en gång till Jesuiter, en annan gång till Dominikanare, o. s. v. Emellertid har han två gånger slutit sig till Qvåkarne; på flera Ställen var han predikant hos Universalisterna; nu har han hamnet hos Metodisterna.

4.) Herr A. Dwyer lär enligt annonsen hafva talat om sina *lidanden*. Hvari bestodo hans »lidanden«? På flera ställen, öfven i collegier och akademiska institut, glänste han någon tid med föredrag (»lectures«) om litteratur i. a. och särskildt om Dante; men *pinsamt* måste det hafva varit för honom, da han kunde öfverbevisas, att han hade »länat« (i engelska tidningar användes ett starkere uttryck!) det ena föredraget af Charles Warren Stoddard och det andra om Dante af nuvarande Biskop O'Gorman i Sioux Falls, S. D. — Kanske räknar han till sina »lidanden« äfven, att han, sedan han 1888 blifvit antagen som »Novis« i Paulisternas »Studie house in Washington«, efter en kort

tid blef aflægsnad därifrån, som en »inveterate lying, fraud and deceit«. — Eller menar han med sina »lidanden« den omständighet, att han år 1907 kände sig tvungen, att försvinna från Chicago, där han från Mai till Augusti samma år höll föredrag i en Metodistkyrka? Hvarför måste han försvinna? jo, emedan alltför starka rykten voro gängse om hans degeverativa lynne i sedligt hänseende. Och då redaktören för bladet »Catholich Universe« från metodistiskt håll blef uppfordrad, at bringa bevis, kunde denne publicera en attest af F. V. F. . . . Notary Public i Cuyahoga County, Ohio, som intygar, att Rev. P. J. Mac Corry, Superior of the Paulist Missionary under ed inför honom förklarar, att seks personer kunde inför offentlig domstol, såvida någon önskade det, bekräfta de antydda beskyllningarnes sanning genom *fakta*, som skedde i Chicago på ett Hotel (»hostelry«) under samma veckor, då Herr D. höll sina föredrag i Metodistkyrkan, nemligen fr. Mai till Augusti 1907. —

Det känns som en hedersskyldighet, att varna våra skandinaviska medkristna för, att inhänta sin kundskap om katholska kyrkan från dylika Geschättspredikanter, som komma fjärran ifrån, då det ju finnas oklanderliga Källor på närmare håll. N.

Hvor bærer det hen?

I den Aarsberetning, som »*Det pædagogiske Selskab*« i disse Dage har udsendt, findes et Referat af et Foredrag, som *Prof. N. A. Larsen* har holdt i Selskabet angaaende Autoritetsforholdet i Skolen. Professoren indrømmer, at det ikke lader sig gøre at give Regler for hvert enkelt Tilfælde: »man maa selv kunne danne *Undtagelserne* og gennemføre dem i Livet med de Nuancer, som Livet kræver.« Men bortset fra disse Undtagelser, der kan have deres Berettigelse netop som Undtagelser, fastslaar Professoren, at

Autoritetsprincippet ubetinget bør hævdes i Forholdet mellem Lærer og Børn. Han opfatter dog ikke dette Princip paa gammeldags Underofficersmaner, men hævder, at hvad det kommer an paa, det er gennem Autoritetsforholdet at knytte Børnene til sig. »Noget af det bedste, der kan hælde et Menneske, er just at møde et andet Menneske, der uvilkaarlig drager En, saa man gærne handler efter Vedkommendes Ord; det er et af de smukkeste Sympathiforhold her i Verden.« Derfor kræver Autoritetsforholdet ogsaa af Læreren, at han har Styrke, særlig Styrke til at beherske sig selv. Skolen skal ikke gaa ud paa udelukkende at fængsle Børnene, derved at den gør Stoffet interessant; dette lader sig overhovedet ikke udføre, og det er heller ikke altid ubetinget af det Gode. »Man maa erindre, at ved at appellere til Barnets Vilje lærer man det i smaa Skefulde at overvinde sig selv, hvad der er en væsentlig Betingelse for, at Villieslivet kan udvikle sig. Lad kun Barnets Forhold til Skolen være et Pligtforhold; lad os netop hjælpe det til at gøre sin Pligt med Glæde. Det er Vejen til at blive en Karakter, en Personlighed.«

Vi har citeret Professor Larsens Foredrag saa udførligt, dels fordi det i en klar og rammende Form indeholder flere udmærkede Tanker, som det synes os en Fornøjelse at stifte Bekendtskab med, dels for at vise, hvor langt dets Standpunkt er fra at være ensidigt, saa at man jo nok turde forvente, at ingen fornuftig Opdrager vilde have noget at indvende imod det.

Det fremgaar imidlertid af Beretningen, at den noksom kendte Cand. mag. *Vilhelm Rasmussen*, der ved sine ultraradikale Anskuelser er kommet til at indtage en fremskudt Stilling indenfor Hovedstadens Lærerverden, har fundet sig foranlediget til at rejse Indsigelse imod Professor Larsens Opfattelse. Beretningen meddeler, at Hr. Vilh. Rasmussen »fandt, at det ikke var Mening, at man skulde lære Børnet at overvinde *sig selv*, men snarere de andre.«

Altsaa dette finder Hr. Rasmussen er »Mening«; man skal ikke lære Børnene at overvinde sig selv, men *de andre*; Opdrageren skal søge at indpode Børnene den Dyd, som hedder Egenkærlighed, og hans Arbejde skal gaa ud paa

at bibringe dem Forstaaelsen af, at det rette Forhold til Ens Medmennesker bestaar i at »overvinde« dem.

Man maa være Hr. Vilh. Rasmussen meget taknemlig, fordi man ved hans Aabenmundighed faar at vide, endda med rene Ord, hvor Radikalismen vil hen. Saalænge de Radikale, »Fritænkerne«, kun var i Opposition, yndede de jo at stille sig i Positur som Menneskekærlighedens og det sande Frisinds stolte, ædle Forkyndere; det skete — ingen blandt os tvivlede derom — alene af *taktiske* Hensyn. Glædeligt da, at de Mænd nu begynder at finde slige tragiske Lader overflødige og ubekvemme, at Fritænkeriet endelig en Gang kaster Masken og viser os sit *nirkkelige* Ansigt, aandsforladt og brutalt som det er.

»Han fandt, at det ikke var Meningen, at man skulde lære Barnet at overvinde *sig selv*, men de andre.«

H. G.

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. Ugebladets Læsere vil maaske erindre, at Professor Angul Hammerich tidligere et Par Gange er bleven omtalt her i Bladet i Anledning af nogle Forelæsninger, som Professoren holdt paa Universitetet om Koralsangen, og hvorved Hr. Organist Hammermüllers Sangkor medvirkede ved at udføre Prøver af Koralsang. Professor Angul Hammerichs Broder *Asger Hamerik**) interesserer sig ogsaa stærkt for katholsk Musik. Og det er jo i Grunden ikke saa mærkeligt; thi naar man rigtig vil *studere* Musik, saa er det jo næsten umuligt at gaa udenom den katholske Kirkemusik, være sig Koral eller anden katholsk Musik, hvortil jo mange af de herømteste Komponisters Navne er knyttet. — Denne Interesse for og Studium af katholsk Kirkemusik har da bevæget den ikke katholske Professor til at forsøge sig som Komponist af en katholsk *Requiem-messe*, der blev opført for første Gang i Koncertpalæet Søndag Eftermiddag den 13. ds. for et musikelskende Publikum, der trods al Juletravlhed havde fyldt hele den store Sal. En Gang før er den bleven opført i »Dansk Koncertforening«, hvis store Kor ogsaa her i Koncertpalæet havde

*) amerikansk Omdannelse af Navnet.

stillet sig til Professorens Disposition, medens Alt-Solisten Fru *Dagny Gruner* udførte Solopartierne.

For at sige det straks: Hovedindtrykket af den med umaadelig Flid og musikalsk Finfølelse udarbejdede og indstuderede Requiemmesse var lidt vel teatralsk eller koncertmæssigt til, at den kunde tænkes udført i en Kirke, skønt der — sandt at sige — tidligere vistnok baade i Rom og Paris og andre Steder er bleven udført næsten ligesaa teatralske »Messæ»; af den nuværende Pave, Pius X., er der jo imidlertid givet Ordre til saa meget som muligt at fjerne sig fra den Art Musik og nærme sig mere til den egentlige Kirkemusik — Koralen, som jo med langt simple-re, enklere — og derfor ogsaa for Kirken mere passende — Midler paa en vidunderlig gribende Maade er i Stand til at tolke netop de ophøjede Stemninger, som gaar igennem de katholske Kirkebønner og Hymner.

Men forøvrigt — fra et rent musikalsk Standpunkt betragtet — som Koncertnummer betragtet, var det en Nydelse af Rang at høre Professor *Hameriks Requiem*. En aldeles overvældende Klangfarve og Tonefyldte udgød sine Strømme især i de Partier af *Dies iræ*, hvor »Vredens Dag i Tidens Fylde« beskrives, som »Verden skal i Flamme hylle«. Med en beundringsværdig Kunstteknik havde Komponisten formaaet ved Basuners, Trommers og Paukers øredøvende Brag at udtrykke, hvorledes

»Gru og Angest og Rædsler kolde
vil vor Herres Komme volde,
naar han Dommedag vil holde.«

Allerede i Forspillet til *Dies iræ* indflettedes saadanne — om man saa maa sige — musikalske Tordenbrag, der gentog sig som et sandt Dommedagsrabalder af den anden Verden ved »Tuba mirum spargens sonum«, ved »Rex tremendæ majestatis« og endelig ved »Confutatis maledictis«. Midt ind herimellem lød saa Solopartierne dobbelt betagende ved deres snart fortvivlet raabende, snart tryglende bønfoldende Gengivelser af de Partier, som bestaar af indtrængende Bønner, saasom »Recordare Jesu pie« med den gribende, stærkt understregede Gentagelse: »**non — non — non — non** sit cassus«, hvilket paa lignende Maade gentog sig ved den anden Bøn: ». . . ne perrenni cremer igne — **ne — ne — ne — ne** cremer igne.« — Overmaade fint og smukt var Bønnens *tillidsfulde* Inderlighed gengivet særlig ved Ordene: »Mihi quoque spem dedisti« og »Statuens in parte dextra«.

Dies iræ som det længste Afsnit og det, som byder mest Afveksling, har sikkert voldt Komponisten størst Arbejde, — et Arbejde, der, som sagt, fra et musikalsk Stand-

punkt betragtet, — saa vidt vi forstaar os derpaa — er kronet med afgjort Held.

Af de andre Partier var efter vor Mening Begyndelsen, *Requiem* og *Kyrie*, og Slutningen, *Lux æterna* med sit *quia pius es*, det smukkeste og mest udtryksfulde, — tydeligst gengivende Tekstens stille bedende, alvorsfulde Stemning.

Hele *Offertorium* blev sunget Solo, hvad der maaske virker lidt ensformigt, og *Sanctus* var maaske lidt for jublende til en Requiemmesse.

Vi kunde ønske at have haft en rigtig Fagmand, en Musikanmelder, til Disposition ved denne Lejlighed, men saa vidt Redaktionen selv forstaar sig paa Musik, tror den at turde sige, at *næppe nogen anden* ikke katholsk Komponist vil være i Stand til bedre at løse en saadan Opgave som den, Professor *Asger Hamerik* her havde sat sig.

— (J. H.) Ved Pontifikal-Messer i Anledning af den øster-rigske Kejser, *Franz Josef's* Jubilæum den 2. Decbr., som Redaktionen med Rette beklagede sig over ikke at have faaet nogen Meddelelse om, blev der opført Mitterers Op. 98: »Missa Solemnis« for Kor og Orkester. Orkestret, 18 Mand, bestod for en Del af det kgl. Kapels Medlemmer, der løste deres Opgave med sædvanlig, fin Forstaaelse. Men at en saa stor og vanskelig Messe kunde opføres med saa kort Forberedelse (fra Søndag til Onsdag), skyldes den store Dygtighed og musikalske Intelligens i vore Kirkekor. — Respekt for St. Ansgars Kirkekor, som saa udmærket løste sin Del af den vanskelige, men meget smukke Opgave, og Respekt for et Kor, der har en saadan Messe staaende paa Reper-toiret, som Koret i Jesu Hjerte Kirken.

Tyskland. Fra Nordhorn i Hannover kommer Meddelelse om, at Hr. Pastor *Dr. Lammers* efter længere Tids Sygdom er afgaaet ved Døden. Den afdøde, som i sine yngre Dage ogsaa har virket her oppe i den danske Mission, var født den 24. Maj 1839 i Gronau i W., studerede i Münster og Osnabrück og kom som ganske ung Præst til *Fredericia*, senere til *Ledreborg*. Efter at være vendt tilbage til Tyskland tog Pastoren Doktorgraden ved Universitetet i Freiburg i B. og beklædte derpaa forskellige Embeder; siden 1887 var han Sognepræst i Nordhorn. I alle sine forskellige Stillinger har den afdøde altid vist sig som en flittig, nidkær og samvittighedsfuld Arbejder i Herrens Vingaard. Hans Kærlighed til de fattige var særlig bekendt. R. I. P.

Præmieopgaver.

I. I hvilken for nylig udkommen Bog af en katholsk Forfatter og hvad Side findes følgende:

1) »Jeg har nu kun nogle faa Ord at sige. Ligesom den salige Paulus var til Stede ved og samtykkede i den første Martyr

Stefanus's Mord, idet han holdt deres Klæder, som stenede ham, men de dog begge nu er Helgener i Himlen og til evig Tid hinandens trofaste Venner, saaledes haaber jeg sikkert og beder af Hjertet om, at skønt eders Herligheder her paa Jorden har dømt mig til Døden, vi dog maa mødes glade med hinanden i Himlen til vor evige Frelse, og Gud bevare eder alle, især min Herre og Hersker Kongen, og skænke ham trofaste Raadgivere!«

2) ... Idet han derpaa lagde sit Hoved paa Blokken, bad han Bødlen vente, indtil han havde strøget sit Skæg til Side, »thi det er ikke skyldigt i Højforræderi«.

II. I hvilken af en anden meget bekendt katholsk Forfatters Bøger og hvad Side findes følgende:

1) Og nu begyndte hun at opløfte sine Øjne til Jesu Kors. Enhver, som har prøvet derpaa, ved, at det er en særlig Naade og et Tegn paa, at det gaar Sjælen vel, naar man kan se paa den Korsfæstede. Ikke netop se ham i Øjnene — de er jo ogsaa lukkede, er jo brystne — men blot kunne se op til hans gennem-borede Fødder, ja, kunne se saa højt som til Vunden i hans Side. Overfor Korset føler enhver uvilkaarligt, hvad han er, og hvor han hører hen — Hjertet frastødes og forhærdes, eller Hjertet sønderbrydes og smelter ...

2) Een Naade, milde Herre, du mig unde,
og gør saa ellers med mig, hvad du vil:
opflam til Kærlighed mit Hjertes Grunde,
at det for evigt dig maa høre til.
Aa, jeg er lunken, snar kun til det onde,
men du, o Herre, ser taalmodigt til.
Skænk mig din Naade, til mit Blik skal briste,
saa jeg maa tjene trofast til det sidste.

III. 1) altid der han Himmerig i Manden meget sagde skulde saa til Vejen er.

Disse Ord skulde omordnes i anden Rækkefølge, saa at de danner et Ordsprog. (Til Vejledning kan tilføjes, at det er et Ordsprog, som under en spøgfuld, gækkende Form skjuler samme alvorlige Indhold som Lignelsen hos Lukas 14, 16—24).

2) Smaa —, smaa —; store —, store —.

Hver af de fire Streger antyder et manglende Ord; disse Ord skal findes og sættes ind i Stedet for Stregerne, saa at det hele kommer til at danne et lille, kendt Ordsprog, Ordene staar her i den rigtige Rækkefølge. Hvorledes lyder Ordsproget?

Som Præmier er der udsat 6 Bøger og 6 Billeder (Pave Pius X), som ved Lodtrækning fordeles mellem dem, som indsender rigtig Løsning.

Løsningen maa være indsendt til Redaktionen af Nordisk Ugeblad, Boyesgade 8, København V., inden 1. Februar 1909 og bør være forsynet med Afsenderens Navn og Adresse, tydelig skrevet. Til-lige udkræves som Bevis for, at man er Abonnent, et Udklip af Omslaget med *Bladets Titel*.

Meddelelse

fra

Udvalget for A. C s Foredragsrækker.

Desværre maatte jo det til den 9. ds. annoncerede Foredrag i sidste Øjeblik aflyses paa Grund af Hr. Pastor Günthers pludselige Sygdom. Meddelelse herom udsendtes gennem Skolebørnene samme Dags Formiddag, men desværre kom alligevel en Del Mennesker til at gaa forgæves, hvad vi meget beklager uden at have været i Stand til at forhindre det. Forhaabentlig vil der blive Lejlighed til at høre Foredraget og se de smukke Lysbilleder ved en senere Lejlighed i denne Vinter, da Foredragsholderen allerede igen er i god Bedring.

14. December 1908.

Udvalget.

Kirkelig Kalender.

Søndag den 20. December. 4. Søndag i Advent. — 21. *M. Thomas*, Apostel. — 22. *Ti.*, 23. *O.**) Feriedage. — 24. *To.**) Julens Vigilie.

Fredag den 25. December. Guds Fødsel i Kød. Første Juledag. (Ingen Abstinens).

Lørdag den 26. December. Anden Juledag. Stefan, Protomartyr.

Søndag den 27. December. Johannes, Apostel og Evangelist.

*) Onsd. og Torsd. er Fastedage.

Gudstjenesten paa 1. Juledag.

St. Ansgars Kirke:

Kl. 6 Morgen Levitmesse med Prædiken; derefter stille Messer. Kl. 10 Pontifikalmesse med Prædiken. Kl. 6 Aften Festandagt, (Toldbodvej: stille Messe Kl. 8 [i Stedet for Kl. 6]).

Rosenkranskirken:

Kl. 5 Morgen Højmesse med Prædiken; derefter stille Messer indtil den sædvanlige stille Messe ved Ottetiden. Kl. 10 Højmesse med Prædiken. Kl. 5 Andagt.

St. Anna Kirke: Midnatsmesse i Søstrenes Kap. paa Hospit.

Kl. 6 Morgen Sangmesse med Prædiken og Fælleskommunion. Kl. 7, 8 og 8½ stille Messe. Kl. 10 Levitmesse med Prædiken. Kl. 6 Festandagt med Prædiken. (Søndag den 27. ds. bortfalder Eftermiddagsprædiken).

Jesu Hjerter Kirke:

Kl. 6 Morgen Levitmesse med Prædiken; derefter stille Messer. Kl. 10 Levitmesse med Prædiken; Kl. 6 Festandagt med Prædiken.

St. Josefs Kirke:

Kl. 5 Morgen Højmesse med Exposition af det Allerhelligste. Kl. 6 stille h. Messe. Kl. 9 Højmesse med Prædiken. Kl. 3 Festandagt.

St. Knuds Kapel:

Kl. 12 Midnat Højmesse. Ingen senere Messe. Kl. 3 Eftermiddag Festandagt med Prædiken.

Immaculatakirken (Strandvej 91):
Kl. 6 og 6½ stille Messe. Kl. 10 Højmesse. Kl. 2½ Festandagt.

St. Andreas Kirke (Ordrup):
Kl. 12 Midnatsmesse m. Præd. (hvortil Adgang kun tilstedes gennem Kollegiets Port). — Fra Kl. 6 stille Messer. Kl. 10 Levitmesse. Kl. 5 Eftm. Prædiken og Festandagt.

Gudstjenesten paa 2. Juledag

holdes alle Steder som paa en alm. Søn- og Helligdage, nemlig:
St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 Højmesse m. Præd. Kl. 6 And.
Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 Højm. m. Præd. Kl. 5 Andagt.
St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — - 6 Andagt.
m. Præd.
Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.): - 10 — — — - 6 Andagt.
m. Præd.
St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — - 3 Andagt.
St. Kn. Kap. (Vestervold. 115.): - 7 — Kl. 3 Andagt m. Præd.
Immaculatakirk. (Strandv. 91.): - 9 — med Præd. Kl. 2½ Andagt
St. Andreas Kirke (Ordrup.): - 10 — — — Kl. 5 Andagt.

Stille Messe læses om Søndagen i St. Ansgars Kirke Kl. 8 paa Toldbodvej Kl. 8; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7 og 8½; i St. Jos. Kirke Kl. 6½ i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6½, 7 og 7¼.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, 7¼ og 8½; i Rosenkranskirken Kl. 6½ og 8½; i St. Anna Kirke Kl. 6 og 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, 7½ og 8½; i St. Josefs Kirke Kl. 5½ og 6½; paa Toldbodvejen Kl. 6¼.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa for Ikke-Katholikker.

Børnegudstjeneste. Mandag den 28. December holdes Kl. 9 i St. Ansgars Kirke (og 8½ i Rosenkranskirken) den aarlige Børnegudstjeneste med Prædiken og Kollekt til Fordel for Jesu hl. Barndomsforening til Hedningebørns Frelse. Alle Menighedens Børn indbydes tillige med deres Forældre.

Ki. ke-Kollekt. Under den højtidelige Gudstjeneste Kl. 6 og 10 i St. Ansgars Kirke, Kl. 5 og 10 i Rosenkranskirken og Kl. 10 og 6 i St. Anna Kirke paa 1. Juledag afholdes en Kollekt til Kirkernes Opvarmning.

Rettelser. Sidste Nr. S. 845, i Anmeldelsen af »Julekartene« o.: »Peccano« (fra provençalsk) . . . tilføj: en morsom Beskrivelse af en Landsbyoriginal. — S. 847 L. 22 f. o.: Grøndlænder, læs: Grønlænder. — S. 849 L. 11 f. o.: mærkelig Tilfælde, læs mærkeligt Tilfælde.

Husk Vincensforeningens Kransekort!

Se nærmere 1. Nr. i Maanedn.

NB. for Annoncerende! Fra 1. Januar overtager Hr. cand. phil. Oskar V. Andersen, Kong Georgsvej 35, (Telefon Godthaab 613 y) Forpagtningen af Ugebladets Annonceomslag.

(Redaktionen sluttet Tirsdag Aften).

Nordisk Ugeblad

for katholske Kristne.

56. AARGANG.

„Nordisk Ugeblad“ udgives af Ansgariusforeningen og udgaar hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer, i alle Bogladre samt paa Ugebladets Ekspeditionskontor, Bredgade 69, 2. S. o. G. (1-4) Telef. Palæ 654. — Ugebladets Redaktør: F. Rønge, Boyesgade 8, København V. Tlf. Vester 423 y

Nr. 52.

Søndag den 27. December.

1908.

INDHOLD: En dagligdags Historie. — Kina og Jesuiterne i »Sød og Høst.« — Den katholske Mission paa Island. — Efterretninger fra Ind- og Udland: København. England. — Bekendtgørelser. — Omslag: Privat-Annoncer.

En dagligdags Historie.

Det Heltemod, som ved Guds Naade er standhaftigt indtil Døden, indtil Martyrdøden, det er nemt nok at fatte. Man skal have megen ond Vilje for ikke at bøje sig i Beundring for de Missionærer, som foretrak alle Pinsler og tilsidst en Død fuld af Kvaler -- hellere end et Frafald, som ikke blot kunde skaffe dem Fred for deres Lidelser, men Ære og Anseelse. Man kan ogsaa nogenlunde let forestille sig, at et Apostolat, som var rigt paa store Resultater, ogsaa maa have kostet store Anstrængelser, megen Forsagelse. Det er derimod vanskeligt at faa Øje paa al det Heltemod og den Udholdenhed, der udkræves af en Missionær, som ikke har store Resultater at opvise; Dag ud og Dag ind at forstætte et trælsomt Liv langt horte fra Slægt og Venner, omgiven af en barbarisk Befolkning, der ikke viser en Forstaaelse eller Sympathi, dertil hører — stor Naade og trofast Benyttelse af Naadens Gaver.

»En dagligdags Historie« er maaske dagligdags for Forfatteren af nedstaaende Beretning, Pater *Trilles* af

Den Hellig Aands Selskab — den er maaske dagligdags for mangen en af Hedningemissionærerne; for os er den alt andet.

Det var en brav Missionær fra de Sortes Land, en af disse ivrige Banebrydere, der slider sig op derovre ved de mange Aars Arbejde i den stærke Sol for at løskøbe et Par af de Sortes Sjæle.

Verden kalder dem forrykte; og Verden har i Grunden Ret, men hvad bryder de sig om det? De ser ikke til Verden.

Den gode Missionær med sit lange Skæg og sine afmagrede Træk, han vendte ofte Blikket opad mod Himlen, som han længtes efter, og Himlen gav hans Øjne lidt af sit Blaa og meget af sin uendelige Dybde. Naar han saa paa en, saa holdt man af ham, og holdt man af ham, saa var det for altid.

Livet havde været strengt for ham, Livet havde været rigt paa Forsagelser; hans Regnskabsbog oppe i Himlen var helt fyldt, lutter tæt beskrevne Blade — anderledes naar han lukkede sin Kirkebog op; der var altfor mange hvide Blade, fra den ene Daab til den næste kunde Blæk-
ket tørre ind i Blækhuset og Pennen rustne.

Han sparede sig dog ikke, han havde aldrig sparet paa sig selv. Havde han ikke travet over Bjerg og Dal — ad vildsomme Vej — gennem Skov og Krat? Havde han ikke indtrængende formanet og prædiket i varmfølte Ord? Og da alt det ikke hjalp, havde han saa ikke i Nattens Ensomhed, i sin fattige Celle, føjet Lidelser til Lidelser, Pinsler til al den Pine, Livet saa rigelig gav ham?

Han var en brav og en god Missionær! Men Folk omkring ham, de var ligegyldige, fjendtlige, ja endog onde ved ham. Hvad skulde de ogsaa med den levende Bebrejdelse? Himlen var langt borte, Jorden ganske tæt ved; de tænkte blot paa de forgængelige Rigdomme, paa det, man ser og rører ved; det generede dem at se den brave Pater gaa forbi med sit gode, men bedrøvede Smil, sine afmagrede Træk, sin tynde Krop, iført en lappet, luvslidt Præstekjole, som slog de ynkeligste Folder. Hvor han kom

frem, dér vendte Mændene foragtelig Ho'det til den anden Side, Kvinderne lo, og Børnene kastede Sand og Sten efter ham og skældte ham ud . . . Man skulde have troet, man var i et Land med — *hvide* Mennesker . . .

Kirken var selvfølgelig tom! Uden vor brave Missionær havde Vor Herre altid været ene!

Og saadan gik det i tyve Aar, i tyve lange Aar og mere til!

Han havde paakaldt alle Hellige i Paradis, han havde holdt Novene paa Novene, aflagt Løfte paa Løfte, han havde ofret sine Bønner, sine gode Gerninger og sine Spægelser — alt forgæves, Herrens Time var ikke kommen; og Bladene i Kirkebogen var stadig lige hvide.

En Dag blev han »ganske tilfældig« kaldt til en fattig Kone, som laa døende i en Skov langt borte. Han tog øjeblikkelig af Sted uden saa meget som at give sig Tid til at spise. Hvad bryder man sig om saadanne Ubetydeligheder? Og længe gik han i det stærke Solskin, saa længe, at han tilsidst ganske udmattet maatte slæbe sig til Landsbyen, hvor den syge boede, og næppe nok havde han Kræfter til at give hende den allernødvendigste Undervisning og det store, evige Lægemiddel. Hun døde i hans Arme, og Familien, som havde troet, han var en dygtig Læge, der kunde hjælpe hende, jog ham bort med Slag og Forhandelser. Men hans Sjæl var fuld af salig Fryd . . . Langsomt og vaklende vendte han hjemad, men for hans taagede Blik tindrede der Lys, og hans Læber vedblev at mumle: »*Da robura*« og han Øjne saa Ordene: »*Veni Sancte Spiritus* . . .«

Pludselig stødte han Foden mod en Sten, han faldt og slog et stort Hul i Knæet; han laa udstrakt paa Jorden, hans Smerter var heftige, han rallede allerede, Blodet løb ned ad Benet, men Læberne mumlede stadig: »*Veni Sancte Spiritus*« og »*Da robura*«.

Kort efter blev han fundet af sine egne Sognebørn, og det skulde saa blive den Draabe, der fik Bægeret til at flyde over. Lange Tider svævede han mellem Liv og Død,

han anede ikke, hvor han var, talte ikke til nogen, men mumlede stadig: »*Veni Sancte Spiritus*».

Hans Bøn blev endelig hørt!

Først kom der en Kone af Nysgerrighed og besøgte ham i hans usle Hytte; og hun fik inderlig Medlidenhed med ham. Saa kom der en anden, saa en tredie, saa mange Mændene fulgte efter tilligemed Børnene.

Paa Pintsedag, flere Uger efter Faldet, begav den tapre Apostel sig for første Gang igen til Kirken, og da fik han atter Taarer i Øjnene, thi hvor han kom frem, der bøjede Mændene sig ærbødigt og fulgte ham, Kvinderne var allerede i Kirken, Børnene var kommen allerførst; for første Gang var Kirken fuld, helt fuld.

Han talte til dem, til alle dem, som var hans Børn, han talte af sit hele Hjerte, og alle græd de. Han græd ogsaa, den gode Missionær, men det var Glædens og Taknemlighedens Taarer, han græd.

Den Missionsplads blev indviet til Den Hellig Aand, som rimeligt var. Det sorte Lands Djævel tog Flugten og tog alskens fæle Ting med sig.

Og nu tørrer Blækket ikke i Blækkuset, og Pennen rustet ikke; de *sorte* Sjæle er blevet *hvide*, men de store *hvide* Blade i Kirkebogen, de er bleven *sorte, sorte* . . .

Almanach des Missions 1909.

Kina og Jesuiterne

i
„Sæd og Høst“.

(Sluttet).

Men Hr. Wolffs Beskrivelse er dog saa nøjagtig, at den ikke kan være opdigtet. Ja, den er *saa* nøjagtig, at hvert Barn kan se, den *maa* være opdigtet. Thi som han beskriver Sagen, er den simpelthen umulig. Havde han

talt om den private Dyrkelse i Hjemmene, saa kunde jo en saadan Maade at handle paa ikke kaldes for umulig. Men han taler om »de falske Guders Templer«. Hvorledes kommer de med blomsterdækte Kors ind i de Templer? Hvordan skulde de Kristne hænge Kors paa Lysene, der var opstillede i Templerne, uden at det blev opdaget? Naar man digter, maa man i det mindste holde sig inden for Sandsynlighedens og Mulighedens Grænser.

Der er endnu andre Partier i Hr. Wolffs Artikel, som viser denne Paastands Uholdbarhed. »En Skare udmærkede Mænd fulgte efter ham« (Ricci). Kan man kalde dem for udmærkede Mænd, der handler som Ricci? Det gjorde de nemlig saa godt som alle, kun faa Jesuiter nærrede Betænkelse. Stridighederne hidrørte fra de senere tilkomne Augustinere, Dominikanere og Franciskanere, som ogsaa foranledigede de pavelige Forbud til ubodelig Skade for den kinesiske Mission.

Men det mest slaaende Bevis mod Hr. Wolffs Paastand er dog den Standhaftighed, som de kinesiske Kristne lige fra de højeste til de laveste Klasser udviste under de langvarige blodige Forfølgelser. »En talløs Martyrskare beseglede sin Bekendelse med sit Blod, og mangfoldige af de indfødte Kristne viste, at de var noget mere end døbte Hedninger.« Det sidste er jo en Paastand, man atter og atter maa høre fra protestantisk Hold. Des mere hædrende er derfor Hr. Wolffs aabne Bekendelse, hædrende baade for ham selv og for dem, om hvem han taler. Men lidt Eftertanke maatte da ogsaa have ført ham til den Erkendelse, at slige Folk umulig kunde have været saadanne Hyklere, som den forudgaaende Beskrivelse stempler dem til. Hyklere og Løgnere er ingen Martyremner, især ikke i Kina, hvor Løgneren er udviklet til en fuldendt Kunst og danner et uadskilleligt Led i den dagligdags Etikette. Havde Missionærerne oplært deres troende, som Hr. Wolff insinuerer, hvor let havde det da ikke været for dem at unddrage sig Forfølgelsen.

At de ikke gjorde det, skønt Forfølgerne netop tilbød dem det her omtalte Middel, er det positive Modbevis mod Hr. Wolffs Paastand. Blandt Forfølgelsens første Ofre befandt en Del Prinser og Prinsesser af det kejserlige Hof

sig. Man opfordrede dem nu direkte til »ikke at prisgive deres indre Overbevisning, men kun at vise Statsreligionen deres ydre Reverens« (Se Marshall, S. 127). Med frejdigt Mod viste de dette bedrageriske Forslag tilbage, og med usvækket Taalmodighed udholdt de i aarevis deres nedværdigende og kvalfulde Pinsler, som førte til manges for tidlige Død. Og tænk, de kunde saa let have frelst sig ved et saa simpelt Middel, som selve Missionæerne havde lært dem, og som de selv havde praktiseret, saa længe de havde været Kristne! (?) Hvem kan tro det? Om en senere Forfølgelse — Begyndelsen af forrige Aarhundrede — skriver den første protestantiske Missionær Morrison, at »de Kristne (d. v. s. Katholikkerne) her blev opdagede ved, at de vægrede sig ved at tage Del i Hedningernes offentlige afgudiske Riter« (Se Marshall, S. 260). Det var endnu den samme Aand og Adfærd som 100 Aar i Forvejen.

»Paa Frugterne skal I kende dem,« siger vor Herre. Jesuiterne kan altsaa ikke have været, som Hr. Wolff skildrer dem, de maa snarere svare til den Beskrivelse, Protestanten Malcolm giver af dem: »De katholske Missionærer lærte den guddommelige Enheds herlige Lære . . . Rigtig nok var de Jesuiter; men at saare mange iblandt dem var hellige og fromme Mænd, det beviser deres rene Levned, deres besværlige Arbejde, deres utallige Savn og deres op-højede Martyrdød« (Se Marshall, S. 275).

Hvad Hr. Wolff skriver om de katholske Kristnes senere Skæbne i Kina, er for saa vidt misvisende, som han lader det før omtalte Bedrageri spille en Rolle, som det ikke kunde spille af den simple Aarsag, at det ikke har eksisteret. For øvrigt kan man gerne indrømme, at der vokser en Del Torne op. Det er Tilfældet alle Vegne, ikke alene i Missionslandene, men maaske i en endnu langt højere Grad i Kulturlandene. Kristendommen maa jo træde op mod den faldne Menneskenatur, og selv hvor mange lader sig overbevise af Troens Sandhed, vil dog ogsaa mange igen bukke under for Kødets Skrøbelighed. Men at der i Kina ogsaa blomstrer mange dejlige Roser frem blandt Tornene, derom har, bortset fra de Kristnes daglige Liv, ganske særlig Forfølgelserne indtil de sidste Tider, aflagt de mest glimrende Beviser.

Hr. Wolff gaar derefter over til at tale om den protestantiske Mission i Kina. Vi kunde her gerne forlade ham, dersom ikke den af ham nævnte Missionær Morrison alt for stærkt fristede til at drage en lille Parallel mellem katholsk og protestantisk Missionsgerning. Hr. Wolff synes, at Vanskelighederne var umaadelig store. De var dog ikke større end for Katholikkerne. Men de katholske Missionærer opsøgte Vanskelighederne og søgte at overvinde dem, selv om det skulde koste dem Livet. De sagde ligesom Morrison: »Jeg venter, at Gud vil«. Men de mente ikke, at Gud skulde være alene om det: de mente, at de var Redskaber i Guds Haand, og lod sig bruge som saadanne uden at ænse de Puf og Slag, som Redskabet nu engang maa taale; Morrison derimod søgte at undgaa hvert Puf, og han mente, at Gud alene skulde gøre Værket.

Marshall udkaster et yderst interensart Billede af ham, støttet paa hans egne Optegnelser og hans Biografers (den ene hans Enke, den anden den protestantiske Missionær Ellis) Meddelelser. Han bosatte sig først i Makao, hvor han som Ellis skriver, drev Forsigtigheden saa vidt, at han aldrig vovede sig uden for Huset. Og dog var der intet at frygte; thi Regeringen var i Hænderne paa Portugiserne, og disse behandlede ham efter hans egen Fortælling med forekommende Høflighed. Første Gang han vovede sig ud paa Marken, var det i en maaneklar Nat og under Ledsagelse af to Kinesere. Et Par Gange besøgte han ogsaa Katholikkernes Kirke og undrede sig over »det uhyre Antal« Kristne, som dyrkede deres Gud lige saa aabenlyst, som det sker i London og Paris. Men, siger Ellis, han vedblev »at gaa den sikre Vej« d. v. s. at holde sig mellem de fire Vægge.

I denne sin frit valgte Ensomhed kopierede han for at sætte sig ind i det kinesiske Sprog den af Jesuiterne forfattede Evangelieharmonie. Lidt efter lidt oversatte han hele Skriften, hvortil han flittig benyttede sig af de Arbejder, Katholikkerne allerede havde præsteret paa det Omraade. Det samme gælder hans Ordbog og Grammatik; men han skilte sig meget daarligt ved disse Arbejder. Hans Bibeloversættelser er for længst forkastede som ubrugelige, »hans Grammatik,« siger Protestanter, »er snarere et Be-

vis for hans ringe Fremskridt«, og hans Ordbog er »fuld af Fejl« og »meget mangelfuld« (Se Marshall, S. 258).

Ved Udbredelsen af sine Skrifter var han lige saa forsigtig som i hele sin øvrige Adfærd; han arbejdede, siger han selv, saaledes, at man endelig ikke skulde komme paa Spor efter ham. Og det, medens Jesuiterne ikke fandt nogen Vanskelighed ved at udbrede deres kinesiske Skrifter. En Del af dem fandt endogsaa deres Vej ind i det kejserlige Bibliothek.

Noget, der lagde meget Beslag paa hans Tanker, var »Genstanden for hans ømme Agtelse«, som han ogsaa snart giftede sig med, og som nu giver ham Stof til mange Hjerteudgydelser i sine Optegnelser.

I 1818 blev han ansat ved et Faktori, og »beholdt denne Plads til Fordel for sig selv og til Selskabets Tilfredshed indtil nu (1834) uden at forsømme sin Missions store Opgave,« siger Ellis. Men denne »store Opgave« bestod fremdeles efter hans Medarbejder Milnes Forsikring i »i et indre Værelse, hvis Døre var forsvarligt aflaaede, med Frygt og Bæven at henvende sig til een eller to Personer.«

Hans Gage var ikke saa lille, 500 Pd. pr. Aar, senere 1000 Pd. »Saaledes aflagde alle Tings Styrer Vidnesbyrd om sin Tjeners Troskab og jævne Vejene for ham.« Kun Skade, at den tro Tjener aldrig fandt Mod til at vandre disse jævne Veje.

»Resultaterne (var) tilsyneiadende saa ubetydelige,« siger Wolff om hele den protestantiske Missionsgerning. Hos Morrison var de lig Nul. Han taler kun om nogle faa Kinesere, som han prædikede for uden at omvende dem. Og det samtidig med, at Katholikerne taltes i Tusindvis og modig trodsede Forfølgelsernes Rædsler. Det vækker Medlidenhed, naar man læser i hans Optegnelser om den Glæde, han ytrer over »ikke at være molesteret«. — »Der er udstedt Edikter imod de romersk-katholske Missionærer, hvori de trues med store Straffe; men *mit* Navn og mine Bestræbelser er, tror jeg, den kinesiske Regering helt ubekendte.« Efter 25 Aars »Anstrengelser« havde han døbt to Personer, men faa Aar efter var de igen forsvundne.

Denne »første Evangeliets Herold«, som Gützlöff kalder

ham, kan næppe regnes for en stor Missionær, og det lyder næsten som en Gudsbespøttelse, naar han siger: »Jeg venter, at Gud vil.« Han ventede til 1834, hvor Døden kaldte ham bort. Naar Salmonsens Konversationsleksikon kalder ham »Banebryder for den evangeliske Mission i Kina«, saa er det tomt Praleri.

Den sidste Spalte af Hr. Wolffs Artikel lader formode, at der endnu stadig er noget i Vejen med Missionærerne. Det er et protestantisk Anliggende, som vi ikke skal røre ved. — Men saa længe Protestanterne ikke kan møde med noget bedre, maa vi bede om at være fri for Angreb paa vore katholske Missionærer og ganske særlig være fri for Beskyldninger, som ikke kan taale Sandhedens Lys.

sr...

Den katholske Mission paa Island.

Tidsskriftet »*die katholischen Missionen*«, bringer følgende Artikel om den katholske Mission paa Island:

Allerede i flere Aar har Maristerne ledet Missionsarbejdet paa Island*). De beskæftiger sig tillige med Sjælesorgen for de fattige franske Fiskere fra Bretagne og Normandiet, som i Sommermaanederne opholder sig i disse nordlige Farvande.

Blandt alle de Folkeslag, — saaledes skriver Missionsforstanderen paa Island, Hr. Pastor Meulenberg, — som Reformationen har løsrevet fra Kirken, gives der ikke et

*) nemlig fra 25. November 1903. Det apostolske Vikariat for Danmark og Island har allerede fra 1895 genoptaget Missionen paa Island ved i nævnte Aar at sende Pastorerne *Frederiksen* og *Gethmann* til Reykjavik. Fra 1896-97 afløstes Pastor Gethmann af Pastor *Osterhammel*. Fra 1897-1900 virkede Pastor Osterhammel og Pastor *Klemp* paa Island, sidstnævnte tildels i Faskrudsford; fra 1900-1903 Pastorerne *Schreiber* og *Klemp*, Pastor Klemp til Juni 1903, Pastor Schreiber til 25 December 1903.

eneste, der i saa høj Grad fortjener Katholikkernes Delta-gelse som det islandske Folk.

Island kan se tilbage paa en glimrende katholsk Fortid, som først fandt sin Afslutning under Kong Kristian III af Danmark (1536-1559). For at skuffe Folket lod man ogsaa her Gudstjenestens ydre Former foreløbig blive bestaaende. Ja, gennem et Tidsrum af halvandet Hundrede Aar lød den romersk-latinske Koralsang endnu bestandig i de islandske Kirker, og endnu i det 18. Aarhundrede blev *Kristmessen* fejret efter den gamle katholske Ritus. Noder og Tekst var de oprindelige, det eneste ny var, at Indstiftelsesordene var bleven sat efter Pater noster.

Lige indtil de allersidste Aar plejede den lutherske Biskop i Reykjavik ved højtidelige Lejligheder at bære den Korkaabe, som Pave Poul III. forud skænkede til den sidste katholske Biskop paa Holar, *Jon Arason*. Denne Biskop døde som Martyr for sin Tro og afsluttede paa en værdig Maade de islandske Biskoppers lange Række.

I 1850, da den franske Præst, Abbé Baudoin fra Reims kom til Island, begyndte allerede de sidste katholske Overleveringer at svinde hen. Den som holdt sig længst, var Andagten til Maria, den rene Jomfru. Islænderne havde nemlig altid udmærket sig ganske særligt ved deres inderlige Kærlighed til Maria¹⁾.

»Andagten til Vor Frue«, saaledes skriver den berømte islandske Lærde Dr. phil. Jón Torkelsson, »overgik langt Andagten til de andre Helgener: ikke færre end 150 af de islandske Kirker var indviede til Maria«.

Den samme Lærde, hvis Søn i 1905 traadte over til den katholske Kirke, har med stor Omhu samlet alle islandske Mariadigtninger fra Tiden før Reformationen. Dersom denne Samling blev trykt, vilde den udgøre et mægtigt Bind, og man maa haabe, at de nødvendige Midler til dens Udgivelse maatte kunne tilvejebringes.

Paa Abbé Baudoins Tid sang man endnu i mange Familier Salmer til Ære for den h. Gudsmoder. Tekst og Melodi gik i Arv fra Moder til Børn. Nu synes endog

¹⁾ Smg: Alex Baumgartner s. j. »Nordische Fahrten: Island und die Färöer«, Freib. 1902; »Die Lilie, isländische Mariendichtung aus dem 14. Jahrhundert«. Ibid.

denne sidste Rest af katholske Overleveringer at være i Færd med helt at forsvinde. Billedet af den gamle Kirke er ikke blot falmet, det er endog ved aarhundredlange Mistænkeliggørelsers og Mistydningers Smuds blevet til et Vrængbillede. — Man ved ofte ikke, om man skal le eller græde, naar man faar nogle af de løjerlige Forestillinger at høre, som de gode Folk har dannet sig om Rom, om den katholske Kirke, om dens Præster m. m.

En Dame, som for nylig gik over til den katholske Kirke, havde ingen Ro, indtil hun havde faaet en akademisk dannet protestantisk Herre til at undersøge den romerske Messebog (Missale romanum). Hun havde nemlig altid hørt, at Præsten under Messen ved visse Trylleformler og Besværgelser søgte at nedkalde Guds Forbandelse over den tilstedeværende Menighed. Hun blev ikke lidt forbavset, da hun nu gennem fornævnte Undersøgelse fik at høre, i hvor høj Grad netop det modsatte var Tilfældet.

Disse dybt indgroede Fordomme mod den katholske Kirke forklarer da ogsaa den Opsigt, enhver Overgang til Katholicismen vækker. Ja, der hæver sig gerne ved et saadant Tilfælde et Fordømmelsens Ramaskrig. Man er oprørt over en saadan »Skandale«. Den »Ulykkelige« bliver betragtet som en Apostat og bliver behandlet derefter selv af sine nærmeste Slægtninge. Der fordres virkelig Mod til, under disse Omstændigheder, at vove et saadant Skridt. Men Gud være lovet, der er ingen Mangel her paa slige modige, ædle Sjæle. Forresten vil denne fjendtlige Stemning mere og mere forsvinde, alt eftersom Tallet paa de endnu ret faa islandske Katholikker tager til.

Missionens Hovedopgave bestaar foreløbig deri, at vi saavidt mulig søger at bortfjerne de gamle Fordomme, og vi kan her med Glæde tilføje, at Resultaterne netop i dette Punkt allerede nu er haandgribelige. Det fattige lille Kapel er hver Søndag fyldt til sidste Plads, og det er ofte ikke i Stand til at rumme de mange, der kommer. Islænderne er meget videbegærlige, og det er denne Videbegærlighed eller, om man hellere vil — Nyfigenhed, — der fylder vor Kirke. Folk vil se, hvad der gaar for sig derinde, og høre, hvad der bliver sagt. Paa denne Maade kommer mange lidt efter lidt under Sandhedens Paavirkning.

Blandt dette Lands betydeligste og i aandelig Henseende mest fremragende Mænd tæller den katholske Kirke adskillige oprigtige Venner og Beundrere. Man høre f. Eks., hvorledes den fejrede patriotiske Digter og protestantiske Præst Matthias Jochumsson i et af Landets større Blade, »*Nordri*«, udtaler sig om den katholske Kirke:

»Alt«, skriver han, »hvad man fremfører mod vor velsignede Moder, den ophøjede Kirke, er lutter Usandhed, Løgn og Bagvaskelse. Alt, hvad den katholske Kirke, dette de Helliges Samfund, forkynder og lærer, har intet andet Maal end Sjælenes Helliggørelse«.

Hr. P. Meulenberg anmodede engang Digteren om at oversætte nogle af de danske katholske Kirkesalmer til Islandsk:

»Hvad de skriver«, svarede Hr. Pastor Matthias Jochumsson den 19 Oktober 1906, »stemmer ganske overens med Sandheden. Vor nationale Poesi er rig paa Mariadigte, og det er derfor meget let for en islandsk Digter baade at forfatte og oversætte Sange til Ære for den hellige Jomfru Jeg har aldrig kunnet forstaa, hvorfor vor »hellige« Fader Luther har haft saa meget imod Mariadyrkelsen.«

En kraftig Støtte for vor Missionsvirksomhed er vort Hospital og vor Skole. Det førstnævnte er et Bevis for, at den katholske Kirke ikke har glemt Vor Herres Kærlighedsbud, det sidstnævnte, at den ikke er nogen Fjende af Dannelse og Fremskridt. Begge disse Anstalter ledes fortrinligt af St. Josefsøstrene fra Chambéry. Disse Søstre staar i stor Yndest hos høje og lave. De beundres og elskes af alle. Deres Hospital er nu bekendt over hele Landet, og ofte bliver syge fra de fjerneste Landsdele bragt derhen, tiltrods for at der findes protestantiske Hospitaler i Nærheden. Den tidligere Amtmand i Reykjavik har skrevet overordentlig rosende Artikler i Bladene baade om Skolen og om Hospitalet.

Ogsaa Skolen har udviklet sig ret godt, skønt Forholdene i Begyndelsen var meget smaa. Man maa ikke glemme, at Reykjavik er en By paa over 10,000 Indbyggere, og at Skolerne her er indrettede efter alle Nutidens Fordringer. Man vil derfor let kunne forstaa, at Folk i Begyndelsen næppe havde andet tilovers for vor lille fattige, katholske

Skole end et medlidende Smil. Man mente, at den nok snart vilde gaa ind af sig selv. Kun meget faa Familier kunde bekvemme sig til at sende deres Børn derhen. Dog de udmærkede Resultater, der snart opnaaedes med den Haandfuld smaa Islændere, som var bleven os betroede, hidførte hurtigt en Vending i Tingene. Den tidligere Amtmand og flere ansete Familier, ja selv protestantiske Præster indmeldte deres Børn hos os. Vor lille tarvelige Skolebygning var snart overfyldt. Vi havde nu over et halvt Hundrede skolebesøgende Dreng og Piger.

Missionens Udvikling er altsaa ret tilfredsstillende. Kun maa vi bittert beklage, at vi indtil nu ikke har kunnet skaffe os tilstrækkelige Midler til at opføre et værdigere Gudshus og en mere tidssvarende Skolebygning.*)

Efterretninger fra Ind- og Udland.

København. (G. C.) Den nystiftede *Forening af forhenværende Elever af Sct. Andreas Kollegiet***) afholdt Tirsdag d. 15 ds. sin første Sammenkomst i Café Nationals Selskabslokaler. Mødet var godt besøgt og Stemningen meget animeret. Telegram afsendtes til Lærerne paa Collegiet, og man sluttede med Ønsket om snart lig Gensyn.

— S. (M.F.) I Søndags den 20. Decbr. var der ude paa Amager, i St. Anna Kirkens Skole, udstillet henved 80 smukt forarbejdede, nyttige Beklædnings-Genstande fra Foreningen »Charitas«. Det var Resultatet af et Aars Arbejde, ved at samles en Gang om Ugen i nogle Aftenlimer, og Foreningen »Charitas« har vist hvad dens 13 Medlemmer, mest ganske unge Piger, som selv er i erhvervende Stillinger, kan udrette med god Villie, tiltrods for de meget ringe Midler, der raades over, hvad Midlerne til en ny *Skolebygning* angaar. To St. Elisabethssøstre og Foreningens

*) Hvad dette sidste Ønske angaar, saa hører vi til vor store Glæde, at det i den allersidste Tid er gaaet i Opfyldelse, (Denne Anmærkn. er af Oversætteren.)

** Mærkeligt, at flere gamle Elever fra St. Andreas Kollegiet ikke aner noge om denne Forenings Start ing! Red.

Præses, Hr. Pastor Resch, havde ved deres Nærværelse ved Møderne opmuntret og støttet ved Ord og Gerning.

En lille Theaterforestilling ifjor bidrog væsentlig til Bestridelsen af Udgifterne, og derfor agtes iaar ligeledes opført et særdeles smukt Stykke: »De tre Livsveje« — hvorom findes Annonce andetsteds i Bladet. Maatte ret mange indfinde sig til disse Forestillinger, 1. og 3. Jan. Kl. 7 Aften, og derved bidrage til, at denne nyttige Forening raar kunne fortsætte sin smukke Gerning; og maatte rigtig mange Unge faa Lyst til at indmelde sig i »Charitas«. — Den Tid, de ofrer, og det Arbejde, de gør, er til stor og rig Velsignelse for dem selv og andre. Søndag Aften fandt Uddelingen af Tøjet Sted, og de mange Mødres glade Ansigter fortalte om, hvor velkomne de uventede Gaver var, og de Smaa er sikkert ikke mindre tilfredse med de gode, varme Klæder, i disse raakolde Dage.

De forarbejdede Genstande var:

11 Uldklokker, 5 Kyser, 12 Par Strømper, 2 Livstykker, 2 sinaa Trøjer, 3 Par strikkede Sko, 4 hele Pige dragter, 3 Sæt Drengetøj, 9 Forklæder, 4 Haandklæder, 1 Hue, Krave og Muffe, 4 uldne Drengetrøjer, 6 hvide Uldhuer, 1 Halstørklæde, 1 Bomulds Drengetrøje, 1 Par Klædes Sko, 10 Strikkeposer.

England. Den engelske Regering har maattet lage det Skolelovsforslag tilbage, som mødte saa megen Opposition baade fra Katholikkernes og Anglikanernes Side, fordi det gik ud paa at indføre kun én Slags offentlig Elementarskole, der skulde være konfessionsløs. Vilde man alligevel opretholde Privatskoler, saa fik disse kun ringe Statsunderstøttelse, ja hvor der kun kunde være én Skole, dér *skulde* den være kommunal. Baade Anglikanerne og særlig Katholikkerne glæder sig over, at Lovforslaget er strandet.

(»Kristeligt Dagblad« skriver herom, at »den engelske Kirkeunion« bevirkede, at Skolelovsforslaget maatte falde. Om denne Kirkeunion tilføjer saa Bladet:

»Den har som Maal en Tilnærmelse til den romerske Kirke; den modsætter sig derfor bibelsk Undervisning i Skolerne«.

Denne onskabsfulde og løgnagtige Insinuation passer sig ikke for et »kristeligt« Dagblad, da den sikkert er skrevet imod Bladets bedre Vidende. Det er jo almindelig bekendt, — og burde særlig for et Dagblad være en bekendt Sag, -- at det ikke er for den planlagte *bibelske* Undervisnings Skyld, at Katholikkerne og Kirkeunionen protesterede imod Skoleloven, men bl. a. fordi der i alle Skoler skulde indføres tvungen **dogmefri, konfessionsløs** Bibelundervisning, hvad der selvfølgelig er en Uting,

ja en Umulighed. — Bibelundervisning gives naturligvis ogsaa i katolske Skoler.

Endelig skriver Bladet om *Beværterloven* og *Skoleloven*, som begge strandede paa Overhusets Klippe:

»Der var tre R'er, der sammensvor sig imod de to Lové: »Ritualisme, Reaktion og Rom (Spiritus)«.

Det er mod disse 3 Fjender, de evangeliskes Kamp maa slaa«. —

Hvad enten det nu er Bladets eget vittige Paafund eller kun et Citat, i hvert Fald er saa flov en Vittighed intet Svar værd.)

Unio Onsdag den 30. December Sammenkomst med en lille Dans i Lokalet Frederiksbergallé Nr. 11 i Stuen Opgang tilvenstre.

Ausgarinsforeningen,

hvis Formaal er „ved Udgivelsen af et Tidsskrift samt andre Skrifter og Bøger at fremme den kristelige Oplysning i de nordiske Lande“, opfordrer alle Katholikker til at understøtte dette betydningsfulde Formaal ved at indmelde sig i Foreningen (Aars-Kontingent kun 2 Kr.) og tegne Abonnement paa Ugebladet (1 Kr. Kvartalet). Abonnement tegnes paa Menighedskontoret, Bredg. 69² o. 6. (Kl. 1—4), i enhver Boglade samt paa alle Postkontorer. Indmeldelse i Foreningen modtager dens Kasserer, Cand. phil. Jof. F. M. Hoffmann, Købmagergade 48.

Beltserien

Obs. 1. Oktober begynder et nyt Kvartal af Ugebladet!

„Man er til Stadighed endnu ikke klar nok over Preslens Bore Betydning. . . Forgæves bygger man Kirker og opretter Missioner, grundlægger Skoler og over andre gode Gerninger, dersom man ikke forkaar at benytte Forvars og Angrebsvaaben, saaledes som de bydes gennem den ærlige og loyale katolske Presse.“

Vivus F.

Virk derfor for Bladets Udbredelse! Skaf nu Abonnenter!

Kirkelig Kalender.

Søndag den 27. December. Johannes, Apostel og Evangelist. —

28. M. Uskyldige Børns Fest. — **29. Ti.** Thomas af Canterbury, Biskop og Martyr. — **30. O.** Foregaaende Søndags Officium.

— **31. To.** Sylvester, Pave og Bekender. (Nytaarsaften.)

Fredag den 1. Januar.*) Herrens Omskærelse. Nytaarsdag. Julens Oktav. — **2. L.** Oktav af Stefan.

Søndag den 3. Januar. Oktav af Ap. Johannes Fest. (Genovefa, Jomfru.)

*) Den hellige Fader har ved Dekret fra Ritus-Kongregationen *dispenseret* hele Kirken fra Abstinentsbudet for *Fredag den 1. Januars Vedkommende*.

Nytaarsaften (Torsdag den 31. ds.)

Takkegudstjeneste (ev. med Præd.) og **Te Deum**.

St. Ansgars Kirke Kl. 6. Rosenkranskirken Kl. 6. St. Anna Kirke Kl. 6.

Jesu Hjerter Kirke Kl. 6. St. Josefs Kirke Kl. 7¹/₂.

St. Andreas Kirken (Ordруп) Kl. 7¹/₂.

Nytaarsdag

St. Ansgars Kirke (Bredg. 64): Kl. 10 *Pontifikalm.* m. Pr. Kl. 6 And.
 Rosenkranskirken (Boyesg.): - 10 Højm. m. Præd. Kl. 5 Andagt
 St. Annæ Kirke (Sundby): - 10 — — — Kl. 6 And.m. Pr.
 Jesu Hjerter Kirke (Stenosg.): - 10 Levitm — — Kl. 6 And.m. Pr.
 St. Jos. Kirke (Griffenfeldsg.): - 9 — — — 3 Andagt.
 St. Kn. Kap. (Vestervoldg. 115.): - 7 — Kl. 3 Andagt. m. Præd.
 Immaculatakirken (Strandv. 91.): - 10 — — — Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Andagt.
 St. Andreas Kirke (Ordrup): - 10 — — — Kl. 5 Andagt.

Stille Messe Søn- og Helligdage i St. Ansgars Kirke Kl. 8;
 paa Toldbodvej Kl. 8; i Rosenkranskirken Kl. 8; i St. Annæ Kirke
 Kl. 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Jos. Kirke Kl. 5 $\frac{1}{2}$;
 i St. Andreas Kirke Kl. 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7 og 7 $\frac{3}{4}$.

(Paa Hverdage læses stille Messer i St. Ansgar Kl. 7, 7 $\frac{3}{4}$,
 og 8 $\frac{1}{4}$; i Rosenkranskirken Kl. 6 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{4}$; i St. Annæ Kirke Kl. 6;
 og 8; i Jesu Hjerter Kirke Kl. 7, 7 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{2}$; i St. Josefs Kirke Kl.
 5 $\frac{1}{4}$ og 6 $\frac{1}{2}$; paa Toldbodvejen Kl. 6 $\frac{1}{4}$.)

Ved enhver Gudstjeneste er der Adgang for alle, ogsaa
 for Ikke-Katholikker.

Kirke-kollekt. Paa Nytaarsdag: første Halvaarskollekt af
 Peterspenge til den h. Fader.

Rosenkransbroderskabet holder i det nye Aar sit første
 maanedlige Møde med Prædiken og Procession **Søndag den 3.**
Januar, Kl. 6 Aften i St. Ansgars Kirke. — *Jomfruernes Forening*
 deltager i Processionen med Broderskabets Faner.

Den eucharistiske Forenings Medlemmer gøres herved op-
 mærksomme paa, at Tilbedelsen 1. Fredag i Maanedens 1. Januar
 1909 bortfalder.

„**Charitas**“ Juleforestilling finder Sted d. 1. og 3. Januar,
 begge Dage Kl. 7 Aften, i Skolelokalet Hans Bogbinders Allé 2.
 Der opføres »Tre Livsveje«, Livsbillede i 5 Akter. Entré 25 Øre.

Brevkasse. (B. G. A.) Tak for det tilsendte. Kan forhaa-
 bentlig faa Plads i næste Nummer. Red.

Tryckfel i Nr. 51: lin. 10 sid. 868 neritrån: öfven i st. för
 äfven; lin. 7 sid. 869 uppifrån: degeverativa i st. f. degenerativa;
 lin. 3 från slutet: inhänta i st. f. inhämta.

Obs! On demande un **Traducteur**, de préférence prêtre,
 pour traduire ouvrage piété français en danois. Donner réfe-
 rences et répondre en français à A. J. C. Bureau du Journal.
 Bredgade 69 $\frac{1}{2}$. o. G.

Husk Vincensforeningens Kransekort!

Se nærmere 1. Nr. i Maanedens.

NB. for Annoncerende! Fra 1. Januar overtager Hr. cand.
 phil. *Oskar V. Andersen*, Kong Georgsvej 35, (Telefon Godthaab
 613 y) Forpagtningen af Ugebladets Annonceomslag.

(Redaktionen sluttet Tirsdag Aften).